ΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω, MDA, DEA, DU, DESS
Πρόεδρος Ελληνικού Τεκτονικού Ινστιτούτου (ΕΤΙ)

ΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΣΩΜΑΤΕΙΑΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ αρ. 107 ΑΚ
ΥΠΕΡΚΕΙΜΕΝΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ αρ. 43 Ν. 281/1914
ΣΤΟΕΣ - ΜΕΓΑΛΕΣ ΣΤΟΕΣ
LANDMARKS
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ
ΣΚΩΤΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ - ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΤΑΓΜΑΤΑ
ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Ε.Ε.
ΑΘΗΝΑ 2019

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμία διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας απαγορευτικής των προσβολών της. Επισημαίνεται πάντως ότι κατά το ν. 2121/1993 (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με το ν. 100/1975), απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, η ηλεκτρονική του αντιγραφή (σκανάρισμα), η αποθήκευσή του σε βάση δεδομένων, η αναμετάδοσή του σε ηλεκτρονική ή μηχανική ή οποιαδήποτε άλλη μορφή, η φωτοανατύπωσή του και η ηχογράφησή του με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή χωρίς την γραπτή άδεια του εκδότη.

Φίλιππος Δ. Δημητρίου
Τεκτονικό Δίκαιο

Philip D. Dimitriou
Greek Masonic Law (in Greek)
Droit Maçonnique Hellénique (en grec)

Αθήνα, 2019

ISBN 978-960-596-173-2

© ***Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα Ε.Ε.,*** *Σόλωνος 86 - 106 80 Αθήνα*
Τηλ.: 210 3623743 • Fax: 210 3610425

www.sakkoulasbooks.gr - Email: info@sakkoulasbooks.gr

“Η κάθαρση στον τεκτονισμό θα επέλθει
όταν αναδειχθούν οι αβελτερίες του”

Chemin-Dupontès J.-B.
Encyclopédie Maçonnique, 1819,
τόμ. II, σελ. 314

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Είναι αληθές ότι στην νομική βιβλιογραφία δεν απαντάται πόνημα, που να έχει, ως αντικείμενο, το Τεκτονικό Δίκαιο. Αυτό μπορεί να αποδοθεί στο ότι η τεκτονική κοινότητα, για λόγους που δεν χρειάζεται εδώ να αναφερθούν, έχει θεωρηθεί, ως μια sui generis προς τις ελληνικές παραδόσεις κοινότητα. Αυτή η άποψη ενισχύεται και από το γεγονός ότι έχει μεταφρασθεί εσφαλμένα η γαλλική λέξη «maçonnerie».

Η λέξη αυτή στην ελληνική γλώσσα σημαίνει «τεκτονισμός» και προέρχεται από την γαλλική λέξη «maçon», που σημαίνει τέκτων. Στην Ελλάδα η μεν λέξη «maçonnerie» είχε μεταφρασθεί με την λέξη «μασσωνισμός» ή «μασονισμός», η δε λέξη «maçon» είχε μεταφρασθεί με την λέξη «μασόνος». Αυτές οι λέξεις απέκτησαν την έννοια της «κλειστού μυστηριακού και μυστικιστικού κύκλου οργάνωσης των μελών», που αλληλοϋποστηρίζονται και που ενώνουν τις οικονομικές και άλλες δυνάμεις τους, προκειμένου να ποδηγετούν κυβερνήσεις ή κυβερνητικές συνθέσεις οργάνων.

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι πλήρης και διεξοδική ανάλυση των ανωτέρω γίνεται στο ως άνω πόνημα από τον κ. Φ. Δημητρίου. Οι τεκτονικές οργανώσεις στην Ελλάδα απαντώνται κυρίως, ως ενώσεις προσώπων α΄ και β΄ βαθμού ιεραρχίας και ως οργανώσεις με σωματειακή μορφή των άρθρων 78 επ. ΑΚ, κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 του Συντάγματος και του θεμελιακού Ν. 281/1914 περί εποπτειών της Αυτοδιοικητικής Αρχής β΄ βαθμού, ασφαλώς δε λειτουργούν ύστερα από απόδοση ΑΦΜ από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. και φυσικά ελέγχονται τα διοικητικά μέλη εισαγγελικά για τυχόν αξιόποινες πράξεις, αλλά και δικαστικά, ύστερα από αγωγή ή αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον (βλ. αντί άλλων και Συνδ/κό και Σωμ/κό Δίκ. Λ. Σεραφείμ εκδ. 12η παρ. 40).

Το πολυσέλιδο αυτό πόνημα με τον τίτλο «Τεκτονικό Δίκαιο», που αποτελεί πλέον ένα πολύτιμο εξειδικευμένο έργο του συναδέλφου δικηγόρου κ. Φίλιππου Δημητρίου διακρίνεται, τόσο για την πληρότητά του, αφού πράγματι προοϊμιακά, με την πληρέστερη δυνατή ανάλυση, ορίζει τον όρο του τεκτονισμού και του τέκτονα, όσο και για την ποιότητά του.

Στο β΄ μέρος του Α΄ κεφαλαίου του ως άνω έργου γίνεται ανάπτυξη και

ανάλυση των θεμάτων περί της σύστασης των τεκτονικών ενώσεων χωρίς νομική προσωπικότητα ή με νομική προσωπικότητα, αλλά και περί της μετατροπής των ενώσεων αυτών σε νομικά πρόσωπα με σωματειακή μορφή, αφού δομικά και νομικά δεν υπάρχουν ουσιώδεις διαφορές, αλλά και όσες υπάρχουν επισκοπούνται με πληρότητα σχετικώς. Βαρύνουσα σημασία έχει η αναφορά στις κατηγορίες των μελών και στην ιεραρχική δομή τούτων για την απόκτηση των τεκτονικών αξιωμάτων.

Περαιτέρω γίνεται εκτενής αναφορά στο δικαίωμα και στις υποχρεώσεις των μελών, αλλά και των καταστατικών οργάνων έναντι των μελών και έναντι της ίδιας της οργάνωσης ή της υπερκείμενης αυτής, της οποίας τυγχάνει μέλος, επειδή δε οι κανόνες λειτουργίας είναι αυστηροί, γι' αυτό λειτουργεί το πειθαρχικό δίκαιο με πλήρη αυστηρότητα. Κατά τα λοιπά λειτουργούν ανάλογα οι διατάξεις του ΑΚ, όπως με πληρότητα αναλύονται υπό του ως άνω συγγραφέως.

Στο β΄ κεφάλαιο γίνεται λόγος για τις υπερκείμενες οργανώσεις β΄ βαθμού, που έχουν, ως μέλη πρωτοβάθμιες ενώσεις ή στοές και που ονομάζονται «Μεγάλες Στοές», οι οποίες λειτουργούν, όπως και οι πρωτοβάθμιες, χωρίς όμως το δικαίωμα να επεμβαίνουν στην λειτουργία των τελευταίων στο μέτρο που επιβάλλει η νομοθεσία.

Εν κατακλείδι αναφέρεται ότι πρόκειται για ένα σπουδαίο συγγραφικό έργο, αφού βασίζεται σε σπάνιες και πλούσιες πηγές βιβλιογραφίας και σε σπάνιες δικαστικές αποφάσεις, που ίδρυσαν αξιόλογη νομολογία, γι' αυτό αξίζει να απονεμηθούν θερμά συγχαρητήρια στον συγγραφέα κ. Φίλιππο Δημητρίου, που τόλμησε να συγγράψει αυτό το μοναδικό έργο, αλλά και, που είχε τις γνώσεις να συγγράψει τόσο ποιοτικά αυτό, ένα έργο το οποίο δεν θα πρέπει να λείψει από καμιά βιβλιοθήκη, γι' αυτό και εύχομαι να είναι καλοτάξιδο.

Με τιμή
Λευτέρης Σπ. Σεραφείμ
Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω
Συγγραφέας του Συνδ/κου και Σωμ/κου Δικαίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

§1. Ορισμός του «τεκτονισμού» και του «συμβολικού τεκτονισμού» 25
§2. Ορισμός του «τέκτονα» 28
§3. Διακριτικά γνωρίσματα του τεκτονισμού 32
§3.1. Η τεκτονική ορολογία και η αναλογία της με την έννομη τάξη 35
§3.2. Η σημασία του θεατρικού δρώμενου. Οι τεκτονικές «μυήσεις» και «τελετές» 42
§3.3. Τα τεκτονικά «τυπικά», οι «όρκοι» και τα «μυστικά» 44
§3.4. Οι θεμελιώδεις αρχές του τεκτονισμού και ειδικότερα του συμβολικού τεκτονισμού 50
§3.5. Τα σύμβολα και οι αλληγορίες σε σχέση με τη νομική δεσμευτικότητα αυτών 50
§4. Η προέλευση του τεκτονισμού 51
§4.1. Η ανεπιβεβαίωτες-μυθικές προελεύσεις από τα Αρχαία Μυστήρια ή τους Ναΐτες Ιππότες. Οι λιθοξόοι του μεσαίωνα και η μετάβαση στο θεωρητικό τεκτονισμό. Ειδικά η Ελληνική περίπτωση 52
§4.2. Η προέλευση του σύγχρονου τεκτονισμού εκ Σκωτίας (1598) 56
§4.3. Η προέλευση του σύγχρονου τεκτονισμού εξ Αγγλίας (1717) 57
§4.4. Η προέλευση των «επιγενομένων βαθμών» και συστημάτων (Γαλλία 1660-1751 και Αμερική 1761-1802) 59
§5. Η παγκόσμια δομή του τεκτονισμού. Συμβολικός τεκτονισμός και επιγενόμενα συστήματα 60
§5.1. Οι «αναγνωρίσεις» 60
§5.2. Η ψευδαίσθηση της «κανονικότητος» (regularity) 61
§5.3. Οι «αντίπαλες ιδεολογίες»: Αγγλικός τεκτονισμός και Γαλλικός τεκτονισμός. Η Ελληνική ιδιαιτερότητα 65
§6. Θρησκεία και η έννοια του Μεγάλου Αρχιτέκτονος του Σύμπαντος 68
§7. Η δομή του ελληνικού τεκτονισμού 75
§8. Οι τεκτονικοί τύποι και βαθμοί. Επιγενόμενα συστήματα 75
§9. Ο σκοπός του τεκτονισμού; 75

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΤΑ ΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΕΘΙΜΑ

§10. Παραδόσεις, Καθήκοντα, Οροθέσια 87
§10.1. Έννοια 87
§10.2. Τα «Γοτθικά» Συντάγματα (Αρχαία Καθήκοντα) 89

§11. Τα Οροθέσια (Landmarks) 94
§11.1. Κανόνας: τα οροθέσια είναι άγραφα, «αρχαία», οικουμενικά και αναλλοίωτα 98
§11.2. Απόπειρα καθορισμού των οροθεσίων 99
§11.3. Οροθέσια Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας, 1723 100
§11.4. Morris 1855 103
§11.5. Μινεσότα 1856 105
§11.6. Mackey 1858 108
§11.7. Simons 1864 110
§11.8. Woodruff 1866 111
§11.9. Lockwood 1867 115
§11.10. Findel 1871 116
§11.11. Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας 1877 118
§11.12. Σχόλια Pike επί των Οροθεσίων Mackey 1888 120
§11.13. Grant 1894 128
§11.14. Lawrence 1908 133
§11.15. Moore 1911 134
§11.16. Pound 1911 134
§11.17. MacBride 1914 135
§11.18. Bacon 1918 137
§11.19. Evans 1923 138
§11.20. UGLE 1929 139
§11.21. Alpina 1949 139
§11.22. Bede 1954 140
§11.23. Clipsas 1961 141
§11.24. Μέγα Περιστύλιο της Ελλάδος 1992 146
§11.25. ΜΣΤΕ 1993 149
§11.26. Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος 2009 149
§11.27. Συμπεράσματα επί των οροσήμων 150
§12. Τεκτονικά έθιμα εναντίον γραπτών καταστατικών κανόνων 150
§13. Η επιρροή των τεκτονικών εθίμων στο σωματειακό δίκαιο 151

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
Ο ΣΥΜΒΟΛΙΚΟΣ ΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Οι πρωτοβάθμιες τεκτονικές ενώσεις προσώπων στον συμβολικό τεκτονισμό: οι «Στοές»

§14. Η βάση του συστήματος: η πρωτοβάθμια ένωση προσώπων «συμβολική Στοά» ή απλά «Στοά». Έννοια Στοάς 153
§14.1. Η ίδρυση της Στοάς. Επωνυμία. Έδρα. Άλλα διακριτικά γνωρίσματα 161
§14.1.1. Επωνυμία 161
§14.1.2. Έδρα 164
§14.1.3. Άλλα διακριτικά γνωρίσματα 166

§14.1.4. Ένωση προσώπων και άλλες νομικές μορφές. Ίδρυση προ του 1914 166
§14.1.5. Ειδικά η περίπτωση της έλλειψης νομικής προσωπικότητας. Επταμελής Στοά με νομική προσωπικότητα; .. 179
§14.1.6. Συνέπειες έλλειψης νομικής προσωπικότητας. Έκταση εφαρμογής της σωματειακής νομοθεσίας. Περιουσιακά δικαιώματα και αδικοπραξίες 188
§14.1.7. Η συμμετοχή σε πλείονες Στοές 198
§15. Το καταστατικό της Στοάς 200
§15.1. Το τεκτονικό έθιμο: άγραφο καταστατικό 203
§15.2. Η απόφαση της Στοάς περί αποτυπώσεως σε έγγραφο του καταστατικού και η δημοσίευση αυτού στην αρμόδια αρχή 205
§15.3. Η μετατροπή της ένωσης προσώπων σε αναγνωρισμένο σωματείο του ΑΚ 206
§16. Η έννοια του μέλους της Στοάς. Κατηγορίες μελών 207
§16.1. Φυσικό πρόσωπο 208
§16.2. Φύλο 209
§16.3. Κριτήριο φυλής, θρησκείας, εθνικότητος ή κοινωνικής τάξεως ... 212
§16.4. Ηλικία 213
§16.4.1. Η ηλικία ως κριτήριο εισδοχής 213
§16.4.2. Η ηλικία ως κριτήριο απόκτησης τεκτονικού αξιώματος 217
§16.4.3. Η ηλικία ως κριτήριο (μη) διατήρησης τεκτονικού αξιώματος 218
§16.5. Το κριτήριο της ιδιότητος μέλους σε άλλη τεκτονική ένωση προσώπων 218
§16.6. Το ποιοτικό κριτήριο της προσωπικότητος του υποψηφίου 220
§16.7. Οι τρεις (3) κατηγορίες μελών 227
§16.8. Διαδικασία εισδοχής στη Στοά 229
§16.9. Μετάβαση στην επόμενη κατηγορία μέλους - Ο Εταίρος 234
§16.10. Μέλος με πλήρη δικαιώματα - ο Διδάσκαλος 236
§16.11. Δικαιώματα και υποχρεώσεις μελών 237
§16.12. Απώλεια ιδιότητος του μέλους 238
§16.12.1. Εισαγωγικά 238
§16.12.2. Εκούσια αποχώρηση 238
§16.12.3. Ακούσια αποχώρηση 240
§16.13. Ιδιότητα του τέκτονος - ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο 240
§17. Η διοίκηση (ΔΣ) της Στοάς: το «Συμβούλιο Αξιωματικών» 244
§17.1. Η εκλογή Συμβουλίου και Σεβασμίου 248
§17.2. Η Εγκατάσταση του Συμβουλίου Αξιωματικών 254
§17.3. Το δικαίωμα επανεκλογής 257
§17.4. Έλλειψη διοίκησης. Διορισμός από το Δικαστήριο. Προσωρινή διαταγή 258
§17.5. Η περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων (ΑΚ 69 περ. β΄) 262

§18. Άλλα όργανα της Στοάς - η Εξελεγκτική Επιτροπή 263
§19. Το έργο της Στοάς - η μύηση - η φιλοσοφία - φιλανθρωπικό έργο 264
§20. Η απόφαση προσχώρησης σε ομοσπονδία και η απόφαση αποχώρησης από ομοσπονδία. Η αρχή της διατήρησης της διοικητικής και οικονομικής αυτονομίας 266
§20.1. Οι Αντιπρόσωποι 271
§21. Το τεκτονικό πειθαρχικό δίκαιο. Γενικές αναφορές 277
§21.1. Θεμελιώδεις αρχές πειθαρχικού δικαίου. Το παράπτωμα 281
§21.2. Η κλήση σε απολογία - η πειθαρχική κύρωση 285
§21.3. Ενδοσωματειακά ένδικα μέσα. Η ενδοστοϊκή προσφυγή και η προσφυγή στη Μεγάλη Στοά 290
§21.4. Δικαστική προσφυγή 291
§21.4.1. Περίπτωση υποστατής κύρωσης. Αρμοδιότητα-Διαδικασία-Προθεσμίες 293
§21.4.2. Περίπτωση απόλυτης ακυρότητας. Κατά το φαινόμενον τιμώρηση και αναγνωριστική αγωγή 295
§21.5. Συνέπειες της πειθαρχικής κύρωσης στο μέλος. Ιδίως αναφορικά με την τεκτονική ιδιότητα και τη συμμετοχή σε έτερες τεκτονικές ενώσεις 299
§21.6. Η περίπτωση εκούσιας μεταβίβασης της πειθαρχικής εξουσίας από τη Στοά στην υπερκείμενη ένωση 299
§21.7. Η τιμώρηση της Στοάς από την υπερκείμενη ένωση. Εξουσίες του ΔΣ και της ΓΣ της υπερκείμενης 299
§21.8. Έννοια της «θέσης σε αργία» 300
§22. Τα οικονομικά της Στοάς 302
§22.1. Συνδρομές - ταμείο 304
§22.2. Δωρεές - ελεονομείο 306
§22.3. Δαπάνες - τρόπος λήψεως αποφάσεων 307
§22.4. Μισθωτήρια - χρησιδάνεια 308
§22.5. Οφειλές - έκταση ευθύνης 309
§23. Η απόφαση διάλυσης ή συγχώνευσης της Στοάς. Εκκαθάριση και η τύχη της περιουσίας 310

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Οι υπερκείμενες τεκτονικές ενώσεις προσώπων στον συμβολικό τεκτονισμό: οι «Μεγάλες Στοές»

§24. Η υπερκείμενη ένωση - ομοσπονδία «Μεγάλη Στοά/Ανατολή». Ορισμοί 314
§24.1 Ο τρόπος ίδρυσης Μεγάλης Στοάς. Η ιδιότητα του ιδρυτικού μέλους. Το ιδρυτικό καταστατικό 320
§24.2. Οι οιονεί προσχωρήσεις Στοών. Έγκριση προσχώρησης. Η ιδιότητα του μέλους 323
§24.3. Διεθνής περιπτωσιολογία ιδρύσεως Μεγάλων Στοών 326
§25. Διάφορες νομικές μορφές. Ειδικά η περίπτωση της έλλειψης νομικής προσωπικότητας 329

§25.1. Υπερκείμενη ένωση με νομική προσωπικότητα 329
§25.2. Συνέπειες έλλειψης νομικής προσωπικότητας. Εκταση εφαρμογής της σωματειακής νομοθεσίας 329
§25.2.1. Ως προς τα σωματειακά ζητήματα 330
§25.2.2. Ως προς τα ζητήματα περιουσιακής φύσεως 330
§25.2.3. Εφαρμογή κανόνων του δικαίου εταιρειών; 330
§26. Τα όργανα της Μεγάλης Στοάς 331
§26.1. Η Γενική Συνέλευση των Αντιπροσώπων των Στοών 331
§26.1.1. Προϋποθέσεις συμμετοχής στη ΓΣ. Ταμειακή τακτοποίηση 335
§26.1.2. Η εφορευτική επιτροπή 336
§26.1.3. Το δικαίωμα του εκλέγειν 336
§26.1.4. Το δικαίωμα εκλέγεσθαι. Καταστατικοί περιορισμοί 337
§26.1.5. Το ζήτημα του μέτρου αναλογικής εκπροσώπησης στις Μεγάλες Στοές (αρ. 43 Ν. 281/1914) 337
§26.2. Το Μεγάλο Συμβούλιο (ΔΣ). Ειδικά η περίπτωση του Μεγάλου Διδασκάλου 338
§26.3. Οι Επιθεωρητές Στοών. Εξουσίες 339
§27. Διάφοροι τιμητικοί τίτλοι. Οι Κοσμήτορες 340
§28. Η σχέση καταστατικού Μεγάλης Στοάς με τους καταστατικούς κανόνες της Στοάς 340
§28.1. Τα όρια της αυτονομίας των πρωτοβαθμίων. Περιπτωσιολογία 341
§29. Πειθαρχικό δίκαιο Μεγάλης Στοάς 341
§29.1. Επί των Στοών μελών 341
§29.2. Επί των μελών της διοίκησής της 341
§29.3. Επί μελών αυτοδικαίως μετεχόντων στις ΓΣ 341
§29.4. Ανίσχυρο πειθαρχικής εξουσίας επί τρίτων (μελών Στοών και άλλων τεκτονικών εργαστηρίων) 342
§29.5. Η νομολογία «Σακελλαρόπουλου» (ΑΠ 511/2008) 347
§29.6. Προστασία τέκτονος επί «τιμώρησης» από τη Μεγάλη Στοά. Τρόπος συνέχισης προσέλευσης στη Στοά 350

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Περιπτωσιολογία ελληνικών ομοσπονδιών

§30. Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος 351
§30.1. Ο χρόνος και ο τρόπος ίδρυσης 353
§30.2. Ο Καταστατικός Χάρτης 354
§30.3. Ο Γενικός Κανονισμός 354
§31. Η Εθνική Μεγάλη Στοά της Ελλάδος 355
§32. Η Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος 355
§33. Ομοσπονδίες Σκωτικού Τύπου 355
§33.1. Η Μεγάλη Στοά του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου 355
§33.2. Η Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος 356

§34. Το Μεικτό Τάγμα «Δελφοί» 356
§35. Γυναικείες ομοσπονδίες 356

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
ΤΑ ΕΠΙΓΕΝΟΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Οι πρωτοβάθμιες τεκτονικές ενώσεις προσώπων πέραν του συμβολικού τεκτονισμού

§36. Στον «Αρχαίο και Αποδεδεγμένο Σκωτικό Τύπο», 33 βαθμών: τα Φιλοσοφικά Εργαστήρια 357
§36.1. Η Στοά Τελειοποιήσεως (4ος-14ος βαθμός) 358
§36.2. Το Ροδοσταυρικό Περιστύλιο (18ος βαθμός) 359
§36.3. Ο Άρειος Πάγος (28ος-30ος βαθμός) 359
§36.4. Η Σύνοδος 32ου βαθμού 359
§37. Το Ύπατο Συμβούλιο του 33ου βαθμού. Η ανώτατη Αρχή του Φιλοσοφικού τεκτονισμού 359
§37.1. Το καταστατικό του Υπάτου Συμβουλίου. Τα Συντάγματα του 1762 και του 1786 361
§37.2. Ελάχιστος και μέγιστος αριθμός μελών 362
§37.3. Το ΔΣ του Υπάτου Συμβουλίου 363
§37.4. Νομική σχέση Σχέση Φιλοσοφικών Εργαστηρίων-Υπάτου Συμβουλίου 363
§38. Πολλαπλότης Υπάτων Συμβουλίων ή φιλοσοφικών εργαστηρίων 364
§39. Στον τύπο της Υόρκης, 13 βαθμών 366
§39.1. Τα Περιστύλια της Βασιλικής Αψίδος 367
§39.2. Τα Συμβούλια του Κρυπτικού τεκτονισμού 367
§39.3. Τα ιπποτικά διοικητήρια 367
§40. Άλλα τεκτονικά ή παρατεκτονικά νομικά μορφώματα 367
§40.1. Το σύστημα Μέμφις-Μισραΐμ 367
§40.2. Η Φιλόχριστος των Ρωμαίων Πολιτεία 367
§40.3. Οι Ναΐτες Ιερείς 368
§40.4. Το Τάγμα του Αγίου Κωνσταντίνου 368
§40.5. Άλλες ενώσεις προσώπων που έχει λεχθεί ότι προσιδιάζουν στον τεκτονισμό 368

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Υπερκείμενα μορφώματα επιγενόμενων συστημάτων

§41. Η ομοσπονδία με την επωνυμία «Μέγα Περιστύλιο των Τεκτόνων της Βασιλικής Αψίδος» 369
§42. Η ομοσπονδία με την επωνυμία «Μέγα Συμβούλιον του Κρυπτικού Τεκτονισμού» 370
§43. Η συνομοσπονδία με την επωνυμία «Μεγάλο Στρατόπεδο Των Ιπποτών του Ναού Ελλάδος» 370

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΜΟΡΦΩΜΑΤΑ ΧΩΡΙΣ ΜΥΗΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

§45. Το πρωτοβάθμιο σωματείο «Τεκτονική Ένωσις» 371
§46. Το πρωτοβάθμιο σωματείο «Κλειδόλιθος» 371
§47. Το πρωτοβάθμιο σωματείο «Τεκτονική Αδελφότητα» 372
§48. Οι τεκτονικοί αστικοί συνεταιρισμοί του Ν. 1667/1986 373
§49. Ενα σύνολο περιουσίας με υποκρυπτόμενα τεκτονικό σκοπό: Το Τεκτονικό Ίδρυμα. Ιδιότητα-Σκοπός 374
§49.1. Το κανονιστικό πλαίσιο του ιδρύματος. Ιδρυτικό ΦΕΚ-τροποποιήσεις-νομοθετικό πλαίσιο 374
§50. Η τεκτονική περιουσία 376
§50.1. Η κινητή περιουσία 376
§50.2. Η ακίνητη περιουσία 377
§50.3. Μισθώσεις-χρησιδάνεια 378

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

§51. Ορισμοί. Φορολογικό έτος. Έναρξη επιτηδεύματος. Απόδοση ΑΦΜ 379
§52. Φορολογία των συνδρομών 386
§53. Φορολογία δωρεών 389

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ
Η ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

§54. Οι εποπτικές Αρχές του Κράτους 395

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ
ΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

§55. Κείμενο λειτουργίας Στοάς (τυπικό μαθητού) 397
§56. Το ιδρυτικό καταστατικό της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος (1867) 447
§57. Ο καταστατικός χάρτης της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος του 2000 (ΚΧ ΜΣΤΕ) 460
§58. Ο Γενικός Κανονισμός της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος του 2009 (ΓΚ ΜΣΤΕ) 485
§59. Το καταστατικό Στοάς. Το παράδειγμα του καταστατικού της στοάς «Ισότης» 552
§60. Τα μεγάλα συντάγματα του αρχαίου και αποδεδεγμένου σκωτικού τύπου του 1762 573
§61. Τα μεγάλα συντάγματα του αρχαίου και αποδεδεγμένου σκωτικού τύπου του 1786 590
§62. Ο γενικός κανονισμός του Υπάτου Συμβουλίου του 1958 605
§63. Ο γενικός κανονισμός του Υπάτου Συμβουλίου του 2006 650
§64. Τυπικό του 33ου του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού τύπου 711

§65. Το καταστατικό του Μεγάλου Στρατοπέδου των Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος 733
§66. Το CLIPSAS 776

§67. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 777
§67.1. Τεκτονική Ιστορία 777
§67.2. Τεκτονικά Έθιμα (Landmarks) 778
§67.3. Τεκτονικά «νομικά» εγχειρίδια 780
§67.4. Τεκτονική βιβλιογραφία βιβλιογραφιών 780

§68. Νομική βιβλιογραφία 781

§69. Αλφαβητικό ευρετήριο 783

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΚ	Αστικός Κώδιξ
ΑΠ	Άρειος Πάγος (Το Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο ιδιωτικών διαφορών)
ΓΚ ΜΣΤΕ	Γενικός Κανονισμός Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, έκδ. 2014 εκτός έτερης ρητής αναφοράς
ΓΜΑΤΕ	Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος (1991)
ΔΕΝ	Δελτίο Εργατικής Νομοθεσίας (νομικό περιοδικό)
ΕΕργΔ	Επιθεώρηση Εργατικού Δικαίου (νομικό περιοδικό)
ΕλΔ ή ΕλλΔνη	Ελληνική Δικαιοσύνη (νομικό περιοδικό)
ΕΜΣΤΕ	Εθνική Μεγάλη Στοά της Ελλάδος (1986)
ΕφΑθ, ΕφΘεσ κ.ο.κ.	Εφετείο Αθηνών, Θεσσαλονίκης κ.ο.κ.
ΗΜΣΤΕ:	Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος (2019)
Ι.·. Α.·. (Ιερά Αυτοκρατορία)	Η επικράτεια δικαιοδοσίας ενός Υπάτου Συμβούλιου (σε ενθύμιση των Ρωμαιογερμανικής Αυτοκρατορίας)
Κ1958	Ο εσωτερικός κανονισμός του ΥΣ του 1958
Κ2006	Ο εσωτερικός κανονισμός του ΥΣ του 2006
ΚΧ ΜΣΤΕ	Καταστατικός Χάρτης Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, έκδ. 2000 εκτός έτερης ρητής αναφοράς
Μ.Α.Τ.Σ.	Μεγάλος Αρχιτέκτων του Σύμπαντος (γενικός όρος για το Θείο)
ΜΠρΑθ, ΠΠρΑθ κ.ο.κ.	Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών, Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών κ.ο.κ.
ΜΣ	Μεγάλη Στοά
ΜΣΤΕ ή ΜΣΤΕ-ΑΕΑΤ	Μεγάλη Στοά της Ελλάδος των Αρχαίων Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων Τεκτόνων (1867)

ΜΣΤΕΑΑΣΤ	Μεγάλη Στοά της Ελλάδος του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου (1988)
Σ	Το Σύνταγμα της Ελλάδος (2001)
Σ1762	Τα Συντάγματα του Μπορντώ (Σκωτικού Τύπου 25 βαθμών)
Σ1786	Το καταστατικό του Υπάτου Συμβουλίου (Μεγάλα Συντάγματα του «Μεγάλου Φρειδερίκου» ή του «Βερολίνου»), δηλ. του Σκωτικού Τύπου 33 βαθμών
Σ Άντερσον 1723 ή Σ1723	Καταστατικό της Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας του 1723 (περιέχει τα «[Αρχαία] Καθήκοντα» και τους Κανονισμούς του Payne του 1721)
ΣΕΑΚ	Σύντομη Ερμηνεία Αστικού Κώδικα (επιμ. Απόστολου Γεωργιάδη)
ΣτΕ	Συμβούλο της Επικράτειας (Το ανώτατο διοικητικό Δικαστήριο)
ΣυνθΛωζ 1875	Συνθήκη της Λωζάννης του 1875 η οποία τροποποίησε τα Σ1786
ΥΣ	Η ένωση προσώπων με την επωνυμία Ύπατο Συμβούλιο
AQC	Ars Quatuor Coronatorum (τεκτονικό περιοδικό)
CVDH	Cahiers Villard de Honnecourt (τεκτονικό περιοδικό της GLNF)
GLF ή GLdF	Μεγάλη Στοά της Γαλλίας
GLNF	Εθνική Μεγάλη Στοά της Γαλλίας
GO (Grand Orient)	Μεγάλη Ανατολή
GODF	Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας
UGLE	Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Αγγλίας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Έχουν περάσει περισσότερο από δύο αιώνες αδιάλειπτου ελληνικού ελευθεροτεκτονισμού[1] και όμως ουδείς νομικός, τέκτων ή μη, δεν συνέγραψε ένα βιβλίο το οποίο να αφορά ειδικά τους σκοπούς και νομικούς κανόνες που διέπουν τον ελευθεροτεκτονισμό στη χώρα μας[2]. Η συνεχιζόμενη εφαρμογή παλαιών και αναχρονιστικών καταστατικών τεκτονικών κειμένων, πλειστάκις πρόχειρα τροποποιημένων από ανειδίκευτους τέκτονες, μη εγκεκριμένων από την έννομη τάξη, οδήγησε σταδιακά στην πολυπλοκότητα, τη σύγχιση, την ασάφεια, την αντίφαση, εν τέλει στο χάσμα μεταξύ κανόνων και εφαρμογής. Όλα αυτά δεν θα είχαν για την κοινωνία μεγάλη σημασία, εάν το τεκτονικό έργο εξαντλούνταν στη μελέτη της τεκτονικής φιλοσοφίας. Όμως η τεκτονική δραστηριότητα συνεπάγεται έννομες συνέπειες τόσο στα φυσικά πρόσωπα (τέκτονες) και τις νομικές οντότητες (τεκτονικά μορφώματα), όσο και στο Κράτος, στο μέτρο που η τεκτονική δράση συνδέεται μ' αυτό (φιλανθρωπική και πολιτιστική δράση και Κρατική εποπτεία). Αποτέλεσμα της θολής κατάστασης ήταν να δημιουργούνται έριδες, ενώ τα τελευταία χρόνια διογκώθηκαν οι δικαστικές διενέξεις. Τότε μόνο αποκαλύφθηκε πόσο αθωράκιστο το σύστημα είναι, και η ανάγκη ορθής ερμηνείας και εφαρμογής των τεκτονικών καταστατικών *συμφώνως προς τους νόμους του Κράτους*.

Ο τεκτονισμός έχει την ιδιαιτερότητα να περιβάλλεται ακόμη από ένα «μυστήριο» γύρω από τους σκοπούς του. Το αυτό ισχύει για τη δράση των

---

1 Εφεξής καλούμενο, όπως συνήθως γίνεται στο χώρο, απλά «τεκτονισμό». Θα συναντήσουμε το θεσμό και ως «ελεύθερος τεκτονισμός» ή «ελευθέρα τεκτονική», ή «τεκτονική». Δε χρησιμοποιούμε τους όρους «μασονία» ή «μασονισμός» ή «μασσωνισμός» (εξελληνισμένο από τη γαλλική γλώσσα, όπου maçonnerie=τεκτονισμός, maçon=τέκτων, «μασόνος») που ενίοτε χρησιμοποιούνται στην ελληνική γλώσσα και που συχνά, λόγω γενικής άγνοιας, υπονοούν κατά τη γνώμη μας κάτι το αφηρημένα κακό και μη επιδοκιμαζόμενο. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι όλοι οι αντιτέκτονες συγγραφείς, εκκλησιαστικοί ή όχι, δεν χρησιμοποιούν τον ελληνικό όρο τεκτονισμός, αλλά τη λέξη «μασωνία», έχοντας εξαρχής ως σκοπό να αποδείξουν ότι πρόκειται περί βλασφήμου και βλαπτικής οργανώσεως.

2 Σε άλλες χώρες, ιδίως με γαλλικό ή αγγλοσαξωνικό δίκαιο, το τεκτονικό δίκαιο είναι γεγραμμένο σε νομικά εγχειρίδια, το πρώτο του 1855. Βλ. βιβλιογραφία. Αυτά ωστόσο είναι περισσότερο για εσωτερική χρήση παρά για δικαστική.

τεκτόνων. Ταυτόχρονα, η ειδική ορολογία και η έλλειψη ευρέως προσβάσιμων -και αντικειμενικώς γραμμένων- συγγραμμάτων στην Ελληνική γλώσσα δεν συνηγορεί υπέρ της διευκόλυνσης επιλύσεως των ζητημάτων. Οι δικαστικές αποφάσεις αναφέρουν τη *δυσχέρεια* στην εφαρμογή των κανόνων δικαίου. Η ανάγκη είχε καταστεί πασιφανής, για την συγγραφή ενός ειδικευμένου νομικού εγχειριδίου, κυρίως ουσιαστικού αλλά και δικονομικού δικαίου, το οποίο να αφορά τον τεκτονισμό, ο οποίος είναι βασικά ειδικός κλάδος του σωματειακού δικαίου και *ιδιαιτέρως του δικαίου ενώσεων προσώπων*[3]. Ο συγγραφέας ενασχολήθηκε επί μία δεκαετία με το αλλοδαπό τεκτονικό δίκαιο και εντυπωσιάστηκε από τις αντιφάσεις και τα άτοπα που παρουσιάζουν οι τεκτονικές λύσεις σε διάφορες έννομες τάξεις, ειδικά στο αγγλοσαξωνικό τεκτονικό δίκαιο. Στην Ελλάδα οι κανόνες δικαίου είναι σαφείς και μπορούν να δώσουν λύσεις σε όλο το φάσμα των τεκτονικών διαφορών. Στο παρόν γίνεται ιδιαίτερη ανάλυση της έκτασης της ικανότητος δικαίου των τεκτονικών ενώσεων προσώπων, *σωματειακής* υφής (και όχι εταιρικής), **ως και του δικαίου των υπερκείμενων ενώσεων προσώπων, για το οποίο κανένα σύγγραμμα δεν έχει κυκλοφορήσει μέχρι σήμερα.** Αυτά που αναφέρονται για τις υπερκείμενες, εφαρμόζονται σε κάθε υπερκείμενη ένωση της ΑΚ 107 που εδρεύει στην Ελλάδα. Αναλύουμε το Ελληνικό τεκτονικό δίκαιο[4], του οποίου ωστόσο, οι θεμελιώδεις αρχές μπορούν να εφαρμοστούν και σε άλλες χώρες.

Μετά από μία πολύ σύντομη αλλά απαραίτητη ιστορική εισαγωγή, για την οποία απαιτήθηκαν τέσσερα έτη εντατικής μελέτης, γίνεται λόγος για τις θεμελιώδεις αρχές (landmarks) του τεκτονισμού βάσει θεωριών διαφό-

3 Από τα ειδικά συγγράμματα και άρθρα για το δίκαιο ενώσεων προσώπων στην Ελληνική βιβλιογραφία αναφερόμαστε στα κάτωθι: Σβώλος Αλ. - Το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, 1915, Ορφανουδάκης Σαρ., Η ελευθερία της συνένωσης, 1996, Αλικάκος Πέτρος - Η απόφαση στις ενώσεις προσώπων και στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, 2004, Ένωση Ελλήνων Δικονομολόγων - 40ο συνέδριο «ενώσεις προσώπων και λοιπές οντότητες στην πολιτική δίκη» (Ρίο Αχαΐας, 10-13 Σεπτεμβρίου 2015, αφιερωμένο στο δικηγόρο Ιω. Μπρίνια), 2016, Παναγόπουλος Κ. - Τα «οιονεί» νομικά πρόσωπα ως υποκείμενα δικαίου (ενώσεις προσώπων/επιχείρηση/ομάδες περιουσίας), 2016. Από την αρθρογραφία: Τσολακίδης Ζ. - Η αναγνώριση της «ικανότητας δικαίου» σε στερούμενες νομικής προσωπικότητας ενώσεις στο Ν. 4072/2012, ΧρΙΔ 2013.12, Καλαβρός Κ. - Διάδικοι χωρίς νομική προσωπικότητα στην πολιτική δίκη, ΧρΙΔ 2003.289, Γρύλλη Στ. - Προβλήματα περί την δικονομικήν θέσιν των στερουμένων νομικής προσωπικότητος ενώσεων προσώπων ως και των κατ' ιδίαν μελών αυτών, Δ 3.108, Μητσόπουλος Γ. - Η ικανότης ως διαδίκων των ενώσεων προσώπων των μη κεκτημένων νομικής προσωπικότητα, Δ 1.433, Αντωνόπουλος, Ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα. Ικανότητα να είναι διάδικοι, ΕπΕπετΑρμ 1982.190 και §21 επ.

4 Δεν υπάρχει κοινό ή διεθνές τεκτονικό δίκαιο.

ρων επιφανών τεκτόνων, ήτοι τα έθιμα (ΑΚ 1), τα οποία για πρώτη φορά απαριθμούνται χρονολογικά, τις Στοές, τις Μεγάλες Στοές, τα «επιγενόμενα συστήματα», το πειθαρχικό δίκαιο, το φορολογικό και την εποπτεία. Το έργο ολοκληρώνεται με την παράθεση των πλέον χαρακτηριστικών καταστατικών κειμένων και αυτών που χρησιμοποιούνται συχνότερα[5], για την πληρέστερη κατανόηση του κοινωνικού αυτού φαινομένου, συνοδευόμενα από μία στοιχειώδη ερμηνεία.

Σκοπός του παρόντος είναι αφενός να καταστήσει κατανοητό το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τον τεκτονισμό, αφετέρου να εντάξει τους τεκτονικούς κανόνες στην Ελληνική έννομη τάξη ώστε ο κανόνας δικαίου να μπορέσει να εφαρμοσθεί ορθά στο τεκτονικό οικοδόμημα. Κατ'αυτόν τον τρόπο τίθεται ένα πλαίσιο προνόησης, όσο γίνεται απλό και κατανοητό για τους διοικούντες τις Στοές και τις Μεγάλες Στοές, αλλά και νομικά επιβλητέο, ώστε να βοηθήσει τους τέκτονες, χωρίς να απομακρυνθούν από τις παραδόσεις τους, να γνωρίσουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με τα όρια της νόμιμης λειτουργίας των τεκτονικών μορφωμάτων.

Το βιβλίο όμως αυτό απευθύνεται πρωτίστως στους εφαρμοστές του δικαίου, δικαστές και δικηγόρους, ώστε να μπορούν να έχουν εις χείρας ένα νομικό εγχειρίδιο που εφαρμόζεται ειδικώς στον «sui generis» θεσμό του τεκτονισμού, σε αντιπαραβολή με (σχεδόν) όλες τις αδημοσίευτες αποφάσεις που αφορούν τα τεκτονικά μορφώματα. Με τον τρόπο αυτό θα συμπληρωθεί το κενό και θα γίνει ο σύνδεσμος τεκτονισμού και ισχύοντος δικαίου.

Ευχή του συγγραφέα είναι, χωρίς να εισέλθει στις επιμέρους φιλοσοφικές διδασκαλίες[6] του συστήματος, το βιβλίο αυτό να προσδώσει στον ασχολούμενο με τον τεκτονισμό την απαραίτητη εκείνη πληροφόρηση αναφορικά με τη λειτουργία του τάγματος, προκειμένου να προσεγγίσει ορθά τις νομικές του ιδιαιτερότητες.

Καθόσον κατά κύριο λόγο κλάδος του σωματειακού και «ενωσιακού» δικαίου, δεν θα καταφύγουμε σε επαναλήψεις των γενικών αρχών του σωματειακού δικαίου για τις οποίες παραπέμπουμε ευθύς, μεταξύ άλλων (βλ. βιβλιογραφία), στο θεμελιώδες έργο του Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου ε.τ. Αθανασίου Κρητικού (ιδίως το δίκαιο σωματείων, 1984) και αυτό του εμπει-

---

5 Το κείμενο του 33ου βαθμού χρησιμοποιείται σπάνια, αλλά ως το «ανώτατο» όλων, το παραθέτουμε πλήρες, προς απομυθοποίηση της θεωρίας ότι ο τεκτονισμός έχει μυστικά, ακόμη και από τα μέλη του, όπως είχε κριθεί δικαστικώς στο παρελθόν.

6 Οι διδασκαλίες του συστήματος βρίσκονται στα λεγόμενα «τυπικά», συγγράμματα που περιέχουν το τελετουργικό, φιλοσοφικό και παιδαγωγικό μέρος του τεκτονισμού. Αυτά ποικίλλουν σε μορφή και περιεχόμενο από σύστημα σε σύστημα και από βαθμό σε βαθμό. Βλ. βιβλιογραφία.

ρότατου σωματειολόγου Λευτέρη Σεραφείμ, που βρίσκεται αισίως στην 12η αυτού έκδοση (2018), η οποία αφενός υιοθετεί τις θέσεις μας στην ερμηνεία της ΑΚ 107 και του αρ. 43 Ν. 281/1914, αφετέρου μετά την έκδοσή της ελήφθη υπόψιν υφ' ημών ειδικά στην εκτεταμένη ανάλυση της ΑΚ 101. Το έργο είναι ενημερωμένο μέχρι και με τη θεμελιακή νομολογία ΠΠρΑθ 2884/2019 που δημοσιεύτηκε στις 22 Ιουλίου 2019.

Ευχαριστώ θερμά τους συνοδοιπόρους μου στην έρευνα, νομικούς ή τέκτονες, Δημοσθένη Δημόπουλο, Κωνσταντίνο Κοντούλη, Λέανδρο Λεφάκη, τη Στοά «Ισότης», το Ελληνικό Τεκτονικό Ινστιτούτο και όλες τις Ελληνικές και αλλοδαπές Μεγάλες Στοές για το υλικό που μου προσέφεραν, όλως δε ιδιαιτέρως τις εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα Ε.Ε., για την επιμέλεια της εκδόσεως.

Αθήνα, Ιούλιος 2019

§1. Ορισμός του «τεκτονισμού» και του «συμβολικού τεκτονισμού»

Οργάνωση, θεσμός, «τάγμα» *sui generis,* δεν υπάρχει ακριβής ορισμός που να βρίσκει απόλυτα σύμφωνη την τεκτονική φιλολογία. Καθόσον το σύστημα είναι τόσο πλούσιο, ευρύ και περιεκτικό, συνάμα και αντιφατικό, οι επιφανέστεροι τέκτονες συγγραφείς, ορθώς, αποφεύγουν να δώσουν ένα γενικό ορισμό και αφήνουν τον αναγνώστη να συμπεράνει μόνος του το αληθινό του νόημα. Ο τεκτονισμός (masonry, maçonnerie), αποκαλούμενος έτσι στην καθημερινότητα για πρακτικούς λόγους, ή κατ' ακριβολογία, ο ελευθεροτεκτονισμός (freemasonry, franc-maçonnerie, freimaurerei), ορίζεται[7], συνοπτικά, ως κατωτέρω.

Η Μεγάλη Στοά της Αγγλίας δίνει τον εξής ορισμό: *«ο τεκτονισμός είναι ιδιάζον σύστημα ηθικής, περιεχόμενον εντός αλληγοριών και φωτιζόμενον δια συμβόλων (...)»*[8].

Η Μεγάλη Στοά της Γαλλίας έδινε τον εξής ορισμό: *«ο τεκτονισμός είναι παγκόσμια ένωση, βασιζόμενη επί της αλληλεγγύης, με σκοπό την ηθική τελειοποίηση της ανθρωπότητας και με μέσο τη διαρκή βελτίωση της πνευματικής και υλικής θέσεως των ανθρώπων. Έχει ως έμβλημα τις λέξεις Ελευθερία-Ισότης-Αδελφοσύνη (...)»*[9].

Η Μεγάλη Στοά της Γερμανίας δίνει τον εξής ορισμό: *«ο τεκτονισμός αποσκοπεί την ηθική εξευγένιση του ανθρώπου και γενικώς την προαγωγή της ανθρώπινης ευδαιμονίας. Προϋποθέτει ότι τα μέλη του πιστεύουν στο Θεό ως τον Ανώτατο Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος, σε κάποια ανώτερη ηθική τάξη στον κόσμο και στην αθανασία της ψυχής, ζητεί από αυτά έμπρακτη εκδήλωση και εκπλήρωση του υψίστου ηθικού νόμου: Αγάπα τον Θεό υπέρ πάντα και τον πλησίον σου ως τον εαυτό σου»*.

Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος δίνει τον εξής ορισμό: *«ο ελευθεροτεκτονι-*

---

7 Μία σειρά χρήσιμων ορισμών θα βρεί κανείς στην εγκυκλοπαίδεια της ελευθέρας τεκτονικής του Νέστορος Λάσκαρι, 1951, λήμμα «ελευθεροτεκτονισμός».

8 Wilmshurst W.L. - The Meaning of Masonry, London 1922, σελ. 19 (ορισμός του Hutchinson). Ομοίως και Poignant σε AQC 24.

9 Το τρίπτυχο «Ελευθερία-Ισότης-Αδελφότης» είναι θεμελιακή ιδέα του γαλλικού διαφωτισμού και γαλλικού τεκτονισμού και κοσμεί γεγραμμένο όλες τις ελληνικές στοές άνωθεν της ανατολής, όπου εδρεύει ο σεβάσμιος (πρόεδρος) της στοάς.

σμός ως φιλοσοφικός, προοδευτικός και φιλανθρωπικός αποσκοπεί την ηθικήν και πνευματικήν βελτίωσιν των μελών του δια της αυτογνωσίας, της ερεύνης της αληθείας, της αλληλεγγύης και της εφαρμογής των αρχών της τεκτονικής ηθικής. Εργάζεται δε αδιαλείπτως υπέρ της προόδου και της ηθικής και πνευματικής ανορθώσεως της ανθρωπότητας δια της ειρηνικής και βαθμιαίας ανυψώσεως του ατόμου. Ως ύπατον αγαθόν ο ελεύθερος τέκτων θεωρεί την ελευθερία της σκέψεως και της συνειδήσεως. Αποδοκιμάζει παν μέσον απειλούν την ελευθερίαν ταύτην και καταδικάζει την βίαν. Ο ελευθεροτεκτονισμός δεν είναι θρησκεία ούτε πολιτικός οργανισμός, διό και αυστηρώς αποκλείει πάσαν εν ταις στοαίς συζήτησιν επί θρησκευτικών ή πολιτικών ζητημάτων και δεν μετέχει των επ'αυτών αγώνων. Σέβεται την εις ην έκαστος τέκτων ανήκει θρησκείαν, την αθανασίαν της ψυχής και τηρεί απόλυτον ανοχήν προς πάσαν θρησκευτικήν δοξασίαν. Οι ελευθεροτέκτονες πιστεύουν ότι οι άνθρωποι γεννώνται ελεύθεροι και έχουν τα ίδια δικαιώματα (...)»[10].

Σύμφωνα με την τεκτονική εγκυκλοπαίδεια του Kenning[11], *«ο ελευθεροτεκτονισμός είναι μία τέχνη που βασίζεται στις αρχές της γεωμετρίας, και απευθύνεται στην υπηρεσία της ανθρωπότητας. Ορίζεται και ως επιστήμη της φιλοσοφίας, της αυτοδιοίκησης, αυτοβελτίωσης, ανοχής και αναζήτησης της αλήθειας. Θέτει ως προμετωπίδα την κοινωνική αρμονία, την προσωπική αρετή, την αδελφική αγάπη και την ειρηνική πρόοδο της ανθρωπότητας (...)»*.

Ο τεκτονισμός *«είναι μία ένωση ατόμων, που οι τέκτονες μεταξύ τους αποκαλούν αδελφότητα, μία κοινωνία ανδρών φίλων της τάξης, της ειρήνης, της αρετής, της ανθρωπότητας»,* σύμφωνα με το τεκτονικό λεξικό του Joseph Quentin[12].

Ο τεκτονισμός είναι η επιστήμη της ζωής, φυσικής, ηθικής και πνευματικής, που ενδεικνύεται βαθμιαία δια του συμβολισμού, αναφέρει ο Ragon[13].

Από νομικής απόψεως, θα λέγαμε ότι ο τεκτονισμός είναι *«ένα σύστημα ενώσεων προσώπων, με ή χωρίς νομική προσωπικότητα, πρωτοβαθμίων, συγκροτούντων οργανωτικά δευτεροβάθμιες ή και τριτοβάθμιες ενώσεις, όλες*

---

10 Απόσπασμα από το εν ισχύ αρ. 2 του Καταστατικού Χάρτη της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, εκδ. 2000.

11 Kenning's (Rev. Woodford's) Masonic Cyclopaedia and Handbook of Masonic Archealogy, History and Biography, 1878, λήμμα «freemasonry».

12 Quentin Joseph - Dictionnaire Maçonnique, ou Recueil d'Esquisses de toutes les parties de l'edifice connu sous le nom de Maçonnerie, 1825. Η έννοια της «αδελφότητας» στον ορισμό αυτό είναι αόριστη νομική έννοια και δεν σημαίνει «ένωση προσώπων» υπό την έννοια της Σ 12 ή της ΑΚ 107 αλλά ένα σύνολο ανθρώπων με κοινά ιδανικά.

13 Ragon J-M - Orthodoxie maçonnique, suivie de la maçonnerie occulte et de l'initiation hermétique, 1853, σελ. 7.

μη κερδοσκοπικές, ομοιάζουσες περισσότερο με σωματεία ή αστικούς συνεταιρισμούς, παρά με εταιρείες, που σκοπό έχουν, στην εσωτερική τους λειτουργία, την ηθική και πνευματική πρόοδο των μελών δια της εφαρμογής των θεμελιωδών αρχών της φιλοσοφίας, της αρχαίας μυσταγωγίας και τους συμβολισμούς της επιστήμης της γεωμετρίας και της αρχιτεκτονικής, ενώ στην εξωτερική τους λειτουργία, την ευόδωση έργων εποποιίας και τη φροντίδα ενδεών».

Η τεκτονική πρακτική, ήδη από τις αρχές του 18ου αιώνος, έχει διαχωρίσει τις τεκτονικές ενώσεις σε συστήματα (rites) που δεν παρουσιάζουν απαραίτητα ομοιογένεια μεταξύ τους, παρόλη την προσπάθεια των τεκτόνων να εμφανίζουν προς την «αμύητο κοινωνία» ότι ο τεκτονισμός είναι ένας και αδιαίρετος[14]. Κάθε σύστημα αντικατοπτρίζει την ιδιαίτερη ιδεολογία του ιδρυτή του και για το λόγο αυτό έχουν εφευρεθεί και λειτουργούν διάφορα συστήματα.

Η βασική κατηγοριοποίηση έγκειται μεταξύ αυτού που αποκαλούμε «συμβολικός τεκτονισμός» και «επιγενόμενα συστήματα»[15]. Στο συμβολικό ή κυανούν τεκτονισμό συγκαταλέγονται οι «Συμβολικές Στοές» ή απλά «Στοές» (Lodges ή Blue Lodges) ενώ στα επιγενόμενα συστήματα υπάρχει πληθώρα ονομασιών για τις επί μέρους ενώσεις προσώπων. Επειδή από νομικής άποψης η δομή των συστημάτων παρουσιάζει ιδιομορφίες (ιδίως στις σχέσεις πρωτοβαθμίων-δευτεροβαθμίων) και παρόλα τα πολλά κοινά στοιχεία, αναλύονται σε χωριστά κεφάλαια.

Από όλους τους ως άνω ορισμούς, αλλά όπως θα παρατηρήσουμε και κατωτέρω στο κεφάλαιο περί οροθεσίων, ο τεκτονισμός προτάσσει την ηθική ως πρώτη αξία του συστήματος. Πλην όμως, **δεν υπάρχει ειδική τεκτονική ηθική**[16], ακόμη και εάν αυτή επαναλαμβάνεται διαρκώς ως ύψιστη τεκτονική αξία. Στην πραγματικότητα, η τεκτονική ηθική συμπίπτει με την ηθική

---

14 Ο Τεκτονισμός, μέσα στην πολυειδία του, είναι ενιαίος, αναφέρει ο ιστορικός Marcy (Essai sur l'origine de la Franc-Maçonnerie et l'Histoire du Grand Orient de France, τόμ. I, 1949, σελ.5). Η αλήθεια είναι ότι το ενιαίο του τεκτονισμού δεν είναι μία πραγματικότητα, *αλλά μία ευχή* (βλ. σε Lantoine, Histoire de la franc-maçonnerie française, τόμος III, la franc-maçonnerie dans l'état, 1935, σελ. 90), με απλά λόγια είναι μύθος (Ruchon F. - Histoire de la franc-maçonnerie a Génève 1736-1900, 1935, σελ. 10). Περισσότερα σε Φιλ. Δημητρίου, Τεκτονικές Ιπποτικές Μελέτες, 2018, σελ. 60 επ.

15 Symbolic masonry=blue masonry, σε αντίθεση με τα «high degrees» (hauts grades), που στην πραγματικότητα είναι και αυτά με συμβολικό περιεχόμενο, αλλά έχουμε συμφωνήσει να αποκαλούμε «επιγενόμενα» ή «φιλοσοφικό τεκτονισμό».

16 Δεν υπάρχει ειδικός ορισμός ούτε απαρίθμηση ηθικών κανόνων πέραν αυτών που είναι γνωστοί περί ηθικής. Βλ. και CVDH 61(2006), σελ. 217 επ., για τους διάφορους ορισμούς της ηθικής που πρότειναν διάφορες γαλλικές Στοές.

όπως αυτή ορίζεται σε κάθε δικαιϊκό σύστημα και εκλαμβάνεται σε κάθε ιδιαίτερο τόπο και χρόνο. Στον τεκτονισμό δεν υπάρχουν υψηλότερες ηθικές αξίες, ασχέτως εάν τα κείμενα επιτάσσουν την αυστηρή εφαρμογή των κανόνων ηθικής και ασχέτως εάν αυτοί οι κανόνες τηρούνται έμπρακτα ή όχι. Επί παραδείγματι, στον τεκτονισμό υποτίθεται ότι η ηθικές αξίες είναι τόσο ανώτερες της αμυήτου κοινωνίας, που για την παραμικρή παραβίαση γεννάται λόγος πειθαρχικής δίωξης. Εάν όμως ένας τέκτων κατηγορήσει δημόσια τέκτονα για ανήθικη συμπεριφορά ή ακαταλληλότητα του προσώπου λόγω ποινικής του δίωξης για αξιόποινη πράξη (χωρίς να υπάρχει τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση) η οποία τεκτονικώς θα έπρεπε -αν υπήρχε τεκτονική ηθική ανώτερη της ηθικής- να επιβάλλει αποβολή, εν τέλει ο καταγγέλλων θα κινδυνεύει να τιμωρηθεί για συκοφαντία, αντί να αποβληθεί προληπτικά ο καταγγελόμενος. Ειδικά στη χώρα μας, η σύγχρονη «τεκτονική ηθική» μοιάζει στην πράξη να είναι ίσου αν όχι χαμηλοτέρου επιπέδου από αυτή της κοινωνίας, αφού πρόσωπα που διώκονται ή έχουν τιμωρηθεί για ποινικά αδικήματα δεν αποβάλλονται, αλλά παραμένουν τέκτονες, και μάλιστα μέχρι και με διοικητικά αξιώματα. Οπότε η υψηλή τεκτονική ηθική είναι ένας ακόμη τεκτονικός μύθος.

§2. Ορισμός του τέκτονα

Ως «τέκτονα»[17] αποκαλούμε κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει γίνει αποδεκτό σε τεκτονική οργάνωση, κατόπιν επιτυχούς εγκρίσεως της αιτήσεώς

17 Ορθότερος όρος είναι «ελευθεροτέκτων» (συναντάται το πρώτον το 1646: Josten C. H. (editor) - Elias Ashmole (1617–1692). His Autobiographical and Historical Notes, his Correspondence, and Other Contemporary Sources Relating to his Life and Work Oxford:, 1966, τόμ. II, σελ. 395–396), σε αντιδιαστολή με τους λιθοξόους τέκτονες, αν και σήμερα οι δύο όροι ταυτίζονται. Συναντάται και ως «μασώνος» όρος που όπως προείπαμε δεν χρησιμοποιούμε. Οι τέκτονες μελετητές αποφεύγουν να δώσουν ακριβή ορισμό. Εδώ ο όρος εξετάζεται από νομικής πλευράς. Από ηθικής πλευράς ο τέκτων είναι το άτομο το οποίο διαπνέεται από φιλελεύθερα συναισθήματα, διακατέχεται από χρηστοήθεια, εργάζεται ταπεινά για την πρόοδο των επιστημών, των τεχνών και του ανθρωπίνου γένους, σεβόμενος το καθήκον και τον πλησίον κλπ. Υπό αυτό το πρίσμα, ένας τέκτων που δια των πράξεών του αποδεικνύεται ανήθικος ή μη ενάρετος, δεν είναι τέκτων. Αυτά όμως τα ζητήματα που άπτονται των αρχών της τεκτονική ηθικής δεν αφορούν την παρούσα μελέτη αλλά αναλύονται εκτενώς σε τεκτονικά συγγράμματα (μεταξύ άλλων βλ. Des Etangs N.-C.ʃ - ŒOeuvres maçonniques, 1848, Chemin Dupontès J.-B. - Cours pratique de Franc-Maçonnerie, 1840-1846, Ragon J-M. - Cours philosophique et interprétatif des initiations anciennes et modernes, 1841, και εν γένει βλ. βιβλιογραφία).

του *από τη συγκεκριμένη οργάνωση*[18]. Αν και τα κριτήρια θρησκείας, φύλου ή χρώματος δεν λαμβάνονται υπόψη, δυνάμει της αρχής της ισότητος και της ανοχής που πρεσβεύει ο τεκτονισμός, στην πράξη ακόμη και σήμερα υπάρχουν βασικοί περιορισμοί στα διάφορα συστήματα, ιδίως αναφορικά με το φύλο και το χρώμα. Έτσι επί παραδείγματι η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος επιβάλλει στις Στοές-μέλη της να δέχονται μόνο άνδρες, κατ'απομίμηση της αντίστοιχης ρήτρας της Ηνωμένης Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας[19], προκειμένου να την «αναγνωρίζει». Αντίστοιχα, η Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Αγγλίας δεν αναγνωρίζει τις Μεγάλες Στοές «Prince Hall" των ΗΠΑ (νέγρων) και ενώ δέχεται οι τέκτονες υπό τις Στοές της να πηγαίνουν σε αυτές, δεν επιτρέπει στις περισσότερες περιπτώσεις στους τέκτονες της δικαιοδοσίας Μεγάλων Στοών Prince Hall να προσέρχονται σε εργασίες Αγγλικών Στοών.

Για τους όρους και τα κριτήρια εισδοχής θα αναφεθούμε παρακάτω σε ειδικό κεφάλαιο.

Τέκτων θεωρείται λοιπόν κάθε πρόσωπο που έχει κατ' ελάχιστον μυηθεί στον πρώτο τεκτονικό βαθμό (του μαθητή) σε συμβολική Στοά, χρονικό σημείο στο οποίο γίνεται και μέλος αυτής.

Η μύηση είναι ένα βιωματικό δρώμενο που προσιδιάζει σε θεατρικό δρώμενο, και αποσκοπεί στο να εντυπωθεί βαθύτερα και μονιμότερα, δι' όλων των αισθήσεων, στον υπό μύηση, η τεκτονική εμπειρία και αρχές. Η τελετή ολοκληρώνεται με την ανάγνωση από το νεοεισερχόμενο πρόσωπο μίας δήλωσης που αποκαλείται «επίσημος διαβεβαίωσις»[20]. Αυτό από νομικής άποψης δεν σημαίνει τίποτε άλλο από τη δήλωση του νέου μέλους ότι θα τηρεί τα κανονιστικά κείμενα της ενώσεως στην οποία κατέστη μέλος. Οποιεσδήποτε άλλες, τυχόν, φράσεις, με πομπώδες ή δραματικό περιεχόμενο δεν έχουν νομική υπόσταση, αλλά είναι απλά τμήμα του δρώμενου.

Αν και έχει ειπωθεί ότι εφόσον ένα πρόσωπο μυηθεί στον τεκτονισμό, η ιδιότητα δεν απόλλυται («once a mason, always a mason»), είμαστε της απόψεως ότι η ιδιότητα του τέκτονος είναι ιδιότητα δυναμική, και η συνεχής «φοίτηση» σε τεκτονικά εργαστήρια (συστηματική παρακολούθηση τεκτονικών εργασιών, διατήρηση της ιδιότητος του μέλους σε τεκτονική ένωση) συνεπάγεται τη διατήρηση της ιδιότητος του «τέκτονος». Ας φανταστούμε,

---

18 Δεν νοείται υπό τη νομική έννοια απόκτηση ιδιότητος μέλους στην «αδελφότητα των τεκτόνων», διότι αυτή δεν είναι νομικό πρόσωπο ούτε οντότητα, αλλά αόριστη νομική έννοια.

19 Αρ. 4 της Διακήρυξης της Ηνωμένης Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας της 4η Σεπτεμβρίου 1929, που υιοθετεί το αρ. 1 του καταστατικού της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος - βλ. πλήρη κείμενα στο 7ο μέρος του βιβλίου.

20 Παλαιότερα αποκαλούμενος «όρκος».

ότι κάθε ένας που γραφόταν μία φορά σε ένα σύλλογο λ.χ. κολυμβητικό ή κυνηγετικό, και αποχωρούσε την επομένη, θα θεωρούνταν εσαεί κολυμβητής, κυνηγός κ.ο.κ. Από νομικής απόψεως, η ιδιότητα του τέκτονος συνδέεται με την ιδιότητα του ενεργού μέλους *τουλάχιστον σε μία* τεκτονική ένωση προσώπων. Είναι σφάλμα, αν και σχεδόν όλοι οι τέκτονες το πράττουν, να θεωρούμε ένα πρόσωπο τέκτονα, μόνο και μόνο επειδή κάποτε συμμετείχε σε τελετή τεκτονικής μυήσεως.

Από νομικής απόψεως, όπως η «αδελφότητα των τεκτόνων» και η έννοια του «τεκτονικού τάγματος», έτσι και η ιδιότητα του «τέκτονος» είναι μία *αόριστη νομική έννοια* και δεν παράγει αφεαυτή έννομες συνέπειες. Τάγμα δεν είναι ένωση προσώπων, αλλά ιδέα, άλλως το σύνολο ή μέρος συνόλου προσώπων που ασπάζονται μία ιδέα. Τάγμα κάποιες φορές αποκαλείται ο ίδιος ο Τεκτονισμός, που και αυτός είναι ιδέα. Σπάνια Τάγμα γίνεται συνώνυμο συγκεκριμένης ένωσης προσώπων, οπότε όταν χρησιμοποιείται εκεί, εσφαλμένα, σημαίνει τη συγκεκριμένη ένωση και όχι το σύνολο ή υποσύνολο αυτών. Το Τάγμα δεν προσδίδει κάποια ιδιότητα «μέλους», από την οποία, εκ του νόμου και κάποιου καταστατικού, να απορρέουν δικαιώματα και υποχρεώσεις. Ως αόριστη νομική έννοια, το Τάγμα δεν έχει μέλη, ούτε καταστατικό λειτουργίας, ούτε διέπεται από διατάξεις νόμου σωματειακής φύσεως ή άλλης.

Από την άλλη πλευρά, «Τέκτων» δεν σημαίνει απαραίτητα «μέλος τεκτονικής οργάνωσης» (αν και κάποια χρονική στιγμή, έστω κατ' ελάχιστον, οι δύο έννοιες συμπίπτουν), ενώ αντίθετα μέλος σε μία τεκτονική ένωση προσώπων συνεπάγεται αυτοδικαίως και την πρόσληψη της (αόριστης νομικώς) ιδιότητας του «τέκτονος».

Το ελάχιστο κριτήριο της μύησης στον πρώτο βαθμό, προσδίδον ήδη την ιδιότητα του τέκτονος, υποδηλώνει τη σημασία του βαθμού και την πληρότητα αυτού, καθόσον στο μεσαίωνα ο μαθητής δεν θεωρούνταν «τέκτων» εξαρχής, παρά μόνο μετά το επιτυχές πέρας φοιτήσεως για σημαντικό χρονικό διάστημα.

Έτσι, είναι τέκτων αυτός που έχει μυηθεί σε τεκτονική Στοά. Περαιτέρω, στην πράξη χρησιμοποιείται και ο όρος «τέκτων κανονικός» (regular mason)[21]. Με τον όρο αυτό εννοούμε τον τέκτονα που έχει μυηθεί σε «κανονική» Στοά. Για την κανονικότητα βλ. κατωτέρω.

Ο «αμύητος» που έχει ολοκληρώσει τις διαδικασίες «μυήσεως στον πρώ-

21 Ενίοτε χρησιμοποιείται ο όρος «αποδεκτός» εκ του αποδέχομαι ή «αποδεδεγμένος» εκ του αποδέδεγμαι=παρακ. του αποδέχομαι (accepted). Ο όρος «accepted» δεν υπάρχει στο Σ Αντερσον του 1723, αλλά υπάρχει ο όρος «unaccepted» στο αρ. V των Καθηκόντων.

το βαθμό», έχει δώσει την τεκτονική διαβεβαίωση, και έχει αναγνωρισθεί, καθιερωθεί και ονομαστεί τέκτων, αποκτά την «ιδιότητα» του τέκτονα και τα υπόλοιπα μέλη της «αδελφότητας» τον αναγνωρίζουν εφεξής ως τέκτονα, υπό τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που θα αναπτυχθούν κατωτέρω. Στην πραγματικότητα, αυτό που αποκτά το εν λόγω πρόσωπο, είναι η ιδιότητα του μέλους της συγκεκριμένης Στοάς. Εμμέσως μόνο απολαμβάνει και άλλων προνομίων, εφόσον η Στοά αυτή τελεί «υπό την αιγίδα»[22] μίας Μεγάλης Στοάς. Μεταξύ των εμμέσων προνομίων, απολαμβάνει ευθύς και αυτοδικαίως τα προνόμια που προσφέρει εκάστοτε Μεγάλη Στοά, όπως αυτό του να επισκέπτεται[23] άλλες Στοές υπό την αιγίδα της ίδιας Μεγάλης Στοάς και Στοών υπό την αιγίδα άλλων τεκτονικών δυνάμεων που τελούν σε σχέση αμοιβαίας αλληλοαναγνώρισης με τη συγκεκριμένη Μεγάλη Στοά υπό την αιγίδα της οποίας τελεί η Στοά στην οποία μυήθηκε.

Εφόσον ο τέκτων μηυθεί σε άτακτη (μη κανονική) Στοά (irregular lodge)[24], δεν αναγνωρίζεται από την αδελφότητα υπό τους όρους αλληλοαναγνωρίσεων που θα αναλύσουμε στο κεφάλαιο περί Μεγάλων Στοών. Για να επισκευθεί «κανονική» Στοά, ο τέκτων αυτός θα χρειαστεί να μυηθεί εκ νέου σε όλη την τεκτονική κλίμακα, πλην εάν λάβει ειδική άδεια εξαίρεσης προς τούτο, διαδικασίες ωστόσο αμφιβόλου συμβατότητος με την έννομη τάξη.

Ο κάθε τέκτονας μπορεί να αποχωρήσει οποτεδήποτε και χωρίς διατυπώσεις ή περιορισμούς από την «αδελφότητα», χωρίς να χάνει το προνόμιο, ηθικής φύσεως, εφόσον το επιθυμεί, να αποκαλείται «αδελφός» από τα υπόλοιπα μέλη της αδελφότητας. Θα αναφερθούμε κατωτέρω στις επιμέρους διαδικασίες αποχώρησης ή αποβολής από το «τάγμα».

Η τεκτονική ιδιότητα προστατεύεται και με τα άρθρα 8, 9, 10 και 11 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ). Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) έκρινε στην υπόθεση Kiïkinen κατά Φινλανδίας (1/6/1999 και 9/12/1999) ότι δικαστής τέκτων, που δικαίωσε διάδικο τέκτονα, δεν παραβίασε την υποχρέωσή του για δίκαιη δίκη εκ μόνου του γεγονότος ότι ανήκε σε τεκτονική οργάνωση[25]. Στη συγκεκριμένη βέβαια υπόθεση ο ενάγων δεν προσκόμισε καμία απόδειξη σχετικά με πράξεις μεροληψίας του τέκτονος δικαστή υπέρ του τέκτονος

22 Περισσότερα για την αιγίδα στο κεφάλαιο περί Στοών.

23 Τεκτονικό ορόσημο. Περισσότερα στο κεφ. περί Landmarks.

24 Για τις έννοιες της κανονικότητος και της αναγνώρισης βλ. κατωτέρω.

25 Η απόφαση του ΕΔΔΑ αποτελεί νομολογία «ανωτάτου δικαστηρίου», κατά το άρθρο 53 παρ. 3 του ΠΔ 18/89.

διαδίκου. Απορρέει από την απόφαση το συμπέρασμα ότι η ιδιότητα του τέκτονος δεν αποτελεί κώλυμα για την ανάληψη του λειτουργήματος του δικαστού. Σε άλλη περίπτωση, στην Ιταλία, το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο είχε λάβει απόφαση τον 7/1993 ότι το δικαστικό λειτούργημα είναι ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του τέκτονος[26]. Το ΕΔΔΑ (NFC - Ιταλία, 2/8/2001) έκρινε ότι η απόφαση αυτή προσβάλλει την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι για την οποία εγγυάται το αρ. 11 ΕΣΔΑ. Με έτερη απόφαση που εκδόθηκε την ίδια ημέρα (Μεγάλη Ανατολή της Ιταλίας - Ιταλία, 2/8/2001) κρίθηκε ότι παραβιάζεται η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι εφόσον τίθεται ως προϋπόθεση πρόσληψης στο δημόσιο η μη συμμετοχή σε τεκτονική οργάνωση. Στην υπόθεση Karman εναντίον Ρωσίας (απόφ. 14/12/2006) το ΕΔΔΑ έκρινε ότι παραβιάστηκε το αρ. 10 ΕΣΔΑ όταν τα Ρωσικά Δικαστήρια καταδίκασαν για συκοφαντική δυσφήμιση τον Karman, επειδή αποκάλεσε δια της εφημερίδος του «νεοφασίστα» τον εκδότη έτερης εφημερίδας, που έγραφε ότι «οι εβραιομασώνοι έχουν καταλάβει όλες τις θέσεις κλειδιά στη διοίκησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας».

§3. Διακριτικά γνωρίσματα του τεκτονισμού

Ο τεκτονισμός είναι ιδέα και κατ' επέκταση φιλοσοφικό κίνημα με ευρύτατη δράση ανάλογα με τον εξεταζόμενο αιώνα και τόπο δράσης. Δεν είναι ένα συνηθισμένο club-λέσχη, ούτε φιλανθρωπική οργάνωση[27], ούτε θρησκεία, ούτε επιχείρηση. Είναι ένας θεσμός «αφεαυτού προερχόμενος», ιδιότυπος, που συνδυάζει σε μία οικουμενική ενότητα πολλά στοιχεία, αρχαία και πιο σύγχρονα, διαφόρων ιδεολογιών και φιλοσοφιών ταυτοχρόνως. Καμία άλλη ένωση προσώπων δε συνδυάζει ταυτόχρονα τα στοιχεία του τεκτονισμού και αυτό κάνει το θεσμό πραγματικά μοναδικό και αξιοθαύμα-

26 Σχόλιο Huglo Ch. σε CVDH 62(2006).213, ο οποίος δικαιολογεί το συμβατό των δύο ιδιοτήτων λόγω της δυνατότητας του δικαστή να προτείνει την εξαίρεσή του δυνάμει των αρ. 339 ΓαλλΚΠολΔ (52 επ. ΕλλΚΠολΔ). Το αυτό ισχύει στο Αγγλικό δίκαιο (βλ. απόφ. R v. Gough [1993] AC 646 και το Memorandum του Lord Chancellor's Department to the Home Affairs Committee με τίτλο "Freemasonry in the Judiciary" Δεκεμβρίου 1996). Επίσης, σύμφωνα με την Αγγλική Parliamentary Home Affairs Select Committee έκθεση με τίτλο «Freemasonry in the Police and the Judiciary» (Μάρτιου 1997), ο όρκος που δίνει ο τέκτων δεν είναι ασυμβίβαστος με το όρκο που δίδει ένας αστυνομικός ή ένας Δικαστής· η §32 αναφέρει: ο ελευθεροτεκτονισμός αφεαυτός δεν ενθαρρύνει την τέλεση αδικημάτων («freemasonry itself does not encourage malpractice»).

27 Η φιλανθρωπική δραστηριότητα των τεκτονικών ενώσεων είναι πάντοτε δευτερεύουσας σημασίας και όχι ο πρωτεύων ούτε ο μοναδικός σκοπός των ενώσεων (βλ. παράδειγμα σε §46).

στο, ταυτόχρονα όμως δυσνόητο και λειτουργικά προβληματικό, ειδικά δε για την περίπτωση της Ελλάδας και κάθε Κράτους με έντονη θρησκευτική επιρροή, έως και παρεξηγήσιμο. Έτσι ο τεκτονισμός περιέχει ταυτόχρονα:

– Το στοιχείο της αδελφότητας. Δεν νοείται τέκτων που να ασκεί τον τεκτονισμό υπό τη μορφή ασκητή ή μοναχού. Οι τέκτονες εργάζονται ομαδικά σε Στοές, όπως θα δούμε παρακάτω, και πουθενά αλλού. Αδελφότητα, σημαίνει επίσης αλληλοβοήθεια, όχι απαραίτητα χρηματική, αλλά πρωτίστως ψυχική και πνευματική, όπως ένας εξ αίματος αδελφός προς τον αδελφό του.

– Το στοιχείο της ανοχής[28] και της οικουμενικότητας. Οι τέκτονες οφείλουν να μην κάνουν διακρίσεις προέλευσης, κοινωνικής ή οικονομικής κατάστασης, ηλικίας, μορφωτικού επιπέδου, τίτλων, θρησκευτικών, πολιτικών ή άλλων ιδεολογιών και πεποιθήσεων[29]. Οφείλουν να τηρούν απόλυτα την αρχή της ισότητας[30], μιλούν κατά κανόνα μεταξύ τους στον ενικό, ενώ το σύνθημά τους είναι, σε πολλές δικαιοδοσίες, το τρίπτυχο «ελευθερία-ισότης-αδελφότης»[31]. Το στοιχείο αυτό έχει ενσωματωθεί σε πολλά σύγχρονα συντάγματα (καταστατικά). Ο τέκτων καταπολεμά ειρηνικά την αμάθεια και τις προκαταλήψεις, σέβεται την ποικιλομορφία των απόψεων και επιδιώκει την πρόοδο και την ευημερία όλης της ανθρωπότητας, ενωμένης εν αγάπη υπό την επιστήμη και την εργασία[32]. Για το λόγο αυτό, και με δεδομένη την οικουμενικότητα του θεσμού, έχει κοινά σύμβολα και αποκαλεί το Θεό, στα συστήματα που αναγνωρίζουν την ύπαρξή του, υπό τον γενικό όρο «Μεγάλο Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος», που δεν είναι ίδιος του τεκτονισμού Θεός, όπως έχει ειπωθεί από πρόσωπα της Εκκλησίας[33], αλλά ένα γενικό προσωνύμιο του όποιου Θεού πιστεύει ο κάθε άνθρωπος.

– Απόρροια του στοιχείου της αδελφότητας και της ισότητας, είναι το στοιχείο της αγαθοεργίας. Ο τέκτων θεωρεί την ανθρωπότητα ως ενιαία και τον πλησίον του ως έναν άλλο εαυτό του. Ως εκ τούτου, ο τέκτων, μεμονωμένα

---

28 Το στοιχείο της ανοχής ή ανεκτικότητος (tolerance), όπως και πολλά άλλα από τα χαρακτηριστικά του τεκτονισμού, εμπεριέχονται στη φημισμένη δημηγορία του ιππότη Ράμσυ του 1736-7 και πριν από αυτόν στο έργο του John Toland (Lantoine A. - Un précurseur de la Franc-maçonnerie : John Toland 1670-1722, 1927 (βλ. σε Δημητρίου Φ., Τεκτονικές Ιπποτικές Μελέτες, 2018, σελ. 77 επ.).

29 Για τις γυναίκες στον τεκτονισμό βλ. κατωτέρω.

30 Στο μεσαίωνα, οι εργάτες ήταν ίσοι, ανεξαρτήτως εάν ήταν από την πόλη όπου εργάζονταν ή «επισκέπτες», δηλ. περαστικοί τεχνίτες (βλ. καταστατικό των χτιστών της Rouen σε Blondel Jean-François - Mystique des Tailleurs de Pierre, 1998, σελ. 135).

31 Έμβλημα της γαλλικής επαναστάσεως του 1789 που υιοθέτησαν οι τέκτονες.

32 Rebold Emmanuel - Histoire Générale de la Franc-Maçonnerie, 1851, σελ. 57-58.

33 Συναφώς Μητροπολίτης Πειραιώς Σεραφείμ κατά Τεκτονικού Ιδρύματος, διένεξη επί της οποίας εξεδόθη η υπ. αρ. 549/2016 απόφαση του ΣτΕ.

ή συνήθως ομαδικά, και πάντα διακριτικά, φροντίζει να υπερασπίζεται τους αδυνάμους. Για το σκοπό αυτό, οι τέκτονες κάνουν τακτικά δωρεές, συνδράμουν με την παρουσία και την εργασία τους φτωχούς και ευπαθείς, ενώ διαθέτουν σημαντική τράπεζα αίματος στα δημόσια νοσοκομεία, που οι ίδιοι δίδουν εθελοντικά, προς δωρεάν χρήση από κάθε ασθενή σε Ελληνικό νοσοκομείο.

– Το στοιχείο της τάξης. Ο τεκτονισμός διαθέτει ιεραρχία αξιωμάτων με βάση τα καθήκοντα του κάθε τέκτονα χωρίς να παραγκωνίζεται η αρχή της ισότητας. Έτσι αποφεύγεται η οχλαγωγία και τηρείται η ομαλή διεξαγωγή των τεκτονικών εργασιών κατά τις συνεδρίες. Δεν υπάρχει όμως καθοδηγητής, τοπικός ή παγκόσμιος, στον τεκτονισμό. Οδηγός του κάθε τέκτονα είναι ο ίδιος του ο εαυτός, η συνείδησή του, και όχι μία εξωτερική μορφή που θα του επιβάλλει δόγμα ή μέθοδο σκέψης. Στο σημείο αυτό πρέπει ωστόσο να γίνει μία διεκρίνηση. Ο Αγγλικός τεκτονισμός, αν και άρτια οργανωμένος, είναι ιδιαίτερα δογματικός. Στον αντίποδα βρίσκεται ο ηπειρωτικός τεκτονισμός, αυτός της Γαλλίας (§5.3).

– Το στοιχείο της μυστικότητας και της κατά βαθμίδες διαπαιδαγώγησης. Ο τεκτονισμός ως φιλοσοφικό εκπαιδευτήριο διδάσκει πρωτίστως την καλλιέργεια των ηθικών αρετών και εν συνεχεία την εμβάθυνση στη φιλοσοφία και τις επιστήμες. Θεωρώντας ότι ο άνθρωπος μόνο προοδευτικά μπορεί να κατακτήσει τη γνώση (όπως λ.χ. γίνεται στα σχολεία ή τα Πανεπιστήμια), κρατά μυστικές τις διδαχές του και τις αποκαλύπτει σταδιακά, κλιμακωτά, κάθε φορά που ο τέκτων μυείται σε ανώτερο επίπεδο. Το στοιχείο της μυστικότητας δεν πρέπει να συγχέεται με τις μυστικές οργανώσεις. Είναι λάθος να νομίσουμε ότι ο τεκτονισμός είναι μυστική οργάνωση. Στη σύγχρονη εποχή, όπου τα πάντα είναι προσβάσιμα, ο τεκτονισμός είναι ανοικτός στην κοινωνία και τίποτε το μυστηριώδες δεν λαμβάνει χώρα. Ωστόσο, αναφορικά με τη μυητική του ανέλιξη, ο τέκτων δε διδάσκεται μονομιάς τα πάντα, κάτι που θα αδυνατούσε να κατανοήσει, αλλά σταδιακά. Τα στάδια αυτά αποκαλούνται μυήσεις, που είναι βιωματικές, συμβολικές, μυσταγωγικές διδαχές που εκτίθενται συμβολικά τα καλώς εννοούμενα αρχαία μυστήρια. Το στοιχείο αυτό εμπεριέχει και το στοιχείο της σιγής (λανθασμένα κάποιοι το αποκαλούν σιωπής), υπό την έννοια, όπως συνέβαινε και στο ομακοείο του Πυθαγόρα, ότι οι νέοι τέκτονες πρέπει να ακούνε πολύ και να μιλούν λίγο, καθόσον, όπως έλεγε και ο Ζήνων ο Στωϊκός, *«ο άνθρωπος έχει δύο αυτιά και ένα στόμα, για να ακούει πολύ και να μιλά λίγο»*. Η έννοια της μυστικότητος έχει επίσης το ρόλο της μη κοινολόγησις των εντός της Στοάς συμβάντων σε τρίτους, ούτε καν στη Μεγάλη Στοά[34].

34 R. Péter, British Freemasonry, Τόμ. 1, σελ. 178.

– Το στοιχείο της έλλειψης προσηλυτισμού. Ο τεκτονισμός απαγορεύει και οι τέκτονες δεν ασκούν προσηλυτισμό καμίας μορφής σε άλλα πρόσωπα της κοινωνίας. Η αποφυγή συζήτησης περί του τεκτονισμού ενώπιον μη τεκτόνων, που οι μη γνώστες συγχέουν με τη μυστικοπάθεια, δεν είναι παρά έκφανση του ανωτέρω χαρακτηριστικού. Η φιλοσοφία του είναι ότι «όποιος ενδιαφέρεται, πρέπει να κρούσει μόνος, ως ελεύθερος και χρηστοήθης, τη θύρα του ναού»[35].

– Σκοπός του τεκτονισμού είναι η αναζήτηση της αλήθειας. *«Ουδέν όριον τίθεται εις την αναζήτησιν της αλήθειας»,* υπογραμμίζει το τυπικό του βαθμού του μαθητή τέκτονος. Η αναζήτηση της πραγματικής γνώσης, υπεράνω δογμάτων και άνευ προκαταλήψεων, καλείται στην τεκτονική γλώσσα «αναζήτηση του φωτός». Ο τέκτων ερευνά δια βίου, εργάζεται, αμφιβάλλει, διαλογίζεται, παρουσιάζει τα πορίσματά του, συζητά, εφ' όλων των θεμάτων που άπτονται της ανθρώπινης υπάρξεως και του σύμπαντος. Επειδή όμως πάντα, ειδικά σε παλαιότερες εποχές, κάτι τέτοιο μπορούσε να γίνει αντικείμενο φθόνου από την εξουσία, πολιτική ή θρησκευτική, απαγορεύονται εντός των περισσοτέρων Στοών οι συζητήσεις πολιτικού και θρησκευτικού περιεχομένου[36]. Από τα πανάρχαια χρόνια, *«Ως ύπατο αγαθό ο ελεύθερος τέκτων θεωρεί την ελευθερία της σκέψεως και της συνειδήσεως. Αποδοκιμάζει παν μέσον απειλούν την ελευθερίαν ταύτην και καταδικάζει την βίαν»* (αρ. 2§ΙΙ ΚΧ ΜΣΤΕ).

§3.1. Η τεκτονική ορολογία και η αναλογία της με την έννομη τάξη

Μία δυσχέρεια που αντιμετωπίζει τόσο ο τέκτων όσο και ο νομικός επιστήμων τις πρώτες φορές που θα ασχοληθεί με νομικές υποθέσεις τεκτονικής φύσεως, είναι η αντιστοίχηση της τεκτονικής *ορολογίας* με αυτή της σωματειακής και γενικότερα της εννόμου τάξεως, παρόλο που για κάθε όρο υπάρχει ο αντίστοιχος της έννομης τάξης. Αυτό έγκειται στο γεγονός ότι α) οι τέκτονες εσκεμμένα χρησιμοποιούν από παλιά ειδική ορολογία εν μέρει ακατάληπτη στους «αμύητους», β) πολλοί όροι είναι λέξεις που δεν χρησιμοποιούνται συχνά στη νεοελληνική. Τα μέλη των ΔΣ έχουν ιδιαίτερο τίτλο, πολλές λέξεις σε τεκτονικά έγγραφα είναι συντετμημένες με τρεις τελείες ή στιγμές (.·.), ενώ στις ημερομηνίες ενίοτε προσθέτουμε τον αριθμό 4000. Έτσι ο πρόεδρος Στοάς αποκαλείται Σεβάσμιος ή Σεβ.·., η Ανατολή συνα-

35 Σε καμία περίπτωση, όπου χρησιμοποιούμε τη λέξη ναό, δεν πρέπει να γίνεται σύγχιση ή παραλληλισμός με τους ναούς θρησκευτικής λατρείας ή την Εκκλησία. Ο όρος χρησιμοποιείται για να σηματοδοτήσει το χώρο οπου ασκείται υψηλή τις λειτουργία (όπως λ.χ. αποκαλούμε ναό της Θέμιδος το δικαστήριο, ναό της Επιστήμης το Πανεπιστήμιο κ.ο.κ.).

36 Αρ. 1§VII ΚΧ ΜΣΤΕ.

ντάται και ως Αν.·., ο Αδελφός και ως Αδ.·. κ.ο.κ.. Επίσης στον πληθυντικό της συντομογραφία προστίθεται ένα ακόμη γράμμα ως το τελευταίο (έτσι λ.χ. Αδελφοί γράφεται Αδδ.·.[37] κ.ο.κ.).

Για όλους τους όρους υπάρχει ο αντίστοιχος της σύγχρονης έννομης τάξης. Παραθέτουμε τους χαρακτηριστικότερους[38]:

4000: συμβολικό έτος εμφάνισης, δήθεν, της ανθρωπότητος (anno orientis ή anno lucis[39]). Ετσι το έτος 1872 μπορεί να αναγράφεται και 5872, το 2018 ως 6018 κλπ.

ΑΑΣΤ: Αρχαίος και Αποδεδεγμένος Σκωτικός Τύπος (επιγενόμενοι βαθμοί).

Αδελφός: προσφώνηση των τεκτόνων μεταξύ τους (brother, brethren, frère, frères).

Αδελφότητα: συνώνυμο του «συντεχνία», ήτοι του συνόλου του τεκτονικού σώματος (αόριστη νομική έννοια) (fraternity, [con]fraternité).

Αιγίδα: η φράση «υπό την Αιγίδα...» υποδηλώνει ένταξη ενός τεκτονικού εργαστηρίου σε συγκεκριμένη ομοσπονδία (under the auspices of, sous les auspices de).

Ανατολή: α) γεωγραφική περιοχή ή πόλη όπου εδρεύει μία τεκτονική ένωση (τόπος έδρας της νομικής οντότητας), β) ο χώρος εντός Στοάς όπου παρακάθηνται ο πρόεδος της Στοάς και άλλοι αξιωματούχοι (Orient, Orient).

Ανενεργός κατάσταση: βλ. αργία.

Απονομή βαθμού: δόση τεκτονικού βαθμού χωρίς υποβολή στη διαδικασία μυήσεως στο βαθμό.

Αργία (αποκαλούμενη και «ύπνος» ή «ανενεργός κατάσταση»): α) πειθαρχική ποινή σε Στοά επιβαλλόμενη από Μεγάλη Στοά, και αντίστοιχα σε άλλα συστήματα, β) κατάσταση μη ταμειακής τακτοποίησης. Για τη νομιμότητα βλ. §21.8.

Αρχιτεκτονικό τεμάχιο: α) τηρούμενα πρακτικά, β) το περιεχόμενο μίας ομιλίας.

Αύξηση μισθοδοσίας: η μετάβαση από μία κατηγορία μέλους σε μία ανώτερη (από τον 1ο στο 2ο και από τον 2ο στον 3ο του συμβολικού τεκτονισμού).

Αύξηση φωτός: μύηση σε ανώτερο βαθμό στον (επιγενόμενο) Σκωτικό

---

37 Το Εφετείο της Ρεν (CA Rennes, 27/3/2012, υπόθ. 10/04376 σε DB Dalloz), έκρινε ότι οι τεκτονικές συντμήσεις αυτού του τύπου στα καταστατικά δεν καθιστούν το κείμενο ακατάληπτο.

38 Εκτενέστερο λεξιλόγιο σε Ριζόπουλο Α. - Ελληνικό Τεκτονικό Εγχειρίδιο 3η έκδ. ενημερωμένη, 2011, σελ. 217 επ. και Στεφανή Γ. - Τεκτονικό Θησαυροφυλάκειο, 2011 καθώς και Λάσκαρι Νέστορος – Εγκυκλοπαίδεια της ελευθέρας τεκτονικής, 1951.

39 https://en.wikipedia.org/wiki/Anno_Lucis

Τύπο ή/και απόκτηση της ιδιότητος μέλους σε επιπλέον τεκτονική ένωση προσώπων «ανώτερου βαθμού».

Αφύπνιση: επαναφορά μέλους σε ενεργό κατάσταση (συνήθως προϋποθέτει οικονομική τακτοποίηση).

Βαθμός: Βαθμίδα τεκτονικής παιδείας (στο συμβολικό τεκτονισμό, 3 βαθμοί· στο Σκωτικό Τύπο, 33 βαθμοί αρχομένου από του 4ου). Η ανέλιξη από βαθμό σε βαθμό προϋποθέτει σχεδόν πάντοτε μύηση και εγγραφή σε νέο εργαστήριο.

Βασιλική τέχνη: ο τεκτονισμός.

Βέβηλος: ο μη μυημένος σε κανένα βαθμό του τεκτονισμού (= ο μη τέκτων).

Γ ή G: Σύμβολο του Μεγάλου Γεωμέτρη άλλως του Μεγάλου Αρχιτέκτονος του Σύμπαντος. Εντός Γνώμονος και Διαβήτου, το σύμβολο του τεκτονισμού υπό την ευρεία αυτού έννοια.

Γοτθικά Συντάγματα: παλαιά χειρόγραφα των επαγγελματιών τεκτόνων όπου τίθενται μεταξύ άλλων και οι κανόνες της τεκτονικής ηθικής. Η αυθεντικότητά τους δεν είναι οικουμενικώς αποδεκτή.

Διαβεβαίωση (όρκος): υπόσχεση, εν μέρει νομική και εν μέρει συμβολική, που δίνει ο τέκτων όταν γίνεται μέλος Στοάς, όταν μεταβαίνει σε ανώτερη κατηγορία μέλους, όταν εκλέγεται σε διοικητικό αξίωμα κλπ.

Διδάσκαλος (master mason, maître): ο ανώτατος βαθμός σε Στοά δηλ. στο Συμβολικό τεκτονισμό.

Δοκιμαστής: μέλος ΔΣ Στοάς.

Δρύφρακτον: πρακτικό συνεδρίας ΔΣ του Υπάτου Συμβουλίου.

Εγκατάσταση: τελετή ανάληψης καθηκόντων από νεοεκλεγέν ΔΣ σε Στοά (χρονικά συνήθως συμπίπτει με τη συγκρότηση σε σώμα).

Εγκριτικός πίνακας: απαντητικό έγγραφο υπερκείμενης ένωσης ή ανώτερης τεκτονικής αρχής, απευθυνόμενο στην πρωτοβάθμια ένωση, με το οποίο αναγνωρίζεται η λήψη γνώσης ενός γεγονότος που αφορά την πρωτοβάθμια, όπως η γνωστοποίηση εκ μέρους της πρωτοβάθμιας εισόδου νέου μέλους, εκλογή νέου ΔΣ, εκλογή Αντιπροσώπων για τις ΓΣ της υπερκείμενης, κλπ. Στην πράξη μέχρι σήμερα οι υπερκείμενες θεωρούν το έγγραφο αυτό ως δήλωση έγκρισης της πρόθεσης πράξης εκ μέρους της πρωτοβάθμιας, πλην όμως αυτό είναι κατα νόμο ανίσχυρο, αφού τέτοια ενέργεια υπό όρο έγκρισης θα κατέλυε τη διοικητική αυτονομία της πρωτοβάθμιας.

Ε.Δ.Τ.Μ.Α.Τ.Σ.: Εις δόξαν του Μεγάλου Αρχιτέκτονος Του Σύμπαντος. Συχνά επικεφαλίδα των τεκτονικών εγγράφων.

Εισδοχή (ή είσοδος): εγγραφή νέου μέλους σε Στοά ή άλλη τεκτονική ένωση προσώπων.

Εκλογές: αρχαιρεσίες ανάδειξης ΔΣ ή άλλων οργάνων.

Ελεονόμος: μέλος ΔΣ Στοάς επιφορτισμένο να συλλέγει χρήματα, αποκαλούμενα όστρακα, για αγαθοεργούς σκοπούς.

Ένδοξος: τίτλος των μελών του ΔΣ Μεγάλης Στοάς πλην του προέδρου. Παραπλήσιοι με εκείνους των μελών ΔΣ Στοάς, με το επίγραμμα «Μέγας» έμπροσθεν.

Ενδοξότατος: τίτλος του προέδρου υπερκείμενης ένωσης.

Επιθεωρητής: εκπρόσωπος υπερκείμενης (Μεγάλης Στοάς) [ή/και ΥΣ, αντίστοιχα] επιφορτισμένος να παρακολουθεί τις εργασίες μία Στοάς (πλην εκείνης στην οποία είναι μέλος). Στην πρακτική της Μεγάλης Στοάς ο Επιθεωρητής έχει διοικητικές εξουσίες εντός της Στοάς, πλην όμως τούτο δεν είναι σύννομο, αφού παραβιάζεται η διοικητική αυτονομία της Στοάς, καθόσον ο Επιθεωρητής δεν είναι ούτε μέλος ούτε μέλος του ΔΣ της εν λόγω Στοάς ούτε η διοικητική εξουσία εκχωρείται σε τρίτους.

Επισκέπτης: επισκέπτης Στοάς στην οποία δεν είναι μέλος. Πρέπει να είναι τέκτων, κατά κανόνα ενεργό μέλος Στοάς που τελεί υπό Μεγάλη Στοά που έχει αμοιβαία αναγνώριση με τη Μεγάλη Στοά υπό την οποία εργάζεται η προς επίσκεψη Στοά.

Επόπτης (Α΄ και Β΄): Ο Α΄ αντιπρόεδρος της Στοάς και αντίστοιχα ο Β΄ (οι Στοές έχουν έναν πρόεδρο και δύο αντιπρόεδρους ο οποίοι με τη σειρά τους μπορούν να υποκαταστήσουν τον πρόεδρο σε περίπτωση κωλύματος).

Εργασίες: Οι Γενικές Συνελεύσεις της Στοάς, σε τακτική ή έκτακτη συνεδρία σε βαθμό μαθητού, εταίρου ή διδασκάλου, όπου συμμετέχουν τα μέλη της Στοάς που κατέχουν τον ανάλογο βαθμό. Ο ίδιος όρος και στα επιγενόμενα (φιλοσοφικά) εργαστήρια.

Εργαστήριο: πρωτοβάθμια ένωση προσώπων Σκωτικού Τύπου και ορισμένους άλλους επιγενόμενους βαθμούς (αλλά ενίοτε και γενικός όρος για κάθε πρωτοβάθμια τεκτονική ένωση προσώπων).

Ερυθρός Τεκτονισμός: οι βαθμοί 4ος έως και 18ος του Σκωτικού Τύπου.

Εταίρος (fellow-craft, compagnon): ο δεύτερος βαθμός στον συμβολικό τεκτονισμό.

Έτος Φωτός (anno lucis): χρονολόγηση (4000 + το υπό εξέταση έτος).

Θησαυροφύλαξ: ο ταμίας σε μερικά τεκτονικά συστήματα.

Ιππότης: μέλος ένωσης προσώπων «ιπποτικών βαθμών» (Ροδοσταυρικό Περιστύλιο, Ιπποτικά Διοικητήρια).

Κεράμωσις: Έλεγχος προσόντων (βαθμού) τέκτονος αγνώστου στο εργαστήριον στο οποίο προσέρχεται δια ερωτοαπαντήσεων.

Κορμός της αγαθοεργίας: τμήμα του ταμείου με προορισμό την αγαθοεργία (σύνολο δωρεών προς δόση σε κοινωφελείς σκοπούς). Στο Σκωτικό τύ-

πο αποκαλείται «κράνος του ελέους».

Κοσμήτωρ: μη εκλεγόμενος αλλά επιλεγόμενος ως βοηθός μέλους ΔΣ Μεγάλης Στοάς. Δεν αποτελεί όργανο διοίκησης.

Κραταιότατος: τίτλος του προέδρου Ύπάτου Συμβουλίου.

Κραταιός: ο κατέχων ή έχων μυηθεί στον 33ο και τελευταιιο βαθμό του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου.

Κυανούς τεκτονισμός: ο συμβολικός τεκτονισμός (3 βαθμοί).

Λευκή εορτή: τεκτονική τελετή η οποία τελείται παρουσία αμηύτων.

Λευκός τεκτονισμός: εργασίες της ένωσης προσώπων του 33ου βαθμού (Ύπατον Συμβούλιον).

Λυκιδεύς: ο υιός τέκτονος.

Μαθητής (entered apprentice, apprenti): α) το νέο μέλος Στοάς, β) ο πρώτος βαθμός του τεκτονισμού.

Μεγάλη Ανατολή: υπερκείμενη ένωση πλειόνων ενώσεων προσώπων (αποκλειστικά συμβολικών Στοών), κυρίως στις γαλλόφωνες περιοχές και τη Λατινική Αμερική. Γαλλικής προέλευσης και φιλοσοφίας όρος. Στην Ελλάδα η ανώτατη αρχή του συμβολικού τεκτονισμού είχε αυτό τον τύπο επωνυμίας έως το 1936 και από το 1936 έως το 1949 είχε διττή ονομασία. Το 1992 ιδρύθηκε εκ νέου η Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος (γαλλικό σύστημα).

Μεγάλη Στοά: υπερκείμενη ένωση πλειόνων ενώσεων προσώπων (αποκλειστικά συμβολικών Στοών), στις περισσότερες χώρες. Αγγλικής προέλευσης και φιλοσοφίας όρος. Στην Ελλάδα η Μεγάλη Στοά αποκαλούνταν Μεγάλη Ανατολή έως το 1936 και από το 1936 έως το 1949 είχε και τις δύο ονομασίες. Το σύστημα της Μεγάλης Στοάς ξεκίνησε από γαλλικό και σήμερα είναι ανάμεικτο γαλλο-αγγλικό (μοναδικό φαινόμενο στην υφήλιο). Στην παρούσα μελέτη ο όρος «Μεγάλη Στοά» καταδεικνύει πλην ρητής εξαίρεσης την ομοσπονδία Στοών, είτε είναι Μεγάλη Στοά, είτε Μεγάλη Ανατολή.

Μέγας Αρχιτέκτων του Σύμπαντος (Μ.Α.Τ.Σ.): γενική προσωνυμία του Θείου, του Θεού κάθε θρησκείας.

Μέγας Διδάσκαλος: ο πρόεδρος υπερκείμενης ένωσης (Μεγάλης Στοάς ή Ανατολής).

Μέσον Δώμα: Γ.Σ. Στοάς σε βαθμό διδασκάλου ήτοι σε ολομελεια μελών με πλήρη δικαιώματα ψηφίζειν.

Μητρική Στοά: α) η Στοά όπου ένας τέκτων μυήθηκε στον 1ο βαθμό οπότε και έγινε πρώτη φορά μέλος τεκτονικής ένωσης προσώπων, β) Στοά από την οποία προέρχεται μεγάλος αριθμός τεκτόνων, οι οποίοι, αποχωρήσντες από τη Στοά τους, ίδρυσαν νέα Στοά.

Μύηση: τεκτονική τελετή που τελείται σε Στοά ή άλλο πρωτοβάθμιο τε-

κτονικό εργαστήριο, η οποία προσιδιάζει σε θεατρικό δρώμενο, περιέχουσα περιοδείες, βιωματικές πράξεις και ανάγνωση τεκτονικών κειμένων, κατά το πέρας των οποίων το φυσικό πρόσωπο λαμβάνει νέο τεκτονικό βαθμό ή και καθίσταται μέλος τεκτονικού εργαστηρίου.

Ναός: Τεκτονική αίθουσα συνεδριάσεων.

Ορκομωσία: βλ. απονομή.

Οροθέσια, ορόσημα (landmarks): έθιμα με υποτειθέμενη ισχύ νόμου στον τεκτονισμό. Αυτά είναι άγραφα, απροσδιορίστου μεν αλλά ιδιαιτέρας παλαιότητος, ενώ στον αριθμό κυμαίνονται ανά δικαιοδοσία, είναι δε σχετικά, τόσο στον αριθμό τους όσο και στην ιεράρχησή τους και τη νομική δεσμευτικότητά τους. Τείνουν να υποκατασταθούν ολοκληρωτικά από τα καταστατικά κείμενα και τους κανονισμούς των Μεγάλων Στοών.

Περιφερειακή Μεγάλη Στοά: Δευτεροβάθμια οργάνωση με μέλη τις Στοές, στο σύστημα της Εθνικής Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, την Ηνωμένης Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας κλπ.

Ποτήριο Αγάπης: τεκτονικό δείπνο ή συμπόσιο το οποίο συνήθως έπεται των τεκτονικών εργασιών, χωρίς να αποτελεί ΓΣ των μελών αφού σε αυτό δεν λαμβάνονται αποφάσεις. Ιστορικά γινόταν εντός των τεκτονικών ναών κατά τη διάρκεια των εργασιών. Ελάχιστες Στοές (όπως η Ισότης Πειραιώς) συνεχίζει να το τελεί κατά το αρχαίο πρότυπο.

Πρόσθετος Αξιωματικός: αναπληρωματικό μέλος ΔΣ (χωρίς δικαίωμα ψήφου).

Πυθαγόρας: α) τεκτονικό περιοδικό, δημοσιευόμενο επίσημα από τη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος ή το Τεκτονικό Ίδρυμα, β) Στοά με αυτή την επωνυμία.

Ρήτωρ: μέλος ΔΣ Στοάς με καθήκοντα ερμηνευτή του Νόμου. Στη Μεγάλη Στοά ανακεφαλαιώνει τις απόψεις και τα συμπεράσματά του τίθενται εις ψηφοφορία. Από νομικής άποψης δεν είναι παρά ένα μέλος του ΔΣ, το οποίο οφείλει να μελετά και να γνωρίζει καλά τα καταστατικά κείμενα, έχει ίδια (μία) ψήφο όπως και τα άλλα μέλη ΔΣ.

Σεβάσμιος ή Σεβ.: α) πρόεδρος Στοάς και νόμιμος (ως και φορολογικός) εκπρόσωπος αυτής. Εκλέγεται από τη ΓΣ των μελών της Στοάς ανά διετία ή ετησίως. Στα περισσότερα συστήματα δεν επιτρέπεται να θέσει υποψηφιότητα πέραν των 2 συνεχών αναδείξεων, β) προσφώνηση των διδασκάλων τεκτόνων όταν η Στοά συνεδριάζει σε μέσο δώμα, οπότε ο πρόεδρος αποκαλείται «Σεβασμιώτατος».

Σημαιοφόρος-Ξιφοφόρος: (απλό) μέλος ΔΣ Στοάς.

Σημείο: διακριτική κίνηση και τρόπος αναγνώρισης μεταξύ των τεκτόνων εκάστοτε βαθμού.

Σκοτεινός θάλαμος: άλλως αποκαλούμενο διασκεπτήριο, αίθουσα ειδικά προετοιμασμένη για την αναμομή των αμυήτων πριν τη μύησή τους στον πρώτο βαθμό.

Στεγαστής: μέλος ΔΣ Στοάς. Παραδοσιακά παρακάθηται πλησίον της εξόδου (είναι δηλ. εσωτερικός στεγαστής) ώστε να διαφυλάττει ότι δεν παρακολουθούν ή δεν πλησιάζουν αμύητοι («στέγαση Στοάς»). Στην Εθνική Μεγάλη Στοά κάθηται εκτός της αιθούσης και συνήθως είναι τρίτος, δηλ. μέλος άλλης Στοάς, αποκαλούμενος θεράπων στην ορολογία της Μεγάλης Στοάς.

Συμβολικός τεκτονισμός: ο τεκτονισμός των τριών πρώτων βαθμών (μαθητής-εταίρος-διδάσκαλος) σε κάθε τεκτονικό σύστημα (symbolic masonry, craft masonry, blue lodge masonry).

Συμβούλιο Αξιωματικών: το ΔΣ της Στοάς ή άλλης πρωτοβάθμιας τεκτονικής ένωσης. Στις υπερκείμενες αποκαλείται «Μεγάλο Συμβούλιο».

Συνεδρία: α) ΓΣ Στοάς, β) συνάθροιση των μελών ΔΣ.

Σύνταγμα: έτσι αποκαλούνται κάποια καταστατικά, όπως αυτό του Υπάτου Συμβουλίου. Αποκαλούνται επίσης Καταστατικός χάρτης κλπ (οι γενικοί κανονισμοί αποτελούν εσωτερικούς κανονισμούς).

Συντεχνία: συνήθως συνώνυμο του «αδελφότητα» ή του «τάγματος», ήτοι του συνόλου του (διεθνούς ή μέρους του) τεκτονικού σώματος (αόριστη νομική έννοια).

Τάγμα (order): α) ένα τεκτονικό σύστημα πρωτοβαθμίων κλπ ενώσεων προσώπων, β) γενικός όρος συνώνυμος του «τεκτονισμού» ως «αδελφότητος» των τεκτόνων (αόριστες νομικές έννοιες).

Τάξη: α) συνώνυμο του τεκτονικού βαθμού, β) σύνολο τεκτονικών βαθμών.

Τελετάρχης: μέλος ΔΣ Στοάς επιφορτισμένο να συντονίζει τα τελετουργικά δρώμενα των συνεδριών.

Τυπικό (Ritual, Rituel): α) το τελετουργικό δρώμενο ΓΣ Στοάς (τέλεσης των εργασιών), β) το βιβλίο που αποτυπώνει το εν λόγω τελετουργικό. Όλες οι τεκτονικές ενώσεις προσώπων λειτουργούν με κάποιο τεκτονικό τυπικό. Αυτό καθορίζει και τον φιλοσοφικό προσανατολισμό εκάστης Στοάς. Τα τυπικά που χρησιμοποιούν οι Στοές είναι στις μέρες μας ομογενοποιημένα υπό κάθε δικαιοδοσία (υπερκείμενη) στην οποία και έχουν αναθέσει (όχι μεταβιβάσει) τα δικαιώματα εκτύπωσής των.

Υ.·.Μ.·.Γ.·.Ε.·.: Ύπατος Μεγάλος Γενικός Επιθεωρητής (τέκτων κατέχων τον 33ο βαθμό του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου).

Υιοθεσία: η είσοδος νέου φυσικού προσώπου ως μέλους σε συγκερκιμένη Στοά, το οποίο είναι ήδη μυημένο και συνεπώς τέκτων, μέλος ενεργό ή «εν ύπνω» άλλης Στοάς ή τεκτονικής ένωσης.

Ύπατο Συμβούλιο: ιδιότυπη, κλειστή, πρωτοβάθμια ένωση προσώπων, με ελάχιστο αριθμό μελών 9 (όσο και το ΔΣ) και μέγιστο αριθμο μελών 33, η οποία δυνάμει της τεκτονικής παράδοσης και συμφωνιών με άλλες πρωτοβάθμιες τεκτονικές ενώσεις (Σκωτικού Τύπου) αποτελεί την ανώτατη Αρχή του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου.

Ύπνος: μετάθεση μέλους σε ανενεργό κατάσταση λόγω οικονομικών εκκρεμοτήτων.

Φιλοσοφικός τεκτονισμός: α) όλο το σύστημα του Σκωτικού τύπου (επιγενόμενοι τεκτονικοί βαθμοί), β) υπό στενή έννοια, οι βαθμοί από το 18ο έως και τον 30ο του Σκωτικού τύπου.

Φώτα (μεγάλα): είναι τα τρία βασικά και απαραίτητα σύμβολα στις τεκτονικές εργασίες, ο γνώμων, ο διαβήτης και η βίβλος του Νόμου.

Χάρτης (ή χάρτα [λειτουργίας]): εγκριτικό έγγραφο, εκδιδόμενο από υπερκείμενη ένωση, αναγνώρισης πρωτοβάθμιας ένωσης ως μέλους της υπερκείμενης.

Χρονολόγηση (τεκτονική): αφαιρώντας τον αριθμό 4000 (υποτειθέμενο έτος δημιουργίας του κόσμου), βρίσκουμε την κοσμική χρονολογία λ.χ. 5867 είναι τό έτος 1867.

§3.2. Η σημασία του θεατρικού δρώμενου. Οι τεκτονικές «μυήσεις» και «τελετές»

Στην §55 παραθέτουμε την έκδοση του πλέον διαδεδομένου στην Ελλάδα «τυπικού μαθητού» δηλ. του κειμένου βάσει του οποίου γίνονται οι «τεκτονικές εργασίες», δηλ. τα τεκτονικά δρώμενα των Στοών. Αυτό εμπεριέχει και το πλήρες κείμενο της «μυήσεως», δηλ. του θεατρικού δρώμενου το οποίο λαμβάνει χώρα κάθε φορά που έχει προγραμματιστεί στην Η.Δ. μίας Στοάς η εισδοχή νέου μέλους.

Η «μύηση» (initiation) ή «εισδοχή» (reception) είναι ένα θεαματικό *θεατρικό δρώμενο* το οποίο λαμβάνει χώρα κατά την είσοδο νέων μελών (ή την μετάβασή τους σε «ανώτερη» κατηγορία μέλους) όπου ο μυούμενος είναι ταυτόχρονα θιασώτης και θεατής. Ο όρος δεν είναι αποκλειστικά τεκτονικός, στην Αγγλία του 17ου αιώνα ο όρος ήταν «making a mason» και στη Σκωτία «entry of the apprentice».

Η μύηση τονίζει πρωτίστως τη σημασία *εισόδου νέου μέλους* και αποσκοπεί στην απευθείας βιωματική επενέργεια επί των αισθήσεων του συμμετέχοντος ώστε οι αρχές του τεκτονισμού, όπως αυτές αναγιγνώσκονται από τον πρόεδρο και τους αντιπροέδρους της Στοάς, να μην αποτελούν ένα βαρετό άκουσμα, αλλά να εντυπώνονται απευθείας και μακροβίως στη συνεί-

δηση του υποψηφίου. Ωστόσο η μύηση *δεν συνεπάγεται άνευ άλλου την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους* στην ένωση προσώπων που τελεί το δρώμενο, αν και αυτή είναι ο κανόνας[40]. Αντίστοιχα, μία ένωση μπορεί να κάνει μέλος της ένα πρόσωπο που δεν έχει μυήσει, είτε διότι το τελευταίο έχει μυηθεί σε άλλη ένωση, είτε διότι έχει λάβει τον απαιτούμενο βαθμό άνευ μυήσεως, δηλ. δι' απονομής («ορκομωσίας») του από την αυτή ένωση ή άλλη (διαδικασία «υιοθεσίας»). Σε κάθε περίπτωση η κάθε ένωση αποφασίζει κυριαρχικώς ποιά πρόσωπα θα κάνει μέλη της και η εγγραφή τους δεν είναι υποχρεωτική εκ μόνου του λόγου ότι ο υποψήφιος έχει μυηθεί ή κατέχει το βαθμό στον οποίο η ένωση λειτουργεί (βλ. ωστόσο και §16.9).

Η μύηση, όπως και η υπόλοιπη διαδικασία πριν και μετά από αυτή, αποτελεί την τεκτονική «τελετή» (masonic ceremony)[41]. Ως «τεκτονική τελετή» αποκαλείται άλλωστε γενικά και κάθε τεκτονική συνεδρία, ΓΣ και δραστηριότητα εντός Στοάς. Υπάρχουν πολλά είδη τελετών και κάθε βαθμός έχει το δικό του θέμα, διάκοσμο αιθούσης κλπ. Όλες αποτελούν θεατρικά δρώμενα και δεν συνεπάγονται νομική δέσμευση (βλ. και §3.3). Αποσκοπούν στην βαθύτερη εντύπωση των διδαχών που αναπτύσσουν τα εκάστοτε τυπικά κείμενα και κάνουν τα μέλη μέσω της ιδιαζούσης καλαισθησίας των να διατηρούν το ενδιαφέρον τους για τις τεκτονικές εργασίες.

Είναι αλήθεια ότι τα Δικαστήρια μέχρι σήμερα έχουν αντιμετωπίσει με αρνητικότητα την έννοια των μυήσεων (βλ. §9). Πλην όμως, αυτές δεν γίνονται για να επενεργούν νομικά, αλλά για να μορφοποιούν τα δρώμενα με εικόνες και συμβολικές αναπαραστάσεις όπως αυτές διαγράφονται στα τυπικά και το μύθο τους.

Η μύηση αποδίδει τεκτονικό βαθμό στο φυσικό πρόσωπο. Στις ΗΠΑ έχει κριθεί ότι η απονομή τεκτονικών βαθμών από πρόσωπα ή μορφώματα που δεν είναι τεκτονικά επιφέρουν ποινικές κυρώσεις λόγω απάτης. Στις υποθέσεις Bergera v. U.S. και Thomson v. U.S. (συνεκδίκαση) (1924), 297 Fed. 102[42] το Δικαστήριο επέβαλε ποινή φυλάκισης 2 ετών στους κατηγορούμενους, επειδή απένειμαν (έναντι χρηματικού ανταλλάγματος) επιγενόμενους τεκτονικούς βαθμούς δήθεν Σκωτικού τύπου, όταν από τη διαδικασία προέ-

---

40 Ετσι λ.χ. στο αρ. 54§2 του κανονισμού του Υπάτου Συμβουλίου του 1958 διευκρινίζεται ρητά ότι μία ένωση μπορεί να μυήσει και μη μέλος της, ώστε το τελευταίο να βιώσει το δρώμενο, και εγγραφεί εκ των υστέρων σε έτερη ένωση που λειτουργεί στο βαθμό στον οποίο μυήθηκε. Επίσης, η μύηση στον 33ο δεν καθιστά μέλος του Υπάτου τον μυηθέντα, αλλά πληρών τα κριτήρια για μέλος (βλ. αρ. 14 Κ2006).

41 Τελετή ή τελευτή: πλήρωσις, τελείωσις, τέλος, εκπλήρωση υπόσχεσης, δέηση, παρασκευή, εκπλήρωση, κατάταξη, εισαγωγή εις τα μυστήρια, αφιέρωση, αναγόρευση κλπ.

42 Σε Royal Arch Mason, York Rite, Missouri, 1955, τόμ. V, νο.1, σελ. 21.

κυψε ότι ήταν απατεώνες και δεν είχαν τέτοιο δικαίωμα, ούτε είχαν έγκριση από τη Στοά Kilwinning Σκωτίας να το πράττουν, όπως επικαλούνταν, αφού απεδείξθη ότι ουδέποτε η Στοά αυτή απένειμε επιγενόμενους βαθμούς Σκωτικού τύπου[43]. Σε κάθε περίπτωση, κάθε τεκτονικό εργαστήριο δύναται να απονέμει μόνο τους τεκτονικούς βαθμούς οι οποίοι αναφέρονται στο σκοπό του. Έτσι εάν λ.χ. μία Συμβολική Στοά αποδώσει επιγενόμενο βαθμό η πράξη είναι ανυπόστατη και το πρόσωπο αυτό δεν αποκτά το βαθμό, ώστε να δικαιούται να αιτηθεί τη λήψη ακόμη ανώτερου βαθμού[44].

§3.3. Τα τεκτονικά «τυπικά», τα «μυστικά» και οι «όρκοι»

Αποκαλούμε «τυπικά» το σύνολο εκείνων των κειμένων που εγκλείουν το τελετουργικό (θεατρικό δρώμενο) σύμφωνα με το οποίο λειτουργεί μία Στοά και εν γένει κάθε τεκτονικό εργαστήριο. Το κείμενο αυτό, χωρίς το οποίο δεν νοείται τέλεση τεκτονικών εργασιών, ακολοθείται αυστηρά σε κάθε τεκτονική εργασία κατά τρόπο επαναλαμβανόμενο, έτσι ώστε σχεδόν αποστηθίζεται από τα μέλη. Το κείμενο κάποτε αποστηθίζονταν υποχρεωτικά[45]. Το τυπικό αυτό είναι πολύ παρεμφερές παγκοσμίως στον εκάστοτε αντίστοιχο τεκτονικό τύπο σε σημείο που ένας τέκτων επισκεπτόμενος μία Στοά αλλοδαπής δικαιοδοσίας λειτουργούσα σε άγνωστη σε αυτόν γλώσσα να μπορεί να παρακολουθήσει εργασίες. Κάθε σύστημα και βαθμός έχει το δικό του τυπικό. Κάθε τεκτονική ένωση χρησιμοποιεί εκείνο του αντίστοιχου βαθμού. Υπάρχουν χιλιάδες τυπικά[46], αλλά τα ευρύτερα χρησιμοποιούμενα διεθνώς είναι εκείνα των 33 βαθμών, ήτοι των 3 του Συμβολικού τεκτονισμού και αυτά του Σκωτικού τύπου (4-33).

Στην Ελλάδα, με βάση το τυπικό «μαθητού» (§55) λαμβάνουν χώρα η συντριπτική πλειοψηφία των εργασιών των Στοών. Όπως θα διαπιστώσει κανείς δεν περιέχει κάτι το «μυστήριο» ή κάποιο «μυστικό», ούτε λέγονται ή ακούγονται περισσότερα από όσα περιέχει το τυπικό. Από την ανάγνωσή του διαπιστώνουμε ότι πρόκειται για ένα σύστημα διδαχών ηθικής σημασίας, που «διδάσκεται» με βιωματικό τρόπο. Παρόλο που οι τεκτονικές ορ-

---

43 Βλ. και §4.2.

44 Συναφώς βλ. αρ. 54 Κ1958 ΥΣ και αρ. 55 Κ2006 ΥΣ.

45 Αυτό ισχύει μέχρι και σήμερα σε κάποιες δικαιοδοσίες.

46 O Ragon (Tuileur général de la francmaçonnerie ou Manuel de l'initié. Contenant: L'origine indetique de l'écossime et de Misraïm, les nomenclatures de 75 maçonneries, 52 rites, 34 ordres dits maçonniques, 26 ordres androgynes, 6 académies maçonniques, etc., et de plus de 1400 grades.["nomenclature"], 1853), αναφέρει 1400 βαθμούς, πολλοί εκ των οποίων έχουν δικό τους τυπικό. Τα περισσότερα όμως δεν χρησιμοποιούνται πλέον.

γανώσεις είθισται να μην επιτρέπουν τη δημοσίευσή των τυπικών, αυτά άρχισαν να γίνονται γνωστά στην «αμύητο» κοινωνία ήδη πριν τα μέσα του 18ου αιώνος[47].

Επί των τυπικών των γνωστών συμβολικών ή επιγενόμενων βαθμών **δεν υπάρχει δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας** κατ'αρ. 2§1 Ν. 2121/1993, είτε διότι το τυπικό είναι πολύ παλαιό και το δικαίωμα έχει αποσβεσθεί, οπότε το έργο έγινε κτήμα της ανθρωπότητας[48], είτε διότι ο δημιουργός είναι άγνωστος[49], είτε διότι περιέχει ιδέες, οι οποίες δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προστασίας πνευματικής ιδιοκτησίας[50]. Η πρακτική εκτύπωσης των τυπικών από τις Μεγάλες Στοές δεν αποτελεί αποκλειστικό δικαίωμά τους, ούτε οι τελευταίες έχουν επ'αυτών πνευματικό δικαίωμα ώστε να μπορούν να το μεταβιβάζουν.

Αναφορικά με τα τεκτονικά **«μυστικά»,** ας αναφέρουμε την (κάπως υπερβολική) φράση του Joseph De Maistre: *«Ίσως δεν υπάρχει τέκτονας λίγο ικανός για σκέψη, που να μην ερωτηθεί μία ώρα μετά τη μύησή του: Ποιά είναι η προέλευση όλων όσων είδα; Από πού προέρχονται αυτές οι περίεργες τελετές, αυτή η οργάνωση, αυτές οι μεγαλεπίβολες λέξεις; Ωστόσο, όταν ζήσει για λίγο διάστημα εντός του τάγματος, έχει άλλες ερωτήσεις: Ποιά είναι η προέλευση αυτών των μυστηρίων που δεν καλύπτουν τίποτε, αυτών των μορφών που δεν αντιπροσωπεύουν τίποτε; Ω! Άνθρωποι από όλες τις χώρες συνέρχονται (ίσως εδώ και αρκετούς αιώνες) για να τεθούν σε δύο στήλες, να ορκίζονται να μην αποκαλύψουν ποτέ ένα μυστικό που δεν υπάρχει, να φέρουν την δεξιά επί του αριστερού ώμου, να την σύρουν προς τον δεξί και να κάθονται στο τραπέζι; Δεν μπορούμε να παραληρούμε, να τρώμε και να πίνουμε αλόγι-*

---

47 Samuel Prichard - Masonry dissected, 1730, όπου δημοσιοποιήθηκαν τα Τυπικά για πρώτη φορά.

48 Αρ. 29§1 Ν. 2121/1993 σύμφωνα με το οποίο η πνευματική ιδιοκτησία διαρκεί όσο η ζωή του φυσικού προσώπου που δημιούργησε το έργο και αποσβέννυται 70 χρόνια μετά το θάνατό του και στην περίπτωση συλλογικού έργου 70 χρόνια μετά το θάνατο του τελευταίου επιζώντος (αρ. 30). Με το αρ. 8§11 του Ν. 2557/1997, μετά το άρθρο 68 του ν. 2121/1993 προστίθεται νέο άρθρο που παίρνει τον αριθμό 66Α ως εξής: «Αρθρο 68Α Διαχρονικό Δίκαιο 1. Η διάρκεια προστασίας που προβλέπεται στα άρθρα 29, 30, 31 και 52 του νόμου αυτού εφαρμόζεται σε όλα τα έργα και αντικείμενα προστασίας με συγγενικά δικαιώματα (...)». Βλ. Κοτσίρης Λάμπρος – Σταματούδη Ειρήνη- Νόμος για την Πνευματική Ιδιοκτησία, κατ'άρθρο ερμηνεία του Ν. 2121/1993, 2009, σελ. 628, Κοτσίρης Λ. - Δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας 4η εκδ. 2005, σελ. 233. Ο Κουμάντος το αποκαλεί «κοινό κτήμα» (Πνευματική Ιδιοκτησία – 8η εκδ. , 2002, σελ. 281).

49 Συναφώς αρ 10 και 11 Ν. 2121/1993.

50 Ενδεικτικά ΕφΑθ 1410/1959 ΝΔ 1960.134, ΠΠρΑθ 5606/1963 ΕΠΒΙ 1963.64, ΜΠρΑθ 2264/1996 ΕλΔ 1996.1444, ΠΠρΑθ 7518/2000 ΔΕΕ 2001.708, ΕφΑθ 8138/2000 ΔΕΕ 2001.62, ΠρΑθ 21781/1964 ΝοΒ 1965.259, ΠΠρΑθ 710/1971 ΕΕΝ 1971.662.

στα χωρίς να μιλάμε για τον Χιράμ, το Ναό του Σολομώντα και το Φωτοβόλο Αστέρα;»[51]. Αυτά τα «μυστικά» κέντρισαν την περιέργεια του John Locke και τόσων άλλων επιφανών προσώπων[52], πλην όμως, δεν μπορούν να κοινολογηθούν, αφού δεν υπάρχουν[53].

"Pour le public un Franc-maçon
Sera toujours un vrai problème
Qu'il ne scaurait résoudre à fond
Qu'en devenant maçon lui-même"[54]

Μπορούμε να σχηματίσουμε μία εικόνα για τα «μυστικά» από μία ανάγνωση του τυπικού μύησης τόσο του πρώτου βαθμού, του μαθητού (§55) μέχρι αυτό του τελευταίου βαθμού του Σκωτικού τύπου, του 33ου βαθμού του Υπάτου Μεγάλου Γενικού Επιθεωρητή (§64). Διαπιστώνεται εύκολα ότι δεν υπάρχουν στην πραγματικότητα «μυστικά» από την κοινωνία, αλλά πρόκειται για θεατρικά δρώμενα τεκτονικής φιλοσοφίας, άγνωστα στα πλήθη, απλά επειδή η πλειοψηφία των ανθρώπων δεν είναι μέλης Στοάς. Εάν τα δρώμενα είναι «άγνωστα», είναι διότι οι συνεδρίες είναι μόνο για μέλη, η δε τεκτονική φιλοσοφία επιδιώκει να απευθύνεται σε άτομα άνω του μέσου πνευματικού και μορφωτικού επιπέδου και δεν προσφέρει άτακτα τη φιλοσοφία της, όπως ένα Πανεπιστήμιο, που δεν προσφέρει τα μαθήματά του σε όλους, ούτε τα μαθήματα του τελευταίου έτους στους φοιτητές του πρώτου. Κατά τα άλλα, όποιος επιθυμεί να προσεγγίσει την τεκτονική φιλοσοφία, είναι ελεύθερος να ερευνήσει. Στις ΗΠΑ κρίθηκε δικαστικώς ότι τα «τεκτονικά μυστικά» δεν αποτελούν μονοπώλιο καμίας συγκεκριμένης τεκτονικής οργάνωσης[55]. Τα μόνα ζητήματα τα οποία καλούνται οι τέκτονες να μην «αποκαλύψουν», είναι κάποιες «λέξεις» και «σημεία»[56] αναγνώρισης[57], ως,

51 De Maistre Joseph - Mémoire inédit au Duc de Brunswick, 15/6/1782, σε έκδοση Emile Dermenghem 1925, σελ. 55, 77.

52 Paton C. - The origin of freemasonry, the 1717 theory exploded, ~1872, σελ. 17.

53 Friedrichs Ernest - La Franc-Maçonnerie en Russie et en Pologne traduction de l'allemand par l'auteur, 1908, σελ. 9, 70.

54 «Για τον αμύητο ο τέκτων θα είναι πάντα ένα αληθινό πρόβλημα, που δεν θα γνωρίζει πώς να επιλύσει σε βάθος, παρά μόνο γενόμενος τέκτων ο ίδιος» (Τεκτονικό ποίημα του Naudot Jacques-Christophe, 1737, σε Chevallier Pierre - Les Ducs sous l'Acacia ou Les Premiers Pas De La Franc-Maçonnerie Française 1725-1743, 1964, σελ. 94).

55 Free and Accepted Masons of the State of Texas v. Ancient Free and Accepted Masons, Colored, Tex.Civ.App. (1915), 179 S.W. 265.

56 Η παλαιότερη αναφορά ότι τα μυστικά των ελευθεροτεκτόνων δεν είναι παρά κάποια σημεία αλληλοαναγνώρισης, βρίσκεται στο έργο του (μη τέκτονος) Plot R. - The Natural History of Stafford-Shire, 1686, σελ. 316-318.

57 Που δεν έχουν τίποτε το αξιοπερίεργο. Πρόκειται για λέξεις-κωδικούς για να αλληλοανα-

ενδεχομένως, και κάποιες ανώνυμες πράξεις αγαθοεργίας[58]. Ως ιστορικοί μελετητές, έχουμε μελετήσει σχεδόν το σύνολο των τυπικών (έχοντας μάλιστα μυηθεί ή μυήσει σχεδόν σε όλους του βαθμούς όλων των τύπων εν Ελλάδι επί σειράς εκατοντάδων συνεδριών) και διαπιστώσαμε ότι το μόνο «μυστήριο» του τεκτονισμού είναι η ομορφιά των συνεδριών και των φιλοσοφικών αναλύσεων, τα οποία δεν παραπέμπουν σε μυστήρια συμπεριφορά. Τα τυπικά δεν περιέχουν μυστικά ούτε διδάσκονται μυστικές άγραφες πρακτικές. Ίσως το περικάλυμμα «μυστικότητος» να πρόκειται στην ουσία περί προσπάθειας προστασίας του τεκτονικού συστήματος από «απομιμίσεις»[59], άλλως για να διατηρεί εντυπώσεις ψευδο-κύρους του θεσμού έναντι σε αυτούς που τον αγνοούν. Η Μαρία-Αντουανέτα, βασίλισσα της Γαλλίας έγραφε στην αδελφή της: *«Νομίζω ότι αγχώνεσθε υπερβολικά χωρίς λόγο αναφορικά με τον ελευθεροτεκτονισμό όσον αφορά τη Γαλλία· δεν έχει τη βαρύτητα που ίσως έχει σε άλλες χώρες της Ευρώπης για το λόγο ότι εδώ όλοι είναι τέκτονες· γνωρίζουμε έτσι όλα όσα συμβαίνουν· που βρίσκεται λοιπόν ο κίνδυνος; θα φοβόμασταν εάν ήταν μία μυστική πολιτική οργάνωση. Η τέχνη της πολιτικής είναι να τον αφήσει να εξαπλωθεί, αφού δεν είναι στην πραγματικότητα τίποτε περισσότερο από αυτό που φαίνεται: μία οργάνωση αγαθοεργίας και καλοπέρασης· τρώμε και πίνουμε πολύ και μιλάμε και τραγουδάμε, γεγονός που σημαίνει για το βασιλιά ότι οι άνθρωποι που τρώνε και πίνουν δεν δολοπλοκούν (...)»*[60].

Δεν έχουν ωστόσο λείψει και φαινόμενα εγκληματικής δραστηριότητας στο παρελθόν, κυρίως συνδεόμενα με οικονομικά ζητήματα. Υποθέσεις εκκρεμούν ενώπιον της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών ενώ η γνωστότερη διεθνώς ποινική υπόθεση είναι αυτή διαφόρων μελών της Στοάς P2

γωρίζονται οι τέκτονες μεταξύ τους. Σήμερα και αυτό έχει απωλέσει την αξία του, και έχει μετατραπεί σε σύμβολο. Τα δε «σημεία» είναι συνήθως κινήσεις των χειρών, σε ευθείες ή ορθές γωνίες, που γίνονται για να συμβολίσουν την ευθύτητα και την εντιμότητα. Στο μεσαίωνα, τα «μυστικά του επαγγέλματος» ήταν ο πίνακας χαράξεως, δηλ. το αρχιτεκτονικό σχέδιο και οι τεχνικές λεπτομέρειες υλοποίησής του - βλ. συναφώς κανονισμούς του Regensburg του 1459 σε Blondel Jean-François - Mystique des Tailleurs de Pierre, 1998, σελ. 140-141 με περαιτέρω παραπομπές.

58 Οι ανώνυμες δωρεές είναι νόμιμες (βλ. §53).

59 Ιστορικά βέβαια, η ιδιότητα του τέκτονος κρατούνταν συχνά μυστική, ιδίως σε τόπους και χρόνους διωγμών.

60 Correspondance inédite de Marie-Antoinette, publiée sur les documents originaux par le compte Paul Vogt d'Hunolstein, 3η έκδ. 1864, σελ. 113-114. 'Ισως πρόκειται για πλαστό γράμμα, αποτυπώνει όμως την κατάσταση του ελευθεροτεκτονισμού πριν τη γαλλική επανάσταση.

(Propaganda Due) στην Ιταλία[61]. Αυτά είναι ατυχώς αποτελέσματα συγκεκριμένων κακόβουλων ενεργειών συγκεκριμένων προσώπων και όχι του θεσμού ως «οργάνωση», όπως ατυχώς άλλωστε έχει συμβεί σε διάφορους οργανισμούς που διαχειρίζονται χρήματα.

Περαιτέρω οι τεκτονικές οργανώσεις δεν είναι «μυστικές εταιρείες» διότι στις τελευταίες η έδρα, η διοίκηση, τα μέλη και οι σκοποί είναι μυστικοί, ενώ οι τεκτονικές οργανώσεις όλο και περισσότερο δημοσιεύουν τα καταστατικά τους ενώ η δράση τους είναι γνωστή ακόμη και με μία απλή έρευνα στο διαδίκτυο[62].

Παράλληλα με το δρώμενο και τις ηθικές διδαχές, αυτό που μας ενδιαφέρει στην παρούσα μελέτη είναι οι νομικές επιρροές του τυπικού. Αυτό περιέχει κανόνες ψηφοφοριών και εισδοχής νέων μελών, καθώς και «όρκων».

Οι ψηφοφορίες είναι αυτές που γνωρίζουμε από τα κοινά σωματεία. Περισσότερα στα κεφάλαια που αφορούν τα διοικητικά συμβούλια Στοών και Μεγάλων Στοών.

Η εισδοχή νέου μέλους αναλύεται στο οικείο κεφάλαιο περί διαδικασίας εισδοχής στη Στοά.

Όσον αφορά τον όρκο, αποκαλείται πλέον «επίσημη διαβεβαίωση», για να διαφοροποιηθεί από τον όρκο του αρ. 13§5 του Συντάγματος 1975/2001.

Η επίσημη διαβεβαίωση περιέχει δύο σκέλη, ένα νομικά δεσμευτικό και ένα συμβολικό, δηλ. διμερώς εικονικό.

Το πρώτο σκέλος περιέχει την υπόσχεση που δίνει το νέο μέλος, ότι θα τηρεί τις θεμελιώδεις αρχές του τεκτονισμού (αόριστη νομική έννοια, βλ. επόμενο κεφάλαιο), το περιεχόμενο του καταστατικού της υπερκείμενης ένωσης (το οποίο, όσον αφορά ένα φυσικό πρόσωπο, αναφέρεται στις θεμελιώδεις αρχές του τεκτονισμού) ως και αυτό του καταστατικού ή κανονισμού (έννοιες ταυτόσημες) της συγκεκριμένης Στοάς στην οποία καθίσταται μέλος.

Τον 19ο αιώνα, πριν τη ψήφιση του πρώτου Ελληνικού Συντάγματος που επέτρεψε την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι (1864), οι Στοές, αποκαλούμενες «συνεργεία» ή «λέσχαι», ήταν μυστικές εταιρείες όπου ο όρκος ανέφερε *«από ταύτης της στιγμής απολύεσαι του όρκου όν δήθεν έδωκας προς την πατρίδα και προς τους νόμους»*[63]. Ο τεκτονισμός της εποχής έφερε το πνεύ-

61 ΕΔΔΑ Gelli εναντίον Ιταλίας 19/10/1999.

62 Σημειωτέον ότι ακόμη και οι μυστικές εταιρείες είναι κατ'αρχήν νόμιμες κατά το Ελληνικό Σύνταγμα (Δαγτόγλου - Ατομικά δικαιώματα, Β' εκδ. 2005 σελ. 887 §1067).

63 Αι μασονικαί κατηχήσεις, 1870, εκδόσεως τυπογραφείου Νικολάου Ρουσόπουλου, σελ. 71.

μα της επαναστάσεως ενάντια στα απολυταρχικά καθεστώτα και ρητά παρέκκλινε του νόμου του Κράτους. Ήταν η εποχή του επαναστατικού τεκτονισμού και της απελευθέρωσης των Κρατών από τις βασιλείες ή τυραννίες. Ήταν μία εποχή που δεν υπήρχε σωματειακή νομοθεσία, και είχε δικούς του (ηθικούς) νόμους για να θεμελειώσει ένα Κράτος δικαίου. Αυτή η εποχή έχει περάσει. Με τη δημιουργία δημοκρατικών θεσμών, ο τεκτονισμός, κατ' εξοχήν θεσμός προοδευτικός, ουδέν θέτων όριο στην αναζήτηση της αλήθειας[64], αντικατέστησε τον όρκο. Η δε διαβεβαίωση που δίδεται το υποψήφιο μέλος πριν καταστεί ενεργό μέλος της Στοάς είναι ότι *«οι κανονισμοί των τεκτόνων ουδέν περιέχουν το αντιβαίνον εις τους νόμους του Κράτους ή τους κοινωνικούς θεσμούς»*[65]. Η δήλωση είναι στην ουσία συμβολική, αφού δεν θα μπορούσε να γίνει διαφορετικά. Και χωρίς δόση της επισήμου διαβεβαιώσεως η δέσμευση ισχύει ex lege, ειναι δηλαδή κατά νόμο περιττή, διότι και να μην δινόταν, θα ενυπήρχε στην αίτηση και αποδοχή της ιδιότητος του μέλους, αφού το καταστατικό δεσμεύει και τα νέα μέλη.

Το δεύτερο σκέλος κάποιων επισήμων διαβεβαιώσεων δίδεται κατά τρόπο *διμερώς εικονικό* (μορφή αστεϊσμού εν γνώση όλων των μερών), δηλαδή πρόκειται για ένα καθαρά θεατρικό δρώμενο που δεν δεσμεύει κανένα πρόσωπο. Πρόκειται για έννοια που προσιδιάζει στην απόλυτη εικονικότητα δηλώσεως βουλήσεως (ΑΚ 138§1) και την οποία γνωρίζει εξαρχής τόσο η τεκτονική ένωση προσώπων, όσο και το μέλος που δίδει τη διαβεβαίωση (Σημαντήρας ΓενΑρχ §39 ΙΙ 3 αρ. 710). Επί παραδείγματι, όταν ο τέκτων δηλώνει ότι «θα εκδικηθεί το θάνατο του Ζακ Ντε Μολαί» (τυπικό 30ου βαθμού Σκωτικού τύπου) ή όταν διαβεβαιώνει ότι εάν αποκαλύψει τα μυστικά του βαθμού του τέκτονος της Βασιλικής Αψίδος (4ος βαθμός τύπου Υόρκης) «ας σπαραχθεί η καρδιά του», οι δηλώσεις είναι καθαρά θεατρικής φύσεως και δεν παράγουν κανένα έννομο αποτέλεσμα, αφού εξαρχής τα μέρη δεν απέβλεπαν στην τήρηση ή την εκτέλεσή τους.

Στην Αγγλία έχει κριθεί ότι οι τεκτονικοί όρκοι δεν υπερισχύουν εκείνων που δίδουν οι δημόσιοι λειτουργοί (Δικαστές), οπότε η τεκτονική ιδιότητα

---

64 Τυπικό μαθητού, ΜΣΤΕ, έκδ. 2014, σελ. 77 και Σύμφωνο Ενώσεως των Υπάτων Συμβουλίων, Διακήρυξη Αρχών, υπογραφέν στη Λωζάνη το 1875 (κείμενο σε Ριζόπουλο Α. - Θεμελιώδη κείμενα αρχαίου και αποδεδεγμένου σκωτικού τύπου, 2015, σελ. 226).

65 Διαβεβαίωση του προέδρου της Στοάς απευθυνόμενη προς τον υποψήφιο κατά τη μύηση, τυπικό μαθητού Μεγάλης Στοάς, έκδ. 2014, σελ. 81. Ο κανόνας είναι διαχρονικός και ήδη περιέχετο στο προεπαναστατικό γαλλικό τυπικό (βλ. Beyerlé Jean-Pierre-Louis - Essai sur la Franc-Maçonnerie, 1784, τόμ. Ι σελ. xlvii, ο οποίος τονίζει ότι «οι Τεκτονικοί νόμοι πρέπει να είναι κατά τέτοιο τρόπο υποταγμένοι στους νόμους του Κράτους, ώστε να μην προξενείται βλαπτική αντίδραση».

Δικαστού[66] δεν αποτελεί κώλυμα όταν εκδικάζεται υπόθεση που αφορά συμφέροντα τέκτονος[67] ούτε παραβιάζεται το αρ. 6 ΕΣΔΑ.

§3.4. Οι θεμελιώδεις αρχές του τεκτονισμού και ειδικότερα του συμβολικού τεκτονισμού

Οι θεμελιώδεις αρχές του τεκτονισμού εμπεριέχονται στις παραδόσεις του και, κατά τρόπο όχι πλήρη, ούτε απόλυτο, ούτε οικουμενικά αποδεκτό ή διαχρονικά σταθερό, στα τεκτονικά οροθέσια (βλ. §11 επ.) και τα διδάγματα που εμπεριέχονται στα τεκτονικά τυπικά. Αυτά καλύπτουν εν γένει τη δραστηριότητα του ελευθεροτεκτονικού κινήματος και των επιμέρους οργανώσεων, είτε Συμβολικών (Στοές-Μεγάλες Στοές), είτε επιγενόμενων συστημάτων (§36 επ.). Ειδικά όσον αφορά τα τελευταία, ακολουθούν εν τοις πράγμασοι τις «γενικές αρχές» του συμβολικού τεκτονισμού, με τις εκάστοτε ιδιαιτερότητες κάθε συστήματος. Επί παραδείγματι, τα ιπποτικά διοικητήρια (§39.3) σε αρκετές δικαιοδοσίες δέχονται μόνο χριστιανούς, κάτι που έρχεται σε ευθεία αντίφαση με την θεμελιώδη αρχή της τεκτονικής ανοχής. Για το λόγο αυτό, έχουν θεωρηθεί από διάφορους έμπειρους τέκτονες ως παρατεκτονικά ή ακόμη και αντιτεκτονικά, δηλ. ναι μεν τεκτονικά ως προς την προϋποθέση για εισδοχή την ήδη κεκτημένη ιδιότητα του τέκτονος και την εξωτερική μορφή λειτουργίας, όχι όμως ως προς την ουσία και τις διδασκόμενες αρχές. Αυτά ακριβώς τα μορφώματα είναι που έχουν δώσει τροφή ανά τους καιρούς στους πολέμιους του τεκτονισμού, που τον κατηγόρησαν για πολιτικές δολοπλοκίες ή προάσπιση θρησκευτικών αιρετικών πεποιθήσεων.

§3.5. Τα σύμβολα και οι αλληγορίες σε σχέση με τη νομική δεσμευτικότητα αυτών

Ο τεκτονισμός χρησιμοποιεί μύθους, παραβολές, αλληγορίες, σημεία και σύμβολα, τα οποία συμβάλλουν στο να χαραχθούν ανεξίτηλα στη μνήμη οι διδαχές του[68]. Στα σύμβολα συγκαταλέγονται και εξαρτήματα ενδυμασίας

---

66 Το 5% των Δικαστών στην Αγγλία είναι τέκτονες.

67 Ετσι, προσφυγή αιτούντος στο ΕΔΔΑ δυνάμει του ως άνω λόγου λόγου απερρίφθη ως απαράδεκτη δυνάμει του αρ. 35 §§ 3 και 4 ΕΣΔΑ (υπόθεση με αρ. καταθ. νο. 43505/98 του Haroun Ali Salaman κατά Ηνωμένου Βασιλείου).

68 Ειδική βιβλιογραφία: Finlayson J. Finlay - Symbols and Legends of Freemasonry, 1889 2η εκδ. 1910, Dudley Wright - The Three Degrees and Great Symbols of Masonry and The Ethics of Freemasonry σε Little Masonic Library, τόμ. IV, σελ. 171-254, Ambelain Robert - Scala philosophorum ou La symbolique des outils dans l'art royal. Réédition revue et augmentée, 1975. Για την έννοια των συμβόλων και το ρόλο τους στο κοινωνι-

(regalia) όπως το περίζωμα ή τα περιλαίμια[69]. Τα σύμβολα κάνουν την ψυχή να αντιληφθεί ευθέως πολλαπλά μηνύματα. Έχουν πολλές ερμηνείες ταυτόχρονα και μάλιστα εξελίξιμες. Αποτελούν την πιο σύντομη οδό για την πρόσληψη μίας έννοιας αφού δεν απαιτούν ανάλυση και σύνθεση. Είναι η πιο φυσική, πρώιμη, διαπολιτισμική και αναγκαία μορφή της ανθρωπίνου διανοίας.

Ανάμεσα σε αυτά τα σύμβολα, ιδιαίτερο ρόλο διαδραματίζουν τα παλαιά εργαλεία της οικοδομικής, οι αριθμοί και κάποιες λέξεις ή και γράμματα που έχουν το ρόλο κωδικών επικοινωνίας. Οι δε αλληγορίες είναι μύθοι εντός των τυπικών, γύρω από τους οποίους διαδραματίζονται οι εργασίες, ειδικά αυτές των μυήσεων.

Τα σύμβολα και οι αλληγορίες/μύθοι που περιέχονται είτε σε κινητά πράγματα και ενδύματα, στους τεκτονικούς χώρους ή στα κείμενα είναι αυτό ακριβώς που αποκαλούνται, συμβολικά γεγονότα. Δεν έχουν δεσμευτική νομική ισχύ και δεν παράγουν έννομες συνέπειες per se στην περίπτωση παρερμηνείας ή αδιαφορίας απέναντι σε αυτά και δεν γεννούν λόγο πειθαρχικής δίωξης μέλους ούτε μπορούν να χαρακτηριστούν ως πράξεις παρέκκλισης από τον εκάστοτε τεκτονικό σκοπό.

§4. Η προέλευση του τεκτονισμού

Εκφεύγει της παρούσας μελέτης η ανάλυση της εκτενέστατης προϊστορίας και ιστορίας του τεκτονισμού. Παραπέμπουμε κατωτέρω σε επιλεγμένη βιβλιογραφία. Στην παρούσα περιοριζόμαστε στα στοιχειώδη για την κατανόηση των νομικών κειμένων που επιληφθήκαμε, καθόσον κάποια από τα κείμενα αυτά, που αποτελούν το θεσμικό πλαίσιο του τεκτονισμού, προϋφίσταντο της ιδρύσεως της Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας του 1717 και συνεχίζουν να εφαρμόζονται ως έθιμα.

κό γίγνεσθαι βλ. Creuzer Frédéric - Religions de l'antiquité, considérées principalement dans leurs formes symboliques et mythologiques; ouvrage traduit de l'allemand, refondu en partie, complété et développé par J.D. Guigniaut, 1825, 10 τόμ., Auber Abbé - Histoire et théorie du Symbolisme Religieux avant et depuis le Christianisme, 1884, 4 τόμ., Dupuis - L'origine de tous les cultes ou religion universelle, nouvelle édition 1835, 11 τόμ., Alleau René – de la nature des symboles 1958, Allendy R. - Le symbolisme des nombres 2eme ed. 1948.

69 Στις ΗΠΑ (4 Am.Jur. 479) τα τεκτονικά ενδυματολογικά εμβλήματα έτυχαν δικαστικής προστασίας δια της απαγορεύσεως να φοριούνται από μη τέκτονες (βλ. και υπόθ. Commonwealth v. Martin (1908), 35 Pa.Super. 241).

Κατά την κρατούσα άποψη των ιστορικών, αν και ο καθένας επικαλείται διαφορετικούς λόγους, ο τεκτονισμός χωρίζεται σε δύο βασικές περιόδους. Η ημερομηνία αναφοράς -κατά την πιο διαδεδομένη άποψη- είναι το έτος 1717, όταν ιδρύθηκε η Μεγάλη Στοά του Λονδίνου (σήμερα αποκαλούμενη Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Αγγλίας - United Grand Lodge of England). Η Μεγάλη Στοά του Λονδίνου ιδρύθηκε από τις τέσσερις λειτουργούσες τότε εταιρείες κτιστών («Στοές») της περιφέρειας του Λονδίνου-Westminster, που αποφάσισαν να απεξαρτηθούν από την παραδοσιακή κυριαρχία της πόλης της Υόρκης[70] και της παλαιάς λειτουργίας των εταιρειών λιθοξόων και κτιστών, να ενδυναμωθούν δια της αλληλοστηρίξεως και να *ανανεώσουν* το λόγο υπάρξεώς τους, δημιουργώντας ένα «νέο»[71] θεωρητικό τεκτονισμό (speculative masonry, maçonnerie de théorie[72]), ο οποίος στη συνέχεια αναζήτησε στη φιλοσοφία παλιοτέρων πολιτισμών, μία χαμένη γνώση που απωλέσθη[73].

§4.1. Η ανεπιβεβαίωτες-μυθικές προελεύσεις από τα Αρχαία Μυστήρια ή τους Ναΐτες Ιππότες. Οι λιθοξόοι του μεσαίωνα και η μετάβαση στο θεωρητικό τεκτονισμό. Ειδικά η Ελληνική περίπτωση

Όσο και εάν φαίνεται παράξενο στον αναγνώστη που δεν έχει εμβαθύνει στο ζήτημα, ο σύγχρονος τεκτονισμός, εάν δεν είναι πανάρχαιο ελληνικό δημιούργημα[74], είναι αναμφίβολα ιστορικώς δομημένο επάνω σε ελληνικά έθιμα, τελετές, επιστήμες και τέχνες και ειδικά αυτής της γεωμετρίας και της αρχιτεκτονικής. Είναι ένας μύθος ότι ο σημερινοί τέκτονες προέρχονται από τους οικοδόμους του ναού του Σολομώντα, ή έστω εκ των χειροτεχνών

70 Chase G. - Digest of Masonic Law: Being a Complete Code of Regulations, Decisions and Opinions, upon Questions of Masonic Jurisprudence, 3η εκδ. 1864, σελ. 9, 13.

71 Η αλήθεια είναι ότι ουδέποτε ο τεκτονισμός ήταν πλήρως “operative”, πριν το 1599 ή το 1717, και δεν είναι σήμερα πλήρως “speculative”.

72 Le régulateur du maçon, σε Mollier Pierre - Les grades symboliques du rite français histoire et textes fondateurs : Le régulateur du maçon, 2018, σελ. 229.

73 Βλ. σε Ragon J-M - Orthodoxie maçonnique, suivie de la maçonnerie occulte et de l’initiation hermétique, 1853, σελ. 34 επ. Επίσης σε Mackey A. - History of freemasonry, 1898, τόμος 3, σελ. 813, Lantoine A. - Histoire de la franc-maçonnerie, 1927, τόμ. I σελ. 86, 92, Thory C.-A. - Acta Latomorum, 1814, τόμ. I, σελ. 13, Rebold E. - Histoire Générale de la Franc-Maçonnerie, 1851, σελ. 27, 55, 80. Υπάρχουν και αυτοί που θεωρούν τον τεκτονισμό απόγονο του Πυθαγορισμού κ.α. Αλλά ας αφήσουμε αυτές τις αναλύσεις εκτός του παρόντος.

74 Βλ. ειδικά το έργο «The greek origin of freemasorny” του John Casavis, New York 1956.

(compagnonnage[75]) πολλώ μάλλον από τους μεσαιωνικούς ναΐτες ιππότες[76] ή διάφορες θρησκευτικές αιρέσεις. Ο θεωρητικός τεκτονισμός υπήρχε από εποχής των αρχαίων χρόνων, και μυστηρίων, αιγυπτιακών και ιδίως ελληνικών[77], τα οποία συνεχίζει, ή, κατ' άλλη άποψη, είναι μία απομίμηση[78] των αρχαίων μυστηρίων, καθόσον τα τελευταία αποτελούσαν μία σχολή όπου διδάσκονταν οι τέχνες, οι επιστήμες, η ηθική, η νομοθεσία, η φιλοσοφία και η φιλανθρωπία. Περαιτέρω είναι εντυπωσιακές οι επιρροές από τις συντεχνίες των ρωμαϊκών κολλεγίων (αντιθ. Ragon[79]) και ειδικά του Βυζαντίου, από το οποίο αντέγραψαν πολλές συνήθειες, κανόνες, εθιμοτυπία, τίτλους και αξιώματα οι σύγχρονοι τέκτονες[80].

Σε κάθε περίπτωση, τα αρχαία μυστήρια και οι συντεχνίες των διονυσιακών τεχνιτών, αν και απωλέσθησαν σταδιακά, η αρχιτεκτονική ήταν η μόνη τέχνη που επιβίωσε κατά το μεσαίωνα μαζί με τις συντεχνίες των οικοδόμων[81]. Περί το 1646, ο Elias Ashmole, άγγλος αντικέρ, Δόμησε νέα τυπικά, τους προσέδωσε έντυπη μορφή, και οδήγησε στο σύγχρονο ελευθεροτεκτονισμό που γνωρίζουμε σήμερα.

Διασώζονται τεκτονικοί κανόνες από το έτος 926 και ύστερα (§10.2), που συνεχίζουν να εμπνέουν μέχρι σήμερα την τεκτονική ιδεολογία. Πολλοί από αυτούς, ως διαχρονικοί και σύμφωνοι με το φυσικό δίκαιο, έχουν ενταχθεί σε πολλά σύγχρονα δικαιϊκά συστήματα. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα[82], το Διεθνές

---

75 Οι οποίοι έχουν πολλά, οπτικά κυρίως, κοινά με τους σύγχρονους τέκτονες: βλ. σε Tristan Frédérick, Thomas Jacques et Monier Louis - Le Livre d'or du compagnonnage, 1990 και λεπτομέρειες σε Naudon P. - Les origines religieuses et corporatives de la Franc-Maçonnerie, 5η έκδ. 1984.

76 Η ιδέα αυτή δημιουργήθηκε από την ιδεολογία του ιππότη Ράμσυ το 1736. Βλ. Δημητρίου Φ. - Τεκτονικές Ιπποτικές μελέτες, 2018, σελ. 77 επ. και 279 επ..

77 Βλ. σε Lawrie Alex - history of freemasonry incl. of grand lodge of scotland, Edinburgh, 1804, σελ. 1-56.

78 Rebold Emmanuel, op. cit., σελ. 56.

79 Ragon J-M, op. cit., σελ. 23 επ.

80 Εκφεύγει της παρούσης η συγκριτική ανάλυση των βυζαντινών συντεχνιών σε σχέση με αυτές της δυτικής ευρώπης. Για το βυζάντιο βλ. Χριστοφιλόπουλος Π. Αναστ. - Το Επαρχικόν Βιβλίον Λέοντος του Σοφού και αι συντεχνίαι εν Βυζαντίω, Λέοντος Σοφού - Τακτικά, Πλακογιαννάκης Κίμων - Τιμητικοί τίτλοι & ενεργά αξιώματα στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία, 2001, Αρμενόπουλου Κων. - Η εξάβιβλος. Η τεκτονική εθιμοτυπία τίτλων και αξιωμάτων είναι καθαρά συμβολική και δεν έχει έννομες συνέπειες (αρ. 4§7 Σ 1975/2001).

81 Marcy H.-F. - Essai sur l'origine de la Franc-Maçonnerie et l'Histoire du Grand Orient de France, 1949, τόμ. I, σελ. 17.

82 Παρίσι, 1948.

Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα[83], η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας των ΗΠΑ, η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη της Γαλλίας του 1789.

Διάφοροι ιστορικοί θεωρούσαν ότι ο τεκτονισμός προέρχεται από τους (σταυροφόρους) ναΐτες ιππότες[84]. Η θεωρία αυτή έχει ήδη εγκαταληφθεί από το 1782, όταν τούτο εξετάστηκε στην ευρωπαϊκή σύνοδο Στοών που έλαβε χώρα στο Wilhelmsbad στη Γερμανία[85].

Άλλοι πάλι ανέφεραν ότι ο τεκτονισμός προέρχεται από το Ροδοσταυρισμό, άποψη ομοίως αποκρουστέα[86].

---

83 Ενδεικτικά, αρ. αρθρο 18: §1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας. Αυτό το δικαίωμα περιλαμβάνει την ελευθερία να έχει ή να υιοθετεί κανείς τη θρησκεία ή την πεποίθηση της επιλογής του, καθώς και την ελευθερία να εκδηλώνει τη θρησκεία ή την πεποίθησή του, ατομικά ή από κοινού με άλλους, μέσω της λατρείας, πράξεων ιεροτελεστείας, πρακτικής και διδασκαλίας. §2. Κανείς δεν υπόκειται σε καταναγκασμό που θα μπορούσε να παρεμποδίσει την ελευθερία του να έχει ή να υιοθετήσει τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις της επιλογής του.

84 Ιδίως το Σύστημα Αυστηράς Τηρήσεως του Βαρώνου Von Hund καθώς και η θέση του Nicolai Chr.-F. (Essai Sur Les Accusations Intentées Aux Templiers et Sur Le Secret de cet Ordre, avec une dissertation sur l'origine de la franc-maçonnerie, 1783, traduit de l'Allemand par Renfner). Ανάλυση στο βιβλίο μας «Τεκτονικές ιπποτικές μελέτες» 2018, έκδ. Εταιρείας Ερευνών Σκωτικού Τύπου, ειδικά §§ 4 και 13, Bernheim A. - Ramsay et ses deux discours 2011. Για την αντίθετη άποψη που τελικά επικράτησε βλ. Beyerlé, Jean-Pierre-Louis - De conventu generali latomorum, apud aquas Wilhelminas. Oratio 1783, ανταπάντηση σε Millanois, Jean Jacques François - Réponse aus assertions contenues dans l'ouvrage du R.F.L. a.Fascia [pseud.] ayant pour titre: De Conventu generali latomorum apud Aquas Wilhelminas 1784, και μία εξαιρετική σύνοψη σε Joly Alice - Un Mystique lyonnais et les secrets de la Franc-Maçonnerie 1730-1824, 1938.

85 Στη σύνοδο αυτή, στην οποία απείχε η Αγγλία και της οποίας το ενδιαφέρον βρίσκεται στα πρακτικά των συνεδριών παρά στο τελικό της αποτέλεσμα, ψηφίστηκε ο «Τεκτονικός Κανόνας» του Χριστιανικού τεκτονισμού (ένα είδος κακής απομίμησης των Χρυσών Επών των Πυθαγορείων, που ο Le Forestier René αποκαλεί «αριστούργημα ασυναρτησίας» στο βιβλίο του Les illuminés de Bavière, 1914, σελ. 367). Ως οροθέσια τίθενται η πίστη στο Θέο και η αθανασία της ψυχής. Ειδική βιβλιογραφία: Findel J.G. - The history of Freemasonry from its origin down to the present day. English "2nd" ed. 1869, σελ. 309-310, Joly Alice - Un Mystique lyonnais et les secrets de la Franc-Maçonnerie 1730-1824, 1938, σελ. 177-83, Bernheim A. - Une histoire secrète du régime écossais rectifié. Les Mystères devoilés de la grande profession 2017 σελ. 27-30, Ligou σε Bulletind du Grand Orient de France, νο. 51, σελ. 33, Lantoine A. - Histoire de la Franc-Maçonnerie française, τόμ. I, La franc-maçonnerie chez-elle, 2e ed. 1927, σελ. 131 επ.

86 Waite Arthur Edward (The Real History of the Rosicrucians: Founded on their own manifestoes, and on facts and documents collected from the writings of initiated brethren, 1887, σελ. 402-407. Το ίδιο αναφέρει, αλλά εντελώς συνοπτικά και ο Albert Mackey (The symbolism of freemasonry, 1882, σελ. 355, λήμμα "Rosicrucians") και με περισσότε-

Σε ενθύμιση ωστόσο της παλαιάς άποψης προέλευσης του τεκτονισμού από τους ναΐτες ιππότες, έχει διατηρηθεί ο βαθμός για ιστορικούς λόγους (§§ 36.3 και 39.3, 40.3) όπως και αυτός του Ροδοσταύρου (§36.2).

Η άποψη ότι ο τεκτονισμός προέρχεται από τα Αρχαία Μυστήρια είναι περισσότερο δυσχερής να αποκλεισθεί[87]. Ωστόσο είναι ακόμη δυσχερέστερο να αποδειχθεί η άμεση προέλευση από αυτά, καθόσον οι ομοιότητες δύο πραγμάτων δεν τα καθιστούν ταυτόσημα: post hoc, ergo propter hoc[88]. Η ιδέα ειναι Αναγεννησιακή, όταν τα ανήσυχα πνεύματα αναζήτησαν τη χαμένη σοφία στους αρχαίους πολιτισμούς. Αφετέρου και η προέλευση από τους λιθοξόους του μεσαίωνα σχετίζεται με τα αρχαία μυστήρια, αφού οι τελευταίοι εγκλείουν στα σύμβολά τους επί των καθεδρικών ναών σωρεία συμβόλων εκ των αρχαίων μυστηρίων[89].

Από τους λιθοξόους του μεσαίωνα μεταβαίνουμε αργά και σταδιακά στο θεωρητικό τεκτονισμό, σύμφωνα με την κρατούσα γνώμη. Ότι δηλαδή, σιγά-σιγά, στις τεχνικές Στοές εισέρχονται θεωρητικοί (αρχιτέκτονες, επαγγελματίες, ευγενείς, ακόμη και απλοί αστοί). Η μετάβαση είναι τόσο προοδευτική που δεν μπορούμε να εντοπίσουμε με ακρίβεια τη χρονολογία της *αλλαγής του σκοπού* του τεκτονισμού.

Αντίθετα στην Ελλάδα λόγω της Τουρκοκρατίας δεν υπήρξε καν μετάβαση από τον πρακτικό στον σημερινό θεωρητικό τεκτονισμό. Ο τεκτονισμός ήρθε στον Ελλάδικό χώρο πριν την Ελληνική επανάσταση απευθείας θεωρητικός, μέσω στρατιωτικών, που ίδρυσαν Στοές στα Επτάνησα, οι οποίες είχαν και μέλη και ευγενείς, όχι όμως πρακτικούς λιθοξόους. Ο Ελληνικός

ρη ανάλυση στον ίδιο σε revised encyclopedia of freemasonry (1929 revised & enlarged Clegg 2 vol. deluxe edition), λήμμα «Rosicrucianism». Ο τεκτονισμός δεν προέρχεται από τους ροδόσταυρους, αναφέρει και ο Emm. Rebold (Histoire Générale de la Franc-Maçonnerie, 1851, σελ. 8).

87 Υπέρ της προελεύσεως από αυτά Lenoir Alexandre - la franc-maçonnerie rendue à sa véritable origine, 1814, Casavis J.N., The greek origin of freemasonry, New York, 1956 κλπ.

88 Ο De Maistre Joseph (Mémoire inédit au Duc de Brunswick, 15/6/1782, σε έκδοση Emile Dermenghem 1925, σελ. 61, 69-82), αναδεικνύει ότι ο τεκτονισμός είναι κάτι το νέο, και όχι συνέχεια των αρχαίων μυστηρίων ούτε των Ναϊτών.

89 Βλ. σε Naudon Paul - Les origines religieuses et corporatives de la Franc-Maçonnerie/ templiers 5ème (derniere, rare, revue et complétée) ed. 1972-1984, Charpentier Louis - Les mystères de la Cathédrale de Chartres, 1966, Ambelain Robert - Dans l'ombre des Cathédrales, 1939, Blondel Jean-François - Mystique des Tailleurs de Pierre [inclut règlements pour les maçons employés à l'oeuvre de la cathédrale de Rouen (1445) - règlement de la confrérie des maçons d'Amiens (1407) - les statuts de Ratisbonne de 1459], 1998, Fulcanelli - Το μυστήριο των Καθεδρικών Ναών και η εσωτερική ερμηνεία των ερμητικών συμβόλων του μεγάλου έργου (ελλ. μεταφρ. Διμελή) 2014.

Ελευθεροτεκτονισμός δεν υπήρξε καρπός της μετεξέλιξης της σωματειακής οργάνωσης των οικοδόμων (που εξάλλου δεν γνώρισαν την επαγγελματική κρίση των Δυτικοευρωπαίων συναδέλφων τους), ούτε οποιασδήποτε άλλης συντεχνίας χειρονάκτων επαγγελματιών, αλλά εισήχθηκε από τη Δυτική Ευρώπη από την τάξη των ευγενών και των μεγαλοαστών[90].

§4.2. Η προέλευση του σύγχρονου τεκτονισμού εκ Σκωτίας (1598)

Η μελέτες μας μάς οδηγούν στο συμπέρασμα ότι εάν πρέπει με κάποιο τρόπο να θέσουμε ένα χρονικό και τοπικό σημείο για την εκκίνηση του σύγχρονου θεωρητικού τεκτονισμού, αυτό είναι το έτος 1598 στη Σκωτία. Ως ημερομηνία θέτουμε αυτή του τέλους του 16ου αιώνα.

Πέραν των μυθικών προελεύσεων, δύο βασικές παρανοήσεις υπάρχουν στην ιστορική έρευνα περί της προελεύσεως του σύγχρονου τεκτονισμού. Η πρώτη είναι ότι ο τεκτονισμός ξεκίνησε από την Αγγλία. Η δεύτερη ότι μεταλλάχθηκε σταδιακά από πρακτικός σε θεωρητικός. Πλην όμως, από πρόσφατες μελέτες σωζόμενων αρχείων, προκύπτει ότι ο τεκτονισμός δημιουργήθηκε, γεννήθηκε στη Σκωτία και δεν είναι εξέλιξη του πρακτικού τεκτονισμού (από τον οποίο βέβαια δανείζεται πολλά σύμβολα) αλλά εν τέλει ένα νέο σύστημα[91]. Το έτος 1598 ο Σκώτος William Shaw εκδίδει τους κανονισμούς του. Αυτός μπορεί επάξια να θεωρηθεί ο «ιδρυτής» του σύγχρονου τεκτονισμού, διότι το σύστημά του **για πρώτη φορά θεμελιώνει τις Στοές ως μη ευκαιριακές οργανώσεις και με αιρετές διοικήσεις** και μάλιστα υπό την εποπτεία ενός Γενικού Μεγάλου Επόπτη[92], σήμερα αποκαλούμενου «Μεγάλου Διδασκάλου»[93], τα δε καταστατικά «St. Clair Charters» του 1600-1 και 1627-8 ψηφίστηκαν από τους Αντιπροσώπους των Στοών[94], σε γενικές συνεδριάσεις χωρίς ωστόσο να υπάρχει ομοσπονδιακή οργάνωση, δηλ. Μεγάλη Στοά. Η δεύτερη έκδοση των κανονισμών του χρονολογούνται από το 1599, απευθύνονταν στη Συμβολική

90 Λουκάς Ιωάννης - Ιστορία της Ελληνικής Μασονίας και Ελληνική Ιστορία, 1991, σελ. 38 επ.

91 Stevenson David - The first freemasons. Scotland's early lodges and their members, 1988, σελ. 3 επ.

92 Βλ. Shaw Statutes σε Lyon David Murray - History of the Lodge of Edinburgh (Mary's Chapel), No. 1. Embracing an Account of the Rise and Progress of Freemasonry in Scotland., 1st ed. 1873, σελ. 9.

93 Από εκεί απορρέουν πολλά «ορόσημα» που αναφέρονται στις υπερ-εξουσίες του Μεγάλου Διδασκάλου. Πλην όμως, τότε υπήρχε Μεγάλος Διδάσκαλος (ως Γενικός Επόπτης), *δεν υπήρχε όμως Μεγάλη Στοά*.

94 Stevenson, όπ. π., σελ. 5.

Στοά Kilwinnig, που εδρεύει στο Ayrshire, μία από τις παλαιότερες στον κόσμο[95].

§4.3. Η προέλευση του σύγχρονου τεκτονισμού εξ Αγγλίας (1717)

Η περίοδος 1600-1650 είναι κομβική στην ιστορία του ελευθεροτεκτονισμού στην Αγγλική νήσο. Από το 1619 αρχίζουμε να βλέπουμε μυήσεις ελευθεροτεκτόνων στην Αγγλία[96]. Το 1649 αποκεφαλίζεται ο καθολικός Βασιλιάς Κάρολος ο 1ος Stuart και έρχεται στην εξουσία ο προτεστάντης Κρόμγουελ. Ο πόλεμος των θρησκευτικών δογμάτων εντείνεται. Οι Στοές χωρίζονται. Κάποιοι στηρίζουν το Βασιλιά και σχεδιάζουν την επιστροφή στη βασιλεία. Το Λονδίνο καίγεται το 1666 και η συντεχνία των χτιστών καθιστάμενη πλούσια μετά το έτος αυτό, προσελκύει πολλούς επιφανείς επιστήμονες. Οι τελευταίοι αποζητούν χορηγείες και διαβατήρια laisser-passer, και οι τέκτονες τους χρησιμοποιούν αντίστοιχως για λόγους κοινωνικού κύρους και ευημερίας του κλάδου[97]. Στις αρχές του 1700 η οικοδομική τέχνη περνά κρίση εκ νέου και οι Στοές υπολειτουργούν, ειδικά στα νότια της νήσου[98]. Τέσσερις Στοές του Λονδίνου αποφασίζουν να ενώσουν τις δυνάμεις τους, συνεργαζόμενες και ιδρύοντας υπερκείμενη ένωση το 1717[99]. Αυτή έχει μη ευκαιριακή λειτουργία και σκοπό μη κερδοσκοπικό, όπως και οι θεωρητικές Στοές που την ίδρυσαν. Η ένωση δυνάμεων σε ομοσπονδία είχε ως αποτέλεσμα την ενδυνάμωση του τάγματος και την ραγδαία εξάπλωση στην ηπειρωτική Ευρώπη.

Από την Αγγλία, πάντοτε σύμφωνα με την κρατούσα άποψη, ο τεκτονι-

---

95 Για το πλήρες κείμενο των Shaw Statutes βλ. σε. Carr H. - Lodge Mother Kilwinning No. 0: a Study of the Earliest Minute Books 1642 - 1842, 1961, σελ. 3-12.

96 Stevenson David - The origins of freemasonry: Scotland's century, 1590–1710, 1988, σελ. 217.

97 Δημητρίου Φιλ. - Τεκτονικές ιπποτικές μελέτες, 2018, §1.

98 Η Μεγάλη Στοά της πόλης της Υόρκης, η παλαιότερη της νήσου, διελύθη το 1792 (Hughan, William James - Memorials of the Masonic Union of A.D. 1813, consisting of an introduction on freemasonry in England, the Articles of Union, Constitutions of the United Grand Lodge of England, A.D. 1815, and other official documents; a list of lodges under the Grand Lodges of England, with their numbers, immediately before, and after the union, &c. Also, an exact reprint of Dr. Dassigny's Serious and impartial enquiry which contains the earliest known reference to Royal Arch Masonry, 1874, σελ. 9, Mitchell, J. W. S. - The History of Freemasonry and Masonic digest, τόμ. II σελ. 261).

99 Vibert, τέως Προέδρος της Ερευνητικής Στοάς Quatuor Coronati, με τίτλο «Ο ελευθεροτεκτονισμός πριν την ύπαρξη των Μεγάλων Στοών, 1920, σελ. 148, Haunch στο επίσημο βιβλίο εορτασμού 250 ετών από ιδρύσεως της Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας, 1967, σελ. 48.

σμός διαδίδεται[100] στη Γαλλία, το 1721, στην Ιρλανδία, το 1729, τη Σκωτία και την Ολλανδία, το 1730, στις ΗΠΑ (Γεωργία) το 1730, τη Γερμανία, το 1736. Μέσα σε 20 χρόνια, ο τεκτονισμός λειτουργεί στα περισσότερα πολιτισμένα κράτη. Στον Ελλαδικό χώρο, ο τεκτονισμός εμφανίζεται το έτος 1770-1[101] ενώ κατ'αλλη άποψη το 1740[102]. Ειδικά για τον Ελλαδικό χώρο, κανένας άλλος θεσμός στην Ελληνική έννομη τάξη δεν είναι παλαιότερος από αυτόν, εκτός της Εκκλησίας[103].

Ο τεκτονισμός αρχικά είχε δύο βαθμούς (Μαθητές και Εταίρους, εκ της δεύτερης κατηγορίας εκλεγόταν ο πρόεδρος=Διδάσκαλος). Αυτός ήταν ο γνήσιος τεκτονισμός, ο απαλλαγμένος από κάθε δογματισμό. Εν συνεχεία (κρατούσα γνώμη, από το 1725) εμφανίστηκε και ο τρίτος βαθμούς, ο του Διδασκάλου, που είναι μεταφυσικός. Οι τρεις βαθμοί αποτελούν τον «κυανό» ή «συμβολικό» τεκτονισμό ο οποίος και είναι ο μόνος που ασκείται εντός των Στοών μέχρι σήμερα. Με την επέλευση και άλλων «ανωτέρων» βαθμών ο συμβολικός τεκτονισμός απεκλήθη αληθινός και γνήσιος[104] από αρκετούς συγγραφείς, που έβλεπαν στους επιγενόμους βαθμούς σύγχιση αντιφατικών δογμάτων με θρησκευτικές και άλλες επιρροές. Σε κάθε περίπτωση, η «μύηση» στον τεκτονισμό, σε κάθε σύστημα και σε όλες τις χώρες, αρχίζει από την εισδοχή στον πρώτο μαθμό, γεγονός που λαμβάνει χώ-

---

100 Λεπτομέρεις σε Ragon J-M, op. cit. και Thory, Claude-Antoine - Acta Latomorum, ou chronologie de l'histoire de la franche-maçonnerie Française et étrangère avec un supplément. 1815 (2 τόμοι). Τα σπάνια αυτά έργα είναι προσβάσιμα από την ψηφιακή μας βιβλιοθήκη στο διαδικτυακό τόπο www.archive.org, καθώς και στο Ελληνικό Τεκτονικό Ινστιτούτο (www.masonicinstitute.gr).

101 Κονόμος Ντίνος - Ο Διονύσιος Ρώμας και η Ελληνική Εθνεγερσία, 1972, σελ. 165, Χατζηπαναγιώτη 'Ιλια - Sangmeister - Ο Τεκτονισμός στην ελληνική κοινωνία και γραμματεία του 18ου αιώνα - οι γερμανόφωνες μαρτυρίες, 2010, σελ. 48.

102 Περιοδικό Πυθαγόρας (έκδοση Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος) τόμ. Δ 1926 σελ. 1366 και από εκεί το αντιγράφουν οι Καλογερόπουλος Διον. (Ιστορία της ανά τας Ελληνικάς χώρας ελευθέρας τεκτονικής, 1932, σελ. 3, Πολλάτος Μ. - Διακόσια Χρόνια Ελληνικού Τεκτονισμού (1740-1940), 1940 [1954], σελ. 6 και Χατζηπάνος Πάνος - Ελληνικός ελευθεροτεκτονισμός 1740-1950, 1951, σελ. 9, Λιακόπουλος Ευστάθιος - Ο Τεκτονισμός στην Ελλάδα, τρίτη έκδ. συμπληρωμένη 2009, σελ. 142.

103 Σαφέστατα, είναι θεσμός παλαιότερος του σύγχρονου Ελληνικού κράτους και εκείνος ακριβώς που έθεσε τα θεμέλια για την απελευθέρωση του γένους μας. Βλ. ενδεικτικά σε Κονόμος Ντίνος - Ο Διονύσιος Ρώμας και η Ελληνική Εθνεγερσία, 1972, Κρητικός Παν. - Περί τους Τέκτονας, τον Τεκτονισμόν και την εισφοράν των εις τους αγώνας του έθνους, Ιστορικαί μελέται, 1971, Ριζόπουλος Χρ. & Α. - Φιλέλληνες και Ελληνες τέκτονες το 1821, 2η αναθεωρ. εκδ. 2008.

104 Gould σε Henri Evans, A history of the York and Scottish rites of freemasonry, στο συλλογικό έργο «Little Masonic Library», Macoy Publishing, 1924 (επανέκδ. 1977), τόμος 3, σελ. 12, Ragon J.-M., op. cit., σελ. 11.

ρα εντός Στοάς, αποκαλούμενης διεθνώς συμβολικής ή κυανής (Symbolic ή Blue Lodge).

§4.4. Η προέλευση των «επιγενομένων βαθμών» και συστημάτων (Γαλλία 1660-1751 και Αμερική 1761-1802)

Με τη διάδοση του θεωρητικού τεκτονισμού από και προς την ηπειρωτική Ευρώπη δημιουργούνται τεκτονικοί βαθμοί πέραν των συμβολιζόντων την οικοδομική τέχνη. Κατά την ορθότερη άποψη, αυτοί αρχικά συνδέονταν με πολιτικοθρησκευτικές σκοπιμότητες και αφορούσαν αντιπαραθέσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο πριν την ένωσή του. Οι βασιλόφρονες τέκτονες, καθολικοί και μη, εκμεταλλεύονται τις Στοές για να οργανώσουν τον αγώνα για την επιστροφή της βασιλείας των Stuart. Καθολικές Στοές ιδρύονται στη Γαλλία λίγο πριν το 1660 από τον Κάρολο το 2ο (βασιλέα της Αγγλίας, Σκωτίας και Ιρλανδίας από το 1660 μέχρι το θάνατό του το 1685)[105]. Ο διάδοχός του Ιάκωβος ο 2ος κυβερνά μόνο τρία έτη (1685-1688) και μετά την ανατροπή του καταφεύγει στη Γαλλία μαζί με τα Σκωτο-Ιρλανδικά στρατεύματά του, ιδρύοντας «Σκωτικές Στοές»[106], δηλαδή «Σκωτικού τύπου»[107], αποκαλούμενες ενίοτε και «ερυθρός τεκτονισμός», σε αντιδιαστολή με τις Στοές Αγγλικής κουλτούρας, που αποκαλούνται «κυανές»[108]. Οι επιγενόμενοι βαθμοί ωστό-

105 Bord G. - La franc-maçonnerie en France des origines à 1815, τόμ. I (μοναδικός), Les ouvriers de l'idée révolutionnaire (1688-1771), 1908, σελ. 491.

106 Rebold E. - Histoire des trois Grandes Loges de Francs-Maçons en France, 1864, σελ. 600, Lantoine A. - Histoire de la franc-maçonnerie τόμ. II - La franc-maçonnerie écossaise en France 1930, σελ. 1-14, Malapert σε Memorandum du Suprême Conseil de France νο. 44 σελ. 11, Nicolai Christoph Friedrich - Essai Sur Les Accusations Intentées Aux Templiers et Sur Le Secret de cet Ordre, avec une dissertation sur l'origine de la franc-maçonnerie, 1783, σελ. 206-207, Bonneville Nicolas de~ - Les Jésuites chassés de la Maçonnerie et leur poignard brisé par les Maçons, Seconde partie : Mémété des quatre vœux de la Cie de St. Ignace et des quatre grades de la Maçonnerie de St. Jean. Notes et Preuves, 1788, σελ. 59-61.

107 Όταν κάλλιστα θα μπορούσαν σήμερα να αποκαλούνται «Γαλλικού τύπου» (Bureau International de Relations Maçonniques - Hommage de reconnaissance à la Franc-Maçonnerie anglaise et aux fondateurs de la Maçonnerie moderne. 1717 - 1917. Deux siècles de Franc-Maçonnerie. Volume du Jubilé, 1917, σελ. 65) ή και «Ιρλανδικού», αφού αριθμητικά τα μέλη ήταν Ιρλανδοί στρατιώτες (Francisque-Michel - Les Écossais en France, τόμ. II, σελ. 339, Lantoine II όπ.π. σελ. 10, Du Boscq de Beaumont G. et et Bernos M. - La cour des Stuarts à Saint-Germain-en-Laye 1689-1718, 3η εκδ. 1912, σελ. 147-150).

108 Τα τεκτονικά «περιζώματα», δηλ. οι ποδιές εργασίας που φέρουν οι διδάσκαλοι τέκτονες επί του ενδύματος στη Στοά, είναι λευκές, με πλαίσιο κυανό ή ερυθρό, ανάλογα με την ιδεολογικο-ιστορική προέλευση.

σο επιβίωσαν μετά την αποδυνάμωση του πολιτικοθρησκευτικού χαρακτήρα τους και απευθύνονταν αρχικά σε μία «ελίτ». Σήμερα όλο αυτό το ιστορικό υπόβαθρο έχει απωλέσει το χαρακτήρα του και αποσκοπεί στην ιστορική προσέγγιση της φιλοσοφίας, θρησκειών και γενικότερα κοινωνικών εθίμων και κανόνων ηθικής[109].

§5. Η παγκόσμια δομή του τεκτονισμού. Συμβολικός τεκτονισμός και επιγενόμενα συστήματα

Σήμερα ο τεκτονισμός έχει ως βάση τις Στοές, που σχεδόν πάντοτε λειτουργούν τους 3 συμβολικούς βαθμούς. Το δεύτερο ποιο διαδεδομένο σύστημα είναι ο Αρχαίος και Αποδεδεγμένος Σκωτικός Τύπος (Ancient and Accepted Scottish Rite, Rite Écossais Ancien et Accepté) με 33 βαθμούς όπου λειτουργούν οι 4ος-33ος, οι τρεις πρώτοι παραμένουν στις Συμβολικές Στοές. Στο αγγλικό σύστημα το πιο διαδεδομένο επιγενόμενο σύστημα είναι αυτό του «Τύπου της Υόρκης» με 13 βαθμούς.

Δεν υπάρχει παγκόσμια δομή στον τεκτονισμό, διότι κάθε χώρα λειτουργεί αυτόνομα, εντός κάθε χώρας υπάρχουν πολλές αυτόνομες μεταξύ τους οργανώσεις, ενώ υπάρχουν πολλά τεκτονικά φιλοσοφικά συστήματα, συχνά μη αλληλοαναγνωριζόμενα.

§5.1. Οι «αναγνωρίσεις»

Με τη δημιουργία και την ίδρυση διαφόρων υπερκειμένων ενώσεων σε πλείονες γεωγραφικές τοποθεσίες, δημιουργήθηκε η ανάγκη συνεργασίας για την ευόδωση του τεκτονικού ιδεώδους και ιδίως για την εφαρμογή του αρχαίου κανόνα της αλληλοεπισκεψιμότητος.

Η συνεργασία «επισημοποιείται» με τις αναγνωρίσεις, που είναι διμερείς ή πολυμερείς συμβάσεις συνεργασίας. Πρόκειται για αμφοτεροβαρείς[110] συμβάσεις που παρέχουν δικαιώματα των οποίων οφελούνται κυρίως τα μέλη μέλη των Στοών που ταξιδεύουν. Οι συμβάσεις αυτές καταρτίζονται στην πράξη ρητά ή σιωπηρά, είναι πάντοτε αορίστου χρόνου και καταγγέλλονται μονομερώς οποτεδήποτε χωρίς συνέπειες ή κυρώσεις για την καταγγέλουσα πλευρά. Το αυτό ισχύει για τις περιπτώσεις ανάκλησης της καταγγελίας.

---

109 Ανάλυση σε Δημητρίου Φιλ. - Τεκτονικές Ιπποτικές Μελέτες, 2018, με περαιτέρω παραπομπές.

110 Σπανιότερα ετεροβαρείς (μονομερείς αναγνωρίσεις).

Η αναγνώριση συνήθως σχετίζεται με την καθομολογία κανονικότητας και έκφραση προθέσεως συνεργασίας. Επειδή όμως η κανονικότητα προϋποθέτει την τήρηση κάποιων θεμελιακών αρχών, που δεν είναι αριθμημένες (βλ. §11, τα οροθέσια), αναγνώριση και κανονικότητα είναι έννοιες συνδεδεμένες κατά τρόπο χαλαρό και όχι απόλυτο. Με δεδομένο δε ότι πολλές τεκτονικές δυνάμεις διαθέτουν τα στοιχεία της τεκτονικής γνησιότητας, η μή αναγνώριση θα αποτελεί περισσότερο πολιτική σκοπιμότητα παρά τήρηση τεκτονικών προδιαγραφών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα στην Ελλάδα είναι η Εθνική Μεγάλη Στοά, η οποία αν και είναι πολύ πιο «κανονική» από τη ΜΣΤΕ, υπό το πρίσμα των αγγλικών κανόνων, σήμερα δεν αναγνωρίζεται από την UGLE, ενώ αναγνωρίζεται η ΜΣΤΕ[111].

§5.2. Η ψευδαίσθηση της «κανονικότητος» (regularity)

Κάναμε μνεία ανωτέρω περί τέκτονος «κανονικού» και περι Στοάς «κανονικής». Οι όροι αυτοί θέτουν κανόνα συσταλτικής ερμηνείας των ορισμών του τέκτονος και της Στοάς. Ο όρος «κανονικότητα» (regularity, régularité)[112] είναι Αγγλική επινόηση, τεθείς -έστω φαινομενικώς- για να περιοριστεί ή να ελέγχεται η δημιουργία «άτακτων Στοών» υπό τη θέαση των αγγλικών κριτηρίων (πρώτης Μεγάλης Αγγλικής Στοάς) και εις όφελος στην ουσία του αγγλικού τεκτονισμού και κατά συνέπεια ιμπεριαλισμού, που αξιώνει τα παγκόσμια πρωτεία, χωρίς αυτό να είναι μία νομική πραγματικότητα. Ο αγγλοαμερικάνικος τεκτονισμός αυτοαποκαλείται και «κανονικός» (αρ. 8§2 Κανονισμών Payne 1721[113]), θεωρώντας a contrario αντικανονικούς αυτούς που δεν αναγνωρίζονται απο αυτόν. Πριν τα Συντάγματα του Άντερσον (1723) δεν ετίθετο θέμα «κανονικότητος», αφού όλες οι Στοές ήταν «κανονικές», και ως επί το πλείστον αλληλοαναγνωρίζονταν[114]. Η κανονικότητα στην με-

111 Ριζόπουλος Α. - Ελληνικό Τεκτονικό Εγχειρίδιο 3η έκδ. ενημερωμένη, 2011, σελ. 37.

112 Ειδικά για το θέμα της «κανονικότητος» βλ. σε Maurice Paillard (The Three Free-Masonries (Operative-Speculative-Dogmatic) or Evolutional History of Free-Masonry, 1955), υπέρμαχο του γαλλικού ορισμού περί κανονικότητος, Jean Baylot (Dossier français de la Franc-Maçonnerie régulière, 1965), υπέρμαχο της θέσης της αγγλικής κανονικότητος, και Alain Bernheim (Régularité Maçonnique, 2014), που χωρίς να λαμβάνει θέση αποδεικνύει την κανονικότητα αμφοτέρων. Βλ. επίσης σε Lantoine A. - Hiram couronné d'épines, 1926, τόμ. II, σελ. 413-451, Ριζόπουλο Α. - Ελληνικό Τεκτονικό Εγχειρίδιο 3η έκδ. ενημερωμένη, 2011, σελ. 37-40.

113 Στη Γαλλία εμφανίζεται το πρώτος το 1773 σε εγκύκλιο της GODF: «είναι κανονική η Στοά που έχει λάβει νόμιμη χάρτα από από την ομοσπονδία μας, και τέκτων κανονικός αυτός που εργάζεται σε κανονική Στοά» (Ragon, Orthodoxie maçonnique, σελ. 72).

114 Trebuchet Louis - De l'Écosse à l'écossisme, τόμ. III, 1ο μέρος, 2015, σελ. 30.

τά το 1723 εποχή προσπαθεί να αντικαταστήσει την ελευθερία αλληλοαναγνώρισης των Στοών, περιορίζοντας την αυτονομία τους. Είναι ωστόσο μία ψευδαίσθηση διότι δεν υπάρχει κεντρική τεκτονική αρχή να επιβάλλει ομοιόμορφους κανόνες εκτός των οποίων θα πιστοποιείται ένα σώμα ως κανονικό ή μη (irregular). Ως εκ τούτου η έννοια της κανονικότητος έχει αμφισβητηθεί έντονα τα τελευταία χρόνια. Υπάρχουν Στοές και Μεγάλες Στοές που δεν πληρούν τους όρους κανονικότητος που έχει θέσει η Αγγλία, και όμως είναι καθ' ολα τεκτονικές δυνάμεις που ασκούν γνήσιο τεκτονισμό[115]. Άλλωστε η Αγγλία δεν δικαιούται (αν και το πράττει υπερήφανα) να αξιώνει το μονοπώλιο ως προς τον προσδιορισμό των τεκτονικών εθίμων και ερμηνείας αυτών. Εάν εκείνη καθίστατο άτακτη, ποιός θα έκρινε την κανονικότητά της[116]; Και εάν οι τεκτονικές παραδόσεις και οροθέσια είναι απαράβατα και μη τροποποιήσιμα, κατά τρόπο ώστε η τροποποίηση να επιφέρει αντικανονικότητα, τότε γιατί η ίδια τα τροποποιεί συνεχώς; Μπορεί η Αγγλία να διεκδικεί την αρχαιότερη Μεγάλη Στοά, αλλά αυτή δεν είναι κεντρική Αρχή του τεκτονισμού, κάθε τεκτονική δύναμη είναι αυτοκέφαλη. Περαιτέρω, προς ενίσχυση αυτού του επιχειρήματος, ας σημειώσουμε ότι οι πρώτοι «τέκτονες» που ίδρυσαν τις 4 Αγγλικές Στοές λίγο πριν το 1717, δεν θα ήταν «κανονικοί», αφού δεν είχαν χάρτα από τη UGLE -που δεν υπήρχε- οπότε και η «Μεγάλη Στοά» που ίδρυσαν το 1717 οι 4 αυτές Στοές, θα θεωρούνταν «άτακτη». Και όμως, η ίδια η Αγγλική Μεγάλη Στοά, θεωρεί εαυτόν ως την πιο «κανονική» απ' όλες.

Ως κανονικότητα εννοούμε ακόμη ότι μία Στοά δεν ιδρύθηκε «άτακτα» (ο όρος τεκτονικός) από φυσικά πρόσωπα, αυθαίρετα, αλλά έχει λάβει την έγκριση μίας Μεγάλης Στοάς, απ' όπου αντλεί το δικαίωμα της λειτουργίας της δυνάμει μίας χάρτας λειτουργίας (διπλώματος)[117]. Υπό το αγγλοσα-

115 Παράδειγμα, η Εθνική Μεγάλη Στά της Γαλλίας ισχυρίζεται ότι η είναι η μόνη «κανονική δύναμη» στην Γαλλία (και η μόνη που είναι, πράγματι, αναγνωρισμένη από την Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Αγγλίας), και ενώ η Αγγλία επιβάλλει κανονικότητα στις Μεγάλες Στοές «with three degrees and no more», Μαθ.-Ετ.-Διδ., όταν ξεκίνησε και ιδρύθηκε ερχόμενη από την Ελβετία, λειτούργησε τον Αναθεωρημένο Σκωτικό Τύπο (Rite Écossais Rectifié), που λειτουργεί με τέσσερις βαθμούς (Mellor Alec - La Grande Loge Nationale Française. Histoire de la Franc-Maçonnerie Régulière. Ses principes-Ses structures, 1980, σελ. 76, 105 και Tourniac Jean - Principes et problèmes spirituels du rite écossais rectifié et de sa chevalerie templière, [1969] 1985, σελ. 36).

116 René Guilly σε Renaissance Traditionnelle, no. 17-18, 1974, σελ. 57.

117 Στις ΗΠΑ κρίθηκε νομολογιακά (Vicksburg Lodge No. 26 v. Grand Lodge of F. & A.M. o Mississippi (1917), 116 Miss. 214, 76 So. 572) ότι η αφαίρεση της Χάρτας λειτουργίας Στοάς από Μεγάλη Στοά (ως ποινή) δεν κάνει τη Στοά να χάνει την αυτονομία της ούτε επιτρέπει στη Μεγάλη Στοά να ζητήσει πίσω τη Χάρτα, το λάβαρο ή τα περιουσι-

ξωνικό πρίσμα οι αυτόνομα ιδρυόμενες ή λειτουργούσες Στοές είναι αντικανονικές («irregular» ή «clandestine»), αδιαφόρως του επιπέδου των εργασιών αυτών.

Με δεδομένο όμως ότι μία Στοά δεν ιδρύεται παρά μόνο με τη βούληση φυσικών προσώπων και όχι άλλως πως, ως δικαίωμα λειτουργίας εννοούμε το δικαίωμα λειτουργίας υπό τη συγκεκριμένη ομοσπονδία. Καθένας μπορεί να ιδρύσει Στοά, δυνάμει της συνταγματικώς κατοχυρωμένης θετικής ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι (αρ. 12 Σ), ασχέτως εάν θα λάβει «άδεια λειτουργίας», δηλ. έγκριση προσχώρησης, από και σε Μεγάλη Στοά. Οπότε από νομικής άποψης ο προσδιορισμός μίας Στοάς ως «irregular» είναι μη σύννομος και δεν παράγει έννομα δικαιώματα ή υποχρεώσεις, ούτε αποτελεί κριτήριο, για την απόκτηση δικαιώματος ή την επιβολή υποχρέωσης. Αυτό διότι ο νόμος δεν απαιτεί ίδρυση ένωσης προσώπων (Στοάς) υπό ομοσπονδία για να τη θεωρήσει νόμιμη ούτε μεταχειρίζεται προνομιακά τις ενώσεις που υπάγονται σε ομοσπονδία σε σχέση με αυτές που δεν υπάγονται. Εν τέλει ο όρος regularity είναι τεκτονικό εφεύρημα, μύθος, χωρίς έννομες συνέπειες, ο οποίος μόνο βλάπτει την οικουμενικότητα του θεσμού και διασπά τις τεκτονικές οργανώσεις για λόγους, εν τέλει, πολιτικής σκοπιμότητος.

Από χρονικής άποψης, προηγείται η ιδρυτική βούληση των φυσικών προσώπων, και έπεται η αίτηση λειτουργίας (προσχώρησης) σε συγκεκριμένη ομοσπονδία. Σε αντίθετη περίπτωση, τεκμαίρεται ότι η αίτηση λήψης άδειας προσχώρησης τελεί υπό τον όρο ίδρυσης της Στοάς, που σε κάθε περίπτωση προηγείται, διότι δεν νοείται προσχώρηση ανύπαρκτου μορφώματος. Έτσι, η αίτηση λήψης άδειας ιδρύσεως Στοάς από ομοσπονδία, υποδηλώνει τη βούληση των ιδρυτικών μελών, κατά το χρόνο ίδρυσης, να προσχωρήσουν σε συγκεκριμένη ομοσπονδία, άλλως η επιθυμία τους περί ίδρυσης Στοάς δεν θα υλοποιηθεί, διότι οι ιδρυτές εξαρχής επιθυμούσαν να ιδρύσουν Στοά υπό συγκεκριμένη ομοσπονδία[118].

Είναι φυσικά αδύνατον η ιδρυτική πράξη να ερμηνευθεί αντίστροφα, δηλ. να θεωρηθεί ότι η υπερκείμενη ιδρύει τη Στοά. Δεν ιδρύονται πρωτοβάθμιες ενώσεις από ομοσπονδίες. Ας σκεφτούμε το άτοπο. Ας υποθέσουμε για λίγο ότι τις ίδρυε. Και μετά; Θα επέβαλλε σε άνθρωπους τη στελέχωσή τους; Θα επέβαλλε σε τέκτονες να κάνουν εβδομαδιαίες «εργασίες» σε αυτές, σε τόπο και χρόνο που θα καθόριζε εκείνη;

ακά στοιχεία της Στοάς. Η Μεγάλη Στοά δεν έχει δικαίωμα επί της περιουσίας της Στοάς διότι αυτό θα ήταν μορφή κατάσχεσης δυνάμει καταστατικής προβλεψης: Franklin v. Parallel Lodge No. 77 F. & A.M. (1938), 196 Ark. 756, 119 S.W.2d 1033.

118 Ανάλυση σε §20.

Ούτε μπορεί να ερμηνευθεί ότι Μεγάλη Στοά ιδρύει Στοά, όταν τέκτονες της το ζητήσουν με τους δικούς τους όρους λειτουργίας. Αυτός που ιδρύει σωματειακό μόρφωμα καθίσταται συνάμα και ιδρυτικό μέλος του. Καμία Μεγάλη Στοά δεν είναι μέλος Στοάς. Επομένως η ιδρυτική πράξη νοείται κατ' ΑΚ 200 μόνο ως αίτηση έγκρισης προσχώρησης στην ομοσπονδία στην οποία γίνεται η αίτηση.

Σημειωτέον ότι μία Στοά-μέλος μίας ομοσπονδίας, μπορεί οποτεδήποτε να αποχωρήσει και να ιδρύσει μαζί με μία ακόμη -τουλάχιστον- Στοά νέα ομοσπονδία[119]. Τα φυσικά πρόσωπα «μυούνται» στον Τεκτονισμό μόνο σε Στοά, όπου και γίνονται μέλη της μετά τη «μύηση». Οι Μεγάλες Στοές δεν κάνουν «μυήσεις»[120], ούτε φυσικά έχουν μέλη φυσικά πρόσωπα - αδιαφόρως εάν οι Στοές, κάθε φορά που αποκτούν νέα μέλη[121], είθισται να ενημερώνουν τις Μεγάλες Στοές δι' εγγράφων τύπου «αίτηση εισδοχής τον Ελευθεροτεκτονισμό» - που δεν είναι έγγραφα αίτησης εγγραφής μέλους στην ομοσπονδία.

Για να επανέλθουμε στον ορισμό της κανονικότητας, μία Μεγάλη Στοά θεωρείται κανονική όταν ακολουθεί ή αναγνωρίζει κάποιους στοιχειώδεις κανόνες δήθεν «αμνημονεύτου ηλικίας» (τεκτονικές παραδόσεις), χωρίς τους οποίους δεν θα ήταν τεκτονική οργάνωση. Αυτοί οι κανόνες είθισται στην αγγλοσαξωνική σχολή να αποκαλούνται «landmarks» (βλ. §11).

Εν τέλει, το κριτήριο της κανονικότητος είναι τόσο σχετικό και υποκειμενικό που αποτελεί τεκτονική ψευδαίσθηση παρά γεγονός με έννομες συνέπειες. Στο κεφάλαιο περί ιδρύσεως Στοάς θα έχουμε την ευκαιρία να επεκταθούμε περισσότερο στο ζήτημα.

Η κανονική Στοά υπάγεται σε μία Μεγάλη Στοά (ορθός όρος στη γαλλική: obédience[122], δηλ. υπερκείμενη οργάνωση). Πράγματι, μία Στοά, όπως θα δούμε κατωτέρω, εάν ιδρυθεί αυτόνομα (υπάρχουν πολλά παραδείγματα μέχρι σήμερα) δεν τυγχάνει της υπόληψης των Μεγάλων Στοών, οι οποίες και απαγορεύουν (παρανόμως από νομικής άποψης) τη διεργασία κοινών συνεδριών με Στοές «υπό την αιγίδα» τους. Εφόσον Μεγάλη Στοά δώσει έγκριση «ίδρυσης» δηλ. «εγκαθίδρυσης», η έγκριση αυτή δεν νοείται ως

---

119 Lepage M. - L'Ordre et les Obédiences, 1956, σελ. 8 και 73. Ελληνικά παραδείγματα σε §20.

120 Ωστόσο, ακόμη και εάν μέλη του ΔΣ της ή Αντιπρόσωποι Στοών τελούσαν το θεατρικό δρώμενο της μυήσεως, το τελευταίο δεν προσδίδει την ιδιότητα του μέλους ούτε σε Μεγάλη Στοά ούτε σε Στοά.

121 Ambelain R., La franc-maçonnerie, 1985, σελ. 217.

122 Ανάλυση σε Lepage M. - L'Ordre et les obédiences. Histoire et doctrines de la Franc-Maçonnerie, 1956.

έγκριση ίδρυσης κατα τη νομική έννοια του όρου, αφού κάθε Στοά ιδρύεται με τη βούληση των ιδρυτικών της μελών, φυσικών προσώπων, ήδη τεκτόνων ή μη, όπως είδαμε[123], αλλά επέχει θέση «έγκρισης προσχώρησης» στην εκάστοτε ομοσπονδία κατ' ΑΚ 200[124].

Τα ελάχιστα κριτήρια που πρέπει να πληροί μία ένωση προσώπων για να θεωρηθεί «Στοά» αναλύονται στο οικείο κεφάλαιο περί ιδρύσεως Στοάς.

Υπό άλλη οπτική γωνία, η «κανονικότητα» των «κανονικών» Στοών και κατ' επέκταση των «κανονικών» Μεγάλων Στοών μοιάζει να συνδέεται περισσότερο με ένα δόγμα, συνδεόμενο με το θρησκευτικό στοιχείο. Αυτό έχει ως βάση την επιβολή της πίστης σε ένα Θεό. Όσο ο τέκτων πιστεύει σε ένα Θεό, είναι «ανεκτός» από την (Καθολική) Εκκλησία. Πλην όμως, επιβολή δόγματος -περί τούτου πρόκειται- είναι γεγονός από μόνο του αντιτεκτονικό, αφού η ουσία του τεκτονισμού είναι να μην θέτει όριο στην αναζήτηση της αλήθειας και να μην επιβάλλεται στις συνειδήσεις. Υπό αυτό το πρίσμα, οι αυτοαποκαλούμενες «κανονικές τεκτονικές οργανώσεις» είναι στην πράξη οι πιο «αντιτεκτονικές». Οι θρησκείες δεν έχουν σχέση με την πραγματική ουσία του τεκτονισμού. Έτσι, η Εκκλησία δεν μοιάζει να ενοχλείται με τις «κανονικές» δυνάμεις, αφού αυτές, τουλάχιστον, επιβάλλουν την πίστη σε ένα Θεό, και αυτός ο Θεός, είναι λιγότερο ή περισσότερο, αυτός των Γραφών. Πρόκειται για μία παρωδία σχέσεων εξουσίας που καθιστούν τη δήλωση «ο τεκτονισμός δεν ασχολείται με θρησκείες και πολιτική» γράμμα κενό.

§5.3. Οι «αντίπαλες ιδεολογίες»: Αγγλικός τεκτονισμός και Γαλλικός τεκτονισμός. Η Ελληνική ιδιαιτερότητα

Αν και στο εξώφυλλο των Συνταγμάτων του Άντερσον του 1723 αναφέρεται ότι αυτά συντάχθηκαν βάσει κειμένων πρωτίστως *από την ηπειρωτική Ευρώπη,* δεν αναφέρει ποιά είναι αυτά, του πότε και από πού. Εννοεί τους

123 Αμφισβητείται εάν μη τέκτων μπορεί να ιδρύσει Στοά, μαζί με άλλους μη τέκτονες ή και τέκτονες. Σύμφωνα με την παράδοση, απαιτούνται 3 ή 5 ή 7 *ήδη διδάκαλοι τέκτονες* για να ιδρυθεί μία Στοά. Εάν όμως αυτό ευσταθούσε, τότε οι πρώτες Στοές ήταν, αναγκαστικά, «άτακτες», αφού ουδείς γεννάται «τέκτων», και συνεπώς και η πρώτη Μεγάλη Στοά ήταν άτακτη κ.ο.κ., και συνεπώς ο κανόνας ότι μία Στοά ιδρύεται μόνο από διδάσκαλους τέκτονες είναι κανόνας ανίσχυρος, αφού έχει εκδοθεί από άτακτη Μεγάλη Στοά ο οποίος και αυτοαναιρεί την «κανονικότητά της».

124 Η εγκαθίδρυση είναι η έγκριση προσχώρησης στην ομοσπονδία. Και στα καταστατικά του Υπάτου Συμβουλίου (βλ. ενδεικτικά αρ. 13 Κ1958 Υπάτου Συμβουλίου σε §62) ίδρυση και εγκαθίδρυση είναι διαφορετικές περιπτώσεις.

γαλλικούς κανονισμούς της Amiens του 1407; Της Rouen του 1445; Αυτούς που συνέταξαν οι γερμανοί λιθοξόοι στο Regensburg το 1459[125]; Εξαρχής, ο τεκτονισμός στην Αγγλία φιλοσοφούσε επάνω σε πολιτική (-θρησκευτική) επιφάνεια, όπως ήδη αναφέραμε (§4.4) που υπέκρυπτε την πάλη μεταξύ βασιλόφρονων, υποστηρικτών των Stuart και ρεφορμιστών-προτεσταντών (κόμμα Orangist). Οι καθολικοί εκδιωχθέντες από την Αγγλία, βρίσκουν καταφύγιο στην καθολική Γαλλία και, παραδόξως και αντιφατικώς, ιδρύουν έναν προοδευτικό τεκτονισμό, αποκαλούμενο «γαλλικό», διωκόμενοι από την καθολική Εκκλησία καίτοι καθολικοί, όταν οι Άγγλοι, των οποίων η Μεγάλη Στοά ιδρύεται προτεσταντική, εν τέλει γίνονται συντηρητικοί[126] και θρησκευόμενοι, αυτοαποκαλούνται δε «κανονικοί». Έχοντας κυριαρχήσει θρησκευτικώς και πολιτικώς, απαγορεύουν πλέον εντός των Στοών θρησκευτικές και πολιτικές συζητήσεις. Πρόκειται για τις δύο αντίπαλες ιδεολογίες που διατηρούνται μέχρι σήμερα. Η αγγλική συμβολίζεται από την UGLE, η γαλλική από την GODF - τις δύο μεγαλύτερες δυνάμεις που δεν αλληλοαναγνωρίζονται.

Η Ελληνική ιδιαιτερότητα έγκειται στο γεγονός ότι πρόκειται για ένα υβριδικό σύστημα που ακόμη και σήμερα αναζητεί την ταυτότητά του[127]. Προέρχεται από το γαλλικό τεκτονισμό. Τα τυπικά του είναι τα γαλλικά μεταφρασμένα. Δηλώνει θεσμός προοδευτικός που δεν θέτει όριο στην αναζήτηση της αλήθειας και στην προμετωπίδα των ναών του βρίσκεται γραμμένο το τρίπτυχο «Ελευθερία-Ισότης-Αδελφότης», που οι τέκτονες υιοθέτησαν μετά τη γαλλική επανάσταση. Αυτή είναι η κουλτούρα που ταιριάζει στον Έλληνα, και που εμπεριέχει την αρχαία φιλοσοφία. Πλην όμως, ταυτόχρονα, δηλώνει στις διεθνείς σχέσεις ότι πρόκειται για «κανονική Μεγάλη Στοά των Αρχαίων Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων Τεκτόνων», δηλαδή Μεγάλη Στοά Αγγλικού τύπου και έχει μάλιστα υιοθετήσει τις αρχές του αγγλικού τεκτονισμού του 1929. Ήδη από ιδρύσεώς της, το 1867, δήλωνε στην αλλοδαπή ότι είναι «Μεγάλη Στοά» (αγγλικός όρος) ενώ στην ημεδαπή ήταν και δήλωνε «Μεγάλη Ανατολή» (γαλλικό σύστημα ομοσπονδίας[128]). Σημειωτέον ότι

125 Τα τρία αναφερόμενα καταστατικά βρίσκονται σε σύγχρονη Γαλλική στον Blondel J.-F. - Mystique des Tailleurs de Pierre, 1998, σελ. 131-141.

126 Paillard Maurice - The Three Free-Masonries (Operative-Speculative-Dogmatic) or Evolutional History of Free-Masonry, 1955, Corneloup J. - Universalisme Et Franc-Maçonnerie. Hier - Aujourd'hui 1963, σελ. 24.

127 Η όλη ιστορία αναλύεται πολύ εύστοχα στο έργο του Ευ. Λιακόπουλου «Ο Τεκτονισμός στην Ελλάδα, Μία ακόμη κρίση ταυτότητας», τρίτη έκδ. συμπληρωμένη 2009.

128 Βλ. αντίστοιχα το τότε καταστατικό της Γαλλικής *Fédération,* υπό τον τίτλο «Grand Orient» (de France).

από το 1986 υπάρχει και η Εθνική Μεγάλη Στοά της Ελλάδος, με καταστατικό οιονεί «franchise» της Ηνωμένης Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας, της οποίας και εφαρμόζει το καταστατικό -επί λέξει μεταφρασμένο- ασχέτως εάν αυτό δεν συμβαδίζει με την Ελληνική έννομη τάξη.

Η άλλη Ελληνική ιδιαιτερότητα είναι ότι Μεγάλη Στοά και Ύπατο Συμβούλιο ιδρύθηκαν σχεδόν τον ίδιο χρόνο, απαρτίζονταν από σχεδόν τα ίδια πρόσωπα, τα οποία και υπέγραφαν ή σφράγιζαν τα έγγραφα με διττό τρόπο, συγχέοντας το συμβολικό τεκτονισμό με τα επιγενόμενα συστήματα. Ακόμη και σήμερα οι διοικήσεις εμμένουν να συγχέουν ομοσπονδίες, πρωτοβάθμιες ενώσεις και ετερόκλητα ή αυτόνομα συστήματα, με άλλα μέλη και καταστατικά, διοικούμενα σχεδόν όλα από σχεδόν τα ίδια πρόσωπα. Ατυχώς μέχρι και σήμερα ο τεκτονισμός στην Ελλάδα είναι «ξένο σώμα». Ήρθε στη χώρα μας -που δεν βίωσε αναγέννηση- πολύ καθυστερημένα, εξαρχής από πρόσωπα που αγνοούσαν το σκοπό του θεσμού, και δεν αποφάσισε ποιές τεκτονικές αξίες θέλει να πρεσβεύει - έτσι, είναι λίγο απ'όλα, ίσως χωρίς να είναι τίποτα πραγματικά.

Νομολογιακά δεν έχει κριθεί το αντίπαλο των τεκτονικών ιδεολογιών. Μοναδική περίπτωση αποτελεί ωστόσο η απόφαση ΠΠρΑθ 2847/2014 (αδημ.), η οποία αφορούσε υπόθεση αδικοπραξίας μεταξύ δύο επιφανών τεκτόνων. Η απόφαση αναφέρει ότι οι διάδικοι *«ήταν μέλη στο ίδιο τεκτονικό σωματείο, αλλά με αντιτειθέμενα συμφέροντα (...) οι σχέσεις μεταξύ των διαδίκων, οι οποίοι γνωρίζονται από παλιά καθότι ανήκουν και οι δύο στον τεκτονικό χώρο, έχουν διαταραχθεί, με αποτέλεσμα καθένας να ανήκει σε διαφορετικό, από άποψη ιδεών, αξιών και ηθικής του ελευθεροτεκτονισμού χώρο»*. Δεν διευκρινίζονται όμως στην απόφαση ποιοί είναι αυτοί οι τεκτονικοί χώροι, οι οποίοι διαφέρουν ιδεολογικά, αξιακά και ηθικά από τεκτονικής απόψεως.

§6. Θρησκεία και η έννοια του Μεγάλου Αρχιτέκτονος του Σύμπαντος

Ο τεκτονισμός δεν είναι θρησκεία[129], γνωστή ή άγνωστη[130], ούτε αίρεση θρησκείας[131] ούτε «υπερθρησκεία»[132], όπως αποκαλείται ενίοτε από τους πολέμιούς του[133]. Δεν θεολογεί και δεν επιδιώκει να υποκαταστήσει τις θρη-

129 Ο τεκτονισμός δεν είναι ούτε θρησκεία ούτε εκκλησία (J. Robbins σε Bacon, The Landmarks of freemasonry, 1918, σελ. 20).

130 Το αρ. 13§2 Σ ομιλεί αορίστως για «γνωστή θρησκεία» σε αντίθεση προφανώς με την «άγνωστη». Δεν υπάρχει η έννοια της «αναγνωρισμένης» θρησκείας διότι το Σύνταγμα αγνοεί τη διαδικασία αναγνώρισης θρησκείας, όπως αγνοεί και διαδικασίες έγκρισης ή παροχής αδείας για λατρευτικούς σκοπούς (Δαγτόγλου, Ατομικά δικαιώματα, Β' εκδ. 2005 σελ. 458). Γνωστή είναι η θρησκεία η οποία δεν έχει μυστικά δόγματα (;) και κρυφή λατρεία και την οποία μπορεί να γνωρίσει ο οποιοσδήποτε, η δε λατρεία της γίνεται δημόσια *και εν πάσει περιπτώσει δεν προϋποθέτει μύηση* (Μάνεση Αρ. - Συνταγματικά δικαιώματα, 1980, σελ. 254). Καθόσον ο ορισμός δεν είναι δικός μας, επαφίεται σε κάποιον έγκριτο συνταγματολόγο να δώσει τον ορισμό της διάκρισης μεταξύ θρησκευτικού μυστηρίου και θρησκευτικής μυήσεως. Για τον ορισμό της γνωστής θρησκεία βλ. νομολογία του ΣτΕ σε Ανδρουτσόπουλο Γ. - Η θρησκευτική ελευθερία κατά τη νομολογία του Αρείου Πάγου, 2010, σελ. 245.

131 Υπέρ της θεωρίας ότι ο τεκτονισμός είναι θρησκευτική αίρεση βλ. την τεκμηρίωση του Bord G. (La franc-maçonnerie en France des origines à 1815, 1ος και μοναδικός τόμος, 1908, σελ. xi. Αντίθετος ο Grégoire (abbé) - Histoire des sectes réligieuses, 1828, ιδίως τόμ. ΙΙ σελ. 382, όπου αναφέρει ότι «ο ελευθεροτεκτονισμός έχει μακρινές σχέσεις με τις θρησκευτικές οργανώσεις (...) μόνο στην Αγγλία, τις ΗΠΑ και την Αιτή έχει ένα είδος θρησκευτικού χαρακτήρα». Στη Γαλλία, το Κοινοβούλιο κατά τη συνεδρία της 22ης Δεκεμβρίου 1995, εξέδωσε ένα σημαντικό πόρισμα αναφορικά με τις αιρέσεις (σέκτες) (Rapport fait au nom de la commission d'enquête sur les sectes), υπό την προεδρεία του Alain Gest και με εισηγητή τον Jacques Guyard. Βλ. http://www.assemblee-nationale.fr/rap-enq/r2468.asp. Σε αυτό, αναφέρεται το ακατάλληλο ενός ειδικού νομοθετικού πλαισίου για τις σέκτες και οι κίνδυνοι αναγνώρισης αυτών ως ξεχωριστών θρησκειών. Ο ελευθεροτεκτονισμός δεν αποτελεί μέρος των σεκτών που αναφέρονται στο πόρισμα υπό καμία μορφή του. Αντίθετα ο Ροδοσταυρισμός αναφέρεται στη λίστα και ειδικά το σύστημα AMORC αναφέρεται σε επόμενο πόρισμα με τίτλο «Οι σέκτες και το χρήμα» της 10ης Ιουνίου 1999 (http://www.assemblee-nationale.fr/dossiers/sectes/r1687p1.asp). Αμφότερα τα πορίσματα αναλύουν το φαινόμενο και αναδεικνύουν το πιθανό κίνδυνο για την κοινωνία και το άτομο-μέλος από τον ανεπαρκή έλεγχο της Πολιτείας επί της δράσεως των αιρέσεων.

132 Le Forestier R. - Les plus secrets mystères des hauts grades de la maçonnerie devoilés, συμπλ. διδ. διατριβή, 1915, σελ. 26 της εισαγωγής (επανέκδοση Archè Milano 2011).

133 Δημοσιογράφους και ιδίως κληρικούς. Πολύ αξιόλογο αντιτεκτονικό έργο αυτό του Barruel (Abbé) - Mémoires pour servir à l'histoire du Jacobinisme, 1797, 4 τόμοι. Εκ της Ελληνικής (κακοπροαίρετης, προχείρου και πενιχρής) αντιτεκτονικής βιβλιογραφίας, ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα επιχειρήματα του Θεοδωρόπουλου Επιφ. (Αρχιμανδρίτη) - Η μασωνία υπό το φως της αλήθειας, 1964 (που αποτελεί αντίκρουση του κείμενου του

σκείες ούτε αποσκοπεί να μεταβάλει τις θρησκευτικές πεποιθήσεις των μελών του. Στοιχείο του είναι ο άνθρωπος και όχι ο Θεός. Δεν παρέχει τρόπους λύτρωσης ή απαλλαγής από το αμάρτημα ούτε προσδίδει θεία χάρη. Δεν έχει την έννοια του θαύματος. Δεν τελεί λατρευτικές τελετές. Καθόσον δεν είναι θρησκεία, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί αναβίωση των αρχαίων μυστηριακών θρησκειών, ασχέτως εάν, σε διάφορους βαθμούς, ασχολείται με κάθε είδος ιστορική έρευνα πληθώρας θρησκειών ή φιλοσοφιών. Η ιδεολογία του τεκτονισμού είναι αναζήτηση της αλήθειας, που απαιτεί εργασία και έρευνα. Η όλη του κοσμοαντίληψη επιδιώκει να απέχει της πίστεως, συνταξσόμενη κυρίως με τη γνώση. Στις δικαιοδοσίες όπου το θρησκευτικό στοιχείο είναι εντονότερο, αυτό οφείλει να συνδέεται με τον ηθικό νόμο και όχι

τότε Μεγάλου Διδασκάλου της Μεγάλης Στοάς Αλ. Τζαζόπουλου: Η Εκκλησία της Ελλάδος και ο τεκτονισμός σε Τεκτονικόν Δελτίον 1964, τεύχος παράρτημα 1ον) και ιδίως αυτό του γνωστού καθηγητή-θεολόγου Παν. Τρεμπέλα («Μασσωνισμός», 2η έκδ. επηυξημένη 1958), το οποίο παραθέτει και τεκτονική βιβλιογραφία, έστω ισχνότατη. Ο τελευταίος αναφέρει (σελ. 87 επ., 98) ότι «ο χαρακτήρ του Μασσωνισμού είναι θρησκευτικός» και από αυτό καταλήγει ότι «είναι θρησκεία». Στηρίζεται ακόμη στις δηλώσεις διαφόρων τεκτόνων ότι πρόκειται περί θρησκείας (σελ. 114-121). Άλλοι πάλι κληρικοί ναι μεν υποστηρίζουν ότι πρόκειται για θρησκεία, αλλά ότι πρόκειται για τον ίδιο το Χριστιανισμό (Tillotson, Ο τεκτονισμός σύμφωνα με τις γραφές, 1737, σε Négrier Patrick - Textes fondateurs de la tradition maçonnique 1390-1760. Introduction à la pensée de la franc-maçonnerie primitive 1995, σελ. 355 επ.). Πράγματι, επειδή ο τεκτονισμός ξεκίνησε στην χριστιανική Ευρώπη, διέπεται κατ'αρχήν από χριστιανικό πνεύμα. Αυτό είναι μία παράδοση από τις μεσαιωνικές συντεχνίες, που ξεκινούσαν τις εργασίες με μία προσευχή συνήθως στην Αγία Τριάδα. Υπάρχουν τέκτονες που υποστηρίζουν ότι ο τεκτονισμός δεν μπορεί να έχει άλλη θρησκεία από τη Χριστιανική (Whymper H.-J. - The Religion Of Freemasonry, 1889, με αντίκρουση Andy Pulney Senjee - The Religion Of Freemasonry. A Reply Addressed To Wor. Bro. Henry Josiah Whymper, 1889), και άλλοι που υποστηρίζουν το αντίθετο (Scott Ch. - The Analogy of Ancient Craft Masonry to Natural and Revealed Religion, 1857). Ένας σύγχρονος τέκτονας από την ιδιαιτέρως φιλελεύθερη Πολιτεία της California, ο Tony Fels, ισχυρίζεται ότι πρέπει να τονιστεί το θρησκευτικό στοιχείο του τεκτονισμού σαν μίας παραλλήλου θρησκείας - αυτό όμως το αναφέρει ως προσωπική άποψη αναγνωρίζοντας ότι η μεγάλη πλειοψηφία, επί αιώνες στην California, θεωρούν ότι ο τεκτονισμός δεν είναι θρησκεία (βλ. σε Heredom 15(2007).175-176). Ήδη το 1723 κηρύσσεται η ανοχή και η ανεξιθρησκεία - και αυτή όμως, πρωτίστως για να κατευνάσει τις αιματηρές διενέξεις που είχε επιφέρει η Μεταρρύθμιση. Εν συνεχεία στη Γαλλία εξαπλώθηκε ως προοδευτικός όπου πράγματι δεν μπορεί να γίνει παραλληλισμός με τις θρησκείες. Βλ. σε Colinon Maurice - L' Eglise en face de la Franc-Maconnerie, imprimatur, 1954, Berteloot J. - La Franc-Maçonnerie et l'église catholique. I. Motifs de condamnation 1947, II.Perspectives de pacification, 1947, Lantoine A. - Lettre au Souverain Pontife, 1937, Mellor A. - Les grands problèmes de la Franc-Maçonnerie aujourd'hui, la Franc-Maçonnerie face à ses nouveaux destins, 1976, Lantoine A. - Histoire de la franc-maçonnerie I, 2η εκδ. 1927, σελ. 337 επ.

με θρησκευτικές γνώμες[134]. Αντίστοιχα ο καθιστάμενος τέκτων δεν αποκτά «τεκτονική» θρησκευτική συνείδηση ούτε εξωτερικεύει «τεκτονικό» θρησκευτικό συναίσθημα ούτε εξασκεί «τεκτονικά» θρησκευτικά καθήκοντα. Με άλλα λόγια, η απόκτηση της τεκτονικής ιδιότητας ουδαμώς μεταβάλλει τα θρησκευτικά πιστεύω των μελών. Ο έγκριτος πανεπιστημιακός και ιστορικός -μη τέκτων- Pierre Chevallier αναφέρει: *«Ο τεκτονισμός έχει την όψη μίας θρησκείας και τη δομή μίας Εκκλησίας, αλλά δεν βασίζεται σε ένα υπερφυσικό συμβάν· δεν έχει δόγματα συγκεκριμένα και ορισμένα, επειδή δεν έχει μία αδιαμφισβήτητη τεκτονική ορθοδοξία, και δεν υπάρχει ορθοδοξία χωρίς την υποταγή σε μία πνευματική εξουσία της οποίας τις αποφάσεις και καταδίκες αποδεχόμαστε με κλειστά τα μάτια»*[135]. Οι αναφορές στο Θεό διατηρήθηκαν για ιστορικούς λόγους. Ο τεκτονισμός διδάσκει το σεβασμό και την ανοχή σε κάθε θρησκεία[136], οι Στοές δέχονται μέλη από κάθε θρησκεία (αρ. 1§IV ΚΧ ΜΣΤΕ)[137] χωρίς να τους επιβάλλεται να αλλαξοπιστήσουν, και, για να μην δημιουργούνται προστριβές μεταξύ αλλοθρήσκων «απαγορεύονται θρησκευτικές συζητήσεις κατά τις εργασίες»[138]. Η απαγόρευση προσηλυτισμού[139], που θέτει και ο τεκτονισμός, δεν σχετίζεται με κάποια θρησκεία αλ-

134 Στην Αγγλία του 1700, ο ελευθεροτεκτονισμός μοιάζει να είναι γέννημα του Προτεσταντισμού, να είναι «το ήμυσι του Προτεσταντισμού» (Γερμανικό Τεκτονικό Περιοδικό) Latomia, τόμ. II [1843], σελ. 164, Favre F., Documents Maçonniques, 1866, σελ. 49), άλλως αποτελεί ένα είδος ζωντανού φιλοσοφικού δεϊσμού, κατά τον τέκτονα συγγραφέα Lantoine (Un précurseur de la Franc-maçonnerie, John Toland, 1927, σελ. 74).

135 Chevallier P. - Histoire de la franc-maconnerie francaise, 1974, τόμ. I, σελ. iii.

136 Αρ. 1§III ΚΧ ΜΣΤΕ.

137 Ωστόσο σε κάποιες χώρες, σε κάποιους επιγενόμενους βαθμούς (κυρίων ιπποτικοί, βλ. §43), γίνονται μέλη μόνο χριστιανοί (κάθε δόγματος).

138 Αρ. 144 ΓΚ ΜΣΤΕ.

139 Προσηλυτισμός είναι η προσπάθεια απόκτησης οπαδών, ομοφρώνων. Προσηλιτεύω: ζω, διαμένω εν τινί τόπω ως ξένος, παροικώ, είμαι πρσήλυτος. Βλ. σε Μέγα Λεξικόν Κωνσταντινίδου Α. λήμμα «προσηλύτευσις», ομοίως σε Liddell-Scott, οι οποίοι ως δεύτερη ερμηνεία αναφέρουν «ο προσελθώς εις τον Ιουδαϊσμόν» και παραπέμποντας σε Ματθαίον κγ΄.15 και Πράξ. Αποστ. β΄.10, επίσης σε Μέγα Λεξικόν Δημητράκου Δ., λήμμα «προσηλυτισμός», σε Dictionnaire Universel Poitevin M. λήμμα «prosélyte» κλπ. Ο όρος μόνο κατ' επέκταση έχει θρησκευτικό χαρακτήρα και δεν αφορά τον τεκτονισμό. Σύμφωνα με το νόμο (αρ. 4§2 Α.Ν. 1363/1938 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 2 του Α.Ν. 1672/1939) «προσηλυτισμός ιδία είναι η δια πάσης φύσεως παροχών ή δι΄Υποσχέσεως τοιούτων ή άλλης ηθικής ή υλικής περιθέλψεως, δια μέσων απατηλών, δια καταχρήσεως της απειρίας ή εμπιστοσύνης ή δι' εκμεταλλεύσεως της ανάγκης, της πνευματικής αδυναμίας ή κουφότητας άμεσος ή έμμεσος προσπάθεια προς διείεσδυσιν εις την *θρησκευτικήν* συνείδησιν ετεροδόξων επί σκοπώ μεταβολής του περιεχομένου αυτής». Το αρ. 4§1 προβλέπει ποινές, ενώ η §3 του ιδίου άρθρου αναφέρει ότι «η εν λόγω σχολείω ή ιδρύματι μορφωτικώ ή φιλανθρωπικώ εκτέλεσις της πράξεως [προσηλυτισμού] θεωρείται ως

λά απορρέει από την τεκτονική αρχή σύμφωνα με την οποία η γνώση αποκτάται μέσω της ατομικής αναζήτησης και όχι δι' εξωτερικής επιβολής, η δε ελευθερία της σκέψεως και συνειδήσεως είναι θεμελιώδης αρχή (αρ. 1§II ΚΧ ΜΣΤΕ). Οι αρχές της τεκτονικής *ανοχής προς κάθε θρησκεία* αποτυπώνονται μεταξύ άλλων σε ένα κλασικό τεκτονικό κείμενο που διακηρύσσει τη θρησκευτική ανοχή και την ανεξιθρησκεία, αυτό της δημηγορίας του Σκωτσέζου τέκτονος Ramsay, που έγραψε στο Παρίσι το 1737[140].

Το γεγονός ότι στις Στοές τα μέλη προτρέπονται εκ του τυπικού εργασιών (§§ 3.3, 55) «να μελετούν τη φύση και τα φαινόμενα» δεν καθιστά τη διδαχή του βαθμού θρησκεία της φύσεως ή «παγανισμό». Ο τεκτονισμός θεωρεί ότι δια της εργασίας της μελέτης της φύσεως (που περιλαμβάνει όλα τα όντα, τα φαινόμενα κλπ) ο άνθρωπος πλησιάσει πιο κοντά στη γνώση, που αποκαλείται τεκτονικά «φως».

Σε αυτή τη δημιουργική διεργασία, τα περισσότερα τεκτονικά συστήματα αναγνωρίζουν το Θείο ως το πρωτογενές αίτιο της υπάρξεως (principe créateur), αυτό που αποκαλούμε «Θεό». Η πίστη σε κάποιον «Θεό», υπό όποιο όνομα του δίδει η εκάστοτε Θρησκεία, είναι συχνά κριτήριο εισδοχής στο Τάγμα, και τούτο αναφέρεται στους περισσότερους καταλόγους οροθεσίων. Είναι κριτήριο τόσο σημαντικό, που σε πολλές δικαιοδοσίες είναι λόγος μη αποδοχής του υποψηφίου για εισδοχή. Η Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας ήταν η πρώτη (1877) η οποία κατήργησε οριστικά τη δογματική αυτή υποχρέωση (βλ. §11.11).

Όταν γράφονταν τα τεκτονικά κείμενα (18ος-19ος αιώνας), εποχή του διαφωτισμού, ο άνθρωπος αποζητούσε τη γνώση, ήθελε να ανακαλύψει νέες εφευρέσεις, αλλά υπήρχε ο φόβος τιμώρησης από το κατεστημένο. Γι'αυτό προσέφυγε στη δημιουργία μυστικών εταιρειών (Royal Society, Ροδόσταυροι κλπ), αλλά ο ευκολότερος τρόπος επικοινωνίας των διανοουμένων ήταν μέσω των Στοών των λιθοξόων που προσέφεραν άσυλο και ελευθερία στα μέλη τους να ταξιδεύουν. Οι τελευταίοι τελούσαν τις εργασίες τους υπό χριστιανικό πνεύμα, ενώ ο εργοδότης τους ήταν πρωτίστως η Εκκλησία (η δυτική ρωμαιοκαθολική). Οι προσευχές τους ξεκινούσαν με μία δοξασία στο υπέρτατο Ον. Αυτή την παράδοση διατήρησε ο τεκτονισμός στις περισσότερες δικαιοδοσίες και το υπέρτατο Ον το αποκάλεσε «Μεγάλο Αρχιτέκτονα

ιδιαιτέρως επιβαρυντική αιτία». Βέβαια, τα όρια μεταξύ ελευθερίας της θρησκευτικής διδασκαλίας και προσηλυτισμού είναι συχνά δυσδιάκριτα (βλ. σε Δερβιτσιώτη Αλ. - Η ίδρυση Ναού ως συνιστώσα της θρησκευτικής ελευθερίας, 2010 σελ. 73 επ., με παραιτέρω παραπομπές).

140 Το πλήρες κείμενο της δημηγορίας και στις δύο εκδόσεις της με σχόλια σε Δημητρίου Φιλ. - Τεκτονικές Ιπποτικές μελέτες, 2018, §4.

του Σύμπαντος»[141]. Ο όρος είναι γενικός για να μην προσβάλει καμμία θρησκεία και δεν είναι κάποιος «ιδιαίτερος Θεός».

Το ιδρυτικό καταστατικό της Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας (1723), στο αρ. Ι των Καθηκόντων, δεν ανέφερε κάτι περί συγκεριμένης θρησκείας (βλ. §11.3). Στην έκδοση του 1738 αναφέρεται όμως ότι όλοι οι τέκτονες συμφωνούν στα τρία άρθρα του Νώε, κάνοντας τον τεκτονισμό δογματικά μονοθεϊστικό. Στην έκδοση του 1784 του καταστατικού επανέρχεται στο αρχικό και δεν γίνεται μνεία περί Θεού ή Βίβλου[142]. Το 1813, όταν συγχωνεύονται οι δύο Μεγάλες Αγγλικές Στοές, το αρ. Ι του καταστατικού (του 1815) επιβάλει την πίστη στο Θεό τον οποίο αποκαλεί "glorious architect of heaven and earth"[143]. Η δογματική αυτή επιβολή διατηρείται μέχρι και σήμερα. Η αναφορά στο Μεγάλο Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος βρίσκεται σε όλα τα καταστατικά των Ελληνικών Μεγάλων Στοών[144].

Οι Στοές (όπως και οι Μεγάλες Στοές και τα επιγενόμενα συστήματα) ως νομικές οντότητες δεν αποτελούν θρησκευτικές κοινότητες ενώ ως τόποι συνάθροισης δεν είναι τόποι θρησκευτικών τελετών ούτε θρησκευτικοί ναοί ούτε τόποι λατρείας οπότε και δεν εφαρμόζεται επ' αυτών το αρ. 374 ΠΚ σε περίπτωση αφαίρεσης από αυτές πραγμάτων αφιερωμένων σε αυτές. Επίσης η ίδρυση Στοάς ή Μεγάλης Στοάς (ενώ υφίστανται στον ίδιο τόπο και άλλες) δεν αποτελεί αντιποίηση ασκήσεως υπηρεσίας θρησκευτικού λειτουργού κατά την έννοια της ΠΚ 227. Η διατάραξη τεκτονικών εργασιών δεν αποτελεί διατάραξη θρησκευτικής συνάθροισης κατά την ΠΚ 200. Η εξύβριση του τεκτονισμού ή (Μεγάλης) Στοάς δεν αποτελεί βλασφημία κατά την ΠΚ 198[145]. Η καθύβριση του «Μεγάλου Αρχιτέ-

141 Ειδικές αναφορές για τον «Μεγάλο Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος» (ΜΑΤΣ), μεταξύ πολλών άλλων, σε Paillard Maurice - The Three Free-Masonries (Operative-Speculative-Dogmatic) or Evolutional History of Free-Masonry, 1955, Lantoine A., Histoire de la franc-maçonnerie, Β΄ εκδ. 1927, τόμ. Ι σελ. 41-47, Bernheim Alain - Régularité Maçonnique, 2014, σελ. 25-40.

142 United Grand Lodge of England - Constitutions of the Antient Fraternity of Free and Accepted Masons, Containing Their History, Charges, Regulations, C. First ψompiled by James Anderson, D.D. a New Edition Revised, Enlarged, and Brought Down to the Year 1784.

143 Η Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας τον ονόμαζε από το 1766 «Μεγάλο Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος».

144 Ο ΜΑΤΣ αναφέρεται στο αρ. 1§ΙΙ ΚΧ και σε όλα τα έγγραφα της ΜΣΤΕ, στο οροθέσιο 18 της ΓΜΑΤΕ και τα έγγραφά της και ως και στην ΕΜΣΤΕ.

145 Περισσότερα σε Αδρουτσόπουλο Γ. - Η θρησκευτική ελευθερία κατά τη νομολογία του Αρείου Πάγου, 2010, σελ. 330 επ.

κτονος του Σύμπαντος» δεν αποτελεί καθύβριση Θεού[146].

Από τα ανωτέρω παραδείγματα αναδεικνύεται ότι δεν εφαρμόζεται επί των τεκτονικών οντοτήτων η εκκλησιαστική νομοθεσία. Δεν τυγχάνει εφαρμογής το αρ. 13 Σ, αφού οι τέκτονες δεν αποτελούν «θρησκευτική μειονότητα», οπότε η ελευθερία του μετέχειν σε τεκτονική οργάνωση προστατεύεται από το αρ. 12 Σ. Ομοίως δεν εφαρμόζεται ο Ν. 4301/2014, που αφορά τις ενώσεις προσώπων της αυτής θρησκευτικής κοινότητας, η οποία επιδιώκει τη συστηματική και οργανωμένη άσκηση της λατρείας της και τη συλλογική εκδήλωση των θρησκευτικών πεποιθήσεων των μελών της[147].

Ο τεκτονισμός καθόσον δεν είναι θρησκεία, αντίστοιχα τα τεκτονικά εργαστήρια δεν συγκροτούν θρησκευτικές κοινότητες. Για την ίδρυση Στοάς απαιτείται η βούληση και απόφαση φυσικών προσώπων και μόνο, και δεν απαιτείται η άδεια Μεγάλης Στοάς ή Μεγάλου Διδασκάλου, όπως απαιτείται η άδεια του Μητροπολίτη για την ίδρυση ναού[148]. Οι τεκτονικές διοικήσεις, Στοών ή Μεγάλων Στοών, δεν εποπτεύονται κατά το αρ. 13§3 Σ. Αντίστοιχα οι φοροαπαλλαγές των Στοών δεν εδράζονται στην επιδίωξη θρησκευτικού σκοπού (που και αυτός είναι απαλλασσόμενος) αλλά στην επιδίωξη πολιτιστικού και υπό την ευρεία έννοια φιλανθρωπικού (βλ. §§ 52-53).

Ο τεκτονισμός ήρθε στο νεοσύστατο Ελληνικό κράτος καθυστερημένα από τη δυτική Ευρώπη (στην ουσία οργανώθηκε όπως τον γνωρίζουμε σήμερα μόλις το 1872) χωρίς να υπάρξει μετεξέλιξη από τον πρακτικό τεκτονισμό. Οι λιγοστοί τέκτονες ήταν στην συντριπτική τους πλειοψηφία αδαείς ως προς την ιστορία του. Οι εσωτερικές διαμάχες ήταν μόνιμο φαινόμενο. Η λειτουργία διεκόπη από το φασισμό. Μετά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο υπήρξε εκ νέου κρίση ταυτότητας. Σε όλα αυτά τα χρόνια η Εκκλησία, και αυτή παραπληροφορημένη όπως και οι τέκτονες, έτρεφε αρνητικά συναισθήματα προς αυτόν και φρόντιζε να επηρρεάζει τις μάζες αρνητικά. Οι τέκτονες από την πλευρά τους κρατούσαν μία αμυντική στάση πίσω από τα «μυστικά» τους (που δεν υπάρχουν), δηλ. πίσω από την άγνοιά τους.

Στη σύγχρονη Ελλάδα η θέση της Εκκλησίας είναι κατά κύριο λόγο αντίθετη στον τεκτονισμό και πολέμιά του[149]. Εν τούτοις η Θεολογική Σχολή του

---

146 Συναφώς και ΑΠ 233/1978 ΝοΒ 26.547=ΠοινΧρ 28.482, ΑΠ 1166/1978 ΠοινΧρ 29.276.

147 Βλ. περαιτέρω σε Παναγόπουλο Κ. - Τα «οιονεί» νομικά πρόσωπα ως υποκείμενα δικαίου (ενώσεις προσώπων/επιχείρηση/ομάδες περιουσίας) 2016, σελ. 105 επ.

148 Αρ. 41 Ν. 1369/1938· Ανδρουτσόπουλος Γ. - Η θρησκευτική ελευθερία κατά τη νομολογία του Αρείου Πάγου, 2010, σελ. 209.

149 Το ίδιο και σε άλλες χώρες της Ορθοδοξίας, όπου οι Στοές έκλεισαν οριστικά για μεγάλο διάστημα, όπως στη Ρωσία και την Πολωνία (βλ. Friedrichs Ernest - La Franc-Maçonnerie en Russie et en Pologne traduction de l'allemand par l'auteur, 1908).

Πανεπιστημίου Αθηνών απεφάνθη, κατόπιν της με αρ. πρωτ. 2530/1593 αιτήσεως της Ιεράς Συνόδου, το 1933, ότι ο τεκτονισμός δεν είναι θρησκεία. Πλην όμως, η Ιερά Σύνοδος δεν υιοθέτησε την απάντηση που έλαβε. Το 1964 το Τεκτονικό Ίδρυμα και η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος εκδίδουν ένα φυλλάδιο 75 σελίδων με τίτλο «Η Εκκλησία της Ελλάδος και ο Τεκτονισμός»[150]. Με το κείμενο αυτό, ο τότε Μεγάλος Διδάσκαλος Αλ. Τζαζόπουλος, στην προσπάθεια του να αναδείξει ότι τεκτονισμός και ορθοδοξία συμβαδίζουν, καταδεικνύει ότι ο τεκτονισμός δεν είναι θρησκεία. Το κείμενο συνέταξε όμως υπό τον ατυχή τίτλο «βίβλος του τεκτονισμού». Το κείμενο αυτό αντικρούει σελίδα προς σελίδα ο Αρχιμανδρίτης Θεοδωρόπουλος Ε.[151] «αποδεικνύοντας» τα αντίθετα. Η Ιερά Σύνοδος επανέλαβε στις 28/11/1972 την καταδίκη της προς τον Ελληνικό τεκτονισμό[152].

Οι διώξεις εκ μέρους των ορθόδοξου κλήρου δεν έχει σταματήσει πλήρως στην Ελλάδα κατά των τεκτόνων, παρόλο που μεμονωμένοι κληρικοί είναι τέκτονες. Οι διώξεις περιορίζονται σήμερα σε μεμονωμένες περιπτώσεις συνωμοσιακής σύγχισης, του τεκτονισμού με διάφορες άλλες οργανώσεις, ιδίως των εβραϊκών κοινοτήτων[153]. Η καθολική εκκλησία, μετά από τους βίαιους διωγμούς που οργάνωνε από το 1738, έχει σταματήσει πλέον, από το 1974, να διώκει τους τέκτονες[154]. Η δήλωση ενός κληρικού ήταν πιο σαφής και συνάμα πιο παράλογη: «μπορεί να υπάρξουν και υπάρχουν τεκτονικές οργανώσεις που δεν δολοπλοκούν ενάντια στην Εκκλησία»[155]. Ακόμη πιο παράλογο, αν σκεφτεί κανείς ότι ο τεκτονισμός έχει κατηγορηθεί ότι είναι θρησκεία, στοχεύονται αρνητικά οι «μη κανονικές» τεκτονικές οργανώσεις όπως η Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας, που αδιαφορούν για το θρησκευτικό στοιχείο, και όχι οι «κανονικές», που επιβάλλουν την πίστη στο μονοθεϊσμό, ένα μονοθεϊσμό που δεν είναι απαραίτητα αυτός της καθολικής Εκκλησίας. Και το παράδοξο παραμένει, να ασχολείται η εκκλησία (ορθόδοξη και καθολική) με τον τεκτονισμό, και ο τεκτονισμός με την εκκλησία, ενώ αυτοί είναι δύο θεσμοί που δεν μπορούν να συγκριθούν, χωρις αυτό να σημαίνει ότι είναι απαραίτητα ασύμβατοι

150 Τεκτονικόν Δελτίον 1964, έτος 14ον, παράρτημα 1ον.

151 Η μασωνία υπό το φως της αλήθειας, 1964 (8η εκδ. 2001).

152 Mellor Alec - Les grands problèmes de la Franc-Maçonnerie aujourd'hui, la Franc-Maçonnerie face à ses nouveaux destins, 1976, σελ. 83.

153 Η σύγχιση προέρχεται και από το γεγονός ότι πολλά τεκτονικά τυπικά, ειδικά των επιγενόμενων βαθμών, χρησιμοποιούν λέξεις εκ της εβραϊκής γλώσσας, δηλ. από την Παλαιά Διαθήκη.

154 Mellor Alec - La Grande Loge Nationale Française. Histoire de la Franc-Maçonnerie Régulière. Ses principes-Ses structures, 1980, σελ. 117.

155 La Civiltà cattolica, 19/10/1974, δήλωση του Giovanni Caprile.

μεταξύ τους, καθόσον οι θρησκευτικές πεποιθήσεις καθενός είναι προσωπικό ζήτημα και όχι συνολικά αντιμετωπίσιμο θέμα των διαφόρων ομοσπονδιών ή Στοών, οι οποίες και ασχολούνται με άλλα θέματα.

§7. Η δομή του ελληνικού τεκτονισμού

Ο τεκτονισμός στην Ελλάδα λειτουργεί ως επί το πλείστον ως σύστημα σωματειακής φύσεως οργανώσεων χωρίς νομική προσωπικότητα, για τις οποίες ομιλούμε εκτενώς σε επόμενα κεφάλαια. Καμία Ελληνική τεκτονική δύναμη δεν έχει εγκεκριμένο από την Πολιτεία καταστατικό. Η ενώσεις των διαφόρων συστημάτων έχουν λίγο-πολύ τα ίδια πρόσωπα ως μέλη και ως διοίκηση, με αποτέλεσμα να παραβιάζεται συστηματικά η αυτονομία της κάθε ένωσης, με κυριαρχία της ισχυροτέρας, δηλ. είτε της πολυπληθέστερης είτε της πιο εύρωστης οικονομικά. Ελλείψει νομικής προσωπικότητος, και αντί να προσλάβουν νομική προσωπικότητα, όλες οι οργανώσεις έχουν δημιουργήσει άλλα νομικά πρόσωπα ως φορείς για την ακίνητη περιουσία τους. Αποτέλεσμα τούτου είναι άλλες οργανώσεις να έχουν τα μέλη και άλλες την περιουσία, με ό,τι αρνητικό συνεπάγεται στον έλεγχο των οικονομικών και τη δημοκρατικότητα στη λήψη αποφάσεων. Χαρακτηριστικότερος φορέας-αχυράνθρωπος τεκτονικής περιουσίας είναι το Τεκτονικό Ίδρυμα, για το οποίο ομιλούμε σε άλλο κεφάλαιο (§49).

§8. Οι τεκτονικοί τύποι και βαθμοί. Επιγενόμενα συστήματα

Πέραν της Στοάς που είναι η γνωστότερη τεκτονική οργάνωση πρώτου βαθμού και η βάση του τεκτονικού συστήματος, υπάρχουν πολλά άλλα παράλληλα και ιδίως επιγενόμενα συστήματα και αντίστοιχες ενώσεις προσώπων (βλ. §§ 30 - 40.5). Σε όλα εφαρμόζονται οι αρχές δικαίου που αναλύουμε στην παρούσα μελέτη μας.

§9. Ο σκοπός του τεκτονισμού;

«Ο σκοπός του τεκτονισμού είναι να εξαφανίζει την αμάθεια, να καταπολεμά τα πάθη και να εμπνέει την αγάπη για την ανθρωπότητα»[156].

156 Rebold Emm. - Histoire des trois Grandes Loges, 1864, σελ. 6. Ο ίδιος μερικά χρόνια νωρίτερα έδινε τον εξής ορισμό: *«Ο σκοπός του τεκτονισμού είναι να αναζητά την αλή-*

Ο πραγματικός τεκτονισμός είναι η κατ' εξοχήν Επιστήμη του ανθρώπου, δηλαδή η κατανόηση της προελεύσεως και του προορισμού του[157].

Δεν πρέπει να συγχέεται ο σκοπός του τεκτονισμού με το σκοπό των Στοών και των Μεγάλων Στοών. Οι Στοές έχουν ως σκοπό την πραγμάτωση του καταστατικού σκοπού τους, που είναι εν μέρει αυτός του τεκτονισμού (όπως κάθε τεκτονική οργάνωση τον ορίζει[158]), πλέον άλλων δραστηριοτήτων που η τελευταία καθορίζει, ενώ οι Μεγάλες Στοές έχουν το δικό τους καταστατικό σκοπό, που εμπεριέχει την ενίσχυση των Στοών-μελών τους, τη διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ τους, ως και της οικονομικότερης λειτουργίας τους (όταν εμπλέκεται με κτιριακά ζητήματα), ενώ ενίοτε συγκεντρώνει δωρεές εκ των Στοών για μεγαλύτερης έκτασης αγαθοεργή δραστηριότητα.

Δεν είναι απαραίτητο ο σκοπός κάθε Στοάς να είναι ακριβώς ο ίδιος με των υπολοίπων, καθώς ο σκοπός κάθε Στοάς είναι ιδιαίτερος και μνημονεύεται στο καταστατικό της (ΜΠρΘεσ 12220/2018 αδημ. και 12227/2018 αδημ.).

Ο *σκοπός* μίας υπό την ευρεία έννοια οργάνωσης είναι το πλέον κομβικό στοιχείο για τον καθορισμό της. Είναι στοιχείο τόσο σημαντικό, και το μοναδικό, για το οποίο ο νομοθέτης απαίτησε ομόφωνη απόφαση όλων των μελών, για την έγκυρη μεταβολή του (ΑΚ 100). Για το λόγο αυτό ο σκοπός είναι απαραίτητο να διευκρινίζεται με επάρκεια και σαφήνεια σε κάθε καταστατικό[159].

Περαιτέρω οργάνωση *άσκοπη* δε νοείται. Ο υπό την ευρεία έννοια «σκοπός του τεκτονισμού» εμπεριέχεται στον ίδιο τον ορισμό του (§1) και στις τεκτονικές παραδόσεις, μέρος των οποίων αποτυπώνονται στα τεκτονικά οροθέσια, για τα οποία μιλούμε εκτενώς στις §§ 10.1-13. Οι σκοποί των Στοών και των Μεγάλων Στοών πρέπει να είναι σαφείς και να αναφέρονται στα καταστατικά τους, αφού δεν αρκεί να συγχέονται με τον ορισμό του ίδιου του τεκτονισμού. Πρόβλημα ερμηνείας μπορεί να δημιουργηθεί όταν ένα καταστατικό συγχέει τους σκοπούς του τεκτονισμού με τους σκοπούς της συγκεκριμένης ένωσης[160]. Για παράδειγμα, η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος

θεια, και να την εξαπλώνει με θάρρος» (Histoire générale de la franc-maçonnerie, 1851, σελ. 14).

157 De Maistre Joseph - Mémoire inédit au Duc de Brunswick, 15/6/1782, σε έκδοση Emile Dermenghem 1925, σελ. 69.

158 Δεν υπάρχει κοινώς αποδεκτός ορισμός του σκοπού του τεκτονισμού. Κάθε οργάνωση τον ορίζει με τα δικά της κριτήρια. Ήδη από την πρώτη «διεθνή» σύνοδο του Wilhelmsbad του 1782, οι γνώμες είχαν διχαστεί.

159 Βλ. §15 επ.

160 Αυτό διότι ο τεκτονισμός είναι ιδέα, ενώ η εκάστοτε τεκτονική οργάνωση νομικό μόρ-

δεν αναφέρει στο καταστατικό της τους σκοπούς της ιδίας, κάνει μνεία όμως των σκοπών του τεκτονισμού (αρ. 2 ΚΧ 2000), θεωρώντας, απ' όσο φαίνεται, αυτούς ως σκοπούς και της ιδίας. Πλην όμως, ευκόλως γίνεται αντιληπτό ότι τεκτονισμός και Μεγάλη Στοά είναι πράγματα ανόμοια και μη συγκρινόμενα, αφού το πρώτο είναι *ιδέα,* το δεύτερο *ένωση πλειόνων ενώσεων προσώπων* της ΑΚ 107, και δεν γίνεται εκ της φύσεώς τους να έχουν ταυτόσημους σκοπούς ούτε βέβαια ταυτίζονται. Το καταστατικό κάθε Μεγάλης Στοάς θα πρέπει να αναφέρει με σαφήνεια το σκοπό της υπάρξεώς της, ο οποίος θα πρέπει να είναι βασικά ο κάτωθι: η ανάπτυξη πνεύματος συνοχής και η ενδυνάμωση του κοινού σκοπού των Στοών-μελών, δια της παροχής διευκολύνσεων αναφορικά με τη λειτουργία τους και τη δραστηριότητά τους στην κοινωνία και ιδίως στο εξωτερικό.

Σε περίπτωση που ο σκοπός του σωματειακού μορφώματος δεν είναι σαφής, καθώς και στην περίπτωση κατά την οποία αυτός δεν επιτελείται ή η δραστηριότητα στην πράξη παρεκκλίνει του σκοπού, το σωματειακό μόρφωμα δεν μπορεί να ιδρυθεί και έαν έχει ιδρυθεί διαλύεται. Θα παραθέσουμε δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα ελαττωματικών περιπτώσεων.

1) Περίπτωση κατά την οποία ο σκοπός είναι ασαφής.

Χαρακτηριστική είναι η απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 16584/1994 (Αρμ 1995.751 με σύντομο σχόλιο), που απέρριψε την αίτηση αναγνώρισης σωματείου, διότι δεν προσδιοριζόταν με σαφήνεια ο σκοπός του, ενώ το Δικαστήριο από τις λιγοστές πληροφορίες που διέθετε σχημάτισε την πεποίθηση ότι η Γιόγκα είναι θρησκευτική οργάνωση που περιλαμβάνει και μύηση. Το κείμενο έχει ως εξής:

«Επειδή κατά το άρθρο 12 παρ. 1 του Συντάγματος 1975/1985, 'Οι Ελληνες έχουν το δικαίωμα το δικαίωμα να συνιστούν ενώσεις και μη κερδοσκοπικά σωματεία, τηρώντας τους νόμους, που ποτέ όμως δεν μπορούν να εξαρτήσουν την άσκηση του δικαιώματος αυτού από προηγουμένη άδεια" και στα άρθρα 78 έως 106 ΑΚ ορίζονται οι προϋποθέσεις και οι νόμιμοι όροι για τη σύσταση και λειτουργία των σωματείων. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι που αναγνωρίζεται από το Σύνταγμα δεν είναι απόλυτο, αλλά υπόκειται σε περιορισμούς και απαγορεύεται η άσκησή του, όταν ο σκοπός του προς σύσταση σωματείου και η λειτουργία του αντιβαίνουν στο Σύνταγμα, το νόμο, την ηθική και τη δημόσια τάξη (βλ. ΕφΑθ 1190/1987 ΝοΒ 36.920, Καρακατσάνης, ΕρμΑΚ άρθρ. 789 αθρ. 40, άρθρ.. 81

φωμα με μέλη, επωνυμία κλπ. Ας φανταστούμε την κολύμβηση και το σωματείο Χ που σκοπό έχει την άθληση των μελών του μέσω της κολύμβησης. Κολύμβηση και κολυμβητικό σωματείο είναι ανόμοια πράγματα και φυσικά δεν μπορούν να ταυτιστούν.

*αριθ. 1). Εξάλλου, σύφωνα με το άρθρο 80 του ΑΚ, το καταστατικό του σωματείου πρέπει επί ποινή ακυρότητος να καθορίζει, εκτός των άλλων τυπικών στοιχείων, και τον τρόπο της δικαστικής και εξώδικης αντιπροσώπευσης του σωματείου (άρθρ. 80 αριθ. 4 ΑΚ). Επομένως, καταστατικό που δεν περιέχει έναν η περισσότερους από το νόμο ως υποχρεωτικούς οριζόμενους όρους είναι άκυρο και το επιληφθέν Δικαστήριο οφείλει να απορρίψει την αίτηση περί αναγνωρίσεως του (βλ. Γεωργιάδη-Σταθόπουλου ΑΚ υπό άρθρ. 80, στοιχ. 12, προβλ. ΕφΑθ 4079/1985 ΕλλΔνη 1985.1345). Στην προκείμενη περίπτωση, με την υπό κρίση αίτηση οι αιτούντες ζητούν να αναγνωρίσει και να εγγραφεί στο Δημόσιο Βιβλίο Σωματείων, που τηρείται στο Δικαστήριο αυτό, το υπό σύσταση σωματείο με έδρα τη Θεσσαλονίκη και επωνυμία "Πνευματικό Κέντρο Αρμονία". Ο σκοπός του σωματείου είναι, σύμφωνα με το άρθρ. 2 του από 17.11.1993 καταστατικού του: 1) Ή διάδοση της επιστήμης της Γιόργκα στο πλατύ κοινό, για καλύτερη φυσική, νοητική και συναισθηματική υγεία μέσα από πρακτικές για το σώμα, την αναπνοή, την τεχνική της χαλάρωσης κτλ. 2) Η προσαρμογή της διδασκαλείας της Γιόγκα στη δυτική κουλτούρα και νοοτροπία. 3) Η συλλογή και η έκδοση υλικού σχετικά με την επιστήμη της Γιόγκα. 4) Η ενθάρρυνση ερευνών για την εφαρμογή της Γιόγκα σε νοσοκομεία, κλινικές, ψυχιατρεία, σχολεία κλπ.5) Η συνεργασία με άλλα μη κερδοσκοπικά πνευματικά κέντρα για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη εξάπλωση και εφαρμογή των πρακτικών και των μεθοδολογών της Γιόγκα. 6) Η ίδρυση εκπαιδευτικών κέντρων Γιόγκα στην Ελληνική Επικράτεια. 7) Η ηθική, συναισθηματική και οικονομική συμπαράσταση στα μέλη του Συλλόγου. 8) Η δημιουργία ομάδων συμπαράστασης που θα προσφέρουν τη βοήθεια τους σε γηροκομεία, ορφανοτρεία και άλλα κοινωφελή ιδρύματα. 9) η ενθάρρυνση, εκπαίδευση και καθοοδόγηση ατόμων που βρίσκονται στο μονοπάτι της πνευματικής γνώσης και αυτογνωσίας". **Τα στοιχεία όμως αυτά, που αναφέρονται στο πιο πάνω άρθρο και αποτελούν το σκοπό του σωματείου είναι ασαφή και ανεπαρκή και, έτσι, το Δικαστήριο δεν μπορεί να μορφώσει πλήρη γνώση και να ελέγξει τη νομιμότητα αυτού, αφού δεν διαλαμβάνεται στο καταστατικό του ποιό είναι το περιεχόμενο, σε βασικούς τουλάχιστον κανόνες και θεμελιώδεις αρχές, της 'Επιστήμης Γιόγκα". Η αναφορά των στοιχείων αυτών είναι απαραίτητη,** ενόψει κυρίως και της υποστηριζόμενης άποψης, ότι η "Γιόγκα" δεν είναι σύστημα ασκήσεων (για την υγεία και ευεξία του σώματος) αλλά θρησκευτική οργάνωση ινδουϊστικής προελεύσεως, η οποία περιλαμβάνει και μύηση (βλ. Αντ. Αλεβιζόπουλου, Δρ. Φιλοσοφίας, Αποκρυφισμός-Γκουρουϊσμός, 3η έκδοση, σελ. 168 επ.). Κατά συνέπεια, κρίνεται ότι δεν είναι σαφής και ορισμένος ο σκοπός του υπό ίδρυση σωματείου, ώστε να μπορεί να ερευνηθεί από το Δικαστήριο το σύννομο αυτού, με απο-*

τέλεσμα να μην είναι νόμιμο το καταστατικό του. Επομένως, η αίτηση είναι απορριπτέα. Πέραν των ανωτέρω, απορριπτέα είναι η αίτηση και για το λόγο ότι στο καταστατικό του δεν περιλαμβάνεται διάταξη σχετικά με τον τρόπο δικαστικής και εξώδικης αντιπροσώπευσης, στοιχείο το οποίο, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στη μείζονα σκέψη της απόφασης αυτής είναι απαραίτητο για το έγκυρο του καταστατικού».

Η φράση *«ενόψει κυρίως και της υποστηριζόμενης άποψης, ότι η "Γιόγκα" δεν είναι σύστημα ασκήσεων (για την υγεία και ευεξία του σώματος) αλλά θρησκευτική οργάνωση ινδουϊστικής προελεύσεως, η οποία περιλαμβάνει και μύηση»* βρίσκεται στα όρια του ελέγχου όχι της νομιμότητος, αλλά της σκοπιμότητος και του προληπτικού ελέγχου της δραστηριότητας ενός σωματείου, που δεν επιτρέπεται, αφού το Δικαστήριο δεν μπορεί να προκρίνει τυχόν -μετά τη σύσταση- δραστηριότητα αντικείμενη στο νόμο. Στην προκείμενη περίπτωση, το Δικαστήριο προσέφυγε στα διδάγματα της κοινής πείρας (ΚΠολΔ 336§4), αντλώντας τη μόνη πληροφόρησή του από ένα βιβλίο "Αποκρυφισμού-Γκουρουϊσμού". Πράγματι, υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι σκοποί και η υπόσταση ενός σωματειακού μορφώματος δεν είναι ευρέως γνωστοί ή υπάρχουν πολλές αντιφατικές και αμφιλεγόμενες απόψεις, ωστόσο ο προληπτικός έλεγχος δεν πρέπει να φτάνει στα όρια του ελέγχου σκοπιμότητος.

Αντίθετα, η ΠολΠρΑθ 2428/1992 (αδημ.) έκρινε ότι ο σκοπός του υπό ίδρυση σωματείου με την επωνυμία "Η Επιστήμη της Ψυχής" και το δ.τ. "Ράντα Σουάμι Σάτσανγκ Μπίας" είναι νόμιμος και δεν αντίκειται στους νόμους, στην ηθική και γενικά τη δημόσια τάξη. Πρώτος μεταξύ των σκοπών αναφέρεται *«η επίτευξη του γνώθι σαυτόν για την ηθική και πνευματική εξέλιξη του ανθρώπου μέσω των διδασκαλιών των Τελείων Μυστών»,* χωρίς να διασαφηνίζεται ποιοί είναι οι Τέλειοι Μύστες και ποιές οι διδασκαλίες τους. Μεταγενέστερες τροποποιήσεις του ιδρυτικού καταστατικού που αφορούσαν άλλα ζητήματα εγκρίθηκαν με τις αποφάσεις ΠολΠρΑθ 3899/1994 (αδημ.), ΜΠρΑθ 4309/2002 (αδημ.) και 1646/2008 (αδημ.) καθώς και με τη Διάταξη 362/2014 του Ειρηνοδίκη Αθηνών. Όλες οι αποφάσεις αναφέρουν ότι *«ο σκοπός και η λειτουργία του σωματείου μετά την τροποποίησή του καταστατικού εξακολουθούν να μην αντίκεινται στους νόμους, την ηθική και γενικά τη δημόσια τάξη».*

2) Περίπτωση διάλυσης σωματείου του οποίου ο σκοπός δεν επιτελείται και μάλιστα η δραστηριότητά του αντίκειται στα χρηστά ήθη.

Το Εφετείο Αθηνών με την υπ. αρ. 7820/1986 απόφασή του (NoB 1987.386=Αρμ 1987.489) ασχολήθηκε με την περίπτωση νομίμως συστα-

θέντος σωματείου το οποίο στην πράξη «αποτελούσε παράρτημα της Ινδουιστικής προελεύσεως Θρησκευτικής κινήσεως Κρίσνα», δηλ. επιδίωκε διαφορετικό σκοπό από αυτόν που αναγραφόταν στο καταστατικό του. Η απόφαση αναφέρει:

*«Με την από 10.12.1985 αίτησή του ο ήδη εκκαλών Νομάρχης Αττικής (Διαμ. Αθηνών), ως ασκών την εποπτεία επί των σωματείων, ζητούσε, όπως προκύπτει από το νόμιμα προσκομιζόμενο αντίγραφό της: α) τη διάλυση του ήδη εφεσιβλήτου σωματείου με την επωνυμία 'Εκπολιτιστική Οργάνωσις Μπακτιβεντάτα", **κυρίως μεν διότι επιδιώκει σκοπό διαφορετικό από εκείνο που καθορίζεται στο καταστατικό του, επικουρικώς δε διότι ο σκοπός και η λειτουργία του σωματείου αυτού, απέβησαν παράνομοι και αντίθετοι προς τη δημοσία τάξη** και β) σε περίπτωση ευδοκιμήσεως της αιτήσεως να διαταχθεί η περιέλευση της περιουσίας του στο Δημόσιο. Επί της αιτήσεως αυτής εκδόθηκε η 1516/86 οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία απέρριψε την αίτηση και ήδη ο αιτών Νομάρχης παραπονείται κατ' αυτής με την κρινόμενη έφεσή του για εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων (...) αποδείχτηκαν τα εξής: Με την .../80 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών αναγνωρίστηκε το εφεσίβλητο σωματείο με την επωνυμία 'Εκπολιτιστική οργανωση Μπακτιβεντάτα", με έδρα την Αθήνα το καταστατικό του οποίου καταχωρήθηκε νόμιμα στο οικείο βιβλίο του εν λόγω Πρωτοδικείου υπύ α.ρ. .../1.12.80. Σύμφωνα με το άρθρ. 3 παρ. 1 του νόμιμα προσκομιζόμενου πιο πάνω καταστατικού "σκοπός του είναι η ανωτέρα πνευματική καλλιέργεια και συνεργασία μεταξύ των μελών οιασδήποτε θρησκείας, αποκλειομένης της συνεργασίας με αθέους, η έκδοση βιβλίων ή εντύπων εν γένει και η διάδοσις αυτών διά την καλλιέργειαν του πνεύματος συνεργασίας μεταξύ των μελών". Το εφεσίβλητο όμως Σωματείο ποτέ δεν επεδίωξε το σκοπό του αυτό, ποτέ δεν έκαμε καμμιά ενέργεια ή εκδήλωση για την ανώτερη πνευματική καλλιέργεια και συνεργασία μεταξύ των μελών οιασδήποτε θρησκείας και ποτέ δεν πραγματοποίησε έκδοση βιβλίων και γενικά εντύπων, τα οποία να βρίσκονται μέσα στα πλαίσια του ρητά τασσόμενου σκοπού, που είναι η καλλιέργεια του πνεύματος συνεργασίας μεταξύ των μελών τον οποίο και να εξυπηρετούν. Στην ουσία το εφεσίβλητο σωματείο είναι παράρτημα της Ινδουϊστικής προελεύσεως, θρησκευτικής κινήσεως "Κρίσνα". Διά των αρμοδίων οργάνων προσελκύει άπειρα, κυρίως νεαρά και ανήλικα, άτομα τα οποία έχουν διάφορα προβλήματα, από περιουσιακής μέχρι αισθηματικής φύσεως, αλλά και τα προβλήματα με τις Αρχές, και των οποίων υπόσχονται τη λύση. Έτσι ο μάρτυρας Ι.Μ., ο οποίος αποτέλεσε μέλος και ηγετικό στέλεχος του εφεσιβλήτου σωματείου (υπεύθυνος των δημοσίων σχέσεων) επί ενάμισυ έτος πριν από την κατά το 1983 'Άνάληψη" και αποχώρησή του και έχει γι' αυτό δι-*

κή του και άμεση γνώση, ρητά καταθέτει για μια κοπέλα-μέλος, που είχε πρόβλημα με ένα οικόπεδο και ανέλαβε η οργάνωση (το εφεσίβλητο σωματείο) να της το λύσει, καθώς και για τον Γ.Ι. - άλλο μέλος - του οποίου υποσχέθηκαν τη λύση κάποιου ερωτικού του προβλήματος με τη νέα που αγαπούσε και για το ότι στη διάρκεια της παραπάνω θητείας του προσελκύσθηκαν και έγιναν μέλη του εφεσίβλητου σωματείου η Π.Μ. και η Π., που ήταν τότε ανήλικες. Για τον εαυτό του καταθέτει, ότι πριν μπει στην οργάνωση, είχε έξι καταδικαστικές αποφάσεις για ακάλυπτες επιταγές και ότι πίστευε ότι ο θεός Κρίσνα θα του έλυνε όλα τα προβλήματα. Αποδείχθηκε επίσης από όλα τα αποδεικτικά στοιχεία που προαναφέρθηκαν ότι οι διοικούντες το εφεσίβλητο σωματείο, για λογαριασμό του, υπόσχονται ταξίδια στο εξωτερικό και δίνουν και φοιτητικές κάρτες σε μέλη, και ας μην είναι φοιτητές, δελεάζοντας και με τον τρόπο αυτό τα παραπάνω άτομα για να γίνουν μέλη του, καθώς επίσης και με τη δωρεάν παροχή φαγητού και καταλύματος στο μίσθιο οίκημά του στην οδό Σ., στην Αθήνα, ιδίως για νέους που προέρχονται από την επαρχία, το οποίο τύποις μόνο αποτελεί τα "γραφεία" και "Έντευκτήριά" του, γιατί στην ουσία είναι ναός του Κρίσνα, που διαθέτει βωμό καθώς και εικόνες του και ομοιόματά του. Όταν κάποιος πάει στο ναό υπάρχει ένα βιβλίο όπου γράφει το όνομά του, την διεύθυνσή του και το τηλέφωνό του. Από τα στοιχεία αυτά ξεκινούν οι αρμόδιοι του εφεσιβλήτου σωματείου, και γίνονται φορτικοί, εκμεταλλευόμενοι και τα πιο πάνω προβλήματα που θέτουν σε γνώση τους οι υποψήφιοι. Και ο εν λόγω μάρτυρας είχε τηλεφωνήσει στους αδελφούς Γ. και Α.Ι. Στο ναό υπάρχει βραχμάνος και γίνεται μύηση στο θεό Κρίσνα, όχι όμως στην Ελλάδα, αλλά στο εξωτερικό κυρίως στην Ιταλία αλλά και στη Γαλλία, στις οποίες χώρες πήγε ο προαναφερθείς μάρτυρας, για να γίνει, όπου και έγινε πράγματι, η μύηση του Δ.Ο. και της Π. Τα μέλη ζουν μέσα στο ναό σε κοινόβιο, αλλάζουν όνομα, κουρεύονται, ξυρίζουν στην κυριολεξία το κρανίο τους, αφήνοντας μια μακρυά τούφα μαλλιών στο πίσω μέρος και φορούν τη χαρακτηριστική πορτοκαλόχρωμη ενδυμασία τους, έχουν ένα κομποσκίνι με 108 χάντρες, ξυπνούν κάθε μέρα στις 4 το πρωϊ για την ακολουθία με την οποία υμνούν τον Κρίσνα και μετά τις 10 το πρωί βγαίνουν στους δρόμους όπου διαθέτουν βιβλία, πίνακες και ψάλλουν την ιερή ψαλμωδία τους "Χαίρε Κρίσνα, Χάρε Κρίσνα, Κρίσνα Κρίσνα, Χάρε Χάρε, Χάρε Ράμα, Χάρε Ράμα, Ράμα Ράμα, Χάρε Χάρε", έχουν ορισμένο τελετουργικό και τυπικό. Μέσα στο ναό με τη βοήθεια τέτοιων ψαλμωδιών και χορών και αρωματικών φυτών και ουσιών που καίνε κατά τη διάρκεια των θρησκευτικών τους τελετών, τα μέλη πέφτουν σε κατάσταση εκστάσεως. Την παραπάνω ψαλμωδία, που αποτελείται από 16 λέξεις πρέπει να την ψάλλουν 1734 φορές την ημέρα. Τα μέλη του εφεσίβλητου σωματείου ***πριν από τη μύηση υφίστανται μια πραγματική πλύση εγκεφάλου*** *από τη διδα-*

σκαλία του Κρίσνα και πρέπει πριν από αυτήν αν ενστερνισθούν τις βασικές του αρχές, όπως περιγράφονται στο προσκομιζόμενο βιβλίο με τον τίτλο "Η Μπαγκαβάντ - Γκιτά", έτσι όπως είναι οι σπουδαιότερες από τις οποίες αναγράφονται στους στίχους α) 30-40 του κεφαλαίου Το περιεχόμενο της Μπαγκαβάντ -Γκιτά: "... γνωρίζεις τα καθήκοντά σου σαν ξάτρια: σύμφωνα με αυτά πρέπει να πολεμήσεις για τις θρησκευτικές αρχές, χωρίς να διστάζεις. Μακάριοι οι ξάτριοι στους οποίους δίδεται η ευκαρία σαν αυτή να πολεμήσουν, ώ Πάρτα, γιατί έτσι ανοίγεται η πόρτα των ανωτέρων πλανητών... Αν σκοτωθείς πολεμώντας θα κερδίσεις τους ανώτερους πλανήτες, αν νικήσεις θα απολαύσεις το βιβλίο της Γης... (σελ. 74-75), β) 27-29 του Κεφαλαίου «Η πιο απόκρυφη γνώση": "...Οτιδήποτε και αν κάνεις, οτιδήποτε και αν τρως, οτιδήποτε και αν θυσιάζεις, κάνε τα προσφορά σε μένα, ω γιε της Κούντι. Έτσι θα απαλλαγείς από όλες τις συνέπειες των αγαθών και των κακών πράξεών σου. Χάρη σύ αυτή την αρχή της απάρνησης θα απελευθερωθείς και θα έρθεις κοντά μου... όποιος με υπηρετεί με αφοσίωση ζει σε Μένα" (σελ. 249), γ) 30 του ίδιου κεφαλαίου "Η πιο απόκρυφη γνώση": "Όποιος εξασκεί την αφοσιωμένη υπηρεσία, πρέπει να θεωρείται άγιος άνθρωπος ακόμα κι αν κάνει τις χειρότερες πράξεις, διότι βαδίζει στο σωστό δρόμο" (σελ. 250). Το ίδιο βιβλίο έχει αφιερώσει ολόκληρο κεφάλαιο στην 'Άφοσιωμένη υπηρεσία" (σελ. 299-311). Είναι η αφοσίωσις-αφομοίωσις για την οποία μιλά ο μάρτυρας Ι.Μ. συνεπεία της οποίας, όπως καταθέτει, τα μέλη διακόπτουν κάθε δεσμό με την οικογένεια και το επάγγελμά τους και αφοσιώνονται στο θεό Κρίσνα. Έτσι απαρνούνται τους εαυτούς τους και την οικογένειά τους και γίνονται τυφλά όργανα της οργανώσεως. Πολύ χαρακτηριστικό της καταστάσεως αυτής και της ψυχολογίας των μελών, που τους δημιουργείται με την πιο πάνω "διδασκαλία", είναι ο ξυλοδαρμός στις 11.9.83 της μητέρας του προαναφερθέντος Γ.Ι. και των δύο φίλων της που τη συνόδευαν από τους Κ.Π., Πρόεδρο του εφεσίβλητου σωματείου, και τα μέλη Μ.Γ. και Δ.Ο., διότι μετά το πέρας ιεροτελεστίας που διηύθυναν αυτοί, ζήτησαν η μητέρα του Γ.Ι. και οι συνοδοί της να τους ακολουθήσει στην οικία του, για να δει τον ασθενούντα πατέρα του, τους οποίους (δράστες του ξυλοδαρμού) κάλεσε ο ίδιος ο Γ.Ι., συνεπεία της μεταστροφής της προς τους γονείς του φυσικής αγάπης σε μίσος εξ αιτίας των ολέθριων αποτελεσμάτων όλης της παραπάνω διδασκαλίας 'Άφοσιώσεώς" του στις αρχές του Κρίσνα. Πρόκειται για την πράξη για την οποία, χαρακτηρισθείσα ως επικίνδυνη σωματική κάκωση, παραπέμφθηκαν οι πιο πάνω δράστες της, με το υπ' αριθ. .../84 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών, ενώπιον του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών, άσχετα αν με την προσκομιζόμενη σε απόσπασμα υπ' αριθ. .../86 απόφασή του το τελευταίο έπαυσε οριστικά, λόγω ανακλήσεως της εγκλήσεως και αποδοχής από τους κατηγορουμένους, την ποινι-

κή δίωξη, αφού προδήλως χαρακτήρισε τη διωκόμενη πράξη ως απλή σωματική βλάβη. Επίσης χαρακτηριστικό της "Άφοσιώσεως" των μελών είναι και το γεγονός ότι την Π. που ήταν φοιτήτρια βιολογίας στο πτυχίο, την σταμάτησε ο Γκουρού. Οι διοικούντες το εφεσίβλητο σωματείο και μετά την αποχώρηση, μετά από μεγάλες και υπεράνθρωπες προσπάθειες, κάποιου μέλους δεν το άφηναν σε ησυχία, αλλά με επιμονή και φορτικά τηλεφωνήματα προσπαθούσαν να το πείσουν να επιστρέψει, όπως συνέβη με τον προαναφερθέντα Γ.Ι. όταν κατόρθωσε να απαγκιστρωθεί απ' αυτό. Επίσης προβλήματα δημιούργησε η αποχώρηση και του μάρτυρα Ι.Μ., τον οποίο παρά το ότι τους έστειλε επιστολή και τρία εξώδικα περί της αποχωρήσεώς του, δεν τον διέγραφαν και έλεγαν ότι λείπει. Κανένα βιβλίο ή έντυπο για τη καλλιέργεια του πνεύματος συνεργασίας μεταξύ των μελών του, όπως ρητά ορίζει το περί του σκοπού του άρθρου 3 του καταστατικού του, δεν εξέδωσε το εφεσίβλητο σωματείο. Όλα τα προσκομιζόμενα βιβλία και το περιοδικό "Επιστροφή στον Κρίσνα" (το οποίο παρά την άρνηση του εφεσιβλήτου ότι προέρχεται από αυτό, αποδείχτηκε το αντίθετο από όλα τα εκτεθέντα αποδεικτικά στοιχεία, και ιδίως από τις περιεχόμενες στη δεύτερη σελίδα του εξωφύλλου του ενδείξεις: "Έκδόσεις Μπακτιβεντάτα" και υπεύθυνος κατά τον νόμον: Μ.Κ., Πλ. 63 Καλαμάκι, δηλ. ο ένας από τους πρωταγωνιστές του πιο πάνω ξυλοδαρμού-μέλος του) μιλούν για το θεό Κρίσνα, τους δασκάλους και τη διδασκαλία του και καμμιά καλλιέργεια του πνεύματος συνεργασίας μεταξύ των μελών του δεν γίνεται μέσα από αυτά, με τη διατύπωση γνωμών, σύμφωνων ή αντίθετων ή έστω με την ενθάρρυνση τέτοιου διαλόγου ή αντίλογου, που θα μπορούσε να οδηγήσει σε ανώτερες πράγματι πνευματικές σφαίρες, αλλά γίνεται απλώς ο φορτικός και στείρος μονόλογος που, σε συνδυασμό με όσα προαναφέρθηκαν, ***οδηγεί στην αποχαύνωση, στην στέρηση κάθε ελευθερίας και πρωτοβουλίας από τα μέλη του, στη μετατροπή τους σε άβουλα όντα και όργανα και στην πλήρη υποταγή τους σε ανθρώπους και σκοπούς ξένους προς τη φύση και την έννοια του ανθρώπου ως ελεύθερου όντος και προς τις ευγενείς παραδόσεις, τα ήθη και τα έθιμα του ελληνικού λαού. Όλα όσα προαναφέρθηκαν δεν συμβιβάζονται προς την έννοια εκπολιτιστικού σωματείου, προς την οποία είναι πράγματα αδιανόητα οι μυήσεις μελών, ο ναός, ο βωμός, οι τελετουργίες, ο τρόπος κούρας και αμφιέσεως και συμπεριφοράς των μελών του και όλα τα λοιπά περιστατικά που προαναφέρθηκαν και που συνιστούν απόκλιση από την έννοιά του αυτή.*** *Αποδείχθηκε δηλαδή από τα εκτεθέντα αποδεικτικά στοιχεία ότι το εφεσίβλητο* ***επιδιώκει σκοπό διαφορετικό από εκείνον που καθορίζεται με το πιο πάνω άρθρο 3 του καταστατικού του.*** *Επομένως, η εκκαλουμένη που δέχτηκε το αντίθετο, κατ' εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων έκρινε και πρέπει να γίνει δεκτή η έφεση ως βάσιμη και κατ'*

ουσίαν να εξαφανισθεί η εκκαλουμένη απόφαση, να διακρατηθεί η υπόθεση στο Δικαστήριο τούτο και, αφού εξετασθεί στην ουσία της, να γίνει δεκτή η αίτηση ως νόμω, στηριζομένη στις διατάξεις των άρθρων 105 και 106 ΑΚ και κατά την ουσία της βάσιμη ως προς την κυρία της βάση, να διαταχθεί η διάλυση του καθού η αίτηση σωματείου και η περιέλευση της περιουσίας του στο Δημόσιο, αφού όσον τούτο (το καθού) δεν ισχυρίζεται ούτε απόδειξη προσκομίζει ότι υπάρχει απόφαση της γενικής συνελεύσεώς του που προνοεί περί της τύχης ή του προορισμού της περιουσίας του μετά τη διάλυσή του, κατά τα άρθρα 77 και 106 ΑΚ και 16 παρ. 2 του καταστατικού του. Το καθού η αίτηση σωματείο πρέπει να καταδικασθεί στη δικαστική δαπάνη του αιτούντος Νομάρχη και για τους δύο βαθμούς δικαιοδοσίας, μετριαζόμενη κατά τα οριζόμενα στο διατακτικό (άρθρο 183 ΚΠολΔ και 22 παρ. 1 και 3 Ν. 3693/57».

Πράγματι, τα όποια σωματεικά μορφώματα (τεκτονικά ή άλλα) δεν μπορούν να έχουν σκοπούς παράνομους ή ανήθικους, δεν μπορούν να έχουν καταστατικές ρήτρες αντικείμενες στο νόμο και, ιδίως, τα μέσα προς επίτευξη του καταστατικού σκοπού και οι πρακτικές που εφαρμόζουν, δεν πρέπει να αντίκεινται σε κανόνες δημοσίας τάξεως και τα χρηστά ήθη, αφού η εφαρμογή τους δεν μπορεί να αποκλειστεί από την ιδιωτική βούληση (ΑΠ 3/2012, Πλήρης Ολομέλεια ΕλΔ 2012.942). Αντιστοίχως, συμμετοχή σε τεκτονική ένωση της οποίας οι σκοποί αντιβαίνουν σε ποινικές διατάξεις τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών κατά ΠΚ 188.

Στις ΗΠΑ, ήδη από το 1864, κρίθηκε δικαστικώς ότι οι σκοποί του τεκτονισμού δεν αντιβαίνουν τη δημόσια τάξη[161].

Έτσι, το καταστατικό πρέπει να είναι επαρκώς αναλυτικό και σαφές, να μην παραπέμπει σε κανόνες εκτός αυτού, άγνωστους στο Δικαστήριο. Ειδικά στην περίπτωση του τεκτονισμού, όπου οι περισσότερες οργανώσεις δεν έχουν εγκεκριμένο καταστατικό, τα Δικαστήρια πρέπει να τα αντιμετωπίζουν με ιδιαίτερη επιφυλακτικότητα, καθόσον περιέχουν ουκ ολίγους κανόνες που αντιβαίνουν το νόμο, σε κάθε δε περίπτωση δεν πρέπει να αντιμετωπίζουν αυτές (ως ενώσεις προσώπων) περισσότερο προνομιακά από τα αναγνωρισμένα σωματεία, των οποίων -αν μη τί άλλο- τα καταστατικά τους είναι εγκεκριμένα από δικαστική αρχή.

Με μία δόση υπερβολής και αυστηρότητος θα συνοψίζαμε το σκοπό του τεκτονισμού, όπως αυτός προκύπτει όχι από ορισμούς, αλλά από τα έργα του, ως εξής: Συντεχνία προστασίας δικαιωμάτων των χτιστών (μέχρι το ~1650), Μέσο διακίνησης των επιστημών (1650-1725), Κοινωνικό Κλαμπ μόδας και πλούτου (1725-1760), Εταιρεία εκδημοκρατισμού με υψηλά ηθι-

161 Strickland v. Prichard (1864), 37 Vt. 324.

κο-φιλοσοφικά ιδεώδη εμπνευσμένα από την αρχαιότητα (1760-1820), Ηθικο-φιλοσοφικο-φιλανθρωπική οργάνωση (1820-1890), Κοινωνικο-ιστορικο Κλάμπ (1890-1925), Κλαμπ κοινωνικής δικτύωσης (1925-1970), Κλαμπ θεοσοφισμού με στοιχεία κοινωνικο-φιλανθρωπικά (1970-σήμερα). Ως οργάνωση ο τεκτονισμός είχε αδιαμφισβήτητα σκοπό τη διάδοση των ιδεών του διαφωτισμού και τη μετάδοση των επιστημών, σε μία Ευρώπη που εξέρχετο από το μεσαίωνα. Ήταν ένα πρακτικό πανεπιστήμιο που διέδιδε πολιτισμό και γνώση[162]. Εν συνεχεία έπαιξε ενεργό ρόλο στις σημαντικότερες επαναστάσεις, εθνοαπελευθερωτικές ή ανατρεπτικές απολυταρχικών καθεστώτων. Εδώ όμως τα όρια μεταξύ τεκτονισμού, τέκτονα, Στοάς και Τάγματος είναι δυσδιάκριτα, διότι στην πραγματικότητα ουδέποτε υπήρξε οργανωμένο σχέδιο εκ μέρους κάποιου τεκτονικού ‘‘Τάγματος’’[163].

Οι σκοποί του σύγχρονου ελευθεροτεκτονισμού είναι διαφορετικοί από το παρελθόν. Καθόσον δεν υπάρχουν και δεν μπορούν να διατηρηθούν πλέον «μυστικά της τέχνης», ούτε ανάγκη απελευθερωτικών επαναστάσεων, ο τεκτονισμός έχει περιπέσει εν μέρει σε χειμερία νάρκη. Η εξωτερική δράση των Στοών περιορίζεται σε μικρές πράξεις αγαθοεργίας. Η «αδελφότητα» εσωτερικώς παραμένει ένα σωματειακό σύστημα όπου προσφέρει στα μέλη του ένα μείγμα φιλοσοφίας -μερικές φορές, δυστυχώς, στα όρια της ανούσιας μεταφυσικής- ένας απλός χώρος κοινωνικοποίησης των μελών, με τη διαφορά ότι διατηρήθηκαν τα σύμβολα και οι εικόνες της αναγεννησιακής μυσταγωγίας. Σήμερα ο τεκτονισμός δεν οδηγεί τις εξελίξεις, αλλά έχει μείνει πολύ πίσω από αυτές, λόγω της εμμονής του σε αναχρονιστικές παραδόσεις, που εύκολα διορθώνονται, εάν υπάρξει η βούληση. Μέχρι τότε, μένει μόνο

---

162 Πολύ χαρακτηριστικά στη Γερμανία (Markner R.- Wages J. [traduction Lionel Duvoy] - L’école secrète de sagesse, 2017) και τη Ρωσία (Friedrichs Ernest - La Franc-Maçonnerie en Russie et en Pologne traduction de l’allemand par l’auteur, 1908).

163 Ενδεικτικά για την περίπτωση των ΗΠΑ Sidney Morse - Freemasonry in the American Revolution, 1924 (και σε Little Masonic Library, Macoy 1946, τόμ. ΙΙΙ), στη Γαλλική επανάσταση Lantoine A. Histoire de la franc-maçonnerie, τόμ. III, La Franc-Maçonnerie dans l’Etat 1935, σελ. 75 επ., Gaston-Martin - La Franc-maçonnerie et la préparation de la Révolution de 1789 en France et spécialement en Bretagne 2e ed. revue 1926, Gaston-Martin - Manuel d’histoire de la franc-maçonnerie française, 3e ed. 1934, σελ. 124 επ., Mounier - De l’influence attribuée aux philosophes, aux francs-maçons et aux illuminés sur la Révolution de France 1801, στην Ιταλική επανάσταση Triaca U. - Abrégé de l’histoire de la franc-maçonnerie italienne, 1948, στην Ελληνική επανάσταση Κιτρινιάρης Κ. - Έλληνες και φιλέλληνες ελευθεροτέκτονες του εικοσιένα 1821-1829, 1975, Κρητικός Παν. - Περί τους Τέκτονας, τον Τεκτονισμόν και την εισφοράν των εις τους αγώνας του έθνους. Ιστορικαί μελέται, 1971, Ριζόπουλος Χρ. & Α. - Φιλέλληνες και Ελληνες τέκτονες το 1821, 2η αναθεωρ. εκδ. 2008.

το κάλλος της τεκτονικής ατμόσφαιρας και η θαλπωρή των τεκτονικών συναθροίσεων.

Η πολυπλοκότητα του θεσμού, η εξέλιξή του και ο κοινωνικός του βίος αναπτύσσεται εύστοχα στο σύγγραμμα του Καθηγητού και Ακαδημαϊκού Λάμπρου Κουλουμπαρίτση με τίτλο ‘‘La complexité de la franc-maçonnerie, approche historique et philosophique’’ (2018), που συγκαταλέγεται στα βιβλία της σύγχρονης μασονολογίας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΤΑ ΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΕΘΙΜΑ

§10. Παραδόσεις, Καθήκοντα, Οροθέσια

§10.1. Έννοια

Ο τεκτονισμός λειτουργεί με κανόνες δικαίου εκτελεστούς και εφαρμοστέους από τα Δικαστήρια. Αυτοί, όταν είναι γραμμένοι σε καταστατικά κείμενα (§§ 45-49, 55 επ.), είναι εύκολο να εντοπισθούν, αν και λιγότερο εύκολο να ερμηνευθούν χωρίς μία στοιχειώδη εξοικείωση. Δυσκολότερη είναι η ερμηνεία ενός έγγραφου τεκτονικού κανόνος δικαίου όταν αυτός αντίκειται στις «παραδόσεις». Οι παραδόσεις αυτές, που αποκαλούμε τεκτονικά έθιμα, θα εκτεθούν κατωτέρω κατά τον δυνατόν αναλυτικότερο τρόπο, καθόσον μπορούν να αποτελέσουν ένα ασφαλή κανόνα δικαίου. Ο τεκτονισμός δίδει μεγάλη βαρύτητα στις παραδόσεις και γι' αυτό, ανεξαρτήτως του περιεχομένου των καταστατικών κειμένων, παρουσιάζει έντονες ομοιότητες παγκοσμίως. Με βάση τις παραδόσεις αυτές λειτουργούν οι Στοές, γι'αυτό και εκθέτουμε τα έθιμα πριν αναλύσουμε τα περί Στοών, αφήνοντας για το τέλος τα βασικά καταστατικά κείμενα.

Έθιμο είναι μία μακρά, αδιάκοπη και ομοιόμορφη τήρηση ορισμένης συμπεριφοράς από τα μέλη μίας κοινωνίας με συνείδηση δικαίου, ότι δηλαδή η ακολουθούμενη πρακτική αποτελεί περιεχόμενο υποχρεωτικού κανόνα δικαίου (ΑΠ 491/2005 ΤΝΠ Ισοκράτης, ΑΠ 201/2004 ΧρΙΔ 2004.731, ΑΠ 58/2000 ΕλΔ 2000.718). Το έθιμο διακρίνεται από την εθιμοτυπία (étiquette). Η τελευταία είναι κανόνας κοινωνικής συμπεριφοράς που τηρείται κατά συνήθεια σε διάφορους τομείς της ανθρώπινης δράσης, πλην όμως, στερείται την υποχρεωτικότητα που διακρίνει τους κανόνες δικαίου[164]. Ωστόσο η τεκτονική εθιμοτυπία τηρείται λίαν ευλαβώς, και η παραβίασή της επιφέρει σε μερικές περιπτώσεις πειθαρχικές κυρώσεις[165].

---

164 Αραβαντινός, Εισαγωγή στην επιστήμη του δικαίου, 1983, σελ. 43.

165 Ενδεικτική εθιμοτυπία που δεν επιτρέπεται να μην τηρείται: ο τέκτων φορά περίζωμα, εισέρχεται στο ναό εν τάξει (το χέρι στην καρδιά), κάνει ειδικό βηματισμό, κάθεται σε ει-

Το έθιμο καταργείται με νόμο ή με αντίθετο έθιμο. Το έθιμο δύναται να καταργήσει νόμο, εκτός αν το τελευταίος περιλαμβάνει διάταξη αναγκαστικού δικαίου (ΟλΑΠ 9/1995 ΑρχΝ 1995.266, ΑΠ 943/2000 ΕλΔ 2000.115).

Με τον όρο τεκτονικά έθιμα εννοούμε το σύνολο των συνηθειών, πρακτικών, κανόνων συμπεριφοράς και δικαίου, παραδόσεων, κατά κανόνα άγραφων, με παλαιά προέλευση, τα οποία αποτελούν ένα σύμπλεγμα ασαφών καταστάσεων η οποίες εμφανιζόμενες ως σύνολο, γεννούν και μορφοποιούν ένα σύστημα, τον ελευθεροτεκτονισμό.

Ένα μέρος των παλαιοτέρων εθίμων και κανόνων των τεκτόνων είναι γεγραμμένοι καταστατικώς ως υποχρεώσεις των λιθοξόων, τότε νομικά δεσμευτικοί κανόνες. Σήμερα, είναι πηγή παράδοσης του θεωρητικού, συμβολικού τεκτονισμού. Πρόκειται για τα *Γοτθικά Συντάγματα*[166].

Μία άλλη πηγή τεκτονικού δικαίου είναι οι συνήθειες και οι τεκτονικές πρακτικές που εν τέλει συνοψίστηκαν υπό τον όρο οροθέσια (landmarks). Επειδή σε αυτά παραπέμπουν, έστω αόριστα, τα περισσότερα καταστατικά, ως σε κανόνα αυξημένης τυπικής ισχύος, ασχολούμαστε κατωτέρω εκτενώς, μάλιστα εκτενέστερα από κάθε άλλη σχετική μελέτη σε διεθνές επίδεδο.

Οι κανόνες αυτοί είναι η ίδια η υπόσταση του τεκτονισμού, αντίστοιχη με το φυσικό νόμο[167] που είναι αναλλοίωτος, αληθινός και αιώνιος[168]. Όταν δεν αποτελούν άμεσα εκτελεστούς κανόνες τεκτονικού δικαίου, δηλ. όταν δεν εμπεριέχονται σε κάποιο εν ισχύ καταστατικό κείμενο, εντούτοις δεν εξαφανίζονται όπως τα καταστατικά κείμενα δια των τροποποιήσεων και διατηρούν μία οιονεί υπεροχή έναντι των (πρόσκαιρων, εν τέλει) καταστατικών. Είναι διαχρονικοί κανόνες σύμφυτοι με την ίδια την υπόσταση των Στοών.

Οι κανόνες αυτοί είναι άγραφοι αλλά από το 1856 ξεκίνησε μία -ατελής- προσπάθεια να στοιχειοθετηθούν, καταγραφούν και αριθμηθούν.

Μέχρι και σήμερα, πολλές Μεγάλες Στοές δεν έχουν καθορίσει ή αριθμήσει τα οροθέσια ούτε τα έχουν εντάξει σε καταστατικά κείμενα. Τα καταλογίζουν ως τμήμα της παραδόσεως χωρίς περαιτέρω διασαφήνιση. Και όμως, *«δέον να τηρούνται επακριβώς τα Αρχαία Καθήκοντα και αι παραδόσεις του*

δική θέση ανάλογα με το βαθμό ή το αξίωμά του κλπ. Όλοι αυτοί οι κανόνες είναι υποχρεωτικοί εκ της παραδόσεως ασχέτως εάν δεν αναφέρονται σε κανονιστικά κείμενα.

166 Ή Συντάγματα της Υόρκης άλλως «Αρχαία Καθήκοντα» (Old Charges), όρος ανακριβής διότι αφενός δεν είναι αρχαία, αλλά μεσαιωνικά, αφετέρου διότι δεν περιέχουν μόνο καθήκοντα (κανόνες), αλλά και ιστορίες και μύθους (Coil's Masonic Encyclopedia 1961, λήμμα Gothic Constitutions).

167 Μιχαηλίδης-Νουάρος Γ. - Ζωντανό δίκαιο και φυσικό δίκαιο (εισαγωγή σε κεντρικά προβλήματα της νομικής κοινωνιολογίας και της φιλοσοφίας του δικαίου), 1982.

168 Καράσης, ΕλΔ 2002.613 επ.

Τάγματος», αναφέρει το αρ. 1§VIII του ΚΧ της ΜΣΤΕ. Πρόκειται για αντιγραφή του αρ. 8 της διακήρυξης της Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας του 1929 που εισήχθη στο καταστατικό χωρίς ιδιαίτερη σπουδή, αφού πουθενά δεν γίνεται επεξήγηση των Αρχαίων Καθηκόντων και των παραδόσεων.

Και ενώ δεν υπάρχει απόλυτος ορισμός των «τεκτονικών παραδόσεων»[169], χαρακτηριστική είναι η ερμηνεία υπέρ της τηρήσεως της παραδόσεως, του νομομαθούς τέκτονος A. Mackey: «*Καμία Μεγάλη Στοά δεν μπορεί να ψηφίσει κανόνα που είναι αντίθετος ή πλήττει κάποιο από τα καλώς εγκατεστημένα Οροθέσια. Εάν κάτι τέτοιο συμβεί, κάθε τέκτων οφείλει να μην υπακούσει· διότι ο κανόνας θα είναι άκυρος και ανίσχυρος*»[170].

§10.2. Τα «Γοτθικά» Συντάγματα (Αρχαία Καθήκοντα)

Η παλαιότερη σωζόμενη παράδοση προέρχεται από ένα σύνολο κειμένων, στην πλειοψηφία τους χειρογράφων, χρονολογούμενων κυρίως από το 1350 μέχρι τα μέσα του 18ου αιώνος. Αυτά αφορούν τους πρακτικούς (operative) τέκτονες δηλ. τους λιθοξόους και κατασκευαστές και προέρχονται από τη Γερμανία, τη Γαλλία, τη Σκωτία και την Αγγλία[171].

---

169 Βλ. σε §14.1.4, όπου το Δικαστήριο εν έτει 1969 απέρριψε αίτηση αναγνώρισης τεκτονικού σωματείου διότι δεν ήταν γνωστές, μεταξύ άλλων, οι «τεκτονικές παραδόσεις».

170 Mackey Albert, Jurisprudence of freemasonry 14th ed. 1953, σελ. 299. Βέβαια, ο Mackey έθεσε πρώτα τον κανόνα των 25 Landmarks, οπότε η ως άνω προτροπή είναι ορισμένη στο δικό του σύστημα.

171 Ειδική βιβλιογραφία: Begemann, An attempt to classify the Old Charges of the British Masons, 1888 σε AQC 1, Tristan, Frédérick (dirigé) et Constantin (directeur) Tacou - La franc-maconnerie: documents fondateurs [Cahier de l'Herne no. 62] 1992, Négrier Patrick - Textes fondateurs de la tradition maçonnique 1390-1760. Introduction à la pensée de la franc-maçonnerie primitive 1995, Hughan, William James - Masonic Sketches and Reprints. 1. History of Freemasonry in York. 2. Unpublished records of the Craft. With valuable appendices, containing Mss. from the British Museum, etc., never before published NY 1871, Knoop, Jones - The nomenclature of Masonic manuscripts and handlist of the mss 1941, Knoop, Jones - The early masonic catechisms 1943, Knoop, Jones, Hamer - Early Masonic Pamphlets 1945, Thorp - The John T. Thorp MS. Of The Old Charges, A.D.1629. / The John Strachan MS. Of The Old Charges, A.D. 1700 circa. / Annals Of The Chapter of Fortitude No. 279 [royal arch], Leicester. 1796-1896, Sadler Henry - Masonic Facts and Fictions, comprising a New Theory of the Origin of the Ancient Grand Lodge, Founded on Official Records and recently discovered Documents 1887, Sadler Henry - Masonic Reprints and Historical Revelations Including Original Notes and Additions 1898. Επίσης ειδικά άρθρα σε CVDH 1(1980).99, 2(1981).98, 3(1982).119, 4(1983).15 επ., 7(1983).31 επ., 9(1984).21 επ., 10(1985). 85 επ., 11(1985). 15 επ., 12(1986).17 επ., 23(1991).153, 24(1992).75 επ., 27(1993).59 επ. Από την Ελληνική βιβλιογραφία Πουλκούρας Ιορδάνης ("J.P. Craftson") - Αρχαία Τεκτονικά Χειρόγραφα, The Regius Poem, 2002.

Τα κείμενα αυτά αποκαλούνται στο Σύνταγμα του Άντερσον του 1723 «Αρχαία Καθήκοντα» (Old Charges) αλλά δεν γίνεται ρητή αναφορά ποιά είναι αυτά[172].

Τα κείμενα αυτά έχουν -τα περισσότερα- συναφή δομή και περιεχόμενο, και χωρίζονται συνήθως σε δύο μέρη, ένα μυθικο-ιστορικό και ένα κανονιστικό. Το πρώτο μέρος δεν μας ενδιαφέρει διότι βρίθει αναχρονισμών και μυθοπλασιών περί της προελεύσεως του τεκτονισμού. Το δεύτερο σκέλος που έχει τους κανονισμούς μας ενδιαφέρει περισσότερο. Είναι λοιπόν πιο δόκιμος ο όρος «Γοτθικά Συντάγματα» από «Αρχαία Καθήκοντα», διότι τα τελευταία αποτελούν το δεύτερο σκέλος των πρώτων. Εάν ένα σημείο έχει ενδιαφέρον, είναι ότι η πλειοψηφία των χειρογράφων αναγνωρίζει τους Έλληνες[173] ως επινοητές της τεκτονικής επιστήμης με πρώτο τον Ευκλείδη, ενώ εν συνεχεία οι Έλληνες τέκτονες (Διονυσιακοί Τεχνίτες) μετέβησαν στην Γαλλία, με πρώτο τον «Naymous Grecus»[174], και από εκεί στην Αγγλία.

Ως προς το δεύτερο (το κανονιστικό) μέρος, δεν έχει πλέον αξία: επρόκειτο για προσταγές ηθικής συμπεριφοράς[175] που είναι πλέον ενσωματωμένοι στους νόμους κάθε Κράτους και θα μας φανούν αυτονόητες επιταγές, κάτι που δεν ίσχυε στις τότε κοινωνίες. Άλλοι πάλι κανόνες αφορούσαν το τεκτονικό επάγγελμα και μόνο. Για παράδειγμα: Να είσαι ειλικρινής και αληθής. Να διδάσκεις το μαθητή σου. Μην δέχεσαι για μαθητή έναν κλέφτη ούτε να του δίνεις άσυλο. Να είσαι δίκαιος. Μην πράττεις ό,τι θα ντροπιάσει την αδελφότητα. Να αγαπάς το Θεό. Να μην ερωτοτροπείς με τη γυναίκα του αρχιμάστορα. Να μην κλέβεις. Να είσαι δίκαιος διαμεσολαβητής. Να πηγαίνεις στις συνελεύσεις. Να μην διαφθείρεσαι. Να μην έχεις δούλο ή ανάπηρο ή τρελό για μαθητή, αλλά να προτιμάς τους ισχυρούς και τους γόνους ευγενών. Να διδάσκεις όλη την τέχνη, αλλά να μην προσλαμβάνεις εάν δεν έχεις εργασία. Να μην αποκαλύπτεις τα μυστικά της τέχνης[176]. Να περαιώνεις την εργασία που ανέλαβες. Να είσαι μετριοπαθής με τα λόγια σου. Να γελάς με μέτρο και να μην επαναλαμβάνεις όλα όσα ακούς. Να μην καθαρί-

172 Old Charges, βλ. αρ. IV Καθηκόντων Άντερσον 1723. Αποκαλούνται Antient Charges στο Σ 1841 UGLE - τελευταία δημοσίευση: Συντάγματα Roberts, 1722, τα οποία σύμφωνα με τον Piatigorsky (Who's Afraid Of Freemasons?, 1997, σελ. 136) αντικαταστάθηκαν από αυτά του Άντερσον.

173 Βλ. μεταξύ άλλων σε Casavis J.N., The greek origin of freemasonry, New York 1956.

174 Περισσότερα για το μύθο σε Πουλκούρας Ιορδάνης ("J.P. Craftson") - Αρχαία Τεκτονικά Χειρόγραφα, The Regius Poem, 2002, σελ. 125 επ.

175 Η παράβαση των οποίων επέφερε κυρώσεις από το Δικαστήριο, που ήταν τεκτονικό, το σημερινό πειθαρχικό συμβούλιο.

176 Από εδώ προκύπτει η έννοια των τεκτονικών «μυστικών», που δεν υπάρχουν πλέον, διότι επρόκειτο για μυστικά της τέχνης των μαστόρων.

ζεις τα δόντια σου όσο τρως στο τραπέζι. Να μην έχεις το στόμα σου γεμάτο όταν πίνεις ή μιλάς. Να ακούς τον άλλο και όταν τελειώσει, να απαντάς με μέτρο. Να μην εργάζεσαι τη νύχτα[177], εκτός και εάν έχεις να τελειοποίησεις[178] μία μελέτη. Εάν κάνεις λάθος, και δεν θέλεις να βελτιωθείς, να αποχωρήσεις από το επάγγελμα[179]. Να είσαι πιστός στο Βασιλιά, κλπ[180].

---

177 Από εδώ προέρχεται η φράση στο τυπικό του μαθητή, ότι οι εργασίες κλείνουν το μεσονύκτιο.

178 Ίσως από εδώ προέρχεται η «Στοά Τελειοποιήσεως» (βαθμοί 4-14, βλ. §36.1), αν και αυτή ανοίγει εργασίες, συμβολικώς, το λυκαυγές, σε αντίθεση με τον 28ο βαθμό, που λειτουργεί συμβολικά κατά το μεσονύκτιο.

179 Από εδώ η φράση που ανακοινώνεται στον υποψήφιο: «Δυστυχής έσει παρ' ημίν, αν δυσανασχετής ακούων αποκαλυπτόμενα τα ελαττώματά σου» (Τυπικό Μαθητή 2007, Παπανικολάου Χρ. - Ο σκοτεινός θάλαμος, 1930, σελ. 23). Το τυπικό Μαθητή του 1863 αναφέρει «Ει των σαυτού πλημμελειών δειμαίνεις τον έλεγχον, ουκ εν καλώ παρ'ημίν έση» (Αι μασονικαί κατηχήσεις, 1863, σελ. 31). Τα διάφορα ρητά ρητά προέρχονται από το γαλλικό τεκτονισμό, βλ. τυπικό Μαθητή σε Régulateur du maçon, grade d'apprenti, (1785)1801, σελ. 14, σε Mollier Pierre - Les grades symboliques du rite français histoire et textes fondateurs: Le régulateur du maçon, 2018, σελ. 164 και Ragon J.-M. - Rituel de l'apprenti Maçon, 1860, σελ. 21: «si tu crains d'être éclairé sur tes défauts, tu seras mal parmi nous».

180 Η Εθνική Μεγάλη Στοά της Ελλάδος στο προοίμιο του καταστατικού της (2014) παρεθέτει μία «περίληψη» των Αρχαίων Καθηκόντων, δηλ. των αρχών των Γοτθικών Συνταγμάτων, χωρίς να αναφέρεται εάν είναι μέρος του καταστατικού ή ποιά είναι η κύρωση εάν παραβιασθούν. Από τις 15 παραγράφους οι 10 έως και 15 δεν έχουν σχέση με τα Γοτθκά Συντάγματα ενώ οι παρ. 10 & 13 κάνουν μνεία Μεγάλου Διδασκάλου (ομοσπονδιακό σύστημα που αγνοείτο κατά το μεσαίωνα). Το πλήρες κείμενο έχει ως εξής: *«Περίληψις των ΑΡΧΑΙΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ προς ανάγνωσιν υπό του Γραμματέως προς τον ΕΨΗΦΙΣΜΕΝΟΝ ΣΕΒΑΣΜΙΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΝ προ της Εγκαταστάσεως αυτού εις την Έδραν Στοάς 1. Συμφωνείς να είσαι Ανήρ αληθής και αγαθός και αυστηρώς να υπακούης εις τον ηθικόν νόμον. 2. Να είσαι φιλήσυχος Πολίτης και μετά προθυμίας να συμμορφούσαι προς τους Νόμους της χώρας, εις την οποίαν διαβιοίς. 3. Υπόσχεσαι ότι ουδέποτε θα ασχοληθής με συνωμοσίας κατά της Κυβερνήσεως, αλλά μεθ' υπομονής θα συμμορφούσαι προς τας αποφάσεις της Νομοθετικής Αρχής. 4. Συμφωνείς να επιδεικνύης τον δέοντα σεβασμόν προς την Πολιτικήν Αρχήν, να εργάζεσαι μετά φιλοπονίας, να διαβιοίς κατά τρόπον επαινετόν και να ενεργής μετ' εντιμότητος έναντι πάντων των Ανθρώπων. 5. Συμφωνείς να ευλαβήσαι τους αρχικούς Ηγέτας και Προστάτας του Τάγματος της Ελευθεροτεκτονικής και τους νομίμους διαδόχους αυτών, υπάτους και κατωτέρους, αναλόγως προς τα αξιώματα τούτων και να συμμορφούσαι προς τας αποφάσεις των Αδ.: σου, τας λαμβανομένας εις ανοικτήν Στοάν και εν πάση περιπτώσει συμφώνως προς τα Συντάγματα του Τάγματος. 6. Συμφωνείς να αποφεύγης τας προσωπικάς έριδας και φιλονεικίας και να γρηγορής κατά της ακρατείας και της υπερβολής. 7. Συμφωνείς να είσαι προσεκτικός κατά την συμπεριφοράν σου, ευγενής προς τους Αδ.: σου και πιστός προς την Στοάν σου. 8. Υπόσχεσαι να σέβεσαι τους γνησίους και αληθείς Αδ.: και να αποδοκιμάζης πάντα παρείσακτον ή αποσχιζόμενον από του αρχικού Σχεδίου της Ελευθεροτεκτονικής. 9. Συμφωνείς να προάγης το γενικόν καλόν της Κοινωνίας, να καλλιεργής τας Κοινωνικάς Αρετάς και να διαδίδης την γνώσιν της Μυστικής Τέχνης καθ' όλην την έκτασιν της επιρροής και της ικανότητός σου. 10. Υπό-*

Τα κείμενα αρχίζουν συνήθως με μία επίκληση στο Θείο και όλα πλην ελαχίστων κάνουν αναφορά στον Τριαδικό Θεό της Καθολικής Εκκλησίας[181], ενώ τελειώνουν με έναν όρκο/επίσημη διαβεβαίωση[182] σεβασμού των κανόνων της αδελφότητος.

Στο από 1841 καταστατικό της, η Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Αγγλίας, πριν τα 6 Καθήκοντα[183] και το κυρίως κείμενο του καταστατικού, συνοψίζει ως εξής τα «Antient Charges», χωρίς να τα αποκαλεί «οροθέσια»[184]:

σχεσαι να επιδεικνύης σέβας προς τον εκάστοτε Μέγαν Διδάσκαλον και τους Αξιωματικούς του, αφ' ής κανονικώς εγκατασταθούν και να συμμορφούσαι αυστηρώς προς πάντα τα Διατάγματα της Εθνικής Μεγάλης Στοάς. 11. Αποδέχεσαι ότι ουδείς Άνθρωπος ή Σώμα Ανθρώπων κατέχει την ισχύν όπως επιφέρη νεωτερισμούς εις το σώμα της Συντεχνίας. 12. Υπόσχεσαι τακτικήν παρακολούθησιν των Συνελεύσεων και των Επιτροπών της Εθνικής Μεγάλης Στοάς, εφ' όσον ειδοποιηθής; κανονικώς περί τούτων και ότι θα εκτελής πάντα τα καθήκοντα της Ελευθεροτεκτονικής εις πάσαν δέουσαν και κανονικήν περίστασιν. 13. Αποδέχεσαι ότι δεν είναι δυνατός ο σχηματισμός νέας Στοάς άνευ της αδείας του Μεγάλου Διδασκάλου ή του Αναπληρωτού του και ότι ουδεμία επιδοκιμασία είναι πρέπον να αποδοθή προς άτακτον Στοάν ή προς οιονδήποτε πρόσωπον μυηθέν εις τοιαύτην Στοάν και ότι ουδεμία δημοσία πομπή Τεκτόνων ενδεδυμένων δια των Εμβλημάτων του Τάγματος δύναται να πραγματοποιηθή άνευ Ειδικής Αδείας του Μεγάλου Διδασκάλου ή του Αναπληρωτού του. 14. Αποδέχεσαι ότι ουδέν πρόσωπον δύναται να καταστή κανονικώς Ελευθεροτέκτων ή να γίνη δεκτός ως Μέλος υφ' οιασδήποτε Στοάς, άνευ προηγουμένου ελέγχου και δεούσης ερεύνης του χαρακτήρος του και ότι ουδείς Αδελφός δύναται να προχωρήση προς ανώτερον Βαθμόν, παρά μόνον εν αυστηρά συμμορφώσει προς τους Νόμους της Εθνικής Μεγάλης Στοάς. 15. Υπόσχεσαι ότι ουδέποτε θα γίνη δεκτός εις την Στοάν σου επισκέπτης, άνευ δεούσης εξετάσεως και τότε μόνον, εφ' όσον παρουσιάση κανονικά αποδεικτικά ότι έχει μυηθεί εις κανονικήν Στοάν. Μετά το πέρας της αναγνώσεως ο Εγκαθιστών Αξιωματικός απευθύνεται προς τον Εκλεγμένον Σεβάσμον Διδάσκαλον ως ακολούθως: "Υποτάσσεσαι προς τα Αρχαία ταύτα Καθήκοντα και τους Κανονισμούς και υπόσχεσαι ότι θα στηρίζης ταύτα, καθ' όν τρόπον πάντες οι ΣΔ εις πάσας τας εποχάς έχουν πράξει;"» Μετά την καταφατική απάντηση αυτού η Τελετή Εγκαταστάσεως συνεχίζεται.

181 Εξ ου και το έντονο θρησκευτικό στοιχείο των εργασιών και η επίκληση του Μεγάλου Αρχιτέκτονος του Σύμπαντος.

182 Ο όρκος, σήμερα «επίσημος διαβεβαίωσις», είναι η δήλωση του τέκτονος ότι θα τηρήσει τα «μυστικά» της τέχνης, διαδικασία ιστορική, πλέον μόνο συμβολικής αξίας, αφού η τέχνη διδάσκεται στα πανεπιστήμια, ενώ οι τέκτονες την αγνοούν.

183 Σχεδόν όμοια με του 1738, χωρίς τη φράση περί Νοαχιτών στο αρ. 1!

184 Summary of the Antient Charges to be read, by the Grand Secretary (or acting Secretary) to the Master-Elect, prior to his installation into the Chair of the Office, σε Constitutions of the Antient Fraternity of Free and Accepted Masons, published by the authority of the United Grand Lodge by William Henry White, as Grand Secretary. Η αρίθμηση και το περιεχόμενο είναι ύποπτα. Τα καθήκοντα που απορρέουν από τα Γοτθικά Συντάγματα δεν αριθμούνται σε άλλα καταστατικά, ούτε καν σε αυτά του 1723, ενώ μετα το 1723 μία πυρκαγιά κατέστρεψε τα αρχεία. Οπότε από πού προκύπτει αυτή η αρίθμηση; Ειδικά δε, από που προκύπτουν τα άρθρα που ομιλούν για τη Μεγάλη Στοά, όταν δεν υπήρχαν Μεγάλες Στοές; Αλλά εάν υπήρχαν, ποιές ήταν;

1. Συμφωνείς να είσαι καλός άνθρωπος και αληθής, και να υποτάσσεσαι αυστηρώς στον ηθικό νόμο.
2. Πρέπει να είσαι ειρηνικό υποκείμενο, και χαρωπά να συμμορφώνεσαι με τους νόμους του Κράτους στο οποίο διαμένεις.
3. Υπόσχεσαι να μην συμμετέχεις σε δολοπλοκίες ή συνωμοσίες εναντίον της Κυβέρνησης, αλλά υπομονετικά να υποβάλλεσαι στις αποφάσεις της υψίστου νομοθετικής εξουσίας.
4. Συμφωνείς να σέβεσαι καταλλήλως την Αστική Δικαιοσύνη, να εργάζεσαι επιμελώς, να ζεις αξιοσέβαστα, και να ενεργείς εντίμως προς όλους τους ανθρώπους.
5. Συμφωνείς να τιμάς τους αρχικούς Αρχηγούς και Προστάτες του τάγματος του Ελευθεροτεκτονισμού, και τους κανονικούς διαδόχους τους, ανώτατους και ανώτερους, σύμφωνα με τα αξιώματά τους· και να υποβάλλεσαι στις αποφάσεις και συμπεράσματα των αδελφών σου στη γενική συνέλευση του συνόλου, κάθε φορά που αυτές είναι σύμφωνες με τα Συντάγματα του τάγματος.
6. Συμφωνείς να αποφεύγεις ιδιωτικές φιλονικίες και διαπληκτισμούς, και να φυλάσσεσαι από την κατάχρηση και την υπερβολή.
7. Συμφωνείς να είσαι προσεκτικός στο παρουσιαστικό σου και τη συμπεριφορά σου, ευγενής με τους αδελφούς σου και πιστός στη Στοά σου.
8. Υπόσχεσαι να σέβεσαι τους αυθεντικούς και αληθινούς αδελφούς και να αποφεύγεις τους απατεώνες και ετερόδοξους του αληθινού σχεδίου του Ελευθεροτεκτονισμού.
9. Συμφωνείς να προωθείς το γενικό καλό της ανθρωπότητας, να καλλιεργείς τις κοινωνικές Αρετές, και να διασπείρεις τη Μυστική Τέχνη όσο μακριά μπορεί η επιρροή σου να επεκταθεί.
10. Υπόσχεσαι να τιμάς τον εν ενεργεία Μεγάλο Διδάσκαλο και τους αξιωματικούς του όταν έχουν εγκατασταθεί, και να συμμορφώνεσαι αυστηρά σε κάθε απόφαση της Μεγάλης Στοάς[185].
11. Παραδέχεσαι ότι δεν είναι στην εξουσία του ανθρώπου ή συνόλου ανθρώπων να επιφέρουν καινοτομίες στο τεκτονικό σώμα.
12. Υπόσχεσαι τακτική προσέλευση στις συνεδρίες και συνελεύσεις της Μεγάλης Στοάς, όταν λαμβάνεις προς τούτο ενημέρωση· και να επιμελείσαι τις υποχρεώσεις του ελευθεροτεκτονισμού σε κάθε κατάλληλη ευκαιρία.
13. Αναγνωρίζεις ότι καμία νέα Στοά δεν μπορεί να συσταθεί χωρίς την

185 Είναι αδύνατον να ζητείτο συμμόρφωση στις αποφάσεις της Μεγάλης Στοάς στα Αρχαία Καθήκοντα, διότι δεν υπήρχαν Μεγάλες Στοές. Αυτό είναι μία παρείσφρηση από τους συντάκτες του κειμένου του 1841.

άδεια του Μεγάλου Διδασκάλου ή του αναπληρωτού αυτού, και ότι καμία εύνοια δεν δίδεται σε καμία άτακτη Στοά, ή σε πρόσωπο που μυήθηκε εντός της· και ότι καμία δημόσια τελετή τεκτόνων ενδεδυμένων με τα διάσημα του τάγματος δεν μπορεί να λάβει χώρα χωρίς την ειδική άδεια του Μεγάλου Διδασκάλου.

14. Αποδέχεσαι ότι κανένα πρόσωπο δεν μπορεί να γίνει κανονικός τέκτων ή να γίνει δεκτός ως μέλος κάποιας Στοάς χωρίς πρότερη ενημέρωση για εξέταση του χαρακτήρος του· και ότι ουδείς αδελφός δεν μπορεί να προχωρήσει σε ανώτερο βαθμό πλην εάν τελεί σε αυστηρή συμφωνία με τους νόμους της Μεγάλης Στοάς.
15. Υπόσχεσαι ότι κανένας επισκέπτης δεν θα γίνει αποδεκτός στη Στοά σου χωρίς κατάλληλη εξέταση, και έχοντας προσκομίσει κατάλληλα διαπιστευτήρια ότι έχει μυηθεί σε κανονική Στοά.

§11. Τα Οροθέσια (Landmarks)[186]

Σε αντίθεση με τα Γοτθικά Συντάγματα, τα οποία ήταν κατά ένα μέρος κανονιστικά και δεσμευτικά κείμενα των λιθοξόων του μεσαίωνα, εφαρμο-

186 Ειδική βιβλιογραφία πέραν των κατωτέρω συγγραφέων που αναφέρονται σε οροθέσια επικαλούμενοι νομικές εξ αυτών έννομες συνέπειες: Hunt Charles Clyde (Gr. Secret. Iowa)- The Landmarks of Freemasonry, 1943, Silas H. Shepherd - The Landmarks of Freemasonry, 1924, 2 τόμοι και σύνοψη στο The Builder τόμ. I-1915, Pound σε The Builder: A Journal for the Masonic Student, τόμ. III-1917, Haywood Masonic Landmarks σε The Builder IV-1918 σελ. 744, Fleming Moore's Landmarks σε The New Age Magazine XIII-1910 σελ. 449, 548, XIV-1911 σελ. 79, 177, 280, 398, 529, XV-1911 σελ. 195, XVI-1912 σελ. 76, 178, 273, 388, XVII-1912 σελ. 77, 196, Moore Cornelius - The Ancient Charges and Regulations of freemasonry, with notes, critical and explanatory, also, a history of the Constitutions, ... 5/1855, Poignant σε AQC 24, σελ. 151-175, Hextall σε AQC 25, σελ. 91-123, Worts F. σε AQC 75, σελ. 20-199, Look Henry M. - Masonic Trials; A Treatise Upon the Law and Practice of Masonic Trials in the Lodge, Chapter and Commandery, with Forms and Precedents, 1869, enlarged 1874, Spratt Edward - The new book of constitutions of the most ancient and honorable fraternity of free and accepted masons, for the use of the lodges in Ireland, Paton Chalmers I. - Freemasonry and its Jurisprudence. According to the ancient landmarks and charges, and the constitutions, laws, and practices of Lodges and Grand Lodges, London 1872 (Σκωτία), Mackey A. - The Principles of Masonic Law: A Treatise on the Constitutional Laws, Usages and Landmarks of Freemasonry, 1856, Mackey Albert - A Text Book of Masonic Jurisprudence. Illustrating the Written and Unwritten Laws of Freemasonry, 1865, Mackey Albert, Jurisprudence of freemasonry 14th ed. 1953, revised by Clegg R., 1927, & Blakemore L., 1953, Oliver George (Rev.). - The Freemason's Treasury. Fifty-two Short Lectures on the Theory and Practice of Symbolic Masonry, 1863, σελ. 3-34,

ζόμενα στις κατά τόπους συντεχνίες, και που παρουσιάζουν μόνο ιστορικό ενδιαφέρον, αφού δεν παράγουν κανόνα δικαίου στον σύγχρονο τεκτονισμό, οι «τεκτονικές παραδόσεις» μπορούν να αποκτήσουν εκτελεστότητα σε μερικές περιπτώσεις.

Αυτές είναι έθιμα-κανόνες δικαίου (ΑΚ 1) και τα αποκαλούμε ορόσημα ή οροθέσια[187] (landmarks[188]). Τα οροθέσια καθορίζουν *το σκοπό* του τεκτονισμού και αποτελούν τον *ανώτατο* νομοθετικό κανόνα της οργάνωσης[189]. Η πρώτη φορά που συναντούμε τον όρο landmarks σε τεκτονικό κείμενο είναι το έτος 1723 (αναφέρεται 1720 στο κείμενο), στο αρ. 39 των κανονισμών του George Payne τα οποία περιέχονται στα «Συντάγματα του Άντερσον» του 1723 (Μεγάλη Στοά της Αγγλίας). Η φράση είναι η εξής: *«Κάθε ετήσια Γενική Συνέλευση της Μεγάλης Στοάς έχει ιδιαίτερη εξουσία να κάνει νέους κανονισμούς, ή να αλλάζει αυτούς, για το αληθινό όφελος αυτής της αρχαίας αδελφότητας· υπό τον όρο πάντοτε ότι τα παλαιά ορόσημα θα τηρηθούν προσεκτικά (...)*[190]*»*. Το ιδρυτικό καταστατικό της Αγγλικής ομοσπονδίας θέτει αυξημένη τυπική ισχύ στα ορόσημα, αλλά δεν τα καθορίζει ούτε τα απα-

---

Chase, George W. (Compiler and Arranger) - Digest of Masonic Law: Being a Complete Code of Regulations, Decisions and Opinions, upon Questions of Masonic Jurisprudence, 1864, Findel σε The Kingston Masonic Annual (Longstaff Editor), 1871, σελ. 15-22, Drummond Josiah H. - The Maine Masonic Text Book For The Use Of Lodges, 1η έκδ. 1877, 5η έκδ. 1902 (εδώ ο Πρώην Μεγ. Διδ. της Μεγ. Στοάς του Maine, σελ. 175 της 5ης έκδ., συμπεραίνει ότι «η αρίθμησή τους είναι τελείως αδύνατη»), Redding M.-W. - The Practical Monitor: Containing the Monitorial Instructions Used in the Degrees of Entered Apprentice, Fellow Craft, and Master Mason; With a Compend of Masonic Law and Jurisprudence, All in a Concise and Convenient Form for Ready Reference, 1876, σελ. 111-182. Lantoine A., Histoire de la franc-maçonnerie, B΄ εκδ. 1927, τόμ. I σελ. 37, Daruty J.-É. - Recherches Sur Le Rite Ecossais Ancien Accepté, 1879, σελ. 28 επ., Denys G.-S. σε CVDH 22(1991).19, Bernard J.-Ph. σε CVDH 56(2004).87, και μία πολύ εύληπτη σύνοψη των ανωτέρω σε Little Masonic Library - Macoy Publishing, β΄ επαυξ. έκδοση 1946 [& φωτοτυπική επανέκδοση 1977], όλος ο τόμος I.

187 Και όχι «οριοθέσια» (Liddell Henry – Scott Robert – Μέγα λεξικό της ελληνικής γλώσσης 1843, Πάπες Γουλιέλμος - Λεξικό της ελληνικής γλώσσης 1898, Κωνσταντινίδης Ανέστης - Μέγα Λεξικόν της ελληνικής γλώσσης 1904, Δημητράκος Δημήτρης, Μέγα λεξικόν της ελληνικής γλώσσης, 1933).

188 Συναντάται και ως “body of masonry”, “ancient landmarks”. Δεν υπάρχει αντίστοιχος όρος στα γαλλικά στην τεκτονική ορολογία.

189 Ο ίδιος ο εκπρόσωπος της UGLE δήλωνε: «Όσο ο Σεβάσμιος κάθε Στοάς τηρεί απαρεγκλίτως τα οροθέσια του τάγματος, είναι ελεύθερος να διδάσκει στη Στοά το χαρακτήρα [του τεκτονισμού] όπως αυτός κρίνει ότι της ταιριάζει καλύτερα» (Oliver G. - The Freemason’s Treasury, 1863, σελ. 15).

190 «XXIX. *Every Annual GRAND-LODGE has an inherent Power and Authority to make new Regulations, or to alter these, for the real Benefit of this ancient Fraternity; Provided always that the old LAND-MARKS be carefully preserved (...)*».

ριθμεί, οπότε ο κανόνας πάσχει από αοριστία. Κατ'άλλη άποψη, εκεί η λέξη δεν χρησιμοποιήθηκε με την έννοια που έλαβε αργότερα[191], αφού δεν γίνεται περαιτέρω επεξήγησή της. Πράγματι, στο κείμενο του 1720-1723 η λέξη εμφανίζεται μία μόνο φορά, και μάλιστα στο τελευταίο άρθρο των κανονισμών, γραμμένη ωστόσο με κεφαλαία.

Ο φημισμένος ιστορικός Gould R.-F. γράφει για τα ορόσημα[192]: *«Κανείς δεν ξέρει τι περιλαμβάνουν και τι αποκλείουν. Δεν αναφέρονται σε καμία ανθρώπινη αυθεντία διότι κάθε τι είναι landmark για τον συνομιλητή που θέλει να σας κάνει να σωπάσετε, αλλά τίποτε δεν είναι landmark που θα του εμπόδιζε το δρόμο»*.

Ο Lepage M. γράφει[193]: *«Ποτέ δεν υπήρξαν, δεν υπάρχουν, και δεν θα υπάρξουν landmarks εκτός από εκείνα -αιώνιος επωδός- που συντάσσονται ανάλογα με τις ανάγκες της στιγμής, από ένα διοικητικό σώμα παντελώς στερούμενο γνώσεων και αξιών επί της παραδοσιακής μυήσεως»*.

Ο Drummond J. γράφει[194]: *«Η ίδια η ετυμολογία των Οροθεσίων καταδεικνύει ότι μία απαρίθμηση αυτών είναι ιδιαίτατα δύσκολη. Το οροθέσιο είναι ένας νόμος ή έθιμο που έχει υπάρξει από αμνημονεύτων χρόνων. Εάν κάποιο οικουμενικό έθιμο υπάρχει, και έχει υπάρξει για τόσο μακρό διάστημα που η προέλευσή του είναι άγνωστη, είναι οροθέσιο»*.

Η περιοριστική ή μη απαρίθμηση των οροθεσίων είναι αμερικάνικη επινόηση (αγγλικής νοοτροπίας) εποχής πολύ μετά την ίδρυση των Μεγάλων Στοών. Συνεπώς, πρόκειται για αγγλοσαξωνικής κουλτούρας[195] μετα-μεγαλοστοϊκές εφευρέσεις και σε καμία περίπτωση δεν εξαντλούν όλες τις τεκτονικές παραδόσεις. Αυτό προκύπτει και από μια απλή ανάγνωση των απαριθμήσεων, που διαφέρει ως προς το περιεχόμενο από συγγραφέα σε συγγραφέα.

Η πρώτη Μεγάλη Στοά στον κόσμο που προσπάθησε να απαριθμήσει τα οροθέσια ήταν η Μεγάλη Στοά του Μιζούρι το έτος 1848[196]. Η επιτροπή απεφάνθη ότι *«α) Τα Αρχαία Καθήκοντα που βρίσκονται εντός των Συνταγμάτων του Άντερσον, περιέχουν όλα, ή σχεδόν όλα, τα Αρχαία Οροθέσια και τις συνήθειες του τεκτονισμού, που μπορούν να δημοσιευθούν σε έντυπο, β) κα-*

---

191 «Ο Δρ. Άντερσον δεν είχε σκοπό χρησιμοποιώντας τη λέξη να προσδώσει κάποια ειδική και ορισμένη σημασία» (Jones, B. - Freemason's Guide and Compendium, 1950).

192 Αν και δεν εντοπίσαμε αυτόν τον ορισμό στην 3-τομη ιστορία του.

193 Lepage Marius - L'Ordre et les obédiences. Histoire et doctrines de la Franc-Maçonnerie, 1956 σε Ligou Daniel - Dictionnaire Universel de la Franc-maçonnerie, 1974, σελ. 734.

194 Drummond J. - Maine Masonic Text book, 5η εκδ. 1902, σελ. 175.

195 Οι Μεγάλες Ανατολές (γαλλικό σύστημα) δεν έχουν αριθμήσει οροθέσια.

196 Mitchell, J. W. S. - The History of Freemasonry, 1858, τόμ. II, σελ. 260-261.

μία Μεγάλη Στοά δεν έχει το δικαίωμα να αλλοιώσει, μεταβάλει ή τροποποιήσει κανενα τμήμα των εν λόγω Αρχαίων Καθηκόντων και γ) ότι τα Αρχαία Συντάγματα, όπως περιέχονται στην πρώτη έκδοση των Συνταγμάτων του Άντερσον[197]*, είναι, άλλως πρέπει να εκτιμάται ως η ανώτατη τεκτονική εξουσία, επί της οποίας θα συγκροτείται ένας κώδικας νόμων για τη διακυβέρνηση του τάγματος»*.

Η αποτύπωση καταλόγων με οροθέσια άρχισε να γίνεται μόδα στα μέσα του 19ου αιώνος και σχεδόν όλα τα σύγχρονα κανονιστικά κείμενα των ομοσπονδιών και των Στοών παραπέμπουν σε αυτά, ως σε κανόνες υποχρεωτικής τήρησης, χωρίς απαραίτητα και να τα απαριθμούν. Ιδιαίτερη έμφαση και νομική βαρύτητα δίδεται στο καταστατικό της Γαληνοτάτης Μεγάλης Ανατολής της Ελλάδος[198], αρ. 95: *«Οπου υπάρχει διάταξις του παρόντος, αφιστα-μένη των Αρχαίων Οριοθεσίων και Αρχαίων Καθηκόντων, υπερισχύουν τα τελευταία»*[199]. Με τη δήλωση αυτή αναγνωρίζεται από το εν ισχύ καταστατικό κείμενο η αυξημένη τυπική ισχύς των οροθεσίων έναντι του καταστατικού της υπερκείμενης ένωσης.

Δεν υπάρχει οικουμενικά αποδεκτός ορισμός του (τεκτονικού) οροθεσίου ούτε ο αριθμός αυτών είναι συγκεκριμένος. Κάθε συγγραφέας θεωρεί landmark ένα σύνολο κανόνων από τους οποίους δεν μπορούμε να παρεκκλίνουμε, και εάν το πράξουμε, η ένωση προσώπων *δεν θα θεωρείται τεκτονικό εργαστήριο αλλά παρατεκτονική ή άλλη οργάνωση*.

Ο ίδιος ο Roscoe Pound, Πρύτανης της Νομικής Σχολής του Harvard, αφού τονίζει ότι πρώτο μέλημα του ερευνητή είναι να εξετάσει εάν υπάρχουν landmarks[200], εν συνεχεία δίδει τον ακόλουθο ορισμό: *«Με τον όρο ορόσημα στον Ελευθεροτεκτονισμό γενικώς υποθέτουμε ότι σημαίνει κάποια οικουμενικά και αναλλοίωτα θεμελιώδη που έχουν υπάρξει από αμνημονεύτων χρόνων και που είναι τόσο πολύ τμήμα του Τεκτονισμού που καμία Τεκτονική εξουσία δεν μπορεί να υποτιμήσει αλλά οφείλει να διατηρήσει»*.

Η τεκτονική σύνοδος του 1893 του Σικάγο δίδει τον εξής ορισμό, αφού προσθέτει πλεονεκτικώς τη λέξη «αρχαία» έμπροσθεν της λέξης «ορόσημα»: *«Τα αρχαία ορόσημα είναι εκείνοι οι θεμελιακοί κανόνες που χαρακτηρίζουν τον Τεκτονισμό όπως ορίζονται στα Καθήκοντα ενός Ελευθεροτέκτο-*

---

197 Εμμέσως, η Μεγάλη αυτή Στοά αναγνωρίζει την πρώτη έκδοση 1723 και δεν αναγνωρίζει την τροποποίηση του 1738, ούτε τις μεταγενέστερες.

198 Της ιδρυθείσας το 1992, βλ. §32.

199 Βέβαια, η ΓΜΑΤΕ έχει θέσει πριν το προοίμιο του καταστατικού της ένα κατάλογο με 24 Landmarks, οπότε η ρήτρα είναι επιτυχώς σαφής.

200 Pound R. - Lectures on Masonic Jurisprudence, 1920, σελ.22.

νος[201]*, και άνευ των οποίων ο θεσμός δεν μπορεί να αναγνωριστεί ως Τεκτονισμός, συνδυασμένα με τα ουδιώδη στοιχεία της άγραφης γλώσσας με την οποία οι αδελφοί αναγνωρίζουν αλλήλους ως Τέκτονες».*

Ο ορθότερος κατά την άποψή μας ορισμός είναι του MacBride[202]: *«Ορόσημα στον τεκτονισμό είναι κάποια εδραιωμένα ήθη και έθιμα που σηματοδοτούν τις οριακές γραμμές του τεκτονικού κόσμου, στις εσωτερικές του υποδιαιρέσεις και εξωτερικές του σχέσεις με τον έξω κόσμο».*

§11.1. Κανόνας: τα οροθέσια είναι άγραφα, «αρχαία», οικουμενικά και αναλλοίωτα

Πολλές Μεγάλες Στοές και σχεδόν όλες οι Μεγάλες Ανατολές δεν απαριθμούν εγγράφως τα τεκτονικά έθιμα ή τα οροθέσια. Αυτές πάλι που τα απαριθμούν, το έπραξαν μετά τα μέσα του 19ου αιώνος, που αποδεικνύει ότι δεν ήταν απαραίτητο να απαριθμηθούν, αφού ο τεκτονισμός λειτουργούσε άριστα και πριν από τις διάφορες αριθμήσεις.

Οι Μεγάλες Στοές που δεν τα απαριθμούν, απαντούν *«περιοριζόμεθα μόνο από τα Αρχαία Ορόσημα χωρίς να τα απαριθμούμε»*. Ενδιαφέρον είναι το σχόλιο του Ch. Hunt, Μεγάλου Γραμματέα της Μεγάλης Στοάς της Iowa το έτος 1932: *«στους αρχαίους χρόνους ένα ορόσημο ήταν ένα αντικείμενο που σημάδευε ή καθόριζε την οριακή γραμμή ανάμεσα στην ιδιοκτησία ενός ατόμου και αυτής ενός άλλου. Αναλόγως τα τεκτονικά ορόσημα είναι εκείνα τα πράγματα που ξεχωρίζουν την τεκτονική αδελφότητα από άλλες οργανώσεις. Εάν αλλάξουν ή αλλοιωθούν, ίσως να παραμείνει μία αδελφότητα, αλλά δεν θα είναι πλέον τεκτονική. Επομένως η Μεγάλη Στοά μας αποδέχεται ότι η ισχύς της περιορίζεται από τα αρχαία ορόσημα. Ωστόσο, πρέπει να ενθυμούμεθα ότι ήταν η θέση του αντικειμένου, η οποία σηματοδοτούσε ένα όριο που το έκανε ένα ορόσημο, όχι το ίδιο το αντικείμενο. Οι λίθοι που χρησιμοποιούνταν ως ορόσημα έπαυαν να είναι ορόσημα όταν μετακινούνταν μακριά από την οριακή γραμμή. Είναι η γραμμή περισσότερο από το λίθο που είναι σημαντική. Με τον ίδιο τρόπο, είναι οι αρχές του τεκτονισμού περισσότερο από τις συμπαγείς λίστες που καθορίζουν το χαρακτήρα του θεσμού μας. Ένας λίθος που χρησιμοποιήθηκε ως ορόσημο μπορούσε να αντικατασταθεί από ένα στύλο ή ένα άλλο αντικείμενο, αλλά το όριο παρέμενε αναλλοίωτο. Το αντικείμενο πρέπει να σηματοδοτεί την οριακή γραμμή αλλιώς δεν είναι οροθέσιο. Φρο-*

201 The Charges of a Free-mason, είναι τα έξι (6) άρθρα με τα οποία ξεκινά το πρώτο ομοσπονδιακό καταστατικό κείμενο, αυτό της Μεγάλης Στοάς του Λονδίνου του 1723 («Συντάγματα του Αντερσον»). Βλ. §16.6 το πλήρες άρθρο 1.

202 Βλ. §11.16.

νούμε ότι είναι άχρηστο να υιοθετήσουμε μία επίσημη λίστα επιστημονικών κανόνων, όπως ο νόμος της βαρύτητας. Τα οροθέσια, όπως οι επιστημονικοί κανόνες, είναι έγκυροι μόνο όσο είναι αληθείς, και η υιοθέτησή τους από κάποιο επικαλούμενο σώμα δεν έχει καμία επίδραση επί της εγκυρότητάς τους (...) ο Σεβάσμιος μίας τεκτονικής Στοάς πριν την εγκατάσταση του υπόσχεται να είναι καλός άνθρωπος, και αληθής, και να υπακούει αυστηρά στον ηθικό νόμο. Μπορεί μία Στοά ή Μεγάλη Στοά με νόμο της να καθορίσει τα χαρακτηριστικά ενός καλού και αληθούς ανθρώπου και να προσδιορίσει τον ηθικό νόμο; Και εάν μία Μεγάλη Στοά επιχειρήσει να το πράξει, τί επίδραση θα επιφέρει στον ίδιο τον ηθικό νόμο; (...) Η τεκτονική αντίληψη ενός οροσήμου είναι ένας θεμελιώδης νόμος ή αρχή του τεκτονισμού που κανένα σύστημα ανθρώπων ή τεκτόνων δεν μπορεί να καταργήσει. Ο,τιδήποτε υιοθετείται μπορεί να καταργείται. Εάν μία Μεγάλη Στοά έχει την ισχύ να υιοθετήσει, έχει και την ισχύ να καταργήσει. Είναι ακριβώς ο αναλλοίωτος χαρακτήρας που κάνει τα ορόσημα παρεμφερή με τους επιστημονικούς κανόνες που δεν μπορούν να αλλάξουν από κανέναν άνθρωπο ή οργάνωση»[203].

Πράγματι, κανείς δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι μία λίστα οροσήμων είναι οριστική, αποκλειστική ή εξαντλητική. Εάν πάλι ισχυρισθούμε ότι ένα κύριο χαρακτηριστικό των οροσήμων είναι η αρχαιότητα, τότε, όπως θα παρατηρήσουμε, οι περισσότερες λίστες περιλαμβάνουν και μη ορόσημα: ό,τι αφορά τις Μεγάλες Στοές δεν μπορεί να είναι ορόσημα, άλλως τα ορόσημα δεν είναι αρχαία. Διότι Μεγάλες Στοές δεν υπήρχαν, οπότε διατάξεις εντός των «οροσήμων» που αναφέρονται σε αυτές, εκ φύσεως αντιβαίνουν την έννοια της «αρχαιότητας».

Κάθε Μεγάλη Στοά έχει (αν έχει) το δικό της «κατάλογο» οροθεσίων, αντλούμενο από τους θεωρητικούς που παραθέτουμε κατωτέρω[204].

§11.2. Απόπειρα καθορισμού των οροθεσίων

Η πρώτη φορά που καταγράφονται τα ορόσημα σε καταστατικό κείμενο είναι το έτος 1856 στην πολιτεία της Μινεσότα των ΗΠΑ. Τα επόμενα χρό-

---

203 Hunt Ch. σε «The Ancient Landmarks of Freemasonry as Adopted, Followed or Undecided by the Forty-nine Grand Lodges of the United States», The Masonic Service Association 1932, 1940.

204 Μία εκτενή λίστα αναφορικά με τις Μεγάλες Στοές των ΗΠΑ δίνει ο Silas H. Shepherd - The Landmarks of Freemasonry, 1924. Το 1924, στις 49 Πολιτείες (εκτός της Αλάσκα), 13 δεν έχουν υιοθετήσει λίστα, 5 έχουν υιοθετήσει απευθείας τα Αρχαία Καθήκοντα, 13 τη λίστα Mackey, 10 έχουν δική τους λίστα και 8 χωρίς να έχουν υιοθετήσει λίστα, αναγνωρίζουν έμμεσα τη λίστα Mackey - βλ. και Bede E. - The Landmarks of Freemasonry, 1954, σελ. 24.

νια ακολοθούν το ίδιο παράδειγμα και αρκετές άλλες Μεγάλες Στοές. Η πιο ευρέως γνωστή απαρίθμηση είναι εκείνη του φημισμένου νομομαθούς τέκτονος Albert Mackey (25 ορόσημα).

Οι αριθμήσεις κυμαίνοται από 3 μέχρι και 54, απ'όπου συμπεραίνουμε το ατελές της προσπάθειας απαρίθμησης. Μυητικά ομιλώντας, η αρίθμηση δεν έχει κανένα νόημα. Από την άλλη πλευρά, το θετικό των απαριθμήσεων είναι ότι δίδουν, ειδικά στους μη τέκτονες, μία εικόνα του περιεχομένου, των βασικών κανόνων και των θεμελιωδών αρχών του τεκτονισμού (βλ. §9).

Θεωρήσαμε σημαντικό να παραθέσουμε αυτούσια την αρίθμηση των οροθεσίων, όπως τα είδαν οι πιο σημαντικοί τέκτονες συγγραφείς που αποφάσισαν να τα αριθμήσουν. Αν και θα διαπιστώσουμε ότι αναμειγνύουν παραδοσιακά τεκτονικά έθιμα με καταστατικούς κανόνες λειτουργίας[205], εν τούτοις από το όλο πνεύμα και τα κοινά τους στοιχεία μπορούμε να σχηματίσουμε εικόνα για το τί είναι ο τεκτονισμός, στον τόπο και το χρόνο, έστω, που αποτυπώθηκαν.

§11.3. Οροθέσια Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας, 1723

Το έτος 1723 εκδίδονται στο Λονδίνο τα πρώτα θεωρητικά τεκτονικά συντάγματα, αποκαλούμενα «Συντάγματα του Άντερσον», για χρήση από τη νεοιδρυθείσα Μεγάλη Στοά του Λονδίνου (Αγγλίας). Ο πλήρης τίτλος είναι *"The Constitutions of the Free-Masons containing the History, Charges, Regulations etc of that most Ancient and Right Worshipful Fraternity"*[206]. Το κείμενο περιέχει 3 κεφάλαια, α) 48 σελίδες ψευδοιστορίας προελεύσεως του τεκτονισμού, β) έξι (6) άρθρα υπό τον τίτλο «Καθήκοντα»[207] και γ) τριάντα εννέα (39) άρθρα υπό τον τίτλο «Γενικοί Κανονισμοί»[208]. Ακόμη και

---

205 Πολλά από αυτά αποτελούν κανόνες λειτουργίας και όχι ορόσημα και δεν μπορούν να εφαρμοστούν στην ελληνική έννομη τάξη.

206 Το πλήρες κείμενο σε φωτοτυπικό ανάτυπο από την πρώτη έκδοση του 1723 θα βρούμε το έργο «Little Masonic Library - Macoy Publishing, 1924 και ανατύπ. 1977, τόμος I, σελ. 178 επ. Σε γαλλική μετάφραση με σχόλια βλ. Ligou D. - Constitutions d'Anderson (introduction, traduction et notes), 1978.

207 Ο πλήρης τίτλος του 2ου κεφαλαίου είναι *«The Charges of a Free-Mason, extracted from the ancient records of Lodges beyond Sea, and of those in England, Scotland and Ireland, for the use of the Lodges in London, to be read at the making of new Brethren or when the Master shall order it»*. Η φράση «from Lodges beyond sea» αμφισβητείται ως προς το αληθές της. Κάνει μνεία των καταστατικών των Στοών της ηπειρωτικής Ευρώπης, για τα οποία βρίσκουμε αναλύσεις στη γαλλική και γερμανική βιβλιογραφία. Τα «Charges» αντιστοιχούν στα σημερινά «Συντάγματα», δηλ. είναι οι γενικοί κανόνες, που ειδικεύονται στους κατώτερης ισχύος «Κανονισμούς» που έπονται (βλ. αρ. ΙΙΙ Καθηκόντων).

208 «General Regulations, compiled first by Mr. George Payne, anno 1720».

σήμερα, μερίδα τεκτόνων θεωρεί το (β) (ή και (γ) μέρος) αυτών των κειμένων ως οροθέσια του σύγχρονου τεκτονισμού. Άλλοι πάλι τέκτονες συγγραφείς τα έχουν εντάξει λιγότερο ή περισσότερο στο σύστημα «οροθεσίων» τους, άλλοι δε όχι. Σύμφωνα με τον έμπειρο Αμερικανό συγγραφέα Cornelius Moore[209], τα μόνα γραπτά landmarks του τεκτονισμού είναι αυτά που αναφέρονται μόνο στο (β) μέρος των Σ1723. Δηλαδή τα οροθέσια του τεκτονισμού είναι όσα περιέχονται στα 6 άρθρα των "Charges of a Freemason". Την ίδια άποψη έχει και ο Look[210]. Αυτή η άποψη μας βρίσκει περισσότερο σύμφωνους με κάθε άλλη απαρίθμηση που παραθέτουμε κατωτέρω, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι όλα όσα περιέχονται σε αυτά τα άρθρα είναι landmarks, ούτε ότι δεν έχει λησμονηθεί τίποτε.

Τα Συντάγματα αυτά που κατά τη βούληση των συντακτών τους, Dr. Anderson, Desaguliers και George Payne, θα έπρεπε να αποτελούσαν τον πυρήνα του τεκτονικού κανονιστικού πλαισίου παγκοσμίως, αναθεωρήθηκαν το έτος 1738 ενώ η ίδια η Μεγάλη Στοά της Αγγλίας τα τροποποίησε σημαντικά το 1823 και τα έχει αποποιηθεί από το 1929. Ήδη από την αναθεώρηση του 1738 μία μερίδα τεκτόνων της Αγγλίας ισχυρίστηκαν ότι παραβιάζονται οι παραδόσεις[211]. Στοές αποσχίζονται και ιδρύουν αντίπαλη Μεγάλη Στοά που αυτοαποκαλείται «Antients» και η οποία αποκαλεί την προϋφιστάμενη «Moderns», σε ένδειξη ότι παραβίασε τις παραδόσεις. Περί το 1751 ένας τέκτων ονόματι Dermott, εκδίδει συντάγματα υπό την ονομασία «Ahiman Rezon»[212] για χρήση ως καταστατικό της αντίπαλης Αγγλικής Μεγάλης Στοάς, των οποίων το περιεχόμενο διαφέρει σε αρκετά σημεία με εκείνο του Anderson[213]. Αμφότερα τα δύο αυτά κείμενα «καταργήθηκαν» και οι δύο αντίπαλες Αγγλικές Μεγάλες ενώθηκαν σε μία, την σημερινή «Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Αγγλίας», το 1813. Η πράξη υπεγράφη όχι τόσο για λόγους τεκτονικής ιδεολογίας, αλλά από πολιτική ανάγκη συγκέντρωσης των αγγλικών δυνάμεων κατά του κοινού εχθρού Ναπολέοντα, από

209 Moore Cornelius - The Ancient Charges and Regulations of freemasonry, with notes, critical and explanatory, also, a history of the Constitutions, ... 5/1855, σελ. viii. Να μην συγχέεται με τον George Fleming Moore, §11.15.

210 Look, Masonic Trials, op. cit., σελ. 119.

211 Ειδικά όσον αφορά το αρ. 1 των Αρχαίων Καθηκόντων, που ενώ δεν έκανε αναφορά σε κάποια θρησκεία, στην έκδοση του 1738 αναφέρεται ότι ο τέκτων συμπεριφέρεται ως ένας καλός Νοαχίτης, παραπέμποντας έμμεσα στην αποδοχή του μονοθεϊσμού ως κριτήριο εισδοχής.

212 Ο Dermott, Ιρλανδός, άντλησε μέρος του περιεχομένου από το Book of Constitutions του Spratt.

213 Μέχρι και σήμερα διάφορες αμερικάνικες Μεγάλες Στοές αναγνωρίζουν στο καταστατικό αυτό ισχύ ανώτατου τεκτονικού νόμου.

τους δύο Δούκες του Κεντ και του Σάσεξ, που ήταν αδέλφια εξ αίματος αλλά όχι Μεγάλοι Διδάσκαλοι. Η νέα Μεγάλη Στοά ψήφισε το δικό της καταστατικό το 1815[214], το οποίο, μετά από πολλές τροποποιήσεις, ισχύει σήμερα υπό τον τίτλο «The Costitutions of the United Grand Lodge of England». Έτσι, ένα θεμελιώδες τεκτονικό θέσμιο που εκτυπώθηκε το 1723, που ως οροθέσιο δεν έπρεπε να αλλάξει, κατέστη με πολύ μεγάλες τροποποιήσεις το καταστατικό της ισχυρότερης Μεγάλης Στοάς στον κόσμο, της Αγγλικής. Ωστόσο διάφορες Μεγάλες Στοές και Ανατολές εμμένουν στο πρώτο ομοσπονδιακό καταστατικό του 1723, επειδή ήταν το απλούστερο αλλά και προοδευτικότερο όλων.

Οι κανόνες που περιέχονται στα «Charges» του 1723, που αφορούν τα πρόσωπα, τις Στοές και τη Μεγάλη Στοά, είναι συνοπτικά οι εξής[215]: 1. Τήρηση του ηθικού νόμου. 2. Να μην είναι κανείς άθεος, αλλά ελεύθερος και χρηστοήθης, ή άνδρας έντιμος και ειλικρινής. 3. Να ανέχεται ανθρώπους άνδρες κάθε θρησκείας[216]. 4. Σεβασμό στους νόμους του Κράτους και την πολιτική εξουσία, χωρίς όμως η πολιτική αντίσταση να είναι λόγος αποβολής από Στοά. 5. Η Στοά να είναι οργανωμένη κοινωνία τεκτόνων και κάθε τέκτων πρέπει να είναι μέλος σε μία. 6. Η εκλογή του προέδρου και των 2 αντιπροέδρων να γίνεται με αξιοκρατικά κριτήρια και όχι βάση παλαιότητος[217], ενώ ειδική μνεία γίνεται στους Ευγενείς, Καθηγητές, Αρχιτέκτονες και Καλλιτέχνες. 7. Στην επιλογή των μαθητών αποκλείονται οι υποτελείς, οι ανίκανοι και οι ανάπηροι[218]. 8. Δεν γίνονται εργασίες τις αργίες. 9. Πρόεδρος γίνε-

214 Το πλήρες κείμενο μαζί με τα πρακτικά διαβουλεύσεων βρίσκεται στο βιβλίο του Hughan, William James (Memorials of the Masonic Union of A.D. 1813, consisting of an introduction on freemasonry in England, the Articles of Union, Constitutions of the United Grand Lodge of England, A.D. 1815, and other official documents; a list of lodges under the Grand Lodges of England, with their numbers, immediately before, and after the union, &c. Also, an exact reprint of Dr. Dassigny`s Serious and impartial enquiry which contains the earliest known reference to Royal Arch Masonry, 1874).

215 Η αρίθμησή μας είναι αυθαίρετη.

216 Όχι γυναίκες: βλ. αρ. ΙΙΙ Καθηκόντων.

217 Από τον κανόνα της αξιοκρατίας, που εξειδικεύεται στο αρ. IV για τους προέδρους, προκύπτει ότι για να εκλεγεί κανείς *Μεγάλος Επόπτης* του ΔΣ της ομοσπονδίας (δεν αφορά τις άλλες θέσεις ή αξιώματα) πρέπει πρώτα να έχει εκλεγεί πρόεδρος Στοάς, αδιαφόρως του χρόνου που έχει χρηματίσει στη θέση αυτή, αρκεί να έχει εκλεγεί (βλ. §. 26.1.4.)

218 Η απαγόρευση μύησης υποτελών και δούλων, κάνει τους τέκνοες να αποκαλούνται «free». Όσον αφορά την σωματική ακεραιότητα, είναι λογικό, αφού αυτό αφορούσε την οικοδομή, που απαιτούσε άριστη υγεία. Σήμερα η δουλεία έχει καταργηθεί και η αποκήρυξή της θεωρείται τόσο αυτονόητη, που η τελευταία φορά που έγινε μνεία στο Σύνταγμα ήταν σε αυτό του 1911, αρ. 13: *«Εν Ελλάδι ούτε πωλείται ούτε αγοράζεται άνθρωπος· αργυρώνητος ή δούλος παντός γένους και πάσης θρησκείας είναι ελεύθερος, άμα πατήση επί ελληνικού εδάφους»*.

ται ο πιο έμπειρος. 10. Ευγένεια στη συμπεριφορά. 11. Ισονομία στην κατανομή του μισθού[219]. 12. Δεν αντικαθίστανται από τις θέσεις τους όσοι εργάζονται καλά. 13. Τα μέλη δεν εγκαταλείπουν τον πρόεδρο μέχρι να ολοκληρωθεί η εργασία[220]. 14. Υποχρέωση αγάπης και σεβασμού προς τα υπόλοιπα μέλη και τιμή προς τον πρόεδρο. 15. Κατάθεση παραπόνων κατά τέκτονος απευθύνονται μόνο στη Στοά του εν λόγω τέκτονος, η οποία και έχει μόνη πειθαρχική εξουσία επί του τέκτονος και αποφασίζει σε ΓΣ. Μόνο το δικαίωμα έφεσης του τιμωρημένου απευθύνεται ενώπιον της Μεγάλης Στοάς[221]. 16. Οι τέκτονες αποκαλούνται μεταξύ τους αδελφοί όταν δεν είναι παρόντες μη τέκτονες και είναι όλοι ίσοι αδιακρίτως κοσμικών τίτλων. 17. Απαγόρευση κοινολόγησης των ζητημάτων της Στοάς σε συγγενείς, φίλους και γείτονες. 18. Απαγόρευση μέθης και επιστροφής στην οικία πολύ αργότερα από το πέρας των τεκτονικών εργασιών. 19. Σεβασμός προς όλους τους τέκτονες μη μέλη της Στοάς και παροχή πρόσκαιρης εργασίας σε αυτούς σε περίπτωση ανάγκης άλλως έυρεσης σε αυτούς εργασίας. 20. Ηθική στήριξη κάθε αληθούς αδελφού και υπεράσπισή του εάν αδικείται. 21. Προσφυγή στη διαμεσολάβηση του προέδρου και των αδελφών προς επίλυση διαφορών, και προσφυγή στα δικαστήρια μόνο όταν κρίνεται άβολη η διαμεσολάβηση[222]. 22. Αυτά είναι τα Καθήκοντα, και ακόμη αυτά που θα κοινολογούνται με άλλο τρόπο[223].

§11.4. Morris 1855

Ο πρώτος που έγραψε βιβλίο για το τεκτονικό δίκαιο ο πολύ γνωστός στους Αμερικάνους, τέκτων συγγραφέας Robert Morris από το Kentucky, το 1855, οποίο και το εξέδωσε το 1856[224]. Σε αυτό αναφέρει: *«(...)* ***τίποτε δεν είναι τόσο απαραίτητο για το καλό του Τεκτονισμού όσο οι καθαρές απόψεις επί του τεκτονικού δικαίου*** *(...) ως εξ επαγγέλματος συγγραφέας του τεκτονισμού, γνωρίζω ότι λίγα και ασαφή έχουν μέχρι σήμερα γραφτεί σε περιο-*

219 Επειδή δεν υπάρχει μισθός στον σύγχρονο τεκτονισμό, αυτό ερμηνεύεται ισονομία και δικαιοσύνη στην κατανομή αξιωμάτων (αξιοκρατία).

220 Από εδώ απορρέει η σειρά εξόδου από τις εργασίες, όπου πρώτα αποχωρεί ο πρόεδρος και μετά τα μέλη.

221 Ο κανόνας αυτός προβλέπεται ρητά στο αρ. VI §1 και §ακροτελεύτια των Κανονισμών, σελ. 54 και 56 στο πρωτότυπο. Βλ. περισσότερα στο κεφάλαιο περί πειθαρχικού δικαίου.

222 Αρ. VI §ακροτελεύτια.

223 Αρ. VI §ακροτελεύτια. Εννοεί ότι η λίστα δεν είναι περιοριστική.

224 Morris, Robert - A Code of Masonic Law; Being A Practical Exhibit of the Landmarks and Usages of Ancient Craft Masonry, 1856, σελ. 519. Καταχωρήθηκε στο Κογκρέσο το 1855. Από το Kentucky ήταν και ο Grant.

δικά (...) ***το πιο δύσκολο σημείο να αποφασιστεί κατά τη συγγραφή του τεκτονικού δικαίου είναι ο Κανόνας των Οροσήμων.*** *Η διάκριση που πρέπει να γίνει ανάμεσα στους μεγαλύτερους και τους μικρότερους κανόνες, ή μεταξύ των μη αναστρέψιμων οροσήμων και των κατά συμφωνία πρακτικών,* ***μία διάκριση επί της οποίας, όπως το εκλαμβάνω, κάθε Κώδικας Τεκτονικού Δικαίου βασίζεται,*** *ως επί το πλείστον (...)».* Το βιβλίο εκτός από το παλαιότερο είναι και το αναλυτικότερο. Αριθμεί 17 ορόσημα στα οποία ο συγγραφέας κατέληξε, όπως αναφέρει, κατόπιν μελέτης όλων των πρακτικών των Αμερικάνικων Μεγάλων Στοών από το 1790[225].

Και παραθέτει δεκαεπτά κανόνες ή μεγαλύτερες αρχές, όπως τις αποκαλεί, που ονομάζει εν συνεχεία «Οροθέσια»:

1. Τα Τεκτονικά Οροθέσια είναι αναλλοίωτα και επιβλητέα.
2. Ο Τεκτονισμός είναι ένα σύστημα που διδάσκει, συμβολικά, Ταπεινότητα, Ηθική, Επιστήμη, Αγαθοεργία και Αυτοπειθαρχία.
3. Ο Νόμος του Θεού είναι ο κανόνας και το όριο του Τεκτονισμού.
4. Ο Αστικός Νόμος, στο μέτρο που συμβαδίζει με το Θείο, είναι υποχρεωτικός για τους Τέκτονες.
5. Η Τεκτονική Στοά και ο Τεκτονικός Θεσμός είναι ένα και αδιαίρετο όλο.
6. Τα Τεκτονικά προσόντα αφορούν την Πνευματική, Ηθική και Φυσιολογική Φύση του Ανθρώπου.
7. Η ατομική ποιότητα και αξία είναι η βάση για την επίσημη ποιότητα και αξία.
8. Οι επίσημες υποχρεώσεις του Τεκτονισμού είναι εσωτερι(στικ)κής φύσεως.
9. Η επιλογή του Τεκτονικού υλικού και οι γενικές εργασίες του Τεκτονικού Τάγματος είναι εξωτερικές[226].
10. Οι τιμές του Τεκτονισμού είναι η ευγνωμοσύνη του Τάγματος και η έγκριση του Θεού.
11. Η Τεκτονική πρόοδος, τόσο η ιδιωτική όσο και η επίσημη, γίνεται βαθμιδόν.
12. Ο Μεγάλος Διδάσκαλος μπορεί να έχει Αναπληρωτή.
13. Η κεφαλή της Στοάς είναι ο Σεβάσμιος, δεόντως εκλεγμένος από το Τάγμα[227].

---

225 Ακόμη όμως και αυτός, λησμόνησε βασικά οροθέσια, όπως η διαίρεση του συμβολικού τεκτονισμού σε βαθμούς, ενώ αναφέρεται σε ορόσημο, αναφέροντας το δικαίωμα του Μεγάλου Διδασκάλου να διορίζει αναπληρωτή, που μπορεί απλά να αποτελεί ένα καταστατικό άρθρο Μεγάλης Στοάς.

226 Εξωτερικευμένης φύσεως.

227 Εδώ, όπως προϊδεάζει ο συγγραφέας από το 5ο ορόσημο, Τάγμα γίνεται συνώνυμο της Στοάς.

14. Το μέσο επικοινωνίας μεταξύ της κεφαλής και του σώματος της Στοάς είναι οι Επόπτες, καταλλήλως εκλεγμένοι από το Τάγμα.
15. Η υπακοή στο Σεβάσμιο και τους Επόπτες είναι υποχρεωτική μεταξύ των μελών.
16. Η μυστικότης είναι ένα απαραίτητο στοιχείο του Τεκτονισμού.
17. Η Μεγάλη Στοά είναι η ανώτατη αρχή στη σφαίρα της δικαιοδοσίας της, και ελέγχει τόσο τις υποκείμενες Στοές και τους μεμονωμένους Τέκτονες[228], αλλά πάντοτε εντός των ορίων των Αρχαίων Οροθεσίων.

§11.5. Μινεσότα 1856

Η παλαιότερη επίσημη αρίθμηση οροσήμων από Μεγάλη Στοά έγινε στις 9/1/1856 στη Μινεσότα. Ο κατάλογος αναφέρει 26 οροθέσια και ότι αυτά επέχουν θέση Αρχαίων Οροθεσίων της αδελφότητος[229]. Αυτά είναι περισσότερο ένα κανονιστικό κείμενο λειτουργίας της Μεγάλης Στοάς παρά γενικές αρχές του τεκτονισμού. Δεν αναφέρεται καν ποιοί είναι οι τεκτονικοί βαθμοί.

1. Η πίστη στο Ανώτατο Ον, τον «Μεγάλο Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος», που θα τιμωρεί το ελάττωμα και θα ανταμείβει την αρετή, είναι μία απαραίτητη προϋπόθεση για εισδοχή στον ελευθεροτεκτονισμό.
2. Ότι ο ηθικός νόμος που προτρέπει σε αγαθοεργία και χρηστοήθεια, εργασία και μετριοπάθεια, και υποακοή στο νόμο του Κράτους και την κυβέρνηση, είναι ο κανών και οδηγός κάθε τέκτονος, και στον οποίο αυστηρή συμμόρφωση απαιτείται.
3. Ότι η υποταγή στον τεκτονικό νόμο και εξουσία τεκμαίρεται ότι έχει οικειοθελώς γίνει αποδεκτή, και είναι μία αιώνια υποχρέωση.
4. Ότι τα τυπικά και οι τελετές (που περιλαμβάνουν την άγραφη πρακτική) του αληθινού συστήματος του Αρχαίου Τύπου της Υόρκης, και το οποίο αποτελεί μέρος του σώματος του τεκτονισμού, είναι αμετάθετα και ότι δεν απόκειται στην εξουσία κανενός ανδρός ή σώματος ανδρών να προβούν επ'αυτών σε νεωτερισμούς.
5. Ότι φιλονικίες και αγωγές μεταξύ αδελφών είναι αντίθετες στους νόμους και κανονισμούς του τεκτονισμού.
6. Ότι η φιλανθρωπία είναι δικαίωμα ενός τέκτονος, της χήρας αυτού και των ορφανών του, όταν είναι πτωχοί και εστερημένοι, να ζητήσουν, και υποχρέωση του εύπορου αδελφού, να στηρίζει αυτούς.

---

228 Όσον αφορά τους μεμονωμένους τέκτονες, δεν μπορεί να φτάνει μέχρι την παραβίαση της διοικητικής ή οικονομικής αυτονομίας των Στοών.

229 Σελ. 177-178 της έκδοσης του 1909 του Καταστατικού.

7. Ότι η τεκτονική παιδεία είναι σαν φιλανθρωπία, μία αμοιβαία υποχρέωση και δικαίωμα των τεκτόνων.
8. Ότι το δικαίωμα της τεκτονικής επισκέψεως είναι απόλυτο, και καθήκον των τεκτόνων.
9. Ότι οι άνδρες που γίνονται τέκτονες πρέπει να είναι ώριμης ηλικίας, γεννημένοι ελεύθεροι, καλής μαρτυρίας, υποστάσεως και φήμης, όχι παραμορφωμένοι ή ακρωτηριασμένοι, ούτε ευνούχοι[230].
10. Ότι ο Μεγάλος Διδάσκαλος μπορεί να κάνει τέκτονες άμα τη εμφανίσει[231], και μπορεί να το επιτρέψει σε μία Στοά για τον ίδιο λόγο[232], αλλά σε όλες τις άλλες περιπτώσεις ο υποψήφιος πρέπει να προταθεί σε Στοά εν ολομελεία, σε ρητή συνεδρία, και μπορεί να γίνει αποδεκτός σε μεταγενέστερη συνεδρία, δια του αυστηρού ελέγχου της μυστικής ψηφοφορίας, και εγκρινομένου παμψηφεί[233], και πρέπει να καταβάλει ένα καθορισμένο ποσό πριν την εγγραφή του.
11. Είναι υποχρέωση κάθε τέκτονος να είναι ενεργό μέλος σε κάποια Στοά.
12. Ότι ο τέκτων που δεν είναι μέλος καμίας Στοάς παραμένει υποκείμενο της πειθαρχικής εξουσίας του τεκτονισμού[234].
13. Ότι ο Σεβάσμιος και οι Επόπτες κάθε διπλωματούχου[235] Στοάς είναι αυτοδίκαια και αναφαιρέτως αντιπρόσωποι σε, και μέλη της, Μεγάλης Στοάς[236].
14. Ότι κανείς δεν μπορεί να εκλεγεί Σεβάσμιος μίας διπλωματούχου Στοάς (εκτός από την πρώτη εκλογή[237]) παρά μόνο ένας διδάσκαλος που έχει υπηρετήσει ως Επόπτης[238].
15. Ότι κάθε τέκτων πρέπει να δικάζεται από ισάξιούς του, οπότε ο Σεβά-

230 Διάκριση αντικείμενη στον ελληνικό νόμο, βλ. κατωτέρω.

231 «Make masons at sight» - Ο Γερμανός Findel δεν το θεωρεί ορόσημο, αλλά «καθαρά αμερικάνικο σφάλμα» (Longstaff, Lloyd Wood (Editor) - The Kingston Masonic Annual, 1871, σελ. 18).

232 Εννοεί χωρίς να υποστεί την μυητική τελετή μαθητού.

233 Αντικείμενο στην ΑΚ 93 σύμφωνα με το πνεύμα του Ελληνικού νόμου.

234 Αόριστο και μη εφαρμόσιμο. Υπονοεί ότι ο τέκτων αν πάψει να έχει την ιδιότητα του μέλους Στοάς δεν παύει υπό το πνεύμα του τεκτονισμού να είναι «τέκτων», και, όταν επιστρέψει, εισέρχεται με το βαθμό που είχε πριν αποχωρήσει.

235 Warranted δηλ. μέλους της Μεγάλης Στοάς της Μινεσότα. Πλεονασμός, αφού τα οροθέσια απευθύνται μόνο στις Στοές-μέλη της εν λόγω ομοσπονδίας. Τέθηκε για να διευκρινήσει ότι το κείμενο δεν αφορά Στοές άλλων δικαιοδοσιών.

236 Εννοεί μέλη της ΓΣ, αντιπρόσωποι της Στοάς τους.

237 Εννοεί κατά της πρώτες αρχαιρεσίες όταν μία Στοά ιδρύεται.

238 Α΄ ή Β΄ αντιπρόεδρος.

σμιος δεν μπορεί να δικασθεί από τη Στοά του[239].

16. Ότι καμία έφεση στη Στοά δεν επιτρέπεται ενάντια στην απόφαση του Σεβασμίου ή των Εποπτών όταν αναπληρώνουν το Σεβάσμιο εν απουσία του.
17. Ότι η τεκτονική επικοινωνία με φερόμενο ή αποβληθέντα τέκτονα, συντελεί παραβίαση καθήκοντος και προσβολή ενάντια στον τεκτονικό νόμο.
18. Ότι η επαναφορά στα δικαιώματα του τεκτονισμού από τη Μεγάλη Στοά δεν επαναφέρει την ιδιότητα του μέλους στη Στοά από την οποία απεβλήθη[240].
19. Ότι η αδυναμία μίας Στοάς να εργαστεί για ένα έτος, είναι λόγος αφαίρεσης της Χάρτας Λειτουργίας[241].
20. Ότι είναι υποχρέωση και δικαίωμα κάθε διπλωματούχου Στοάς να αντιπροσωπεύεται στη Μεγάλη Στοά στις Γενικές της Συνελεύσεις.
21. Ότι η Μεγάλη Στοά έχει την ανώτατη και αποκλειστική δικαιοδοσία εντός των γεωγραφικών της ορίων, εφ'όλων των ζητημάτων του Αρχαίου Θεωρητικού τεκτονισμού.
22. Ότι η απόφαση του εν ενεργεία Μεγάλου Διδασκάλου ή του αναπληρωτού αυτού, ή του Μεγάλου Επόπτου, που καταλαμβάνει τη θέση του εν απουσία του, δεν εφεσιβάλλεται[242].
23. Ότι το αξίωμα του Μεγάλου Διδασκάλου είναι πάντοτε εκλέξιμο και λαμβάνει χώρα ετησίως απο τη Μεγάλη Στοά.
24. Ότι μία Μεγάλη Στοά συγκροτούμενη από τους Αξιωματικούς της και τους Αντιπροσώπους, πρέπει να συνέρχεται τουλάχιστον ετησίως, για να συμβουλεύει και να ενεργεί αναφορικά με τα συμφέροντα της Αδελφότητος της δικαιοδοσίας της.
25. Ότι όλοι οι αξιωματικοί της Μεγάλης και των υποκειμένων Στοών πρέπει να είναι Διδάσκαλοι τέκτονες.
26. Ότι σχισματικά και πολιτικά θέματα δεν συζητούνται στη Στοά, και κάθε τέκτων που προτείνει τέτοιο θέμα, θέτει εαυτόν υποκείμενο σε πειθαρχικό έλεγχο της Στοάς.

---

239 Παντελώς αντιφατικό, προσβάλλον την υπέρτερη αρχή της απολύτου ισότητος των ανθρώπων και των τεκτόνων που πρεσβεύει ο τεκτονισμός, αντικείμενο στην Ελλάδα στην ΑΚ 89 αλλά και παράλογο, αφού δεν αναφέρει ποιός θα τον δικάσει.

240 Το αρ. 18 αναγνωρίζει έμμεσα την αρχή της διοικητικής αυτονομίας κάθε Στοάς, που περιέχει και την πειθαρχική αυτονομία.

241 Δηλ. λόγος αυτοδίκαης αποβολής από την ομοσπονδία.

242 Στην Ελλάδα η ρήτρα θα ήταν άνευ νομική υπόστασης, διότι το ΔΣ δρα συλλογικώς και απόφαση του προέδρου μόνο είναι απολύτως άκυρη.

§11.6. Mackey 1858

Ο Albert Mackey ήταν Διδάκτωρ της ιατρικής και ο γνωστότερος και πιο αναγνωρισμένος Αμερικάνος συγγραφέας του τεκτονισμού. Μεγάλος Γραμματέας της Μεγάλης Στοάς της Νοτίου Καρολίνας, μεταξύ των πολλών έργων του συγκαταλέγονται μελέτες περί τεκτονικού δικαίου σε μία εποχή που δεν υπήρχαν ιδιαίτεροι αντίπαλοι με νομικές γνώσεις για να τον αντικρούσουν[243]. Στο έργο του «The Principles of Masonic Law: A Treatise on the Constitutional Laws, Usages and Landmarks of Freemasonry», που δημοσιεύτηκε το 1856, αγνοεί πλήρως τα οροθέσια πλην εκείνων που αναφέρονται στα 39 άρθρα του George Payne, που αποτελούν μέρος των Σ Άντερσον της έκδοσης του 1723, τα οποία ανέφερε εκεί ότι μόνο αυτά τύγχαναν οικουμενικής αποδοχής, αλλά έχασαν την αξία τους από τότε που η Μεγάλη Στοά της Αγγλίας άρχισε να τα τροποποιεί.

Η λίστα του με τα 25 οροθέσια κυκλοφόρησε το 1858[244]. Ουδέποτε την ανακάλεσε ή τροποποίησε ρητά, και είναι η πλέον αποδεκτή παγκοσμίως, απλά και μόνο επειδή είναι η γνωστότερη[245]. Αυτή αναφέρει:

1. Τα σημεία αναγνώρισης.
2. Η διαίρεση του συμβολικού τεκτονισμού σε τρεις βαθμούς.
3. Ο μύθος του 3ου βαθμού[246].
4. Η διακυβέρνηση της οργανώσεως από ένα πρόεδρο που ονομάζεται Μεγάλος Διδάσκαλος που εκλέγεται από το σώμα των τεκτόνων.
5. Το προνόμιο του Μεγάλου Διδασκάλου να προεδρεύει κάθε σύνοδο της αδελφότητος, οπουδήποτε και οποτεδήποτε συνέρχεται.
6. Το προνόμιο του Μεγάλου Διδασκάλου να δίνει άδεια για απονομή βαθμών σε άτακτα χρονικά διαστήματα.
7. Το προνόμιο του Μεγάλου Διδασκάλου να ανοίγει και λειτουργεί Στοές[247].
8. Το προνόμιο του Μεγάλου Διδασκάλου να κάνει τέκτονες άμα τη εμφανίσει.

---

243 Αναφέρει ο Coil στη Masonic Encyclopedia, 1961, σελ. 390.

244 Στο περιοδικό που εξέδωσε ο ίδιος, The American Quarterly Review of Freemasonry and Its Kindred Sciences, τόμ. 1, 1858 και εν συνεχεία στο έργο του A Text Book of Masonic Jurisprudence. Illustrating the Written and Unwritten Laws of Freemasonry, 1859.

245 Πολλές Μεγάλες Στοές αλλά και συγγραφείς, όπως ο Paton Ch., τα παραθέτουν αυτούσια χωρίς καν να αιτιολογούν τη συγκεκριμένη επιλογή τους, ενώ μοιάζουν να αγνοούν την ύπαρξη των περισσοτέρων καταλόγων των άλλων συγγραφέων που παραθέτουμε.

246 Στον βαθμό του διδασκάλου (3ου), ο μύθος αφορά τον Αρχιτέκτονα Χιράμ Αμπίφ, που δολοφονήθηκε από τρεις νέους εργάτες επειδή τους αρνήθηκε την αποκάλυψη των μυστικών του διδασκάλου.

247 Δηλ. να «ιδρύει» Στοά για λίγο χρονικό διάστημα, στην οποία δεν είναι μέλος. Παντελώς ανύπαρκτη ιδιότητα ή δυνατότητα στον Ελληνικό νόμο.

9. Η ανάγκη των τεκτόνων να συνέρχονται σε Στοές.
10. Η διοίκηση της Στοάς από ένα Σεβάσμιο και δύο Επόπτες.
11. Η ανάγκη κάθε Στοά, όταν συνέρχεται, να είναι επαρκώς στεγασμένη.
12. Το δικαίωμα κάθε τέκτονος να αντιπροσωπεύεται στις γενικές συνελεύσεις της αδελφότητας και να δίδει οδηγίες στους αντιπροσώπους[248].
13. Το δικαίωμα κάθε τέκτονος να εφεσιβάλει την απόφαση της Στοάς του στη Μεγάλη Στοά ή τη γενική συνέλευσή της.
14. Το δικαίωμα κάθε τέκτονος να επισκέπτεται και να παρακάθηται σε κάθε κανονική Στοά.
15. Ουδείς επισκέπτης άγνωστος στους παρόντες αδελφούς ή σε κάποιον από αυτούς ως τέκτων, δεν μπορεί να εισέλθει μία Στοά χωρίς να εξετασθεί σύμφωνα με το αρχαίο έθιμο[249].
16. Καμία Στοά δεν μπορεί να παρέμβει στις εργασίες άλλης, ούτε να δίνει βαθμούς σε αδελφούς που είναι μέλη άλλων Στοών[250].
17. Κάθε τέκτων υπόκειται στους νόμους και κανονισμούς της δικαιοδοσίας στην οποία κατοικεί, και αυτό ακόμη και εάν δεν είναι μέλος καμίας Στοάς[251].
18. Ο υποψήφιος πρέπει να είναι άνδρας, σωματικά ακέραιος, γεννημένος ελεύθερος, και ώριμης ηλικίας.
19. Η πίστη στην ύπαρξη του Θεού ως του Μεγάλου Αρχιτέκτονος του Σύμπαντος.
20. Η πίστη στην ανάσταση σε μία μέλλουσα ζωή[252].
21. Ένα βιβλίο του νόμου αποτελεί ένα απαραίτητο μέρος του διάκοσμου κάθε Στοάς.
22. Η ισότης όλων των τεκτόνων.
23. Η μυστικότης του θεσμού.
24. Η θεμελίωση μίας θεωρητικής επιστήμης επί μίας πρακτικής τέχνης και η συμβολική χρήση και εξήγηση των όρων αυτής της τέχνης.
25. Ότι αυτά τα ορόσημα δεν μπορούν ποτέ να αλλάξουν[253].

---

248 Εννοεί τις ΓΣ της ομοσπονδίας.

249 Αναφορά στο αρ. VI §6 των Καθηκότων του 1723.

250 Αρχή της διοικητικής αυτονομίας. Ωστόσο προτιμάμε να κάνουμε διάκριση μεταξύ μυήσεως και απόκτησης της ιδιότητας μέλους σε Στοά.

251 Νομικά αδύνατον στη σημερινή εποχή.

252 Η θεώρηση της μετεμψύχωσης αντλείται μάλλον από τον πυθαγορισμό: βλ. Mackey A. & Singleton R. - The History of Freemasonry, 1898, τόμ. II σελ. 360 και Chaignet Ed. - Pythagore et la philosophie pythagoricienne, 1873, τόμ. I σελ. 5, 36, 132, 264 και τόμ. II σελ. 82, 190, 176, 185.

253 Το απόλυτο αυτό καταληκτικό ορόσημο αυτοπαγίδευσε τον Mackey στην αδυναμία του να αλλάξει ή βελτιώσει τη λίστα με τα ορόσημά του.

§11.7. Simons 1864

Ο John Simons υπήρξε Σεβάσμιος της Στοάς York νο. 367 της Νέας Υόρκης από το 1837 μέχρι το 1850. Απεβλήθη το 1838 λόγω ανυπακοής σε οδηγία της Μεγάλης Στοάς. Θεωρείται αυθεντία στο τεκτονικό δίκαιο. Διετέλεσε Μεγάλος Διδάσκαλος της Μεγάλης Στοάς της Νέας Υόρκης το 1861. Έγραψε το 1864 ένα βιβλίο με τίτλο «Τεκτονική Νομολογία»[254] όπου παραθέτει 15 ορόσημα και τα αναλύει σε 300 σελίδες. Αναφέρει δε χαρακτηριστικά, ότι δεν περιέλαβε σε αυτά κανονισμούς, που απορρέουν από αυτά, όπως εσφαλμένα πράττουν άλλοι. Τα ορόσημά του είναι:

1. Η πίστη στην ύπαρξη ενός Ανώτατου Όντος και στην αθανασία της ψυχής.
2. Ότι ο ηθικός νόμος, ο οποίος περιλαμβάνει μεταξύ άλλων αγαθοεργία και χρηστοήθεια, εργασία και μετριοπάθεια, είναι ο κανών και οδηγός κάθε τέκτονος.
3. Σεβασμός και συμμόρφωση στον αστικό νόμο του Κράτους, και στους τεκτονικούς κανονισμούς της δικαιοδοσίας του τόπου κατοικίας του τέκτονος[255].
4. Ότι οι νεομυηθέντες τέκτονες πρέπει να είναι γεννημένοι ελεύθεροι[256], νομίμου ηλικίας[257], υποστάσεως και φήμης κατά το χρόνο εισδοχής.
5. Τα σημεία αναγνώρισης, και γενικά τα τυπικά και οι τελετές των τριών βαθμών του τεκτονισμού.
6. Ότι η απόφαση του Σεβασμίου δεν εφεσιβάλλεται ενώπιον της Στοάς, όπως και αυτή του Επόπτου όταν τον αναπληρώνει[258].
7. Ότι ουδείς δύναται να γίνει Σεβάσμιος μίας διπλωματούχου Στοάς μέχρις ότου να έχει εγκατασταθεί και υπηρετήσει ένα χρόνο ως Επόπτης.
8. Ότι όταν ένας άνδρας καταστεί τέκτων, δεν αποκτά μόνο την ιδιότητα του μέλους στη συγκεκριμένη Στοά που τον δέχεται, αλλά, υπό την ευ-

254 Simons John W. - A Familiar Treatise on the Principles and Practice of Masonic Jurisprudence. 1st ed. 1864, σελ. 320. Ο όρος «jurisprudence» στο αγγλοσαξωνικό δίκαιο είναι ευρύτερος από τον Ελληνικό και περιλαμβάνει σε μεγάλο βαθμό και τους κανόνες δικαίου.

255 Εννοεί της δικαιοδοσίας στην οποία υπάγεται ο τέκτων, θεωρώντας δεδομένο ότι υπάγεται σε Στοά του τόπου κατοικίας του.

256 Ας θυμηθούμε ότι σε πολλές πολιτείες των ΗΠΑ η δουλεία δεν καταργήθηκε πριν τον εμφύλιο (1861-5), όταν γραφόταν το παρόν.

257 Ορθά τίθεται το συμβατό με την ηλικία ενηλικίωσης όπως αυτή καθορίζεται από τους εκάστοτε νόμους του Κράτους, στους οποίους το άρθρο παραπέμπει.

258 Για τον ίδιο λόγο τον οποίο αναφέραμε και ενωτέρω, αυτή η ρήτρα θα ήταν άκυρη υπό το Ελληνικό δίκαιο.

ρεία έννοια, καθίσταται ένα με την όλη τεκτονική οικογένεια· και ως εκ τούτου αποκτά το δικαίωμα να επισκέπτεται, τεκτονικά, κάθε κανονική Στοά, εκτός όταν τέτοια επίσκεψη δύναται να παρενοχλήσει την αρμονία των εργασιών της Στοάς της οποίας προτίθεται να επισκευθεί.

9. Το προνόμιο του Μεγάλου Διδασκάλου να προεδρεύει κάθε συνάθροιση της αδελφότητος[259], εντός των ορίων της δικαιοδοσίας του, να κάνει τέκτονες άμα τη εμφανίσει σε κανονική Στοά, και να δίδει άδειες για τη συγκρότηση νέων Στοών.
10. Ότι ουδείς δύναται να καταστεί τέκτων παρά μόνο εντός κανονικής Στοάς, νομίμως συγκληθείσας, μετά από ψηφοφορία, και αποδοχή δια ομοφώνου αποφάσεως, παρεκτός εάν γίνει τέκτων άμα τη εμφανίσει από το Μεγάλο Διδάσκαλο.
11. Ότι η ψήφος για υποψηφίους είναι αυστηρώς και απαρεγκλίτως μυστική.
12. Ότι η Στοά δεν μπορεί να δικάσει το Σεβάσμιό της[260].
13. Ότι κάθε τέκτων υπόκειται στους νόμους και κανονισμούς της δικαιοδοσίας στην οποία κατοικεί, ακόμη και εάν είναι μέλος Στοάς άλλης δικαιοδοσίας[261].
14. Το δικαίωμα της αδελφότητας υπό την ευρεία έννοια να αντιπροσωπεύεται στη Μεγάλη Στοά, και να δίδει οδηγίες στους αντιπροσώπους της.
15. Ότι ο γενικός σκοπός και η μορφή της οργάνωσης, όπως περιήλθε σε εμάς από τους πατέρες μας, πρέπει να διατηρηθούν απαραβίαστοι, και να μεταδοθούν στους συνεχιστές μας εσαεί.

§11.8. Woodruff 1866

Ο William Woodfuff υπήρξε μεγάλος αξιωματικός της Μεγάλης Στοάς της Νέας Υόρκης. Εξέδωσε το 1866[262] τον τεκτονικό κώδικα της Μεγάλης Στοάς της Νέας Υόρκης ο οποίος απαριθμεί 31 ορόσημα:

1. Ότι η πίστη στο Ανώτατο Ον, τον «Μεγάλο Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος», ο οποίος θα τιμωρεί το ελάττωμα και θα ανταμείβει την αρετή, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την εισδοχή στο τεκτονισμό.
2. Ότι ο ηθικός νόμος που περιλαμβάνει τη φιλανθρωπία και την μετριοφροσύνη, την εργατικότητα και τη σοβαρότητα, καθώς και ο σεβασμός στο νόμο και την αστική κυβέρνηση, είναι ο κανόνας και ο οδη-

259 Ανεφάρμοστο στην Ελληνική έννομη τάξη.
260 Ανεφάρμοστο στην Ελληνική έννομη τάξη.
261 Ανεφάρμοστο στην Ελληνική έννομη τάξη.
262 Αναθεωρημένη έκδοση το 1868, απ'όπου αντλούμε τις πληροφορίες.

γός κάθε τέκτονος, στον οποίο αυστηρή συμμόρφωση απαιτείται.

3. Ότι η υπακοή στον τεκτονικό νόμο και εξουσία, θεωρούμενη εθελοντικώς αποδεκτή, είναι μία διαρκής υποχρέωση, και μπορεί να απεμπολη-θεί μόνο με την παρεμβολή της ανώτατης κυβερνητικής αρχής του τεκτονισμού.
4. Ότι τα τυπικά και οι τελετές (που περιλαμβάνουν την άγραφη γλώσσα) του πραγματικού συστήματος του Αρχαίου τύπου της Υόρκης[263], το οποίο αποτελεί μέρος του σώματος του τεκτονισμού, είναι αμετάβλητα, και ότι δεν απόκειται στην εξουσία κανενός ανθρώπου να επιφέρει καινοτομίες επ' αυτών.
5. Ότι έριδες και αστικές αντιδικίες (αγωγές) μεταξύ αδελφών είναι ενάντιες στους νόμους και τους κανονισμούς του τεκτονισμού.
6. Ότι η φιλανθρωπία είναι δικαίωμα του τέκτονος, της χήρας αυτού και των ορφανών, όταν είναι πτωχοί ή στερημένοι, να ζητούν, και των εύπορων να επικουρούν.
7. Ότι η τεκτονική εκπαίδευση είναι, όπως η αγαθοεργία, ένα αμοιβαίο δικαίωμα και καθήκον των τεκτόνων.
8. Ότι το δικαίωμα της επίσκεψης, τεκτονικώς, είναι απόλυτο δικαίωμα, αλλά μπορεί να αφαιρεθεί ή να περιορισθεί με ειδικούς κανονισμούς[264].
9. Ότι οι άνδρες που γίνονται τέκτονες πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος ηλικίας, να είναι γεννημένοι ελεύθεροι, καλής μαρτυρίας, υποστάσεως και φήμης, όχι παραμορφωμένοι ή ακρωτηριασμένοι, ούτε γυναίκες, ούτε ευνούχοι.
10. Ότι ουδείς μπορεί να γίνει τέκτων εκτός νομίμου Στοάς, προσηκόντως προσκληθείσης, ενεργώντας (πλην της περίπτωσης που ο Μεγάλος Διδάσκαλος κάνει τέκτονα άμα τη εμφανίσει) υπό αδιεκδίκητη χάρτα λειτουργία ή άδειας, και στον τόπο όπου αναφέρεται σε αυτή.
11. Ότι ο Μεγάλος Διδάσκαλος μπορεί να κάνει τέκτονες άμα τη εμφανίσει, προσωπικά, και εντός νομίμου Στοάς, και μπορεί δώσει σε μία Στοά άδεια για τον ίδιο λόγο· αλλά σε όλες τις άλλες περιπτώσεις ο υποψήφιος πρέπει να προταθεί σε Στοά εν ολομελεία, σε ρητή συνεδρία, και μπορεί να γίνει αποδεκτός μόνο σε συνεδρία που έπεται, δια του αυστηρού

263 Προφανώς αναφέρεται στο καταστατικό της «Μεγάλης Στοάς των Αρχαίων» που συγχωνεύθηκε το 1813 με αυτή των «Μοντέρνων» στην Αγγλία, το αποκαλούμενο «Ahiman Rezon».

264 Το δικαίωμα επίσκεψης τέκτονος σε ξένη προς αυτόν Στοά κάθε χώρας είναι μία τεκτονική παράδοση, όταν οι λοθοξόοι -μόνο αυτοί- είχαν δικαίωμα να ταξιδεύουν και οι Στοές να τους υποδέχονται. Ωστόσο, όπως καταδεικνύει και το εν λόγω άρθρο, μία Στοά δεν είναι νομικά υποχρωμένη να δέχεται τρίτους, μη μέλη της.

ελέγχου της μυστικής ψηφοφορίας, δια ομοφώνου αποφάσεως, και πρέπει να καταβάλει ένα καθορισμένο ποσό πριν την εισδοχή του.

12. Ότι η ψηφοφορία για τους υποψηφίους ή για την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους είναι αυστηρώς και απαρεγκλίτως μυστική.
13. Ότι η αίτηση για να γίνει κανείς τέκτων αφότου κατατεθεί και παραπεμφθεί προς έγκριση, δεν μπορεί να ανακληθεί, αλλά πρέπει να εξετασθεί βάσει πορίσματος επιτροπής και ψηφοφορίας[265].
14. Ότι η ψηφοφορία για κάθε χωριστό βαθμό είναι αναφαίρετο δικαίωμα, όταν ζητηθεί.
15. Ότι η μύηση κάθιστά έναν άνδρα τέκτονα· αλλά πρέπει να λάβει το βαθμό του διδασκάλου τέκτονος, και να υπογράψει το καταστατικό, πριν καταστεί μέλος της Στοάς[266].
16. Ότι είναι υποχρέωση κάθε τέκτονος να είναι ταμειακώς ενήμερος με τη Στοά του.
17. Ότι μία Στοά που λειτουργεί υπό προσωρινή χάρτα λειτουργίας είναι προσωρινή Στοά, και δεν έχει δικαίωμα αντιπροσώπευσης στη Μεγάλη Στοά, και αυτοί που την απαρτίζουν δεν απεμπολούν την ιδιότητα του μέλους άλλης Στοάς, ωστόσο όμως αυτή η ιδιότητα τελεί υπό αναστολή[267].
18. Ότι ο Σεβάσμιος και οι Επόπτες κάθε διπλωματούχου Στοάς πρέπει να επιλέγονται ετησίων μεταξύ των μελών της, και εάν εγκατασταθούν, δεν μπορούν να παραιτηθούν από το αξίωμά τους όσο χρόνο διαρκεί η εκλογή τους· και είναι αυτοδικαίως και αναφαιρέτως, αντιπρόσωποι και μέλη της Μεγάλης Στοάς[268]· και στην περίπτωση στην οποία δεν μπορούν

---

265 Εννοείται ότι αυτό δεν αφορά το δικαίωμα του υποψηφίου να αποσυρθεί, αφού, εάν είναι αναφαίρετο δικαίωμα κάθε μέλους να αποχωρεί αποτεδήποτε από μία ένωση, με μονομερή απευθυντέα δήλωση, πολλώ δε μάλλον είναι δικαίωμα υποψηφίου να ανακαλεί οποτεδήποτε και αναιτιολογήτως την αίτηση εισδοχής του.

266 Εδώ το άρθρο καθιστά τους μαθητές και τους εταίρους δόκιμα μέλη και όχι μέλη της Στοάς, που δεν ισχύει στην Ελλάδα. Όσον δε αφορά την υπογραφή του καταστατικού, η αίτηση προσχώρησης σε Στοά και η αποδοχή αυτής, δεσμεύουν το νέο μέλος υπό την έννοια ότι με τον τρόπο αυτό, χωρίς να απαιτείται πανηγυρικός τύπος, τεκμαίρεται ότι έχει αποδεχθεί τους όρους του καταστατικού.

267 Ο ίδιος κώδικας της Νέας Υόρκης αναφέρει (αρ. 2§2 του από έτους 1868 καταστατικού) ότι ο τέκτων δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα μέλος πλειόνων Στοών. Όμως η περίπτωση αφορά διττή ιδιότητα μέλους ΔΣ σε Νέα Υόρκη και New Jersey και δεν αποκλείει από την αρχή της πολλαπλότητος των σωματείων, με την εξαίρεση ότι το μέλος δεν μπορεί να έχει διττή υποψηφιότητα για το ΔΣ της Μεγάλης Στοάς (βλ. ερμηνεία σε σελ. 75 του καταστατικού του 1868).

268 Εννοεί μέλη της ΓΣ.

να παρευρεθούν στη Μεγάλη Στοά, ένας εκπρόσωπός τους μπορεί να διορισθεί από τη Στοά για να την αντιπροσωπεύσει, ο οποίος σε αυτή την περίπτωση θα έχει τρεις ψήφους[269].

19. Ότι ουδείς δύναται να εκλεγεί Σεβάσμιος μίας διπλωματούχου Στοάς (εκτός από την πρώτη εκλογή) πλην εάν έχει υπηρετήσει ως Επόπτης.
20. Ότι δεν επιτρέπεται δικαίωμα εφέσεως στη Στοά κατά αποφάσεως του Σεβασμίου, ή του Επόπτου όταν προεδρεύει εν απουσία του[270].
21. Ότι κάθε τέκτων πρέπει να δικάζεται από τους όμοιούς του· και συνεπώς ο Σεβάσμιος δεν μπορεί να δικασθεί από τη Στοά του[271].
22. Ότι η συναναστροφή με έναν άτακτο ή αποβεβλημένο τέκτονα αποτελεί παράβαση καθήκοντος, και προσβολή του τεκτονικού νόμου[272].
23. Ότι η ανάκτηση των τεκτονικών δικαιωμάτων με απόφαση της Μεγάλης Στοάς δεν επαναφέρει την ιδιότητα του μέλους στον τιμωρηθέντα στη Στοά του.
24. Ότι ο τέκτων ο οποίος δεν είναι μέλος κάποιας υποκείμενης Στοάς παραμένει υποκείμενο στην πειθαρχική εξουσία του τεκτονισμού[273].
25. Ότι οι πειθαρχικές εξουσίες μίας Στοάς δεν μπορούν να σκηθούν για παράβαση του ηθικού νόμου (σε αντίθεση με τους αστικούς νόμους), μέχρις ότου ο παραβάτης έχει κληθεί προς συμμόρφωση τρις από το Σεβάσμιο ή τους Επόπτες της Στοάς του.
26. Ότι η αδυναμία μίας Στοάς να εργαστεί για ένα έτος, είναι λόγος αφαίρεσης της Χάρτας Λειτουργίας[274].
27. Ότι είναι υποχρέωση και δικαίωμα κάθε διπλωματούχου Στοάς να αντιπροσωπεύεται στη Μεγάλη Στοά στις Γενικές της Συνελεύσεις.
28. Ότι η Μεγάλη Στοά έχει την ανώτατη και αποκλειστική δικαιοδοσία εντός των γεωγραφικών της ορίων, εφ'όλων των ζητημάτων του Αρχαίου Θεωρητικού τεκτονισμού.
29. Ότι η απόφαση του εν ενεργεία Μεγάλου Διδασκάλου ή του αναπληρωτού αυτού, ή του Μεγάλου Επόπτου, που καταλαμβάνει τη θέση του εν απουσία του, δεν εφεσιβάλλεται[275].

---

269 Ανεφάρμοστο στην Ελληνική έννομη τάξη.

270 Ανεφάρμοστο στην Ελληνική έννομη τάξη.

271 Όπως έχουμε ήδη αναφέρει, παντελώς ανεφάρμοστο στην Ελληνική έννομη τάξη.

272 Ανεφάρμοστο γενικώς.

273 Ανεφάρμοστο στην Ελληνική έννομη τάξη, αντιφατικό με το όλο πνεύμα των οροσήμων και με αδύνατο περιεχόμενο.

274 Δηλ. λόγος αυτοδίκαης αποβολής από την ομοσπονδία.

275 Στην Ελλάδα η ρήτρα θα ήταν άνευ νομική υπόστασης, διότι το ΔΣ δρα συλλογικώς και απόφαση του προέδρου μόνο είναι απολύτως άκυρη, όπως η αντίστοιχη Σεβασμίου.

30. Ότι το αξίωμα του Μεγάλου Διδασκάλου είναι πάντοτε εκλέξιμο και λαμβάνει χώρα ετησίως απο τη Μεγάλη Στοά.
31. Ότι μία Μεγάλη Στοά συγκροτούμενη από τους Αξιωματικούς της και τους Αντιπροσώπους, πρέπει να συνέρχεται τουλάχιστον ετησίως, για να συμβουλεύει και να ενεργεί αναφορικά με τα συμφέροντα της Αδελφότητος της δικαιοδοσίας της.

§11.9. Lockwood 1867

Ο Luke Lockwood[276] αναφέρει ότι τα ορόσημα είναι εσωτερικά και εξωτερικά. Τα πρώτα αφορούν τα έθιμα και διδαχές που εμπεριέχονται στα τυπικά (λ.χ. στο τυπικό μαθητού, βλ. §55) και τα δεύτερα αφορούν τα Αρχαία Καθήκοντα, Έθιμα και Κανονισμούς που έχουν υιοθετηθεί από αμνημονεύτων χρόνων για την καλύτερη διακυβέρνηση του τάγματος. Χωρίς να τα διαχωρίζει, παραθέτει 19 ορόσημα:

1. Πίστη στην ύπαρξη ενός Ανωτάτου Όντος, σε κάποια αποκάλυψη της θέλησής Του, στην Ανάσταση του Σώματος και στην Αθανασία της Ψυχής.
2. Οι διαβεβαιώσεις και οι τρόποι αναγνώρισης και ο Θρύλος του Τρίτου Βαθμού.
3. Η αποδοχή των ηθικών αρετών, του εθελοντισμού και των θεωριών της Φυσικής Θρησκείας, δια συμβόλων που προέρχονται από το Ναό του Σολομώντα και την παράδοσή του, και από τις συνήθειες και πρακτικές που τηρούνται και από εργαλεία και υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή του.
4. Ότι οι Τέκτονες πρέπει να υπακούουν στον ηθικό νόμο και στην κυβέρνηση της χώρας στην οποία ζουν.
5. Ότι ο Μεγάλος Διδάσκαλος είναι η Κεφαλή του Τάγματος.
6. Ότι ο Σεβάσμιος είναι η Κεφαλή της Στοάς.
7. Ότι η Μεγάλη Στοά είναι η Ανώτατη Κυβερνητική Αρχή εντός της γεωγραφικής δικαιοδοσίας της.
8. Ότι κάθε Στοά έχει σύμφυτο δικαίωμα να αντιπροσωπεύεται στη Μεγάλη Στοά από τους τρεις πρώτους αξιωματικούς της ή τους εκπροσώπους τους.
9. Ότι κάθε Στοά έχει την εξουσία να κάνει Τέκτονες, και να διαχειρίζεται τις δικές της υποθέσεις[277].

---

276 Lockwood L. - Masonic Law and practice, 1867, βιβλίο 144 σελίδων όπου ο συγγραφέας έχει λάβει υπόψη του τα έργα των Oliver, Mackey, Simons και Chase.

277 Διοικητική αυτονομία που περιλαμβάνει την εξουσία να επιλέγει τα μέλη της.

10. Ότι κάθε υποψήφιος πρέπει να είναι άνδρας, νόμιμης ηλικίας[278], γεννημένος από ελεύθερους γονείς, χωρίς περιορισμούς της ελευθερίας του, και καλοστεκούμενος και με σώας τας φρένας, όπως ένας άνδρας οφείλει να είναι.
11. Ότι κανένας υποψήφιος δεν μπορεί να γίνει δεκτός παρά μόνο με ομόφωνη απόφαση, μετά από έγκαιρη αίτηση εισδοχής και προσήκουσα εξέταση αναφορικά με τα προσόντα του.
12. Ότι η ψηφοφορία είναι απαραβιάστως μυστική.
13. Ότι όλοι οι Τέκτονες, ως τέτοιοι, είναι ίσοι.
14. Ότι όλες οι Στοές είναι ίσες.
15. Ότι όλες οι Μεγάλες Στοές είναι ίσες.
16. Ότι ουδείς δύναται να εγκατασταθεί Σεβάσμιος Στοάς εκτός εάν είναι πρώην Επόπτης, εκτός άδειας από το Μεγάλο Διδάσκαλο.
17. Ότι οι διαβεβαιώσεις, τρόποι αναγνώρισης και οι τύποι και οι τελετές που ακολουθούνται ως προς την απόδοση βαθμών είναι μυστικές.
18. Ότι δεν επιτρέπονται καινοτομίες επί του σώματος του Τεκτονισμού.
19. Ότι τα Αρχαία Ορόσημα είναι ο Ανώτατος Νόμος, και δεν μπορεί να αλλάξει ή να καταργηθεί.

§11.10. Findel 1871

Ο J. G. Findel ήταν γερμανός ιστορικός από τη Λειψία και ένας από τους καλύτερους ιστορικούς του τεκτονισμού, της (πρώτης) «σχολής αντικειμενικής ιστορικής έρευνας», μαζί με τους Begemann W., Kloss G., Crause K.-C.-F. και τους Άγγλους Gould R.-F., Hughan W.-J. και Thorp J.

Ο Findel σχολιάζοντας την εσφαλμένη -κατ' αυτόν- αμερικάνικη προσέγγιση της αρίθμησης των οροθεσίων, στην οποία οι τελευταίοι συγχέουν διαχρονικούς κανόνες με καταστατικές ρήτρες Μεγάλων Στοών καταλήγει σε μία ενδεικτική λίστα 9 οροθεσίων αναφέροντας τα εξής[279]:

«Εάν συναθροίσουμε τα Αρχαία Καθήκοντα και τις οικουμενικές παραδόσεις, και εάν αφαιρέσουμε απ'αυτά τα λιγότερο ουσιώδη, θα καταλήξουμε σε αυτά που μπορούν να υπολογισθούν ως στιβαρά και απαραβίαστα Οροθέσια. Αυτά είναι:

1. Η αναγνώριση από αυτούς που επιθυμούν να μυηθούν στο Τάγμα αυτής της παγκοσμίου θρησκείας στην οποία όλοι οι άνθρωποι συμφωνούν,

278 Δηλ. ενήλικος.

279 Σε Longstaff, Lloyd Wood (Editor) - The Kingston Masonic Annual, 1871. Edited by LL. W. Longstaff, σελ. 15 επ.

δηλ. στον ηθικό νόμο, χωρίς καμία αναφορά σε κάποιες συγκεκριμένες θρησκευτικές γνώμες ή μεταφυσικές απόψεις.

2. Η αντίληψη περί του Τάγματος ως του κέντρου ενότητος όλων των ελεύθερων ανδρών καλής φήμης δηλ. ως την ένωση που υπερκερά όλα τα όρια και διακρίσεις της ζωής, όπως κοινωνική τάξη, θρησκεία, εθνικότητα, ή χρώμα (η μορφή της Στοάς που αρχίζει από την Ανατολή έως τη Δύση κλπ).
3. Ότι κάθε Αδελφός Τέκτων είναι μέλος του όλου Τάγματος, και κατά συνέπεια έχει το δικαίωμα εισόδου ως επισκέπτης σε όλες τις κανονικές Στοές, και το δικαίωμα προσχώρησης[280] (ο Τεκτονισμός είναι οικουμενικός, και όλοι οι Αδελφοί δεν συγκροτούν παρά μία Στοά).
4. Η όροι μυήσεως, όπως η ελευθερία του πνεύματος, η καλή μόρφωση, η ώριμη ηλικία, ο καλός ηθικός χαρακτήρας, η άμεμπτη συμπεριφορά, και η καλή διαγωγή· και η υποχρέωση κάθε Στοάς να διερευνά τα περί του υποψηφίου.
5. Το αξίωμα, ότι κάθε μορφής ανωτερότητα μεταξύ Αδελφών εξαρτάται ολικά και αποκλειστικά από την αληθώς εσωτερική αξία, και ατομική αξία, όχι από τις συγκυρίες της εξωτερικής ζωής, όπως η γέννηση, υγεία κλπ, και συνεπώς ότι όλοι οι Τέκτονες είναι ίσοι.
6. Η υποχρέωση, έαν είναι δυνατόν, διευθέτησης όλων των διαφορών εντός της Αδελφότητος, και η αυθυποβολή στις αποφάσεις της Στοάς, ή της Μεγάλης Στοάς.
7. Η εφαρμογή καλής αλληλεγγύης και αδελφικής αγάπης, και η αυτοβελτίωση, και η απαγόρευση εκφοράς ιδιωτικών διενέξεων, ιδίως πολιτικής ή θρησκευτικής φύσεως, εντός της θύρας της Στοάς.
8. Η υποχρέωση διακριτικότητος απέναντι στους μη τέκτονες και της διατήρησης μυστικότητος περί των Τεκτονικών τελετών, ειδικά αναφορικά με τα σημεία και τις χειρονομίες.
9. Το δικαίωμα κάθε Τέκτονος, ακόμη και του νεώτερου μαθητή, να συμμετάσχει στην τεκτονική νομοθεσία, και να αντιπροσωπεύεται σε Μεγάλη Στοά. Αυτό το δικαίωμα αναβλύζει από την αρχή της Τεκτονικής ισότητος και αδελφότητος, και αποτελεί σοφό μέσο διατήρησης ομόμοιας και καλής αδελφοσύνης.

Μπορούμε, συνεχίζει ο Findel, να προσθέσουμε: α) την υποχρέωση υποταγής στους νόμους του Κράτους και στην Πολιτική εξουσία (ωστόσο αυτό εφαρμόζεται και σε κάθε μη τέκτονα), β) Την υποχρέωση κάθε Τέκτο-

280 Right of affiliation: δικαίωμα να αιτηθεί και να γίνει μέλος οποιασδήποτε Στοάς άλλης δικαιοδοσίας επιθυμήσει.

να να είναι μέλος μίας Στοάς, το οποίο ωστόσο είναι αυτονόητο, γ) Τη διατήρηση της συμβολικής εργασίας (τελετές)· αυτή η ανάγκη μπορεί ωστόσο να παρακαμφθεί, διότι δεν ανήκει στην στη φύση του Τεκτονισμού. Μία αυθεντική Στοά συγκροτημένη από ικανούς και καλούς Τέκτονες, και η οποία εφαρμόζει τη Βασιλική Τέχνη με ευσυνειδησία και ζήλο, μπορεί να υπάρχει κάλλιστα χωρίς σύμβολα και τελετές, και τέτοια Στοά είναι ίσως η ιδανική στο μέλλον. Επομένως, εντοπίζουμε εννέα Οροθέσια τα οποία διακρίνουν το Τάγμα από τον άλλες οργανώσεις (...) ωστόσο εάν εξετάσουμε τους νόμους και τις συνήθειες των περισσοτέρων Μεγάλων Στοών, θα διαπιστώσουμε ότι μόνο τρία ορόσημα είναι παντού απαραβίαστα, και δη τα με αριθμό 6, 7 και 8, ενώ τα υπολοιπα συν τω χρόνω ακρωτηριάστηκαν ή καταργήθηκαν (...). Για παράδειγμα, τα Οροθέσια 1 έως 4 δεν εφαρμόζονται στις Αμερικάνικες και Πρωσικές Μεγάλες Στοές, καθόσον οι πρώτες δεν μυούν έγχρωμους άνδρες, και οι δεύτερες έθεσαν ως προϋπόθεση εισδοχής την πίστη στο Χριστιανισμό (...) για να ανακτηθεί η χαμένη ενότητα της Αδελφότητος, και να ξεκινήσει μία νέα εποχή για το Τάγμα, πρέπει να αναγνωρισθεί ο κοινός θεμελιώδης νόμος, ο οποίος πρέπει να περιλαμβάνει αυτά τα εννέα Ορόσημα από όλους, Αδελφούς, Στοές και Μεγάλες Στοές, εν τέλει από όλο τα Τάγμα».

§11.11. Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας 1877

Η Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας είναι η σημαντικότερη ιστορικώς και η μεγαλύτερη τεκτονική ομοσπονδία Στοών στη Γαλλία. Ιδρύθηκε το 1773. Πρεσβεύει το προοδευτικό και φιλελεύθερο γαλλικό τεκτονισμό. Μέχρι το 1849 τα Συντάγματά της δεν έκαναν μνεία σε κάποια πίστη σε Θεό ως σε ορόσημο και όμως αναγνωριζόταν από τις αλλοδαπές δυνάμεις, μέχρι το 1877[281].

Στις 10/8/1849 εισήγαγε ως άρθρο 1ο, το εξής κείμενο: *«Ο Ελευθεροτεκτονισμός, θεσμός κυρίως φιλανθρωπικός, φιλοσοφικός και προοδευτικός, έχει ως βάση την ύπαρξη του Θεού και την αθανασία της ψυχής· έχει ως αντικείμενο την πρακτική της αγαθοεργίας, την μελέτη της οικουμενικής ηθικής, των επιστημών και των τεχνών, και την υλοποίηση όλων των αρετών. Έχει ως διαχρονικό αξίωμα την Ελευθερία, Ισότητα και Αδελφότητα»*[282]. Αυτό το άρθρο αυτό προξένησε διαρκείς αντιδράσεις μέχρι το 1877 οπότε ανατράπηκε.

281 Bernheim Alain - Régularité Maçonnique, 2014, σελ. 27,

282 Το τρίπτυχο δεν είναι τεκτονικό αξίωμα αλλά ελήφθη από τη Γαλλική επανάσταση (Amadou σε Renaissance Traditionnelle, νο. 21-22, 1975, σελ. 31).

Το 1877 τροποποίησε το άρθρο 1 και αναφέρει *«Ο Τεκτονισμός, θεσμός κυρίως φιλανθρωπικός, φιλοσοφικός και προοδευτικός, έχει ως βάση την αναζήτηση της αλήθειας, την μελέτη της οικουμενικής ηθικής, των επιστημών και των τεχνών, και την υλοποίηση της αγαθοεργίας. Έχει ως αρχές την απόλυτη ελευθερία της συνείδησης και την ανθρώπινη αλληλεγγύη. Δεν αποκλείει κανέναν λόγω των πεποιθήσεών του. Έχει ως αξίωμα την Ελευθερία, Ισότητα και Αδελφότητα»*. Η αναζήτηση της αλήθειας[283], υπέρτατη τεκτονική αρχή και πριν την αποτύπωσή της σε καταστατικό κείμενο, δεν πλαισιώνεται σε δόγματα και αποτελεί μέχρι και σήμερα τη βασική αρχή που διέπει το γαλλο-σκωτικό τυπικό μαθητή που χρησιμοποείται από τις περισσότερες Στοές της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος (βλ. §55). Ήδη το 1872 κατά τον ίδιο τρόπο η Μεγάλη Ανατολή του Βελγίου είχε αντικαταστήσει τη φράση «Εν ονόματι του Μεγάλου Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος» με τη φράση «Εν ονόματι της Μεγάλης Ανατολής του Βελγίου»[284]. Ο φιλελεύθερος αυτός τεκτονισμός ήταν ανέκαθεν το είδος τεκτονισμού που εφάρμοζαν οι Γάλλοι[285].

Έκτοτε η μεγάλη Γαλλική Δύναμη (αντίστοιχα και η Βελγική και σχεδόν κάθε Μεγάλη «Ανατολή») δεν είναι αναγνωρισμένη από τη Μεγάλη Στοά της Αγγλίας, και εν συνεχεία και από τις συνεργαζόμενες με αυτή δυνάμεις, επειδή αφαίρεσε από το καταστατικό της πρώτιστο, απ' ότι φαίνεται, οροθέσιο των Άγγλων: την υποχρεωτική πίστη στο Θεό[286]. Οι Άγγλοι επικαλέστηκαν ότι οι Γάλλοι προάγουν τον αθεϊσμό. Οι Γάλλοι απαντούν: *«Ο Ελευθεροτεκτονισμός δεν είναι ντεϊστικός ούτε αθεϊστικός, ούτε καν θετικιστικός. Ως θεσμός, ο οποίος αναγνωρίζει και εξασκεί την ανθρώπινη αλληλεγγύη, είναι ξένος σε κάθε δόγμα και σε οποιαδήποτε θρησκευτική πεποίθηση: έχει ως αρχή τον απόλυτο σεβασμό της συνειδήσεως»*. Η Μεγάλη Ανατολή στη Γενική Συνέλευση του 1877 τροποποίησε το καταστατικό της και κατήργησε κάθε δογματική διαβεβαίωση, αφαίρεσε από τα τυπικά της τον «Μεγάλο Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος» ενώ παράλληλα, η επικεφαλίδα των εγγράφων της, που άρχιζε με τη φράση «Εις δόξαν του Μεγάλου Αρχιτέκτονος του

283 Ήδη από το 1875 αναγνωριζόταν καταστατικώς στην Διακήρυξη Αρχών, ευρισκόμενη στο Σύμφωνο Ενώσεως και Συμμαχίας των Υπάτων Συμβουλίων του Σκωτικού Τύπου (ίδρυση συνομοσπονδίας Υπάτων Συμβουλίων), το οποίο υπεγράφη στην Λωζάννη το 1875 ανάμεσα σε διάφορες χώρες (Traité d'Union, d'Alliance et de Confédération des Suprêmes Conseils du Rite Écossais, 1875).

284 Pierre Noël σε Acta Macionica 17 (2007) σελ. 408.

285 Από το 1913, οπότε ιδρύθηκε και η Εθνική Μεγάλη Στοά της Γαλλίας, υπάρχει στη Γαλλία και τεκτονική ομοσπονδία αγγλικού μονοθεϊστικού δόγματος.

286 Σημειωτέον, αφαίρεσε και την υποχρεωτική πίστη στην αθανασία της ψυχής.

Σύμπαντος» έγινε προαιρετική[287]. Οι διάφοροι εκκλησιαστικοί παράγοντες, που κατηγορούσαν συστηματικά τον τεκτονισμό ως αίρεση, αντί να υποδεχθούν θετικά την απόφαση αυτή, στόχευσαν αρνητικά ακόμη περισσότερο τη Μεγάλη Ανατολή, όπως ήδη αναφέραμε στην §6.

§11.12. Σχόλια Pike επί των Οροθεσίων Mackey 1888

Ο πλέον γνωστός στο Ελληνικό κοινό τέκτων συγγραφέας Albert Pike[288], μεταξύ άλλων και δικηγόρος στα ανώτατα Δικαστήρια, σχολίασε το 1888, σε ώριμη τεκτονική ηλικία, τα 25 οροθέσια του -ήδη τότε αποβιώσαντος- φίλου του Albert Mackey[289]. Σε αντίθεση με αυτό που θα ανέμενε κανείς, αμβισβητεί τόσο έντονα τα οροθέσια, που εν τοις πράγμασοι αφαιρεί κάθε υπόσταση των καταλόγων οροθεσίων. Κρίναμε σημαντικό να παραθέσουμε τα σχόλια αυτούσια χωρίς περικοπές. Αναφέρει ο Pike:

«Οι θεμελιακές αρχές του Αρχαίου Πρακτικού Τεκτονισμού ήταν λίγες και απλές, και δεν αποκαλούνταν οροθέσια. Κάθε Στοά ήταν ανεξάρτητη από την άλλη, και δεν υπήρχε υπερκείμενη Αρχή πάνω από αυτές. Κάθε μια απαρτιζόταν από Μαθητές και Εταίρους. Κάθε μια είχε το Σεβάσμιο και τους Επόπτες της που ήταν εκλεγμένοι δια ψήφου από όλα τα μέλη. Τα αρχαία καθήκοντα αναδεικνύουν με ποιούς κανόνες κανονίζονταν οι σχέσεις μεταξύ των μελών της αδελφότητας· και δεν είναι εσφαλμένο να ειπωθεί ότι ότι αυτά ήταν τα «οροθέσια» του Τάγματος. Ο Αδελφός Gould αναφέρει: «Μάταια θα αναζητήσουμε στα αρχεία των Αρχαίων Σκωτικών Στοών των πρώιμων χρόνων για ένα χαρακτηρισμό των είκοσι πέντε «οροθεσίων» τα οποία οι σύγχρονη έρευνα επικαλείται ότι είναι τόσο αρχαία όσο και αναλλοίωτα. Από τα αρχαία ορόσημα έχει παρατηρηθεί με λίγη ή πολλή αληθινή βάση: Κανείς δεν ξέρει τι περιλαμβάνουν και τι αποκλείουν. Δεν

287 Paillard Maurice - The Three Free-Masonries (Operative-Speculative-Dogmatic) or Evolutional History of Free-Masonry, 1955, σελ. 38, 47, Lantoine A., Histoire de la franc-maçonnerie, B' εκδ. 1927, τόμ. I σελ. 41-47.

288 Ο Pike (1809-1891) υπήρξε ποιητής, δημοσιογράφος, δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω της Πολιτείας του Arkansas, αρχηγός στρατιωτικού σώματος (εξ ου και η απόκληση «Στρατηγός») και Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης της μεγαλύτερης τεκτονικής δύναμης του Σκωτικού τύπου, αυτής της «Νοτίου Δικαιοδοσίας» (Charleston). Βλ. σε Allsopp, Fred. W. - The Life Story of Albert Pike, 1920, Harris, Ray Baker - Bibliography of the Writings of Albert Pike: Centennial Edition, 1857-1957, Pike A. - Poems (incl. biography by his daughter), Little rock arkansas 1900, Bonafé Félix et Delbert Jean-Paul - Vie et mémoire du rite écossais ancien et accepté, De Grasse-Tilly, Cambecérès, Elie duc Decazes, Pike, Goblet d'Alviella, 1991.

289 Σε Coil's Masonic Encyclopedia, σελ. 357 επ.

αναφέρονται σε καμία ανθρώπινη αυθεντία διότι κάθε τι είναι landmark για τον συνομιλητή που θέλει να σας κάνει να σωπάσετε, αλλά τίποτε δεν είναι landmark που θα του εμπόδιζε το δρόμο. Ίσως τίποτε περισσότερο δεν μπορει να ειπωθεί γι'αυτά παρά το ότι είναι αυτοί οι θεμελιώδεις κανόνες επί των οποίων η παλαιά απλή Ελευθεροτεκτονική είχε χτιστεί, και χωρίς τους οποίους δεν θα ήταν Ελευθεροτεκτονική: η οργάνωση του τάγματος σε Στοές, τα κριτήρια εισδοχής στην αδελφότητα, και οι τρόποι διοίκησης όπως τέθηκαν στις αρχές. Μία από τις αρχές αυτές ήταν ότι η αδελφότητα συγκροτείτο από Μαθητές και Εταίρους και ότι αυτοί, συγκεντρούμενοι σε Γενική Συνέλευση, είχαν το δικαίωμα, ο καθένας έχοντας αυτόνομη και ισότιμη ψήφο, να εκλέξει το Μεγάλο Διδάσκαλο και τους Μεγάλους Επόπτες. Αυτό το οροθέσιο αφαιρέθηκε στην Αγγλία, όπως απέδειξα, από τη Μεγάλη Στοά, όταν σφετερίσθηκε για τον εαυτό της την εξουσία να εκλέγει τον Μεγάλο Διδάσκαλο και του έδωσε την εξουσία να επιλέγει τον Πρόσθετο Μεγάλο Διδάσκαλο και τους Μεγάλους Επόπτες, εδώ και περισσότερα από 160 χρόνια. Ωστόσο Μαθητές και Εταίροι συνέχισαν να θεωρούνται τέκτονες· και μέχρι και σήμερα στις Αγγλικές Στοές οι εργασίες γίνονται σε βαθμό Μαθητή. Σε αυτή τη χώρα[290] δεν θεωρούνται καθόλου τέκτονες· και όλες οι εργασίες γίνονται σε Στοά Διδασκάλου, ενώ τίποτε δεν συμβαίνει στις άλλες δύο[291] εκτός από την απόδοση των αντίστοιχων βαθμών. Μου φαίνεται ότι η κίνηση [της Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας] συνιστά την απεμπόληση ενός εκ των σημαντικότερων, εάν όχι του σημαντικότερου, τεκτονικού οροθέσιου. Δεν υπάρχει ομοφωνία σχετικά με τι είναι και τι δεν είναι οροθέσιο. Αυτό το ζήτημα ουδέποτε καθορίστηκε με τρόπο τελικό. Ο κάθε συγγραφέας φτιάχνει για τον εαυτό του ένα κατάλογο, σύμφωνα με το γούστο του, μερικοί απαριθμώντας λιγότερα και άλλοι περισσότερα. Μία από τις λίστες, η οποία έχει δημοσιευθεί σαν να έχει συνταχθεί από κάποια Αρχή, θέτει είκοσι πέντε «οροθέσια». Θα τα παραθέσω ένα-ένα, με τις παρατηρήσεις μου.

1. Τα σημεία αναγνώρισης.
   Πώς είναι τα σημεία αναγνώρισης οροθέσιο; Εννοεί ότι τα σημερινά σημεία αναγνώρισης χρησιμοποιούνταν στον Αρχαίο Πρακτικό Τεκτονισμό; Αυτό δεν είναι αλήθεια· διότι όλα τα μυστικά του Τεκτονισμού, πα-

290 ΗΠΑ.

291 Δηλ. δεν γίνονται εργασίες σε βαθμούς Μαθητή ή Εταίρου. Φαίνεται ότι κατά τα λεγόμενα του Pike στις ΗΠΑ οι μαθητές και οι εταίροι ήταν κάτι σαν δόκιμα μέλη. Στην Ελλάδα γίνονται εργασίες και στους τρεις βαθμούς, αλλά η συντριπτική πλειοψηφία των συνεδριών λαμβάνουν χώρα σε βαθμό μαθητή, ώστε να μπορούν να συμμετάσχουν όλα τα μέλη.

λαιά, ήταν όσα γίνονταν γνωστά στους Μαθητές. Εννοεί ότι τα σημεία αναγνώρισης είναι παντού τα ίδια; Αυτό δεν είναι αλήθεια· διότι η λέξη που χρησιμοποιείται στην Αγγλία είναι εντελώς άλλη από αυτή που χρησιμοποιούμε εδώ ή αυτής που χρησιμοποιείται εδώ και καιρό στη Γαλλία· διότι, επίσης, η ιεράρχηση των δύο άλλων λέξεων έχει αντιστραφεί από το 1723· διότι υπάρχουν λέξεις που χρησιμοποιούνται αλλού τις οποίες δεν χρησιμοποιούμε· και διότι μερικά σημεία είναι διαφορετικά σε διάφορες χώρες. Εννοεί ότι τα σημεία αναγνώρισης δεν μπορούν να αλλάξουν; Μα έχουν αλλάξει, και θα αλλάξουν πάλι, εάν κριθεί απαραίτητο. Αλλωστε τα σημεία αναγνώρισης δεν είναι αρχές, πολλώ δε μάλλον δεν είναι θεμελιώδεις και απαραίτητες αρχές.

2. Η διαίρεση του συμβολικού τεκτονισμού σε τρεις βαθμούς.
   Μα ο Αρχαίος Τεκτονισμός δεν είχε «βαθμούς». Αυτοί έγιναν περί το 1723· και 40 χρόνια μετά την ίδρυση της Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας υπήρχαν Στοές που δεν τους είχαν υιοθετήσει.
3. Ο μύθος του 3ου βαθμού.
   Δεν είχε εισαχθεί στον Τεκτονισμό μέχρι περίπου το 1723-1725 και όσοι πιστεύουν ότι ο μύθος είναι αληθινός πρέπει να πιστεύουν ότι οι δύο Βασιλιάδες και ο Χιράμ ο Αρχιτεχνίτης, ήταν Τέκτονες, και συνεπώς, ότι υπήρχε Ελευθεροτεκτονισμός πριν από τα γεγονότα που αναφέρονται στο μύθο που έλαβε χώρα[292].
4. Η διακυβέρνηση της οργανώσεως από ένα πρόεδρο που ονομάζεται Μεγάλος Διδάσκαλος που εκλέγεται από το σώμα των τεκτόνων.
   Δεν υπάρχει καμία απολύτως ένδειξη ότι υπήρξε στην Αγγλία Μεγάλος Διδάσκαλος ή γενική συνέλευση τεκτόνων που να ελαβε χώρα εκεί, πριν ο Sayer εκλεγεί το 1717. Το «σώμα του τάγματος» εκείνης της εποχής σήμαινε τους Μαθητές και του Εταίρους, οι οποίοι συγκροτούσαν τη Στοά και τη γενική συνέλευση, και ένας Εταίρος μπορούσε να εκλεγεί Μεγάλος Διδάσκαλος. Το σώμα του τάγματος ήταν το σώμα των Εταίρων· όμως σήμερα ένας Εταίρος σε εκείνη τη χώρα δεν έχει φωνή στην εκλογή ενός Μεγάλου Διδασκάλου. Και ο Τεκτονισμός υπήρχε και

292 Ο μύθος-θρύλος του Αρχιτεχνίτη Χιράμ, που αποτελεί το θεατρικό δρώμενο του 3ου βαθμού του Συμβολικού Τεκτονισμού (Διδασκάλου), είναι ότι ο Βασιλιάς της Τύρου ονόματι Χιράμ απέστειλε στο Βασιλιά της Ιουδαίας Σολομώντα, αιτήσει του τελευταίου που δεν διέθετε κατάλληλο πρόσωπο για τη διοίκηση της κατασκευής του Ναού, τον καλύτερο τεχνίτη του, ονόματι Χιράμ Αμπίφ, ο οποίος λίγο πριν την αποπεράτωση του έργου, δολοφονήθηκε από τρεις αχρείους νέους εργάτες, επειδή δεν τους αποκάλυψε το μυστικό του βαθμού του διδασκάλου (αναλυτικά στην §3 του βιβλίου μας «Τεκτονικές Ιπποτικές Μελέτες»).

υπήρχαν Στοές Τεκτόνων στην Αγγλία και τη Σκωτία πολύ πριν υπάρξουν Μεγάλες Στοές ή Μεγάλοι Διδάσκαλοι.

5. Το προνόμιο του Μεγάλου Διδασκάλου να προεδρεύει κάθε σύνοδο της αδελφότητος, οπουδήποτε και οποτεδήποτε συνέρχεται.
   Δεν μπορεί να έχει υπάρξει τέτοιο προνόμιο πριν υπάρξουν Μεγάλοι Διδάσκαλοι· ούτε είναι γνωστό να έχει υποστηριχθεί ή να έχει εφαρμοστεί κάπου στον κόσμο από κάποιο Μεγάλο Διδάσκαλο στις πρώιμες ημέρες του Τεκτονισμού.
6. Το προνόμιο του Μεγάλου Διδασκάλου να δίνει άδεια για απονομή βαθμών σε άτακτα χρονικά διαστήματα.
   Αυτό το προνόμιο δεν κατείχετο στους παλαιούς χρόνους από το Μεγάλο Διδάσκαλο, διότι τέτοιες εξαιρέσεις δεν ήταν απαραίτητες, πέραν του ότι κάθε Στοά ήταν εντελώς ανέλεγκτη αναφορικά με τους χρόνους που έδιδε βαθμούς, και τους έδιδε όποτε της έκανε ευχαρίστηση.
7. Το προνόμιο του Μεγάλου Διδασκάλου να ανοίγει και λειτουργεί Στοές.
   Οι παλαιές Στοές άνοιγαν και δραστηριοποιούνταν δια της αυθορμήτου και ελευθέρας δράσης των μελών τους, χωρίς εξουσία από κανέναν. Η πρακτική να παραδίδονται χάρτες λειτουργίας και πιστοποιητικά αναπτύχθηκε στους σύγχρονους καιρούς· και οι Μεγάλες Στοές μπορούν, εάν το κρίνουν σκόπιμο, να αφαιρούν από τους Μεγάλους Διδασκάλους την εξουσία να δίδουν αυτό που λανθασμένα αποκαλούμε σήμερα «άδειες κατ' εξαίρεση»[293].
8. Το προνόμιο του Μεγάλου Διδασκάλου να κάνει τέκτονες άμα τη εμφανίσει.
   Ο Μεγάλος Διδάσκαλος μπορούσε να κάνει τέκτονες με τη βοήθεια ενός ικανοποιητικού αριθμού αδελφών συνερχόμενων μετ'αυτού αλλά η εξουσία του Μεγάλου Διδασκάλου να πάρει ένα πρόσωπο εντός ενός δωματίου και από μόνος του να τον κάνει τέκτονα μάταια θα αναζητηθεί στα αρχαία καθήκοντα και τους κανονισμούς. Και αυτή η υποτειθέμενη εξουσία δεν ήταν ορόσημο, διότι δεν ανήκει πλέον στους Μεγάλους Διδασκάλους. Έχει θεωρηθεί ότι ήταν ανέκαθεν ένα ορόσημο το γεγονός να καθίσταται κανείς Τέκτων σε μία δίκαιη και νομίμως συγκροτούμενη Στοά. Ωστόσο αυτός ο κανόνας έγινε νόμος του Τεκτονισμού δια των κανονισμών των Μεγάλων Στοών· και ανεξάρτητες Στοές, στο Newcastle και αλλού, χωρίς εγκριτικούς πίνακες, αυτοιδρυθείσες, συνέχισαν να κάνουν Τέκτονες κατά βούληση. Στη Σκωτία αυτόνομες Στο-

293 Dispensations=απαλλαγές, προνόμιο του Μεγάλου Διδασκάλου να παρακάμπτει καταστατικές επιταγές κατά βούληση (απολύτως άκυρο στην Ελληνική έννομη τάξη).

ές είχαν το δικαίωμα να χορηγούν άδειες ή «εξαιρέσεις» σε έναν ή περισσότερους ιδιώτες με κατάλληλα προσόντα για να γίνονται δεκτοί και να εισέρχονται στην οργάνωση ή τη Στοά[294], ως Μαθητές ή Εταίροι. Αυτό γινόταν στη Στοά του Kilwinning το 1677· στη Στοά του Haughfoot στις αρχές του 18ου αιώνα· το 1804 στη Στοά Royal Arch της Malbole, η οποία είχε εξουσιοδοτήσει ένα από τα μέλη της να χορηγεί βαθμούς, και σε άλλες περιπτώσεις.

9. Η ανάγκη των τεκτόνων να συνέρχονται σε Στοές.
10. Η διοίκηση της Στοάς από ένα Σεβάσμιο και δύο Επόπτες.
    Αυτό και το παραπάνω είναι αδιαμφισβήτητα οροθέσια.
11. Η ανάγκη κάθε Στοά, όταν συνέρχεται, να είναι επαρκώς στεγασμένη.
    Αναμφίβολα ήταν ένα οροθέσιο ότι οι εργασίες της Στοάς πρέπει να λαμβάνουν χώρα ιδιωτικώς· αλλά δεν ήταν απαραίτητο να υπάρχει Στεγαστής παρά τη θύρα, εάν οι εργασίες μπορούσαν με άλλο τρόπο να παραμείνουν μυστικές και ασφαλείς.
12. Το δικαίωμα κάθε τέκτονος να αντιπροσωπεύεται στις γενικές συνελεύσεις της αδελφότητας και να δίδει οδηγίες στους αντιπροσώπους.
    Κάθε Μαθητής και Εταίρος στο Λονδίνο και το Westminster είχε δικαίωμα να είναι παρών και να ψηφίσει, αλλά δεν είχε δικαίωμα να «αντιπροσωπευθεί» στη Γενική Συνέλευση. Στη Μεγάλη Στοά μεμονωμένοι Τέκτονες δεν αντιπροσωπεύονταν. Οι Σεβάσμιοι και οι Επόπτες αντιπροσώπευαν τη Στοά, και όχι τους διάφορους Τέκτονες. Και το δικαίωμα του μετέχειν προς θέση ερωτημάτων προς εξέταση ουδέποτε ανήκε σε «κάθε» Τέκτονα ή σε σε μεμονωμένους Τέκτονες· ούτε υπήρχε τέτοιο αναγνωρισμένο δικαίωμα όταν οι γενικές συνελεύσεις απώλεσαν τις εξουσίες τους δια της υφαρπαγής των εκ μέρους της Μεγάλης Στοάς. Ούτε ήταν ποτέ ορόσημο ότι μία αντιπροσωπευόμενη Στοά μπορούσε να δώσει οδηγίες στους αντιπροσώπους της σχετικά με ερωτήσεις και ζητήματα όπως αυτά αναφύονταν κατά τη διάρκεια των συνελεύσεων[295].
13. Το δικαίωμα κάθε τέκτονος να εφεσιβάλει την απόφαση της Στοάς του στη Μεγάλη Στοά ή τη γενική συνέλευσή της.

---

294 Ίσως και είναι η περίπτωση του πρώτου Μεγάλου Διδασκάλου της Ελλάδος Δημητρίου Ροδοκανάκη, ο οποίος στις 18/10/1869 μυείται στη Σκωτία στη Στοά Άγιος Ανδρέας του Εδιμβούργου, σε «έκτακτη συνεδρία» και στους 3 συμβολικούς βαθμούς (The Freemasons Magazine and Masonic Mirror, 30/10/1869, σελ. 354).

295 Εδώ γίνεται αναφορά στα θέματα εκτός ημερήσιας διάταξης που όπως φαίνεται ήταν δυναντόν να συζητούνται στην ομοσπονδιακή γενική συνέλευση, για τα οποία οι αντιπρόσωποι είχαν το δικαίωμα να λαμβάνουν πρωτοβουλίες και άνευ ειδικών οδηγιών από την Στοά τους.

Ουδέποτε υπήρχε κάποιο δικαίωμα έφεσης της απόφασης της Στοάς ενώπιον της γενικής συνέλευσης της Μεγάλης Στοάς· και το δικαίωμα εφέσεως στη Μεγάλη Στοά δεν αφορούσε μεμονωμένα μέλη, εκτός από ειδικώς προς τούτο χορηγηθείσες περιπτώσεις από τη Μεγάλη Στοά, ενώ όσον αφορά τις πλείστες περιπτώσεις, ουδέποτε υπήρξε τέτοιο δικαίωμα στην Αγγλία.

14. Το δικαίωμα κάθε τέκτονος να επισκέπτεται και να παρακάθηται σε κάθε κανονική Στοά.

    Δεν υπάρχει τέτοιο δικαίωμα σήμερα, και ουδέποτε υπήρξε στο παρελθόν. Ουδείς Τέκτων από αυτή τη χώρα μπορεί να επισκευθεί μία Στοά στο Λονδίνο χωρίς κάποιος να εγγυηθεί γι' αυτόν, όχι μόνο ως Τέκτονα, αλλά και ως πρόσωπο κατάλληλο ως επισκέπτη. Κάθε μέλος μίας Στοάς μπορεί να αρνηθεί σε μη μέλος Τέκτονα το δικαίωμα επίσκεψης της Στοάς του.

15. Ουδείς επισκέπτης άγνωστος στους παρόντες αδελφούς ή σε κάποιον από αυτούς ως τέκτων, δεν μπορεί να εισέλθει μία Στοά χωρίς να εξετασθεί σύμφωνα με το αρχαίο έθιμο.

    Πρόκειται για νόμο θεσπισθέντα από την Μεγάλη Στοά της Αγγλίας, ότι ουδείς αδελφός δεν μπορεί να κάνει επίσκεψη χωρίς κάποιος να εγγυηθεί γι' αυτόν· αλλά στις περισσότερες χώρες του κόσμου δεν υπάρχουν εξετάσεις, ο επισκέπτης μπορεί να εισέλθει κατόπιν επιδείξεως του διπλώματός του ή της πατέντας[296] του. Εάν είναι ορόσημο ότι ουδείς μη εγγυημένος από άλλον δεν μπορεί να επισκευθεί τρίτη Στοά, αδελφοί από άλλες χώρες, στις οποίες η αγγλική δεν ομιλείται, και στην οποία οι εργασίες είναι διαφορετικές από τις δικές μας, θα βρίσκουν πάντοτε τα διπλώματά τους ανενεργά· και εάν ο κανόνας υπερίσχυε σε άλλες χώρες, κανένας Αμερικάνος Τέκτων δεν θα μπορούσε να επισκευθεί κάποια Στοά στη Σουηδία, τη Νορβηγία ή τη Δανία, ή σε άλλη Λατινική χώρα επί προσώπου γης.

16. Καμία Στοά δεν μπορεί να παρέμβει στις εργασίες άλλης, ούτε να δίνει βαθμούς σε αδελφούς που είναι μέλη άλλων Στοών.

    Αυτό είναι εντελώς αόριστο και γενικό για να είναι ορόσημο. Θα μπορούσε διασταλτικά να καλύπτει το δόγμα της αιωνίου ιδιοκτησίας της ιδιότητας του μέλους επί απορριφθέντος υποψηφίου[297].

---

296 Patent, συνώνυμο του τεκτονικού διπλώματος, δηλ. εγγράφου που αναφέρει το όνομα και το βαθμό ενός τέκτονος.

297 Εννοεί, δίδοντας αυτό το παράδειγμα, ότι δεν είναι δυνατόν η εξουσία μίας Στοάς, να φτάνει μέχρι του σημείου, εάν έχει απορρίψει υποψήφιο, να δεσμεύει την απόφαση άλλης Στοάς για το ίδιο πρόσωπο.

17. Κάθε τέκτων υπόκειται στους νόμους και κανονισμούς της δικαιοδοσίας στην οποία κατοικεί, και αυτό ακόμη και εάν δεν είναι μέλος καμίας Στοάς.
    [σημ: ο Αδ. Parvin είχε προσθέσει τη λέξη «ποινικούς» πριν τη λέξη «νόμους»]. Δεν είναι αληθές, παρεκτός μίας περιορισμένης έκτασης. Ας κάνουμε την υπόθεση ότι η Μεγάλη Στοά της Columbia απαιτεί ο κάθε Τέκτονας που κατοικεί εκεί να γίνεται μέλος εκεί. Δεν είναι δυνατόν τέκτονες που έγιναν μέλη Στοάς σε μία Πολιτεία να δικάζονται από μία Στοά άλλης Πολιτείας. Εάν κάποιος από εμάς επισκευθεί την Ιταλία, καθιστάμεθα υποκείμενα των νόμων της Μεγάλης Ανατολής της Ιταλίας, ακόμη και εάν διαμένουμε εκεί; Η γλώσσα είναι πολύ γενική και αόριστη.
18. Ο υποψήφιος πρέπει να είναι άνδρας, σωματικά ακέραιος, γεννημένος ελεύθερος, και ώριμης ηλικίας.
    Δεν ήταν στους παλιούς χρόνους απαραίτητο, για να γίνει κανείς Μαθητής, να είναι άνδρας ωρίμου ηλικίας. Αναφερόταν ως «νέος» και αυτό δεν είχε σχέση με την ηλικία. Ούτε είναι σήμερα απαραίτητο στην Αγγλία να είναι γεννημένος κανείς ελεύθερος.
19. Η πίστη στην ύπαρξη του Θεού ως του Μεγάλου Αρχιτέκτονος του Σύμπαντος.
    Η φράση «Μεγάλος Αρχιτέκτων του Σύμπαντος» δεν είναι αρχαία, και δεν εκφράζει καταλλήλως την ιδέα περί Θεού. Και η αλήθεια είναι ότι αρχικά, και για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα, στην Αγγλία και τη Σκωτία, ορόσημο ήταν ότι ουδείς μη Χριστιανός και πιστός στην Αγία Τριάδα μπορούσε να γίνει Τέκτων.
20. Η πίστη στην ανάσταση σε μία μέλλουσα ζωή.
    Ο καθένας πρέπει να πιστεύει σε μία άλλη ζωή για την ψυχή του ανθρώπου· αρκεί η πίστη σε μία ζωή ως συνέχεια τούτης, αλλά όχι με την έννοια μίας ανάστασης.
21. Ένα βιβλίο του νόμου αποτελεί ένα απαραίτητο μέρος του διάκοσμου κάθε Στοάς.
    Δεν προκύπτει ότι αυτό ήταν απαραίτητο στις παλαιές ημέρες του Τεκτονισμού.
22. Ότι όλοι οι άνθρωποι στα μάτια του Θεού είναι ίσοι, και συνέρχονται στη Στοά επί του ιδίου κανόνος.
    [σημείωση από Εγκυκοπαίδεια του Coil: το ορόσημο 22 όπως και τα 23 και 24 αναφέρονται κατά διαφορετικό τρόπο στην Εγκυκοπαίδεια του Mackey του 1874 και, καθόσον είναι απίθανο ότι ο Pike τα αντέγραψε λανθασμένα, πρέπει να χρησιμοποίησε τον πρώτο τρόπο γραφής των του Mackey. Εάν αυτό αληθεύει, τότε ο Mackey διατήρησε το δικαίωμα να

αλλάζει τα αναλλοίωτα. Αυτά είχαν αρχικώς γραφεί: 22. Η ισότης όλων των τεκτόνων. 23. Η μυστικότης του θεσμού. 24. Η θεμελίωση μίας θεωρητικής επιστήμης επί μίας πρακτικής τέχνης[298]].

Δεν είναι οροθέσιο του Τεκτονισμού ότι όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι ενώπιον του Θεού. Αυτό αποτελεί δήλωση ότι ο Θεός θωρεί τους ανθρώπους κατά έναν συγκεριμένο τρόπο-ο Αυστραλός αγριάνθρωπος είναι ίσος παντοιοτρόπως με τον σημαντικότερο και τον καλύτερο κάποιας άλλης φυλής. Είτε αυτό αληθεύει είτε όχι, δεν είναι ορόσημο του Τεκτονισμού. Αλλά είναι ορόσημο ότι εντός της Στοάς όλοι οι Τέκτονες στέκονται επί μίας ίσης στάθμης. Δεν σημαίνει ότι δεσμευόμαστε να δεχόμαστε επ'αυτού του ίσου κανόνα όλους τους άνθρωπους κάθε είδους και φυλής που θα ζητήσουν εισδοχή.

23. Ότι ο Ελευθεροτεκτονισμός είναι μία Μυστική Εταιρεία που κατέχει μυστικά τα οποία δεν μπορούν να αποκαλυφθούν.

    Δεν είναι αληθές ότι ο Ελευθεροτεκτονισμός είναι μία Μυστική Εταιρεία. Μυστική είναι μία Εταιρεία της οποίας η ύπαρξη είναι μυστική, και τα μέλη της άγνωστα. Αλλά είναι ορόσημο ότι τα μυστικά του Ελευθεροτεκτονισμού δεν μπορούν να κοινολογούνται[299].

24. Ότι ο Ελευθεροτεκτονισμός συνίσταται σε μία θεωρητική επιστήμη που δομήθηκε επί μίας πρακτικής τέχνης.

    Δεν υπάρχει ούτε επιστήμη ούτε τέχνη στον Ελευθεροτεκτονισμό[300]. Ο αληθινός ορισμός του είναι ότι πρόκειται για ένα σύστημα ηθικής, καλυπτόμενο από αλληγορία και ερμηνευόμενο δια συμβόλων. Δεν επιδιώκει επιστημονικές σπουδές ούτε εξασκεί τις τέχνες.

25. Ότι αυτά τα ορόσημα δεν μπορούν ποτέ να αλλάξουν.

    Μα μπορούν, και έχουν αλλάξει. Είναι αλήθεια ότι τα πραγματικά ορόσημα του Τεκτονισμού δεν πρέπει να αλλάζουν. Αλλά ποιός θα είναι αυτός που θα βεβαιώσει ποιά είναι αυτά; Ο ένας θα πει ότι ήταν αρχαίο ορόσημο το ότι ουδείς γίνεται δεκτός σε Στοά παρά μόνο με ομόφωνη

---

298 Ο αρχικός αυτός τρόπος γραφής (Mackey A. - A Text Book of Masonic Jurisprudence. Illustrating the Written and Unwritten Laws of Freemasonry, 1859, σελ. 34 επ. στην 7η έκδ. 1885), σαφώς απλούστερος, μας βρίσκει σύμφωνους.

299 Η Αγγλική Parliamentary Home Affairs Select Committee όταν εξέδωσε τον Μάρτιο του 1997 ένα πόρισμα με τίτλο "Freemasonry in the Police and the Judiciary", αναφέρει μεν τον τεκτονισμό ως μυστική εταιρεία (εννοεί την UGLE), αλλά αναφέρει, §56, ότι «δια της διαφάνειας και της δημοσιότητας, κάθε καχυποψία θα αρθεί και καλούμε την UGLE να λάβει μέτρα διαφάνειας».

300 Εδώ ο Pike έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη θεώρηση του Lockwood, που θεωρεί τον τεκτονισμό και επιστήμη και τέχνη.

απόφαση των μελών· ωστόσο μία από τις παλαιότερες πράξεις της Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας ήταν να επιτρέπει σε μερικές Στοές να δέχονται υποψήφιους ακόμη και χωρίς ομόφωνη απόφαση και μάλιστα με πλείονες αρνητικές ψήφους. Ουδέποτε ήταν ορόσημο να είναι η ψηφοφορία μυστική· παρόλο που τώρα αυτή η πρακτική μοιάζει πιο σημαντική από άλλες που ήταν σημαντικές παλαιά. Αυτό που σήμαινε ήταν ότι οι αδελφοί εξέφραζαν την άποψή τους κατά τρόπο προσεκτικό. Έτσι τα περισσότερα από τα *αποκαλούμενα* οροθέσια *δεν ήταν γνωστά* στην Αρχαία Αδελφότητα στην Αγγλία ή τη Σκωτία πριν την ανατροπή του 1723, ή στο νέο Τεκτονισμό, ως οροθέσια, επί έτη στη συνέχεια. Είναι κρίμα που ο Τεκτονισμός δεν έχει Πάπα, ή που δεν μπορεί να κάνει έναν Μεγάλο Διδάσκαλο, Συντάκτη, ή Πρόεδρο μίας Επιτροπής μίας διεθνούς συνεργασίας, εξοπλισμένο με το αλάθητο, για να οριοθετήσει την ηλικία την οποία πρέπει να έχει ένα οροθέσιο για να αποκαλείται οροθέσιο· σε τί συνίσταται η ουσιώδης φύση ενός οροθεσίου· πόσα εκ των είκοσι πέντε είναι οροθέσια, και πόσα άλλα παρέλειψε η προφητική σοφία του συγγραφέα (Mackey) από αυτόν τον κατάλογο. Ένα μανιτάρι μπορεί να φυτρώσει πολύ ψηλό, επί μίας οριογραμμής ή μιας γωνίας, αλλά ουδέποτε θα εκληφθεί ως οροθέσιο. Εάν υπήρχε κάποια αλάθητη αρχή ή διαιτητής, θα ήθελα να υποβάλω προς εκτίμηση ένα ή δύο πρόσθετα οροθέσια της ιδίας φύσης με αυτά του ημι-επίσημου κατάλογου, τα οποία θεωρώ ότι δικαιούνται εξίσου να αναφέρονται σε αυτόν.»

§11.13. Grant 1894

Ο H. B. Grant από το Kentucky αποτύπωσε 54 ορόσημα το 1889 που δημοσιεύθηκαν το 1894[301]. Ο κατάλογός του είναι ο μακροσκελέστερος που έχουμε εντοπίσει.

1. Τα Αρχαία Καθήκοντα του Ελευθεροτεκτονισμού είναι τα αμνημόνευτα έθιμα και οι θεμελιώδεις αρχές του Τάγματος, και είναι αναλλοίωτα.
2. Παλαιά, ο Ελευθεροτεκτονισμός ήταν τόσο πρακτικός όσο και θεωρητικός· τώρα είναι θεωρητικός, εγκλείοντας ένα σύστημα ηθών, ηθικής, θρησκείας και φιλοσοφίας και σχετίζεται με την κοινωνική, ηθική και πνευματική πρόοδο του ανθρώπου.

301 Grant H. B. - Ancient landmarks with supporting evidence, αρχικώς δημοσιευθέντα το 1889 στο περιοδικό Masonic Home Journal και εν συνεχεία αυτοτελώς το 1894 και στις σελ. 209-240 του Book of Constitutions, Grand Lodge of Kentucky 1910. Επανεκδόθηκαν στο 20-τομο Freemasonry, The Masonic Service Association 1924 και στο «Little Masonic Library», Macoy Publishing, 1924 (επανέκδ. 1977), τόμ. I σελ. 105.

3. Ο Ελευθεροτεκτονισμός περιλαμβάνει των βαθμούς του Μαθητού, Εταίρου και Διδασκάλου που αποδίδονται σε κανονικές Στοές των οποίων τα τυπικά και οι τελετές είναι ιδιωτικές.
4. Ο μύθος του τρίτου βαθμού είναι μέρος του Ελευθεροτεκτονισμού.
5. Η μυστικότης είναι βασικό στοιχείο του Ελευθεροτεκτονισμού, και κάθε τέκτονας δεσμεύεται με άρρηκτο δεσμό να κρατήσει απαραβίαστες τις ιδιωτικές τελετές του, σημεία, λέξεις, και δραστηριότητα της Στοάς, και (παρεκτός της προδοσίας και του φόνου) ουδέποτε να αποκαλύψει κάποιο μυστικό που θα του εμπιστευθεί ένας αδελφός εφόσον θεωρηθεί τέτοιο.
6. Η συγγραφή και η εκτύπωση του εσωτερικού μέρους του Ελευθεροτεκτονισμού με λέξεις, συλλαβές ή σημεία, είναι αντίθετη με τα συμπεφωνημένα της αδελφότητος.
7. Τα συμπεφωνημένα ενός τέκτονος δεν αντιβαίνουν με τα καθήκοντά του προς το Θεό, την πατρίδα του, την οικογένειά του, το γείτονά του, ή τον εαυτό του, αλλά δεσμεύουν τη συνείδηση και τις πράξεις του.
8. Η πίστη στην ύπαρξη του Ανώτατου Όντος και η λατρεία του ονόματός του τον οποίο οι άνθρωποι αποκαλούν Θεό και οι τέκτονες τον αναφέρουν ως «Μεγάλο Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος», είναι αδιαπραγμάτευτα απαιτητή.
9. Πίστη στην αθανασία της ψυχής και ανάστασης σε μία μελλοντική ζωή.
10. Το «βιβλίο του νόμου» με το γνώμονα και το διαβήτη είναι τα Μεγάλα Φώτα του Ελευθεροτεκτονισμού, και η ύπαρξή τους σε ανοικτή Στοά είναι απαραίτητη.
11. Οι Μεγάλες Αρχές του Ελευθεροτεκτονισμού είναι Αδελφική Αγάπη, Ανακούφιση και Αλήθεια.
12. Οι κύριες Αρετές του Ελευθεροτεκτονισμού είναι Μετριοφροσύνη, Ακεραιότης, Σύνεσις και Δικαιοσύνη.
13. Το λευκό περίζωμα από δέρμα αμνού είναι το σήμα του τέκτονος.
14. Ο Γνώμων και ο Διαβήτης είναι τεκτονικά σύμβολα ηθικής.
15. Οι ημέρες του Αγίου Ιωάννου (24 Ιουνίου και 27 Δεκεμβρίου) είναι ημέρες τεκτονικών πανηγυρικών συνεδριών[302]. Μία από αυτές είναι ο χρόνος της ετήσιας εκλογής των αξιωματικών.
16. Η «Γενική Συνέλευση» ή «Μεγάλη Στοά» είναι η ανώτατη νομοθετική, δικαστική και εκτελεστική αρχή του Τάγματος σε όλα τα τεκτονικά θέ-

302 Ήδη από το 1599. Βλ. σε Lyon David Murray - History of the Lodge of Edinburgh (Mary's Chapel), No. 1. Embracing an Account of the Rise and Progress of Freemasonry in Scotland., 1st ed. 1873, σελ. 9.

ματα εντός της επικρατείας της, και συγκροτείται από Αντιπρόσωπους των Στοών εντός αυτής της επικράτειας.

17. Στοά είναι ένα κανονικώς συγκροτημένο σώμα Ελευθεροτεκτόνων, που έχει μία χάρτα λειτουργίας που της επιτρέπει να εργάζεται σύμφωνα με τους νόμους και τα έθιμα του Τάγματος.
18. Κάθε Στοά, Μεγάλη ή υποκείμενη[303], όταν συνέρχεται νόμιμα, πρέπει να είναι κανονικώς διακοσμημένη, στεγασμένη και ανοικτή[304], πριν ξεκινήσει τις εργασίες της.
19. Οι ελευθεροτέκτονες συνέρχονται στη Στοά επί του κανόνος της ισότητος, και απευθύνονται μεταξύ τους ως αδελφοί, όταν συναθροίζονται.
20. Μία Στοά, κανονικώς ανοικτή, έχει το δικαίωμα να δώσει εντολές στους Αντιπροσώπους της για τη Μεγάλη Στοά.
21. Ζητήματα πολιτικής ή αιρετικά θρησκευτικά πιστεύω δεν μπορούν να έρθουν προς συζήτηση εντός Στοάς.
22. Ο Ελευθεροτέκτων που είναι ενεργό μέλος κάποιας Στοάς Ελευθεροτεκτόνων, μπορεί να επισκευθεί κάθε άλλη Στοά πέραν της δικής του εφόσον δεν θα διαταράξει την αρμονία της Στοάς που επισκέπτεται.
23. Ο Ελευθεροτέκτων δεν μπορεί να παρευρεθεί σε άτακτη Στοά ούτε να συνομιλεί περί των μυστικών του Ελευθεροτεκτονισμού με έναν άτακτο τέκτονα, ούτε με αυτόν που είναι υπό αναστολή ή αποβεβλημένος.
24. Ο Μεγάλος Διδάσκαλος είναι η εκτελεστική κεφαλή του Τάγματος και ο προεδρεύων αξιωματικός της Μεγάλης Στοάς, από την οποία εκλέγεται[305], και στης οποίας τους νόμους οφείλει να υπακούει.
25. Ο Μεγάλος Διδάσκαλος μπορεί να προεδρεύει σε κάθε Στοά της δικαιοδοσίας του[306].
26. Ο Μεγάλος Διδάσκαλος μπορεί δικαιολογημένα να αναστείλει την εξουσία ενός Σεβασμίου ή να σταματήσει τη λειτουργία μίας Στοάς[307].
27. Οι αξιωματικοί μίας Στοάς είναι ο Σεβάσμιος, ο Πρώτος Επόπτης, ο Δεύτερος Επόπτης, ο Ταμίας, ο Γραμματέας, ο Πρώτος Διάκονος[308], ο Δεύτερος Διάκονος, ο Επιμελητής[309] και ο Εσωτερικός Φρουρός[310].

---

303 Ως υποκείμενη (subordinate) εννοούμε κάθε Στοά μέλος υπερκείμενης.

304 Ανοικτή εννοεί να έχουν ξεκινήσει οι εργασίες σύμφωνα με κάποιο τυπικό, που πάντα ξεκινά με το κεφάλαιο «ανοιγμα εργασιών». Βλ. §55-Τυπικό Μαθητή.

305 Απευθείας εκλογή από τη ΓΣ.

306 Συμβολικά. Όχι υπό την νομική έννοια.

307 Απολύτως παράνομο στην Ελληνική έννομη τάξη.

308 Ο τίτλος του «Deacon» υπάρχει μόνο στον αγγλικό τεκτονισμό.

309 Ο τίτλος του «Steward» υπάρχει μόνο στον αγγλικό τεκτονισμό.

310 Ο τίτλος του «Tiler» υπάρχει μόνο στον αγγλικό τεκτονισμό.

28. Ο Σεβάσμιος είναι η κεφαλή της Στοάς και ως πρόεδρος, κυβερνά αυτή σύμφωνα με τους νόμους και τις παραδόσεις της αδελφότητας, και συγκαλεί τη Στοά όποτε το κρίνει.
29. Ο Σεβάσμιος πρέπει να έχει υπάρξει Επόπτης (εκτός όταν πρόκειται για νέα Στοά, ή όταν δεν υπάρχει πρώην Σεβάσμιος ή πρώην Επόπτης, που να είναι ικανός ή να επιθυμεί να αναλάβει, που να είναι μέλος της Στοάς).
30. Ο Σεβάσμιος, εκ της θέσεως που κατέχει, αντιπροσωπεύει τη Στοά του στη Μεγάλη Στοά.
31. Ο Σεβάσμιος της Στοάς καθίσταται «πρώην Σεβάσμιος» στο πέρας της επίσημης θητείας του - (αυτό είναι, ότι εγκαταστάθηκε και υπηρέτησε τη θητεία του).
32. Οι Επόπτες της Στοάς πρέπει να είναι Διδάσκαλοι[311].
33. Σε περίπτωση απουσίας του Σεβασμίου, ο Α΄ Επόπτης εκτελεί τα καθήκοντα του πρώτου. Σε περίπτωση απουσίας αμφοτέρων, εκτελεί τα καθήκοντα ο Β΄ Επόπτης. Εάν είναι όλοι απόντες, ο πιο πρόσφατος πρώην Σεβάσμιος που βρεθεί παρών μπορεί να προεδρεύσει εφόσον είχε γίνει νόμιμη πρόσκληση για συνεδρία[312].
34. Οι αξιωματικοί Στοάς, Μεγάλης ή υποκείμενης, διατηρούν τη θέση τους μέχρι οι διάδοχοί τους να εκλεγούν νόμιμα και εγκατασταθούν[313] ή μέχρι να καθαιρεθούν νόμιμα.
35. Ο τέκτων δεν πρέπει να παρακαλά κανένα πρόσωπο να γίνει υποψήφιος για τα μυστήρια του τεκτονισμού, διότι κάθε υποψήφιος πρέπει να προσφέρει εαυτόν εθελοντικώς και χωρίς να του ζητηθεί.
36. Κάθε υποψήφιος πρέπει να είναι άνδρας, γεννημένος ελεύθερος, ώριμης και διακριτικής ηλικίας, καλών ηθών και μαρτυρίας, διαθέτων ευφυία και ων αρτιμελής, προσόντα τα οποία θα του επιτρέψουν να λάβει και να μεταδώσει τα μυστήρια του τάγματος.
37. Είναι τα εσωτερικά προσόντα ενός ανθρώπου που του επιτάσσουν να καταστεί τέκτων.
38. Είναι απαραίτητη η εξέταση των φυσικών, πνευματικών και ηθικών ιδιοτήτων κάθε υποψηφίου για τα μυστήρια του τεκτονισμού.

---

311 Εξ αντιδιαστολής στις υπόλοιπες θέσεις αξιωματικών μπορούν να βρίσκονται και Εταίροι ή και Μαθητές, σύμφωνα με αυτό το άρθρο.

312 Εννοεί ότι ο τέως Σεβάσμιος δεν μπορεί να συγκαλεί τη Στοά σε συνεδρία, αλλά εάν αυτή έχει συγκληθεί από τον πρόεδρο και βρεθεί αυτός και Επόπτες απόντες, μπορεί να προεδρεύσει αυτή.

313 Εννοεί ότι η διάρκεια της θητείας του ΔΣ λήγει τη στιγμή της πραγματικής ανάληψης των καθηκόντων εκ μέρους της νεοεκλεγείσας διοίκησης. Αυτό είναι σύμφωνο με τη θεωρία μας της §17.2.

39. Η πρόοδος στους βαθμούς του εταίρου και του διδασκάλου δεν πρέπει να γίνεται χωρίς εξέταση.
40. Προκειμένου για εισδοχή ή υιοθεσία απαιτείται ομόφωνη απόφαση της Στοάς.
41. Ο τέκτων πρέπει να είναι χρηστοήθης και αληθής άνθρωπος, συμβατός με τους νόμους της δικαιοσύνης και της αρετής, που αποκαλείται «ο ηθικός νόμος».
42. Κάθε τέκτων πρέπει να υπακούει στους νόμους του κράτους στο οποίο ζει.
43. Κανένας αδελφός δεν πρέπει να αναγνωρίζει κάποιον ως τέκτονα μέχρι να εξετάσει αυστηρά την ιδιότητα ή να έχει λάβει έγκυρη πληροφόρηση.
44. Ο τέκτων πρέπει να επιδεικνύει ιδιαίτερη προσοχή όταν είναι ενώπιον ξένων ή αμύητων, σχετικά με τα σημεία και τις λέξεις που δεν δικαιούνται να γνωρίζουν.
45. Κάθε τέκτων οφείλει να ανήκει σε κάποια κανονική Στοά, να προσέρχεται στις συνεδρίες της και να μοιράζεται τα βάρη της.
46. Ο τέκτων δεν πρέπει να γίνεται δεκτός ως μέλος σε Στοά χωρίς πιστοποίηση, έγκαιρη ενημέρωση και εξέτασή του.
47. Κάθε τέκτων πρέπει υπομονετικά να υποβάλλεται στην αναγνώριση των αδελφών του, με την επιφύλαξη εφέσεως ενώπιον της Μεγάλης Στοάς.
48. Ο τέκτων πρέπει να είναι αληθής προς τον αδελφό του: να τον διδάσκει, νουθετεί, αμύνεται και βοηθά, και ουδέποτε να τον συκοφαντεί ή να τον υποσκελίζει.
49. Ο τέκτων δεν πρέπει να έχει ανήθικη σχέση με τη σύζυγο, κόρη, μητέρα, αδελφή ή υπηρέτρια του αδελφού του.
50. Ο τέκτων πρέπει να είναι επιμελής στα επαγγελματικά του, και να πληρώνει τις νόμιμες οφειλές του.
51. Κάθε τέκτων πρέπει να υπακούει στις αποφάσεις της Στοάς.
52. Οι μόνες ποινές που είναι γνωστές στον τεκτονισμό είναι πρόστιμα, η επίπληξη, αναστολή ορισμένου χρόνου και οριστική αποβολή.
53. Ο τέκτων δεν μπορεί να ελεγχθεί πειθαρχικώς χωρίς να έχει πρώτα ακουστεί και να έχει αμυνθεί του εαυτού του, εκτός εάν φυγοδικεί ή εαν δεν μπορεί να εντοπισθεί με κλήση[314].
54. Κάθε (ενεργός) Διδάσκαλος δικαιούται ταφή με τεκτονικές τιμές (και τελετή).

314 Βλ. §21.2.

§11.14. Lawrence 1908

Ο Άγγλος κληρικός John Lawrence έγραψε περί τεκτονικού δικαίου το 1908[315]. Αναφέρει τα 24 ορόσημα του Mackey ελαφρώς τροποποιημένα κατά περιεχόμενο (αφαιρώντας το 25ο, που αναφέρει ότι αυτά δεν αλλάζουν) και με άλλη σειρά, διότι, όπως αναφέρει, τα πρώτα 12, έτσι όπως τα επαναπαρίθμησε, «δεν αμφισβητήθηκαν ποτέ». Είναι μία ακόμη -ατελής- προσπάθεια αρίθμησης των οροσήμων.

1. Μία πίστη σε ένα Ανώτατο Ον [Mackey 19ο].
2. Το βιβλίο του Ιερού Νόμου είναι απαραίτητο σε κάθε Στοά [Mackey 21ο].
3. Η ισότης όλων των τεκτόνων [Mackey 22ο].
4. Η μυστικότης των σημείων αναγνώρισης [~Mackey 23ο].
5. Τα σημεία αναγνώρισης [Mackey 1ο].
6. Κάποια προσόντα είναι απαραίτητα αναφορικά με τους υποψήφιους [~Mackey 18ο]
7. Το δικαίωμα κάθε εν τάξει τέκτονος να επισκέπτεται και να παρακάθηται σε κάθε κανονική Στοά [Mackey 14ο].
8. Κάθε επισκέπτης, εκτός και εάν είναι γνωστός και κάποιος εγγυάται γι'αυτόν, εξετάζεται [Mackey 15ο].
9. Η ανάγκη κάθε Στοά πρέπει να είναι επαρκώς στεγασμένη [Mackey 11ο].
10. Ουδείς τέκτων παύει να είναι υποκείμενος στους τεκτονικούς νόμους [~Mackey 17ο].
11. Ο μύθος του 3ου βαθμού [Mackey 3ο].
12. Η πίστη σε μία μέλλουσα ζωή [Mackey 20ο].
13. Η διακυβέρνηση της οργανώσεως από ένα Μεγάλο Διδάσκαλο που εκλέγεται από τους αδελφούς [Mackey 4ο].
14. Το δικαίωμα του Μεγάλου Διδασκάλου να προεδρεύει κάθε σύνοδο της αδελφότητος, οπουδήποτε και οποτεδήποτε συνέρχεται [Mackey 5ο].
15. Το προνόμιο του Μεγάλου Διδασκάλου να χαρτοδοτεί Στοές [~Mackey 7ο].
16. Η ανάγκη των τεκτόνων να συνέρχονται σε Στοές [Mackey 9ο].
17. Η διοίκηση της Στοάς από ένα Σεβάσμιο και δύο Επόπτες [Mackey 10ο].
18. Η θεμελίωση μίας θεωρητικής επιστήμης επί μίας πρακτικής τέχνης [~Mackey 24ο].

315 Lawrence John (rev.) - Masonic Jurisprudence. Αντλούμε τις πληροφορίες απο την 3η έκδοση (post mortem) του 1923.

19. Καμία Στοά δεν μπορεί να δίνει βαθμούς σε αδελφούς που είναι μέλη άλλων Στοών [~Mackey 16ο].
20. Το προνόμιο του Μεγάλου Διδασκάλου να δίνει άδεια για απονομή βαθμών σε άτακτα χρονικά διαστήματα [Mackey 6ο].
21. Το δικαίωμα κάθε τέκτονος να εφεσιβάλει την απόφαση της Στοάς του στη Μεγάλη Στοά ή τη γενική συνέλευσή της [~Mackey 13ο].
22. Το δικαίωμα κάθε τέκτονος να αντιπροσωπεύεται στις γενικές συνελεύσεις της αδελφότητας και να δίδει οδηγίες στους αντιπροσώπους της [Mackey 12ο].
23. Η διαίρεση του Τεκτονισμού σε βαθμούς [~Mackey 2ο].
24. Το προνόμιο του Μεγάλου Διδασκάλου να κάνει τέκτονες άμα τη εμφανίσει [Mackey 8ο].

§11.15. Moore 1911

Ο George Fleming Moore έγραψε μία εκτενή σειρά άρθρων για τα ορόσημα στο περιοδικό New Age Magazine[316] τα έτη 1910, 1911 και 1912 παραθέτοντας κριτικές σκέψεις επί των οροθεσίων των Morris και Mackey. Παρόλο που αναγνωρίζει το αξιόλογο των συγγραμμάτων, καταλήγει ότι αυτά δεν έχουν πρακτική εφαρμογή, διότι περιορίζονται στο τεκτονικό δίκαιο, ενώ θα έπρεπε να είναι εκτενέστερα. Πρέπει, αναφέρει ο Moore, τα οροθέσια να βασίζονται σε εντελώς διαφορετικές αρχές από αυτές που χρησιμοποιούν αυτοί οι εξαίρετοι τέκτονες συγγραφείς. Για να οριστούν σωστά τα ορόσημα πρέπει πρώτα να δώσουμε τον ορισμό του Ελευθεροτεκτονισμού, κατά τρόπο που να είναι σαφώς καθορισμένος σε σχέση με άλλες οργανώσεις, έτσι ώστε οι μελλοντικές γενεές να μην μπορούν να αλλάζουν ή να αφαιρούν ορόσημα. Βέβαια, ο τεκτονισμός -αναφερόμαστε στα πολυπληθή επιγενόμενα συστήματα- είναι τόσο πολυποίκιλος, ώστε τα ορόσημα να είναι πάντα σχετικά.

§11.16. Pound 1911

Ο Roscoe Pound ήταν επιφανής νομομαθής και Πρύτανης της νομικής σχολής του Harvard. Κατά τα φοιτητικά έτη 1911 και 1912 παρουσίασε σε 4 συνεδρίες στους φοιτητές-μέλη της Acacia Fraternity τα ζητήματα του τεκτονικού δικαίου σε σχέση με το δίκαιο εν γένει[317]. Στη 2η συνεδρία ομιλώ-

316 Περιοδικό του Υπάτου Συμβουλίου του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου της Νοτίου Δικαιοδοσίας.

317 Pound R. - Lectures on Masonic Jurisprudence, 1920, σελ. 33 και στα Proceedings of

ντας για τα ορόσημα, αναφέρει ότι αυτά φέρουν ισχύ ανώτατου νόμου ενώ αναγνωρίζει επτά ορόσημα «τα οποία θα μπορούσαν να συνοψισθούν ως εξής»:

1. Πίστη στο Θεό.
2. Πίστη στη συνέχεια της ύπαρξης της προσωπικότητος [δηλ. στην αθανασία της ψυχής[318]].
3. Ένα «βιβλίο του νόμου» ως αναπόσπαστο μέρος του τεκτονικού διάκοσμου κάθε Στοάς.
4. Ο θρύλος του τρίτου βαθμού.
5. Μυστικότης.
6. Ο συμβολισμός της πρακτικής τέχνης.
7. Ότι ο τέκτων πρέπει να είναι άνδρας, γεννημένος ελεύθερος και ώριμης ηλικίας.

Εν συνεχεία αναφέρει, ότι δύο ακόμη μπορούν να προστεθούν, ήτοι η διακυβέρνηση της Στοάς από Σεβάσμιο και Επόπτες και το δικαίωμα ενεργού Τέκτονος να επισκέπτεται. Όμως, αναφέρει, «αυτά τα δύο τελευταία μου μοιάζουν αμφίβολα, και η αμφιβολία είναι επαρκής ένδειξη για να τα κατατάξω στο κοινό τεκτονικό δίκαιο».

Σε ομιλία του Συνεδρίου Μεγάλων Διδασκάλων της Βορείου Αμερικής του έτος 1952[319], ο Pound ανέφερε: *«Θά πάω τη σκέψη πέραν των 25 Οροσήμων του Mackey και θα συζητήσω ποιά είναι Ορόσημα και ποιά είναι κανόνες κοινού τεκτονικού δικαίου. Το μόνο που θα πω είναι ότι μετά από περαιτέρω μελέτη εμμένω στο συμπέρασμα στο οποίο κατέληξα το 1916[320]: ότι ως Οροθέσια αριθμώ με βεβαιότητα εκείνα τα επτά, που είχα ήδη παραθέσει»*.

§11.17. MacBride 1914

Ο Σκωτσέζος Andrew Sommerville Macbride ήταν φιλόσοφος, πρώην Μεγάλος Αξιωματικός της Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας και Σεβάσμιος 2 Στοών της Σκωτίας. Σε ηλικία 23 ετών το 1867 ήταν Σεβάσμιος της Στοάς Leven St John, θέση που διατήρησε επί 21 έτη. Τα κείμενά του άφησαν ιστο-

---

Grand Lodge of Massachusets, 1916. Το έργο του θεωρείται στις ΗΠΑ απαραίτητο συμπλήρωμα στο έργο του Mackey.

318 Η ερμηνεία προσετέθη από τον ίδιο το 1952.

319 Pound R. - Masonic addresses and writings, 1953, σελ. 257.

320 Η 1η δημοσίευσή τους, μαζί με ενδιαφέρουσες γενικότερες περί του τεκτονικού δικαίου σκέψεις, έγινε δια του περιοδικού The Builder, τόμ. III, 1917, σελ. 105-110 και ιδίως 211-216.

ρία, και τα τυπικά του χρησιμοποιούνται ακόμη στη Σκωτία, αποκαλούμενα "The MacBride Ritual"[321].

Στο βιβλίο του «Speculative Masonry: Its Mission, its Evolution, and its Landmarks - Being a series of Lectures delivered at the Lodge of Instruction in connection with Lodge Progress, Glasgow, No. 873», που εκδόθηκε το 1914, αναλύει πολύ εύστοχα τη φύση των οροσήμων *ως προοδευτικών* και προσαρμοζόμενων στους καιρούς και αναφέρει ως το μεγαλύτερο λάθος να θεωρηθούν ότι αυτά δεν μπορούν ποτέ να αλλάξουν (25ο οροθέσιο Mackey, 19ο Lockwood). Ανάμεσα στους τέκτονες, αναφέρει (σελ. 189) «(...) δεν υπάρχει λέξη πιο συνηθισμένη και συνάμα λιγότερο κατανοητή, από τη λέξη 'Όρόσημα''. Η σημασία να τα γνωρίζει αυτά κάθε τέκτων αναγνωρίζεται από όλους· και όμως ελάχιστοι τα γνωρίζουν. Ένα ορόσημο πρέπει να είναι μία εδραιωμένη συνήθεια ή έθιμο, όμως δεν σημαίνει ότι κάθε εδραιωμένη συνήθεια ή έθιμο είναι και ορόσημο. Πρέπει επιπλέον να επιτελεί το ρόλο του οροσήμου, δηλαδή να ορίζει το όριο μεταξύ δύο διαφορετικών εδαφικών εκτάσεων και στον ελευθεροτεκτονισμό ιδεολογιών. Δεν είναι το έθιμο αυτό καθεαυτό, αλλά ο σκοπός που επιτελεί. Και καταλήγει δίνοντας τον εξής ορισμό: *Ορόσημα στον τεκτονισμό είναι κάποια εδραιωμένα ήθη και έθιμα που σηματοδοτούν τις οριακές γραμμές του τεκτονικού κόσμου, στις εσωτερικές του υποδιαιρέσεις και εξωτερικές του σχέσεις με τον έξω κόσμο*».

Ο MacBride χωρίζει τα ορόσημα σε τέσσερις κατηγορίες, καθεμία εχούσης τρία τμήματα:

Κατηγορία 1. Έθιμα τα οποία χαρακτηρίζουν τον τεκτονισμό από τον έξω κόσμο.
- Τμ. Α΄. Ένας μυστικός τρόπος αναγνώρισης μεταξύ των μελών.
- Τμ. Β΄. Η στέγαση των συνεδριών της Στοάς.
- Τμ. Γ΄. Τα προσόντα ενός υποψηφίου.

Κατηγορία 2η. Έθιμα που ξεχωρίζουν τους τεκτονικούς βαθμούς.
- Τμ. Α΄. Ένας μυστικός τρόπος αναγνώρισης των μελών ενός βαθμού από αυτούς άλλου.
- Τμ. Β΄. Η στέγαση των συνεδριών επιγενόμενου βαθμού από τα μέλη κατώτερου βαθμού[322].
- Τμ. Γ΄. Οι προϋποθέσεις για την πρόοδο από έναν βαθμό σε άλλον.

Κατηγορία 3η. Έθιμα που χαρακτηρίζουν τις διάφορες τελετές.

---

321 The MacBride ritual, 1870, επανέκδοση 2008.

322 Στη 2η έκδοση του 1931 το μόνο που άλλαξε λίγο είναι αυτή φράση: «Η στέγαση των συνεδριών κάθε βαθμού ξεχωριστά».

Τμ. Α΄. Τα βασικά σημεία «ανοίγματος» και «κλεισίματος» της Στοάς.

Τμ. Β΄ Τα βασικά σημεία μύησης στο βαθμό του Μαθητή, του Εταίρου και του Διδασκάλου.

Τμ. Γ΄. Τα βασικά στοιχεία της εγκαθίδρυσης, της εγκατάστασης, της θέσης της θεμελίου λίθου και τις κηδείες.

Κατηγορία 4η. Έθιμα που σηματοδοτούν Επίσημες Εξουσίες και Υποχρεώσεις και ιδιωτικά δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Τμ. Α΄. Οι εξουσίες και οι υποχρεώσεις του Μεγάλου Διδασκάλου, των Μεγάλων Αξιωματικών και της Μεγάλης Στοάς.

Τμ. Β΄. Οι εξουσίες και οι υποχρεώσεις του Σεβασμίου, των Αξιωματικών και της Στοάς.

Τμ. Γ΄. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των ιδιωτικών Στοών.

§11.18. Bacon 1918

Ο στρατηγός Alexander Bacon έγραφε από τη Νέα Υόρκη το έτος 1918, σε ένα έντυπο 30 σελίδων[323], ότι τα ορόσημα είναι τρία:

1) Μία πίστη στο Θεό και στην αθανασία της ψυχής: το θρησκευτικό στοιχείο του Τεκτονισμού.

2) Ένας κώδικας ηθικών αξιών, βασισμένος στις διδαχές της Αγίας Γραφής: το ηθικό στοιχείο του Τεκτονισμού.

3) Δημοκρατία, η διαίρεση του Τεκτονισμού σε τρεις βαθμούς μόνο: η Στοά είναι η πηγή όλης της τεκτονικής διοίκησης· η ανώτατη αρχή ενυπάρχει στις Στοές, που δημιουργούν το δικό τους εκτελεστικό σώμα.

Ο ίδιος συγγραφέας είχε νωρίτερα δώσει, για λογαριασμό της Εταιρείας Τεκτονικής Ιστορίας της Νέας Υόρκης, τον εξής ορισμό για τον Αμερικάνικο Τεκτονισμό: *«Ο Τεκτονισμός είναι μία κοινωνία με ένα μυστικό τυπικό και σημεία αναγνώρισης μεταξύ των μελών της, με κυρίαρχο στοιχείο το να διδάσκει και να εφαρμόζει ένα κώδικα ηθικών αξιών, ο οποίος διδάσκεται δι' αλληγοριών και συμβολισμών, βασιζόμενος στα διδάγματα των Ιερών Γραφών ως κανόνα και οδηγού στην πίστη και την πρακτική, και έχων τα ακόλουθα προαπαιτούμενα: (1) μία πίστη σε έναν προσωπικό Θεό και στην αθανασία της ψυχής· (2) μία ανοικτή Βίβλο ως ένα απαραίτητο μέρος του διάκοσμου της Στοάς· (3) η διαίρεση του Συμβολικού Τεκτονισμού σε τρεις βαθμούς. Όλα τα υπόλοιπα είναι διοικητικά και μόνο ζητήματα»*.

323 New York 1918, σε ανάτυπο, από το Περιοδικό The American Freemason, τεύχος Ιανουαρίου 1918. Σε περίληψη και στο Little Masonic Library - Macoy Publishing 1977 (1946), τόμ. Ι, σελ. 115.

Τα οροθέσια του Bacon τέθηκαν σε χρονική στιγμή όπου ένας τέκτων διώχθηκε πειθαρχικώς επειδή γελοιοποίησε την Αγία Γραφή καθόσον άθεος. Ο εισηγητής της Μεγάλης Στοάς του Illinois Joseph Robbins[324] πρότεινε την αθώωσή του, και η εισήγηση έγινε δεκτή.

§11.19. Evans 1923

Ο Joseph Evans, πρώην Μεγάλος Διδάσκαλος της Νέας Υόρκης, αναφέρει τα κάτωθι ως ορόσημα, χωρίς να τα απαριθμεί:

Κάθε υποψήφιος για εισδοχή στα προνόμια του Ελευθεροτεκτονισμού πρέπει πριν τη μύηση να δηλώσει την πίστη του σε έναν αεί ζώντα Θεό, το Δημιουργό και Κυρίαρχο του Σύμπαντος, και στην αθανασία της ψυχής.

Ότι κάθε υποψήφιος για τα προνόμια του Ελευθεροτεκτονισμού πρέπει να είναι άνδρας, γεννημένος ελεύθερος, σε ώριμη και σοβαρή ηλικία, όχι ευνούχος, όχι γυναίκα, όχι ανήθικος ή σκανδαλώδης άνδρας, αλλά καλής μαρτυρίας, ο οποίος δεν έχει ατέλεια ή ελάττωμα στο σώμα ή το πνεύμα που ενδεχομένως τον καταστήσουν ανίκανο προς εκμάθηση και εφαρμογή της τέχνης.

Ότι κάθε Τέκτων δεσμεύεται από τις υποσχέσεις του να σέβεται και να υπακούει τον αστικό νόμο της χώρας, και τους Τεκτονικούς κανονισμούς της δικαιοδοσίας στην οποία διαμένει.

Ότι ουδείς υποψήφιος ή αδελφός δεν μπορεί να ερωτηθεί σχετικά με τις ιδιαίτερες θρησκευτικές πεποιθήσεις ή τις πολιτικές απόψεις, ούτε επιτρέπεται συναφής συζήτηση σε καμία συνάθροιση του τάγματος.

Ότι το δικαίωμα κάθε Στοάς να κρίνει μόνη της ποιός θα γίνει δεκτός για εισδοχή ή υιοθεσία αποτελεί αυθύπαρκτο και αναλλοίωτο δικαίωμά της[325], μη δυνάμενο να τύχει εξαιρέσεων ή να τροποποιηθεί δια οποιουδήποτε νομοθετήματος.

Ότι η ψήφος για υποψηφίους είναι πάντοτε αυστηρώς μυστική και απαραβίαστη.

Ότι ο Σεβάσμιος μίας Στοάς έχοντας αποφασίσει επί κάποιας υπόθεσης, δεν υπάρχει δυνατότητα έφεσης κατά της αποφάσεώς του στη Στοά.

Ότι η Στοά δεν μπορεί να δικάσει το Σεβάσμιό της[326].

---

324 Σπουδαίος Τέκτων, Μεγάλος Διδάσκαλος του Illinois (1834-1909).

325 Αρχή της διοικητικής αυτονομίας.

326 Αυτό το ορόσημο, το οποίο συναντάται συχνά, δεν μπορεί να εφαρμοστεί ως έχει στην Ελληνική έννομη τάξη. Είναι λογικό, ο Σεβάσμιος ως πρόεδρος να μην φέρει στην ημερήσια διάταξη θέμα πειθαρχικού ελέγχου του, αλλά μπορεί να γίνει προσφυγή στο Μονομελές Πρωτοδικείο για σύγκληση ΓΣ με αυτό το θέμα (Κρητικός, Δίκαιο σωματείων, 1984, σελ. 195). Εν συνεχεία, ο ίδιος δεν ψηφίζει κατ' ΑΚ 66.

Ότι αποτελεί προνόμιο του Μεγάλου Διδασκάλου να προεδρεύει κάθε συνεδρία του τάγματος στη δικαιοδοσία του, είτε μεγάλη είτε υποκείμενη[327], και να επιτελεί τις εκτελεστικές λειτουργίες της Μεγάλης Στοάς στους ενδιάμεσους χρόνους.

§11.20. UGLE 1929

Η Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Αγγλίας μέχρι το 1929 δεν είχε παραθέσει επίσημο κατάλογο οροσήμων, αν και ήδη το καταστατικό του 1723 είχε πληθώρα οροσήμων. Το 1929 θέτει νέους ορισμούς «για την αναγνώριση εκ μέρους της άλλων Μεγάλων Στοών». Στην ουσία πρόκειται για κεκαλυμμένη απαρίθμηση οροσήμων, 8 στον αριθμό, όταν το 8ο εξ αυτών παραπέμπει στην τήρηση των «αρχαίων οροσήμων», τα οποία δεν απαριθμεί. Η λίστα με τα 8 ορόσημα εκνικά τις αρχές των Συνταγμάτων του Άντερσον, χωρίς βέβαια αυτό να προκύπτει με σαφήνεια. Για την πλήρη λίστα και την αιτιολογία βλ. §66. Τα ορόσημα αυτά διατηρούνται μέχρι σήμερα. Συγκλονιστικές είναι οι δηλώσεις της του 1950, σε ένα σημείωμα που απήυθυνε στη Μεγάλη Στοά της Ουρουγουάης - λίγο πριν τη διακοπή σχέσεων με αυτή τη Μεγάλη Στοά το Σεπτέμβριο του 1950 (βλ. §11.23).

§11.21. Alpina 1949

Η Μεγάλη ελβετική Στοά ALPINA[328] αναγνωρίζει πέντε ορόσημα όπως αυτά ψηφίστηκαν στη Γενική Συνέλευση των Αντιπροσώπων της 21ης Μαΐου 1949, στο Winterthour:

1. Η Μεγάλη ελβετική Στοά ALPINA αναγνωρίζει και επικαλείται το Μεγάλο Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος στις εργασίες της.
2. Συμφώνως προς τις αρχαίες παραδόσεις του Τάγματος, η Βίβλος τοποθετείται επί του βωμού.
3. Η Μεγάλη ελβετική Στοά ALPINA διακηρύσσει επισήμως την αναλλοίωτη πίστη της και την πλήρη αφορίωση στην Πατρίδα.
4. Η Μεγάλη ελβετική Στοά ALPINA και οι Στοές της δεν υπεισέρχονται σε καμία αντιλογία που αφορά πολιτικά ή θρησκευτικά ζητήματα. Σε επιμορφωτικά πλαίσια, μία ανταλλαγή απόψεων επ'αυτών των θεμάτων επιτρέπεται. Αυτές οι συζητήσεις δεν μπορούν ποτέ να αποτελέσουν

327 Δηλ. στις Γενικές Συνελεύσεις της ομοσπονδίας και τις συνεδρίες των Στοών.

328 Η Μεγάλη Στοά Alpina ιδρύθηκε το 1844 εξαρχής και αποκλειστικά ως ομοσπονδία Συμβολικών Στοών που λειτουργούν τους 3 βαθμούς του κυανού τεκτονισμού (Ruchon F. - Histoire de la franc-maçonnerie a Génève 1736-1900, 1935, σελ. 6).

αντικείμενο οποιασδήποτε ψηφοφορίας, ούτε να καταλήγουν σε πορίσματα που θα παρεμποδίζουν την ανεξαρτησία των μελών.

5. Η Μεγάλη ελβετική Στοά ALPINA παραπέμπει στα Αρχαία Καθήκοντα για όλα τα σημεία που δεν αγγίζονται από τους παρόντες κανόνες.

§11.22. Bede 1954

Ο Elbert Bede υπήρξε πρόεδρος πολλών τεκτονικών εργαστηρίων και αρχισυντάκτης του περιοδικού Oregon Freemason. Το 1954 εξέδωσε τα οροθέσιά του τα οποία απαριθμεί σε 43 και ειδικότερα στα 25 του Mackey προσθέτει 18 δικά του, ενόσω αναγνωρίζει ότι *«πολλά ακόμη θα μπορούσαν να προστεθούν, ακόμη και η ύπαρξη των οροθεσίων είναι οροθέσιο»*[329]. Τα 18 δικά του είναι τα εξής:

26. Το περίζωμα από δέρμα αμνού.
27. Αποκλειστική γεωγραφική κυριαρχία Στοών και Μεγάλων Στοών.
28. Ο υποψήφιοι πρέπει να προσέρχονται με δική τους ελεύθερη βούληση.
29. Τρεις Στοές απαιτούνται για την ίδρυση Μεγάλης Στοάς.
30. Ο Μεγάλος Διδάσκαλος δεν υπόκειται σε δίκη.
31. Ο Σεβάσμιος δεν δικάζεται από τη Στοά του.
32. Ο Σεβάσμιος κυβερνά τη Στοά.
33. Μόνο ο Σεβάσμιος και οι δύο Επόπτες ανοίγουν εργασίες στη Στοά.
34. Τηρείται βιβλίο παρουσιών.
35. Η Στοά δεν μπορεί να δανείζει χρήματα στα μέλη της.
36. Δεν επιτρέπονται αμφιλεγόμενες συζητήσεις.
37. Ο υποψήφιος πρέπει να προταθεί από αυτούς οι οποίοι τον γνωρίζουν προσωπικά.
38. Η αρχαΐζουσα και ιδιαίτερη γλώσσα μας.
39. Έδρανα για τους τρεις βασικούς Αξιωματικούς.
40. Περιφορές[330].
41. Τα έδρανα και οι θέσεις πρέπει να καλύπτονται[331].
42. Η Στοά δεν δύναται να αναβάλει τις προγραμματισμένες συνεδρίες της.
43. Ο υποψήφιος πρέπει να μπορεί να πληρώσει τα τέλη εισδοχής από δικούς του πόρους.

---

329 Bede Elbert - The Landmarks of Freemasonry, 1954, 56 σελίδων.

330 Circumambulations, δηλ. περιφορές συμβολικών αντικειμένων, τελετουργικές περιοδείες ως απαραίτητο τμήμα κάθε τεκτονικής συνεδρίας.

331 Εννοεί ότι κατά τις συνεδρίες οι ειδικές εις την αίθουσα θέσεις των αξιωματικών πρέπει να καταλαμβάνονται από αυτούς κανονικώς και εάν απουσιάζουν να μην μένουν κενές, αλλά να τοποθετούνται σε αυτές οι αναπληρωματικοί ή άλλοι διδάσκαλοι.

§11.23. Clipsas 1961

Στις 22 Ιανουαρίου 1961, έντεκα τεκτονικές ομοσπονδίες, ασκώντας την κυριαρχία τους σε δέκα διαφορετικά Κράτη, φιλοπόνησαν στο Στρασβούργο μία Χάρτα εδραζόμενη επί του απόλυτου σεβασμού της ελευθερίας της συνειδήσεως, εκτείνοντας σε όλους τους Τέκτονες και όλες τις Στοές τις αδελφικές σχέσεις που έχουν μεταξύ τους. Έτσι ιδρύθηκε το Κέντρο Διασύνδεσης και Πληροφόρησης των Τεκτονικών Δυνάμεων που υπέγραψαν την Έκκληση του Στρασβούργου (Centre de liaison et d'information des puissances maçonniques signataires de l'appel de Strasbourg - CLIPSAS). Το Clipsas είναι μία διεθνής ένωση φιλελεύθερων τεκτονικών Ομοσπονδιών στον αντίποδα του Αγγλικού τεκτονισμού. Έχει ως μέλη σήμερα 104 τεκτονικές ομοσπονδίες Συμβολικών Στοών.

Αναφέρει η διακήρυξη:

Οι έντεκα Τεκτονικές Δυνάμεις κατά τον τρόπο αυτό ενωμένες είναι πεπεισμένες ότι ο σεβασμός της ελευθερίας της συνείδησης καθενός και μία τέλεια αμοιβαία ανοχή είναι οι θεμελιώδεις προϋποθέσεις της τεκτονικής εργασίας. Οι Στοές κάποιων ομοσπονδιών μελών της Ενώσεως του Στρασβούργου ανοίγουν τη Βίβλο κατά τη διάρκεια των εργασιών τους, και θέτουν αυτές υπό την επίκληση του Μεγάλου Αρχιτέκτονος του Σύμπαντος, όταν άλλες δεν το πράττουν. Όλες οι ενώσεις μέλη της Ενώσεως του Στρασβούργου, εκ της προσχωρήσεως στην Έκκληση του Στρασβούργου, διαβεβαιώνουν πανηγυρικά ότι αυτές οι διαφορές ανάμεσα στις παραδόσεις, τους τύπους, τα σύμβολα και τις πεποιθήσεις που υπάρχουν ανάμεσά τους και ενίοτε εντός αυτών, είναι απόρροια της ιστορικής εξέλιξης των ανθρώπινων κοινοτήτων. Χωρίς να είναι πηγή διαίρεσης, αποτελούν ένα πνευματικό πλούτο και ένα ηθικό ερέθισμα. Οι υπογράφοντες την Έκκληση του Στρασβούργου έχουν την άποψη ότι αυτή η ένωση επιβάλλεται σήμερα ως η πιο φυσική και η πιο τεκτονική, δηλαδή το πιο εποικοδομητικό εγχείρημα. Δεν αμφισβητούν το δικαίωμα μίας οποιασδήποτε τεκτονικής δύναμης να ερμηνεύει τα Συντάγματα του Άντερσον του 1923 (Παράρτημα 1[332]). Ωστόσο, πιστεύουν ότι μία ιδιαίτερη εξήγηση αυτών των κειμένων δεν προσδίδει αποκλειστικά σε αυτή την τεκτονική δύναμη τα εύσημα *μίας υποτειθέμενης κανονικότητος* και το δικαίωμα να αποδοκιμάζει μία άλλη ερμηνεία. Η ιδιοποίηση ενός τέτοιου προνομίου και η απαίτηση, επιπλέον, αναγνώρισης των οροσήμων (landmarks) που κυμαίνονται από επτά μέχρι εβδομήντα ανάλογα με τον τόπο, τους συντάκτες ή τους καιρούς, είναι ασυμβί-

332 Τα παραρτήματα είαι ιδιαίτερα σημαντικά. Παρατίθενται κατωτέρω σε υποσημείωση.

βαστη με τη σκέψη και το κείμενο του Άντερσον. Η ειλικρίνεια της γνώμης εκάστου, αυτό ακριβώς επιθυμούσε ο Άντερσον. Και είναι αυτό που έγραψε κατά τρόπο άριστα διαυγή διακηρύσσοντας ότι αρκεί απλά να προσαναγκάσουμε τους Τέκτονες «σε αυτή τη θρησκεία επί της οποίας όλοι οι άνθρωποι είναι σύμφωνοι, αφήνοντας στον καθένα τις ιδιαίτερες απόψεις του, δηλαδή να είναι άνθρωποι έντιμοι και ευθείς, άνθρωποι χρηστοήθεις και άδολοι, οιεσδήποτε και εάν είναι οι ονομασίες ή τα πιστεύω που τους κάνουν να ξεχωρίζουν...». Αυτή η κατάφαση της ανοχής, αυτή η διακήρυξη του σεβασμού της σκέψης θεσπίζουν τη γέννηση μίας συμπεριφοράς επί τη οποίας οι Ελευθεροτέκτονες επισφραγίζουν τη συμφωνία τους. Η καθολική ρωμαϊκή Εκκλησία δεν παραπλανήθηκε επί της σημασίας του γεγονότος και, το 1738, με τη Βούλα ‘‘In Eminenti”ο Πάπας Κλήμης ο 12ος κήρυξε τον αφορισμό των Ελευθεροτεκτόνων. Το 1815[333], η Μεγάλη Στοά της Αγγλίας προέβη σε μία ολοσχερή αναθεώρηση του κειμένου του Άντερσον. Διαβάζουμε εφεξής, στη θέση του ανωτέρω κειμένου, αυτή τη διακήρυξη: «Ο Ελευθεροτέκτων δεν θα αποκλείεται του Ναού, υπό τον όρο ότι πιστεύει στον ένδοξο αρχιτέκτονα του ουρανού και της γης», «και στην αποκαλυφθείσα θέλησή του», επισημαίνει η Μεγάλη Στοά της Αγγλίας το 1929... (Παράρτημα 2). Ουδείς θα μπορούσε να αποδεθεί χωρίς επισκόπηση ως αληθινή μία διαβεβαίωση που θα του επιβαλλόταν. Υποταγή της ιδιότητος του μέλους του Τάγματος στην άσκηση μίας δογματικής πίστης, είναι να αποστερείται ο Τέκτων της δυνατότητος να αποδέχεται την αντιπαράσταση ανάμεσα σε όλες τις αλήθειες που ο καθένας δύναται να φέρει δι’ εαυτόν (Παραρτήματα 3 και 4). Αυτή η αντιπαράσταση αποτελεί την πιο όμορφη φιλοφρόνηση που μπορούμε να αποδώσουμε στην αλήθεια που φέρουμε μέσα μας. Είναι επίσης η μόνη συμπεριφορά που μπορεί να οδηγήσει στην Οικουμενικότητα, στην οποία αποβλέπουν όλοι όσοι αποκαλούνται Ελευθεροτέκτονες. Η έλλειψη πίστης είναι μία φιλοσοφική τοποθέτηση που επιβάλλει το σεβασμό ισοδύναμα με μία ιδιαίτερη πίστη. Η ηθική δεν είναι απαραίτητα συνυφασμένη με το μύθο ή την ιδέα μίας αποκάλυψης. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες, δεν υπάρχει κανένας λόγος για τον Ελευθεροτεκτονισμό να μην ανοίγει τις πόρτες του σε «όλους τους άνθρωπους που είναι χρηστοήθεις και άδολοι, σε όλους τους άνθρωπους που είναι έντιμοι και ευθείς», οποιεσδήποτε και εάν είναι η φυλή και οι φιλοσοφικές πεποιθήσεις, και να μην γίνει πραγματικά το «Κέντρο της Ένωσης» που είχε επιθυμήσει ο Άντερσον. Ο σεβασμός της αρχής της απόλυτης ελευθερίας συνειδήσεως, που είναι η κλείδα του Τεκτονικού Ναού, δεν επιτρέπει να επιβάλλονται κατά τρόπο εξουσια-

333 Μετά τη συγχώνευση των δύο ανταγωνιστικών ομοσπονδιών το 1813.

στικό ορισμένα σύμβολα παραδοσιακά ή όχι, ορισμένες πρακτικές, ιστορικά δικαιολογημένες ή όχι. Η συνεχής πρόοδος της σκέψης έχει καταστήσει αυτή την αρχή θεμελιώδη. Η υπογράφουσες Δυνάμεις της Εκκλήσεως του Στρασβούργου κρίνουν ότι η αρχή της Οικουμενικότητος στον Ελευθεροτεκτονισμό είναι αντιφατική με την πράξη επιβολής κατά τρόπο εξουσιαστικό ένα δόγμα ή μία οποιαδήποτε πρωταρχική αλήθεια. Θεωρούν ότι η Ενωτική Άλυσος πρέπει να εδραιωθεί επί της ανοχής, της οποίας το θεμέλιο είναι η μεγαλύτερη δυνατή ελευθερία της συνειδήσεως και ο πιο επιμελής σεβασμός της ανθρώπινης προσωπικότητος. Θεωρούν ότι μόνο σε αυτή την ατραπό θα μπορέσει ο Ελευθεροτεκτονισμός, θεσμός διαιώνιος, να συναθροίσει ένδον όλους τους αγαθούς άνθρωπους που είναι διασκορπισμένοι στον κόσμο, υλοποιώντας έτσι τον πιο ένδοξο πόθο του, να συλλέξει «ό,τι είναι διάσπαρτο», εις μέγιστο όφελος της ανθρωπότητος. Τα αποτελέσματα που επετεύχθησαν μέχρι σήμερα και η αριστεία της δοκιμασθείσης μεθόδου, οδήγησαν την Ένωση στο να αναπτύξει τη δράση της. Έτσι οι εργασίες των τελευταίων Γενικών Συνελεύσεων αφορούσαν ειδικά την Ευρωπαϊκή τεκτονική κατάσταση, λόγω της εξέλιξης του ευρωπαϊκού κόσμου. Πράγματι προέκυψε, χωρίς ωστόσο να αδιαφορήσουμε για τα άλλα παγκόσμια προβλήματα, ότι οι διάφορες Ευρωπαϊκές τεκτονικές δυνάμεις είχαν μεγάλο ενδιαφέρον να αλληλογνωριστούν, ώστε να εξασφαλίσουν καλύτερα, στην Ευρώπη του αύριο, την ακτινοβολία του τεκτονικού ιδεώδους. Αυτή η ακτινοβολία ωστόσο δεν θα μπορέσει ποτέ να διασφαλιστεί, ούτε να αγγίξει την πλήρη ανάπτυξή της, εάν αποκλειστικότητες διατηρούν ανάμεσα στους Ευρωπαίους Αδελφούς τεχνητά φράγματα. Η ένωση της Ευρώπης αξιοί, τουλάχιστον, την ένωση όλων των Ευρωπαίων Αδελφών, ώστε οι αρχές που εκπαίδευσαν τόσους επιφανείς Ευρωπαίους να υπηρετήσουν την ηθική θεμελίωση στη νέα Ευρώπη. Πέραν των συγκεκριμένων αυτών περιορισμένων προβλημάτων, που σηματοδοτούν την αρχή των ενασχολήσεων της Ενώσεως, η τελευταία προσέχει όλα τα ζητήματα που ενδιαφέρουν την ανθρώπινη αδελφότητα στο ευρύτερο νόημα αυτής. Είτε πρόκειται για την Ευρώπη, είτε για την Αμερική του νότου, την Αφρική ή όποια άλλη μεριά του κόσμου, οι Τεκτονικές Δυνάμεις που έχουν προσχωρήσει στο CLIPSAS έχουν ανταλλάξει επί επτά έτη τις πληροφορίες τους, συμβίωσαν αδελφικούς δεσμούς και προήγαγαν σε πρώτο πλάνο των ενασχολήσεών τους, την ειρηνική και απελευθερωτική ακτινοβολία του Ελευθεροτεκτονισμού. Ενεργώντας τοιουτοτρόπως, η ένωση έχει συνείδηση της υπεράσπισης και της ανάδειξης, στον σύγχρονο κόσμο, των αρχών του Άντερσον. Η ελευθερία της συνειδήσεως είναι μία θεμελιώδης αρχή του Τεκτονικού Σώματος (Παραρτήματα 5 και 6). Δεν είναι παρά μόνο εκεί όπου σεβάστηκε αυτή την αρχή ο Ελευθεροτεκτονι-

σμός όπου έγινε παράγοντας διανοητικού, ηθικού και πνευματικού πλούτου των ανθρώπων. Επ' αυτού του κανόνα, και μόνο επ' αυτού, οι συνειδητοποιημένοι Τέκτονες περί της εξελίξεως των εποχών, μπορούν να θρέψουν ελπίδα να ιδρύσουν την Οικουμενική Ενωτική Άλυσο[334].

---

334 Τα παραρτήματα έχουν ως εξής:
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 Συντάγματα του Άντερσον
(τίτλος 1ος) «Ενας τέκτων οφείλει, από την Εξάρτησή του, να υπακούει στον ηθικό Νόμο· και εάν κατανοεί επαρκώς την Τέχνη, δεν θα είναι ποτέ ένας αφελής Άθεος, ούτε ένας άθρησκος Φιλελεύθερος. Παραταύτα μολονότι στους αρχαίους Χρόνους οι Τέκτονες ήταν υποχρεωμένοι σε κάθε κράτος να είναι της Θρησκείας, όποια ήταν αυτή, αυτού του Κράτους ή αυτού του Έθνους, ωστόσο θεωρείται τώρα πιο λυσιτελές να τους προσαναγκάσουμε σε αυτή τη Θρησκεία επί της οποίας όλοι οι άνθρωποι είναι σύμφωνοι, αφήνοντας στον καθένα τις προσωπικές του Απόψεις· δηλαδή, να είναι Άνδρες χρηστοήθεις και νομοταγείς, ή Άνδρες Έντιμοι και Καλοκάγαθοι, οιεσδήποτε και εάν είναι οι Ονομασίες ή τα Πιστεύω που τους κάνουν να ξεχωρίζουν· κατόπιν των οποίων ο Ελευθεροτεκτονισμός γίνεται το Κέντρο της Ενότητας, και το Μέσο της σύσφιξης ειλικρινούς Φιλίας ανάμεσα στα Άτομα που θα παρέμεναν αιωνίως Ξένα».
ΠΑΡΑΤΗΜΑ 2 Ορόσημα-Θεμελιακές Αρχές για την αναγνώριση των Μεγάλων Στοών Θεσπισθείσες από την Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Αγγλίας, την 4η Σεπτεμβρίου 1929.
Ο Ενδοξότατος Μεγάλος Διδάσκαλος έχοντας εκφράσει την επιθυμία του ώστε το Γενικό Συμβούλιο να συντάξει μία διακήρυξη επί των Θεμελιωδών Αρχών σύμφωνα με τις οποίες αυτή η Μεγάλη Στοά θα μπορούσε να κληθεί να αναγνωρίσει κάθε Μεγάλη Στοά που θα ζητούσε να αναγνωριστεί από την Αγγλική Δικαιοδοσία, το Συμβούλιο απάντησε σε αυτή την επιθυμία προθύμως. Το ακόλουθο αποτέλεσμα εγκρίθηκε από το Μεγάλο Διδάσκαλο και πρέπει να αποτελέσει τη βάση του ερωτηματολογίου που θα απευθύνεται, στο μέλλον, σε κάθε δικαιοδοσία που ζητά την Αγγλική αναγνώριση. Το Συμβούλιο επιθυμεί όχι μόνο αυτοί οι οργανισμοί αλλά και οι Τέκτονες που εξαρτώνται από τη Δικαιοδοσία του Μεγάλου Διδασκάλου, να είναι πλήρως πληροφορημένοι για τη φύση αυτών των Θεμελιωδών Αρχών του Ελευθεροτεκτονισμού, που η Μεγάλη Στοά της Αγγλίας υποστήριζε ανέκαθεν στη διάρκεια όλης της της ιστορίας (παρατίθενται τα 8 ορόσημα, βλ. §11.20).
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 Διατήρηση των Οροσήμων του 1929 [σημ: ο συγγραφέας του παρόντος καταδικάζει την παρούσα δήλωση που είναι κατά την άποψή του όλως αντικεκτονική]
Το παρακάτω έγγραφο επιβεβαιώνει αυτή την επιμονή στη διατήρηση των οροσήμων. Απόσπασμα από ένα σημείωμα που απήυθυνε η Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Αγγλίας στη Μεγάλη Στοά της Ουρουγουάης - λίγο πριν τη διακοπή σχέσεων με αυτή τη Μεγάλη Στοά το Σεπτέμβριο του 1950 (εγκύκλιος της Μεγάλης Στοάς της Ουρουγουάης): «Ο Ελευθεροτεκτονισμός ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ που αποδέχεται κάθε προσανατολισμό και κάθε άποψη. ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ μία ένωση προσώπων για αμοιβαία ανθρωπιστική βοήθεια. Δεν είναι τόσο απλό. Υπάρχουν χιλιάδες οργανισμοί και σωματεία φιλανθρωπικού χαρακτήρα που αφιερώνονται σε ανθρωπιστικά έργα, αλλά δεν είναι οργανώσεις ή σωματεία τεκτονικά, παρόλο που κάποια φέρουν επωνυμίες τεκτονικής φύσεως. Ο ΑΛΗΘΙΝΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΣ είναι ένα σύστημα ηθικής, ένας τύπος λατρείας, για να διατηρείται και να εξαπλώνεται η πίστη στην ύπαρξη του Θεού, των τριών σημείων ή πίστεων που παρατίθενται κατωτέρω για να βοηθούνται να

κανονίζουν (οι άνθρωποι) τη ζωή τους και τη συμπεριφορά τους επί των αρχών της ιδίας θρησκείας τους, όποια και εάν είναι: Χριστιανισμός, βουδισμός, μωαμεθανισμός, αλλά ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΜΟΝΟΘΕΙΣΤΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΕΙ ΤΗΝ ΠΙΣΤΗ ΣΤΟ ΘΕΟ ΩΣ ΕΝΑ ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΝ - ΚΑΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΠΟΥ ΝΑ ΕΧΕΙ ΕΝΑ ΙΕΡΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ Ο ΜΥΟΥΜΕΝΟΣ ΝΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΙΔΕΙ ΤΟΝ ΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΟΡΚΟ ΣΤΟ ΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΤΑΓΜΑ. Έτσι, για να εισέλθει στην ΑΛΗΘΙΝΗ ΚΑΙ ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ Ελευθεροτεκτονική, ένας άνθρωπος πρέπει να συμμορφούται σε αυτούς τους όρους: να πιστεύει στο Θεό και να έχει ασπασθεί μία μονοθεϊστική θρησκεία με ένα βιβλίο του ιερού νόμου. ΚΑΝΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΗΘΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΣΕΙ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ. Και κανένας άνθρωπος χωρίς θρησκεία αυτού του χαρακτήρα δεν μπορεί να είναι τέκτων, όσο καλός και εάν είναι. Ο Ελευθεροτεκτονισμός είναι μία ΛΑΤΡΕΙΑ ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΠΙ ΜΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ και δεν δέχεται ούτε σκεπτόμενους φιλελεύθερα ούτε άθεους όσο καλές και εάν είναι η ηθική τους και η συμπεριφορά τους. Μπορούν να γίνουν μέλη σε άλλες ανθρωπιστικές εταιρείες, αλλά δεν μπορούν να εισέλθουν στον Παγκόσμιο Ελευθεροτεκτονισμό που απαιτεί την πίστη που αναφέρεται παραπάνω. Για να αποφύγουν συμβιβασμούς οποιασδήποτε φύσεως, οι ιδρυτές της Αυθεντικής και Παγκόσμιας Ελευθεροτεκτονικής του 1717 πήραν μία απόφαση, σε ισχύ μέχρι σήμερα, που διευκρινίζει ευκρινώς: ΔΕΝ ΑΝΗΚΕΙ Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΣΕ ΚΑΝΕΝΑΝ ΑΝΘΡΩΠΟ ΟΥΤΕ ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΘΡΩΠΩΝ, ΟΥΤΕ ΣΕ ΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ, ΝΑ ΑΛΛΑΞΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΩΝ Ή ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΣΕ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΥ, ΤΑ ΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΟΡΟΣΗΜΑ, δηλαδή, αλλαγές στην απαιτούμενη πίστη ή στις θεμελιωμένες αρχές. Κατ'αυτό τον τρόπο, μέχρι το τέλος του κόσμου, δεν μπορούμε να εισάγουμε καμία μεταβολή στις αρχές και βάσεις της Αρχικής Ελευθεροτεκτονικής χωρίς να πάψουμε να είμαστε Τέκτονες».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 Απόσπασμα των Αρχών της Μεγάλης Ελβετικής Στοάς Alpina (βλ. §11.21).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 Οι Κυρίαρχες Τεκτονικές Δυνάμεις ενωμένες στο Στρασβούργο στις 22 Ιανουαρίου 1961 ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ 1 - ότι είναι επιτακτικό να αποκαταστήσουν μεταξύ όλων των Ελευθεροτεκτόνων την Τεκτονική Άλυσο που διερρήχθη από τις θλιβερές αποκλειστικότητες που είναι ενάντιες στις αρχές των Συνταγμάτων του Άντερσον του 1723· 2 - ότι πρέπει επί τούτου να αναζητηθούν από κοινού και λαμβάνοντας υπόψη όλες τις παραδόσεις, όλους τους τύπους, όλα τα σύμβολα, όλες τις πεποιθήσεις, και με σεβασμό της απόλυτης ελευθερίας της συνειδήσεως, οι συνθήκες που καθορίζουν την ιδιότητα του Ελευθεροτέκτονος, ΘΕΩΡΟΥΝ ότι το γεγονός του να τοποθετούνται οι εργασίες υπό την επίκληση του Μεγάλου Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος και να απαιτείται ότι ένα εκ των τριών Μεγάλων Φώτων να είναι το Ιερό Βιβλίο μίας εξ αποκαλύψεως θρησκείας, πρέπει να αφήνεται στην εκτίμηση κάθε Στοάς και κάθε Δικαιοδοσίας, ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ να θεμελιώσουν μεταξύ τους αδελφικές σχέσεις και να ανοίξουν τις πόρτες των Ναών τους, χωρίς προϋπόθεση αμοιβαιότητος, σε κάθε Ελευθεροτέκτονα, που έλαβε το φως σε μία Δίκαιη και Τελεία Στοά, ΚΑΙ ΚΑΛΟΥΝ όλους τους Ελευθεροτέκτονες να συνενωθούν επί αυτής της Τεκτονικής Αλύσου που βασίζεται επί μίας απόλυτης ελευθερίας συνειδήσεως και μίας τελείας αμοιβαίας ανοχής.(ακολουθούν υπογραφές)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6 Στοά Δίκαιη και Τελεία

Σε ακολουθία της συνθήκης του Στρασβούργου της 22ης Ιανουαρίου 1961, οι υπογράφουσες δυνάμεις προτείνουν για την Δίκαιη και Τελεία Στοά, το ακόλουθο ορισμό που

§11.24. Μέγα Περιστύλιο της Ελλάδος 1992

Το Μέγα Περιστύλιο των Τεκτόνων της Βασιλικής Αψίδος, επιγενόμενο σύστημα τεκτονικών βαθμών, μη σχετιζόμενο με τις ομοσπονδίες Συμβολικών Στοών[335], αποφάσισε στις 19/6/1992 να απαριθμήσει δικά του ορόσημα, σύνολο 42. Η λίστα αποτελεί ασύνεκτη συρραφή διαφόρων οροθεσίων όπως αυτά έχουν αριθμηθεί από τους Αμερικάνους συγγραφείς.

1. Η Πίστις εις την ύπαρξιν Θεού όστις είναι και Μ.Α.Τ.Σ.
2. Η Πίστις εις την Αθανασίαν της Ψυχής.
3. Η θεώρησις του Ανθρώπου υπό την έννοιαν της Αδελφότητος εκ κοινού Πατρός.
4. Η υποχρέωσις όπως εις πάσαν Ελευθεροτεκτονικήν σύναξιν ή εργασίαν εντός Στοάς υπάρχουν εις ορισμένην θέσιν τα Τρία Μεγάλα Φώτα, ήτοι: Η Βίβλος, ο Γνώμων και ο Διαβήτης. Η Βίβλος αυτή δεν πρέπει να είναι πάντοτε η Παλαια ή Καινή Διαθήκη, αλλά το βιβλίον το οποίον εκ της κρατούσης εν τη χώρα θρησκείας θεωρείται περιέχον την αποκαλυφθείσαν βούλησιν του ΜΑΤ.Σ.
5. Η διοίκησις της Μεγάλης Στοάς υπό του Μεγάλου Διδασκάλου.

δεν είναι, σύμφωνα με το πνεύμα τους, ούτε περιοριστική ούτε εξαντλητική: 1 - Συγκροτείται από τουλάχιστο επτά (7) Διδασκάλους Τέκτονες· 2 - Τρεις (3) την διοικούν, πέντε (5) τη διαφωτίζουν, επτά (7) την καθιστούν Δίκαιη και Τελεία· 3 - Η Στοά εργάζεται σύμφωνα με ένα τυπικό που κάνει χρήση των συμβόλων της τεκτονικής· 4 - Τελεί τις Συνεδρίες της εντός κλειστού και στεγασμένου χώρου όπου βρίσκονται οι κολώνες B και J, τα τρία Μεγάλα Φώτα μεταξύ των οποίων ο γνώμων και ο διαβήτης, τα εργαλεία του βαθμού και το μωσαϊκό δάπεδο· 5 - Η Στοά λειτουργεί τους βαθμούς του Μαθητή, του Εταίρου και του Διδασκάλου· 6 - Η μύηση, στο βαθμό του Μαθητή, που επιτελείται υπό το σύμβολο του τριγώνου, περιλαμβάνει το διασκεπτήριο, τις δοκιμασίες και το πέρασμα από τα σκότη στο φως. Η μετάβαση στο βαθμό του Εταίρου γίνεται υπό το φως του Φωτοβόλου Αστέρα. Η ανύψωση στο βαθμό του Διδασκάλου περιλαμβάνει τη μετάδοση του μύθου του Χιράμ. Σε κάθε βαθμό αντιστοιχεί μία επίσημη διαβεβαίωση. 7 - Είναι τέκτων, ο άνδρας που μυήθηκε σύμφωνα με τους τύπους, εντός μίας Στοάς Δίκαιης και Τελείας.

335 Στην Αγγλία κατά την ένωση το 1813 των δύο Μεγάλων Στοών «Moderns» και «Antients» συμφωνήθηκε να καταγραφεί ότι ο βαθμός (ή «τάξη», όπως αναφέρεται άστοχα στην ελληνική) του τέκτονος της Βασιλικής Αψίδος περιλαμβάνεται στον 3ο βαθμό. Αυτό έγινε για ιστορικούς λόγους (βλ. Lawrence Dermott - Ahiman Rezon, Dr. Dassigny - Enquiry and Introductory Sketch on Royal Arch Masonry, 1743), αφορά μυητικές διαδικασίες αγγλικού τύπου που δήθεν δεν αναγνωρίζει επιγενόμενους βαθμούς και δεν ασκεί επιρροή στην αυτονομία των ομοσπονδιών τεκτόνων Βασιλικής Αψίδος, που είναι παντελώς αυτόνομες από νομικής άποψης, παρόλο που η ρήτρα συνεχίζει να εμπεριέχεται στο αρ. 3 ΚΧ ΜΣΤΕ 2000. Το καταστατικό της ομοσπονδίας των Τεκτόνων της Βασιλικής Αψίδας του 1999 παραπέμπει (αρ. 5.α) στην τήρηση των θεμελιωδών αρχών της ΜΣΤΕ που με τη σειρά τους παραπέμπουν στα 8 οροθέσια της UGLE.

6. Το προνόμιον του Μεγάλου Διδασκάλου όπως προεδρεύη πάσης Ελευθεροτεκτονικής συνάξεως εις ήν τυχόν παρευρίσκεται.
7. Το δικαίωμα του Μεγάλου Διδασκάλου όπως αποδίδη την Ελευθεροτεκτονικήν ιδιότητα ή βαθμόν δια προσβλέψεως ή ορκωμοσίας.
8. Ο Μέγας Διδάσκαλος έχει το προνόμιον να χορηγή ή να αρνήται την χορήγησιν προσωρινής αδείας ιδρύσεως και λειτουργίας νέων Στοών.
9. Η δυνατότης όπως τρεις (3) Συμβολικαί Στοαί συγκροτήσουν Μεγάλην Στοάν.
10. Η ιδιότης της Μεγάλης Συνελεύσεως ως κυριάρχου Σώματος της Αδελφότητος.
11. Η διακυβέρνησις της Στοάς υφ' ενός Σεβασμίου και δύο Εποπτών.
12. Η απαγόρευσις της εκλογής Αδελφού εις το αξίωμα του Σεβασμίου χαρτοδοτηθείσης Στοάς μη έχοντος θητεύσει ως Διδάσκαλος Τέκτων εις το αξίωμα του Επόπτου. Εξαίρεσιν αποτελεί η πρώτη μετά την ίδρυσιν της Στοάς εκλογή Σεβασμίου.
13. Η απαγόρευσις της εισόδου εις την Στοάν παντός επισκέπτου αγνώστου εις τους παρόντας Αδελφούς άνευ προηγουμένης κεραμώσεως αυτού κατά το Τυπικόν. Η κεράμωσις είναι δυνατόν να παραληφθή μόνον εαν ο επισκέπτης είναι γνωστός εις ένα των Αδελφών όστις και εγγυάται περί της Τεκτονικής ιδιότητος του επισκέπτου.
14. Η υποχρέωσις της κανονικής στεγάσεως της Στοάς ευρισκομένης εις εργασίαν.
15. Η απαγόρευσις της επεμβάσεως οιασδήποτε Στοάς εις τας εργασίας ή τας δραστηριότητας ετέρας.
16. Η απαγόρευσις εις την Στοάν να δικάση τον Σεβάσμιον αυτής.
17. Η απαγόρευσις εις την Στοάν όπως αναβάλη τας εργασίας της.
18. Το αναπαλλοτρίωτον δικαίωμα του Σεβασμίου και των Εποπτών χαρτοδοτηθείσης Στοάς όπως την εκπροσωπούν εις την Μεγάλην Στοάν της οποίας και αποτελούν μέλη.
19. Η αναπλήρωσις απουσιάζοντος ή κωλυομένου Σεβασμίου Διδασκάλου υπό του Τέως ή ενός των Πρώην Σεβασμίων Διδασκάλων.
20. Η απαγόρευσις ασκήσεως προσφυγής της Στοάς εναντίον αποφάσεως του Σεβασμίου αυτής.
21. Η πλήρωσις των θέσεων των Κυρίων Αξιωματικών της Στοάς.
22. Η υποχρέωσις των Ελευθεροτεκτόνων όπως τηρούν εκουσίως την υπεσχημένην υπακοήν εις τον Τεκτονικόν Νόμον και τας Τεκτονικάς Αρχάς.
23. Η Τεκτονική διδασκαλία αποτελεί αμοιβαίον δικαίωμα και καθήκον των Ελευθεροτεκτόνων.
24. Η συνέχισις της υπαγωγής εις την πειθαρχικήν δικαιοδοσίαν του Ελευ-

θεροτεκτονισμού παντός Ελευθεροτέκτονος έστω και εάν ούτος δεν ανήκει εις την ενεργόν δύναμιν Στοάς.

25. Η μη αυτόματος επανένταξις εις την δύναμιν των ενεργών μελών Στοάς τινος Ελευθεροτέκτονος εις τον οποίον η Μεγάλη Στοά επαναπέδωσεν την Ελευθεροτεκτονικήν ιδιότητα[336].
26. Η υπαγωγή παντός Ελευθεροτέκτονος εις τους Νόμους και Κανονισμούς της Τεκτονικής Δυνάμεως εις την δικαιοδοσίαν της οποίας υπάγεται λόγω τόπου διαμονής έστω και αν δεν είναι μέλος μιας εκ των Στοών της Δυνάμεως αυτής. Η τυχόν μη υιοθέτησή του δεν απαλλάσσει αυτόν της υποχρεώσεως όπως τηρή τους Νόμους της Μεγάλης Στοάς.
27. Η αποφυγή αντιδικιών και δικαστικών αγώνων ενώπιον πολιτικών ή ποινικών Δικαστηρίων μεταξύ Αδελφών, δεδομένου ότι αύται αντιβαίνουν προς τους Νόμους και Κανονισμούς του Ελευθεροτεκτονισμού.
28. Το δικαίωμα παντός Ελευθεροτέκτονος να εφεσιβάλη εις την Μεγάλην Στοάν ή την Γενικήν Συνέλευσιν την εναντίον του απόφασιν των Αδελφών της Μητρικής Στοάς.
29. Το απαραβίαστον των μυστικών της Αδελφότητος.
30. Τα θέσμια της Τεκτονικής Παραδόσεως.
31. Τα μέσα αναγνωρίσεως: Σημεία, Λέξεις, Χειραψίαι.
32. Ο Χιραμικός μύθος ως περιεχόμενον του Τρίτου βαθμού.
33. Η απαγόρευσις της εισδοχής υποψηφίου εις κανονικήν Στοάν άνευ προηγουμένης δεούσης ερεύνης του χαρακτήρος του και του προτέρου βίου του, καθ' ήν θα πρέπει κατ' ελάχιστον να διαπιστώνεται ότι ο υποψήφιος είναι: ανήρ, ελεύθερος, ωρίμου ηλικίας, καλής κοινωνικής μαρτυρίας, ειλικρινής, πιστεύων εις την ύπαρξιν ενός και μόνον Θεού και εις την Αθανασίαν της Ψυχής και τέλος ότι δεν παρεμποδίζεται υπό τινος σωματικής ή πνευματικής ανεπαρκείας ή αναπηρίας ινα κατανοήση και εφαρμόση το περιεχόμενον του Ελευθεροτεκτονισμού.
34. Το δικαίωμα του Ελευθεροτέκτονος να επισκέπτεται άλλας κανονικάς Στοάς.
35. Η ισότης μεταξύ πάντων των Ελευθεροτεκτόνων.
36. Η υποχρέωσις των Ελευθεροτεκτόνων όπως συγκροτώνται, εντάσσωνται και εργάζωνται κατά Στοάς.
37. Η διάκρισις του Συμβολικού Ελευθεροτεκτονισμού εις τρεις βαθμούς, ήτοι του Μαθητού, του Εταίρου και του Διδασκάλου.
38. Η απαγόρευσις πάσης θρησκευτικής ή πολιτικής συζητήσεως ή δραστηριότητος εις τας εργασίας των Ελευθεροτεκτονικών Σωμάτων.

336 Μετάφραση του οροθεσίου 18 ΜΣ Μινεσότα και 23 Woodfuff.

39. Η υποχρέωσις του Ελευθεροτέκτονος να φέρη ανάλογον περίζωμα εις απάσας τας Ελευθεροτεκτονικάς εργασίας.
40. Οιαδήποτε Τεκτονική συνάφεια μετ' ατάκτου, παυθέντος ή αποπεμφθέντος τέκτονος αποτελεί αθέτησιν καθήκοντος και παραβίασιν του Τεκτονικού Νόμου.
41. Το αναλλοίωτον των Οριοθεσίων.
42. Η ύπαρξις των Οριοθεσίων.

§11.25. ΜΣΤΕ 1993

Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος (όπως και η Εθνική Μεγάλη Στοά) αναγνωρίζουν ως οροθέσια αυτά της Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας του 1929 (βλ. §11.3).

§11.26. Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος 2009

Η Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος απαριθμεί 24 ορόσημα και τα παραθέτει ως υπερισχύοντα ακόμη και του καταστατικού της:

1. Τα μέσα αναγνωρίσεως: Σημεία, λέξεις, χειραψίαι.
2. Η διαίρεσις του Συμβολικού Τεκτονισμού εις τρεις βαθμούς.
3. Η παράδοσις του τρίτου βαθμού.
4. Η διοίκησις της αδελφότητος υπό Μεγάλου Διδασκάλου, εκλεγομένου εκ των μελών.
5. Προνόμιον του Μεγάλου Διδασκάλου να προεδρεύει όλων των συνελεύσεων.
6. Προνόμιον του Μεγάλου Διδασκάλου να χορηγεί άδειαν δια το άνοιγμα Στοών μη μονίμων.
7. Η μύησις δι' ανακοινώσεως.
8. Η υποχρέωσις των τεκτόνων να συγκροτούνται εις Στοάς.
9. Η διεύθυνσις των Στοών υφ' ενός Διδασκάλου και Εποπτών.
10. Εκάστη Στοά δέον να είναι κανονικώς εστεγασμένη.
11. Οι Τέκτονες δικαιούνται ν' αντιπροσωπεύονται εις τα γενικάς συνελεύσεις της Εταιρείας και να δίδωσιν οδηγίας εις τους αντιπροσώπους των.
12. Δικαίωμα προσφυγής εις την Μεγάλην Ανατολήν, ή την Γενικήν Τεκτονικήν Συνέλευσιν εναντίον των αποφάσεων Στοάς τινος.
13. Δικαίωμα εκάστου Τέκτονος να επισκέπτεται κανονικάς Στοάς.
14. Δικαίωμα εκάστης Στοάς να κεραμώνει τους επισκέπτας.
15. Απαγόρευσις αναμίξεως των Στοών εις τας υποθέσεις άλλων Στοών, ή απονομής βαθμών παρά τινος Στοάς εις αδελφούς ανήκοντες εις άλλην Στοάν.

16. Υπαγωγή παντός αδελφού εις την Τεκτονικήν δικαιοδοσίαν.
17. Προσόντα απαιτούμενα δια την μύησιν.
18. Πίστις εις την ύπαρξιν Θεού (Προσαγορευμένου Μεγάλου Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος Μ.Α.Τ.Σ.).
19. Πίστιν εις την μέλλουσαν ζωήν.
20. Η Βίβλος του Νόμου, απαραίτητος εις μίαν Στοάν.
21. Η Ισότης απάντων των ελευθέρων τεκτόνων.
22. Το μυστικόν του θεσμού.
23. Η ίδρυσις θεωρητικής εταιρείας, εδραζομένης επί ωρισμένης τέχνης, της οποίας οι τεχνικοί όροι και τα όργανα ερμηνεύονται και χρησιμοποιούνται συμβολικώς δια την ηθικήν διδασκαλίαν.
24. Το ανέκκλητον των Landmarks.

§11.27. Συμπεράσματα επί των οροσήμων

Μία συγκριτική παρατήρηση των ως άνω ‘‘σχολών’’ οροσήμων και παραδόσεων οδηγεί στο εξής θεμελιώδες συμπέρασμα: δεν υπάρχει ούτε ένα ορόσημο το οποίο να γίνεται αποδεκτό από όλες τις σχολές ως οικουμενικό· ακόμη και η πίστη στον ΜΑΤΣ και στην αθανασία της ψυχής ή η ύπαρξη τριών συμβολικών βαθμών δεν είναι οικουμενικώς αποδεκτά οροθέσια. Το δε δικαίωμα επισκέψεως σε κάθε Στοά υπάρχει μεν στη θεωρία, πρακτικά όμως εναπόκειται στην κρίση κάθε Στοάς ποιούς θα αποδεχθεί ως επισκέπτες. Από την άλλη, διάφορες σχολές έχουν μεταξύ τους κοινά οροθέσια, κατά τρόπο που να μπορούν οι τέκτονες να αναγνωρίζονται ως ‘Άδελφοί’’ παρόλη την εν γένει διαφορετικότητα απόψεων.

Συνεπώς, είμαστε αναγκασμένοι να συμπεράνουμε ότι τα οροθέσια είναι ενδεικτικά χαρακτηριστικά του ελευθεροτεκτονισμού και όχι δεσμευτικά έθιμα υπό την έννοια της ΑΚ 1, καθίστανται δε δεσμευτικά μόνο στο μέτρο που υιοθετούνται καταστατικώς.

§12.Τεκτονικά έθιμα εναντίον γραπτών καταστατικών κανόνων

Υπό την παρούσα κατάσταση και με βάση το ως άνω αναγκαστικό συμπέρασμα, θεωρούμε πως δεν είναι λανθασμένο να απαριθμεί κάθε δικαιοδοσία έναν ελάχιστο αριθμό κανόνων που θα αναγνωρίζει ως οροθέσια ανώτατης ιεραρχικής ισχύος, ώστε να καθορίζει με βάση το κανονιστικό πλαίσιο επί του οποίου θα δομεί τα νομικώς δεσμευτικά της κείμενα. Σε αντίθε-

τη περίπτωση θα διαιωνίζεται η ασάφεια του περιεχομένου των αναγνωριζομένων «παραδόσεων» και εν τέλει αυτές θα υπολείπονται των κανόνων των καταστατικών, μόνων που εν τέλει θα είναι εξοπλισμένοι με εκτελεστότητα.

Το ως άνω συμπέρασμα ενισχύεται και από το γεγονός ότι στην Ελληνική πρακτική δεν γνωρίζουμε περίπτωση σύγκρουσης κανόνων όπου τεκτονικό έθιμο να υπερίσχυσε καταστατικής διάταξης. Τα πρώτα μοιάζουν να αφορούν πλέον μόνο ένα νοσταλγικό παρελθόν, άλλως να επηρρεάζουν μόνο τον τρόπο τελετουργικής διενέργειας των τεκτονικών εργασιών, όταν αυτές λαμβάνουν χώρα σε πνεύμα καλής πίστης· όταν όμως δημιουργείται διένεξη, αυτά λησμονούνται, και μόνο οι καταστατικοί κανόνες λαμβάνονται υπόψη. Συνεπώς για να μην απεκδύονται κάθε αξίας, δεν είναι περιττό, όπως προείπαμε, να αποτυπώνονται αυτές (οι βασικές παραδόσεις) στα κανονιστικά κείμενα και μάλιστα ως κανόνες ανώτερης τυπικής ισχύος.

§13. Η επιρροή των τεκτονικών εθίμων στο σωματειακό δίκαιο

Κάποια τεκτονικά έθιμα εισχώρησαν ιστορικά σε νομοθετήματα του Κράτους κάποια εκ των οποίων ισχύουν και σήμερα. Από αυτά, θα αναφέρουμε:

– Το μέτρο αναλογικής εκπροσώπησης στην ομοσπονδία (αρ. 43 Ν. 281/1914, ήδη τεκτονικός κανόνας του 1867 στην ΜΣΤΕ), ο οποίος είναι ακόμη σε ισχύ.
– Ο αριθμός επτά (7) ως ελάχιστος αριθμός συγκρότησης σωματείου (αρ. 1 Ν. 281/1914), καταργημένος με τη θέση σε ισχύ του ΑΚ.

Τα τεκτονικά καταστατικά ενέπνευσαν τη λειτουργία πολλών οργανώσεων, όπως η Φιλική και ο Συνεταιρισμός των Αμπελακίων[337].

Σήμερα το σωματειακό δίκαιο στηρίζεται κατά κύριο λόγο σε διατάξεις αναγκαστικού δικαίου[338] οι οποίες πρέπει να εφαρμόζονται και στις σωματειακές ενώσεις προσώπων διότι η έλλειψη νομικής προσωπικότητας δεν αποτελεί λόγο μη εφαρμογής των (ΑΠ 511/2008).

337 Βλ. σε Κιντή Σ. - Δίκαιο Συνεταιρισμών. Τόμος Ι:εισαγωγή/γενικό μέρος, δ΄ εκδ. 2004.

338 Ρόκας Ν. - Εμπορικές εταιρείες, 4η έκδ. 2004, σελ. 3 και §7 αρ. 7, Αντωνόπουλος Β. Δίκαιο προσωπικών εταιρειών, εκδ. Β΄ 2007 σελ. 20.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
Ο ΣΥΜΒΟΛΙΚΟΣ ΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
Οι πρωτοβάθμιες τεκτονικές ενώσεις προσώπων στον συμβολικό τεκτονισμό: οι "Στοές"

§14. Η βάση του συστήματος: η πρωτοβάθμια ένωση προσώπων "συμβολική Στοά" ή απλά "Στοά". Έννοια Στοάς

Η βάση της ύπαρξης και λειτουργίας του τεκτονισμού είναι η Στοά, που είναι κατ' εξοχήν *ένωση φυσικών προσώπων,* αδιαφόρως του νομικού μανδύα που έχει περιβληθεί (συνεταιρισμός ή εταιρεία μη κεδροσκοπική του αρ. 11 Σ1864, μη αναγνωρισμένο σωματείο του Ν. 281/1914, αναγνωρισμένο σωματείο του Ν. 281/1914, ένωση προσώπων του αρ. 12 Σ1975/2001, ένωση προσώπων της ΑΚ 107, σωματείο της ΑΚ 78, αστική εταιρεία[339] κλπ)[340]. Ένωση προσώπων είναι το μόρφωμα που αποτελεί συνένωση πλειόνων προσώπων, όχι όμως η διοίκηση αυτού, ακόμη και εάν είναι πολυμελής[341].

---

339 Είναι αναληθές ότι μία Στοά μπορεί να χαρακτηριστεί ως de facto «αστική» εταρεία της ΑΚ 741. Η αστική εταιρεία έχει μεν αρκετά κοινά στοιχεία με τη Στοά, όπως ότι στερείται νομικής προσωπικότητας, ότι δεν έχει ίδια περιουσία, ότι είναι και αυτή ένωση προσώπων κλπ. Ωστόσο, στην εταιρεία υπάρχει διαρκής ενοχική σχέση μεταξύ των εταίρων, η εταιρεία αποτελεί ενοχική σύμβαση μεταξύ των μελών της, η είσοδος και έξοδος των εταίρων είναι ιδιαίτερα δυσχερής και προϋποθέτει κατ' αρχήν διαρκή τροποποίηση καταστατικού και τις ανάλογες δημοσιεύσεις (ΕφΘεσ 1470/1995 Αρμ 1995.1302). Αντίθετη καταστατική πρόβλεψη είναι ωστόσο δυνατή (Αντωνόπουλος Β. - Δίκαιο προσωπικών εταιρειών, εκδ. Β' 2007 σελ. 20 §3.17). Η εταιρική μερίδα κατ'αρχήν κληρονομείται και οι κλήρονομοι υπεισέρχονται στην εταιρεία ως εταίροι ενώ επίσης οι εταίροι μπορούν να ζητήσουν τη λύση της για σπουδαίο λόγο (ΜΠρΑθ 227/2014 αδημ., ΜΕφΑθ 134/2017 αδημ.) κλπ, καταστάσεις συμβίβαστες με τον τεκτονισμό και τη Στοά, που λειτουργεί αποκλειστικά ως σωματείο με την ευρεία έννοια του όρου και η είσοδος και έξοδος μελών γίνεται τακτικά, χωρίς να επηρρεάζεται η υπόσταση της Στοάς.

340 Βλ. κατωτέρω ορισμούς και νομολογία.

341 Έτσι τα ΔΣ των Στοών, των Μεγάλων Στοών και των άλλων τεκτονικών μορφωμάτων

Η Στοά αποκαλείται ακόμη «Συμβολική Στοά», «Σεπτή Στοά», «Ιδιωτική Στοά»[342], «Εργαστήριο», «Λέσχη»[343], «Συνεργείο»[344], «Εργοστάσιο»[345], «Αδελφικό Κέντρο»[346] κλπ[347]. Οι έννοιες είναι ταυτόσημες[348]. Στο αρ. ΙΙΙ των «Καθηκόντων ενός Ελευθεροτέκτονος»[349], τα οποία σε διάφορες δικαιοδοσίες αποτελούν ορόσημο[350], στη Στοά δίδεται ο ορισμός *«The Lodge (...) is a duly organized Society, and every Brother ought to belong to one, and to be subject to its by-laws (...)»*. Ως «by-laws» εννοούμε γενικά τους καταστατικούς κανόνες υπό τους οποίους λειτουργεί η Στοά.

Η Στοά διακρίνεται από την «αδελφότητα των τεκτόνων» διότι η πρώτη είναι νομική οντότητα, ενώ η δεύτερη αόριστη νομική έννοια. Δεν υπάρχει νομική οντότητα με την επωνυμία «αδελφότητα των τεκτόνων». Στον τεκτονισμό αποκαλούμε «αδελφότητα των τεκτόνων» το σύνολο των τεκτόνων, από κάθε χώρα, δικαιοδοσία, Στοά, σύστημα κλπ. Το σύνολο όμως αυτών των προσώπων, ασχέτως εάν έχουν ή όχι τα ίδια φιλοσοφικο-τεκτονικά πιστεύω, ασχέτως εάν οι καταστατικοί τους κανόνες ομοιάζουν ή διαφέρουν, και ασχέτως εάν αναγνωρίζονται μεταξύ τους ως «αδελφοί», δεν είναι και δεν μπορεί να αποτελέσουν ένωση προσώπων υπό την έννοια της Σ 12 ή της ΑΚ 107 καθόσον δεν μπορούν σαν «σώμα» να σχηματίσουν ορισμένη βού-

---

συμπεριλαμβανομένου του ΔΣ του Υπάτου Συμβουλίου είναι το διοικητικό και εκτελεστικό όργανο της εκάστοτε ενώσεως και δεν αποτελούν ίδιες και αυθύπαρκτες ενώσεις προσώπων (Δαγτόγλου Π. - Ατομικά δικαιώματα, Β΄ εκδ. 2005, σελ. 860 §1039).

342 Péter R., British Freemasonry, 2016, Τόμ. 1, σελ. 153.

343 Έτσι αυτοαποκαλούνταν οι οκτώ Στοές που ίδρυσαν τη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος το 1867. Βλ. το ιδρυτικό καταστατικό: «Λέσχαι Ανεξάρτητοι».

344 Βλ. τον όρο στο καταστατικό της Στοάς «Πρόοδος» που έδρευε στην Κωνσταντινούπολη, 1872, αρ. 7.

345 Σύνταγμα της Μεγάλης Ανατολής του 1898.

346 Σύνταγμα της Μεγάλης Ανατολής του 1898.

347 Ακόμη «υποκείμενη Στοά», «ιδιαίτερη Στοά» κλπ.

348 Σβώλος, Νομικαί Μελέται Ι, 1957, σελ. 132 σημ.1. Ταυτόσημες ορολογίες για να υποδείξουν τις ενώσεις προσώπων που προσιδιάζουν σε σωματεία είναι και οι «αδελφότητες», οι «σύνδεσμοι», οι «σύλλογοι» κλπ., αρκεί να μην επιδιώκουν κέρδος (Δαγτόγλου Π. - Ατομικά δικαιώματα, Β΄ εκδ. 2005, σελ. 860 §1041). Είναι επίσης λάθος να αποκαλούμε γενικά τη Στοά «York Lodge», διότι οι κυανές/Συμβολικές Στοές δεν είναι απαραίτητα αγγλικού τύπου.

349 Συντάγματα του Άντερσον, 1723, κεφάλαιο *«The Charges of a Free-Mason, extracted from the ancient records of Lodges beyond Sea, and of those in England, Scotland and Ireland, for the use of the Lodges in London, to be read at the making of new Brethren or when the Master shall order it»*.

350 §11. Ο Καθηγητής Stevenson, αναφερόμενος στις Στοές πριν τη ίδρυση Μεγάλων Στοών, τις αποκαλεί *"network of social institutions"* (Stevenson D. - The first freemasons. Scotland's early lodges and their members, 1988, εισαγωγικά).

ληση, δεν υπάρχει οικουμενική ΓΣ μελών, όργανο αναγκαίο για την ύπαρξη ενωσιακής οντότητας (ΑΚ 93) ούτε διαθέτει διοίκηση/ΔΣ, όργανο απαραίτητο για τη λειτουργία του (ΑΚ 80§5 σε συνδ. με την ΑΚ 67 και 69)[351] και συνεπώς δεν είναι οντότητα με δικαιώματα και υποχρεώσεις. Τα ίδια αναφέρουν και τα Αγγλικά Δικαστήρια. Στην υπόθεση ΕΔΔΑ (Application 43505/98 του Haroun Ali Salaman εναντίον Ηνωμένου Βασιλείου, 15 Ιουνίου 2000), το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο καταλήγει: *«οι τέκτονες είναι ως επί το πλείστον μεταξύ τους άγνωστοι, μοιραζόμενοι μόνο κοινά ενδιαφέροντα, όπως αυτοί που παίζουν γκολφ ή συλλέγουν γραμματόσημα. Δεν έχουν καμία υποχρέωση μεταξύ τους και η υποχρέωση αμοιβαίας υλικής υποστήριξης είναι ένας μύθος»*.

Αντιθέτως η Στοά, κάθε Στοά, είναι μία οργανωμένη ένωση φυσικών προσώπων με σκοπό μόνιμο και όχι ευκαιριακό, μία μόνιμη οργανική ενότητα λειτουργούσα ως πρωτοβάθμιο σωματείο τηρουμένου προγράμματος τακτικών συνεδριών. Ο σκοπός της είναι φιλοσοφικός[352], πολιτιστικός και φιλανθρωπικός[353], δηλαδή μη οικονομικός και ιδίως μη κεδροσκοπικός. Έχει επωνυμία, με την οποία εμφανίζεται και αναγνωρίζεται στις εξωτερικές σχέσεις της[354], έδρα, καταστατικούς κανόνες λειτουργίας (καταστατικό, άγραφο ή γραπτό), μέλη, που απαρτίζουν τη ΓΣ, εκλεγόμενα όργανα, όπως πολυμελές ΔΣ, εξελεγκτική επιτροπή, γραμματεία και ταμείο. Τηρεί πρωτόκολλο και βιβλία, μεταξύ των οποίων εσόδων-εξόδων, εισπράττει εισφορές από τα μέλη της και κάνει δωρεές. **Έχει λοιπόν όλα τα χαρακτηριστικά μίας ένωσης προσώπων υπό την έννοια της ΑΚ 107** και μάλιστα δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί εταιρειών, αλλά η φύση της Στοάς «ορίζει διαφορετικά»: εφαρμόζονται οι διατάξεις περί σωματείων (ΕφΑθ 5886/2013 ΕλΔ 2014.1046, ΑΠ 511/2008 ΤΝΠ Νόμος, ΜΠΧαλκ 30/2009 Αρμ 2009.850, ΠολΠρΑθ 3364/2010 ΤΝΠ Νόμος, ΜΠρΑθ 1973/2018 (εκουσία) αδημ., ΜΠρΑθ 2271/2018 (εκουσία) αδημ.-τελεσίδικη, ΜΠρΑθ 939/2019 αδημ., ΜΕφΑθ 4933/2018 αδημ., ΜΕφΑθ 521/2019 αδημ. κλπ).

Η Στοά έχει την ικανότητα να είναι διάδικος (ΚΠολΔ 62, ad hoc ΜΠρΑθ 9445/2017 αδημ., ΠΠΠειρ 2221/2018 αδημ.-τελεσίδικη, ΜΠΑ 1973/2018 (εκουσία) αδημ., ΜΠρΘεσ 12220/2018 αδημ.-αμετάκλητη, ΜΕφΑθ

351 Κρητικός - Δίκαιο σωματείων 1984 σελ. 191 και 332.

352 Και ειδικότερα αυτός που αντιστοιχεί σε κάθε βαθμό και τυπικό που ακολουθείται.

353 Η φιλανθρωπία έχει δευτερεύουσα σημασία και δεν εφαρμόζεται απ' αυτής το Ν.Δ. 1111/1972. Βλ. §51 επ.

354 Μία βαθύτερη μελέτη της επί μέρους ιστορίας και δράσης κάθε Στοάς αναδεικνύει το αυθυπόστατο των Στοών σε κάθε χώρα και σε κάθε εποχή. Τα παραδείγματα είναι πάρα πολλά για να τα παραθέσουμε εδώ.

4933/2018 αδημ., ΜΕφΑθ 521/2019 αδημ.), να δηλώνει παράσταση πολιτικής αγωγής σε ποινικές δίκες, να ενάγει και ενάγεται αυτοτελώς και μπορεί να ασκεί κάθε μορφής παρέμβαση σε δίκη μεταξύ τρίτων (ΚΠολΔ 64§3, ΑΠ 1309/1991 Δ 1992.1051, ΑΠ 626/2016 ΧρΙΔ 2017.254, ΜΠρΑθ 2271/2018 (εκουσία) αδημ.-τελεσίδικη, ΜΠρΑθ 7474/2016 ασφ.μ., ΜΕφΑθ 4933/2018 αδημ., ΜΕφΑθ 521/2019 αδημ.)[355], εκπροσωπούμενη από το νόμιμο εκπρόσωπο αυτής συμφώνως με την απόφαση του ΔΣ αυτής, το οποίο αποφασίζει σχετικώς (βλ. §17) χωρίς να είναι απαραίτητο να γίνεται στο δικόγραφο μνεία των ονομάτων των μελών που την απαρτίζουν (ΟλΑΠ 14/2007 ΔΕΕ 2007.932=Δ 2007.1207=NoB 2007.2409 με παρατ., ad hoc ΠΠΠειρ 2221/2018 αδημ.-τελεσίδικη, ΑΠ 626/2016 όπ.π.).

Ως Στοά νοείται και ο τόπος-χώρος συνάθροισης των μελών της Στοάς, δηλ. ο τεκτονικός «ναός»[356]. Εκεί είναι συνώνυμο του χώρου συνάθροισης (lodge-room). Στην παρούσα δεν μας ενδιαφέρει ο χώρος, αλλά η ένωση προσώπων.

Δεν υπάρχει τεκτονισμός χωρίς Στοά καθόσον δεν νοούνται ατομικές τεκτονικές εργασίες[357]. Η Στοά είναι κατ' εξοχήν σύμπραξη, *ένωση* φυσικών προσώπων. Δεν μπορεί να συγκροτηθεί Στοά από ένα πρόσωπο (αδύνατον μονοπρόσωπης Στοάς), αφού στα σωματεικά μορφώματα βασικό στοιχείο είναι η συνάθροιση για ανταλλαγή απόψεων και όχι εμπορικός ή οικονομικός στόχος, που επέτρεψε στο εμπορικό δίκαιο τη δημιουργία μονοπρόπωπων εταιρειών.

Περαιτέρω, δεν απαγορεύεται από το νόμο συγκρότηση Στοάς από δύο[358] πρόσωπα, αφού η ΑΚ 107 δεν θέτει ελάχιστο αριθμό μελών όπως η ΑΚ 78.

---

355 Το ίδιο ισχύει και για τη Μεγάλη Στοά. Είναι αδιάφορη η ύπαρξη νομικής ή μη προσωπικότητος. Στις ΗΠΑ ενώ ο κανόνας είναι ότι ένα αδημοσίευτο σωματείο (unincorporated association) δεν μπορεί να ενάγει και να ενάγεται, αφού δεν είναι νομικό πρόσωπο ούτε έχει υπόσταση διάφορη των μελών του, στην πράξη εκ της νομολογίας προκύπτει ότι όχι μόνο ενάγει και ενάγεται, σε όλες τις Πολιτείες, αλλά και ότι είναι και αυθύπαρκτος φορέας περιουσίας για τον οποίο βλ. §§ 22, 50 (Wiest, W. Irvine - Freemasonry in American Courts, 1958, ιδίως σελ. 1, 17, 19, 27).

356 Τεκτονικός όρος για «αίθουσα συνεδριάσεων». Σε καμία περίπτωση δεν συγχέεται με τους «θρησκευτικούς ναούς» που ήδη από το Ν. 1363/1938 θεωρούνταν (οποιουδήποτε δόγματος ή θρησκεύματος και εάν ήταν) ως υποκείμενα δικαίου.

357 Αυτό προέρχεται από τις μεσαιωνικές οικοδομές, όπου όλοι οι τέκτονες έπρεπε υποχρεωτικά να εγγράφονται ως μέλη σε Συντεχνία/Στοά, καθόσον απαγορευόταν να προσληφθεί τις σε εργασία μεμονωμένα (βλ. μεσαιωνικό καταστατικό των χτιστών της πόλης της Amiens του 1407, σε Blondel Jean-François - Mystique des Tailleurs de Pierre, 1998, σελ. 136).

358 Έτσι στη Γαλλία, αρ. 1 Ν. 1ης/7/1901 περί σωματείων (με εξαίρεση την περιοχή της Alsace-Lorraine όπου απαιτείται η σύμπραξη επτά προσώπων).

Ωστόσο ο αριθμός αυτός κρίνεται πρακτικά ανεπαρκής για τη λειτουργία Στοάς. Ο ελάχιστος αριθμός προσώπων *για να συγκροτηθεί*[359] Στοά είναι συνήθως επτά (βλ. καταργηθέν σήμερα αρ. 1 Ν. 281/1914 και αρ. 1 ΓΚ ΜΣΤΕ) αν και το 1772 ο William Preston είχε δώσει ως ορισμό για τη Στοά *«ο οποιοσδήποτε αριθμός Τεκτόνων που συναθροίζονται με τον ειδικό σκοπό να αναλύσουν τον Τεκτονισμό»,* ενώ ο Plot αναφέρει εν έτει 1686 ότι πέντε ή έξι αρκούν για να γίνει συνεδρία[360], ενώ το Harleian MS no. 1942 αναφέρει πέντε[361]. Κατ' άλλη άποψη τίποτε δεν αποκλείει την ίδρυση Στοάς από 3 πρόσωπα[362].

Κατά την άποψή μας, ο αριθμός επτά είναι ο ελάχιστος *ιδανικός αριθμός* φυσικών προσώπων για *ίδρυση* Στοάς και ο αριθμός πέντε ο ελάχιστος για σχηματισμό *απαρτίας.* Ιδανικά για έναν δημοκρατικό τεκτονισμό, ο ελάχιστος αριθμός μελών για ίδρυση Στοάς που σκοπεύει να γίνει μέλος ομοσπονδίας πρέπει να συμπίπτει με το μέτρο αναλογικής εκπροσώπησης στην υπερκείμενη (λ.χ. 7-μελής Στοά = 1 Αντιπρόσωπος). Όμως η υπερκείμενη *δεν μπορεί* να επιβάλλει ελάχιστο αριθμό μελών για να συγκροτηθεί Στοά, ούτε μπορεί, εάν αναφέρεται τέτοιο όριο καταστατικώς, αυτό να αποτελέσει λόγο απόρριψης αιτήσεως εγγραφής μέλους στην ομοσπονδία.

Ερώτημα τίθεται ποιός είναι ο ελάχιστος αριθμός μελών σε Στοά ώστε να θεωρείται ότι διαλύθηκε. Για το ζήτημα αυτό βλ. §23.

Ο ελάχιστος υποχρεωτικός αριθμός μελών ΔΣ δεν πρέπει να είναι ιδιαίτερα μεγάλος, διότι σε αυτή την περίπτωση η έλλειψη μελών διοίκησης, όταν τα μέλη της Στοάς υπολείπονται του ελαχίστου αριθμού υποχρεωτικά εκλεγομένων μελών ΔΣ, οδηγεί αναγκαστικά (de facto) σε διάλυση της Στοάς. Με δεδομένο ότι τα ΔΣ των Στοών υπό την ΜΣΤΕ είναι 14-μελή, προτείνεται να υπάρχει κυμαινόμενος αριθμός μελών ΔΣ για την αποφυγή διαλύσεως (βλ. παράδειγμα σε §59).

Περαιτέρω χωρίς Στοές, δεν μπορούν να υπάρξουν Μεγάλες Στοές[363], αφού για την ίδρυση μίας Μεγάλης Στοάς απαιτείται η σύμπραξη τουλάχιστον δύο[364] Στοών. Πολλά παραδείγματα υπάρχουν όπου έχουν ιδρυθεί Με-

359 Και όχι για να έχει απαρτία σε συνεδρία εργασιών (βλ. ΑΚ 97). Επομένως η συνεδία και οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε αυτή, με λιγότερα πρόσωπα, είναι έγκυρη, και οι αποφάσεις έγκυρες, εκτός και εάν το καταστατικό της Στοάς επιβάλλει συγκεκριμένο όριο για το σχηματισμό απαρτίας (λ.χ. ο ΓΚ της ΜΣΤΕ ορίζει σε επτά την απαρτία).

360 Plot R. - The Natural History of Stafford-Shire, 1686, σελ. 316.

361 Χειρόγραφο του 1670 (περίπου), αρ. 26 των «νέων άρθρων» (βλ. σε Little Masonic Library 1924, τόμ. Ι σελ. 40 και τόμ. Ι επανέκδ. 1977 σελ. 37).

362 Le Forestier R. - Les plus secrets mystères des hauts grades de la maçonnerie devoilés, 1915, σελ 21.

363 Lepage M. - L'Ordre et les obédiences, 1956, σελ. 8.

364 Βλ. §24.1.

γάλες Στοές από δύο Στοές, όπως παραθέτουμε στο κεφάλαιο διεθνούς περιπτωσιολογίας ιδρύσεως Μεγάλων Στοών (§24.3).

Επιπροσθέτως σημειώνεται ότι ούτε «επιγενόμενα συστήματα» νοούνται τεκτονικώς χωρίς την ύπαρξη Στοάς, υπό την έννοια ότι τα πρόσωπα που απαρτίζουν ένα λ.χ. φιλοσοφικό εργαστήριο, πρέπει, ως προϋπόθεση εισδοχής, να κατέχουν το βαθμό του Διδασκάλου, που δίδεται μόνο σε Στοά. Επί παραδείγματι, μία «Στοά Τελειοποιήσεως» (βασικό φιλοσοφικό εργαστήριο Σκωτικού τύπου), που δίνει τον 4ο έως τον 14ο βαθμό στα μέλη της, αντλεί υποψήφια μέλη από τις Στοές. Πρέπει λοιπόν να υπάρχουν Στοές, για να αντλεί μέλη. Εάν υποτεθεί για μία στιγμή ότι έπαψαν να υπάρχουν Στοές, τότε τα μέλη των επιγενομένων συστημάτων θα έπρεπε να ιδρύσουν και Στοές, ώστε να αντλούν από αυτές τα πρόσωπα, που θα διαθέτουν το κριτήριο εισδοχής, καθόσον κατά τα διεθνώς ισχύοντα οι τρεις πρώτοι βαθμοί δίδονται μόνο σε (Συμβολική) Στοά[365]. Έχουν παρατηρηθεί στο εξωτερικό, όπου μία Μεγάλη Στοά «απαγορεύει» στα μέλη των Στοών της να πηγαίνουν σε συγκεκριμένα φιλοσοφικά εργαστήρια, τα μέλη των τελευταίων να ιδρύουν Στοές για το σκοπό αυτό, και μάλιστα οι Στοές αυτές να ιδρύουν και δική τους Μεγάλη Στοά. Η παράνομη απαγόρευση προσέλευσης σε πολλαπλά τεκτονικά εργαστήρια απλά οδηγεί στην πράξη σε «σχίσματα»[366], δηλ. σε ιδρύσεις νέων πρωτοβαθμίων και υπερκειμένων τεκτονικών σωμάτων.

Ποιά είναι όμως τα **ελάχιστα κριτήρια για να θεωρηθεί μία συνάθροιση ως τεκτονική «Στοά»;** Τα ελάχιστα κριτήρια είναι : α) οι τεκτονικές εργασίες να είναι «στεγασμένες», δηλαδή να γίνονται σε κλειστό χώρο[367], καλούμενο «τεκτονικό ναό» ή «Στοά» (εδώ ο ορός γίνεται συνώνυμος με το χώρο-κτίριο, lodge-room), τεκτονικά διακοσμημένο να αναπαριστά μία σμικρογραφία του Σύμπαντος, β) να είναι παρόντες τουλάχιστον επτά τέκτονες και μάλιστα με πλήρη δικαιώματα μέλους, δηλαδή επτά διδάσκαλοι, γ) να

365 Άλλως θα έπρεπε να τροποποιήσουν τα καταστατικά τους και να προβλέπουν δυνατότητα λειτουργίας των Συμβολικών βαθμών ή την πρόβλεψη να δέχονται και μη τέκτονες.

366 Το γνωστότερο στην Ελλάδα, όχι όμως το πρώτο, είναι αυτό του 1986. Βλ. σε Λιακόπουλο Ε, - Το τεκτονικό σχίσμα, 1990, Β΄ έκδ. 2009.

367 Το «εστεγασμένο» των τεκτονικών εργασιών έχει να κάνει παραδοσιακά τόσο με τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν στις βόρειες χώρες προέλευσης του σύγχρονου τεκτονισμού (Σκωτία, Αγγλία, Ιρλανδία, Γαλλία, Γερμανία κλπ), όσο και την ανάγκη να μην γίνονται οι εργασίες ορατές στους «αμύητους», διότι κρατούνταν μυστικότητα (για τους λόγους βλ. κατωτέρω). Ο φημισμένος τέκτων Preston αναφέρει ότι οποιοσδήποτε αριθμός τεκτόνων συγκεντρωθεί σε οποιοδήποτε τόπο, μπορεί να τελέσει τεκτονικές εργασίες. Αυτός ο κανόνας έχει στην πράξη περιορισθεί ακραίως, αφού οι Μεγάλες Στοές έχουν θέσει ειδικά κριτήρια για τη λειτουργία των Στοών, όσον αφορά το χώρο, το διάκοσμο, τα τυπικά εργασιών, ακόμη και για την ενδυμασία.

υπάρχουν στο χώρο τα «τρία μεγάλα φώτα του τεκτονισμού», όπως αποκαλούνται, ήτοι ένας γνώμονας, ένας διαβήτης (τα δύο αυτά όντας το γενικό σύμβολο του τεκτονισμού), και ένα (ιερό) βιβλίο, αποκαλούμενο «Βίβλος του Νόμου», το οποίο στις ευρωπαϊκές χώρες είναι σχεδόν πάντοτε η Αγία Γραφή, χωρίς όμως αυτό να είναι πάντοτε απαραίτητο[368], δ) να ακολουθείται ένα τεκτονικό τυπικό εργασιών και ε) οι εργασίες να μην είναι ευκαιριακές (τυχαίες συναθροίσεις), αλλά να έχουν ένα στοιχειώδη μόνιμο σκοπό και μία σχετική τακτικότητα.

Ο αριθμός επτά αμφισβητείται. Έχει γίνει λόγος και για πέντε μέλη ή ακόμη και τρία, ποτέ όμως κάτω των τριών (tres facere collegium). Ορθότερη φαίνεται η άποψη του αριθμού πέντε, τουλάχιστον για τις συνεδρίες όπου πρόκειται να ληφθούν εκτελεστές αποφάσεις. Για απλές συνεδρίες φιλοσοφικών ομιλιών, χωρίς να λαμβάνονται αποφάσεις, φρονούμε ότι και κατώτερος αριθμός είναι επαρκής για να θεωρηθεί η συνεδρία ως τεκτονική. Αυτός ο κανόνας δεν είναι όμως απόλυτος, και τα καταστατικά μπορούν να θέτουν άλλον αριθμό, και μεγαλύτερο[369], για το σχηματισμό απαρτίας.

Στις 22 Ιανουαρίου 1961, όπως ήδη αναφέραμε, έντεκα Τεκτονικές Δυνάμεις, ασκώντας την κυριαρχία τους σε δέκα διαφορετικά Κράτη, φιλοπόνησαν στο Στρασβούργο μία Χάρτα εδραζόμενη επί του απόλυτου σεβασμού της ελευθερίας της συνειδήσεως, εκτείνοντας σε όλους τους Τέκτονες και όλες τις Στοές τις αδελφικές σχέσεις που έχουν μεταξύ τους. Τότε ιδρύθηκε το Κέντρο Διασύνδεσης και Πληροφόρησης των Τεκτονικών Δυνάμεων που υπέγραψαν την Έκκληση του Στρασβούργου (Ένωση του Στρασβούργου-CLIPSAS). Αυτό έθελε αμέσως τον καθορισμό επτά κριτηρίων, για να θεωρείται μία ένωση προσώπων ως Στοά, που αποκαλεί «Δίκαιη και Τελεία», ορισμό που ρητά προσδιορίσθηκε ως ούτε περιοριστικός ούτε εξαντλητικός:

1. Να συγκροτείται από τουλάχιστο επτά (7) Διδασκάλους Τέκτονες·
2. Τρεις (3) την διοικούν, πέντε (5) τη διαφωτίζουν, επτά (7) την καθιστούν Δίκαιη και Τελεία·
3. Η Στοά εργάζεται σύμφωνα με ένα τυπικό που κάνει χρήση των συμβόλων της τεκτονικής·

---

368 Στην Ελλάδα είναι πάντοτε η Αγία Γραφή της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί πλάι της να τοποθετείται έτερο Ιερο Βιβλίο, εφόσον αλλόθρησκος τέκτων είναι παρών και το ζητήσει. Στην πραγματικότητα, το βιβλίο του Νόμου όπως επικαλείται βρίσκεται ανοικτό ενώπιον του προέδρου της Στοάς (Σεβασμίου), για να προσδίδει, αφενός, σοβαρότητα στις εργασίες, αφετέρου, για να δίδονται επ'αυτού οι διάφοροι «όρκοι» (ήδη «επίσημες διαβεβαιώσεις»), όπως γίνεται και με τους μάρτυρες στα Δικαστήρια.

369 Μεταξύ άλλων, στα ιπποτικά διοικητήρια ο αριθμός είναι εννέα.

4. Τελεί τις Συνεδρίες της εντός κλειστού και στεγασμένου χώρου όπου βρίσκονται οι κολώνες B και J, τα τρία Μεγάλα Φώτα μεταξύ των οποίων ο γνώμων και ο διαβήτης, τα εργαλεία του βαθμού και το μωσαϊκό δάπεδο·
5. Η Στοά λειτουργεί τους βαθμούς του Μαθητή, του Εταίρου και του Διδασκάλου·
6. Η μύηση, στο βαθμό του Μαθητή, που επιτελείται υπό το σύμβολο του τριγώνου, περιλαμβάνει το διασκεπτήριο, τις δοκιμασίες και το πέρασμα από τα σκότη στο φως. Η μετάβαση στο βαθμό του Εταίρου γίνεται υπό το φως του Φωτοβόλου Αστέρα. Η ανύψωση στο βαθμό του Διδασκάλου περιλαμβάνει τη μετάδοση του μύθου του Χιράμ. Σε κάθε βαθμό αντιστοιχεί μία επίσημη διαβεβαίωση.
7. Είναι τέκτων, ο άνδρας (homme) που μυήθηκε σύμφωνα με τους τύπους, εντός μίας Στοάς Δίκαιης και Τελείας.

Εφόσον πληρούνται τα ως άνω κριτήρια, είτε αυτά που παραθέσαμε εμείς, είτε αυτά που θέτει το CLIPSAS, η ένωση είναι τεκτονική Στοά.

Πρέπει ωστόσο να γίνει μία επισήμανση. Μία Στοά είναι «Στοά», άλλως «Στοά κανονική», άλλως «Δίκαιη και Τελεία», όταν έχει ιδρυθεί από τουλάχιστον επτά (7) πρόσωπα. Αυτά, είθισται να είναι διδάσκαλοι τέκτονες. Τίθεται όμως το ερώτημα πώς βρίσκονται επτά «διδάσκαλοι τέκτονες». Πώς ιδρύθηκαν οι πρώτες Στοές, πριν μυήσουν πρόσωπα στο βαθμό του διδασκάλου; Δεν ήταν Στοές εκείνες; Πού βρέθηκαν «διδάσκαλοι τέκτονες», πριν ιδρυθούν;

Πρέπει στο σημείο αυτό να εξετάσουμε την έννοια του διδάσκαλου τέκτονος κατά το στάδιο της ιδρύσεως Στοάς: είναι ο τέκτων με πλήρη δικαιώματα ψήφου, υπό την έννοια ότι δεν είναι δόκιμο μέλος, διότι το δόκιμο μέλος δεν ψηφίζει, και συνεπώς δεν μπορεί να λάβει έγκυρες αποφάσεις. Έτσι, η ορθή ερμηνεία στο σημείο αυτό του»διδάσκαλου τέκτονος» είναι ότι τα πρόσωπα που ιδρύουν Στοά πρέπει να έχουν πλήρες δικαίωμα ψήφου. Και θα έχουν πλήρες δικαίωμα ψήφου, αφού είναι οι ιδρυτές. Δεν νοείται ο ιδρυτής να αυτοπεριορίζει τα δικαιώματά του ως προς το δικαίωμά του να αποφασίζει. Θα ήταν σαν να αυτοαπεμπολεί το δικαίωμά του να λάβει αποφάσεις, όταν η βούλησή του είναι ακριβώς η αντίθετη, δηλ. να ιδρύσει Στοά, ενέργεια-πράξη που αφεαυτή ενέχει εκτελεστικό στοιχείο, δικαίωμα λήψης απόφασης.

Συνεπώς, ο ελάχιστος αριθμός των επτά ιδρυτών προσδίδει αυτοδίκαια σε αυτούς την ιδιότητα του διδασκάλου, όχι από μυητικής απόψεως του δρώμενου, αλλά από πλευράς δικαιωμάτων και εξουσιών προς ίδρυση Στοάς. Η προϋπόθεση εν τέλει έγκειται στον αριθμό των προσώπων και όχι στην μυ-

ητική εμπειρία τους. Για να ιδρυθεί Στοά, απαιτούνται κατ' ελάχιστον επτά πρόσωπα, διότι επτά είναι συνήθως ο ελάχιστος αριθμό μελών του ΔΣ που απαιτούνται για να λειτουργήσει μία Στοά[370], και συνεπώς εάν η Στοά ιδρύετο με κατώτερο αριθμό μελών δεν θα μπορεί να λειτουργήσει διοικητικά και να λάβει έγκυρες αποφάσεις, αφού θα έχει μόνιμη έλλειψη διοίκησης, με απώτερη συνέπεια να θεωρείται διαλυθείσα αυτοδικαίως[371].

§14.1. Η ίδρυση της Στοάς. Επωνυμία. Έδρα. Άλλα διακριτικά γνωρίσματα

Η ίδρυση ένωσης προσώπων (όπως και η προσχώρηση σε αυτή), είναι δικαιοπραξία, δηλ. πράξη κατώτερης νομικής ισχύος από το νόμο, εκ του οποίου αντλεί τυπική ισχύ. Ήδη αναφέραμε ανωτέρω κάποια στοιχεία περί ιδρύσεως Στοάς. Η βούληση άρχεται από τη θέληση φυσικών προσώπων να ιδρύσουν νέα ένωση-Στοά, αντί να αιτηθούν την εγγραφή τους σε υφιστάμενη. Με τον τρόπο αυτό, τα ιδρυτικά μέλη καθορίζουν μόνα:

– Την επωνυμία της υπό ίδρυση Στοάς.
– Το λάβαρο, τη σφραγίδα της Στοάς.
– Τον τόπο που θα εδρεύει (έδρα).
– Τη συχνότητα και της ημέρες τακτικών συνεδριών και
– Το ειδικότερο περιεχόμενο των κανονιστικών κειμένων που θα διέπουν τη λειτουργία της, συμπεριλαμβανομένων του τυπικού λειτουργίας και ενδεχομένων ειδικότερων κριτηρίων εισδοχής νέων μελών.
– Ο χρόνος υπογραφής της ιδρυτικής πράξης σηματοδοτεί την έναρξη υπάρξεως (ιδρύσεως) της Στοάς και ο τόπος καθορίζει το εφαρμοστέο δίκαιο που εφαρμόζεται κατά το χρόνο ιδρύσεως.

§14.1.1. Επωνυμία

Η επωνυμία είναι το πρώτο και σημαντικότερο προσδιοριστικό στοιχείο της ταυτότητας μίας Στοάς (μεταξύ άλλων βλ. ΜΠρΘεσ 12220/2018 αδημ., 12227/2018 αδημ.), σημαντικότερο κάθε άλλου, ακόμη βέβαια και αυτού του ΑΦΜ (βλ. §51). Επιλέγεται ελεύθερα από τα ιδρυτικά μέλη, στο μέτρο που δεν θίγει προγενέστερα δικαιώματα ή τη δημόσια τάξη.

Όπως και στα σωματεία, η πρώτη Στοά έχει επικρατέστερα δικαιώματα (prior in tempore potior in jure) ώστε η επωνυμία της μεταγενεστέρως ιδρυ-

370 Ligou Daniel - Dictionnaire Universel de la Franc-maçonnerie, 1974, λήμμα "Loge".

371 Περίπτωση διάλυσης του Υπάτου Συμβουλίου περί το έτος 2004· βλ. κεφάλαιο για το Ύπατο Συμβούλιο.

θησόμενης πρέπει να διαφέρει ουσιωδώς ώστε να γίνεται αντιληπτή η όποια ελάχιστη διαφορά ευχερώς από οποιονδήποτε τρίτο που επιδεικνύει τη συνηθισμένη επιμέλεια και προσοχή (ΕφΑθ 262/1981 ΕΕργΔ 41.567, ΕφΑθ 9175/1978 ΔΕΝ 35.387).

Η επιλογή της επωνυμίας αποτελεί δικαίωμα και υποχρέωση των μελών της Στοάς ή της προσωρινής αυτής διοικούσας επιτροπής. Ουδείς άλλος έχει το δικαίωμα να αποφασίσει περί της επωνυμίας της Στοάς.

Αντίθετα, ο αριθμός που ακολουθεί συχνά την επωνυμία των Στοών δεν είναι μέρος της επωνυμίας τους, αλλά ο αριθμός μέλους στην ομοσπονδία η οποία και τους τον προσδίδει[372].

Η επιλογή μίας επωνυμίας δεν πρέπει να υπερβαίνει τα όρια της καλής πίστης και του κοινωνικού ή οικονομικού σκοπού του δικαιώματος, συμβαίνει δε τούτο ή είναι ενδεχόμενο να συμβαίνει όταν η σύσταση της δεύτερης Στοάς επιδιώκει τους αυτούς σκοπούς, αντλεί μέλη από τον ίδιο ολιγάριθμο κλάδο, δημιουργεί σύγχιση[373] και πλάνη ως προς την ταυτότητα, και προκαλεί αλυσιτελή και άσκοπη πολυδιάσπαση του κλάδου με τη σύσταση «ανταγωνιστικής» και «διασπαστικής» Στοάς. Αυτό συμβαίνει ειδικά εάν δύο Στοές εδρεύουν στον ίδιο τόπο και επιλέξουν την ίδια επωνυμία (ταυτεπώνυμες), ακόμη και εάν η πρώτη και δεύτερη εργάζονται υπό διαφορετικό τυπικό ή η μία είναι Συμβολική Στοά και η δεύτερη Στοά Τελειοποιήσεως (ΜΠρΑθ 2461/1998 ΝοΒ 46.1461, ΕφΘεσ 181/1991 ΕλΔ 1992.1221, ΜΠρΣάμ 34/2001 ΑρχΝ 53.71, ΕφΛαρ 457/1988 Αρμ 43.847, ΕφΑθ 2679/1996 ΕΕργΔ 56.787). Προσδιοριστικό στοιχείο είναι ιδίως ο τόπος (ΑΠ 755/1973 ΝοΒ 22.214)[374]. Απόκτηση ΑΦΜ ή δημοσίευση καταστατικού δεν «ιδρύει» νέα Στοά ούτε άλλη ένωση προσώπων, ακόμη και εάν η απόκτηση ΑΦΜ ή η δημοσίευση καταστατικού λαμβάνουν χώρα σε χρόνο πολύ μεταγενέστερο της ίδρυσης της Στοάς (ΜΠρΑθ 939/2019 αδημ.).

Σε περίπτωση που Στοά αποχωρήσει από ομοσπονδία με απόφασή της, τα μέλη της που δεν συμμορφώνονται ή που διεφώνησαν (και αποχωρούν

372 Αν και δεν συνιστάται να συμβαίνει, τόσο η υπερκείμενη δικαιούται να αναρριθμεί τις Στοές μέλη της (παράδειγμα πολλαπλής αναρρίθμησης σε R. Péter, British Freemasonry, 2016, Τόμ. 1, σελ. 177, βλ. και σε Draffen, Scottish Masonic Records, 1951.

373 Συναφώς ΠΠρΑθ 2215/2019 αδημ. Βλ. ΕρμΑΚ 78 §50, Τούσης ΓενΑρχ §53 σημ.2. Για να εξεταστεί η σύγχιση εκτιμάται η συνολική εντύπωση που δίδεται σε άνθρωπο μέσων γνώσεων, μέσης ευφυίας, εμπειρία και παρατηρητικότητας.

374 Στη Γαλλία (CA Paris 3/2/2009 v. 08/01876 DB Dalloz, που επικύρωσε την πρωτόδικη TGI Paris RG n. 07/04545) κρίθηκε ότι δεν επέρχεται κίνδυνος σύγχισης, μεταξύ δύο ταυτεπώνυμων ενώσεων (εν προκειμένω δύο ενώσεις του τεκτονικού Τύπου Μέμφις-Μιζραΐμ), όταν η μία είναι πρωτοβάθμια και η δεύτερη ομοσπονδία, διότι η δεύτερη δεν δέχεται ως μέλη φυσικά πρόσωπα, οπότε και δεν μπορεί να αντλεί το ίδιο είδος μελών.

από τη Στοά, επιθυμώντας «να παραμείνουν» στην αρχική ομοσπονδία) δεν δικαιούνται να επαναχρησιμοποιήσουν την ίδια επωνυμία, διότι η επωνυμία ανήκει στη Στοά και όχι στα μέλη της, τα δε μέλη που «παραμένουν» ιδρύουν νέα Στοά, δηλ. διαφορετική οντότητα, η οποία κατά τα προεκτεθέντα δεν μπορεί να κάνει χρήση επωνυμίας που είναι ήδη σε χρήση.

Εφόσον αριθμός μελών Στοάς αποχωρήσει από αυτή με οποιοδήποτε τρόπο, ακόμη και εάν ο αριθμός αυτών των αποχωρησάντων υπερβαίνει αυτόν εκείνων που παρέμειναν, μόνο οι απομείναντες δικαιούνται στη χρήση της επωνυμίας της Στοάς. Τούτο διότι τα δικαιώματα της Στοάς είναι αυτοτελή και ανεξάρτητα αυτών αυτών των φυσικών προσώπων που την απαρτίζουν ή την απάρτιζαν, η δε είσοδος ή έξοδος μελών δεν επηρρεάζει την υπόσταση ή τα δικαιώματα της τελευταίας (ΑΠ 511/2008, πάγια νμλγ. ως προς αυτό το ζήτημα).

Η Στοά έχει το γενικό επί του ονόματος δικαίωμα που προστατεύεται με τις διατάξεις της ΑΚ 57, 59 (ΜΠρΛαρ 592/2000 ΝοΒ 48.1154). Συνεπώς, εάν υπό ίδρυση ένωση/σωματείο επιλέξει ως επωνυμία αυτή προϋφιστάμενης Στοάς, η Στοά έχει αξίωση εναντίον του (στο στάδιο της ίδρυσης ή κατ' ΑΚ 82) κατά την ΑΚ 57 και 59 και όχι δυνάμει του αρ. 46 Ν. 281/1914, αφού το τελευταίο αφορά μόνο αναγνωρισμένα σωματεία, πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια.

Σε περίπτωση προσβολής της επωνυμίας η παλαιότερη Στοά έχει δικαίωμα να αιτηθεί στο αρμόδιο Δικαστήριο την άρση της προσβολής και την μη επανάληψη στο μέλλον (ΠΠρΑθ 10777/1983 ΕλΔ 26.1518, ΕφΑθ 1981/1987 ΕλΔ 28.898, ΑΠ 1241/2002 ΝοΒ 2003.1018, ΑΠ 865/2002 αδημ.). Στην αγωγή μπορεί να σωρευθεί αίτημα απειλής προσωπική κράτησης του νομίμου εκπροσώπου της νεότερης Στοάς σε περίπτωση παραβίασης του διατακτικού της αποφάσεως (ΠΠρΠειρ 2221/2018 αδημ.-τελεσίδικη). Στο αγωγικό δικόγραφο πρέπει να εκτίθεται η επωνυμία των διαδίκων Στοών και η ημερομηνία ιδρύσεως της καθεμίας, η έδρα τους και οι σκοποί τους, χωρίς να είναι απαραίτητο να μνημονεύονται τα ονόματα των φυσικών προσώπων που απαρτίζουν την καθεμία (ΠΠρΠειρ 2221/2018 αδημ.-τελεσίδικη, ΑΠ 335/2015 ΕλΔ 2015.56).

Ερώτημα τίθεται εάν ιδρυθεί Στοά με νομική προσωπικότητα δηλ. υπό τη νομική μορφή σωματείου αναγνωρισμένου (ή άλλης νομικής μορφής, τεκτονικό, με ίδιους ή συναφείς σκοπούς) που να φέρει την επωνυμία προϋφιστάμενης Στοάς χωρίς νομική προσωπικότητα. Ο προβληματισμός ενισχύεται και από το αρ. 46 του Ν. 281/1914 που αναφέρει σχετικώς: *«Απαγορεύεται η παρά προσώπου φυσικού ή νομικού άνευ δικαιώματος δολία χρήσις ή απομίμησις της επωνυμίας σωματείου ανεγνωρισμένου ή ενώσεως σωματείων ανεγνωρισμένης».* Το άρθρο προστατεύει μόνο την επωνυμία αναγνωρισμένου σωματείου. Το ερώτημα παραμένει εάν η νεοιδυθείσα Στοά κατοχυρώσει την επωνυμία της ως σήμα.

Η Στοά έχει την προστασία της επωνυμίας της ανεξαρτήτως εάν έχει ή μη νομική προσωπικότητα. Επομένως η προϋφιστάμενη Στοά, ακόμη και εάν στερείται νομικής προσωπικότητας και ακόμη και εάν δεν έχει κατοχωρώσει ως σήμα την επωνυμία της, προστατεύεται με τις γενικές περί ονόματος διατάξεις και τα δικαιώματά της υπερισχύουν του νεώτερου νομικού προσώπου: prior tempore potior in jure[375]., αρχή σύμφωνη με το αρ. 12 Σ το οποίο δεν διακρίνει μεταξύ ενώσεων και σωματείων.

Αλλαγή επωνυμίας γίνεται με απόφαση ΓΣ της Στοάς και μόνο (ΕφΠατρ 17/1953 ΕΕΝ 20(Κ).368), λαμβανόμενη κατά τη συνήθη πλειοψηφία και όχι κατά τις τυχόν ειδικότερες διατάξεις του καταστατικού. Εάν η νέα επωνυμία δημιουργεί σύγχιση ή βλάπτει έτερη Στοά υπό την ίδια ομοσπονδία, η τελευταία έχει το δικαίωμα να αποβάλει τη Στοά από αυτή.

§14.1.2. Έδρα

Η ικανότητα του νομικού προσώπου ρυθμίζεται από τον τόπο της έδρας του (ΑΚ 10). Έδρα είναι ο τόπος στον οποίο βρίσκεται όχι η καταστατική έδρα, αλλά ο τόπος όπου πράγματι ασκείται η διοίκηση του νομικού προσώπου[376]. Στην έννοια του νομικού προσώπου περιλαμβάνονται κατά την αφηρημένη διατύπωση του αρ. 10 ΑΚ, που είναι εννοιολογικά ευρύτερη της αντίστοιχης του εσωτερικού δικαίου, κάθε ένωση προσώπων. Αν και η ΑΚ 10 ομιλεί για νομικά πρόσωπα, γίνεται δεκτό ότι εφαρμόζεται και σε οιονεί

---

375 Η ίδια ακριβώς λύση δίδεται και στις ΗΠΑ: Η με νομική προσωπικότητα Στοά δεν έχει ανώτερα ή αποκλειστικά δικαιώματα επί της επωνυμίας σε σχέση με άλλη στερούμενη νομικής προσωπικότητας και τα μέλη της τελευταίας δεν δικαιούνται να αποσχισθούν για να ιδρύσουν νέα Στοά με νομική προσωπικότητα κάνοντας χρήση της προϋφιστάμενης επωνυμίας (Wiest I. - Freemasonry in American Courts, 1958, σελ. 31 επ.). Εξαίρεση για λόγους *χρώματος* (!) έδωσε ωστόσο σε λευκούς και νέγρους όπως τους αποκαλεί το Ανώτατο Ακυρωτικό (US Supreme Court 279 US 737, 49 Sup.Ct.Rep. 485), με την αιτιολογία ότι μπορούν να λειτουργούν ταυτεπώνυμα σώματα για λευκούς και μαύρους, αφού κανείς δεν πλανάται όταν αιτείται την εγγραφή του (ο συγγραφέας του παρόντος διερωτάται εάν η αιτιολογία ισχύει και για τους μιγάδες, αλλά αυτό είναι ζήτημα που θα επιλύσει το Αμερικάνικο Ανώτατο Ακυρωτικό προφανώς δια της επιστήμης της φασματοσκοπίας). Το ζήτημα όμως του χρώματος του δέρματος είναι ειδικώς Αμερικάνικο. Μάλιστα το Ύπατο Συμβούλιο της Νοτίου Δικαιοδοσίας, έσπευσε το 2014 να αναγνωρίσει άλλα 2 Ύπατα Συμβούλια, νέγρων και σχεδόν ταυτεπώνυμα, αντί να ζητήσει την άρση της προσβολής λόγω ταυτεπωνυμίας (Resolution of S.C. S.J., σε Heredom 22(2014).337).

376 ΟλΑΠ 461/1978 ΝοΒ 1979.211, ΟλΑΠ 2/1999 ΝοΒ 1999.1113, ΑΠ 794/2008 Αρμ 2009.1713, ΕφΠειρ 549/2006 ΔΕΕ 2006.1027, ΕφΠειρ 849/2004 ΔΕΕ 2005.54, Στρέιτ/Βάλληνδας ΙΔΔ ΙΙ σελ. 78-79, Ευρυγένης ΙΔΔ σελ. 216, Βρέλλης ΙΔΔ Γ' εκδ.2008, σελ. 148 επ., Μπεντερμάχερ-Γερούσης Αρμ 1961.493 επ.. Βλ. συναφώς και αρ. 64 ΑΚ και υπό το παλαιό δικονομικό καθεστώς αρ. 17§3 ΠολΔικ.

τοιούτα[377], όπερ σημαίνει ότι το στοιχείο της έλλειψης νομικής προσωπικότητος -για οποιοδήποτε λόγο, όπως της μή τήρησης των διατυπώσεων ιδρύσεως- είναι αδιάφορο, αφού το δίκαιο της έδρας ρυθμίζει την ικανότητα δικαίου[378].

Έτσι εφαρμοστέος, σε όλη του την έκταση, είναι ο νόμος του Κράτους όπου εδρεύει το νομικό μόρφωμα, Στοά, Μεγάλη Στοά κ.ο.κ.[379]. Κάθε Στοά κλπ. έχει έδρα. Η πραγματική έδρα εκάστης Στοάς κλπ. είναι εκεί όπου συνεδριάζει το Συμβούλιο Αξιωματικών αυτής. Εκεί γίνονται νόμιμα και οι επιδόσεις προς την Στοά[380]. Εάν αυτή είναι στην Ελλάδα, αποκλειστικά εφαρμοστέο δίκαιο είναι το Ελληνικό και δεν επιτρέπεται δια καταστατικής ρήτρας να προβλεφθεί η εφαρμογή αλλοδαπού δικαίου ούτε να γίνει επίκληση εγκυρότητας καταστατικής ρήτρας δυνάμει αλλοδαπού δικαίου, όταν το Ελληνικό τη θεωρεί άκυρη.

Όλα τα τεκτονικά μορφώματα που λειτουργούν στην Ελλάδα έχουν τόσο την καταστατική όσο και την πραγματική τους έδρα στην Ελλάδα. Αλλοδαπό δίκαιο δεν εφαρμόζεται στη Στοά, ούτε με την ομόφωνη βούληση των μελών της, αλλά ούτε στη Μεγάλη Στοά, αδιαφόρως εάν ο κανόνας αφορά την εσωτερική της λειτουργία ή τον έννομο δεσμό με τις υποκείμενες Στοές. Συνεπώς, τεκτονικές καταστατικές ρήτρες -ακόμη και σύμφωνες με τις «τεκτονικές παραδόσεις»- οι οποίες θα ήταν νόμιμες κατά τον όποιον αλλοδαπό νόμο, είναι απολύτως άκυρες και ανίσχυρες στην Ελλάδα και δεν λαμβάνονται υπόψη[381]. Μόνο το δίκαιο της πραγματικής έδρας ρυθμίζει την εσωτερική λειτουργία του μορφώματος[382].

---

377 ΜΠρΑθ 1518/2017 (εκουσία) αδημ., ΕφΠειρ 25/2003 ΔΕΕ 2003.634, ΕφΠειρ 247/1995 ΕΝαυτΔ 1995.483, Παμπούκης Χ. - Νομικά πρόσωπα και ιδίως εταιρείες στις συγκρούσεις νόμων β΄ εκδ. 2004 σελ. 76-78.

378 Ευρυγένης ΙΔΔ σελ. 225, Γραμματικάκη-Αλεξίου/Παπασιώπη-Πασιά/Βασιλακάκης ΙΔΔ εκδ. Γ΄ 2002 σελ. 136 και εκδ. Δ΄ 2010 σελ. 140, Παμπούκης Χ. - Νομικά πρόσωπα και ιδίως εταιρείες στις συγκρούσεις νόμων β΄ εκδ. 2004, σελ. 132. Βλ. §14.1.5.

379 ΑΠ 794/2008 Αρμ 2009.1713, ΕφΠειρ 549/2006 ΔΕΕ 2006.1027, ΕφΛαρ 698/2001 ΕΛΔ 2002.814.

380 Αδιαφόρως του ποιός θα παραλάβει το έγγραφο, Σεβάσμιος, Γραμματέας, υπάλληλος κλπ. Έτσι έχει κριθεί και στη Γαλλία ΕφΒερσ CA Versailles απόφ. 10/9/2015, ν. 13/05824 σε DB Dalloz.

381 Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα: Στην αγγλική διακήρυξη του 1929, και τη ρήτρα την έχει αντιγράφει η Μεγάλη Στοά στο αρ. 1§Ι του ΚΧ, αναφέρεται ότι μία Μεγάλη Στοά μπορεί να ιδρυθεί από άλλη Μεγάλη Στοά. Περισσότερα στην §24.1.

382 Μαριδάκης ΙΔΔ Ι σελ. 446, Μεταλληνός σε ΣΕΑΚ υπό αρ. 10, §16.

§14.1.3. Άλλα διακριτικά γνωρίσματα. Το λάβαρο και η σφραγίδα (σήμα) της Στοάς

Αλλο διακριτικό γνώρισμα της Στοάς είναι το λάβαρό της, που αποτυπώνει συνήθως ένα μοναδικό σχέδιο (σήμα[383]), το οποίο εν όλω ή εν μέρει βρίσκεται και στη σφραγίδα της Στοάς. Το διακριτικό αυτό γνώρισμα είναι περιουσιακό στοιχείο της Στοάς και προστατεύεται με τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας αλλά και ως σήμα (Ν. 2239/1994 και πλέον αρ. 121-196 Ν. 4072/2012 και Καν (ΕΚ) 40/1994).

Ως διακριτικό γνώρισμα, μπορεί να προστατευθεί και ως σήμα στην κλάση 41 (πολιτιστικές δραστηριότητες) και ειδικότερα στις εξής επί μέρους κατηγορίες:

Πολιτιστικές δραστηριότητες. Συγγραφή κειμένων, εκτός των διαφημιστικών κειμένων. Δημοσίευση ηλεκτρονική βιβλίων και περιοδικών on line· Δημοσίευση κειμένων [εκτός από κείμενα διαφημιστικά]· Διεξαγωγή ξεναγήσεων· Διοργάνωση και διεξαγωγή κατ' ιδίαν εκπαιδευτικών φόρουμ· Λεσχών (υπηρεσίες -)[αναψυχή ή μόρφωση]· Οργάνωση εκθέσεων για σκοπούς πολιτιστικούς ή μορφωτικούς· Οργάνωση και διεξαγωγή διαλέξεων· Οργάνωση και διεξαγωγή διασκέψεων· Οργάνωση και διεξαγωγή επιμορφωτικών σεμιναρίων· Οργάνωση και διεξαγωγή σεμιναρίων· Οργάνωση και διεξαγωγή συμποσίων· Οργάνωση και διεξαγωγή συνεδρίων.

Το λάβαρο και το σήμα είναι άυλα αγαθά, sui generis δικαιώματα με απόλυτο και αποκλειστικό χαρακτήρα. Η προστασία γεννάται από και με την καταχώρηση -τυπικό σύστημα κτήσης- ενώ η χρήση του σήματος έχει σημασία μόνο για τη διακριτική δύναμη αυτού και τη διατήρηση του δικαιώματος (ΑΠ 221/2018 ΔΕΕ 24.603). Το σήμα μίας Στοάς είναι μεταβιβαστό, χωρίς να μεταβιβάζεται η ίδια η Στοά και η μεταβίβαση χωρεί και αν το σήμα αποτελείται από όνομα φυσικών προσώπων ή και εάν περιέχει την επωνυμία της Στοάς (αρ. 22 Ν. 2239/1994), οπότε γίνεται δεκτό ότι εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για την εκχώρηση κατά την ΑΚ 470 (και όχι οι ΑΚ 1034 επ. για τη μεταβίβαση κινητών).

§14.1.4. Ένωση προσώπων και άλλες νομικές μορφές. Ίδρυση προ του 1914

Η Στοά (και κάθε τεκτονική ένωση, επιγενόμενο εργαστήριο κ.ο.κ.) που απαρτίζεται από φυσικά πρόσωπα αποτελεί πρωτοβάθμια ένωση προσώπων

383 Τα ίδια ισχύουν για κάθε τεκτονική ένωση προσώπων. Βλ. συναφώς και αρ. 61 (πρώην 59) ειδικού κανονισμού φιλοσοφικών εργαστηρίων σε §63.

υπό την ευρεία έννοια του όρου (de facto[384] ή οιονεί[385] ή εν τοις πράγμασοι[386] νομικό πρόσωπο[387]) και συνήθως και υπό τη στενή έννοια του όρου αυτής, καθόσον οι περισσότερες Στοές στερούνται νομικής προσωπικότητος. Ο Αθ. Κρητικός ορθώς παρατηρεί: *«Από τη σύγκριση της διατάξεως της §1 προς την §3 του αρ. 12 Σ προκύπτει ότι το Σύνταγμα εγγυάται τη σύσταση και λειτουργία της ενώσεως προσώπων ως νομικό πρόσωπο. Έτσι δεν φαίνεται συνταγματική ρύθμιση του νόμου που θα αποκλείει από τις ενώσεις αυτές προσώπων την κτήση νομικής προσωπικότητας επιβάλλοντας σ'αυτές να λειτουργούν με τη μορφή της απλής ενώσεως προσώπων»*[388].

Οι ιδρυτές είναι ελεύθεροι να αποφασίσουν εάν θα προσδώσουν ή όχι νομική προσωπικότητα στη Στοά τους[389], ενώ μετά την ίδρυση, η σχετική απόφαση ανήκει στη ΓΣ[390], αδιαφόρως εάν εν τω μεταξύ η Στοά έχει καταστεί μέλος ή όχι υπερεκείμενης. Η επιλογή της ένωσης της ΑΚ 107 ή του σωματείου της ΑΚ 78[391], με κάποιες εξαιρέσεις ιδίως στα περί περιουσίας, δεν μεταβάλλει τον τρόπο λειτουργίας της, αφού ο συντακτικός νομοθέτης εξομοιώνει πλήρως τις ενώσεις με τα σωματεία[392].

Για να εντοπισθεί η νομική φύση ενός νομικού μορφώματος εξετάζεται το εφαρμοστέο δίκαιο κατά το έτος ίδρυσης αυτού, η νομοθεσία που ίσχυε κατά το έτος ίδρυσης και εάν τηρήθηκε ο τότε προβλεπόμενος τύπος, τα πρόσωπα των ιδρυτικών μελών και οι σκοποί. Με βάση αυτά τα στοιχεία θα κριθεί η μορφή του νομικού προσώπου.

Η απόφαση ΕφΑθ 5886/2013 (ΕλΔ 2014.55, με σχόλια Αθ. Κρητικού), που

---

384 Δέλλιος σε ΣΕΑΚ, υπό αρ. 80, §5.

385 Παναγόπουλος Κ. - Τα «οιονεί» νομικά πρόσωπα ως υποκείμενα δικαίου (ενώσεις προσώπων/επιχείρηση/ομάδες περιουσίας), 2016.

386 ΟλΑΠ 22/1998 ΕπισκΕΔ 1998.683 με παρατ. Παμπούκη=ΝοΒ 1999.228 με παρατ. Δωρή=Δ 1999.234 με παρατ. Μπέη.

387 Το ΕΔΔΑ αναφέρεται σε sui generis, ιδιόμορφη νομική προσωπικότητα, ακόμη και εάν δεν έχουν τηρηθεί οι διαδικασίες δημοσιότητος της Ελληνικής νομοθεσίας: απόφ. της 16/12/1997 αναφορικά με την Καθολική Παναγιά Χανίων, κεφ. 12 §2 στοιχ. η΄ και εκεί σημ. 17.

388 Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, σελ. 53.

389 Ορφανουδάκης, Η ελευθερία της συνένωσης, 1996, σελ. 175.

390 Βλ. §14.1.4.

391 Ο θεσμός του αστικού συνεταιρισμού του Ν. 1667/1986, αν και διαθέτει πολλά κοινά στοιχεία με αυτά των τεκτονικών ενώσεων, δεν κρίνεται κατάλληλος για να αποτελεί νομικό φορεά Στοάς ή Μεγάλης Στοάς, αφού σύμφωνα με το αρ. 1 του νόμου, ο σκοπός (ή έστω ο κύριος και πρώτος σκοπός) είναι οικονομικός, κάτι που δεν ισχύει στον τεκτονισμό. Οι τέκτονες δεν είναι «συνεταίροι» ούτε επιδιώκουν κοινό οικονομικό σκοπό, αλλά φιλοσοφικό, ο καθένας με το δικό του τρόπο και ερευνητικές ευαισθησίες.

392 Μεταξύ άλλων, Ορφανουδάκης, Η ελευθερία της συνένωσης, 1996, σελ. 109. Η επιλογή της αστικής εταιρείας είναι ασύμβατη με τον τεκτονισμό, βλ. §14.

αφορά ειδικά τις τεκτονικές ενώσεις προσώπων, αναφέρει χαρακτηριστικά:

Προϋπόθεση υπαγωγής νομικού μορφώματος στην έννοια της ενώσεως προσώπων της ΑΚ 107 είναι η ένωση, που στερείται νομική προσωπικότητα, να απαρτίζεται από πλείονα του ενός πρόσωπα, να μην είναι ευκαιριακή, να επιδιώκει ορισμένο σκοπό, να έχει σωματειακή οργάνωση, να εμφανίζεται στις (υπό ευρεία έννοια) συναλλαγές ως ενότητα και κατά τη δομή της η υπόστασή της να διατηρείται ανεξάρτητη από τις μεταβολές των προσώπων-μελών της (...) για τη σύσταση της ενώσεως δεν απαιτούνται μεν οι αναγκαίες διατυπώσεις συστάσεως σωματείου (συστατική πράξη, καταστατικό και δικαστική απόφαση) αλλά αρκεί η συμφωνία των ιδρυτών στην οποία περιέχονται οι κανόνες οργανώσεως (...) η ιδιότητα του μέλους (...) κατά τους όρους του εν τοις πράγμασοι συμφωνηθέντος καταστατικού. Δηλαδή, αναγνωριζομένη από το Σύνταγμα, οργάνωση της ενώσεως προσώπων έχει ως θεμέλιο τη σχετική συμφωνία των ιδρυτικών μελών (...).

Η ως άνω απόφαση αντιγράφει την μείζονα σκέψη της ΜΠρΑθ 1910/2003 (αδημ.) που αφορούσε ομοίως τέκτονα και επαναλήφθηκε στην ΑΠ 511/2008 (ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, σχολιασθείσα εν μέρει από την Π. Παπαρσενίου, Η ένωση προσώπων του αρ. 107 ΑΚ υπό το φως του αρ. 12 §§ 1 και 3 του Συντάγματος, σε ΧρΙΔ 2016.331). Η υπόθεση αναπτύσσεται στο σύνολό της στην §29.5 του παρόντος.

Συνεπώς, η Στοά, που σαφώς έχει όλα τα ως άνω χαρακτηριτικά, ορίζεται αφενός ως ένωση προσώπων υπό την έννοια της ΑΚ 107, αφετέρου επ' αυτής εφαρμόζεται η σωματειακή νομοθεσία (ΑΠ 1339/2014 ΧρΙΔ 2015.100), διότι δεν νοείται δυσμενής μεταχείριση των μη κεδροσκοπικών ενώσεων προσώπων, δηλαδή αυτών που δεν αποτελούν σωματεία της ΑΚ 78[393]. Το εδ. α΄ της ΑΚ 107 δεν είναι ενδοτικός κανόνας δικαίου υπό την έννοια ότι τα συμβαλλόμενα μέρη της ένωσης μπορούν να καθορίσουν αν οι σχέσεις τους θα διέπονται από το σωματειακό ή το εταιρικό δίκαιο ή από ένα μεικτό σύστημα με προεξέχουσα σημασία το περιεχόμενο του καταστατικού, αλλά έχει τη σημασία, ότι όταν η ένωση δεν είναι «σωματείο» (εννοείται απλό, μη αναγνωρισμένο), τότε και μόνον τότε θα διέπεται από τις διατάξεις για την εταρεία «αν δεν ορίζεται διαφορετικά»[394]. Με άλλα λόγια, όταν η ένωση λειτουργεί στην πρά-

393 Μεντής σε ΕρμΑΚ Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, β΄ εκδ. 2016, τόμ. Ι (Α), σελ. 1131, υπό αρ. 107, §2.

394 Οι ενώσεις της ΑΚ 107 με σωματειακή διάρθωση δεν μεταβάλλονται σε εταιρείες. Η φράση στο κείμενο του κώδικα εν έτει 1940 ήταν η εξής: *«Επί ενώσεως προσώπων προς επιδίωξιν σκοπού μη αποτελούσης σωματείον, εφ' όσον δεν ορίζεται άλλο τι, ισχύουσι αι περί εταιρείας διατάξεις (...)»* (βλ. Αστικός Κώδιξ, Αθήναι, Εθνικόν Τυπογραφείον, 1940). Αυτό το «άλλο τι» έχει το νόημα ότι δύναται να συνίσταται στον αποκλεισμό των μη ανταποκρινόμενων στη σωματειακή υφή διατάξεων περί εταιρείας, ως και στην αντ'

ξη ως σωματείο (έλλειψη οικονομικού σκοπού, ελεύθερη είσοδος-έξοδος μελών χωρίς συμβατικό μεταξύ των δεσμό κλπ), τότε εφαρμόζεται η σωματειακή νομοθεσία, *αδιαφόρως της βουλήσεως των ιδρυτών περί του εφαρμοστέου δικαίου*. Εάν η κατάσταση είχε διαφορετικά, τότε η σωματειακής δομής ένωση θα τύγχανε «προνομιακής» μεταχείρισης από το νομοθέτη, αφού θα επέτρεπε σε αυτά (τα μη αναγνωρισμένα σωματεία - ενώσεις της ΑΚ 107) να περιλάβουν κάθε λογής διατάξεις στο καταστατικό, ακόμη και εκείνες που πλήττουν την έννομη τάξη εκ της κατάφωρης αντιθέσεώς τους προς τους σωματειακούς κανόνες αναγκαστικού δικαίου. Πλην όμως, οι κανόνες αναγκαστικού δικαίου εφαρμόζονται ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή όχι διάταξης στο καταστατικό (Βαθρακοκοίλης, ΕΡΝΟΜΑΚ, έκδ. 2001, υπό αρ. 101, §10, σελ. 482, ad hoc ΜΠρΠειρ 5076/2017 αδημ.). Ο καθορισμός του εφαρμοστέου δικαίου (σωματείων) είναι καθοριστικός για την ορθή συγγραφή των όρων του καταστατικού και την ερμηνεία του με βάση το νόμο αυτό, που θεμελιώνει το νόμιμο της δικαιοπραξίας (καταστατικό), καθόσον το καταστατικό είναι ετερόνομο[395], αντλεί δηλαδή την ισχύ του από άλλου ανωτέρου κύρους κανόνα δικαίου, ήτοι τη σωματειακή νομοθεσία, όπως και ο νόμος από το Σύνταγμα.

Συνεπώς, οι Στοές είναι ενώσεις προσώπων *αποκλειστικά* σωματειακής δομής και επ'αυτών δεν εφαρμόζεται άλλη νομοθεσία πλην εκείνης περί σωματείων, όσον αφορά τη λειτουργία των οργάνων, την ιδιότητα των μελών και τη λήψη των αποφάσεων.

Περαιτέρω διάφορες δικαστικές αποφάσεις έχουν κρίνει ότι οι Στοές είναι ενώσεις προσώπων και μάλιστα όλες κάνουν αναφορά στη σωματειακή τους δομή.

– ΕφΑθ 765/1999 αδημ., που αναφέρει *«οι Στοές αποτελούν ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα (...)»*.
– ΕφΑθ 3380/2000 αδημ., που αναφέρει *«οι Στοές αποτελούν ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα (εταιρείες του αστικού δικαίου) (...)»*. Για την ακρίβεια βέβαια δεν είναι εταιρείες του αστικού δικαίου,

---

αυτών θετική εφαρμογή του σωματειακού δικαίου, χωρίς να είναι απαραίτητο αυτό να ορίζεται ρητώς, καθόσον συνάγεται (Σημαντήρας, ΓενΑρχ 3η έκδ. 1980, §514 σελ. 324).

395 Βλ. Κ. Τσάτσου, «Η δικαιοπραξία ως κανόνας δικαίου», σε Τόμο προς Τιμήν Κων. Τριανταφυλλόπουλου, 1959, σελ. 232, 240. Είναι επικίνδυνα ασαφής και παραπλανητική η φράση, στην απόφαση ΜΠρΑΘ 1973/2018 (εκουσία, αδημ., σελ. 94) ότι η [Μεγάλη] Στοά ως ένωση προσώπων υπό την έννοια της ΑΚ 107 (...) *«διέπεται από το καταστατικό της και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα για τα Σωματεία»*. Η αληθής έννοια είναι ότι ο νόμος (281/1914, ΑΚ) καθορίζει το πλαίσιο εντός του οποίου θα ενεργήσουν οι ρήτρες των καταστικών, και όλες οι ρήτρες που αντιβαίνουν το νόμο είναι άκυρες. Αυτό ισχύει κατά τον ίδιο τρόπο τόσο στις ενώσεις της ΑΚ 107 -πρωτοβάθμιες ή όχι- όσο και στα «αναγνωρισμένα» σωματεία.

αλλά μη αναγνωρισμένα σωματεία (ενώσεις προσώπων), αφού το προσωπικό στοιχείο που χαρακτηρίζει τις εταιρείες δεν ισχύει στις Στοές, όπου η υπόστασή τους δεν εξαρτάται από την είσοδο και έξοδο μελών.

– ΜΠΑ 7153/2017 αδημ., που αναφέρει: *«(...) αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Η πρώτη ενάγουσα με την επωνυμία «Σεπτή Στοά Ισότης» συνιστά μη κερδοσκοπική ένωση προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα, αποτελούμενη από φυσικά πρόσωπα ως μέλη της, μεταξύ των οποίων και ο δεύτερος ενάγων, οι δε λοιποί ενάγοντες είναι μέλη άλλων αντιστοίχων ενώσεων (Στοών). Η ίδια [η Στοά] διέπεται από τους εσωτερικούς της κανόνες και διοικείται από τα προβλεπόμενα σε αυτούς όργανα, ήτοι Γενική Συνέλευση και Διοικητικό Συμβούλιο. Τυγχάνει δε μέλος της εναγομένης επονομαζόμενης «Μεγάλη Στοά της Ελλάδος των Αρχαίων Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων Τεκτόνων», ως υπερκείμενης μη κερδοσκοπικής ένωσης προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα, που επίσης διέπεται από τον Καταστατικό Χάρτη και τον Γενικό Κανονισμό της και διοικείται από τη Γενική Συνέλευση και το Διοικητικό της Συμβούλιο, συγκροτείται δε από επιμέρους ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα (Στοές) ως μέλη της. (...)»*.

– ΜΠρΑθ 9445/2017 αδημ., που αναφέρει: *«(...) ενόψει του ότι η πρώτη ενάγουσα [Στοά Ισότης] και η εναγομένη [Μεγάλη Στοά της Ελλάδος] συνιστούν ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα υπαγόμενες στη ρύθμιση του αρ. 107 ΑΚ λόγω του ότι έχουν σωματειακή μεν οργάνωση, όχι όμως νομική προσωπικότητα, έχουν την ικανότητα διαδίκου κατ' αρ. 62 εδ β΄ ΚΠολΔ. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι ισχυρισμοί της εναγομένης [Μεγάλης Στοάς] περί του κύρους του καταστατικού της ενάγουσας [Στοάς Ισότης] αλυσιτελώς προβάλλονται και ουδόλως πλήττουν την προαναφερόμενη νομική της υπόσταση, καθόσον για τη σύσταση της ένωσης προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα δεν απαιτούνται αναγκαίες διατυπώσεις συστάσεως σωματείου (συστατική πράξη, καταστατικό) αλλά αρκεί η συμφωνία των ιδρυτών στην οποία περιέχονται οι κανόνες οργανώσεως (όργανα της ενώσεως και καταστατικό λειτουργίας της) (...) για την έγερση της αγωγής νομιμοποιείται ενεργητικά μόνο η τελευταία [Στοά Ισότης] και όχι οι λοιποί ενάγοντες, μέλη αυτής, διότι έχοντας την ιδιότητα τρίτων έναντι της εναγομένης, αφού δεν είναι μέλη της, όφειλαν (...) να επικαλεστούν συγκεκριμένη βλάβη (...)»*.

– ΜΠρΑθ 2271/2018 (αδημ., τελεσίδικη)[396], που έχει και την ακριβέστερη

396 Δημοσίευση 29/8/2018. Η απόφαση τελεσιδίκησε στις 7/2/2019, όταν στο Εφετείο κατά τη δικάσιμο η ΜΣΤΕ παραιτήθηκε από το δικόγραφο της έφεσης, την οποία είχε καταθέ-

ιστορική τεκμηρίωση και αναφέρει: *«(...) επί νομικών μορφωμάτων που προσιδιάζουν σε κοινά σωματεία, ουδείς λόγος συντρέχει ώστε να μην παρασχεθεί επ' αυτών αντίστοιχη δικαστική προστασία (...) περαιτέρω, μέλη κατά το αρ. 78 επ. ΑΚ σωματεία μπορούν να είναι τόσο φυσικά, όσο και νομικά πρόσωπα, δύο δε ή περισσότερα σωματεία δύνανται να ενώνονται σε σύνδεσμο ή ένωση για την επιδίωξη των κοινών τους συμφερόντων, διατηρούντα την οικονομική και διοικητική τους αυτονομία. Τα μέλη όμως των κατ' ιδίαν σωματείων που συνιστούν την ένωση δεν μπορούν να είναι μέλη και της ένωσης (...)* ***η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος των Αρχαίων Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων Τεκτόνων, εν συντομία ΜΣΤΕ, ιδρύθηκε στις 07-02-1867 από ήδη λειτουργούσες από το έτος 1860, πρωτοβάθμιες ενώσεις-στοές (βλ. το από 07-02-1867 ιδρυτικό έγγραφο). Οι ιδρυτικές στοές ήταν, ενώσεις προσώπων, αλλά και οι στη συνέχεια δημιουργηθείσες στοές, κατά τη διάρκεια των ετών, είναι ενώσεις προσώπων*** *που δεν έχουν κερδοσκοπικό σκοπό, έχουν οργανωθεί και λειτουργούν ως σωματείο, αλλά δεν έχουν τυπικά την ιδιότητα του σωματείου, αφού δεν έχουν τηρηθεί οι απαραίτητες γι' αυτό διατυπώσεις. Επομένως πρόκειται περί ενώσεων που αποτελούν "σωματεία μη αναγνωρισμένα" και οι σχέσεις που δημιουργούνται γύρω απ' αυτά διέπονται κατά πρώτο λόγο από το καταστατικό και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του ΑΚ για τα σωματεία (...) ειδικότερα, από τον από 2009 Γενικό Κανονισμό της ΜΣΤΕ, όπως ισχύει, συνάγεται ότι τα μέλη της είναι στοές (βλ. αρ. 1-12, τα οποία προβλέπουν την ίδρυση-έγκριση νέας στοάς-μέλους της ΜΣΤΕ). Επομένως, βάσει των ανωτέρω, συνάγεται ότι η ΜΣΤΕ λειτουργεί ως υπερκείμενη ένωση προσώπων (ομοσπονδία), έχοντας ως μέλη της, άλλες ενώσεις προσώπων-στοές (...) απορρίπτει αίτηση τεκτόνων για διορισμό προσωρινής διοίκησης στη ΜΣΤΕ, αφού ως μη μέλη της στερούνται εννόμου συμφέροντος (...) δέχεται κύρια παρέμβαση της στοάς Ισότης [μέλους της ΜΣΤΕ], που εδρεύει στον Πειραιά και εκπροσωπήθηκε νόμιμα (...)».*

Τα αυτά έχουν αναφέρει ορθά και αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων:

– ΜΠρΑθ 714/2017 ΧρΙΔ 2017.339=ΤΝΠ Νόμος, που αναφέρει: *«(...) για να χορηγηθεί τέτοια αναστολή, αυτή πρέπει να φορά ακυρώσιμη ή άκυρη απόφαση και όχι ανυπόστατη (...) ο αιτών δεν είναι μέλος της καθής [Με-*

σει και με την οποία ζητούσε την αντικατάσταση των ως άνω αιτιολογιών της πρωτοδίκου αποφάσεως. Η απόφαση είναι ήδη αμετάκλητη. Το παραχθέν δεδικασμένο καλύπτει και την ιστορική βάση που έγινε δεκτή πρωτοδίκως (Κονδύλης, Το δεδικασμένο, 2η έκδ. 2007, σελ. 364).

γάλης Στοάς], όπως προκύπτει από την επισκόπηση των εγγράφων της δικογραφίας (την καθής απαρτίζουν οι υπό την αιγίδα αυτής κανονικώς λειτουργούσες στοές), παρά μόνο η στοά στην οποία ο ίδιος (αιτών) ανήκει (...)».

– ΜΠρΑθ 7474/2016 ΧρΙΔ 2017.256=ΤΝΠ Νόμος, που αναφέρει: *«(...) μέλη σωματείου μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, δύο δε ή περισσότερα σωματεία δύνανται να ενώνονται σε σύνδεσμο ή ένωση για την επιδίωξη των κοινών τους σκοπών, διατηρούντα την οικονομική και διοικητική τους αυτονομία. Τα μέλη όμως των κατ' ιδίαν σωματείων που συνιστούν την ένωση, δεν μπορούν να είναι μέλη και της ένωσης (...). Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος είναι και κατά ρητή διάταξη των άρθρων 4 και 6 του Καταστατικού Χάρτη αυτής, ένωση προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα, την οποία απαρτίζουν οι υπό την αιγίδα αυτής κανονικώς λειτουργούσες στοές (που και αυτές αποτελούν ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα) (...) ενεργητικά νομιμοποιούνται (...) το μέλος του σωματείου και εν προκειμένω έκαστη Στοά-μέλος της Μεγάλης Στοάς (...) και ουδόλως τα μέλη των κατ' ιδίαν ενώσεων προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα-Στοών, όπως εκ προκειμένω οι αιτούντες, οι οποίοι δεν είναι μέλη της ένωσης «Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος» αλλά μόνο μέλη Στοών που συναποτελούν τη Μεγάλη Στοά (...)».*

– ΜΠρΘεσ 12220/2018 και 12227/2018 (αδημ.) (διαδ. ασφ. μ. αρ. 3§2 ΕισΝΚπολΔ), αμετάκλητες, που αναφέρουν: *«η τεκτονική Στοά πληρεί τα βασικά χαρακτηριστικά της ένωσης προσώπων της ΑΚ 107, όπως αναλύονται στη νομική σκέψη, συνεπώς διαθέτει ικανότητα διαδίκου, σύμφωνα με την διάταξη του αρ. 62 εδ. β΄ ΚΠολΔ, έχει συγκεκριμένο σκοπό, ιδιαίτερο κανονισμό λειτουργίας, εκλεγμένη διοίκηση και πειθαρχική εξουσία επί των μελών της, ενώ εμφανίζεται στις υπό την ευρεία έννοια συναλλαγές ως ενότητα, με σταθερή επωνυμία ήτοι η εσωτερική της οργάνωση προσιδιάζει αυτής των σωματείων (...). Τα πρόσθετα χαρακτηριστικά του τρόπου οργάνωσης του συστήματος του τεκτονισμού δεν αναιρούν την αυτοτελή νομική υπόσταση της Στοάς ως ένωσης προσώπων (...)».*

  Συναφώς, αν και λακωνικότερα, αναφέρουν και άλλες αποφάσεις, όπως η ΜΠρΑθ 1973/2018 αδημ.: *«(...) Η Μεγάλη Στοά αποτελεί ένωση προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα, την οποία απαρτίζουν οι Στοές και όχι τα φυσικά [πρόσωπα] μέλη αυτών (...) η πρώτη αιτούσα [Στοά Ισότης] είναι μέλος της καθής [Μεγάλης Στοάς] (...)».*

– Θα αναφέρουμε ωστόσο και τις μόνες -εσφαλμένες- νομολογίες, που αναφέρουν ότι οι Στοές δεν είναι ενώσεις προσώπων αλλά αποτελούν *«εσωτερικά οργανωτικά σχήματα - ενώσεις αδελφών - της Μεγάλης Στο-*

άς», και συνεπώς δεν υπάγονται στην έννοια της ΑΚ 107: ΠολΠρΑθ 4731/2017 αδημ. και ΜΠρΠειρ 3924/2018 αδημ. Οι αποφάσεις αυτές, ενώ αναγνωρίζουν ότι η Μεγάλη Στοά απαρτίζεται από Στοές, οι οποίες αποτελούν επί μέρους ενώσεις τεκτόνων, δεν εντόπισαν ότι η Μεγάλη Στοά έχει ιδρυθεί απο Στοές, και συνεπώς ότι αυτές δεν ιδρύονται από την τελευταία, ούτε μπορούν να είναι υποκαταστήματα ή τοπικά τμήματα[397] της υπερκείμενης, ούτε βέβαια «εσωτερικά οργανωτικά σχήματα», όρος άλλωστε μη νομικός. Η απόφαση κάνει διάκριση μεταξύ των «ενώσεων αδελφών» και των «ενώσεων προσώπων της ΑΚ 107». Πλην όμως, ένωση «αδελφών» δεν είναι παρά ένωση «τεκτόνων» (βλ. §3.1), δηλ. φυσικών προσώπων. Θα αναφερθούμε περισσότερο σε αυτό το ζήτημα στο κεφάλαιο περί ιδρύσεως της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος (§30) και στο περί οργάνωσης της Γενικής Συνέλευσης των Αντιπροσώπων των Στοών στις ΓΣ της Μεγαλης Στοάς, οι οποίοι δεν είναι επιτροπές εκπροσώπων ούτε αντιπρόσωποι τεκτόνων, αλλά *όργανα της Στοάς,* Αντιπρόσωποι των Στοών-μελών που συγκροτούν τη Μεγάλη Στοά. Επίσης υπάρχουν διάφορες εισαγγελικές διατάξεις που απορρίπτουν ή αρχειοθετούν μηνύσεις κατά του ΔΣ της Μεγάλης Στοάς ο οποίες αναφέρουν ότι η τελευταία έχει μέλη τους τέκτονες - αυτές, πέραν από εσφαλμένες, δεν εξέτασαν επί τούτου το ζήτημα (οι μηνύσεις αφορούσαν άλλες περιπτώσεις) και δεν παράγουν δεδικασμένο ως προς το σκεπτικό τους (ΑΠ 1733/2017 ΔΙΜΕΕ 2018.93).

– Άξια θετικής μνείας είναι η ΠΠρΠειρ 2221/2018 (αδημ., τελεσίδικη) η οποία έκρινε ότι όλες οι τεκτονικές ενώσεις (και όχι μόνο οι Στοές, εκεί γινόταν μνεία όλων των υφισταμένων πρωτοβαθμίων τεκτονικών ενώσεων) αποτελούν ενώσεις προσώπων κατά την έννοια της ΑΚ 107.

Το ζήτημα επελύθη οριστικά[398] με την τελεσίδικο ΜονΕφΑθ 4933/2018 η οποία αναφέρει τα κάτωθι, τα οποία επαναλαμβάνει και η νεώτερη ΜονΕφΑθ 521/2019:

«(...) Από το σύνολο των προπαρατιθεμένων διατάξεων του "Καταστατικού Χάρτη" και του "Γενικού Κανονισμού" ***σαφώς συνάγεται, κατά την κρίση του παρόντος Δικαστηρίου, ότι οι "Στοές" συνιστούν μη κερδοσκοπικές ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα κατά την έννοια του***

397 Βλ. §24.2 για τα χαρακτηριτικά των τοπικών τμημάτων.

398 Δημοσίευση 5/10/2018. Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος, υπό την εκεί διοίκησή της, προσπαθώντας να αποδείξει ότι δεν είναι δευτεροβάθμια ένωση (οι λόγοι δεν αφορούν την παρούσα), άσκησε έφεση κατά της ΜΠΑ 7153/2017, και ως εκκαλούσα ηττήθη στην παρούσα. 'Ασκησε αναίρεση στις 13/12/2018.

άρθρου 107 εδ. α΄ ΑΚ, *δεδομένου ότι εμφανίζουν σωματειακή δομή και οργάνωση, διαθέτουν διακριτά όργανα με σαφείς αρμοδιότητες και εξουσίες και αυστηρή ιεραρχία, η λειτουργία τους διέπεται από εσωτερικούς κανονισμούς με λεπτομερείς προβλέψεις,* ***ασκούν πειθαρχική εξουσία στα μέλη αυτών (Ελευθεροτέκτονες) και είναι και οι ίδιες υποκείμενα πειθαρχικού ελέγχου,*** *κατά τις αναλυτικώς προπαρατεθείσες διατάξεις.* ***Καθ' όσον αφορά στη σχέση των "Στοών" με την ένωση προσώτιων χωρίς νομική προσωπικότητα υπό την επωνυμία "Μεγάλη Στοά της Ελλάδος των Αρχαίων Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων Τεκτόνων"*** *(Χάριν συντομίας "Μεγάλη Στοά"), η οποία αποτελεί την ανωτάτη Τεκτονική Αρχή στην Ελλάδα, από τα ως άνω καταστατικά για τον Τεκτονισμό κείμενα* ***σαφώς συνάγεται ότι μέλη της δεν είναι - ευθέως - τα φυσικά πρόσωπα των Ελευθεροτεκτόνων, οι οποίοι πράγματι συγκροτούν τις "Στοές" ως ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα, κατά τα προεκτιθέμενα, αλλά οι ίδιες οι "Στοές", εν είδει "πρωτοβαθμίων" μη κερδοσκοπικών ενώσεων προσώτιων χωρίς νομική προσωπικότητα, οι οποίες εν συνεχεία συγκροτούν και συναποτελούν την "δευτεροβάθμιο" μη κερδοσκοπική ένωση προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα υπό την επωνυμία "Μεγάλη Στοά".*** *Πράγματι, η "κλιμακωτή" ιεραρχική διάρθρωση του Τεκτονισμού στην Ελλάδα με την ένωση προσώπων Μεγάλη Στοά στην κορυφή ως "Ανωτάτη Τεκτονική Αρκή", εν είδει "δευτεροβαθμίου" ενώσεως προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα, συγκροτουμένη από τις "Στοές" ως υποκείμενες σε αυτή, "πρωτοβαθμίους", ενώσεις φυσικών προσώπων (των Ελευθεροτεκτόνων)* ***καταδεικνύεται ιδίως****: α) από τη σαφή αναφορά ότι στον "Καταστατικό Χάρτη" (άρθρο 6) ότι η υπερκειμένη ένωση προσώπων-Μεγάλη Στοά συγκροτείται από τις "κανονικώς λειτουργούσες Στοές", και όχι απευθείας από φυσικά πρόσωπα, ήτοι τους ανήκοντες στις "Στοές" Ελευθεροτέκτονες, β) από τη σαφή πρόβλεψη ότι η Γενική Συνέλευση της υπερκειμένης ενώσεως προσώπων-Μεγάλης Στοάς συγκροτείται από αιρετούς αντιπροσώπους των "Στοών" (στις οποίες αναγνωρίζεται κατά τα ανωτέρω λειτουργική, διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, ίδ. ιδίως άρθρα 8 και 9 του "Καταστατικού Χάρτη"), και όχι από τα φυσικά πρόσωπα - μέλη των "Στοών" (Ελευθεροτέκτονες), και από αυτοδικαίως μετέχοντα μέλη (άρθρα 7, 18 και 19 του "Καταστατικού Χάρτη"), γ) από την εξάρτηση της αντιπροσωπεύσεως των "Στοών" στη Γενική Συνέλευση της υπερκειμένης ενώσεως προσώπων-Μεγάλης Στοάς από την τακτοποίηση των οικονομικών υποχρεώσεων αυτών (άρθρο 28 του "Καταστατικού Χάρτη") και όχι των μελών τους φυσικών προσώπων (Ελευθεροτεκτόνων), δ) από την απαγόρευση παρακολουθήσεως των εργασιών της Γενικής Συνελεύσεως της υπερκειμένης ενώσεως προσώπων-Μεγάλης Στοάς από Ελευθεροτέκτονες, οι οποίοι κατέ-*

χουν βαθμό κατώτερο του Διδασκάλου (άρθρο 29 του "Καταστατικού Χάρτη"), ε) από τη διάρθρωση της ασκήσεως της πειθαρχικής δικαιοδοσίας τόσο εντός των "Στοών", όσο και στο πλαίσιο της εσωτερικής λειτουργίας των αρμοδίων οργάνων της υπερκειμένης ενώσεως προσώπων-Μεγάλης Στοάς, κατά τα προεκτεθέντα, σε αντίθετο δε κρίση δεν άγει το γεγονός ότι η υπερκειμένη ένωση προσώπων-Μεγάλη Στοά πράγματι ασκεί διαρκώς όχι μόνο τυπικό, αλλά και ουσιαστικό έλεγχο επί των ευρισκομένων υπό τη δικαιοδοσία της "Στοών" σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων τους και κατευθύνει εν πολλοίς τη λειτουργία τους στο πλαίσιο της εφαρμογής ενός αυστηρού συστήματος εσωτερικής κλιμακωτής ιεραρχίας, διότι η ιεραρχική αυτή σχέση μεταξύ της υπερκειμένης ενώσεως προσώπων-Μεγάλης Στοάς και των υποκειμένων "Στοών" ***δεν αναιρεί, αλλά αντιθέτως επιβεβαιώνει, την αυτοδύναμο και διακριτή οργάνωση αυτών ως ενώσεων προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα, "δευτεροβαθμίου" και "πρωτοβαθμίων", αντιστοίχως. Σημειωτέον, τέλος, ότι αλυσιτελώς προβάλλεται από την υπερκείμενη ένωση προσώπων-Μεγάλη Στοά ο ισχυρισμός ότι η ίδια δεν είναι δυνατόν να συγκροτείται, ως ένωση προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα, από άλλες ενώσεις προσώπων, ομοίως στερούμενες νομικής προσωπικότητος,*** *αφ' ενός μεν διότι τούτο, κατά την κρίση του παρόντος Δικαστηρίου, δεν απαγορεύεται από το δίκαιο, καθ' όσον δεν συνάπτεται με την κτήση νομικής προσωπικότητος, και πρέπει να θεωρηθεί επιτρεπτό στο πλαίσιο της συνταγματικώς προστατευομένης ελευθερίας του συνέρχεσθαι (άρθρο 12 παρ. 1 έως 3 του Συντάγματος), αφ' ετέρου δε διότι κρίσιμο ζήτημα στην προκειμένη περίπτωση είναι το εάν οι "Στοές" αποτελούν ή όχι ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα, στις οποίες απονέμεται ικανότητα δικαίου και ικανότητα προς το παρίστασθαι επί δικαστηρίου και διεξάγειν τη δίκη ιδίω ονόματι (άρθρα 62 εδ. β΄, 63 παρ. 1 και 64 παρ. 3 ΚΠολΔ). Επομένως, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο δέχθηκε ότι: α) οι "Στοές" τυγχάνουν ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα κατά τη διάταξη του άρθρου 107 εδ. α΄ ΑΚ και η "Μεγάλη Στοά" συνιστά υπερκείμενη μη κερδοσκοπική ένωση προσώπων, μέλη της οποίας τυγχάνουν οι "Στοές" ως μη κερδοσκοπικές ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα, αποτελούμενες από φυσικά πρόσωπα, ήτοι τους Ελευθεροτέκτονες και β) η πρώτη ενάγουσα "Στοά" υπό την επωνυμία "ΣΕΠΤΗ ΣΤΟΑ ΙΣΟΤΗΣ", και η πρώτη προσθέτως παρεμβαίνουσα "Στοά" υπό την επωνυμία "ΣΕΠΤΗ ΣΤΟΑ ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ" συνιστούν μη κερδοσκοπικές ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα, οι οποίες έχουν ικανότητα δικαίου και ικανότητα προς το παρίστασθαι επί Δικαστηρίου και διεξάγειν τη δίκη ιδίω ονόματι, και ως εκ τούτου νομιμοποιούνται ενεργητικώς προς άσκηση αγωγής και προσθέτου παρεμβάσεως, αντι-*

στοίχως, δεν έσφαλε περί την ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 107 εδ. α΄ ΑΚ, 62 εδ. β΄, 63 παρ. 1 και 64 παρ. 3 ΚΠολΔ, οι υποστηρίζοντες δε τα αντίθετα πρώτος και δεύτερος λόγοι της υπό εφέσεως της Μεγάλης Στοάς τυγχάνουν αβάσιμοι και απορριπτέοι (...)».

Η ως άνω νομολογία μπορεί να θεωρηθεί πάγια, καθόσον η ΜΕφΑθ 521/2019 (αδημ.) επαναλαμβάνει σχεδόν επί λέξει το ίδιο σκεπτικό, αναγνωρίζοντας ρητά τη ΜΣΤΕ ως ομοσπονδία. Τα ίδια αναφέρει και η ΠΠρΑθ 2884/22-7-2019, η οποία έκρινε απολύτως άκυρα τα άρθρα του καταστατικού της υπερκείμενης που αφορούν ευθέως φυσικά πρόσωπα.

Ήδη αναφέραμε ότι η Στοά και κάθε τεκτονική ένωση, επιγενόμενο εργαστήριο κλπ. που απαρτίζεται από φυσικά πρόσωπα αποτελεί πρωτοβάθμια ένωση προσώπων υπό την ευρεία έννοια του όρου. Στην πράξη, σχεδόν όλες οι τεκτονικές ενώσεις προσώπων, επειδή το καταστατικό τους δεν έχει εγκριθεί από Δικαστήριο, στερούνται νομικής προσωπικότητος και συνεπώς υπάγονται στη διάταξη της ΑΚ 107. Δεν αποκλείεται όμως να αποκτήσουν νομική προσωπικότητα, εάν το καταστατικό τους εγκριθεί από Δικαστήριο και εγγραφεί τούτο στο ειδικο βιβλίο σωματείων (ΑΚ 83). Τότε θα πρόκειται για αναγνωρισμένο σωματείο, που και αυτό ειναι ένωση προσώπων, με νομική όμως προσωπικότητα, οπότε και θα εφαρμόζονται ευθέως οι διατάξεις των αρ. 78 επ. ΑΚ αντί της ΑΚ 107, η οποία κατ' ορθή νομολογιακή εκτίμηση παραπέμπει στις ίδιες διατάξεις κατ΄αναλογική εφαρμογή αυτών, πλην εκείνων που απαιτούν νομική προσωπικότητα.

Ωστόσο επισημαίνουμε ότι **οι Στοές που έχουν ιδρυθεί πριν τη δημοσίευση του Ν. 281/1914 είναι και παραμένουν γνήσια σωματεία,** πλην όμως, μη αναγνωρισμένα, δηλ. «απλά» όπως τα αποκαλεί ο νόμος. Τούτο διότι κατά το χρόνο ίδρυσής τους είχαν τηρήσει τον προβλεπόμενο τύπο για τη σύσταση *απλού σωματείου,* ο οποίος απαιτούσε να είναι ένωση επτά τουλάχιστον προσώπων με σκοπό διαρκή και μη κερδοσκοπικό και τίποτε περισσότερο. Ο νόμος όριζε (αρ. 1) για τα μορφώματα που προϋπήρχαν της εκδόσεώς του: *«Σωματεία, υπό την έννοια του νόμου τούτου, λογίζονται σύλλογοι ή ενώσεις επτά τουλάχιστον φυσικών προσώπων, άτινα συγκεντρούσι κατά τρόπον διαρκή τας γνώσεις ή ενεργείας αυτών, χωρίς να αφορώσιν εις κερδοσκοπίαν (...)»*[399].

399 ΕφΑθ 2493/1911 Θ 22[1911].112, Παμπούκης Χ. - Νομικά πρόσωπα και ιδίως εταιρείες στις συγκρούσεις νόμων β΄ εκδ. 2004 σελ. 132. Ο ορισμός στο νόμο περί ελαχίστου αριθμού επτά προσώπων δεν αποκλείεται να έχει ληφθεί από το αρ. 2 του Γενικού Κανονισμού της Γαληνοτάτης Μεγάλης Ανατολής της Ελλάδος του 1908, που ανέφερε: *«Οπως εκδοθεί άδεια ιδρύσεως Συμβολικής Στοάς απαιτείται ειδική έγγραφος αίτησις επτά Ελευθεροτεκτόνων (...)».* Η Μεγάλη Στοά διατήρησε τον αριθμό επτά και μετά τη δημοσίευση του αστικού κώδικα που διέσπασε την ισονομία μεταξύ απλών σωματείων

Τα σωματεία και οι ενώσεις σωματείων που προϋπήρχαν του Ν. 281/1914 *δεν καταργούνται* ούτε παύουν να υφίστανται μετά την ψήφιση του νόμου, αλλά υποχρεούνται να προσαρμοστούν στο νόμο, καθόσον σύμφωνα με το αρ. 50 του Ν. 281/1914 (που διατηρήθηκε σε ισχύ με το αρ. 12 ΕισΝΑΚ) «*εντός τριών μηνών από της ενάρξεως της ισχύος του νόμου τούτου παν σωματείον (...) δύναται να ζητήσει την αναγνώριση αυτού κατά τους όρους του αρ. 26* [που αντικαταστάθηκε με το αρ. 79 του ΑΚ]»). Είναι αδιάφορο το πώς ονομάζονταν πριν το 1914, αφού η λέξη «σωματείο» εμφανίζεται το πρώτον στο νόμο αυτό: εργοστάσιο, ίδρυμα, εταιρεία, συνεργείο, συνεταιρισμός, εργαστήριο, ένωση, αδελφικό κέντρο, σύλλογος κλπ. Οι έννοιες είναι όπως έχουμε ήδη επισημάνει ταυτόσημες. Αυτό που εξετάζεται είναι η φύση της ένωσης: εάν είναι ένωση ανθρώπων προς επιδίωξη κοινού σκοπού μη αφορώντος εις κερδοσκοπίαν, τότε είναι «σωματείο» κατά την ορολογία του πρώτου σωματειακού μας νόμου.

Συνεπώς, «σωματείο» προϋφιστάμενο του Ν. 281/1914 (όπως Στοά ή άλλο τεκτονικό εργαστήριο ιδρυθέν νωρίτερα) που δεν αιτήθηκε έως τις 25-9-1914 στο Πρωτοδικείο την εγγραφή του στο βιβλίο σωματείων, παραμένει σωματείο αλλά λειτουργεί εφεξής ως «σωματείο μη αναγνωρισμένο», στερουμένου εφεξής του προνομίου της νομικής προσωπικότητος και μόνον. Κατά τα άλλα, είναι και παραμένει σωματείο, απλά μη αναγνωρισμένο (αρ. 45 Ν.281/1914, Σημαντήρας, ΓενΑρχ §514 σημ. 53, συναφώς και αρ. 41 όπου γίνεται λόγος περί καταστατικού μη ανεγνωρισμένου σωματείου, ως και περί υποχρεώσεων των διοικητών). Η θέση σε ισχύ του ΑΚ δεν αλλάζει την κατάσταση για τα προϋφιστάμενα αυτού σωματεία, αναγνωρισμένα ή μη, ως προς τη φύση τους ως σωματεία, απλά εφεξής η λειτουργία τους διέπεται από τον ΑΚ όπου αυτός αντικατέστησε άρθρα του Ν. 281.

Η Στοά Αστήρ της Ανατολής είχε επισυνάψει το καταστατικό της στην αίτηση που είχει κάνει το έτος 1931, προκειμένου να εκδοθεί Προεδρικό Διάταγμα εγκρίσεως Ιδρύματος. Το ίδρυμα ενεκρίθη με το Προεδρικό Διάταγμα που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ τ. Α΄ 356 / 9-10-1931.

Κατά τα άλλα, θα μνημονεύσουμε και δύο ακόμη περιστατικά εξ αιτίας των οποίων, ίσως, οι Στοές διστάζουν, και δεν αιτούνται να αποκτήσουν νομική προσωπικότητα. Το πρώτο νομολογιακό «επεισόδιο» δημιουργήθηκε το έτος 1969 με την απόφαση ΠολΠρΑθ 2060/1969 (ΑρχΝ 1969.99=ΝοΒ 1969.183; Ορφανουδάκης, Η ελευθερία της συνένωσης, 1996, σελ. 278 επ.).

και αναγνωρισμένων και παραμένει το ίδιο μέχρι σήμερα στο αρ. 1 του ΓΚ ΜΣΤΕ 2008. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι Στοές μέχρι 19 προσώπων (κατά το στάδιο ίδρυσης), μετά την θέση σε ισχύ του ΑΚ, να είναι καταδικασμένες να στερούνται νομικής προσωπικότητος (επ'αυτού βλ. de lege ferenda §14.1.5).

Εκεί, η Στοά «Δήλιος Απόλλων» αιτήθηκε να δημοσιεύσει το καταστατικό της. Το Πολυμελές Πρωτοδικείο απέρριψε την αίτηση με την αιτιολογία ότι στο καταστατικό ***«δεν καθορίζεται επαρκώς ποιό είναι το περιεχόμενο των θεμελιωδών αρχών, κανονισμών, συνταγμάτων, τυπικών, τεκτονικής παραδόσεως***[400], *βάσει των οποίων θα προσδιορίζεται το συμφέρον και η τιμή της αδελφότητος, την οποία δεόν δι'όλων των δυνάμεών του να υπερασπίζεται το μέλος»*. Αυτή η φράση που είχε γραφτεί στο καταστατικό *«δέον δι' όλων των δυνάμεών του να υπερασπίζεται το μέλος της αδελφότητος»* ήταν υπεβολική και ελλείψει προσδιορισμού στο καταστατικό των γενικών κανονιστικών κειμένων, η αίτηση απερρίφθη. Περαιτέρω όμως, το Δικαστήριο έκρινε αφενός ότι *«η τεκτονική δραστηριότητα προσδιορίζεται υπό αγνώστων στο Δικαστήριο στοιχείων»* εν τούτοις συμπεραίνει ότι *«ο τεκτονισμός αποτελεί μυστικήν οργάνωσιν άγνωστον κατά το περιεχόμενον ου μόνον εις πολλούς, αλλά και εις αυτούς ακόμη τους τέκτονας (sic) λόγω των τελευταίων μυήσεων από βαθμού εις βαθμόν κατά τρόπον τοιούτον, ωστε να μη δύναται να έχη γνώσιν ο ανήκων εις τον κατώτερον βαθμόν εκείνων των μυστικών, τα οποία γνωρίζει ο ανήκων εις τον ανώτερον εκ των τριάκοντα τριών (33) εν συνόλω βαθμών της μασονικής ιεραρχίας»*. Η απόφαση προχώρησε δηλαδή σε αξιολόγηση του χαρακτήρα του τεκτονισμού: το Δικαστήριο, ενώ αφενός θεωρεί το περιεχόμενο του τεκτονισμού μυστικό και άγνωστο ακόμη και στους τέκτονες, από την άλλη, παραπέμποντας στο βιβλίο θρησκευτικών της έκτης τάξης του δημοτικού σχολείου, εμφανίζεται σαν να γνωρίζει την ιεραρχία των 33 βαθμών του επιγενόμενου συστήματος του Σκωτικού Τύπου (που δεν είναι παρά ένα από τα πολλά τεκτονικά συστήματα, βλ. §§36-43) φανταζόμενο ότι θα υπάρχουν «μυστικά» στους ανώτερους εκείνους βαθμούς, οπότε το καταστατικό αντίκειται στο νόμο, διότι ο τεκτονισμός ... αποτελεί θρησκεία και μάλιστα μη γνωστή αλλ' αντιθέτως μη φανερά, και συνεπώς ως μη γνωστή θρησκεία δεν προστατεύεται από τη διάταξη του αρ. 16§2 του Συντάγματος.

Μία πιο πρόσφατη απόφαση (ΜΠρΑθ 2221/2001 αδημ.) έκρινε ομοίως αυστηρά. Το υπό ίδρυση σωματείο με την επωνυμία «Ύπατη Μικτή Στοά της Ελλάδος - Σύνδεσμος Αμφικτυών» ζήτησε να εγγραφεί το καταστατικό του στα βιβλία σωματείων. Η αίτηση (εσφαλμένα) απερρίφθη με την αιτιο-

400 Σε αντίστοιχη περίπτωση, το Δικαστήριο είχε δηλώσει αδυναμία να διαμορφώσει πλήρη γνώση για το σκοπό που επιδιώκει το σωματείο περί διαδόσεως της επιστήμης της Γιόγκα, αφού δεν διαλαμβάνονταν «στο καταστατικό το περιεχόμενο, σε βασικούς τουλάχιστον κανόνες και θεμελιώδεις αρχές, της επιστήμης της Γιόγκα» (ΠΠρΘεσ 16584/1994 Αρμ 1995.751). Βλ. και §§ 9, 15.

λογία ότι η περιγραφή του σκοπού είναι παντελώς ασαφής και αόριστη[401]. Η μόνη αναφορά στον τεκτονισμό στο καταστατικό ήταν η λέξη «Στοά».

Έκτοτε όμως τα πράγματα έχουν αλλάξει πολύ. Τα καταστατικά κείμενα όλων των τεκτονικών τύπων και συστημάτων είναι ευρέως γνωστά (από τα ιστορικά μέχρι τα σημερινά) τόσο από το διαδίκτυο όσο και από δημοσιευμένα βιβλία[402]. Στις §§45-64 παραθέτουμε τα σημαντικότερα καταστατικά στην πλήρη μορφή τους. Από αυτά προκύπτει αβίαστα ότι όλα τα τεκτονικά μορφώματα αποτελούν ενώσεις προσώπων με σκοπό φιλοσοφικό και φιλανθρωπικό και δεν ανταγωνίζονται καμία θρησκεία, ούτε και προωθούν συγκεκριμένη θρησκεία, ούτε είναι μυστικές εταιρείες.

§14.1.5. Ειδικά η περίπτωση της έλλειψης νομικής προσωπικότητας. Επταμελής Στοά με νομική προσωπικότητα;

Ως γνωστόν, ο νόμος επιβάλλει ελάχιστο αριθμό είκοσι (20) μελών για την ίδρυση σωματείου, σε συνδυασμό με την αυτοδίκαιη διάλυση εφόσον ο αριθμός υπολείπεται των δέκα (10). Η διάταξη αυτή δεν δίδει πρόσφορο έδαφος για την ίδρυση Στοών με νομική προσωπικότητα, αφού παραδοσιακά αυτές ιδρύονται κατ' ελάχιστον από επτά (7) πρόσωπα και όχι από είκοσι (20)[403]. Στο σημείο αυτό θα τολμήσουμε να κάνουμε μία πρόταση, **de lege ferenda,** τροποποίησης της ΑΚ 78 και τη μείωση του ελαχίστου αριθμού προσώπων για την ίδρυση σωματείου από είκοσι σε επτά, όπως ίσχυε στο προηγούμενο καθεστώς του Ν. 281/1914, αρ.1.

1. Το Σύνταγμα στο αρ. 12 ορίζει ότι *«1. οι Ελληνες έχουν το δικαίωμα να συνιστούν ενώσεις και μη κερδοσκοπικά σωματεία, τηρώντας τους νόμους του Κράτους, που ποτέ όμως δεν μπορούν να εξαρτήσουν την άσκηση του δικαιώματος αυτού από προηγούμενη άδεια. 2. Το σωματείο δεν μπορεί να διαλυθεί για παράβαση του νόμου ή ουσιώδους διάταξης του καταστατικού του, πρά μόνο με δικαστική απόφαση. 3. Οι διατάξεις της προηγουμένης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και σε ενώσεις προσώπων που δεν συνιστούν σωματείο».*

---

401 Ο σκοπός ήταν «μορφωτικός, φιλανθρωπικός, ψυχαγωγικός και πολιτιστικός, πραγματοποιούμενος με τη διοργάνωση διαλέξεων, μορφωτικών εκδρομών, φιλοσοφικών και καλλιτεχνικών συνεδριών, πνευματικών συμποσίων, εορταστικών συγκεντρώσεων και γενικά δια της πνευματικής και ηθικής καλλιέργειας και μορφώσεως των μελών με κάθε μέσο καθώς και με την παροχή ηθικής και υλικής βοήθειας σε πάσχοντες και αναξιοπαθούντες, επίσης με κάθε άλλο τρόπο και συνεργασία με φορείς του εσωτερικού ή του εξωτερικού, που επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό».

402 Ειδικά για το Σκωτικό Τύπο βλ. σε Ριζόπουλο Α. - Θεμελιώδη κείμενα αρχαίου και αποδεδεγμένου σκωτικού τύπου, 2015.

403 Βλ. §14.

Με το άρθρο αυτό προστατεύεται η θετική ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, ήτοι της ενώσεως είτε σε σωματείο είτε σε απλή ένωση προσώπων, ενώ η ελευθερία επιλογής μεταξύ αναγνωρισμένου σωματείου ή μη κεδροσκοπικής ένωσης επαφίεται στην ελεύθερη επιλογή των μελών. Το Σύνταγμα δεν θέτει περιορισμούς στον αριθμό των μελών που ιδρύουν απλή ένωση ή σωματείο, οπότε και ο περιορισμός εκ του αρ. 78 εδ.β΄ του ΑΚ σε είκοσι τουλάχιστον πρόσωπα ειδικά για τα σωματεία δεν έχει έρεισμα στο Σύνταγμα, και περιορίζει άλλογα το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι υπό τη μορφή (αναγνωρισμένου) σωματείου, όταν ο αντίστοιχος περιορισμός δεν υφίσταται πλέον στις (απλές) ενώσεις προσώπων, οι οποίες, παρεκτός της νομικής προσωπικότητος της οποίας στερούνται, μπορούν να αναπτύξουν μόνιμη μη κερδοσκοπική δράση με όλα τα χαρακτηριστικά ενός σωματείου. Επομένως, δεν υπάρχει λόγος αποστέρησης νομικής προσωπικότητος, σε μία ένωση προσώπων που συγκροτείται in extremis έστω και από *δύο* πρόσωπα, μετά τη θέση σε ισχύ του Αστικού Κώδικος, δηλαδή αποστέρησης σε μία ένωση να καταστεί (αναγνωρισμένο) σωματείο. Αντίθετα, θα παραβιαζόταν η αρχή της ισότητος (αρ. 4 Σ) των προσώπων, εάν ο νόμος απαιτεί μεγαλύτερο ελάχιστο αριθμό προσώπων που συγκροτούν αναγνωρισμένο σωματείο, ως και η συνταγματική αρχή της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας και συμμετοχής στη ζωή της χώρας (αρ. 5 Σ), όταν μάλιστα ο νόμος δεν απαιτεί ελάχιστο αριθμό για τη συγκρότηση ένωσης της ΑΚ 107, και συνεπώς, επέρχεται άνιση και προνομιακή μεταχείριση αναφορικά με τις ενώσεις χωρίς εγκεκριμένο καταστατικό σε σχέση με αυτές με εγκεκριμένο (σωματεία), ενθαρρύνοντας εντός της κοινωνίας οι πολίτες να συνεταιρίζονται βάσει καταστατικών διατάξεων αμφιβόλου νομιμότητος, αφού οι τελευταίες δεν έχουν ελεγχθεί από Δικαστική Αρχή δηλαδή την Πολιτεία. Αυτό είναι ιδιαίτερα αισθητό στο χώρο του ελευθεροτεκτονισμού, όπου οι ενώσεις προσώπων που αποκαλούνται «Στοές», απαρτίζονται κατά την «αρχαία» παράδοση, που ίσχυε πριν από την ίδρυση του νέου ελληνικού κράτους και συνεχίζει μέχρι σήμερα, από επτά (7) κατ' ελάχιστο πρόσωπα, πλην όμως είναι καταδικασμένες (οι Στοές) να στερούνται νομικής προσωπικότητος, με ό,τι δυσμενές αυτό συνεπάγεται για την πλήρη δράση τους. Αυτό έχει οδηγήσει στην κατάρτιση και εφαρμογή καταστατικών κειμένων που δεν έχουν ελεγχθεί από την έννομη τάξη (κάτι που η πλειοψηφία των μελών των Στοών αγνοούν), με αποτέλεσμα να δημιουργούνται αμφίβολες καταστάσεις, τόσο εσωτερικώς, όσον αφορά τη λειτουργία των Στοών, αλλά και εξωτερικώς, ως προς το νόμιμο της υποστάσεώς τους, που θα είχαν αποτραπεί, εάν η έννομη τάξη επέτρεπε τη σύσταση σωματείου από επτά (7) φυσικά πρόσωπα.

Το επιχείρημα εκ της φράσεως στο αρ. 12§1 Σ *«τηρώντας τους νόμους ...»* ότι δεν είναι ασυμβίβαστη η θέσπιση από τον κοινό νομοθέτη διατυπώσεων και προϋποθέσεων για τον τρόπο και τη διαδικασία απόκτησης νομικής προσωπικότητας (ΑΠ 24/2012) δεν αφορά τον ελάχιστο αριθμό προσώπων προς σύσταση σωματείου. Η φράση «τηρώντας τους νόμους» ερνημεύεται στενά ώστε το επιβαλλόμενο μέτρο (νομοθετική διάταξη) να τελεί σε εύλογη σχέση με τυχόν διαπραττόμενη παρανομία, που αφορά ιδίως το σκοπό του υπό ίδρυση σωματείου, τα μέσα επίτευξης του σκοπού και το σύμφωνο με τις διατάξεις δημοσίας τάξεως που αφορούν την ασφάλεια της έννομης τάξης και όχι με τον ελάχιστο αριθμό προς συνεταιρίζεσθαι. Αυτό είναι το αληθινό νόημα της επιφύλαξης. Επομένως, η επιφύλαξη του αρ. 12§1 Σ δεν αφορά νομοθετικές διατάξεις ιδιωτικού δικαίου περί περιορισμού του ελαχίστου αριθμού προσώπων προς συγκρότηση και αναγνώριση σωματείου, αλλά αφορούν αποκλειστικά το σκοπό και τη δράση του, που δεν μπορούν να είναι ανηθικοι ή παράνομοι (συναφώς αρ. 52§3 ΕλβΑΚ) και από τους οποίους δεν πρέπει να απειλείται τον κοινό συμφέρον (§43 γερμΑΚ).

2. Ο περιορισμός του ελαχίστου αριθμού προσώπων προς σύσταση σωματείου σε είκοσι (20), δεν βρίσκει άλλωστε έρεισμα ή αιτιολογία ούτε στις πηγές ή τα πρακτικά των επιτροπών του Αστικού Κώδικος. Η συντακτική επιτροπή του Αστικού Κώδικος συστήθηκε στις 12/6/1930 δια του νόμου 4680/7-5-1930, με Πρόεδρο τον Καθηγητή Γεώργιο Μαριδάκη. Αναφέρει ο Πρόεδρός της: *«(...) είνε προφανές, ότι ο αστικός κώδιξ δεν δύναται να περιλάβη διατάξεις καθορίζουσας τα όρια μέχρι των οποίων είνε ελευθέρα η σύστασις νομικών προσώπων. Αι διατάξεις αύται ανήκουν εις το δημόσιον δίκαιον. Ο Αστικός κώδιξ πρέπει να περιλάβη μόνον τας γενικάς διατάξεις τας ρυθμίζουσας τα προαπαιτούμενα της συστάσεως νομικού προσώπου μη απαγορευομένου κατ' αρχήν υπό του δημοσίου δικαίου (...) ζήτημα επίσης, το οποίον πρέπει να λυθεί από τούδε, είναι και ο καθορισμός του κατωτάτου αριθμού των προσώπων, τα οποία δύνανται να αποτελέσουν σωματείον. Το ισχύον δίκαιον και ο Γερμανικός κώδιξ απαιτούν επτά τουλάχιστον πρόσωπα. Ο Ελβετικός κώδιξ απ' εναντίας, καθ' ά εδέχθη η ερμηνεία, απαιτεί τρία, το δε Γαλλικόν αρκείται και εις δύο μόνον πρόσωπα. Δεν βλέπω τον λόγον, ένεκα του οποίου πρέπει να απομακρυνθώμεν της γνωστής αρχής του ρωμαϊκού δικαίου, καθ'ήν τρεις σύστημα ποιούσιν»* (σχέδιον διαγράμματος των γενικών αρχών υπό του εισηγητού Γ. Μαριδάκη, σελ, 23-25). Η συντακτική επιτροπή, κατά τη συνεδρία της της 20ης Νοεμβρίου 1930, δέχθηκε ομόφωνα το υπό του εισηγητού προτεινόμενο ισχύον σύστημα των τηρητέων διατυπώσεων, ενώ, όσον αφορά τον αναγκαίο αριθμό προσώπων προς σύσταση σωματείου η επιτροπή εδέχθη ότι «αρκούσι τρεις».

Και τούτο είναι απολύτως λογικό, κατά τα διδάγματα των αρχαίων δικαίων, διότι, ενώ ένας δεν μπορεί να συμπράξει με τον εαυτό του, αλλά απαιτούνται τουλάχιστον δύο, με τον ελάχιστο αριθμό των τριών, μπορεί να λειτουργήσει υγειώς ένα νομικό πρόσωπο, εξοβελίζοντας τον κίνδυνο ισοφηφιών. Ο αριθμός τρία είναι ο πρώτος αριθμός μετά τη μονάδα που επιτρέπει δημιουργία βιώσιμου συλλογικού οργάνου ενώ συνάμα δεν περιορίζεται το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι με την αυθαίρετη επιλογή άλλων ελαχίστων αριθμών (5,7,9,11,13,15,17,19 [...20]).

Το έτος 1936, κατά τις συζητήσεις της Αναθεωρητικής Επιτροπής (σελ. 69 πρακτικών) αναφέρεται η εξής συζήτηση και τίποτε περισσότερο:

«– Α. Σβώλος [συνταγματολόγος]: *Η Επιτροπή εδέχθη την ελάττωσιν του ελαχίστου αριθμού των μελών, επανέρχεται δηλ. εις την αρχήν του Ρωμαϊκού δικαίου «τρεις σύστημα ποιούσι». Δεν βλέπω κανένα λόγο να ελαττώσωμεν τον αριθμόν.*

– Α. Μιχαλακόπουλος [πολιτικός και δικηγόρος]: *Επιτρέψατέ μοι να σας είπω ότι γίνεται μία κατάχρησις. Παρουσιάζεται μία εμφάνισις δυνάμεως ανυπάρκτου, η οποία αποπλανά την κοινήν γνώμιν. Πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν η ουσιαστική δύναμις εκάστης οργανώσεως.*

– Α. Σβώλος: *Εγώ θα ενόμιζον δέκα (10), αλλά νομίζω ότι και το επτά (7) μπορεί να μπη* [«θα ενόμιζον», άνευ αιτιολογίας].

– Π. Αραβαντινός [πολιτικός]: *Πρέπει να αυξηθή ο αριθμός* [δεν αιτιολογεί, εν συνεχεία απεβίωσε].

– Κ. Δεμερτζής [Πρόεδρος αμφοτέρων των επιτροπειών]: *Συγκεκριμένως η πρότασίς σας ποία είνε; Πόσα πρόσωπα; Είνε η πρότασις της Επιτροπής τρία (3), είνε το ισχύον δίκαιον επτά (7).*

– Π. Αραβαντινός: *Η Συντακτική Επιτροπή να μελετήση το ζήτημα, αλλά πάντως αφισταμένη της βάσεως και των 3 και των 7.*

– Α. Σβώλος: *Προς τα άνω;*

– Π. Αραβαντινός: *Προς τα άνω. Θα έλεγον, ότι αυτή η αρχή έπρεπε να ισχύση και δια τας εταιρείας* [στις εταιρείες ισχύει ωστόσο και μικρότερος του 3 αριθμός].

– Γ. Μπαλής: *Ο αριθμός των επτά (7) προσώπων έχει ληφθή εκ του Γερμανικού κώδικος. Εάν νομίζετε ότι πρέπει να τον αναβιβάσωμεν, εγώ δεν έχω καμμίαν αντίρρησιν* [δεν λαμβάνει θέση, ούτε αιτιολογεί].

– Κ. Δεμερτζής: *Η Συντακτική Επιτροπή θα λάβη υπ' όψει τας παρατηρήσεις αυτάς.*

– Ε. Βενιζέλος [πολιτικός]: *Πάντως να μη κατεβή από τον αριθμόν επτά (7)*».

Δεν ελήφθη απόφαση που να τροποποιεί το ήδη αποφασισθέν των τρι-

ών (3) προσώπων της Συντακτικής Επιτροπής (στην οποία είχε ψηφίσει θετικά και ο καθηγητής Γ. Μπαλής), και το σχέδιο έμεινε όπως είχε ψηφιστεί από την πενταμελή επιτροπή του 1930. Όταν εν συνεχεία, το 1938, ανετέθη στον καθηγητή κ. Γ. Μπαλή, μόνο, «αναθεωρητική επεξεργασία» του σχεδίου του 1930-1936, η εξουσία του είχε περιοριστεί με την απόφαση 139027 / ΦΕΚ Β 1938, που δεν του επέτρεπε να παρέμβει στην ουσία του σχεδίου, επί των άρθρων που ήδη είχαν αποφασιστεί και ψηφιστεί. Η απόφαση ανέφερε:

«Περί διορισμού του κ. Γεωργίου Μπαλή ως Γενικού Εισηγητού προς αναθεωρητικήν επεξεργασίαν του Σχεδίου Ελληνικού Αστικού Κώδικος.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Έχοντες υπόψιν το άρθρον 11 του Αναγκ. Νόμου 1487 του 1938 «περί της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής και της Διευθύνσεως Μελετών του Υπουργείου Δικαιοσύνης» ορίζομεν τον εν των Πανεπιστημίω Αθηνών Καθηγητήν-μέλος της Ακαδημίας Αθηνών και μέλος της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής του Υπουργείου Δικαιοσύνης κ. Γεώργιον Μπαλήν ως Γενικόν Εισηγητήν προς αναθεωρητικήν επεξεργασίαν του, υπό της δυνάμει του νόμου 4680 του 1930 λειτουργησάσης Συντακτικής Επιτροπής Αστικού Κώδικος, εκπονηθέντος, δημοσιευθέντος δ'ήδη, Σχεδίου Ελληνικού Αστικού Κώδικος, εντός προθεσμίας ενός έτους αρχομένης από 1ης Ιανουαρίου 1939.

Η αναθεωρητική επεξεργασία αύτη θα σκοπή την προσαρμογήν του Σχεδίου Ελληνικού Αστικού Κώδικος προς τας θρησκευτικάς πεποιθήσεις, τας ηθικάς παραδόσεις και τας συγχρόνους κοινονοικοοικονομικάς αντιλήψεις και ανάγκας του Ελληνικού Έθνους, ως και την επίτευξιν της αρμονίας των νομικών κατασκευών του Σχεδίου προς αλλήλας και της ορολογικής και εν γένει νομοτεχνικής ομοιομορφίας των υπό των Εισηγητών συνταχθέντων τμημάτων του Σχεδίου. Εν τη επεξεργασία ταύτη θέλουσιν ερευνηθή και αι δημοσιευθείσαι και δημοσιευθησόμεναι ή υποβαλλόμεναι εις το Υπουργείον Δικαιοσύνης μέχρι πέρατος της εργασίας κρίσεις επί του Σχεδίου.

Ο Γενικός Εισηγητής θα ευρίσκηται εν συνεχεί προς ημάς επικοινωνία διαρκούσης της αναθεωρητικής επεξεργασίας προς ανακοίνωσιν αυτώ κατά την διαδρομήν ταύτης των κυβερνητικών κατευθύνσεων επί των καθ'έκαστα θεμάτων του Σχεδίου Ελληνικού Αστικού Κώδικος.

Εν Αθήναις τη 23 Δεκεμβρίου 1938. Ο Υπουργός Άγις Ταμπακόπουλος»

Είναι σαφές ότι η προσαρμογή του Σχεδίου Ελληνικού Αστικού Κώδικος *«προς τας θρησκευτικάς πεποιθήσεις, τας ηθικάς παραδόσεις και τας συγχρόνους κοινονοικοοικονομικάς αντιλήψεις και ανάγκας και (...) η επίτευξη αρμονίας των νομικών κατασκευών του Σχεδίου προς αλλήλας και της ορολογι-*

κής και εν γένει νομοτεχνικής ομοιομορφίας των υπό των Εισηγητών συνταχθέντων τμημάτων», ουδαμώς σχετίζονται με την τροποποίηση του άρθρου περί ελαχίστου αριθμού μελών προς συγκρότηση αναγνωρισμένου σωματείου, αλλά αφορούσε άλλα κεφάλαια του Αστικού Κώδικα και ιδίως την εναρμόνιση των άρθρων όλων των σχεδίων και μία ενιαία αρίθμηση των άρθρων. Ουδαμώς εναρμονίζετο καλύτερα το αρ. 78 με τα υπόλοιπα άρθρα με το να θέτει είκοσι τον κατώτατο αριθμό προσώπων προς ίδρυση σωματείου.

Άλλωστε, ήδη από το Σύνταγμα του 1864 η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι ήταν ρητή και κατά τα πρότυπα του γαλλικού νόμου (*«l'association est la convention par laquelle deux ou plusieurs personnes mettent en commun d'une façon permanente leurs connaissances, ou leur activité dans un but autre que de partager des bénéfices (...)»*) δεν έθετε αριθμητικούς περιορισμούς ούτε προέβλεπε αδειοδότηση για σύσταση σωματείου (όπως λ.χ. προέβλεπε ο καταργηθείς Ν. 355 της 7/8/1886 της Ηγεμονίας της Σάμου περί απαγορεύσεως συστάσεως συλλόγων κλπ).

Σημειωτέον ότι οι καταργηθέντες ΑΝ 777/1945 «Ελληνικός Αστικός Κώδιξ», ΑΝ 900/1946 «Εισαγωγικός Νόμος του Ελληνικού Αστικού Κώδικος» και ο ΑΝ 1060/1946 *«περί διορθώσεως παροραμάτων του Ελληνικού Αστικού Κώδικος και του Εισαγωγικού αυτού Νόμου»* δεν ασκούν επιρροή στην παρούσα. Αντίθετα, στον ΑΝ 2250/1940 «Αστικός Κώδιξ» (αρ. 1 του ΝΔ 7/10.5.1946 (ΦΕΚ Α΄ 151)) αναφέρεται ο ελάχιστος αριθμός των είκοσι προσώπων (εννοεί φυσικών), χωρίς, όπως προείπαμε, νομικό ή λογικό έρεισμα και σε πλήρη αντίφαση με το ψηφισθέν Σχέδιο.

Άξιο να μνημονευθεί είναι και το το γεγονός ότι το άρθρο 78 στην τελική διατύπωσή του που υπέγραψε ο Βασιλεύς Γεώργιος Β΄ στις 15/3/1939, κατά ανεξήγητο λόγο αναφέρει είκοσι (20), όταν είναι γνωστό ότι ο εν λόγω Βασιλεύς ήταν τέκτονας[404] και συνεπώς γνώριζε τις ελευθεροτεκτονικές παραδόσεις περί του αριθμού επτά (7), ως ελαχίστου αριθμού για συγκρότηση πρωτοβάθμιας ενώσεως-τεκτονικής Στοάς, κανόνας πολύ παλαιότερος του Συντάγματος του 1864 και που διατηρείται μέχρι σήμερα στον ελευθεροτεκτονισμό.

Ενόψει όλων των ανωτέρω, δημιουργούνται λοιπόν και έντονες αμφιβολίες για το έγκυρο του αριθμού, καθώς δεν προκύπτει ότι τροποιήθηκε νόμιμα ο αριθμός τρία (3) που είχε ψηφιστεί και ποιός και πότε τον άλλαξε σε είκοσι (20), ή εάν επρόκειται για παράραμα στο τελικό κείμενο.

Συνεπώς, ουδεμία αιτιολογία ή τεκμηριωμένη υπόθεσις προβλήθηκε για την αύξηση πέραν του αριθμού τρία (3) ή έστω του αριθμού επτά (7), όταν

404 Π. Κρητικός, Ο Βασιλεύς των Ελλήνων Γεώργιος Β΄, Ο Άνθρωπος - ο Τέκτων, 1971.

η ομόφωνη πρόταση της Συντακτικής επιτροπής ήταν η επιστροφη στον αρχαίο και συμφωνο με τη λογική κανόνα του «τρεις σύστημα ποιούσιν».

3. Σύμφωνα με τον διαχρονικό κανόνα «tres facere collegium» (τρεις σύστημα ποιούσιν - Βασ. 2.2.82, Regelsberger-Μαριδάκη, Αι γενικαί αρχαί του δικαίου των πανδεκτών, Ι, σελ. 367), δεν υφίσταται λόγος όπως τρεις ή περισσότεροι να μη μπορούν να συγκροτούν νομικό πρόσωπο. Σήμερα, όπως επιτρέπεται σε δύο ή περισσότερα σωματεία να συγκροτούν δευτεροβάθμιο σωματείο (ομοσπονδία) (πρβλ. τη δημοσίας τάξεως διάταξη του αρ. 43 του Ν. 281/1914 όπως ισχύει, ΕφΑθ 1628/1958 ΝοΒ 6.1149, Χριστακάκου σε Ρούσση (επιμ.), Δίκαιο νομικών προσώπων, 2010, σελ. 407), δεν υπάρχει λόγος να μην επιτρέπεται σε δύο ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα να συγκροτούν αναγνωρισμένο σωματείο. Όταν μάλιστα, στο σύγχρονο δικαιϊκό μας σύστημα του εμπορικού δικαίου, επιτρέπεται η σύσταση μέχρι και μονομελών νομικών προσώπων (πρβλ. αρ. 1§3 Ν.2190/1920 και ήδη αρ. 4§1 Ν.4548/2018, 43α Ν.3190/1955). Το αντίθετο αποτελεί αναιτιολόγητη παρέκκλιση και από τις γενικές αρχές του ενοχικού δικαίου και των δικαιοπραξιών, καθόσον το καταστατικό ενός σωματείου δεν είναι παρά διαρκής αμφοτεροβαρής σύμβαση (αρχή της αυτονομίας της ιδιωτικής βούλησης: αρ. 5§1 Σ, αρχή υψηλοτέρας σημασίας και από την αρχή της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, επίσης αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων: αρ. 361 ΑΚ, ΟλΑΠ 33/2002 ΝοΒ 2003.853). Επομένως, η επιβολή μεγάλου αριθμού συμβαλλομένων για ίδρυση σωματείου δεν εναρμονίζεται με την ουσία και την πραγματική βούληση του συνταγματικού νομοθέτη και αποτελεί αναιτιολόγητη τροχοπέδη στην ελεύθερη ανάπτυξη συλλογικών μη κερδοσκοπικών νομικών προσώπων.

4. Ο πρώτος σωματειακό νόμος της χώρας μας (Ν. 281/1914, που συνεχίζει να ισχύει σήμερα δυνάμει του αρ. 12 ΕισΝΑΚ πλην των αρ. 1-11, 24-28, 31, 34-38) ανέφερε στο αρ. 1 ότι *«Σωματεία, υπό την έννοιαν του νόμου τούτου, λογίζονται σύλλογοι ή ενώσεις επτά τουλάχιστον φυσικών προσώπων, άτινα συγκεντρούσι κατά τρόπον διαρκή τας γνώσεις ή ενεργείας αυτών, χωρίς να αφορώσιν εις κερδοσκοπίαν. Τα σωματεία είναι ελεύθερα εν τω Κράτει, εφ' όσον έχουν σκοπόν μη απαγορευμένον υπό των νόμων ή της ηθικής»*. Τον ίδιο ελάχιστο αριθμό των επτά (7) προέβλεπε στο αρ. 2§1 και ο ν. 602/1914 «Περί Συνεταιρισμών», ο οποίος αναγώριζε συνάμα το ελευθέρως μεταβλητόν του αριθμού αυτών (προς τα άνω ή κάτω, αρ. 1§1). Αμφότεροι οι πρωτοποριακοί για την εποχή τους νόμοι συντάχθηκαν και δημοσιεύτηκαν επί φιλελευθέρου πολιτικού καθεστώτος, προ των παγκοσμίων πολέμων, και δεν περιόριζαν την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι κατά τρόπο υπέρμετρο, εξισταθμίζοντας μάλιστα ορθά και ισοτίμως τα δικαιώματα των αναγνωρισμένων

και μη σωματείων (σήμερα ενώσεων της ΑΚ 107), αφού ο νόμος δεν διέκρινε ανάμεσα σε αναγνωρισμένα και μη σωματεία (βλ. ΕισΕκθ Ν.281/1914, Σβώλος, Νομικές Μελέτες Ι, 1957, σελ. 133, Σβώλος-Βλάχος, Τό σύνταγμα της Ελλάδος, μέρος Ι, ατομικά δικαιώματα, τόμ. Β΄, 1955, σελ. 280 §63), και, συνεπώς, επτά (7) πρόσωπα ίδρυαν ισοτίμως απλό σωματείο ή αναγνωρισμένο. Συνεπώς, δεν υφίσταται λόγος να περιορίζεται το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι στα άτομα που επιθυμούν να ιδρύσουν αναγνωρισμένο σωματείο, έστω και με δύο μέλη, εξαναγκαζόμενα αυτά να ιδρύουν ένωση χωρίς νομική προσωπικότητα, αφού αντίστοιχα δεν περιορίζεται στα μη αναγνωρισμένα (ενώσεις της ΑΚ 107), ως προς τον ελάχιστο αριθμό που πρέπει να τα απαρτίζουν. Δηλαδή, ενώ υπήρχε ισορροπία και ισονομία μεταξύ αναγνωρισμένων και μη σωματείων, ως προς τον ελάχιστο αριθμό προσώπων προς συγκρότηση μη κερδοσκοπικού μορφώματος, ο ΑΚ διέσπασε άνισα την αρχή αυτή και ευνόησε απερίσκεπτα και αναιτιολόγητα τις ενώσεις χωρίς νομική προσωπικότητα, οι οποίες μετά τη θέση σε ισχύ του συγκροτούνται νόμιμα από δύο ή περισσότερα πρόσωπα, όταν τα (αναγνωρισμένα) σωματεία απαιτείται η σύμπραξη ζυγού αριθμού και δη είκοσι (20) προσώπων. Αποτέλεσμα είναι να υφίστανατι και να λειτουργούν πολλές ενώσεις της ΑΚ 107 (λ.χ. ελευθεροτεκτονικές Στοές, σήμερα άνω των 150 στον Ελλαδικό χώρο, αρκετές από αυτές ιδρυθείσες προ της θέσεως σε ισχύ του Ν.281/1914), που δεν μπορούν να αποκτήσουν ακίνητο και να στεγασθούν νόμιμα καθότι στερούνται νομικής προσωπικότητος και συνεπώς δεν μπορούν να είναι αυτοτελείς φορείς περιουσίας. Αυτό το πρόβλημα οδήγησε άλλωστε μεταξύ άλλων και τη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος, υπερκείμενη ένωση χωρίς νομική προσωπικότητα, να ανατρέξει στη δημιουργία έτερου μορφώματος, για να αποτελέσει το φορέα της ακίνητης περιουσίας της (το Τεκτονικό Ιδρυμα, 1928). Πλην όμως, το ίδρυμα αυτό είναι κοινωφελές και μάλιστα φιλανθρωπικό και συνεπώς δεν θα έπρεπε να στεγάζονται στα κτίριά του η Μεγάλη Στοά ούτε Στοές, αφού δεν περιλαμβάνεται τούτο στο σκοπό του.

Σε κάθε περίπτωση, το εάν θα λειτουργήσει επιτυχώς ένα σωματείο δεν εξαρτάται τόσο από τον αριθμό των ιδρυτικών μελών του, όσο από το εύστοχο ή όχι του αντικειμένου του, της δραστηριότητάς του και την προσωπικότητα των μελών του. Απόδειξη αποτελούν οι μνημονευθείσες τεκτονικές Στοές, που είναι γηραιότερες από πολλά σωματεία, και όμως λειτουργούν ακόμη με μικρότερο αριθμό των είκοσι (20) μελών. Έτσι, έχει παρατηρηθεί ότι πολυμελή σωματεία αδρανούν, όταν ολιγομελείς ενώσεις προσώπων λειτουργούν επιτυχώς επί μακρόν, καίτοι η δραστηριότητά τους είναι καταδικασμένη σε περιορισμένη εμβέλεια, αφού στερούνται νομικής προσωπικότητος. Πλην όμως, εάν μία ένωση προσώπων επιθυμεί να αποκτήσει νομι-

κή προσωπικότητα, ώστε να καταστεί αυτοτελής φορέας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, δεν μπορεί ο κοινός νομοθέτης να της το αποστερήσει. Διότι εάν μία Στοά επιθυμήσει λ.χ. να αποκτήσει ακίνητο και να έχει ίδια περιουσία, που να μην εξαρτάται από τα πρόσωπα που την απαρτίζουν, αποστερείται του θεμελιώδους δικαιώματος της ιδιοκτησίας, επειδή ο κοινός νομοθέτης έχει περιορίσει με το αρ. 78 εδ.β΄ αριθμητικά τους συγκροτούντες μη κεδροσκοπική ένωση με νομική προσωπικότητα (σωματείο).

5. Απόρροια εκ του ως άνω επιχειρήματος είναι η (ατελής) συλλογιστική του κοινού νομοθέτη, που απαιτεί μεν για τη σύσταση ενός σωματείου την ύπαρξη είκοσι (20) προσώπων, αλλά εν συνεχεία στο αρ. 104 εδ. β΄ αναφέρεται ότι *«το σωματείο διαλύεται μόλις τα μέλη του μείνουν λιγότερα από δέκα»*. Δηλαδή, ενώ ο κοινός νομοθέτης με τη διάταξη της ΑΚ 78 εδ. β΄ απαιτεί είκοσι (20) άτομα για σύσταση σωματείου, δεν τον απασχόλησε εάν την επομένη ημέρα αποχωρήσουν τα δέκα (10), αφού το σωματείο λειτουργεί έκτοτε με δέκα (10) πρόσωπα χωρίς να διαλύεται. Αναγνωρίζει δηλαδή εμμέσως ότι ένα σωματείο δύναται να λειτουργεί με δέκα (10) πρόσωπα επιτρέποντας μεθοδεύσεις ίδρυσης σωματείου από είκοσι (20) πρόσωπα, εκ των οποίων τα μισά (10) είναι αχυράνθρωποι που θα αποχωρήσουν την επόμενη ημέρα. Συνεπώς, ο αριθμός των μελών ενός σωματείου δεν είναι τροχοπέδη για την ομαλή λειτουργία του, και αναμφίβολα ο νομοθέτης το γνώριζε, αφού επιτρέπει τη λειτουργία αναγνωρισμένου σωματείου με δέκα (10) πρόσωπα, οπότε δεν υπάρχει λογικό έρεισμα στο να μην επιτρέπει την αναγνώριση σωματείου με δέκα (10) πρόσωπα, όπως εσφαλμένα απεφάνθη η ΜΠρΑθ 666/2007. Ομοίως οι αποφάσεις ΑΠ 490/1979 ΝοΒ 1980.273 και ΕφΠατρ 46/1962 ΝοΒ 1964.32 κατοπτρίζουν ξεπερασμένο καθεστώς, που δεν συνάδει με τις σύγχρονες αντιλήψεις περί ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι έστω και με δύο φυσικά πρόσωπα.

6. Επιβεβαίωση των ανωτέρω, είναι ότι σε άλλες χώρες όπως η Γαλλία (από το νόμο Ν. 1901 περί σωματείων, που ισχύει ακόμη, και που εμπνεύστηκε πρωτίστως ο κοινός Έλλην νομοθέτης), επιτρέπεται η σύσταση σωματείου από δύο (2) πρόσωπα, αφού δύο πρόσωπα απαιτούνται για σύναψη συμβάσεως, ενώ ο συνεταιριστικός νόμος του 1908 απαιτεί επτά (7) πρόσωπα, του συνεταιρισμού απεμπολούντος την ικανότητα δικαίου εάν ο αριθμός των προσώπων μειωθεί κάτω από τρία (3). Ομοίως στη Γερμανία, της οποίας ο νόμος (αρ. 56 γερμΑΚ) απαιτεί τη σύμπραξη δύο (2) κατ' ελάχιστο φυσικών προσώπων, αλλά για την καταχώρηση στο οικείο βιβλίο σωματείων απαιτείται η σύμπραξη επτά (7) προσώπων. Ομοίως στην Ιταλία, που ο νόμος απαιτεί δύο (2) τουλάχιστον πρόσωπα για ίδρυση σωματείου (αρ. 1321 CC), αλλά στην πράξη χρειάζονται τρεις, πρόεδρος, αντιπρόεδρος και γραμ-

ματέας. Ομοίως στην Ελβετία, όπου ο Αστικός Κώδιξ (αρ. 60 επ.) δεν θέτει ελάχιστο όριο συμβαλλομένων για την ίδρυση σωματείου, οπότε ο ελάχιστος αριθμός είναι δύο (2) πρόσωπα ή κατ' άλλη ερμηνεία τρία (3). Είναι λοιπόν ασυμβίβαστο και με την κρατούσα ευρωπαϊκή έννομη τάξη, να απαιτείται η σύμπραξη είκοσι (20) προσώπων στην Ελλάδα, όταν στις προαναφερθείσες χώρες ιδρύεται σωματείο και από δύο (2) πρόσωπα ή έστω από επτά (7). *«Υπάρχει μία μέθοδος προς την ελευθερία, γηραιά όπως ο κόσμος: είναι το σωματείο»,* είχε πει το 1908 ο ακαδημαϊκός Charles Maurras. Η Ελλάδα θα παραμείνει ανελεύθερη, και το αρ. 12 του Συντάγματος γράμμα κενό, εάν θεωρηθεί το αρ. 78 εδ.β΄ του ΑΚ νόμιμο.

7. Ειδικά στην περίπτωσή των Στοών, όπου ιδρύονται από τα μέλη που πρέπει να έχουν ειδικά προσόντα, δεν αναμένει κανείς και δεν επιδιώκεται μεγάλος αριθμό μελών, αλλά ποιοτικά προσόντα. Επομένως, η απαίτηση ελαχίστου αριθμού είκοσι (20) προσώπων είναι καταχρηστική, μη συνάδουσα με τη βούληση του Συνταγματικού νομοθέτη.

Επομένως, συγκρότηση Στοάς ως σωματείου από επτά (7) πρόσωπα, συνάδει απόλυτα με την συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, η οποία δεν πρέπει να περιορίζεται, όταν τα ιδρυτικά μέλη είναι λιγότερα από είκοσι, σε ενώσεις χωρίς νομική προσωπικότητα, θέτοντας αυτές (τις μη αναγνωρισμένες ενώσεις, με δράση άγνωστη στο Κράτος), σε προνομιούχα θέση εν σχέσει με τα σωματεία με ελεγμένο από τη Δικαιοσύνη καταστατικό, ή, να αναγκάζει τα μέλη μίας ένωσης να προσφεύγουν στη χρήση άλλων νομικών μορφωμάτων (λ.χ. αστική εταιρεία) που δεν συνάδουν με την αληθινή φύση της ενώσεως. Εν τέλει, το εδ. β΄ της ΑΚ 78 δεν βρίσκει έρεισμα στο Σύνταγμα ούτε ανταποκρίνεται στις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας, και περιορίζει άσκοπα τη θετική ελευθερία του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι, όποτε πρέπει να θεωρηθεί διάταξη ανίσχυρη καθόσον αντίκειμενη στο Σύνταγμα και ιδίως στα αρ. 2§1, 5 και 12§1, καθώς και στο αρ. 11 ΕΣΔΑ.

§14.1.6. Συνέπειες έλλειψης νομικής προσωπικότητας. Έκταση εφαρμογής της σωματειακής νομοθεσίας. Περιουσιακά δικαιώματα και αδικοπραξίες

Υπό το ισχύον νομοθετικό καθεστώς σε συνδυασμό με την πραγματική κατάσταση στις περισσότερες Στοές, οι τελευταίες στερούνται νομικής προσωπικότητος. Η συνέπεια αποτυπώνεται στην ΑΠ 511/2008[405]:

405 ΤΝΠ Νόμος. Η ίδια απόφαση έκρινε περαιτέρω, εσφαλμένα, ότι η Μεγάλη Στοά έχει πειθαρχική εξουσία επί των τεκτόνων, γεγονός νομικά αβάσιμο και ήδη ανατραπέν από

«Ο νόμος (...) με τη διάταξη του αρ. 107 ρυθμίζει τα των ενώσεων προσώπων που δεν αποτελούν σωματεία, η ύπαρξη των οποίων προβλέπεται από τη διάταξη του αρ. 12 § 3 του Συντάγματος και η οποία (πρόβλεψη) προκαλεί και την ανάγκη ρύθμισης των εννόμων σχέσων που η, παραδεκτή κατά το Σύνταγμα, ύπαρξη και δράση τους προκαλεί (...). Ομως, πέραν των ανωτέρω, η κεφαλαιώδης διαφορά του προβλεπόμενου από το αρ. 78 ΑΚ σωματείου και της άνω ενώσεως προσώπων είναι η νομική προσωπικότητα του πρώτου και συνεπώς ***η ένωση προσώπων στερείται παν ό,τι προϋποθέτει την ύπαρξη νομικής προσωπικότητας*** *ενώ κατά τα λοιπά η ένωση προσώπων αναγκαίως έχει εσωτερική οργάνωση και συνεπώς οι διατάξεις που αφορούν τα σωματεία, κατ' αρχήν, εφαρμόζονται αναλογικά και στην ένωση προσώπων (...) η ένωση προσώπων ρυθμίζεται βάσει των διατάξεων περί σωματείων (...) η νομιμότητα των αποφάσεων των συνελεύσεων των προκείμενων ενώσεων καταρχήν ελέγχεται από τα Δικαστήρια (...) κυρίως μεν διότι ο έλεγχος δεν συνάπτεται με τη νομική προσωπικότητα, εν πάση δε περιπτώσει διότι οι έννομες σχέσεις μεταξύ των μετεχόντων στα αναγνωριζόμενα από το Σύνταγμα νομικά αυτά μορφώματα δεν είναι νοητό να παραμένουν εκτός εννόμου προστασίας των μετεχόντων αυτά (...) η προστασία όμως δεν μπορεί παρά να έχει περιορισμένη εμβέλεια εξ απόψεως αποτελεσμάτων, διότι οι δεσμοί αυτών των ενώσεων δεν έχουν την επικύρωση των τοιούτων των σωματείων, η δε συνταγματικώς παρεχόμενη ευχέρεια συμμετοχής σε νομικά μορφώματα σκοπού μη ελεγχθέντος υπό του δικαιϊκού συστήματος (ως ελέγχεται επί σωματείων) δεν επάγεται άνευ ετέρου και αντίστοιχη υποχρέωση της εννόμου τάξεως να εφαρμόσει αδιαστίκτως και σε κάθε περίπτωση αναλογικώς και καθόλη της την έκταση την περί σωματείων νομοθεσία, παρά μόνον εκεί όπου η φύση και ο σκοπός της ενώσεως προσώπων προσιδιάζουν.* ***Όμως, επί νομικών μορφωμάτων προσιδιαζόντων σε κοινά σωματεία, ουδείς τοιούτος λόγος συντρέχει ώστε να μην παρασχεθεί και επ' αυτών αντίστοιχη δικαστική προστασία*** *(...)».*

Ποιές καταστάσεις προϋποθέτουν την ύπαρξη νομικής προσωπικότητας και ποιά είναι τα σημεία, των οποίων η φύση και ο σκοπός της σωματειακής νομοθεσία εφαρμόζεται στις ενώσεις προσώπων;

Στις Στοές και γενικότερα στις τεκτονικές ενώσεις προσώπων (χωρίς νομική προσωπικότητα) εφαρμόζονται αναλογικώς (άλλως και ευθέως στις ιδρυθείσες προ του Ν. 281/1914) ως κατωτέρω τα άρθρα του Ν. 281/1914 και του Αστικού Κώδικα. Οι νομολογίες που αναφέρονται εδώ είναι αμιγώς τεκτονικές.

σχεδόν όλες τις αποφάσεις που μνημονεύσαμε. Οι λόγοι που οδήγησαν σε αυτό το σφάλμα αναλύονται διεξοδικά στην §29.4.

Αναφορικά με το Ν. 281/1914 και τα άρθρα του που ισχύουν μέχρι σήμερα (12 ΕισΝΑΚ):

- 12 έως και 18 - δεν εφαρμόζονται διότι αφορούν μόνο τα αλληλοβοηθητικά σωματεία.
- 19 έως και 23 - δεν εφαρμόζονται διότι αφορούν μόνο τα επαγγελματικά σωματεία.
- 29 (εποπτεία σωματείων) - μοιάζει να μπορεί να ισχύσει αν και δεν έχει εφαρμοστεί στην πράξη. Πρόκειται για εποπτεία απο το Υπουργείο εις τη μέριμνα του οποίου υπάγεται ο κύριος σκοπός της Στοάς.
- 30 (εξέταση διοικούντων) - θα μπορούσε να εφαρμοστεί.
- 32 (διαχειριστική ανωμαλία) - εφαρμόζεται. Βλ. §54.
- 33 (έκπτωση διοίκησης) - εφαρμόζεται. Βλ. §54.
- 39 (ψευδή γεγονότα επί περιουσίας) - εφαρμόζεται.
- 40 (απόπειρα διάλυσης) - εφαρμόζεται.
- 41 (ευθύνη διοικούντων) - εφαρμόζεται. Βλ. §15 επ[406].
- 42 -δεν εφαρμόζεται διότι ρητά αφορά μόνο τα αναγνωρισμένα σωματεία και όχι τις ενώσεις της ΑΚ 107.
- 43 - εφαρμόζεται. Ως προς την §1 του άρθρου (διοικητική και οικονομική αυτονομία Στοάς) βλ. ΜΠρΑθ (ασφ.μ.) 7474/2016 και ιδίως §§ 20, 24.2, 29.4. Ως προς την §3 του άρθρου (μέτρο αναλογικής εκπροσώπησης στην υπερκείμενη) βλ. §26.1.5.
- 44 - δεν εφαρμόζεται.
- 45 - δεν εφαρμόζεται.
- 46 - δεν εφαρμόζεται.
- 47 - δεν εφαρμόζεται.
- 48 - δεν εφαρμόζεται.
- 49 - εφαρμόζεται.
- 50 - εφαρμόζεται.
- 51 - εφαρμόζεται.
- 52 - δεν εφαρμόζεται.
- 53 - δεν εφαρμόζεται.
- 54 - δεν εφαρμόζεται.
- 55 - δεν εντοπίσαμε τυχόν εφαρμογή.
- και 56 - εφαρμόζεται.

406 Το άρθρο αυτό παραπέμπει στο αρ. 2 που καταργήθηκε, και αντ' αυτού εφαρμόζονται τα αρ. 63 και 80 ΑΚ κατ' αρ. 3 ΕισΝΑΚ.

Αναφορικά με το ΑΚ[407]:

- 57 (δικαίωμα στην προσωπικότητα) - **αμφισβητείται εάν εφαρμόζεται και κατά την ορθότερη άποψη δεν εφαρμόζεται**[408]. Η Στοά εφόσον είναι ένωση προσώπων της ΑΚ 107 δεν έχει νομική προσωπικότητα και επομένως δεν έχει δικαίωμα στην προσωπικότητα ούτε αξίωση αποζημίωσης λόγω προσβολής προσωπικότητας. Το αυτό ισχύει για τις Μεγάλες Στοές, Ύπατα Συμβούλια κλπ όταν στερούνται νομικής προσωπικότητος.
- 58 (δικαίωμα στο όνομα) - **εφαρμόζεται.** Η Στοά έχει δικαίωμα στο όνομα, βλ. ΜΠρΑθ (ασφ.μ.) 8649/2017 αδημ. με πολλές περαιτέρω παραπομπές[409].
- 59 (ικανοποίηση ηθικής βλάβης) - **εφαρμόζεται** στις στερούμενες νομική προσωπικότητα Στοές (βλ. κατωτέρω). Το αυτό ισχύει για τις Μεγάλες Στοές κλπ όταν στερούνται νομικής προσωπικότητος.
- 63 (έγγραφο για τη σύσταση) - εφαρμόζεται. Απαιτείται έγγραφο βλ. §15.1.
- 64 (έδρα) - εφαρμόζεται. Βλ. ΜΠρΑθ (ασφ.μ.)7474/2016.
- 65 (διοίκηση) - εφαρμόζεται. Βλ. ad hoc ΜΠρΑθ 7153/2017 αδημ., ΜΠρΑθ 9445/2017 αδημ., ΜΠρΑθ (ασφ.μ.) 7444/2017 αδημ.
- 66 (έλλειψη δικαιώματος ψήφου σε μέλος της διοίκησης νομικού προσώπου) - εφαρμόζεται.
- 67 (εξουσία της διοίκησης) - εφαρμόζεται. Βλ. ΜΠρΑθ 7153/2017 αδημ., ΜΠρΑθ 9445/2017 αδημ.
- 68 (έκταση εξουσίας διοίκησης νομικού προσώπου) - εφαρμόζεται.
- 69 (έλλειψη διοίκησης) - εφαρμόζεται. Βλ. την ΜΠρΑθ 1973/2018, 2271/2018 και την από 14/11/2017 προσωρινή διαταγή του Προέδρου Πρωτοδικών Πειραιώς (που διόρισε προσωρινή διοίκηση στη Στοά «Ποσειδωνία» Πειραιώς[410]. Περισσότερα σε §17.4 και §17.5.
- 70 (δικαιοπραξίες του νομικού προσώπου) - εφαρμόζεται. Η απόφα-

---

407 Κανόνας: *«Αι διατάξεις του ΑΚ δέον να εφαρμόζωνται επί πάσης αδιακρίτως ενώσεως εχούσης τα στοιχεία του σωματείου κατά το αρ. 78 ΑΚ»* (Σβώλος-Βλάχος, Το Σύνταγμα της Ελλάδος, Μέρος Ι, 1955, σελ. 276).

408 Βλ. κατωτέρω.

409 Η οποία ανεκλήθη για άσχετους με την επωνυμία λόγους με την ΠολΠρΑθ (ασφ.μ.) 53/2018 ΤΝΠ Νόμος.

410 Δικόγραφο με ΓΑΚ 11792/2017. Η εν συνεχεία εκδοθείσα απόφαση ανέτρεψε (εσφαλμένα) την κατάσταση. Επίσης βλ. Δικόγραφο με ΓΑΚ 593265/9812/6-11-2017 που εκκρεμεί έκδοση αποφάσεως για διορισμό προσωρινής διοίκησης στη Στοά «Αττικός Αστήρ» Κηφισιάς.

ση εκτελείται στα μέλη της Στοάς απευθείας, και εάν είναι περιουσιακής φύσεως, στο μέτρο της εισφοράς τους.

- 71 (ευθύνη νομικού προσώπου). Αμφισβητείται. Ωστόσο φαίνεται λογική πράξη ή παράλειψη της Στοάς να γεννά αξίωση επί της κοινής περιουσίας και εις ολόκληρον με το υπαίτιο πρόσωπο.
- 72 (εκκαθάριση) - εφαρμόζεται.
- 73, 74, 75, 76 (εκκαθαριστές νομικού προσώπου) - εφαρμόζονται με την ιδιαιτερότητα της έλλειψης νομικής προσωπικότητας.
- 77 (τύχη περιουσίας μετά τη διάλυση) - δεν εφαρμόζεται. Η περιουσία ανήκει εξαρχής κοινώς και αδιαιρέτως στα μέλη (βλ. §23).
- 78 (σωματείο) - δεν εφαρμόζεται.
- 79 (αίτηση για εγγραφή σωματείου) - δεν εφαρμόζεται.
- 80 (καταστατικό σωματείου) - εφαρμόζονται όλα τα εδάφια (ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο καταστατικού) Βλ. §§ 15.1, 15.2 και §17.5.
- 81 (απόφαση για την εγγραφή σωματείου) - δεν εφαρμόζεται, βλ. §15.2.
- 82 (ανακοπή κατά της απόφασης για την εγγραφή σωματείου) - εφαρμόζεται το εδ. β΄ υπό την έννοια ότι Στοά (της ΑΚ 107) ως τρίτος έχων έννομο συμφέρον, μπορεί να ανακόψει απόφαση για την εγγραφή σωματείου που ιδρύθηκε μεταγενέστερα από τη Στοά και χρησιμοποιεί την ίδια επωνυμία με αυτή (βλ. ΑΚ 58 και §14.1.1).
- 83 (από πότε υπάρχει σωματείο) - δεν εφαρμόζεται.
- 84 (εγγραφή τροποποίησης σωματείου) - δεν εφαρμόζεται. Βλ. §15.2 για τις καταχωρήσεις στο Ειρηνοδικείο τροποποιητικών καταστατικών Στοών.
- 85 (σημείωση της διάλυσης του σωματείου) - θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι κατ' αναλογική εφαρμογή, διάλυση Στοάς πρωτοκολλείται στο οικείο Ειρηνοδικείο.
- 86 (είσοδος νέων μελών) - εφαρμόζεται. Βλ. §16.8.
- 87 (αποχώρηση μελών) - εφαρμόζεται. Βλ. §16.12. επ.
- 88 (αποβολή μελών) - εφαρμόζεται. Βλ. §§21 επ., §29.4.
- 89 (ισοτιμία μελών) - εφαρμόζεται. Βλ. ΜΠρΑθ 1951/2008 (εκουσία), ΜΕφΑθ 521/2019 και §16.7.
- 90 (δικαιώματα και υποχρεώσεις αυτών που έπαψαν να είναι μέλη) - εφαρμόζεται.
- 91 (αμεταβίβαστο της ιδιότητας του μέλους) - εφαρμόζεται. Βλ. ΜΕφΑθ 521/2019 και §16.
- 92 (διοίκηση του σωματείου) - εφαρμόζεται. Βλ. §17 επ.
- 93 (συνέλευση του σωματείου) - εφαρμόζεται. Βλ. §§16.7 και 16.10.

- 94 (έργο της συνέλευσης) - εφαρμόζεται. Βλ. και §16.8.
- 95 (σύγκληση) - εφαρμόζεται. Βλ. και ΜΠρΑθ 1951/2008 (εκουσία) και §16.7.
- 96 (σύγκληση συνέλευσης με αίτηση μελών) - εφαρμόζεται. Βλ. και αρ. 21 ΚΧ ΜΣΤΕ.
- 97 (πώς αποφασίζει η συνέλευση) - εφαρμόζεται.
- 98 (έλλειψη δικαιώματος ψήφου σωματείου) - εφαρμόζεται.
- 99 (απόφαση για τροποποίηση καταστατικού - διάλυση σωματειου) - εφαρμόζεται. Βλ. §23.
- 100 (μεταβολή σκοπού σωματείου) - εφαρμόζεται.
- 101 (ακυρότητα απόφασης) - εφαρμόζεται. Βλ. ΜΠρΑθ (ασφ.μ.) 7474/2016, ΜΠρΑθ 7153/2017, ΜΠρΑθ 9445/2017, ΜΕφΑθ 521/2019.
- 102 (αναστολή εκτέλεσης άκυρης απόφασης συνέλευσης σωματείου) - εφαρμόζεται τόσο στις αποφάσεις ΓΣ όχι και ΔΣ. Βλ. ΜΠρΑθ (ασφ.μ.) 714/2017.
- 103 (διάλυση σωματείου) - εφαρμόζεται. Βλ. §23.
- 104 (λόγοι διάλυσης σωματείου) - εφαρμόζεται το εδ. α' αλλά όχι το β'.
- 105 (διάλυση σωματείου με δικαστική απόφαση) - εφαρμόζεται.
- 106 (περιουσία σωματείου που διαλύθηκε) - δεν εφαρμόζεται καθόσον πρόκειται για περιουσιακό ζήτημα που προϋποθέτει νομική προσωπικότητα. Βλ. όμως §§ 22, 23.

Από το **εταιρικό δίκαιο,** η εφαρμογή των διατάξεων δεν πρέπει να θίγει το σωματειακό χαρακτήρα της ενώσεως (ΜΕφΑθ 521/2019) καθόσον περαιτέρω οι διατάξεις του σωματειακού δικαίου είναι αναγκαστικού δικαίου ενώ αυτές της αστικής εταιρείας ενδοτικού δικαίου (ΑΠ 203/2006 ΧρΙΔ 2006.623), και συνεπώς, όπως αναπτύσσουμε και στην §25.2.3, από το κεφάλαιο του ΑΚ περί εταιρειών:

- 741 - τα κύρια εννοιολογικά στοιχεία (σύμβαση, επιδίωξη κοινού σκοπού, εισφορές) της διάταξης δεν είναι ασυμβίβαστα με αυτά της ένωσης προσώπων.
- 742 - η §1 δεν εφαρμόζεται, καθόσον όλα τα μέλη μίας Στοάς έχουν οικονομικές εισφορές και όχι άλλου είδους. Η §2 δεν έχει λόγο εφαρμογής, αφού δεν γίνεται να συμφωνηθεί «κάτι άλλο» και αντ' αυτής εφαρμόζεται η αναγκαστικού δικαίου ΑΚ 89.
- 743 - δεν εφαρμόζεται διότι δεν χωρεί καταγγελία της Στοάς (για τις εισφορές βλ. §22.1.

- 744 - δεν εφαρμόζεται.
- 745 - δεν εφαρμόζεται (βλ. ΑΚ 93).
- 746 - η εφαρμογή της εν λόγω διάταξης ταιριάζει στον τεκτονισμό.
- 747 - η εφαρμογή της εν λόγω διάταξης ταιριάζει στον τεκτονισμό.
- 748 - θα μπορούσε να εφαρμοστεί, πλην όμως, στις τεκτονικές ενώσεις, υπάρχει πάντοτε ΔΣ, οπότε εφαρμόζονται οι ΑΚ 65-68 και 92.
- 749 - δεν εφαρμόζεται διότι στις ενώσεις προσώπων η διοίκηση είναι αιρετή με συγκεκριμένη διάρκεια.
- 750 - δεν εφαρμόζεται, αντ' αυτής εφαρμόζονται τα περί διοίκησης νομικού προσώπου.
- 751 - δεν εφαρμόζεται.
- 752 - δεν εφαρμόζεται (βλ. §17.1).
- 753 - δεν εφαρμόζεται.
- 754 - εφαρμόζεται (διατάξεις περί εντολής).
- 755 - εφαρμόζεται.
- 756 - δεν εφαρμόζεται.
- 757 - δεν εφαρμόζεται.
- 758 - εφαρμόζεται και στις δύο του παραγράφους.
- 759 - **εφαρμόζεται.**
- 760 - δεν εφαρμόζεται.
- 761 - δεν εφαρμόζεται, αντ'αυτής εφαρμόζεται η ΑΚ 91.
- 762 - δεν εφαρμόζεται.
- 763 - δεν εφαρμόζεται.
- 764 - δεν εφαρμόζεται.
- 765 - δεν εφαρμόζεται, αντ'αυτής εφαρμόζεται η ΑΚ 99 και η ΑΚ 103.
- 766 - δεν εφαρμόζεται.
- 767 - δεν εφαρμόζεται.
- 768 - δεν εφαρμόζεται.
- 769 - δεν εφαρμόζεται.
- 770 - δεν εφαρμόζεται, βλ. συναφώς ΑΚ 104.
- 771 - δεν εφαρμόζεται.
- 772 - δεν εφαρμόζεται, αντ'αυτής εφαρμόζεται η ΑΚ 105 §§2-3.
- 773 - δεν εφαρμόζεται.
- 774 - δεν εφαρμόζεται.
- 775 - δεν εφαρμόζεται.
- 776 - δεν εφαρμόζεται, αντ'αυτής εφαρμόζεται η ΑΚ 72.
- 777 - εφαρμόζεται σε συνδ. με τα αρ. 73-76 ΑΚ.
- 778 - λόγω της έλλειψης νομικής προσωπικότητας, είμαστε της άποψης ότι το εν λόγω άρθρο εφαρμόζεται.

- 779 - εφαρμόζεται (συναφώς ΑΚ 77)
- 780 - εφαρμόζεται.
- 781 - εφαρμόζεται.
- 782 - εφαρμόζεται.
- 783 - η §1 ορθότερο κρίνεται να εφαρμόζεται, η §2 δεν εφαρμόζεται.
- 784 - δεν εφαρμόζεται.

Επίσης δύναται να εφαρμόζεται το Ν.Δ. 1111/1972, κάθε φορά που ο σκοπός του τεκτονικού μορφώματος είναι τέτοιος, ώστε να συνδέεται αμέσως προς έτερον, φιλανθρωπικό του σκοπό, και κατά συνέπεια όποτε πρωτεύει ο φιλανθρωπικός σκοπός (αρ. 1§2).

Μνημονεύουμε επίσης τα αρ. 188 και 197 ΠΚ που εφαρμόζονται στις Στοές.

Αναφορικά με το δικαίωμα **αποζημίωσης** λόγω προσβολής προσωπικότητος και αποκατάστασης της ηθικής βλάβης, λεκτέα τα ακόλουθα.

Κατ' αρχήν, τα *νομικά πρόσωπα* δύνανται να ζητήσουν την αποκατάσταση της ηθικής τους βλάβης, λόγω προσβολής προσωπικότητος, εφόσον με την εις βάρος τους αδικοπραξία προσβλήθηκε η πίστη, η υπόληψη ή το μέλλον τους (ΑΠ 179/2011 ΕφΑΔ 2012.125, ΑΠ 387/2005 ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 6/2004 ΝοΒ 2004.1194, ΠΠρΑθ 121/2018 αδημ.). Η αποκατάσταση ωστόσο προϋποθέτει ύπαρξη νομικής προσωπικότητος (ΑΠ 511/2008), οπότε όταν η νομική προσωπικότητα ελλείπει, δεν νοείται προσβολή της.

Ωστόσο η προσωπικότητα είναι «αόριστη έννοια»[411] ή «δικαίωμα πλαίσιο»[412]. Στην περίπτωση της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος (η οποία στερείται νομικής προσωπικότητος), η ΠΠρΑθ 121/2018 (αδημ.) έκρινε ότι η τελευταία δικαιούται αποζημίωση λόγω προσβολής της προσωπικότητάς της βάσει της ΑΚ 57[413], μολονότι προηγουμένως είχε εντοπίσει ότι η ΜΣΤΕ αποτελεί ένωση προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα. Η ίδια απόφαση επιδίκασε χρηματική αποζημίωση και σε καθένα από τα μέλη του ΔΣ της ΜΣΤΕ ξεχωριστά. Ορθότερη ωστόσο κρίνεται η άποψη ότι ένωση προσώπων στερούμενη νομικής προσωπικότητος **στερείται** του δικαιώματος έγερσης συναφούς αγωγής δυνάμει του αρ. 57, ενώ χωρίς αμφιβολία μπορεί να τύχει εφαρμογής η ΑΚ 58, που αφορά τη φήμη εκ της επωνυμίας, και συνεπώς εφαρμόζεται η ΑΚ 59.

---

411 Λαδάς, ΓενΑρχ Ι, σελ. 409, Δεληγιάννης σε ΕλΔ 1997.489.

412 Καράκωστας, Προσωπικότητα και Τύπος, 2000, σελ. 51.

413 Παραπέμπει στην §57 υπό αρ. 57 ΑΚ της ΕΡΝΟΜΑΚ Β. Βαθρακοκοίλη, στην οποία όμως γίνεται λόγος μόνο για νομικά πρόσωπα.

Ειδιότερον, η ΟλΑΠ 14/2007 ΔΕΕ 2007.932 = Δ 2007.1207 = NoB 2007.2409 έκρινε: *«(...) Εφόσον δε απονεμήθηκε από τον νομοθέτη στις (...) ενώσεις προσώπων η ικανότητα να είναι διάδικοι, είναι αυτονόητο ότι αυτές είναι και φορείς των κατ' ιδίαν δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μελών τους, και κατ' επέκταση νομιμοποιούνται να ενάγουν και να ενάγονται ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτών. Η άποψη ότι οι ανωτέρω ενώσεις (...) είναι μόνο υποκείμενα της διαδικασίας, ενώ υποκείμενα της έννομης σχέσεως της δίκης και της επίδικης έννομης σχέσεως είναι τα κατ' ιδίαν μέλη αυτών, είναι αντίθετη προς το γράμμα και το πνεύμα των ανωτέρω διατάξεων, επιπλέον δε διασπά χωρίς λόγο την καθιερωμένη τυπική έννοια του διαδίκου και εισάγει την έννοια του υποκειμένου της διαδικασίας ως έννοιας διάφορης του υποκειμένου της έννομης σχέσεως της δίκης, ενώ αυτά, εφόσον ως διαδικασία νοείται το σύνολο των διαδοχικών διαδικαστικών πράξεων δια των οποίων αρχίζει, εξελίσσεται και περατούται η έννομη σχέση της δίκης δεν μπορεί παρά να ταυτίζονται και, τέλος καθιερώνει διάκριση μεταξύ κανόνων που ρυθμίζουν την έννομη σχέση της δίκης και κανόνων που ρυθμίζουν τη διαδικασία, η οποία, όμως δεν απορρέει από καμία διάταξη του ΚΠολΔ (...)»*. Τα ίδια έκρινε και η ΠΠρΑθ 1177/2011 ΤΝΠ Νόμος. Σε αυτό το συμπέρασμα κατατείνει α) η σύγχρονη αντιμετώπιση προστασίας των ατομικών δικαιωμάτων, στα οποία συγκαταλέγονται και οι σχέσεις μεταξύ ιδιωτών (αρ. 25§1 εδ. γ΄ Σ) και β) το γεγονός ότι το αρ. 12 Σ όπως και η ΑΚ 107 δεν κάνουν ρητή μνεία της έλλειψης νομικής προσωπικότητος στις ενώσεις προσώπων, ώστε να τις διαφοροποιούν ως προς τα δικαιώματά τους σε σχέση με τα «αναγνωρισμένα» σωματεία, τα οποία ως γνωστόν είναι γνήσια νομικά πρόσωπα.

Πλην όμως, η ως άνω νομολογία δεν ακολουθήθηκε από τον ΑΠ στη μεταγενέστερη απόφαση 511/2008. Οι ενώσεις προσώπων «στερούνται παν ό,τι προϋποθέτει νομικής προσωπικότητας». Αυτό είναι λογικό, διότι εάν μία οντότητα επέλεξε ενσυνείδητα τον ευέλικτο και «πρόχειρο» νομικό μανδύα της απλής ένωσης, δεν μπορεί εν συνεχεία να αξιώνει δικαιώματα που συνδέονται με την προσωπικότητα, την οποία δεν διαθέτει.

Αντίστροφα, σε περίπτωση που εγερθεί αγωγή προσβολής προσωπικότητος κατά ένωσης προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα, παθητικά νομιμοποιούνται και τα πρόσωπα της διοίκησης και όχι μόνο η νομική οντότητα (argumentum a contrario της ΠΠρΑθ 121/2018 op.cit., αντίθετα ΕφΑθ 3674/2014 αδημ. κατά της οποίας έχει ασκηθεί αίτηση αναιρέσεως).

Ειδικά για την περίπτωση προσβολή προσωπικότητος φυσικού προσώπου-τέκτονος, αυτή μπορεί να αντιμετωπίζεται αφενός με κανόνες πειθαρχικού δικαίου αφετέρου κατά τον ποινικό νόμο (ΠΚ 362-363) κατά τη δια-

δικασία υποβολής εγκλήσεως ως και αστικώς κατά τις διατάξεις περί αδικοπραξιών. Για τη θεμελίωση του εγκλήματος της συκοφαντικής δυσφημήσεως, που τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών, απαιτείται αντικειμενικώς μεν ισχυρισμός ή διάδοση από το δράστη για άλλον, ενώπιον τρίτου, ψευδούς γεγονότος, το οποίο μπορεί να βλάψει την τιμή ή την υπόληψη του άλλου, υποκειμενικώς δε δόλος, ο οποίος περιλαμβάνει, αφ' ενός μεν τη γνώση του δράστη με την έννοια της βεβαιότητας ότι το γεγονός αυτό είναι ψευδές και μπορεί να βλάψει την τιμή ή την υπόληψη του άλλου και αφ' ετέρου τη θέληση αυτού να ισχυριστεί ή διαδώσει ενώπιον τρίτου το γεγονός αυτό. Εάν τέκτων προσέβαλε τέκτονα δια δικογράφου και όχι με άλλο τρόπο δεν στοιχειοθετείται το αδίκημα. Στην έννοια του τρίτου στα εγκλήματα κατά της τιμής δεν συμπεριλαμβάνεται ο εκ καθήκοντος λαμβάνων γνώση ισχυρισμού. Κατά την έννοια του νόμου ο γραμματέας, ο εισαγγελέας, ο δικαστής και ο δικαστικός επιμελητής είναι θεσμικά όργανα εκ των καθηκόντων τους και δεν θεωρούνται τρίτοι (ΔιατΕισΕφΑθ 185/2018 ΠοινΔ 2018.235, ΔιατΕισΕφΑθ 250/2016 ΤΝΠ Νόμος, ΔιατΕισΠλημμΑθ 201/2017 ΤΝΠ Νόμος, ΠΠρΑθ 121/2018 (αδημ.), ΠΠρΑθ 373/2016 ΕλΔ 2016.1128, ΣυμβΠλημΑθ 2101/2015 αδημ., Μαργαρίτη ΕρμΠοινΚώδικα 2009 σελ. 605, Κονταξή, Η έννοια του τρίτου στο έγκλημα της συκοφαντικής δυσφήμισης, ΠοινΔνη 2015.358).

Δεν στοιχειοθετείται ούτε απλή δυσφήμιση όταν το γεγονός το οποίο ισχυρίστηκε ο εναγόμενος ενώπιον τρίτου είναι αληθές, ενώ το άδικο αίρεται όταν ο εναγόμενος ενήργησε από δικαιολογημένο ενδιαφέρον. Δικαιολογημένο ενδιαφέρον αποτελεί και το δικαίωμα του μέλους σωματείου να στηλιτεύει κακώς κείμενα της διοίκησης[414], και να επιδιώκει τον κολασμό πειθαρχικώς ή ποινικώς αξιόλογων πράξεων. Αντίθετα ο άδικος χαρακτήρας της πράξης δεν αίρεται, όταν οι επίμαχες κρίσεις περιέχουν τα συστατικά στοιχεία του αδικήματος της συκοφαντικής δυσφήμησης ή όταν από τον τρόπο εκδήλωσης ή από τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελέστηκε η πράξη, προκύπτει σκοπός εξύβρισης, δηλαδή πρόθεση που κατευθύνεται ειδικά στην προσβολή της τιμής του άλλου (ΕφΠειρ 340/2016 ΤΝΠ Νόμος). Η εκδήλωση τελείται αναλογικά και με δημοσιεύματα στο διαδίκτυο (internet) και σε ιστοσελίδες, blogs κλπ. Η ένσταση άρσης του αδίκου κατ' αρ. 367 ΠΚ, η οποία εφαρμόζεται και στο ιδιωτικό δίκαιο (οπότε και δεν στοιχειοθετείται συκοφαντική δυσφήμιση) είναι βάσιμη όταν ο δράστης έκανε αναφορά στα όσα αναφέρονταν σε πορίσματα της ΕΔΕ, ελεγκτικών εταιρειών

414 Βλ. Βρεττού Κ. - Η αιχμηρή κριτική ως Συνταγματικό δικαίωμα, 2014, ΣυμβΑΠ 1455.98 ΔΕΕ 1999.295.

κλπ καθώς και όταν δεν γνώριζε την αναλήθεια των αναφερθέντων, αδιαφόρως εάν μεταγενέστερα οι κατηγορίες κατέρρευσαν. Δεκτή η ομοίως γίνεται η ένσταση ότι έγινε δημοσίευμα έλαβε χώρα από δικαιολογημένο ενδιαφέρον για την ενημέρωση των μελών (ΕφΑθ 3071/2014 ΤΝΠ Νόμος).

§14.1.7. Η συμμετοχή σε πλείονες Στοές

Το Σύνταγμα και η ΕΣΔΑ ανακηρύσσουν το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι σε θεμελιακό δικαίωμα κάθε δημοκρατίας. Από αυτό απορρέει η αρχή της πολλαπλότητας των σωματείων και η θετική ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι. Οι διάφορες τεκτονικές ενώσεις (που είναι, πάντοτε, όλες αυτοτελείς και ξεχωριστές μεταξύ τους: ΜΠρΘεσσ 12220/2018 αδημ., 12227/2018 αδημ., ΠΠρΠειρ 2221/2018 αδημ.), είτε η ιδεολογία τους συνάδει με το συμβολικό τεκτονισμό είτε όχι, δεν θεωρούνται ανταγωνιστικές, και ο νόμος δίνει το δικαίωμα στον Έλληνα πολίτη να είναι μέλος σε όσες ενώσεις επιθυμεί, ταυτόχρονα. Η προσχώρηση σε πολλαπλές ενώσεις, δεν συνιστά σιωπηρή οικειοθελή αποχώρηση από την μία ή την άλλη ούτε μπορεί η μία ένωση να απαγορεύει στα μέλη της να είναι ταυτόχρονα μέλη και σε άλλες ενώσεις (αρχή της θετικής ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι και της πολλαπλότητος των ενώσεων προσώπων), εκτός και εάν οι ενώσεις έχουν απολύτως όμοιο χαρακτήρα, οπότε η προσχώρηση στην ομοίου χαρακτήρα ένωση, ή η ίδρυση νέας ένωσης, συνοδευόμενη με άλλες ενδεχομένως ενέργειες που υποδηλώνουν βούληση αποχώρησης, ερμηνευθούν ως σιωπηρή αποχώρηση από την πρώτη, όπως ειδικά, εάν το μέλος ιδρύσει ταυτεπώνυμη ένωση (ΑΠ 755/1973 ΝοΒ 22.214). Γενική εξαίρεση δεν υπάρχει στον τεκτονισμό, παρά μόνο στα εργατικά σωματεία όπου απαγορεύεται η διπλή συμμετοχή. Παράδειγμα παρανόμου απαγορεύσεως προσελεύσεως σε «μη αναγνωρισμένες τεκτονικές ενώσεις» αποτελεί η (εν ισχύ) παράνομη εγκύκλιος υπ. αρ. 08/9-6-2016 της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, που οδήγησε τον τεκτονισμό σε νέα μεγάλη κρίση. Σε συναφή περίπτωση στη Γαλλία το Πολυμελές Πρωτιδικείο Νίκαιας, όπου τέκτων μέλος Στοάς υπό την Εθνική Μεγάλη Στοά της Γαλλίας απεβλήθη λόγω του ότι συμμετείχε σε τεκτονική οργάνωση μη αναγνωρισμένη από την Εθνική Μεγάλη Στοά της Γαλλίας (συγκεκριμένα σε επιγενόμενο εργαστήριο του τύπου της Υόρκης), το Δικαστήριο απεφάνθη: *«Η τιμώρηση παραβιάζει κατάφωρα την ελευθερία της συσσωμάτωσης και επιφέρει αναιτιολόγητη διάκριση (...) οι επιγενόμενοι βαθμοί του τύπου της Υόρκης είναι ανεξάρτητοι της εναγομένης (Εθνικής Μεγάλης Στοάς της Γαλλίας) (...) ο εσωτερικός κανονισμός της εναγομένης απαγορεύει τη συμμετοχή σε κάθε αδελφό να συμμετάσχει σε εργασίες κάθε τεκτονικής οργά-*

νωσης που δεν είναι αναγνωρισμένη από την Εθνική Μεγάλη Στοά της Γαλλίας, χωρίς, έστω, να προσδιορίζει κατά τρόπο αντικειμενικό τα κριτήρια της μη αναγνωρισιμότητος (...) διαπιστώνει το ανίσχυρο της πειθαρχικής διαγραφής του ενάγοντος εκ μέρους της εναγομένης, αναγνωρίζει την ακυρότητα αυτής της διαγραφής, καταδικάζει την εναγομένη στην πληρωμή ποσού (...) για την ηθική βλάβη του ενάγοντος και καταδικάζει αυτήν στο σύνολο της δικαστικής δαπάνης του ενάγοντος (...)»[415]. Το ίδιο αλλά με άλλη αιτιολογία έκρινε και το Εφετείο της Ρεν (CA Rennes)[416] σε υπόθεση όπου η ομοσπονδία μεικτού Τεκτονισμού "Le Droit Humain" απαγόρευσε στις Στοές υπό την αιγίδα της να δεχθούν ένα ζευγάρι τεκτόνων, είτε ως μέλη είτε ως επισκέπτες, επειδή το ζεύγος συμμετείχε σε ένωση Reiki, με το επιχείρημα ότι πρόκειται για σέκτα της οποίας η ιδεολογία είναι αντίθετη με αυτή των τεκτονικών Στοών. Το Εφετείο, όπως πρωτοβάθμια και το Πρωτοδικείο (TGI Lorient) έκρινε ότι δεν απεδείχθη η ασυμβατότητα αυτή και επέβαλε χρηματική ποινή στην τεκτονική ομοσπονδία.

Αντίστοιχα έκρινε η ΠΠρΠειρ 2221/2018, αμετάκλητη, όπου ο προσφεύγων, μέλος εργαστηρίου τύπου της Υόρκης (ιπποτικό διοικητήριο), έπαψε να γίνεται δεκτός στις δραστηριότητες της ένωσης, με το πρόσχημα ότι είχε διαγραφεί από τη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος: *«(...) οι τεκτονικές ενώσεις είναι ενώσεις προσώπων (...) προσβλητική της προσωπικότητας του ατόμου στην έκφανση της ελεύθερης άσκησης και απόλαυσης του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι κατ' αρ. 12 Σ, είναι και η παράνομη παρεμπόδιση του μέλους να συνέρχεται στην ένωση προσώπων που ανήκει (...) αναγνωρίζει ότι ο ενάγων διατηρεί την ιδιότητα του μέλους της εναγομένης. Υποχρεώνει την εναγομένη όπως εκπροσωπείται να παραλείπει να προσβάλλει την εν γένει προσωπικότητα του ενάγοντα με την παρεμπόδιση εισόδου και συμμετοχής του στις συναντήσεις, συνεστιάσεις, συνάζεις, συνεδριάσεις, εκδηλώσεις και εν γένει δραστηριότητές της, ανεχόμενη την παρουσία του σε αυτές μετά των υπολοίπων μελών της. Απειλεί σε βάρος του νομίμου εκπροσώπου της εναγομένης για κάθε παραβίαση της ανωτέρω διάταξης, προσωπική κράτηση ενός μηνός (...)».*

---

415 TGI Nice/Alpes Maritimes, απόφ. 697/2-10-2001, υπόθ. Balsamo κατά Εθνικής Μεγάλης Στοάς της Γαλλίας. Στην υπόθεση είχε ασκήσει πρόσθετη παρέμβαση υπέρ του ενάγοντος το σωματείο «Hauts Grades du Rite d'York» η οποία απερρίφθη λόγω μη επίκλησης βλάβης της ιδίας. Η ίδια απόφαση απέρριψε ανταγωγή της Μεγάλης Στοάς για καταβολή αποζημίωσής της λόγω ηθικής βλάβης.

416 CA Rennes, 27/3/2012, υπόθ. 10/04376 σε DB Dalloz.

§15. Το καταστατικό της Στοάς

Το καταστατικό μίας Στοάς είναι η πολυμερής δικαιοπραξία (σύμβαση) των ιδρυτών για τον καθορισμό των κανόνων οργάνωσης και λειτουργίας της τελευταίας. Μπορεί να τιτλοφορείται καταστατικό, κανονισμός, εσωτερικός κανονισμός, ειδικός κανονισμός, σύνταγμα, χάρτης λειτουργίας κ.ο.κ.. Οι έννοιες είναι ταυτόσημες. Εάν μία Στοά διαθέτει έγγραφο «εσωτερικό κανονισμό» χωρίς να διαθέτει το αντίστοιχο έγγραφο «καταστατικό», ο πρώτος είναι «καταστατικό» και όχι «εσωτερικός κανονισμός» (ΜΠρΘεσ 12220/2018 και 12227/2018 αδημ.)[417]. Σύμφωνα με την ΠΠρΑθ 2884/2019, μόνο το καταστατικό της Στοάς διέπει τη διοικητική και πειθαρχική λειτουργία της.

Μόνο ένα και μοναδικό έγγραφο αποτελεί το καταστατικό[418]. Κανόνες λειτουργίας δεν μπορούν να περιέχονται σε πλείονα έγγραφα. Ο κανόνας αυτός έχει πολύ σημαντικές έννομες συνέπειες. Οι ειδικοί ή γενικοί κανονισμοί (ή οπωσδήποτε και εάν αποκαλούνται άλλα έγγραφα), πέραν του καταστατικού, δεν είναι καταστατικά και δεν μπορούν να περιέχουν όσα εκ του νόμου (ΑΚ 80) επιβάλλεται να προβλέπει το καταστατικό ούτε να αντιβαίνουν ρήτρες αυτού. Έτσι επί παραδείγματι δεν μπορούν να προβλέπονται κανόνες περί αποβολής μελών (ΑΚ 80 περ. 2) σε ειδικό ή γενικό κανονισμό (ανάλυση σε §21)[419]. Σε περίπτωση συνύπαρξης καταστατικού και ειδικού κανονισμού, και εάν για το ίδιο ζήτημα απαντώνται διαφορετικές λύσεις, υπερισχύει ιεραρχικά το καταστατικό. Το καταστατικό Στοάς υπερισχύει και του καταστατικού Μεγάλης Στοάς, ειδικά στα θέματα που αφορούν τα οικονομικά και τα διοικητικά της Στοάς, καθώς και τα θέματα που αφορούν τα μέλη της Στοάς.

---

417 Η διαφορά αποκτά πρακτική συνέπεια σε πολλές περιπτώσεις. Ενδεικτικά βλ. σε §21.4.1.

418 Επιχείρημα εκ της διατυπώσεως της ΑΚ 80 στον ενικό αριθμό: «το καταστατικό...». Πουθενά στη θεωρία ή τη νομολογία δεν γίνεται λόγος για πλείονα καταστατικά που να μπορούν να ισχύουν παραλλήλως, είτε ψηφίστηκαν ταυτόχρονα είτε σε διαφορετικούς χρόνους. Επίσης δεν νοείται κατάθεση πλειόνων καταστατικών. Το καταστατικό είναι ενιαίο έγγραφο με μία ημερομηνία σύνταξης περιέχον πλείονες κανόνες. Το Δικαστήριο άλλωστε δεν δέχεται πολλαπλή καταχώρηση καταστατικών, παρά μόνο καταχωρήσεις τροποποιήσεων στο ένα και μοναδικό καταστατικό. Έτσι και Καρακατσάνης σε ΕρμΑΚ υπό αρ. 80 §49, Καποδίστριας Ι. - Η συλλογική σύμβασις εργασίας και το δίκαιον των σωματείων, 1940, τεύχ. Α΄ σελ. 26, κλπ.

419 Τριαντόπουλος Χ. - Η εξουσία ομοσπονδιών προς επιβολήν πειθαρχικών ποινών εις φυσικά πρόσωπα μέλη σωματείων μελών και η ένδικος προστασία, σε ΝοΒ 6(1958).278 επ., 280. Αντιθ. αλλά εσφαλμένα ΜΠρΘεσ 12220/2018 και 12227/2018 αδημ., που αναγνωρίζουν ότι το καταστατικό Στοάς είναι ο εκάστοτε εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας τους, ο οποίος *εφόσον δεν περιέχει κανόνες πειθαρχικού δικαίου,* παραπέμπει όμως για τα πειθαρχικά ζητήματα στο ΓΚ ΜΣΤΕ (που περίεχει πειθαρχικούς κανόνες), εφαρμόζονται οι τελευταίοι κατά παραπομπή σε αυτούς από τον ειδικό κανονισμό (καταστατικό) της Στοάς.

Αντίστοιχα το καταστατικό κάθε Στοάς μπορεί να περιέχει ειδικούς πειθαρχικούς κανόνες διαφορετικούς από εκείνους των άλλων Στοών[420] ή και να μην περιέχει καθόλου, αφού στην τελευταία αυτή περίπτωση εφαρμόζεται μόνη η ΑΚ 88.

Ως δικαιοπραξία, το καταστατικό είναι ετερόνομος κανών δικαίου, δηλ. που αντλεί το κύρος του από κανόνα ουσιαστικού δικαίου, το νόμο, που είναι πάντοτε ανώτερος, και αυτός από το θεμελιώδη και ανώτατο νόμο της Πολιτείας, το Σύνταγμα. Σε αυτή την ιεραρχία κύρους, ο ανώτερος κανόνας δικαίου είναι ο γενικός, ο κατώτερος ο ειδικότερος. Το καταστατικό εντάσσεται στην κατώτατη βάση των κανόνων δικαίου[421]. Δεν πρόκειται δηλαδή για γνήσιο κανόνα δικαίου, αλλά κανόνα που τίθεται από ιδιωτική βούληση (ΑΚ 361) και απευθύνεται προς τα μέλη του σωματείου και τους τρίτους που συναλάσσονται μ' αυτό[422]. Σε κάθε περίπτωση οι διατάξεις του καταστατικού δεν ταυτίζονται προς κανόνες ουσιαστικού δικαίου, στους οποίους και πρέπει να συμμορφώνονται (ΑΠ 1486/1977 ΝοΒ 26.1198, ΕφΑθ 2389/1979 ΝοΒ 27.991). Για το λόγο αυτό η παραβίαση του καταστατικού δεν ελέγχεται αναιρετικά κατ' αρ. 559§1 ΚΠολΔ (ΕφΠειρ 1182/2005 αδημ., Σεραφείμ, ΣυνδΣωμΔ §105δ σε 12η έκδ. 2018).

Το καταστατικό είναι ο κανών λειτουργίας της Στοάς. Περιέχει τις διατάξεις εκείνες που δεσμεύουν όλα τα μέλη της Στοάς και διέπει τη λειτουργία αυτής και η ύπαρξη αυτού επιβάλλεται από το νόμο. Ο εφαρμοστέος νόμος είναι αυτός της έδρας της Στοάς, όπως αντίστοιχα αναφορικά με το καταστατικό της Μεγάλης Στοάς ο νόμος της έδρας της τελευταίας[423].

Συνέπεια των ανωτέρω είναι λ.χ. ότι ο «Γενικός Κανονισμός» Μεγάλης Στοάς, κείμενο υποδεέστερο του Καταστατικού Μεγάλης Στοάς, δεν είναι καταστατικό της, αλλά εσωτερικός της κανονισμός. Όταν περιέχει και άρθρα που αφορούν τις Στοές, δεν αποτελεί καταστατικό κείμενο των Στοών[424],

---

420 Look, Henry M. - Masonic Trials; A Treatise Upon the Law and Practice of Masonic Trials in the Lodge, Chapter and Commandery, with Forms and Precedents, 1874, σελ. 29.

421 Τσάτσος Κ., «Η δικαιοπραξία ως κανόνας δικαίου», σε Τόμο προς Τιμήν Κων. Τριανταφυλλόπουλου, 1959, σελ. 242.

422 ΕφΠειρ 441/2001 αδημ.

423 Εξ ου και η σημασία του καθορισμού των διατάξεων που πρέπει να προβλέπονται στο καταστατικό της υποκείμενης και στο καταστατικό της υπερκείμενης, ώστε εάν λ.χ. μία Ελληνική Στοά υπάγεται στη δικαιοδοσία αλλοδαπής Μεγάλης Στοάς (περίπτωση Αστέρα της Ανατολής Ζακύνθου), εφαρμοστέο δίκαιο για τη Στοά είναι το Ελληνικό, ενώ για τη σχέση της με την ομοσπονδία το Αγγλικό.

424 Εννοείται, ούτε το καταστατικό Μεγάλης Στοάς μπορεί να θεωρηθεί καταστατικό Στοάς.

αφού οι ΓΣ των Στοών δεν τα έχουν ψηφίσει[425], οι δε Αντιπρόσωποι των Στοών ακόμη και εάν τον ψήφισαν στην ομοσπονδιακή ΓΣ δεν υποκαθιστούν τη ΓΣ της Στοάς στα εσωτερικά της θέματα. Ο Γενικός Κανονισμός Μεγάλης Στοάς δεν είναι ούτε εσωτερικός κανονισμός Στοάς, αλλά όπως προαναφέραμε είναι ο εσωτερικός κανονισμός της Μεγάλης Στοάς, κατωτέρου κύρους από τον Καταστατικό της Χάρτη (μοναδικό ομοσπονδιακό καταστατικό) και υπολειπόμενος του καταστατικού αυτού σε περίπτωση σύγκρουσης. Όταν περιέχει άρθρα που αφορούν τις Στοές, αποτελεί ένα πλαίσιο-υπόδειγμα προς τις Στοές για την όσο το δυνατόν πιο ομοιόμορφη λειτουργία τους. Οι Στοές μπορούν να εφαρμόσουν το περιεχόμενό του, εισάγοντας ρήτρες του στα καταστατικά τους[426], ρητά η σιωπηρά, δεν είναι όμως και υποχρεωμένες, το δε καταστατικό των Στοών υπερισχύει[427] στην εφαρμογή των κανονιστικών κειμένων σε περίπτωση αντίφασης με τον γενικό κανονισμό. Ως γενικός κανόνας, ισχύει ότι σε περίπτωση που καταστατικό έγγραφο υπερκείμενης ένωσης (Καταστατικός Χάρτης, Γενικός Κανονισμός) επιβάλλει στις Στοές να συμμορφώνονται σε αυτόν, η επιταγή αυτή ισχύει κατ' ΑΚ 361 και 287 και πάντοτε στο μέτρο που δεν έρχεται σε αντίφαση με το καταστατικό της Στοάς, αφού η σωματειακή νομοθεσία κατ' αρχήν *υπερισχύει* της ΑΚ 361.

Το καταστατικό πρέπει να περιέχει έναν ελάχιστο αριθμό διατάξεων για να είναι έγκυρο (βλ. κατωτέρω). Αντίστροφα όμως δεν σημαίνει ότι όλες οι διατάξεις ενός καταστατικού είναι έγκυρες επειδή περιέχονται σε αυτό (ΜΕφΑθ 521/2019). Αυτό ισχύει ακόμη και εάν η μη σύννομη ρήτρα εμπεριέχεται σε καταστατικό που έχει εγκριθεί από Δικαστήριο, διότι εάν η μη σύννομη ρήτρα διέλαθε της προσοχής του Δικαστού, το γεγονός αυτό δεν τη εγκυροποιεί[428].

---

425 Η έννοια της συν-έλευσης απαιτεί τα μέλη της Στοάς να προσέλθουν σε ΓΣ, με θέμα ΗΔ την ψήφιση καταστατικών κανόνων (καταστατικού), και να ψηφίζουν ένα προς ένα τα άρθρα του, σύμφωνα με την ΑΚ 93 και 99.

426 Η εισαγωγή αυτή μπορεί να γίνει και προφορικώς, εάν η Στοά δεν έχει έγγραφο καταστατικό, σε περίπτωση όμως κατά την οποία υπάρχει έγγραφο καταστατικό, δεν είναι νόμιμος ο ισχυρισμός ότι αντί του εγγράφου καταστατικού εφαρμόζεται ως καταστατικό της Στοάς έστω και τμήμα του Γενικού Κανονισμού, εφόσον ο τελευταίος έρχεται σε αντίθεση με ρήτρα του καταστατικού της Στοάς (επιχείρημα εκ της ΚΠολΔ 393§2).

427 Κατ' ακριβολογία, δεν υπερισχύει από πλευράς ιεραρχίας, διότι δεν μπορούμε να ομιλούμε περί ιεραρχίας μεταξύ κανόνων διαφορετικών νομικών οντοτήτων, αλλ' απλώς εφρμόζεται, επειδή είναι κανόνας λειτουργίας της Στοάς, ενώ ο Γενικός Κανονισμός Μεγάλης Στοάς δεν είναι.

428 Κρητικός, Δίκαιο σωματείων, σελ. 76-78, 107, ad hoc στον τεκτονισμό ΜΠρΠειρ 5076/2017 αδημ..

§15.1. Το τεκτονικό έθιμο: άγραφο καταστατικό

Το καταστατικό αυτό, εφόσον η Στοά στερείται νομικής προσωπικότητος, δεν είναι απαραίτητο να είναι γραπτό, σύμφωνα με την ΕφΑθ 5886/2013 (ΕλΔ 2014.55, με σχόλια Αθ. Κρητικού) που αναφέρει ότι *«(...) για τη σύσταση της ενώσεως δεν απαιτούνται μεν οι αναγκαίες διατυπώσεις συστάσεως σωματείου (συστατική πράξη, καταστατικό και δικαστική απόφαση) αλλά αρκεί η συμφωνία των ιδρυτών στην οποία περιέχονται οι κανόνες οργανώσεως (...) κατά τους όρους του αναγκαίως εν τοις πράγμασοι συμφωνηθέντος καταστατικού (...)»*.

Η ως άνω νομική σκέψη δεν είναι απόλυτα εσφαλμένη, αφού δεν γίνεται να παραβλεφθεί η πραγματικότητα της υπάρξεως ενώσεων προσώπων που λειτουργούν χωρίς έγγραφο καταστατικό. Είναι ορθή, *μόνο υπό την έννοια* ότι εάν μία Στοά στερείται έγγραφου καταστατικού δεν είναι ανυπόστατη - ούτε η ίδια ούτε το καταστατικό της. Δηλαδή, το έγγραφο καταστατικό δεν είναι συστατικός τύπος της Στοάς, η έλλειψη του οποίου να καθιστά τη δικαιοπραξία ανυπόστατη ή άκυρη, αλλά αποδεικτικός (ΑΚ 158, αρχή του ατύπου της δικαιοπραξίας). Για λόγους δηλαδή διευκόλυνσης της αποδείξεως[429], είναι προσφορότερο το καταστατικό να είναι έγγραφο. Μάλιστα ο νόμος θέτει την ευθύνη του ΔΣ της Στοάς εάν δεν έχει ληφθεί μέριμνα συγγραφής (αποτύπωσης σε έγγραφο) του καταστατικού, στο αρ. 41 του Ν. 281/1914: *«Επί τη εγκλήσει (...) παντός έχοντος έννομο συμφέρον τιμωρούνται υπό του πλημμελειοδικείου με χρηματικήν ποινήν (...) ή φυλάκισιν μέχρι δύο μηνών ή με αμφοτέρας τας ποινάς (...) οι διοικηταί* ***μή ανεγνωρισμένου*** *σωματείου ούτονος το καταστατικόν είναι συντεταγμένον κατά παράβασιν των διατάξεων του αρ. 2 (...) οι διοικηταί σωματείων ή ενώσεως (...)»*[430]. Όταν ο νόμος ομιλεί για σύνταξη, δεν μπορεί παρά να αναφέρεται σε γραπτό κείμενο.

---

429 Το καταστατικό Στοάς που είναι άγραφο αποδεικνύεται με μάρτυρες καθόσον η ΚΠολΔ 393 δεν θέτει περιορισμό. Το ποιό καταστατικό έχει συμφωνηθεί «εν τοις πράγμασοι» στις Στοές και γενικά τις τεκτονικές ενώσεις, είναι εύκολα προσδιορίσιμο από τις διαχρονικές γενικές ή ειδικές τεκτονικές παραδόσεις και συνήθειες κάθε Στοάς. Η διαφοροποίηση στα τυπικά ή τα επί μέρους έθιμα και συνήθειες εκάστης Στοάς, ανάλογα και με το σύστημα που ακολουθείται, είναι επιτρεπτή και δεν παραλλάσσει τη φύση τους. Αντίθετα έγγραφο καταστατικό δεν αντικρούεται με μάρτυρες (ΚΠολΔ 393§2).

430 Ως προς το αρ. 2 στο οποίο παραπέμπει το αρ. 41, έχει αντικατασταθεί από τα αρ. 63 και 80 του ΑΚ (αρ. 3 ΕισΝΑΚ, Θ. Στεφανίδης-Μ. Πετυχάκης, Νομοθεσία περί σωματείων 1949, σελ. 10 υπό αρ. 2 Ν.281). Το άρθρο ανέφερε: *«Η συστατική πράξις, το καταστατικόν, ή ο οργανισμός του νομικού προσώπου συντάσσονται εγγράφως»*. Η ΑΚ 80 είναι αναγκαστικού δικαίου και θεωρεί δεδομένο το έγγραφο καταστατικό, αφού ομιλεί για σωματεία, τα οποία πρόκειται να δημοσιεύσουν το καταστατικό τους (ΑΚ 79).

Η περίπτωση του καταστατικού ενώσεως προσώπων, το οποίο πρέπει να έχει ένα ελάχιστο υποχρεωτικό περιεχόμενο κατ' ΑΚ 80, άλλως η παράβαση επιφέρει ποινές, και ταυτόχρονα το επιτρεπτό, κατά την ως άνω νομολογία, αυτό να είναι άγραφο, αποτελεί ακρότητα αντίφασης, και θα πρέπει να αντιμετωπίζεται δια της αποτυπώσεως του καταστατικού σε έγγραφο. Εάν ανάμεσα στον πραγματικό χρόνο ίδρυσης Στοάς (ή Μεγ. Στοάς) και αυτόν της αποτύπωσης σε έγγραφο του καταστατικού μεσολαβεί σημαντικό διάστημα, ως χρόνος ίδρυσης λογίζεται αυτός της πραγματικής ίδρυσης και έναρξης της λειτουργίας και όχι αυτός της σύνταξης του καταστατικού. Το ίδιο ισχύει ανάμεσα στο χρόνο ίδρυσης και το χρόνο λήψης ΑΦΜ (βλ. §51) ή μετατροπής σε αναγνωρισμένο σωματείο.

Κατά τα λοιπά, η ψήφιση καταστατικού και η τροποποίησή του γίνεται με απόφαση της ΓΣ της Στοάς, κατά τα παγίως ισχύοντα.

Η δόμηση (και αποτύπωση σε έγγραφο) του καταστατικού άπτεται της διοικητικής αυτονομίας της Στοάς και δεν μπορεί να απαγορευθεί ούτε με νόμο, ούτε με καταστατική πρόβλεψη υπερκείμενη ένωσης στην οποία είναι μέλος η Στοά, ούτε με συμφωνία μεταξύ Στοάς με Μεγάλης Στοάς. Η διοκητική αυτονομία είναι πτυχή της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, η οποία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την ελευθερία του συντάσσειν καταστατικό (αρ. 12 Σ, αρ. 11 ΕΣΔΑ, αρ. 43 Ν. 281/1914, ΟλΣτΕ 1726/1961 ΕΕργΔ 1961.1335, ΟλΣτΕ 823/1963 ΕΕργΔ 1963.795, ΕφΑθ 1628/1958 ΝοΒ 6.1149, Χρήστου σε Ερμηνεία Συντάγματος Σπυρόπουλου /Κοντιάδη /Ανθόπουλου /Γεραπετρίτη, 2017, σελ. 278 §2.2.2, Κρητικός, Δίκαιο σωματείων σελ. 352). Ο κανόνας είναι δημοσίας τάξεως, οπότε ακόμη και εκούσια παραίτηση από το δικαίωμα αυτό δυνάμει αποφάσεως των μελών της Στοάς, είτε με καταστατική πρόβλεψη της Στοάς, είτε με αποδοχή απόφασης υπέρ καταστατικού ή απόφασης υπερκείμενης ένωσης (Μεγάλης Στοάς) είναι ανίσχυρη και άκυρη (ΑΚ 174, 178, 180), η δε ακυρότητα μπορεί να προβληθεί οποτεδήποτε, ακόμη και παρεμπιπτόντως, σε στάση οποιασδήποτε δίκης, αφού το δικαίωμα δεν παραγράφεται ούτε αποσβήνεται, ούτε η μακρόχρονη μη επίκληση της ακυρότητος δημιουργεί έθιμο ή καταχρηστική άσκηση δικαιώματος.

Ως «μη ανεγνωρισμένο σωματείο» νοείται η ένωση προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα (ήδη της ΑΚ 107) σύμφωνα με το ΣχΑΚ, αρ. 84, και το σκεπτικό στην ΕισΕκθ του Ν.281/1914 (Θ 1914.624).

Ως προς το αρ. 2 στο οποίο παραπέμπει το αρ. 41, έχει -άστοχα- καταργηθεί και αντικατασταθεί από τα αρ. 63 και 80 του ΑΚ (αρ. 3 ΕισΝΑΚ, Θ. Στεφανίδης-Μ. Πετυχάκης, Νομοθεσία περί σωματείων 1949, σελ. 10 υπό αρ. 2 Ν.281). Το άρθρο ανέφερε ορθά: *«Η συστατική πράξις, το καταστατικόν, ή ο οργανισμός του νομικού προσώπου συντάσσονται εγγράφως»*.

Τα αρ. 63 και 80 ΑΚ απαιτούν έγγραφο καταστατικό και εφαρμόζονται κατά τα ανωτέρω και στις Στοές.

Πρώτη μνεία έγγραφου καταστατικού Στοάς καταγράφεται σε δημόσιο έγγραφο το 1931 (ΦΕΚ τ. Α΄ 356 / 9-10-1931), όταν η Στοά «Αστήρ της Ανατολής» με έδρα τη Ζάκυνθο είχε επισυνάψει το καταστατικό της στην αίτηση που είχει κάνει το ίδιο έτος, προκειμένου να εκδοθεί Προεδρικό Διάταγμα εγκρίσεως Ιδρύματος. Το ίδρυμα ενεκρίθη με το Προεδρικό Διάταγμα που δημοσιεύθηκε στο ίδιο ΦΕΚ.

Κατά τα άλλα έγγραφα καταστατικά (Ελληνικών) Στοών υπήρχαν από το 19ο αιώνα[431].

Επιπροσθέτως βλ. και §17.5.

§15.2. Η απόφαση της Στοάς περί αποτυπώσεως σε έγγραφο του καταστατικού και η δημοσίευση αυτού στην αρμόδια αρχή

Σε περίπτωση που Στοά (χωρίς νομική προσωπικότητα) επιθυμήσει να αποτυπώσει σε έγγραφο ή και να δημοσιεύσει το καταστατικό της, αυτό αποτελεί διοικητική πράξη που αποφασίζεται από το ΔΣ αυτής ενεργούντος συλλογικά. Δηλαδή απαιτείται όχι απόφαση της ΓΣ της Στοάς, ούτε αντιθέτως απόφαση του προέδρου μόνου, αλλά συλλογική ενέργεια (σύμπραξη) των μελών του οργάνου διοίκησης, το οποίο ως γνωστόν στις Στοές είναι πολυμελές (ΑΠ 1830/2006 ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 1659/2005 ΔΕΕ 2006.173, ΑΠ 1520/2001 ΔΕΕ 2002.305, ΑΠ 877/1999 ΕΕΝ 2000.733). Εάν το καταστατικό προβλέπει ότι ο πρόεδρος αποφασίζει μόνος, η ρήτρα είναι άκυρη. Οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία, ενώ σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Σεβασμίου, ως προέδρου, κατά πάγιο τεκτονικό έθιμο[432] (συναφώς και ΕιρΘεσ 4534/1972 Αρμ 1972.1022).

Το καταστατικό δημοσιεύεται (κατ'ακριβολογία καταχωρείται) κατόπιν αιτήσεως στη γραμματεία του Ειρηνοδικείου της έδρας της Στοάς δια πρωτοκολλήσεως. Εκ του κατατεθειμένου, ο ενδιαφερόμενος λαμβάνει κυρωμένα αντίγραφα. Το Ειρηνοδικείο τηρεί αρχείο μητρώου ενώσεων προσώπων, όπως πράττει και για τους συνεταιρισμούς. Σε περίπτωση αρνήσεως της γραμματείας καταχώρησης του καταστατικού φρονούμε ότι η προσφυ-

---

431 Έχουμε στην κατοχή μας λ.χ. το καταστατικό της Στοάς «Αθηνά», τότε μέλους της Μεγάλης Στοάς με αύξοντα αριθμό μέλους 9, ιδρυθείσα το 1882.

432 Επιτρεπτώς και με καταστατική ρύθμιση (ενδεικτικά καταστατικό Στοάς Ισότης, αρ.7§15 σε §59), όπως επιτρεπτή είναι και κάθε άλλη διαφορετική καταστατική ρύθμιση (κλήρωση, επανάληψη ψηφοφορίας) (Κρητικός, Δίκαιο σωματείων 1984 σελ. 363).

γή γίνεται είτε στον προϊστάμενο της γραμματείας είτε με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του Προέδρου Υπηρεσίας του ιδίου Δικαστηρίου.

Το καταστατικό γίνεται αποδεκτό από τα Ειρηνοδικεία και χωρίς τις υπογραφές των μελών της Στοάς που το υπογράφουν, αφόσον καταταθεί σε ακριβές απόσπασμα εκ του πρωτοτύπου.

Η καταχώρηση και η λήψη αντιγράφου γίνεται αυθημερόν, αφού η γραμματεία δεν προβαίνει σε κανένα έλεγχο νομιμότητος του καταστατικού, ούτε περνά από έλεγχο Ειρηνοδίκη, αφού κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται νομοθετικά για τα καταστατικά ενώσεων προσώπων.

Η λήψη αντιγράφου εκ του κατατεθειμένου καταστατικού δίνει τη δυνατότητα στη Στοά να αποκτήσει, μεταξύ άλλων, ΑΦΜ και τραπεζικό λογαριασμό (περισσότερα στο κεφάλαιο φορολογικού δικαίου και §22).

Σημειωτέον ότι δεν απαιτείται λήψη «αδείας» από την υπερκείμενη ένωση για τις ως άνω ενέργειες ούτε η δημοσίευση καταστατικού μπορεί να αποτελέσει λόγο πειθαρχικής κύρωσης της Στοάς από την υπερκείμενη. Ωστόσο αυτονόητο είναι ότι το περιεχόμενο του καταστατικού πρέπει να εντάσσεται στα γενικά ιδεώδη του τεκτονισμού και ειδικά να αναφέρεται ο τεκτονικός σκοπός.

Για τη σχέση του καταστατικού της Στοάς με τους καταστατικούς κανόνες ή διατάγματα της υπερκείμενης ένωσης (Μεγάλης Στοάς) βλ. §28 επ.

§15.3. Η μετατροπή της ένωσης προσώπων σε αναγνωρισμένο σωματείο του ΑΚ

Συνήθως η ίδρυση ενός σωματείου, γίνεται μετά τη συλλογή είκοσι υπογραφών επί του καταστατικού προς δημοσίευση, κατόπιν αιτήσεως μίας προσωρινής διοικούσας επιτροπής του υπό σύσταση σωματείου. Αν και δεν γίνεται ρητή μνεία στο νόμο, εφόσον η ένωση ήδη λειτουργεί ως ένωση προσώπων[433], με εκλεγμένα όργανα, τότε η αίτηση για αναγνώριση σωματείου υποβάλλεται όχι από φυσικά πρόσωπα, αλλά από την ίδια την ένωση προσώπων, με αίτημα την αναγνωρισή της ως σωματείο. Στην περίπτωση αυτή, πρόκειται ουσιαστικά περί μετατροπής της ένωσης σε αναγνωρισμένο σωματείο.

Στην αίτηση πρέπει να αναφέρεται (και να προσκομίζεται) έγκυρη από-

433 Βλ. και τις σκέψεις του Αθ. Κρητικού σε ΕλΔ 1983.900 («Νομική φύση του υπό σύσταση σωματείου - δυνατότητα αποχώρησης μελών - παραπέρα αποτελέσματα»).

φαση της ΓΣ[434] της ένωσης προσώπων περί καταθέσεως της σχετικής αιτήσεως. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι αυτοί κανόνες περί ιδρύσεως σωματείων.

Δεν επιτρέπεται η νομοθετημένη άρνηση καταχώρησης τεκτονικής οργάνωσης (λ.χ. δημοσίευσης καταστατικού) στα επίσημα αρχεία, εκ μόνου του λόγου ότι η οργάνωση είναι τεκτονική, σύμφωνα με τη νομολογία του αρ. 11 ΕΣΔΑ[435].

§16. Η έννοια του μέλους της Στοάς. Κατηγορίες μελών

Η ιδιότητα του μέλους είναι στον τεκτονισμό αυστηρά προσωποπαγής και δεν επιδέχεται αντιπροσώπευση (ΑΚ 91). Δεν μεταβιβάζεται, ούτε κληρονομείται, ούτε επιτρέπεται η εκπροσώπηση μέλους από άλλο πρόσωπο, τέκτονα ή μη, σε οποιαδήποτε πράξη, δραστηριότητα ή ψηφοφορία.

Κάθε τέκτων *μπορεί να είναι μέλος σε όσες Στοές και άλλα τεκτονικά ή παρατεκτονικά εργαστήρια επιθυμεί, ταυτοχρόνως* (αρχή της πολλαπλότητος των ενώσεων προσώπων, θετική ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι) ακόμη και εάν το απαγορεύει το καταστατικό μίας ή πλειόνων Στοών ή το/τα ομοσπονδιακό/ά καταστατικό/ά[436]. Τέκτων που εγγράφεται σε νέα Στοά δεν απεμπολεί την ιδιότητά του από μέλος της πρώτης, ούτε από τέτοια ενέργειά του συνάγεται σιωπηρή παραίτηση από την πρώτη[437].

Η μη αποδοχή προσώπου ως μέλους σε μία Στοά δεν αποτελεί δεδικασμένο ούτε αφεαυτού λόγο για την μη αποδοχή του σε άλλη[438].

---

434 Είμαστε της άποψης ότι απαιτείται απόφαση ΓΣ που λαμβάνεται κατά τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία και όχι απόφαση ΔΣ.

435 Grande Oriente d'Italia Di Palazzo Giustiniani κατά Ιταλίας 2/8/2001 (Μαργαρίτης Μ. - Η ΕΣΔΑ, μία συνοπτική ερμηνεία, 2019, σελ. 384).

436 Αρ. 12 Σ. Το καταστατικό μπορεί ωστόσο νόμιμα να απαγορεύει σε ένα φυσικό προσωπο που είναι μέλος πλειόνων Στοών να εμφανιστεί ως Αντιπρόσωπος πλειόνων σε ΓΣ, δηλ. να φέρει πολλαπλή ψήφο. Μπορεί όμως να εκλεγεί σε πλείονες, αλλά θα εκπροσωπήσει μόνο μία στη συγκεκριμένη ΓΣ. Στις ΗΠΑ δεν υπάρχει συναφής νομοθεσία οπότε ακολουθείται αντίθετη λύση και εφαρμόζεται ό,τι γράφει το καταστατικό, οπότε η διαγραφή μέλους λόγω του ότι ενεγράφη σε άλλη οργάνωση είναι νόμιμη. Η λύση όμως αυτή δεν έχει ως νομική βάση τη νομιμότητα του καταστατικού, αλλά το δικαίωμα του Δικαστηρίου να αρνηθεί να εκδώσει απόφαση επί της ουσίας (αρνησιδικία) με το επιχείρημα ότι δεν δικαιούται να υπεισέλθει στα εσωτερικά ζητήματα μίας Στοάς.

437 Ο κανόνας ισχύει και στις ΜΣ των Πολιτείων της Μασαχουσέτης και του Maine ήδη από το 1876, αν όχι και νωρίτερα.

438 Ακριβώς επειδή κάθε Στοά είναι αυτόνομη και κρίνει με τα δικά της κριτήρια. Δεν υπάρχει «απόρριψη από το τάγμα εν γένει», διότι «τάγμα» είναι, όπως έχουμε ήδη αναλύσει, μία αόριστη νομική έννοια και όχι μία οργανωμένη πρωτοβάθμια ένωση προσώ-

Η ιδιότητα του μέλους γεννά δικαιώματα και υποχρεώσεις από και προς τη Στοά, δεν δημιουργεί όμως έννομες σχέσεις μεταξύ των μελών-τεκτόνων[439].

Όπου σε διάφορα κείμενα συναντούμε την έκφραση «ο τέκτων τάδε ανήκει στη Στοά δείνα» ή «ο τέκτων τάδε εργάζεται στη Στοά δείνα», εννοούμε ότι το συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο είναι μέλος της συγκεκριμένης Στοάς.

Για την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους σε Στοά τα καταστατικά ρυθμίζουν τη διαδικασία εισδοχής. Η τελική (και καθοριστική) λήψη απόφασης συντελείται δια ψηφοφορίας από το αρμόδιο όργανο, το οποίο, όπως και κάθε μέλος του δεν υποχρεούται να δικαιολογεί την ψήφο του (θετική, αρνητική, λευκή, αποχή) ούτε το αποτέλεσμα μπορεί να εξαρτηθεί από την αιτιολόγηση ή μη της ψήφου προς συγκεκριμένη κατεύθυνση[440].

Εννοείται ότι στην ψηφοφορία, όπως σε κάθε ψηφοφορία, συμμετέχουν μόνο τα ενεργά μέλη της Στοάς και όχι τα επίτιμα ή οι τυχόν επισκέπτες ή εκπρόσωποι υπερκείμενης.

§16.1. Φυσικό πρόσωπο

Ο τέκτων[441] (mason, maçon), δηλαδή ο ελευθεροτέκτων (freemason, franc-maçon, freimaurer) είναι αποκλειστικά φυσικό πρόσωπο, όπως αυτό αναλύεται στο τρίτο κεφάλαιο του Αστικού μας Κώδικα (αρ. 34 επ. ΑΚ, που αναλύει τη γενική ικανότητα δικαίου) και το Σύνταγμα (αρ. 2§1, 4 και 5§1). Νομικά πρόσωπα (ή μορφώματα) δεν δύνανται να αποκτήσουν την ιδιότητα του τέκτονα, καθόσον η ιδιότητα αυτή συνδέεται με τον άνθρωπο, ως υποκείμενο του δικαίου, και την προσωπικότητά του.

πων. Έτσι είναι απολύτως λάθος -όπως συχνά συμβαίνει με τους συγγραφείς της αγγλοσαξωνικής τεκτονικής κουλτούρας- η αντίθετη άποψη του Paton (Freemasonry and its jurisprudence, 1872, σελ. 73).

439 Τούτο διότι η σχέση δεν είναι εταιρική.

440 Ρήτρα, όπως αυτή της ΜΣ Νέας Υόρκης, σύμφωνα με την οποία η αρνητική ψήφος πρέπει να δικαιολογείται, είναι απολύτως άκυρη. Ο ίδιος ο Mackey, που δεν ήταν νομικός, αν και όλο το αμερικανικό νομικό-τεκτονικό οικοδήμημα επηρρεάστηκε από αυτόν, ανέφερε το 1845 ότι *«ο αδελφός που καταψήφισε καλείται από το Σεβάσμιο για να παραθέσει τους λόγους της μέλαινας ψήφου του»* (Mackey, Lexicon, 1845, λήμμα ballot), ενώ στο μεταγενέστερο έργο του Jurisprudence of Freemasonry (εκδ. Blakemore 1953 σελ. 94) αναφέρει ότι *«Η Στοά δεν έχει δικαίωμα να γνωρίζει πώς ψήφισε έκαστο μέλος της»*. Καθόσον σήμερα η ψηφοφορίες γίνονται μυστικές, η όλη συζήτηση δεν έχει πια νόημα.

441 Εφεξής τέκτων, εννοώντας ελευθεροτέκτων.

§16.2. Φύλο

Ένας γνωστός «παραδοσιακός» τεκτονικός κανόνας είναι ότι απαγορεύεται στις γυναίκες να μυηθούν στον τεκτονισμό[442], άλλως να αιτηθούν να γίνουν μέλη σε Στοά. Ωστόσο ήδη πριν το 1774 υπήρχαν γυναικείες Στοές[443]. Θα δούμε ότι και αυτή η απαγόρευση, όσο «παραδοσιακή» και εάν είναι, δεν βρίσκει πλέον έρεισμα στο νόμο.

Σύμφωνα με το αρ. 4 του Συντάγματος, §1: *«Οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου»*. §2: *«Οι Έλληνες και οι Ελληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις»*. Δυνάμει του αρ. 25§1 Σ 2001 η προστασία της ισότητος μεταξύ των δύο φύλων εκτείνεται και στις ιδιωτικές τους σχέσεις, δηλαδή αφορά και ιδιωτικές οργανώσεις και συλλόγους, και φυσικά τις Στοές[444]. Ειδικότερον, μέχρι την αναθεώρηση του Συντάγματος του 2001, επιτρέπονταν εξαιρέσεις από τον κανόνα αλλά μόνο για αποχρώντες λόγους, στις περιπτώσεις που ορίζει ειδικά ο νόμος, και εφόσον οι εξαιρέσεις δεν είχαν ατομικό χαρακτήρα. Μετά την αναθεώρηση του 2001 δεν επιτρέπονται πλέον αποκλίσεις από τη γενική ισότητα των φύλων.

Σύμφωνα με το αρ. 1§IV του καταστατικού της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος *«Τα μέλη των Μεγάλων και των επί μέρους Στοών δέον να απαρτίζονται μόνον από άνδρας και αι Μεγάλαι Στοαί να μη διατηρούν δεσμούς με μεικτάς Στοάς ή Δυνάμεις αι οποίαι έχουν γυναίκας ως μέλη»*. Το αρ. 2§VII αναφέρει *«Ο Ελευθεροτεκτονισμός προσδέχεται άνδρας ελευθέρους και χρηστοήθεις, άνευ διακρίσεως φυλής, θρησκείας, εθνικότητος ή κοινωνικής τάξεως, αποβαίνων, ούτω, πυρήν ενώσεως αγαθών και ενάρετων ανδρών (...)»*. Το αρ. 4 αναφέρει: *«Ο Συμβολικός Ελευθεροτεκτονισμός αποτελείται εξ ανδρών κτησαμένων κανονικώς την ιδιότητα του Τέκτονος, ηνωμένων εις Στοάς, αίτινες εν τω συνόλω των αποτελούν την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος (...)»*. Το άρθρο αντικατοπτρίζει παλαιές τεκτονικές παραδόσεις και δεν λαμβάνει υπόψη τις Συνταγματικές επιταγές που τέθηκαν με το Σ 2001.

Το αρ. 1§IV ως άνω δεν είναι παρά μετάφραση του αρ. 4 των «οροσήμων» - Θεμελιακών Αρχών για την αναγνώριση των Μεγάλων Στοών που

---

442 Ήδη αναφέρεται στις 6/5/1686 σχετικά με Στοά υπό τη σύγχρονη έννοια σε γράμμα του John Locke (Paton C. - The origin of freemasonry, the 1717 theory exploded, ~1872, σελ. 17). Το ίδιο στα Συντάγματα του ‘Αντερσον του 1723.

443 Ειδική βιβλιογραφία: Lantoine A. - Hiram couronné d’épines 1926, τόμ. I, σελ. 60 και γενικότερα 31-244, Ragon J.-M. - Manuel complet de la maçonnerie d’adoption ou maçonnerie des dames, 1860, Thomas J. - La vraie maçonnerie d’adoption, 1787, σε CVDH 2(1980). 158.

444 Βλ. σε §21.2 για πλήρη ανάλυση της τριτενέργειας των διατάξεων του Συντάγματος με παραπομπές και νομολογία.

θέσπισε η Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Αγγλίας, την 4η Σεπτεμβρίου 1929: *«Ότι η Μεγάλη Στοά και οι ιδιαίτερες Στοές θα απαρτίζονται αποκλειστικά από άνδρες· και κάθε Μεγάλη Στοά δεν θα διατηρεί καμία Τεκτονική σχέση οποιασδήποτε φύσεως με μεικτές Στοές ή με σώματα που δέχονται γυναίκες ως μέλη»*.

Το ως άνω άρθρο αντιγράφει επακριβώς και η Εθνική Μεγάλη Στοά της Ελλάδος στο προοίμιο του καταστατικού της με τίτλο «βασικαί αρχαί δια την αναγνώρισιν Μεγάλων Στοών», όπως εγκρίθηκε στις 26/9/1987.

Από τις ανωτέρω καταστατικές διατάξεις, που έχουν διατηρηθεί αναλλοίωτες μέχρι σήμερα στην πράξη, γίνεται αντιληπτό ότι η Εθνική όπως και η Μεγάλη Στοάς της Ελλάδος δεν επιτρέπουν στις υπό την αιγίδα τους Στοές να δέχονται για μέλη γυναίκες. Δεν έχει υπάρξει μέχρι σήμερα εξαίρεση σε αυτό τον κανόνα. Η τεκτονική ισότητα κατά την παράδοση αφορά ισότητα μεταξύ ανδρών. Μάλιστα, πολλοί κατάλογοι οροθεσίων διευκρινίζουν ότι δεν γίνονται αποδεκτές όχι μόνο γυναίκες, αλλά και ευνούχοι, καθιστώντας ως κριτήριο εισδοχής και διατήρησης της ιδιότητος του μέλους την ύπαρξη του ανδρικού μορίου επί του ανδρικού σώματος (!). Φανταζόμαστε ότι οι γραφείς αυτών των οροθεσίων θα περιλάμβαναν και τα φυλομεταβατικά άτομα, εάν η ιατρική είχε φτάσει στο σημερινό επίπεδο. Εν τέλει, το κριτήριο μοίαζει ηθικό, και στα ηθικά κριτήρια των πρώτων τεκτόνων ήταν ο αποκλεισμός των γυναικών για ηθικούς λόγους[445]. Αυτή η κουλτούρα είναι αγγλο-αμερικάνικου τεκτονικού τύπου καθόσον το γαλλικό σύστημα είναι πιο ανεκτικό στην εισδοχή γυναικών.

Τίθεται ευλόγως λοιπόν το ερώτημα της νομιμότητος των εν λόγω άρθρων υπό το πρίσμα της σύγχρονης νομοθεσίας. Πράγματι, ασχέτως με την παράδοση, οι τεκτονικές οργανώσεις είναι πρωτίστως φιλοσοφικές και φιλανθρωπικές, οι σκοποί τους δηλαδή ουδόλως είναι ασύμβατοι με το γυναικείο φύλο, ούτε μπορούμε να φανταστούμε πώς η εισδοχή γυναικών θα προσέβαλε το καλώς εννοούμενο γενικό συμφέρον των ενώσεων.

Από την άλλη πλευρά, στην παρούσα κατάσταση αποδοχή γυναικών ως μελών Στοών υπό την αιγίδα «ανδρικών ομοσπονδιών» θα οδηγούσε κατά πάσα πιθανότητα στην μονομερή καταγγελία της (διμερούς) σύμβασης αλ-

445 Ιστορικά βέβαια, δικαιολογείται από τη δομή των κοινωνιών και τη φύση των οικοδομικών εργασιών, που ήταν κατ' εξοχήν, εξ όσων δυνάμεθα να γνωρίζουμε, ανδρικό προνόμιο, κάτι που και υπό τη σύγχρονη νομοθεσία θα ήταν επιτρεπτό (αρ. 116 Σ2001, αρ. 1§4 Πρόσθ. Πρωτοκ. 1988 στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη). Πλην όμως, οι σύγχρονες τεκτονικές οργανώσεις ουδεμία σχέση έχουν με επαγγελματικά συνδικάτα και συνδικαλιστικές οργανώσεις, διότι δεν εντάσσονται στους σκοπούς των εργατικά ή επαγγελματικά ζητήματα.

ληλοαναγνώρισης με αριθμό αλλοδαπών Μεγάλων Στοών, οι οποίες δεν συνάπτουν σύμφωνα φιλίας με τεκτονικές δυνάμεις που δέχονται γυναίκες.

Η διάκριση των δύο φύλων, *de lege ferenda masonica,* δεν μπορεί να αποτελεί τροχοπέδη στην εισδοχή μελών στις Στοές και εν γένει τεκτονικά εργαστήρια κάθε ομοσπονδίας. Η διάκριση δεν βρίσκει πια έρεισμα ούτε στην τεκτονική ιστορία του θεωρητικού τεκτονισμού ούτε στο νόμο. Ήδη δε, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι η τυχόν άρνηση εγγραφής λόγω καταστατικής απαγόρευσης[446] θα αποτελέσει παραβίαση της θετικής ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, με δικαίωμα της γυναίκας να απαιτήσει δικαστικά την καταδίκη της ανδρικής Στοάς σε εγγραφή και ανοχή σε προσέλευση σε όλες τις συνεδρίες (ad hoc ΜΠρΑθ 7074/2007 (αδημ.), ΑΠ 66/1982 ΝοΒ 30.1250, Σημαντήρας ΓενΑρχ §514 σελ. 325). Το μέλλον θα δείξει πώς θα εξελιχθεί ο θεσμός σε αυτό το ιδιόμορφο πεδίο. Σημειωτέον ωστόσο ότι όλο και περισσότερες ομοσπονδίες δέχονται γυναίκες. Θα αναφέρουμε μόνο το γεγονός ότι το 1774 η Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας επέτρεψε ίδρυση γυναικείων Στοών υπό την αιγίδα της, το 1776 χρειαζόταν η έγκριση δια ψήφου και των γυναικών πριν την εισδοχή νέων μελών, ενώ στις Στοές τύπου Cagliostro οι γυναίκες αντιμετωπίζονταν απολύτως ισοτίμως με τους άνδρες[447]. Στα τέλη του 19ου αιώνα οι γυναικείες Στοές υπολειτουργούν, ενώ το 1952 ιδρύεται η Μεγάλη Γυναικεία Στοά στη Γαλλία και το 1964 η Μεγάλη Γυναικεία Στοά της Ελβετίας. Η πρακτική εμπειρία βεβαιώνει ότι οι τεκτονικές εργασίες -είναι θεωρητικές, μην το ξεχνάμε- των γυναιακών είναι ποιοτικά ισότιμες εάν δεν ξεπερνούν αυτή των ανδρικών Στοών. Εν τω μεταξύ ήδη από το 1890 λειτουργούν μεικτές Στοές ενώ το 1894 ιδρύεται το Μεικτό Τεκτονικό Τάγμα «Το ανθρώπινο δίκαιο-Μεγάλη Στοά Συμβολική Σκωτική». Η αντίδραση της Μεγάλης Ανατολή της Γαλλίας ήταν να εκδόσει το 1896 διάταγμα που απαγορεύει στα μέλη των υπό την αιγίδα της Στοών να προσέρχονται σε μεικτές Στοές, επί ποινή διαγραφής, ενώ το 1909 εκδίδει έτερο διάταγμα, σύμφωνα με το οποίο τα μέλη των Στοών των υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Γαλλίας (GLF), τα οποία κατά τα άλλα έχουν δικαίωμα επισκεψιμότητος σε Στοές υπό την αιγίδα της Μεγάλης Ανατολής, πρέπει και αυτά να μην προσέρχονται σε μεικτές Στοές, άλλως θα αίρετο το δικαίωμά τους για αλληλοεπισκεψιμότητα με τις Στοές τις υπό την Μεγάλη

446 Στο πεδίο του εργατικού δικαίου, το αρ. 5§1 του Ν. 1414/1984 απαγορεύει τη διάκριση των φύλων ακόμη και με διάταξη εσωτερικού κανονισμού της επιχείρησης του εργοδότη (ΑΠ 214/2017 ΕΕργΔ 77.613).

447 Ιδιαίτερη ανάλυση για τις γυναίκες στον τεκτονισμό βλ. Lantoine A. - Hiram couronné d'épines 1926, 2 τόμοι.

Ανατολή[448]. Όλα αυτά τα παραθέσαμε για να αναδείξουμε το πόσο προβληματική και νομικά άτοπη είναι η κατάσταση άρνησης συμμετοχής σε γυναίκες σε τεκτονικές Στοές. Αποκορύφωμα του παραλογισμού που αναδεικνύει την προβληματική, αποτελεί το από 17/7/2018 ψήφισμα της Μεγάλη Στοά της Αγγλίας[449], που αντιστρέφει το νόημα των Αρχαίων Καθηκόντων, και πλέον άνδρας μυηθείς στον τεκτονισμό, ο οποίος αλλάζει εν συνεχεία φύλο, παραμένει τέκτων, όπως και γυναίκα, η οποία γίνεται άνδρας, μπορεί να αιτηθεί την εισδοχή, όταν, παράλληλα, συνεχίζει να απαγορεύεται αυστηρά η μύηση γυναικών[450]. Η απόφαση αυτή καθιστά «irregular» τη Μεγάλη Στοά της Αγγλίας, αυτής δηλαδή της Μεγάλης Στοάς που επιβάλλει στις άλλες τη «regularity» ως όρο αναγνώρισης, αναδεικνύοντας αυτό που είχαμε υποστηρίξει από καιρό: ότι ο κανόνας της κανονικότητας είναι ένας ακόμη τεκτονικός μύθος.

§16.3. Κριτήριο φυλής, θρησκείας, εθνικότητος ή κοινωνικής τάξεως

Το αρ. 2§VII του καταστατικού της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος αναφέρει *«Ο Ελευθεροτεκτονισμός προσδέχεται άνδρας ελευθέρους και χρηστοήθεις, άνευ διακρίσεως φυλής, θρησκείας, εθνικότητος ή κοινωνικής τάξεως (...)»* και επομένως γίνονται δεκτοί (και στην πράξη, τουλάχιστον στην Ελλάδα) άνδρες κάθε φυλής, θρησκείας, εθνικότητος και κοινωνικής τάξεως. Η διάταξη είναι σύμφωνη με τα αρ. 4 §§1,7, 5 §§1-2, 12, 13[451] του Συντάγματος.

Στην Εθνική Μεγάλη Στοά της Ελλάδος δεν υπάρχει ρητή καταστατική διάταξη, αλλά δεν έχει παρατηρηθεί φαινόμενο διάκρισης βάσει των ανωτέρω κριτηρίων.

Ήδη στη Γαλλία το πρώτο άρθρο του συντάγματος ανέφερε ότι η Γαλλία εγγυάται την «ισότητα ενώπιον του νόμου για όλους τους πολίτες, ανεξαρτή-

448 Lantoine A. - Histoire de la franc-maçonnerie I, 2η εκδ. 1927 σελ. 385.

449 Ψήφισμα της 17/7/2018, «σε συμφωνία με το νομοθέτημα Gender Recognition Act of 2004 και την Equality Act of του 2010». 'Ετσι εκλαμβάνει η UGLE την ισότητα των δύο φύλων. Καθ' υμάς γελοιότητες, που επιλύονται με την αποδοχή, απλά, όλων των αξιόλογων ανθρώπων στις Στοές.

450 Τον παραλογισμό αυτό καυτηρίασε το γνωστό τεκτονικό ιστολόγιο "Ελληνικό Τεκτονικό Forum" (tekton33.blogspot.com) και εν συνεχεία πολλές εφημερίδες. Κάποια είχε ως τίτλο του σχετικού άρθρου «Η Μεγάλη Στοά της Αγγλίας δέχεται πλέον γυναίκες ... μόνο αν ήταν πρώτα άνδρες».

451 Ειδικά για τη θρησκεία, η απόλαυση της τεκτονικής ιδιότητος δεν μπορεί να εξαρτηθεί από τις θρησκευτικές πεποιθήσεις (Μάνεσης Αρ. - Συνταγματικά δικαιώματα α'-ατομικές ελευθερίες δ' έκδ. 1980 σελ. 252).

των καταγωγής, φυλής ή θρησκείας», ενώ πλέον μετά την πρόσφατη τροποποίηση αναφέρει «ανεξάρτητα από το φύλο, την προέλευσή τους ή τη θρησκεία τους» καταργώντας πλήρως τον όρο «φυλή»[452], ούτος ων πλέον άνευ αντικειμένου.

Στις ΗΠΑ ωστόσο οι φυλές παίζουν ακόμη ρόλο στον τεκτονισμό. Οι νέγροι έχουν δημιουργήσει δικές τους Μεγάλες Στοές, ονομαζόμενες Prince Hall Grand Lodges, αφού οι λευκοί δεν τους δέχονται ως μέλη. Η Αμερικάνικη αυτή ιδιαιτερότητα της φυλής (χρώματος δέρματος) έχει οδηγήσει τη νομολογία σε αστείες για την δική μας λογική λύσεις, σε πολλές τεκτονικές υποθέσεις. Ακόμη και σήμερα -και το φαινόμενο δεν φαίνεται να αλλάζει εύκολα- λειτουργούν παράλληλες Στοές και Μεγάλες Στοές για λευκούς και νέγρους[453], όπως και Ύπατα Συμβούλια και φιλοσοφικά εργαστήρια.

Το ζήτημα της παιδείας είναι ακόμη πιο ευαίσθητο, αφού δεν υπάρχουν σαφή κριτήρια περί παιδείας «επαρκούς» στα καταστατικά. Με δεδομένο δε ότι ο τεκτονισμός δέχεται άνθρωπους κάθε τάξεως και διδάσκει την ανοχή, εν τέλει δεν υπάρχει κριτήριο παιδείας ή μορφώσεως στην πράξη. Βλ. σε §16.6.

Το αυτό ισχύει για τις εθνικότητες και τα θρησκευτικά πιστεύω των υποψηφίων μελών.

§16.4. Ηλικία

§16.4.1. Η Ηλικία ως κριτήριο εισδοχής

Αναφορικά με την ηλικιακή προϋπόθεση εισδοχής στον τεκτονισμό, τα διάφορα τεκτονικά Συντάγματα ή Κανονισμοί, όπως συνήθως αποκαλούνται, διαφέρουν ελαφρώς. Αν και το ζήτημα έχει μικρή πρακτική σημασία σήμερα, καθόσον είναι σπάνιο φαινόμενο να «κρούουν τη θύρα» άτομα νεαρής ηλικίας, το ζήτημα έχει ενδιαφέρον από νομικής απόψεως.

Κατ' αρχήν, σύμφωνα με το αρ. 7 ΑΚ, *«η ικανότητα για δικαιοπραξία ρυθμίζεται από το δίκαιο της ιθαγένειας»*. Αυτό σημαίνει ότι η ικανότητα της αποκτήσεως της ιδιότητας του τέκτονος, συνδεομένη με την ιθαγένεια του κάθε ατόμου, θα καθορίζεται από την τελευταία ανεξαρτήτως του τόπου κατοικίας ή διαμονής του τέκτονα. Η ιδιωτικού διεθνούς δικαίου (ΙΔΔ) διάταξη αυτή υπερισχύει των καταστατικών προβλέψεων του τεκτονισμού. Για

452 Τροποποίηση της 27ης Ιουνίου 2018.

453 Grimshaw W. H. - History of freemasonry among the colored people in north America, 1903, Voorhis - Negro masonry in the United States, 1939, Davis H. - A history of freemasonry among Negroes in America, 1946.

παράδειγμα, το καταστατικό μίας Στοάς θέτει ως κανόνα εισδοχής την ενηλικίωση. Αυτή ορίζεται στην Ελλάδα ως το 18ο έτος ενώ σε άλλη χώρα στο 21ο. Αλλοδαπός του οποίου το Κράτος καταγωγής θεσπίζει ως έτος ενηλικίωσης το 21ο έτος δεν μπορεί να γίνει τέκτων στην Ελληνική Στοά. Ο κανόνας ισχύει και στον τεκτονισμό καθόσον τα τεκτονικά μορφώματα δεν μπορούν να έχουν σκοπούς, ή μέσα προς επίτευξη του καταστατικού σκοπού, που να αντίκεινται σε κανόνες δημοσίας τάξεως, την εφαρμογή των οποίων δεν μπορεί να αποκλείσει η ιδιωτική βούληση (ΑΠ 3/2012, Πλήρης Ολομέλεια ΕλΔ 2012.942).

Για τους έλληνες, το αρ. 127 ΑΚ αναφέρει ότι *«όποιος έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του (ενήλικος) είναι ικανός για κάθε δικαιοπραξία»*. Η διάταξη είναι αναγκαστικού δικαίου, οπότε δε χωρούν αντίθετες συμφωνίες ή παραίτηση[454]. Το 18ο έτος θεσπίστηκε ως το έτος που το άτομο διαθέτει πλέον απεριόριστη πνευματική ωριμότητα που του επιτρέπει τη συνειδητοποίηση των εννόμων συνεπειών των πράξεών του[455]. Στο προϊσχύσαν δίκαιο (πριν την έκδοση του Π.Δ. 456 της 17/24 Οκτ.1984, ΦΕΚ Α'164), το έτος αυτό ήταν το εικοστό πρώτο[456]. Αυτός ο κανόνας (3Χ7=) 21 διατηρήθηκε σήμερα στος Στοές, ως ελάχιστο όριο ηλικίας για την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους. Επικαλούμενος τις ταχείες εξελίξεις της κοινωνίας, ο νομοθέτης υποβίβασε την ηλικία «απεριόριστης πνευματικής ωριμότητας» και πλήρους δικαιοπρακτικής ικανότητας στο 18ο έτος. Σε άλλες χώρες, η διάταξη είναι ενδοτικού δικαίου. Στη Σκωτία λόγου χάρη, όπου ο σύγχρονος τεκτονισμός λειτουργεί αδιαλείπτως από το 1725 (η παλαιότερη Μεγάλη Στοά του κόσμου με αδιάλειπτη λειτουργία), η ενηλικίωση δεν είναι το καθοριστικό στοιχείο για την ικανότητα προς δικαιοπραξία. Καθοριστικό στοιχείο είναι η ικανότητα γενικής κατανοήσεως μίας αστικής καταστάσεως, ικανότητα που τεκμαίρεται ότι το άτομο διαθέτει από το 12ο έτος της ηλικίας του[457].

---

454 *Βαρελά σε ΣΕΑΚ* (Σύντομη Ερμηνεία Αστικού Κώδικα) Απ. Γεωργιάδη, σημ. 10 υπό αρ. 127, ΕρμΑΚ αρ. 127 §10.

455 Παν. Ζέπος σε ΕρμΑΚ, §2 υπό αρ. 127.

456 Κατά τους εσωτεριστές ο αριθμός αυτός δεν ήταν αυθαίρετα εκτιμημένος και προέρχεται από τα αρχαία (ελληνικά) μυστήρια, απαιτώντας για τη στοιχειώδη ενηλικίωση την τριαδική (3) υπόσταση του παρθένου ανθρωπίνου αριθμού επτά (7), ήτοι απαιτείτο η διάβαση και η περάτωση και του τρίτου σταδίου, δηλαδή και της εφηβικής ηλικίας (3Χ7=21). Περισσότερα σε Πέτρο Γράβιγγερ – Ο πυθαγόρας και η μυστική διδασκαλία του πυθαγορισμού, 1975, επανεκδ. 1998, κεφ. 2ο, Allendy R. - Le symbolisme des nombres, 2η εκδ. 1948, επίσης Ghyka Matila - Esthétique des proportions dans la nature et dans les arts, 1927.

457 Sec. 2(4A-4B) Age of Legal Capacity (Scotland) Act 1991 (Age of Legal Capacity (Scotland) Act 1991 (c. 50).

Εκεί όμως, η διάταξη μοιάζει να είναι «ενδοτικού» δικαίου και υπερισχύει στον τεκτονισμό η καταστατική πρόβλεψη, η οποία εν προκειμένω είναι το 21ο έτος, πλην εξαιρέσεων που μπορεί να επιτρέψει ο Σκώτος Μεγάλος Διδάσκαλος. Τα ίδια ισχύουν στην Ιρλανδία. Στην Ελλάδα πάντως το Σύνταγμα δεν απαιτεί ενηλικίωση για την απόλαυση του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι και συνεπώς καταστατική πρόβλεψη σύμφωνα με την οποία θα γίνονταν δεκτοί ως τέκτονες ανήλικοι, είναι νόμιμη[458], ιδίως πάνω από μία ηλικία στοιχειώδους ωριμότητος. Στη Γαλλία ήδη από το 1801 μαθητής τέκτων μπορούσε να γίνει κανείς και πριν το 18ο έτος του, όχι όμως εταίρος, πριν το 23ο έτος[459].

Σύμφωνα με το αρ. 157 του Καταστατικού Χάρτη της Ηνωμένης Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας, *«κανένα άτομο δεν μπορεί να γίνει τέκτων όσο είναι κάτω των 21 ετών, εκτός αν λάβει άδεια από το Μεγάλο Διδάσκαλο ή τον Περιφερειακό Μεγάλο Διδάσκαλο»*[460]. Αυτά τα «εκτος εάν...», καταστατικά προβλεπόμενες δηλαδή εξαιρέσεις, φαίνεται ότι επιτρέπονται στο αγγλοσαξωνικό δίκαιο, όχι όμως στο Ελληνικό.

Ομοίως το αρ. 157 της Εθνικής Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος αναφέρει *«ουδείς δύναται να καταστή Τέκτων, ειμή μόνον εάν έχη συμπεπληρωμένον το 21ον έτος της ηλικίας του, εκτός εάν παρασχεθή ειδική άδεια του Μεγάλου Διδασκάλου ή του Επαρχιακού Μεγάλου Διδασκάλου»*[461].

Ο Καταστατικός Χάρτης της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος αναφέρει: *«Για να γίνει τις δεκτός ως Τέκτων εις Στοάν (...) υπό την προϋπόθεσιν ότι άγει ηλικίαν τουλάχιστον 23 ετών, ή 21 ετών, εάν είναι υιός Τέκτονος, ή 18 ετών, εάν είναι Λυκιδεύς*[462] *(...)»*[463].

---

458 Μάνεσης Αρ. - Συνταγματικά δικαιώματα α΄ - ατομικές ελευθερίες δ΄ έκδ. 1980 σελ. 44.

459 Le régulateur du maçon σε Mollier Pierre - Les grades symboliques du rite français histoire et textes fondateurs: Le régulateur du maçon, 2018, σελ. 207.

460 United Grand Lodge of England, Constitutions, 1960. Το ίδιο ακριβώς αναφέρουν και τα παλαιά Συντάγματα της Αγγλίας: βλ. Constitutions of Free and Accepted Masons, 1841, σελ. 85 (κεφ. Processing Members, §3).

461 Εθνική Μεγάλη Στοά της Ελλάδος, Γενικοί Νόμοι και Κανονισμοί, εκδ. 2014.

462 Ο Λυκιδεύς (νεογνόν λύκου, λυκόπουλο=louveteau στα γαλλικά, lewis στα αγγλικά που σημαίνει ο μεταλλικός σύνδεσμος μεταξύ δύο λίθων). Περισσότερα σε Macoy Robert [& George Oliver] General History, Cyclopedia and Dictionary of Freemasonry containing an elaborate account of the rise and progress of Freemasonry and its kindred associations – ancient and modern Illustrated with upward of 300 engravings, 1869, λήμμα lewis.

463 Αρ. 13 Καταστατικού Χάρτη εκδ. 2013 (εφεξής ΚΧ ΜΣΤΕ) και αρ. 197-198 του Γενικού Κανονισμού της ΜΣΤΕ εκδ. 2014 (εφεξής ΓΚ ΜΣΤΕ) και είναι ένα ανήλικο αγόρι, ηλικία από 12 μέχρι και 15 ετών συμπληρωμένων, τέκνο τέκτονος ή μη, που μπορεί να τύχει «τεκτονικής αγωγής» με την άδεια των γονέων του.

Το αρ. 6 της Γαληνοτάτης Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος θέτει ως ελάχιστο όριο ηλικίας τα 25 έτη.

Από τα παραπάνω κείμενα, παρατηρούμε ότι ο τεκτονισμός θέτει τον ηλικιακό παράγοντα ως «ποιοτικό» κριτήριο εισδοχής (ζήτημα πνευματικής ωριμότητος;) και γι' αυτό θέτει τούτο άνω του νόμιμου ορίου της πλήρους δικαιοπρακτικής ικανότητος. Θεωρεί προφανώς, ότι ένα πρόσωπο που μόλις ενηλικιώθηκε δεν έχει ακόμη την ωριμότητα, ούτε τα προσόντα (βλ. κατωτέρω) για να καταστεί τέκτων. Εξαίρεση στη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος αποτελεί ο υιός τέκτονος, που μπορεί να γίνει δεκτός από τα 21 αλλά και ο αποκαλούμενος «λυκιδεύς» εκείνος που έχει λάβει τεκτονική αγωγή σε ηλικία 12 έως 15 ετών, οπότε θεωρείται ικανός ήδη από τα 18.

Η συνταγματικότητα του ελάχιστου ηλικιακού ορίου εισδοχής των τεκτονικών συνταγμάτων είναι κατά την άποψή μας αμφισβητήσιμη. Διότι ναι μεν ένα καταστικό μπορεί να θέτει ορισμένες προϋποθέσεις, αρνητικές ή θετικές, βάσει βέβαια αντικειμενικών, απρόσωπων και γενικών κριτηρίων (όπως φύλου, επαγγέλματος, ειδικής μόρφωσης, κατοικίας, θρησκεύματος), όμως αυτά πρέπει να δικαιολογούνται από μία αποδεικτέα ανάγκη παρέκκλισης από τον κανόνα. Πλην όμως, το αρ. 127 ΑΚ είναι αναγκαστικού δικαίου, όποτε κάθε παρέκκλιση απαγορεύεται. Συνεπώς η απόκκλιση θα πρέπει να θεωρηθεί αντισυνταγματική (αρ. 4 Σ)[464]. Ως θετέο τεκτονικό κανόνα, θεωρώ ότι το ηλικιακό κριτήριο πρέπει να συνάδει με την ηλικία που ο εκάστοτε νομοθέτης θεωρεί ως ηλικία ενηλικότητος και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να γίνεται διάκριση καταγωγής ή όχι εκ τέκτονος (αδιαφόρως βέβαια εάν είναι τέκτων εκ πατρικής ή μητρικής γραμμής) διότι αυτό παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης του ανθρώπου και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας που επιβάλλεται από το εν ισχύ Σύνταγμα (4§1, 5§1) όπως ίσχυε ήδη από παλαιά[465].

Συνεπώς, αίτηση εισδοχής προσώπου σε Στοά, δεν μπορεί να απορριφθεί με την αιτιολογία ελλείψεως ελαχίστου όριου ηλικίας, μόνο νόμιμο ων αυτό της ενηλικίωσης.

Περαιτέρω η διαφοροποίηση ελαχίστου ηλικίας για την εισδοχή, προερ-

---

464 Δεν συμφωνούμε με την άποψη του Κρητικού (Δίκαιο σωματείων και συνδικαλιστικών οργανώσεων, 1984, σελ. 129), που παραπέμπει στην ΕρμΑΚ, αρ. 80 σημ.16, που αναφέρει επιτρεπτό το εκ του καταστατικού ηλικιακό κριτήριο, για την είσοδο σε μία ένωση προσώπων. Αντιθέτως συμφωνούμε με το επιτρεπτό της καταστατικής πρόβλεψης μή υπέρβασης ορισμένης -μέγιστης- ηλικίας. Τούτο διότι η ΑΚ 127 ομιλεί για όριο ενηλικίωσης και όχι όριο γήρανσης που θα συνεπάγετο δικαιοπρακτική ανικανότητα.

465 Το Σύνταγμα της Επιδαύρου (1822), άρθρο γ΄, ορίζει: *«Όλοι οι Έλληνες εισίν όμοιοι ενώπιον των νόμων άνευ τινός εξαιρέσεως, ή βαθμού, ή κλάσεως, ή αξιώματος»*.

χόμενη εκ διακρίσεως καταγωγής (*«εάν είναι υιός Τέκτονος»*), ή προηγούμενης εμπειρίας (*«άν είναι Λυκιδεύς»*) είναι απαγορευμένη από το νόμο (αρ. 4§§1 και 7 Σ1975/2001, ΣτΕ 2439/1977) και από την τεκτονική αρχή της ισότητος που θέτουν όλοι οι κατάλογοι οροθεσίων. Το όριο ηλικίας πρέπει να είναι το ίδιο για όλους τους υποψηφίους.

§16.4.2. Η ηλικία ως κριτήριο απόκτησης τεκτονικού αξιώματος

Αφορμή ανάλυσης της οικείας παραγράφου απετέλεσε το αρ. 74 του Γενικού Κανονισμού της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος το οποίο αναφέρει *«Ινα εκλεγεί τις Σεβάσμιος, πρέπει: α) να έχη ηλικίαν τριάκοντα πέντε ετών συμπεπληρωμένων (...)»*[466].

Σε κανένα άλλο καταστατικό κείμενο, για κανένα άλλο λόγο, αναφορικά με Στοά ή Μεγάλη Στοά, δεν τίθεται ηλικιακό κριτήριο για την απόκτηση διοικητικού αξιώματος. Ούτε υπάρχει ειδική νομοθετική διάταξη, όπως για τους βουλευτές, καθόσον οι τεκτονικές ενώσεις προσώπων δεν είναι παρά απλά σωματεία.

Η νομιμότης του ηλικιακού αυτού κριτηρίου, εφόσον τηρηθεί από μία Στοά, είναι λίαν αμφισβητήσιμη. Κατ'αρχήν, ουδόλως αιτιολογείται στο καταστατικό ο λόγος ο οποίος να δικαιολογεί αντικειμενικά αυτό τον περιορισμό και την αποστέρηση δικαίωματος εκλέγεσθαι σε νεαρότερα άτομα. Περαιτέρω, τίθεται το ερώτημα τί θα συμβεί εάν κανένα πρόσωπο άνω των 36 ετών δεν επιθυμεί (ή δεν υπάρχει) να θέσει υποψηφιότητα για πρόεδρος Στοάς. Θα επέρχεται ακυρωσία με κίνδυνο να επέλθει έλλειψη διοίκησης λόγω εκλογής μη δικαιουμένου προσώπου; Και πώς θα αναπληρωθεί το κενό; Εάν αντίθετα λόγω ειδικών συνθηκών θεωρηθεί νόμιμη η εκλογή νεωτέρου προσώπου, αυτό δεν αποτελέσει άνιση μεταχείριση ως προς τις άλλες Στοές οι οποίες τηρούν τον περιορισμό; Και πώς θα απαντήσει ένα Δικαστήριο, εάν ένας υποψήφιος λ.χ. 34 ετών δεν γίνει δεκτός για υποψήφιος και αποφασίσει να καταφύγει στη Δικαιοσύνη προσβάλλοντας τις αρχαιρεσίες;

Όμως η επιβολή ελάχιστου όριου ηλικίας για τα τεθεί υποψηφιότητα για Σεβάσμιος δημιουργεί έμμεσα και ένα άλλο πρόβλημα στο σύστημα της ΜΣΤΕ. Σύμφωνα με το αρ. 33 του εν ισχύ καταστατικού της Μεγάλης Στοάς, *«Η εκλογή των Μελών το Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς διενεργείται υπό της Γενικής Συνελεύσεως δια μυστικής ψηφοφορίας. Οι υποψήφιοι προς εκλογήν, δέον να είναι μέλη της Γενικής Συνελεύσεως, να έχουν χρηματίσει Σεβάσμιοι Στοάς, τελούσης υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στόας της Ελλάδος*

466 Αρ. 74 του Γενικού Κανονισμού της ΜΣΤΕ (εφεξής ΓΚ ΜΣΤΕ), εκδ. 2009, για το Σεβάσμιο, δηλαδή τον Πρόεδρο της Στοάς.

και να μη έχουν ελεχθή πειθαρχικώς δια στερήσεως των τεκτονικών δlκαιωμάτων και λειτουργημάτων αυτών δι' αμετακλήτου αποφάσεως».

Με το άρθρο αυτό, ομοίως αμφισβητούμενης νομιμότητος (βλ. §26.1.4) είναι αδύνατον να θέσει κανείς υποψηφιότητα για μέλος ΔΣ της Μεγάλης Στοάς πριν την ελάχιστη ηλικία των 38 ετών (καθόσον η Σεβασμία είναι διετής), εάν ήθελε υποτεθεί ότι η φράση *«να έχουν χρηματίσει Σεβάσμιοι Στοάς»* υποδηλώνει την περάτωση μίας πλήρους διετούς θητείας (αμφισβητείται: βλ. §26.1.4), ή πριν την ελάχιστη ηλικία των 36 ετών υπό την αντίθετη ερμηνεία. Κάτι τέτοιο όμως αποστερεί αδικαιολόγητα από πρόσωπα μικρότερης ηλικίας του δικαιώματος εκλέγεσθαι ως ΔΣ της Μεγάλης Στοάς (και του Τεκτονικού Ιδρύματος: βλ. §49.1). Διότι η πράξη έχει αναδείξει ότι η ηλικία δεν αποτελεί κριτήριο τεκτονικής ωριμότητος και γηραιότερα πρόσωπα ουδόλως πέτυχαν καλύτερα την ευόδωση των τεκτονικών σκοπών. Η διάταξη έρχεται μάλιστα σε πλήρη αντίθεση με τη διεθνή και ελληνική ιστορία: οι επιφανέστεροι διοικητές τεκτονικών σωμάτων ήταν νεαρής ηλικίας[467].

§16.4.3. Η ηλικία ως κριτήριο (μη) διατήρησης τεκτονικού αξιώματος

Δεν υπάρχει μέγιστο όριο ηλικίας (φυσιολογικής ή «τεκτονικής») μετά το πέρας του οποίου να απόλλυται ένα διοικητικό αξίωμα. Μοναδική εξαίρεση υπάρχει σε μία μεταβατική διάταξη του εσωτερικού κανονισμού του Υπάτου Συμβουλίου, που αναφέρει το 75ο έτος (κανονισμοί Υπάτου Συμβουλίου του 2006), η οποία όμως δεν έχει μέχρι σήμερα εφαρμοσθεί στην πράξη και έμεινε γράμμα κενό.

§16.5. Το κριτήριο της ιδιότητος μέλους σε άλλη τεκτονική ένωση προσώπων

Θα δούμε ότι η λήψη μίας «μυήσεως» αποτελεί προϋπόθεση για μύηση σε «ανώτερο βαθμό». Έτσι, η μύηση σε ένα βαθμό αποκτά νομική σημασία, υπό την έννοια ότι δημιουργεί το απαραίτητο προηγούμενο (προϋπόθεση) για να γίνει ή όχι αποδεκτή η μύηση σε επόμενο τεκτονικό βαθμό, και συνήθως και η εγγραφή σε επιγενόμενη τεκτονική ένωση προσώπων. Η μύηση ωστόσο δεν συνδέεται με την ιδιότητα του μέλους σε συγκεκριμένη ένω-

467 Ο πρώτος Μεγάλος Διδάσκαλος της ΜΣΤΕ ήταν 32 ετών (Legrand E. - Dossier Rhodocanakis, 1895, σελ. 92)· ο Μεγάλος Διδάσκαλος στην Αγγλία το 1718, ο George Payne, συντάκτης των κανονισμών των Σ1723, ήταν 33 ετών· ο Δούκας του Wharton, 5ος Μεγάλος Διδάσκαλος στην Αγγλία, ήταν 25 ετών, οπότε και δημοσίευσε τα Σ1723 κλπ.

ση προσώπων που λειτουργεί υπό τον συγκεκριμένο βαθμό. Έτσι, εφόσον λ.χ. ένας τέκτων έχει μυηθεί και συνεπώς κατέχει το βαθμό του διδασκάλου (τρίτος και ανώτατος βαθμός στη συμβολική Στοά), πληρεί το τυπικό κριτήριο για να αιτηθεί να μυηθεί (και να καταστεί μέλος) «Στοάς Τελειοποιήσεως» (4ος βαθμός στη βαθμίδα 33 βαθμών και 1ος στο επιγενόμενο σύστημα του Σκωτικού Τύπου), αντίστοιχα εφόσον κατέχει το βαθμό του εκλεκτού διδασκάλου του Κρυπτικού τεκτονισμού δικαιούται να αιτηθεί να γίνει δεκτός προς μύηση στις ιπποτικές τάξεις κ.ο.κ.

Με άλλα λόγια, δεν επιτρέπεται να απαιτεί τίποτε άλλο μία τεκτονική ένωση προσώπων στον αιτούμενο προς μύηση και εισδοχή, παρά την κατοχή της μύησης στον προηγούμενο βαθμό, όχι όμως και να είναι ή να παραμένει ενεργό μέλος της ένωσης του κατώτερου μυητικά βαθμού. Τούτου επιβάλλεται από την αρχή της αυτονομίας εκάστης ενώσεως (αρ. 43 Ν. 281/1914, για το οποίο θα μιλήσουμε εκτενώς σε άλλο κεφάλαιο). Διάταξη καταστατικού που εξαρτά τη συμμετοχή σε ένωση από τη βούληση τρίτου είναι άκυρη ως αντισυνταγματική (ΑΠ 1481/2002 ΕλΔ 45.810[468]).

Περαιτέρω, μία τεκτονική ένωση προσώπων, εφόσον το υποψήφιο μέλος πληροί τις γενικές προϋποθέσεις εισδοχής που θέτει ο νόμος και το καταστατικό, οφείλει να το δεχτεί ως μέλος της. Το καταστατικό πρέπει να παραθέτει με σαφήνεια του όρους εισόδου νέων μελών, καθόσον, εάν τούτο παρέχει δικαίωμα συμμετοχής σε όσους συγκεντρώνουν ορισμένες προϋποθέσεις, μετά από αίτηση, η εγγραφή είναι υποχρεωτική για την τεκτονική ένωση, διότι σε διαφορετική περίπτωση, ο αποκλεισμός προσβάλλει τη θετική ελευθερία του (ad hoc για τεκτονική ένωση προσώπων ΜΠρΑθ 7074/2007, αδημ., ΑΠ 66/1982 ΝοΒ 30.1250, Σημαντήρας ΓενΑρχ §514 σελ. 325[469])-βλ. όμως και §16.1. Στις προϋποθέσεις όμως αυτές δεν μπορεί να περιληφθεί όρος διατήρησης ιδιότητος μέλους και σε έτερη τεκτονική ή άλλη ένωση προσώπων ή την ταυτόχρονη υποχρεωτική εγγραφή και σε άλλη ένωση (ΑΠ 1481/2002 όπ.π.). Έτσι, ρήτρα τεκτονικού καταστατικού που θέτει ως όρο, εισδοχής ή διατήρησης της ιδιότητας μέλους σε μία τεκτονική ένωση προσώπων, τη διατήρηση της ιδιότητος του μέλους σε μία άλλη τεκτονική ένωση (συνήθως κατώτερου μυητικά βαθμού) είναι άκυρη

468 Το ίδιο ισχύει εάν καταστατική ρήτρα ή ρήτρα νόμου επιβάλλει τη συμμετοχή σε παράλληλη οργάνωση, υποχρεωτική εγγραφή σε έτερο σωματείο ή εγγραφή εξαρτώμενη από την κρίση της διοικητικής αρχής ή άδεια αυτής (ΣτΕ 3334/1975 σε Παραρά, Σύνταγμα-Corpus I σελ. 196).

469 Διαφορετική αντιμετώπιση στην ΠΠρΘεσ 1477/1972 (Αρμ 26.456), σύμφωνα με την οποία η εγγραφή νέου μέλους είναι υποχρεωτική για το σωματείο μόνο όταν το πρόσωπο [και mutatis mutandis η οντότητα] συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις του καταστατικού.

ως αντισυνταγματική και ως αντιβαίνουσα στην αρνητική ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι (ΑΚ 86, ΣτΕ 2235/1979 ΤοΣ 1980.182, ΟλΣτΕ 3198/1990 ΤοΣ 1990.468, ΟλΣτΕ 52/2008 ΕΔΔΔ 2008.127)[470], σύμφωνα με την οποία ουδείς μπορεί να υποχρεωθεί να είναι μέλος σε μία ένωση προσώπων εφόσον δεν το επιθυμεί (ή εφόσον έχει από αυτή διαγραφεί). Αντίστροφα, ουδείς δύναται να απωλέσει την ιδιότητα του μέλους σε μία ένωση προσώπων ούτε επιτρέπεται να του απορριφθεί η αίτηση εγγραφής σε αυτή, με την αιτιολογία ότι δεν είναι ενεργό μέλος μίας άλλης ένωσης ή, αντίστοιχα, επειδή έχει αποχωρήσει ή αποβληθεί από εκείνη (Δέλλιος σε ΣΕΑΚ, υπό αρ. 86, §2).

§16.6. Το ποιοτικό κριτήριο της προσωπικότητος του υποψηφίου

Το ποιοτικό, πρωτίστως του ήθους και του χαρακτήρος, δευτερευόντως του μορφωτικού επιπέδου, κριτήριο, θα έπρεπε να είναι το μοναδικό κριτήριο κατά την εξέταση της αίτησης των υποψηφίων μελών.

Τα περισσότερα καταστατικά ορίζουν ότι για να γίνει κανείς μέλος Στοάς πρέπει, σύμφωνα με την τεκτονική παράδοση, να είναι ελεύθερος και χρηστών ηθών. Ο όρος «ελεύθερος» (free, libre) είναι παλαιότατος και ανάγεται στην εποχή που η δουλεία ήταν νόμιμη. Μετά την κατάργηση της δουλείας ελεύθερος σήμαινε όποιος είχε ελεύθερο επάγγελμα, δεν τελούσε δηλ. σε σχέση εξαρτημένης εργασίας. Αυτή η προϋπόθεση δεν ισχύει πλέον και ως «ελεύθερος» νοείται ο ελεύθερος προκαταλήψεων, κακιών, ιδιοτελών προθέσεων, έγινε δηλαδή συνώνυμο του «χρηστών ηθών»[471].

Τα χρηστά ήθη (Σ 5, ΑΚ 178, 281) παρουσιάζονται εξαρχής στο παλαιότερο κείμενο του σύγχρονου ελευθεροτεκτονισμού ως προϋπόθεση εισδοχής. Το κείμενο αυτό αποκαλείται «Συντάγματα του Άντερσον», 1η έκδ. του 1723 και η αναφορά γίνεται στο πρώτο άρθρο των καθηκόντων του Ελευθεροτέκτονος, με τον άσχετο με το περιεχόμενο τίτλο «Σχετικά με το Θεό και τη Θρησκεία». Το άρθρο σηματοδοτεί την εμφάνιση του σύγχρονου τεκτο-

---

470 Παραβίαση της αρνητικής ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι αποτελεί και η υποχρεωτική εγγραφή σε τεκτονική οργάνωση. Τα τεκτονικά μορφώματα είναι «εθελοντικές οργανώσεις» (associations volontaires).

471 Η πρέπουσα τεκτονική χρηστοήθεια παρουσιάζεται με εξαιρετικό τρόπο στις αναλύσεις ιδίως των Γάλλων αναλυτών των τυπικών του 19ου αιώνος, όπως οι Chemin Dupontès, Jean Bapt. (Cours pratique de Franc-Maçonnerie, 1840-1846), Des Étangs (Œuvres maçonniques de N.-C. Des Étangs,... Mises en ordre, annotées et précédées d'une notice historique sur l'auteur par F.-D. Pillot, 1848), Ragon Jean-Marie (Cours philosophique et interprétatif des initiations anciennes et modernes, 1841) και άλλα, διαθέσιμα προς μελέτη στο Ελληνικό Τεκτονικό Ινστιτούτο.

νισμού, διατηρεί στον πυρήνα του τον ορισμό του Τέκτονος, οπότε το παραθέτουμε αυτολεξεί:

«Ο τέκτων είναι υποχρεωμένος εκ της συμπεριφοράς του, να υποτάσσεται στον ηθικό νόμο· και εάν κατανοεί καλώς της Τέχνη [τον ελευθεροτεκτονισμό], δεν θα είναι ποτέ ένας κουτός άθεος, ούτε ένας άθρησκος φιλελευθεριστής. Ωστόσο μολονότι στους αρχαίους χρόνους οι τέκτονες ήταν υποχρεωμένοι να ακολουθούν σε κάθε χώρα τη θρησκεία εκείνης της χώρας ή έθνους, όποια και να ήταν, ωστόσο τώρα είναι προσήκον μόνο να τους υποχρεώνουμε σε αυτή τη θρησκεία στην οποία όλοι οι άνθρωποι συμφωνούν, αφήνοντας τις ιδιαίτερες απόψεις εκάστου σε εκείνους· δηλαδή, να είναι καλοί Άνδρες και αληθείς, ή Άνδρες Τιμής και Ειλικρίνειας, οποιοιδήποτε τίτλοι ή πεποιθήσεις ενδεχομένως τους διακρίνουν. Έτσι ο Τεκτονισμός γίνεται το Κέντρο της Ενότητος, και το Μέσο της συνδιαλλαγής της αληθινής Φιλίας μεταξύ Ανθρώπων που θα είχαν παραμείνει σε αιώνια Απόσταση» [472]

Το αρ. 13 του καταστατικού της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος αναφέρεται και στο μορφωτικό στοιχείο, προσδίδοντάς του προβάδισμα έναντι του ηθι-

472 The Charges of a Free-Mason, 1723. Art. I: Concerning God and Religion. A Mason is obliged, by his Tenure, to obey the moral Law; and if he rightly understands the Art, he will never be a stupid Atheist, nor an irreligious Libertine. But though in ancient Times Masons were charged in every Country to be of the Religion of that Country or Nation, whatever it was, yet *'tis now thought more expedient only to oblige them to that Religion in which all Men agree, leaving their particular Opinions to themselves; that is, to be good Men and true, or Men of Honour and Honesty,* by whatever Denominations or Persuasions they may be distinguished; whereby Masonry becomes the Center of Union, and the Means of conciliating true Friendship among Persons that must have remained at a perpetual Distance. Το άρθρο αλλάζει σημαντικά το 1738 και αναφέρει «A mason is obliged by his Tenure to obey the moral Law, *as a true Noachida;* and if he rightly understands the Art, he will never be a stupid Atheist, nor an irreligious Libertin, nor act against his Conscience. In antient Times *the Christian* Masons were charged to comply with *the Christian* usages of each Country where thet travell'd or work'd: but Masonry being found in all Nations, even of divers Religions, they are now only charged to adhere to that Religion in which all men agree (leaving each Brother to his own particular opinions) that is, to be Good Men and True, Men of Honour and Honesty, by whatever Names, Religions or Persuasions they may be distinguish'd. *For they all agree in the 3 great Articles of Noah,* enough to preserve the cement of the Lodge. Thus Masonry is the Center of their Union and the happy Means of conciliating Persons that otherwise must have remain'd at a perpetual distance". Η Ιρλανδική έκδοση των Συνταγμάτων του 1730 αποφεύγει τα περί θρησκείας και αναφέρει στο αρ. 1: «A Mason is oblig'd by his Tenure, to obey the moral Law, and not to be a Stupid Atheist, nor an irreligious Libertine; that is: Masons are to be good Men and true, or Men of Honour and Honesty, by whatever Denominations or Persuasions they may be distinguis'd; whereby Masonry becomes the Center of Union, and the Means of conciliating true Friendship among Persons that must otherwise have remain'd at a perpetual distance».

κού, αλλά κατά τρόπο αόριστο: *«Για να γίνει τις δεκτός ως Τέκτων εις Στοάν (...) προαπαιτείται να είναι ελεύθερος, χρηστών ηθών, αμέμπτου διαγωγής, οικονομικής επάρκειας και, προ παντός, μορφώσεως ικανής, προς κατανόησιν των Τεκτονικών Διδαγμάτων και του σκοπού του Τεκτονισμού»*.

Το αντίστοιχο άρθρο της Εθνικής Μεγάλης Στοάς (157) αναφέρει μόνο *«Έκαστος υποψήφιος δέον όπως είναι άνθρωπος ελεύθερος και καλής μαρτυρίας»*[473].

Η ικανή μόρφωση που αναφέρεται στο οικείο άρθρο της Μεγάλης Στοάς δεν προσδιορίζεται με αντικειμενική σαφήνεια (τίτλος Πανεπιστημίου; αρκεί απολυτήριο Λυκείου; τί είδους μόρφωση; ποιά είναι η μόρφωση που καθιστά τον τέκτονα ικανό να κατανοήσει τα τεκτονικά διδάγματα και τον σκοπό του τεκτονισμού; Οι όροι είναι τόσο γενικοί που τείνουν να μην σημαίνουν τίποτε) και παρατηρείται να μην δίδεται προσοχή σε αυτό το κριτήριο, αφού σήμερα αρκετοί τέκτονες δεν είναι ιδιαίτερα υψηλού μορφωτικού επιπέδου κατά τη σύγχρονη αντίληψη.

Η άμεμπτος διαγωγή είναι επίσης μία ασαφής έννοια αφού κρίνεται υποκειμενικά, καθόσον ελλείπει η διασαφήνιση του ορισμού. Παραπέμπει σε υποδειγματική οικογενειακή ζωή; Σε ακεραιότητα χαρακτήρος κατά την εκτέλεση επαγγέλματος; Σε τέλεση πράξεων αγαθοεργίας ή κοινωνικής στήριξης; Σε μη τέλεση σημαντικών αξιοποίνων πράξεων (τουλάχιστον αυτών που συνδέονται με το ηθικό στοιχείο, όπως η απάτη, απειλή, υπεξαίρεση, πλαστογραφία, σωματική βία κλπ); Εν τέλει, αφού δεν ζητείται στον υποψήφιο απτή απόδειξη του έργου του, ή έστω αντίγραφο ποινικού μητρώου, ούτε πριν την εγγραφή σε Στοά ούτε σε τακτά χρονικά διαστήματα στη συνέχεια, μήπως καταλήγει γράμμα κενό;

Εάν πάλι αναφέρεται μόνο στη χρηστοήθεια, την οποία κάθε οργάνωση επιδιώκει, έχει τούτη ειδικό ορισμό στον τεκτονισμό; Τα χρηστά ήθη είναι οι κρατούσες αντιλήψεις του μέσου χρηστού και δίκαιου ανθρώπου ως προς το ποιά συμπεριφορά είναι η πρέπουσα, η ανταποκρινόμενη στις επιταγές της κοινωνικής ηθικής. Τα χρηστά ήθη δεν είναι κάτι σταθερό, αλλά μεταβάλλονται με το χρόνο. Συνεπώς είναι μία αόριστη νομική έννοια, την οποία έχει υπηρεσιακό καθήκον να εξειδικεύει κάθε φορά που γεννάται πρόβλημα το Δικαστήριο.

---

473 Το άρθρο είναι πιστή μετάφραση από το με ίδιο αριθμό άρθρο των εν ισχύ Constitutions της Ηνωμένης Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας: «Every candidate must be a free man, and in reputable circumstances". Στη Μεγάλη Στοά της Σκωτίας δεν υπάρχει ποιοτικό κριτήριο εισδοχής αναγραφόμενο ρητά σε κάποιο άρθρο, παρά μόνο στο αρ. 229, αναφέρεται ότι «τα μέλη του Σκωτικού Τάγματος πρέπει πάντοτε να ενεργούν με τα υψηλότερα πρότυπα ακεραιότητος και ορθότητος».

Δεν προβλέπεται λοιπόν στον τεκτονισμό συγκεκριμένο, σταθερό και αντικειμενικό, ποιοτικό κριτήριο (προσόν), για την εισδοχή σε Στοά, ούτε για τη διατήρηση της ιδιότητος του μέλους. Γι' αυτό και εν τέλει, αναπόφευκτα, γίνονται μέλη κάθε είδους άνθρωποι, εφόσον διαθέτουν τα ανωτέρω «προσόντα», δηλ. κάθε μορφωτικού επιπέδου, κάθε φιλοσοφικής προσέγγισης και ιδεολογίας, και οι τέκτονες πρέπει να συμβιώνουν «αδελφικά» με βάση τον τεκτονικό κανόνα της ανοχής (tolerance, tolérance).

§16.7. Οι τρεις (3) κατηγορίες μελών

Μέλη της Στοάς είναι το σύνολο των φυσικών προσώπων που εντάχθηκαν σε αυτή, αδιαφόρως του χρόνου εισδοχής (ιδρυτικά, νέα μέλη) ή της οικονομικής τους τακτοποίησης. Τα «επίτιμα μέλη» δεν είναι κατ' αρχήν μέλη της Στοάς αλλά τρίτοι, μέλη άλλων Στοών (δεν είθισται να δίδεται ο τίτλος σε μη τέκτονες), που με απόφαση της Στοάς λαμβάνουν τον τιμητικό τίτλο του «επιτίμου μέλους», συνήθως λόγω της προσφοράς τους προς κάποιο σκοπό. Υπό αυτό το πρίσμα η ιδιότητα του επιτίμου μέλους δεν επιφέρει ούτε δικαιώματα ούτε υποχρεώσεις σε αυτά.

Κατ' αρχήν όλα τα μέλη έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις (ΑΚ 89, ΑΠ 567/1993 ΕλΔ 1994.1367, ΠΠΙωαν 15/1986 Αρμ 1986.671, ΜΕφΑθ 521/2019 αδημ., Σεραφείμ ΣυνδΣωμΔ §115 σε 12η έκδ. 2018, Γεωργιάδης ΓενΑρχ §15 αρ. 19).

Στις ομοσπονδίες δεν νοείται να υπάρχουν κατηγορίες Στοών-μελών. Όλες οι Στοές είναι ίσες, όπως αναφέρερει και η πρόσφατη ΜΕφΑθ 521/2019 (αδημ.).

Λόγω του ενδοτικού χαρακτήρα του εδ. α΄ της ΑΚ 89, επιτρέπεται να υπάρχουν κατηγορίες μελών (όχι ατομικές παρεκκλίσεις) οι οποίες θα προβλέπονται είτε με όρους του καταστατικού με αντικειμενικά κριτήρια, είτε με τη συναίνεση εκείνων των μελών, σε βάρος της κατηγορίας των οποίων θα ισχύει η απόκκλιση (ΑΠ 137/1963 ΝοΒ 1963.926, ΜΠρΑθ 944/1995 ΕΕργΔ 1996.213). Δικαιώματα και υποχρεώσεις πρέπει ωστόσο να συμβαδίζουν διότι δεν επιτρέπεται καθιέρωση κατηγορίας μελών που θα έχουν μόνο υποχρεώσεις και όχι δικαιώματα (Δέλλιος σε ΣΕΑΚ υπό αρ. 89 §2).

Στο εδ. β΄ της ΑΚ 89 («ιδιαίτερα δικαιώματα απονέμονται ή αφαιρούνται με τη συναίνεση όλων μελών») διευκρινίζεται με ρήτρα δημοσίας τάξεως (Γεωργιάδης ΓενΑρχ §15 αρ. 19, Σεραφείμ ΣυνδΣωμΔ §115 σε 12η έκδ. 2018), ότι ούτε σε ειδική κατηγορία μελών δεν μπορούν να απονεμηθούν ιδιαίτερα δικαιώματα, εάν δεν υπάρχει ομόφωνη απόφαση όλων των μελών.

Αλλά και σε αυτή την περίπτωση, η απόφαση μπορεί να ανατραπεί με μεταγενέστερη απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως.

Στα *γενικά δικαιώματα* των μελών είναι το δικαίωμα συμμετοχής στην εσωτερική λειτουργία της Στοάς (εκλέγειν και εκλέγεσθαι), ψήφου, ενημέρωσης, χρήσης εγκαταστάσεων κλπ.

Στη (Συμβολική) Στοά, παγκοσμίως, υπάρχουν τρείς κατηγορίες μελών: μαθητής-εταίρος διδάσκαλος. Όλα τα μέλη καταβάλλουν την ίδια συνδρομή, αλλά οι δύο πρώτες κατηγορίες δεν έχουν, συνήθως, δικαίωμα ψήφου. Ας εξετάσουμε τη νομιμότητα της πρακτικής αυτής.

Μέλη Στοών υπό τη Μεγάλη Στοά επιχείρησαν -για λογαριασμό της, όπως προκύπτει από το πνεύμα της αίτησης- το 2007, να δημοσιεύσουν καταστατικό πρωτοβαθμίου σωματείου με την επωνυμία «Τεκτονική Αδελφότητα» και το δ.τ. «Μεγάλη Στοά της Ελλάδος». Στο καταστατικό, όλοι οι τέκτονες-μέλη όλων των Στοών θα γίνονταν (οιονεί αναγκαστικώς, παράνομο) μέλη του, δικαίωμα ψήφου όμως θα είχαν μόνο οι Αντιπρόσωποι των Στοών (όπως γίνεται δηλαδή στην ομοσπονδία Μεγάλη Στοά της Ελλάδος). Αυτό που επιχειρήθηκε να γίνει, ήταν να υποκαταστήσει το υπό ίδρυση σωματείο τη Μεγάλη Στοά (που στερούμενη νομικής προσωπικότητος δεν μπορεί να είναι φορέας περιουσίας), ώστε αφενός να αρχισει να αποκτά η Μεγάλη Στοά ακίνητη περιουσία (που δεν διαθέτει και δεν μπορεί να διαθέτει), αφετέρου να υπάρχει πειθαρχική εξουσία εφ' όλων των μελών (αφού το σωματείο θα ήταν πρωτοβάθμιο). Ταυτόχρονα όμως, οι διοικήσεις θα εκλέγονταν με ομοσπονδιακό σύστημα Αντιπροσώπων, εκλεγομένων από τις Στοές (οι οποίες στο συγκεκριμένο σενάριο δεν είναι ωστόσο μέλη του σωματείου), δίδοντας την εντύπωση ότι οι Αντιπρόσωποι είναι Αντιπρόσωποι των μελών (του σωματείου), δηλ. γεννώντας υποχρέωση αναγκαστικής δόσης πληρεξουσιότητος σε ειδική ομάδα μελών, εκ μέρους των μελών του σωματείου, αποκαλούμενα Αντιπρόσωποι (που και αυτό είναι άτοπο, διότι οι Αντιπρόσωποι είναι αιρετά όργανα και όχι ειδική κατηγορία μέλους). Παράλληλα, με τον τρόπο αυτό, η διοίκηση θα εκλέγονταν μόνο από μία μικρή μερίδα προσώπων, τους «Αντιπρόσωπους των Στοών», που αποτελούν πρακτικά περίπου το 8% των τεκτόνων-μελών των Στοών.

Η απόφαση-σταθμός για την ερμηνεία της ΑΚ 89, στα τεκτονικά και όχι μόνο ζητήματα είναι η **ΜΠρΑθ 1951/2008** (αδημ., ήδη τελεσίδικη, μνημονευόμενη συνοπτικά σε ΣΕΑΚ υπό αρ. 89 §2), η οποία εκτίθεται λόγω της σημασίας της ολόκληρη κατωτέρω:

«Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 89 ΑΚ, όλα τα μέλη του σωματείου έχουν ίσα δικαιώματα. Ιδιαίτερα δικαιώματα απονέμονται ή αφαιρούνται με τη συναίνεση όλων των μελών. Με την υπόψη διάταξη εισάγονται, ως προς

την ισοτιμία των μελών σωματείου, δύο κανόνες: α) ότι όλα τα μέλη του σωματείου έχουν ίσα δικαιώματα (εδ. α΄) και β) ότι ιδιαίτερα δικαιώματα, κατ' απόκλιση από τον πρώτο κανόνα, απονέμονται ή αφαιρούνται με τη συναίνεση όλων των μελών. Η ισοτιμία των δικαιωμάτων καταλαμβάνει και την ισοτιμία των υποχρεώσεων των μελών. Η απόκλιση από το θεμελιακό κανόνα της ισοτιμίας των μελών απαιτεί τη συνδρομή δύο προϋποθέσεων, την ουσιαστική, η οποία συνίσταται στην ύπαρξη του καλώς νοούμενου σωματειακού συμφέροντος, το οποίο δικαιολογεί τη διάσπαση του κανόνα και την καθιέρωση της ανισότητας, γι' αυτό πρέπει να είναι δικαιολογημένη αντικειμενικά και όχι αυθαίρετη, και την τυπική, η οποία συνίσταται, κατά το εδ. β΄, στη συναίνεση όλων των μελών. Προϋπόθεση, βέβαια, της απόκλισης συνιστά η μη ύπαρξη αντίθεσης στη διάταξη δημόσιας τάξης ή στα χρηστά ήθη. Περαιτέρω, ***η αρχή της ισότητας των δικαιωμάτων εφαρμογή έχει στα γενικά δικαιώματα που συνάπτονται με την ιδιότητα του μέλους και ανήκουν σε όλα τα μέλη κοινώς και απροσώπως.*** *Αναφέρονται στη συμμετοχή στην εσωτερική σωματειακή ζωή (π.χ. δικαίωμα ψήφου, εκλέγειν, εκλέγεσθαι κ.λ.π.) και στα ωφελήματα τα οποία παρέχονται κατά το σκοπό και το καταστατικό του σωματείου (π.χ. βοηθήματα, ιατρική περίθαλψη κ.λ.π.) (Βασ. Βαθρακοκοίλη, ΕΡΝΟΜΑΚ, τόμος Α΄, σελ. 451-453, Στ. Βλαστού, "Αστικά Σωματεία, Συνδικαλιστικές και Εργοδοτικές Οργανώσεις" έκδοση γ΄, σελ. 143-144). Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 95 ΑΚ, η διοίκηση συγκαλεί τη συνέλευση στις περιπτώσεις που ορίζει το καταστατικό ή κάθε φορά που επιβάλλεται από το συμφέρον του σωματείου. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, η Γενική Συνέλευση συγκαλείται υποχρεωτικά από τη διοίκηση του σωματείου και με απόφαση που λαμβάνει αυτή, στις οριζόμενες στο καταστατικό περιπτώσεις και σε κάθε άλλη περίπτωση που επιβάλλεται από το συμφέρον του σωματείου. Συνεπώς, η σύγκληση είναι παράτυπη εάν γίνει από Πρόεδρο Διοικητικού Συμβουλίου, χωρίς απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (Βασ. Βαθρακοκοίλη, ΕΡΝΟΜΑΚ, τόμος Α΄, έκδοση 2001, άρθρο 95, αρ. 1, 2 και 12). Τέλος, το δικαστήριο κατά την εκδίκαση της αίτησης αναγνώρισης σωματείου ελέγχει αυτεπαγγέλτως αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που θέτουν οι διατάξεις των άρθρων 78 επ. ΑΚ, διενεργεί δηλαδή έλεγχο νομιμότητας, και αν διαπιστωσει ότι το καταστατικό δεν περιέχει, έστω και έναν από τους υποχρεωτικούς όρους ή περιέχει όρο που είναι αντίθετος στο νόμο, πρέπει να απορρίψει τη σχετική αίτηση (ΜΠρΑθ 6587/2004, Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΝΟΜΟΣ, βλ. Αθ. Κρητικό σε Γεωργιάδη Σταθόπουλου ΑΚ, άρθρο 80 αρ. 12, Απ. Γεωργιάδη, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, έκδοση 1999, παρ. 15, σελ. 157, Βασ. Βαθρακακοίλη, Ερμηνεία - Νομολογία Αστικού Κώδικα, Τόμος Α΄, Γενικές Αρχές, 2001, άρθρο 80, σελ. 421 και Βασ. Μπρακατσουλα, Εκουσία Δι-*

καιοδοσία, 2006, σελ. 278). Στην προκείμενη περίπτωση, οι αιτούντες, με την υπό κρίση αίτησή τους, ζητούν να αναγνωριστεί και να εγγραφεί στο δημόσιο βιβλίο σωματείων, που τηρείται στο Δικαστήριο αυτό, το υπό σύσταση σωματείο με την επωνυμία "ΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ" και το διακριτικό τίτλο "ΜΕΓΑΛΗ ΣΤΟΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ", που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα. Η αίτηση παραδεκτώς φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας (άρθρα 1 περ. β΄, 739, 740 παρ. 1, 741 και 787 παρ. 1 ΚΠολΔ και 121 ΕισΝΑΚ) και είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 12 του Συντάγματος, 78, 79, 80, 81 και 105 παρ. 3 ΑΚ, η τελευταία των οποίων, για τη ταυτότητα του νομικού λόγου, εφαρμόζεται αναλόγως και επί αναγνωρίσεως σώμοτείου (ΑΠ 58/2006 ΕλλΔνη 2006.524), καθώς και των άρθρων 11 και 14 της "Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου" (Σύμβασης της Ρώμης), της 04.11.1950, η οποία κυρώθηκε με το Ν.Δ. 53/1974 (ΦΕΚ Α΄ 256/20-9-1974). Πρέπει επομένως, να ερευνηθεί περαίτέρω και ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα.

Οι αιτούντες προσκομίζουν, νομότυπα, ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, τα κάτωθι αποδεικτικά έγγραφα: 1) την από 28.12.2007 συστατική πράξη ίδρυσης σωματείου και εκλογής προσωρινού διοικητικού συμβουλίου, η οποία υπογράφεται σύμφωνα με το νόμο από τα ιδρυτικά του μέλη και περιέχει και πίνακα των ονομάτων των μελών της προσωρινής του διοίκησης, από τον οποίο προκύπτουν επαρκώς τα στοιχεία της ταυτότητάς τους, 2) το από 28.12.2007 καταστατικό του υπό σύσταση σωματείου που αποτελείται από 14 άρθρα, φέρει χρονολογία και υπογράφεται νόμιμα από τα ιδρυτικά του μέλη. Ειδικότερα, στο άρθρο 3 του προσκομισθέντος υπό έγκριση καταστατικού, που αφορά τα μέλη, τους όρους της εισόδου, αποχώρησης αυτών, αποβολής, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, ορίζεται ότι: "Τα μέλη του Σωματείου είναι τέκτονες ανήκοντες εις στοές που τελούν υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος και διακρίνονται σε: Ιδρυτικά, Τακτικά, Πάρεδρα και Επίτιμα: α) Ιδρυτικά μέλη είναι τα μέλη που συμμετέχουν στην ίδρυση του Σωματείου, και έχουν υπογράψει το παρόν Καταστατικό. β) Τακτικά μέλη θα αποτελέσουν όσοι διατελέσουν Πρόεδροι του Σωματείου αυτού, ο Μέγας Διδάσκαλος της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, οι πρώην Μεγάλοι Διδάσκαλοι της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος και οι ανά τριετία εκλεγόμενοι αντιπρόσωποι των Τεκτονικών Στοών και οι οποίοι εγκρίνονται με απόφαση του Δ.Σ... γ) Πάρεδρα μέλη είναι τα μέλη τα οποία εγγράφονται μετά από πρόταση δύο τουλάχιστον μελών και εγκρίνονται από το Διοικητικό Σμβούλιο. δ) Επίτιμα μέλη είναι τα μέλη που ανακηρύσσονται από τη ΓενικήΣυνέλευση, μετά από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου, γιατί προσέφεραν εξαιρετικές

υπηρεσίες για την προαγωγή των σκοπών του Σωματείου ...", ενώ περαιτέρω στις παραγράφους 5 και 6 του ιδίου ως άνω άρθρου ορίζεται ότι: "... 5) Οι Στοές, σύμφωνα με το άρθρο 66 του Γενικού Κανονισμού της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, ανά τριετία και μήνα Οκτώβριο, προβαίνουν εις την εκλογή των τριών αντιπροσώπων για τη Γενική Συνέλευση της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, εκ των ενεργών και Τακτικών Μελών αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 20 του Καταστατικού Χάρτη. Οι το πρώτον ιδρυόμενες Στοές εκλέγουν τους αντιπροσώπους αυτών κατά την πρώτη αυτών συνεδρία (άρθρο 5 παρ. 1 του Γενικού Κανονισμού). 6) Η Γενική Συνέλευση της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος είναι η υπέρτατη βουλευομένη Αρχή εις τη διοίκηση του Ελληνικού Ελευθεροτεκτονισμού (άρθρο 17 Καταστατικού Χάρτη), συγκροτείται από μέλη αυτοδικαίως μετέχοντα αυτής, ήτοι τον εν ενεργεία Μεγάλο Διδάσκαλο και τους διατελέσαντες Μεγάλους Διδασκάλους (άρθρα 18 και 19 του Καταστατικού Χάρτη), ως και από τους αιρετούς αντιπροσώπους των Στοών που εκλέγονται παρά πασών των Στοών υποχρεωτικώς, ανά τριετία, δια πλειοψηφίας και μυστικής ψηφοφορίας (άρθρο 20 Καταστατικού Χάρτη)". Τέλος, στο άρθρο 9 παρ. 1 του υπό έγκριση καταστατικού ορίζεται ότι: "Η Γενική Συνέλευση αποτελείται από το τακτικά μέλη αυτού". Όπως αποδεικνύεται από το προσκομισθέν καταστατικό του υπό σύσταση σωματείου, μέλη της Γενικής Συνελεύσεως αυτού δύνανται να αποτελέσουν μόνο τα τακτικά μέλη αυτού, ήτοι όσοι διατελέσουν Πρόεδροι του εν λόγω σωματείου, ο εν ενεργεία Μεγάλος Διδάσκαλος της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, οι πρώην Μεγάλοι Διδάσκαλοι της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, καθώς και οι αντιπρόσωποι των Τεκτονικών Στοών, οι οποίοι εκλέγονται, κατά τα προαναφερόμενα, ανά τριετία και εγκρίνεται η απόφαση αυτή από το Διοικητικό Συμβούλιο της Μεγάλης Στοός της Ελλάδος. Με την ως άνω όμως καταστατική πρόβλεψη ***αποκλείονται από τη Γενική Συνέλευση των μελών του υπό σύσταση σωματείου τα Πάρεδρα μέλη αυτού, ήτοι τα μέλη των Τεκτονικών Στοών,*** *τα οποία δύνανται να εισχωρήσουν στο υπό ίδρυση Σωματείο, με τις προϋποθέσεις που ήδη εκτέθηκαν ανωτέρω. Άντίθετα, μέλη της Συνελεύσεως αυτού προβλέπεται να είναι οι Μεγάλοι Διδάσκαλοι της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος καθώς και οι αντιπρόσωποι των λοιπών Στοών, η εκλογή των οποίων, κατά τα διαλαμβανόμενα στο υπό έγκριση καταστατικό, τελεί υπό την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τεκτονικής Στοάς. Η εν λόγω όμως καταστατική πρόβλεψη* ***έρχεται σε αντίθεση με τη διάταξη του άρθρου 89 ΑΚ,*** *σύμφωνα με την οποία και όπως ήδη εκτέθηκε στη νομική σκέψη της παρούσας, τα μέλη του σωματείου είναι ισότιμα (****αρχή της ισότητας****), ενώ, περαιτέρω, ιδιαίτερα δικαιώματα υπέρ ορισμένων μελών είναι δυνατό να απονέμονται μόνο από το καταστατικό, καθώς και μετά από απόφαση όλων των μελών του σωματείου (βλ: άρθρο 89 εδ. β΄*

ΑΚ, η οποία είναι αναγκαστικού δικαίου διάταξη), εφόσον βεβαίως δεν υπάρχει αντίθεση προς τα χρηστά ήθη ή προς το πνεύμα της έννομης τάξης και εφόσον εξυπηρετούν πραγματικές ανάγκες λειτουργίας του σωματείου. ***Η αφαίρεση όμως του δικαιώματος των μελών του υπό ίδρυση σωματείου (Παρέδρων και Ιδρυτικών) της συμμετοχής τους στη Γενική Συνέλευση των μελών και στην εσωτερική σωματειακή ζωή αυτού, παραβιάζει κατάφωρα την αρχή της ισότητας των μελών του υπό σύσταση σωματείου.*** *Περαιτέρω, και αν ήθελε ακόμη θεωρηθεί ότι επρόκειτο για ιδιαίτερα δικαιώματα που απονέμονται σε κάποια μέλη του σωματείου, ήτοι στους δικαιούμενους να αποτελούν το σώμα της Γενικής Συνελεύσεως αυτού, τα όποία απονέμονται με καταστατική πρόβλεψη και με συναίνεση των ιδρυτικών μελών αυτού (τυπική προϋπόθεση για την απόκλιση από το θεμελιακό κανόνα της ισοτιμίας των μελών),* ***εντούτοις δεν πληρούται η ουσιαστική προϋπόθεση, ήτοι ήτοι η ύπαρξη του καλώς νοούμενου σωματειακού συμφέροντος,*** *το οποίο δικαιολογεί τη διάσπαση του κανόνα και την καθιέρωση της εν λόγω ανισότητας, καθώς δεν υπάρχει διάταξη στο εν λόγω καταστατικό ή και στη προσκομισθείσα ιδρυτική πράξη που να δικαιολογεί αντικειμενικά την εν λόγω απόκλιση. Συνεπώς, η εν λόγω καταστατική πρόβλεψη είναι αντίθετη στην προρρηθείσα διάταξη και ως εκ τούτου αντίκειται στο νόμο. Περαιτέρω, στο άρθρο 3 παρ. 7 του υπό έγκριση καταστατικού ορίζεται ότι: "Η Γενική Συνέλευση συγκαλείται στην Αθήνα δια διατάγματος του Μεγάλου Διδασκάλου, υποχρεωτικώς μεν άπαξ του έτους, κατά το τελευταίο δεκαήμερο του μηνός Ιανουαρίου, εις Τακτικό Σύνοδο, εκτάκτως δε, οσάκις ο Μέγας Διδάσκαλος ή το Συμβούλιο της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος κρίνουν τούτο αναγκαίο ή ζητηθεί σύγκληση παρά του πέμπτου τουλάχιστον των μελών αυτής, δια κανονικής εγγράφου αιτήσεως προς τον Μεγάλο Διδάσκαλο", ενώ περαιτέρω στο άρθρο 9 παρ. 3 του ιδίου καταστατικού ορίζεται ότι "Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται στην έδρα του Σωματείου, τακτικά μία (1) φορό το χρόνο, με πρόσκληση του Προέδρου του Σωματείου, το τελευταίο δεκαήμερο του μηνός Ιανουαρίου και έκτακτα όταν.αποφασίσει ο Πρόεδρος αυτού με τη σύμφωνη γνώμη του Δ.Σ. ή όταν το ζητήσει εγγράφως το 1/5 των μελών της Γενικής Συνέλευσης όπως αυτή προσδιορίζεται ανωτέρω ...". Η εν λόγω όμως καταστατική πρόβλεψη, σύμφωνα με την οποία η Γενική Συνέλευση συγκαλείται τακτικά μια φορά το έτος με απόφαση του Προέδρου του Σωματείου, ήτοι του Μεγάλου Διδασκάλου της Μεγάλης Στοάς της Ελλόδος, καθώς και εκτάκτως, όταν το αποφασίσει ο Πρόεδρος του Σωματείου, ήτοι ο Μέγας Διδάσκαλος της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, με τη σύμφωνη απλώς γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου, ήτοι χωρίς προηγούμενη απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου, έρχεται σε αντίθεση με την ως άνω διάταξη και ως εκ τούτου αντίκειται στο νόμο. Κα-*

τόπιν τούτων, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη στην ουσία της (...)».

Από τα ανωτέρω προκύπτει αβίαστα ότι όλα τα μέλη μίας Στοάς πρέπει να έχουν δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι σε όλες τις θέσεις του Συμβουλίου των Αξιωματικών και συνεπώς μόνος κριτής του υποψηφίου θα είναι η Γενική Συνέλευση, δηλ. η ολομέλεια των μελών, η οποία θα επιλέξει τα ικανότερα πρόσωπα.

Ωστόσο, in extremis, εάν υποτεθεί ότι μπορεί να δικαιολογηθεί αντικειμενικά το καλώς νοούμενο Στοϊκό συμφέρον, θα μπορούσε να κριθεί έγκυρη η ρήτρα καταστατικού που αποκλείει τους μαθητές και τους εταίρους από το δικαίωμα εκλέγεσθαι (ή ακόμη και του εκλέγειν) για μία όμως πολύ συγκεριμένη χρονική διάρκεια. Δηλαδή, η μετάβαση από τη μία κατηγορία μέλους στην ανώτερη δεν θα μπορεί να συνδέεται με την κρίση της διοίκησης ή της ΓΣ, διότι τότε η κακόβουλη αδράνεια ή κωλυσιεργία ως προς την προαγωγή των μη δικαιουμένων ψήφου θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως κατάχρηση δικαίωματος και μεθόδευση αποστέρησης δικαιώματος ψήφου.

Με βάση τα εκτεθέντα, είμαστε της άποψης ότι το καλώς νοούμενο συμφέρον της Στοάς στη σύγχρονη έννομη τάξη είναι όλα τα μέλη να έχουν ίσα δικαιώματα, όπως και υποχρεώσεις. Η πρακτική εμπειρία και η τεκτονική ιστορία έχουν άλλωστε αποδείξει ότι οι παλαιότεροι δεν προσφέρουν καλύτερο έργο από τους νεότερους στον τεκτονισμό, μάλλον το αντίθετο συμβαίνει.

§16.8. Διαδικασία εισδοχής στη Στοά

Στην ΑΚ 86 αναφέρεται ότι *«Αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, η είσοδος νέων μελών επιτρέπεται πάντοτε»*. Ο γενικός κανόνας στον τεκτονισμό είναι ότι ο αριθμός των τεκτόνων είναι απεριόριστος. Ο νόμος επιτρέπει καταστατική απαγόρευση εισόδου νέων μελών μετά τη συμπλήρωση μεγίστου αριθμού υφισταμένων ενεργών μελών (ένωση numerus clausus - ενδεικτικά βλ. σωματείο του οποίου το καταστατικό εγκρίθηκε με την απόφαση ΠολΠρΑθ 2428/1992 αδημ. και Σεραφείμ ΣυνδΣωμΔ §105γ σε 12η έκδ. 2018). Αυτό όμως δεν είθισται στο Συμβολικό τεκτονισμό και ισχύει συνήθως στα Ύπατα Συμβούλια (βλ. §37).

Για την εγγραφή μέλους σε Στοά απαιτείται υποβολή αίτησης από τον ενδιαφερόμενο («αμύητο»), αφού αναγκαστική εγγραφή σε Στοά απαγορεύεται συνταγματικώς χωρίς τη βούληση του προσώπου. Ρήτρα σε καταστατικό Στοάς που επιβάλλει σε μη μέλος να προταθεί από μέλος προκειμένου να γίνει δεκτή η αίτησή του δεν βρίσκει έρεισμα στο νόμο και είναι ορθότερο να

θεωρηθεί άκυρη, καθόσον, σε κάθε περίπτωση, για την εισδοχή αποφαίνεται μόνο το αρμόδιο όργανο.

Το πρόσωπο μπορεί να αιτηθεί και να εγγραφεί σε όσες Στοές το επιθυμεί, ακόμη και εάν οι τελευταίες υπάγονται στην ίδια ομοσπονδία. Στην τελευταία περίπτωση μπορεί ακόμη και να εκλεγεί Αντιπρόσωπος σε περισσότερες από μία από αυτές, πλην όμως εν τέλει θα αντιπροσωπεύει μία μόνο από αυτές σε έκαστη ΓΣ, διότι δύσκολα εννοείται πολλαπλή ψήφος στην ομοσπονδιακή ΓΣ και μάλιστα για διαφορετικά συμφέροντα.

Η αίτηση απευθύνεται υποχρεωτικά *στη Στοά* στην οποία επιθυμεί να γίνει κανείς μέλος. Εάν απευθυνθεί σε Μεγάλη Στοά, αυτή στην πράξη -αλλά και υποχρεωτικώς από το νόμο- τού υποδεικνύει μία Στοά για κάνει την αίτηση. Η τελευταία όμως δεν είναι υποχρεωμένη να δεχτεί ως μέλος της το υποδεινυόμενο πρόσωπο και τυχόν επιβολή εγγραφής μέλους σε Στοά εκ μέρους Μεγάλης Στοάς είναι πράξη απολύτως άκυρη.

Η Μεγάλη Στοά δεν εγγράφει μέλη φυσικά πρόσωπα και η εγγραφή σε Στοά δεν προσδίδει, ούτε εμμέσως, την ιδιότητα του μέλους στη Μεγάλη Στοά, αδιαφόρως εάν η Στοά κοινολόγησε ή όχι την αίτηση στη Μεγάλη Στοά. Δεν υπάρχει «διπλή» ιδιότητα μέλους (φυσικού προσώπου) σε Στοά και σε Μεγάλη Στοά ούτε «έμμεση ιδιότητα μέλους».

Η αίτηση εγγραφής μέλους σε Στοά είθισται να είναι έγγραφη, από το νόμο όμως δεν απαγορεύεται να είναι και προφορική. Στην περίπτωση εγγράφου αιτήσεως το περιεχόμενο πρέπει να είναι σαφές. Η βούληση του φυσικού προσώπου είναι να γίνει μέλος συγκεκριμένης Στοάς. Τα έντυπα λ.χ. της Μεγάλης Στοάς που διαθέτουν οι Στοές υπό τη δικαιοδοσία της με τίτλο «αίτηση εισδοχής στον ελευθεροτεκτονισμό» δεν έχουν έννομη συνέπεια, καθόσον δεν νοείται εισδοχή σε μία ιδέα, όπως ο ελευθεροτεκτονισμός. Σαφώς, αυτά τα έγγραφα, τα οποία οι Στοές εγχειρίζουν σε πρωτότυπο ή σε αντίγραφο στη γραμματεία της Μεγάλης Στοάς για πληροφοριακούς σκοπούς, δεν νοούνται ως εγγραφή στη Μεγάλη Στοά, αφού όπως έχουμε ήδη αναφέρει και θα αναπτύξουμε διεξοδικότερα στον οικείο τόπο, οι Μεγάλες Στοές δεν κάνουν μέλη φυσικά πρόσωπα.

Για την εγγραφή νέου μέλους στη Στοά απαιτείται απόφαση αποδοχής της αίτησης από το αρμόδιο κατά το καταστατικό όργανο. Αυτό εάν δεν προσδιορίζεται καταστατικώς είναι η Γενική Συνέλευση κατ' ΑΚ 93[474]. Υποστηρίζεται ωστόσο και η άποψη ότι, παρά τη λεκτική διατύπωση του εδ. β΄ της ΑΚ 93, λόγω της σοβαρότητας που αποδίδεται στα αναφερόμενα στο

474 Σε όλα τα συστήματα οροθεσίων αναφέρεται το υποχρεωτικό ομοφώνου αποφάσεων των μελών (σε ΓΣ).

άρθρο αυτό θέματα δεν μπορεί να ανατεθεί από το καταστατικό του σωματείου σε άλλο όργανο πλην της ΓΣ, οπότε το αρμόδιο όργανο είναι πάντα η ολομέλεια της Στοάς (ΕφΑθ 7895/1991 ΕλΔ 1994.119).

Συνήθως πριν την ψήφιση στη Στοά τρεις εντεταλμένοι διδάσκαλοι, έμπειρα μέλη της Στοάς, συναντούν τον υποψήφιο και διαλέγονται μαζί του, για να κρίνουν άλλως πιθανολογήσουν επί του χαρακτήρος και των προθέσεων του ενδιαφερομένου, να ελέγξουν δηλαδή το ποιοτικό κριτήριο (βλ. §16.6). Τα πορίσματά τους δίδονται στον Σεβάσμιο της Στοάς προς ενημέρωση. Σε κάθε περίπτωση, ακόμη και εάν είναι αρνητικά, μόνο το αρμόδιο όργανο αποφασίζει περί της εισδοχής ή μη του υποψηφίου.

Εφόσον η Στοά δια της προσήκουσας κατά το καταστατικό διαδικασίας εγκρίνει την εισδοχή νέου μέλους, η απόφαση είναι τελική και δεν τελεί υπό όρους ή αιρέσεις. Η απόφαση της Στοάς εγκρίσεως ή απορρίψεως εισδοχής μέλους *δεν χρήζει περαιτέρω εγκρίσεως ή αντίστροφα ανακλήσεως από άλλο όργανο ή οργάνωση,* λ.χ. από τη διοίκηση μίας Μεγάλης Στοάς, αφού είναι αδύνατον να εξαρτάται η συμμετοχή προσώπου σε ένωση-Στοά από τη βούληση τρίτου. Αυτός είναι μάλιστα και **παγκόσμιος, διαχρονικός τεκτονικός κανόνας**[475] και πάγια Ελληνική νομολογία (ΑΠ 1481/2002 ΕλΔ 45.810)[476]. Η Μεγάλη Στοά, ο πρόεδρός της κλπ, πέραν του ότι δεν είναι σε θέση να κρίνουν τα προσόντα των υποψηφίων (την ταυτότητα και το χαρακτήρα των οποίων άλλωστε αγνοούν) δεν είναι όργανα επιφορτισμένα να κρίνουν επί του αιτήματος εγγραφής μέλους σε Στοά, ούτε μπορεί τρίτος να κρίνει πού και ποιός θα εγγραφεί μέλος σε ένωση προσώπων, πλην της ιδίας της ενώσεως[477]. Σε περίπτωση κατά την οποία η αίτηση εγγραφής σε Στοά τελεί υπό τον όρο έγκρισης της Μεγάλης Στοάς, δυνάμει εκχωρημένης αρμοδιότητας από τη Στοά (με καταστατική πρόβλεψη ή απόφαση ΔΣ ή ΓΣ), η εκχώρηση αυτή είναι *ανίσχυρη και απολύτως άκυρη,* διότι θα κατέλυε εξουσία σπουδαιότάτη της Στοάς, ήτοι αυτής να επιλέγει τα μέλη της. Μόνη η Στοά έχει την εξουσία αυτή κατά ρητή πρόβλεψη του αρ. 12 Σ σε συνδυασμό με το αρ. 43 του θεμελιακού σωματειακού νόμου 281/1914, που είναι δημοσίας τάξεως, και προστατεύει τη διοικητική αυτονομία κάθε πρωτοβάθμιας ένωσης.

Απόρροια της διοικητικής αυτονομίας, είναι ότι η απόρριψη αίτησης εγ-

---

475 Αρ. 6 κανονισμών Payne 1721, ορόσημο 9 Lockwood, Look - Masonic Trials, op. cit., σελ. 93, Mackey σε Redding, op.cit., σελ. 139, Mackey/Clegg/Blakemore - Jurisprudence of freemasonry, 1953, σελ. 95.

476 Τυχόν αντίθετη διάταξη του καταστατικού ομοσπονδίας είναι απολύτως άκυρη (ΑΠ 1481/2002 op. cit.).

477 Παγκόσμιο οροθέσιο. Μόνο η ΜΣΤΕ παραβιάζει αυτόν τον κανόνα, αντιβαίνοντας το νόμο.

γραφής νέου μέλους δεν κοινοποιείται κάπου, και εάν το καταστατικό υπερκείμενης προβλέπει την υποχρωτική γνωστοποίηση της απόρριψης, η ρήτρα είναι άκυρη και μάλιστα πλέον αντιβαίνει και τη νομοθεσία περί προσωπικών δεδομένων[478].

Αναφέραμε ανωτέρω ότι η εγγραφή (και η επανεγγραφή) είναι υποχρεωτική για τη Στοά εφόσον ο υποψήφιος πληροί τα κριτήρια εισδοχής, διότι σε διαφορετική περίπτωση, ο αποκλεισμός προσβάλλει τη θετική ελευθερία του (ad hoc για τεκτονική ένωση προσώπων ΜΠρΑθ 7074/2007 αδημ., ΑΠ 66/1982 NoB 30.1250, ΠΠρΑθ 10638/1975 ΑρχΝ 26.549, ΠΠρΘεσ 3161/1972 Αρμ 27.512, 517, ΠΠρΘεσ 1476/1972 ΕΕΔ 21.854=ΑρχΝ ΚΓ.779, Μπρίνιας ΑναγκΕκτ 1979, τόμ. ΙΙ αρ. 949 §238α σημ. 14α σελ. 655, Σημαντήρας ΓενΑρχ §514 σελ. 325). Υποστηρίζεται όμως και η αντίθετη άποψη, ότι η Στοά έχει το δικαίωμα να απορρίψει την αίτηση νέου μέλους, ακόμη και εάν ο ενδιαφερόμενος πληροί τις προποθέσεις και μάλιστα χωρίς να απαιτείται αιτιολόγηση της απόφασης, όπως αντίθετα απαιτείται στις πειθαρχικές αποφάσεις (ΕφΑθ 7623/2003 ΕλΔ 2004.902, ΕφΑθ 1572/1990 ΕλΔ 1991.583, ΑΠ 2228/2007 ΕλΔ 2008.1084). Η αιτιολογία της αντίθετης αυτής άποψης είναι ότι, αφενός, προέχει η αυτονομία του σωματείου έναντι της μεμονωνένης βούλησης, αφετέρου δε, το μεμονωμένο πρόσωπο διαθέτει τη δυνατότητα να αιτηθεί την εγγραφή του σε άλλη Στοά ή και να ιδρύσει μαζί με άλλα πρόσωπα νέα Στοά. Και υπό αυτό το πρίσμα όμως, οι αποφάσεις δέχονται ότι η σωματειακή αυτονομία -υπέρ της αιτήσεως του υποψηφίου- κάμπτεται α) εάν η Στοά έχει αποδεχθεί στο παρελθόν άλλα πρόσωπα με τα ίδια προσόντα, θα πρέπει να δεχθεί και το νέο αιτούντα, άλλως η απόφασή της θα αντίκειται στα χρηστά ήθη και στο συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα για ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και συμμετοχής στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, και χωρίς τη συνδρομή τυχόν μονοπωλιακής θέσης της συγκεκριμένης Στοάς (αρ. 5§1 Σ) και β) το πρόσωπο του οποίου η αίτηση εγγραφής απερρίφθη έχει έννομο συμφέρον να προσφύγει δικαστικώς, είτε για την αναγνώριση του δικαιώματος αυτού, είτε για να καταδικασθεί η Στοά σε δήλωση περί αποδοχής της αίτησης του ενδιαφερομένου βουλήσεως.

Συνεπώς, ο ενδιαφερόμενος του οποίου η αίτηση εγγραφής δεν έγινε αποδεκτή, ρητά ή σιωπηρά, ενώ συγκεντρώνει τα προσόντα (: ελεύθερος και χρηστοήθης, ιδιότητες ευκόλως αποδεικνυόμενες), έχει αξίωση κατά της Στοάς για εγγραφή σε αυτή. Η αγωγή απευθύνεται προς το Πολυμελές πρω-

478 Βλ. §16.13. Αντίστοιχα άκυρο στο ΥΣ το αρ. 73 Κ1958 και αρ. 74 Κ2006 αναφορικά με αυτό το ζήτημα.

τοδικείο (ΚΠολΔ 18, ΕφΑθ 4079/1985 ΕλΔ 26.1344, ΕφΑθ 1057/1981 Αρμ 35.753). Το αίτημα θα είναι η καταδίκη της Στοάς σε δήλωση βουλήσεως σχετικά με την αποδοχή της αίτησης (ΚΠολΔ 949, ΠΠρΑθ 3102/1991 ΑρχΝ 1993.251, ΕφΑθ 2984/1971 NoB 20.509) και δεν χωρεί σώρευση αιτήματος καταβολής χρηματικής ποινής ή προσωπικής κράτησης κατ' αρ. 946 ΚΠολΔ (ΠΠρΑθ 3102/1991 ΑρχΝ 1993.251). Εναλλακτικά μπορεί να ζητηθεί η αναγνώριση του δικαιώματος του ενδιαφερομένου να εγγραφεί (ΚΠολΔ 70, ΕφΑθ 5310/1972 Αρμ 1973.281), οπότε η αγωγή θα πρέπει να απευθύνεται και πάλι προς το Πολυμελές Πρωτοδικείο. Η αγωγή δεν απευθύνεται προς το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της Στοάς σύμφωνα με την ΚΠολΔ 17§4 μετά τη θέση σε ισχύ του Ν. 4055/2012, πρώην §3), καθόσον δεν θα πρόκειται περί αγωγής της ΑΚ 101 περί ακύρωσης απόφασης ΓΣ (ΕφΑθ 1572/1990 ΕλΔ 32.583, ΕφΑθ 4079/1985 ΕλΔ 26.1344, ΕφΑθ 1057/1981 Αρμ 35.753) εφόσον το αίτημα δεν είναι η ακύρωση της απορριπτικής απόφασης. Με την τελεσιδικία ο ενάγων αποκτά την ιδιότητα του μέλους.

Όλα τα ανωτέρω ισχύουν τόσο στα αναγνωρισμένα σωματεία όσο και στις απλές ενώσεις προσώπων με σωματειακή δομή, δηλ. στις Στοές και εν γένει τεκτονικές ενώσεις (ΕφΑθ 1572/1990 ΕλΔ 32.583, Κρητικός Δίκαιο σωματείων 1984 σελ. 507, Καρακατσάνης σε ΕρμΑΚ αρ. 107 αρ. 10, Σημαντήρας ΓενΑρχ §514).

Το πρόσωπο που καθίσταται μέλος στη Στοά (ως μαθητής τέκτων) θεωρείται κανονικό μέλος και όχι «δόκιμο», ασχέτως εάν αποστερείται προσωρινά του δικαιώματος εκλέγειν και εκλέγεσθαι (βλ. §16.7).

Η Στοά μπορεί να κάνει μέλη πλείονα πρόσωπα την ίδια ημέρα και κατά την ίδια συνεδρία και δεν είναι υποχρεωτικό να διαχωρίζει τα πρόσωπα προκειμένου να τα αποδέχεται ως μέλη σε πολλαπλές συνεδρίες. Τυχόν επιβολή από το καταστατικό της Μεγάλης Στοάς να μην γίνονται πλείονες των λ.χ. τριών ή πέντε μυήσεων/εγγραφών νέων μελών κατά την ίδια συνεδρία είναι άκυρη[479].

Τα ανωτέρω ισχύουν και σε περίπτωση αίτησης Στοάς για εγγραφή σε ομοσπονδία.

---

479 Αν και η ιδανική μύηση είναι ένα άτομο ανά συνεδρία (περίπτωση κανόνα στις ΜΣ του Ohio και του Connecticut), ο κανόνας δεν μπορεί να δεσμεύει τη Στοά η οποία και αποφασίζει για το πότε, πόσα και πως θα δέχεται νέα μέλη. Το αρ. 4 των γενικών κανονισμών του Payne του 1720 (Σ Άντερσον 1723) δεν επέτρεπε την εισδοχή περισσοτέρων των πέντε νέων μελών ανά συνεδρία.

§16.9. Μετάβαση στην επόμενη κατηγορία μέλους - Ο Εταίρος

Μέλος Στοάς της πρώτης (υπο)κατηγορίας (μαθητής) δικαιούται τεκτονικώς, μετά απο ένα χρονικό διάστημα, να μεταβεί στην επόμενη κατηγορία μέλους.

Το χρονικό αυτό διάστημα ορθότερο είναι να προβλέπεται ρητά στο καταστατικό. Στο καταστατικό της Στοάς «Ισότης», αναφέρεται: *«Η διάκριση των μελών σε μαθητές (1η υποκατηγορία, ήτοι μέλος με διάρκεια όχι περισσότερη του έτους), εταίρους (2η υποκατηγορία, ήτοι μέλος με διάρκεια περισσότερη του έτους αλλά όχι περισσότερη των 18 μηνών) και διδασκάλους (3η υποκατηγορία, ήτοι μέλος ιδρυτικό ή με διάρκεια περισσότερη των 18 μηνών) είναι απολύτως αναγκαία για το συμφέρον της Ενώσεως, πυρήνας του οποίου είναι, μεταξύ άλλων, η βαθμιαία διδασκαλία των αρχών που αναλύονται στο σκοπό της και δεν αποτελεί διάσπαση της αρχής της ισότητας των μελών (...) Η μετάβαση από μία κατηγορία στην ανώτερη (αποκαλούμενη συμβολικά "αύξηση μισθοδοσίας") γίνεται κατόπιν εισηγήσεως του Διοικητικού Συμβουλίου και αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως, εφόσον το μέλος έχει επιδείξει καλή διαγωγή, αφοσίωση, τεκτονική εργασία και έχει παρέλθει εύλογο χρονικό διάστημα»*.

Θεωρούμε ότι η ρητή καταστατική πρόβλεψη, που μπορεί επίσης να συνδέεται και με το κριτήριο συγκεκριμένου ελάχιστου αριθμού (σε ποσοστό) παρουσιών στις συνεδρίες του μέλους σε μία χρονική περίοδο[480], είναι επιβλητέα, και δεν μπορεί να απόκειται στην κρίση του εκάστοτε ΔΣ της Στοάς, προς αποφυγή καταχρήσεων. Το κριτήριο πρέπει να είναι αντικειμενικό και εφόσον υπάρχει δεν είναι δεκτικό παρεκκλίσεων, είτε συντμήσεως είτε επεκτάσεως του χρόνου[481].

Η «αύξηση μισθοδοσίας» αποτελεί μετάβαση σε ανώτερη κατηγορία μέλους. «Μείωση μισθοδοσίας», δηλ. υποβιβασμός μέλους σε κατώτερη κατηγορία, δεν νοείται, διότι η μύηση σε ανώτερη κατηγορία τελείται άπαξ και το μέλος θεωρείται ότι έχει λάβει τη γνώση που συνδέεται με το συγκεκριμένο βαθμό. Τεκτονικώς ομιλώντας δηλαδή, η εμπειρία της μυήσεως είναι αμετάκλητη και το μέλος δεν χάνει το «βαθμό», ακόμη και εάν αποχωρήσει ή αποβληθεί. Ζήτημα τίθεται όταν ένας τέκτων που έχει αποκτήσει ένα συ-

480 Ώστε να αποκτήσει το μέλος επαρκή τριβή με το αντικείμενο των συνεδριών (σχετικώς Απόφαση Resolution ΜΣ Νέας Υόρκης του 1857).

481 Εννοείται πως ο κανόνας είναι απόλυτος και δεν νοείται δόση «άδειας» από Μεγάλη Στοά για σύντμηση ή επέκταση του χρόνου, τυχόν δε ρήτρα στο καταστατικό της Μεγάλης Στοάς που το επιτρέπει είναι απολύτως άκυρη (περίπτωση ΜΣ Νέας Υόρκης που επιτρέπει στον Μεγάλο Διδάσκαλο να δίνει «dispensations» για ταχύτερες μυήσεις).

γκεκριμένο βαθμό υπό μία δικαιοδοσία, ζητήσει να εγγραφεί σε Στοά/τεκτονικό εργαστήριο άλλης δικαιοδοσίας, ζητώντας να του αναγνωριστεί ο βαθμός που κατέχει στο άλλο σύστημα. Εδώ πρέπει να γίνει μία διάκριση. Όσον αφορά τους τρεις πρώτους βαθμούς, είναι ορθότερο να αναγνωρίζονται από κάθε δικαιοδοσία, καθόσον υποτίθεται πως οι τρεις πρώτοι βαθμοί είναι οικουμενικοί. Αντίστοιχα είναι ορθότερο να ισχύει το ίδιο για την αναγνώριση των αντίστοιχων βαθμών ανάμεσα σε Ύπατα Συμβούλια και ενώσεις του τύπου της Υόρκης. Όχι όμως μεταξύ διαφορετικών τύπων, αφού δεν υπάρχει αναλογία βαθμών[482]. Όμως η άποψή μας δεν μπορεί απαραίτητα να δεσμεύει τις οργανώσεις. Εάν γεννά αξίωση προς εγγραφή, με αιτιολογική βάση την κατοχή συγκεκριμένης ιδιότητας και βαθμού, δεν γνωρίζουμε πώς θα κριθεί η υπόθεση δικαστικώς· βρισκόμαστε μεταξύ του ορίου της αυτονομίας των ενώσεων και του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι του ατόμου (βλ. §16.2). Διότι ναι μεν το άτομο έχει δικαίωμα να εγγράφεται σε όσες ενώσεις επιθυμεί, πλην όμως και οι ενώσεις έχουν δικαίωμα να μην αναγνωρίζουν άλλες ενώσεις που έχουν δώσει τον αντίστοιχο βαθμό στο ίδιο άτομο. Ούτε μπορεί να γίνει διάκριση ανάμεσα σε ημεδαπές και αλλοδαπές ενώσεις, ώστε να γίνεται δεκτό άτομο με συγκεκριμένο βαθμό που έχει λάβει στην αλλοδαπή και όχι αυτό που τον έχει λάβει στην ημεδαπή και αντίστροφα. Εν τέλει μοιάζει ορθότερο να δοθεί λύση μέσω της ΑΚ 281, και να υποχρεούται να αποδεχθεί η ένωση το συγκεκριμένο άτομο, όταν το τελευταίο έχει λάβει τον αντίστοιχο βαθμό σε αντίστοιχη ένωση, υπό τον όρο ότι η αντίστοιχη ένωση δεν λειτουργεί δόλια με σκοπό να υποκαταστήσει την άλλη. Επί παραδείγματι, διδάσκαλος Στοάς υπό την Εθνική Μεγάλη Στοά της Ελλάδος πρέπει να γίνει δεκτός ως διδάσκαλος σε Στοά υπό την Μεγάλη Στοά της Ελλάδος, ενώ κάτοχος του 18ου βαθμού λ.χ. εργαστηρίου υπό το Ύπατο ΙΙΙ δεν δικαιούται να γίνει μέλος του Υπάτου Ι, διότι τα δύο αυτά Ύπατα Συμβούλια είναι ταυτεπώνυμες ενώσεις σε δικαστική διένεξη για το ποία έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί την επωνυμία[483]· όταν η υπόθεση τελεσιδικήσει, θα δημιουργηθεί δεδικασμένο ότι μία εξ αυτών χρησιμοποιούσε την επωνυμία παράνομα, οπότε δεν ήταν Ύπατο Συμβούλιο, με συνέπεια οι αντίστοιχοι βαθμοί που χορηγήθηκαν να μην είναι βαθμοί του Α.Α.Σ.Τ., οπότε ορθά η έτερη ένωση δεν πρέπει να δέχεται μέλη της άλλης με τον «βαθμό» που κατέχουν, αφού εν τέλει δεν τον κατέχουν υπό σύστημα Α.Α.Σ.Τ.. Το σκεπτικό μας δεν

482 Λ.χ. ο κατέχων τον 13ο βαθμό του Α.Α.Σ.Τ. (ιππότης της Βασιλικής Αψίδος) δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι κατέχει τον 4ο βαθμό του τύπου της Υόρκης (τέκτων της Βασιλικής Αψίδος), και αντίστροφα.

483 Βλ. §38.

σχετίζεται με την έννοια της «κανονικότητος», που όπως έχουμε ήδη αναφέρει είναι τεκτονικό πλάσμα, δηλαδή μύθος, αλλά κατά πόσο μία ένωση είναι αυτό που δηλώνει, ή εάν έχει υφαρπάξει την επωνυμία, την παλαιότητα και το κύρος άλλης, προς ίδιον όφελος, εκμεταλλευόμενη τη φήμη της προγενέστερης. Σε αυτή και μόνο την περίπτωση είμαστε της άποψης ότι οι βαθμοί δεν πρέπει να αναγνωρίζονται και να υπερτερεί το δικαίωμα της ένωσης να μην δέχεται συγκεκριμένο πρόσωπο ως μέλος.

Μαθητής και εταίρος θεωρούνται κανονικά μέλη και όχι «δόκιμα», ασχέτως εάν αποστερούνται προσωρινά του δικαιώματος εκλέγειν και εκλέγεσθαι (βλ. §16.7). Έχουν τις ίδιες οικονομικές υποχρεώσεις με τα υπόλοιπα ενεργά μέλη, Για το λόγο αυτό η διάρκεια της παραμονής τους στις στερούμενες δικαιώματος ψήφου κατηγορίες μέλους πρέπει να είναι σύντομη, όσο απαιτείται για την αφομοίωση των διδασκαλιών του βαθμού και εν συνεχεία πρέπει να μεταβαίνουν στην ανώτερη κατηγορία. Εφόσον υπάρχει καταστατικό χρονοδιάγραμμα και αυτό δεν τηρηθεί, καθώς και όταν, ελλείψει καταστατικού χρονοδιαγράμματος, η Στοά κωλυσιεργεί να προβεί στην «αύξηση μισθοδοσίας», το μέλος έχει αξίωση καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως, ώστε να αποκτήσει τα πλήρη δικαιώματα εκλέγειν και εκλέγεσθαι.

§16.10. Μέλος με πλήρη δικαιώματα - ο Διδάσκαλος

Το μέλος Στοάς με πλήρη δικαιώματα εκλέγειν και εκλέγεσθαι είναι αυτό της τρίτης και τελευταίας (ανώτατης) υποκατηγορίας και αποκαλείται στον τεκτονισμό «διδάσκαλος».

Οι συνεδρίες της Στοάς (ΓΣ) που αφορούν τη λήψη εκτελεστών αποφάσεων (κυρίως αρχαιρεσίες για ανάδειξη ΔΣ και Αντιπροσώπων για τη δευτεροβάθμια ένωση-Μεγάλη Στοά) γίνονται σε «μέσο δώμα», δηλ. δικαίωμα προσέλευσης σε αυτές, στο σύστημα της Μεγάλης Στοάς, έχουν μόνο τα μέλη αυτής της κατηγορίας.

Με άλλα λόγια, η ΓΣ της Στοάς αποτελείται μόνο από διδασκάλους, γεγονός ωστόσο παράνομο κατ' ΑΚ 89 (βλ. §.16.7), εάν το καταστατικό δεν αναφέρει με σαφήνεια το λόγο που τα μέλη των άλλων κατηγοριών αποστερούνται του δικαιώματος ψήφου και συνάμα εάν δεν προσδιορίζει συγκεκριμένη διάρκεια, μετά την οποία το μέλος ανέρχεται αυτοδικαίως στην ανώτερη κατηγορία και εν τέλει στην ανώτατη με πλήρη δικαιώματα.

§16.11. Δικαιώματα και υποχρεώσεις μελών

Αυτά μπορούν να συνοψισθούν κατά γενικό τρόπο ως εξής.

Δικαιώματα:

α) Να αναγνωρίζονται διεθνώς κατά τα τεκτονικά έθιμα και κανόνες ως ελευθεροτέκτονες κανονικοί και να επισκέπτονται τεκτονικά εργαστήρια παγκοσμίως, υπό τον όρο βέβαια αμοιβαιότητος, καθόσον κάθε Στοά έχει το δικαίωμα να μη δέχεται «επισκέπτες» δηλ. τρίτους, μη μέλη, ακόμη και εάν είναι τέκτονες που κατέχουν τον απαιτούμενο για τη συγκεκριμένη συνεδρία βαθμό. Για το λόγο αυτό, το μέλος δικαιούται (αλλά δεν υποχρεούται) να ζητήσει από τη Στοά του βεβαίωση μέλους, που συνήθως αποκαλείται «τεκτονική ταυτότητα» ή τεκτονικό διαβατήριο». Αρμόδια για την έκδοση τέτοιων βεβαιώσεων είναι η Στοά. Σε περίπτωση που έχει παραχωρήσει ή μεταβιβάσει (όχι εκχωρήσει κατ' ΑΚ 455 επ., διότι δεν πρόκειται περι απαιτήσεως που μπορεί να αποτελέσει ξεχωριστό αντικείμενο συναλλαγής) την αρμοδιότητα σε Μεγάλη Στοά (ΑΚ 470), *διατηρεί παράλληλα και αυτοτελώς* το δικαίωμα να τις εκδίδει[484], ή και να αφαιρέσει οποτεδήποτε από τη Μεγάλη Στοά το δικαίωμα, διότι κατά νομική ακριβολογία δεν πρόκειται για μεταβίβαση της συμβατικής σχέσεως (φυσικού προσώπου - εκδίδουσας το έγγραφο Στοάς), από τη Στοά στη Μεγάλη Στοά, αλλά για δημιουργία ενοχής κατ' ΑΚ 287 (υποχρέωσης της Μεγάλης Στοάς), καθόσον τα συμμετοχικά δικαίωματα σε σωματείο είναι κατ'αρχήν αμεταβίβαστα και ανεκχώρητα (ΑΚ 91, 465)[485]. Σε κάθε δε περίπτωση, η Στοά βάσει της αρχής της διοικητικής της αυτονομίας δεν μπορεί να απεμπολήσει αυτή την εξουσία, ακόμη και εάν το καταστατικό της ορίζει διαφορετικά.

β) Τα ιδρυτικά μέλη και οι διδάσκαλοι δικαιούνται να προσέρχονται σε όλες τις φιλοσοφικές και τεκτονικές συνεδρίες και εργασίες της Στοάς.

γ) Οι μαθητές δικαιούνται να προσέρχονται μόνο σε συνεδριάσεις και συνεδρίες που προγραμματίζονται για τα τακτικά μέλη της 1ης υποκατηγορίας.

δ) Οι εταίροι δικαιούνται να προσέρχονται στις συνεδριάσεις και συνεδρίες που προγραμματίζονται για τα μέλη της 1ης και 2ης υποκατηγορίας των τακτικών μελών.

---

484 Σε περίπτωση που η ταυτότητα έχει εκδοθεί από Μεγάλη Στοά, και φέρει «αριθμό μητρώου», αυτός δεν είναι αριθμός μέλους, αλλά αποτυπώνεται για καθαρά οργανωτικούς της Μεγάλης Στοάς λόγους. Το φυσικό πρόσωπο δεν είναι μέλος της Μεγάλης Στοάς και δεν λαμβάνει αριθμό μέλους.

485 Συναφώς και ΑΚ 760 στο εταιρικό δίκαιο. Περισσότερα για τη διάκριση ενοχής και ενοχικής σχέσεως βλ. Παπαντωνίου Ν. - Μεταβίβασις συμβατικής σχέσεως, 1962.

Υποχρεώσεις (για όλα τα μέλη):

α) Να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του καταστατικού και τις αποφάσεις της Στοάς.

β) Να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίτευξη των σκοπών της Στοάς.

γ) Να εκτελούν πρόθυμα και ευσυνείδητα τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί.

δ) Πλην των επιτίμων, να καταβάλλουν τακτικά την ετήσια συνδρομή τους.

ε) Να μη λείπουν από τις συνεδρίες και εργασίες της Στοάς και να προσέρχονται σε αυτές ενδεδυμένα προσηκόντως φορώντας και το προβλεπόμενο κόσμημα, περίζωμα κλπ.

στ) Κατά τις συνεδρίες όλα τα μέλη τηρούν απόλυτο σιγή και απαγορεύονται οι αστεϊσμοί. Κάθε κίνηση ή συνομιλία κατά τις εργασίες δεν επιτρέπεται, εξαιρουμένου του Πρόεδρου ή όποιου άλλου επιτραπεί από τον τελευταίο. Αυτό είναι τεκτονική παράδοση και άπτεται της επιβαλλόμενης παραδοσιακά «τέξεως».

ζ) Παν ό,τι άλλο αποφασίσει η Στοά ή προβλέπεται ειδικότερα από το καταστατικό της, τις αποφάσεις και τα τοπικά τεκτονικά έθιμα, εάν υπάρχουν.

§16.12. Απώλεια της ιδιότητος του μέλους

§16.12.1. Εισαγωγικά

Απώλεια της «ιδιότητος του τέκτονος» δεν υφίσταται, αφού πρόκειται περί αόριστης νομικής έννοιας. Το ορθό είναι να ομιλούμε για απώλεια της ιδιότητος του μέλους από συγκεριμένη τεκτονική ένωση. Αυτή όταν γίνεται εκουσίως πρόκειται για οικειοθελή αποχώρηση ενώ ακούσια γίνεται σε περίπτωση αποβολής.

§16.12.2. Εκούσια αποχώρηση

Το Σύνταγμα αναφέρει σχετικώς στο αρ 5§1: *«καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα και τα χρηστά ήθη»* και στο αρ.12§1: *«Ο Ελληνες έχουν το δικαίωμα να συνιστούν ενώσεις και μη κερδοσκοπικά σωματεία τηρώντας τους νόμους (...)»*. Τίθεται ο κανόνας κατοχύρωσης της ιδιωτικής αυτονομίας του προσώπου και συνεπώς στην αρνητική της έκφανση το δικαίωμα, *δια μονομερούς,* απευθυντέας, ατύπου, μη δεκτικής αιρέσεως και μη υποκείμενης σε μεταγενέστερη ανάκληση (ΑΚ

168), δηλώσεως βουλήσεως, που διαθέτει το μέλος-τέκτων, να μπορεί οποτεδήποτε να αποχωρεί από μία ή περισσότερες τεκτονικές οργανώσεις.

Η αποχώρηση δεν παρέχει δικαίωμα ανάκτησης των όσων έχουν προσφερθεί στη Στοά[486]. Το ίδιο ισχύει όταν λαμβάνει χώρα αποχώρηση πολλών μελών ταυτόχρονα, ακόμα και εάν αποτελούν την πλειοψηφία. Όλη η περιουσία, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις παραμένουν στη Στοά ακόμη και εάν οι σχισματικοί / αποχωρήσαντες αποτελούν την συντριπτική πλειοψηφία των μελών ή ακόμη και εάν έμειναν στη Στοά 3-4 πρόσωπα[487].

Η δήλωση βουλήσεως αποχωρήσεως μπορεί να είναι ρητή ή σιωπηρή, δηλαδή να προκύπτει από πράξεις με τις οποίες εκφράζεται με σαφήνεια η αποδέσμευση από συγκεκριμένη τεκτονική ομάδα/ένωση. Κατ' αρχήν η συμμετοχή στην ίδρυση ή η προσχώρηση σε άλλη τεκτονική οργάνωση δε συνιστά κατ΄αρχήν αποχώρηση από το προϋφιστάμενο σώμα[488]. Το αντίθετο ισχύει εάν η συμμετοχή σε άλλη ένωση γίνεται κατά κατάχρηση δικαιώματος, από δόλο ή με σκοπό βλάβης της πρώτης ένωσης. Αυτό συμβαινει λ.χ. όταν ένα μέλος του Υπάτου Συμβουλίου εγγράφεται αναιτιολόγητα σε νέα ταυτεπώνυμη ένωση η οποία επικαλείται ότι είναι η νόμιμη στη θέση της παλαιοτέρας και η οποία προσπαθεί εν τοις πράγμασοι να επικρατήσει και υποκαταστήσει την πρώτη. Τότε η εγγραφή προσώπου στο δεύτερη ένωση αποτελεί συνάμα σαφή δήλωση αποχώρησης από την πρώτη και δεν απατείται διαγραφή του προσώπου, αφού δε νοείται διαγραφή πρώην μέλους, δηλ. μη -πλέον- μέλους. Τυχόν διαγραφή θα ερμηνεύεται μόνο ως διαπιστωτική πράξη αποχώρησης.

Η διαρκής και αδικαιολόγητη απουσία ή η παύση καταβολών εισφορών για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, εφόσον προβλέπεται ρητά από το καταστατικό της συγκεριμένης (πρωτοβάθμιας) ένωσης, που επιφέρει την αυτοδίκαιη απώλεια της ιδιότητος του μέλους, αποτελεί fictio juris δήλωση αποχώρησης[489], με τις ίδιες σε κάθε περίπτωση συνέπειες με τη ρητή δήλωση αποχώρησης.

Η δήλωση αποχώρησης και εξόδου (ΑΚ 87), απευθύνεται πάντοτε στο αρμόδιο κατά το καταστατικό όργανο (Σεβάσμιο Στοάς και κάθε άλλον προ-

---

486 Το ίδιο ισχύει και στις ΗΠΑ: βλ. υποθέσεις Washington v. White (Penna. 1896), 27 Pitts.L.J.N.S. 338 και Phillips v. Widow's Son Lodge No. 54, A.F. & A.M. (1929), 152 Va. 526, 147 S.E. 193.

487 Το ίδιο στις ΗΠΑ: Minor v. St John's Union Grand Lodge Texas (1910), 62 Tex.Civ. App. 100, 130 S.W. 893.

488 Βλ. εκτενέστερα σε Κρητικό (Δίκαιο σωματείων και συνδικαλιστικών οργανώσεων, 1984, σελ. 182).

489 Ιω. Καποδίστριας σε ΕργΔ 1974.1.

εδρεύοντα σε συναφή τεκτονικά σώματα). Μετά την αποχώρηση, το μέλος χάνει την ιδιότητα αυτή και τα συνεχόμενα με αυτή δικαιώματα και υποχρεώσεις. Εφόσον επιθυμήσει να επανεγγραφεί, καταβάλει τέλος «τακτοποίησης» που είναι συνώνυμο με το τέλος επανεγγραφής. Η διαφορά εγγραφής νέου μέλους και επανεγγραφής παλαιού μέλους που αποχώρησε έγκειται μόνο στις προϋπουθέσεις της εγγραφής, αφού στην πρώτη περίπτωση κατά κανόνα προβλέπεται στο καταστατικό ότι το παλαιό μέλος δεν υποβάλλεται εκ νέου σε μυητικές διαδικασίες ούτε διέρχεται εκ νέου τις διαδικασίες εξέτασης των προσόντων του.

Σε τεκτονικά σωματεία, ο ίδιος κανόνας ισχύει, εξειδικευμένος στο αρ. 87 ΑΚ: *«Τα μέλη έχουν δικαίωμα να αποχωρήσουν από το σωματείο (...)»*. Ο κανόνας είναι αναγκαστικού δικαίου και κανένα κείμενο δε μπορεί να απαγορεύει ή να δυσχεραίνει υπέρμετρα την αποχώρηση μέλους (ΑΠ 1466/1999 ΕΕργΔ 2000.1100, ΕφΑθ 1590/1999 ΝοΒ 2000.1270, ΕφΑθ 4482/198 ΕλΔ 1998.1381)[490].

Εάν το μέλος αποχωρήσει παραιτούμενο προηγουμένως από μέλος της Στοάς λόγω διαφωνίας του με απόφαση των οργάνων, έχει δικαίωμα επανεγγραφής όπως και όποιο άλλο πρόσωπο. Η αίτηση επανεγγραφής δεν είναι καταχρηστική (ΕφΑΘ 1057/1981 Αρμ 1981.753).

Περαιτέρω, κανένα τεκτονικό κανονιστικό κείμενο, ελληνικό ή αλλοδαπό, παλαιό ή σύγχρονο δε θέτει περιορισμό ή όρους για την αποχώρηση από τεκτονική ένωση, πλην την τεκτονικής υποσχέσεως, το μέλος-τέκτων να μην αποκαλύψει τους κανόνες λειτουργίας του τάγματος σε μη τέκτονα, ένας κανόνας, πλέον συμβολικός, χωρίς νομική συνέπεια εάν παραβιασθεί.

§16.12.3. Ακούσια αποχώρηση

Η αποχώρηση μέλους χωρίς τη θέλησή του άπτεται του πειθαρχικού δικαίου της Στοάς και επιβάλλεται νόμιμα στο μέλος -παρά τη θέλησή του- μόνο κατόπιν εγκύρου πειθαρχικής κυρώσεως, που μπορεί να είναι προσωρινή (αναστολή ή πρόσκαιρη αποστέρηση δικαιωμάτων) ή οριστική (διαγραφή). Για τα ζητήματα αυτά βλ. §21 επ.

§16.13. Ιδιότητα του τέκτονος - ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο

Η ιδιότητα του τέκτονος συνδέεται και περιέχει ιδεολογικές και φιλοσοφικές πεποιθήσεις και ως εκ τούτου αποτελεί ευαίσθητο προσωπικό δεδομέ-

490 Δεν μπορεί να εφαρμοστεί καταστατικός περιορισμός στη δήλωση παραίτησης ή αποχώρησης κατ' ΑΚ 725§1 (αντίθ. Κρητικός, Δίκαιο σωματείων, σελ. 346).

νο[491], όπως ακριβώς ισχύει και για την ιδιότητα του μέλους σε Στοά. Σύμφωνα με το αρ. 2 περ. β΄ του Ν. 2472/1997 (αρ. 9§1 Κ 679/2016[492]), ευαίσθητα είναι τα δεδομένα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή *φιλοσοφικές πεποιθήσεις,* στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, *καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων*. Η συλλογή και επεξεργασία των ευαίσθητων αυτών δεδομένων απαγορεύεται (αρ. 7 Ν. 2472/1997 όπως τροποποιήθηκε με την παρ.1 του άρθρου 22 του Ν. 3471/2006 και αρ. 9§1 Κ 679/2016). Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις προυποθέσεις που αναφέρονται στο αρ. 7 του νόμου[493]. Στις εξαιρέσεις περιλαμβάνονται η περίπτωση κατά την οποία το υποκείμενο έχει παράσχει ρητή συγκατάθεση για την επεξεργασία αυτών των δεδομένων (αρ. 9§2α Κ 679/2016) και η περίπτωση κατά την οποία *«η επεξεργασία διενεργείται, με κατάλληλες εγγυήσεις, στο πλαίσιο των νόμιμων δραστηριοτήτων ιδρύματος, οργάνωσης ή άλλου με κερδοσκοπικού φορέα με πολιτικό, φιλοσοφικό, θρησκευτικό ή συνδικαλιστικό στόχο και υπό την προϋπόθεση ότι η επεξεργασία αφορά* ***αποκλειστικά τα μέλη*** *ή τα πρώην μέλη του φορέα* ***ή πρόσωπα τα οποία έχουν τακτική επικοινωνία μαζί του*** *σε σχέση με τους σκοπούς του και ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν κοινοποιούνται εκτός του συγκεκριμένου φορέα χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων δεδομένων»* (αρ. 9§2δ Κ 679/2016)[494].

Επί της διατάξεως λεκτέα τα εξής:

1. Εάν τέκτων ή υποψήφιος τέκτων έχει παράσχει ρητά το δικαίωμα σε Με-

---

491 Ήδη αποκαλούμενα «δεδομένα ειδικών κατηγοριών προσωπικού χαρακτήρα» στο αρ. 9 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων [GDPR] 679/2016 που ισχύει από 25/5/2018.

492 Ο Κανονισμός έχει άμεση εφαρμογή αποτελώντας μέρος του εφαρμοστέου ημεδαπού εσωτερικού δικαίου (αρ. 249 παρ. 1,2 ΣυνθΕΚ).

493 Συναφώς, η απόφαση ΔΕΕ C-25/17 για τις θρησκευτικές κοινότητες, τις θεώρησε, από κοινού με μέλη τους που μετέχουν στο κήρυγμα, υπεύθυνους επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων.

494 Βλ. συναφώς στο προϋφιστάμενο δίκαιο την αιτιολογική έκθεση της πρότασης οδηγίας 95/46 ΕΚ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 15/10/1992, COM(92) 422 τελικό SYN 287, σελ. 18: «Such data may be processed by foundations or associations of a political, philosophical, religious or trade-union character in the course of their legitimate activities, and on condition that the data relate *solely to members of the body* and persons who have freely entered into correspondence with it and are not disclosed to third parties».

γάλη Στοά να επεξεργάζεται τα προσωπικά του δεδομένα, τότε η επεξεργασία είναι νόμιμη εφόσον τηρούνται και οι λοιπές διατυπώσεις του νόμου. Στα αρ. 12 έως και 20 του Κ 679/2016 ρυθμίζονται τα θέματα πρόσβασης, διόρθωσης και διαγραφής των δεδομένων. Σημειωτέον ότι το αρ. 9§2δ δεν εφαρμόζεται στις Μεγάλες Στοές, καθόσον οι τέκτονες δεν είναι μέλη της (βλ. και κατωτέρω υπό 5).

2. Ο τέκτων κατά το αρ. 9§2δ δεν απαιτείται να παράσχει ρητή συγκατάθεση στη Στοά του για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων, καθόσον ως μέλος της και υπό την προϋπόθεση πάντοτε ότι τηρούνται οι υπόλοιπες προϋποθέσεις του νόμου επιτρέπεται η επεξεργασία αφορά μέλος.
3. Η Στοά υπό το πρίσμα του αρ. 9§2δ εμπίπτει στην περίπτωση της μη κερδοσκοπικής οργάνωσης καθόσον υπό αυτό τον ορισμό ο ευρωπαϊκός νομοθέτης εντάσει κάθε οργάνωση μη κερδοσκοπική, αδιαφόρως, στο πλαίσιο του Κανονισμού, εάν η τελευταία διαθέτει νομική ή μη προσωπικότητα, καθόσον το κρίσιμο στοιχεί ο είναι η συμμετοχή σε υπό την ευρεία έννοια μη κερδοσκοπική οργάνωση.
4. Το Τεκτονικό Ίδρυμα δεν δικαιούται να επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τεκτόνων, διότι η αναφορά στο αρ. 9§2δ ιδρυμάτων δεν αφορούν την ελληνική έννομη τάξη, η οποία δεν προβλέπει ύπαρξη ιδρυμάτων με μέλη.
5. Ως «πρόσωπα τα οποία έχουν τακτική επικοινωνία μαζί του σε σχέση με τους σκοπούς του» νοούνται μόνο α) οι τέκτονες νόμιμοι εκπρόσωποι δηλ. οι Σεβάσμιοι και β) οι Αντιπρόσωποι των Στοών. Τα υπόλοιπα μέλη Στοάς δεν εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία[495].
6. Η Στοά δεν δικαιούται να κοινολογήσει τα δεδομένα των μελών της εκτός εαυτής (*συμπεριλαμβανομένης* της Μεγάλης Στοάς), παρά μόνον με τη ρητή συγκατάθεση του μέλους.
7. Η Μεγάλη Στοά, η οποία επεξεργάζεται τα δεδομένα τεκτόνων (των οποίων δικαιούται να πράττει σύμφωνα με τα ανωτέρω), σε κάθε περίπτωση δεν δικαιούται να κοινολογεί αυτά εκτός της[496]. Η απαγόρευση αφορά τόσο τρίτους φορείς (λ.χ. δημόσιες υπηρεσίες ή αλλοδαπές τεκτονικές δυνάμεις[497]) όσο και τις υποκείμενες Στοές-μέ-

---

495 Ούτε τα μέλη των Συμβουλίων Αξιωματικών, διότι το καθένα από τα πρόσωπα αυτά δεν είναι ατομικώς νόμιμοι εκπρόσωποι της Στοάς.

496 Αρ. 4§2 και 9 Κ 679/2016.

497 Παράδειγμα παράνομης πρακτικής: γνωστοποίηση γεγονότων που αφορούν τέκτονες που τιμωρήθηκαν. Ευαίσθητο δεδομένο δεν είναι μόνο η ταυτότητα και η ταυτοποίηση φυσικού προσώπου, αλλά και η δραστηριότητα του προσώπου, στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα (Ιγγλεζάκης Ιω. - Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, 2003, σελ. 208).

λη[498]. Η απαγόρευση διατηρείται ακόμη και εάν έχει γνωστοποιήσει την επεξεργασία την Αρχή. Και αυτό διότι οι τέκτονες δεν είναι μέλη της αλλά τρίτοι[499].

8. Η Μεγάλη Στοά μπορεί να επεξεργάζεται ελεύθερα τα δεδομένα των Στοών-μελών της ελεύθερα (ότι των φυσικών προσώπων-μελών των Στοών), καθόσον αντικείμενο της προστασίας αποτελούν τα δεδομένα των φυσικών προσώπων και όχι αυτά νομικών προσώπων ή ενώσεων της ΑΚ 107[500]. Επίσης μπορεί να επεξεργάζεται ελεύθερα ανωνυμοποιημένα δεδομένα ή συγκεντρωτικά στοιχεία για στατιστικούς λόγους, υπό τον όρο ότι δεν μπορούν να προσδιορισθούν τα υποκείμενα των δεδομένων[501].

Στη Γαλλία τα Δικαστήρια είχαν την ευκαιρία να ασχοληθούν με το δικαίωμα πληροφόρησης όταν αυτό συγκρούεται με το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα. Κρίθηκε ότι η αποκάλυψη στον Τύπο της τεκτονικής ιδιότητας προσώπου παραβιάζει τη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής του και το τελευταίο δικαιούται αποζημίωση. Αν όμως πρόκειται για δημόσιο πρόσωπο (λ.χ. Δήμαρχο[502]-τέκτονα), ακόμη και αν γίνεται οξεία κριτική δια του Τύπου, τότε προέχει το δημόσιο συμφέρον, καθόσον η συμμετοχή σε τεκτονική οργάνωση δύναται να επηρρεάζει την τοπική ζωή οπότε οι δημότες έχουν δικαίωμα να το γνωρίζουν[503]. Η ίδια απόφαση έκρινε ότι το να αποκαλείται από τον Τύπο κάποιος «Τέκτων» δεν περιέχει κανένα υποτιμητικό υπονοούμενο. Σε άλλη πολύ ενδιφέρουσα υπόθεση, κρίθηκε ότι ο Σεβάσμιος Στοάς, καθόσον νόμιμος εκπρόσωπος *με θέση ευθύνης, θεωρείται δημόσιο πρόσωπο,* οπότε η απο-

498 Παράδειγμα παράνομης πρακτικής: γνωστοποίηση γεγονότων που αφορούν τέκτονες που τιμωρήθηκαν.

499 Στη Σκωτία, ήδη από το 1847 (αρ. 18 του καταστατικού) οι Στοές κοινολογούσαν στη Μεγάλη Στοά μόνο τα ονόματα των προέδρων και αντιπροέδρων τους.

500 Ιγγλεζάκης Ιω. - Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, 2003, σελ. 206.

501 Αρ. 2 περ. α΄ εδ. β΄ Ν. 2472/1997. Ο «γενικός αριθμός μητρώου» επίσης δεν μπορεί να αποτελεί αντικείμενο επεξεργασίας, εάν αυτός οδηγεί στην εξακρίβωση της ταυτότητας του φυσικού προσώπου (αρ. 4§1 Κ 679/2016 και στο προισχύσαν δίκαιο ΑιτΕκθ, σκέψη 26 Οδηγίας 95/46 ΕΚ).

502 Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει κρίνει χαρακτηριστικώς ότι η αρχή της δημόσιας κριτικής εφαρμόζεται ως προς όλα τα δημόσια πρόσωπα, (όχι μόνον ως προς τα πολιτικά πρόσωπα), τα οποία χαρακτηρίζονται δημόσια είτε από την θέση ή από τις πράξεις τους, οι οποίες ενδιαφέρουν την κοινωνία ή την πολιτεία και πρέπει, για τον λόγο αυτό, τα δημόσια πρόσωπα να επιδεικνύουν μεγαλύτερη ανοχή εις την δημόσια κριτική (Λιοναράκης κατά Ελλάδος, σκέψη 45, Lingens κατά Αυστρίας, σκέψη 42, Verlagsgruppe News Gmbh κατά Αυστρίας, σκέψη 36).

503 CA Paris απόφ. 23/3/2011 ν. 09/28501 και 09/28522 σε DB Dalloz. Το Εφετείο στη συγκεκριμένη περίπτωση ακύρωσε την πρωτόδικη απόφαση (TGI Paris 09/01773) που είχε κρίνει το αντίθετο.

κάλυψη στον Τύπο της τεκτονικής του ιδιότητος είναι θεμιτή και δεν αντίκειται στις διατάξεις περί προστασίας της ιδιωτικότητας[504].

§17. Η διοίκηση (ΔΣ) της Στοάς: το «Συμβούλιο Αξιωματικών»

Σύμφωνα με το αναγκαστικού δικαίου εδ. α΄ της ΑΚ 65 *«Το νομικό πρόσωπο διοικείται από ένα ή περισσότερα πρόσωπα».* Κατά την ΑΚ 80§5 το καταστατικό περιέχει υποχρεωτικά καθορισμό οργάνου διοίκησης.

Η Στοά διοικείται από περισσότερα του ενός πρόσωπα, δηλ. έχει πάντοτε πολυμελή διοίκηση (ΔΣ), η οποία εκλέγεται σε ΓΣ εκ των μελών της Στοάς. Δεν νοείται για μέρος εξουσιών να διοικείται από ένα πρόσωπο, και για άλλες περιπτώσεις από το ΔΣ ως σύνολο: οι αποφάσεις της διοίκησης λαμβάνονται πάντοτε από το αρμόδιο όργανο, το ΔΣ, που είναι πολυμελές[505].

Το Συμβούλιο Αξιωματικών της Στοάς (εφεξής ΔΣ) είναι απαραίτητο και η ύπαρξή του είναι εκ του νόμου υποχρεωτική για τη λειτουργία της Στοάς, καθόσον όργανο διοίκησης, χωρίς το οποίο δεν νοείται ύπαρξη νομικής οντότητας (ΕφΘεσ 3023/2003 ΕπισκΕΔ 2004.433, Σημαντήρας ΓενΑρχ §461).

Σύμφωνα με την αναγκαστικού δικαίου διάταξη ΑΚ 67 «Όποιος έχει τη διοίκηση νομικού προσώπου φροντίζει τις υποθέσεις του και το αντιπροσωπεύει δικαστικά και εξώδικα. Υποκατάσταση απαγορεύεται εφόσον η συστατική πράξη ή το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά».

Δεν επιτρέπεται εκλογή μη (ενεργού) μέλους της Στοάς.

Τα μέλη της διοικήσεως της ενώσεως, στα οποία έχει ανατεθεί η διαχείριση των υποθέσεων της ενώσεως, θεωρείται ότι έχουν και την πληρεξουσιότητα βάσει της ΑΚ 211 να αντιπροσωπεύουν τα μέλη της ενώσεως έναντι των τρίτων (Καρακατσάνης σε ΕρμΑΚ υπό αρ. 107 αρ.22, Δέλλιος σε ΣΕΑΚ υπό αρ. 107 αρ. 6, Γεωργιάδη-Σταθόπουλου ΑΚ, αρ. 107, εκδ.Β' 2016, τ. Ι-Α', αρ. 107§28, ΜΠρΑθ 7153/2017 αδημ.), ενώ κατά την κρατούσα γνώμη δεν θεωρούνται εντολοδόχοι ή αντιπρόσωποι της Στοάς (ΑΠ 1659/2005 ΔΕΕ

504 CA Aix-en-Provence απόφ. 23/10/2003 ν. 05/06148 σε DB Dalloz. Το εν λόγω Εφετείο ακύρωσε την πρωτόδικη απόφαση (TGI Nice 19/2/2002) που είχε κρίνει το αντίθετο.

505 Πάγιος Τεκτονικός κανόνας, ότι ο Πρόεδρος (αποκαλούμενος Σεβάσμιος) δεν διοικεί μόνος τη Στοά: Beyerlé, Jean-Pierre-Louis - Essai sur la Franc-Maçonnerie, 1784, τόμ. II σελ. 37 επ.

2006.173), οπότε οι διατάξεις περί εντολής και αντιπροσώπευσης εφαρμόζονται αναλογικώς και όχι ευθέως (ΑΠ 307/2003 ΔΕΕ 2003.947).

Το ΔΣ εκπροσωπεί δικαστικά (είτε ενάγει, είτε ενάγεται, είτε ασκεί παρέμβαση και εν γένει για κάθε ένδικο βοήθημα ή μέσο) και εξώδικα τη Στοά (ΑΚ 67, ΟλΑΠ 4/2006 ΕΕμπΔ 2006.341, ΑΠ 1830/2006 ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 523/1987 NoB 1988.1214, Κρητικός, Δίκαιο σωματείων σελ. 378). Ο πρόεδρος (Σεβάσμιος) μόνος δεν εκπροσωπεί τη Στοά και σε περίπτωση που εμφανιστεί σε Δικαστήριο ως εκπροσωπών τη Στοά χωρίς απόφαση ΔΣ, υπάρχει έλλειψη (ενεργητικής ή παθητικής ανά περίπτωση) νομιμοποίησης (ΕφΛαρ 78/2004 ΕπισκΕΔ 2004.204, ΠΠρΑθ 3625/2011 αδημ.)[506]. Για να πληρούται το πνεύμα του νόμου, η απόφαση ΔΣ πρέπει να αφορά κάθε φορά συγκεκριμένη δίκη και δεν αρκεί απόφαση ΔΣ περί δόσεως πληρεξουσιότητος στον πρόεδρο όπως γενικά εκπροσωπεί την ένωση σε υφιστάνενες ή μελλοντικές δίκες.

Περαιτέρω η ΓΣ και τα μέλη της Στοάς, ακόμη και εάν αποτελέσουν την

506 Σεραφείμ, ΣυνδΣωμΔ §57 σε 12η έκδ. 2018. Κατά την ΕφΚερκ 4/1979 NoB 27.238 ο Πρόεδρος μόνος, εφόσον έχει ληφθεί απόφαση ΔΣ, μπορεί να επιλέξει και να διορίσει δικηγόρο ειδικά για τη συγκεκριμένη δίκη. Η θέση αυτή δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Η επιλογή και ο διορισμός δικηγόρου είναι πράξη με σοβαρές έννομες συνέπειες και κατά την άποψή μας απαιτείται απόφαση ΔΣ όπως απαιτείται για τη λήψη απόφασης έγερσης, συνομολόγησης ή απόκρουσης αγωγής. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 105 του ίδιου Κώδικα, αν αυτός που παρίσταται ως πληρεξούσιος δεν αποδεικνύει την ύπαρξη πληρεξουσιότητας, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει σύντομη προθεσμία για τη συμπλήρωση της έλλειψης και να επιτρέψει σε εκείνον που δεν αποδεικνύει την πληρεξουσιότητα του να συμμετάσχει στη δίκη προσωρινά. Το κύρος των πράξεων που επιτράπηκαν εξαρτάται από την εμπρόθεσμη συμπλήρωση της έλλειψης. Η οριστική απόφαση δεν επιτρέπεται να εκδοθεί προτού να συμπληρωθεί η έλλειψη ή πριν να παρέλθει η προθεσμία που ορίστηκε. Αν δεν συμπληρώθηκε η έλλειψη μέσα στην προθεσμία που ορίστηκε, το δικαστήριο προχωρεί στην εκδίκαση της υπόθεσης και καταδικάζει εκείνον που παραστάθηκε χωρίς πληρεξουσιότητα να πληρώσει τα έξοδα που προκλήθηκαν από την παράσταση του αυτήν. Από τον συνδυασμό αυτών των διατάξεων προκύπτει ότι, αν τελικά δεν προσκομιστεί μέσα στην προθεσμία το πληρεξούσιο έγγραφο, κηρύσσονται απαράδεκτες ή άκυρες οι πράξεις που επιχειρήθηκαν από τον δικηγόρο που τις ενήργησε χωρίς να έχει πληρεξουσιότητα και δεν δικάζεται ερήμην ο διάδικος και ότι ο δικηγόρος καταδικάζεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο να καταβάλει τα έξοδα που προξενήθηκαν από την παράσταση του ανεξάρτητα από τη συνδρομή ή όχι υπαιτιότητας του (βλ. Μπέη, ΚΠολΔ, άρθ. 105 αριθ. 9 και 10, ΕφΑθ 4617/1973, Αρμ 28. 298). Ορθότερη είναι η λύση, για ταχεία απονομή δικαιοσύνης, να καλείται ο δικηγόρος από τη γραμματεία να συμπληρώσει την έλλειψη και εν συνεχεία να εκδίδεται οριστική απόφαση. Εάν όμως ο αντίδικος είχε προβάλλει ένσταση ελλείψεως πληρεξουσιότητος, το Δικαστήριο θα εκδόσει μη οριστική απόφαση και θα τάσσει προθεσμία για τη συμπλήρωση της έλλειψης (ad hoc ΠΠΑ 2425/2017 αδημ. (μη οριστική), όπου έλλειπε η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του Μεγάλου Διδασκάλου της Μεγάλης Στοάς και της Στοάς.

πλειοψηφία, δεν έχουν εξουσία εκπροσώπησης της Στοάς (Λαδάς ΓενΑρχ Ι §23 αρ. 22, 25). Το αυτό ισχύει για τις Στοές, οι οποίες, ακόμη και εάν αποτελέσουν την πλειοψηφία των Στοών-μελών μίας ομοσπονδίας, δεν εκπροσωπούν την ομοσπονδία.

Ευθύνη των μελών της διοίκησης από αδικοπραξία έναντι του νομικού προσώπου δεν αποκλείεται (ΑΠ 1298/2006 ΕλΔ 2006.1410, ΑΠ 725/2004 ΕλΔ 2004.1519), όχι όμως έναντι των μελών της Στοάς που είναι έμμεσα ζημιωμένα, οπότε και δύσκολα νοείται ακόμη και άσκηση πλαγιαστικής αγωγής από τα μέλη για λογαριασμό της Στοάς. Σε περίπτωση που το ΔΣ δεν ασκεί την αγωγή αυτή για ανόρθωση της βλάβης των συμφερόντων της Στοάς, δικαιολογείται αίτηση διορισμού προσωρινής διοίκησης λόγω σύγκρουσης συμφερόντων (ΑΚ 69 περ. β΄ βλ. §17.5).

Τυχόν αδικοπρακτική συμπεριφορά υπαλλήλου της Στοάς (λογιστή, θυρωρού, διαχειριστή κοινοχρήστων ή άλλου βοηθού εκπληρώσεως κλπ) δεν απαλάσσει από την ευθύνη το ΔΣ, του οποίου η συλλογική ευθύνη διατηρείται δια παν πταίσμα (ΑΚ 714· ΟλΑΠ 25/1995 ΕλΔ 1996.37).

Περαιτέρω το ΔΣ είναι μόνο αρμόδιο για λήψη απόφασης έγερσης, συνομολόγησης ή απόκρουσης αγωγής (ΑΠ 1979/2008, ΝΟΜΟΣ, Εφθεσ 3023/2003 ΕπισκΕΔ 2004.433, ΠΠρΘεσ 4613/2015 ΕΠολΔ 2015.95=Αρμ 2016.1717). Τυχόν αντίθετη πρόβλεψη στο καταστατικό (λ.χ. να αποφασίζει ο πρόεδρος Στοάς ή Μεγάλης Στοάς) είναι απολύτως άκυρη. Περαιτέρω η λήψη απόφασης, χωρίς να υπάρχει νόμιμη σύνθεση του Συμβουλίου Αξιωματικών ή χωρίς να τηρηθούν οι διατάξεις για την απαρτία και την πλειοψηφία, έχει ομοίως ως συνέπεια την απόλυτη ακυρότητα της απόφασης (αρ. 174 ΑΚ), η οποία θεωρείται σαν να μην έγινε (αρ. 180 ΑΚ). Καθόσον η διοίκηση είναι πολυμελής, τόσο για την εσωτερική όσο και για την εξωτερική λειτουργία της διοίκησης απαιτείται συλλογική ενέργεια (σύμπραξη) των μελών του οργάνου διοίκησης (ΑΠ 1830/2006 ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 1659/2005 ΔΕΕ 2006.173, ΑΠ 1520/2001 ΔΕΕ 2002.305, ΑΠ 877/1999 ΕΕΝ 2000.733). Στην περίπτωση που τα μέλη του ΔΣ μειωθούν (λόγω λήξης της θητείας τους, έκπτωσης, παραίτησης, θανάτου κ.λπ.), ώστε ο αριθμός εκείνων που απομένουν να είναι μικρότερος του προβλεπόμενου από το καταστατικό, και δεν αρκούν πλέον για το σχηματισμό της προβλεπόμενης από το νόμο απαρτίας, τότε υπάρχει έλλειψη διοίκησης της Στοάς και αδυναμία εκπροσώπησης της. Τυχόν παριστάμενος για λογαριασμό της Στοάς δικηγόρος δεν νομιμοποιείται στη διεξαγωγή της δίκης (ΑΠ 1717/2000 ΕΕμπΔ 2002.73, ΕφΘεσ 3023/2003 ΕπισκΕΔ 2004.433).

Όπως προβλέπει το εδ. β΄ του αρ. 65 ΑΚ *«Όταν οι διοίκηση είναι πολυμελής, αν δεν όριζεται κάτι άλλο στη συστατική πράξη ή στο καταστατικό, οι*

αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία». Αυτή είναι και η συνήθης πρακτική στα ΔΣ των Στοών.

Καθόσον η διοίκηση ασκείται από το ΔΣ από κοινού (ΑΠ 1659/2005 ΔΕΕ 2006.173, ΑΠ 456/2005 ΕΕμπΔ 2006.62), πρέπει ο Σεβάσμιος να προσκαλεί εγκαίρως όλα τα μέλη σε συνεδρία κατά τα προβλεπόμενα στο καταστατικό (ΑΠ 1305/2003 ΧρΙΔ 2004.212), και εάν το καταστατικό σιωπά πρέπει να δίδεται εύλογος χρόνος για την έγκαιρη ενημέρωση των μελών του ΔΣ. Η πρόσκληση πρέπει να περιλαμβάνει τα θέματα προς συζήτηση με επαρκή σαφήνεια μόνο εάν το προβλέπει το καταστατικό αλλιώς οι αποφάσεις είναι έγκυρες επί παντός θέματος καθόσον δεν εφαρμόζεται η ΑΚ 97§1εδ.β΄ στα ΔΣ (ΑΠ 1655/1999 ΕΕργΔ 2001.171). Εάν το καταστατικό προβλέπει να περιλαμβάνονται στην ΗΔ τα θέματα, τότε αυτά τα καθορίζει ο πρόεδρος. Ο τελευταίος είναι υποχρεωμένος να συμπεριλάβει στην ΗΔ και κάθε θέμα που θα του ζητηθεί από άλλο μέλος του ΔΣ. Εάν δεν το πράξει, ένας αριθμός μελών (πάντοτε εννοείται η μειοψηφία) μπορεί να το απαιτήσει κατ' 96ΑΚ. Εάν το καταστατικό δεν προβλέπει να περιλαμβάνονται στην ΗΔ τα θέματα, κάθε θέμα που θα εισαχθεί προς συζήτηση από παν μέλος του ΔΣ μπορεί επ'αυτού να ληφθεί έγκυρη απόφαση (σε αντίθεση με τη ΓΣ όπου κατ'ΑΚ 97, αναγκαστικού δικαίου, τα θέματα αναγράφονται υποχρεωτικώς στην ΗΔ).

Τα μέλη του ΔΣ πρέπει να διασκέπτονται στον ίδιο τόπο (εντός χώρου Στοάς, εκτός εάν δεν έχει αντίρρηση κανένα μέλος του ΔΣ για επιλογή άλλου χώρου) και χρόνο και υποχρεωτικά με αυτοπρόσωπη εμφάνιση (προσωποπαγές δικαίωμα) και όχι δι'αντιπροσώπου (Δέλλιος σε ΣΕΑΚ αρ. 65 §7). Οι απόντες δεν ψηφίζουν και δεν μπορούν να εξουσιοδοτήσουν τρίτο (μέλος της Στοάς ή και του ΔΣ) να ψηφίσει για λογαριασμό τους.

Σε περίπτωση λήψεως ελαττωματικής αποφάσεως από το ΔΣ, κάθε μέλος της Στοάς έχει (και μεμονωμένα) δικαίωμα ακύρωσης της απόφασης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη λήψη της απόφασης (ή, κατ'άλλη άποψη, από τη λήψη γνώσης της απόφασης: ΕφΑθ 1479/1987 ΕλΔ 1988.530), κατ' αρ. 101 ΑΚ, το οποίο εφαρμόζεται αναλογικά και στις αποφάσεις ΔΣ Στοών (ΑΠ 433/2009 ΝοΒ 2009.1436=ΤΝΠ Ισοκράτης, ΑΠ 408/2004 ΝοΒ 2005.671, ΑΠ 497/1994 ΕΕΝ 1995.354, ΕφΑθ 11079/1996 ΕλΔ 1997.1675, ΜΠρΤρικ 496/2000 ΝοΒ 2001.78, ΜΠΑ 11327/2017 αδημ., Σεραφείμ ΣυνδΣωμΔ §138 σε 12η έκδ. 2018, Κρητικός, Όρια νόμιμης λειτουργίας συλλογικών οργάνων, 2008)[507].

507 Στις ΗΠΑ τα Δικαστήρια συνήθως αρνούνται να εκδώσουν απόφαση ακύρωσης εκλογής στις Στοές (Smith v. Meriott (1917) 130 Md. 447, 100 Atl. 731 και Com. ex Rel.

Οι τρίτοι θεωρείται ότι δεν έχουν έννομο συμφέρον για την προσβολή της απόφασης και συνεπώς άλλες Στοές, τέκτονες μη μέλη της Στοάς και υπερκείμενες ενώσεις δεν νομιμοποιούνται για την άσκηση αγωγής, εκτός εάν αποδείξουν έννομο συμφέρον για άμεση βλαπτική συνέπεια της προσβαλλόμενης απόφασης στο πρόσωπό τους. Σε κάθε δε περίπτωση, δεν νομιμοποιούνται για λήψη ασφαλιστικού μέτρου κατά ρητή πρόβλεψη στο αρ. 102 ΑΚ (ad hoc ΜΠρΑθ (ασφ.μ.) 7474/2016 ΧρΙΔ 2017.256=ΤΝΠ Νόμος).

Οι Στοές υπό την ΜΣΤΕ έχουν συνήθως (ή έως και) 14-μελές ΔΣ. Το ΔΣ προεδρεύει ο αποκαλούμενος «Σεβάσμιος». Σε περίπτωση κωλύματός του αναπληρώνεται από τον Α΄ αντιπρόεδρο που αποκαλείται Α΄ επόπτης και σε περίπτωση κωλύματος και αυτού από τον Β΄ αντιπρόεδρο που αποκαλείται Β΄ επόπτης. Για το σχηματισμό απαρτίας πρέπει να είναι παρόντα τουλάχιστον όσα μέλη απαιτεί το καταστατικό (άλλως το ήμισυ των μελών πλέον ενός) και η απόφαση να ληφθεί κατ' απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Περίπτωση ισοψηφίας δεν τυγχάνει, διότι η ψήφος του προέδρου (ή προεδρεύοντος) καθορίζει το αποτέλεσμα. Η ψήφος του προέδρου υπερτερεί μόνο σε περίπτωση ισοψηφίας (ΑΚ 65, Ρούσος, Δίκαιο νομικών προσώπων-Liber Amicorum Φίλιππου Δωρή, σελ. 209-210, ΕφΑθ 8404/1974 Αρμ 29.152, ΟλΣτΕ 2315/1962 ΝοΒ 11.670, ΠρΘεσ 268/1966 Αρμ 21(1967).137, Τριάντος, Ερμηνεία Αστικού Κώδικα, 2015, υπό αρ. 107, §6). Αυτή η υπεροχή της ψήφου του προέδρου -και μόνο σε περίπτωση ισοψηφίας- είναι η μοναδική μορφή «εξαίρεσης» από τον κανόνα της ισότητος των μελών και άρα των ψήφων τους. Κανένα άλλο αξίωμα δεν προσδίδει ενισχυμένη ή διπλή ψήφο.

§17.1. Η εκλογή Συμβουλίου και Σεβασμίου

Τα όργανα διοίκησης είναι αιρετά και όχι ισόβια[508]. Η Στοά έχει δημοκρατική οργάνωση και αυτοδιοικείται[509]. Ανά έτος (ΕΜΣΤΕ) ή διετία (ΜΣΤΕ, ΓΜΑΤΕ)[510] γίνονται αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέων Αρχών στη Στοά. Οι

Henderson v. O'Donnell (1898), 188 Pa. 14). Δεν υπάρχει όμως σωματειακή νομοθεσία για να επιβάλλει στη δικαστική εξουσία το αντίθετο.

508 Ήδη στη Γαλλία από το 1725 οι Σεβάσμιοι εκλέγονταν ετησίως ενώ η Μεγάλη Στοά δεν ήταν παρά μία συνάθροιση των Σεβασμίων των Στοών (Brest de la Chaussée Mémoire justificatif, 1773, σελ. 25 της έκδοσης Chevallier P., 1977). Ενίοτε οι Σεβάσμιοι γίνονταν ισόβιοι, κάτι που καταργήθηκε οριστικά περί το 1773-4.

509 Findel J.G. - Les principes de la Franc-Maçonnerie dans la vie des peuples. Ouvrage historico-philosophique et édifiant, 1884, σελ. 11.

510 Ο νόμος δεν επιβάλλει ελάχιστη ή μέγιστη διάρκεια θητείας, είθισται όμως αυτή να μην

αρχαιρεσίες γίνονται την ίδια ημέρα για όλα τα όργανα της διοίκησης, των οποίων η θητεία ομοίως λήγει την ίδια ημέρα. Το διοικητικό όργανο αποκαλείται «Συμβούλιο Αξιωματικών» και αποτελεί την πολυπρόσωπη διοίκηση της Στοάς, δηλ. το ΔΣ. Οι αρχαιρεσίες αφορούν ολόκληρο το ΔΣ και όχι μεμονωμένα πρόσωπα ή θέσεις (αξιώματα). Εφόσον γίνει η εκλογή και η ανάληψη των καθηκόντων, το ΔΣ εξαντλεί όλη τη θητεία του και η ΓΣ δεν μπορεί να ζητήσει αρχαιρεσίες στο ενδιάμενο διάστημα[511].

Οι αρχαιρεσιακές αποφάσεις λαμβάνονται συλλογικώς από τη ΓΣ της Στοάς (ολομέλεια των μελών, συνήθως μόνο διδασκάλων, βλ. §16.10) με τον συνηθισμένο (καταστατικό άλλως κατά την ΑΚ 97) κανόνα απαρτίας και με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση πολλαπλών υποψηφιοτήτων αρκεί σχετική πλειοψηφία.

Στη Στοά την ημερήσια διάταξη (ΗΔ) των εργασιών αποτελεί το δημοσιευόμενο πρόγραμμα εργασιών. Η ΗΔ καθορίζεται από το ΔΣ και δεν επιτρέπεται η λήψη αποφάσεων για θέματα εκτός ΗΔ, σε τακτική ή έκτακτη συνεδρία/ΓΣ, ακόμη και εάν το επιτρέπει το καταστατικό ή το ζητήσει η πλειοψηφία των μελών.

Αυτό αποτελεί και την πρόσκληση για κάθε εργασία και περιλαμβάνει, όταν απαιτείται, και θέμα αρχαιρεσιών (κάθε λογής). Τότε αυτό επέχει θέση προκήρυξης αρχαιρεσιών (πρόσκληση σε αρχαιρεσιακή ΓΣ). Η πρόσκληση πρέπει να αποστέλλεται σε όλα τα μέλη, καθόσον είναι δικαίωμα όλων των μελών, ακόμη και των μη (πλήρως ή εν μέρει) ταμειακώς εντάξει (ΕιρΑθ 2112/1982 αδημ., ΕφΑθ 8807/2005 αδημ.), να λαμβάνουν γνώση των προσκλήσεων και των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως, για να αποφασίσουν εάν επιθυμούν να συμμετάσχουν στην εν λόγω ΓΣ. Η μη πρόσκληση όλων των μελών καθιστά την απόφαση ακυρώσιμη (ad hoc ΜΠρΑθ 4205/2016 αδημ., ΜΠρΑθ 3478/1982 ΕλΔ 1983.1260). Η πρόσκληση γίνεται κατά τον τύπο του καταστατικού ή έστω με τον τρόπο που έχει επικρατήσει παγίως στην πρακτική, υπό την προϋπόθεση ότι εγγυάται εξίσου την πληροφόρηση των μελών (ΜΠρΘεσσ 1636/2011 ΕφΑΔ 2012.34).

Το πρόγραμμα αυτό αποφασίζει το (απερχόμενο) ΔΣ με συλλογική απόφασή του (και όχι ο πρόεδρος μόνος: ΜΠρΑθ 1951/2008 αδημ). Η διοίκηση που προκηρύσει τις εκλογές πρέπει αν είναι ενεργός και να μην έχει λήξει η θητεία της, αλλιώς τυχόν αρχαιρεσιακή απόφαση είναι απολύτως άκυρη και

ξεπερνά την τριετία. Στα Σκωτικά εργαστήρια που αποκαλούνται «'Αρειοι Πάγοι» η θητεία είναι τριετής.

511 Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, σελ. 342, βλ. όμως και σελ. 347-351, όπου η ΓΣ έχει αυτό το δικαίωμα, που όμως οδηγεί σε έλλειψη διοίκησης.

όχι απλά ακυρώσιμη. Εάν η θητεία του ΔΣ έληξε χωρίς μέριμνα προκήρυξης αρχαιρεσιών, κάθε μέλος της Στοάς έχει το δικαίωμα (και οφείλει) και προσφύγει στο αρμόδιο Δικαστήριο για διορισμό προσωρινής διοίκησης με έργο την προκήρυξη αρχαιρεσιών κατ' ΑΚ 69 (βλ. §17.4).

Το ΔΣ πρέπει λοιπόν να προκηρύξει αρχαιρεσίες πριν τη λήξη της θητείας του, ορίζοντας ως ημερομηνία αρχαιρεσιών την κοντινότερη δυνατή στη φυσιολογική λήξη της θητείας του.

Η καθορισθείσα ημέρα της εβδομάδος για τη διενέργεια αρχαιρεσιών πρέπει να είναι ημέρα της εβδομάδος που λαμβάνουν χώρα οι τακτικές, συνήθεις, συνεδρίες της Στοάς και όχι κάποια άλλη[512] και μάλιστα εντός της έδρας της Στοάς και μόνο, διότι στον τεκτονισμό δεν γίνονται εργασίες αρχαιρεσιών εκτός έδρας (lodge-room) της Στοάς.

Τις αρχαιρεσίες διενεργεί εφορευτική επιτροπή[513] που είναι ευκαιριακό όργανο και τυχόν ακυρότητες των ενεργειών του αντιμετωπίζεται ως ελαττωματικότητα της ΓΣ[514]. Το καταστατικό της Στοάς δύναται να προβλέπει ελεύθερα τον τρόπο και τη διαδικασία εκλογής της εφορευτικής επιτροπής, τον αριθμό των μελών αυτής κλπ, πλην όμως δεν μπορεί να παρεκκλίνει από εκλογή, δηλαδή δεν μπορεί να δίδει δικαίωμα επιλογής των μελών της εφορευτικής επιτροπής σε κάποιο πρόσωπο, αποστερώντας τη ΓΣ από το δικαίωμα εκλογής αυτών[515]. Καταστατικός προσδιορισμός προσώπων που κατέχουν εκ του παρελθόντος κάποιο αξίωμα, στη θέση μελών της εφορευτικής επιτροπής, είναι άκυρη.

Με δεδομένο ότι οι αρχαιρεσίες αντλούν τυπική ισχύ από το νόμιμο της εκλογής εφορευτικής επιτροπής, ελαττωματικότητα στην εκλογή εφορευτικής επιτροπής οδηγεί σε ακυρότητα τις αρχαιρεσίες που ακολουθούν.

Στο έργο της εφορευτικής επιτροπής περιλαμβάνεται ο έλεγχος των ψηφοφόρων του δικαιώματος του εκλέγειν (οικονομική τεκτοποίηση κλπ) καθώς και η σύνταξη του ψηφοδελτίου των υποψηφίων, εάν για κάθε αξίωμα είναι περισσότεροι του ενός.

Η απευθείας εκλογή από τη ΓΣ προσώπων για συγκεκριμένο αξίωμα (λ.χ. προέδρου, ταμία, γραμματέα) είναι νόμιμη και μπορεί να γίνεται με ένα ή χωριστά ψηφοδέλτια για κάθε αξίωμα. Η απευθείας εκλογή από τη ΓΣ προσώπων για συγκεκριμένο αξίωμα μπορεί να είναι πλήρης (για όλο το ΔΣ) ή

512 Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, σελ. 244. Περίπτωση αρχαιρεσιών σε άλλη πόλη (εκτός έδρας) και σε άλλη (έκτακτη) συνεδρία, γεννώσα παθογένεια της απόφασης σε δικόγραφο με ΓΑΚ 11649/5750/3-11-2017 και εκκρεμεί έκδοση απόφασης από το Μονομελές Πρωτοδικείο Πειραιώς.

513 Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, σελ. 248 επ.

514 ΜΠρΑθ 8606/2019 αδημ.

515 Αντίθ. ΜΠρΑθ 8606/2019 αδημ.

μερική (για μερικά αξιώματα). Αυτό είναι νόμιμο και πρόκειται για μερική συγκρότηση σε σώμα απευθείας από τη ΓΣ[516].

Ο διορισμός μελών στο ΔΣ σε κάποια αξιώματα από τον (εκλεγμένο) πρόεδρο είναι επίσης νόμιμη[517], εφόσον αυτό προβλέπεται από το καταστατικό, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της ΕΜΣΤΕ και ΓΜΑΤΕ. Δεν είναι όμως δυνατός ο διορισμός του συνόλου του ΔΣ.

Η τεκτονική πρακτική θέλει να μην προβλέπεται στην πρόσκληση εναλλακτική ημερομηνία αρχαιρεσιών. Αυτό διότι ο νόμος (και τα τεκτονικά καταστατικά, κατά κανόνα) δεν θέτουν ελάχιστα όρια *απαρτίας,* οπότε για το σχηματισμό της αρκεί η παρουσία *οσωνδήποτε μελών* (ΑΚ 97§1 εδ. α΄, ΑΠ 1050/2005 ΔΕΕ 2005.1303, ΜΠρΑθ 13794/1973 ΝοΒ 1974.397, Κρητικός ΕλΔ 1997.745). Σε περίπτωση όμως που για οποιοδήποτε λόγο δεν λάβουν χώρα οι αρχαιρεσίες, και η θητεία του ΔΣ έχει εν τω μεταξύ λήξει, επέρχεται έλλειψη διοίκησης[518].

Ως προς το σχηματισμό *πλειοψηφίας* στη ΓΣ τη λύση δίνει η ΑΚ 97 (απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, αδιαφόρως εάν ψήφισαν ακύρως ή λευκό ή αποχώρησαν κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας, θεωρούμενοι ότι ψήφισαν αρνητικά, ΑΠ 1305/2003 ΧρΙΔ 2004.212) εκτός και εάν το καταστατικό απαιτεί μεγαλύτερο (όχι μικρότερο) ποσοστό. Σε περίπτωση πολλαπλής υποψηφιότητος για το ίδιο αξίωμα, εκλέγεται το πρόσωπο που έλαβε το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων, δηλ. η απόφαση λαμβάνεται έγκυρα με σχετική πλειοψηφία (Δέλλιος σε ΣΕΑΚ υπό αρ. 97 §7). Σε περίπτωση ισοψηφίας, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται και δεν επιτρέπεται με καταστατική ρήτρα να προβλέπεται η προτίμηση του λ.χ. του αρχαιότερου[519]. Εάν και πάλι επέλθει ισοψηφία ορθότερο είναι να γίνεται κλήρωση και να ολοκληρώνεται οριστικά η διαδικασία.

Οι τεκτονικές εργασίες λαμβάνουν χώρα σε ετήσιο κύκλο που άρχεται κάθε Οκτώβριο και για την ακρίβεια ο κύκλος άρχεται την 1η Οκτωβρίου και λήγει την 30/9 του επόμενου έτους. Δεν γίνονται εργασίες τους καλοκαιρινούς μήνες, κατά την παράδοση, χωρίς να υπάρχει βέβαια κάποια προς τούτο απαγόρευση. Οι αρχαιρεσίες γίνονται συνήθως κατά μήνα Οκτώβριο όπως και η συγκρότηση σε σώμα (βλ. §17.2). Σε περίπτωση όμως που για

---

516 Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, σελ. 339.

517 Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, σελ. 336. Κατά την άποψή μας ο διορισμός μελών ΔΣ από τον πρόεδρο καταστρατηγεί την έννοια της συνελεύσεως και της δημοκρατικότητος επιλογής του οργάνου διοίκησης.

518 Περίπτωση της Στοάς Ποσειδωνία, δικόγραφο με ΓΑΚ 11649 ΕΑΚ 5750 / 2017 (εκουσία) στο Πρωτοδικείο Πειραιώς όπου εν συνεχεία εξεδόθη απορριπτική απόφαση.

519 Είτε σε ηλικία είτε σε «τεκτονική ηλικία», διότι όλα τα μέλη είναι ίσα.

οποιοδήποτε λόγο γίνουν άλλο μήνα (σε διαφορετικές ή στην ίδια συνεδρία), πέραν από αυτόν το χρόνο που προβλέπει το καταστατικό, αυτές είναι νόμιμες[520] και η θητεία του ΔΣ θα λήγει στο πέρας της πλήρους θητείας και όχι κατά μήνα Οκτώβριο. Το ΔΣ της Στοάς δικαιούται λοιπόν εγκύρως να προκαλέσει πρόωρες αρχαιρεσίες (ήτοι πριν τη λήξη της διετίας). Τότε η θητεία του θα λήγει την ημέρα των αρχαιρεσιών και εάν αυτή δεν γίνει ρητά, τεκμαίρεται σιωπηρώς, αφού η εκλογή νέου ΔΣ συνεπάγεται λήξη της θητείας του απερχομένου.

Κανένας τρίτος (ούτε εκπρόσωπος Μεγάλης Στοάς) δεν δικαιούται να παρακωλύσει ή να επηρρεάσει την εκλογική διαδικασία. Τυχόν παρεμβολή παρισταμένου στις αρχαιρεσίες τρίτου επιβάλλει στο Σεβάσμιο (ως προεδρεύοντα τη ΓΣ) την άμεση αποβολή από τη διαδικασία.

Σε καμμία περίπτωση μετά την ψηφοφορία, εάν το αποτέλεσμα δεν είναι «αρεστό», δεν νοείται επανάληψη της ψηφοφορίας μέχρι να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα[521].

Είθισται το εκλογικό αποτέλεσμα να κοινολογείται (αναγγέλλεται) στην υπερκείμενη. Η τελευταία δικαιούται να απαντά στη Στοά με έγγραφο που ενίοτε αποκαλείται «εγκριτικός πίναξ». Αυτός δεν επέχει πράξη «έγκρισης» των αρχαιρεσιών, πριν ή μετά από αυτές, ούτε, εν συνεχεία και μετά την εγκατάσταση των αρχών, της συγκρότησης σε σώμα, εκ μέρους ομοσπονδίας. Επέχει νομικά μόνο δήλωση λήψεως γνώσης, εκ μέρους της ομοσπονδίας, των επικείμενων αρχαιρεσιών, του αποτελέσματος, ή της σύνθεσης της νεοεκλεγείσας διοίκησης της Στοάς. Δεν σημαίνει ότι η εκλογή τελεί υπό τον όρο «έγκρισης», καθόσον δε νοείται «εκλογή υπό όρο». Η τυχόν «μη έγκριση» από την ομοσπονδία των αρχαιρεσιών Στοάς δεν παράγει έννομα αποτελέσματα και φυσικά δεν είναι λόγος ακυρότητας των εκλογών, ούτε λόγος για επανάληψη των αρχαιρεσιών[522], ούτε συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα της Στοάς, σε περίπτωση που η τελευταία δεν λάβει υπόψη της τη «μη έγκριση». Όπως και στις ψηφοφορίες για είσοδο νέων μελών, έτσι και στις αρχαιρεσίες, η Στοά έχει απόλυτη εξου-

520 Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, σελ. 342.

521 Τονίζουμε αυτόν το τόσο αυτονόητο κανόνα προς γνώση των τεκτόνων, ειδικά των υψηλόβαθμων, που ενίοτε νομίζουν ότι μπορούν να ζητούν την επανάληψη των αρχαιρεσιών, κάθε φορά που δεν εκλέγεται το αρεστό σε αυτά πρόσωπο. Σημειωτέον ότι στη Νέα Υόρκη, ο Σεβάσμιος έχει το δικαίωμα να ζητά την επανάληψη της ψηφοφορίας, όταν δεν εγκρίνεται η εισδοχή νέου μέλους (Wolcott - Practical Monitor 1876 σελ. 137). Αυτός όμως ο κανόνας, όπως και πολλοί άλλοι αγγλοσαξωνικής κουλτούρας, δεν ευσταθεί στο ηπειρωτικό και το Ελληνικό δίκαιο διότι αντιβαίνει στο όλο σύστημα του ΑΚ.

522 Εάν αυτές επαναληφθούν, είναι ανυπόστατες, και μόνες έγκυρεςς είναι οι πρώτες.

σία επί της διαδικασίας και ουδείς δικαιούται να επηρρεάσει τη διοικητική αυτονομία της[523].

Μετά τη θέση σε ισχύ του Κανονισμού 679/2016, αμφισβητείται το νόμιμο της ονομαστικής αναγγελίας των αποτελεσμάτων των αρχαιρεσιών στη Μεγάλη Στοά, πλην των προσώπων που εκπροσωπούν ή αντιπροσωπεύουν νόμιμα της οντότητα, δηλ. αφενός του Σεβασμίου (νόμιμος εκπρόσωπος: έτσι και ΜΕφΑθ 521/2019 αδημ.), αφετέρου των Αντιπροσώπων προς την υπερκείμενη (βλ. §16.13).

Εάν το ΔΣ εκλεγεί με ελαττωματική απόφαση, έννομο συμφέρον για την ακύρωση έχουν μόνο τα μέλη της Στοάς και όχι η υπερκείμενη ένωση[524]. Η υπερκείμενη έχει έννομο συμφέρον μόνο για την προσβολή εκλογή των Αντιπροσώπων. Μέχρι την αναστολή ή την τελεσίδικη ακύρωση των αρχαιρεισιών της Στοάς, η εκλογή παραμένει ισχυρή και η εκπροσώπωση της Στοάς από αυτή είναι δεσμευτική για όλους, συμπεριλαμβανομένης της Μεγάλης Στοάς.

Το καταστατικό μπορεί να θέτει κριτήρια εκλογιμότητος. Αυτά πρέπει να είναι περιοσμένα και να ερμηνεύονται συσταλτικά, διότι άλλως όχι μόνο καταστρατηγείται η αρχή της ισότητος των μελών, αλλά βλάπτεται άλλως δύναται να βλαφθεί το καλώς εννοούμενο συμφέρον της Στοάς. Επί παραδείγματι, το αρ. 74 ΓΚ ΜΣΤΕ 2009 ορίζει ότι για να εκλεγεί κάποιος Σεβάσμιος πρέπει να έχει: α) Ηλικία 35 ετών συμπληρωμένων. Αυτή η ρήτρα είναι καταχρηστική διότι ήδη από τα 21 έτη υπάρχει πλήρης δικαιοπρακτική ικανότητα και πρόσωπο 35 ετών δεν έχει απαραίτητα μεγαλύτερη διοικητική ικανότητα από έναν νεώτερο[525]. Ιστορικά, οι σημαντικότεροι τέκτονες προέδρευαν σε πολύ μικρότερες ηλικίες. β) Να είναι μέλος της Στοάς στην οποία είναι υποψήφιος προ 6ετίας. Και αυτή η ρήτρα είναι αντισυνταγματική, αφού καταστρατηγεί την ισότητα υπέρ των παλαιών μελών, χωρίς καμία λογική αιτιολογία[526]. γ) Να είναι δάσκαλος επί 3ετίας.

---

523 Αναφέρει ο Mackey: ***«Δεν υπάρχει νόμος σε ολόκληρη την τεκτονική νομοθεσία πιο ξεκάθαρος από αυτόν:*** *ότι ούτε η Μεγάλη Στοά ούτε ο Μεγάλος Διδάσκαλος μπορούν να επεμβαίνουν στο εκλογικό αποτέλεσμα της κάλπης της Στοάς»* (Mackey σε Redding, op.cit., σελ. 139 και Mackey/Clegg/Blakemore - Jurisprudence of freemasonry, 1953, σελ. 95).

524 Το αντίθετο ισχύει για την περίπτωση εκλογής Αντιπροσώπων, βλ. §20.1.

525 Αυτή η ρήτρα ανεβάζει ανεπίτρεπτα και το κατώτατο όριο ηλικίας για να θέσει κανείς υποψηφιότητα στη Μεγάλη Στοά, στην οποία για να τεθεί υποψηφιότητα πρέπει κάποιος να έχει χρηματίσει Σεβάσμιος (§26.1.4).

526 Ας φανταστούμε ένα επί 6ετία τέκτονα, μέλος της Στοάς επί 6ετία, να έχει δικαίωμα εκλέγεσθαι, και έναν άλλο, μέλος της Στοάς επί 5ετία, να μην έχει δικαίωμα εκλέγεσθαι, καίτοι είναι λ.χ. τέκτων επί 20ετία ή να έχει ήδη σεβασμιεύσει σε άλλη Στοά. ‘Αλλωστε,

Και αυτή η ρήτρα δεν βρίσκει λογικό έρεισμα, αν και περισσότερο λογική από τις προαναφερθείσες, διότι περιορίζει ακόμη περισσότερο τον αριθμό των προσώπων που θα έχουν δικαίωμα εκλέγεσθαι. δ) Να έχει διατελέσει επί μία τουλάχιστον διετία τακτικό μέλος του ΔΣ. Αυτή η ρήτρα αποκλείει από το δικαίωμα εκλέγεσθαι κάθε τέκτονα που δεν είχε εκλεγεί στο ΔΣ στο παρελθόν, δηλαδή θέτει όρο για την εκλογή να έχει εκλεγεί στο (άμεσο ή απώτερο) παρελθόν, από άλλη ΓΣ, μέλος του ΔΣ. Η ρήτρα είναι άκυρη και η απόφαση της ΓΣ να εκλέξει ως πρόεδρο πρόσωπο που δεν έχει ξαναεκλεγεί στο ΔΣ είναι έγκυρη. Σε άλλες δικαιοδοσίες (λ.χ. Νέα Υόρκη) για να εκλεγεί κάποιος πρόεδρος Στοάς πρέπει να έχει χρηματίσει μία πλήρη θητεία ως Αντιπρόεδρος. Και αυτή η ρήτρα δε βρίσκει έρεισμα στο νόμο, προκειμένου να δικαιολογεί τη διάσπαση της αρχής της ισότητας, αφού η ιδιότητα του Αντιπροέδρου δεν καθιστά κάποιον ικανότερο από άλλον. ε) Να κατοικεί στην Ανατολή της Στοάς του. Και η ρήτρα αυτή είναι άκυρη, διότι ουδείς δύναται να απεμπολεί το δικαίωμα εκλέγεσθαι εκ του γεγονότος και μόνο ότι κατοικεί σε άλλη πόλη από αυτή που εδρεύει η Στοά. Αν μάλιστα σωρεύσουμε όλες τις προϋποθέσεις μαζί, εν τέλει δεν πρόκειται για εκλογές, αλλά για τοποθέτηση προσώπων με το σύστημα «ρολόι», αφού κάθε φορά τα πρόσωπα που θα μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα για την εκάστοτε θέση είναι τόσο περιορισμένα, που εν τέλει η εκλογές καταντούν παρωδία.

§17.2. Η Εγκατάσταση του Συμβουλίου Αξιωματικών

Παραδοσιακά κάθε νέο ΔΣ που εκλέγεται στη Στοά αναλαμβάνει καθήκοντα όχι τη στιγμή της εκλογής του, αλλά κατά το (μεταγενέστερο) χρόνο κατά τον οποίο συγκροτείται σε σώμα και αναλαμβάνει πραγματικά καθήκοντα. Η διαδικασία αυτή τελείται τεκτονικά δια επισήμου και πομπώδους τελετής, στην οποία συνήθως προσκαλούνται όλοι οι τέκτονες της ιδίας δικαιοδοσίας. Η τελετή αυτή αποκαλείται «εγκατάσταση νέων αρχών» κατά την οποία οι νεοκλεγέντες, με το Σεβάσμιο πρώτο αυτών, δίδουν προφορι-

---

όλες οι Στοές λίγο-πολύ λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο (βλ. αρ. XI γενικών κανονισμών του Payne 1720 [Σ 1723]), οπότε η διοίκηση κάθε Στοάς είναι πανομοιότυπη. Ούτε πρόκειται για θέμα διοικητικής εμπειρίας, αφού μία Στοά δεν είναι δύσκολο να διοικηθεί ούτε απαιτούνται προς αυτό ιδιάζουσες γνώσεις επιστήμης. Απόδειξη, οι νεοσύστατες Στοές λειτουργούν άριστα, ακόμη και όταν τα μέλη τους έχουν μόλις γίνει τέκτονες. Σε κάθε περίπτωση, ο υποψήφιος πρέπει να είναι ενεργό μέλος της συγκεκριμένης Στοάς - αντίθετη ρύθμιση στο καταστατικό, που είναι κατά κανόνα δυνατή (Κρητικός δίκαιο σωματείων σελ. 333) δεν επιτρέπεται εκ των τεκτονικών εθίμων.

κώς επίσημο διαβεβαίωση ότι θα εκτελέσουν τα καθήκοντά τους στο ακέραιο[527].

Εναρκτήριο σημείο της διάρκειας της θητείας ενός ΔΣ Στοάς είναι ο χρόνος κατά τον οποίο αναλαμβάνει πραγματικά τα καθήκοντά του **και όχι η ημερομηνία εκλογής του**[528]. Ο χρόνος έναρξης και λήξης της θητείας ενός ΔΣ είναι ενιαίος για όλα τα μέλη και δεν νοείται καταστατική διάρκεια θητείας ή λήξη διαφορετική λ.χ. για το πρόεδρο και διαφορετική για τα υπόλοιπα μέλη[529]. Ο χρόνος έναρξης ανάληψης καθηκόντων συνήθως προβλέπεται στο καταστατικό και στην τεκτονική πρακτική συμβαίνει τοιουτοτρόπως (έστω και δια του άγραφου καταστατικού, ΜΠρΑθ 3749/2011 αδημ.). Η ανάληψη των καθηκόντων αποτελεί τη συγκρότηση σε σώμα και επισημοποιείται με την τελετή «εγκατάστασης νέων αρχών», μετά την οποία άρχεται η θητεία του νέου ΔΣ.

Ο χρόνος μεταξύ εκλογής νέου ΔΣ και ανάληψης καθηκόντων δημιουρ-

---

527 Η επίσημος διαβεβαίωση του Σεβασμίου στο σύστημα της ΜΣΤΕ (έτους 2015) έχει ως εξής: «§1. *Υπισχνούμαι επί τη τιμή μου και τη τεκτονική μου ιδιότητι να υπακούω εις τον Καταστατικόν Χάρτην και τον Γενικόν Κανονισμόν της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, ως και τας αποφάσεις αυτής*. §2. *Υπισχνούμαι επί τη τιμή μου και τη τεκτονική μου ιδιότητι να υπακούω εις τον Ειδικόν Κανονισμόν και τας αποφάσεις της Σεπτής ταύτης Στοάς και να χρώμαι τω υπό των εμών αδελφών χορηγηθέντι μοι αξιώματι υπέρ της ευημερίας του Ελευθεροτεκτονισμού εν γένει και ιδία της Σεπτής ταύτης Στοάς*. §3. *Υπισχνούμαι επί τη τιμή μου και τη τεκτονική μου ιδιότητι να παραδώσω τω διαδόχω μου ή εν ανάγκη στη Μεγάλη Στοά ή τοις απεσταλμένοις Αυτής το Δίπλωμα και τα λοιπά αρχεία της Σεπτής ταύτης Στοάς άτινα λαμβάνω σήμερον ως παρακαταθήκην* και §4 *υπισχνούμαι προς τούτοις να εκπληρώ μετά ζήλου και αφοσιώσεως να ανατεθέντα μοι καθήκοντα»*. Τα υπόλοιπα μέλη του ΔΣ δίδουν την ακόλουθη διαβεβαίωση: «§1. *Υπισχνούμαι να υπακούω εις τον Καταστατικόν Χάρτην και τον Γενικόν Κανονισμόν της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος και εις τον Ειδικόν Κανονισμόν της Σεπτής ταύτης Στοάς*. §2. *Υπισχνούμαι να μένω πάντοτε απαρεγκλίτως προσηλωμένος εις την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος μόνον νομοθέτην και διευθέτην των υπό την Αιγίδα αυτής Συμβολικών Στοών»*. Σημειωτέον ότι η διαβεβαιωση έχει με μεγάλο βαθμό συμβολική και μόνο αξία. Πρώτον, διότι και χωρίς να δοθεί, η υποχρέωση τήρησης των καταστατικών κειμένων και αποφάσεων υφίσταται. Δεύτερον, διότι η Στοά έχει δικαίωμα να τροποποιεί το περιεχόμενο της ως άνω διαβεβαιώσεως στο μέτρο που δεν θα οδηγηθεί σε αναίρεση, εκ μέρους του ΔΣ που αναλαμβάνει καθήκοντα, των υποχρεώσεών του, προς αυτή. Τρίτον, διότι η §3 της διαβεβαίωσης του Σεβασμίου δεν μπορεί να παρακάμψει απόφαση της ΓΣ. Και τέταρτον, διότι η §2 της διαβεβαίωσης των μελών ΔΣ δεν μπορεί να υποκαταστήσει την έννομη τάξη όπου τα καταστατικά ή οι αποφάσεις έλθουν σε αντίθεση με τη δημόσια τάξη.

528 Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, σελ. 342-344.

529 Αλλιώς διασπάται ο κανόνας της συλλογικής διοίκησης του πολυμελούς ΔΣ και οδηγούμαστε σε άτοπα όπως να υφίσταται νόμιμη εκπροσώπηση ενώ δεν υπάρχει ΔΣ αν η θητεία του τελευταίου λήξει χωρίς να έχει λήξει του Προέδρου, να διορίζεται προσωρινό ΔΣ με εκλεγμένο Πρόεδρο και να έχουμε μεικτή διοίκηση κλπ.

γεί δυσχέρειες. Την ημερομηνία «εγκατάστασης νέων αρχών» είθισται να καθορίζει η απερχόμενη διοίκηση αφού η νεοεκλεγείσα διοίκηση δεν υφίσταται κατά το χρόνο ανακοίνωσης του προγράμματος. Είναι όμως ορθότερο να θεωρήσουμε ότι η νεοεκλεγείσα διοίκηση έχει αυτή την εξουσία (να αλλάξει την ημερομηνία εγκατάστασής της), καθόσον είναι πράξη που την αφορά: να αποφασίσει δηλ. πότε θα συγκροτηθεί σε σώμα.

Ερωτήματα γεννώνται για το έγκυρο των πράξεων της διοίκησης (και ποιάς) μεταξύ του χρόνου εκλογής και του χρόνου «εγκατάστασης», που σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι ο ελάχιστος δυνατός (ιδανικά την πρώτη διαθέσιμη συνεδρία). Σίγουρα, η νεοεκλεγείσα διοίκηση δεν μπορεί να λάβει αποφάσεις μέχρι να εγκατασταθεί.

Εάν η ημερομηνία εγκατάστασης νέων αρχών που ορίστηκε είναι πριν τη λήξη της πλήρους θητείας του απερχομένου ΔΣ, κατά την ημερομηνία της εγκατάστασης τεκμαίρεται συλλογική παραίτηση του απερχομένου ΔΣ[530].

Σε περίπτωση που η ορισθείσα ημερομηνία εγκατάστασης ορίστηκε σε χρόνο μετά την λήξη της θητείας της απερχόμενης διοίκησης, ορθότερο είναι στο τεκτονικό δίκαιο (αρχή της αδιάλειπτης ροής των τεκτονικών εργασιών) να θεωρήσουμε ότι η απερχόμεη διοίκηση συνεχίζει να είναι ενεργή μέχρι την εγκατάσταση των νέων αρχών και ότι δεν έχει επέλθει έλλειψη διοίκησης. Η απερχόμενη διοίκηση νόμιμα διατηρεί τις εξουσίες της και μετά την παρέλευση του χρονικού σημείου της πλήρους θητείας της. Η λύση αυτή είναι βέβαιη και έγκυρη όταν προβλέπεται ρητά στο καταστατικό της Στοάς. Εάν δεν προβλέπεται, ενδέχεται να δημιουργηθούν δυσχέρειες στην απόδειξη του εθίμου παρατάσεως της θητείας. Η αρχή αυτή που υποστηρίζουμε εδράζεται στο γεγονός ότι αυτή είναι η τεκτονική πρακτική που ανάγεται σε τεκτονικό έθιμο, άλλως θα μπορούσαμε να πούμε ότι πρόκειται για (και άγραφο) καταστατικό κανόνα, που το δίκαιο δεν απαγορεύει. Η αρχή αυτή βρίσκει όριο την κατάχρηση δικαιώματος (ΑΚ 281), στην περίπτωση που οι αρχαιρεσίες προγραμματίζονται και λαμβάνουν χώρα μεγάλο χρονικό διάστημα μετά τη λήξη της θητείας της απερχόμενης διοίκησης (η οποία βέβαια συγκάλεσε αρχαιρεσιακή ΓΣ πριν λήξει η θητεία της) ή στην περίπτωση που η νεοεκλεγείσα διοίκηση αδρανεί αδικαιολόγητα, για μεγάλο χρονικό διάστημα, να αναλάβει καθήκοντα. Τότε ορθότερο είναι να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει (πλασματική) έλλειψη διοίκησης και πρέπει να γίνει διορισμός προσωρινής διοίκησης για να προκηρύξει εκ νέου αρχαιρεσίες, αφού ούτε η απερχόμενη ούτε η αδρανούσα νεοεκλεγείσα δικαιούται τούτο.

Την τελετή εγκατάστασης νέων αρχών τελεί κατά κανόνα η απερχόμενη

530 Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, σελ. 244, βλ. όμως και σελ. 344.

διοίκηση, αφού αυτή είναι υπεύθυνη για τη μεταφορά της διοικητικής εξουσίας στην επόμενη. Ο Σεβάσμιος εγκαθίσταται από τον πρώην (τέως[531]) Σεβάσμιο. Ο τελευταίος είθισται εν συνεχεία να εγκαθιστά τα υπόλοιπα μέλη του ΔΣ. Εάν απουσιάζει ή αρνείται ή δεν υπάρχει πρώην Σεβάσμιος (λ.χ. περίπτωση νέας Στοάς), η εγκατάσταση γίνεται έγκυρα από το ίδιο το νέο ΔΣ (*αυτοεγκατάσταση*), χωρίς να απαιτείται περαιτέρω ενέργεια να την έγκυρη ανάληψη των καθηκόντων, ενώ σε περίπτωση που γίνει -όπως είναι η παράδοση- από μέλη του ΔΣ υπερκείμενης ή/και Μεγάλο Διδάσκαλο ή από μέλη ΔΣ ή/και πρώην Σεβάσμιο άλλης Στοάς, η εγκατάσταση δεν αποκτά μεγαλύτερη νομική ισχύ από την αυτοεγκατάσταση[532].

Παραίτηση μέλους ΔΣ, πριν ή μετά την εγκατάσταση και την πραγματική ανάληψη των καθηκόντων, είναι πάντοτε δυνατή[533]. Η δήλωση παραίτησης είναι μονομερής απευθυντέα δήλωση βουλήσεως, με παραλήπτη τη Στοά, την οποία νομοποιείται να παραλάβει κατ' αρχήν ο πρόεδρος[534], και η τελείωσή της επέρχεται μόλις παραληφθεί από την ένωση προς την οποία απευθύνεται, χωρίς τίποτε περαιτέρω, οπότε δεν είναι δεκτική αιρέσεως ούτε υποκείμενη σε μεταγενέστερη ανάκληση (ΑΚ 168). Δεν νοείται πράξη αποδοχής ή μη της δήλωσης παραίτησης από την ένωση, ούτε η δήλωση τελεί υπό τον όρο αποδοχής της (ΕφΑθ 4482/1998 ΕλΔ 1998.1381, ΕφΑθ 3384/1958 ΕΕργΔ 18.544, ΕφΠειρ 755/1986 ΔΕΝ 1987.1062, ΕιρΒόλ 71/1987 ΕΕργΔ 1987.871, Κρητικός - Δίκαιο σωματείων 1984, σελ. 182, Σεραφείμ ΣυνδΣωμΔ §246 σε 12η έκδ. 2018, Παπαστερίου ΓενΑρχ Ι/β §38 αρ. 481).

§17.3. Το δικαίωμα επανεκλογής

Το δικαίωμα επανεκλογής ενός προσώπου σε θέση του ΔΣ είναι πάντοτε δυνατή. Το αυτό ισχύει και για το Σεβάσμιο, ο οποίος μετά την περάτωση

---

531 Πρώην ή τέως, έννοιες ταυτόσημες, για να υποδείξουν τον απερχόμενο πρόεδρο. Οι πρώην Σεβάσμιοι, πέραν της εθιμικής εξουσίας να εγκαθιστούν τον επόμενο -εν ενεργεία- Σεβάσμιο, δεν έχουν καμία εξουσία η διοικητική θέση, παρόντος ή απόντος του Σεβασμίου: είναι πρώην πρόεδροι ΔΣ και διατηρούν τιμητικά τον τίτλο, ως πρώην.

532 Σε αντίθετη περίπτωση, η μη εγκατάσταση από το συμβούλιο Μεγάλης Στοάς, εάν σήμαινε ακυρότητα της εγκατάστασης ή απαγόρευση εγκατάστασης με άλλο τρόπο, θα παραβιαζόταν η διοικητική αυτονομία της Στοάς, που όπως έχουμε πλειστάκις αναφέρει, δεν επιτρέπεται από το νόμο.

533 Τυχόν ρήτρες απαγόρευσης παραίτησης (που ισχύουν σε μερικές Πολιτείες των ΗΠΑ, όπως στο Ohio), είναι απολύτως άκυρες.

534 Εάν παραιτείται ο πρόεδρος, την παραίτηση παραδίδει έγκυρα στον Α΄ αντιπρόεδρο ή τον Β΄ ή στην ίδια τη Στοά, η οποία εκείνη τη στιγμή νομίμως εκπροσωπείται από τον Α΄ ή Β΄ αντίστοιχα Αντιπρόεδρο.

της θητείας του νομιμοποιείται να θέσει υποψηφιότητα εκ νέου για οποιαδήποτε θέση στο ΔΣ. Σε περίπτωση κατά την οποία το καταστατικό θέτει περιορισμό στην επανεκλογή, εάν αυτή συμβεί, δεν είναι απολύτως άκυρη αλλά ακυρώσιμη κατ' ΑΚ 101, πράγμα που σημαίνει ότι παράγει όλα τα έννομα αποτελέσματά της μέχρι την αναστολή ή την τελεδίδικη ακύρωσή της[535]. Έννομο συμφέρον για την έγερση της αγωγής ή του ασφαλιστικού μέτρου δεν έχει η υπερκείμενη ένωση ή άλλη Στοά (ΜΠρΑθ 7474/2016 ΧρΙΔ 2017.256=ΤΝΠ Νόμος).

§17.4. Έλλειψη διοίκησης. Διορισμός από το Δικαστήριο. Προσωρινή διαταγή

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι συγκυρίες μπορούν να οδηγήσουν μία Στοά (ή Μεγάλη Στοά) σε λήψη ελαττωματικής απόφασης αρχαιρεσιών ή συγκροτήσεως σε σώμα ή σε ικανό αριθμό παραιτήσεων οπότε και οδηγούμεθα σε (πραγματική) έλλειψη διοίκησης. Αντίστοιχα στην περίπτωση εκλογής περισσοτέρων προσώπων από όσα προβλέπει το καταστατικό, ή εκλογής πλειόνων ΔΣ, επέρχεται ομοίως (πλασματική) έλλειψη διοίκησης. Άλλες περιπτώσεις ελλείψεως διοικήσεως είναι ο θάνατος, η ασθένεια, και η νομική αδυναμία άσκησης καθηκόντων, όπως σύγκρουση συμφερόντων, παραίτηση, έκπτωση ή παύση κατ' ΑΚ 94 (ΑΠ 395/2002 ΧρΙΔ 2003.407). Σε όλες τις περιπτώσεις εφαρμόζεται η ΑΚ 69.

Η ΑΚ 69 εφαρμόζεται στα σωματεία και, mutatis mutandis, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, στις ενώσεις προσώπων με σωματειακή υφή/δομή και φυσικά στις Στοές και Μεγάλες Στοές (Βαθρακοκοίλης, ΕρΝομΑΚ, αρ. 69 αρ. 3, Ρούσσος, Δίκαιο Νομικών Προσώπων, 2010, σελ. 241, Μπέης, ΠολΔικ, άρθ. 786 σελ. 545, συναφώς και ΑΠ 1339/2014)[536].

Ο νομοθέτης επέκτεινε την ισχύ της ΑΚ 69 και σε εταιρείες μη κεκτημένες νομική προσωπικότητα (ΚΠολΔ 786§1). Το άρθρο τυγχάχει όχι ευθείας εφαρμογής από την ΑΚ 107 (αφού στις Στοές δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί εταιρειών, καθόσον αυτές λειτουργούν ως σωματεία), αλλά αναλογικής.

Στις περιπτώσεις λήψεως ελαττωματικής απόφασης, ανάλογα με τη βαρύτητα του ελαττώματος, η απόφαση είναι είτε ακυρώσιμη, είτε απολύτως άκυρη, είτε και ανυπόστατη.

---

535 Κρητικός δίκαιο σωματείων 1984 σελ. 333 επ.

536 Φαινομενικά αντίθετη άποψη, η οποία ωστόσο αφορά τις εταιρείες χωρίς νομική πρσωπικότητα και όχι τις ενώσεις προσώπων μη κερδισκοπικού χαρακτήρα που λειτουργούν ως σωματεία, σε Ασπρογέρακα-Γρίβα, έλλειψις διοίκησης νομικού προσώπου, σελ. 76 επ.

Στην περίπτωση σημαντικού ελαττώματος (λ.χ. λήψη απόφαση από αναρμόδιο ή ανυπόστατο όργανο, λήψη απόφασης εκτός ΓΣ κλπ) η απόφαση είναι απολύτως άκυρη και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα. Έγερση αγωγής δεν απαιτείται ούτε το δικαίωμα αποσβήνεται και δεν εφαρμόζεται η ΑΚ 101 (ΑΠ 1601/2002 ΕλΔ 2003.790, ΜΠρΑθ 4205/2016 αδημ., ΕφΘεσ 1680/2011 ΕλΔ 2012.851, ΕφΛαρ 148/2006 ΤΝΠ Ισοκράτης, ΠολΠρΑθ 2595/2017 αδημ., ΠολΠρΑθ (ασφ.μ.) 53/2018 ΤΝΠ Νόμος)[537].

Σε περίπτωση ακυρώσιμης απόφασης αυτή παράγει έννομα αποτελέσματα μέχρι να ανασταλεί[538] ή να ακυρωθεί τελεσίδικα[539] (ΑΠ 408/2004 ΝοΒ 2005.671, ΑΠ 663/1992 ΕλΔ 1994.92, ΕφΛαρ 148/2006 ΤΝΠ ΔΣΑ Ισοκράτης). Το αίτημα της αγωγής είναι η ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης, η οποία εγείρεται εντός εξαμήνου από τη λήψη της αποφάσεως (ΑΚ 101).

Εάν η αρχαιρεσιακή απόφαση ανασταλεί ή ακυρωθεί τελεσίδικα, επέρχεται αυτοδίκαια έλλειψη διοίκησης και κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον δικαιούται να ζητήσει το διορισμό προσωρινής διοίκησης (βλ. σε τεκτονικές περιπτώσεις ΜΠρΑθ (εκουσία) 1345/2017 αδημ., ΜΠρΠειρ 4743/2017 αδημ., ΜΠρΠειρ 4033/2018 αδημ.). Σε όλες τις περιπτώσεις που καθίσταται ανάγκη διορισμού προσωρινής διοίκησης η ΑΚ 69 -που είναι εξαιρετικό δίκαιο- εφαρμόζεται χωρίς να αποτελεί επέμβαση στη σωματειακή αυτονομία (ΜΠρΠειρ 4033/2018 αδημ.).

Εάν διορισθεί δικαστικώς προσωρινή διοίκηση και εν συνεχεία (λ.χ. κατόπιν παραιτήσεων) επέλθει νέα έλλειψη διοίκησης, δεν είναι νοητή δικαστικώς η συμπλήρωση, αλλ'απαιτείται έκδοση νέας απόφασης η οποία θα διορίζει νέα διοίκηση, αποτελούμενη από πρόσωπα επιλογής του Δικαστηρίου[540].

Το αυτό ισχύει εάν παραιτηθεί τέτοιος αριθμός μελών στο ΔΣ, που δεν συμπληρώνεται ο ελάχιστος προβλεπόμενος από το καταστατικό αριθμός μελών ΔΣ για να σχηματισθεί απαρτία (ad hoc ΜΠρΠειρ 4743/2017 αδημ.), ενώ κατά την άποψή μας μόνη η δυνατότητα σχηματισμού απαρτίας από τα μη παραιτηθέντα μέλη δεν θεραπεύει την έλλειψη διοίκησης, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από το καταστατικό, διότι η λειτουργία του ΔΣ προϋποθέτει πλήρη συγκρότηση του διοικητικού συμβουλίου ώστε να έχει την

537 Οι ΠολΠρΑθ 2595/2017 και 53/2018 αφορούν το Ύπατο Συμβούλιο. Βλ. σε Κρητικό, Όρια νόμιμης λειτουργίας συλλογικών οργάνων, 2008.

538 Τεκτονικό παράδειγμα σε ΜΠρΑθ (ασφ.μ.) 6801/2016 αδημ., ΜΠρΑθ 4205/206 αδημ.

539 Τεκτονικό παράδειγμα σε ΜΠρΑθ (τακτική) 7268/2014 αδημ., κατά της οποίας δεν ασκήθηκε ένδικο μέσο.

540 Αντίθετα αλλά εσφαλμένα ΜΠρΑθ 44/2019 αδημ.

προβλεπόμενη από το καταστατικό πλήρη σύνθεση (ΜΠρΠειρ 4033/2018 αδημ., ΑΠ 1430/1987 ΔΕΝ 1988.21=ΕΕΝ 1988.768=ΕΕμπΔ 46.865, ΕφΑθ 5102/2001 ΕπισκΕΔ 2001.773, ΕφΑθ 938/2000 ΕλΔ 2000/1423). Έλλειψη διοίκησης υπάρχει και όταν «εκλεγούν» δύο η πλείονες διοικήσεις ή δύο ή πλείονες «διοικήσεις» εμφανίζονται ως η νόμιμη διοίκηση (πλασματική έλλειψη διοίκησης).

Το πότε επέρχεται έλλειψη διοίκησης εξαρτάται από την πρόβλεψη στο καταστατικό της Στοάς (ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός μελών ΔΣ) και τη δυνατότητα ή μη αναπλήρωσης των κενών θέσεων με απόφαση ΔΣ.

Παραίτηση Σεβασμίου δεν δημιουργεί κατά κανόνα έλλειψη διοίκησης, ούτε απαιτείται νέα εκλογή, αφού αναπληρώνεται αυτοδίκαια από τον Α΄ (ή τον Β΄ σε περίπτωση έλλειψης του Α΄) Επόπτη. Για τον λόγο αυτό υπάρχουν οι δύο Αντιπρόεδροι-Επόπτες[541]. Σε αυτή την περίπτωση τον αντικαταστάτη Επόπτη θα αντικαταστήσει άλλο μέλος του ΔΣ συμφώνος με τα όσα προβλέπει το καταστατικό άλλως δι'ανακατανομής αξιωμάτων (δηλ. με απόφαση ΔΣ που συνεπάγεται ανασυγκρότηση σε σώμα). Εάν όμως ελλείπουν και τα τρία αυτά πρόσωπα, επέρχεται έλλειψη διοίκησης, εφόσον το καταστατικό προβλέπει απευθείας εκλογή Σεβασμίου.

Στην περίπτωση διορισμού από το Δικαστήριο προσωρινού ΔΣ, ως προς τον αριθμό των μελών του Δ.Σ. προς αντικατάσταση, η αντικατάσταση κατά την κρατούσα γνώμη πρέπει να είναι ολική. Τούτο διότι η ΑΚ 69 αναφέρεται σαφώς σε διορισμό προσωρινής διοίκησης και όχι διορισμό μελών αυτής (Βαθρακοκοίλης, ΕΡΝΟΜΑΚ τ. Ι σελ. 363, Ασπρογέρακας-Γρίβας, Γνωμοδότηση, ΕλΔ 25.61, ΜΠρΠειρ 4033/2018 αδημ.), ενώ πέραν τούτου ο σχηματισμός μικτής διοίκησης από αιρετά και από δικαστικά διορισμένα μέλη ενδέχεται να αποδειχθεί επιζήμιος για το νομικό πρόσωπο (ΑΠ 854/1998 ΝοΒ 2000.44=ΕλΔ 40.118, ΑΠ 1430/1987 ΕΕΝ 1988.768=ΕΕμπΔ 46.865, ΕφΘεσ 3570/1990 ΕΕμπΔ 1992.76).

Το Δικαστήριο δεσμεύεται αναφορικά με τον αριθμό των μελών της προσωρινής διοίκησης από εκείνο (τον αριθμό) που ορίζει το καταστατικό (ΜΠρΑθ 1518/2017 αδημ.), εφόσον τον ορίζει. Εάν δεν τον ορίζει, ή εάν ο αριθμός είναι κυμαινόμενος, αρκεί ο ελάχιστος αριθμός. Το Δικαστήριο δεν δεσμεύεται ως προς την ταυτότητα και την ιδιότητα των προτεινομένων από τους διαδίκους. Προτιμά ωστόσο πρόσωπα που είναι μέλη της Στοάς (ΜΠρΑθ 1345/2017 αδημ.) και εάν αυτό είναι ομοσπονδία, μέλη ενώσεων που συναπαρτίζουν το νομικό πρόσωπο και εκπροσωπούν κάθε μέλος.

541 Look, Henry M. - Masonic Trials; A Treatise Upon the Law and Practice of Masonic Trials in the Lodge, Chapter and Commandery, with Forms and Precedents, 1874, σελ. 25.

Εάν αιρετά πρόσωπα δεν έχουν παραιτηθεί και επέλθει έλλειψη διοίκησης, το Δικαστήριο οφείλει να επιλέξει στην προσωρινή διοίκηση κατά προτεραιότητα τα μη παραιτηθέντα μέλη, ώστε να παρέμβει το ελάχιστο δυνατό στη σωματειακή λειτουργία και να αποφευχθεί μεθόδευση τροποποίησης εκλογικών αποτελεσμάτων.

Διορισμός προσωρινής διοίκησης μπορεί να ζητηθεί και με προσωρινή διαταγή, που είτε σωρεύεται ως αίτημα στο δικόγραφο της αίτησης διορισμού, που κατατίθεται στη γραμματεία της εκουσίας δικαιοδοσίας αλλά προσδιορίζεται από τη γραμματεία των ασφαλιστικών μέτρων, και εκδικάζεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων από τον Πρόεδρο Πρωτοδικών, είτε και με αυτοτελές δικόγραφο «ασφαλιστικών μέτρων εκουσίας δικαιοδοσίας», που κατατίθεται ομοίως στη γραμματεία της εκουσίας δικαιοδοσίας αλλά προσδιορίζεται από τη γραμματεία των ασφαλιστικών μέτρων, και εκδικάζεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, εφόσον έχει ήδη κατατεθεί αίτηση διορισμού προσωρινής διοίκησης με έτερο δικόγραφο. Είμαστε της άποψης ότι και σε αυτή την περίπτωση πρέπει να διορισθεί συνολικός αριθμός μελών προσωρινού ΔΣ σύμφωνα με το καταστατικό.

Η διάρκεια της θητείας της προσωρινής διοίκησης δεν προβλέπεται από το νόμο και ορίζεται με τη δικαστική απόφαση ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες in concreto (ΕφΘεσ 3570/1990 ΕλΔ 1991.1310). Συνήθως η προσωρινή διοίκηση διαρκεί μέχρι την τελεσιδικία της αίτησης πλέον 3-6 μηνών για τη διενέργεια εκλογών.

Στην έκταση των εξουσιών της προσωρινής διοίκησης πρέπει να περιλαμβάνεται, πέραν της όσο το δυνατόν ταχύτερης προκήρυξης αρχαιρεσιών, και οι τακτικές πράξεις διαχείρισης (είσπραξη συνδρομών, τακτικές συνεδρίες), όχι όμως και διενέργεια πράξεων με ιδιαίτερη βαρύτητα, όπως διενέργεια έκτακτων συνεδριών, ψήφιση τροποποίησης καταστατικού, αποχώρησης από ομοσπονδία, πειθαρχικές διώξεις κλπ.

Με την από 14/11/2017 προσωρινή διαταγή του Προέδρου Πρωτοδικών Πειραιώς διορίσθηκε προσωρινή διοίκηση στη Στοά «Ποσειδωνία» Πειραιώς[542] και με άλλη του ιδίου Δικαστηρίου στις 14/5/2019 στο Ροδοσταυρικό Περιστύλιο Σείριος[543]. Δεν υπάρχει ακόμη νομολογία τακτικού Δικαστηρίου που να αφορά διορισμό προσωρινής διοίκησης σε Στοά[544], ούτε σε Μεγά-

542 Δικόγραφο με ΓΑΚ 11792/2017 (ΜΠΠειρ). Η τακτική απόφαση απέρριψε την αίτηση (ΜΠρΠειρ 3924/2018 αδημ.) με μία όλως εσφαλμένη αιτιολογία.

543 Δικόγραφο με ΓΑΚ 4408/2019.

544 Βλ. Δικόγραφο με ΓΑΚ 593265/9812/6-11-2017 (ΜΠρΑθ) όπου εκκρεμεί έκδοση αποφάσεως για διορισμό προσωρινής διοίκησης στη Στοά «Αττικός Αστήρ» Κηφισιάς.

λη Στοά[545], υπάρχει όμως για το σωματείο «Τεκτονική Αδελφότητα»[546], που ήταν φορέας της περιουσίας της Μεγάλης Στοάς για ένα διάστημα και για το σωματείο «Τεκτονική ένωσις», φορέα της περιουσίας του Υπάτου Συμβουλίου για ένα διάστημα[547].

Τεκμαιρόμενο έννομο συμφέρον να αιτηθεί το διορισμό προσωρινής διοίκησης έχει κάθε μέλος της Στοάς και όχι μέλος έτερης Στοάς ή η υπερκείμενη ένωση (Μεγάλη Στοά). Τρίτοι πρέπει να αποδείξουν «ιδιαίτερο» έννομο συμφέρον[548]. Στο Ύπατο Συμβούλιο κρίθηκε ότι αναγνωρίζεται έννομο συμφέρον για άσκηση ένδικου βοηθήματος και σε κατέχοντες βαθμό κατώτερο του 33ου, ήτοι σε μη μέλη της εν λόγω ενώσεως, προφανώς λόγω της στενής σχέσης φιλοσοφικών εργαστηρίων-Υπάτου Συμβουλίου[549].

§17.5. Η περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων (ΑΚ 69 περ. β΄)

Η λύση αυτή αποτελεί ultimum refugium σε περιπτώσεις όπου υπάρχει διοίκηση, αλλά αυτή εξυπηρετεί ίδια συμφέροντα αντί εκείνων της Στοάς.

Η σύγκρουση συμφερόντων που μνημονεύει το β΄ εδάφιο της ΑΚ 69 δεν υπάρχει μόνο στις περιπτώσεις των ΑΚ 66 και 235, αλλά και σε κάθε περίπτωση που τα μέλη της αιρετής διοίκησης της Στοάς έχουν ίδιο ατομικό συμφέρον σε υποθέσεις της, το οποίο είναι αντίθετο προς εκείνο της τελευταίας (ΑΠ 538/1998 ΕλΔ 1998.1606, ΕφΑθ 508/2005 ΕπισκΕΔ 2005.1026, ΜΠρΑθ 3494/1974 NoB 23.67), αλλά και σε κάθε περίπτωση που αδρανούν ή ενισχύουν ξένο ατομικό συμφέρον, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ενεργή υπέρ των συμφερόντων της Στοάς διοίκηση και να συντρέχει κίνδυνος να ληφθούν αποφάσεις, να τελεστούν παραλείψεις ή να καταρτισθούν δικαιοπραξίες που να βλάπτουν τα συμφέροντά της, αφού το Δ.Σ. κωλύεται να ενεργήσει υπέρ των συμφερόντων της Στοάς (ΟλΑΠ 297/1972 NoB 20.1043=ΑρχΝ ΚΓ΄.634, ΑΠ 1313/1997 ΕΕμπΔ 1998.318, ΕφΑθ 1173/1983 Αρμ 38.127=ΕΕμπΔ 1983.70, ΜονΠρΠειρ 730/1987 ΕΕμπΔ 1987.401). Αντίστοιχη διάταξη αποκλεισμού εταίρου προβλέπει στο εμπορικό δίκαιο το αρ. 263 του Ν. 4072/2012. Ειδικά στην περίπτωση της ακύρωσης απόφασης

545 Βλ. Δικόγραφο με ΓΑΚ 1002/36/5-1-2018 (ΜΠρΑθ) που εκκρεμεί έκδοση αποφάσεως για διορισμό προσωρινής διοίκησης λόγω σύγκρουσης συμφερόντων στη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος.

546 ΜΠρΑθ 1345/2017 αδημ.

547 ΜΠρΑθ 1237/2015 αδημ., που εξεδόθη κατόπιν διαγνώσεως ελλείψεως διοικήσεως με την υπ. αρ. 7268/2014 απόφαση ΜΠρΑθ, αδημ.

548 ΜΠΑ 939/2019 αδημ.

549 Ad hoc ΕφΑθ 2768/2019 αδημ.

της γενικής συνέλευσης, ανάγκη διορισμού ειδικού εκπροσώπου συντρέχει σε κάθε περίπτωση, που η εμπλοκή μέλους του διοικητικού συμβουλίου στη δίκη δημιουργεί, εξαιτίας της ισχυρής θέσης του, κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων και στα υπόλοιπα μέλη, ώστε να καθίσταται δυσχερής η αποτελεσματική εκπροσώπηση (ΠΠρΘεσ 2726/2017 ΤΝΠ Νόμος).

Η σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ μελών της διοίκησης και της Στοάς δικαιολογεί το διορισμό προσωρινής διοίκησης κατ' ΑΚ 69 με σκοπό την ανεπηρέαστη λήψη απόφασης (ΟλΑΠ 297/1972 όπ.π., ΑΠ 236/1990 ΕΕμπΔ 1991.261, ΕφΑθ 2553/2004 ΕΕμπΔ 2005.67, ΜΠρΑθ 3189/2006 ΕΕμπΔ 2006.970, ΜΠρΘεσ 666/1973 ΑρχΝ 24.361, Σημαντήρας ΓενΑρχ αρ. 462, Κρητικός σε Γεωργιάδη-Σταθόπουλο υπ'αρ. 66 αρ.2).

Ας σημειώσουμε για την πληρότητα της ανάλυσης ότι όπως δέχονται οι αποφάσεις ΣτΕ 3710/2007 ΤΝΠ Νόμος, ΟλΣτΕ 75/1965, ΟλΣτΕ 1726/1961 ΕΕργΔ 20.1335, ΟλΣτΕ 823/1963 ΕΕργΔ 22.795, ΔιοικΕφΑθ 318/2016, σύμφωνα με το αρ. 32 του Ν. 281/1914, όταν διαπιστώνεται παράβαση των διατάξεων του καταστατικού του σωματείου ή ανωμαλία διοικητική ή διαχειριστική, η εποπτική αρχή διατάσσει τα δέοντα για την αποκατάσταση της τάξης ενώ, σύμφωνα με το αρ. 33 του ιδίου νόμου, η εποπτεύουσα αρχή δύναται να κηρύξει έκπτωτο το συμβούλιο και να εγκαταστήσει προσωρινή διοικητική ή διαχειριστική επιτροπή. Η αδράνεια ωστόσο της Αρχής προς τούτο δεν αίρει το δικαίωμα παντός έχοντος έννομο συμφέρον να προσφύγει σύμφωνα με το αρ. 69 ΑΚ στο αρμόδιο δικαστήριο με αίτημα την έκπτωση και εν συνεχεία το διορισμό προσωρινής διοίκησης (ΕφΛαρ 396/2007 ΤΝΠ Νόμος).

§18. Άλλα όργανα της Στοάς - η Εξελεγκτική Επιτροπή

Η ε(ξε)λεγκτική επιτροπή[550] είναι όργανο της Στοάς. Υπό το καθεστώς του Ν.Δ. 795/1971[551] η εκλογή της ήταν υποχρεωτική. Σήμερα θεωρείται προαιρετικό όργανο, αλλά τα περισσότερα καταστατικά την προβλέπουν. Για τον τρόπο λειτουργίας της μπορεί να γίνει αναλογική εφαρμογή του Ν. 1264/1982 που περιέχει λεπτομερή ανάλυση της λειτουργίας της αλλά και των διατάξεων που αφορούν τα ΔΣ.

Η εξελεγκτική (ελεγκτική) επιτροπή αποτελεί παρακολούθημα του ΔΣ και ως εκ τούτου εκλέγεται ταυτόχρονα με το ΔΣ και η θητεία της λήγει με

550 Περισσότερα σε Κρητικό, Δίκαιο Σωματείων, σελ. 409 επ., 411.

551 Καταργήθηκε δια του άρθρου 1 §1 περ. α΄ του Ν.Δ. 42/1974, ΦΕΚ Α΄ 247.

τον ίδιο τρόπο. Έχει ως έργο τον έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης του ΔΣ.

Τις αρχαιρεσίες διενεργεί εφορευτική επιτροπή (βλ. §17.1). Σε περίπτωση παραιτήσεων χωρίς να έχουν εκλεγεί αναπληρωματικά μέλη, επέρχεται έλλειψη ελεγκτικής επιτροπής, και το ΔΣ οφείλει να συγκαλέσει άμεσα αρχαιρεσίες για εκλογή νέας, της οποίας η θητεία θα λήγει ταυτόχρονα με του ΔΣ.

Η έκθεση που συντάσσει η ελεγκτική επιτροπή αφορά τη διαχείριση των οικονομικών της Στοάς από το ΔΣ και διαφωτίζει τη ΓΣ στο έργο της να απαλλάξει ή όχι το ΔΣ από κάθε ευθύνη για τη διαχείριση που έκανε. Ωστόσο δεν τάσσεται από το νόμο, ως προϋπόθεση εκλογής μελών ΔΣ, ο προηγούμενος έλεγχος της οικονομικής διαχειρίσεως του απερχομένου ΔΣ, εκτός και εάν το προβλέπει το καταστατικό[552]. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η παρουσίαση του πορίσματος της ελεγκτικής επιτροπής είναι προϋπόθεση για να διεξαχθούν αρχαιρεσίες, στις οποίες ήθελε θέσει υποψηφιότητα και μέλος της απερχόμενης διοίκησης. Εάν αυτή δεν λάβει χώρα, οι αρχαιρεσίες είναι ακυρώσιμες κατ' ΑΚ 101.

Για τους Αντιπρόσωπους για την υπερκείμενη βλ. §§ 20.1 και 26.1.

§19. Το έργο της Στοάς - η μύηση - η φιλοσοφία - φιλανθρωπικό έργο

Η μύηση (βλ. §2) αποτελεί σημαντικότατο δρώμενο στη Στοά και ένας εκ των βασικοτέρων λόγων για τον οποίο έλκεται ο υποψήφιος στον τεκτονισμό. Η σημασία της έγκειται στο γεγονός ότι ο υποψήφιος προσλαμβάνει μηνύματα με όλες του τις αισθήσεις, μέσα σε ένα «μυσταγωγικό» περιβάλλον όπου δια της βιωματικής εμπειρίας αποτυπώνονται δια παντός στην ψυχή του. Τα μηνύματα αυτά έχουν σχέση με τις αρχές της αρετής, του καθήκοντος, της δικαιοσύνης, της αγάπης προς τον πλησίον κλπ (βλ. §55), αποτελούν δηλ. το ηθικό πλαίσιο του τεκτονισμού το οποίο υποτίθεται ότι οι τέκτονες εφαρμόζουν[553].

Μυήσεις ως επί το πλείστον τελούν μόνο πρωτοβάθμιες τεκτονικές ενώσεις επ' ευκαιρία απόκτησης νέου μέλους. Σε περίπτωση που τελεστούν από «μυητική ομάδα» τρίτων (μη μελών της πρωτοβάθμιας) ή από μέλη της διοίκησης μίας υπερκείμενης ένωσης, οι μυηθέντες πληρούν το κριτήριο εγ-

552 ΕιρΘεσ 589/1975 ΕλΔ 1975.524.

553 Findel J.G. - Les principes de la Franc-Maçonnerie dans la vie des peuples. Ouvrage historico-philosophique et édifiant, 1884, σελ. 11.

γραφής στην αντίστοιχη βαθμολογικά τεκτονική ένωση, στην οποία και ευθύς εγγράφονται, υπό τον όρο πάντοτε ότι η εν λόγω ένωση/Στοά τους έχει εγκρίνει την είσοδο.

Όπως ήδη έχουμε αναφέρει η μύηση σηματοδοτεί την απόκτηση ενός τεκτονικού βαθμού. Δεν υπάρχει μύηση χωρίς λήψη βαθμού, ούτε μυείται κανείς δις στον ίδιο βαθμό. Αντίστοιχα δεν υπάρχει υπάρχει δυνατότητα μείωσης βαθμού (§21.1). Ο βαθμός μπορεί να σημαίνει την ταυτόχρονη εγγραφή σε αυτόνομη και αυτοτελή τεκτονική ένωση προσώπων.

Οι μυήσεις που γίνονται με ταυτόχρονη απόκτηση της ιδιότητας μέλους τεκτονικής ένωσης προσώπων είναι οι εξής:

- Μύηση στον 1ο βαθμό. Καθιστά τον μυηθέντα μέλος Συμβολικής Στοάς (§16).
- Μύηση στον 4ο βαθμό. Καθιστά τον μυηθέντα μέλος Στοάς Τελειοποιήσεως (§36.1).
- Μύηση στον 18ο βαθμό. Καθιστά τον μυηθέντα μέλος Ροδοσταυρικού Περιστυλίου (§36.2).
- Μύηση στον 28ο βαθμό. Καθιστά τον μυηθέντα μέλος Αρείου Πάγου (§36.3).
- Μύηση στον 32ο βαθμό. Καθιστά τον μυηθέντα μέλος της Συνόδου 32ου (§36.4).
- Μύηση στο βαθμό του τέκτονος της Βασιλικής Αψίδος. Καθιστά τον μυηθέντα μέλος Περιστυλίου Βασιλικής Αψίδος (§39.1).
- Μύηση στο βαθμό του εκλεκτού διδασκάλου. Καθιστά τον μυηθέντα μέλος Συμβουλίου Κρυπτικού τεκτονισμού (§39.2).
- Μύηση στο βαθμό του Ιππότου του Ναού. Καθιστά τον μυηθέντα μέλος Ιπποτικού Διοικητηρίου (§39.3).

Τα αυτά ισχύουν και για τις μυήσεις σε όλα τα υπόλοιπα τεκτονικά ή παρατεκτονικά σωματειακά μορφώματα. Όλα είναι ανεξάρτητα μεταξύ τους και όχι ανταγωνιστικά. Αυτή η παρατήρηση έχει ιδιαίτερη σημασία διότι όπως θα δούμε στην §21.5, η αποχώρηση ή η αποβολή από μία τεκτονική ένωση προσώπων δεν ασκεί καμία επιρροή στις έννομες σχέσεις του προσώπου *που έχει ή θέλει να αποκτήσει* την ιδιότητα μέλους σε άλλη τεκτονική ένωση προσώπων.

Σημειώνεται ότι η μύηση στον 33ο βαθμό αφεαυτή δεν καθιστά τον μυηθέντα μέλος του Υπάτου Συμβουλίου, το οποίο είναι κλειστού αριθμού (βλ. §37).

Ο τεκτονισμός είναι εκ φύσεως θεσμός προοδευτικός και δεν θέτει όριο στην αναζήτηση της αλήθειας. Δεν υπάρχουν δόγματα ή στεγανά αρχών και η έρευνα σε κάθε τομέα, επιστήμη ή τέχνη είναι απόλυτα ελεύθερη. Το ίδιο

ισχύει για τα συμπεράσματα στα οποία το κάθε μέλος είναι ελεύθερο να οδηγείται. Αποτέλεσμα αυτής της προσέγγισης είναι ότι η φιλοσοφία του τεκτονισμού να είναι τόσο εκτεταμένη που θα συναντήσουμε κάθε λογής άποψη στα «τεκτονικά» κείμενα. Κάποια από αυτά, χωρίς απαραίτητα να εκφράζουν την επίσημη άποψη των διοικήσεων, έχουν δώσει αφορμή στους πολέμιους του τεκτονισμού να τον κατηγορήσουν για κάθε λογής κακό. Θα αφήσουμε αυτές τις διαμάχες σε αυτούς που νομίζουν ότι έχουν σημασία.

Οι τακτικές -συχνά εβδομαδιαίες- εργασίες στη Στοά δίνουν τη δυνατότητα στα μέλη να καλλιεργήσουν βιωματικά την τεκτονική φιλοσοφία, η οποία όπως προείπαμε δεν είναι η ίδια σε κάθε Στοά, ακόμη και υπό την ίδια ομοσπονδία. Σε γενικές γραμμές αυτή ασχολείται είτε με τις ηθικές διδαχές όλων των θρησκειών είτε με αυτές των αρχαίων και σύγχρονων φιλοσόφων. Σε άλλες περιπτώσεις η ενασχόληση άπτεται της ιστορίας ή των επιστημών και των τεχνών. Θα παραπέμψουμε στην εκτενή τεκτονική βιβλιογραφία για περαιτέρω έρευνα.

Τέλος, θα αναφερθούμε στο φιλανθρωπικό έργο της Στοάς. Η Στοά διαθέτει ταμείο (συναφώς §51 επ.) που περιλαμβάνει και «ελεονομείο», δηλ. ένα μέρος που προορίζεται αποκλειστικά για αγαθοεργίες προς ευπαθείς ομάδες της κοινωνίας. Το φιλανθρωπικό έργο περιλαμβάνει επίσης τακτική προσφορά αίματος στα νοσοκομεία. Οι δωρεές γίνονται είτε απευθείας στους δωρεοδόχους, είτε προς την υπερκείμενη ένωση ή άλλο παρένθετο μόρφωμα που διοικείται από τέκτονες, για προσφορές μεγαλύτερου εύρους.

§20. Η απόφαση προσχώρησης σε ομοσπονδία και η απόφαση αποχώρησης από ομοσπονδία. Η αρχή της διατήρησης της διοικητικής και οικονομικής αυτονομίας

Υπο το σημερινό καθεστώς όπου οι Μεγάλες Στοές είναι ιδρυμένες προ πολλού, η νέα Στοά είθισται να αιτείται την προσχώρησή της σε ομοσπονδία (Μεγάλη Στοά) ευθύς από ιδρύσεώς της, για τρεις βασικούς λόγους:

α) προκειμένου να απολαμβάνει του προνομίου αλληλοεπισκεψιμότητας μεμονωμένων μελών της με τις άλλες Στοές υπό την ίδια ομοσπονδία («επισκέπτες»[554]). Τα μέλη που επισκέπτονται άλλες Στοές δεν έχουν ως εικός δικαίωμα ψήφου σε κανένα θέμα της φιλοξενούσας Στοάς, δεν υπόκεινται

554 Αρ. 148 ΓΚ2008 ΜΣΤΕ, 10, 126 Κ ΕΜΣΤΕ 2014, αρ. 8 οροθεσίων Simons.

στην πειθαρχική της εξουσία, αλλά η τελευταία διατηρεί πάντοτε το δικαίωμα να μην κάνει αποδεκτούς αυτούς ή να τους αποβάλλει από συνεδρία, κατά την κρίση της[555].

β) προκειμένου να απολαμβάνει του προνομίου αλληλοεπισκεψιμότητας της ιδίας με άλλη ή άλλες άλλες Στοές υπό την ίδια ομοσπονδία, ιδίως δε να τελεί με αυτές κοινές συνεδρίες και εργασίες[556]. Στην ΜΣΤΕ η διεξαγωγή κοινών εργασιών προϋποθέτει ενημέρωση της Μεγάλης Στοάς προ της διεξαγωγής αυτών και λήψη εγκριτικής απόφασης. Η πρακτική αυτή αντίκειται ευθέως στο νόμο[557] και είναι αποδοκιμαστέα. Πρέπει λοιπόν να εκλαμβάνεται ως (προαιρετική) γνωστοποίηση προς την ομοσπονδία, για οργανωτικούς της τελευταίας λόγους.

γ) προκειμένου να απολαμβάνει του προνομίου αλληλοεπισκεψιμότητας με άλλες Στοές της αλλοδαπής, υπό την αιγίδα ομοσπονδιών που τελούν σε διμερή φιλική σχέση αλληλοαναγνώρισης με την Ελληνική ομοσπονδία στην οποία εντάσσεται η εν λόγω Στοά. Και εδώ υπάρχει το έθιμο να ζητείται άδεια από την Ελληνική ομοσπονδία, η οποία διαβιβάζει το αίτημα στην αλλοδαπή ομοσπονδία προς έγκριση. Η γνωστοποίηση αυτή μπορεί να έχει μόνο την έννοια αίτησης παροχής αδείας από την αλλοδαπή δύναμη και όχι από την Ελληνική. Περαιτέρω, είναι νόμιμη η απευθείας επικοινωνία Στοάς με κάθε άλλη Στοά, ημεδαπή ή αλλοδαπή, ανεξαρτήτως εάν αυτό απαγορεύεται από καταστατικό κείμενο της Ελληνικής ομοσπονδίας. Η τελευταία δεσμεύεται από κανόνα δημοσίας τάξεως[558].

Το αίτημα Στοάς για προσχώρηση σε ομοσπονδία προϋποθέτει Στοά ιδρυμένη, το αργότερο κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης προσχώρησης. Η έννοια της «προσωρινής Στοάς» (στο στάδιο ίδρυσης) δεν υπάρχει στην ελληνική έννομη τάξη και ισοδυναμεί με αίτημα της προσωρινής διοικούσας επιτροπής της υπό ίδρυση Στοάς στην ομοσπονδία, άμεσης ένταξης (αμέσως μετά την ίδρυση) στο δυναμικό της τελευταίας.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, που είναι συνήθεις, η ίδρυση της Στοάς, κατά τη βούληση της προσωρινής διοικούσας επιτροπής, *τελεί υπό την αναβλητι-*

---

555 Σύμφωνος και ο C. Moore (Masonic Review, τόμ. X, σελ. 364).

556 Αν και δεν έχουμε εντοπίσει πρόβλεψη σε κάποιο καταστατικό, κοινές συνεδρίες Στοάς με άλλου τύπου τεκτονικό εργαστήριο είναι παραβίαση της παραδόσεως του Συμβολικού τεκτονισμού και θα θεμελίωνε λόγο πειθαρχικής δίωξης της Στοάς από τη Μεγάλη Στοά. Το φιλοσοφικό όμως εργαστήριο δεν υπάγεται σε πειθαρχικό έλεγχο εκ μέρους του ΥΣ, αφού δεν είναι μέλος του. Θα δικαιολογούσε όμως μονομερή διακοπή της ενοχικής συμβάσεως αναγνώρισης.

557 Αρ. 12 Σ, αρ. 43 Ν. 281/1914, που είναι δημοσίας τάξεως.

558 Σ 2, 5, 12, 14, ΕφΑθ 1628/1958 ΝοΒ 6.1149.

κή αίρεση της εγκρίσεως προσχωρήσεως. Κατά το στάδιο αναμονής (αίτηση - λήψη έγκρισης) η προσωρινή διοικούσα επιτροπή έχει δικαίωμα προσδοκίας. Μόλις η αίρεση πληρωθεί (εγκριθεί η προσχώρηση)[559], **η Στοά θεωρείται ipso jure ότι ιδρύθηκε κατά το χρόνο της έγκρισης** (ΑΚ 201, ΑΠ 1503/2008 ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 1323/2005 ΔΕΕ 2006.87) και ταυτόχρονα ότι κατέστη μέλος της ομοσπονδίας. Αντίθετα, εάν η έγκριση δεν δοθεί από την υπερκείμενη, ή παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα αδράνειας (συμβατικός ή εύλογος χρόνος), η αίρεση ματαιούται και η δικαιοπραξία (η ίδρυση της Στοάς) θεωρείται ότι δεν έγινε ποτέ (ΑΠ 829/2007 ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 345/2004 ΕλΔ 2005.1475, ΕφΑθ 3906/2002 ΕλΔ 2003.224). Σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς το εάν έχει επέλθει ματαίωση της αίρεσης μπορεί να ασκηθεί αναγνωριστική αγωγή (ΚΠολΔ 70, ΑΠ 613/2005 ΤΝΠ Νόμος). Αυτονόητο είναι ότι στην περίπτωση που δεν δοθεί η έγκριση, η προσωρινή διοικούσα επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα να ιδρύσει εν τέλει τη Στοά (εκτός ομοσπονδίας), καθόσον η ματαίωση της αίρεσης δεν αποστερεί το δικαίωμα ίδρυσης της Στοάς και μετά τη ματαίωσή της.

Η τελετή εγκαθίδρυσης της Στοάς, που χρονικά έπεται της αποδοχής, έχει χαρακτήρα εορτής και δεν ασκεί επιρροή στην ίδρυση, την προσχώρηση ή τη λειτουργία της Στοάς[560].

Η φράση που χρησιμοποιούνταν στα υποδείγματα προσχώρησης Στοάς στη Μεγάλη Στοά μέχρι το 1963[561] ανέφερε «Αίτησις [Χ] διδασκάλων περί ιδρύσεως Συμβολικής Στοάς (...) οι υπογραφόμενοι **προτιθέμεθα να ιδρύσωμεν** εν Ανατολή [...έδρα..] και υπό το διακριτικόν όνομα [.....επωνυμία της υπό ίδρυση Στοάς...] συμφώνως προς την από [...ημερομηνία...] **ημετέρας απόφασης,** την οποία επισυνάπτουμε σε αντίγραφο, υπογραφόμενο πρά πάντων ημών (...) θα προσπαθήσωμεν, δια του ζήλου και της κανονικότητος των εργασιών ημών, όπως δικαιώσωμεν την Υμετέραν εμπιστοσύνην **και καταστήσωμεν το Εργαστήριον ημών άξιον να αποτελή ες αεί μέρος της Ομοσπονδίας της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος** (...) περαίνοντες, έχομεν την τιμήν να αναφέρωμεν, ότι το οίκημα, εν των οποίω θα συνερχώμεθα, κείται εν Ανατολή [....πόλη...] και επί της οδού [....ακριβής διεύθυνση...] αριθ. [...], αποτελείται δε εκ μίας καταλλήλων διαστάσεων αιθούσης (...) ο Προεδρεύσας - οι λοιποί Αδελφοί».

Όλες οι Στοές, ακόμη και αυτές που ιδρύθηκαν μετά την ίδρυση της υπερ-

559 Πρόκειται για μία ιδιόμορφη κατάσταση στον τεκτονισμό. Για την αποχώρηση της Στοάς από την ομοσπονδία δεν χωρεί αίρεση.

560 Mitchell, J. W. S. - The History of Freemasonry, 1858, τόμ. II, σελ. 669.

561 Κ ΜΣΤΕ 1949 και 1963, σελ. 108, υπόδειγμα Β΄.

κείμενης, είναι αυθύπαρκτες και αυτοτελείς πρωτοβάθμιες ενώσεις προσώπων (ΜΠρΑθ 2271/2018 αδημ., αμετάκλητη).

Διασώζονται διάφορες αιτήσεις προσχώρησης στη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος με το ως άνω κείμενο, συνήθως σε Λευκώματα Στοών.

Με δεδομένο ότι πολλές Στοές ιδρύονται κατά το χρόνο της έγκρισης προσχώρησής τους στην ομοσπονδία, η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος ισχυρίστηκε πρόσφατα ενώπιον της Δικαιοσύνης ότι οι Στοές είναι ένα είδος παραρτήματος ή τοπικού τμήματος της, και συνεπώς ότι στερούνται κάθε αυτονομίας. Ο ισχύρισμός αυτός αφενός αντιβαίνει την ιστορική πραγματικότητα του τρόπου ιδρύσεως των Μεγάλων Στοών (βλ. §24 επ.), αφετέρου είναι και νόμω αβάσιμος. Οι λόγοι αναπτύσσονται στην §24.2.

Εφόσον η αίτηση γίνει αποδεκτή από την ομοσπονδία, η Στοά θεωρείται ιδρυθείσα και παραδίδεται «δίπλωμα» στη Στοά, όπου αναγράφεται ο αριθμός μέλους της Στοάς στην ομοσπονδία. Έτσι η Στοά «Ποσειδωνία» με έδρα την πόλη του Πειραιά ιδρύθηκε το 1864 και φέρει τον αρ. μέλους 2 στην ΜΣΤΕ, η Στοά «Πυθαγόρας» με έδρα την πόλη των Αθηνών ιδρύθηκε το 1881 και φέρει τον αρ. μέλους 8 στην ΜΣΤΕ, η Στοά «Αθηνά-Σοφία» με έδρα την πόλη της Ελευσίνος ιδρύθηκε το 2007 και φέρει τον αρ. μέλους 149 στην ΜΣΤΕ κ.ο.κ.

Η προσχώρηση σε ομοσπονδία δεν υποχρεώνει τη Στοά να λειτουργεί με τις ίδιες ακριβώς συνήθειες, έθιμα και πρακτικές με τις υπόλοιπες Στοές[562]· κάθε Στοά έχει το δικό της χαρακτήρα και έθιμα.

Τα αυτά ισχύουν σε κάθε τεκτονική ομοσπονδία. Ο αριθμός μέλους δεν αποτελεί μέρος της επωνυμίας, επιλέγεται από την ομοσπονδία και όχι από τη Στοά και είναι χρονολογικά αύξων.

Η γνώριμη φράση «υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς [...]» σημαίνει ότι η συγκεκριμένη Στοά είναι μέλος της συγκεκριμένης ομοσπονδίας (ΜΠΑ 1973/2018 (εκουσία, αδημ)).

Η Στοά που καθίσταται μέλος μίας ομοσπονδίας **διατηρεί τη διοικητική και οικονομική αυτονομία της,** δηλαδή την αυτοτελή νομική της υπόσταση (αρ. 43 Ν. 281/1914 που όπως ήδη αναφέραμε είναι δημοσίας τάξεως, ΜΠρΑθ ασφ.μ. 7474/2016 ΧρΙΔ 2017.256=ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 1177/2009, ΧρΙΔ 2014.183=ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 51/2009 ΕπισκΕΔ 2009.935=ΤΝΠ Νόμος, ΠΠρΠειρ 175/1977, ΜΠρΘεσ 12220/2018 αδημ. και 12227/2018 αδημ.,

562 Το αρ. IV του κεφαλαίου «Duty of Members» του καταστατικού Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας (Moderns) του 1784 ανέφερε «Ολες οι Στοές πρέπει να τηρούν τις ίδιες συνήθειες όσο περισσότερο είναι τούτο εφικτό».

ΜΕφΑθ 4933/2018, 521/2019, Σεραφείμ ΣυνδΣωμΔ §92)[563]. Εάν Στοά αποφασίσει να παραιτηθεί του δικαιώματος αυτονομίας κατά την είσοδό της ως νέο μέλος μίας ομοσπονδίας ή της επιβληθεί με δήλωση αναγνώρισης από την υπερκείμενη, ή τεθεί συναφής όρος κατά την προσχώρηση (λ.χ. σχετική ρήτρα στο ομοσπονδιακό καταστατικό), η δήλωση παραίτησης ή ο σχετικός όρος είναι απολύτως άκυροι. Στη δε περίπτωση που η Στοά με απόφασή της, μετά την προσχώρηση, ακόμη και ληφθείσα ομοφώνως, παραιτηθεί του δικαιώματος τούτου υπέρ του καταστατικού της ομοσπονδίας, η παραίτηση είναι ανίσχυρη και απολύτως άκυρη και θεωρείται ότι ουδέποτε έγινε (ΑΚ 3, 174 και 180, Σβώλος, Το δικαίωμα του Συνεταιρίζεσθαι, 1915 και γνωμοδοτήσεις Κ. Τριανταφυλλόπουλου σε ΕΕΝ 25.188 και Α. Βαμβέτσου σε ΕΕΝ 25.190, ΕφΑθ 1628/1958, ΝοΒ 6.1149). Το αυτό ισχύει εάν ληφθεί τέτοια απόφαση σε ΓΣ των Αντιπροσώπων της υπερκείμενης.

Κατά κανόνα τίποτε δεν απαγορεύει[564] σε μία Στοά να είναι μέλος πλειόνων ομοσπονδιών (αρχή της πολλαπλότητος), εκτός και εάν κριθεί ότι οι τελευταίες πρεσβεύουν αντίθετες ιδεολογίες, δηλαδή ότι είναι ιδεολογικά ανταγωνιστικές. Με δεδομένο όμως ότι ο τεκτονικός σκοπός είναι φιλοσοφικός υπό την ευρεία έννοια, ανεχόμενος κάθε ιδέα, και χωρίς να θέτει όριο στην έρευνα, ο ισχυρισμός της ανταγωνιστικότητος θα προσέκρουε στην ΑΚ 281.

Η απόφαση Στοάς *αποχώρησης* από την ομοσπονδία είναι μονομερής δικαιοπραξία που περιέχει απευθυντέα δήλωση βουλήσεως. Αυτή η δήλωση ειναι ανεπίδεκτη αιρέσεως. Δεν απαιτείται έγκριση της ομοσπονδίας και σε περίπτωση κατά την οποία το καταστατικό ομοσπονδίας θέτει προϋποθέσεις για την αποχώρηση, η ρήτρα είναι άκυρη (ΑΚ 3, 87, 180).

Σημαντικότερα παραδείγματα αποχώρησης Στοών από Μεγάλη Στοά (και ειδικότερον από τη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος) είναι αυτά των Στοών «Παλαιών Πατρών Γερμανός» με έδρα την Πάτρα στις 21/5/1986, της Στοάς «Ακρόπολις» με έδρα την Αθήνα στις 27/5/1986, της Στοάς «Ομόνοια» με έδρα τη Χίο στις 27/5/1986, της αγγλόφωνης Στοάς «Parthenon» με έδρα την Αθήνα στις 28/5/1986[565], οι οποίες μαζί με τις Στοές Μιαούλης, Πίστις και Ιωνία ίδρυσαν έτερη ομοσπονδία[566] με την επωνυμία «Εθνική Μεγάλη

563 Συναφώς οροθέσιο 9 Lockwood. Σύμφωνος και ο Brodsky M. (CVDH 52(2003).157) αναφερόμενος στην αυτονομία των Αγγλικών Στοών ήδη από ιδρύσεως της Αγγλικής ομοσπονδίας του 1723. Τα αυτά αναφέρονται στο κεφάλαιο «Περί αυτονομίας των Στοών» στο εν ισχύ καταστατικό της Μεγάλης Στοάς της Γαλλίας (GLdF), αρ. 1 & 2. Περισσότερα σε §24.

564 Τέτοια απαγόρευση υπάρχει στα εργατικά σωματεία και μόνο.

565 Λιακόπουλος Ε. - Το τεκτονικό σχίσμα, 1990, Β΄ έκδ. 2009, σελ. 179 επ.

566 Διακήρυξη ιδρύσεως ΕΜΣΤΕ, σελ. 27 Κ 2014.

Στοά της Ελλάδος» τον 6/1986, ενώ το έτος 2005 οι Στοές «Κίμων» Λάρνακος, ιδρυθείσα το 1918, η Στοά «Σόλων» Λευκωσίας, ιδρυθείσα το 1921, η Στοά «Κινύρας» Πάφου, ιδρυθείσα το 1923, η Στοά «Ευαγόρας» Αμμοχώστου, ιδρυθείσα το 1928, η Στοά «Άδωνις» Λευκωσίας, ιδρυθείσα το 1961 και η Στοά «Κοινόν Κυπρίων» Λευκωσίας, ιδρυθείσα το 1977, αποχώρησαν από την ίδια ομοσπονδία και ίδρυσαν τη Μεγάλη Στοά της Κύπρου στις 4/12/2005[567].

Με την αποχώρηση λύεται η έννομη σχέση που συνδέει τη Στοά με την ομοσπονδία ex tunc, δηλ. από το χρόνο της αποχώρησης. Η Στοά εξακολουθεί να ευθύνεται για τυχόν ληξιπρόθεσμες εισφορές που αφορούν πάντοτε χρόνο προ της αποχωρήσεως[568].

Ενώ μετά την αποχώρηση το σωματείο δεν έχει κανένα δικαίωμα στην περιουσία του υπερκείμενου σωματείου, εάν η ομοσπονδία στερείται νομικής προσωπικότητος τότε η Στοά έχει αξίωση απόδοσης της μερίδας της κοινής περιουσίας που της ανήκει κατά το ποσοστό της συνεισφοράς της. Επίσης δεν αποσβήνονται οι αξιώσεις υπέρ και κατά της ομοσπονδίας που γεννήθηκαν κατά το χρονικό διάστημα που η Στοά διατηρούσε την ιδιότητα του μέλους[569].

§20.1. Οι Αντιπρόσωποι

Όπως στις πρωτοβάθμιες σωματειακές οντότητες η λήψη αποφάσεων γίνεται κατά τρόπο δημοκρατικό (μία ψήφος ανά μέλος), έτσι και στις Μεγάλες Στοές η λήψη αποφάσεων γίνεται με ανάλογο, δημοκρατικό τρόπο. Οι Στοές ως νομικές οντότητες, είναι ίσες μεταξύ τους, και εφόσον ανήκουν στο δυναμικό Μεγάλης Στοάς, ψηφίζουν μέσω αιρετών οργάνων, εκλεγμένων ειδικά για το σκοπό αυτό, που αποκαλούνται Αντιπρόσωποι της Στοάς. Η ψήφος αυτή αυτή είναι το σημαντικότερο *δικαίωμα* της Στοάς σε σχέση με τη Μεγάλη Στοά.

Το στοιχείο των αιρετών Αντιπροσώπων είναι ένα από τα βασικά στοιχεία που προσδίδει *ομοσπονδιακή φύση* στις Μεγάλες Στοές, οι οποίες και είναι ομοσπονδικά μορφώματα[570].

Σημαντικότατο ως εκ τούτου όργανο της Στοάς είναι οι Αντιπρόσωποί

567 http://www.megalistoatiskyprou.org

568 Κρητικός Αθ., Δίκαιο Σωματείων, 1984 σελ. 188.

569 ΑΠ 570/1961 ΑρχΝ 1962.143, Καρακατσάνης σε ΕρμΑΚ αρ. 87 αρ. 13, Καράκωστας ΑΚ αρ. 87 αρ. 865.

570 Όπως ήδη έχουμε αναλύσει. Βλ. και ΜΠρΘεσ 12220/2018 αδημ., 12227/2018 αδημ., ΜΠρΑΘ 2271/2018 αδημ.-τελεσίδικη, ΜΕφΑθ 4933/2018, ΜΕφΑθ 521/2019.

της. Αυτοί έχουν δικαίωμα ψήφου μόνο για και εντός των ΓΣ της ομοσπονδίας και όχι στη Στοά. Κάθε Αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο. Η ψήφος αυτή εκπροσωπεί τη βούληση της Στοάς, οπότε ο συνολικός αριθμός ψήφων μίας Στοάς εξαρτάται από τον αριθμό των Αντιπροσώπων της. Η ισότητα των μελών, όταν είναι νομικές οντότητες, εξαρτάται από το δυναμικό τους. Αυτό απορρέει από το αρ. 4 Σ σε συνδ. με το αρ. 12 Σ και εξειδικεύεται στα αρ. 89 ΑΚ και 43 του Ν. 281/1914. Το δικαίωμα στην ισότητα των φυσικών προσώπων εκτείνεται και στις συλλογικές τους δράσεις. Επομένως, *η αρχή της ισότητος ισχύει και στα νομικά πρόσωπα και οντότητες εν γένει*[571]. Καθόσον οι Στοές δεν έχουν ίδιο αριθμό μελών, δεν νοείται να έχουν και τον ίδιο αριθμό ψήφων, αφού μάλιστα έχουν διαφορετικές υποχρεώσεις και δυναμική. Συνεπώς, ο αριθμός των Αντιπροσώπων πρέπει να είναι ανάλογος του δυναμικού τους. Ο αριθμός τους ανά Στοά δεν μπορεί να είναι σταθερός στην ελληνική έννομη τάξη[572]. Αντίθετη καταστατική ρήτρα είναι απολύτως άκυρη ως αντιβαίνουσα στις προαναφερθείσες διατάξεις. Ο τρόπος υπολογισμού του αριθμού των Αντιπροσώπων τίθεται στο αρ. 43 του Ν. 281/1914 για το οποίο μιλούμε εκτενώς στην §26.1.5. Αυτοί εκλέγονται σύμφωνα με το *μέτρο* που θέτει το καταστατικό της ομοσπονδίας. Εάν το μέτρο τίθεται στο καταστατικό της Στοάς η ρήτρα θεωρείται μη γεγραμμένη (απολύτως άκυρη).

Το καταστατικό της Στοάς μπορεί να προβλέπει εκλογή αναπληρωματικών Αντιπροσώπων[573], αδιαφόρως εάν υπάρχει ή όχι η σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό της ομοσπονδίας. Αντίθετα, ρήτρα στο καταστατικό της υπερκείμενης απαγόρευσης εκλογής τακτικών ή αναπληρωματικών Αντιπροσώπων είναι απολύτως άκυρη. Το καταστατικό της Στοάς δύναται να ορίζει τον αριθμό των αναπληρωματικών Αντιπροσώπων, τον τρόπο και τους όρους αναπλήρωσης κλπ. Η εκλογή αναπληρωματικών αντιπροσώπων είναι ιδιαίτερα χρήσιμη, διότι κάτι τέτοιο εξασφαλίσει αντιπροσώπευση της

---

571 Δαγτόγλου Π. - Ατομικά δικαιώματα 2005, τόμ. Β΄, σελ. 1223, §1372. Εννοείται πως το αρ. 4 Σ εφαρμόζεται ευθέως στις ιδιωτικές σχέσεις (τριτενέργεια) δυνάμει του αρ. 25§1 εδ. γ΄ Σ2001 το οποίο αναλύουμε στην §21.2.

572 Όσες Ελληνικές Μεγάλες Στοές έχουν σταθερό αριθμό Αντιπροσώπων, η ρήτρα είναι βέβαια άκυρη. Κατά τα άλλα, ιστορικά εξηγείται εκ του γεγονότος ότι το αρ. 12 των Κανονισμών του Payne του 1720 (Σ Άντερσον 1723) προέβλεπε συγκρότηση της ΓΣ της Μεγάλης Στοάς από τους Σεβασμίους και τους δύο Επόπτες εκάστης Στοάς (δηλ. 3 ψήφους ανά Στοά). Στον κανόνα αυτό, το Καταστατικό της Μεγ. Στοάς της Νέας Υόρκης προβλέπει ότι εάν αποσταλεί εκπρόσωπος αντ' αυτών, ο τελευταίος έχει 3 ψήφους για λογαριασμό της εν λόγω Στοάς, δηλ. κάθε Στοά έχει 3 ψήφους ανεξαρτήτως πόσοι Αντιπρόσωποί της εμφανίστηκαν στη ΓΣ (§34 Καταστ. GLNY σε Woodruff 1868).

573 Στο καταστατικό της Μεγάλης Στοάς της Νέας Υόρκης, 1868, αρ. 18 των οροσήμων, προβλέπεται και εκπροσώπηση Αντιπροσώπων.

Στοάς και σε περίπτωση κωλύματος του τακτικού Αντιπροσώπου. Για πλήρη ανάλυση βλ. §26.1.

Η εκλογή των Αντιπροσώπων πρέπει να προβλέπεται στο καταστατικό της Στοάς, αρχικό ή μεταγενέστερο, εφόσον η τελευταία είναι μέλος ομοσπονδίας. Εάν δεν προβλέπεται, δε νοείται εκλογή ή νόμιμη Αντιπροσώπευση στην υπερκείμενη ούτε επιτρέπεται από το νόμο άλλος τρόπος αντιπροσώπευσης (λ.χ. δια του Προέδρου και των δύο Αντιπροέδρων, δια των τέως Προέδρων[574] κλπ). Απαιτείται συμπλήρωση σχετικής ρήτρας με τη διαδικασία τροποποίησης του καταστατικού, διαδικασία νόμιμη και επιβεβλημένη.

Τακτικοί και αναπληρωματικοί Αντιπρόσωποι πρέπει να είναι μέλη της Στοάς. Η μη οικονομική τους τακτοποίηση δεν ερευνάται, διότι αυτό δεν αφορά την υπερκείμενη, αλλά είναι εσωτερικό ζήτημα της Στοάς. Η υπερκείμενη ελέγχει την οικονομική τακτοποίηση της Στοάς και όχι των μελών της[575].

Η εκλογή γίνεται με φανερή ή μυστική ψηφοφορία, δια ψηφοδελτίου, δια σφαιριδίων ανά πρόσωπο κλπ, ανάλογα με την καταστατική πρόβλεψη. Εάν το καταστατικό σιωπά, ο κανόνας είναι η φανερή ψηφοφορία[576], που γίνεται ονομαστικά ανά μέλος δια ανατάσεως της χειρός ή έγερση, ποτέ όμως δια βοής[577]. Είναι όμως ασφαλέστερη η δια ψηφοδελτίων ψηφοφορία, είτε φανερή είτε μυστική, ειδικά σε περίπτωση περισσοτέρων υποψηφιοτήτων αλλά και για τον καθορισμό των μειοψηφούντων ως αναπληρωματικών. Εάν προβλέπεται μυστική, και λάβει χώρα φανερά, η απόφαση είναι απολύτως άκυρη.

Το δικαίωμα εκλέγεσθαι στη θέση του Αντιπροσώπου **ανήκει μόνο στα μέλη της Στοάς.** Μη μέλος της Στοάς (τρίτος, τέκτων ή μη) δεν μπορεί

---

574 Τούτο διότι οι Αντιπρόσωποι *δεν είναι επιτροπή εκπροσώπων*. Τα καταστατικά που προβλέπουν αντιπροσώπευση (εάν υπάρχει ο όρος εκπροσώπηση νοείται αντιπροσώπευση) από τους «πρώην Σεβασμίους» είναι απολύτως άκυρα καθώς παραβαίνουν τόσο το αρ. 43 του Ν. 281/1914 όσο και την ΑΚ 89 και δεν υπάρχει δυνατότητα να καλυφθεί η ακυρότητα ούτε με την επίκληση της συναίνεσης όλων των Στοών-μελών κατά το εδ. β΄ της ΑΚ 89.

575 Βλ. σε §26.1 για την έννοια του μέλους της ΓΣ στη Μεγάλη Στοά.

576 Η φανερή είναι ο κανόνας σύμφωνα με την ΠρΑθ 1347/1961 NoB 9.663. Η ΓΣ μπορεί όμως να αποφασίσει εάν θα γίνει δια μυστικής ψηφοφορίας (αντιθ. Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, σελ. 231).

577 Η δια βοής απόφαση είναι ανυπόσταση κατ' ομόφωνη άποψη των συγγραφέων και νομολογίας (Κρητικός, Όρια νόμιμης λειτουργίας συλλογικών οργάνων, 2009, §13.137, Σεφαρείμ ΣυνδΣωμΔ §124, ΜΠρΤριπ 196/1984 ΕΕργΔ 1985.114, ΕιρΝαυπλ 18/1985 ΔΕΝ 42.818). Τα ίδια ισχύουν και σε διάφορες Πολιτείες των ΗΠΑ (Redding, op. cit., σελ. 124).

να εκλεγεί ακόμη και εάν το επιτρέπει ρητά το καταστατικό της Στοάς ή της Μεγάλης Στοάς. Τούτο διότι είναι αδύνατον να θέσει υποψηφιότητα για Αντιπρόσωπος τρίτος, μη μέλος της Στοάς, για κανένα αιρετό αξίωμα. Είναι άλλωστε ενάντιο στο καλώς νοούμενο συμφέρον της Στοάς να αντιπροσωπευθεί η τελευταία από τρίτο πρόσωπο που δεν γνωρίζει τις ανάγκες της Στοάς[578]. Ο Αντιπρόσωπος δεν είναι εκπρόσωπος ούτε πληρεξούσιος, αλλά όργανο της Στοάς, που ενεργεί αμφίδρομα, στο όνομα και για λογαριασμό της Στοάς του *και όχι των μελών της*. Οι Αντιπρόσωποι των Στοών δεν εκλέγονται από ενιαίο και συνολικό ψηφοδέλτιο «ολων των τεκτόνων» και το ψηφίζων μέλος περιορίζεται στην επιλογή του στα υποψήφια πρόσωπα από τη Στοά του και μόνο. Οι αρχαιρεσίες Αντιπροσώπων στις Στοές δεν αποτελούν υποσυνελεύσεις ή περιφερειακές συνελεύσεις της μίας κεντρικής, ώστε οι Αντιπρόσωποι να θεωρηθούν εκλέκτορες κάποιου κεντρικού πρωτοβάθμιου σωματείου[579].

Τα κριτήρια εκλογιμότητος στο αξίωμα του Αντιπροσώπου τίθενται από το καταστατικό της Στοάς και όχι της Μεγάλης Στοάς. Εάν τα κριτήρια τίθενται από το ομοσπονδιακό καταστατικό η ρήτρα δεν λαμβάνεται υπόψην και η εκλογή Αντιπροσώπου που δεν τα πληρεί είναι έγκυρη. Τούτο διότι κάθε Στοά αποφασίζει μόνη πώς και ποιός θα την αντιπροσωπεύσει με βάση αυτό που θεωρεί ως το καλύτερο για το συμφέρον της (διοικητική αυτονομία). Για τα κριτήρια του μέτρου εκλογιμότητος Αντιπροσώπου Στοάς ή τη δυνατότητα εκλογής του στο ΔΣ ή στην εξελεγκτική επιτροπή της υπερκείμενης ένωσης βλ. §26.1.4.

Η εκλογή των Αντιπροσώπων Στοάς κοινολογείται προς γνώση (αναγγέλλεται) στην ομοσπονδία. Αυτό είναι αφενός απαραίτητο για την εύρυθμη λειτουργία της Μεγάλης Στοάς αφετέρου νόμιμο κατ' αρ. 9§2α Κ 679/2016, και δεν απαιτείται λήψη αδείας εκ μέρους της Στοάς από τον εκλεγμένο Αντιπρόσωπο πριν ούτε μετά τη γνωστοποίηση. Η γνωστοποίηση αυτή δεν χρειάζεται έγκριση από την ομοσπονδία ούτε η τελευταία έχει το δικαίωμα να εγκρίνει ή όχι την εκλογή. Οι Αντιπρόσωποι συγκροτούν το ανώτατο όργανο της ομοσπονδίας, τη ΓΣ, και ελέγχουν την ομοσπονδία και όχι το αντίστροφο.

---

578 Ο Αντιπρόσωπος δεν μπορεί να εξουσιοδοτήσει τρίτον για να τον εκπροσωπήσει. Η πληρεξουσιότητα δεν είναι επιτρεπτή. Αντίθετη καταστατική πρόβλεψη θα μπορούσε να κριθεί έγκυρη, αν και μας βρίσκει αντίθετους, καθόσον δεν ταιριάζει με τον τρόπο λειτουργίας των τεκτονικών οργανώσεων.

579 Το αρ. 5§7 Ν. 1667/1986 που αφορά πρωτοβάθμιους αστικούς συνεταιρισμούς δεν μπορεί να εφαρμοστεί ούτε αναλογικώς στις Μεγάλες Στοές. Το τεκτονικό δίκαιο είναι σωματειακό και στο ζήτημα αυτό παραπέμπουμε στην ορθή λύση που έδωσε η ήδη τελεσίδικη ΜΠρΑθ 1951/2008 (§16.7).

Στην περίπτωση όμως ελαττωματικής εκλογής Αντιπροσώπου Στοάς, πέραν της ίδιας της Στοάς και των μελών της άμεσο έννομο συμφέρον για προσφυγή στη δικαστική οδό διαθέτει *και η υπερκείμενη ένωση* (ΜΠρΑθ 142/2002 ΔΕΝ 2003.447, ΕιρΛειβ 13/1980 ΕΕργΔ 1980.359, Κρητικός, Όρια νόμιμης λειτουργίας, αρ. 529 επ., Ντάσιος ΕργΔικ Β/Ι 491 επ., Δέλλιος σε ΣΕΑΚ υπό αρ. 101 §20). Είναι αυτονόητο ότι μέχρι την ακύρωση της εκλογής ή την αναστολή της ο Αντιπρόσωπος διατηρεί όλα του τα δικαιώματα στις ΓΣ της ομοσπονδίας. Στην περίπτωση προσωρινής (πολλώ δε μάλλον οριστικής) αποβολής Στοάς από την υπερκείμενη, ο Αντιπρόσωπος δεν έχει δικαιώματα στη ΓΣ, ακόμη και εάν αυτό προβλέπεται από το καταστατικό της υπερκείμενης[580]. Αντίστοιχα εάν Αντιπρόσωπος αποβληθεί από τη Στοά του, παύει αυτοδίκαια και να την αντιπροσωπεύει.

Ο αριθμός των Αντιπροσώπων που θα εκλεγούν δεν μπορεί να είναι εκ των προτέρων γνωστός στις αρχαιρεσίες, αλλά εξαρτάται από τον αριθμό των ψηφισάντων στη Στοά την ημέρα των συγκεκριμένων αρχαιρεσιών. Ο αριθμός των ψηφισάντων *διαιρείται* με βάση το μέτρο που καθορίζεται *υποχρεωτικά και αποκλειστικά* από το καταστατικό της Μεγάλης Στοάς (αρ. 43 Ν.281/1914, βλ. §24.1). Τυχόν κλάσμα, εφόσον αυτό υπερβαίνει το ήμυσι του αποτελούντος το μέτρο αριθμού (0,51 και άνω) θα λογίζεται πλήρης ο αριθμός αυτού. Οι ψηφίσαντες πρέπει να ήταν ταμειακώς εν τάξει την ημέρα των αρχαιρεσιών κάτι που μόνο η εφορευτική επιτροπή (άλλως το ΔΣ) της Στοάς εξετάζει. Μεταγενέστερη μεταβολή της ταμειακής τακτοποίησης των μελών καθώς και η είσοδος ή η έξοδος μελών μετά τις αρχαιρεσίες Αντιπροσώπων δεν μεταβάλλει τον αριθμό των εκλεγμένων Αντιπροσώπων.

- Παραδείγματα (με υποτειθέμενο μέτρο τον αριθμό 7, όσος ο ελάχιστος αριθμός προσώπων για να ιδρυθεί Στοά):
  1. Η Στοά Α έχει 80 μέλη. 60 έχουν την ημέρα των αρχαιρεσιών δικαίωμα ψήφου και ψηφίζουν εγκύρως όλα. Εκλέγει 60/7=8,57 δηλ. 9 Αντιπρόσωπους (τακτικούς).
  2. Η Στοά Β έχει 40 μέλη. 20 έχουν την ημέρα των αρχαιρεσιών δικαίωμα ψήφου και ψηφίζουν εγκύρως όλα. Εκλέγει 20/7=2,86 δηλ. 3 Αντιπρόσωπους (τακτικούς).
  3. Η Στοά Γ έχει 30 μέλη. 25 έχουν την ημέρα των αρχαιρεσιών δικαίωμα ψήφου και ψηφίζουν εγκύρως όλα. Εκλέγει 25/7=3,57 δηλ. 4 Αντιπρόσωπους (τακτικούς).

Σημείωση: το μέτρο του ιδρυτικού καταστατικού της ΜΣΤΕ του 1867 ήταν ένας Αντιπρόσωπος ανά 33 μέλη. Αυτό μειώθηκε σε έναν ανά 21 στην

580 Περίπτωση αρ. 40 ΚΧ ΜΣΤΕ 2000, το οποίο είναι άκυρο.

τροποποίηση του 1884. Από την τροποποίηση του 1898 και έκτοτε καταργήθηκε το μέτρο[581]. Δεν αναφέρεται ωστόσο στους ψηφίσαντες, αλλά σε όλα τα μέλη, χωρίς να κάνει καν διάκριση τακτικών ή επιτίμων μελών, ταμειακώς ή μη εν τάξει μελών, διδασκάλων ή μαθητών.

Σημείωση 2: Δεν υπάρχει άλλη Μεγάλη Στοά που να έχει προβλέψει το μέτρο που θεσπίζει το αρ. 43 του Ν. 281 στο καταστατικό της, ενώ οι ομοσπονδίες με δημοσιευμένο καταστατικό έχουν μέτρο, που είναι συνήθως ένας Αντιπρόσωπος ανά 8, 10, 20, ή 25 ψηφίσαντες[582].

Το μέτρο που θα καθορίσει η ομοσπονδία, ειδικά εάν αυτό τεθεί με τροποποιητική του καταστατικού απόφαση ΓΣ, πρέπει να είναι ένας αριθμός όσο το δυνατόν μικρότερος, να αποσκοπεί στην δημοκρατική αντιπροσώπευση των Στοών, να τελεί σε αρμονία με τις πραγματικές ανάγκες των Στοών χωρίς να θίγει τις πολυπληθείς Στοές και να μην ενθαρρύνει τις διασπάσεις των Στοών σε Στοές-σφραγίδες με μόνο σκοπό τον συνδικαλισμό και τον έλεγχο των ψήφων. Το μέτρο πρέπει εν τέλει να υπηρετεί την πρόοδο της ομοσπονδίας. Έτσι, σε μία ήδη λειτουργούσα ομοσπονδία όπως η ΜΣΤΕ, που έχει σήμερα 115 Στοές ως μέλη και ένα σύνολο τεκτόνων 3.500 (μέσος όρος μελών ανά Στοά = 30), με δεδομένο ότι υπάρχουν Στοές με 7 ή 10 μέλη και Στοές με 60 ή 80 μέλη, και κάθε Στοά βέβαια πληρώνει αναλογική συνδρομή με βάση τα μέλη της, φρονούμε de lege ferenda ότι το ιδανικότερο μέτρο είναι ο αριθμός επτά (7), ο ίδιος με αυτόν που η τεκτονική παράδοση και το αρ. 1 Ν. 281/1914 έθεσε ως ελάχιστο για την ίδρυση νέας ένωσης. Με το μέτρο αυτό, η νεοιδρυθείσα 7-μελής Στοά εκπροσωπείται στη ΓΣ, ενώ η παλαιά πολυπληθής Στοά εκπροσωπείται με ανάλογο πολλαπλάσιο του δυναμικού της και δεν έχει κίνητρο να διασπασθεί, αλλά να μείνει ενωμένη, γεγονός που συμπλέει με τη λογική της συνένωσης και ισχύος «εν τη ενώσει», και εν τέλει στην εξασφάλιση της μακροχρονίου βιωσιμότητος των Στοών.

Η διάρκεια της θητείας των Αντιπροσώπων καθορίζεται αποκλειστικά απο το ομοσπονδιακό καταστατικό. Το τελευταίο μπορεί να ορίζει και τον ακριβή χρόνο (μήνα) των εκλογών, αλλά εάν αυτές γίνουν για οποιοδήποτε λόγο σε άλλη ημερομηνία δεν θίγεται το κύρος τους.

Ο **ρόλος** των Αντιπροσώπων είναι διττός. Εφενός έχουν δικαίωμα να ανακοινώνουν προτάσεις και να διεκδικούν θέσεις για λογαριασμό της Στο-

581 Οπότε η τελευταία έγκυρη ρήτρα είναι αυτή του 1884.

582 Βλ. ενδεικτικά τα καταστατικά της Ομοσπονδίας Εκπαιδευτικών Φροντιστών Ελλάδος ΟΕΦΕ (μέτρο: 8), Ομοσπονδίας Εργαζομένων Γενικής Γραμματείας Δασών (μέτρο: 10), Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Τεχνικών κλάδων εργαζομένων Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (μέτρο: 10), Ομοσπονδίας προσωπικού αεροπορικών μεταφορών (μέτρο: 15) κλπ.

άς τους, αφετέρου υποχρεούνται να ενεργούν εις όφελος της Στοάς τους ψηφίζοντας κατ' εντολή της σύμφωνα με τις οδηγίες της Στοάς[583]. Ως οδηγίες της Στοάς είναι προτιμότερο να θεωρηθούν οι οδηγίες της ΓΣ και όχι του ΔΣ. Τούτο διότι, αφενός, είναι δύσκολα νοητό ένα όργανο (ΔΣ) να δίνει οδηγίες σε άλλο όργανο (Αντιπροσώπους) όταν αμφότερα εκλέγονται από τη ΓΣ. Αφετέρου, εάν επέλθει έλλειψη διοίκησης/ΔΣ στη Στοά, η εκλογή των Αντιπροσώπων δεν καταπίπτει, αλλά παραμένει ενεργή, οπότε και οι Αντιπρόσωποι διατηρούν την αντιπροσωπευτική τους εξουσία στις ΓΣ της υπερκείμενης καθ' όλη τη διάρκεια της έλλειψης διοίκησης.

Περαιτέρω ο ρόλος των Αντιπροσώπων αμφίδρομος, αφού μετά τις ΓΣ οφείλουν να ενημερώνουν τη Στοά τόσο για τη στάση που κράτησαν στη ΓΣ όσο και για ληφθείσες ομοσπονδιακές αποφάσεις.

Συνέπεια των ανωτέρω είναι ότι η πρόσκληση για τις ΓΣ της ομοσπονδίας εκ μέρους της τελευταίας και τα θέματα της ΗΔ πρέπει να αποστέλλεται στη Στοά και όχι (μόνο) στους Αντιπροσώπους της. Πρόσκληση αποσταλείσα στους Αντιπροσώπους, εάν η Στοά δεν προσκληθεί ή δεν λάβει γνώση, οδηγεί σε λήψη ελαττωματικής απόφασης στην ομοσπονδία, εάν πληρούνται και οι υπόλοιπες προϋποθέσεις της αιτιώδους συνάφειας.

Δήλωση βουλήσεως (ψήφος και λήψη θέσεως για ένα θέμα της ΗΔ) από τον Αντιπρόσωπο ενεργεί αμέσως υπέρ και κατά της Στοάς του (ΑΚ 211).

Η ευθύνη των Αντιπροσώπων για πράξεις ή παραλείψεις τους έναντι της Στοάς κρίνεται κατά τις διατάξεις περί εντολής (ΑΚ 714, 330, 297, 298) ενώ δεν αποκλείεται η εφαρμογή των διατάξεων περί αδικοπραξιών.

§21. Το τεκτονικό πειθαρχικό δίκαιο[584]. Γενικές αναφορές

Στο μεσαίωνα οι Στοές είχαν την άδεια από την Πολιτεία *και την αποκλειστικότητα* να δικάζουν τα μέλη τους για παραπτώματα. Η Στοά ήταν ex lege

583 Συναφώς ΑΚ 214.

584 Ειδική βιβλιογραφία: Σεραφείμ Ελ. - Συνδικαλιστικό και σωματειακό δίκαιο, 2017, §103 επ., ο ίδιος, ΣυνδΣωμΔ 12η έκδ. 2018 §§ 107 επ., Κρητικός Αθ. - Δίκαιο Σωματείων, 1984, σελ. 415-462, Καρακατσάνης σε ΕρμΑΚ αρ. 88 επ., Δημαρέλλης Κ. - Θεμελιώδεις αρχές του πειθαρχικού δικαίου, 2016, Καίσαρη Α. - Το πειθαρχικό δίκαιο των υπαλλήλων του δημοσίου, 2013, Μήτσου Τρ. - Το πειθαρχικόν δίκαιον της επιχειρήσεως [Ι. Τα πειθαρχικά Συμβούλια], 1979, Τριανταφυλλόπουλος Κ. σε ΕΕΝ 25.188, Βαμβέτσος Α. σε ΕΕΝ 25.190, Μιχαηλίδης-Νουάρος Γ. σε ΕΕΝ 33.873, Σιδέρης Δ. σε ΕπΕπετ ΔΣΘ 19(1998).103, Κλαβανίδου σε ΑΚ Γεωργιάδη-Σταθόπουλου 2016 τόμ. Ι(Α) υπό αρ. 88., Δέλλιος σε ΣΕΑΚ 2010 υπό αρ. 88, και την καλύτερη διατριβή: Τριαντόπουλος Χ. σε ΝοΒ 6.278.

και τεκτονικό Δικαστήριο ασχολούμενο με τα δικαιώματα του κλάδου[585]. Η δυνατότητα δικαστικής εξουσίας διατηρήθηκε στο θεωρητικό τεκτονισμό ως *πειθαρχικό δίκαιο,* το οποίο πλέον μπορεί και υφίσταται σε κάθε μορφής σωματείο και νομικό προσωπο ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου. Το σύγχρονο τεκτονικό πειθαρχικό δίκαιο στερείται του στοιχείου της αποκλειστικότητας, καθόσον κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον που βλάπτεται από μία απόφαση μπορεί να προσφύγει στη Δικαιοσύνη, της οποίας οι αποφάσεις υπερισχύουν των αποφάσεων των τεκτονικών πειθαρχικών οργάνων[586].

Όλα τα τεκτονικά μορφώματα υπάγονται στο νόμο του Κράτους στο οποίο εδρεύουν. Δεν υπάρχει τεκτονική νομοθεσία ούτε τεκτονικά Δικαστήρια. Το τεκτονικό πειθαρχικό δίκαιο δεν είναι ειδικός κλάδος δικαίου, αλλά τμήμα του εν γένει πειθαρχικού δικαίου, στου οποίου τους κανόνες τα τεκτονικά καταστατικά πρέπει να συμμορφώνονται.

Η Στοά αποτελεί μία ένωση προσώπων που αποτελείται από φυσικά πρόσωπα κάθε ηλικίας, μορφωτικού επιπέδου, επαγγελματικού προσανατολισμού, φιλοσοφικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων. Στις συνεδρίες γίνονται ομιλίες και ακολουθούν συζητήθεις και τοποθετήσεις επ' αυτών. Αναγκαστικά αναφύονται διαφωνίες οι οποίες πρέπει να αντιμετωπίζονται σύμφωνα με τον τεκτονικό κανόνα της ανοχής της απόψεως του άλλου (βλ. §3).

Ωστόσο συχνά παρατηρείται στους τεκτονικούς κύκλους να δημιουργούνται εντάσεις και διαφωνίες τις οποίες ο τεκτονισμός αντιμετωπίζει άμεσα μέσω των πειθαρχικών διαδικασιών και κυρώσεων. Η εξουσία αυτή αντλείται από την αυτονομία και την αυτοδιοίκηση των Στοών, που αποτελεί το θεμέλιο της πειθαρχικής εξουσίας στο Ελληνικό δίκαιο[587]. Μόνο η Στοά έχει πειθαρχική εξουσία επί των μελών της και μόνο επί των μελών της[588], και

---

585 Εξ ου και η πρόβλεψη αυστηρών ποινών: Légal A. & Brethe de la Gressaye J. - Le Pouvoir disciplinaire dans les institutions privées. Son organisation et ses effets dans les associations, syndicats, sociétés, entreprises, professions. Étude de sociologie juridique, 1938.

586 Σε κάποιες Πολιτείες των ΗΠΑ τα τεκτονικά πειθαρχικά συμβούλια επέχουν θέση ιδιωτικού Δικαστηρίου και τα αστικά Δικαστήρια δικαιούνται να αρνηθούν να δικάσουν συναφή υπόθεση. Αυτή η λύση δεν προβλέπεται από κάποιο νόμο αλλά από την ιδιωτική βούληση προσχώρησης σε τεκτονικό μόρφωμα με τέτοιους κανόνες (Wiest I. - Freemasonry in American Courts, 1958, σελ. 6 με περαιτέρω νομολογία).

587 Κρητικός Αθ. - Δίκαιο Σωματείων, 1984, σελ. 415.

588 **Διεθνές διαχρονικό τεκτονικό οροθέσιο** (βλ. 15ο στην αρίθμησή μας στα Σ1723, §11.3). Τούτο διότι *«δεν υπάρχει νόμος σε ολόκληρη την τεκτονική νομοθεσία πιο ξεκάθαρος από αυτόν: ότι ούτε η Μεγάλη Στοά ούτε ο Μεγάλος Διδάσκαλος μπορούν να επεμβαίνουν στο εκλογικό αποτέλεσμα της κάλπης της Στοάς»* (Mackey σε Redding, op.cit., σελ. 139 και Mackey/Clegg/Blakemore - Jurisprudence of freemasonry, 1953, σελ. 95) και υπόδειγμα καταστατικού Στοάς του W. Meeson, 1775, ερ. 19, όπου αναφέρεται ότι η

μάλιστα δυνάμει μόνο των πειθαρχικών άρθρων του δικού της καταστατικού και όχι αυτών της υπερκείμενης.

Για να ενεργοποιηθεί *πειθαρχική διαδικασία* πρέπει να υπάρχει κατήγορος και κατηγορούμενος. Αμφότεροι πρέπει να είναι μέλη της Στοάς και όχι τρίτοι ως προς αυτή, αδιαφόρως τί αναφέρει το καταστατικό της Στοάς. Τούτο διότι ο μεν κατήγορος είναι ο θιγόμενος, και δεν νοείται θιγόμενος εντός Στοάς χωρίς να είναι μέλος της[589], ο δε κατηγορούμενος ομοίως μέλος της, αφού δεν μπορεί να διωχθεί μέλος άλλης Στοάς και εν γένει τρίτος.

Ο ΑΚ προνοεί για το σωματειακό πειθαρχικό δίκαιο μόνο στο αρ. 88 (που εφαρμόζεται στον τεκτονισμό), που αναφέρεται μόνο στην (οριστική) αποβολή μέλους, σε δύο περιπτώσεις α) στις περιπτώσεις που προβλέπει το καταστατικό (ΑΚ 88 περ. 1) και β) αν υπάρχει σπουδαίος λόγος και το αποφασίσει η Γενική Συνέλευση (ΑΚ 88 περ. 2). Στο Ελληνικό δίκαιο ακολουθείται η θεωρία της συμβάσεως (Στοάς-μέλους). Η αποβολή δύναται να επιβληθεί και άνευ ορισμού στο καταστατικό, κατά την επί των συμβάσεων κρατούσα αρχή της υπαναχώρησης, ή, προκειμένου περί διαρκούς ενοχής, όπως η ιδιότητα του μέλους σε Στοά, δια καταγγελίας (ΑΚ 382).

Ο νόμος δεν επιβάλλει να προβλέπονται πειθαρχικές ρήτρες στα καταστατικά. Εάν ωστόσο προβλέπονται, αυτές είναι περιοριστικές και δεν μπορούν να ερμηνευθούν διασταλτικά. Οι πειθαρχικές ρήτρες πρέπει να προβλέπονται στα καταστατικά (ΑΚ 80 αρ. 2) **και όχι σε εσωτερικούς (ή γενικούς) κανονισμούς** ή σε αποφάσεις ΓΣ (Δέλλιος σε ΣΕΑΚ, υπό αρ. 88 §3). Το καταστατικό είναι ένα και μοναδικό κείμενο (βλ. §15). Αντίθετα η περίπτωση αποβολής μέλους για σπουδαίο λόγο με απόφαση ΓΣ κατά την περ. 2 της ΑΚ 88 δεν μπορεί να αποκλεισθεί με καταστατική πρόβλεψη (διάταξη δημοσίας τάξεως) ούτε να αντικατασταθεί το ανώτατο όργανο του σωματείου (ΓΣ) με άλλο όργανο, λ.χ. το ΔΣ για τη λήψη απόφασης (ΕφΑθ 2821/2000 ΔΕΕ 2000.1237, ΕφΑθ 2389/1979 ΝοΒ 1979.991, Γεωργιάδης, ΓενΑρχ §15 αρ. 24, Λαδάς ΓενΑρχ Ι §24 αρ. 52, Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, 1984, σελ. 191, 440, 449, Βλαστός, Αστικά Σωματεία §163, Δέλλιος σε ΣΕΑΚ Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, υπό αρ. 88 §4).

Είναι εντυπωσιακός ο αριθμός άρθρων πειθαρχικής φύσεως που προβλέπουν τα διάφορα τεκτονικά καταστατικά και τα στάδια της προβλεπόμενης πειθαρχικής διαδικασίας και ακόμη περισσότερο εντυπωσιακή η ευκολία πα-

---

απόφαση λαμβάνεται σε γενική συνέλευση της Στοάς κατά πλειοψηφία (R. Péter, British Freemansory, 2016, Τόμ. 1, σελ. 157).

589 Αδιαφόρως εάν είναι ή όχι τέκτων. Σύμφωνος και ο Look (Masonic Trials, op. cit., 1874, σελ. 34.

ραπομπής τέκτονα σε πειθαρχικό συμβούλιο. Από την άλλη οι ποινές είναι βαρύτατες (το συχνότερο είναι η αποβολή) για κάθε λογής «παράπτωμα».

Κατ' αρχήν να αναφέρουμε ότι κάποια από τα καταστατικώς προβλεπόμενα ως παραπτώματα είναι αντισυνταγματικά και ως εκ τούτου δεν μπορούν να αποτελέσουν λόγο πειθαρχικής τιμώρησης, όπως για παράδειγμα:

– Η άνευ αδείας περιβολή τεκτονικών διασήμων (κοσμημάτων) σε δημόσια μέρη (αρ. 203 §2 β ΓΚ ΜΣΤΕ). Η διάταξη παραβιάζει τα αρ. 2, 5§1, 14 Σ και 8, 9, 10 ΕΣΔΑ.
– Η δημοσίευση εντύπων και βιβλίων που έχουν σχέση με τον τεκτονισμό χωρίς έγγραφη άδεια του Μεγάλου Διδασκάλου (αρ. 203 §2 γ ΓΚ ΜΣΤΕ). Η διάταξη είναι άκυρη καθόσον σημαίνει λογοκρισία που απαγορεύεται από το αρ. 14 Σ και 9, 10 ΕΣΔΑ.
– Η φοίτηση σε τεκτονικά εργαστήρια ή Στοές μη αναγνωριζομένας από τη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος (αρ. 203 §3 θ ΓΚ ΜΣΤΕ). Η διάταξη παραβιάζει την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι που περιλαμβάνει την αρχή της πολλαπλότητος των σωματείων (αρ. 12 Σ, 11 ΕΣΔΑ, ad hoc ΜΠρΑθ 3749/2011 αδημ.)[590].

Περαιτέρω, υπάρχουν περιπτώσεις πειθαρχικών παραπτωμάτων που παρατίθενται κατά τρόπο τόσο αόριστο, που δεν μπορούν να στοιχειοθετήσουν λόγο τιμώρησης λόγω της γενικότητος και ασάφειάς τους[591]:

– Παν ό,τι δύναται να προσάψει ψόγον εις τον τεκτονισμόν (αρ. 203 §3 δ ΓΚ ΜΣΤΕ). Η έννοια είναι υπέρμετρα πλατιά και αναφέρεται σε προσβολή ιδέας (τον τεκτονισμό) και όχι σε προσβολή προσώπου.
– Πάσα εν γένει πράξις ή παράλειψις δυνάμενη να κηλιδώσει την τιμήν του ανθρώπου και να προσάψη όνειδος εις αυτόν, κατά τας παραδεδεγμένας αρχάς της Τεκτονικής ηθικής (αρ. 203 §3 η ΓΚ ΜΣΤΕ). Ρήτρα όλως αόριστη καθόσον δεν δίδεται και είναι αδύνατον να δοθεί ο ορισμός της Τεκτονικής Ηθικής.
– Η λόγω ή έργω προσβολή του κύρους της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος και της δικαιοδοσίας της (αρ. 203 §3 ι ΓΚ ΜΣΤΕ). Η ρήτρα αναφέρεται σε προσβολή κύρους ένωσης προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα και δικαιοδοσίας που είναι άγνωστο σε τί εκτείνεται.
– Η κατηγορία *αντιτεκτονικής* συμπεριφοράς. Η έννοια είναι αόριστη και δεν μπορεί να εκκινήσει πειθαρχική διαδικασία[592].

Περαιτέρω οι ρήτρες είναι συχνά αντιφατικές και δυσνόητες και δημι-

590 Στη Γαλλία η ίδια κρίση: TGI Nice, υπόθ. Balsamo εναντίον Εθνικής Μεγάλης Στοάς της Γαλλίας, 2/10/2001.

591 Σύμφωνος και ο Look (Masonic Trials, op. cit. σελ. 32).

592 Swigert, Μεγάλος Διδ. της Πολιτείας του Kentucky, 1855.

ουργούν αμφιβολίες ως προς την ορθή εφαρμογή τους. Από την άλλη οι διοικούντες κάνουν εύκολα κατάχρηση της «εξουσίας» τους χωρίς να αναμένουν αντίδραση από τον τιμωρούμενο, που μέχρι πρόσφατα απλά αποχωρούσε και λησμονούνταν. Οι δικαστικές διαμάχες τεκτονικών πειθαρχικών ζητημάτων έχουν πολλαπλασιαστεί τα τελευταία χρόνια, οπότε το παρόν κεφάλαιο θα βρει ιδιαίτερη χρησιμότητα στο νομικό που αντιμετωπίζει δικαστικά ή άλλως πως ένα τεκτονικό πειθαρχικό ζήτημα.

§21.1. Θεμελιώδεις αρχές πειθαρχικού δικαίου. Το παράπτωμα

Από το πειθαρχικό δίκαιο πρέπει να διαχωρίσουμε το ποινικό δίκαιο, τη δικονομία του οποίου δανείζεται συχνά το πειθαρχικό (βλ. §14.1.6 για τα θέματα αποζημιώσεων λόγω ηθικής βλάβης).

Βασικός κανόνας του πειθαρχικού δικαίου είναι ότι αφορά μόνο περιορισμένο αριθμό προσώπων, αυτών τα οποία συνδέονται με την *ιδιότητα του μέλους* με μία οντότητα. Πειθαρχική εξουσία *επί μη μελών δεν νοείται*[593]. Έτσι δεν υπάρχει πειθαρχική εξουσία Στοάς επί τρίτων, αλλ' ούτε η εξουσία συνδέεται με συγκεκριμένη γεωγραφική έκταση πέριξ της έδρας της, ακριβώς διότι δεν νοείται στο Ελληνικό δίκαιο γεωγραφική εξουσία, αλλ' εξουσία επί μελών, αδιαφόρως της γεωργαφικής αποστάσεως έδρας Στοάς-κατοικίας ή διαμονής διωκόμενου[594]. Η Στοά έχει καθ' ύλην αρμοδιότητα, όχι κατά τόπον, επί των μελών της και μόνο. Αντίστοιχα, Μεγάλη Στοά έχει καθ' ύλην αρμοδιότητα, όχι κατά τόπον, επί των Στοών που υπάγονται σε αυτή και μόνο.

Στην πειθαρχική εξουσία της Στοάς υπάγονται μόνο *τα φυσικά πρόσωπα-μέλη* της συγκεκριμένης Στοάς και αντίστοιχα στην πειθαρχική εξουσία της

593 Έτσι, ρήτρες σύμφωνα με τις οποίες μία Στοά έχει πειθαρχική ή άλλη εξουσία σε επισκέπτες ή σε τέκτονες επί συγκεκριμένης εδαφικής έκτασης ή απόστασης από την έδρα της Στοάς είναι απολύτως άκυρες (έγκυρες κατά το δίκαιο λ.χ. της Πολιτείας της Νέας Υόρκης - Redding, op. cit. σελ. 119).

594 Αντίθετα στο αγγλοσαξωνικό δίκαιο είναι έγκυρη η ρήτρα σύμφωνα με την οποία η Στοά έχει πειθαρχική εξουσία τόσο στα μέλη της, όσο και σε τέκτονες που κατοικούν στη γεωγραφική της περιφέρεια. Όμως ήδη από το 1874 ο Henry Look (Masonic Trials; A Treatise Upon the Law and Practice of Masonic Trials in the Lodge, Chapter and Commandery, with Forms and Precedents, 1874, σελ. 27-28) θεωρεί ότι Στοά είναι μόνη καθ' ύλην αρμόδια για τα μέλη της. Αναρωτώμεθα, εάν τιμωρηθεί ο τρίτος, πως θα εκλάβει η Στοά του την κύρωση από άλλη Στοά. Επίσης αναρωτώμεθα, πώς εφαρμόζεται αυτός ο κανόνας όταν πλείονες Στοές εδρεύουν στον ίδιο τόπο - θα διαγράφει η μία τα μέλη της άλλης λόγω συντέχουσας δικαιοδοσίας; Τί θα συμβεί εάν ο διωκόμενος τιμωρηθεί πολλαπλώς ή εάν αθωωθεί από τη μία και τιμωρηθεί από την άλλη; Για όλους αυτούς τους λόγους, που οδηγούν σε παράλογα άτοπα, μόνο μέλος υπάγεται στην πειθαρχική εξουσία. Επαναλαμβάνουμε, τα πειθαρχικά όργανα δεν είναι Δικαστήρια του Κράτους.

Μεγάλης Στοάς υπάγονται μόνο *οι Στοές-μέλη* της συγκεκριμένης Μεγάλης Στοάς. **Στο ελληνικό πειθαρχικό δίκαιο η έννοια του *μέλους* είναι κομβικής σημασίας.** Το αντίθετο της εννοίας αυτής είναι ο *τρίτος*. Έτσι, μία Στοά δεν μπορεί να επιβάλλει πειθαρχική κύρωση *σε τρίτο,* όπως τέκτονα μη μέλος της[595], μία Μεγάλη Στοά δεν μπορεί να επιβάλλει πειθαρχική κύρωση σε τρίτο, όπως σε μέλος Στοάς[596] κ.ο.κ. Τα ίδια ισχύουν σε κάθε τεκτονική ένωση προσώπων[597]. Σε περίπτωση που η κύρωση επιβληθεί σε τρίτο, είναι απολύτως άκυρη, δεν παράγει έννομα αποτελέσματα, δεν ακυρώνεται ούτε δεν αναστέλλεται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (ad hoc ΜΠρΑθ (ασφ.μ.) 714/2017 ΧρΙΔ 2017.339=ΤΝΠ Νόμος), αφού δεν νοείται αναστολή απολύτως άκυρης απόφασης. Η διαθέσιμες ενέργειες του τρίτου, ο οποίος κατά κανόνα δεν χρειάζεται να πράξει τίποτε κατά της φαινομενικής τιμώρησης, είναι, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να εγείρει αναγνωριστική αγωγή περί του ανυποστάτου της τιμώρησης (ΚΠολΔ 18§1, 70) ή/και να ζητήσει αποζημίωση για την προσβολή του κατ' ΑΚ 57, 59, 914, 919 και 932 (Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, σελ. 418). Η αναγνωριστική αγωγή πρέπει να γίνεται πάντοτε δεκτή, ενώ αυτή της αποζημίωσης εξαρτάται από την έκταση της βλάβης.

Το πειθαρχικό παράπτωμα φυσικού προσώπου-μέλους Στοάς πρέπει να συνδέεται με τη δραστηριότητα εντός της εν λόγω Στοάς. Ενδεχόμενη παραβίαση καταστατικού κανόνα ή αδικοπρακτική συμπεριφορά εκτός Στοάς (εκτός εργασιών, σε δημόσιο χώρο, κατά τη διάρκεια εργασιών έτερης ενώσεως κλπ) δεν μπορούν να στοιχειοθετήσουν πειθαρχικό παράπτωμα συνδεόμενο άμεσα με τη Στοά ακόμη και εάν η πράξη θεωρείται ως πειθαρχικό αδίκημα από το καταστατικό. Έτσι δεν είναι επιτρεπτή η τιμώρηση για δραστηριότητα, πράξη ή παράλειψη που λαμβάνει χώρα εκτός Στοάς. Το πειθαρχικό δίκαιο εκάστης Στοάς διατηρείται για τα μέλη της κατά τη διάρκεια των τακτικών, εκτάκτων ή κοινών εργασιών και γενικά κάθε φορά που η Στοά *δρα συλλογικώς* και το μέλος παραβαίνει κανόνα διωκόμενο πειθαρ-

595 Ακόμη και εάν η συμπεριφορά του εντός της Στοάς που επισκέπτεται αποτελεί λόγο πειθαρχικής δίωξης. Ο επισκέπτης μπορεί μόνο να αποβληθεί από τη συνεδρία ή και να μην του επιτραπεί ξανά η είσοδος. Αυτές όμως δεν είναι πειθαρχικές κυρώσεις, αλλά αποφάσεις της Στοάς να μην δέχονται το συγκεκριμένο τρίτο στις συνεδρίες της. Ο επισκέπτης, ως τρίτος κατά μόνιμο τρόπο, δεν έχει αξίωση να γίνει δεκτός στις εργασίες μίας Στοάς, και η είσοδός του στη Στοά απορρέει μόνο από την καλή θέληση της Στοάς να τον δεχθεί. Γι' αυτό και η μη αποδοχή τέκτονα επισκέπτη σε Στοά δεν αποτελεί λόγο πειθαρχικής τιμώρησης της Στοάς από την ομοσπονδία, υπό τις προϋποθέσεις πάντοτε της ΑΚ 281.

596 Περισσότερα στην §29.4.

597 Στο Σκωτικό τύπο, η πειθαρχική εξουσία είναι εξουσία κάθε ενώσεως χωριστά (πρβλ. αρ. 72 Κ1958 και 73 Κ2006).

χικώς. Η συλλογική δράση, κατά την οποία ενεργεί το πειθαρχικό δίκαιο, είναι πέραν από τις τεκτονικές εργασίες, και τα ποτήρια αγάπης, δείπνα και συμπόσια πριν ή μετά τις εργασίες ή τελούντα μεμονωμένα, τα ηλιοστάσια, οι εορταστικές ή πολιτιστικές τελετές, οι εκδρομές κλπ, πάντα όμως υπό τον όρο ότι έχουν οργανωθεί από τη Στοά και εφόσον τελούνται συλλογικά ως Στοά, δηλαδή εφόσον η προσέλευση των μελών έχει γίνει ως δραστηριότητα της Στοάς. Μεμονωμένες ή ευκαιριακές συναθροίσεις τεκτόνων μελών της Στοάς, χωρίς να αποτελουν μέρος της ΗΔ ή του προγράμματος της Στοάς, δεν εμπίπτουν στο πειθαρχικό δίκαιο, και τα μέλη έχουν μόνο την έννομη προστασία άλλων διατάξεων (ΑΚ 57, 59, 914, 932, ΠΚ 361, 361Α, 362, 363, ή άλλες ανά περίπτωση διατάξεις) και όχι τις διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου.

Αίτηση για να εκκινηθεί η πειθαρχική δίωξη καταθέτει παν μέλος έχων έννομο συμφέρον ή το ΔΣ της Στοάς. Τρίτοι δεν έχουν τέτοιο έννομο συμφέρον.

Αμφισβητείται εάν επίτιμα μέλη έχουν δικαίωμα να αιτηθούν την πειθαρχική δίωξη ενεργού μέλους. Το αντίθετο όμως είναι δυνατόν.

Το πειθαρχικά διωκόμενο μέλος μπορεί να αιτηθεί την πειθαρχική δίωξη έτερου μέλους[598], όσο διατηρεί την ιδιότητα του μέλους. Εφόσον αποβληθεί ή αποχωρήσει, τα πειθαρικής φύσεως δικαιώματα και υποχρεώσεις του παύουν[599]. Πρέπει όμως να γίνει δεκτό ότι εάν το μέλος που διώκεται πειθαρχικά αιτηθεί την πειθαρχική δίωξη έτερου μέλους, η αίτησή του πρέπει να προχωρήσει ακόμη και εάν πριν την εξέτασή της έχει ήδη τιμωρηθεί το ίδιο.

Τιμωρημένο μέλος δι' αποβολής, προσκαίρου ή οριστικής, δεν διέπεται από το πειθαρχικό δίκαιο όσο διαρκεί η ποινή του. Αυτό σημαίνει ότι σε καμία περίπτωση, όταν η ποινή του λήξει, ανασταλεί, ή ακυρωθεί τελεσίδικως, και το μέλος ανακτήσει την ιδιότητά του, δεν μπορεί να διωχθεί πειθαρχικώς για πράξεις ή παραλείψεις του, που τέλεσε κατά τη διάρκεια έκτισης της ποινής, ακόμη και εάν αυτές οι πράξεις ή παραλείψεις, θα στοιχειοθετούσαν πειθαρχικό αδίκημα, εάν τελούνταν από ενεργό μέλος.

Το πειθαρχικό παράπτωμα πρέπει να προσβάλλει *την ίδια τη Στοά* και όχι εξατομικευμένο μέλος της Στοάς. Η διατάραξη πρέπει να άπτεται της εσωτερικής[600] τάξης της Στοάς και να αφορά την προστασία *των συλλογικών συμφερόντων της* και να μην αφορά αποκλειστικά μεμονωμένο μέλος ή την ιδι-

598 Morris R. - Am.F.M. τόμ. III, σελ. 33.

599 Σύμφωνος και ο Look (Masonic Trials, op. cit., σελ. 72).

600 Σιδέρης Δ. σε ΕπΕπετ ΔΣΘ 19(1998).103, ΕφΘεσ 1769/2000 Αρμ 2001.643, ΕφΑθ 7294/1998 ΕλΔ 1998.1685). Σύμφωνος και ο Look (Masonic Trials, op. cit., σελ. 73).

ωτική ζωή του αποβαλλόμενου. Το πότε βλάπτεται το συμφέρον της Στοάς κρίνεται ανά περίπτωση. Ενδεικτικά, βλαπτική και πειθαρχικά διωκόμενη συμπεριφορά μπορεί να είναι η με πρόθεση βλάβη της περιουσίας της Στοάς, η αποδιοργάνωση των εργασιών της, η αλλοίωση των βιβλίων της, η υπεξαίρεση χρημάτων από το ταμείο της[601] ή άλλων κινητών πραγμάτων, η μη συμμόρφωση σε απόφαση της ΓΣ ή του ΔΣ[602] που συνδέεται με τη λειτουργία της Στοάς, η συστηματική παράβαση ουσιωδών υποχρεώσεων κλπ. (ΑΠ 624/1976 NoB 1977.12, ΑΠ 814/1973 NoB 1974.322, ΕφΘεσ 96/2003 Αρμ 2004.1250, Σημαντήρας, ΓενΑρχ §499, Καρακατσάνης ΕρμΑΚ αρ. 88 §27). Αντίθετα, ενδεχόμενη βλαπτική αντικειμενικώς συμπεριφορά προσώπου εκτός εργασιών Στοάς, λ.χ. δια φράσεων σε δικόγραφο κάθε λογής, προσωπική αντιδικία κλπ δεν ενεργοποιούν το πειθαρχικό δίκαιο.

Το πειθαρχικό παράπτωμα και η επιβληθεισόμενη ποινή πρέπει να προβλέπονται από το καταστατικό (nullum crimen nulla poena sine lege, αρ. 7 §1 Σ).

Δεν νοείται ποινή «μείωσης μισθοδοσίας», δηλ. ποινή αφαίρεσης τεκτονικού βαθμού ή αναδρομικής ακύρωσης μυήσεως σε συγκεκριμένο βαθμό.

Η ποινή πρέπει να τελεί σε αναλογία με την πειθαρχική παράβαση[603].

Σε περίπτωση πολλών εναλλακτικών ποινών εφαρμόζεται η ηπιότερη.

Ουδείς τιμωρείται δύο φορές για την ίδια πράξη (non bis in idem, ΕφΑθ 4243/1997 ΕλΔ 39.410). Τυχόν ρήτρα σε καταστατικό ή διμερή ή πολυμερή πράξη ή απόφαση, σύμφωνα με την οποία μία ένωση προσώπων η οποία διαγράφει μέλος της, υποχρεώνει άλλη ένωση να διαγράψει και εκείνη το ίδιο μέλος για την ίδια πράξη, είναι απολύτως άκυρη[604].

Η πειθαρχική τιμώρηση δεν παράγει δεδικασμένο που αποστερεί το πρό-

---

601 Στις περισσότερες περιπτώσεις υπεξαίρεσης χρημάτων σε Στοά ή Μεγάλη Στοά στις ΗΠΑ υπεύθυνος κρίθηκε ο ταμίας: Washbon v. Hixon (1912), 87 Kans. 310, 124 Pac. 366 και Sewell v. Breathitt Lodge No. 649 F. & A.M. (1912), 150 Ky. 542, 150 S.W. 677. Στην τελευταία αυτή υπόθεση το Δικαστήριο έκρινε ότι η Στοα δεν ευθύνεται σε περίπτωση ψευδούς βεβαίωσης ή πλαστογραφίας ενός εκ των μελών της, στην περίπτωση που το πρόσωπο δεν είχε ειδική εξουσιοδότηση εκπροσώπησης της Στοάς. Αντίστοιχα η Μεγάλη Στοά δεν ευθύνεται όταν υπογράφει επιταγή ο Μεγάλος Διδάσκαλος μόνος (Western Indemnity Co. v. Free and Accepted Masons of Texas (1917), Tex.Civ.App. 198 S.W. 1092.

602 Όχι όμως και η μη συμμόρφωση σε παράνομη απόφαση: Βλαστός, Αστικά Σωματεία, 2002, §162 σελ. 183.

603 Μιχαηλίδης-Νουάρος Γ. σε ΕΕΝ 33.873.

604 Περίπτωση αρ. 6 ΙΙα Συνθήκης της 1/10/1985 μεταξύ του Υπάτου Συμβουλίου και της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

σωπο ή την ένωση από την προσφυγή σε αστικές ή ποινικές αξιώσεις, αφόσον στοιχειοθετούνται τέτοιες.

Όπως και στο ποινικό δίκαιο, λαμβάνεται υπόψη το στοιχείο της υπαιτιότητος. Για την εκτίμηση του βαθμού υπαιτιότητος λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός μορφώσεως και οι προσωπικές ικανότητες του διωκόμενου.

Τέλος, η πειθαρχική δίωξη υπόκειται σε αποδυνάμωση (οπότε και η έναρξή της θα είναι καταχρηστική) εάν παρέλθει σημαντικό χρονικό διάστημα, κατά τρόπο που να δίνεται η εντύπωση στο μέσο συνετό άνθρωπο ότι δεν επρόκειτο να ενεργοποιηθεί. Η δίωξη και η επιβληθησόμενη ποινή βρίσκουν όριο την ΑΚ 281.

§21.2. Η κλήση σε απολογία - η πειθαρχική κύρωση

Πρώτο και υποχρεωτικό στάδιο της πειθαρχικής διαδικασίας που εκκινείται είναι η έγκαιρη ενημέρωση του μέλους ότι πρόκειται να ελεγχθεί πειθαρχικώς. Πρόκειται για κλήση σε **ακρόαση** και παροχή εξηγήσεων. Η ακρόαση περιλαμβάνει α) γνωστοποίηση, με αναφορά σε συγκεκριμένα περιστατικά, της πειθαρχικής κατηγορίας, για την οποία πρόκειται να τιμωρηθεί και β) πρόσκληση να λάβει μέρος στη συζήτηση και παροχή ευκαιρίας προς απολογία ώστε να μπορέσει να επηρεάσει με τις απόψεις του την πειθαρχική διαδικασία[605].

Η κλήση προϋποθέτει έγκυρη απόφαση ΔΣ περί κλήσεως σε απολογία και ενάρξεως της πειθαρχικής διαδικασίας και πρέπει να αναφέρει το προβλεπόμενο από το καταστατικό όργανο που θα διεξάγει τη διαδικασία. Αυτό σε κάθε περίπτωση μπορεί δεν μπορεί να απαρτίζεται από μη μέλη της ελέγχουσας Στοάς[606].

Ο χρόνος μεταξύ κλήσης και απολογίας πρέπει να είναι επαρκής για την προετοιμασία της άμυνας του διωκόμενου ώστε να αποφεύγονται αιφνιδιασμοί και να εξυπηρετείται η καλώς εννοούμενη δίκαιη δίκη. Ο διωκόμενος δικαιούται πριν απολογηθεί να λάβει γνώση του συνόλου της δικογραφίας που τον αφορά και αντίγραφα παντός εγγράφου.

Εφόσον το καταστατικό προβλέπει αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας σε περίπτωση εκκρεμοδικίας ενώπιον των Δικαστηρίων (αδιαφόρως εάν είναι ενώπιον αστικών ή πολιτικών), τότε κάθε προσφυγή στη Δικαιοσύνη που αφορά τη δίωξη, ακόμη και εάν ασκηθεί μετά την κλήση σε απολογία

---

605 Ορόσημο 53 του Grant 1894 και στο ΓΚ της ΜΣ της Νέας Υόρκης του 1858.

606 Έτσι το αρ. 6 Ια της από 1/10/1985 Συνθήκης μεταξύ Υπάτου Συμβουλίου και Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος είναι απολύτως άκυρο, αφού μεταφέρει την πειθαρχική εξουσία εκτός της ελέγχουσας ενώσεως.

-και σε κάθε περίπτωση πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας- αναστέλει υποχρεωτικά την πειθαρχική διαδικασία μέχρι εκδόσεως τελεσιδίκου αποφάσεως επί της υποθέσεως[607].

Η προϋπόθεση της κλήσεως σε ακρόαση επιβάλλεται[608], και είναι υποχρεωτική ακόμη και εάν δεν προβλέπεται σε καταστατική διάταξη (ή εάν το καταστατικό ρητά την αποκλείει) από το Σύνταγμα και από την καλή πίστη (ΑΚ 281, 288, ad hoc επί τεκτόνων ΜΠρΑθ 4603/2016 αδημ., ΜΠρΑθ 1494/2018 αδημ. και για κλήση Στοάς σε απολογία ΜΕφΑθ 521/2019 αδημ.). Η ακρόαση του πειθαρχικά ελεγχόμενου μέλους είναι απαραίτητη και συνταγματικά κατοχυρωμένη από το άρθρο 20 παρ. 2 του Συντάγματος, το οποίο ασφαλώς είναι εφαρμοστέο και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών βάσει της άμεσης τριτενέργειας, που κατοχυρώνει το αναθεωρημένο Σύνταγμα του 2001 στο άρθρο 25§1 εδ.γ΄, το οποίο αναφέρει: *«(...) Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζουν (...)»*[609] (Σεραφείμ, ΣυνδΣωμΔ §107 σημ. 4 σε 12η έκδ. 2018, Δέλλιος σε ΣΕΑΚ υπό αρ. 88 αρ.6, Γεωργιάδης ΓενΑρχ §15 αρ. 20-24, Λαδάς ΓενΑρχ Ι §24 αρ. 53, Βλαστός ΣωμΔ 2002 §156, Καρακατσάνης, Ερμ. Α.Κ., υπό το άρθρο 88, Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων, 1984, παρ. 3, αριθ. 103-110, σελ. 26-29, Παραράς - ΕρμΣ, Σύνταγμα Ι 2η έκδ. 2010 σελ. 370 με παραπομπές, Βαμβέτσος σε ΕΕΝ 25.190-193, Μιχαηλίδης-Νουάρος σε ΕΕΝ 33.874 επ., και από τη νομολογία ΕφΑθ 1445/2003 ΕπισκΕΔ 2003.902, ΑΠ 1675/2013 ΧρΙΔ 2014.496, ΑΠ 667/1978 ΝοΒ 27.515, ΑΠ 814/1973 ΝοΒ 22.323, ΑΠ 482/1963 ΑρχΝ ΙΕ΄.35=ΝοΒ 12.247, ΕφΘεσ 1316/2011 Αρμ 2011.1796, ΕφΘεσ 2419/2006 Αρμ 2007.1144, ΕφΠειρ 432/2004 ΠειρΝ 2004.291, ΕφΠατρ 281/2011 ΑχΝομ 2012.25, ΕφΑθ 5589/2000 ΕλΔ 2001.1420, ΕφΑθ 12292/1995 ΕΕργΔ 1997.929, ΟλΣτΕ

607 Περίπτωση του αρ. 226§3 ΓΚ ΜΣΤΕ 2009, εφόσον αυτό έχει ενταχθεί στο καταστατικό Στοάς, αναφορικά με φυσικά πρόσωπα, και σε κάθε περίπτωση όταν η δίωξη αφορά Στοά.

608 Αντίθετα η όλως εσφαλμένη σε αυτό το σημείο τεκτονική νομολογία ΜΠρΑθ 9445/2017 αδημ., η οποία εξαφανίστηκε με την απόφαση ΜΕφΑθ 521/2019.

609 Ήδη από τη δεκαετία του 1950 είχε αναγνωριστεί δικαστικά η erga omnes προστασία του Συντάγματος. Πριν το Σύνταγμα του 2001, πρώτος στην Ελλάδα ο Αρ. Μάνεσης (Συνταγματικά δικαιώματα α΄-ατομικές ελευθερίες δ΄ έκδ. 1980 σελ. 49-54) είχε αναπτύξει τη γερμανική θεωρητική κατασκευή της τριτενέργειας ιδίως στις περιπτώσεις εντοπίζεται το στοιχείο της εξουσίασης, και έδινε μεταξύ άλλων για παράδειγμα τη σχέση **των μελών ενός σωματείου με τη διοίκησή του, όταν η τελευταία έχει πειθαρχική εξουσία,** δηλαδή στη σχέση των εκπροσώπων οργανώσεων και προσώπων που ασκούν δυνάμει ιδιωτική εξουσία. Η θεώρησή του είναι πλέον συνταγματικώς κατοχυρωμένη (Παπαδημητρίου Γ. - Συνταγματικές Μελέτες, 2007, τόμ. Ι, σελ. 164).

656/2000 ΤοΣ 2000.192=Αρμ 2000.558 στην περίπτωση πολιτικών κομμάτων[610]). Η αρχή της τριτενέργειας είχε καθιερωθεί ήδη από το Σ 1975 από την θεωρία και τη νομολογία πριν αποτυπωθεί ρητά στο αναθεωρημένο άρθρο το 2001, η οποία κλείνει οριστικά τον κύκλο των φιλολογικών συζητήσεων και διενέξεων για τη συνταγματική αποδοχή ή απόρριψη της αρχής αυτής[611]. Η τριτενέργεια αφορά *και τις ενώσεις προσώπων* (Στοές κλπ) ως και κάθε εν γένει ομάδα που έχει κάποια νομική υπόσταση[612], αλλιώς η συνταγματική προστασία θα καταντούσε ανεπαρκής και αλυσιτελής, αν περιοριζόταν μόνο στα φυσικά πρόσωπα.

Επιβάλλεται επίσης από το αρ. 6§1 ΕΣΔΑ (που αποτελεί εσωτερικό δίκαιο αυξημένης τυπικής ισχύος: αρ. 28§2 Σ) **το οποίο εφαρμόζεται και στις πειθαρχικές διαδικασίες**[613] (Ρούκουνας, Διεθνής προστασία ανθρωπίνων δικαιωμάτων, 1995, σελ. 156 επ., Παραράς, Το Σύνταγμα και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, 1996, υπό αρ.6, Παπακωνσταντίνου, η νομολογία του ΣτΕ και το αρ. 6 ΕΣΔΑ, ΔΔικ 7.11 επ., Σταύρος, Τα δικαιώματα του διωκόμενου στις πειθαρχικές διαδικασίες και το αρ. 6 ΕΣΔΑ, ΕΕΕυρΔ 1991.371 επ.). Το δε αρ. 25 ΕΣΔΑ αναγνωρίζει δικαίωμα προσφυγής, για παραβίαση ατομικών ελευθεριών, όχι μόνο σε νομικά πρόσωπα, αλλά και σε «ομάδες ιδιωτών» υπό την ευρεία έννοια του όρου.

---

610 Που αποτελούν ενώσεις προσώπων και πριν το Ν. 3023/2002, βλ. σε Κεφαλά, ΕλΔ 1981.416.

611 Μάνεσης Αρ. - Συνταγματικά δικαιώματα α΄-ατομικές ελευθερίες δ΄ έκδ. 1980 σελ. 44, Ηλιοπούλου-Στράγγα - Η «τριτενέργεια» των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων του Συντάγματος του 1975, 1990, Κασιμάτης - Το ζήτημα της «τριτενέργειας» των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, ΤοΣ 7(1981).1 επ., Κατράνης, Η θεωρία της τριτενέργειας των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Η γερμανική διδασκαλία και η δυνατότητα εφαρμογής της υπό το Ελληνικό Σύνταγμα του 1975, ΤοΣ 4(1978).237 επ., Παπαδημητρίου - Η τριτενέργεια των ατομικών δικαιωμάτων σήμερα σε Ίδρυμα Καράγιωργα - Όρια και σχέσεις δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, 1996, Γέροντας Α. σε Κοντιάδη Ξεν. (επιμ.) - Πέντε χρόνια μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001, Κέντρο Ευρωπαϊκού συνταγματικού δικαίου, ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου, τ.Ι (2006) σελ. 505.

612 Μάνεσης Αρ. - Συνταγματικά δικαιώματα α΄-ατομικές ελευθερίες δ΄ έκδ. 1980 σελ. 45 με περαιτέρω παραδείγματα.

613 Το Γαλλικό Ακυρωτικό (CCass 1e Civ. 21/11/2006 n. 05/14.630 DB Dalloz) έχει μία διαφορετική προσέγγιση στην ερμηνεία του αρ. 6. Εν προκειμένω έκρινε ότι η ανάκληση εντολής μέλους Συμβουλίου Αξιωματικών Στοάς ή Αντιπροσώπου Στοάς, εφόσον η εντολή σύμφωνα με το καταστατικό είναι οποτεδήποτε ανακλητή, δεν αποτελεί πειθαρχική κύρωση, οπότε και δεν εφαρμόζεται το αρ. 6 ΕΣΔΑ. Η ίδια απόφαση έκρινε ότι επίσης δεν εφαρμόζεται το αρ. 6 ΕΣΔΑ στις περιπτώσεις όπου η πειθαρχική δίωξη εξαντλείται αποκλειστικά σε εξέταση συμβατικής παραβίασης.

Επιβάλλεται επίσης από το αρ. 4 του 7ου πρόσθετου προτοκόλλου της διεθνούς συμβάσεως της Ρώμης, που κυρώθηκε με το Ν. 1705/1987 και θεσπίζει την εν λόγω γενική αρχή ρητώς.

Στα πλαίσια του τεκτονισμού επιβάλλεται εμμέσως από τις θεμελιώδεις αρχές του ελευθεροτεκτονισμού περί ηθικής και τήρησης των νόμων του Κράτους, στον Καταστατικό Χάρτη της ΜΣΤΕ (αρ. 1§ IV: *«οι ελευθεροτέκτονες (...) θεωρούν καθήκον αυτών (...) το αμύνεσθαι υπέρ παντός αδικουμένου και έχουν ως αρχή το σεβασμό της ελευθερίας, την αναγνώριση της ισότητος (...)»*).

Πριν την ακρόαση του μέλους, το πειθαρχικό όργανο υποχρεούται να εισακούσει και μάρτυρες, είτε κατηγορίας είτε υπερασπίσεως, εφόσον τούτο ζητηθεί. Η απόδειξη είναι ελεύθερη[614] και τηρείται το ανακριτικό σύστημα: αναζητάται η πραγματική αλήθεια, κατά πάγιο τεκτονικό έθιμο. Οι μάρτυρες αυτοί θα είναι αναγκαστικά μέλη της ίδιας Στοάς καθώς και τυχόν παρόντες επισκέπτες κατά την ημέρα της φερόμενης τέλεσης του αδικήματος, εάν η δίωξη αφορά φυσικό πρόσωπο. Διότι το πειθαρχικό παράπτωμα μπορεί να λάβει χώρα μόνο στη Στοά, οπότε μάρτυρας μπορεί να είναι μόνο αυτόπτης[615]. Θα πρέπει όμως να γίνει δεκτό ότι εάν προσκομισθούν ένορκες βεβαιώσεις ή υπεύθυνες δηλώσεις τρίτων, αυτές θα πρέπει να συνεκτιμηθούν, ελεύθερα όμως, ειδικά εφόσον αφορούν τον εν γένει βίο του διωκόμενου, σε σχέση με τον υπολογισμό της ποινής, εφόσον ο διωκόμενος κριθεί ένοχος. Εφόσον διωκόμενη είναι Στοά, μάρτυρας μπορεί να είναι κατά την ορθότερη άποψη ο νόμιμος εκπρόσωπος έτερης Στοάς της ίδιας δικαιοδοσίας.

Ο διωκόμενος δικαιούται να έχει συνήγορο υπεράσπισης, *τέκτονα ή μη* (ΠΠρΑθ 1199/2016 αδημ.), σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Ο διωκόμενος ακούγεται τελευταίος.

Εν συνεχεία το αρμόδιο όργανο αποφαίνεται. Η απόφαση του οργάνου που επέβαλλε την πειθαρχική ποινή πρέπει:

– Να αναφέρει τη σύνθεση του οργάνου που επέβαλε την ποινή.
– Η αποφαση να είναι αναλυτική (ορισμένη) και αιτιολογημένη[616] (ad hoc

---

614 Δεν επιτρέπεται όμως η χρήση παράνομων αποδεικτικών μέσων, όπως λ.χ. η ηχογράφηση τηλεφωνικής συνομιλίας: συναφώς Ανώτατο Ακυρωτικό Γαλλίας CCass Crim 6/5/1998 ν. 93/83060 σε DB Dalloz.

615 Στις ΗΠΑ παλαιότερα, όπου τα πειθαρχικά όργανα ήταν σχεδόν Δικαστήρια, έκαναν δεκτούς μέχρι και μη τέκτονες ως μάρτυρες. Όμως στην Ελληνική έννομη τάξη τα πειθαρχικά όργανα δεν κρίνουν επί πάσης υποθέσεως σαν να ήταν Δικαστήρια, αλλά μόνο επί συγκεριμένου τεκτονικού παραπτώματος.

616 Η ΜΕφΑθ 521/2019 έκρινε ότι δεν απαιτείται αναλυτική αιτιολογία όπως στις δικαστι-

ΜΠρΘεσ 12220 αδημ. και 12227/2018 αδημ.), να μνημονεύει δηλαδή τα γεγονότα, από τα οποία κατά τη γνώμη του να δικαιολογείται η επιβολή της ποινής.

– Να κοινοποιείται προς γνώση στον διωκόμενο.

Η κύρωση συντελείται τη στιγμή της γνωστοποίησης στο μέλος της απόφασης οπότε και άρχεται η προθεσμία για την άσκηση τυχόν ενδοσωματειακού ένδικου μέσου[617].

Μέχρι την τιμώρηση το μέλος διατηρεί όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ιδιότητα του μέλους.

Η προθεσμία και η άσκηση ενδοσωματειακού ένδικου μέσου ορθότερο είναι να *αναστέλλουν την εκτέλεση* της περί αποβολής απόφασης. Στην περίπτωση αυτή το μέλος διατηρεί όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ιδιότητα του μέλους μέχρι την έκδοση τελεσιδίκου αποφάσεως. Στην περίπτωση που το καταστατικό προβλέπει ακυρωτική διαδικασία[618], η προσφυγή δι'αιτήσεως ακυρώσεως της τελεσιδίκου καταδίκης δεν αναστέλει την ποινή.

Εφόσον δεν τηρηθούν οι ως άνω προϋποθέσεις, η απόφαση είναι άκυρη (ΑΠ 667/1978 ΝοΒ 27.515, ΑΠ 482/1963 ΑρχΝ ΙΕ΄.35, ΠΠρΑθ 5758/1991 ΝοΒ 40.733, ΠΠρΑθ 5283/1991 Αρμ 1991.1190, ΠΠρΣπαρ 62/1989 Αρμ 1989.958, ΜονΠρΛαρ[Ασφ.Μ.] 293/1999 Αρμ 1999.728 με σχόλιο και δεύτερο σχόλιο Μάρκου σε Αρμ 2000.1173, Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, 1984, σελ. 442-443, Καρακατσάνης σε ΕρμΑΚ αρ. 88 αριθ. 15, Ντάσιος, ΕργΔΔ 1983 τ. Β/Ι σελ. 280). Η ακυρότητα είναι σχετική ή απόλυτη, ανάλογα με τη βαρύτητα του ελαττώματος (βλ. παραδείγματα σε §21.4.2).

Η έγκυρη τιμωρητική απόφαση είναι εκτελεστή όταν πληρεί όλες τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις. Εάν το τιμωρημένο μέλος δεν συμμορφωθεί (λ.χ. αποβληθεί αλλά συνεχίζει να προσέρχεται στη Στοά) τότε η Στοά έχει αξίωση έννομης προστασίας εναντίον του πρσφεύγοντας στο Δικαστήριο το οποίο θα καταδικάσει το πρόσωπο από το να απέχει από τις δραστηριότητες της Στοάς, ακόμη και με απειλή καταβολής χρηματικής ποινής ή προσωπικής κράτησης του προσώπου σε περίπτωση παραβιάσεως του διατακτικού της αποφάσεως.

κές αποφάσεις, γεγονός που θεωρούμε επικριτέο καθόσον με τον τρόπο αυτό αίρεται εν μέρει το δικαίωμα δικαστικής προστασίας.

617 Όχι του δικαιώματος δικαστικής προσφυγής, που κατά την κρατούσα γνώμη άρχεται μετά την παροδο της προθεσμίας άσκησης ενδοσωματειακού ένδικου μέσου ΠολΠρΑθ 15455/1973 ΝοΒ 1974.399, ΜΠρΑθθ 2766/1981 ΑρχΝ 1981.196).

618 Προβλέπεται μόνο στην ΓΜΑΤΕ.

Η έγκυρη τιμωρητική απόφαση δεν παράγει κανένα δεδικασμένο αναφορικά με τις άλλες τεκτονικές (ή μη) ενώσεις προσώπων στις οποίες ο τιμωρηθείς τυγχάνει μέλος.

§21.3. Ενδοσωματειακά ένδικα μέσα. Η ενδοστοϊκή προσφυγή και η προσφυγή στη Μεγάλη Στοά

Αφότου επιβληθεί πειθαρχική ποινή στο μέλος της Στοάς, το τελευταίο έχει δικαίωμα ασκήσεων ενδοσωματειακού ένδικου μέσου (έφεση κατά της τιμωρητικής απόφασης).

Η ενδοστοϊκή προσφυγή προϋποθέτει την ύπαρξη καταστατικώς θεσπισμένου δευτεροβάθμιου πειθαρχικού οργάνου *εντός της Στοάς*[619]. Εάν αυτό προβλέπεται, δεν μπορεί να απαρτίζεται από τα ίδια πρόσωπα με αυτά που επέβαλαν την πρωτόδικη ποινή. Εάν αυτό δεν υπάρχει, η προσφυγή στο Δικαστήριο είναι η μόνη διέξοδος.

Στις αρχές του προηγούμενου αιώνα είχε υποστηριχθεί στη Γερμανία ότι εφόσον το καταστατικό Μεγάλης Στοάς προβλέπει δευτεροβάθμιο πειθαρχικό όργανο, το τιμωρημένο μέλος Στοάς μπορεί να προσφύγει σε αυτό, υπό τον όρο ότι *και το καταστατικό της Στοάς* το επιτρέπει ταυτοχρόνως[620]. Αυτή η θέση μας φαίνεται αποκρουστέα ως αντιβαίνουσα την αρχή της διοικητικής αυτονομίας της Στοάς. Διότι είναι δύσκολο να γίνει αντιληπτό πώς υπερκείμενη ένωση μπορεί να επιβάλλει σε Στοά της ακύρωση της ποινής και την επαναφορά του μέλους σε ενεργό κατάσταση, όταν η Στοά έχει αποφασίσει διαφορετικά. Η Μεγάλη Στοά θα λειτουργούσε ως Εφετείο, ενώ δεν είναι Δικαστική Αρχή με ιδιάζουσες γνώσεις δικαίου. Ο αντίλογος θα ήταν ότι τα πειθαρχικά όργανα σε κάθε περίπτωση δεν είναι δικαστικά όργανα με νομικές γνώσεις, και όμως «δικάζουν» πειθαρχικές υποθέσεις. Από την ανάγνωση πειθαρχικών αποφάσεων της Μεγάλης Στοάς έχει ωστόσο παρατηρηθεί έλλειψη αμεροληψίας και γνώσης των γενικών αρχών δικαίου. Οι πειθαρχικές διοικήσεις των Στοών, συνήθως όργανα του ΔΣ αυτών, τείνουν διάκεινται φιλικά προς την «κεντρική» διοίκηση και αντίστροφα, αφού στην

---

619 Εάν το καταστατικό της Στοάς δεν προβλέπει δέυτερο βαθμό ενδοστοϊκής πειθαρχικής δικαιοδοσίας, το ΔΣ και η ΓΣ δεν μπορούν με απόφασή τους να συγκροτήσουν τέτοιο, έστω πρόσκαιρο.

620 Ad hoc απόφαση του 1906 του Γερμανικού Ακυρωτικού μεταξύ Στοάς και Μεγάλης Στοάς στο νομικό τύπο Juristische Wohenschrift, 1906, τόμ. 35, σελ. 416-417. Και εκεί όμως, δεν επρόκειτο για πραγματικό ένδικο μέσο, αφού μόνο ο τιμωρημένος είχε δικαίωμα να εφεσιβάλει, όχι όμως και ο καταγγέλων σε περίπτωση πρωτοβάθμιας αθώωσης.

πράξη οι τελευταίες «εγκρίνονται»[621] κατά την εκλογή τους από τη διοίκηση της Μεγάλης Στοάς. Εν τέλει, στο πειθαρχικό δίκαιο ο πυρήνας της δίκης και η αιτολογική βάση της ύπαρξης του πειθαρχικού δικαίου είναι ότι ο διωκόμενος είναι επαρκώς γνωστός πειθαρχικό όργανο, και από εκεί απορρέει η «ικανότητα» του πειθαρχικού οργάνου να κρίνει. Αντίθετα τα Δικαστήρια βασίζονται όχι στη γνώση του χαρακτήρα και του ιστορικού συμπεροφοράς του διωκόμενου, αλλά στη γνώση του νόμου. Η Μεγάλη Στοά, δεν γνωρίζει καλά ούτε το πρόσωπο, ούτε το νόμο. Επομένως δεν είναι κατάλληλος κριτής σε πειθαρχική δίκη. Στο 23ο ορόσημο της Μεγάλης Στοάς της Νέας Υόρκης = 18ο ορόσημο Μεγάλης Στοάς της Μινεσότα, αναφέρεται: *«η ανάκτηση των τεκτονικών δικαιωμάτων με απόφαση της Μεγάλης Στοάς δεν επαναφέρει την ιδιότητα του μέλους στον τιμωρηθέντα στη Στοά του»*. Η κρίση αυτή είναι ορθή και η μόνη που δεν θα καταλύει την οργανωτική και διοικητική λειτουργία της Στοάς[622]. Περαιτέρω αρμοδιότητα Μεγάλης Στοάς να κρίνει (σε οποιονδήποτε βαθμό) την τύχη πειθαρχικής υποθέσεως φυσικού προσώπου, θα δημιουργούσε ένα Κράτος εν Κράτει και το άτοπο της επιβολής πολλαπλών, παράλληλων και ανεξάρτητων πειθαρχικών ποινών[623], ειδικά στην περίπτωση που το καταστατικό Στοάς προβλέπει δυνατότητα άσκησης ενδίκου μέσου εντός Στοάς.

Δεν επιτρέπεται να συμμετάσχουν στη σύνθεση των δύο πειθαρχικών βαθμών δικαιοδοσίας τα ίδια πρόσωπα προς αποφυγή μεροληψίας και για λόγους χρηστής απονομής της Δικαιοσύνης (αρ. 6 ΕΣΔΑ, ad hoc ΜΠρΑθ 1494/2018 αδημ.). Εάν έστω και ένα μέλος του πρωτοβάθμιου πειθαρχικού οργάνου συμμετάσχει στο δευτεροβάθμιο, η απόφαση είναι άκυρη.

§21.4. Δικαστική προσφυγή

Το τιμωρημένο μέλος έχει τη δυνατότητα να προσφύγει ενδοσωματειακά κατά της ποινής του απευθυνόμενο στο αρμόδιο όργανο, εάν τούτο προβλέπεται. Το καταστατικό της Στοάς μπορεί να προβλέπει δικαίωμα έφεσης ενώπιον του ΔΣ ή της ΓΣ της Στοάς ή αντίστοιχα ενώπιον της ΓΣ της ομοσπονδίας, όταν η τιμώρηση αφορά Στοά.

Εάν το καταστατικό προβλέπει στην περίπτωση τιμώρησης φυσικού προ-

621 Η πράξη «έγκρισης» («εγκριτικός πίναξ») επέχει νομικά μόνο τη δήλωση λήψης γνώσης εκ μέρους της ομοσπονδίας της σύνθεσης της νεοεκλεγείσας διοίκησης της Στοάς, η οποία και αναγγέλει την εκλογή, και δεν σημαίνει ότι η εκλογή τελεί υπό τον όρο «έγκρισης», καθόσον δε νοείται «εκλογή υπό όρο». Περισσότερα σε §17.1.

622 Τριαντόπουλος, ΝοΒ 6. 280.

623 Τριαντόπουλος, ΝοΒ 6. 280.

σώπου από Στοά δικαίωμα έφεσης ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου της ομοσπονδίας (§21.3), η λύση αυτή δεν μας βρίσκει σύμφωνους ως προς τη νομιμότητά της, διότι η ακύρωση της ποινής επιβληθείσης από Στοά επί τέκτονος μέλους της, δεν τον αποκαθιστά στα δικαιώματά του, ειδικά στην περίπτωση αποβολής (βλ. οροθέσια). Το μέλος και πριν την παρέλευση της προθεσμίας για άσκηση ενδίκου μέσου, έχει δικαίωμα να προσφύγει στη Δικαιοσύνη απευθείας κατ' ΑΚ 88§2 (ΕιρΑθ 3199/1986 ΑρχΝ 1986.589), όταν υφίσταται «έγκυρη απόφαση» (ΕφΑθ 3674/2014 αδημ.) ή σε περίπτωση άκυρης απόφασης, κατ' ΑΚ 101 (ΑΠ 1400/2012 ΤΝΠ Νόμος). Η άσκηση αίτησης αναστολής κατ' ΑΚ 102 είναι δυνατή[624] και ο ισχυρισμός της καθής Στοάς ότι η απόφαση έχει ήδη συντελεστεί και εκτελεστεί δεν αποτελεί νόμιμη ένσταση. Ρήτρα στο καταστατικό που επιβάλλει την εξάντληση των ενδοσωματειακών ένδικων μέσων πριν την προσφυγή στη δικαιοσύνη είναι απολύτως άκυρη[625].

Στις περιπτώσεις βαρειάς ελαττωματικότητας, η τιμώρηση μπορεί να είναι και απολύτως άκυρη, οπότε και τυγχάνουν εφαρμογής οι ΑΚ 174, 178 και 180 και η αγωγή είναι αναγνωρίστικη της ΚΠολΔ 70 ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου (βλ. §21.4.2).

Το δικαίωμα άσκησης ενδοσωματειακού ενδίκου μέσου ή προσφυγής στο Δικαστήριο είναι προσωποπαγές και ασκείται αποκλειστικά από τον διωκόμενο[626].

Η προθεσμία για την άσκηση ενδοσωματειακού ενδίκου μέσου προβλέπεται από το καταστατικό. Εάν δεν προβλέπεται, αυτή πρέπει να είναι εύλογη. Εχει κριθεί ότι εύλογη είναι η προθεσμία έξι μηνών[627] ή και ενός έτους[628].

---

624 Βλαστός, Αστικά Σωματεία, 2002, §161, §170. Πάντοτε υπό τον όρο ότι συντρέχουν οι υπόλοιπες προϋποθέσεις λήψεως ασφαλιστικού μέτρου.

625 Ad hoc ΜΠρΘεσ 12220/2018 αδημ. και 12227/2018. Το αντίθετο ισχύει στο αγγλοσαξωνικό δίκαιο (βλ. υπόθ. Mead v. Sterling (1892), 62 Conn. 586, 23 L.R.A. 227, Braden v. Lewis (1921), 148 La. 920, 88 So. 117, Most Worshipful United Grand Lodge of Free and Accepted Masons of Maryland v. Lee (1918), 131 Md. 681, 103 Atl. 88).

626 Μόνο σε περίπτωση «τιμώρησης» φυσικού προσώπου από Μεγάλη Στοά, δικαιούται και η Στοά να προσφύγει σε ένδικο βοήθημα, διότι θα έχει έννομο συμφέρον να υπερασπισθεί το μέλος της.

627 ΜΣ Νέας Υόρκης, Maryland, Mississippi και Μινεσότα.

628 ΜΣ Ohio, Nebraska και Indiana.

§21.4.1. Περίπτωση υποστατής κύρωσης. Αρμοδιότητα-Διαδικασία-Προθεσμίες

Η πειθαρχική κύρωση, είτε εκδίδεται από το ειδικά προβλεπόμενο από το καταστατικό πειθαρχικό όργανο, είτε από το ΔΣ (ΑΚ 88 §1 περ.1), είτε από τη ΓΣ (ΑΚ 88 §1 περ. 2), προσβάλλονται ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου κατ' ΑΚ 88 εντός διμήνου ή κατ' ΑΚ 101 εντός εξαμήνου (ΜΠρΑθ 1494/2018 αδημ.), ενώ είναι δυνατή στις περιπτώσεις που εφαρμόζεται η ΑΚ 101.

Η δυνατότητα προσφυγής κατ' ΑΚ 88 εντός της δίμηνης προθεσμίας προϋπόθεση έχει την ύπαρξη έγκυρης απόφασης του αρμοδίου σωματειακού οργάνου, γιατί αν πρόκειται για ακυρωτέα απόφαση αυτού (κατά παράβαση διάταξης νόμου ή του καταστατικού), εφαρμοστέα, προς εξαφάνιση της απόφασης είναι η διάταξη της 101 ΑΚ, ενώ η διάταξη της 88 ΑΚ εφαρμόζεται *αν αμφισβητείται η σπουδαιότητα των λόγων αποβολής βάσει απόφασης που λήφθηκε εγκύρως* (ad hoc ΜΠρΑθ 4603/2016 αδημ., ad hoc 4875/2009 αδημ., Βαθρακοκοίλης ΕΡΝΟΜΑΚ Α΄ υπό αρ. 88 σελ. 447, ΜΠρΘεσ 12220/2018 και 12227/2018 αδημ.).

Αρκεί οποιαδήποτε παράβαση του νόμου ή του καταστατικού, χωρίς οποιαδήποτε διάκριση μεταξύ ουσιωδών ή μη ουσιωδών διατάξεων (ΑΠ 548/2012 ΤΝΠ Νόμος).

Η ΑΚ 88§2 αλλά και η ΑΚ 101 εφαρμόζονται αναλογικά για κάθε πειθαρχική ποινή πέραν της αποβολής. Έτσι εφαρμόζονται σε περίπτωση προσωρινής αποβολής, αποκλεισμού από τα όργανα διοίκησης, στέρησης του δικαιώματος εισόδου στους χώρους της Στοάς κλπ. (ΕφΠειρ 432/2004 ΠειρΝ 2004.291, ΕφΑθ 1445/2003 ΕπισκΕΔ 2003.902, Γαζής ΓενΑρχ §46 V 3δ).

Η διαδικασία που ακολουθείται είναι αυτή της αγωγής, που εκδικάζεται όμως για λόγους ταχύτητας και διευκόλυνσης της απόδειξης κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων[629] εκδικαζόμενη από το Μονομελές Πρωτοδικείο (αρ. 88§2 ΑΚ, ΜΠρΘηβ 131/2013, αρ. 3§2 ΕισΝΚΠολΔ, 686 ΚΠολΔ).

Είναι όμως παραδεκτή και η εκδίκαση κατά την τακτική διαδικασία κατά την ΑΚ 101 στις υπόλοιπες περιπτώσεις (ΜΠρΑθ 1494/2018 αδημ.). Τούτο διότι η ΑΚ 101 εφαρμόζεται αναλογικά και στις αποφάσεις του ΔΣ και των τυχόν πειθαρχικών οργάνων και δεν είναι δίκαιο να περιορίζεται το μέλος στη βραχεία προθεσμία της ΑΚ 88 σε αυτές τις περιπτώσεις (ΜΠρΑθ 4603/2016 αδημ., ΜΠρΑθ 10761/2013 ΤΝΠ Νόμος, ΜΠρΘεσπρ 536/2004

629 Βλ. δικόγραφο με ΓΑΚ 107656/12761/2017 (ΜΠρΘεσ), που εκδικάσθηκε αλλά δεν έχει ακόμη εκδοθεί απόφαση.

ΤΝΠ Νόμος, ΜΠρΞάνθ 1060/2002 ΧρΙΔ 2003.24, ΜΠρΑθ 2372/2000 ΕΕργΔ 2000.831, ΜΠρΑθ 24668/1995 ΕΕργΔ 1996.277, ΕιρΤαμυν 6/1993 ΑρχΝ 1993.480, ΕιρΚαλαμ 20/1984 ΕΕργΔ 1984.790, ΕιρΑθ 967/1980 ΕΕργ 1980.356, ΑΠ 1208/1988 ΕΕργΔ 48.1012, ΕφΛαρ 144/2010 ΕπισκΕΔ 2010.892, Βαθρακοκοίλης ΕΡΝΟΜΑΚ υπό αρ. 102 §11, 17-19, Καραμπατζός σε ΕρμΑΚ Γεωργιάδη-Σταθόπουλου (2016) τ. Ι/Α υπό αρ. 102, αριθ. 3, σελ. 1109).

Έννομο συμφέρον προς ακύρωση της ποινής έχει μόνο ο θιγόμενος (ΠΠρΚαλ 83/1986 ΑρχΝ 1986.687, ΜΠρΞανθ 1060/2002 ΧρΙΔ 2003.24, ΜΠρΑθ 24668/1995 ΕΕργΔ 1996.277, Τούσης, Νομικά πρόσωπα, 1946, σελ. 108).

Τρίτοι (όπως άλλα μέλη, η υπερκείμενη κλπ) δεν έχουν κατ'αρχήν έννομο συμφέρον, εκτός και εάν αποδείξουν άμεση και συγκεκριμένη βλάβη (ΕιρΑθ 470/1980 NoB 28.1789, ad hoc ΕιρΑθ 2924/1983-αδημ., ΕφΠειρ 52/1997 Αρμ 1998.296=ΕλΔ 1997.1675, ΜΠρΘεσπρ 124/1997 Αρμ 1997.1221, Κρητικός, Όρια νόμιμης Λειτουργίας συλλογικών οργάνων, 2009, σελ. 145, ο ίδιος, δικαίο σωματείων, 1984, σελ. 417, ο ίδιος, Άκυροι αποφάσεις γενικών συνελεύσεων σωματείων, 1977, σελ. 107). Αυτό θα γινόταν για παράδειγμα, εάν ο τιμωρηθείς απο τη Στοά του είναι συνάμα ενεργό μέλος του ΔΣ της υπερκείμενης, της οποίας το καταστατικό θέτει ως όρο το μέλος του ΔΣ να είναι ενεργό μέλος Στοάς. Ωστόσο και σε αυτή την περίπτωση δύσκολα θα γίνει δεκτή αίτηση αναστολής της απόφασης, όταν ο αιτών είναι τρίτος (ΑΚ 102, ΜΠρΑθ 7474/2016 ΧριΔ 2017.256).

Εφόσον η ποινή επιβληθεί, δεν ανακαλείται. Εφόσον η Στοά αποφασίσει να αποδεχθεί εκ νέου τον αποβληθέντα, θα πρόκειται για εγγραφή εκ νέου, χωρίς να απαιτείται εκ νέου «μύηση», ακολουθούμενης κατά την ορθότερη άποψη της διαδικασίας της υιοθεσίας.

Ειδικά για την (οριστική η προσωρινή) αποβολή μέλους, η ΑΚ 88§1 περ. 1 ορίζει ότι επιτρέπεται «στις περιπτώσεις που προβλέπει το καταστατικό» (**όχι** εσωτερικός, ειδικός ή γενικός κανονισμός[630]), και συνεπώς δεν επιτρέπεται οι λόγοι να καθορίζονται με άλλο τρόπο πλην του καταστατικού, λ.χ. με εσωτερικό κανονισμό, με απόφαση ΓΣ, ή απόφαση ΔΣ.

Αντίστοιχα, στην περίπτωση της ΑΚ 88§1 περ. 2 που ομιλεί για σπουδαίο λόγο, δεν επιτρέπεται η αποβολή μέλους για άλλους λόγους, εκτός και εάν πρόκειται για σπουδαίο λόγο (ΕφΑθ 2821/2000 ΔΕΕ 2000.1237, ΕφΑθ 1769/2000 Αρμ 2001.643, ΕφΑθ 7294/1998 ΕλΔ 1998.1683).

Αρμόδιο καθ' ύλην Δικαστήριο για να εκδικάσει κατ' αρ. 101 ΑΚ

630 Δέλλιος σε ΣΕΑΚ, υπό αρ. 88, §3.

την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο (ΑΚ 101, αρ. 25§2, 17§4 ΚΠολΔ, ΜΠρΑθ 2372/2000 ΕΕργΔ 2000.832 ΜΠρΘεσσ 103/1992 ΕΕργΔ 1993.306 επ., ΜονΠρΤρικ 496/2000 ΝοΒ 2001.78, ΠΠρΠειρ 2486/1982 ΕλΔ 25.741, ΜΠρΛαρ 293/1999 Αρμ 1999.728, πάγια νμλγ., Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, 1984 σελ. 320, 366, Μπέης ΠολΔικ αρ. 15 ΙΙΙ, 14, Μητσόπουλος ΠολΔικ τ.Ι, σελ. 186 σημ.23, Βλαστός, Δ 6.286, Σταυρόπουλος, ΠολΔικ εκδ. 1979 αρ. 15, ΜΠρΑθ 4603/2016 αδημ.), **και τούτο είτε** η απόφαση κηρυχθεί άκυρη είτε αναγνωριστεί εξαρχής (απολύτως) άκυρη[631], και τούτο ακόμη και εάν το αίτημα στην αγωγή είναι περί ακυρώσεως, χωρίς να μνημονεύεται η επικουρική αναγνώριση της (απολύτου) ακυρότητος[632]. Η διαδικασία είναι η τακτική (ΜΠρΑθ 1494/2018 αδημ.) όσο και αυτή των ασφαλιστικών μέτρων δυνάμει του αρ. 3§2 ΕισΝΚπολΔ (ΜΠρΘεσσ 12220/2018 και 12227/2018 αδημ.).

§21.4.2. Περίπτωση απόλυτης ακυρότητας. Κατά το φαινόμενον τιμώρηση και αναγνωριστική αγωγή

Κατά κανόνα[633], μία πειθαρχική ή άλλη ελαττωματική απόφαση οδηγεί σε ακυρωσία, είναι δηλαδή ακυρώσιμη. Υπάρχει όμως έδαφος για εμφάνιση άλλων, βαρύτερης ελαττωματικότητας αποφάσεων (ΑΚ 180), που δεν επιτρέπει η έννομη τάξη να τυγχάνουν της ευνοϊκής μεταχείρισής της ΑΚ 101, που απαιτεί έγερση αγωγής σε βραχεία προθεσμία άλλως το ελάττωμα να θεραπεύεται οριστικά.

Οι διαφορές των δύο περιπτώσεων είναι τόσο ουσιαστικές όσο και δικονομικές.

Το κριτήριο διάκρισης μεταξύ ακυρώσιμης και απολύτως άκυρης απόφασης δεν είναι σαφές και σταθερό, αφού ο νόμος δεν παραθέτει την περιπτωσιολογία. Σαν γενικό κανόνα, η απολύτως άκυρη απόφαση το περιεχόμενο της οποίας είναι αντίθετο σε επιτακτική διάταξη του νόμου, σε διάταξη αναγκαστικού δικαίου, σε κανόνα δημοσίας τάξεως, στα χρηστά ήθη, στην ίδια την ουσία του σωματείου, είτε προσβάλλουν δικαιώματα δανειστών του σωματείου, λαμβάνονται καθ' υπέρβαση της αρμοδιότητας του οργάνου, ή έχουν αντιφατικό ή αδύνατο περιεχόμενο[634].

---

631 Κρητικός, Όρια νόμιμης λειτουργίας συλλογικών οργάνων, 2009, σελ. 155, §§16-17.

632 Ενδιαφέρουσα περιπτωσιολογία σε Κιντή Σ. – Ακυρότης και Ακυρωσία των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης της Ανωνύμου Εταιρίας, Γ΄ εκδ. 2004 σελ. 20 επ.

633 Τούσης, Νομικά πρόσωπα, 1946, άρ. 101 σελ. 132, Σακελλαρόπουλος, ΕΕργΔ 21.9.

634 Κρητικός, Όρια νόμιμης λειτουργίας συλλογικώ οργάνων, 2008, §12 σελ. 187.

Ενδεικτικές περιπτώσεις απολύτως άκυρων αποφάσεων στο τεκτονικό πειθαρχικό δίκαιο είναι οι εξής:

– Τιμώρηση μέλους Στοάς από την υπερκείμενη, αδιαφόρως εάν αυτή προβλέπεται ρητά σε καταστατικό κείμενο (ad hoc ΠΠρΑθ 2884/2019).
– Τιμώρηση μέλους του ΔΣ της υπερκείμενης από Στοά άλλης πλην αυτής στην οποία είναι μέλος·
– Αποβολή μέλους Στοάς με απόφαση του ΔΣ της Στοάς για περίπτωση που δεν προβλέπεται ρητά από το καταστατικό της Στοάς·
– Απόφαση τιμώρησης για πράξη για την οποία έχει ήδη επιβληθεί προγενέστερα η ίδια ή άλλη ποινή·
– Πειθαρχική κύρωση που επιβάλλεται από Στοά σε μέλος άλλης Στοάς ή άλλης τεκτονικής ένωσης (αυτό ισχύει και στην περίπτωση τιμώρησης μέλους φιλοσοφικού εργαστηρίου από το Ύπατο Συμβούλιο, αφού το τελευταίο είναι αυθύπαρκτη πρωτοβάθμια ένωση προσώπων)·

Άλλες απολύτως άκυρες αποφάσεις στο τεκτονικό δίκαιο είναι ενδεικτικά οι εξής:

– Λήψη αποφάσεων στη ΓΣ της υπερκείμενης κατά παράβαση του αρ. 43 Ν. 281/1914 το οποίο είναι δημοσίας τάξεως και αφορά το μέτρο αναλογικής εκπροσώπησης εκάστης Στοάς με βάσει τον αριθμό των ψηφισάντων στη Στοά για εκλογή Αντιπροσώπων·
– Αρχαιρεσίες Στοάς εκτός του τόπου τακτικών συνεδριάσεων χωρίς πρόσκληση και συναίνεση όλων των μελών της Στοάς·
– Απόφαση μετατροπής Στοάς σε εταιρεία ή άλλο νομικό πρόσωπο κερδοσκοπικού χαρακτήρα·
– Απόφαση μετατροπής Μεγάλης Στοάς σε πρωτοβάθμια ένωση προσώπων (ή πρωτοβάθμιο σωματείο)[635]·
– Πλειοψηφική και όχι ομόφωνη απόφαση ΓΣ Στοάς ή Μεγάλης Στοάς για τέλεση πολυτελούς δαπάνης ή δαπανηρής προσθήκης (ΑΚ 792) σε περιουσιακό στοιχείο της Στοάς ή Μεγάλης Στοάς (στις περιπτώσεις έλλειψης νομικής προσωπικότητας, βλ. §50.1)·
– Τροποποίηση καταστατικού μετά την οποία το ΔΣ ή μέλος αυτού θα είναι ισόβιο και δεν θα εκλέγεται·
– Απόφαση ΓΣ σύμφωνα με την οποία μειώνονται κάτω από τα προβλεπόμενα από το νόμο ποσοστά απαρτίας ή πλειοψηφίας·
– Απόφαση ΓΣ περί καταργήσεως του ΔΣ ή του αξιώματος του Σεβασμίου,

635 Ή αντίστοιχα σε δευτεροβάθμιο, εάν είναι τριτοβάθμιο, και αντίστροφα. Όλα αυτά δε, αδιαφόρως εάν στην λήψη της ‘‘απόφασης’’ συνέπραξαν οι Αντιπρόσωποι των Στοών, με ή άνευ ειδικής εξουσιοδότησης, ή εάν συνέπραξαν και όλα τα μέλη των Στοών.

των δύο Εποπτών ή ενδεχομένως του Στεγαστή[636]·

– Απόφαση ΓΣ ή τροποποίηση καταστατικού Στοάς σύμφωνα με την οποία θα γίνονται δεκτά ως μέλη νομικά πρόσωπα και μορφώματα·
– Απόφαση ΔΣ ή ΓΣ περί δόσης εντολής στο ΔΣ τελέσεως παράνομης πράξης·
– Απόφαση τελέσεως εμπορικών πράξεων ή επέκταση του σκοπού σε επιχείρηση εμπορικών πράξεων·
– Απόφαση ΓΣ ή ΔΣ πρόσδοσης αναδρομικής ισχύος σε τροποποίηση του καταστατικού·
– Απόφαση ΓΣ που νομιμοποιεί αντικανονικώς συγκροτηθέν ΔΣ ·
– Απόφαση εγκρίσεως, ή μή εγκρίσεως, εκλογής ΔΣ ή αντιπροσώπων, εκ μέρους υπερκείμενης (ή αλλου τρίτου πρόσωπο, όπως λ.χ. Ύπατο Συμβούλιο) κλπ.

Ακόμη βαρύτερη περίπτωση απόλυτης ακυρότητας είναι οι λεγόμενες ανυπόστατες αποφάσεις (Καποδίστριας σε ΕΕργΔ 31.1 επ., ΑΠ 569/1961 ΝοΒ 10.260, ΕιρΠειρ 341/1982 ΕλΔ 1982.732, ΜΠρΑθ 3216/2004 αδημ., ΜΠρΑθ 998/2007 αδημ., ΜΠρΘεσσ 15217/1994 ΕΕργΔ 54.920, ΕφΑθ 302/1981 ΕΕργΔ 41.761, ΠολΠρΑθ 2595/2017 αδημ., Ν. Ρόκας, Εμπορικές Εταιρίες, 1996, σ. 191, ΜΠρΤριπ 150/1990 ΔΕΝ 48.18, ΜΠρΣερ 139/2000 ΑρχΝ 2000.389=ΝοΒ 2000.1291=ΕΕργΔ 2002.332=Αρμ 2000.1623).

Στις ανυπόστατες αποφάσεις ακολουθούνται οι κανόνες των απολύτως άκυρων αποφάσεων.

Στις περιπτώσεις ανυπόστατης αποφάσεως, όπως και στις απολύτως άκυρες, δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 101 ΑΚ αλλά η ΑΚ 180 (ΑΠ 819/2007 ΝοΒ 2008.350).

Σύμφωνα με την ΟλΑΠ 410/1963 ΝοΒ 11.946, «ανυπόσταται αποφάσεις είναι αί αποφάσεις οι οποίαι δεν φέρουσιν εξωτερικά γνωρίσματα αποφάσεως, ή είναι καταδήλως κατά το φαινόμενον μόνον τοιαύται, ή έξεδόθησαν πέραν της ανηκούσης εις την συνέλευσιν εξουσίας, ή αντίκεινται ώς προς τό περιεχόμενον τής δι' αυτών εκφρασθείσης, δικαιοπρακτικής βουλήσεως είς άπαγορευτικόν νόμον ή είς τά χρηστά ήθη».

Ενδεικτικές περιπτώσεις ανυπόστατων αποφάσεων στο τεκτονικό πειθαρχικό δίκαιο είναι οι εξής:

– Αναγνωριστική πράξη ή «απόφαση» Στοάς περί αναγνωρίσεως απολύτως ακύρου αποφάσεως·
– Τιμώρηση μέλους με «απόφαση» του πρόεδρου·
– «Απόφαση» ανάληψης της προεδρείας του ΔΣ από μέλος του ΔΣ ή της

636 Τα ελάχιστα απαραίτητα αξιώματα μεταβάλλονται από σύστημα σε σύστημα.

Στοάς[637] ενόσω ο πρόεδρος δεν κωλύεται·
- Πρόσκληση σε ΓΣ από αναρμόδιο όργανο και λήψη σε αυτήν «αποφάσεων»·
- Καθορισμός θεμάτων ΗΔ από άλλο πρόσωπο πλην του (μη κωλυόμενου) προέδρου·
- «Απόφαση» εκπροσώπησης της Στοάς από τη ΓΣ στις εξωτερικές σχέσεις·
- «Απόφαση» της πλειοψηφίας του ΔΣ αντικατάστασης μελών της μειοψηφίας·
- Αυτόβουλη σύγκληση ΓΣ ή σύγκληση από αναρμόδιο ή ανυπόστατο όργανο·
- «Απόφαση» που λαμβάνεται σε τυχαία συνάθροιση μελών Στοάς ή κατά τη διάρκεια λευκών εορτών, ποτηρίων αγάπης, συμποσίων κλπ εκδηλώσεων·
- «Απόφαση» θέσεως σε αργία, ύπνο ή διάλυση Στοάς ή τέκτονος.
- «Απόφαση» του Μεγάλου Διδασκάλου περί τιμωρήσεως ή ακύρωσης τιμωρήσεως.

Τόσο στις απολύτως άκυρες όσο και στις ανυπόστατες αποφάσεις η ακυρότητα αυτή επέρχεται αυτοδικαίως και δεν χρήζει προσβολής κατ' άρθρο 101 ΑΚ ούτε είναι απαραίτητη η έγερση αγωγής (Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, 1984, σελ. 417, Σεραφείμ, ΣυνδΣωμΔ §40 ΙΙΙ, 12η έκδ. 2018 σελ. 74). Η ακυρότητα εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από κάθε Δικαστήριο ακόμη και παρεμπιπτόντως σε έτερη δίκη και δεν παραγράφεται.

Περιπτώσεις απολύτως άκυρης ή ανυπόστατης τιμώρησης έχουμε πάντοτε στην περίπτωση τιμώρησης φυσικού προσώπου από υπερκείμενη (§29.4) αλλά και σε εκείνες τις περιπτώσεις εντός Στοάς όπου η απόφαση φέρει βαρύ ελάττωμα κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα.

Σε περίπτωση έγερσης αγωγής, το αίτημα θα είναι η αναγνώριση της απολύτου ακυρότητος άλλως του ανυποστάτου της τιμωρητικής απόφασης, επιπροσθέτως δε και η αναγνώριση ότι το μέλος διατηρεί την ιδιότητα του μέλους στη Στοά του.

Η αγωγή ασκείται απροθέσμως ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου (ΚΠολΔ 18, 70) και ασκείται από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον για την αναγνώριση της ακυρότητας αυτής (ΕφΘεσ 1680/2011 ΕλΔ 2012.851=ΤΝΠ Νόμος, ΕφΘεσ 1579/2010 ΤΝΠ Νόμος).

637 Πολλώ δε μάλλον από τρίτο όπως οι «Επιθεωρητές», βλ. §26.3.

§21.5. Συνέπειες της πειθαρχικής κύρωσης στο μέλος. Ιδίως αναφορικά με την τεκτονική ιδιότητα και τη συμμετοχή σε έτερες τεκτονικές ενώσεις

Όπως έχει ήδη αναλυθεί ανωτέρω, η πειθαρχική κύρωση και ιδίως αυτή της αποβολής δεν ασκεί επιρροή στα δικαιώματα του φυσικού προσώπου στις υπόλοιπες τεκτονικές ενώσεις προσώπων, τα οποία και παραμένουν ανεπηρρέαστα (αρ. 12 Σ, ΠΠρΠειρ 2221/2018 αδημ.-τελεσίδικη).

§21.6. Η περίπτωση εκούσιας μεταβίβασης της πειθαρχικής εξουσίας από τη Στοά στην υπερκείμενη ένωση

Αυτή, είτε πλήρης είτε μερική, είτε προσωρινή είτε μόνιμη, είτε ληφθεί καταστατικώς είτε με απόφαση ΓΣ ή ΔΣ, είτε αφορά όλα τα μέλη της Στοάς είτε μεμονωμένη περίπτωση, είναι ανίσχυρη και δεν παράγει αποτελέσματα, βλ. §29.4.

§21.7. Η τιμώρηση της Στοάς από την υπερκείμενη ένωση. Εξουσίες του ΔΣ και της ΓΣ της υπερκείμενης

Η δυνατότητα πειθαρχικής τιμώρησης μέλους παρέχεται ακόμη και έαν το μέλος είναι νομικό πρόσωπο, και, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, νομική οντότητα όπως λ.χ. ένωση προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα - Στοά (ΕφΘεσ 1471/1999 ΕπισκΕΔ 1999.1187, ΜΠρΑθ 26485/1997 ΕλΔ 1998.1425, ΜΠρΑθ (ασφ.) 7444/2017 αδημ., ΜΠρΑθ 9445/2017 αδημ., ΜΠρΑθ 1973/2018 αδημ., ΜΕφΑθ 521/2019 αδημ.).

Η Στοά υπάγεται στην πειθαρχική εξουσία της υπερκείμενης ένωσης στην οποία είναι μέλος και μόνο, εφόσον βέβαια είναι μέλος σε κάποια υπερκείμενη. Οι εφαρμοστέες πειθαρχικές διατάξεις είναι αυτές που προβλέπει το καταστατικό της υπερκείμενης.

Για τις αρμοδιότητες μεταξύ ΔΣ και ΓΣ της υπερκείμενης βλ. §21 επ.

Η Στοά διατηρεί το δικαίωμα να προσφύγει στη δικαιοσύνη για *οποιοδήποτε* δικαίωμα ή αξίωση ενάντια στη Μεγάλη Στοά, *ακόμη και κατά τη διάρκεια της τιμώρησης,* άλλως καταστρατηγείται το δικαίωμα παροχής δικαστικής προστασίας και η τιμώρηση θα αποτελούσε μεθόδευση προς δημιουργία έλλειψης ενεργητικής νομιμοποίησης. Η απώλεια των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων κατά τη διάρκεια της τιμώρησης αφορά τα ενδοσωματειακά δικαιώματα και υποχρεώσεις και όχι το δικαίωμα προσφυγής στη Δικαιοσύνη (αντίθ. ΜΠρΑθ 1973/2018 εκουσία-αδημ., η οποία έκρινε ότι Στοά-μέλος Μεγάλης Στοάς δεν νομιμοποιείται να ζητήσει την αντικατάσταση κατά την

ΑΚ 69 περ. β΄ του ΔΣ της Μεγάλης Στοάς λόγω σύγκρουσης συμφερόντων, λόγω του ότι ήταν προσωρινά τιμωρημένη, από το ΔΣ του οποίου ζητείτο η αντικατάσταση, οπότε και τα δικαιώματα που απορρέουν από την ιδιότητα του μέλους αδρανούσαν). Αντίθετα όμως έκριναν οι ΜΕφΑθ 4933/2018 (αδημ.) και ΜΕφΑθ 521/2019 (αδημ.). Περισσότερα στην §29.1.

§21.8. Έννοια της «θέσης σε αργία»

Διάφορα καταστατικά Μεγάλων Στοών προβλέπουν μέχρι και σήμερα τη δυνατότητα «θέσεως σε αργία» ή «σε ύπνο» ή «ανενεργό κατάσταση» (όροι νομικώς συνώνυμοι), τέκτονος ή Στοάς[638]. Με δεδομένο ότι προβλέπονται και άλλες ποινές, όπως η επίπληξη, η *πρόσκαιρη* αποβολή και η οριστική αποβολή[639], πρέπει να εντοπιστεί νομικά η έννοια της θέσεως σε αργία, που δεν είναι συνώνυμη καμίας από τις προαναφερθείσες.

Κατ' αρχήν η θέση σε αργία ή ύπνο ή επιβολή διάλυσης δεν μπορεί να αφορά φυσικά πρόσωπα, αλλά μόνο συλλογικά μορφώματα, με τα οποία λογικά και μόνο συνδέεται.

Η αργία/ύπνος Στοάς αναφέρεται στα καταστατικά της ΜΣΤΕ πλησίον της απόφασης διάλυσης Στοάς, οπότε και συνεδριάζει σε Α΄ βαθμό η ολομέλεια του πειθαρχικού συμβουλίου[640]. Αργία, ύπνος και διάλυση εντάσσονται στον ίδιο τύπο ποινών, με την τελευταία αποτελούσα ύστατη ποινή, αφού εάν ήταν νόμιμη θα επενεργούσε κατά τρόπο οριστικό και μη αναστρέψιμο. Πρόκειται όμως για ποινές που δεν νοούνται στη σύγχρονη έννομη τάξη.

Για τη διάλυση, συνώνυμη της αέναης αργίας, δηλ. «εξαφάνισης» του νομικού μορφώματος, η απόφαση είναι απολύτως άκυρη, διότι δεν νοείται διάλυση πρωτοβάθμιας ένωσης με απόφαση οποιουδήποτε οργάνου υπερκείμενης ή οποιουδήποτε άλλου τρίτου γενικότερα (βλ. §23).

Μένει να εντοπιστεί η έννοια της «αργίας/ύπνου», που είναι διαφορετική της προσωρινής αποβολής. Ορισμός δεν δίδεται στα τεκτονικά καταστατικά. Οι λέξεις «αργία», όπως και ο «ύπνος» είναι προεχόντως αόριστες, αφού

638 Ενδεικτικά, αρ. 39 ΚΧ ΜΣΤΕ 2000, αρ. 70 Σ ΓΜΑΤΕ 2009. Στην ΕΜΣΤΕ δεν προβλέπεται τέτοια κύρωση. Το αρ. 233 Σ2014) που αναφέρει τη «θέση σε διαθεσιμότητα» (μετάφραση του «suspend» στο αντίστοιχο αγγλικό άρθρο), αυτή επέχει θέση πρόσκαιρης αποβολής.

639 Ενδεικτικά, αρ. 39, 40 και 61 ΚΧ ΜΣΤΕ 2000, απολύτως άκυρα. Το αρ. 40 αναφέρει εκ του περισσού «προσωρινή αργία», καθόσον η αργία είναι πάντοτε προσωρινή, η οριστική θα σήμαινε διάλυση κατ' ΑΚ 103.

640 Αρ. 39§3 ΚΧ ΜΣΤΕ 2000.

ερμηνευόμενες κατά τους ορισμούς του άρθρου 200 ΑΚ σημαίνει επιβολή (προσωρινής) παύσης λειτουργίας. Αυτό όμως το δικαίωμα ο συνταγματικός νομοθέτης δεν το απένειμε ούτε στη δικαστική εξουσία, η οποία κατά το άρθρο 105 ΑΚ έχει την εξουσία μόνον της διάλυσης σωματείου. Στην ιστορία του Ελληνικού Έθνους, κατά τα τελευταία (40) χρόνια, μια φορά τέθηκαν σε αργία σωματεία με συντακτική πράξη και συγκεκριμένα κατά την έναρξη αυτής της περιόδου. Δυνάμει του άρθρου 12 του ΕισΝΑΚ, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 43 του θεμελιακού περί σωματείων Ν. 281/1914, αναγνωρίζεται η διοικητική και διαχειριστική αυτονομία των υποκείμενων σωματειακών οργανώσεων έναντι των υπερκείμενων, στις οποίες ανήκουν.

Ετυμολογικά, το ρήμα αργέω-ώ σημαίνει διατελώ εν απραξία, δεν εργάζομαι, μένω αργός. Με δεδομένο ότι οι τεκτονικές συνευρέσεις (ΓΣ) των μελών των Στοών αποκαλούνται «εργασίες», θέση σε αργία Στοάς δεν μπορεί να σημαίνει κάτι άλλο από το ανωτέρω, δηλ. ποινή προσωρινής παύσης λειτουργίας, σταμάτημα συνεδριών και δραστηριοτήτων εν γένει. Πλην όμως κατά τα προεκτεθέντα, τέτοια ποινή είναι απολύτως άκυρη, διότι δεν μπορεί τρίτος να επιβάλλει παύση λειτουργίας σε ένωση προσώπων. Παύση (αναστολή) λειτουργίας ενώσεως μπορεί να αποφασιστεί μόνο με απόφαση της ίδιας της ένωσης, δι'αποφάσεως ΓΣ (ή του ΔΣ αυτής σε απολύτως επείγουσες περιπτώσεις και για χρονικό διάστημα απολύτως βραχύ). Αντίθετη ερμηνεία θα αποτελούσε κατάφωρη παραβίαση του όλου συστήματος του ΑΚ και της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι (12 Σ), ως και παραβίαση της δημοσίας τάξεως διάταξη του άρθρου 43 του Ν. 281/1914.

Συνεπώς οι ποινές «θέσεως σε αργία», «θέσεως σε ύπνο» και «διάλυσης» εντάσσονται στην κατηγορία των ανυπόστατων άλλως απολύτως άκυρων αποφάσεων (βλ. §21.4.2) και ως τέτοιες δεν χρήζουν ακυρώσεως ή αναστολής, καθόσον δεν παράγουν κανένα έννομο αποτέλεσμα. Τελείως διαφορετική είναι η περίπτωση των ποινών προσωρινής ή οριστικής αποβολής, που άπτονται του πειθαρχικού δικαίου (§21 επ.).

Αντίστοιχα, απολύτως άκυρη πράξη είναι η απόφαση Μεγάλης Στοάς περί «αφυπνίσεως» Στοάς. Μία Στοά είτε λειτουργεί, είτε όχι. Εάν λειτουργεί, δεν νοείται να αποφασιστεί από τρίτο (Μεγάλη Στοά) να λειτουργήσει εκ νέου, αφού λειτουργεί ήδη. Εάν η Στοά δεν λειτουργεί, τότε και πάλι μόνο τα μέλη θα αποφασίσουν εάν θέλουν να την επαναλειτουργήσουν. Εάν τα μέλη που απομένουν είναι λιγότερα από δύο, θα πρόκειται στην πραγματικότητα για ίδρυση νέας Στοάς. Εάν μία Στοά λειτουργεί και τέως μέλη της, αυτοβούλως ή με έγκριση ή απόφαση «αφύπνισης» Μεγάλης Στοάς λειτουργήσουν Στοά υπό την επωνυμία της ήδη λειτουργούσας (ακόμη και εάν η ήδη λειτουργούσα θεωρείται από την υπερκείμενη ως τιμωρημένη), ιδρύουν εν

τοις πράγμασοι νέα ταυτεπώνυμη Στοά και η προϋφιστάμενη δικαιούται να ζητήσει την άρση της προσβολής και την μη επανάληψη στο μέλλον, ενώ περαιτέρω τέτοια πράξη χαρακτηριζόμενη ως ιδιαιτέρως κακόπιστη, θα γεννά αξίωση αποζημίωσης.

§22. Τα οικονομικά της Στοάς

Στις Στοές, καθόσον είναι ενώσεις προσώπων της ΑΚ 107 με σωματειακή δομή, δεν εφαρμόζεται η περί εταιρειών[641] νομοθεσία, αλλά αυτή των σωματείων (βλ. §14). Φορολογικά η Στοά (και η Μεγάλη Στοά) αντιμετωπίζεται κατ'αρχήν ως μόρφωμα με πολιτιστικό και κοινωφελή σκοπό (δεν απαιτείται να είναι αποκλειστικά κοινωφελής ούτε εμπίπτει στο αρ. 1 του Ν.Δ. 1111/1972 που απαιτεί αποκλειστικό σκοπό τη φιλανθρωπία, βλ. §§ 52-53).

Οι Στοές που στερούνται νομικής προσωπικότητας, δεν είναι αυτοτελείς φορείς περιουσίας και αποτελούν κοινωνία δικαιώματος ως προς τα οικονομικά τους (ΑΠ 511/2008). Κατά την κρατούσα θεωρία[642], η Στοά δεν έχει δική της περιουσία αλλά αυτή **ανήκει στα μέλη της κοινώς και αδιαιρέτως.** Ωστόσο μέλος που αποχωρήσει ή αποβληθεί δεν έχει δικαίωμα να αναλάβει ό,τι έχει μέχρι εκείνη τη στιγμή συνεισφέρει[643]. Τα μέλη ευθύνονται μεν έναντι των δανειστών με όλη τους την περιουσία, μέχρι όμως του ύψους της συμμετοχής τους στην ένωση: εφαρμόζονται τα αρ. 759 και 783 ΑΚ *αναλογικώς,* και επομένως η ατομική περιουσία των μελών της ένωσης δεν βαρύνεται εις ολόκληρον με την υπέγγυα, κοινή της ενώσεως περιουσία[644]. Αυτό είναι φυσικό, αφού στην ένωση (Στοά) τα μέλη εισέρχονται και αποχωρούν ελεύθερα και είναι και πρακτικά ιδιαίτερα δυσχερής ο προσδιορισμός των ενεχομένων προσώπων ειδικά σε ενοχές από διαρκείς συμβάσεις.

Κατ' άλλη άποψη, από τη θέση σε ισχύ του Ν. 4072/2012, στου οποίου

641 Παρά την προχείρως γραμμένη και εκ πρώτης απόψεως αντίθετη εκδοχή της ΑΚ 107. Το ίδιο ισχύει και στις ΗΠΑ (υπόθεση Ανωτάτου Δικαστηρίου της Πολιτείας της Pennsylvania, Ash v. Guie (1881), 97 Pa. 493) παρόλο που εκεί η νομική λογική είναι πολύ αντίθετη με την Ευρωπαϊκή.

642 Καρακατσάνης σε ΕρμΑΚ άρ 107 αρ. 24-27, Γεωργιάδης Α. - ΓενΑρχ §16 αρ. 7-9 σελ 237 4ης έκδοσης, Παπαντωνίου ΓενΑρχ §36 σελ. 172, Παπαστερίου ΓενΑρχ §39 αρ. 8-9 σελ. 564. Το ίδιο ισχύει σε διάφορες Πολιτείες των ΗΠΑ (ενδεικτικά βλ. σε 4 Am.Jur. 464 και υπόθεση Robinson v. Yates City College no. 448 (1877), 86 Ill. 598).

643 Το ίδιο και στις ΗΠΑ όσον αφορά ακόμη και τις αδημοσίευτες (=χωρίς νομική προσωπικότητα) Στοές: Robinson v. Yates City Lodge No. 448 (1877), 86 Ill. 598, επίσης 4 Am.Jur. 464 και Duke v. Fuller (1838), 9 N.H. 536, 32 Am.Dec. 392.

644 Αντίθετος Γαζής, ΓενΑρχ Β/2 §46 VII 5 σελ. 110.

το αρ. 251 §3 εδ. β΄ αναφέρεται ότι *«αν η εταιρεία αρχίσει την εμπορική της δραστηριότητα πριν από την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ., οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται αναλόγως και ως προς αυτήν. Η μη καταχωρισθείσα στο Γ.Ε.ΜΗ. εταιρεία, η οποία ασκεί εμπορική δραστηριότητα, έχει ικανότητα δικαίου και πτωχευτική ικανότητα»,* οι ενώσεις προσώπων, *ακόμη και οι έχουσες σωματειακή δομή,* είναι εφεξής υποκείμενα δικαίου κατά το ουσιαστικό δίκαιο[645]. Αυτή η άποψη δεν μας βρίσκει πλέον σύμφωνους διότι αποτελεί μία όλως διασταλτκή ερμηνεία ενός άρθρου που αφορά μόνο τις *εμπορικές* εταιρείες κατά το στάδιο της ίδρυσής τους.

Σημειωτέον ωστόσο ότι η ΟλΑΠ 14/2007 (ΕλΔ 2007.984) αναφέρει ότι οι ενώσεις προσώπων που επιδιώκουν κάποιο σκοπό πρέπει να θωρούνται ως υποκείμενα δικαίου, αδιαφόρως εάν έχουν ή όχι νομική προσωπικότητα[646]. Αυτή η άποψη ενισχύει τη θεωρία ότι η ατομική περιουσία των μελών της Στοάς δεν βαρύνεται εις ολόκληρον με την υπέγγυα, κοινή της ενώσεως περιουσία, για υποχρεώσεις της Στοάς. Εν τέλει η ύπαρξη νομικής προσωπικότητας τείνει να μην έχει καμία πρακτική σημασία (πλην όσον αφορά τα ακίνητα) και αυτό φαίνεται και από την πανομοιότητη φορολογική μεταχείριση των σωματείων και των άλλων «νομικών οντοτήτων» του φορολογικού νόμου (βλ. §52).

Οι Στοές (και όλα τα τεκτονικά μορφώματα, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια) μπορούν να έχουν **τραπεζικό λογαριασμό** για τη διαφύλαξη και κίνηση των εσόδων-εξόδων τους[647]. Ο τραπεζικός λογαριασμός για να ανοίξει χρειάζεται η προσκόμιση 1) αντιγράφου του καταστατικού της Στοάς (βλ. §51), 2) βεβαίωση απόδοσης ΑΦΜ, 3) πρακτικού αρχαιρεσιών και συγκροτήσεως σε σώμα όπου να προκύπτει ο νομιμοποιούμενος να ενεργεί τις τραπεζικές συναλλαγές (συνήθως ο πρόεδρος ή ο ταμίας, άλλως και οι δύο μαζί σε συμπλεκτικό λογαριασμό) και 4) πιστοποιητικό από το Πρωτοδικείο περί μη προσβολής του κύρους των αρχαιρεσιών. Ο τραπεζικός λογαριασμός δεν δηλώνεται στην ΑΑΔΕ[648].

---

645 Φίλιος Χρ. - Οι ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα κατά το ουσιαστικό δίκαιο, σε 40ο συνέδριο Ένωσης Ελλήνων Δικονομολόγων με θέμα «ενώσεις προσώπων και λοιπές οντότητες στην πολιτική δίκη» (Ρίο Αχαΐας, 10-13 Σεπτεμβρίου 2015, αφιερωμένο στο δικηγόρο Ιω. Μπρίνια), 2016, σελ. 32.

646 Ίδια άποψη για τη συνιδιοκτησία πολυκατοικίας του Ν. 3741/1929 την οποία ο ΑΠ αποκαλεί ομάδα και τον διαχειριστή εκπρόσωπο αυτής (ΑΠ 1592/2008 ΕΔΠ 2011.200).

647 Στις ΗΠΑ οι Στοές έχουν τραπεζικούς λογαριασμούς ήδη από τις αρχές του 1900 (βλ. απόφ. Columbia Lodge No. 82, F. & A.M. v. Peace (1939), 197 Ark. 1175, 128 S.W.2d 266.

648 Βλ. και §50.1.

§22.1. Συνδρομές - ταμείο

Κάθε Στοά έχει δικό της ταμείο και τηρεί (αθεώρητα) βιβλία εσόδων - εξόδων.

Βασικός πόρος της είναι οι συνδρομές των μελών της (όπως αντίστοιχα για τις Μεγάλες Στοές οι συνδρομές των Στοών-μελών). Αυτές καταχωρούνται στα έσοδα της Στοάς. Η συνδρομή αποτελεί την οικονομική συνεισφορά για την πραγμάτωση του σκοπού της Στοάς (ή της Μεγάλης Στοάς αντίστοιχα), η μη πληρωμή της οποίας έχει ως επακόλουθο την αδυναμία πραγμάτωσης του καταστατικού σκοπού.

Η συνδρομή αποτελεί περιοδικώς επαναλαμβανόμενη παροχή (συναφώς ΑΚ 250§17) προς τη Στοά καθόσον είναι προκαθορισμένη, επαναλαμβάνεται κατά τακτά χρονικά διαστήματα χωρίς να τελεί ως προς τη γέννηση και την ύπαρξή της υπό κάποια αίρεση, αλλά παρέχεται από μόνη την πάροδο του χρόνου (ΟλΑΠ 84/1964 ΕλΔ 1964.454, ΕφΑθ 305/1969 Αρμ 1969.493).

Το ύψος της συνδρομής καθορίζεται αποκλειστικά με απόφαση ΓΣ της Στοάς. Η συνδρομή ως περιοδικώς επαναλαμβανόμενη παροχή προς τη Στοά αποτελεί έσοδό της και ανήκει αποκλειστικά και στο σύνολό της στη Στοά (και κατ'ακριβολογία σε περίπτωση έλλειψης νομικής προσωπικότητας κοινώς και αδιαιρέτως στα μέλη της). Αναδρομικός καθορισμός ύψους συνδρομών δεν επιτρέπεται. Αντίστοιχα οι συνδρομές των Στοών (μηνιαία ή ετήσιο «παράβολο») αποτελούν τον πόρο της Μεγάλης Στοάς ο οποίος πρέπει να καθορίζεται σε ΓΣ κατά τρόπο ισόνομο για κάθε Στοά.

Άλλος πόρος της Στοάς είναι τα «μύητρα» (τέλη εισδοχής στη Στοά νέου μέλους ή δικαιώματα μετάβασης από μία κατηγορία μέλους στην επόμενη[649]), οι «υιοθεσίες» (τέλος εισδοχής νέου μέλους που είναι τέκτων αλλά όχι μέλος της εν λόγω Στοάς[650]) και οι «αφυπνίσεις» (τέλος επανεγγραφής παλαιού μέλους που λόγω μεγάλου χρονικού διαστήματος μη οικονομικής τακτοποίησης απώλεσε την ιδιότητα του μέλους[651]). Όλα τα ως άνω τέλη εισπράττονται από τη Στοά και αποτελούν περιουσία της Στοάς, εντάσσονται

649 Αμφισβητείται το νόμιμο χρέωσης τέλους μετάβασης από τη μία κατηγορία μέλους σε άλλη, αφού αφορά ήδη μέλη με λιγότερα δικαιώματα, και είναι κατά την άποψή μας μη σύννομμο να χρεωνονται προκειμένου να αποκτήσουν πλήρη δικαιώματα εκλέγειν και εκκλέγεσθαι.

650 Καθόσον το τέλος υιοθεσίας είναι τέλος εισδοχής νέου μέλους, όπως τα μύητρα που είναι τέλος εισδοχής νέων μελών, αμφισβητείται το νόμιμο όπως τα αιτούμενα χρηματικά ποσά να διαφέρουν, αφού αμφότερα τα τέλη αφορούν την είσοδο νέου μέλους στη Στοά.

651 Εάν θεωρηθεί ότι δεν απώλεσε την ιδιότητα του μέλους, τότε το τέλος «αφύπνισης» είναι καταχρηστικό. Αυτό εξαρτάται από τη διατύπωση του καταστατικού. Βλ. γνωμοδότηση Ιω. Καποδίστρια σε ΕΕργΔ 1974.1 («Σημασία συνδρομής μελών σωματείου»).

δε, όπως και οι συνδρομές, κατά την έννοια του νόμου, στα κάθε είδους έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού τους και συνεπώς είναι αφορολόγητα έσοδα[652].

Είναι άκυρη η ρήτρα καταστατικού Μεγάλης Στοάς που απαιτεί την είσπραξη μέρους των ποσών αυτών από τη Στοά, ή η επιβολή «συνδρομής» σε φυσικό πρόσωπο απευθείας από τη Μεγάλη Στοά, διότι παραβιάζεται η αρχή της οικονομικής της αυτονομίας (αρ. 43 Ν.281/1914). Φυσικά πρόσωπα δεν οφείλουν συνδρομή σε Μεγάλη Στοά και τυχόν σχετική απόφαση είναι απολύτως άκυρη, η δε σχετική απαίτηση δεν παράγει έννομα αποτελέσματα. Σε περίπτωση καταβολής αυτή αναζητάται κατά τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού χωρίς να αποκλείεται αδικοπρακτική ευθύνη του απαιτήσαντος την καταβολή.

Συνδρομές φυσικών προσώπων, μύητρα, τέλη αύξησης μισθοδοσίας, έκτακτες εισφορές κλπ ανήκουν εξολοκλήρου στη Στοά και δεν αποτελούν ούτε τέλη υπέρ ομοσπονδίας, ούτε η ομοσπονδία δύναται να επιβάλλει στη Στοά συνδρομή με βάση τα κεφάλαια, τις εισπράξεις ή τα εν γένει εισοδήματά της[653]. Τυχόν δόση χρηματικού ποσού από φυσικό πρόσωπο απευθείας στη Μεγάλη Στοά, για να θεωρηθεί έγκυρη κατά νόμο, δεν μπορεί να αποτελεί παρά δωρεά προς την τελευταία και δεν απαλλάσσει το πρόσωπο από την υποχρέωσή του για καταβολή της συνδρομής προς τη Στοά του και αντίστοιχα προς κάθε άλλη τεκτονική ένωση στην οποία είναι μέλος.

Η (ετήσια, συνήθως) συνδρομή της Στοάς προς τη Μεγάλη Στοά είναι ισότιμη για όλες τις Στοές-μέλη, ανεξαρτήτως του τί εισπράττουν από τα μέλη τους ή άλλως πως εκμεταλλευόμενες την περιουσία τους. Ισοτιμία σημαίνει αναλογικότητα με βάση το δυναμικό (αριθμό μελών, προσδιοριζόμενο σε χρονικό σημείο που πρέπει να προσδιορίζει το καταστατικό της υπερκείμενης, άλλως αυτό θα ορίζεται ως η 1η Ιανουαρίου εκάστου έτους για όλο το έτος που θα ακολουθήσει, αδιαφόρως εάν αποχωρήσουν ή εισέλθουν νέα μέλη κατά τη διάρκεια του αυτού έτους.

Η συνδρομή εφόσον είναι ετήσια οφείλεται ολόκληρη σε μία καταβολή (ΑΚ 316). Σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής της ετήσιας συνδρομής, αυτή συνεχίζει να οφείλεται όσο διάστημα το μέλος δεν έχει αποχωρήσει· όχι όμως για όσο διάστημα έχει αποβληθεί.

Η αξίωση της Στοάς προς απόδοση της συνδρομής παραγράφεται στην πενταετία (ΑΚ 250§17, ΑΠ 540/1963 ΝοΒ 1964.315, ΑΠ 746/1979 ΝοΒ 1980.52, ΕφΑθ 7237/1980 ΝοΒ 1980.1584).

652 Αρ. 45 Ν. 4172/2013. Βλ. εκτενώς σε §52.

653 Λ.χ. τόκους, μερίσματα, μισθώματα κλπ.

Σε περίπτωση που μέλος που οφείλει περισσότερες συνδρομές, έχει το δικαίωμα να ορίσει κατά το χρόνο καταβολής ποιό έτος εξοφλεί· εάν δεν ορίσει τίποτε, λογίζεται ως εξόφληση του παλαιότερου χρέους (ΑΚ 422). Για να έχει το μέλος δικαίωμα συμμετοχής στη ΓΣ και ιδίως δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι, οφείλει σε κάθε περίπτωση να έχει εξοφλημένες τις συνδρομές της τελευταίας πενταετίας, άλλως δεν έχει αυτό το δικαίωμα. Είναι νόμιμη η άρνηση συμμετοχής μέλους με ταμειακές οφειλές εντός της τελευταίας πενταετίας σε ΓΣ, άλλως θα έχει παραβιασθεί η ΑΚ 89. Λόγος ακύρωσης κατ' ΑΚ 101 της ΓΣ εκ μέρους του μέλους που αποκλείστηκε από τη ΓΣ γι' αυτό το λόγο δεν υφίσταται.

Σε περίπτωση που το καταστατικό προβλέπει διαγραφή μέλους με απόφαση ΔΣ μετά την παρέλευση συγκεκριμένου χρόνου κατά τον οποίο δεν έχει καταβληθεί η συνδρομή, η διαγραφή είναι αυτοδίκαιη και δεν αποτελεί πειθαρχική κύρωση. Ως προς την μετέπειτα επανεγγραφή το μέλος που απώλεσε την ιδιότητα αντιμετωπίζεται ως τρίτος και δεν υφίσταται κατ'αρχήν υποχρέωση της Στοάς προς επανεγγραφή, εκτός και εάν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό (αφύπνιση).

Η απόσβεση της συνδρομής δεν γίνεται μόνο με καταβολή (πληρωμή), αλλά και με κάθε άλλο τρόπο που προβλέπει το ένατο κεφάλαιο του αστικού κώδικα περί αποσβέσεως των ενοχών. Έτσι, το μέλος μπορεί αντί της καταβολής λ.χ. να ανανεώσει ή να συμψηφίσει με άλλη παροχή τη συνδομή. Προς τούτο απαιτείται απόφαση ΓΣ της Στοάς κατ' ΑΚ 97 (απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων). Κατά τον ίδιο τρόπο η Στοά μπορεί να συμφωνήσει με το μέλος την άφεση του χρέους.

§22.2. Δωρεές - ελεονομείο

Στον τεκτονισμό, σε όλα τα συστήματα, υπάρχει η ιδιαιτερότητα να τηρείται «ελεονομείο» από ιδιαίτερο πρόσωπο στο ΔΣ εντεταλμένο για το έργο αυτό. Το ελεονομείο, για το οποίο τηρείται ιδιαίτερο βιβλίο, περιέχει τα χρηματικά που οι τέκτονες (μέλη της Στοάς ή επισκέπτες) καταβάλλουν εθελοντικώς και προαιρετικά σε αυτό, για σκοπούς αγαθοεργούς. Τα χρήματα αυτά δεν σχετίζονται με τη συνδρομή μέλους και αποτελούν δωρεές προς τη Στοά. Ως εκ τούτου πρέπει να μεταφέρονται στο ταμείο και να καταχωρούνται ως δωρεές, καταβαλλόμενης και του ανάλογου φόρου δωρεάς στο Ελληνικό Δημόσιο, που ανέρχεται σήμερα στο 40% του ποσού της δωρεάς (βλ. §53). Η δήλωση δωρεάς γίνεται εκ μέρους της Στοάς και ο φόρος καταβάλλεται από τη δωρεοδόχο Στοά.

Μεταφορά ποσού από το ελεονομείο Στοάς (εννοείται, που έχει πρώτα

καταχωρηθεί ως έσοδο της Στοάς) στο ελεονομείο ή το ταμείο Μεγάλης Στοάς ή άλλου τεκτονικού μορφώματος ή αλλού, αποτελεί δωρεά, για την οποία υπεύθυνος καταβολής του φόρου είναι ο δωρεοδόχος. Ο φόρος κυμαίνεται ανάλογα με το χαρακτηρισμό του δωρεοδόχου. Έτσι, εάν ο δωρεοδόχος είναι φιλανθρωπικό σωματείο υπαγόμενο στο Ν.Δ. 1111/1972, ο φόρος ανέρχεται σε 0,5% ενώ σε όλες τις άλλες περιπτώσει ανέρχεται σε 40% (βλ. §53).

§22.3. Δαπάνες - τρόπος λήψεως αποφάσεων

Οι δαπάνες της ένωσης αποφαζίζονται με τρεις τρόπους, ανάλογα τη βαρύτητα της δαπάνης.

1. Τρέχουσες ή επείγουσες δαπάνες.
   Για τις τρέχουσες και τις επείγουσες δαπάνες αρμόδιο να αποφασίζει είναι το ΔΣ της Στοάς με τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία. Πρόκειται για τις επωφελείς πράξεις τακτικής διοικήσεως της κοινής περιουσίας και αυτές που είναι αναγκαίες να γίνουν κατεπειγόντως.
2. Δαπάνες μεγαλύτερης έκτασης, εντός του σκοπού της Στοάς.
   Εδώ εντάσσονται οι δωρεές που αποτελεούν μέρος του φιλανθρωπικού σκοπού, οι δαπάνες για ταξίδια, οι αγορές υλικών κλπ. Απαιτείται απόφαση ΓΣ η οποία αποφασίζει με τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία.
3. Πολυτελείς δαπάνες ή δαπανηρές προσθήκες (ΑΚ 792).
   Όταν η δαπάνη που πρόκειται να ενεργηθεί είναι πολυτελής (περιττή ή υπέρμετρα δαπανηρή ή μη αφορώσα τα βάρη του κοινού), ή όταν αφορά προσθήκη στο κοινό (λ.χ. κτιριακές επεμβάσεις, ουσιώδεις μεταβολές στη φύση του κοινού πράγματος) ή είναι εκτός σκοπού, εφαρμόζεται η ΑΚ 792 σύμφωνα με την οποία *«ουσιώδης μεταβολή του κοινού αντικειμένου ή δυσανάλογα δαπανηρή προσθήκη σ'αυτό δεν μπορεί να αποφασιστεί από την πλειοψηφία ούτε να απαιτηθεί με αγωγή (...)»*. Εδώ επιβάλλεται, όχι απόφαση ΔΣ, ούτε πλειοψηφική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Αντιπροσώπων, αλλά ομοφωνία όλων των μελώνγια να ληφθεί μία τέτοια απόφαση, άλλως η απόφαση είναι άκυρη (ΑΠ 239/2002 ΕλΔ 2003.178, ΕφΠατρ 247/2004 ΑχΝ 2005.659, Καυκάς, ΕιδΕνοχ ΙΙ αρ. 792§2), στερουμένης της δυνατότητος λήψεως αποφάσεως δια δικαστικής οδού (ΑΚ 107 σε συνδ. με ΑΚ 748, 788-790, ΑΠ 1465/2006 ΝοΒ 2007.145, ΑΠ 217/2003 ΕλΔ 2004.467). Ακόμη και εάν η απόφαση είναι ομόφωνη, αλλά αφορά βάρη μη κοινού ή εκτός σκοπού, είναι απόφαση απολύτως άκυρη και δύναται να επιφέρει ευθύνη του ΔΣ το οποίο συγκάλεσε ΓΣ με το συναφές θέμα.

§22.4. Μισθωτήρια - χρησιδάνεια

Οι Στοές δύνανται να συνάπτουν μισθωτικές συμβάσεις ή χρησιδανείων επί κινητών ή ακινήτων (ΑΚ 810). Οι συμβάσεις χρησιδανείων είναι άτυπες και συνεπώς εγκύρως συνάπτονται προφορικώς (ΑΠ 1913/2008 ΕλΔ 2010.782=ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 1472/2013 ΧρΙΔ 2014.186), ακόμη και εάν αφορούν ακίνητο (ΟλΑΠ 805/1973, Τσούμας Β. - Δάνειο & χρησιδάνειο, 2006). Αυτή είναι και η συνήθης πρακτική, αναφορικά με την έδρα τους και τον χώρο στον οποίο συνεδριάζουν. Ετσι λ.χ. οι Στοές που εδρεύεουν και εργάζονται εντός των κτιρίων ιδιοκτησίας λ.χ. του Τεκτονικού Ιδρύματος έχουν συνάψει προφορική σύμβαση χρησιδανείου αορίστου χρόνου με αυτό[654]. Η σύμβαση είναι διαρκής και δεν λήγει όσο ο χρησάμενος κάνει χρήση ή μπορούσε να κάνει χρήση των εγκαταστάσεων (ΑΚ 816). Η αιτία της δωρεάν αυτής παραχώρησης στη χρησάμενη Στοά έγκειται στο γεγονός ότι ο χρησάμενος δωρίζει συστηματικά ποσά στο χρήστη (ίδρυμα) για τις ανάγκες του. Το ίδιο ισχύει για τις Στοές που εδρεύουν εντός κτιρίων συνεταιρισμών. Εδώ η αιτία του χρησιδανείου είναι το γεγονός ότι όλα τα μέλη της Στοάς είναι ταυτόχρονα και συνεταιριστές (μέλη) του συνεταιρισμού. Επίσης το αυτό ισχύει για τις Στοές που εδρεύουν και εργάζονται εντός κτιρίων όπου μισθώτρια είναι η υπερκείμενη ένωση. Στην τελευταία περίπτωση η σύμβαση χρησιδανείου έχει ως αιτιολογική βάση την έννομη σχέση υπερκείμενης-υποκείμενης, η τελευταία καταβάλλουσα συνδρομή στην πρώτη, και αυτή παρέχει κτιριακή κάλυψη.

Ζήτημα γεννάται ως προς το λόγο και χρόνο τυχόν καταγγελίας της σύμβασης χρησιδανείου. Η σύμβαση χρησιδανείου κατά τον πάγιο ορισμό υπάρχει όταν ο ένας από τους συμβαλλόμενους παραχωρεί στον άλλον, χωρίς αντάλλαγμα, τη χρήση κινητού ή ακινήτου πράγματος, αυτός δε υποχρεούται να αποδώσει το πράγμα μετά τη λήξη της σύμβασης ή του συμφωνηθέντος χρόνου. Κατά την έννοια των σχετικών άρθρων του ΑΚ ο χρήστης για να επιτύχει την απόδοση του πράγματος λόγω της λήξης της σύμβασης του χρησιδανείου έχει κατά του χρησαμένου την από το χρησιδάνειο αγωγή. Ειδικότερα όμως, αν συντρέξει κάποια από τις τέσσερις περιπτώσεις του άρθρου 817 ΑΚ, στις οποίες περιλαμβάνεται: α) αν ο χρησάμενος χρησιμοποιεί το χώρο αντίθετα προς τους όρους της σύμβασης, β) ή αν το χειροτερεύει, γ) αν τον παραχώρησε χωρίς δικαίωμα σε τρίτον και δ) αν ο ίδιος ο χρήστης χρειάστηκε επειγόντως το πράγμα και δεν μπορούσε να προβλέψει αυτή την ανάγκη. Στην τελυταία αυτή περίπτωση, όταν χρειάζεται το πράγμα (εν προ-

654 Αν και αυτό δεν επιτρέπεται από τη νομοθεσία περί ιδρυμάτων.

κειμένω την αίθουσα) ο χρήστης εξαιτίας απρόβλεπτης επείγουσας ανάγκης, δηλονότι ανάγκης που η ικανοποίηση της δεν μπορεί ν' αναβληθεί έως τη λήξη της σύμβασης χωρίς ουσιώδη ζημία του χρήστη, τότε ο τελευταίος δικαιούται να λύσει τη σύμβαση πριν τη πάροδο του συμφωνημένου χρόνου προκειμένου για σύμβαση χρησιδανείου ορισμένου χρόνου, εάν δε πρόκειται για σύμβαση χρησιδανείου αορίστου χρόνου να ζητήσει το πράγμα χωρίς προηγούμενη καταγγελία, δηλαδή μπορεί να ασκήσει ευθέως τη σχετική αγωγή και να ζητήσει το πράγμα, ισχυριζόμενος και αποδεικνύοντας ότι συντρέχει κάποια από τις παραπάνω περιπτώσεις. Εννοείται ότι αυτοδικία απαγορεύεται και απαιτείται έκδοση τελεσιδίκου αποφάσεως που θα αναγνωρίζει την καταγγελία ή τη λήξη του χρησιδανείου. Είναι ωστόσο δυνατόν να συμφωνηθεί ότι ο χρήστης μπορεί να αναζητήσει την επιστροφή του πράγματος οποτεδήποτε το θελήσει, οπότε ο χρησάμενος υποχρεούται σε άμεση απόδοση, καθόσον οι σχετικές διατάξεις του ΑΚ είναι ενδοτικού δικαίου. Το Δικαστήριο θα στηριχθεί στα διδάγματα της κοινής πείρας και τις μέχρι τότε ισχύουσες συνθήκες. Έτσι το δικαίωμα του χρήστη δεν πρέπει να ασκείται άκαιρα και κατά τρόπο που προσκρούει στις αρχές της καλής πίστης (ΑΚ 281), διαφορετικά ιδρύεται αξίωση του χρησάμενου προς αποζημίωση κατά το άρθρο 914 ΑΚ (ΕφΘεσ 990/2014 ΕλΔ 2014.1489), ενώ ταυτόχρονα μπορεί να ζητηθεί δικαστικώς να αναγνωρισθεί ότι η καταγγελία ήταν άκαιρη, ως προσκρούουσα στις διατάξεις των άρθρων 200 και 288 του Α.Κ. ως και η επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση.

Οι συμβάσεις χρησιδανείου καταχωρούνται στο σύστημα της Α.Α.Δ.Ε. όπως και τα μισθωτήρια και με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η απόδειξη.

Με δεδομένο ωστόσο ότι οι συμβάσεις χρησιδανείων καταγγέλονται ευκολότερα των μισθωτηρίων, η τελευταία λύση είναι προτιμότερη. Ειδικά στην περίπτωση του Τεκτονικού Ιδρύματος, είναι επιβεβλημένη από το νόμο, καθόσον κοινωφελές ίδρυμα του Ν. 4182/2013 δεν μπορεί να παραχωρεί την περιουσία του άνευ ανταλλάγματος (συναφώς αρ. 10, 42, 67 Ν. 4182/2013. Η μίσθωση σε Στοά (ή σωματείο ή Μεγάλη Στοά) είναι υποχρεωτικά αστική (ΑΚ 574 επ., ΕφΠατρ 871/1991 ΑχΝομ 1991.368) και δεν προστατεύεται από τις διατάξεις περί εμπορικών μισθώσεων, οπότε και λύεται κατ' ΑΚ 608-609.

§22.5. Οφειλές - έκταση ευθύνης

Υπάρχει όπως διαπιστώνουμε από τις ως άνω αναλύσεις μία τάση της νομοθεσίας και της νομολογίας να εξομοιώνει τις ενώσεις προσώπων με τα σωματεία της ΑΚ 78 (πλην βέβαια των ζητημάτων ακίνητης περιουσίας), και συ-

νεπώς τα μέλη να μην ευθύνονται με την ατομική τους περιουσία για τα χρέη της ένωσης[655]. Το αυτό ισχύει και στα φορολογικά ζητήματα, βλ. §51 επ.

Ζήτημα τίθεται αναφορικά με την προστασία των συναλασσομένων με την ένωση. Οι τελευταίοι ενδέχεται να μην γνωρίζουν τον ακριβή λόγο συμμετοχής κάθε μέλους της ένωσης στις ζημίες της. Τούτο ισχύει ιδιαιτέρως όταν το καταστατικό της ενώσεως (όπως συμβαίνει με όλα τα τεκτονικά καταστατικά, πρωτοβαθμίων ή υπερκείμενων) δεν μνημονεύει ρητά αυτό το λόγο συμμετοχής. Συνεπώς, ο τρίτος, ασκών αγωγή για χρέος της ένωσης, αφενός δεν είναι υποχρεωμένος να ασκήσει την αγωγή και κατά των μελών της ένωσης, αφού το δεδικασμένο της δίκης κατά της ενώσεως ισχύει και κατά των μελών της, της ΚΠολΔ 329 αναλογικώς εφαρμοζόμενης, αφετέρου τα μέλη θα είναι εκείνα που θα πρέπει να επικαλεστούν και να αποδείξουν το όριο συμμετοχής τους στην κοινή της ενώσεως περιουσία, άλλως θα ευθύνονται ενδεχομέως απεριορίστως, δηλαδή και με την ατομική περιουσία τους και μάλιστα εις ολόκληρον για όλο το χρέος της ένωσης[656]. Στην τελευταία περίπτωση περαιτέρω ζήτημα θα τίθεται για το ποιά μέλη ευθύνονται. Το χρέος μπορεί να έχει γεννηθεί λ.χ. την 1/1/2019, όταν η Στοά είχε κάποια πρόσωπα ως μέλη, και η απόφαση να τελεσιδικήσει λ.χ. την 1/1/2022, όταν η Στοά θα έχει άλλα πρόσωπα ως μέλη. Είναι λοιπόν ορθότερο η έκταση της ευθύνης να περιορίζεται στην ενωσιακή «περιουσία».

§23. Η απόφαση διάλυσης ή συγχώνευσης της Στοάς. Εκκαθάριση και η τύχη της περιουσίας

Η Στοά (αντίστοιχα και η Μεγάλη Στοά) μπορεί να διαλυθεί ή να ενοποιηθεί (συγχωνευθεί, απορροφηθεί, προσχωρήσει, έννοιες ταυτόσημες) με άλλη. Στην περίπτωση της συγχώνευσης αυτή μπορεί να γίνει για πλείονες της μίας Στοές ταυτόχρονα εκ μέρους της απορροφούσας.

Για την **ενοποίηση,** η οποία γίνεται με αναλογική εφαρμογή του αρ. 8§3 περ. στ΄ του Ν. 1264/1982 (ο νόμος χρησιμοποιεί τον όρο «ενοποίηση») τα βήματα πρέπει να είναι τα εξής:

1. Η απορροφούσα Στοά τροποποιεί το καταστατικό της, κατά τρόπο ώστε όλα τα μέλη της υπό απορρόφηση Στοάς να γίνονται αυτοδίκαια μέλη της απορροφούσας (Σεραφείμ, ΣυνδΣωμΔ §210 επ. σε 12η έκδ. 2018). Αυτό το βήμα είναι απαραίτητο ώστε να αποσοβηθεί ο κίνδυνος για τα μέ-

655 Θα ήταν διαφορετικά εάν η ένωση επιδίωκε εμπορικό σκοπό (εις ολόκληρον ευθύνη).
656 Αμφισβητείται.

λη της υπό απορρόφηση Στοάς να μην γίνουν εν συνεχεία αποδεκτά από την απορροφούσα Στοά.

2. Εν συνεχεία η προς απορρόφηση Στοά λαμβάνει σχετική απόφαση ΓΣ. Η απόφαση λαμβάνεται με τους όρους απαρτίας και πλειοψηφίας που θέτει το καταστατικό της Στοάς, που δεν μπορούν να υπολείπονται των ελαχίστων ποσοστών της ΑΚ 99, άλλως, εάν το καταστατικό δεν ορίζει κάτι, κατά την ΑΚ 99. Η απόφαση απορρόφησης συνεπάγεται διάλυση της απορροφώμενης Στοάς με την ιδιορρυθμία ότι περιλαμβάνει (τεκμαίρεται, έστω σιωπηρά, διότι δεν μπορεί να συνάγεται κάτι άλλο) και μεταβίβαση όλης της περιουσίας και του αρχειακού υλικού στην απορροφώσα Στοά[657]. Η επωνυμία της Στοάς παραμένει κατά κανόνα αυτή της απορροφώσης, ή μπορεί να επιλεχθεί κοινή (διττή), ή αυτή της απορροφηθείσας[658]. Σε περίπτωση που δεν διατηρηθεί αυτή της απορροφηθείσας, η επωνυμία καθίσταται ελεύθερη προς χρήση από οποιαδήποτε νέα Στοά. Στην τελευταία περίπτωση, με την απορρόφηση και συνεπώς τη διάλυση της απορροφηθείσας Στοάς, οποιαδήποτε πρόσωπα μπορούν να ιδρύσουν Στοά με την επωνυμία της ήδη διαλυθείσας δι' απορροφήσεως Στοάς.

Η **διάλυση** μίας Στοάς γίνεται με τρεις τρόπους:

α) εκουσίως, με απόφαση των μελών της (ΑΚ 103, αυτοδιάλυση), κατόπιν εγκύρου αποφάσεως της ΓΣ υπό τους αυστηρούς όρους της ΑΚ 99.

β) με επιβολή με δικαστική απόφαση (ΑΚ 105), για **παράβαση του νόμου ή ουσιώδους διάταξης του καταστατικού της** σύμφωνα με το αρ. 12§3 Σ. Παράβαση του νόμου συντελείται όταν το καταστατικό περιέχει παράνομες ρήτρες που αφορούν τη δημόσια τάξη, ή όταν τα μέσα προς επί-

---

657 Ακόμη και εάν το καταστατικό της Στοάς περιλαμβάνει για την περίπτωση διάλυσης διαφορετική διάταξη, όπως λ.χ. διανομή στα μέλη του ή παράδοση σε Μεγάλη Στοά. Προσφυγή στο Δικαστήριο για καθορισμό παράδοσης της περιουσίας της υπό απορρόφηση Στοάς αλλού πέρας της απορροφούσης δεν είναι δυνατός (ΠΠρΑθ 2069/1969 ΑρχΝ ΚΑ΄.147, ΕφΑθ 7820/1986 ΝοΒ 35.386=Αρμ 1987.489).

658 Ενδεικτικά, στα Επτάνησα, η συγχώνευση το 1810 των Στοών Αγαθοεργία και Φιλογένεια υπό την κοινή επωνυμία «Αγαθοεργία και Φιλογένεια» που λειτούργησε υπό την αιγίδα της ομοσπονδίας «Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας» (Κονόμος Ντ. - Ο Διονύσιος Ρώμας και η Ελληνική Εθνεγερσία, 1972, σελ. 21), αλλοδαπή περίπτωση της Στοάς Fidelité που απορρόφησε τη Στοά Prudence στη Γενεύη στις 16/6/1870 όπου το σύμφωνο συνένωσης περιλάμβανε και τη νέα επωνυμία Fidélité-Prudence (Ruchon F. - Histoire de la franc-maçonnerie a Génève 1736-1900, 1935, σελ. 238) κλπ. Βλ. συναφώς το αρ. 9§1 του Ν. 2725/1999 περί αθλητικών σωματείων, που αναφέρει ότι *«Επιτρέπεται η Συγχώνευση αθλητικών σωματείων με αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων αυτών. Το νέο σωματείο, που προκύπτει από τη συγχώνευση μπορεί να φέρει την επωνυμία ενός ή περισσότερων από τα συγχωνευθέντα σωματεία ή οποιαδήποτε άλλη επωνυμία»*.

τευξη του σκοπού αντιβαίνουν το νόμο ή όταν η δραστηριότητα της Στοάς είναι παράνομη (αντίστοιχα και της Μεγάλης Στοάς)[659].

γ) αυτοδικαίως, εφόσον ικανοποιητικός αριθμός μελών της αποχωρήσει ή αποβιώσει, κατά τρόπο που η τελευταία να μη μπορεί να λειτουργήσει[660].

Ως γενικό κανόνα θα αναφέρουμε ότι η Στοά συνεχίζει να υφίσταται εάν παραμείνουν σε αυτή τουλάχιστον *τρία* μέλη[661], εκτός και αν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό της ή αν απαιτούνται περισσότερα για τη συγκρότηση ΔΣ. Τρία κατ' ελάχιστον είναι τα απαιτούμενα ως μέλη στο ΔΣ (Σεβάσμιος-Α΄ και Β΄ επόπτες) και συνεπώς είναι και ο ελάχιστος αριθμός διδασκάλων προς ίδρυση και διατήρηση λειτουργίας Στοάς[662].

Η μείωση του αριθμού μελών κάτω από ένα συγκεριμένο όριο δεν αποτελεί λόγο αποβολής της Στοάς από Μεγάλη Στοά και συναφής καταστατική ρήτρα θα είναι άκυρη[663].

Η αδράνεια λειτουργίας (μη τέλεση τεκτονικών εργασιών για ένα χρονικό διάστημα) δεν συνεπάγεται διάλυση της Στοάς[664].

Στις υπόλοιπες περιπτώσεις αίτησης των μελών, οι λόγοι διάλυσης είναι αυτοί που αναφέρονται στο καταστατικό της Στοάς και μόνο (ΑΚ 80 περ. 8, 104) και όχι σε εσωτερικό κανονισμό ή στο καταστατικό υπερκείμενης στην οποία η Στοά είναι μέλος.

Διάλυση Στοάς με απόφαση ΔΣ ή ΓΣ υπερκείμενης ένωσης δεν νοείται,

---

659 ΑΠ 3/2012 Πλήρης Ολομέλεια ΕλΔ 2012.942, βλ. και περίπτωση της ΕφΑθ 7820/1986 NoB 35.386=Αρμ 1987.489, με την οποία διαλύθησε σωματείο δήθεν προαγωγής της θρησκείας του Κρίσνα.

660 Περίπτωση που τα μέλη της ένωσης υπολείπονται του ελαχίστου αριθμού μελών ΔΣ, οπότε και δεν θα μπορέσει ποτέ να εκλεγεί ΔΣ. Τούτο έχει συμβεί στο Ύπατο Συμβούλιο του 1872 (§37 επ.). Στην περίπτωση που τέκτονες «αναβιώσουν» παλαιά Στοά και χρησιμοποιήσουν την επωνυμία της, πράξη συνηθισμένη στον τεκτονισμό αποκαλούμενη «αφύπνιση Στοάς», πρόκειται για ίδρυση νέας (νομίμως ταυτεπώνυμης) Στοάς και όχι συνέχιση της προηγούμενης.

661 Και όχι δύο (το θεωρούμε ακραίο) ούτε επτά, που απαιτούνται για να συσταθεί (βλ. §§11.22 και 14). Ο κανόνας επιτρέπει ειδικότερη καταστατική ρύθμιση.

662 Oliver George (Rev.). - The Freemason's Treasury, 1863, σελ. 33.

663 Στις Πολιτείες της Νέας Υόρκης και του Μιζούρι εάν η Στοά μείνει με λιγότερα από 7 μέλη αποβάλλεται από την ομοσπονδία (Redding, op. cit., σελ. 117).

664 Και τούτο αδιαφόρως της διάρκειας της αδράνειας. Σε περίπτωση που προβλέπεται αυτοδίκαιη διάλυση Στοάς σε καταστατικό υπερκείμενης μετά από αδράνεια συγκεκριμένης διάρκειας εκ μέρους Στοάς, η ρήτρα είναι απολύτως άκυρη, εκτός και εάν μπορέσει να ερμηνευθεί κατ' ΑΚ 200 ως αποβολή (οριστική) από την υπερκείμενη. Σε αυτή την περίπτωση η Στοά που αναβιώνει τις εργασίες της θα έχει το δικαίωμα να ζητήσει την επανεγγραφή της στην ομοσπονδία. Η τελευταία είναι ορθότερο να κάνει δεκτή την αίτηση, αφού κατά τεκμήριο η Στοά πληροί τα κριτήρια, αφού τα πληρούσε μέχρι να αδρανήσει.

τυχόν δε σχετική καταστατική πρόβλεψη είναι απολύτως άκυρη[665]. Αντιθέτως, διάλυση Μεγάλης Στοάς με απόφαση της ΓΣ της Μεγάλης Στοάς επιτρέπεται[666], με εφαρμογή των ΑΚ 93 και 99.

Για την έγκυρη λήψη απόφασης διαλύσεως Στοάς πρέπει να προσκληθούν όλα τα μέλη σε ΓΣ (ΕφΑθ 2389/1979 ΝοΒ 27.991), ακόμη και τα μη ταμειακώς εν τάξει (ΠΠρΘεσ 458/1977 Αρμ 1977.714) ενώ πρέπει να τηρηθούν οι όροι αυξημένης απαρτίας και πλειοψηφίας (ΑΚ 99 ή τα τυχόν αυστηρότερα -όχι χαλαρότερα- όρια που θέτει το καταστατικό της Στοάς), άλλως η απόφαση είναι απολύτως άκυρη κατ' ΑΚ 174 και 180[667].

Στην περίπτωση της διάλυσης με δικαστική απόφαση, για λόγο ότι επιδιώκει άλλο σκοπό από αυτόν που ορίζει το καταστατικό ή επειδή επιδιώκει σκοπό ασυμβίβαστο με σωματείου ή για παράνομη δραστηριότητα ή αντικείμενη στα χρηστά ήθη ή τη δημόσια τάξη, την αίτηση μπορεί να ασκήσει κάθε Έλλην πολίτης κατά το αρ. 120§4 Σ με νομική βάση το αρ. 12§1 Σ (ΑΠ 928/1979 ΕΕΝ 46.298, ΕφΑθ 7716/1977 Αρμ 32.97, Σεραφείμ ΣυνδΣωμΔ §202 επ., 209, σε 12η έκδ. 2018).

Η διάλυση της Στοάς δεν επέρχεται παρά μόνο με την ολοκλήρωση της εκκαθάρισής της (ΑΚ 72-77). Η περιουσία της περιέρχεται στα μέλη της[668], στα οποία άλλωστε ήδη ανήκε κοινώς και αδιαιρέτως, εφόσον στερείτο νομικής προσωπικότητας. Δεν περιέρχεται στο δημόσιο κατ' ΑΚ 77. Είναι όμως έγκυρη τυχόν ρήτρα στο καταστατικό της, ότι θα περιέρχεται σε άλλη Στοά ή στη Μεγάλη Στοά ή αλλού. Σε περίπτωση έλλειψης σχετικής ρήτρας[669], μπορεί η ΓΣ να αποφασίσει το πού θα περιέλθει η περιουσία της (ΑΚ 77). Εφόσον η Στοά διαθέτει νομική προσωπικότητα, η περιουσία απαγορεύεται να διανεμηθεί στα μέλη της (ΑΚ 106, ΕφΑθ 7820/1986 ΝοΒ 35.386). Διατίθεται για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμφωνα με το καταστατικό (εφόσον υπάρχει ειδική πρόβλεψη εφαρμόζεται αυτή, αλλιώς διατίθεται για πράξεις που άπτονται του σκοπού της Στοάς, δηλ. πολιτιστικούς, φιλανθρωπικούς κλπ.). Δεν μπορεί να ζητηθεί στο Δικαστήριο να επιτρέψει να δοθεί η

665 Περίπτωση του αρ. 39 ΚΧ ΜΣΤΕ 2000.

666 Όχι των Στοών.

667 ΕφΘεσ 2706/2002 ΕΕργΔ 2003.528, ΕφΘεσ 245/1993 ΑρχΝ 1994.124, ΕφΑθ 7895/1991 ΕλΔ 1994.119, ΕφΘεσ 1045/1991 Αρμ 1992.7, ΜΠρΑθ 6587/2004 ΤΝΠ Νόμος, ΜΠρΑθ 6292/2004 ΕλΔ 2005.933, Καρακατσάνης σε ΕρμΑΚ υπό αρ. 99, §5, Καράκωστας ΑΚ αρ. 99, αρ. 944, Δέλλιος σε ΣΕΑΚ, υπό αρ. 99, §1.

668 Ένα από τα λίγα σημεία που η λύση είναι διαφορετική απ' ότι στα σωματεία με νομική προσωπικότητα, στα οποία ουδέποτε η περιουσία επιστρέφει στα μέλη (ΑΚ 106). 'Οταν λέμε μέλη, εννοούμε μόνο εκείνα που είναι ενεργά κατά το χρόνο της διάλυσης.

669 Δεν θεωρείται καταστατική πρόβλεψη η αναφορά σε Γενικό Κανονισμό Μεγάλης Στοάς ούτε σε εσωτερικό κανονισμό της Στοάς.

περιουσία σε ορισμένο νομικό πρόσωπο (ΠρΑθ 2069/1969 ΑρχΝ ΚΑ΄.147).

De lege ferenda και για την ταυτότητα του νομικού λόγου, και προς αποτροπή διάλυσης εύρωστων διαχρονικά Στοών από λίγα ενεργά μέλη, θα ήταν ορθότερο να εφαρμοστεί *αναλογικά* η αναγκαστικού δικαίου ΑΚ 106, σύμφωνα με την οποία η περιουσία σωματείου που διαλύθηκε δεν διανέμενται ποτέ στα μέλη του, ακόμη και στις Στοές χωρίς νομική προσωπικότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
Οι υπερκείμενες τεκτονικές ενώσεις προσώπων στον συμβολικό τεκτονισμό: οι «Μεγάλες Στοές»

§24. Η υπερκείμενη ένωση - ομοσπονδία «Μεγάλη Στοά/Ανατολή». Ορισμοί

Σε κάθε ένωση προσώπων, η συνειδητοποίηση του ενστίκτου επιβίωσης και λειτουργικής ενδυνάμωσης (δια της μειώσεως εξόδων, διαμοιρασμού κτιριακών εγκαταστάσεων, διευκόλυνσης αλληλοεπισκεψιμότητος κλπ) οδήγησε στην πρακτική της ανεύρεσης εταίρων ήδη από τους αρχαίους χρόνους[670]. Δια της συμμαχίας αυτής ενδυναμώνεται ο κοινός σκοπός και επιτυγχάνεται συγκροτημένη συμβίωση με τη δημιουργία ενός δεύτερου βαθμού «πολιτικής», ο οποίος στα σωματειακά μορφώματα αποκαλείται υπερκείμενη ή ομοσπονδιακή ένωση. Εφόσον αυτή στερείται νομικής προσωπικότητας, πρόκειται κατά νομική ακριβολογία για ***ένωση πλειόνων ενώσεων προσώπων*** (Ορφανουδάκης, «Η ελευθερία της συνένωσης», 1996, σελ. 109-110), στην οποία χαρακτηριστικό στοιχείο είναι η ισότητα των μελών και η διατήρηση της διοικητικής και οικονομικής αυτονομίας αυτών (αρ. 12§1 Σ, αρ. 43 Ν.281/1914 όπως ισχύει σήμερα δυνάμει του αρ. 12 ΕισΝΑΚ, Σεραφείμ, ΣυνδΣωμΔ §40 VI, 12η έκδ. 2018 σελ. 75, Σβώλος-Βλάχος, Το Σύνταγμα της Ελλάδος, Ι Α΄ τ. Β΄ , σελ. 276-280, Πρακτικά Ολομελείας Ε΄ Αναθεωρητικής Βουλής, σελ. 453, ΜΠρΘεσ 12220/2018 αδημ. και 12227/2018 αδημ., ΜΕφΑθ 4933/2018 αδημ. και ad hoc ΜΕφΑθ 521/2019 (αδημ.))[671].

---

670 Παραδείγματα ομοσπονδοποίησης στην Αρχαία Ελλάδα και Ρώμη σε Aigner-Foresti Luciana/Δουκέλλη Παν./Siewert Peter/Zecchini Giuseppe - Ομοσπονδίες στον Αρχαίο κόσμο, ιδέες και πράξη, 2004, Pufendorf S. - De jure naturae et gentium, 1672, βιβλίο 7ο, κεφ. 1§7 τμ.2ο.

671 Η έλλειψη νομικής προσωπικότητας δεν παραλάσσει τον ορισμό (συναφώς και στη γερ-

Στις σωματειακής υφής ομοσπονδίες (Στοών κλπ), οι πρωτοβάθμιες ενώσεις εκχωρούν μέρος των κυριαρχικών δικαιωμάτων τους για την από κοινού διαχείριση και άσκηση της εξουσίας, η οποία γίνεται εις όφελος της ολότητος. Αυτή η εκχώρηση συντελείται δια της ιδρύσεως εκ μέρους των **ενός δευτεροβάθμιου οργάνου, τη Μεγάλη Στοά ή Ανατολή**[672], το οποίο δια του βουλευτικού του οργάνου (ΓΣ) και του εκτελεστικού των αποφάσεων του τελευταίου οργάνου (ΔΣ) λαμβάνει αποφάσεις που δεσμεύουν όλα τα μέλη-Στοές, ακόμα και τα απόντα ή τα διαφωνούντα. Η δυσκολία -ιδίως για το συντάκτη καταστατικών κειμένων- έγκειται στον *καθορισμό των ορίων μεταξύ των εκχωρητέων και μη δυναμένων εκχωρήσεως δικαιωμάτων* εκ μέρους των πρωτοβαθμίων. Ο νόμος εκσυγχρονιζόμενος στις κοινωνικές απαιτήσεις του Κράτους Δικαίου -και με πνεύμα ανθρωποκεντρικό, φιλελεύθερο και δημοκρατικό, ιδίως στην Ευρώπη- όλο και περισσότερο πλαισιώνει αυτά τα όρια με ένα σύμπλεγμα κανόνων δικαίου που προσδιορίζουν τα όρια αυτά, δυνάμει κανόνων ως επί το πλείστον αναγκαστικού δικαίου. Το αποτέλεσμα είναι στη σύγχρονη έννομη τάξη να μην επιτρέπο-

μανική θεωρία, μέλος ομοσπονδιακής ένωσης προσώπων μπορεί να γίνει και ένωση προσώπων της ΑΚ 107 - Κρητικός Δίκαιο σωματείων σελ. 127). Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος σε πρόσφατη δίκη για να αποδείξει ότι δεν είναι ομοσπονδία (!) επικαλέστηκε μία απόφαση του Εφετείου Αθηνών 5221/2014 (ΔΕΕ 2014.967). Η εν λόγω όμως απόφαση αναφέρεται μόνο στις εταιρείες, δηλαδή νομικά πρόσωπα εμπορικού ή οικονομικού σκοπού (= νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν οικονομικές ωφέλειες και που ρυθμίζονται από τον εμπορικό δίκαιο - βλ. διάγραμμα σχεδίου αστικού κώδικος, 12/1930, εισηγητής Γ. Μαριδάκης, σελ. 23). Δηλαδή, ομιλεί για νομικά πρόσωπα με εμπορικό σκοπό, ότι δεν μπορούν να συνιστούν δευτεροβάθμια σωματεία. Και αυτό είναι απόλυτα λογικό, διότι τα σωματεία είναι εξ ορισμού μη κερδοσκοπικά, ενώ οι εταιρείες διέπονται υπό του εμπορικού νόμου και σε «ένωση» συνιστούν κοινοπραξίες ή ομίλους, με σκοπούς οικονομικούς η κερδοσκοπικούς, και όχι δευτεροβάθμιες ενώσεις σωματειακής υφής του αρ. 43 Ν.281/1914.

672 Όταν συναντούμε το όρο «Grand Lodge» σε αγγλικά κείμενα, συχνά αυτός είναι συνώνυμος *της γενικής συνελεύσεως* της «Grand Lodge». Στην ελληνική έννομη τάξη οι όροι είναι ευδιάκριτοι: Μεγάλη Στοά είναι η νομική οντότητα, ΓΣ της Μεγάλης Στοάς είναι το ανώτατο όργανο της Μεγάλης Στοάς. Κάνουμε αυτή τη διευκρίνηση διότι σε αγγλόφωνα κείμενα θα συναντήσουμε τη φράση "members of the Grand Lodge" και θα δούμε δίπλα στην φράση φυσικά πρόσωπα-αξιωματούχους Στοών. Αυτά τα πρόσωπα, δεν είναι μέλη της Μεγάλης Στοάς, αλλά μέλη της ΓΣ, δηλ. είναι τα πρόσωπα εκείνα - και μόνο εκείνα - που έχουν δικαίωμα ψήφου, ως Αντιπρόσωποι *των Στοών τους*. Αντίστοιχα, όταν συναντούμε τον όρο «officers of the Grand Lodge», εννοούμε το ΔΣ της Μεγάλης Στοάς. Ο τεκτονικός ορισμός που δίδει ο καθηγητής Daniel Ligou για τον όρο «Μεγάλη Στοά» είναι απλός αλλά σαφής: *«Μεγάλη Στοά είναι μία ομοσπονδία Στοών που εξασκούν τον ίδιο τεκτονικό τύπο»* (Ligou D. - Dictionnaire Universel de la Franc-maçonnerie, 1974, τόμ. Ι, σελ. 564).

νται κάθε μορφής καταστατικές ρήτρες, αλλά όλες πρέπει να συμμορφώνωνται στον ανώτερο κανόνα, το νόμο, ο οποίος όπως προαναφέραμε στοχεύει πρωτίστως στην προστασία της ανθρώπινης αξίας. Έτσι, κάθε εκούσια παραίτηση (δια της αποδοχής του περιεχομένου ενός τεκτονικού καταστατικού) από δικαιώματα σχετιζόμενα, μεταξύ άλλων, με την προσωπικότητα, είναι ανίσχυρη και ισοδυναμεί τόσο με μη αποδοχή της σχετικής καταστατικής ρήτρας όσο -και κυρίως- καθιστά την ίδια τη ρήτρα ανενεργή ως μη γεγραμμένη.

Από την άλλη πλευρά, ήδη εδώ και έναν αιώνα, ο σε διεθνές επίπεδο πρωτοποριακός νόμος 281/1914 (αρ. 43) έθετε τον *γενικό κανόνα* -αναγκαστικού δικαίου- ότι η εκχώρηση αυτή δεν μπορεί να φτάνει μέχρι το σημείο να καταλύει τη διοικητική και οικονομική αυτονομία των πρωτοβαθμίων ενώσεων, των συναποτελούντων το ομοσπονδιακό μόρφωμα. Εναπόκειται σε ειδικές νομοθετικές διατάξεις, τη νομική φιλολογία και νομολογιακή ερμηνεία να καθορίσει ανά περίπτωση εάν τα όρια ξεπερνούνται παράνομα ή κατά τρόπο επιτρεπό. Κάθε ρήτρα του καταστατικού της υπερκείμενης που ξεπερνά αυτά τα όρια είναι άκυρη, ενώ όταν δεν τα ξεπερνά είναι έγκυρη.

Έτσι, ενδεικτικώς, στα βασικά και μη επιδεκτικά εκχωρήσεως διοικητικά δικαιώματα συγκαταλέγονται: το δικαίωμα εκάστης πρωτοβάθμιας να επιλέγει τα μέλη της ή τον τρόπο που θα αποβάλλει αυτά, το δικαίωμα του καθορίζειν το πρόγραμμα εσωτερικών και εξωτερικών δραστηριοτήτων της, δικαίωμα σύνταξης και δημοσίευσης καταστατικού, το δικαίωμα επιλογής του νομικού τύπου που θα περιβληθεί, το δικαίωμα να επιλέγει τη διοίκησή της και τους αντιπροσώπους της κλπ. Στα βασικά και μη επιδεκτικά εκχωρήσεως οικονομικά δικαιώματα συγκαταλέγονται: ο καθορισμός του ύψους της εισφοράς μελών, ο τρόπος διαχείρισης των χρημάτων και η επιλογή της διάθεσής των για διάφορους σκοπούς ή κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό, η δόση, αποδοχή ή αποποίηση δωρεάς/κληρονομίας κλπ. Σε αυτούς τους βασικούς τομείς η υπερκείμενη ένωση δεν μπορεί να αναμειγνύεται, ενώ ο νόμος απαγορεύει ακόμη και την οικειοθελή εκχώρηση, τυχον δε καταστατικές ρήτρες που άπτονται αυτών των θεμάτων είναι απολύτως άκυρες. Αντιστρόφως, η υπερκείμενη ένωση δεν ευθύνεται για τυχόν πράξεις ή παραλείψεις που απορρέουν από την άσκηση εκ μέρους των πρωτοβαθμίων ενώσεων των διοικητικής ή οικονομικής φύσεως εξουσιών των, των πρωτοβαθμίων ευθυνομένων αποκλειστικώς γι' αυτές.

Σε κάθε χώρα υπάρχουν σήμερα αρκετές υπερκείμενες των Στοών τεκτονικές «ενώσεις», ονομαζόμενες «Μεγάλες Στοές» (αγγλικός όρος, Grand Lodges), ή «Μεγάλες Ανατολές» (γαλλικός όρος, Grands Orients). Ανεξαρ-

τήτως του τίτλου, άπασες είναι ομοσπονδίες (federations, fédérations)[673] Συμβολικών Στοών.

Η δυνατότητα συγκρότησης υπερκείμενης (δευτεροβάθμιας κλπ) ένωσης προσώπων της ΑΚ 107 (όπως άλλωστε και υπερκείμενου σωματείου), δεν προβλέπεται από τον ΑΚ, αλλά απορρέει ευθέως από το αρ. 12 Σ, που δεν περιορίζεται στο επιτρεπτό συγκρότησης μόνο πρωτοβάθμιων ενώσεων ή σωματείων. Η εξειδίκευση της 12 Σ βρίσκεται στο αρ. 43 του πρώτου Ελληνικού (θεμελιακού) σωματειακού μας νόμου 281/1914. Κατ' ομόφωνη άποψη της επιστήμης, απόκειται στο καταστατικό να επιτρέψει της δημιουργία ομοσπονδίας, δηλαδή σωματειακού μορφώματος με μέλη μη φυσικά πρόσωπα[674].

Με το αρ. 12 ΕισΝΑΚ (Α.Ν. 2783/1941), *«καταργούνται με την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα τα άρθρα 1 έως 11, 24 έως 28, 31, 34 έως 38 του νόμου 281 της 21/25 Ιουνίου 1914 "περί σωματείων", καθώς και οι νόμοι που τροποποίησαν τις διατάξεις αυτές. Κατά τα λοιπά* ***εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του,*** *καθώς και οι ειδικοί νόμοι και οι διατάξεις για κάθε είδους επαγγελματικά και αλληλοβοηθητικά σωματεία, καθώς επίσης και οι νόμοι ή οι διατάξεις για ειδικά νομικά πρόσωπα και ιδίως συνεταιρισμούς και επιμελητήρια. Επίσης εξακολουθεί να ισχύει ο αναγκ. νόμος 2189 του 1940 "περί σωματείων, των ειδικώς αναγνωρισμένων ως φιλανθρωπικών κλπ"».*

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, το αρ. 43 του Ν. 281/1914 «περί σωματείων» συνεχίζει να ισχύει και το περιεχόμενό του, μετά τις τροποποιήσεις που επήλθαν με το αρ 5§1 Ν.Δ. 4361/1964 και την ερμηνευτική διάταξη του αρ. 4§7 Ν. 4504/1966, έχει σήμερα ως ακολούθως:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

Ειδικαί διατάξεις

(§1)- ***Δύο ή πλείονα σωματεία επαγγελματικά, ή άλλων σκοπών, δύνανται να ενώνωνται εις σύνδεσμον ή ένωσιν διά την επιδίωξιν των κοινών αυτών συμφερόντων,*** *διατηρούντα την οικονομικήν και διοικητικήν αυτονομίαν των.*

---

673 Από το σπένδω/σπονδή και fides/foedus, συνδεόμενες με το θείο στο θρησκειολογικό λεκτικό Ελλήνων και Λατίνων. Η σύναψη της συμφωνίας επιβεβαιωνόταν με ένα συγκεκριμένο τελετουργικό, απότοκο του οποίου αποτελούν οι τελετές εγκαθίδρυσης νέας Στοάς ή εγκατάστασης νέας διοίκησης.

674 Τριαντόπουλος, NoB 6.279, Kommentar Αρεοπαγιτών 10η έκδ. §25 σημ. 6, Staudinger 9η έκδ. Vorbem, 2ος τίτλος IV, B, 2, σελ. 158 και §54 σημ. 1 σελ. 261, Enneccerus-Nipperdey ΓενΑρχ 14η έκδ. §112 I, σημ. 2, II, σελ. 442, Erman - Handkommentar 1952 §38 σημ. 2, Trouillot-Chapsal - Unions d'Associations, σελ. 125 επ.

(§2)- Αι τοιαύται ενώσεις δύνανται ν'αναγνωρίζωνται, κατά τους όρους του νόμου τούτου, υποχρεούμενοι να δηλώνουν αρμοδίως τα ονόματα των αποτελούντων την διοίκησιν των σωματείων, τα οποία συγκροτούν αυτάς.

(§3)- Εις τας Γενικάς Συνελεύσεις (Συνέδρια κλπ.) τοιούτων Ενώσεων παντός βαθμού (Εργατικών Κέντρων, Ομοσπονδιών, Συνομοσπονδιών), έκαστον Σωματείον ή Ενωσις τούτων εκπροσωπείται και διαθέτει αριθμόν ψήφων ανάλογον προς τον αριθμόν των ψηφισάντων εκ των εκπληρωσάντων τας υποχρεώσεις των μελών αυτών. Η αναλογία αύτη αριθμού ψήφων οριζομένη υπό του Καταστατικού εκάστης των Ενώσεων, δέον να είναι του αυτού μέτρου δι'άπαντα τα εις εκάστην Ένωσιν ανήκοντα Σωματεία, και καθ'όλον τον αριθμόν των ψηφισάντων μελών, εν περιπτώσει δε κλάσματος, εφ'όσον τούτο υπερβαίνει το ήμισυ του αποτελούντος το μέτρον αριθμού θα λογίζεται πλήρης ο αριθμός αυτού[675].

(§4)- Εν πάση περιπτώσει, αι ψήφοι εκάστου Σωματείου ή Ενώσεως τούτων εν τω συνόλω των δεν δύνανται να αποτελέσουν δύναμιν υπερβαίνουσαν το 1/10 του όλου αριθμού των ψήφων.

*(§5)- **Αι ανεγνωρισμέναι ενώσεις έχουν τα αυτά δικαιώματα και τας αυτάς υποχρεώσεις, με τα απλά σωματεία** κατά τας διατάξεις του νόμου τούτου».*

Ως «απλά σωματεία» ο νόμος 281/1914 -σαφέστερος του αρ. 107 ΑΚ[676]- εννοεί τις μη κερδοσκοπικές ενώσεις προσώπων του σημερινού, τα οποία σε άλλα σημεία (αρ. 41, 45) αποκαλεί και «μη αναγνωρισμένα σωματεία», όροι ταυτόσημοι[677]. Ο νόμος επιτρέπει σαφώς, τη συγκρότηση δευτεροβάθμιων

675 Το εδ. β΄ της §3 είναι επεξηγηματικό. Προστέθηκε με το αρ. 5 παράγρ. 1 του Ν.Δ. 4361/64. Αν και το Ν.Δ. 4361/1964 καταργήθηκε διά του άρθρου 41 παρ.1, εδ. ε΄ του Ν. 330/1976 (Α 129), πλην του άρθρου 6, το οποίον καταργείται από της δημοσιεύσεως του κατά το άρθρον 39 παρ.2 του Ν. 330/76 Προεδρικού Διατάγματος, στην πραγματικότητα από το όλο πνεύμα του άρθρου 43 που είναι δημοσίας τάξεως προκύπτει ότι συνέχισε να ισχύει. Άλλωστε το άρθρο 32 παρ. 1 του Ν. 1264/1982 (Α 79) ορίζει ότι με την επιφύλαξη της παρ. 2 εδαφ. β΄ του άρθρου 1 αυτού, καταργείται ο Ν. 330/1976 και συνεπώς επανερχόμενα στην ισχύ του Ν.Δ. 4361/64.

676 Η Συντακτική Επιτροπή του ΑΚ ελάχιστα ασχολήθηκε με τις ενώσεις προσώπων. Μία μνεία αυτών γίνεται μόνο στη σελ. 19 του σχεδίου διαγράμματος γενικών αρχών υπό Γ. Μαριδάκη.

677 Διευκρινίζει η εισηγητική έκθεση του Ν. 281 (σε Θέμις 1914.624): *«Δια του όρου "σωματεία", ον προεκρίναμεν, ως ήδη εν χρήσει ευρισκόμενον, νοούμεν τας αστικάς ενώσεις πλειόνων φυσικών προσώπων, αίτινες δεν αφορώσιν την κερδοσκοπίαν, αλλ'επιδιώκουσι δια της συλλογικής δυνάμεως κοινωνικούς εν γένει σκοπούς, πολιτικούς, φιλανθρωπικούς, πνευματικούς, επαγγελματικούς, αλληλοβοηθητικούς κλπ (...). **Δύο κατηγορίαι σωματείων θα υπάρχωσι,** μετά τας διατάξεις του νομοσχεδίου: τα σωματεία, άτινα νομίμως συνεστάθησαν και απέκτησαν νομική προσωπικότητα και άτινα απεκαλέσαμεν "ανεγνωρισμένα", και τα μη ανεγνωρισμένα (...)».* Για το άρθρο 43 βλ. και ΠΠρΑθ 2884/2019.

ενώσεων (και τριτοβάθμιων κ.ο.κ.: «παντός βαθμού», όπως συνομοσπονδίες) χωρίς να εξετάζει την ύπαρξη ή όχι νομικής προσωπικότητος, **που δεν είναι προϋπόθεση**[678] για τη συγκρότηση υπερκείμενης ένωσης. Το κριτήριο είναι η ένωση να ιδρύεται και να συγκροτείται από ενώσεις (Στοές) και όχι απο φυσικά πρόσωπα, υπό τον πρόσθετο όρο οι ενώσεις αυτές να μην είναι κερδοσκοπικές.

Η διάταξη είναι δημοσίας τάξεως στο σύνολό της τόσο για τα αναγνωρισμενα σωματεία όσο και για τις απλές ενώσεις της ΑΚ 107 (ΕφΑθ 1628/1958 ΝοΒ 6.1149, Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων 1984, σελ. 417, Σβώλος, Το δικαίωμα του Συνεταιρίζεσθαι, 1915, σελ. 157, Σεραφείμ, ΣυνδΣωμΔ §40 VII, 12η έκδ. 2018 σελ. 75). Εφαρμογή των ανωτέρω βρίσκεται στο αρ. 4 ΚΧ ΜΣΤΕ που ορίζει ότι *«Ο Συμβολικός Ελευθεροτεκτονισμός αποτελείται εξ ανδρών κτησαμένων κανονικώς την ιδιότητα του Τέκτονος, ηνωμένων εις **Στοάς, αίτινες εν των συνόλω των αποτελούν την Μεγάλην Στοάν** (...)»,* επαναλαμβανόμενη το αρ. 6: *«Την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος απαρτίζουν αι υπό την Αιγίδα Αυτής κανονικώς λειτουργούσαι Στοαί, εκάστη υπό διακριτικόν όνομα και ορισμένον αύξοντα αριθμόν (...)»* ενώ προκύπτει και από το αρ. 7: *«Η Γενική Συνέλευσις [της Μεγάλης Στοάς] αποτελούμενη εκ των δυνάμει του παρόντος αυτοδικαίως μετεχόντων αυτής και εξ Αντιπροσώπων των εν ενεργεία Συμβολικών Στοών (...)»*.

Κατά το πνεύμα των τεκτονικών οροθεσίων, Μεγάλη Στοά είναι συνώνυμο της Γενικής Συνέλευσης των Αντιπροσώπων των Στοών-μελών[679].

Παν ό,τι ισχύει στη νομοθεσία περί πρωτοβαθμίων ενώσεων ισχύει και για τις υπερκείμενες.

Η διάλυση της υπερκείμενης, εκούσια ή δια δικαστικής αποφάσεως, δεν επιφέρει τη διάλυση των ενώσεων-Στοών που την απαρτίζουν[680].

Όπως οι Στοές συγκροτούν Μεγάλες Στοές, έτσι και οι Μεγάλες Στοές συγκροτούν συνομοσπονδίες Μεγάλων Στοών. Παράδειγμα υπάρχει στη Γερμανία, όπου το 1958 πέντε Μεγάλες (Γερμανικές) Μεγάλες Στοές ίδρυσαν την συνομοσπονδία με την επωνυμία «Ηνωμένες Μεγάλες Στοές της Γερμανίας»[681]. Διεθνή τεκτονική συνομοσπονδία αποτελεί από το 2000 η

---

678 Αρ. 1 Ν. 281/1914: «**Σωματεία, υπό την έννοιαν του νόμου τούτου, λογίζονται σύλλογοι ή ενώσεις** επτά τουλάχιστον φυσικών προσώπων (...)». *Η ένωσις δύναται να περιλάβη και μη αναγνωρισμένα σωματεία,* αναφέρουν οι Σβώλος-Βλάχος, Το Σύνταγμα της Ελλάδος, Μέρος Ι, 1955, σελ. 280. Η ΜΕφΑθ 4933/2018 και εν συνεχεία η 521/2019 υιοθέτησαν επακριβώς τον ισχυρισμό μας.

679 16ο οροθέσιο Grant.

680 §23 και Σβώλος-Βλάχος, Το Σύνταγμα της Ελλάδος, Μέρος Ι, 1955, σελ. 280.

681 Vereinigte Großlogen von Deutschland (VGLvD). Υπάρχει στην Ευρώπη η συνομο-

Confédération des grandes loges unies d'Europe (GLUDE). Στην Ελλάδα παράδειγμα συνομοσπονδίας έχουμε στο σύστημα του ιπποτικού τεκτονισμού, το Μεγάλο Στρατόπεδο των Ιπποτών του Ναού Ελλάδος (§43).

§24.1. Ο τρόπος ίδρυσης Μεγάλης Στοάς. Η ιδιότητα του ιδρυτικού μέλους. Το ιδρυτικό καταστατικό

Μία Μεγάλη Στοά ιδρύεται από δύο τουλάχιστον Στοές[682] (§1 αρ. 43 Ν. 281/1914, Σεραφείμ ΣυνδΣωμΔ §92 σε 12η έκδ. 2018, Χριστακάκου σε Ρούσση (επιμ.), Δίκαιο νομικών προσώπων, 2010, σελ. 407, Καρακατσάνης σε ΕρμΑΚ υπό αρ. 78 §56). Παλαιότερα ο κανόνας ήταν τρεις[683] κατ' ελάχιστον (πρβλ. αρ. αρ. 1 Ι ΚΧ ΜΣΤΕ[684]), πλέον όμως αρκούν δύο. Αντίστοι-

σπονδία Σκωτικών Μεγάλων Στοών (Confédération des grandes loges unies d'Europe, GLUDE), με 23 Μεγάλες Στοές Μέλη, ιδρυθείσα το 2000 και έδρα στο Παρίσι κλπ. Στις ΗΠΑ οι Μεγάλες Στοές δεν ίδρυσαν συνομοσπονδία, αν και συζητήθηκε η ίδρυση της «General Grand Lodge of the United States», διότι οι Μεγάλες Στοές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ένας τέτοιος οργανισμός θα είναι περισσότερο βλαπτικός παρά επωφελής (Look, Masonic Trials, op. cit., σελ. 118).

682 Ο διαχρονικός κανόνας του Ρωμαϊκού Δικαίου «tres facere collegium» (τρεις σύστημα ποιούσιν - Βασ. 2.2.82, Regelsberger-Μαριδάκη, Αι γενικαί αρχαί του δικαίου των πανδεκτών, Ι, σελ. 367), θεωρείται ξεπερασμένος ακόμη και στο σωματειακό δίκαιο, καθόσον δεν υφίσταται λόγος όπως δύο κατ'ελάχιστον να μη μπορούν να συγκροτούν νομικό πρόσωπο ή οντότητα. Στο εμπορικό δίκαιο όπως γνωρίζουμε επιτρέπεται η σύσταση μονοπρόσωπου νομικού προσώπου. 'Ιδρυση μονοπρόσωπης Μεγάλης Στοάς δεν νοείται, διότι ο σκοπός συγκροτήσεώς της είναι η συνένωση δυνάμεων πλειόνων οντοτήτων για την επίτευξη μεγαλύτερου και καλύτερου στόχου. Σήμερα, επιτρέπεται σε δύο ή περισσότερα σωματεία να συγκροτούν δευτεροβάθμιο σωματείο (ομοσπονδία) και δεν απαιτείται να είναι τρία. Αυτό προβλέπεται ρητά σε διάφορα αλλοδαπά δίκαια (βλ. §14.1.5). Βλ. τη δημοσίας τάξεως διάταξη του αρ. 43 του Ν. 281/1914 όπως ισχύει. Συνεπώς δεν υπάρχει λόγος να μην επιτρέπεται σε δύο ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα να συγκροτούν (απλό) σωματείο, πολλώ δε μάλλον δύο πρωτοβάθμια (Στοές) να ιδρύουν υπερκείμενο, ήτοι Μεγάλη Στοά. Στην περίπτωση κατά την οποία το σύστημα έχει και περιφερειακές Μεγάλες Στοές, τότε η Μεγάλη Στοά είναι τριτοβάθμια ένωση με μέλη αποκλειστικά τις περιφερειακές Μεγάλες Στοές και όχι τις Στοές. Σε αυτό το σύστημα, στις ΓΣ της Μεγάλης Στοάς ψηφίζουν οι Αντιπρόσωποι των περιφερειακών Μεγάλων Στοών.

683 Η ρωμαϊκή αρχή «tres facere collegium» διατηρήθηκε σε κάποιες αριθμήσεις landmarks, όπως αυτής της Βορείου Καρολίνας (αρ. 1 του πορίσματος της Μεγάλης Στοάς της Β. Καρολίνας του 1924). Τον κανόνα ότι μία Μεγάλη Στοά ιδρύεται αποκλειστικά από Στοές και μάλιστα κατ'ελάχιστον από τρεις στον αριθμό έχει δεχθεί και Δικαστήριο του Colorado (1925, 76 Colo. 469, 232 Pac. 664) και αυτό της Louisiana (Bayliss v. Grand Lodge of the State of Louisiana (1912), 131 La. 579, 59 So. 996), το οποίο αναφέρεται στα πρακτικά της Μεγάλης Στοάς της Louisiana του 1885 που αναφέρουν ομοίως ότι 3 Στοές ιδρύουν Μεγάλη Στοά.

684 Αντιγραφή του αρ. 1 των 4/9/1929 ψηφισθέντων ως οροσήμων από την Ηνωμένη Μεγά-

χα, εάν οι Στοές διαλυθούν ή αποχωρήσουν κατά τρόπο που οι παραμένουσες Στοές μείνουν λιγότερες από δύο (δηλ. μείνει μόνο μία), επέρχεται αυτοδικαίως η διάλυση της Μεγάλης Στοάς.

Οι Στοές που ιδρύουν τη Μεγάλη Στοά πρέπει να είναι «Συμβολικές», δηλαδή να έχουν ως σκοπό την ενασχόληση με το συμβολικό τεκτονισμό των τριών βαθμών, μαθητή, εταίρου και διδασκάλου. «Στοές» που λειτουργούν άλλους βαθμούς ιδρύουν άλλα ομοσπονδιακά τεκτονικά συστήματα αλλά όχι Μεγάλες Στοές. Αντίστοιχα η Μεγάλη Στοά δεν μπορεί να έχει ως μέλη άλλα τεκτονικά εργαστήρια πλην των Συμβολικών Στοών.

Μεγάλη Στοά δεν γίνεται να ιδρυθεί και δεν ιδρύεται από 1) φυσικά πρόσωπα[685], 2) Αντιπρόσωπους των Στοών[686], 3) άλλη Μεγάλη Στοά (υπερκείμενη - δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια)[687], 4) ίδρυμα, 5) εταιρεία, 6) συνεταιρισμό. Τα φυσικά πρόσωπα δεν γίνεται σε καμία περίπτωση να γίνουν μέλη Μεγάλης Στοάς (ούτε κατ' επέκταση μέλη συνομοσπονδίας Μεγάλων Στοών). Περαιτέρω και εκ του περισσού αναφέρουμε ότι φυσικά πρόσωπα δεν μπορούν να είναι μέλη αυτής *παράλληλα* με τις Στοές, καθόσον μόνο σε Στοά μπορούν να είναι υποχρεωτικά μέλη: στις υπερκείμενες ενώσεις, οι οποίες έχουν αναγκαστικά ως μέλη υποκείμενες ενώσεις, η συνύπαρξη ή η συμμετοχή και φυσικών προσώπων θα δημιουργούσε πλασματικές πλειοψηφίες και νόθευε κάθε ψηφοφορία στις ΓΣ αφού τα φυσικά πρόσωπα είναι ήδη μέλη των πρωτοβαθμίων. Με άλλα λόγια, δεν νοείται Μεγάλη Στοά με «ανάμεικτα» μέλη φυσικά πρόσωπα και νομικές οντότητες-Στοές, άλλως παραβιάζεται η ΑΚ 78 και η ίδια η έννοια της ομοσπονδίας. Αντίστοιχα στις συνομοσπονδίες μέλη είναι μόνο οι ομοσπονδίες και όχι οι Στοές οι οποίες απαρτίζουν τις ομοσπονδίες (βλ. Σεραφείμ, ΣυνδΣωμΔ §92 α σε 12η έκδ 2018).

λη Στοά της Αγγλίας: *«Κανονικότης προελεύσεως: ήτοι, ότι κάθε Μεγάλη Στοά θα έχει κανονικώς ιδρυθεί από άλλη Μεγάλη Στοά προσηκόντως αναγνωρισμένη, ή από τρεις Στοές ή περισσότερες κανονικώς συσταθείσες»*. Το άρθρο αυτό ως προς το σκέλος όπου αναφέρει *«από άλλη Μεγάλη Στοά»* δεν έχει καμία νομική υπόσταση στην Ελληνική έννομη τάξη. Τούτο διότι δεν υπάρχουν μονοπρόσωπες ομοσπονδίες σωματειακής υφής, ενώ εάν δύο ή περισσότερες ομοσπονδίες ιδρύσουν νέο μόρφωμα, αυτό θα είναι συνομοσπονδία και θα έχει ως μέλη τις ιδρύτριες ομοσπονδίες.

685 Σύμφωνος, στο αγγλοσαξωνικό δίκαιο, και ο Chase (Digest of Masonic Law, 1864, σελ. 16: "at least three lodges, in active existence, consent to the formation of a Grand Lodge, meeting in convention as Lodges, not as individuals"). Φυσικά πρόσωπα ιδρύουν πρωτοβάθμιες ενώσεις ή σωματεία δηλ. Στοές.

686 Απαιτείται απόφαση ΓΣ των Στοών προς ίδρυση ομοσπονδίας (ΑΚ 93).

687 Η σχετική αναφορά αυτού του τρόπου ίδρυσης που αναφέρεται στο καταστατικό της UGLE και κατ' αντιγραφή και στης ΜΣΤΕ είναι απολύτως άκυρη.

Ανάμεσα στις ιδρυτικές Στοές μπορούν να συγκαταλέγονται ταυτόχρονα μη έχουσες και έχουσες νομική προσωπικότητα. Είναι αδιάφορο εάν στην υπερκείμενη ένωση συμμετέχουν ταυτόχρονα πρωτοβάθμιες ενώσεις χωρίς δημοσιευμένο καταστατικό και ενώσεις με δημοσιευμένο καταστατικό ή και πρωτοβάθμια σωματεία του ΑΚ, καθόσον οι περί ενώσεως διατάξεις του Ν.281/1914 δεν διακρίνουν μεταξύ αναγνωρισμένων και μη σωματείων (Σβώλος-Βλάχος, Τό σύνταγμα της Ελλάδος, μέρος Ι, ατομικά δικαιώματα, τόμ. Β΄, 1955, σελ. 280 §63). Αντίστοιχα Στοά που αιτείται να προσχωρήσει σε ομοσπονδία, η τύχη της αιτήσεώς της δεν μπορεί να εξαρτηθεί από το εάν έχει ή δεν έχει νομική προσωπικότητα.

Κάθε Μεγάλη Στοά μπορεί να δέχεται ως μέλος κάθε Συμβολική Στοά αδιαφόρως του τόπου της έδρας της τελευταίας. Έτσι δεν είναι παράνομο να έχει ως μέλη Στοές του εξωτερικού. Αντίστροφα, ημεδαπή Στοά μπορεί να γίνει μέλος αλλοδαπής ομοσπονδίας. Δεν υπάρχει από το νόμο γεωγραφική αποκλειστικότητα σωματειακών οργανώσεων, τυχόν δε περιοριστική ρήτρα σε καταστατικό Μεγάλης Στοάς είναι άνευ εννόμων συνεπειών, αφού η ρήτρα δεν μπορεί να δεσμεύει τρίτους, δηλ. άλλες Μεγάλες Στοές ή μεμονωμένες Στοές.

Το ιδρυτικό καταστατικό μεταξύ άλλων πρέπει να καθορίζει το μέτρο αναλογικής εκπροσώπησης των Αντιπροσώπων των Στοών-μελών, αλλιώς η Μεγάλη Στοά διαλύεται αυτοδικαίως, καθόσον δεν θα μπορέσει ποτέ να λάβει νόμιμες αποφάσεις[688].

Οι ιδρυτικές Στοές είναι τα ιδρυτικά μέλη. Όλες οι επόμενες προσχωρούν σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού για την είσοδο νέων μελών δυνάμει απόφασης του αρμοδίου οργάνου, που αν δεν προβλέπεται είναι η ΓΣ κατ' ΑΚ 93.

Το ιδρυτικό καταστατικό δεσμεύει τις μεταγενεστέρως προσχωρούσες Στοές. Γι'αυτό ισχύουν όσα αναλύσαμε στις §§ 15 επ. με τις ιδιομορφίες της ομοσπονδιακής φύσης. Σε περίπτωση κατά την οποία το καταστατικό τροποποιηθεί κατά τρόπο μή σύννομο, συνεχίζει να εφαρμόζεται η νόμιμη ρήτρα προ της τροποποιήσεως. Αυτή είναι λ.χ. η περίπτωση της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος αναφορικά με τον αριθμό των Αντιπροσώπων στις ΓΣ, ο οποίος προβλέπεται σταθερός ανά Στοά στο εν ισχύ καταστατικό (μή σύν-

688 Τούτο διότι το μέτρο επιβάλλεται με διάταξη δημοσίας τάξεως ο οποίος προσιδιάζει απόλυτα και στις Στοές-Μεγάλες Στοές. Εάν δεν προβλέφθηκε εξαρχής, δεν μπορεί να προστεθεί μεταγενέστερα, αφού κάτι τέτοιο απαιτεί τροποποίηση του καταστατικού, που δεν μπορεί να γίνει, διότι δεν μπορεί να ληφθεί έγκυρη απόφαση από τη ΓΣ περί τροποποιήσεως, αφού κάθε απόφαση είναι απολύτως άκυρη. Αντίθετα, αλλά εσφαλμένα, ΜΕφΑθ 4933/2018.

νομο)[689], όταν το από έτους 1867 ιδρυτικό καταστατικό όπως και αυτό του 1884 προέβλεπαν μέτρο αναλογικής εκπροσώπησης (σύννομο)[690].

§24.2. Οι οιονεί προσχωρήσεις Στοών. Έγκριση προσχώρησης. Η ιδιότητα του μέλους

Αναπτύξαμε στην §20 τη διαδικασία αίτησης προσχώρησης Στοάς σε ομοσπονδία και προς αποφυγή επαναλήψεων παραπέμπουμε εκεί. Βασικός κανόνας είναι ότι οι Στοές που ιδρύουν μία Μεγάλη Στοά δεν απεμπολούν την αυτονομία τους ούτε de facto, ούτε με απόφασή τους, ούτε δια μακροχρονίου αδρανείας ασκήσεως των κυριαρχικών τους δικαιωμάτων, ούτε βέβαια από το χρόνο ιδρύσεως της υπερκείμενης καθίστανται υποκαταστήματα ή παραρτήματα ή τοπικά τμήματα της ομοσπονδίας. Ο κανόνας πέραν του ότι είναι κανών του Ελληνικού δικαίου, είναι και τεκτονικός και ισχύει σε όλες τις χώρες, αρχής γενομένης της Αγγλίας το 1717[691].

Όπως οι ιδρυτικές ομοσπονδίας Στοές είναι ενώσεις φυσικών προσώπων, έτσι είναι και αυτές που ιδρύονται μετά την ίδρυση της Μεγάλης Στοάς (ad hoc ΜΠρΑθ 2271/2018 αδημ.). Δεν νοείται Μεγάλη Στοά που ιδρύθηκε από Στοές να ιδρύει εν συνεχεία τις υπόλοιπες, δηλ. δεν νοείται να έχει ιδρυθεί ως ομοσπονδία και να ιδρύει εν συνεχεία υποκαταστήματα. Όλες οι Στοές ιδρύονται με βούληση φυσικών προσώπων και είναι, αδιαφόρως του έτους ιδρύσεώς τους, ενώσεις προσώπων της ΑΚ 107 (πλην αυτών που ιδρύθηκαν

---

689 Τρεις Αντιπρόσωποι ανά Στοά, αρ. 20 ΚΧ ΜΣΤΕ 2000.

690 'Ενας Αντιπρόσωπος ανά τριάντα τρία (33) μέλη δυναμικού Στοάς, αρ. 23 του ιδρυτικού καταστατικού (σωζόμενο στην Αγγλική γλώσσα στο έγγραφο «Grand Lodge and Supreme Council of Greece - Official Report of the Proceedings relative to the foundation of the Grand Lodge of Greece and election of its Grand Master. Constitutions of the Grand Lodge of Greece 1872. Official report of the Proceedings relative to the establishement in Greece of the Supreme Council of the 33rd by the Prince Rhodocanakis. Athens, Freemason's Hall, London, 1872». Επίσης το ίδιο αρ. 23 στην τροποποίηση του 1884 τροποποίησε το μέτρο προς το δημοκρατικότερο, θέτονας τον κανόνα ενός Αντιπροσώπου ανά είκοσι ένα (21) μέλη (Σύνταγμα της Μ.·.Α.·.Τ.·.ΕΛΛ.·., 1884, στην ελληνική, αρ. 23 σελ. 24).

691 *«Το Φεβρουάριο του 1717 έλαβε χώρα αυτό το γεγονός που αφορά ειδικά στην ίδρυση μίας Μεγάλης Στοάς. Διότι* ***δεν αποφασίστηκε η συγχώνευση των τεσσάρων Στοών σε μία, αλλά η δημιουργία ενός ομοσπονδιακού οργανισμού που έλαβε την ονομασία Μεγάλη Στοά»*** (Καθηγ. Ferrer-Benimeli J-A. - Los Archivos Secretos Vaticanos y la Masoneria, motivos politicos de una condena pontificia, 1976 και σε γαλλ. μετάφρ. Les Archives secrètes du Vatican et de la Franc-Maçonnerie. Histoire d'une condamnation, 1989, σελ. 35. Το αυτό αναφέρει και ο Brodsky M. σε CVDH 52(2003).143 παραπέμποντας στον Bord G.).

πριν το Ν. 281/1914, οι οποίες είναι γνήσια σωματεία, κάτι που δεν επηρρεάζει τη δομή της ομοσπονδίας).

Το αρμόδιο όργανο για την αποδοχής αίτησης εγγραφής το προσδιορίζει το καταστατικό ενώ είθισται να είναι το ΔΣ, με ή χωρίς ανάγκη επικύρωσης της απόφαση από την πρώτη ΓΣ που ακολουθεί. Κατ' άλλη άποψη, απαιτείται απόφαση ΓΣ αυτής και όχι ΔΣ καθόσον παρά τη λεκτική διατύπωση της §2 της ΑΚ 93, λόγω της σοβαρότητας που αποδίδεται στα αναφερόμενα στο άρθρο αυτό θέματα, δεν μπορεί να ανατεθεί από το καταστατικό σε άλλο όργανο πλην της ΓΣ (ΕφΑθ 7895/1991 ΕλΔ 1994.119). Σύμφωνα με την άποψη αυτή, τυχόν αποδοχή νέων Στοών-μελών με απόφαση ΔΣ οδηγεί σε ανεπίτρεπτη αλλοίωση εκλογικών αποτελεσμάτων, εάν γίνεται λίγο πριν από αρχαιρεσιακή ΓΣ.

Η Στοά που καθίσταται μέλος υφισταμένης (ήδη ιδρυθείσας) ομοσπονδίας *δεν είναι ούτε καθίσταται* υποκατάστημα ή παράρτημα ή τοπικό τμήμα ή εσωτερικό σχήμα της ομοσπονδίας. Η Στοά δεν έχει ούτε μπορεί να έχει τα χαρακτηριστικά υποκαταστήματος, παραρτήματος ή τοπικού τμήματος. Οι όροι και οι δομές αυτές αφορούν πρωτοβάθμια σωματεία και όχι ομοσπονδίες. **Ας δούμε τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των τοπικών τμημάτων/παραρτημάτων:**

- Για να ιδρυθεί υποκατάστημα ή παράρτημα, πρέπει τέτοια δυνατότητα να προβλέπεται ρητά στο καταστατικό ενός Σωματείου (Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, 1984, σελ. 537).
- Το τοπικό τμήμα δεν έχει την ικανότητα να ενάγει και να ενάγεται μόνο του (Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, 1984, σελ. 536).
- Το τοπικό τμήμα δεν έχει καταστατικό.
- Τα τοπικά τμήματα έχουν για σφραγίδα τη σφραγίδα του κεντρικού σωματείου.
- Τα τοπικά τμήματα εμφανίζονται προς τα έξω επΌνόματι του γενικού σωματείου και δεν διαθέτουν δική τους επωνυμία.
- Τα τοπικά τμήματα δεν έχουν ίδιον έτος ίδρυσης.
- Τα τοπικά τμήματα δεν έχουν δικό τους ισολογισμό ή απολογισμό[692].
- Η έλλειψη διοίκησης του κεντρικού σωματείου επιφέρει έλλειψη διοίκησης όλων των τοπικών τμημάτων[693].

692 Οι Στοές κάνουν ετησίως δικό τους ισολογισμό και απολογισμό και μάλιστα το ΔΣ τους ελέγχεται από εξελεγκτική επιτροπή που ψηφίζεται και απαρτίζεται από μέλη της συγκεκριμένης Στοάς.

693 Ενώ κάθε Στοά έχει τη δική της διοίκηση, που λειτουργεί αδιαφόρως εάν η Μεγάλη Στοά έχει διοίκηση ή έλλειψη διοίκησης. Αντίστροφα η έλλειψη διοίκησης σε Στοά δεν ασκεί καμία επιρροή σε αυτή της Μεγάλης Στοάς.

– Η διάλυση του κεντρικού σωματείου επιφέρει τη διάλυση του τοπικού τμήματος[694].
– Τα μέλη ενός τοπικού τμήματος ενός σωματείου αποτελούν μαζί με τα μέλη του κεντρικού σωματείου τη Γενική Συνέλευση του σωματείου.
– Δεν νοούνται αιρετοί Αντιπρόσωποι τοπικών τμημάτων, ούτε Γενική Συνέλευση «αντιπροσώπων», σε πρωτοβάθμιο (το κεντρικό) σωματείο, στην οποία δεν θα είχαν δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου όλα τα μέλη, δηλαδή και των τοπικών τμημάτων και του κεντρικού σωματείου, καθόσον αυτό είναι αντίθετο στο νόμο[695], που απαιτεί *συν-έλευση* των μελών (ΑΚ 93) και λήψη απόφασης με την ψήφο των μελών που είναι *παρόντα* (ΑΚ 97). Ο Σεραφείμ (ΣυνδΣωμΔ 12η έκδ 2018 υπό§92) αναφέρει ότι η καταστατική δόμηση «υποσυνελεύσεων», δια συγκροτήσεως πλειόνων αντιπροσωπευτικών/ενδιάμεσων συνελεύσεων είναι επιτρεπτή, όχι όμως για θέματα μείζονος σημασίας, όπως αυτά που ιδίως αναφέρονται στην ΑΚ 93 όπως οι αρχαιρεσίες («η συνέλευση (...) ιδίως εκλέγει τα πρόσωπα της διοίκησης (...)»[696].
– Η έννοια του τοπικού τμήματος είναι επίσης ασυμβίβαστη με τη δυνατότητα να λειτουργούν πλείονες Στοές στον ίδιο τόπο[697].

Επομένως, σε καμία περίπτωση οι πρωτοβάθμιες ενώσεις-Στοές δεν έχουν τη φύση ή τα χαρακτηριστικά τοπικού παραρτήματος ούτε βέβαια οι Μεγάλες Στοές είναι «κεντρικά σωματεία» (ΕφΑθ 7895/1991 ΕλΔ 1994.119, 121). Περαιτέρω δεν είναι εφικτή η προσαρμογή/αναλογική εφαρμογή των ως άνω στις Μεγάλες Στοές, διότι δεν υπάρχει ούτε νόμος περί παραρτημάτων για να εφαρμοστεί αναλογικά.

Όλες οι Στοές-μέλη ομοσπονδίας, ιδρυτικές και νέες, έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις[698]. Αναφορικά με τις οικονομικές υποχρεώσεις και το δικαίωμα ψήφου στην ομοσπονδία, ισότητα δικαιωμάτων σημαίνει *αναλογική συνδρομή* με βάση το δυναμικό και -υποχρεωτικά ταυτοχρόνως- *αναλογική εκπροσώπηση* με βάση επίσης το δυναμικό και μάλιστα των ψηφισάντων (βλ. §§ 22.1 και 26.1).

---

694 Μία Στοά δεν διαλύεται παρά μόνο με τη βούληση των μελών της (ΑΚ 93), βλ. §23.

695 Αρ. 89, 93, 99, 100 ΑΚ - ad hoc ΕφΑθ 7895/1991 ΕλΔ 1994.199, 122, ad hoc ΜΠρΑθ 1951/2008.

696 Ήδη κριθέν στον τεκτονισμό με την απόφαση ΜΠΑ 1951/2008.

697 Στην περίπτωση της ΜΣΤΕ, στην Αθήνα λειτουργούν περί τις πενήντα (50) και άνω στοές, οι μισές εξ αυτών στο ίδιο κτίριο, στον Πειραιά δέκα κλπ.

698 Συναφώς ορόσημο 14 Lockwood, ΜΕφΑθ 521/2019 αδημ.

§24.3. Διεθνής περιπτωσιολογία ιδρύσεως Μεγάλων Στοών

Ιστορικά σε κάθε χώρα ιδρύονταν και λειτουργούσαν Στοές, επί πολλά έτη χωρίς να υπάρχουν ομοσπονδίες. Σήμερα σε κάθε χώρα λειτουργεί τουλάχιστον μία.

Παραθέτουμε ενδεικτικές ημερομηνίες ιδρύσεως Μεγάλων Στοών και τον αριθμό των ιδρυτικών μελών τους. Τα ιδρυτικά μέλη είναι πάντοτε Συμβολικές Στοές, προϋφιστάμενες και ήδη λειτουργούσες[699]. Όλες οι Μεγάλες Στοές είναι ομοσπονδίες Στοών, ενώ στην Γερμανία υπάρχει και συνομοσπονδία. Οι Μεγάλες Στοές είναι αυτόνομες και δεν υπάρχει «κεντρική» διοίκηση ούτε διεθνής συνομοσπονδία[700].

– Αγγλία. Η Μεγάλη Στοά του Λονδίνου & Γουεστμίνστερ (ήδη Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Αγγλίας) ιδρύθηκε στις 24/6/1717 από 4 Στοές[701].
– Γαλλία. Η πρώτη Γαλλική ομοσπονδία ιδρύθηκε το 1736 από 4 Στοές[702], υπό την αρχική επωνυμία «Επαρχιακή Μεγάλη Στοάς της Αγγλίας» και από το 1756 μετονομασθείσα σε «Μεγάλη Στοά της Γαλλίας» η οποία και διαλύθηκε το 1799. Η Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας ιδρύθηκε στις

699 Σε όλως σπάνιες περιπτώσεις, όπως στην Πολιτεία της Νέας Υόρκης, η Μεγάλη Στοά προέρχεται από αυτονόμηση ήδη λειτουργούσης επαρχιακής Μεγάλης Στοάς (εν προκειμένω υπό την Αγγλία μέχρι την αυτονόμηση), με απόφαση ωστόσο και πάλι των Στοών.

700 Την ιδέα μαζί με υπόδειγμα συνομοσπονδιακού καταστατικού παρουσιάσε δημοσίως πρώτος ο Rebold (Histoire des trois Grandes Loges, 1864, σελ. 652-662), ισχυριζόμενος ότι την πρωτοβουλία πρέπει να εκκινήσει η Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας απευθυνόμενη στην Ηνωμένη Μεγάλη Στοας της Αγγλίας η οποία και θα διευθύνει το συνέδριο. Με πρωτοβουλία της Μεγάλης Ανατολής της Γαλλίας που ξεκίνησε το 1889, ιδρύθηκε το 1902 *διεθνής συνομοσπονδία Μεγάλων Στοών* (φυσικά η Αγγλία δεν συμμετείχε) η οποία και σταμάτησε τη δραστηριότητά της κατά το 1ο παγκόσμιο πόλεμο. Το 1921 με πρωτοβουλία της Ελβετικής Μεγάλης Στοάς Alpina ιδρύεται με μέλη φιλεύθερες Μεγάλες Στοές (φυσικά η Αγγλία δεν συμμετείχε) η διεθνής συνομοσπονδία Μεγάλων Στοών με την επωνυμία «Association maçonnique internationale» (AMI). Μέλη της ήταν μεταξύ άλλων ήταν οι Μεγάλες Ανατολές της Γαλλίας, Βελγίου, Ολλανδίας, η Alpina καθώς και η Μεγάλη Στοά της Νέας Υόρκης. Μετά το 2ο παγκόσμιο πόλεμο, η Αγγλία επέβαλε στην Alpina να διακόψει τις σχέσεις της με τις φιλελεύθερες Μεγάλες Ανατολές. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα το 1950 η Ελβετική ομοσπονδία να διαλύσει τη συνομοσπονδία (περισσότερα σε Hivert-Messeca Yves - L'Europe sous l'acacia Histoire des Franc-maçonneries européennes du XVIIIe siècle à nos jours, 3 τόμ., 2012-2015-2016). Αυτά τα λίγα ιστορικά στοιχεία για να αναδείξουμε το αναληθές ότι ο τεκτονισμός είναι ομοιογενής και ότι δεν ασχολείται με πολιτική.

701 Εκ της επωνυμίας των ταβερνών που συνεδρίαζαν, «Goose and Gridiron», «Crown», «Apple-Tree», «Rummer-Grapes» (Haunch σε Grand Lodge 1717-1967, 1967, σελ. 48).

702 Rebold E. - Histoire des trois Grandes Loges des franc-maçons en France, 1864, σελ. 44 επ. Το Bulletin officiel du Grand Orient de France, νο. 51 (1965) σελ. 101-102, αναφέρει το έτος 1728 από 3 Στοές.

24/12/1772 δια σχίσματος ανεξακρίβωτου αριθμού Στοών της προϋφισταμένης Μεγάλης Στοάς της Γαλλίας. Η Μεγάλη Στοά της Γαλλίας του Σκωτικού Τύπου ιδρύθηκε το 1894 από 3 Στοές. Η Εθνική Μεγάλη Στοά της Γαλλίας ιδρύθηκε στις 5/11/1913 από 3 Στοές[703].

– Γερμανία. Στη Γερμανία υπήρξαν και υπάρχουν πολλές Μεγάλες Στοές καθώς και τριτοβάθμια (συνομοσπονδία)[704]. Ενδεικτικά, η Εθνική Μεγάλη Στοά της Σαξωνίας ιδρύθηκε το 1741 από 3 Στοές, η Μεγάλη Στοά του Ηλίου στο Bayreuth περί το 1772 από 3 Στοές, η Μεγάλη Στοά Concord at Darmstadt το 1846 από 3 Στοές, ενώ μετά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο οι 174 υφιστάμενες Στοές όλων των Μεγάλων Στοών ενώθηκαν και ίδρυσαν στις 19/6/1949 την Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Γερμανίας. Εκτοτε ιδρύθηκαν και άλλες 4 Μεγάλες Στοές και σήμερα οι 5 Μεγάλες Στοές ίδρυσαν την συνομοσπονδία Μεγάλων Στοών με την επωνυμία Ηνωμένες Μεγάλες Στοές της Γερμανίας (Vereinigte Großlogen von Deutschland)[705].
– Ελβετία. Η Μεγάλη Στοά της Γενεύης ιδρύθηκε στις 24/4/1769 από 9 Στοές. Η Μεγάλη Εθνική Ανατολή στις 22/5/1786 από 8 Στοές. Η Μεγάλη Ελβετική Στοά Alpina ιδρύθηκε από 14 Στοές στις 22/6/1844[706]. Η Μεγάλη Ανατολή της Ελβετίας στις 24/6/1959 από 3 Στοές.
– Ελλάς. Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος ιδρύθηκε στις 7/2/1867 από 8 Στοές (βλ. §30)[707]. Η Εθνική Μεγάλη Στοά της Ελλάδος ιδρύθηκε στις 7/6/1986 από 7 Στοές[708]. Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος του Α.Α.Σ.Τ. ιδρύθηκε το 1988 από 10 Στοές. Η Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος ιδρύθηκε στις 23/3/1992 από 3 Στοές[709].
– ΗΠΑ. Στις ΗΠΑ κάθε πολιτεία έχει τουλάχιστον μία αυτόνομη Μεγάλη Στοά. Περιοριζόμενοι στις παλαιότερες, αυτές ιδρύθηκαν στις κάτωθι πολιτείες ως εξής: Alabama στις 16/6/1821 από 9 Στοές. Arizona στις 25/3/1882 από 3 Στοές. Arkansas στις 21/11/1838 από 4 Στοές. California

703 Robbins σε Bacon - The landmarks of masonry, 1918, σελ. 23.

704 Σύνοψη σε Coil's Masonic Encyclopedia σελ. 277 επ.

705 https://en.wikipedia.org/wiki/Freemasonry_in_Germany#Vereinigte_Gro%C3%9Flogen_von_Deutschland_(VGLvD)

706 Rebold E. - Histoire des trois Grandes Loges, 1864, σελ. 644.

707 Τις «Παίδες Λεωνίδου», «Πανελλήνιον», «Ποσειδωνία», «Σκουφάς», «Κέρκυρα», «Αρχιμήδης», «Ρήγας Φεραίος» και «Πρόοδος» (Κ ΜΣΤΕ 1867 σε Official Report 1872, ΜΠρΑθ 2271/2018).

708 Τις Παλαιών Πατρών Γερμανός, Ακρόπολις, Παρθενών, Μιαούλης, Πίστις, Ομόνοια και Ιωνία (Λιακόπουλος Ευ. - Το Τεκτονικό Σχίσμα, β΄ εκδ. 2009, σελ. 191-193, Κατσάμπας Β., 30 Χρόνια ΕΜΣτΕ, Περιοδικό Διαβήτης τεύχ. 36, Μάιος 2016, σελ. 3 επ. και δη 5).

709 Τις «Ακρόπολις», «Ερέχθειον» και «Αργώ» (Κ ΓΜΑΤΕ 2009 σελ. 3).

στις 19/4/1850 από 3 Στοές. Colorado στις 2/8/1861 από 3 Στοές. Connecticut στις 12/5/1789 από 12 Στοές. Dacota στις 21/7/1875 από 5 Στοές. Delaware στις 6/6/1806 από 4 Στοές. District of Columbia στις 11/12/1810 από 5 Στοές. Florida στις 6/6/1830 από 3 Στοές. Georgia στις 16/12/1786 από 2 Στοές. Idaho στις 17/12/1867 απο 3 Στοές. Illinois την 1/12/1823 από 8 Στοές. Indiana στις 13/1/1818 από 9 Στοές. Iowa στις 8/1/1844 από 4 Στοές. Kansas στις 17/3/1856 από 3 Στοές. Kentucky στις 8/9/1800 από 5 Στοές. Louisiana στις 18/4/1812 από 7 Στοές. Maine στις 24/6/1820 από 24 Στοές. Maryland στις 17/6/1783 από 5 Στοές. Montana στις 26/1/1866 από 3 Στοές. Michigan στις 27/12/1826 από 4 Στοές. Minnesota στις 24/2/1853 από 3 Στοές. Mississippi στις 27/6/1820 από 3 Στοές. Missouri στις 4/5/1821 από 3 Στοές. Nebraska στις 23/9/1857 από 3 Στοές. Nevada στις 17/1/1865 από 3 Στοές. New Hampshire στις 8/7/1789 από 2 Στοές. New Mexico στις 7/8/1877 από 3 Στοές. North Carolina στις 9/12/1787 από 9 Στοές. North Dacota στις 13/6/1889 από 20 Στοές. Ohio στις 4/1/1808 από 6 Στοές. Oklahoma στις 5/10/1874 από 3 Στοές. Oregon στις 15/9/1851 από 3 Στοές. Pennsylvania, 25/9/1786 από 13 στοές. Tennessee στις 2/12/1811 από 7 Στοές. Texas στις 11/5/1838 από 3 Στοές. Utah στις 17/1/1872 από 3 Στοές. Vermont στις 6/8/1794 από 3 Στοές. Virginia, στις 6-13/5/1777 από 5 Στοές. Washington στις 8/12/1858 από 3 Στοές. West Virginia στις 11/5/1865 από 8 Στοές. Wisconsin στις 18/12/1843 από 3 Στοές. Wyoming στις 15/12/1874 από 4 Στοές[710].

– Ιταλία. Η Μεγάλη Ανατολή της Ιταλίας ιδρύθηκε την 1/1/1862 από 20 Στοές[711].
– Ιρλανδία. Η Μεγάλη Στοά της Ιρλανδίας ιδρύθηκε το 1730 από περιφερειακές (επαρχιακές) Μεγάλες Στοές που συγκροτούνταν από Στοές. Ο αριθμός των Στοών και των περιφερειακών Μεγάλων Στοών έχει απωλεσθεί.
– Σκωτία. Είναι η χώρα με τις παλαιότερες Στοές. Στις 15/10/1736, 4 Στοές[712] συγκρότησαν επιτροπή και στις 30/11/1736 εμφανίστηκαν Αντιπρόσωποι από 33 από τις υπάρχουσες Στοές και ίδρυσαν τη Μεγάλη Στοά.

---

710 Για τις ΗΠΑ βλ. σε Coil's Masonic Encyclopedia, λήμμα Grand Lodge.

711 Triaca Ubaldo - (trad. en FR) Abrégé de l'histoire de la franc-maçonnerie italienne, 1948, σελ. 32. Πρόκειται για τη Μεγάλη Στοά υπό την αιγίδα της οποίας λειτούργησαν οι πρώτες Στοές του νέου Ελληνικού Κράτους, πριν αποχωρήσουν και ιδρύσουν λίγο αργότερα τη ΜΣΤΕ.

712 Οι Edinburgh (Mary's Chapel), Canongate Kilwinning, Leith Kilwinning και Kilwinning Scots Arms.

Είναι επίσης αξιοσημείωτο, ότι σε κάποιες από τις παλαιότερες περιπτώσεις, οι Στοές εξέλεξαν πρώτα Μεγάλο Διδάσκαλο[713] πριν ιδρύσουν Μεγάλη Στοά. Για την ακρίβεια, εξέλεξαν ένα πρόσωπο ως γενικό εκπρόσωπο για τις συλλογικές τους εμφανίσεις, με ταυτόχρονη πρόβλεψη ετήσιας ή τριμηνιαίας επικοινωνίας όλων μέσω μίας Γενική Συνέλευσης, σύστημα προσιδιάζον στη δική μας αντίληψη περί «ιδρύσεως ομοσπονδίας». Είναι η περίπτωση της Αγγλίας (εκλογή στις 24/6/1717 από τις 4 Στοές του Anthony Sayer ως Μεγάλου Διδασκάλου) και της Σκωτίας (εκλογή το 1736 του William Sinclair, ο οποίος πριν εκλεγεί ήταν ισόβιος κληρονομικός Μέγας Διδάσκαλος εκ του οίκου Sinclair, προνόμιο από το οποίο παραιτήθηκε πριν εκλεγεί).

§25. Διάφορες νομικές μορφές. Ειδικά η περίπτωση της έλλειψης νομικής προσωπικότητας

§25.1. Υπερκείμενη ένωση με νομική προσωπικότητα

Όπως και στη Στοά (§14), η Μεγάλη Στοά δύναται να αποκτήσει νομική προσωπικότητα με όλα τα προνόμια που παρέχει σε αυτή ο νόμος. Η ιδανικότερη και πιο ολοκληρωμένη μορφή υπερκείμενης ενώσεως είναι αυτή της ομοσπονδίας με νομική προσωπικότητα κατά το σωματειακό πρότυπο. Αυτή αποκτάται κατά τις διατάξεις του νόμου (ΑΚ 79 επ.) και προς αποφυγή επαναλήψεων παραπέμπουμε στην οικεία ερμηνεία. Την αίτηση καταθέτουν κατ' ελάχιστον δύο Στοές (βλ. ανωτέρω) άλλως η διοίκηση της Μεγάλης Στοάς, εφόσον αυτή ήδη υφίσταται, για μετατροπή της σε αναγνωρισμένη ομοσπονδία.

§25.2. Συνέπειες έλλειψης νομικής προσωπικότητας. Έκταση εφαρμογής της σωματειακής νομοθεσίας

Είδαμε ανωτέρω και όπως θα δούμε και κατωτέρω (μεταξύ άλλων §§ 14 επ., 52 επ.), ότι κάθε νομικό μόρφωμα είναι φορέας δικαιωμάτων και υπάρχει ως οντότητα ανεξαρτήτως νομικής προσωπικότητος, πλην ιδιαιτέρων θεμάτων όπως τα δικαιώματα επί της περιουσίας. Έτσι έχει απωλέσει στη σύγχρονη πρακτική εφαρμογή του δικαίου το νόημά της, όσον αφορά τις Στοές (και Μεγάλες Στοές), οι οποίες είτε δεν έχουν είτε αποκτήσουν νομική προσωπικότητα, διέπονται από την ίδια νομοθεσία η οποία εφαρμόζεται σχεδόν

713 Grand Master of Masons και όχι of the Grand Lodge.

καθΌλοκληρία σε αυτές. Εν τέλει η έλλειψη νομικής προσωπικότητος δημιουργεί προβλήματα κυρίως στα ζητήματα ακίνητης περιουσίας, αφού νομική οντότητα που στερείται προσωπικότητος δεν μπορεί να αγοράσει ακίνητο ιδίω ονόματι. Αυτός είναι άλλωστε και ο λόγος για τον οποίο όλα τα τεκτονικά σωματεικά σώματα (Στοές και Μεγάλες Στοές), που πράγματι επιτελούν το τεκτονικό έργο, έχουν ιδρύσει και παράλληλους φορείς (μανδύες) για να αποκτηθεί και να γίνεται η διαχείριση της ακινήτου περιουσίας (βλ. §45 επ.). Αυτή όμως η «λύση» μάλλον περισσότερα προβλήματα δημιουργεί, διότι υπάρχουν πλείονες διοικήσεις διαφορετικών οντοτήτων για τον ίδιο σκοπό, ενώ στην πραγματικότητα ο φορέας είναι ένας και ελλοχεύει πάντα ο κίνδυνος άρσεως της αυτοτέλειας των νομικών προσώπων καθώς και της διαφοροποίησεως των αποφάσεων μεταξύ των διοικήσεων[714].

§25.2.1. Ως προς τα σωματειακά ζητήματα

Στα σωματεικά ζητήματα των (Μεγάλων) Στοών εφαρμόζεται η σωματειακή νομοθεσία όπως εκθέσαμε ανωτέρω, καθόσον αυτή είναι η προσιδιάζουσα εν προκειμένω (βλ. §14.1.6).

§25.2.2. Ως προς τα ζητήματα περιουσιακής φύσεως

Για την τεκτονική κινητή και ακίνητη περιουσία βλ. §50 επ.

§25.2.3. Εφαρμογή κανόνων του δικαίου εταιρειών;

Ήδη αναφέραμε ότι οι τεκτονικές οργανώσεις έχουν όλα τα χαρακτηριστικά σωματείων και συνεπώς δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί εταιρειών, αλλά η φύση της Στοάς «ορίζει διαφορετικά»: εφαρμόζονται οι διατάξεις περί σωματείων (ΕφΑθ 5886/2013 ΕλΔ 2014.1046, ΑΠ 511/2008 ΤΝΠ

714 Επί παραδείγματι, το Τεκτονικό Ίδρυμα είναι ο φορέας της περιουσίας των Στοών και της Μεγάλης Στοάς για την Αθήνα και διαχειρίζεται το κτίριο επί της οδού Αχαρνών, όπου εδρεύουν οι Αθηναϊκές Στοές. Τούτο διότι οι Στοές και η Μεγάλη Στοά στερούνται νομικής προσωπικότητος, ίδρυσαν λοιπόν το 1928, μερικοί επιφανείς τέκτονες, το Ίδρυμα για να αγοραστεί κτίριο που θα εξυπηρετούσε τις ανάγκες των Στοών. Προκειμένου να μην εισέρχονται σε αυτό διεγραμμένοι τέκτονες, το Ίδρυμα εξέδωσε την υπ. αρ. 342/2017 εγκύκλιό του, σύμφωνα με την οποία δεν επιτρέπεται η χρήση των κτιρίων στους διεγραμμένους τέκτονες υπό τη ΜΣΤΕ. Πλην όμως, και πέραν του ότι καταστρατηγείται ο σκοπός του ιδρύματος, το Ίδρυμα δεν έχει εξουσία επί φυσικών προσώπων, αφού δεν έχει μέλη, ούτε είναι υποχρεωμένο να εκτελεί αποφάσεις της ΜΣΤΕ. Παρ'όλα αυτά Ίδρυμα και ΜΣΤΕ έχουν την ίδια διοίκηση οπότε η έκδοση συναφούς διατάγματος ήταν απλή υπόθεση. Εν τέλει, το Τεκτονικό Ίδρυμα δεν είναι παρά ένας εικονικός ιδιοκτήτης του κτιρίου (βλ. §49).

Νόμος, ΜΠΧαλκ 30/2009 Αρμ 2009.850, ΠολΠρΑθθ 3364/2010 ΤΝΠ Νόμος, ΜΠΑ 1973/2018 (εκουσία) αδημ.). Στο αρ. 107 ΑΚ διακρίνουμε *εμμέσως πλην σαφώς* μεταξύ ενώσεων προσώπων με οικονομικό σκοπό (οπότε θα εφαρμόζονται οι διατάξεις περί εταιρειών) και αυτών με σωματειακή υφή (οπότε θα εφαρμόζονται οι διατάξεις περί σωματείων). Η διάκριση είναι θεμελιώδης. Συνέπεια των ανωτέρω είναι ότι στις τεκτονικές οργανώσεις και ειδικά στις Στοές δεν εφαρμόζεται η περί εταιρειών νομοθεσία. Ειδικά τα αρ. 760, 761, 766, 767, 773-775 δεν εφαρμόζονται στις εν γένει ενώσεις προσώπων (ΜΕφΑθ 521/2019 αδημ.). Ωστόσο κάποια από τα άρθρα του ΑΚ στο κεφάλαιο περί αστικών εταιρειών μπορούν να εφαρμοστούν (όπως τα αρ. 755 και 759) όπως αναπτύξαμε στην §14.1.6.

Ομοίως ο Ν. 4072/2012 δεν εφαρμόζεται στις Στοές. Το αρ. 251§3 εδ.β΄ αφορά *εμπορική* υπό ίδρυση εταιρεία και το 293§1 αφορά κοινοπραξία εμπορικών εταιρειών[715]. Πρόκειται δηλαδή για άρθρα αμιγώς εμπορικού δικαίου και όχι απλά εταιρειών, που δεν εφαρμόζεται σε σωματειακά μορφώματα[716]. Κατά τον ίδιο τρόπο δεν εφαρμόζονται στις Στοές τα αρ. 741 επ. του ΑΚ.

§26. Τα όργανα της Μεγάλης Στοάς

§26.1. Η Γενική Συνέλευση των Αντιπροσώπων των Στοών

Τεκμαιρόμενο έννομο συμφέρον για έγερση αγωγής ακύρωσης ΓΣ υπερκείμενης κατ' ΑΚ 101 έχει μόνο το μέλος, ήτοι η Στοά και όχι τα φυσικά πρόσωπα-μέλη Στοάς ούτε οι Αντιπρόσωποι της Στοάς (ad hoc ΜΠΑ 1973/2018 (εκουσία)-αδημ., ΜΠΑ 939/2019 αδημ., ΕιρΛαρ 143/1976 Αρμ 31.484), ακόμη και η μη τακτοποιημένη οικονομικά Στοά (Σεραφείμ, ΣυνδΣωμΔ §136 σημ2 σε 12η έκδ. 2018). Στις υπόλοιπες περιπτώσεις το έννομο συμφέρον πρέπει να αποδειχθεί. Ο Αντιπρόσωπος Στοάς έχει έννομο συμφέρον εάν η απόφαση τον θίγει προσωπικά, όπως λ.χ. η μη λήψη υπόψιν της υποψηφιότητός του ή όταν πρόκειται για ελαττωματικές αρχαιρε-

715 Τα σωματεία είναι εξ ορισμού μη κερδοσκοπικά, ενώ οι εταιρείες διέπονται υπό του εμπορικού νόμου και σε «ένωση» συνιστούν κοινοπραξίες ή ομίλους, με σκοπούς οικονομικούς η κερδοσκοπικούς, και όχι δευτεροβάθμιες ενώσεις σωματειακής υφής του αρ. 43 Ν.281/1914.

716 Αντίθετη de lege ferenda πρόταση Φίλιος Χρ. - Οι ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα κατά το ουσιαστικό δίκαιο, σε 40ο συνέδριο Ένωσης Ελλήνων Δικονομολόγων με θέμα «ενώσεις προσώπων και λοιπές οντότητες στην πολιτική δίκη» (Ρίο Αχαΐας, 10-13 Σεπτεμβρίου 2015, αφιερωμένο στο δικηγόρο Ιω. Μπρίνια), 2016.

σίες στις οποίες ήταν υποψήφιος (ΕφΑθ 4240/1999 ΕΕργΔ 59.406). Περίπτωση άμεσου έννομου συμφέροντος τέκτονος προκειμένου να προσβάλει ΓΣ Μεγάλης Στοάς είναι όταν τα ατομικά του συμφέροντα θίγονται από την ομοσπονδιακή απόφαση (ΜΠρΘεσπρ 124/1997 Αρμ 1997.1221). Προϋπόθεση ύπαρξης εννόμου συμφέροντος είναι η Στοά να μην έχει συναινέσει στην προσβαλλόμενη απόφαση ΑΠ 1781/1981 NoB 30.1072 (εκτός και εάν πρόκειται για απόφαση απολύτως άκυρη). Εάν έστω και ένας Αντιπρόσωπος Στοάς δεν συναίνεσε, θεωρείται πως η Στοά δεν έχει συναινέσει.

Η απόδειξη της αιτιώδους συνάφειας δεν αποτελεί στοιχείο του δικογράφου, αλλά το εναγόμενο σωματείο πρέπει κατ' ένσταση να αποδείξει την έλλειψη αυτής (ΕφΠειρ 86/2012 NoB 2012.1395, ΕφΑθ 3354/2002 ΕλΔ 2003. 259).

Το ίδιο ισχύει και για την αίτηση αναστολής απόφασης κατ' ΑΚ 102 (ΜΠρΑθ 7474/2016 ΧρΙΔ 2017.256=ΤΝΠ Νόμος).

Στην περίπτωση της ΑΚ 101 τρίτοι, δηλ. μέλη Στοών ή άλλα πρόσωπα, τέκτονες ή μη, χωρίς να είναι μέλη της Μεγάλης Στοάς (ΜΠρΘεσπρ 124/1997 Αρμ 1997.1221), εφόσον διατρέχουν κίνδυνο άμεσης βλάβης, δικαιούνται να προσβάλουν την απόφαση, όταν υπάρχει αιτιώδης συνάφεια απόφασης και επικαλούμενης βλάβης, γεγονός που πρέπει ο τρίτος να επικαλεσθεί και να αποδείξει (ΑΠ 1116/1995 ΕΕΝ 1997.54, ΑΠ 1781/1981 NoB 1982.072, ΕφΑθ 3920/2002 ΕλΔ 2003.255, ΕφΠειρ 52/1997 ΕλΔ 1997.1676, ΜΠρΑθ 142/2002 ΔΕΝ 2003.447, ΜΠρΑθ 1973/2018 (εκουσία) αδημ.).

Στην περίπτωση που η βλάβη είναι έμμεση, αυτός στερείται έννομου συμφέροντος (ΚΠολΔ 68), πράγμα που συμβαίνει συνήθως όταν η απόφαση της ΓΣ αναφέρεται στην εσωτερική λειτουργία της ομοσπονδίας ή στις σχέσεις με τις Στοές-μέλη, όπως λ.χ. σε αποβολή Στοάς ή αρχαιρεσίες (ΜΠρΑθ 142/2002 ΔΕΝ 2003.447, ΕιρΑθ 470/1980 NoB 1980.1789, ΕιρΑθ 333/1980 ΔΕΝ 1980.195, Δέλλιος σε ΣΕΑΚ υπό αρ. 101 §20).

Για τον ορισμό του Αντιπρόσωπου, ο οποίος είναι όργανο της Στοάς και όχι αντιπρόσωπος (ούτε εντολοδόχος) φυσικών προσώπων, μιλήσαμε ανωτέρω στην §20.1.

Το σύνολο των Αντιπροσώπων όλων των Στοών-μελών συγκροτεί τη Γενική Συνέλευση της υπερκείμενης. Η ΓΣ είναι το ανώτατο όργανο της υπερκείμενης. Οι Αντιπρόπωποι δεν είναι μέλη της υπερκείμενης ούτε της ΓΣ, αλλά όργανα των Στοών-μελών της συνέλευσης.

Η ιδιότητα του Αντιπροσώπου δεν δημιουργεί έννομες σχέσεις με τους υπόλοιπους Αντιπροσώπους. Το αυτό ισχύει και μεταξύ των μελών της Στοάς.

Το καταστατικό της υπερκείμενης καθορίζει τον αριθμό των Αντιπροσώπων που κάθε Στοά δικαιούται να αποστείλει. Το μέτρο είναι το ίδιο για κάθε Στοά (ΑΚ 89, §3 του αρ. 43 του Ν. 281/1914). **Ο αριθμός αυτός καθορί-**

ζει και την εκλογική δύναμη εκάστης Στοάς[717].

Η §3 του αρ. 43 του Ν. 281/1914 ορίζει: *«Εις τας Γενικάς Συνελεύσεις (Συνέδρια κλπ.) τοιούτων Ενώσεων παντός βαθμού (Εργατικών Κέντρων, Ομοσπονδιών, Συνομοσπονδιών), έκαστον Σωματείον ή Ενωσις τούτων εκπροσωπείται και διαθέτει αριθμόν ψήφων ανάλογον προς τον αριθμόν των ψηφισάντων εκ των εκπληρωσάντων τας υποχρεώσεις των μελών αυτών. Η αναλογία αύτη αριθμού ψήφων οριζομένη υπό του Καταστατικού εκάστης των Ενώσεων, δέον να είναι του αυτού μέτρου δι' άπαντα τα εις εκάστην Ένωσιν ανήκοντα Σωματεία, και καθ' όλον τον αριθμόν των ψηφισάντων μελών, εν περιπτώσει δε κλάσματος, εφ' όσον τούτο υπερβαίνει το ήμισυ του αποτελούντος το μέτρον αριθμού θα λογίζεται πλήρης ο αριθμός αυτού»*[718].

Απώτατο όριο στην §3 θέτει η §4, που αναφέρει ότι *«Εν πάση περιπτώσει, αι ψήφοι εκάστου Σωματείου ή Ενώσεως τούτων εν τω συνόλω των δεν δύνανται να αποτελέσουν δύναμιν υπερβαίνουσαν το 1/10 του όλου αριθμού των ψήφων»*.

Το μέτρο αναλογικής εκπροσώπησης προβλεπόταν από το ιδρυτικό καταστατικό της ΜΣΤΕ του 1867 (αρ. 23), 1 Αντιπρ. προς 33 μέλη Στοάς, ενώ τροποποιήθηκε το 1884 προς το δημοκρατικότερο, 1 προς 21 (αρ. 23). Ισότητα των Στοών-μελών δεν σημαίνει ίσος αριθμός αντιπροσώπων, αλλά *ανάλογος του δυναμικού τους* και δη του αριθμού των ψηφισάντων σε κάθε πρωτοβάθμια. Τη ρύθμιση αυτή του Ν. 281/1914 ακολουθούν σχεδόν όλα μεταγενέστερα νομοθετήματα ήτοι ο Ν. 1264/1982 για τις συνδικαλιστικές οργανώσεις (αρ. 9§3, 12§2), ο Ν. 1712/1987 για τα επαγγελματικά σωματεία (αρ. 6§9 και 7§8), ο Ν. 1361/1983 (αρ.18§2 επ.) που αφορά τις αγροτικές συνδικαλιστικές οργανώσεις, ο Ν. 2810/2000 για τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις (αρ. 27§2), και ο Ν.1667/1986 (αρ. 12§1) περί ενώσεων αστικών συνεταιρισμών[719]. Εξαίρεση αποτελεί μόνο ο Ν. 2725/1999 για

717 Δύναμη-δικαίωμα, το οποία τελεί σε αναλογία με τις οικονομικές υποχρεώσεις της Στοάς που είναι αναλογικές με το δυναμικό τους (ΑΠ 1056/2011 ΤΝΠ Νόμος). Η ΜΕφΑθ 4933/2018 (αδημ.) έκρινε εσφαλμένα το αντίθετο.

718 Το εδ. β΄ της §3 είναι επεξηγηματικό. Προστέθηκε με το αρ. 5 παράγρ. 1 του Ν.Δ. 4361/64. Αν και το Ν.Δ. 4361/1964 καταργήθηκε διά του άρθρου 41 παρ.1, εδ. ε΄ του Ν. 330/1976 (Α 129), πλην του άρθρου 6, το οποίον καταργείται από της δημοσιεύσεως του κατά το άρθρον 39 παρ.2 του Ν. 330/76 Προεδρικού Διατάγματος, στην πραγματικότητα από το όλο πνεύμα του άρθρου 43, που είναι δημοσίας τάξεως, προκύπτει ότι συνέχισε να ισχύει. Άλλωστε το άρθρο 32 παρ. 1 του Ν. 1264/1982 (Α 79) ορίζει ότι με την επιφύλαξη της παρ. 2 εδαφ. β΄ του άρθρου 1 αυτού, καταργείται ο Ν. 330/1976 και επανερχόμεθα στο καθεστώς του Ν.Δ. 4361/64.

719 Μέτρο προβλέπει ακόμη και το αρ. 11§9 του Π.Δ. 93/1987 περί οικοδομικών συνεταιρισμών.

τα αθλητικά σωματεία[720]. Από όλο το συναφές νομοθετικό οικοδόμημα προκύπτει ότι ο αριθμός των αντιπροσώπων τελεί σε αναλογία με τον αριθμό των ψηφισάντων μελών κατά τις τελευταίες εκλογές και ουχί με τον κατ'αποκοπή οριζόμενο αριθμό ωσάν να πρόκειται περί επιτροπής εκπροσώπων.

Το καταστατικό δεν μπορεί κατά τα ανωτέρω να ορίζει σταθερό αριθμό Αντιπροσώπων καθόσον η επιταγή είναι δημοσίας τάξεως[721] και η ιδιωτική βούληση δεν μπορεί να αντιβαίνει κανόνες δημοσίας τάξεως[722]. Ο κανόνας δεν επηρρεάζεται από την ύπαρξη ή μη νομικής προσωπικότητας της υπερκείμενης διότι ο νόμος όπως και το Σύνταγμα δεν διαφοροποιεί. Σε αυτό το σημείο η απόφαση ΜονΕφΑθ 4933/2018 (αδημ.) έσφαλλε κρίνοντας ότι στις υπερκείμενες ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα επιτρέπεται διαφορετική καταστατική πρόβλεψη ήτοι η μη εφαρμογή του αρ. 43 του Ν.281/1914, ειδικά ως προς την §3 αυτού. Ομοίως το ομοσπονδιακό καταστατικό δεν μπορεί να προβλέπει ότι Αντιπρόσωποι θα θεωρούνται όσοι διαθέτουν στη Στοά συγκεκριμένο αξίωμα ή όσοι πληρούν προϋποθέσεις σχετικές με την εμπειρία, την παλαιότητα στο χώρο κλπ. Τούτο διότι μόνο η Στοά δυνάμει της διοικητικής της αυτονομίας θα κρίνει κάθε φορά ποιά πρόσωπα θα την αντιπροσωπεύσουν.

Εάν το καταστατικό δεν ορίζει μέτρο, υπάρχει απόλυτη ακυρότητα και αναγκαστική διάλυση της υπερκείμενης, αφού δεν θα μπορέσει ποτέ να λάβει νόμιμες αποφάσεις (βλ. §21.4.2). Εάν υπάρχει μέτρο στο ιδρυτικό καταστατικό και με μεταγενέστερη τροποποίηση αυτό καταργηθεί, η τροποποίηση είναι απολύτως άκυρη και θεωρείται ως μη γενόμενη, που μέτρου εφαρμοζομένου ως είχε στο ιδρυτικό καταστατικό ή στην τελευταία του έκδοση που προέβλεπε μέτρο[723].

---

720 Αρ. 14: *«Στις γενικές συνελεύσεις των αθλητικών ενώσεων συμμετέχουν με αντιπροσώπους μόνο τα αθλητικό σωματεία Μέλη που τις απαρτίζουν. Κάθε σωματείο μέλος της ένωσης εκπροσωπείται στη γενική συνέλευση με έναν μόνο αντιπρόσωπο, ο οποίος ορίζεται με τον αναπληρωτή του με απόφαση του Δ.Σ. του σωματείου. Αντιπρόσωπος ορίζεται μέλος του σωματείου με δικαίωμα να εκλέγει και να εκλέγεται. Κάθε αντιπρόσωπος μπορεί να εκπροσωπεί ένα μόνο σωματείο. Κάθε σωματείο της ένωσης διαθέτει μία μονο ψήφο οτη γενική συνέλευση»*. Το αμφιβόλου συνταγματικότητος αυτό άρθρο υποτίθεται ότι προσιδιάζει στο φίλαθλο κοινό των αθλητικών σωματείων προς αποφυγή προσηλυτισμού οπαδών.

721 Αυτό προκύπτει από το όλο πνεύμα της σωματειακής νομοθεσίας, την αρχή της ισότητος, τη ρητή χρήση του ρήματος «δέον» (παν ό,τι είναι επιβεβλημένο) και την πάγια νομολογία (ΕφΑθ 1628/1958 ΝοΒ 6.1149).

722 ΑΠ 3/2012 Πλήρης Ολομέλεια ΕλΔ 2012.942.

723 Περίπτωση της ΜΣΤΕ όπου υπήρχε μέτρο στο ιδρυτικό καταστατικό του 1867 (§56), όπως και στην πρώτη τροποποίηση, αλλά μεταγενέστερα καταργήθηκε.

Τα θέματα της ημερήσιας διάταξης πρέπει υποχρεωτικά να αποστέλλονται από την υπερκείμενη στις Στοές-μέλη και όχι υποχρεωτικά και στους Αντιπροσώπους, οι οποίοι οφείλουν να ενημερώνονται από τη Στοά και η Στοά αντιστρόφως οφείλει να τους ενημερώνει.

Εάν το καταστατικό της υπερκείμενης προβλέπει αυτοδίκαιη συμμετοχή προσώπων στη ΓΣ όπως οι πρώην Πρόεδροι/Μεγάλοι Διδάσκαλοι[724], το δικαίωμα αυτό δεν τους προσδίδει δικαίωμα ψήφου, διότι δεν αντιπροσωπεύουν κάποιον για να έχουν τέτοιο δικαίωμα. Ομοίως εάν δεν κληθούν δεν επέρχεται ακυρότητα της ΓΣ παρά μόνο εάν αποδειχθεί συγκεκριμένη βλάβη.

Για τα προσωπικά θέματα με την ευρεία έννοια απαιτείται μυστική ψηφοφορία ακόμη και εάν δεν προβλέπεται από το καταστατικό[725], αλλιώς η ληφθείσα απόφαση επί του συγκεκριμένου θέματος της ημερήσιας διαταξης θα είναι απολύτως άκυρη (Κρητικός, Όρια νόμιμης λειτουργίας συλλογικών οργάνων, 2009, §137, ΜΠρΤριπ 196/1984 ΕΕργΔ 1985.114, ΕιρΝαυπλ 18/1985 ΔΕΝ 42.818).

§26.1.1. Προϋποθέσεις συμμετοχής στη ΓΣ. Ταμειακή τακτοποίηση

Δικαίωμα συμμετοχής στη ΓΣ έχουν ισοτίμως (βλ. §20.1) όλες οι Στοές. Συνεπώς όλοι οι τέκτονες τους οποίους οι Στοές αποστέλλουν ως Αντιπρόσωπούς τους πρέπει να γίνονται δεκτοί στη ΓΣ.

Στις ΓΣ προσκαλούνται όλες οι Στοές, ακόμη και οι μη ταμειακώς εν τάξει (ΠΠρΘεσ 458/1977 Αρμ 1977.714).

Η απαρτία σχηματίζεται με βάση τον αριθμό των παρόντων Στοών και όχι τον αριθμό των παρόντων Αντιπροσώπων. Η απαρτία αυτή μπορεί να καθορίζεται από το καταστατικό της υπερκείμενης (λ.χ. κατ' ελάχιστον 3 ή 10 Στοές να εμφανιστούν[726]), ενώ εάν το καταστατικό δεν προβλέπει ελάχιστα όρια, για το σχηματισμό της αρκεί η παρουσία οσωνδήποτε Στοών, *ακόμη και δύο, ώστε να υπάρχει συν-έλευση* (ΑΚ 97§1 εδ. α΄, ΑΠ 1050/2005 ΔΕΕ 2005.1303, ΜΠρΑθ 13794/1973 ΝοΒ 1974.397, Κρητικός ΕλΔ 1997.745).

Αναφορικά με το δικαίωμα συμμετοχής στην ψηφοφορία, όταν το θέμα είναι προσωπικό, σύμφωνα με το νόμο (ΑΚ 66, 98, 235) δεν επιτρέπεται η

724 Αρ. 19 ΚΧ ΜΣΤΕ.

725 Αρ. 25§2 εδ. β΄ ΚΧ ΜΣΤΕ: «Επί προσωπικών ζητημάτων, η ψηφοφορία γίνεται μυστική».

726 Στις Πολιτείες του Connecticut, New Jersey, North Carolina και Nebraska, το καταστατικό θέτει για το σχηματισμό απαρτίας την εμφάνιση τριών Στοών. Στη Νέα Υόρκη, τουλάχιστον δέκα Στοών (Redding, op. cit., σελ. 115).

συμμετοχή του εν λόγω προσώπου στην ψηφοφορία λόγω σύγκρουσης συμφερόντων. Ως «δικαιοπραξία» στην ΑΚ 66 και 98 νοείται κάθε δικαιοπραξία, και η μονομερής ή η οιονεί δικαιοπραξία, ως και η ιδιόρρυθμος δικαιοπραξία (ψήφος) (Δέλλιος σε ΣΕΑΚ §4 υπό αρ. 66 και §1 υπό αρ. 97). Στο αρ. 22§3 του καταστατικού της ΜΣΤΕ αναφέρεται ρητά για τα θέματα απαλλαγής του απερχόμενου ΔΣ από πάσα ευθύνη: «Επί ζητημάτων αναγομένων εις την ελεγχόμενην διοίκησιν και διαχείρισιν, τα Μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς δεν έχουν δικαίωμα ψήφου»[727].

§26.1.2. Η εφορευτική επιτροπή

Βλ. §17.1 τα οποία ισχύουν και στις Μεγάλες Στοές.

§26.1.3. Το δικαίωμα του εκλέγειν

Το δικαίωμα του εκλέγειν είναι ειδική έκφανση του γενικού δικαιώματος του ψηφίζειν. Κάθε μέλος της ΓΣ, δηλ. κάθε Στοά, έχει δικαίωμα ψηφίζειν και συνεπώς εκλέγειν στις αρχαιρεσιακές ΓΣ.

Το δικαίωμα αυτό το έχουν μόνο οι Στοές-μέλη δια μέσου των Αντιπροσώπων τους. Τυχόν επισκέπτες, παρατηρητές, επίτιμα «μέλη» ή «αυτοδικαίως μετέχοντα» δεν έχουν δικαίωμα ψήφου, ακόμη και εάν τούτο προβλέπεται ρητά στο καταστατικό[728], διότι η ψήφος τους δεν μπορεί να δεσμεύει κανέναν, αφού οι ίδιοι δεν είναι μέλη της ομοσπονδίας, ούτε αντιπροσωπεύουν μέλος της. Εάν ψηφίσουν, καθόσον η ψήφους τους δεν προσμετράται, εάν το αποτέλεσμα είναι οριακό, κατά τρόπο που η ψήφος αυτή τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με το αποτέλεσμα, οι εκλογές είναι άκυρες και πρέπει να επαναληφθούν. Εάν δεν επαναληφθούν, η απόφαση της ΓΣ είναι ακυρώσιμη κατ' ΑΚ 101. Το αυτό ισχύει για τα μέλη του ΔΣ της ομοσπονδίας: δεν έχουν δικαίωμα ψήφου, παρά μόνο εφόσον είναι ενεργοί Αντιπρόσωποι Στοάς κατά το χρόνο της εν λόγω ΓΣ· η ψήφος είναι δικαίωμα που απορρέει από την ιδιότητα του αντιπροσώπου Στοάς και μόνο.

Είναι αυτονόητο ότι μη μέλη δεν δικαιούνται να ψηφίσουν στην ομοσπονδιακή ΓΣ. Έτσι, τα Περιστύλια των Τεκτόνων της Βασιλικής Αψίδος και όλες οι άλλες πρωτοβάθμιες τεκτονικές οργανώσεις δεν έχουν δικαίωμα ψήφου, διότι δεν είναι μέλη της ομοσπονδίας[729].

---

727 Βέβαια, τα μέλη του Συμβουλίου (ΔΣ) της ομοσπονδίας δεν έχουν ούτως ή άλλως δικαίωμα ψήφου, εκτός και εάν είναι κατά το χρόνο εκείνο Αντιπρόπωποι κάποιας Στοάς.

728 Απολύτως άκυρη ρήτρα.

729 Όσα ομοσπονδιακά καταστατικά αναφέρουν ότι στο βαθμό του Διδασκάλου (που είναι συνώνυμος με την ιδιότητα μέλους με πλήρη δικαιώματα εκλέγειν σε Στοά) περιλαμβά-

§26.1.4. Το δικαίωμα εκλέγεσθαι. Καταστατικοί περιορισμοί

Καθόσον κάθε Στοά έχει ίσα δικαιώματα (ΑΚ 89), η ισότης δικαιωμάτων των Στοών κρίνεται στο όνομά τους και όχι στο όνομα των Αντιπροσώπων αυτών. Συνεπώς κατά κανόνα όλοι οι Αντιπρόσωποι έχουν και δικαίωμα εκλέγεσθαι. Εφόσον υπάρχει ομοσπονδιακά καταστατικός περιορισμός του δικαιώματος του εκλέγεσθαι, αφορών σε Αντιπροσώπους (καί όχι σε Στοές καθόσον τούτο δεν είναι δυνατόν), οι οποίοι θα πρέπει να πληρούν συγκεκριμένα προσόντα, αμβισβητείται εάν ο περιορισμός είναι νόμιμος και δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Τούτο διότι ο περιορισμός καταστρατηγεί έμμεσα την αρχή της ισότητος των Στοών-μελών και το αυτεξούσιο επιλογής υποψηφίων Αντιπροσώπων, ενώ περαιτέρω μπορεί να αποστερεί από Στοές το δικαίωμα να έχουν υποψήφιους, όταν αυτές δεν διαθέτουν μέλη που να πληρούν τις ομοσπονδιακές προϋποθέσεις περί του εκλέγεσθαι.

Σε περίπτωση κατά την οποία Αντιπρόσωπος αποκλεισθεί από υποψήφιος (με απόφαση ΔΣ της ομοσπονδίας) ή δεν ανακηρυχθεί εκλεγείς παρά το νόμο ή το καταστατικό (με απόφαση Εφορευτικής Επιτροπής, η ακυρότητα της οποίας συνπροσβάλλεται μαζί με την αγωγή ακύρωσης της ΓΣ), βλάπτονται τα ατομικά συμφέροντα του Αντιπροσώπου, τα οποία αναγνωρίζονται και είναι άξια προστασίας από το νόμο αυτοτελώς, οπότε ο Αντιπρόσωπος έχει άμεσο έννομο συμφέρον, ατομικώς, να προσβάλει την απόφαση και τη ΓΣ (συναφώς ΕφΑθ 4240/1999 ΕΕργΔ 59.406, Σεραφείμ, ΣυνδΣωμΔ 12η έκδ. 2018 §126 υπό β΄).

§26.1.5. Το ζήτημα του μέτρου αναλογικής εκπροσώπησης στις Μεγάλες Στοές (αρ. 43 Ν. 281/1914)

Έχουμε ήδη πλειστάκις αναφερθεί ανωτέρω στην κατ' αναγκαστικό δίκαιο[730] υποχρέωση αναλογικής εκπροσώπησης εκάστης Στοάς ανάλογα με το δυναμικό της, αδιαφόρως εάν ελλείπει η νομική προσωπικότητα στη Στοά ή τη Μεγάλη Στοά. Αυτό πρέπει υποχρεωτικά να προβλέπεται στο ιδρυτικό καταστατικό. Εάν έχει προβλεφθεί και με μεταγενέστερη τροποποίηση καταργηθεί, ισχύει η αρχική ρύθμιση, καθώς το μέτρο δεν καταργείται. Περαι-

---

νεται και η τάξη της Βασιλικής Αψίδος, πράγμα άλλωστε άτοπο στο σύγχρονο τεκτονισμό, δεν σημαίνει ότι οι ενώσεις προσώπων που λειτουργούν το σύστημα της Βασιλικής Αψίδος είναι μέλη των Συμβολικών τεκτονικών ομοσπονδιών ούτε ότι έχουν δικαίωμα ψήφου ούτε βέβαια ότι είναι μέλη αλλά χωρίς δικαίωμα ψήφου.

730 Οι διατάξεις περί αναλογικής εκπροσωπήσεως ισχύουν και στις συνδικαλιστικές παρατάξεις, κατά την κατανομή των προβλεπομένων εδρών, όπου και εκεί είναι αναγκαστικού δικαίου.

τέρω, κατά πάγια νομολογία επί πολλά έτη[731] και αρχή του σωματειακού δικαίου, αποκλείεται η εφαρμογή κάθε άλλης αντίθετης διατάξεως των καταστατικών των υπερκείμενων οργανώσεων και η παραβίαση των δημιουργεί απόλυτη ακυρότητα προτεινομένη υπό παντός έχοντος έννομον συμφέρον, εξεταζομένη και αυτεπαγγέλτως (ΑΠ 1430/1987 ΔΕΝ 1988.21=ΕΕΝ 1988.768=ΕΕμπΔ 46.865, Σεραφείμ ΣυνδΣωμΔ §40 VII, 12η έκδ. 2018 σελ. 75).

§26.2. Το Μεγάλο Συμβούλιο (ΔΣ). Ειδικά η περίπτωση του Μεγάλου Διδασκάλου

Πρόεδρος και νόμιμος εκπρόσωπος[732] της Μεγάλης Στοάς είναι ο αποκαλούμενος Μεγάλος Διδάσκαλος. Είναι νόμιμη η εκλογή του απευθείας (με ξεχωριστή ψηφοφορία) ή εμμέσως δηλ. δια κατανομής αξιωμάτων κατά τη συγκρότηση σε σώμα. Ως επί το πλείστον σε παγκόσμιο επίπεδο η εκλογή είναι άμεση διότι αυτός ο τρόπος συνάδει περισσότερο με τις αρχαίες παραδόσεις.

Σε αρκετά καταστατικά Μεγάλων Στοών υπάρχουν ρήτρες που δίνουν στο Μεγάλο Διδάσκαλο «υπερεξουσίες» δηλ. δικαίωμα να αποφασίζει -όποτε κρίνει εκείνος σκόπιμο- κατά τρόπο διαφορετικό από τις καταστατικές προβλέψεις και κατά παρέκκλιση από αυτές, να αποδίδει «χάρη»[733], να τιμωρεί απευθείας τέκτονες κλπ. Οι υπερεξουσίες αυτές δικαιολογούνται ως ιστορικά κατάλοιπα από την εποχή όπου δεν υπήρχαν Μεγάλες Στοές αλλά υπήρχαν Μεγάλοι Διδάσκαλοι. Έτσι αναφέρεται λ.χ. το δικαίωμα να επιτρέπει σε τέκτονα να ανήκει σε πλείονες Στοές όταν το καταστατικό το απαγορεύει, να μυεί μία Στοά περισσότερους από 5 υποψηφίους την ίδια ημέρα όταν το καταστατικό το απαγορεύει, να επιτρέπει σε μία Στοά να συμμετάσχει σε ΓΣ όταν αυτή δεν είναι μέλος της εν λόγω ομοσπονδίας κλπ. Η υπερεξουσία αυτή δεν είναι νοητή στο Ελληνικό δίκαιο, για δύο λόγους. Πρώτον, επειδή αιρετό όργανο δεν μπορεί να παρεκκλίνει των καταστατικών κανόνων, καθόσον οι αποφάσεις του διοικητικού οργάνου είναι έγκυρες μόνο εφόσον λαμβάνονται εντός των κανόνων αυτών. Δεύτερον, επειδή στις Μεγάλες Στοές οι διοικήσεις είναι

731 ΕφΑθ 1628/1958. Αντίθετα όμως η πρόσφατη ΜΕφΑθ 4933/2018, εσφαλμένη σε αυτό το σημείο της.

732 Έτσι και στη Στοά νόμιμος εκπρόσωπος είναι ο Σεβάσμιος (ΜΕφΑθ 521/2019).

733 Η απονομή «χάριτος» σε τέκτονα, από Μεγάλο Διδάσκαλο ή και από ΔΣ υπεκείμενης, έχει αποκλειστικά ηθικό άλλως συμβολικό χαρακτήρα και δεν συνεπάγεται επαναφορά δικαιωμάτων ή επανεγγραφή στη Στοά, από την οποία ο τέκτων έχει τιμωρηθεί.

πολυπρόσωπες (ΔΣ). Συνεπώς κάθε εξουσία και σχετική «απόφαση» ή «έγκριση» του Μεγάλου Διδασκάλου μόνου, χωρίς σχετική απόφαση του συλλογικού οργάνου πάσχει τόσο βαρειάς ελαττωματικότητος, που είναι *ανυπόστατη*[734] (βλ. §21.4.2). Το αυτό ισχύει εάν το καταστατικό αναφέρει δικαίωμα ενός μόνο μέλους του ΔΣ να αποφασίζει χωρίς απόφαση του ΔΣ, αδιαφόρως ποιό είναι αυτό το πρόσωπο. Τέτοιες ρήτρες είναι απολύτως άκυρες. Το αυτό ισχύει βέβαια για κάθε πειθαρχικής φύσεως απόφαση του Μεγάλου Διδασκάλου, καθόσον αυτός εκ του νόμου στρείται κάθε τέτοιας εξουσίας, είτε αφορά τη Μεγάλη Στοά, είτε τη Στοά, είτε μεμονωμένους τέκτονες[735].

§26.3. Οι Επιθεωρητές Στοών. Εξουσίες

Σε διάφορες ομοσπονδίες υπάρχουν «Επιθεωρητές» των Στοών. Αυτοί είναι ενεργά μέλη Στοών υπό την αυτή ομοσπονδία και εκπροσωπούν την ομοσπονδία στις Στοές, είναι δηλ. *εκπρόσωποι* της ομοσπονδίας. Αυτούς τους επιλέγει η ίδια η ομοσπονδία και κατά κανόνα δεν είναι μέλη της Στοάς στην οποία εντέλλονται να παρίστανται εκπροσωπώντας την ομοσπονδία. Η διάρκεια της θητείας τους προβλέπεται από το καταστατικό της ομοσπονδίας άλλως είναι ελευθέρως ανακλητοί.

Ιστορικά ο θεσμός του επιθεωρητού προέρχεται από τη Γαλλία όταν το 1744 οι Στοές έβριθαν προσώπων ακατάλληλων και ο Μεγάλος Διδάσκαλος είχε την πρόθεση να φέρει την κάθαρση στο τάγμα, οπότε ένα σώμα επίλεκτων διδασκάλων θα επέβλεπαν τη λειτουργία των Στοών για το σκοπό αυτό[736]. Σε περίπτωση που πρόσωπα ακατάλληλα επρόκειτο να μυηθούν, ή εάν οι εργασίες της Στοάς παρέκλιναν των τεκτονικών τύπων, οι επιθεωρητές θα επενέβαιναν αναλαμβάνοντας την πρώτη σφύρα (δηλ. την προεδρεία) για να επαναφέρουν την τάξη. Ο θεσμός ήταν ανεπίσημος μέχρι το 1755. Οι επιθεωρητές ως «ανώτεροι διδάσκαλοι» απετέλεσαν το πρώτο ψίγμα για τη δημιουργία επιγενόμενων βαθμών.

Στη σύγχρονη Ελληνική έννομη τάξη, στις ομοσπονδίες που διατηρούν το θεσμό του Επιθεωρητού (στην ουσία μόνο η ΜΣΤΕ), ο τελευταίος στερείται κάθε εξουσίας διοίκησης, διακοπής ή διατάραξης εργασιών και φυσικά ανάληψης, έστω και όλως προσωρινώς, της διοίκησης της Στοάς[737]. Εάν

734 ΑΠ 1830/2006 ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 1659/2005 ΔΕΕ 2006.173, ΑΠ 1520/2001 ΔΕΕ 2002.305, ΑΠ 877/1999 ΕΕΝ 2000.733.

735 Σύμφωνος και ο Look (Masonic Trials, op. cit., σελ. 135).

736 Le Forestier R. - Les plus secrets mystères... op. cit., σελ. 40-41.

737 Αρ. 43 Ν. 281/1914. Αντίθετη ρήτρα στο καταστατικό είναι απολύτως άκυρη.

διαταράξει τις εργασίες της Στοάς η τελευταία δύνανται νόμιμα να τον αποβάλει από τις εργασίες της, χωρίς τούτο να αποτελεί πειθαρχικά ελεγχόμενο παράπτωμα. Ο Επιθεωρητής είναι απλός *παρατηρητής,* με εξουσία να μεταφέρει πληροφορίες από και προς την ομοσπονδία και τίποτε άλλο.

§27. Διάφοροι τιμητικοί τίτλοι. Οι Κοσμήτορες

Οι διάφοροι τιμητικοί τίτλοι τους οποίους οι Στοές δίνουν τυχόν σε διάφορα πρόσωπα, καθώς και ανάλογοι στις Μεγάλες Στοές, δεν προσδίδουν κανένα διοικητικό ή άλλο αξίωμα σε σχέση με τα κοινά μέλη. Ειδικά οι «Κοσμήτορες» των Μεγάλων Στοών είναι πρόσωπα που επιβοηθούν το έργο της διοίκησης ή/και συγκεκριμένων προσώπων της διοίκησης χωρίς να αποτελούν μέλη της. Πράξεις και παραλείψεις τους επενεργούν απευθείας στο πρόσωπο της διοίκησης (πρόστηση).

§28. Η σχέση καταστατικού Μεγάλης Στοάς με τους καταστατικούς κανόνες της Στοάς

Το καταστατικό της Μεγάλης Στοάς αφορά την ίδια και όχι τις Στοές και αντίστροφα το καταστατικό της Στοάς αφορά μόνο τη συγκεκριμένη Στοά και όχι άλλες ή τη Μεγάλη Στοά. Όπως έχουν κρίνει και οι αποφάσεις ΜΕφΑθ 4933/2018 και 521/2019 καθώς και, ακόμη πιο τεκμηριωμένα, η ΠΠρΑθ 2884/2019, τα καταστατικά άρθρα της Μεγάλης Στοάς επιβεβαιώνουν την αυτοδύναμη και διακριτή οργάνωση των Στοών, έννομη σχέση των φυσικών προσώπων υφίσταται μόνο με τη Στοά τους, και κατ'επέκταση δεν νοείται διοικητική και πειθαρχική εξουσία εκ μέρους της δευτεροβάθμιας (Μεγάλης Στοάς) σε βάρος φυσικών προσώπων. Εάν τέτοια δυνατότητα έχει προσδοθεί στη Μεγάλη Στοά, βάσει διατάξεων του καταστατικού της, αυτές οι ρήτρες είναι άνευ ισχύος -ακόμη και εάν έχουν τύχει «αποδοχής» από τα φυσικά πρόσωπα- ως αντικείμενες στις διατάξεις των αρ. 78, 88, 101, 178 και 180 ΑΚ σε συνδυασμό με το αρ. 43 του Ν. 281.1914, που κατοχυρώνουν τη σωματειακή αυτονομία και εφαρμόζονται αναλογικά και στις ενώσεις προσώπων. Συνεπώς, η νομολογία έχει αναγνωρίσει ότι μόνο το καταστατικό της Στοάς εφαρμόζεται στα φυσικά πρόσωπα-μέλη της Στοάς (όργανα διοίκησης, πειθαρχικής εξουσίας, όροι εισδοχής μελών, οικονομικά ζητήματα κλπ), ενώ αυτοί του καταστατικού της Μεγάλης Στοάς είναι απολύτως άκυροι και δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα.

§28.1. Τα όρια της αυτονομίας των πρωτοβαθμίων. Περιπτωσιολογία

Η αυτονομία που κατοχυρώνει ο νόμος στις Στοές βρίσκει όριο στα ζητήματα των Αντιπροσώπων αλλά και στο σκοπό των Στοών, που πρέπει να βαίνει εντός των πλαισίων των σκοπών που θέτει η εκάστοτε Μεγάλη Στοά.

§29. Πειθαρχικό δίκαιο Μεγάλης Στοάς

Αναφερθήκαμε εκτενώς σε άλλο τόπο (§21 επ.) για τους κανόνες του πειθαρχικού δικαίου. Σε περίπτωση που Μεγάλη Στοά διαθέτει πειθαρχικά Συμβούλια δύο βαθμών δικαιοδοσίας, στο δευτεροβάθμιο δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν μέλη που μετείχαν στο πρωτοβάθμιο[738]. Στις συνθέσεις είναι πάντως ορθότερο να μην συμμετέχουν μέλη του ΔΣ.

§29.1. Επί των Στοών μελών

Η πειθαρχική εξουσία Μεγάλης Στοάς επί των Στοών (συμβολικών και μόνο) είναι δεδομένη και πηγάζει από την έννομη σχέση μέλους (συναφώς ΑΚ 88, ΜΕφΑθ 4933/2018, ΑΠ 490/2001). Όμως η Στοά δεν μπορεί να ευθύνεται χωρίς άλλο για πταίσμα φυσικού προσώπου-μέλους της. Πρέπει να διαπιστωθεί πταίσμα των οργάνων της Στοάς[739].

§29.2. Επί των μελών της διοίκησής της

Η Μεγάλη Στοά δύναται να προβλέπει καταστατικώς ότι διαθέτει πειθαρχική εξουσία επί των μελών της διοίκησής της. Τούτο δεν πρέπει να εκληφθεί ως εξουσία επί φυσικών προσώπων, αλλά ως εξουσία επί οργάνου της. Σε περίπτωση που επιβάλει κυρώσεις επί μέλους της διοίκησής της, η κύρωση αυτή δεν επιφέρει συνέπειες στα δικαιώματα του προσώπου που πηγάζουν από άλλη αιτία, δηλ. δεν επηρρεάζεται η ιδιότητά του ως μέλους στη Στοά του.

§29.3. Επί μελών αυτοδικαίως μετεχόντων στις ΓΣ

Δεν νοείται, εκ μέρους της ομοσπονδίας, πειθαρχική εξουσία επί Αντιπροσώπων ή προσώπων αυτοδικαίως μετεχόντων στις ΓΣ. Αυτή η εξουσία που έχει το προεδρείο της ΓΣ αφορά την επιβολή τάξης στη συγκεκριμένη

738 Στο αρ. 82 Κ ΓΜΑΤΕ, γίνεται αναοφορά και σε τρίτο βαθμό.
739 Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, σελ. 421.

ΓΣ και μόνο. Πάντως η ΜΠΑ 939/2019 έκρινε, εσφαλμένα, ότι η υπερκείμενη έχει εξουσία επί των μελών που εκ του καταστατικού μετέχουν αυτοδίκαια στις ομοσπονδιακές ΓΣ, αναγνωρίζοντας εμμέσως πειθαρχική εξουσία επ' αυτών, συνεπαγόμενη απώλεια δικαιώματος συμμετοχής τους στις ομοσπονδιακές ΓΣ.

§29.4. Ανίσχυρο πειθαρχικής εξουσίας επί τρίτων (μελών Στοών και άλλων τεκτονικών εργαστηρίων)

Αναλύσαμε στις §§21 επ. τις αρχές του πειθαρχικού δικαίου και τα στάδια της πειθαρχικής διαδικασίας κατά τέκτονος εκ μέρους της Στοάς του, *μόνης με εξουσία επ' αυτού,* θεμελιούμενης στην έννομη σχέση με την οποία ο τελευταίος συνδέεται με αυτή, που είναι η ιδιότητα του μέλους.

Οι Μεγάλες Στοές έχουν ως μέλη μόνο Συμβολικές Στοές και ως εκ τούτου κάθε άλλο πρόσωπο τυγχάνει *τρίτος* ως προς αυτές[740]. Συνεπώς, κάθε καταστατική ρήτρα Μεγάλης Στοάς, που αναφέρεται σε ύπαρξη πειθαρχικής εξουσίας επί τέκτονος, είναι κατ' αρχήν ανίσχυρη, πλην της εξαιρέσεως κατά την οποία ο τέκτων είναι μέλος του ΔΣ της τελευταίας (βλ. §29.2) ή μέλος μετέχων στις ΓΣ και μόνο για τη δράση κατά τη διάρκεια της ΓΣ (αντιπρόσωπος ή απλώς μετέχων σε αυτή εφόσον αυτό προβλέπεται ρητά στο καταστατικό, βλ. §29.3). Σε αυτές και μόνο τις εξαιρετικές περιπτώσεις, η πειθαρχική εξουσία απορρέει όχι από την ιδιότητα του τέκτονος, αλλά από την έννομη σχέση που συνδέει το πρόσωπο με την υπερκείμενη, ως μέλους του ΔΣ ή οργάνου Στοάς κατά την ομοσπονδιακή ΓΣ. Στις τελευταίες αυτές περιπτώσεις, το μέλος του ΔΣ ή της ΓΣ της υπερκείμενης θα διώκεται πειθαρχικώς χωρίς να υπάρχουν συνέπειες ως προς τη Στοά του, στην οποία σε κάθε περίπτωση τα δικαιώματά του δεν θα επηρρεάζονται.

Το ανίσχυρο πειθαρχικής εξουσίας των υπερκειμένων ενώσεων επί φυσικών προσώπων ισχύει για όλα τα τεκτονικά μορφώματα (ΠΠΠειρ 2221/2018 αδημ.).

Για τις συνέπειες έγκυρης τιμωρητικής απόφασης αποβολής μέλους εκ μέρους Στοάς αναφορικά με την ιδιότητα του μέλους του τιμωρηθέντος σε άλλο τεκτονικό μόρφωμα βλ. §21.5.

Το αρ. VI §1 Σ1723 αναφέρει: *«(...) εάν κάποια καταγγελία εισαχθεί προς εξέταση, ο Αδελφός που θα κριθεί ένοχος πρέπει να αντιμετωπίσει την κρίση της Στοάς, η οποία είναι ο κατάλληλος και αρμόδιος δικαστής για όλες τις πειθαρχικές υποθέσεις, εκτός και εάν ο Αδελφός εφεσιβάλλει την απόφαση ενώ-*

740 Συναφώς και ΟλΑΠ 18/2001 ΕΕμπΔ 2002.74, ΑΠ 765/2005 ΕλΔ 2005.1113.

πιον της Μεγάλης Στοάς (...) καμία υπόθεση δεν πρέπει να πηγαίνει στα Δικαστήρια, εκτός και εάν υπάρχει προφανής ανάγκη για τη Στοά». Η δυνατότητα εφέσεως όμως αυτή, εάν ήθελε κριθεί σύννομη στην Ελληνική έννομη τάξη, και εφόσον γίνει δεκτή, δεν επαναφέρει την ιδιότητα του μέλους στο διαγραφέν από Στοά μέλος, όπως έχουμε ήδη αναλύσει στον οικείο τόπο.

Στο από έτους 1866 το καταστατικό της Μεγάλης Στοάς της Νέας Υόρκης (όπου το εφαρμοστέο δίκαιο διαφέρει ουσιωδώς προς το ελληνικό), είχε αποφασισθεί ότι *«Τούτη η Μεγάλη Στοά δεν ασκεί πειθαρχική εξουσία ούτε δικάζει μέλος Στοάς-μέλους της, για καμία τεκτονική προσβολή πλην εναντίον της Μεγάλης Στοάς, καθόσον η πειθαρχική εξουσία ανήκει στη Στοά στην οποία είναι μέλος»*[741].

Καθόσον απονεμήθηκε από το νομοθέτη στις ενώσεις προσώπων (όπως οι Στοές, βλ. §14) η ικανότητα να είναι διάδικοι, είναι αυτονόητο ότι αυτές είναι και φορείς των κατ' ιδίαν δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μελών τους (ΑΠ 335/2015 ΕλΔ 2015.1693). Στο δίκαιο ενώσεων προσώπων, αναφορικά με την πειθαρχική εξουσία μίας ενώσεως, εφαρμόζονται τα αρ. 88 ΑΚ και εν συνεχεία η ΑΚ 101 (Καρακατσάνης σε ΕρμΑΚ §§17-19 υπό αρ. 107, ΑΠ 1675/2013 ΕλΔ 2014.1412). Οι διατάξεις αυτές αφορούν μέλη και μόνο (αρ. 88 ΑΚ: «αποβολή μέλους επιτρέπεται: (...)»). Το αρ. 43 του Ν. 281/1914 «περί σωματείων» συνεχίζει να ισχύει σήμερα (βλ. 12 ΕισΝΑΚ) και όταν ενώσεις προσώπων *«ενώνονται εις σύνδεσμον ή ένωσιν διά την επιδίωξιν των κοινών αυτών συμφερόντων»,* διατηρούν την οικονομική και διοικητική αυτονομίαν τους.

Η ως άνω διάταξη είναι δημοσίας τάξεως (jus cogens) και όχι ενδοτικού δικαίου, τα δε καταστατικά δεν δύνανται να ορίζουν άλλως πως περί τούτου (Σβώλος, Το δικαίωμα του Συνεταιρίζεσθαι, 1915 και ad hoc γνωμοδοτήσεις των νομομαθών-τεκτόνων Κ. Τριανταφυλλόπουλου και Α. Βαμβέτσου σε ΕΕΝ 25.188 και 25.190, Μιχαηλίδη-Νουάρου σε ΕΕΝ 33.873 επ., Τριαντόπουλου σε ΝοΒ 6(1958).278, ΕφΑθ 1628/1958 ΝοΒ 6.1149).

Η ως άνω αυτονομία μίας ένωσης **διατηρείται** και στην περίπτωση που η ένωση συγκροτήσει μαζί με άλλες ενώσεις υπερκείμενη ένωση ή προσχωρήσει μεταγενέστερα σε υπερκείμενη ένωση, καθόσον, σε εφαρμογή της συνταγματικής επιταγής (αρ. 12 Σ), τονίζεται ρητά στο αρ. 43 του Ν. 281/1914 η διατήρηση της αυτονομίας (Τούσης, Τα νομικά πρόσωπα - νομικά πρόσωπα εν γένει, σωματεία, ιδρύματα, συνεταιρισμοί κλπ, 1946, σελ. 88, Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων και Συνδικαλιστικών οργανώσεων, 1984, σελ. 417 και 527, πρβλ. και ΠρΘεσ 1752/1960 ΝοΒ 9.96 και Τριαντόπουλο σε ΝοΒ

741 New York Masonic Code, έκδ. Woodfuff 1868, σελ. 57.

6.278). Οικειοθελής απεμπόληση της αυτονομίας δεν νοείται, τυχόν δε συναίνεση προς τούτο ή επιβολή της είναι πράξεις απολύτως άκυρες.

Στην περίπτωση συγκρότησης υπερκείμενης ένωσης από επιμέρους ενώσεις (όπως στην περίπτωση του συμβολικού τεκτονισμού, όπου οι ενώσεις-Στοές συγκροτούν Μεγάλες Στοές/Ανατολές, **το σπουδαιότατο στοιχείο της ελευθερίας** και των ως άνω στοιχείων της ελευθερίας αυτής των επιμέρους ενώσεων (Στοών) δεν μπορεί να δεσμεύεται υπερμέτρως, ούτε δια οικειοθελούς προσχωρήσεως στο καταστατικό της υπερκείμενης ένωσης, διότι τούτο θα κατέλυε την οργανωτική και διοικητική λειτουργία των ενώσεων, εν προκειμένω των Στοών[742]. Διότι συμβατικές διατάξεις υπέρμετρης δέσμευσης της ατομικής ελευθερίας των ενώσεων[743] αντίκειται στα χρηστά ήθη και συνεπάγεται ακυρότητα της περί συναινέσεως δικαιοπρακτικής των δηλώσεως (ΑΚ 179) και οι σχετικές διατάξεις είναι ανίσχυρες (ΠρΑθ 18936/1957 ΕΕΝ 25.254, ad hoc ΠΠρΑθ 2884/2019 αδημ.).

Η ίδια απαγόρευση ισχύει και στην περίπτωση παράλληλης πειθαρχικής δικαιοδοσίας πλειόνων διοικήσεων, δηλαδή της υποκείμενης και συνάμα της υπερκείμενης ενώσεως, ακόμη και εάν τούτο προβλέπεται από τα καταστατικά των δύο ενώσεων (υποκείμενης-υπερκείμενης) (ΕφΑθ 1628/1958 ΝοΒ 6.1149).

Η ίδια απαγόρευση ισχύει και σε περίπτωση πλήρους μεταβίβασης στη Μεγάλη Στοά της πειθαρχικής εξουσίας της Στοάς εκ μέρους της τελευταίας. Δεν νοείται η Στοά να αποστερηθεί από την εξουσία της να ελέγχει πειθαρχικώς τα μέλη της.

Στην περίπτωση που ένωση προσώπων-Στοά έχει προσχωρήσει σε κανονισμό υπερκείμενης ένωσης-Μεγάλης Στοάς, οι τυχόν διατάξεις που μεταφέρουν την πειθαρχική εξουσία από την πρωτοβάθμια ένωση στη δευτεροβάθμια ή προσδίδουν συντρέχουσα πειθαρχική εξουσία της δευτεροβάθμιας-υπερκείμενης ένωσης (μεγάλης στοάς) είναι ανίσχυρες, επειδή έτσι καταλύεται οργανωτική και διοικητική λειτουργία σπουδαιότατη, δηλαδή η πειθαρχική εξουσία. Τα φυσικά πρόσωπα δύνανται να αποβληθούν ή να τιμωρηθούν από τη στοά τους και μόνο.

Τα φυσικά πρόσωπα-τέκτονες θεωρούνται τρίτοι σε σχέση με την υπερκείμενη ένωση-μεγάλη στοά (Τούσης, Νομικά Πρόσωπα, 1946, σελ. 89 υπό αρ. 78, Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων, 1984, σελ. 417, ΜονΠρΘεσπρ 124/1997 Αρμ 1997.1221).

742 Βλ. γενικές αρχές της έννοιας των ορίων στο δικαίωμα εκχώρησης εξουσιών σε §24 επ.

743 Οι ατομικές ελευθερίες δεν αφορούν μόνο μεμονωμένα πρόσωπα, αλλά και ενώσεις αυτών.

Καθόσον λοιπόν τα φυσικά πρόσωπα-μέλη Στοάς δεν είναι μέλη της υπερκείμενης ένωσης, αλλά τρίτοι, δεν επιτρέπεται κατά το νόμο να ασκηθεί πειθαρχική εξουσία σε αυτά. Το αυτό θα ίσχυε εάν Στοά επιχειρούσε να ασκήσει πειθαρχική εξουσία επί μέλους άλλης Στοάς. Τέτοια εξουσία μόνο με νόμο θα μπορούσε να επιβληθεί - αλλά τέτοιος νόμος δεν υφίσταται, και ακόμη και εάν υφίστατο, θα έπρεπε να τηρεί την αρχή της αναλογικότητος, άλλως θα εκρίνετο αντισυνταγματικός.

Ο κανόνας αυτός προέρχεται από την αρχή του ρωμαϊκού δικαίου «si quid universitati debetur, singulis non debetur, nec quod debet universitas, singuli debent" (Πανδ. 3,4,7,1, Βασιλικά 9.2.107.1) που αναλογεί σήμερα στο αρ. 43 Ν.281/1914. Είναι κανόνας που επανήλθε μετά το μεσαίωνα σε ισχύ, ετέθη ως κανών δικαίου στη Γαλλία από τους τέκτονες της Γαλλικής Επαναστάσεως (Planiol-Ripert, Traité de droit civil, τόμος ΙΙ, §1182) και ισχύει πλέον πανευρωπαϊκώς ως πτυχή του κανόνα της ατομικής και κοινωνικής ελευθερίας (Ν.Δ. 53 της 19/20.9.1974: Περί κυρώσεως της εν Ρώμη την 4ην Νοεμβρίου 1950 υπογραφείσης συμβάσεως «δια την προάσπισιν των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών», ως και του προσθέτου σε αυτή πρωτοκόλλου των Παρισίων της 20ής Μαρτίου 1952, αρ. 11§§1-2, αρ. μόνον Ν. 2329/1953 και αρ. 11 ΕΣΔΑ), κανόνας υπερνομοθετικής ισχύος σύμφωνα με το αρ 28§1 Σ.

Καθόσον τα φυσικά πρόσωπα-τέκτονες δεν δύνανται να υπαχθούν υπό την πειθαρχική εξουσία της υπερκείμενης ένωσης, τυχόν διατάξεις στο καταστατικό της υπερκείμενης ένωσης είναι **ανίσχυρες και απολύτως άκυρες** καθόσον αντισυνταγματικές και αντιβαίνουσες το νόμο[744].

Κατά μία άποψη, που έχει εγκαταλειφθεί σήμερα καθόσον δεν βρίσκει έρεισμα στο νόμο, εάν Στοά τις διαγράψει μέλος της, είναι έγκυρη τυχόν ρήτρα στα καταστατικά Στοάς και Μεγάλης στοάς (και μόνον εφόσον τούτο προβλέπεται και στα δύο καταστατικά), δυνατότητας του διαγραφέντος μέλους ασκήσεως ενδίκου μέσου κατά της διαγραφής ενώπιον του αρμοδίου οργάνου της υπερκείμενης Μεγάλης Στοάς κατ' έφεση (Καρακατσάνης σε ΕρμΑΚ §§14-17 υπό αρ. 88 - τοιαύτη περίπτωση αφορώσα Στοά και Μεγάλη Στοά απασχόλησε το Γερμανικό Ακυρωτικό - Juristische Wochenschrift 1906 τόμ. 35 σελ. 416-417).

Οπωσδήποτε μεταξύ των μελών της υποκείμενης ένωσης και της υπερ-

744 Η νομολογία ΠΠρΑθ 2884/2019 αδημ. Έτσι, είναι ανίσχυρα και απολύτως άκυρα, μεταξύ άλλων, τα αρ. 39, 40 και 60 του Καταστατικού Χάρτη και τα αρ. 203 και 205 του Γενικού Κανονισμού ΜΣΤΕ, (και κάθε τυχόν σχετική διάταξη, απόφαση ΔΣ ή εγκύκλιος). Το ίδιο ισχύει και για όλες τις υπόλοιπες τεκτονικές οργανώσεις.

κείμενης ένωσης δημιουργούνται ορισμένες έννομες σχέσεις, αλλά σε καμία περίπτωση τα μέλη του υποκειμένου σωματείου/ενώσεως δεν καθίστανται μέλη της υπερκείμενης ένωσης, ούτε δημιουργούνται με τις πράξεις και παραλείψεις τους ευθύνη του τελευταίου και αντίστροφα.

Τυχόν πειθαρχική εξουσία υπερκείμενης ένωσης επί φυσικού προσώπου θα αντίβαινε το όλο σύστημα του ΑΚ, αφού έτσι παραβιάζεται η αρχή της σωματειακής αυτονομίας. Φυσικό πρόσωπο (τέκτων) που είναι μέλος ένωσης-Στοάς-μέλους της υπερκειμένης ένωσης δεν υπάγεται στον πειθαρχικό έλεγχο της υπερκείμενης ένωσης (ΕφΑθ 1628/1958, ΝοΒ 6.1149, ΑΠ 1177/2009, ΧρΙΔ 2014.183=ΤΝΠ Νόμος, ΑΠ 51/2009 ΕΕμπΔ 2009.935=ΤΝΠ Νόμος, ΑΣΕΑΔ Αποφ. 117/23-12-2008 ΤΝΠ Νόμος). Η νομολογία είναι πάγια και ισχύει και στις υπερκείμενες ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα όπως οι Μεγάλες Στοές - ΠΠρΑθ 2884/2019 αδημ.

Τυχόν εκκίνηση πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον τέκτονος εκ μέρους Μεγάλης Στοάς, καθώς και τυχόν εκδοθησομένη πειθαρχική απόφαση, είναι πράξεις ανίσχυρες και απόλυτα άκυρες. Ως εκ τούτου, έγερση αγωγής δεν απαιτείται, ούτε η απόφαση ακυρώνεται, αφού είναι εξυπαρχής άκυρη. Το άκυρο εξετάζεται αυτεπαγγέλτως σε κάθε δίκη. Σε περίπτωση όμως για την οποία τέκτων αποφασίσει να εγείρει αγωγή, αυτή είναι αναγνωριστική του αρ. 70 ΚΠολΔ (που είναι διάταξη ουσιαστικού δικαίου - ΑΠ 603/1985 ΝοΒ 34.399), και ασκείται ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, μόνου αρμόδιου κατ' αρ. 18 ΚΠολΔ. Το αίτημα θα είναι η αναγνώριση της απολύτου ακυρότητος της διαγραφής. Καθ' όσον η ακυρότητα είναι απόλυτη, η Στοά οφείλει να μην λάβει υπόψιν την απόφαση της Μεγάλης Στοάς, και να δέχεται το μέλος της σε κάθε δραστηριότητα. Εάν δεν το πράξει, το μέλος έχει δικαίωμα να στραφεί απευθείας κατά της Στοάς και να την καταδικάσει σύμφωνα με το αρ. 947 ΚΠολΔ χωρίς να αποκλείεται και η εφαρμογή άλλων διατάξεων σχετικά με την προσβολή προσωπικότητας και τις διατάξεις περί αδικοπραξιών.

Η εκκίνηση πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον τέκτονος εκ μέρους Μεγάλης Στοάς, πολλώ δε μάλλον η λήψη «απόφασης» τιμώρησης, ως πράξεις παράνομες, γεννούν αξίωση άρσης της προσβολής προσωπικότητος του τέκτονος και αποζημίωσης κατά τις διατάξεις των άρθρων 12 Σ, 57, 59 αλλά και 914 ΑΚ. Η διαπόμπευση ή κοινολόγηση της ψευδοδιαγραφής σε τρίτους όπως στις υπόλοιπες Στοές-μέλη ή ακόμη περισσότερο σε αλλοδαπές ομοσπονδίες, αποτελεί επιβαρυντική περίσταση αδικοπρακτικής συμπεριφοράς καθώς και παράβαση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων. Τούτο διότι με τον τρόπο αυτό προστατεύεται το δικαίωμα της προσωπικότητας το οποίο αποτελεί πλέγμα αγαθών που συνθέτουν την υπόσταση του προσώπου, με το οποίο είναι άρρηκτα συνδεδεμένα. Τέτοια προστατευόμε-

να αγαθά είναι, μεταξύ άλλων και η τιμή κάθε ανθρώπου η οποία αντικατοπτρίζεται στην εκτίμηση και την αντίληψη που έχουν οι άλλοι γι' αυτόν, η ψυχική υγεία και ο συναισθηματικός κόσμος του ατόμου και η ελευθερία, η οποία περιλαμβάνει τη δυνατότητα ακωλύτου αναπτύξεως κάθε ανθρώπινης ενέργειας. Η ανθρώπινη ενέργεια μπορεί να συνίσταται στην ελεύθερη τέλεση κάθε πράξης που ανάγεται στην επαγγελματική, οικονομική, επιστημονική και λοιπή δράση.

Προϋποθέσεις για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων τούτων είναι α) η προσβολή του δικαιώματος της προσωπικότητας η οποία προκαλείται με οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη τρίτου με την οποία διαταράσσεται η κατάσταση που υπάρχει σε μία ή περισσότερες εκδηλώσεις της σωματικής, ψυχικής, πνευματικής και κοινωνικής ατομικότητας του βλαπτόμενου κατά τη στιγμή της προσβολής, β) η προσβολή να είναι παράνομη πράγμα που συμβαίνει όταν η προσβολή γίνεται χωρίς δικαίωμα ή κατ' ενάσκηση μεν δικαιώματος το οποίο όμως είναι από άποψη έννομης τάξης μικρότερης σπουδαιότητας, είτε ασκείται υπό περιστάσεις που καθιστούν την άσκηση αυτού καταχρηστική σύμφωνα με το αρ. 281 ΑΚ ή το άρθρο 25 παρ. 2 του Συντάγματος και γ) για την επιδίκαση χρηματικής ικανοποιήσεως και πταίσμα του προβολέα (ΠΠρΠειρ 2221/2018 αδημ.-τελεσίδικη).

Η ικανοποίηση συνίσταται σε πληρωμή χρηματικού ποσού, δημοσίευμα, απειλή προσωπικής κρατήσεως του νομίμου εκπροσώπου της ομοσπονδίας, ή σε ο,τιδήποτε επιβάλλεται από τις περιστάσεις.

§29.5. Η νομολογία «Σακελλαρόπουλου» (ΑΠ 511/2008)

Η πρώτη τεκτονική υπόθεση που έφτασε στο Ακυρωτικό μας Δικαστήριο είναι η υπόθεση Σακελλαρόπουλος κατά Τεκτονικού Ιδρύματος/Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

Η όλη υπόθεση εδράστηκε σε εσφαλμένη ιστορική βάση του εισαγωγικού δικογράφου αλλά δημιούργησε νομολογία για τις ενώσεις προσώπων εν γένει. Πρόκειται για τη νομολογία «Σακελλαρόπουλου» (ΑΠ 511/2008 ΤΝΠ Νόμος - βλ.§14.1.6), η οποία σχολιάστηκε εν μέρει πρόσφατα (Π. Παπαρσενίου, Η ένωση προσώπων του αρ. 107 ΑΚ υπό το φως του αρ. 12 §§ 1 και 3 του Συντάγματος, σε ΧρΙΔ 2016.331 επ.). Αναγνωρίζεται αφενός η ελευθερία αυτόνομης λειτουργίας και διοικήσεως της ενώσεως της ΑΚ 107 και αφετέρου η ελευθερία διατηρήσεώς της κατά το Σύνταγμα, αφού γίνεται δεκτό ότι η οργάνωση της ενώσεως προσώπων έχει ως θεμέλιο τη σχετική συμφωνία των ιδρυτικών μελών της, στην οποία προβλέπονται αφενός

τα όργανα της ενώσεως και αφετέρου οι κανόνες οργάνωσης και λειτουργίας της, συμπληρωματικά δε (ήτοι αναλογικά) εφαρμόζονται οι διατάξεις περί σωματείων, ενώ η εναλλαγή των μελών της δεν θίγει τη διατήρηση της υπόστασης της ενώσεως.

Η υπόθεση είχε ως εξής:

Ο τέκτων Σακελλαρόπουλος[745] διεγράφη με απόφαση του Αδελφάτου του Τεκτονικού Ιδρύματος και προσέφυγε δικαστικά για να ακυρώσει τη διαγραφή του. Στο αγωγικό δικόγραφο ουδείς λόγος είχε γίνει περί της νομικής φύσεως μίας Στοάς ή περί της εννοίας του «μέλους», ο δε ενάγων Σακελλαρόπουλος ουδέν σαφές αίτημα είχε εκθέσει προκειμένου το Δικαστήριο να φέρει κρίση επί τούτου. Ο ενάγων ήταν μέλος της στοάς «Ορφεύς» που εδρεύει στην Αθήνα. Η υπόθεση ξεκίνησε το έτος 1998. Αν και δικηγόρος, ο ενάγων είχε την πεποίθηση ότι οι τέκτονες είναι μέλη του Τεκτονικού Ιδρύματος καθόσον έτσι ανέφεραν συστηματικά οι διοικήσεις της Μεγάλης Στοάς και εισέπρατταν συνδρομές στο ταμείο του Ιδρύματος. Ο ενάγων δεν μπόρεσε να κατανοήσει τη διάκριση μεταξύ των νομικών μορφωμάτων. Είναι νομικά πρόδηλο, ότι οι όποιες σχέσεις δημιουργούνται μεταξύ των τεκτόνων και της μεγάλης στοάς, είναι μόνο έμμεσες, χωρίς ωστόσο οι τέκτονες να καθίστανται μέλη της Μεγάλης Στοάς, παρά μόνο της στοάς στην οποία αιτήθηκαν εισδοχής και έγιναν ενεργά και τακτικά μέλη της. Πολλώ δεν μάλλον του Ιδρύματος, αφού το τελευταίο δεν μπορεί να έχει μέλη (ΑΚ 108).

Ο Σακελλαρόπουλος «τιμωρηθείς», στις 24/4/1998, ήγειρε αγωγή κατά του Τεκτονικού Ιδρύματος, επειδή τούτο άσκησε, δια του αδελφάτου του (ΔΣ), πειθαρχική δίωξη κατ' αυτού. Την αγωγή του αυτή ανακοίνωσε στο Ελληνικό δημόσιο ως την εποπτεύουσα αρχή του Ιδρύματος το οποίο δεν παρέστη. Το εναγόμενο ίδρυμα προέβαλλε την ένσταση ελλείψεως παθητικής νομιμοποίησής του, που έγινε δεκτή, αναφέροντας πως ο ενάγων είναι μέλος της Μεγάλης Στοάς και όχι του Ιδρύματος. Πουθενά στην αγωγή ή την απόφαση δεν γίνεται μνεία κάποιας Στοάς. Η αγωγή απερρίφθη ως παθητικώς ανομιμοποίητη με την υπ.αριθμ. 7915/1998 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Ο ενάγων άσκησε έφεση η οποία απερρίφθη δια της υπ. αριθμ. 3380/2000 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών. Με την απόφαση αυτή τελεσιδίκησε το γεγονός ότι το Τεκτονικό Ίδρυμα και η Μεγάλη Στοά δεν ταυτίζονται, ασχέτως εάν έχουν κοινή διοίκηση. Εν συνεχεία ο ενάγων στράφηκε κατά της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος με την από 18-9-2000 αγωγή του. Την αγωγή αυτή ανακοίνωσε στο δημόσιο με την από 19-

745 Πρόεδρος της Νομικού τμήματος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και θείος του συγγραφέα εκ μητρικής γραμμής.

9-2000 ανακοίνωση δίκης, καθόσον συνέχιζε να θεωρεί ότι η υπόθεση αφορά το Ίδρυμα και τη διοίκησή του, οπότε είναι δημοσίου συμφέροντος. Στην αγωγή αυτή ο ενάγων κάνει μία και μοναδική μνεία για τη Στοά στην οποία ανήκε ως μέλος: *«Αν και δικηγόρος και παρά την μακροχρόνιαν συμμετοχήν μου εις την Στοάν "Ορφεύς", η οποία ανήκει εις την Μεγάλην Στοάν, εις την οποίαν κατέβαλλα επί σειρά ετών συνδρομάς, δεν είχα ερευνήσει την εν γένει νομική μορφή της και την άνευ νομίμου υποστάσεως και συνεπώς άνευ οιουδήποτε ερείσματος, λειτουργίαν των πειθαρχικών συμβουλίων αυτή (...)»*. Περαιτέρω, ενώ ο ίδιος ο ενάγων θεωρεί εαυτόν μέλος της Μεγάλης Στοάς, επικαλείται συνάμα, αλυσιτελώς και αντιφατικώς ότι η τελευταία δεν έχει πειθαρχική εξουσία επί του προσώπου του ως φυσικού προσώπου-τέκτονος.

Επί της εν λόγω αγωγής εξεδόθη η υπ. αριθμ. 6678/2002 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών που παρέπεμψε την εκδίκαση της υπόθεσης στο αρμόδιο (;) Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Η απόφαση μνημονεύει τον εσφαλμένο ισχυρισμό του ενάγοντος, που ισχυριζόταν ότι είναι μέλος της Μεγάλης Στοάς και όχι μέλος της Στοάς «Ορφεύς», που ως ένωση-στοά είναι το υπ. αριθμ. 50 μέλος της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος. Κατόπιν κλήσεως και ανακοινώσεως της κλήσεως στο δημόσιο (ο ενάγων συνέχιζε να συγχέει το ίδρυμα δημοσίου συμφέροντος με τη Μεγάλη Στοά, συνεχίζοντας συνάμα να συγχέει και την ιδιότητά του ως μέλους -ποίου;- νομικού προσώπου, σύγχιση που συνέφερε την εναγομένη και συνομολογούσε την ιδιότητα του ενάγοντος ως μέλους της, για να ευοδωθεί η αρμοδιότητά της επί πειθαρχικών ενεργειών επί φυσικών προσώπων), εξεδόθη υπ. αριθμ. 1910/2003 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, που απέρριψε την αγωγή. Πλην όμως, ουδόλως ετέθη στην προκείμενη περίπτωση το ερώτημα ούτε εξετάσθηκε από το Δικαστήριο εάν ο ενάγων είναι ή όχι μέλος της εκεί εναγομένης Μεγάλης Στοάς, αφού αμφότεροι οι διάδικοι το αποδέχονταν (ο ενάγων διότι αγνοούσε ότι δεν είναι μέλος της Μεγάλης Στοάς, αλλά της Στοάς του «Ορφεύς», και μόνο, η δε εναγομένη Μεγάλη Στοά επειδή εξυπηρετείτο από αυτή την άγνοια, αφού με αυτή την παραδοχή θα είχε και πειθαρχική εξουσία επάνω του). Με άλλα λόγια, ο ενάγων έθετε ως νομική του βάση το επιχείρημα ότι η πειθαρχική εξουσία της εναγομένης Μεγάλης Στοάς είναι ανύπαρκτη, όχι γιατί δεν είναι μέλος αυτής, αλλά γιατί μία ένωση προσώπων... δεν είναι σωματείο, όταν, εφόσον είχε τεθεί ορθά ο λόγος ακυρότητας της πειθαρχικής κύρωσης (ότι δηλ. η Μεγάλη Στοά στερείται εξουσίας, πειθαρχικής ή άλλης, επί φυσικών προσώπων, αφού οι τελευταίοι δεν είναι μέλη της), το δικαστήριο θα είχε κάνει δεκτή την αγωγή του, αφού κυρώσεις επί μη μέλους -δηλ. τρίτου- είναι όχι πράξεις απλώς άκυρες ή ακυρώσιμες, αλλά παντελώς ανυπόστατες. Με αυτή τη δικονομική δια-

δρομή εξ εσφαλμένης αρχικής νομικής βάσης, απερρίφθησαν εν συνεχεία οι από 26/2/2004 και 27/2/2004 εφέσεις του Σακελλαρόπουλου, ο οποίος συνέχιζε να ανακοινώνει τις δίκες στο δημόσιο, θεωρώντας ακόμη και τότε ότι το Τεκτονικό Ιδρυμα και η Μεγάλη Στοά είναι στην πράξη το ίδιο πρόσωπο. Η υπ. αριθμ. 779/2007 απόφαση του Εφετείου Αθηνών επανέλαβε ότι η Μεγάλη Στοά είχε πειθαρχική εξουσία επί του φυσικού προσώπου-τέκτονος, χωρίς να εξετάσει και κρίνει το πρότερο -ατυχώς, οιονεί προσυνομολογημένο μεταξύ των διαδίκων- εάν ο ενάγων ήταν ή δεν ήταν -που δεν ήταν!, όπως και όλοι οι τέκτονες- μέλος της εναγομένης-εφεσίβλητης Μεγάλης Στοάς.

Η επακολουθήσασα απόφαση του Ακυρωτικού (ΑΠ 511/2008) απέρριψε την αίτηση του αναιρεσείοντος τέκτονος, καταλήγοντας ότι όταν οι πράξεις ή οι παραλείψεις *μέλους* αποτελούν πειθαρχικά παραπτώματα, επιτρεπτώς τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα εκδικάζουν τις συναφείς υποθέσεις. Πλην όμως, το Ακυρωτικό δεν εξέτασε, καθόσον δεν ήταν εξεταζόμενος λόγος, σε τί συνίσταται η έννοια του μέλους ώστε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι φυσικά πρόσωπα δεν ειναι μέλη της Μεγάλης Στοάς. Η νομολογία αυτή έχει ήδη ανατραπεί -ορθά- με τις αποφάσεις ΜΕφΑθ 4933/2018 και 521/2019, κατά των οποίων η ΜΣΤΕ έχει ασκήσει αιτήσεις αναιρέσεως.

§29.6. Προστασία τέκτονος επί τιμώρησης από τη Μεγάλη Στοά. Τρόπος συνέχισης προσέλευσης στη Στοά

Υπάρχουν συχνές περιπτώσεις όπου Μεγάλη Στοά (και συγκεκριμένα ένα πειθαρχικό όργανο, που αποτελείται συνήθως από μέλη του ΔΣ) τιμωρεί πειθαρχικά (αν και ανυπόστατα) τέκτονες. Αναφέραμε ανωτέρω ότι ο τιμωρηθείς δεν χρειάζεται να πράξει κάτι, διότι η απόφαση είναι φαινομενική. Τίθεται το ερώτημα της άμυνας αυτού, εάν η Στοά του δεν του επιτρέψει να προσέρχεται στις συνεδρίες της, επικαλούμενη την εντολή εκτέλεσης της απόφασης της Μεγάλης Στοάς.

Ο τέκτων μπορεί να συνεχίσει να προσέρχεται στη Στοά του καθόσον και εφόσον δεν έχει τιμωρηθεί από αυτή. Φυσικά, δεν είναι λόγος τιμώρησης από τη Στοά ο μη σεβασμός της απολύτως άκυρης τιμωρητικής απόφασης ούτε λόγος τιμώρησης του ΔΣ της Στοάς ή της Στοάς εάν δεν λάβουν υπόψιν την απολύτως άκυρη τιμωρητική απόφαση της υπερκείμενης.

Σε περίπτωση που η Στοά παρεμποδίζει την είσοδο στις εργασίες και εν γένει συλλογικές δραστηριότητές της στο μέλος της, η ενέργεια αυτή προσβάλλει την προσωπικότητα του μέλους, αφού αυτό δικαιούται να συνέρχεται στην ένωση προσώπων που ανήκει, καθόσον το δικαίωμα αυτό αποτελεί έκφανση της ελεύθερης άσκησης και απόλαυσης του συνταγματικά κατοχυ-

ρωμένου δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι κατ'αρ. 12 Σ (ad hoc ΠΠρΠειρ 2221/2018 αδημ.)[746]. Βλ. §29.4.

Το μέλος δεν χρειάζεται να στραφεί κατά της Μεγάλης Στοάς αλλά μόνο κατά της Στοάς. Η Στοά θα εκπροσωπηθεί παθητικώς από το ΔΣ της και όχι από τη Μεγάλη Στοά. Η τελευταία μάλιστα δεν έχει έννομο συμφέρον ούτε να ασκήσει πρόσθετη παρέμβαση υπέρ της Στοάς. Εφαρμοστέες είναι οι διατάξεις περί ρυθμίσεως καταστάσεως (βλ. Τζίφρα, Ασφαλιστικά Μέτρα). Κατά την τακτική διαδικασία, η αγωγή ανοχής σε προσέλευση ασκείται ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου.

§30. Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος

Η πρώτη ελληνική ομοσπονδία Στοών είναι η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος (ΜΣΤΕ ή ΜΣΤΕ-ΑΕΑΤ). Ιδρύθηκε στις 7/2/1867 αλλά λειτούργησε με πλήρες ΔΣ από το 1872 σχεδόν ταυτόχρονα με το πρώτο Ελληνικό Ύπατο Συμβούλιο του Σκωτικού τύπου[747]. Τα πρόσωπα στις διοικήσεις ήταν πρακτικά τα ίδια ενώ δογματικά, ιδεολογικά και τελετουργικά προέρχεται από τη Γαλλία, της οποίας τα τεκτονικά έθιμα έλαβε μέσω της Ιταλίας (που και αυτές ήταν Μεγάλες Ανατολές του Σκωτικού Τύπου). Η επωνυμία ήταν αρχικά «Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος» ενώ ήδη το 1898 η επωνυμία εμπεριέχει το Ύπατο Συμβούλιο[748], όπως και στη Γαλλία και την Ιτα-

746 Αντίστοιχα, παράνομη προσβολή της προσωπικότητας συνιστά η αδικαιολόγητη και αντικείμενη στο αρ. 281 ΑΚ απαγόρευση εισόδου πελάτη στο καζίνο, καθότι τον προσβάλλει στην ειδικότερη έκφανση της ελευθερίας του να συμμετέχει σε μία σημαντική γι' αυτόν κοινωνική δραστηριότητα (ΑΠ 719/2007 ΔΕΕ 2007.976=Αρμ 2008.382=ΤΝΠ Νόμος).

747 Ήδη κριθέν και δικαστικώς ΜΠρΑθ 2271/2018 (εκουσία), αμετάκλητη. Ιστορική τεκμηρίωση σε Gould R.-F. - The history of freemasonry, έκδ. 1887, τόμ. 4 σελ. 304β, τόμ. 6 σελ. 320, Denslow R.- Freemasonry in the Eastern Hemisphere, 1954, σελ. 258, Pick & Knight - The pocket history of freemasonry, 5η έκδ. 1969 σελ. 289. Από την ελληνική βιβλιογραφία Καλογερόπουλος Δ. - Ιστορία της ανά τας Ελληνικάς χώρας ελευθέρας τεκτονικής, 1932, τεύχος Α΄, σελ. 17 επ., Καταστατικό ΜΣΤΕ έκδ. 1949 & 1963 αρ. 3, ΜΣΤΕ - Διοικητική λογοδοσία 1967 σελ. 6, ΜΣΤΕ - Διοικητική λογοδοσία 1968 σελ. 17, ΜΣΤΕ - Τεκτονικόν Δελτίον 1968 τεύχ. 72 σελ. 66, Καρρέρ Γ. σε Κλειδόλιθο (περιοδικό) 1985, τεύχ. 24-25 σελ. 16, Κόγιας σε Πυθαγόρα (περιοδικό) 1986 τεύχ. 15 σελ. 121, Κρητικός Π. - Περί τους Τέκτονας, τον Τεκτονισμόν και την εισφοράν των εις τους αγώνας του έθνους. Ιστορικαί μελέται, 1971, σελ. 260 επ., Πολλάτος Μ. - Διακόσια Χρόνια Ελληνικού Τεκτονισμού (1740-1940), 1940 [1954], σελ. 38 επ., Χατζηπάνος Π. - Ελληνικός ελευθεροτεκτονισμός 1740-1950, 1951, σελ. 25 επ.

748 Βλ. Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος 'Υπατο Συμβούλιο 33ο, Σύνταγμα 1898, σελ. 40.

λία, ενώ προς τους Άγγλους ο αγγλοτραφείς πρώτος πρόεδρος Δημήτριος Ροδοκανάκης την εμφάνισε ως «Μεγάλη Στοά της Ελλάδος των Αρχαίων Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων Τεκτόνων», δηλ. ως Αγγλικού τύπου, ενώ δεν ήταν[749]. Η ιδεολογία της[750], το καταστατικό της ως και η επωνυμία της έχουν πλειστάκις τροποποιηθεί τα έτη 1884, 1898, 1908, 1936, 1963, 1988, 1993 και 2000. Το καταστατικό του έτους 1898 παραπέμπει (αρ. 11) στις αρχές των Σκωτικών Συνταγμάτων 1762 και 1786 όπως αυτά τροποποιήθηκαν με τη Συνθήκη της Λωζάνης του 1875 (ΣυνθΛωζ 1875), αυτό του 1908 το ίδιο (αρ. 3), αυτό του 1936 λησμονεί τη Λωζάννη (αρ. 1§Ι)[751], αυτό του 1963 επαναλαμβάνει τα του 1936, ενώ το 1988, αμέσως μετά το «τεκτονικό σχίσμα»[752], αφαιρούνται και τα Σκωτικά Συντάγματα, αναφέρεται ότι η ομοσπονδία λειτουργεί ως «Αρχαίων, Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων Τεκτόνων», ενώ το 1993 (και μέχρι σήμερα, μετά την τελευταία τροποποίηση 18/10/2000) αναφέρεται ρητά η συμμόρφωση στα οροθέσια της 4/9/1929, χωρίς και πάλι να γίνεται σαφές ότι παραπέμπει στα 8 οροθέσια της UGLE, ενώ σε αυτά παραπέμπει εν τοις πράγμασοι[753].

Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος δεν πρέπει να συγχέεται με τη Στοά «Αγαθοεργία-Φιλογένεια», Σεβάσμιος της οποίας ήταν ο Διονύσιος Ρώμας, η

749 Για το πρώτο Καταστατικό της ΜΣΤΕ βλ. §56 ενώ για τον πρώτο πρόεδρο Δ. Ροδοκανάκη βλ. Legrand Émile - Dossier Rhodocanakis, 1895, Rossi Dario - Catalogue des livres anciens et modernes composant la bibliothèque de feu Son Altesse Impériale le prince Demetrius Rhodocanakis de Chios. Rome 1904, Rhodocanakis [His Imperial Highness the Prince ~] - The Imperial Constantinian order of St. George. A review of modern impostures and a sketch of its true history. By His Imperial Highness the Prince Rhodocanakis, London 1870, The Freemasons Magazine and Masonic Mirror, 1869, 1870, Ιστορία Εικονογραφημένη, τεύχος Ιανουαρίου 1978, άρθρο Ιωάννη Χατζηφώτη «Δημήτριος Ροδοκανάκης Δούκας, Αγγελος, Κομνηνός, Παλαιολόγος», τεύχος 115, σελ. 76-81, Χατζηπάνος Π., Ελληνικός ελευθεροτεκτονισμός 1740-1950, Official Report of the Proceedings relative to the foundation of the Grand Lodge of Greece and election of its Grand Master. Official report of the Proceedings relative to the establishement in Greece of the Supreme Council of the 33rd by the Prince Rhodocanakis. Athens, Freemason's Hall, London, 1872, Τσιμπιδάρος Βάσος - Οι Έλληνες στην Αγγλία. Αθήνα/ Αλκαίος, 1974, Φυσεντζίδης Μ.-Λεφάκης Λ., Βιογραφία Δημήτριος Ροδοκανάκης», σε Ερεδώμ (περιοδικό Εταιρείας Ερευνών Σκωτικού Τύπου), τεύχ. 2-3, σελ. 179-188.

750 Σχετίζεται με τα οροθέσια που καθορίζουν τον ορισμό του τεκτονισμού όπως τον εκλαμβάνει και τον ακολουθεί κάθε οργάνωση, βλ. κεφάλαιο Οροθέσια.

751 Πιθανολογούμε ότι μετά τον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο χάθηκε η ήδη πτωχή τεκτονική παιδεία, και η νέα γενιά αγνοούσε τη Συνθήκη της Λωζάννης, διότι κατά τα άλλα δεν είχε κανένα λόγο να μην την περιλάβει. Για τη Συνθήκη της Λωζάννης βλ. σε Ριζόπουλος Α. - Θεμελιώδη κείμενα αρχαίου και αποδεδεγμένου σκωτικού τύπου, 2015, σελ. 213-236.

752 Λιακόπουλος Ευστάθιος - Το τεκτονικό σχίσμα, 1990, Β΄ έκδ. 2009.

753 Βλ. §11.20.

οποία με ομόφωνη απόφαση των μελών της στις 14/26 Απριλίου 1816 άλλαξε επωνυμία και έλαβε νέα, «Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος»[754]. Η Στοά αυτή δεν ήταν «Μεγάλη», δηλ. δεν ήταν ομοσπονδία Στοών, αλλά πρωτοβάθμια Στοά (η οποία μάλιστα αιτήθηκε το ίδιο έτος να προσχωρήσει στην νεοσυσταθείσα ηνωμένη Αγγλική ομοσπονδία του 1813-UGLE) ούτε έγινε ποτέ μέλος κάποιας ομοσπονδίας. Διελύθη δε με απόφαση των μελών της στις 23/6/1843[755], ενώ κάποια από τα μέλη της διαλυθείσης Στοάς ίδρυσαν τις Στοές «Φοίνιξ» στην Κέρκύρα και «Étoile» στη Ζάκυνθο[756]. Η Στοά Φοίνιξ είναι η πρώτη Στοά η οποία (από το 1861) λειτουργεί στην ελληνική γλώσσα[757] ενώ το έτος 1863 μεταφράζει τα τυπικά των 3 συμβολικών βαθμών στην ελληνική[758] και έκτοτε οι τεκτονικές εργασίες όλων των Στοών γίνονται στην Ελληνική γλώσσα.

§30.1. Ο χρόνος και ο τρόπος ίδρυσης

Ειδικότερα για την ίδρυση της Μεγάλης Στοάς που υφίσταται σήμερα, το ιδρυτικό καταστατικό[759] αναφέρει ότι η τελευταία ιδρύθηκε στις 7 Φεβρουαρίου 1867 από 8 Στοές ως [συν]ομοσπονδία Στοών (Confederation of Masonic Lodges, αρ. 9). Πρόκειται για σύσταση υπερκείμενης ένωσης του αρ. 11 Σ1864, του πρώτου που επέτρεψε το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι. Οι 8 Στοές («Λέσχαι Ανεξάρτητοι» στο κείμενο) ήταν αυθύπαρκτες και αυτόνομες πρωτοβάθμιες ενώσεις προσώπων με σωματειακή υφή και μη ευκαιριακό χαρακτήρα, ήδη λειτουργούσες κατά τρόπο μόνιμο και όχι ευκαι-

754 Αντίγραφο της απόφασης σε Ντίνο Κονόμο - Ο Διονύσιος Ρώμας και η Ελληνική Εθνεγερσία, 1972, σελ. 39 και 171.

755 [Εφημερίς] «Αθηνά», Φεβρ. 1894, σελ. 30, Καλογερόπουλος Δ. - Ιστορία της ανά τας Ελληνικάς χώρας ελευθέρας τεκτονικής, τεύχος Α' 1932 σελ. 14, Χατζηπάνος Π. - Ελληνικός ελευθεροτεκτονισμός 1740-1950, 1951, σελ. 21.

756 Περιοδικό Πυθαγόρας, 1883, σελ. 235.

757 Πολλάτος Μαρίνος - Διακόσια Χρόνια Ελληνικού Τεκτονισμού (1740-1940), 1940 [1954], σελ. 35.

758 Αι μασονικαί κατηχήσεις, 1863 (1870).

759 Το σωζόμενο πρωτότυπο είναι πολύγλωσσο, εκδοθέν στο Λονδίνο το 1872 στις εκδόσεις Clayton & Co, English and Foreign Printers, Temple Printing Works, 17, Bouverie Street, Fleet Street, έχει 130 σελίδες και φέρει τον τίτλο «Grand Lodge and Supreme Council of Greece - Official Report of the Proceedings relative to the foundation of the Grand Lodge of Greece and election of its Grand Master. Constitutions of the Grand Lodge of Greece 1872. Official report of the Proceedings relative to the establishement in Greece of the Supreme Council of the 33rd by the Prince Rhodocanakis. Athens, Freemason's Hall, London».

ριακό, με φιλοσοφικούς σκοπούς. Γι' αυτές αναφέρεται στο έγγραφο[760] που δημοσίευσε η Μεγάλη Στοά προς πληροφόρηση των ξένων δυνάμεων: 1. «Παίδες Λεωνίδου», εδρεύουσα στη Σύρο. Συνεδριάζει την πρώτη Δευτέρα εκάστου μηνός. Ιδρυθείσα το 1860, 2. «Πανελλήνιον», εδρεύουσα στην Αθήνα. Συνεδριάζει την πρώτη Τρίτη εκάστου μηνός. Ιδρυθείσα το 1862, 3. «Ποσειδωνία», εδρεύουσα στον Πειραιά. Συνεδριάζει την πρώτη Τετάρτη εκάστου μηνός. Ιδρυθείσα το 1865, 4. «Σκουφάς», εδρεύουσα στη Χαλκίδα. Συνεδριάζει την πρώτη Πέμπτη εκάστου μηνός. Ιδρυθείσα το 1866, 5. «Κέρκυρα», εδρεύουσα στην Κέρκυρα. Συνεδριάζει την πρώτη Παρασκευή εκάστου μηνός. Ιδρυθείσα το 1866, 6. «Αρχιμήδης», εδρεύουσα στην Πάτρα. Συνεδριάζει το πρώτο Σάββατο εκάστου μηνός. Ιδρυθείσα το 1866, 7. «Ρήγας Φεραίος», εδρεύουσα στη Λαμία. Συνεδριάζει την πρώτη Δευτέρα εκάστου μηνός. Ιδρυθείσα το 1867 και 8. «Πρόοδος», εδρεύουσα στο Άργος. Συνεδριάζει την πρώτη Τρίτη εκάστου μηνός. Ιδρυθείσα το 1867. Όπως οι ιδρυτικές αυτές Στοές, έτσι και οι μεταγενεστέρως ιδρυθείσες υπό την ΜΣΤΕ, είναι πρωτοβάθμιες ενώσεις προσώπων και διατήρησαν αυτή την ιδιότητα προσχωρώντας σε αυτή (ΜΠρΑθ 2271/2018 αδημ., ήδη αμετάκλητη).

Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος είναι η πρώτη υπερκείμενη ένωση στην Ελλάδα που προνόησε καταστατικώς για τη δημοκρατική εκπροσώπηση των μελών της, θέτοντας μέτρο αναλογικής εκπροσώπησης (εκλογής Αντιπροσώπων) των πρωτοβαθμίων ενώσεων-μελών της, πριν μάλιστα ψηφισθεί ο Ν. 281/1914 ο οποίος κατέστησε το μέτρο υποχρεωτικό[761].

§30.2. Ο Καταστατικός Χάρτης.

Βλ. §§ 15 και 57.

§30.3. Ο Γενικός Κανονισμός.

Βλ. §§15 και 58.

---

760 «Official Report of the Proceedings relative to the Foundation of the Grand Lodge of Freemasons of Greece and Election of its first Grand Master» = «Επίσημη Αναφορά των Διαδικασιών σχετικά με την Ίδρυση της Μεγάλης Στοάς των Ελευθεροτεκτόνων της Ελλάδος και της Εκλογής του Πρώτου Μεγάλου Διδασκάλου της», 1872.

761 Αρ. XXIII Κ1867: *«Κάθε Στοά εκλέγει έναν Αντιπρόσωπο, εάν ο αριθμός των μελών της δεν υπερβαίνει τα 33· δύο εάν ο αριθμός είναι από 34 έως 66, και τρεις εάν είναι από 67 έως 99· και ούτω καθεξής (...)»*. Το μέτρο έγινε 1 προς 21 στο Κ1884 (αρ. 23).

§31. Η Εθνική Μεγάλη Στοά της Ελλάδος

Η Εθνική Μεγάλη Στοά της Ελλάδος (ΕΜΣΤΕ) ιδρύθηκε στις 7/6/1986 από 7 Στοές[762] και είναι ομοσπονδία Στοών Αγγλικού τύπου. Το καταστατικό της είναι πιστή μετάφραση αυτού της Αγγλικής ομοσπονδίας (UGLE) και περιέχει πληθώρα διατάξεων που δεν συμβαδίζουν με την Ελληνική νομοθεσία. Τελεί σε αλληλοαναγνώριση με τις ΜΣ της Σκωτίας και της Ιρλανδίας και για ένα διάστημα με αυτή της Αγγλίας. Όπως η ΜΣΤΕ, δέχεται μόνο αμιγώς ανδρικές Στοές.

§32. Η Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος

Η Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος (ΓΜΑΤΕ) στην οποία αναφερόμαστε στο παρόν κεφάλαιο είναι η ομοσπονδία Στοών που ιδρύθηκε το 1992 και όχι αυτή του 1867 που σήμερα φέρει την επωνυμία «Μεγάλη Στοά της Ελλάδος των Αρχαίων Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων Τεκτόνων».

Πρόκειται για υπερκείμενη ένωση της ΑΚ 107 όπως και οι υπόλοιπες.

Για την οικονομική της λειτουργία χρησιμοποιεί μια αστική μη κεδροσκοπική εταιρεία που ιδρύθηκε στις 30/4/2010 με την ίδια επωνυμία, η οποία φέρει ΑΦΜ, ενώ καταχωρήθηκε στα βιβλία του Εταιρειών του Πρωτοδικείου Αθηνών στις 12/5/2010 και της οποίας το καταστατικό φέρει ως τελευταία τροποποίηση στις 4/10/2010.

Η ΓΜΑΤΕ είναι μέλος του CLIPSAS. Από το 2017 η ΓΜΑΤΕ δέχεται υπό την αιγίδα της και αμιγώς γυναικείες Στοές.

§33. Ομοσπονδίες Σκωτικού Τύπου

§33.1. Η Μεγάλη Στοά του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου

Μία ακόμη ελληνική τεκτονική ομοσπονδία Συμβολικών Στοών ιδρύθηκε το έτος 1988 υπό την επωνυμία «Μεγάλη Στοά του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου», από 10 Στοές, με βάση την ιδεολογία της πρώ-

762 Τις Παλαιών Πατρών Γερμανός, Ακρόπολις, Παρθενών, Μιαούλης, Πίστις, Ομόνοια και Ιωνία (Λιακόπουλος Ευ. - Το Τεκτονικό Σχίσμα, β΄ εκδ. 2009, σελ. 191-193, Κατσάμπας Β., 30 Χρόνια ΕΜΣτΕ, Περιοδικό Διαβήτης τεύχ. 36, Μάιος 2016, σελ. 3 επ. και δη 5).

της Ελληνικής ομοσπονδίας του 1867. Το έτος 1988 συμπίπτει με το χρόνο κατά τον οποίο η ΜΣΤΕ μετεβλήθη διοικητικά, αν όχι και ιδεολογικά, από ομοσπονδία γαλλικού τύπου («Σκωτικού Τύπου») σε Αγγλικού.

Από την ομοσπονδία αυτή αποχώρησαν τον 2/2017 τέσσερις Στοές. Στις 17/2/2017 οι εναπομείνασες έξι Στοές συνήλθαν σε ΓΣ και εξέλεξαν νέο Συμβούλιο[763]. Τον 5/2019 η ΜΣΤΕ-ΑΑΣΤ μετονομάστηκε σε Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος (ΗΜΣΤΕ).

Η ΜΣΤΕΑΑΣΤ εδρεύει στην Αθήνα.

§33.2. Η Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος

Στοές υπό την ΜΣΤΕΑΑΣΤ ίδρυσαν την ΗΜΣΤΕ το 2017 ταυτεπωνύμως και τον 5ο/2019 άλλαξαν την επωνυμία σε Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος (ΗΜΣΤΕ). Η ΗΜΣΤΕ είναι «κανονική» Μεγάλη Στοά, έχει αναγνωριστεί από τη Μεγάλη Στοά της Γαλλίας (GLdF) και λειτουργεί με αμιγώς ανδρικές Στοές.

§34. Το Μεικτό Τάγμα «Δελφοί»

Η ομοσπονδία με την επωνυμία «Διεθνούς Τεκτονικό Τάγμα Δελφοί» ιδρύθηκε το έτος 1926. Οι Στοές του δέχονται τόσο άνδρες όσο και γυναίκες.

§35. Γυναικείες ομοσπονδίες

Δεν υπάρχει μέχρι σήμερα αμιγώς γυναικεία Ελληνική Τεκτονική ομοσπονδία. Οι γυναικείς Στοές που λειτουργούν σήμερα στην Αθήνα, τελούν υπό την Ελβετική ομοσπονδία «Grande Loge Féminine de Suisse».

763 Βλ. Διακήρυξη της 17ης/2/2017, που υπογράφεται από τους Αντιπροσώπους των Στοών.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
ΤΑ ΕΠΙΓΕΝΟΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
Οι πρωτοβάθμιες τεκτονικές ενώσεις προσώπων πέραν του συμβολικού τεκτονισμού

§36. Στον «Αρχαίο και Αποδεδεγμένο Σκωτικό Τύπο», 33 βαθμών: τα Φιλοσοφικά Εργαστήρια

Πέραν του Συμβολικού τεκτονισμού (Στοές με 3 βαθμούς/κατηγορίες μελών), υπάρχουν πολλά άλλα συστήματα και τεκτονικοί βαθμοί. Έχουμε συμβατικά αποφασίσει να αποκαλούμε τα υπόλοιπα συστήματα «επιγενόμενα» ή «ανώτερα» (beyond the craft grades, high degrees, hauts grades). Τούτο διότι όλα προϋποθέτουν την κατοχή -τουλάχιστον- του 3ου και ανώτατου Συμβολικού βαθμού από το υποψήφιο μέλος.

Θεμελίωδης αρχή της υποστάσεως των επιγενομένων μορφωμάτων είναι το γεγονός ότι είναι απολύτως αυτόνομα και ανεξάρτητα τόσο από τις Συμβολικές Στοές, όσο και μεταξύ τους και ως προς το Ύπατο Συμβούλιο. Η προϋπόθεση κατοχής των Συμβολικών βαθμών, ως όρος για την είσοδο μέλους σε επιγενόμενο σύστημα, δεν σημαίνει ότι το πρόσωπο πρέπει να είναι μέλος και σε Συμβολική Στοά, αλλ'απλά ότι πρέπει κάποια στιγμή να έχει αποκτήσει (σε Στοά) τον βαθμό του διδασκάλου. Διαφορετική ερμηνεία θα καταστούσε τα επιγενόμενα εργαστήρια υποχείρια των Στοών και εν τέλει των Μεγάλων Στοών και θα οδηγούσε στο μαρασμό και εν τέλει στη διάλυσή τους. Για να μην συμβεί αυτό ο Συνταγματικός νομοθέτης κατοχύρωσε την αρχή της αυτονομίας και της πολλαπλότητος (αρ. 12). Έτσι κάθε μόρφωμα είναι ανεξάρτητη μη κερδοσκοπική ένωση προσώπων της ΑΚ 107 (ΠΠρΠειρ 2221/2018 αδημ., αμετάκλητη).

Ενώ στον Τύπο της Υόρκης ακολουθείται η ομοσπονδιακή δομή κατά τα πρότυπα των Μεγάλων Στοών (πρωτοβάθμιες ενώσεις και υπερκείμενη), στο φιλοσοφικό τεκτονισμό, που αποκαλείται «Αρχαίος και Αποδεδεγμένος

Σκωτικός Τύπος» (Α.Α.Σ.Τ.), δεν υπάρχει ομοσπονδιακό όργανο και οι ενώσεις είναι απολύτως ανεξάρτητες μεταξύ τους. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχουν Αντιπρόσωποι στις πρωτοβάθμιες, δεν υπάρχει πειθαρχική εξουσία επί των πρωτοβαθμίων, δεν υπάρχει κεντρική ΓΣ ούτε εκλέγεται ομοσπονδιακό ΔΣ κλπ.

Και ναι μεν υπάρχει τεκτονική ιεραρχία βαθμών και εργαστηρίων, εκκινώντας από τον 4ο βαθμό και καταλήγοντας στον 33ο και τελευταίο βαθμό, πλην όμως η εκτέλεση των αποφάσεων του ανωτάτου εργαστηρίου (του 33ου βαθμού, αποκαλούμενου Ύπατον Συμβούλιον) δεν γίνεται δυνάμει εκχωρημένης εξουσίας ομοσπονδιακής σωματειακής φύσεως, αλλά δυνάμει υποσχετικής συμβάσεως του ενοχικού δικαίου, η οποία ισχύει στο μέτρο που δεν προσβάλλει τη σωματειακή αυτονομία των ενώσεων.

Φιλοσοφικά κατηγοριοποιούμε τα τεκτονικά εργαστήρια του Α.Α.Σ.Τ. σε πέντε είδη: 1) Η Στοά Τελειοποιήσεως, που λειτουργεί τους 4ο-14ο βαθμούς (§36.1), 2) το Ροδοσταυρικό Περιστύλιο, που λειτουργεί το 18ο βαθμό (§36.2), 3) ο Άρειος Πάγος, που λειτουργεί τους 28ο-30ο βαθμούς (§36.3), 4) η Σύνοδος 32ου βαθμού, που λειτουργεί τον 32 βαθμό (§36.4) και 5) το Ύπατο Συμβούλιο του 33ου βαθμού (§37).

Ο Α.Α.Σ.Τ. είναι διεθνώς ο πιο διαδεδομένος τεκτονικός τύπος μετά το σύστημα των Μεγάλων Στοών.

§36.1. Η Στοά Τελειοποιήσεως (4ος-14ος βαθμός)

Η πρώτη και κατώτατη ιεραρχικά ένωση προσώπων στον Αρχαίο και Αποδεδεγμένο Σκωτικό Τύπο αποκαλείται «Στοά Τελειοποιήσεως» (Loge de Perfection). Αυτή είναι πάντοτε, όπως και όλες οι υπόλοιπες ενώσεις Σκωτικού Τύπου, πρωτοβάθμια. Έχει όλα τα χαρακτηριστικά μίας Συμβολικής Στοάς και εφαρμόζονται όλα όσα έχουμε εκθέσει για τις Στοές.

Μοναδική προϋπόθεση, παγκοσμίως, για εγγραφή σε Στοά Τελειοποιήσεως, είναι το φυσικό πρόσωπο να αποδείξει ότι έχει μυηθεί, δηλ. κατέχει, το βαθμό του Διδασκάλου, αδιαφόρως εάν είναι κατά το χρόνο εκείνο (ή μεταγενέστερα) μέλος, ενεργό ή μη, Συμβολικής Στοάς. Αντίστοιχα η έξοδος, αποχώρηση ή διαγραφή από Συμβολική Στοά δεν συνεπάγεται απώλεια της ιδιότητος μέλους στη Στοά Τελειοποιήσεως, και, εάν αυτό προβλέπεται από το καταστατικό της Στοάς Τελειοποιήσεως, η ρήτρα είναι άκυρη.

Η αίτηση εγγραφής πρέπει να εξετάζεται από τη Στοά Τελειοποιήσεως και τυχόν άρνηση εγγραφής προερχόμενη από Ύπατο Συμβούλιο ή άλλη τεκτονική ένωση προσώπων είναι ανίσχυρη, σύμφωνα με τα όσα έχουν ήδη αναπτυχθεί.

§36.2. Το Ροδοσταυρικό Περιστύλιο (18ος βαθμός)

Φυσικό πρόσωπο που έχει μυηθεί και συνεπώς κατέχει τον 14ο βαθμό[764], πληροί την προϋπόθεση εγγραφής σε Ροδοσταυρικό Περιστύλιο (Chapitre Rose-Croix). Ισχύουν όλα όσα έχουμε ήδη εκθέσει.

§36.3. Ο Άρειος Πάγος

Ο Αρειος Πάγος (Aréopage) όπως αποκαλείται παγκοσμίως[765] δέχεται μέλη κατέχοντα τον 18ο βαθμό και αποδίδει τον 28ο βαθμό. Ισχύουν όλα όσα έχουμε ήδη εκθέσει.

§36.4. Η Σύνοδος του 32ου βαθμού

Η Σύνοδος του 32ου βαθμού, αποκαλούμενη και «Κατασκήνωση των Πριγκήπων του Βασιλικού Μυστικού» (Princes du Royal-Secret) είναι και αυτή πρωτοβάθμια ένωση προσώπων και δέχεται ως μέλη τους κατέχοντες τον 31ο βαθμό, τον οποίο συνήθως αποδίδει η ίδια αντλώντας τα μέλη της από τους Άρειους Πάγους. Ισχύουν όλα όσα έχουμε ήδη εκθέσει. Επιπροσθέτως, έννομο συμφέρον για έγερση ένδικων βοηθημάτων αναφορικά με το Υπατο Συμβούλιο του 33ο έχουν και τα μέλη αυτών των ενώσεων, άλλως τα κατέχοντα βαθμούς που αυτή η ένωση αποδίδει, σύμφωνα με την ΕφΑθ 2768/2019 (αδημ.).

§37. Το Ύπατο Συμβούλιο του 33ου βαθμού. Η ανώτατη Αρχή του Φιλοσοφικού τεκτονισμού

Το Ύπατον Συμβούλιο του 33ου και τελευταίου[766] βαθμού του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου[767] αποτελεί την «ιεραρχικά» ανώτερη ενωσιακή βαθμίδα του συγκεκριμένου συστήματος. Τούτο διότι προϋπόθεση εισόδου ως μέλους σε αυτό είναι η κατοχή και των 33 βαθμών του συστήματος (έγκυρο κατ' ΑΚ 80§2, Δέλλιος σε ΣΕΑΚ υπό αρ. 80 αρ.3). Τα μέλη του έχουν κατά (μαχητό) τεκμήριο τη μεγαλύτερη δυνατή εμπει-

764 Οι βαθμοί 15ος-17ος είναι συνήθως ανενεργοί.

765 Οι Άρειοι Πάγοι προϋπήρχαν της ιδρύσεως του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου μας.

766 Τελευταίου βαθμού στο σύστημα του Σκωτικού τύπου. Σε άλλα συστήματα υπάρχει άλλη διαβάθμιση.

767 Τύπου, αποκαλούμενου παλαιότερα «Δόγματος», που ήταν εσφαλμένο.

ρία και γνώση στο τεκτονικό γίγνεσθαι του συγκεκριμένου συστήματος.

Το Ύπατο Συμβούλιο αποτελεί πρωτοβάθμια ένωση, δηλ. ένωση φυσικών προσώπων. Δεν έχει μέλη άλλες ενώσεις και συνεπώς δεν είναι υπερκείμενο σωματείο όπως οι Μεγάλες Στοές. Ειδικότερα, δεν έχει ως μέλη τα φιλοσοφικά εργαστήρια (αυτά που αναφέρουμε στις §§ 36.1-36.4), τα οποία, αν ήταν μέλη του, το Ύπατο Συμβούλιο θα ήταν είτε δευτεροβάθμια ένωση (αν ήταν όλα μέλη του), είτε πεμπτοβάθμια (εάν κάθε «κατώτερη» ένωση ήταν μέλος της αμέσως ανώτερης). Τα φιλοσοφικά εργαστήρια δεν εκλέγουν Αντιπρόσωπους οι οποίοι, αντιπροσωπεύοντας αυτά, θα εκλέγουν τη διοίκηση του Υπάτου Συμβουλίου, αφού δεν υπάρχει Αντιπροσωπευτικό σύστημα, εξ ου και το γεγονός ότι το Ύπατο συμβούλιο εκλέγει ΔΣ δια της ψήφου των ιδικών του και μόνο μελών, που είναι όλα φυσικά πρόσωπα.

Ένωση προσώπων με την επωνυμία «Μεγάλο Συμβούλιο του 33ου» δεν υπάρχει[768].

Λίγα λόγια για το πώς ιδρύθηκαν τα Ύπατα Συμβούλια. Από την τρίτη δεκαετία του 1700 η φαντασία, η μανία της εξουσίας και η ματαιοδοξία καιροσκόπων τεκτόνων είχε οδηγήσει το «Τάγμα» σε δημιουργία εκατοντάδων βαθμών, όπου ο καθένας καυχιόταν ότι προσφέρει περισσότερη γνώση από τον άλλο ή είναι «ανώτερος». Το φαινόμενο είχε ως εστία κυρίως τη Γαλλία, ταχύτατα όμως εξαπλώθηκε παντού. Ουδέποτε υπήρξε ομοσπονδία φιλοσοφικών εργαστηρίων, κάθε εργαστήριο λειτουργούσε αυτόνομα με μερικούς «επιγενόμενους» βαθμούς, αναγνωρίζοντας ή όχι κάποιους άλλους. Οι αναγνωρίσεις ήταν κυρίως ζήτημα διαπροσωπικών σχέσεων των εκάστοτε διοικήσεων και ήταν εφήμερες. Ένα από τα πιο «πετυχημένα» συστήματα ήταν αυτό που δημιουργείται στο Παρίσι το 1758 με την επωνυμία «Συμβούλιο των Αυτοκρατόρων Ανατολής και Δύσεως», το οποίο λειτουργούσε στη Λυών πριν το 1761 με 25 βαθμούς[769]. Ανώτατος ήταν ο «Πρίγκηψ του Βασιλικού Μυστικού», σήμερα 32ος βαθμός του ΑΑΣΤ. Το ΔΣ αυτής της ένωσης επιβαλλόταν ως η ανώτατη τεκτονική Αρχή όπως αντίστοιχα έπρατταν συναφείς οργανώσεις σε άλλες πόλεις. Μέσω πολλών περιπετειών στις Δυτικές

768 Οι κανονισμοί του Ελληνικού ΥΣ του 2006 κάνουν μνεία και στο «Μεγάλο Συμβούλιο». Αυτό όμως δεν είναι ένωση προσώπων διότι δεν διαθέτει διοίκηση (ελλείπει η βασική προϋπόθεση της ΑΚ 80§5). Πρόκειται για απλή ονομασία *του συνόλου των κατεχόντων τον 33ο βαθμό* (και όχι μόνο αυτών που είναι μέλη του ΥΣ, 33 κατά μέγιστο αριθμό) χωρίς να δημιουργείται αυθύπαρκτη ένωση. Οι δικαστικές αποφάσεις που κάνουν μνεία σε αυτό δεν εξέτασαν ούτε εντόπισαν το ζήτημα, διότι ουδέποτε τούτο αποτέλεσε ειδικό αντικείμενο δίκης μέχρι σήμερα. Είναι κάτι σαν μια «αδελφότητα 33ων», που είναι αόριστη νομική έννοια και όχι ένωση προσώπων.

769 Steel-Maret - Archives secrètes de la franc-maçonnerie, 1893, σελ. 72.

Ινδίες (Αμερική) ιδρύεται το πρώτο Ύπατο Συμβούλιο (περί) το 1801, όπως το ίδιο δήλωσε μεταγενέστερα[770]. Ως «Εκπρόσωπος» αυτού, ένας Γάλλος ονόματι De Grasse-Tilly[771], επιστρέφει στη Γαλλία το 1804 και ως «33ος»[772], ιδρύει την πρώτη ένωση προσώπων με 33 βαθμούς στην Ευρωπαϊκή ήπειρο, το Suprême Conseil (Supreme Council), που προβάλλεται έκτοτε ως η ανώτατη Αρχή του φιλοσοφικού τεκτονισμού. Από αυτή τη δομή, που εν τέλει επικράτησε, προέρχονται τα Ύπατα Συμβούλια των Κρατών όλης της υπόλοιπης Ευρώπης.

§37.1. Το καταστατικό του Υπάτου Συμβουλίου. Τα Συντάγματα του 1762 και του 1786

Στην Αμερική (;) εμφανίζονται το πρώτον τα Συνάγματα του «1786» αποκαλούμενα και «Συντάγματα του Μεγάλου Φρειδερίκου» ή του «Βερολίνου». Αυτά παραπέμπουν ρητά (αν και άνευ ιδιαίτερης νομικής σημασίας) στα προγενέστερα, εκείνα του 1762 (αποκαλούμενα του «Μπορντώ»).

Τα συντάγματα αυτά, δηλ. αυτό του «1786»[773], *αποτελούν το καταστατικό* του Υπάτου Συμβουλίου (ΕφΑθ 5886/2013 ΕλΔ 2014.1046), σε συνδυασμό με το «Γενικό Κανονισμό» του 1958 (§62) άλλως τους «Κανονισμούς» του 2006 (§63), ανάλογα με την ερμηνεία περί υποστάσεως του τελευταίου που δίνει ο καθένας[774]. Οι κανονισμοί αυτοί είναι *εσωτερικοί* κανονισμοί υποδεέστερης νομικής ισχύος και υπολείπονται του καταστατικού, στο οποίο και δεν μπορούν να αντιβαίνουν, ούτε μπορούν να περιέχουν ρήτρες που κατά νόμο δεν επιτρέπεται να προβλέπονται σε εσωτερικούς κανονισμούς (βλ. αναλογικώς §15). Οι κανονισμοί αυτοί είναι *εσωτερικοί* διότι καμμία νομική οντότητα δεν μπορεί να έχει πλείονα καταστατικά που να ισχύουν παράλληλα κατά τρόπο ισότιμο (το καταστατικό είναι μοναδικό, και ισχύει ως έχει στην πιο πρόσφατη έκδοσή του). Οι κανονισμοί αυτοί είναι *εσωτερικοί* και

770 Ανάλυση και βιβλιογραφικές παραπομπές σε Δημητρίου Φ. - Τεκτονικές Ιπποτικές Μελέτες, 2018, §1 επ. (ειδικά σελ. 37-49).

771 Περισσότερα σε Suprême Conseil de France - Livre d'or du comte de Grasse-Tilly, premier souverain grand commandeur du suprême conseil de france, comprenant le facsimilé et la transcription de l'ouvrage manuscrit, précédé d'une biographie du comte de grasse et d'une etude sur le livre d'or, 2003.

772 Οι βαθμοί έγιναν 33 όχι το 1786 στο Βερολίνο αλλά μετά το 1797 στο Charlestown του Νέου Κόσμου, δηλαδή απ' ότι φαίνεται στο σημερινό Charleston της Νοτίου Καρολίνας (Δημητρίου Φ. - Τεκτονικές Ιπποτικές Μελέτες, 2018, σελ. 46).

773 Ενώ θα έπρεπε να είναι αυτό της Λωζάνης του 1875, που αντικατέστησε το προηγούμενο του 1786.

774 Βλ. §§ 62-63.

διότι δεν μπορεί να ισχύσει το αντίθετο, δηλ. να θεωρηθεί ότι τα Συντάγματα του 1786 (ή του 1762) ότι είναι ο εσωτερικός κανονισμός.

§37.2. Ελάχιστος και μέγιστος αριθμός μελών

Για τον ελάχιστο αριθμό μελών στις τεκτονικές οργανώσεις χωρίς νομική προσωπικότητα, αυτός ορίζεται από το καταστατικό εκάστης ενώσεως.

Σε αντίθεση με τη Στοά και κάθε άλλη τεκτονική ένωση προσώπων, που μπορεί να έχει άπειρο αριθμό μελών, το Ύπατο Συμβούλιο είναι η μοναδική πρωτοβάθμια τεκτονική ένωση που έχει καταστατικώς θέσει μέγιστο αριθμό (numerus clausus) μελών της. Αυτός ανέρχεται στους 33. Εάν το καταστατικό αναφέρει ότι τα μέλη είναι ισόβια, η ρήτρα είναι έγκυρη καθόσον δεν απαγορεύεται τούτο από καμμία διάταξη του σωματειακού δικαίου[775]. Ο περιορισμός σε 33 μέλη δεν έχει ιδιαίτερο έρισμα[776] και ιστορικά προέρχεται από το αρ. 5§1 των Μεγάλων Συνταγμάτων του 1786 όπως αυτά τροποποίθηκαν στο Διεθνές Συνέδριο της Λωζάννης στη συνεδρία της 22/9/1875[777]. Η ρήτρα περιορισμού του μεγίστου αριθμού μελών, είναι κατά νόμο έγκυρη (ΑΚ 80 αρ.2, ΑΠ 1217/2000 ΔΕΕ 2000.1264, ΑΠ 1401/1991 ΕΕργΔ 1992.892, ΑΠ 1635/1984 ΕΕΝ 1985.678, ΕφΑθ 13996/1988 NoB 1989.1244, ΠΠρΙωαν 15/1986 Αρμ 1986.671). Συνεπώς, η απόφαση της ΓΣ - ακόμη και ομόφωνη- περί εγκρίσεως εισδοχής νέου μέλους, σε χρόνο που η ένωση έχει ήδη 33 μέλη, είναι απολύτως άκυρη. Ομοίως είναι άκυρη εάν ληφθεί ενόσω υπάρχουν 33 μέλη και τεθεί υπό τον όρο να ενεργοποιηθεί όταν εξέλθει κάποιο μέλος, διότι αυτή η απόφαση θα είναι απόφαση ΓΣ υπό αναβλητική αίρεση, πράγμα ασυμβίβαστο με τη σωματειακή φύση και λειτουργία της ένωσης.

---

775 Ως μέλη μίας ένωσης ή ενός σωματείου, πράγματι τα μέλη είναι ίσοβια, υπό την έννοια ότι ιδιότητα του μέλους (της ένωσης/σωματείου, όχι της διοίκησης αυτού) δεν είναι ορισμένου χρόνου, αλλά αορίστου, και σαφώς περατώνεται και αποσβήνεται με το θάνατο.

776 Μοιάζει ότι προέρχεται από την εμμονή στον αριθμό 33 στα πάντα, καθώς και την επιθυμία των διοικούντων να συρρικνώσουν τη δύναμη στα χέρια λίγων. Για τα αίτια θα πρέπει να ερευνηθεί ο λόγος που έγινε το διεθνές συνέδριο (βλ. μεταξύ άλλων Bernheim A. - Études maçonniques. Le Convent des Suprêmes Conseils du Rite Écossais Ancien et Accepté - Lausanne, 6-22 septembre 1875).

777 Νωρίτερα δεν υπήρχε περιορισμός. Το πλήρες κείμενο στο πρωτότυπο γαλλικό και σε ελληνική μετάφραση σε Ριζόπουλο Α. - Θεμελιώδη κείμενα αρχαίου και αποδεδεγμένου σκωτικού τύπου, 2015, σελ. 219.

§37.3. Το ΔΣ του Υπάτου Συμβουλίου

Το ΔΣ του Υπάτου Συμβουλίου είναι συνήθως εννεαμελές[778] και τα μέλη του αποκαλούνται «αξιωματικοί του ΥΣ».

Εάν ο αριθμός των μελών του ΥΣ υπολείπεται του ελαχίστου σύμφωνα με το καταστατικό αριθμού μελών της διοίκησής του, αυτό θεωρείται ότι έχει διαλυθεί.

Για το έννομο συμφέρον έγερσης αγωγής κατά του ΥΣ ή διορισμού προσωρινής διοίκησης, βλ. §17.4.

§37.4. Νομική σχέση Σχέση Φιλοσοφικών Εργαστηρίων-Υπάτου Συμβουλίου

Ήδη έχουμε αναφέρει ότι το Ύπατο Συμβούλιο δεν είναι υπερκείμενη ένωση και τα φιλοσοφικά εργαστήρια δεν είναι μέλη του. Τα τελευταία τυγχάνουν *τρίτοι* ως προς αυτό, όπως *τρίτα* είναι και τα φιλοσοφικά εργαστήρια μεταξύ τους. Η σχέση μεταξύ Υπάτου Συμβουλίου και φιλοσοφικών εργαστηρίων δεν είναι σχέση σωματειακής φύσεως υποκείμενων-υπερκείμενης ενώσεων. Κατά νόμο, όλες αυτές οι ενώσεις είναι απολύτως άσχετες μεταξύ τους, οπότε και δεν προκύπτει ανάγκη ενασχόλησης με τα επιτρεπτά όρια διείσδυσης στη διοικητική και οικονομική αυτονομία των υποκειμένων εκ μέρους της υποκείμενης (αρ. 43 Ν. 281/1914), ακριβώς επείδη δεν υπάρχει καν αυτή η σχέση. Ως εκ τούτου οι σχέσεις Υπάτου Συμβουλίου και φιλοσοφικών εργαστηρίων είναι καθαρά ενοχικής φύσεως[779], απορρέουν δηλαδή από σύμβαση, που εκ του νόμου δεν είναι απαραίτητο να φέρει τον έγγραφο τύπο, αφού ο τελευταίος δεν είναι συστατικός της ενοχής όρος. Αυτή η διευκρίνηση έχει μεγάλη σημασία, διότι το σωματειακό δίκαιο έχει πάντοτε ως όριο στην έκταση των ενοχικών δεσμεύσεων τη διασφάλιση της αρχής της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι (αρ. 12Σ), που δεν μπορεί να αλλοιώνεται ενοχικώς. Έτσι, επί παραδείγματι, δεν μπορεί μία ένωση να καταλίπει το περιεχόμενο του καταστατικού λειτουργίας της στην κρίση τρίτου, αναφορικά με τη σύνταξη ή τροποποίησή του, ούτε να εκχωρεί την πειθαρχική της εξουσία σε άλλη, ούτε να παραδίδει τα δικαιώματα λειτουργίας της σε τρίτον, ούτε να ζητά άδεια από τρίτο για να κάνει νέα μέλη κλπ κλπ. Ατυχώς υπό το σημερινό καθεστώς, τα καταστατικά βρίθουν παρανόμων διατάξεων,

778 Παραδοσιακός κανόνας που αποτυπώθηκε στη Συνθήκη της Λωζάννης των ΥΣ του 1875.

779 Εάν συναντήσουμε τον όρο «υπό την Αιγίδα του Υπάτου Συμβουλίου», αυτός δεν έχει την έννοια του μέλους του Υπάτου Συμβουλίου, όπως έχει στα ομοσπονδιακά μορφώματα (ΜΠρΑθ 1973/2018 (εκουσία) αδημ.), ούτε πρόκειται βέβαια για παραρτήματα ή «εσωτερικές δομές» του (βλ. §24.2).

όπως προκύπτει από την ανάγνωση και ερμηνεία αυτών (βλ. §§ 60-63). Το ίδιο ισχύει και στα καταστατικά των Μεγαλων Στοών, όπου συναντούμε ρήτρες που έχουν αντιγραφεί από καταστατικά αγγλοσαξωνικού τύπου, στο δίκαιο του οποίου οι ρήτρες είναι νόμιμες, αφού δεν υπάρχει καν σωματειακή νομοθεσία και η έννομη τάξη επαφίεται στα καταστατικά των οργανώσεων που θα καθορίζουν τους «νόμους» τους, ενώ σε άλλες περιπτώσεις αποτελούν αναχρονιστικές ρήτρες, κατάλοιπο παλαιότερων αιώνων όπου δεν υπήρχε σωματειακή νομοθεσία ούτε συνταγματική προστασία των ατομικών ελευθεριών. Αποτέλεσμα τούτου είναι, στην Ελλάδα, η αδυναμία ορθής ερμηνείας και εφαρμογής, εκ μέρους των τεκτόνων, των καταστατικών, αφού η διάκριση μεταξύ έγκυρων και άκυρων ρητρών προϋποθέτει ιδιάζουσες γνώσεις επιστήμης, γεγονός που τα καθιστά δυσερμήνευτα και χρήζοντα άμεσης τροποποίησης και επικαιροποίησης. Πέραν τούτου η ασάφεια και η αυθαίρετη ερμηνεία αυτών έχει πρόσφατα διογκώσει τις δικαστικές διενέξεις, καθόσον υπάρχουν πολλές ταυτεπώνυμες ενώσεις «Ύπατον Συμβούλιον», άλλως πλείονες διοικήσεις, όπου κάποιες εξ αυτών αξιώνουν ότι είναι η μόνη νόμιμη εν Ελλάδι, ιδρυθείσα το 1872 εν Αθήναις.

Οι τεκτονικές ενώσεις προσώπων επιγενομένων βαθμών Σκωτικού τύπου, τελούν σε συμφωνία αλληλοαναγνώρισης με το Ύπατο Συμβούλιο, η οποία είναι αορίστου χρόνου[780].

Η ιδιότητα του μέλους φυσικού προσώπου σε φιλοσοφικό εργαστήριο δεν προσδίδει από μόνη της την ιδιότητα μέλους στο Ύπατο Συμβούλιο. Συνεπώς το Ύπατο Συμβούλιο δεν έχει καμία εξουσία επί φυσικών προσώπων μελών φιλοσοφικών εργαστηρίων. Σε περίπτωση διένεξης προσώπου με το φιλοσοφικό εργαστήριο στο οποίο είναι μέλος, το Ύπατο Συμβούλιο δεν έχει έννομο συμφέρον να παρέμβει στη δίκη και τυχόν παρέμβασή του δέον όπως κριθεί απαράδεκτη.

§38. Πολλαπλότης Υπάτων Συμβουλίων ή φιλοσοφικών εργαστηρίων

Το Σύνταγμα (αρ. 12) επιτρέπει όπως ήδη έχουμε αναφέρει την ταυτόχρονη ύπαρξη πλειόνων σωματειακής μορφής μορφωμάτων, ακόμη και με τον ίδιο σκοπό, την ίδια έδρα ή και τα ίδια μέλη. Κάθε όμως ένωση πρέπει να έχει διακριτή επωνυμία (βλ. §14.1.1). Το αρ. 5§3 των Σ 1786, διεθνώς αλλά

780 Συναφώς αρ. 70 Κ1958 και αρ. 71 Κ2006.

και στην Ελλάδα[781] αναφέρει ότι ένα και μόνο Ύπατο Συμβούλιο του βαθμού τούτου δύναται να υπάρχη εις έκαστον Έθνος, Βασίλειον η Αυτοκρατορίαν εν Ευρώπη, δηλ. σε κάθε χώρα. Ωστόσο σήμερα υπάρχουν στην Ελλάδα πλείονα Ύπατα Συμβούλια[782]. Το πρώτο ιδρύθηκε το 1872. Επί του παρόντος με την έκδοση της απόφασης ΕφΑθ 2768/2019 (αδημ.) φαίνεται να κλείνει ο κύκλος των διενέξεων[783]. Ωστόσο η νομική θεώρηση της υποθέσεως είναι ιδιαίτερα δυσχερής, με δεδομένο ότι ο νικήσας διάδικος, τέως Πρόεδρος του Υπάτου Συμβουλίου όταν αυτό εμφανιζόταν ως ένα και μοναδικό, διετέλεσε Πρόεδρος δύο ακόμη διοικήσεων, κατά τη διάρκεια της δικαστικής διένεξης. Κάποια Ύπατα Συμβούλια είναι de facto ανταγωνιστικά, αφού τα υπό την αιγίδα τους φιλοσοφικά εργαστήρια αντλούν μέλη από την ίδια «βάση», δηλ. από τη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος. Η τελευταία δια της εγκυκλίου 08/9-6-2016 απαγόρεψε στα μέλη των υπό την αιγίδα της Στοών να προσέρχονται στα φιλοσοφικά εργαστήρια ενός εξ αυτών[784], δημιουργώντας την εντύπωση ότι πρόκειται για πλείονες οργανώσεις. Εν συνεχεία η ΜΣΤΕ στις 14/11/2017 υπέγραψε με έτερο Ύπατο άλλως με άλλη διοίκηση «σύμφωνο αρμονικών σχέσεων», δηλώνοντας εμμέσως πλην σαφώς την μη αναγνώριση της έτερης διοικήσεως, με την οποία διατηρούσε αρμονικές σχέσεις από ιδρύσεως το 1872[785]. Η όλη υπόθεση έχει διογκώσει τις δίκες, ενώ η

781 Το Κ 1786 είναι το καταστατικό του Υπάτου Συμβουλίου (ΕφΑθ 5886/2013 op.cit.).

782 Εάν λάβουμε υπόψη μας ότι νέες τεκτονικές ομοσπονδίες όλο και εμφανίζονται, οι οποίες έχουν ή αναγνωρίζουν δικά τους ανώτατα διοικητικά μορφώματα Σκωτικού τύπου, συνεπώς θα υπάρχουν όλο και περισσότερα Ύπατα Συμβούλια.

783 Εχει ασκηθεί αναίρεση.

784 Κατάφωρα αντισυνταγματική ενέργεια. Η απαγόρευση ήρθη εν μέρει με την εγκύκλιο 28/8.5.2019.

785 Εφόσον θεωρήσουμε ότι υπάρχουν τρία Ύπατα Συμβούλια, ας σημειώσουμε ότι τα Ύπατα Ι και ΙΙΙ δεν ασχολούνται με το Ύπατο ΙΙ διότι η διοίκηση του τελευταίου δεν διεκδικεί την έδρα (Αχαρνών 19, §49), ούτε τα μέλη των Υπάτων Ι & ΙΙΙ (που είναι σχεδόν όλα μέλη Στοών υπό την ΜΣΤΕ). Το Ύπατο ΙΙ αντλεί κυρίως μέλη από τις Στοές της ΕΜΣΤΕ (§31). Η πλειοψηφία των μελών του Υπάτου 1872 παρέμεναν στο Ύπατο Ι ενώ στο Ύπατο ΙΙ μετέβη (και το ίδρυσε) ο μέχρι τότε πρόεδρος του Υπάτου Ι, ο οποίος αφότου παραιτήθηκε από το Ύπατο ΙΙ στις 1/10/2014, στο οποίο είχε διατελέσει πρόεδρος πριν ιδρύσει το Ύπατο ΙΙΙ στις 31/12/2015. Δεν είναι εδώ ο κατάλληλος τόπος για να σχολιαστεί εάν τα Ύπατα ΙΙ και ΙΙΙ αποτελούν ή όχι ενώσεις προσώπων ή εάν εκμεταλλεύονται την επωνυμία του Υπάτου Ι, το οποίο έχει, κατά μία άποψη, ανυπόστατη διοίκηση (ΕφΑθ 2768/2019 αδημ.), άλλως η πραγματική του διοίκηση δεν είναι αυτή που εμφανίζεται σήμερα στις συναλλαγές, αλλ' αυτή του Υπάτου ΙΙ άλλως ΙΙΙ. Η κατάσταση που επικρατεί θυμίζει αυτή της Γαλλίας του 1965, όταν το Ύπατο του 1804 διεσπάσθη και δημιουργήθηκε 2ο, και αυτά πέραν του Συμβουλίου των Τύπων της Μεγάλης Ανατολής (Bernheim A. - Le rite en 33 grades: De Frederick Dalcho à Charles Riandey, 2011, σελ. 76-133, Mattei R. - Chronique d'un schisme maçonnique contemporain, 1994).

υπόθεση είναι στην ουσία απλή: πρώτον, καθένας έχει το δικαίωμα να ιδρύει ενώσεις προσώπων, υπό τον όρο, όσον αφορά την επωνυμία, της τήρησης του κανόνα prior in tempore potior in jure, και δεύτερον, κάθε φυσικό πρόσωπο μπορεί να εγγράφεται σε όποια ένωση προσώπων επιθυμεί. Όταν οι τεκτονικές διοικήσεις αποφασίσουν να συμμορφωθούν με τους νόμους του Κράτους, θα επανέλθει η αρμονία στον τεκτονισμό. Μέχρι τότε, τα παιχνίδια εξουσίας αποστερούν από την αδελφότητα τον ίδιο τον ορισμό της.

§39. Στον τύπο της Υόρκης, 13 βαθμών

Ο «τύπος της Υόρκης» αποτελεί το δεύτερο πιο διαδεδομένο τεκτονικό σύστημα επιγενόμενων βαθμών. Αποτελείται από τη Βασιλική Αψίδα, τα Κρυπτικά και τα Ιπποτικά συστήματα, σύνολο 13 τεκτονικοί βαθμοί[786]. Στις τεκτονικές ενώσεις που αποκαλούνται «Περιστύλια της Βασιλικής Αψίδος», τα μέλη λαμβάνουν τον (ανώτατο σε αυτές) βαθμό του τέκτονος της Βασιλικής Αψίδος. Ο βαθμός αυτός (όχι η διατήρηση της ιδιότητος μέλους) αποτελεί προϋπόθεση για τη μύηση στον κρυπτικό τεκτονισμό (ενώσεις προσώπων κρυπτικού τεκτονισμού) και η τελευταία προϋπόθεση για τη μύηση στον ιπποτικό τεκτονισμό. Η μύηση στον τελευταίο αυτό μόρφωμα αποτελεί προϋπόθεση εγγραφής στο παρατεκτονικό σύστημα των «ναϊτών ιερέων» (§40.3).

Όλες οι ως άνω ενώσεις προσώπων είναι απόλυτα ανεξάρτητες μεταξύ τους και η διατήρηση ή όχι της ιδιότητος του μέλους στη μία δεν αποτελεί θετική ή αρνητική προϋπόθεση για την εγγραφή, συμμετοχή ή διατήρηση της ιδιότητας του μέλους στην άλλη. Αντιστρόφως, η αποχώρηση ή η διαγραφή ενός προσώπου από μία ένωση δεν ασκεί επιρροή στην άλλη[787].

Έχει σχολιασθεί ότι οι ιπποτικοί βαθμοί και γενικά κάθε τεκτονική ένωση προσώπων που δεν σέβεται τις αρχές της ανοχής και ισότητος των ανθρώπων κάθε λ.χ. θρησκείας, δεν είναι τεκτονικές. Υπό αυτό το πρίσμα, οι ιπποτικοί βαθμοί μπορούν να χαρακτηρισθούν ως παρατεκτονικοί (δηλ. ως ενώσεις προσώπων που προσιδιάζουν στις τεκτονικές, χωρίς όμως να είναι στ'αλήθεια), ενώ ειδικότερα οι βαθμοί των ναϊτών ιερέων μπορούν να κριθούν έως και αντιτεκτονικοί (ασχέτως εάν όλα τα μέλη είναι τέκτονες). Τους βαθμούς αυτούς, καθώς και άλλα συναφή ή μη μορφώματα, τα αναφέρουμε για την πληρότητα και μόνο της μελέτης μας. Σε αυτές, ισχύουν ομοίως τα όσα έχουμε ήδη αναπτύξει.

---

786 Περισσότερα σε Φιλ. Δημητρίου, Τεκτονικές Ιπποτικές Μελέτες, 2018.

787 Σύμφωνος και ο Look (Masonic Trials, op. cit., σελ. 142).

§39.1. Τα Περιστύλια της Βασιλικής Αψίδος

Τα Περιστύλια της Βασιλικής Αψίδος είναι πρωτοβάθιες ενώσεις που λειτουργούν τους «περιστυλιακούς βαθμούς» με τα αντίστοιχα τυπικά εργασιών. Προϋπόθεση εισδοχής είναι ο αιτών να κατέχει το βαθμό του διδασκάλου τέκτονος.

§39.2 Τα Συμβούλια του Κρυπτικού τεκτονισμού

Τα Συμβούλια του Κρυπτικού τεκτονισμού είναι πρωτοβάθιες ενώσεις που λειτουργούν τους «κρυπτικούς βαθμούς» με τα αντίστοιχα τυπικά εργασιών. Προϋπόθεση εισδοχής είναι ο αιτών να κατέχει το βαθμό του τέκτονος της Βασιλικής Αψίδος.

§39.3. Τα ιπποτικά διοικητήρια

Τα ιπποτικά διοικητήρια είναι πρωτοβάθιες ενώσεις που λειτουργούν τους «ιπποτικούς βαθμούς» με τα αντίστοιχα τυπικά εργασιών. Προϋπόθεση εισδοχής είναι ο αιτών να κατέχει τους κρυπτικούς βαθμούς.

§40. Άλλα τεκτονικά ή παρατεκτονικά νομικά μορφώματα

§40.1. Το σύστημα Μέμφις-Μισραΐμ[788]

Το σύστημα αυτό, που είναι ένα σύστημα «αιγυπτιακού τεκτονισμού», ομοιάζει με τον Αρχαίο και Αποδεδεγμένο Σκωτικό Τύπο αλλά έχει μέχρι και 99 βαθμούς. Επινοήθηκε στα τέλη του 18ου αιώνα με επαναστατικό και δημοκρατικό στόχο, ενώ ήκμασε μετά τις εξερευνήσεις στην Αίγυπτο στις αρχές του 19ου. Από τη δεκαετία το 1960 τείνει προς τον αποκρυφισμό.

§40.2. Η Φιλόχριστος των Ρωμαίων Πολιτεία

Το «Ιερόν, Επίλεκτον, Ομοτράπεζον, Σύμμικτον, Καβαλλαρικόν Τάγμα των Κεχρισμένων Βουκελαρίων της Φιλοχρίστου των Ρωμαίων Πολιτείας»[789], αποτελεί μία ένωση προσώπων η οποία λειτουργεί εν μέρει κατά τα τεκτονικά πρότυπα. Έδρα της είναι η πόλη των Αθηνών και σκοπός της είναι

788 Ειδική βιβλιογραφία: Caillet S. - La franc-maçonnerie égyptienne de Memphis-Misraim, 2003, Bédarride - De l'ordre maçonnique de Misraim, 1845.

789 http://www.ftrp.eu

η αναπαράσταση αναβίωσης της Βυζαντινής Εθιμοτυπίας, μέσω τελετών οι οποίες μιμούνται το πυραμιδοειδές σύστημα ιεραρχικής δομής της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, αποτελούμενο από διάφορες Τάξεις και βαθμούς Ευγενείας, τελετές που αποκαλούνται «Συνέδρια Μέγιστα».

Η ένωση είναι πρωτοβάθμια, δεν υπάγεται σε καμμία ομοσπονδία και στερείται νομικής προσωπικότητας.

§40.3. Οι Ναΐτες Ιερείς

Οι πρωτοβάθμιες ενώσεις προσώπων που αποκαλούνται «Σκηνώματα» ανήκουν ή φέρονται ότι ανήκουν στο αγγλικό σύστημα του τύπου της Υόρκης. Προϋπόθεση εγγραφής είναι η κατοχή του βαθμού του ιππότου του ναού (§39.3). Τα Σκηνώματα υπάγονται είτε απευθείας στο Μεγάλο Κολλέγιο των Ιπποτών Ναϊτών Ιερέων της Ιεράς Βασιλικής Αψίδος (Grand College of The Holy Royal Arch Knight Templar Priests and Order of the Holy Wisdom) είτε σε περιφεριακές οντότητες που λειτουργούν ως ομοσπονδίες.

Στο αυτό σύστημα ανήκει και η Τάξη της Ιεράς Σοφίας.

Οι ενώσεις αυτές είναι ανεξάρτητες με τα υπόλοιπα συστήματα και οργανώσεις και δεν μπορούν να θεωρηθούν πραγματικά τεκτονικές, αφού θέτουν ως περαιτέρω κριτήριο την πίστη στη Χριστιανική και μόνο Θρησκεία.

§40.4. Το Τάγμα του Αγίου Κωνσταντίνου

Το «Τάγμα» υπό την επωνυμία Μεγάλο Κονκλάβιο του Ερυθρού Σταυρού του Κωνσταντίνου (Red Cross Constantine - RCC) αποτελείται από διάφορες ταυτεπώνυμες ενώσεις προσώπων, μη αναγνωριζόμενες ως επί το πλείστον μεταξύ τους, πρωτοβάθμιες, δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες, όπως ισχύει στο σύστημα του Μεγάλου Στρατοπέδου των Ιπποτών (§§ 39.3, 65). Οι πρωτοβάθμιες ενώσεις αποκαλούνται «Κονκλάβια», οι δευτεροβάθμιες «Μεραρχίες» και η τριτοβάθμια «Μεγάλο Κονκλάβιο».

§40.5. Άλλες ενώσεις προσώπων που έχει λεχθεί ότι προσιδιάζουν στον τεκτονισμό

Η παρούσα μελέτη δεν θα επεκταθεί στην ανάλυση του δικαίου «μυστικών εταιρειών» ούτε θα γίνει ειδική αναφορά στα διάφορα κλαμπ, όπως το Lions-Club, το Rotary[790], τη Θεοσοφική Εταιρεία ή τον θεσμό του Προσκοπισμού,

790 Ειδικά για το Rotary Club, έχει αναφερθεί στο παρελθόν ότι είναι «εμπνευσμένο τεκτονικά» (Michel A.G. - La France sous l'étreinte maçonnique, 1935), ότι είναι κλάδος του

κλπ. Όλα αυτά δεν συνδέονται με τον τεκτονισμό[791], πλην λ.χ. του Τάγματος DeMolay που δεν μπορεί να θεωρηθεί καν τεκτονική οργάνωση, πρωτίστως διότι δέχεται ανήλικους και μάλιστα ως ψευδοσταυροφόρους, άρα εμφανίζεται σαν να πρόσκειται σε συγκεκριμένη θρησκεία. Ωστόσο, εφόσον λειτουργούν σωματειακά, μπορεί να γίνει αναλογική εφαρμογή των διατάξεων περί σωματείων και των λύσεων που προτείνονται στην παρούσα μελέτη.

Ας σημειώσουμε επίσης ότι στην Ελλάδα λειτουργούν και διάφορες άλλες τεκτονικές ή παρατεκτονικές ενώσεις προσώπων οι οποίες λειτουργούν με βάση τους κανόνες που έχουμε ήδη αναπτύξει. Τέτοιες είναι τα συστήματα των Allied Degrees, Mariner, Athelstan κ.ά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
Υπερκείμενα μορφώματα επιγενόμενων συστημάτων

§41. Η ομοσπονδία με την επωνυμία «Μέγα Περιστύλιο των Τεκτόνων της Βασιλικής Αψίδος»

Πρόκειται για μία ομοσπονδίες οι οποίες έχουν ως μέλη ενώσεις προσώπων που αποκαλούνται «Περιστύλια Τεκτόνων της Βασιλικής Αψίδας». Αν και το εν ισχύ καταστατικό της ΜΣΤΕ αναφέρει ότι «οι τάξεις της Βασιλικής Αψίδος βρίσκονται υπό την Αιγίδα της ΜΣΤΕ» (βλ. §11.24 και εκεί υποσημειώσεις), νομικά ομιλώντας δεν υπάρχουν «τάξεις» και οι ενώσεις αυτού του συστήματος υπάγονται ομοσπονδία με την επωνυμία «Μέγα Περιστύλιο των Τεκτόνων της Βασιλικής Αψίδος» η οποία είναι απολύτως αυτόνομη ένωση με δική της ομοσπονδιακή ιεραρχία.

τεκτονισμού (Verax σε "Les catholiques et le Rotary, εκδ. FNC 1936, σελ. 12), ότι είναι ο επαγγελματικός κλάδος του τεκτονισμού (Marquès-Rivière - L'organisation secrète de la franc-maçonnerie, 1935, σελ. 178), ότι έχει κοινή ηθική και συμβολισμούς με τον τεκτονισμό και ιδρύθηκε και ενεργεί για την ίδια σέκτα (Revue Internationale des Sociétés Secrètes [RISS] ν. 15-1η Αυγ. 1935 σελ. 504-508) κλπ. Πλην όμως, όλοι αυτοί οι ισχυρισμοί (γενόμενοι υπό μορφή κατηγορίας), προερχόμενοι αποκλειστικά από κύκλους καθολικών και αντι-τεκτόνων, είναι ιστορικά και πρακτικά αβάσιμοι. Πουθενά στην τεκτονική πρακτική, διοίκηση και διεθνή βιβλιογραφία δεν βρήκαμε την παραμικρή αναφορά ή σύνδεση τεκτονισμού και Rotary Βλ. και το πολύ ενδιαφέρον άρθρο του Gauthé J.J.- Rotary et scoutisme : deux acteurs du complot mondial σε https://www.latoilescoute.net/Rotary-et-scoutisme-deux-acteurs#nb13 και Malbranke C. - Le rotary-club en france sous vichy, 1996.

791 Έχουν ωστόσο αρκετά κοινά χαρακτηριστικά, και εκ του λόγου τούτου πολλά πρόσωπα είναι μέλη σε πλείονες εξ αυτών ενώσεις.

§42. Η ομοσπονδία με την επωνυμία «Μέγα Συμβούλιον του Κρυπτικού Τεκτονισμού»

Πρόκειται για μία ακόμη αυτόνομη ομοσπονδία, η οποία έχει υπό την αιγίδα της εργαστήρια του λεγόμενου Κρυπτικού Τεκτονισμού, στα οποία προϋπόθεση εισδοχής είναι η κατοχή του βαθμού του Τέκτονος της Βασιλικής Αψίδος.

§43. Η συνομοσπονδία με την επωνυμία «Μεγάλο Στρατόπεδο Των Ιπποτών του Ναού Ελλάδος»

Για τη συνομοσπονδία αυτή βλ. §§ 39.3 και 65.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΜΟΡΦΩΜΑΤΑ ΧΩΡΙΣ ΜΥΗΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

§45. Το πρωτοβάθμιο σωματείο «Τεκτονική Ένωσις»

Όπως και όλα τα τεκτονικά νομικά πρόσωπα (σωματεία, αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες) με νομική προσωπικότητα, έτσι και η Τεκτονική Ένωση δημιουργήθηκε αποκλειστικά για να αποτελέσει φορέα ακίνητης περιουσίας για τις στεγαστικές ανάγκες, εν προκειμένω, του Υπάτου Συμβουλίου και των υπό την «αιγίδα» του φιλοσοφικών εργαστηρίων, ενώ η διοίκησή του ελέγχεται de facto από τη διοίκηση του Υπάτου Συμβουλίου.

Με την υπ. αρ. 5415/1925 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών ιδρύθηκε το πρωτοβάθμιο σωματείο με την επωνυμία «Τεκτονική Ένωσις» (ΑΦΜ 090141468). Το εν ισχύ σήμερα καταστατικό του ψηφίστηκε στις 4/12/1974. Πρόκειται για πρωτοβάθμιο σωματείο του ΑΚ (με νομική προσωπικότητα) και μέλη του γίνονται οι τέκτονες του «Σκωτικού Τύπου», δηλ. αυτοί που κατέχουν τουλάχιστον τον 4ο βαθμό, παρόλο που το καταστατικό δεν αναφέρει τίποτα σχετικό και θυμίζει καταστατικό ενός εντελώς κοινού σωματείου («παν φυσικόν πρόσωπον, έχον συμπεπληρωμένον το 21ο έτος της ηλικίας του, υποστηριζομένης από τριών τακτικών μελών...»). Συνεπώς το σωματείο αυτό είναι κοινό του ΑΚ σωματείο μη υπαγόμενο στο Ν.Δ. 1111/1972.

Το σωματείο αυτό έχει στην ιδιοκτησία του το 20% του τεκτονικού Μεγάρου Αθηνών, όταν το άλλο 80% είναι ιδιοκτησίας του Τεκτονικού Ιδρύματος.

§46. Το πρωτοβάθμιο σωματείο «Κλειδόλιθος»

Με την υπ. αρ. 1215/1991 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, εγκρίθηκε και δημοσιεύθηκε (αρ. μητρώου σωματείου 18064) το καταστατικό του σωματείο υπό την επωνυμία «Εκπολιτιστικός Φιλανθρωπικός Φιλοσοφικός Σύλλογος Κλειδόλιθος». Με την απόφαση ΜΠρΑθ 3580/1998

εγκρίθηκαν τροποποιήσεις του καταστατικού όπως αυτό ισχύει σήμερα. Το καταστατικό είναι ένα κοινό καταστατικό πρωτοβαθμίου σωματείου, όπου δεν υπάρχουν πουθενά οι λέξεις «στοά» ή «τεκτονισμός». Και αυτό είναι κοινό σωματείο του ΑΚ μη υπαγόμενο στο Ν.Δ. 1111/1972.

Το σωματείο ιδρύθηκε -όπως παλαιότερα και το σωματείο «Τεκτονική Ένωσις»- για να αποτελέσει το φορέα της ακίνητης περιουσίας της Εθνικής Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

§47. Το πρωτοβάθμιο σωματείο «Τεκτονική Αδελφότητα»

Με την υπ. αρ. 7697/2008 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, εγκρίθηκε και δημοσιεύθηκε (αρ. μητρώου σωματείου 27616, ΑΦΜ 998547689) το καταστατικό του σωματείο υπό την επωνυμία «Τεκτονική Αδελφότητα» και τον διακριτικό τίτλο «Μεγάλη Στοά της Ελλάδος». Είχαν προηγηθεί οι απορριπτικές αποφάσεις 7074/2007 και 1951/2008 στις οποίες έχουμε ήδη αναφερθεί. Το σωματείο καταχώρησε το καταστατικό του στο ειδικό βιβλίο στις 21/1/2009. Συνεπώς ένας εσωτερικός του κανονισμός, ψηφισθείς στις 14/1/2009, είναι ανυπόστατος, καθόσον ψηφισθείς προ της ιδρύσεως του σωματείου.

Το πρωτοβάθμιο αυτό σωματείο, (εικονικός) φορέας όπως τα άλλα σωματεία στα οποία αναφερθήκαμε, ιδρύθηκε από διάφορα μέλη στοών υπό την ΜΣΤΕ και μέλη του ΔΣ της ΜΣΤΕ ώστε να αποτελέσει το φορέα των συνδρομών των μελών των Στοών υπό την ΜΣΤΕ. Το έτος 2016 έγινε προσπάθεια διάλυσής του, η οποία έχει ανασταλεί με την υπ. αρ. 6801/2016 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

Το καταστατικό του είναι πολύ απλό και δεν κάνει μνεία στοών ή τεκτονισμού.

Αν και το καταστατικό του είναι αυτό ενός κοινού σωματείου, η σημαντική φιλανθρωπική του δράση (μεγάλες χρηματικές δωρεές προς το Τεκτονικό Ίδρυμα και καμμία άλλη αληθινή δραστηριότητα) το καθιστούν εντασσόμενο στο Ν.Δ. 1111/1972. Συνεπώς εποπτεύεται από το Δήμο Αθηναίων (αρ. 94§11 Ν. 3852/2010-πρόγραμμα Καλλικράτης) ως φιλανθρωπικό σωματείο. Μάλιστα από τις 26/7/2018 έχει διοριστεί Επίτροπος σε αυτό[792].

Είναι ολοφάνερο ότι οι τέκτονες, αντί να προσφεύγουν σε εικονικά νομικά πρόσωπα, θα μπορούσαν απλά να προσδώσουν νομική προσωπικότητα στις τεκτονικές οργανώσεις, κάτι που ακόμη καμία ομοσπονδία δεν έχει

792 Απόφ. 1225/26-7-2018 Δημοτικού Συμβουλίου.

επιχειρήσει. Τούτο όχι μόνο διότι η εικονικότητα δημιουργεί πολλαπλές διοικήσεις και συντείνει στις διαχειριστικές ατασθαλίες, αλλά και διότι μπορεί ανά πάσα στιγμή να τεθεί ζήτημα άρσεως της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου-μανδύα[793].

§48. Οι τεκτονικοί αστικοί συνεταιρισμοί του Ν. 1667/1986

Λειτουργούν διάφοροι αστικοί συνεταιρισμοί του Ν. 1667/1986, όπως ο «Αποταμιευτικός και Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Ελευθέρων Τεκτόνων Πειραιώς» ο οποίος ιδρύθηκε στον Πειραιά το 1918 (ΑΦΜ 090063658) και ο «Αποταμιευτικός και Πιστωτικός Συνεταιρισμός Ελευθέρων Τεκτόνων ο Φίλιππος» ο οποίος ιδρύθηκε το 1919 στη Θεσσαλονίκη. Οι συνεταιρισμοί αυτοί διαθέτουν εκ του νόμου νομική προσωπικότητα και είναι οι φορείς (ιδιοκτήτες) κτιρίων στα οποία εδρεύουν και λειτουργούν Στοές.

Μέλη τους είναι μόνο φυσικά πρόσωπα τα οποία είναι συνήθως και μέλη των Στοών που εδρεύουν ή λειτουργούν εντός των αυτών κτιρίων.

Οι συνεταιρισμοί διαθέτουν πολυμελή ΔΣ και ΓΣ στις οποίες προσκαλούνται και ψηφίζουν όλα τα μέλη αυτοπροσώπως (αρ. 5§1 εδ. β΄ Ν. 1667/1986 όπως τέθηκε με την §2 του αρ. 3 του Ν. 2515/1997, ΜΠρΠειρ 5076/2017 αδημ.).

Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα έχουμε αναφέρει για τις Στοές αναφορικά με το δικαίωμα διορισμού προσωρινής διοίκησης κατά την ΑΚ 69 (ΜΠρΠειρ 4743/2017 αδημ., 4033/2018 αδημ.) ενώ η ακυρωτική αγωγή κατά την ΑΚ 101 ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός μηνός από τη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης (αρ. 5§8 Ν. 1667/1986). Πέραν τούτου, σε περίπτωση τροποποίησης του καταστατικού με απόφαση ΓΣ, πας έχων έννομο συμφέρον, δικαιούται να προσφύγει με αίτηση-προσφυγή στον οικείο Ειρηνοδίκη, και να ζητήσει να εκδοθεί απορριπτική Διάταξη, εφόσον η τροποποίηση αντιβαίνει στο νόμο. Η αίτηση αυτή δεν αναστέλλει την αποσβεστική προθεσμία για έγερση αγωγής. Σε περίπτωση που η διάταξη-πράξη εκδοθεί, αρμόδιο για την ανακοπή, την οποία μπορεί να ασκήσει πας έχων έννομο συμφέρον, είναι το εκδόσαν Ειρηνοδικείο κατ' άρθρο 1 παρ. 6 Ν. 1667/1986 σε συνδ. με τις ΚΠολΔ 783 επ., σε αντίθεση με τα σωματεία που είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο όπου εφαρμόζεται η ΑΚ 82.

---

793 Περισσότερα σε Λιακόπουλο Θ. - Η άρση της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου στη νομολογία, β΄ εκδ. 1993 και Ρήγας Κ. - Η άρση της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου, 2008.

Δεν μπορεί καταστατικό Συνεταιρισμού θα θέτει όρο, άμεσα ή έμμεσα, για την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους του, πρότερη έγκριση Μεγάλης Στοάς καθόσον η τελευταία είναι πάντοτε τρίτη ως προς το Συνεταιρισμό. Αντίστοιχα, δεν μπορεί καταστατικό Συνεταιρισμού να συνδέει τη διαγραφή προσώπου από τη βούληση τρίτου, ούτε το ΔΣ αυτού μπορεί να εκδίδει διαπιστωτικές πράξεις απώλειας της ιδιότητος μέλους, με το πρόσχημα απώλειας ιδιότητος σε τρίτη ένωση. Το πειθαρχικό δίκαιο των Συνεταιρισμών είναι δημοσίας τάξεως και περιγράφεται αυστηρά στο συνεταιριστικό νόμο.

§49. Ενα σύνολο περιουσίας με υποκρυπτόμενα τεκτονικό σκοπό: Το Τεκτονικό Ίδρυμα. Ιδιότητα-Σκοπός

Το Τεκτονικό Ίδρυμα, ιδρύθηκε έτος 1927 [ΦΕΚ 297 τεύχος παράρτημα της 10-12-1927 και ΦΕΚ 2 τεύχος παράρτημα 4-1-1928, ΑΦΜ 090003232], και είχε ως καταστατικό σκοπό να αποτελέσει το νομικό φορέα για την αγορά του ακινήτου *«προς ευόδωσιν έργων ευποιΐας, ιδία δε περιθάλψεως ενδεών και μορφώσεως απόρων παίδων»,* στην πράξη όμως ποτέ δεν χρησιμοποιήθηκε γι'αυτό, αλλά αποκλειστικά και μόνο για να αποτελέσει το νομικό φορέα που θα είχε στην κυριότητά του το ακίνητο που στεγάζει τις Στοές της Αθήνας και τη διοίκηση της ΜΣΤΕ (η οποία στερουμένης νομικής προσωπικότητος δεν μπορεί να αγοράσει ακίνητο), και το οποίο βρίσκεται επί της συμβολής των οδών Αχαρνών 19 και Σουρμελή.

Το Τεκτονικό Ίδρυμα επίσης με χρήματα των μελών της ΜΣΤΕ αγόρασε και έκτισε και άλλα ακίνητα, ανά την Ελλάδα, που εξυπηρετούν τις στεγαστικές ανάγκες των Στοών και των άλλων τεκτονικών ενώσεων.

Σήμερα το Τεκτονικό Ίδρυμα έχει στην κυριότητά του περί τα 20 ακίνητα ανά την Ελλάδα. Όλα χρησιμεύουν για τη στέγαση Στοών πλην του 5ου ορόφου του κτιρίου των Αθηνών που χρησιμεύει για τη στέγαση της ΜΣΤΕ.

§49.1. Το κανονιστικό πλαίσιο του ιδρύματος. Ιδρυτικό ΦΕΚ-τροποποιήσεις-νομοθετικό πλαίσιο

Αναφέρεται στον οργανισμό του Ιδρύματος: *«Άρθρον 1. Συνιστάται εν Αθήναις ίδρυμα υπό την επωνυμίαν Τεκτονικόν, ούτινος σκοπός είναι η ανέγερσις και διατήρησις Τεκτονικού μεγάρου εν Αθήναις προς ευόδωσιν έργων ευποιΐας, ιδία δε περιθάλψεως ενδεών και μορφώσεως απόρων παίδων*[794]*. Το*

794 Ο σκοπός ενός ιδρύματος πρέπει να υλοποιείται και να ερμηνεύεται συσταλτικά, δηλαδή

Τεκτονικόν Ίδρυμα αποτελούν ίδιον Νομικόν πρόσωπον διατελεί υπό την εποπτείαν του Υπουργού της Υγιεινής κλπ., δυναμένου να διατάσση οιονδήποτε έλεγχον αυτού (...).

Άρθρον 2. *Το Τεκτονικόν Ίδρυμα διοικείται από ενδεκαμελούς αδελφάτου αποτελουμένου εκ των εκάστοτε μελών της εν Αθήναις εδρευούσης Μεγάλης Ανατολής της Ελλάδος, εκλεγομένης δι' αντιπροσώπων των Ελληνικών Τεκτονικών Στοών*[795]*. Το αδελφάτον εκλέγει εκ των μελών αυτού τον Πρόεδρον, τον Αντιπρόεδρον, τον Γραμματέα και τον Ταμίαν. Πάσα μεταβολή των μελών του αδελφάτου ανακοινούται αμελητεί υπό του Προέδρου εις τον Υπουργόν της Υγιεινής κλπ. Το αδελφάτον συνεδριάζει επί παρουσία επτά τουλάχιστον εκ των μελών αυτού και αποφασίζει κατ'απόλυτον πλειοψηφίαν των παρόντων, υπερισχυούσης εν ισοψηφία της γνώμης του Προέδρου. Των συνεδριών του αδελφάτου τηρούνται πρακτικά υπογραφόμενα υπό των εν τη συνεδρία παρόντων μελών.*

Άρθρον 3. *Ο Πρόεδρος εκπροσωπεί το Τεκτονικό ίδρυμα ενώπιον πάσης άλλης αρχής, συγκαλεί το αδελφάτον εις συνεδρίας αυτοβούλως ή τη αιτήσει δύο εκ των μελών αυτού εκτελεί τας αποφάσεις του αδελφάτου και υπογράφει τα εντάλματα πληρωμών και πάντα τα λοιπά έγγραφα του Ιδρύματος. Τον Πρόεδρον κωλυόμενον ή απόντα αναπληροί ο Αντιπρόεδρος. Ο γραμματεύς συντάσσει τα πρακτικά των συνεδριών του αδελφάτου, τηρεί την αλληλογραφίαν και προσυπογράφει μετά του Προέδρου τα έγγραφα. Τον γραμματέα απόντα ή κωλυόμενον αναπληροί έτερον μέλος του αδελφάτου οριζόμενον υπό του Προέδρου. Ο Ταμίας φυλάττει υπό ιδίαν αυτού ευθύνην τας χρηματικάς αξίας του Ιδρύματος, τηρεί τα υπό του αδελφάτου οριζόμενα βιβλία και συντάσσει τον ετήσιον απολογισμόν και τον ισολογισμόν του Ιδρύματος. Τον Ταμίαν*

με επακριβή τήρηση της βούλησης του ιδρυτή. Εν προκειμένω η ανέγερση και διατήρηση μεγάρου στην Αθήνα προς ευόδωσιν έργων ευποιΐας, ιδία δε περιθάλψεως ενδεών και μορφώσεως απόρων παίδων, δεν μπορεί να γίνεται δια δωρεών σε ευπαθείς ομάδες της κοινωνίας άνευ κτιριακής ωφελείας, διότι ο συγκεκριμένος σκοπός συνδέεται με συγκεκριμένο κτίριο. Σε περίπτωση παρέκκλισης από το σκοπό ή όταν ο σκοπός μένει ή καθίσταται απραγματοποίητος και του Ιδρυμα δύναται να διαλυθεί κατ' ΑΚ 118 (Πελλένη-Παπαγεωργίου Ανθή- Το ίδρυμα ιδιωτικού δικαίου, 2η εκδ. 2007, σελ. 142 επ., 154 επ.).

795 Δηλαδή, όποια διοίκηση εκλέγεται στην ομοσπονδία «Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος» [προφανώς νυν ΜΣΤΕ, αν και αυτό αμφισβητείται], είναι και διοίκηση του Τεκτονικού Ιδρύματος. Ωστόσο η ρήτρα είναι αμφιβόλου νομιμότητος καθόσον α) δύο φιλανθρωπικά μορφώματα δεν επιτρέπεται να έχουν την ίδια διοίκηση (επιχείρημα εκ του αρ. 17§4 Ν.Δ. 11/1972), β) υπάρχει κίνδυνος, εάν διαλυθεί η ΜΣΤΕ ή έστω επέλθει έλλειψη διοίκησης, να επέλθει έλλειψη διοίκησης και στο Τεκτονικό Ίδρυμα και γ) ενδέχεται να υπάρξει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ διοικήσεων Ιδρύματος και ΜΣΤΕ, αφού οι δύο οντότητες έχουν άσχετους αν όχι αντικρουόμενους σκοπούς.

απόντα ή κωλυόμενον αναπληροί ο υπό του αδελφάτου οριζόμενος εκ των μελών αυτού πλην του Προέδρου και του Αντιπροέδρου.

Άρθρον 4. *Οι πόροι του Τεκτονικού Ιδρύματος αποτελούνται εκ των εισοδημάτων της περιουσίας αυτού, εκ προαιρετικών τεκτονικών εισφορών και εκ συνδρομών υπέρ των φιλανθρωπικών αυτού έργου. Τα κεφάλαια του Ιδρύματος, άμα υπερβούν το υπό του αδελφάτου οριζόμενον ποσόν, κατατίθενται επΌνόματι του Ιδρύματος εις την Εθνικήν Τράπεζαν, δύνανται δε μετ' απόφασιν του αδελφάτου να επενδύωνται εις χρηματόγραφα ή ομολογίας Εθνικών δανείων κατατιθεμένας επ' ονόματι του Ιδρύματος εις την Εθνικήν Τράπεζαν. Τα οπουδήποτε υπάρχοντα κεφάλαια ή χρηματόγραφα του Ιδρύματος δύναται να αναλαμβάνη ο Πρόεδρος μετά του Ταμίου μετ' απόφασιν του αδελφάτου και επί προσαγωγή του σχετικού αποσπάσματος των πρακτικών αυτού.*

Άρθρον 5. *Εντός του μηνός Ιανουαρίου εκάστου έτους ο Ταμίας του Ιδρύματος υποβάλλει εις το αδελφάτον τον απολογισμόν του παρελθόντος έτους, όστις εγκρινόμενος υπ'αυτού υποβάλλεται εις τον Υπουργόν της Υγιεινής κλπ. και εκτυπούμενος διανέμεται εις τας εις τας Ελληνικάς Τεκτονικάς Στοάς (...)».*

Τα ΦΕΚ που αφορούν το ίδρυμα Α 161/23-7-1949, Α 355/27-12-1949, Α 22/16-1-1956 και Α 147/28-6-1956 δεν ισχύουν πλέον και ισχύει μόνο το αρχικό του 1928.

Το Τεκτονικό Ίδρυμα είναι κοινωφελές, εποπτεύεται και κάνει δωρεές. Διέπεται σήμερα από τις 10/11/2013 από το Ν. 4182/2013 (αρ. 50-60, 82 §§8-9, 102), ενώ νωρίτερα διεπόταν από τον α.ν. 2039/1939 ο οποίος είχε καταργήσει τους προγενέστερους περί ιδρυμάτων νόμους (αρ. 155).

§50. Η τεκτονική περιουσία

Για τα οικονομικά των Στοών εν γένει βλ. §22 επ.

Κάθε ένωση μπορεί να έχει δική της περιουσία, αδιαφόρως εάν αυτή ανήκει στο νομικό πρόσωπο ή εάν ανήκει κοινώς και αδιαιρέτως στα μέλη του, όταν η ένωση στερείται νομικής προσωπικότητας.

Η δωρεά από Μεγάλη Στοά σε Στοά και αντίστροφα είναι νόμιμη και μένει εις όφελος του δωρεοδόχου, ως απορρέει από την αρχή της οικονομικής αυτονομίας εκάστης ενώσεως (αρ. 43 Ν. 281/1914).

§50.1. Η κινητή περιουσία

Στοές, Μεγάλες Στοές και όλα εν γένει τα τεκτονικά μορφώματα, αδιαφόρως εάν έχουν νομική προσωπικότητα, πρωτοβάθμια ή υπερκείμενα, μπο-

ρούν να διαθέτουν κινητή περιουσία. Σε αυτή συγκαταλέγεται το αρχείο, η βιβλιοθήκη, ο εξοπλισμός και κάθε εν γένει κινητό πράγμα που έχει εισφερθεί για τη λειτουργία της Στοάς από οποιονδήποτε και από οποιαδήποτε αιτία.

Στοές, Μεγάλες Στοές και όλα εν γένει τα τεκτονικά μορφώματα, αδιαφόρως εάν έχουν νομική προσωπικότητα, πρωτοβάθμια ή υπερκείμενα, μπορούν να ανοίξουν και να διαχερίζονται τραπεζικό λογαριασμό, που τηρείται σε τραπεζικό ίδρυμα στην Ελλάδα ή το εξωτερικό[796].

Αναφορικά με την τύχη της κινητής ή ακίνητης περιουσίας Στοάς η Μεγάλη Στοά δεν έχει κανένα έννομο συμφέρον να αξιώσει την απόκτηση της περιουσίας. Στους σκοπούς της Στοάς δεν συγκαταλέγεται η ευημερία της Μεγάλης Στοάς, αλλά η πραγμάτωση των σκοπών της τελευταίας, όπως προβλέπει το καταστατικό άλλως για σκοπό πολιτιστικό, φιλανθρωπικό κλπ[797].

Ομοσπονδιακή ρήτρα που επιβάλλει σε Στοά να παραδώσει την κινητή της περιουσία στη Μεγάλη Στοά αιτία πειθαρχικού ελέγχου ή κύρωσης, είναι απόλυτα άκυρη.

§50.2. Η ακίνητη περιουσία

Η απόκτηση ακινήτου από Στοά κλπ. που στερείται νομικής προσωπικότητας (δι' αγοράς, λήψης δωρεάς, κληρονομίας ή κληροδοσίας) είναι αδύνατη. Τούτο διότι νομικό μόρφωμα που δεν έχει καταστεί νομικό προσωπο δεν μπορεί να είναι αυτοτελής φορέας περιουσίας. Αφενός το συμβόλαιο θα πρέπει να υπογραφεί από όλα τα μέλη της Στοάς, και το ακίνητο θα ανήκει σε αυτά κοινώς και εξ αδιαιρέτου, αφετέρου διότι θα ανοιχθούν στο Υποθηκοφυλακείο τόσες μερίδες όσα και τα υπογράφοντα μέλη. Έτσι κάθε μέλος θα μπορεί να μεταβιβάσει ελεύθερα το μερίδιό του ενώ σε περίπτωση θανάτου αυτό θα κληρονομείται από τους κληρονόμους του. Η αδυναμία απόκτησης ακινήτου είναι το βασικότερο κίνητρο προκειμένου να αποκτούν οι τεκτονικές ενώσεις νομική προσωπικότητα.

Στις ΗΠΑ οι Στοές που δεν είναι αναγνωρισμένες (unincorporated) αγοράζουν ακίνητα μέσω των "lodge trustees"[798], οι οποίοι υπάρχουν για το

---

796 Βλ. και §22. Στις ΗΠΑ οι Στοές έχουν τραπεζικούς λογαριασμούς εδώ και έναν σχεδόν αιώνα, αδιαφόρως εάν είναι unincorporated ή incorporated, δηλ. αδιαφόρως εάν είναι αναγνωρισμένες ή μη οντότητες (βλ. ενδεικτικά περίπτωση Columbia Lodge No. 82, F. & A.M. v. Peace (1939), 197 Ark. 1175, 128 S.W.2d 266).

797 Το αυτό ισχύει και στις ΗΠΑ (βλ. Vicksburg Lodge No. 26 v. Grand Lodge of F. & A.M. o Mississippi (1917), 116 Miss. 214, 76 So. 572 και Venus Lodge no. 62, F. & A.M. v. Acme Benevolent Assn. (1950), 231 N.C. 522, 58 S.E.2d 109, 15 A.L.E.2d 1446).

798 Wiest, W. Irvine - Freemasonry in American Courts, 1958, σελ. 16.

σκοπό αυτό. Το εμπίστευμα (trust) δεν υφίσταται στο Ελληνικό δίκαιο[799], καθόσον ασυμβίβαστο προς τη θεμελιώδη αρχή (δημοσίας τάξεως) του ασυμβίβαστου της διχοτόμησης του δικαιώματος κυριότητας που συνεπάγεται η σύστασή του, τυχόν δε καταπιστευτική σύμβαση μεταβίβασης ακινήτου είναι άκυρη.

Σε περίπτωση που η τεκτονική οργάνωση έχει νομική προσωπικότητα, αποκτά ακίνητο ιδίω ονόματι όπως κάθε νομικό πρόσωπο. Για τη δικαιοπραξία απαιτείται απόφαση ΓΣ (και όχι ΔΣ) η οποία και εξουσιοδοτεί το ΔΣ να συνάψει τη σχετική σύμβαση αγοράς. Το ίδιο ισχύει σε περίπτωση πώλησης ή επιβάρυνσης του ακινήτου (ΑΠ 723/1973 NoB 22.208). Σε περίπτωση ομόφωνης απόφαση όλων των μελών δεν απαιτείται απόφαση ΓΣ (ΑΚ 97§2, Σεραφείμ, ΣυνδΣωμΔ §216 σε 12η έκδ. 2018).

§50.3. Μισθώσεις-χρησιδάνεια

Στοές και Μεγάλες Στοές και γενικά τα τεκτονικά εργαστήρια μπορούν να συνάπτουν μισθωτήρια ή χρησιδάνεια[800] ιδίως για να καλύπτουν τις στεγαστικές τους ανάγκες.

799 Βλ. σε Δεληγιάννη – Δημητράκου - Trust και Καταπίστευση, 2002, σελ. 148 επ., 222 επ., 245 επ. και Ελληνική νομολογία σε σελ. 36 και 149.

800 Ειδικά στους τεκτονικούς συνεταιρισμούς και όχι μόνο, οι Στοές έχουν άτυπα χρησιδάνεια με τους συνεταιρισμούς (ΟλΑΠ 805/1973), καθόσον εδρεύουν εντός των κτιρίων αυτών και όλα τα μέλη τους είναι και μέλη του αντίστοιχου συνεταιρισμού, οπότε δεν απαιτείται μίσθωση.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

§51. Ορισμοί. Φορολογικό έτος. Έναρξη επιτηδεύματος. Απόδοση ΑΦΜ

Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ: Ν. 4172/2013) αποκαλεί τις ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα «νομικές οντότητες» (βλ. αρ. 2: *Ορισμοί. Οι όροι που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του Κ.Φ.Ε. έχουν την έννοια που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία, εκτός εάν ο Κ.Φ.Ε. ορίζει διαφορετικά. Για τους σκοπούς του παρόντος νοούνται ως: α) «φορολογούμενος»: κάθε πρόσωπο που υπόκειται σε φόρο εισοδήματος, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., β) «πρόσωπο»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα, γ) «νομικό πρόσωπο»: κάθε επιχείρηση ή εταιρεία με νομική προσωπικότητα ή ένωση επιχειρήσεων ή εταιρειών με νομική προσωπικότητα, δ)* ***«νομική οντότητα»:*** *κάθε μόρφωμα εταιρικής ή μη οργάνωσης [ανεξαρτήτως νομικής προσωπικότητας*[801]*] και κερδοσκοπικού* ***ή μη*** *χαρακτήρα που δεν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως ιδίως συνεταιρισμός, οργανισμός, υπεράκτια ή εξωχώρια εταιρεία, κάθε μορφής εταιρεία ιδιωτικών επενδύσεων, κάθε μορφής καταπίστευμα ή εμπίστευμα ή οποιοδήποτε μόρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφής* ***ίδρυμα ή σωματείο ή οποιοδήποτε μόρφωμα παρόμοιας φύσης,*** *κάθε μορφή προσωπικής επιχείρησης ή οποιαδήποτε οντότητα προσωπικού χαρακτήρα, κάθε μορφής κοινή επιχείρηση, κάθε μορφής εταιρείας διαχείρισης κεφαλαίου ή περιουσίας ή διαθήκης ή κληρονομίας ή κληροδοσίας ή δωρεάς, κάθε φύσης κοινοπραξία, κάθε μορφής εταιρεία αστικού δικαίου, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες, κοινωνίες αστικού δικαίου (...)).*

Ο φορολογικός αυτός νόμος, κατά περίεργο τρόπο, εντάσσει στις «νομικές οντότητες» και τα σωματεία, ενώ αυτά είναι νομικά πρόσωπα, συγχέοντας τις έννοια της νομικής μορφής με την έννοια του κερδοσκοπικού ή μη

---

801 Οι λέξεις «ανεξαρτήτως νομικής προσωπικότητας» της περ.δ΄ διαγράφτηκαν με τη παρ.1 άρθρου 21 Ν.4223/2013, ΦΕΚ Α 287/31.12.2013.

χαρακτήρα. Τούτο διότι στην περ. (γ) του «νομικού προσώπου» συγκαταλέγει μόνο τα εταιρικά-επιχειρηματικά νομικά πρόσωπα, δηλ. αυτά που αποσκοπούν στην κερδοσκοπία. Μεταχειρίζεται δε τα σωματεία και κάθε «μόρφωμα παρόμοιας φύσης» (εννοεί τα απλά σωματεία και τις ενώσεις προσώπων) *κατά τον ίδιο φορολογικό τρόπο, ως νομικές οντότητες*.

Με άλλα λόγια, για να κριθεί η ύπαρξη κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, από φορολογικής άποψης, δεν προέχει ο τύπος της νομικής οντότητας, αλλά ο καταστατικός της σκοπός σε συνδυασμό με την εν τοις πράγμασοι αναπτυσσόμενη κερδοσκοπική ή μη και κοινωφελή δράση της.

Ως «νομικές οντότητες» λοιπόν, οι Στοές (και οι Μεγάλες Στοές) υπάγονται στο νόμο αυτό, και θεωρούνται μη κεδροσκοπικές, εφόσον α) αναφέρεται στο καταστατικό τους ο μη κεδροσκοπικός χαρακτήρας (που είναι εν τοις πράγμασοι άλλωστε μη κερδοσκοπικός) και ιδίως β) προκύπτει αληθινή μη κερδοσκοπική και κοινωφελής *δράση*. Ήδη το 2012 το ΝΣΚ με την υπ. αρ. 261/2012 γνωμοδότησή του αναφερόταν με γενικότητα σε νομικά πρόσωπα και είχε αποφανθεί ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί ο κοινωφελής χαρακτήρας νομικού προσώπου (ήδη οντότητας μετά τον Ν. 4182/2013) εκ του γεγονότος και μόνο ότι διαθέτει εμπορική ιδιότητα κατά το τυπικό σύστημα[802]. Έτσι, ακόμη και ο συνεταιρισμός[803] ή και η ανώνυμη εταιρεία μπορεί να έχει

802 Το πλήρες κείμενο της γνωμοδότησης σε www.nsk.gr. Περίληψη της αποφάσεως: *«1) Η απαλλαγή της ανώνυμης εταιρείας ειδικού σκοπού, με την επωνυμία "Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος Α.Ε.", από το φόρο δωρεάς, που προβλέπεται στη Σύμβαση Δωρεάς, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του Κοινωφελούς Ιδρύματος "Σταύρος Σ. Νιάρχος", η οποία κυρώθηκε με το Ν. 3785/2009, δεν εξακολουθεί να ισχύει για τις δωρεές προς την εταιρεία, για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση, κατά το άρθρο 39 του κώδικα φορολογίας κληρονομιών και δωρεών (Ν. 2961/2001), γεννήθηκε μετά την ισχύ του Ν. 3842/2010, δυνάμει του οποίου καταργήθηκε και η ως άνω φορολογική απαλλαγή. (πλειοψ.) 2) Στη διάταξη της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 25 του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομικών και Δωρεών, η οποία προβλέπει αυτοτελή και ευνοϊκή φορολόγηση των δωρεών, που λαμβάνουν χώρα προς μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα κοινωφελούς σκοπού, υπάγονται και οι ανώνυμες εταιρείες που, κατά το καταστατικό τους, έχουν μεν τα ως άνω χαρακτηριστικά, ως η εν προκειμένω κρινόμενη ανώνυμη εταιρεία, πλην, όμως, προκειμένου οι προς αυτήν δωρεές να υπαχθούν στον ευνοϊκό φορολογικό συντελεστή 0,5% του άρθρου 29 παρ. 5 του Κ.Ν. 2961/2001, προσαπαιτείται η διαπίστωση, εκ μέρους της αρμόδιας φορολογικής αρχής, ότι οι ως άνω κοινωφελείς δραστηριότητες αναπτύσσονται εν τοις πράγμασι και ότι τα εξ αυτών έσοδα της εταιρείας διατίθενται για την υποστήριξη των κοινωφελών σκοπών της, σταθμιζομένης, ασφαλώς, και της νομοθετικής πρόβλεψης ότι η ως άνω εταιρεία θα περιέλθει, το έτος 2015, υπό τον έλεγχο του Ελληνικού Δημοσίου. (ομοφ.) (Παραπομπή των ερωτημάτων στην Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους)»*.

803 Φωτόπουλος Ιω. - Φορολογία κληρονομιών δωρεών και γονικών παροχών, 5η έκδ. 2013, Α΄ τόμος σελ. 1055, 1056 (§1257).

μη κερδοσκοπική δραστηριότητα, εφόσον αποδεικνύεται μη κεδροσκοπικός και κοινωφελής σκοπός και πραγματική δραστηριότητα.

Όπως κάθε οντότητα που έχει έσοδα ή έξοδα και ανεξαρτήτως εάν φορολογείται ή απαλάσσεται, οφείλει να διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ). Απόκτηση ΑΦΜ ή δημοσίευση καταστατικού δεν «ιδρύει» νέα Στοά ούτε άλλη ένωση προσώπων, ακόμη και εάν η απόκτηση ΑΦΜ ή η δημοσίευση καταστατικού λαμβάνουν χώρα σε χρόνο πολύ μεταγενέστερο της πραγματικής ίδρυσης της Στοάς (ΜΠρΑθ 939/2019 αδημ.). Ωστόσο εάν Στοά (ή άλλη νομική οντότητα ή και φυσικό πρόσωπο) δεν διαθέτει ΑΦΜ, μπορεί να είναι διάδικος, ακόμη και ενάγων ή αιτών, χωρίς να δημιουργείται απαράδεκτο λόγω έλλειψης στοιχείων του δικογράφου, αφού η διάταξη του αρ. 118 ΚΠολΔ, όπως ισχύει και μετά την τροποποίησή της με το Ν. 4335/2015, δεν αποτελεί, με εξαίρεση την υπογραφή, προϋπόθεση για το κύρος της διαδικαστικής πράξης που περιέχεται στο δικόγραφο και έτσι δεν υφίσταται ακυρότητα αυτής, όταν παρά την έλλειψη ή την εσφαλμένη αναγραφή επιτυγχάνεται με άλλο τρόπο ο σκοπός για τον οποίο τέθηκε η συγκεκριμένη διατύπωση, όπως με επαρκή ταυτοποίηση των διαδίκων από τα λοιπά στοιχεία ή τη μεταγενέστερη συμπλήρωσή τους (ΜΠρΠειρ 4033/2018 αδημ., ΜΠρΛαμ 129/2017 (ασφ.μ.) ΤΝΠ Νόμος, ΜΠρΑθ 497/2017 Ε7 2017.857=ΤΝΠ Νόμος, ΜΠρΛαμ 17/2016 ΤΝΠ Νόμος).

Απόδοση ΑΦΜ σε ένωση προσώπων ήταν δυνατή ήδη πριν από το 1998[804], και μάλιστα υποχρεωτική για τις ενώσεις με οικονομική δραστηριότητα. Με την ΠΟΛ[805] 1005/2014 ο όρος «ένωση προσώπων» αντικαθίσταται με το γενικότερο όρο «νομική οντότητα» ενώ διευρύνεται και το πλαίσιο υπαγωγής σε οποιαδήποτε συναλλαγή.

Η ΠΟΛ υπ. αρ. 1005/2014 (ΦΕΚ Β΄ 19/10-1-2014) με τίτλο «Απόδοση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, το οποίο πραγματοποιεί οποιαδήποτε οικονομική συναλλαγή με τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών της ημεδαπής» αναφέρει στο αρ. 1: *«Η Φορολογική Δι-*

804 ΠΟΛ. 1169/9-6-1998 «Καθορισμός διαδικασιών και δικαιολογητικών κατά την υποβολή δηλώσεων έναρξης, μεταβολής και διακοπής εργασιών» (ΦΕΚ 634/Β/24-6-1998), αρ. 1, ήδη αντικατασταθείσα με την ΠΟΛ ΥΠΟΙΚ 1070576/2627/ΔΜ/ΠΟΛ. 1102/14-7-2005 «Ανακαθορισμός διαδικασιών και δικαιολογητικών κατά την υποβολή δηλώσεων έναρξης, μεταβολής και διακοπής εργασιών», όπως κωδικοποιήθηκε με την την απόφαση υπ' αριθ. 1024880/582/ΔΜΒ 9-3-2006 και την ΑΥΟ ΠΟΛ. 1269/28-12-2011, ήδη αντικαταθείσα εν συνόλω με την ΠΟΛ 1006/2014 (ΦΕΚ Β΄ 19/10-1-2014).

805 Πολυγραφημένη Υπουργική Εγκύκλιος, εγκύκλιος δηλαδή με πολλούς αποδέκτες (προέρχεται από μετάφραση ξένων λέξεων).

οίκηση αποδίδει Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ***νομική οντότητα, που πραγματοποιεί οποιαδήποτε οικονομική συναλλαγή*** *με τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτοί περιγράφονται στο άρθρο 1Β του ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247/Α΄), το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3871/2010 (ΦΕΚ 141 Α) και ισχύει, τα πιστωτικά ιδρύματα όπως αυτά ορίζονται με την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του ν.3601/2007 (ΦΕΚ 178Α) και τα ιδρύματα πληρωμών της ημεδαπής, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 4 του ν.3862/2010 (ΦΕΚ 113/Α΄)»*[806].

Η ΠΟΛ υπ' αρ. 1006/2014 (ΦΕΚ Β'19/10-1-2014) με τίτλο «Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) / Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης / Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας», αναφέρει σχετικώς στο αρ. 1§1: *«Σε κάθε πρόσωπο, φυσικό ή νομικό ή νομική οντότητα, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 3 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ.) Ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170/Α΄)*[807]*, ημεδαπό ή αλλοδαπό, που πρόκειται να καταστεί υπόχρεο σε καταβολή ή παρακράτηση φόρου σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία* ***ή σε υποβολή οποιασδήποτε δήλωσης*** *που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα αυτού,* ***αποδίδεται υποχρεωτικά*** *από τη φορολογική διοίκηση ενιαίος και μοναδικός Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.), ανεξάρτητα του αριθμού των εγκαταστάσεων (υποκαταστημάτων, γραφείων, αποθηκών) που διαθέτει εντός και εκτός της Ελληνικής Επικράτειας, προκειμένου να εγγραφεί στο φορολογικό Μητρώο»*.

Συνεπώς, κάθε Στοά, Μεγάλη Στοά και εν γένει τεκτονική ένωση προσώπων *οφείλει* να διαθέτει ΑΦΜ.

Η διαδικασία γίνεται στο μητρώο της εφορίας της έδρας της Στοάς με την προσκόμιση των κάτωθι δικαιολογητικών από το Σεβάσμιο:

1) Φωτοτυπία ταυτότητας προέδρου Στοάς και επίδειξη της πρωτοτύπου.

---

806 Υπό αυτή την ΠΟΛ, η ΜΣΤΕ και διάφορες Στοές και τεκτονικά φιλοσοφικά εργαστήρια (χωρίς νομική προσωπικότητα) έχουν αποκτήσει ΑΦΜ.

807 Που ορίζει: «(...) β) ως «πρόσωπο» νοείται: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και κάθε είδους νομική οντότητα γ) ως «νομικό πρόσωπο» νοείται: κάθε επιχείρηση ή εταιρεία με νομική προσωπικότητα ή και κάθε ένωση επιχειρήσεων ή εταιρειών με νομική προσωπικότητα δ) ως «νομική οντότητα» νοείται: κάθε μόρφωμα εταιρικής ή μη οργάνωσης [ανεξαρτήτως νομικής προσωπικότητας] και κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα που δεν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως ιδίως συνεταιρισμός, οργανισμός, υπεράκτια ή εξωχώρια εταιρεία, κάθε μορφής εταιρεία ιδιωτικών επενδύσεων, κάθε μορφής καταπίστευμα ή εμπίστευμα ή οποιοδήποτε μόρφωμα παρόμοιας φύσης, κάθε μορφής ίδρυμα, **σωματείο ή οποιοδήποτε μόρφωμα παρόμοιας φύσης,** κάθε μορφή προσωπικής επιχείρησης ή οποιαδήποτε οντότητα προσωπικού χαρακτήρα, κάθε μορφής κοινή επιχείρηση, κάθε μορφής εταιρεία διαχείρισης κεφαλαίου ή περιουσίας ή διαθήκης».

Εάν η κατάθεση των δικαιολογητικών γίνει από τρίτο πρόσωπο (λογιστή, δικηγόρο κλπ) τότε απαιτείται προσκόμιση επικυρωμένης φωτοτυπίας της ταυτότητας από δημόσιο φορέα ή δικηγόρο πλέον μίας εξουσιοδότησης με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του προέδρου από ΚΕΠ ή Α.Τ. προς το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο με εντολή να προβεί στην έναρξη εργασιών, απόδοση ΑΦΜ και λήψη κλειδαρίθμου.

2) Κυρωμένο αντίγραφο του καταστατικού της Στοάς εκ του κατατεθειμένου σε δημόσια Αρχή πρωτοτύπου. Αυτό λαμβάνεται από τη γραμματεία του οικείου *Ειρηνοδικείου,* που παραδίδει κυρωμένα αντίγραφα από το πρωτότυπο που κατατίθεται και φυλάσσεται στο Ειρηνοδικείο της έδρας της Στοάς. Η κατάθεση γίνεται δια πρωτοκόλλησης στο πρωτόκολλο του Ειρηνοδικείου, το οποίο και κρατά το πρωτότυπο καταστατικό και οφείλει να τηρεί κατάσταση-φάκελλο ενώσεων προσώπων, όπως πράττει και για τους συνεταιρισμούς, ανά ένωση, όπου στον φάκελο της κάθε ένωσης θα καταχωρεί και τις μελλοντικές τροποποιήσεις.
3) Φωτοτυπία (εκτύπωση) από το TAXIS (www.gsis.gr) καταχώρησης μισθωτηρίου (με οιοδήποτε μίσθωμα) *ή χρησιδανείου* (παραχωρητηρίου) στο οποίο θα προκύπτει η διεύθυνση της έδρας της Στοάς και η διάρκεια της μίσθωσης ή παραχώρησης. Την καταχώρηση κάνει ο εκμισθωτής/παραχωρητής θέτοντας ως μισθωτή το νόμιμο εκπρόσωπο της Στοάς (καθόσον η Στοά δεν έχει ακόμη ΑΦΜ)[808]. Σε κάποιες εφορίες αρκεί ένα απλό μισθωτήριο, οπότε αυτό θα υπογράφεται από τον πρόεδρο της Στοάς και τον πρόεδρο του νομικού προσώπου που έχει στην κυριότητά του το ακίνητο. Είναι δυνατόν να δηλωθεί άλλη έδρα από τη διεύθυνση στην οποία γίνονται οι τεκτονικές εργασίες (βλ. §14.1.2). Επίσης είναι δυνατή η δήλωση έδρας πολλών Στοών στην ίδια διεύθυνση ακινήτου και η πρώτη που έλαβε ΑΦΜ δεν αποστερεί από τις υπόλοιπες τη δήλωση της ίδιας έδρας[809]. Η φορολογική αρχή δύναται να απαιτήσει αυτοψία του χώρου αλλά στην πράξη αυτή η ενέργεια δεν είναι επιβεβλημένη για μη κεδροσκοπικά μορφώματα.
4) Πρακτικό αρχαιρεσιών όπου να προκύπτει και η συγκρότηση σε σώμα και το ονοματεπώνυμο του προέδρου. Αυτό δεν είναι απαραίτητο να είναι πρόσφατο, αλλά σε κάθε περίπτωση η αναφερόμενη θητεία του ΔΣ να μην έχει λήξει.

---

808 Μετά τη χορήγηση ΑΦΜ, ο εκμισθωτής θα κάνει μεταβολή και θα καταχωρήσει τη Στοά.

809 Στην πράξη δηλώνεται λ.χ. 4-5 τ.μ. ως χώρος έδρας στο μισθωτήριο/χρησιδάνειο, και αναφέρεται επιπλέον η αίθουσα συνεδριάσεων, ποιές ημέρες και ώρες παραχωρείται, πέραν της έδρας (που είναι μόνιμη και διαρκής).

5) Συμπλήρωση των εντύπων Μ3 και Μ7[810]. Στο Μ1 συμπληρώνονται τα στοιχεία του νομίμου εκπροσώπου της Στοάς (δηλ. του εκλεγμένου προέδρου και το ΑΦΜ του). Σε κάθε αλλαγή ΔΣ πρέπει να γίνεται δήλωση μεταβολής στοιχείων του νομίμου εκπροσώπου. Στο Μ3 στο πεδίο β4 επιλέγουμε κατηγορία βιβλίων {Β}, τρόπο ένταξης {Υποχρεωτικά}, τρόπο τήρησης {κενό}, τόπος τήρησης {Έδρα}, Αναλυτική Λογιστική {Όχι}, β5 Υπαγωγή ΦΠΑ {Όχι - καθεστώς Απαλλασομένων}, {[Δεν] ασκεί ενδοκοινοτικές συναλλαγές}, β7 {κενό}, β8 {Συνεχής άσκηση δραστηριότητας}, β9 και β10 {κενό}.

Στο γ-στοιχεία δραστηριοτήτων επιχείρησης πρέπει να συμπληρωθεί η κύρια και (προαιρετικά) μία δευτερεύουσα δραστηριότητα. Ως κύρια δραστηριότητα επιλέγουμε τον κωδικό (ΚΑΔ) 94991601: Υπηρεσίες πολιτιστικών συλλόγων και σωματείων και ως δευτερεύουσα κωδικό (ΚΑΔ) 94991907: Υπηρεσίες φιλανθρωπικών συλλόγων[811].

Κατά την καταχώρηση των στοιχείων στο σύστημα του μητρώου, είναι σημαντικό να δηλώσουμε ως Κατηγορία μη φυσικού προσώπου «ΝΠΙΔ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΑ» και ως Μορφή μη φυσικού προσώπου «ΣΩΜΑΤΕΙΟ». Εάν αντί γι'αυτά δηλώσουμε «ενώσεις προσώπων μη κεδροσκοπικές» και «άλλη ένωση προσώπων μη κερδοσκοπική» αντίστοιχα, το σύστημα θα καταχωρήσει τη Στοά στην κατηγορία των υπόχρεων καταβολής ετησίου τέλους επιτηδεύματος[812], με αποτέλεσμα την επιβολή του φόρου τη στιγμή

---

810 Στην §2 του αρ. 1 της ΠΟΛ 1006 αναφέρεται «Η απόδοση Α.Φ.Μ. στα φυσικά πρόσωπα, διενεργείται, με την υποβολή στη Φορολογική Διοίκηση του εντύπου Μ1 ''Δήλωση Απόδοσης Α.Φ.Μ. / Μεταβολής Ατομικών Στοιχείων'' ενώ στα νομικά πρόσωπα και στις νομικές οντότητες, διενεργείται, με την υποβολή του εντύπου Μ3 ''Δήλωση Έναρξης/ Μεταβολής Εργασιών μη Φυσικού Προσώπου''».

811 Οι ΚΑΔ αυτοί δεν δημιουργούν υποχρέωση σε POS (συσκευή πιστωτικής ή χρεωστικής κάρτας) ούτε δήλωσης του τραπεζικού λογαριασμού. Βλ. Κ.Υ.Α ΔΕΑΦ 1167412 ΕΞ 2017 η οποία τροποποίησε την Κ.Υ.Α. 45231/2017 «Ρύθμιση Υποχρέωσης Αποδοχής Πληρωμών με κάρτα, σύμφωνα με το άρθρο 65 του ν. 4446/2016», όπου προβλέπεται η διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσουν οι δικαιούχοι πληρωμής της παρ. 1 του άρθρου 1, δηλαδή, οι επαγγελματίες που είναι υπόχρεοι σε pos με βάση τους ΚΑΔ, προκειμένου να δηλώσουν τους επαγγελματικούς λογαριασμούς τους στο διαδικτυακό τόπο της ΑΑΔΕ.Οι δικαιούχοι πληρωμής της περιπτ. γ΄ του άρθρου 62 του ν. 4446/2016 (Α΄ 240), που διαθέτουν έναν από τους Κ.Α.Δ. που αναφέρονται στην απόφαση 45231/2017 υποχρεούνται να δηλώσουν ηλεκτρονικά τον ή τους επαγγελματικό/ούς λογαριασμό/ούς στο διαδικτυακό τόπο της ΑΑΔΕ (www.aade.gr) με τη χρήση των διαπιστευτηρίων που διαθέτουν οι χρήστες για όλες τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ, εντός μηνός από την έναρξη άσκησης δραστηριότητας που υπάγεται στους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας της παραγράφου 1 του άρθρου 1.

812 Το οποίο ανέρχεται σήμερα στο ποσό ευρώ χιλίων (1.000) ετησίως.

εκάστης υποβολής ετήσιας δήλωσης, ενώ στην πρώτη περίπτωση, ως σωματείο δεν θα επιβάλλεται κανένας φόρος.

Η Στοά θα υποβάλλει ετησίως δήλωση φόρου μέσω του συστήματος της ΑΑΔΕ (όπως ακριβώς τα νομικά πρόσωπα) και ανεξαρτήτως του ύψους των συνδρομών η εκκαθάριση θα προκύπτει αφορολόγητη.

Η απόδοση ΑΦΜ καθίσταται επιτακτική για τη Στοά και από διάταξη του αστικού δικονομικού δικαίου, καθόσον για την άσκηση κάθε μορφής ενδίκου μέσου ή βοηθήματος είναι απαραίτητη η μνεία του ΑΦΜ, σύμφωνα με το αρ. 118§3 ΚΠολΔ (όπως αυτό τροποποιήθηκε με το αρ. 1§2 του Ν. 4335/2015 και ισχύει από 1/1/2016). Η μνεία αφορά την περίπτωση κατά την οποία η Στοά «επιδίδει δικόγραφο ή υποβάλλει δικόγραφο στο δικαστήριο» όπως το άρθρο ορίζει. Σε περίπτωση που κατατεθεί δικόγραφο στο οποίο δεν αναφέρεται το ΑΦΜ της ενάγουσας Στοάς (είτε επειδή η τελευταία δεν διαθέτει είτε επειδή λησμονήθηκε η αναγραφή), παραδεκτώς συμπληρώνεται δια των προτάσεων (ΜΠρΑθ 7153/2017 αδημ., όπου η δίκη προχώρησε παραδεκτώς όταν στο εισαγωγικό δικόγραφο που υπεβλήθη δεν μνημονευόταν το ΑΦΜ, καθόσον η Στοά δεν είχε ΑΦΜ, αλλά απέκτησε πριν την κατάθεση των προτάσεων οπότε και το μνημόνευσε το πρώτον με αυτές). Εν τέλει όμως η νομολογία έκρινε contra legem ότι η μη αναφορά του ΑΦΜ δεν παράγει ακυρότητα, παρά μονο εάν ο αντίδικος επικαλεστεί και αποδείξει δικονομική βλάβη[813].

---

813 ΜΠρΑθ 497/2017 Ε7 2017.857=ΤΝΠ Νόμος, η οποία αναφέρει ότι *«Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ν. 4335/2015, με βάση τον οποίο τροποποιήθηκε ως άνω η προαναφερθείσα διάταξη, σκοπός της ρύθμισης αυτής είναι η ακριβής και επαρκής ταυτοποίηση των διαδίκων, ώστε να εξασφαλίζεται η ασφάλεια και η τυπικότητα της διαδικασίας και να διευκολύνεται η ικανοποίηση της αξίωσης του ενάγοντας και γενικότερα η ορθή απονομή της δικαιοσύνης. Ο Α.Φ.Μ. είναι μοναδικός για κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο και δεν αλλάζει, επομένως μέσω αυτού ο διάδικος προσδιορίζεται με ασφάλεια. Κατά συνέπεια αναφορικά με την ύπαρξη του Α.Φ.Μ. του ενάγοντος στο δικόγραφο της αγωγής δεν την προβλέπει ο νόμος ως προϋπόθεση παραδεκτού του δικογράφου. Η ως άνω έλλειψη θα μπορούσε απλώς να επιφέρει την ακυρότητα κάποιας διαδικαστικής πράξης, που συνδέεται με αυτήν την έλλειψη, εφόσον οι εναγόμενοι εξαιτίας της έλλειψης επικαλούνται και αποδεικνύουν δικονομική βλάβη (κατ' άρθρο 159 αριθ. 3 ΚΠολΔ)»*. Επίσης ΜΠρΑθ 2179/2017 ΤΝΠ Νόμος: *«(...) κατά τη διάταξη του άρθρου 118 ΚΠολΔ, όπως ισχύει και μετά την τροποποίησή της με το Ν 4335/2015, για το δικόγραφο δεν αποτελούν, με εξαίρεση την υπογραφή, προϋποθέσεις για το κύρος της διαδικαστικής πράξης που περιέχεται στο δικόγραφο και έτσι δεν υφίσταται ακυρότητα αυτής όταν παρά την έλλειψη ή την εσφαλμένη αναγραφή επιτυγχάνεται με άλλο τρόπο ο σκοπός για τον οποίο τέθηκε η συγκεκριμένη διατύπωση, όπως με την επαρκή ταυτοποίηση των διαδίκων από τα λοιπά στοιχεία ή τη μεταγενέστερη συμπλήρωσή τους (Ορφανίδης, στο Ερμηνεία ΚΠολΔ Κεραμέα- Κονδύλη - Νίκα, άρθρο 118, αρ. 3 και 6»*. Η ΜΠρΛαμ 129/2017 είναι ποιο αυστηρή και αναφέ-

Το οικονομικό έτος των Στοών (και Μεγάλων Στοών) είναι συνώνυμο με το φορολογικό έτος σύμφωνα με το αρ. 8 Ν. 4172/2013. **Αυτό ταυτίζεται υποχρεωτικά με το ημερολογιακό έτος**[814]. Δεν υπάρχει πλέον η έννοια του οικονομικού και διαχειριστικού έτους αλλά μόνο του φορολογικού[815]. Το αυτό ισχύει για τις φορολογικές δηλώσεις. Γι'αυτό το λόγο, ορίζεται στο αρ. 8§3 ΚΦΕ ότι ο φόρος επιβάλλεται σε εισόδημα που αποκτήθηκε το αμέσως προηγούμενο φορολογικό έτος.

§52. Φορολογία των συνδρομών

Οι συνδρομές φυσικών προσώπων, μελών σε Στοά (ή σε άλλο τεκτονικό εργαστήριο αντίστοιχα), όπως και τα διάφορα τέλη που έχει καθορίσει η Στοά (μύητρα, έκτακτες εισφορές κλπ) αποτελούν *«τα κάθε είδους **έσοδα** που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού της»,* τα οποία εμπίπτουν στην εξαίρεση του νόμου και ως εκ τούτου δεν αποτελούν αντικείμενο φόρου (αφορολόγητο), σύμφωνα με το αρ. 45 περ. γ΄ του Ν. 4172/2013.

Ειδικότερον το αρ. 45 ορίζει: «Υποκείμενα του φόρου. Σε φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων υπόκεινται: α) οι κεφαλαιουχικές εταιρείες που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή, β) οι προσωπικές εταιρείες που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή, γ) τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή **και στα οποία περιλαμβάνονται και τα κάθε είδους σωματεία και ιδρύματα, με εξαίρεση μόνο τα κάθε είδους έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκ-**

ρει: *«(...) δεν υφίσταται ακυρότητα αυτής όταν παρά την έλλειψη ή την εσφαλμένη αναγραφή επιτυγχάνεται με άλλο τρόπο ο σκοπός για τον οποίο τέθηκε η συγκεκριμένη διατύπωση, όπως με την επαρκή ταυτοποίηση των διαδίκων από τα λοιπά στοιχεία ή τη μεταγενέστερη συμπλήρωσή τους».* Η ΜΠρΛαμ 17/2016(;) ΕΠολΔ 2015.604=ΤΝΠ Νόμος αναφέρει: *«(...) η παράλειψη αναγραφής στο δικόγραφο της ανακοπής, των στοιχείων που ορίζονται στη διάταξη του άρθρου 118 ΚΠολΔ (όπως αυτή ισχύει μετά την τροποποίησή της με το ν. 4335/2015), ήτοι ΑΦΜ και Δ.Ο.Υ ανακόπτοντος καθώς και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του πληρεξουσίου δικηγόρου, δεν επιφέρει ακυρότητα του δικογράφου, εφόσον στην ως άνω διάταξη, δεν ορίζεται καμία δικονομική συνέπεια σε περίπτωση μη αναγραφής των ανωτέρω στοιχείων, τα οποία δύνανται να συμπληρωθούν εκ των υστέρων».*

814 Είναι εφεξής άκυρη η ρήτρα των καταστατικών που αναφέρει «τεκτονική περίοδο» (= τεκτονικό διαχειριστικό έτος), διάφορη της 1/1-31/12.

815 Μάλαμας Φωτ. - Φορολογία νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, 2η εκδ. 2016, σελ. 28.

πλήρωσης του σκοπού τους, τα οποία δεν αποτελούν αντικείμενο φόρου, δ) συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών, ε) κοινωνίες αστικού δικαίου, **αστικές** κερδοσκοπικές **ή μη κερδοσκοπικές** εταιρείες[816], συμμετοχικές ή αφανείς εφόσον ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, στ) κοινοπραξίες, ζ) οι νομικές οντότητες που ορίζονται στο άρθρο 2 του ΚΦΕ και δεν περιλαμβάνονται σε μια από τις προηγούμενες περιπτώσεις[817]. Στην περίπτωση των νομικών προ-

816 Ζήτημα είχε δημιουργηθεί με την ΠΟΛ 167/1973, που εκδόθηκε κατόπιν της υπ' αρ. 383/1973 γνωμοδότησης του ΝΣΚ, αναφορικά με τα εισοδήματα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα από άσκηση εμπορικής εκμετάλλευσης που πραγματοποιείται εκτός του επιδιωκόμενου σκοπού τους, σύμφωνα με τις οποίες δεν απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες ακόμη και αν χρησιμοποιούνται τα έσοδα τους αυτά για την εκπλήρωση του σκοπού τους, διότι τα απαλλασσόμενα εισοδήματα πρέπει να πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού τους και όχι απλώς να διατίθενται προς εκπλήρωση του σκοπού. Περαιτέρω το ζήτημα διευκρινίστηκε με την υπ' αρ. 1118/27.5.2013 ΠΟΛ του Γ.Γ. Δημοσίων Εσόδων σχετικά με τη φορολογική μεταχείριση της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρίας που συστήθηκε με τα άρθρα 741 έως 784 του ΑΚ προβλέπεται ότι : «1. Σύμφωνα με την 1013044/222/Α0012/ΠΟΛ.1031/7.2.2001 διαταγή μας, ως ακαθάριστο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις ή ελευθέρια επαγγέλματα των αστικών μη κερδοσκοπικών εταιρειών, υποκείμενο σε φόρο θεωρείται μόνο αυτό που προέρχεται από καθαρά εμπορικές δραστηριότητες ή την άσκηση ελευθέριου επαγγέλματος (π.χ. τέλεση δημόσιων θεαμάτων, έκδοση εφημερίδων, προβολή κινηματογραφικών ταινιών, ενοίκια, τόκοι καταθέσεων κτλ.). **Αντίθετα,** οι συνδρομές και εγγραφές των μελών, καθώς και οι χορηγίες ή δωρεές προς αυτές, επειδή αποτελούν εισροές κεφαλαιουχικού χαρακτήρα, δηλαδή στερούνται τα εννοιολογικά γνωρίσματα του εισοδήματος, δεν εμπίπτουν στην έννοια των ακαθάριστων εσόδων, για να φορολογηθούν με το άρθρο 10 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Επίσης, τα ποσά των χορηγιών που παρέχονται για την τέλεση δραστηριοτήτων που εκτελούνται από τις εταιρείες αυτές μειώνουν το κόστος αυτών». Με βάση λοιπόν την ΠΟΛ 1031/7.2.2001 έκρινε και η υπ' αρ. 373/2003 και 420/2004 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους σχετικά με το αφορολόγητο των οικονομικών ενισχύσεων που ελάμβανε νομικό πρόσωπο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, κρίνοντας ότι δε συνιστούν οι ενισχύσεις αυτές ακαθάριστο εισόδημα του νομικού αυτού προσώπου. Συνεπώς, τόσο με το προϊσχύον καθεστώς, όσο και με τον νέο ΚΦΕ («τα κάθε είδους έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού τους, τα οποία δεν αποτελούν αντικείμενο φόρου») τα έσοδα της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη του σκοπού της και όχι απλώς για την εκπλήρωση αυτού, δεν αποτελούν έσοδα από εμπορικές πράξεις και συνεπώς απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος, ενώ οι μη κερδοσκοπικές αστικές εταιρείες που πραγματοποιούν εμπορικές πράξεις για την ενίσχυση και την εκπλήρωση του επιδιωκόμενου σκοπού τους (πχ. αστική εταιρεία με κοινωφελή σκοπό την ενίσχυση ατόμων με ειδικές ανάγκες που πραγματοποιεί θεατρική παράσταση για την συγκέντρωση χρηματικού ποσού που θα διατεθεί για την ενίσχυση των ατόων με ειδικές ανάγκες) φορολογούνται για τα έσοδα αυτά.

817 Εδώ ο νόμος περιέχει μία αντίφαση. Το αρ. 2 περ. δ΄, στο οποίο παραπέμπει (φορολογώντας τες) η περ. ζ΄ του αρ. 45 αναφέρει «δ) **"νομική οντότητα"**: κάθε μόρφωμα εταιρι-

σώπων και νομικών οντοτήτων που τηρούν απλογραφικά βιβλία εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις του άρθρου 47 του παρόντος Κώδικα[818]».

Στα «κάθε είδους έσοδα» περιλαμβάνονται και οι έκτακτες εισφορές, τα μύητρα, τα τέλη υιοθεσίας και τακτοποιήσεως, ως και το προϊόν του «ελεονομείου», εφόσον είναι έσοδο που προορίζεται κατ' εξοχήν (και μάλιστα στο σύνολό του) για αγαθοεργία, δηλ. για κοινωφελή σκοπό[819].

κής ή μη οργάνωσης [ανεξαρτήτως νομικής προσωπικότητας] και κερδοσκοπικού **ή μη** χαρακτήρα που δεν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως ιδίως συνεταιρισμός, οργανισμός, υπεράκτια ή εξωχώρια εταιρεία, κάθε μορφής εταιρεία ιδιωτικών επενδύσεων, κάθε μορφής καταπίστευμα ή εμπίστευμα ή οποιοδήποτε μόρφωμα παρόμοιας φύσης, **κάθε μορφής ίδρυμα ή σωματείο ή οποιοδήποτε μόρφωμα παρόμοιας φύσης,** κάθε μορφή προσωπικής επιχείρησης ή οποιαδήποτε οντότητα προσωπικού χαρακτήρα, κάθε μορφής κοινή επιχείρηση, κάθε μορφής εταιρείας διαχείρισης κεφαλαίου ή περιουσίας ή διαθήκης ή κληρονομίας ή κληροδοσίας ή δωρεάς, κάθε φύσης κοινοπραξία, **κάθε μορφής εταιρεία αστικού δικαίου,** συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες, **κοινωνίες αστικού δικαίου** [Οι λέξεις ''ανεξαρτήτως νομικής προσωπικότητας'' της περ.δ΄ διαγράφηκαν με τη παρ.1 άρθρου 21 Ν.4223/2013,ΦΕΚ Α 287/31.12.2013]». Πλην όμως, το αρ. 45 περ. γ΄ εξαιρεί τα κάθε είδους σωματεία και ιδρύματα, περίπτωση που δεν μπορεί να εξαιρεί τις Στοές, που είναι κατ' εξοχήν σωματειακές ενώσεις (απλά σωματεία), ακόμη και αυτές που ιδρύθηκαν μετά το Ν. 281/1914.

818 Το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 45 προστέθηκε με τη παρ.1 άρθρου 23 Ν.4223/2013,ΦΕΚ Α 287/31.12.2013. Παρατηρήσεις: 1) Με την παρ.2 του άρθρου μόνου της ΥΑ ΠΟΛ.1130 (ΦΕΚ Β 1257/25.06.2015) ορίζεται ότι: «2. Η προθεσμία υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2014 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του Ν. 4172/2013, που δεν έχουν υποβληθεί μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας παρατείνεται μέχρι την 20η Ιουλίου 2015». 2) Με την παρ.2 του άρθρου μόνου της ΑΥΟ ΠΟΛ.1105/15-7-2016 (ΦΕΚ Β΄ 2205/15.7.2016) ορίζεται ότι: «2. Η προθεσμία υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2015 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του Ν. 4172/2013, που δεν έχουν υποβληθεί μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας και των οποίων η προθεσμία υποβολής δεν έχει λήξει παρατείνεται μέχρι την 25η Ιουλίου 2016». 3)Με την παρ.2 του άρθρου μόνου της ΑΥΟ ΠΟΛ:1094 (ΦΕΚ Β 2239/29.6.2017) ορίζεται ότι: «2. Η προθεσμία υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2016 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013, που δεν έχουν υποβληθεί μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας και των οποίων η προθεσμία υποβολής δεν έχει λήξει παρατείνεται μέχρι την 17 Ιουλίου 2017». 4) Με την παρ.1 του άρθρου μόνου της ΑΥΟ ΠΟΛ: 1111/2017 (ΦΕΚ Β 2552/2017 21.7.2017) ορίζεται ότι: «1. Παρατείνεται μέχρι και την 31/7/2017 η προθεσμία υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2016 των φυσικών προσώπων του άρθρου 3 του ν. 4172/2013, καθώς και η προθεσμία υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2016 των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013, αρμοδιότητας ΔΟΥ Κω ή που έχουν ή την κύρια εγκατάσταση (έδρα) στη νήσο Κω της Περιφέρειας Δωδεκανήσου, η οποία λήγει την 21η Ιουλίου 2017.»

819 Υπό το παλαιό καθεστώς είχε κριθεί (ΣτΕ 1906/1990 Λογιστής 1990.1152=ΤΝΠ Νόμος)

Προϋπόθεση της φοροαπαλλαγής είναι βέβαια τα έσοδα να χρησιμοποιούνται για τους (μη κερδοσκοπικούς) σκοπούς που αναφέρει ρητά το καταστατικό της Στοάς[820].

§53. Φορολογία δωρεών

Στο προισχύσαν δίκαιο, κατά τη διάταξη του άρθρ. 25 παρ. 1 περ. β΄ του Ν.Δ. 118/1973 «περί κώδικος φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, προικών και κερδών εκ λαχείων» (Α΄ 202), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 34 του Ν. 12/1975, στην οποία παραπέμπει το άρθρ. 43 παρ. 1 περ. α΄ του ιδίου ν.δ/τος, απαλλάσσονταν του φόρου δωρεάς «αι κτήσεις, εφ' όσον οι δικαιούχοι τούτων είναι : α) … β) τα εν Ελλάδι νομίμως υφιστάμενα ή συνιστώμενα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρος νομικά πρόσωπα, ως και αι περιουσίαι του άρθρου 96 του Α.Ν. 2039/1939, εφ'όσον επιδιώκονται υπ' αυτών αποδεδειγμένως σκοποί εθνωφελείς ή θρησκευτικοί **ή εν ευρυτέρω κύκλω φιλανθρωπικοί ή εκπαιδευτικοί ή καλλιτεχνικοί ή κοινωφελείς,** ως και τα αλλοδαπά τοιαύτα υπό τον όρο της αμοιβαιότητος …».

Στο ισχύον καθεστώς οι φοροαπαλλαγές προβλέπονται στο αρ. 43 του Ν. 2961/2001 (κώδικας φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών κλπ) το οποίο ομοιάζει και παραπέμπει στο αρ. 25§3 περί κληρονομιών (και 26 που δεν αφορά τις Στοές). Το αρ. 43 αναφέρει: *«(...) Β. Ειδικές περιπτώσεις δωρεών. α) Οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 25 εφαρμόζονται ανάλογα και στις κτήσεις αιτία δωρεάς. Οι χρηματικές δωρεές προς τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 3 του άρθρου 25 υπόκεινται στο φόρο που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 29 μετά την αφαίρεση αφορολόγητου ποσού χιλίων (1.000) ευρώ κατ' έτος. β) Απαλλάσσονται από το φόρο δωρεάς και από την υποχρέωση υποβολής των οικείων δηλώσεων φόρου: βα) οι δωρεές χρηματικών ποσών ή άλλων κινητών περιουσιακών στοιχείων από ανώνυμους και μη δωρητές, εφόσον οι δωρεές αυτές διοργανώνονται σε πανελλαδικό επίπεδο με την πρωτοβουλία φορέων για σκοπούς αποδεδειγμένα φιλανθρωπικούς και (...)».*

Πλην λοιπόν των πανελληνίων εράνων, οι δωρεές άνω των 1.000 ευρώ

ότι η είσπραξη διδάκτρων από σωματείο εκπαιδευτικού σκοπού δεν αίρει το χαρακτήρα του ως μη κερδοσκοπικού νομικού προσώπου και ας διατίθενται προς κάλυψη των δαπανών του. Συναφώς και ΔΠρΑθ 13517/2003 και ΔΠρΑθ 749/2004 ΔΦΝ 2005.926.

820 Η μόνη περίπτωση φορολόγησης (αυτοτελώς) είναι από εμπορική πράξη, όπως η πώληση κινητών (δηλούμενα έσοδα στη δήλωση τα οποία φορολογούνται) με εξαίρεση μέχρι δύο φορές το χρόνο, τα έσοδα από εκδηλώσεις.

(ανά δωρητή/έτος) φορολογούνται κατά το αρ. 25§3. Σύμφωνα με το αρ. 25§3 του Ν. 2961/2001 *«Υπόκεινται σε αυτοτελή φορολόγηση, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 29, οι κτήσεις, εφόσον δικαιούχοι είναι: (...) β)*[821] *Τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, τα οποία υπάρχουν ή συνιστώνται νόμιμα στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (...) εφόσον επιδιώκουν* ***αποδεδειγμένα σκοπούς*** *εθνικούς ή θρησκευτικούς* ***ή φιλανθρωπικούς ή εκπαιδευτικούς ή πολιτιστικούς ή γενικά επωφελείς για την κοινωνία εν όλω ή εν μέρει,*** *κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 4182/2013».*

Το αρ. 1 του Ν. 4182/2013[822] (κώδικας κοινοφελών περιουσιών, σχολαζουσών κληρονομιών κλπ) ορίζει ότι *«Ορισμοί. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κώδικα νοούνται ως: 1. "Κοινωφελής περιουσία": το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων που διατίθενται με κληρονομιά, κληροδοσία ή δωρεά υπέρ του Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή για κοινωφελή σκοπό. Ως "κοινωφελής περιουσία" νοείται επίσης και το νομικό πρόσωπο που τα διαχειρίζεται και εκπροσωπεί, εφόσον υπάρχει. Οι όροι "κοινωφελής περιουσία", "περιουσία" και "εθνικό κληροδότημα" ταυτίζονται. 2. "Συστατική πράξη": η διαθήκη ή η πράξη δωρεάς, με την οποία καταλείπεται νόμιμα περιουσία κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου. 3. "Κοινωφελής σκοπός":* ***κάθε*** *εθνικός, θρησκευτικός,* ***φιλανθρωπικός, εκπαιδευτικός, πολιτιστικός και γενικά επωφελής για την κοινωνία, εν όλω ή εν μέρει, σκοπός»***[823].

Ο νόμος ομιλεί για «κτήσεις», έννοια διαφορετική του «έσοδου» (§52 ανωτέρω), δηλ. για εισροές που δεν εμπίπτουν στην έννοια του αρ. 45 περ. γ΄ του Ν. 4172/2013. Αυτές οι κτήσεις μπορεί να συνίστανται σε πράγματα κινητά ή ακίνητα ή να είναι χρήματα. Οι κτήσεις αυτές αποτελούν κληρονομίες, κληροδοσίες ή συχνότερα δωρεές, με κληρονόμο, κληροδόχο ή δωρεοδόχο και υποκείμενο του φόρου τη Στοά (ή τη Μεγάλη Στοά κ.ο.κ.). Με τη θέση σε ισχύ του Ν. 1641/1919 και εν συνεχεία από την αντικατάστασή του

821 Η περίπτωση β΄ αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 15 Ν.4484/2017, ΦΕΚ Α 110/1.8.2017. Το αρ. πριν την τροποποίησή του ανέφερε: *«(...) εφόσον επιδιώκουν αποδειγμένα [sic] σκοπούς εθνωφελείς ή θρησκευτικούς ή σε ευρύτερο κύκλο φιλανθρωπικούς ή εκπαιδευτικούς ή καλλιτεχνικούς ή κοινωφελείς κατά την έννοια του αρ. 1 του α.ν. 2039/1939 (...)». Το άρθρο δεν περιλάμβανε σκοπούς «πολιτιστικούς ή γενικά επωφελείς (...)».*

822 Είναι ο νόμος που αφορά του Τεκτονικό Ίδρυμα, βλ. §49.

823 Η §3 του άρθρου ακολουθεί τον ορισμό του αρ. 1 του ήδη καταργηθέντος (αρ. 82 8 περ. α΄ Ν. 4182/2013) Α.Ν. 2039/1939 σύμφωνα με το οποίο «κοινωφελής σκοπός είναι πας κρατικός, θρησκευτικός, φιλανθρωπικός, εν γένει δ'επωφελής εις τον κοινόν εν όλω ή εν μέρει» (ΣτΕ 2116/1989).

με το Ν. 2961/2001 (ΦΕΚ Α' 266 22.11.2001), η Στοά, ως νομικό μόρφωμα [ο Ν. 2961/2001 ομιλεί για νομικό πρόσωπο, αλλά ερμηνευτικά αφορά και τις νομικές εν γένει οντότητες όπως τις αναφέρει ο Ν. 4172/2013] *απαλάσσονταν* πλήρως από το φόρο κληρονομιάς και δωρεάς. Η φοροαπαλλαγή καταργήθηκε στις 23/4/2010[824].

Από 23/4/2010 οι κληρονομίες, κληροδοσίες ή δωρεές υπόκεινται σε αυτοτελή φορολόγηση με **συντελεστή 0,5% μετά την αφαίρεση αφορολόγητου ποσού χιλίων (1.000) ευρώ ανά δωρητή κατ' έτος** (αρ. 29§5 Ν. 4172/2013). Το άρθρο 29§5 Ν. 4172/2013 αναφέρει: *«5. Η αιτία θανάτου κτήση χρηματικών ποσών από τα πρόσωπα που ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 25 υπόκειται σε φόρο ο οποίος υπολογίζεται αυτοτελώς με συντελεστή πέντε δέκατα τοις εκατό (0,5%). Η αιτία θανάτου κτήση των λοιπών περιουσιακών στοιχείων από τα πρόσωπα αυτά υπόκειται σε φόρο ο οποίος υπολογίζεται αυτοτελώς με συντελεστή πέντε δέκατα τοις εκατό (0,5%)»*. Το άρθρο εφαρμόζεται αναλογικά και στις κτήσεις αιτία δωρεάς.

Ο λόγος που εφαρμόζεται συντελεστής 0,5% καί όχι 40% έγκειται στο γεγονός ότι οι Στοές κλπ. επιδιώκουν *αποδεδειγμένα* σκοπούς «φιλανθρωπικούς» και «κοινωφελείς» και «γενικά επωφελείς για την κοινωνία, εν όλω ή εν μέρει», κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 4182/2013, που έχει τεθεί με ευρεία έννοια και ερμηνεύεται διασταλτικά για να καλύπτει όλες τις σχετικές

824 Το άρθρο 29, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 1 Ν.3634/2008 και τροποποιηθεί με το άρθρο 1 Ν.3815/2010, αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.14 άρθρου 25 Ν.3842/2010, ΦΕΚ Α 58/23.4.2010. Σύμφωνα δε με τις παρ. Β και Γ του αυτού άρθρου και νόμου: «Β. Από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως *δεν έχουν ισχύ απαλλαγές και μειώσεις από το φόρο κληρονομιών και δωρεών που δεν περιλαμβάνονται στα άρθρα 25 και 43 του Κώδικα,* όπως τροποποιούνται με τον παρόντα νόμο. Γ. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται στις υποθέσεις στις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννιέται από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Γ. Λοιπές απαλλαγές. Απαλλάσσονται από το φόρο: α) Οι κτήσεις από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 25 (...)».
Το αρ. 43 Ν. 3842/2010 αναφέρει στην περ. Β: «Β. Ειδικές περιπτώσεις δωρεών α) Οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 25 εφαρμόζονται ανάλογα και στις κτήσεις αιτία δωρεάς. Οι χρηματικές δωρεές προς τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 3 του άρθρου 25 υπόκεινται στο φόρο που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 29 μετά την αφαίρεση αφορολόγητου ποσού χιλίων (1.000) ευρώ κατ' έτος. β) Απαλλάσσονται από το φόρο δωρεάς και από την υποχρέωση υποβολής των οικείων δηλώσεων φόρου: βα) οι δωρεές χρηματικών ποσών ή άλλων κινητών περιουσιακών στοιχείων από ανώνυμους και μη δωρητές, εφόσον οι δωρεές αυτές διοργανώνονται σε πανελλαδικό επίπεδο με την πρωτοβουλία φορέων για σκοπούς αποδεδειγμένα φιλανθρωπικούς και ββ) οι δωρεές των κάθε φύσεως περιουσιακών στοιχείων που καταρτίζονται μεταξύ των εκκλησιαστικών πρόσωπων της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 25.»

περιπτώσεις «εν ευρυτέρω κύκλω» κατά τη διατύπωση του προισχύσαντος δικαίου, δηλ. «γενικά επωφελείς» κατά τη νέα διατύπωση[825]. Αρκεί να υπάρχει κάποιος από τους σκοπούς αυτούς (ΣτΕ 2370/1997 ΔΕΕ 1997.1108). Ο Ν. 4182/2013 δίδει ορισμό πολύ ευρύτερο του αρ. 1 Ν.Δ. 1111/1972, που απαιτούσε, για να χαρακτηριστεί ένα σωματείο ως φιλανθρωπικό, να έχει αποκλειστικό σκοπό τη φιλανθρωπία, άλλως εάν έχει και έτερο σκοπό να συνδέεται στενά με τον πρώτο[826].

Κοινωφελής είναι ο σκοπός ο με την ευρεία έννοια ευνοών την κοινωνία ή ειδικές ομάδες της κοινωνίας. Είναι κάθε σκοπός, υλικός, πνευματικός, ψυχικός κλπ δια του οποίου ωφελούνται όχι τα μέλη του μορφώματος που παρέχει την παροχή, αλλά η κοινωνία εν όλω ή εν μέρει. Εάν ο σκοπός ωφελεί *μόνο* τα μέλη της Στοάς, τότε δεν είναι κοινωφελής. Μπορεί όμως να ωφελεί και τα μέλη, αρκεί να ωφελεί και την κοινωνία (εν όλω ή εν μέρει, δηλ. αρκεί να ωφελεί ένα τμήμα της). Τότε παραμένει εντός του ορισμού του κοινωφελούς (ΣτΕ 2370/1997 ΔΕΕ 1997.1108, ΔΕφΑθ 3807/2008 ΔΦΝ 2009.1482, ΔΠρΡοδ 23/2014 ΤΝΠ Νόμος, ΣτΕ 2116, 2117, 2118/1989 ΔΔικ 1990.1439=ΔΦΝ 1990.1432, ΣτΕ 3073/1990 ΔΔικ 1991.931[827], ΣτΕ 2201/1986).

Περαιτέρω δεν αρκεί να προβλέπεται στο καταστατικό ο υπό την ευρεία έννοια κοινωφελής σκοπός, αλλά πρέπει και *να επιτελείται αποδεδειγμένα* (αρ. 25§3 Ν.4172/2001, ΔΕφΑθ 897/2014 ΤΝΠ Νόμος[828]). Έτσι εάν δεν επιτελείται για μακρό χρονικό διάστημα, η Στοά παύει να εμπίπτει στην εξαίρεση του αφορολόγητου και στο χαμηλό συντελεστή φορολόγησης για τις δω-

---

825 Εάν η Στοά δεν εκρίνετο ως εντασσόμενη στο αρ. 25§3 Ν. 4172/2013 ο φόρος θα ανερχόταν σε 40% (αρ. 29§1 περ. Γ΄: «Στη Γ΄ κατηγορία υπάγεται οποιοσδήποτε άλλος εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγενής του κληρονομουμένου ή εξωτικός».

826 Αρ. Ν.Δ. 1111/1972 *«1. Φιλανθρωπικά Σωματεία είναι τα έχοντα σκοπόν την παροχήν υλικής και ηθικής προστασίας ή αρωγής, εις άτομα ή ομάδας ατόμων ευρισκόμενα μονίμως ή προσκαίρως εις κατάστασιν αποδεδειγμένης ανάγκης. 2. Το καταστατικόν του Φιλανθρωπικού Σωματείου δεν δύναται να προβλέψη και έτερον σκοπόν διάφορον του της προηγουμένης παραγράφου, εκτός εάν ούτος συνδέεται αμέσως προς τας γενικωτέρας επιδιώξεις του Σωματείου»*. Βλ. ΑΠ 396/2002 ΔΕΕ 2004.200.

827 Υπόθεση συνεταιρισμού που δεν ανέπτυσσε σχετική κοινωφελή δραστηριότητα.

828 Περίπτωση θρησκευτικού σωματείου, που υπάγονταν στη διάταξη του αρ. 25 §1 περ. β΄ του ν.δ.118/73, το οποίο προσέφυγε δικαστικά, κατά της πράξης προσδιορισμού φόρου δωρεάς του προϊσταμένου Δ.Ο.Υ., που επέβαλε κύριο φόρο δωρεάς και προσαύξηση. Η έφεση του Εννηνικού Δημοσίου απερρίφθη, λόγω του ότι αποδείχθηκε α) ο εν γένει θρησκευτικός και κοινωφελής χαρακτήρας του και β) ότι πράγματι προέβη, από τη σύστασή του μέχρι το χρόνο κατάρτισης της κρινόμενης δωρεάς, σε φιλανθρωπικές και κοινωφελείς δράσεις που ανταποκρίνονται στους σκοπούς του καταστατικού του και στις διατάξεις του αρ.25§1 περ. β΄ του Ν.Δ.118/73.

ρεές, και οι τελευταίες θα θεωρηθούν ότι υπόκεινται στην αυτοτελή φορολόγηση με 40%[829].

Τα μπλοκ εισπράξεων ενδέχεται να πρέπει να θεωρούνται (τρυπιούνται) από την εποπτεύουσα αρχή, ειδικά εάν γίνονται λαχειοφόροι αγορές.

829 Αρ. 44§2 Ν. 4172/2013: «Η αιτία δωρεάς (...) κτήση χρηματικών ποσών υπόκειται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται αυτοτελώς με συντελεστή (...) σαράντα τοις εκατό (40%), προκειμένου για δικαιούχους που υπάγονται στη Γ΄ κατηγορία».

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ
Η ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

§54. Οι εποπτικές Αρχές του Κράτους

Τα κοινωφελή και φιλανθρωπικά μορφώματα εποπτεύονται. Εποπτική αρχή είναι κατ' αρχήν ο Δήμος της περιφέρειας στην οποία εδρεύει το φιλανθρωπικό μόρφωμα (βλ. Ν.Δ. 1111/1972, Ν. 4182/2013).

Όπως δέχονται οι αποφάσεις ΣτΕ 3710/2007, ΟλΣτΕ 75/1965, ΟλΣτΕ 1726/1961 ΕΕργΔ 20.1335, ΟλΣτΕ 823/1963 ΕΕργΔ 22.795, ΔιοικΕφΑθ 318/2016, σύμφωνα με το αρ. 32 του Ν. 281/1914, όταν διαπιστώνεται παράβαση των διατάξεων του καταστατικού του σωματείου ή ανωμαλία διοικητική ή διαχειριστική, η εποπτική αρχή διατάσσει τα δέοντα για την αποκατάσταση της τάξης ενώ, σύμφωνα με το αρ. 33 του ιδίου νόμου, η εποπτεύουσα αρχή δύναται να κηρύξει έκπτωτο το συμβούλιο και να εγκαταστήσει προσωρινή διοικητική ή διαχειριστική επιτροπή[830]. Η αδράνεια ωστόσο της Αρχής προς τούτο δεν αίρει το δικαίωμα παντός έχοντος έννομο συμφέρον να προσφύγει σύμφωνα με το αρ. 69 ΑΚ στο αρμόδιο δικαστήριο με αίτημα την έκπτωση και εν συνεχεία το διορισμό προσωρινής διοίκησης (ΕφΛαρ 396/2007 ΤΝΠ Νόμος).

Αμφισβητείται η συνταγματικότητα της κρατικής εποπτείας επί σωματειακών ενώσεων προσώπων.

---

830 Ή Επίτροπο, όπως διόρισε στις 26/7/2018 το Δημοτικό Συμβούλιο Αθηναίων κατά την 20η συνεδρίασή του, στο σωματείο «Τεκτονική Αδελφότητα» (απόφαση 1225 αναρτημένη στο διαδίκτυο).

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ
ΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

§55. Κείμενο λειτουργίας Στοάς (τυπικό μαθητού)

Παραθέτουμε αυτούσιο το τυπικό μαθητού, δηλ. του κειμένου λειτουργίας Συμβολικής Στοάς[831]:

«Ι. ΑΝΟΙΓΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

(Μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν Μαθητῶν, Ἑταίρων καὶ Διδασκάλων καὶ ἐν συνεχείᾳ τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ ἀφοῦ πάντες καταλάβουν τὰς οἰκείας αὐτῶν θέσεις).

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Α΄ Επ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

---

831 Είναι σημαντικό να γνωρίζει κανείς ότι το κείμενο αυτό, όπως και τα τεκτονικά καταστατικά, δίδονται σε έντυπη μορφή στο νέο μέλος μόνο μετά τη μύηση, το οποίο (μέλος) και τα αγνοεί προ της μυήσεως. Η παρούσα σύγχρονη (2018) έκδοση προέρχεται από το Γαλλο-Σκωτικό τύπο (μετά από διάφορες τροποποιήσεις) όπως μεταφράσθηκε το 1863 στα Ελληνικά από τη Στοά «Φοίνιξ» Κερκύρας και διασώθηκε στο έργο «Αι μασονικαί κατηχήσεις» του 1870, εν Αθήναις, Τυπογραφείον Νικολάου Ρουσόπουλου. Το τυπικό αυτό χρησιμοποιείται μεταξύ άλλων και από τις Στοές της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος και είναι παραπλήσιο των Γαλλικών των μέσων του 19ου αιώνος. Βλ. ενδεικτικά συναφώς Ragon - Rituel de l'apprenti maçon contenant le cérémonial, l'explication de tous les symboles du grade, etc. 1860, Vuillaume - Manuel maçonnique, ou tuileur des divers rites de maçonnerie κλπ, 1820, επανέκδ. 2000 της 2ης εκδ. 1830, Bazot - Le Tuileur-expert Des Sept Grades Du Rite Français Ou Rite Moderne, 1828, Plantagenet, Edouard [pseud. Edouard Ignace Engel] - Causeries Initiatiques pour le travail I. d'apprenti, 1931, Redding Moses Wolcott - The Practical Monitor: Containing the Monitorial Instructions Used in the Degrees of Entered Apprentice, Fellow Craft, and Master Mason; With a Compend of Masonic Law and Jurisprudence, All in a Concise and Convenient Form for Ready Reference, 1876, Des Etangs Nicolas Charles - Oeuvres maçonniques de N.-C. Des Étangs,... Mises en ordre, annotées et précédées d'une notice historique sur l'auteur par F.-D. Pillot 1848, Chemin-Dupontès J.-B. - Cours pratique de Franc-Maçonnerie, publié sur la demande et sous auspices de la R:. L:. Isis-Montyon. Premier cahier, 1840. Για την αγγλική σχολή (τύπος αμίλλης» [emulation ritual]) βλ. Τυπικού Μαθητού της ΕΜΣΤΕ, 2014.

Β΄ Επ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Σεβ.: Ἀδ.·. μου, μέλλομεν νὰ ἀνοίξωμεν τὰς Εργασίας τῆς Στ.·..

(Τὴν στιγμὴν ταύτην φωτίζονται ὁ Παντ.·. Ὀφθαλμὸς, ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη.

Ὁ Τελ.·. ἀνέρχεται εἰς τὴν Ἀν.·., ἱστάμενος εἰς τὸ Μεσημβρινὸν τῆς ἕδρας τοῦ Σεβ.·.. Ὁ Σεβ.·., ὄρθιος, λαμβάνει τὸ μεσαῖον κηρίον (τὸ Ἄσβεστον) καὶ ἀφοῦ ἀνάψῃ διαδοχικῶς τὸ ἀριστερὸν καὶ δεξιὸν, ὡς πρὸς αὐτὸν, κηρίον τοῦ Τρικήρου, τὸ παραδίδει εἰς τὸν Τελ.·., ὁ ὁποῖος, ἄνευ Τάξεως, βαδίζων διὰ τῆς Μεσ.·., ἀνάπτει τὰ κηρία τοῦ Α΄ καί τοῦ Β΄ Ἐπ.·. καὶ, ἐπανερχόμενος εἰς τὴν Ἀν.·., παραδίδει τὸ κηρίον εἰς τὸν Σεβ.·., ἵνα τὸ ἐπαναθέσῃ εἰς τὸ μέσον τοῦ Τρικήρου.

Κατόπιν, ὁ Τελ.·. ἐπανέρχεται εἰς τὴν θέσιν του).

Σεβ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., εἶσθε Τέκτων ;
Α΄ Επ.: Οἱ Ἀδ.·. μου μὲ ἀναγνωρίζουν ὡς Τέκτ.·., Ἀδ.·. Σεβ.·..
Σεβ.: Ἀδ.·. Β΄ Ἐπ.·., ποίαν ἡλικίαν ἔχετε ;
Β΄ Επ.: Τρ.·. ἐτ.·., Ἀδ.·. Σεβ.·..
Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., ποῖον τὸ πρῶτον καθῆκον τοῦ Ἐπ.·. ἐν Στ.·.;
Α΄ Επ.: Νά βεβαιωθῇ, ἂν ὁ Ναὸς εἶναι ἐστεγασμένος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς.
Σεβ.: Βεβαιωθῆτε, Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., διὰ τοῦ Ἀδ.·. Στεγ.·..
Α΄ Επ.: Ἀδ.·. Στεγ.·., βεβαιωθῆτε ἂν ὁ Ναὸς εἶναι ἐστεγασμένος καὶ ἐξωτερικῶς.

(Ὁ Στεγ.·., ἀνοίγων τὴν θύραν τοῦ Ναοῦ, ἐλέγχει ἐὰν ὁ Ναὸς εἶναι ἐστεγασμένος ἐξωτερικῶς, σφραγίζει ἐσωτερικῶς τὴν θύραν, σύρει ἠχηρῶς ἐπ' αὐτῆς τὸ Ξίφος του, σχηματίζων τὸ γράμμα Τ.

Μεθ' ὃ, ἀναφέρει σχετικῶς, χαμηλοφώνως, πρὸς τὸν Α΄ Ἐπ.·.).

Στεγ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., ὁ Ναὸς εἶναι ἐστεγασμένος καὶ ἐξωτερικῶς.
Α΄ Επ.: Ὁ Ναὸς εἶναι ἐστεγασμένος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, Ἀδ.·. Σεβ.·..
Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. Β΄ Ἐπ.·., ποῖον τό δεύτερον καθῆκον τοῦ Ἐπ.·. ἐν Στ.·. Μαθ.·.;
Β΄ Επ.: Νά βεβαιωθῇ, ἂν οἱ παρόντες ἐν τῇ Συνεδρίᾳ εἶναι Τέκτονες κανονικοὶ.
Σεβ.: Βεβαιωθῆτε, Ἀδ.·. Α΄ καὶ Β΄ Ἐπ.·. καὶ πληροφορήσατὲ με.
(*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. ἀμφοτέρων τῶν στηλῶν, ὄρθιοι, ἐστραμμένοι πρὸς Ἀν.·..
Θὰ τεθῆτε εἰς Τάξιν Μαθ.·., κατὰ τὴν διέλευσιν τῶν Ἀδ.·. Ἐπ.·..

(Οἱ Ἀδ.·. τῶν Στηλῶν ἐγείρονται καὶ στρέφονται πρὸς Ἀν.·..

Οἱ Ἐπ.·. διατρέχουν τὰς οἰκείας Στήλας κρατοῦντες τὴν Σφῦραν διὰ τῆς δεξιᾶς, τοποθετημένην παρὰ τὸν ἀριστερὸν ὦμον καὶ ἀτενίζοντες ἕνα ἕκαστον τῶν Ἀδ.·.. Ἕκαστος Ἀδ.·. τίθεται διαδοχικῶς εἰς Τάξιν Μαθ.·., καθ' ὃν χρόνον ὁ οἰκεῖος Ἐπ.·. διέρχεται πρὸ αὐτοῦ.

Συγκεκριμένως, ὁ Α΄ Ἐπ.·. κινεῖται διὰ τῆς Στήλης τοῦ Βορρᾶ πρὸς τὴν Στήλην τῆς Μεσημβρίας ἐλέγχων τοὺς Ἀδ.·. αὐτῆς, ὁ δὲ Β΄ Ἐπ.·. διὰ τῆς Στήλης τῆς Μεσημβρίας πρὸς τὴν Στήλην τοῦ Βορρᾶ, ἐλέγχων ἀντιστοίχως τοὺς Ἀδ.·. αὐτῆς, μεθ' ὅ, ἀφοῦ βεβαιωθοῦν περὶ τῆς Τεκτονικῆς ἰδιότητος τῶν παρόντων Ἀδ.·. τῶν Στηλῶν των, ἐπανέρχονται εἰς τὰς Ἕδρας των, ἱστάμενοι ἐν Τάξει.

Κατὰ τὰς συναντήσεις εἰς τὸ μέσον τῆς ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ Ἱερ.·. Τάπ.·., οἱ Ἐπ.·. χαιρετῶνται, κατόπιν μικρᾶς στάσεως, διὰ κλίσεως τῆς κεφαλῆς).

Β΄ Επ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., οἱ κοσμοῦντες τὴν Στήλην τοῦ Βορ.·. εἶναι Τέκτονες κανονικοὶ.

Α΄ Επ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. Σεβ.·., οἱ κοσμοῦντες ἀμφοτέρας τὰς Στήλας εἶναι Τέκτονες κανονικοὶ.

(Τὴν στιγμὴν ταύτην ἐγείρονται ὁ Σεβ.·. καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀν.·. Ἀδ.·. καὶ τίθενται εἰς Τάξιν Μαθητοῦ).

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἐπίσης καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀν.·..
Ἀναλάβετε τὰς θέσεις σας.
Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., εἰς τίνα τόπον εὑρισκόμεθα;

Α΄ Επ.: Ἀναγνωρίζω τὸν Ναὸν τῆς ἐν Ἀν.·. [πόλη ἕδρας] Σ.·. Στ.·. [επωνυμία Στοάς] ὑπ' ἀριθμὸν [αρ. μέλους Στοάς στην ομοσπονδία].

(Κατά τὰς κοινὰς συνεδρίας, ὡς Ναός ἀναγνωρίζεται ἐκείνος τῆς φιλοξενούσης Σ.·. Στ.·.).

Σεβ.: Τὶ ἀντιπροσωπεύει ὁ ἱερὸς οὗτος τόπος καὶ διὰ ποῖον λόγον προσερχόμεθα εἰς αὐτὸν, Ἀδ.·. μου;

Α΄ Επ.: Εὑρισκόμεθα εἰς τὸ Ἱερόν τῆς Σκέψεως καὶ ἐρχόμεθα ἐδῶ ἵνα ἀναζητήσωμεν τὸ Φῶς.

Σεβ.: Ποῖον εἶναι τὸ Φῶς περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖτε, Ἀδ.·. μου;

Α΄ Επ.: Σεβ.·. Διδ.·., εἶναι τὸ Αἰώνιον Φῶς, τὸ περιέχον τὸ πᾶν, πρὸς τὸ ὁποῖον τὸ πᾶν τείνει. Τὸ Φῶς τὸ ἀφυπνῖζον τὰς ἀνθρωπίνους διανοίας, τὸ Φῶς τῆς Ἀγάπης, τὸ ὁποῖον ἑνώνει καὶ συντονίζει πᾶσαν τὴν πλάσιν.

Σεβ.: Ἀδ.·. Β΄ Ἐπ.·., πῶς δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν τὸ Φῶς αὐτὸ, περὶ τοῦ

ὁποίου ὠμίλησεν ὁ Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., καὶ ποία ἡ ὠφέλειὰ του;

Β΄ Επ.: Σεβ.·. Διδ.·., δὲν ἀνευρίσκομεν τοῦτο ποτὲ πλήρως, διότι οἱ ἀνθρώπινοι ὀφθαλμοὶ δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ ἀνθέξουν εἰς τὴν λάμψιν του· δυνάμεθα ὅμως νὰ ἴδωμεν ἀκτίνας αὐτοῦ, μελετῶντες τὴν Φύσιν, παρατηροῦντες τὰ φαινόμενα, κατερχόμενοι εἰς τὸ βάθος τῆς Συνειδήσεως καὶ ἰδίως ἐναρμονίζοντες τοὺς ἑαυτοὺς μας πρὸς τὸν Παγκόσμιον Ρυθμὸν.

Σεβ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., ποῦ εἶναι ἡ θέσις τοῦ Σεβ.·. Διδ.·.;

Α΄ Επ.: Εἰς τὴν Ἀν.·., Σεβ.·. Διδ.·..

Σεβ.: Διατὶ τοῦτο, Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·.;

Α΄ Επ.: Καθὼς ὁ Ἥλιος ἀνατέλλει εἰς τὴν Ἀνατολὴν, ἵνα ἀρχίσῃ τὴν τροχιὰν τῆς ἡμέρας, οὕτω καὶ ὁ Σεβ.·. Διδ.·. ἑδρεύει εἰς τὴν Ἀνατολὴν, ἵνα ἀνοίξῃ τὴν Στ.·. καὶ διευθύνῃ τοὺς Ἀδ.·. εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Σεπτοῦ τούτου Ἐργαστηρίου.

Σεβ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., ποίαν ὥραν οἱ Τέκτονες ἄρχονται τῶν Εργασιῶν αυτῶν;

Α΄ Επ.: Τὴν Μεσημβρίαν, Ἀδ.·. Σεβ.·..

Σεβ.: Τίς ἡ ὥρα, Ἀδ.·. Β΄ Ἐπ.·.;

Β΄ Επ.: Μεσημβρία, Ἀδ.·. Σεβ.·..

Σεβ.: Ἐπειδὴ ἡ ὥρα τῆς Εργασίας ἐσήμανεν, εἶναι καιρὸς νὰ φωτίσωμεν τὴν Στ.·..

Ἀδ.·. Α΄ καί Β΄ Ἐπ.·., καλέσατε πρὸς τοῦτο τοὺς Ἀδ.·. τῶν Στηλῶν ὑμῶν, ὡς καὶ ἐγὼ πράττω διὰ τοὺς ἐν τῇ Ἀν.·., ὅπως ἑνωθοῦν μεθ' ὑμῶν καὶ ἐμοῦ, ἵνα ἀνοίξωμεν τὰς Εργασίας τῆς Σ.·. Στ.·. [επωνυμία Στοάς] ὑπ' ἀριθμὸν [αρ. μέλους Στοάς στην ομοσπονδία], ἐν Ἀν.·. [πόλη έδρας], κατὰ τοὺς συνήθεις τύπους.

(Κατὰ τὰς κοινὰς συνεδρίας, χωρὶς νὰ διασκευασθῇ το Τυπικὸν, μετὰ τὸ "ἵνα ἀνοίξωμεν τὰς ἐργασίας", ἀναφέρονται, τόσον ἀπὸ τὸν Σεβ.·., ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς δύο Ἐπ.·., μία πρὸς μία αἱ συμμετέχουσαι Σ.·. Στ.·., οὕτως ὥστε οἱ ἀριθμοί αυτῶν νὰ βαίνουν φθίνοντες).

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. τῆς Στήλης τῆς Μεσ.·., ὁ Ἀδ.·. Σεβ.·. μᾶς καλεῖ ὅπως ἑνωθῶμεν μετ' Αὐτοῦ, ἵνα ἀνοίξωμεν τὰς Εργασίας τῆς Σ.·. Στ.·. [επωνυμία Στοάς] ὑπ' ἀριθμὸν [αρ. μέλους Στοάς στην ομοσπονδία], ἐν Ἀν.·. [πόλη έδρας], κατὰ τοὺς συνήθεις τύπους.

Β΄ Επ.: Ἀδ.·. τῆς Στήλης τοῦ Βορρᾶ, ὁ Ἀδ.·. Σεβ.·. μᾶς καλεῖ ὅπως ενωθῶμεν μετ' Αὐτοῦ, ἵνα ἀνοίξωμεν τὰς ἐργασίας τῆς Σ.·. Στ.·. [επωνυμία Στοάς] ὑπ' ἀριθμὸν [αρ. μέλους Στοάς στην ομοσπονδία], ἐν Ἀν.·. [πόλη έδρας], κατὰ τοὺς συνήθεις τύπους.

Α΄ Επ.: Ἡ ἀναγγελία ἐγένετο, Ἀδ.·. Σεβ.·..

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·., ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει.

Ἀδ.·. Τελ.·., ἐκτελέσατε τὰ καθήκοντά σας.

(Ὁ Τελ.·. μεταβαίνει εἰς τὴν Ἀν.·., παραλαμβάνει ἀπὸ τὸν κατελθόντα Σεβ.·. τὸ μεσαῖον Κηρίον τοῦ ἐπὶ τῆς ἕδρας του Τρικήρου, ἀκολούθως ὁδηγεῖ, προπορευόμενος, τὸν Σεβ.·. πρὸς τὴν Στήλην τῆς Σοφίας.

Ταυτοχρόνως οἱ Α΄ καὶ Β΄ Ἐπ.·. κατευθύνονται ἀπὸ τῶν Ἑδρῶν των ἀπ' εὐθείας καὶ καταλαμβάνουν θέσεις πρὸ τῆς Στήλης τῆς Ἰσχ.·. ὁ Α΄ καὶ τῆς τοῦ Κάλλ.·. ὁ Β΄, ὁ δὲ Α΄ Δοκ.·. εἰς τὴν βορεινὴν πλευρὰν τοῦ Ἱεροῦ Τάπ.·.).

Τότε, ὁ Σεβ.·., λαμβάνων τὸ κηρίον παρὰ τοῦ Τελ.·., ἀνάπτει τὸν ἐπὶ τῆς Στήλης τῆς Σοφ.·. Ἀστέρα, λέγων μετὰ τὴν ἀφὴν αὐτοῦ:)

Σεβ.: Ἡ Σοφία ἄς ὁδηγῇ ἡμᾶς κατὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀρετῆς.

(Τὴν στιγμὴν ταύτην φωτίζεται ἡ Ἀν.·., ὁ δὲ Τελ.·., λαμβάνων τὸ κηρίον παρὰ τοῦ Σεβ.·., προχωρεῖ διὰ τῆς Μεσημβρίας πρὸς τὴν Στήλην τῆς Ἰσχ.·. καὶ παραδίδει τοῦτο εἰς τὸν Α΄ Ἐπ.·., ὅστις ἀνάπτει τὸν ἐπ' αὐτῆς Ἀστέρα, λέγων μετὰ τὴν ἀφὴν αὐτοῦ:)

Α΄ Επ.: Διὰ τῆς Ἰσχύος ἄς ἀνοικοδομηθῇ οὗτος.

(Τὴν στιγμὴν ταύτην φωτίζεται ἡ Δύσις, ὁ δὲ Τελ.·., λαμβάνων τὸ κηρίον παρὰ τοῦ Α΄ Ἐπ.·., συνεχίζει τὸν γῦρον τῆς Στ.·. διὰ τοῦ Βορρᾶ, τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Μεσημβρίας καὶ πλησιάζων τὴν Στήλην τοῦ Κάλλ.·., παραδίδει τοῦτο εἰς τὸν Β΄ Ἐπ.·., ὅστις ἀνάπτει τὸν ἐπ' αὐτῆς Ἀστέρα, λέγων μετὰ τὴν ἀφὴν αὐτοῦ:)

Β΄ Επ.: Καὶ διὰ τοῦ Κάλλους ἄς διακοσμηθῇ οὗτος.

(Τὴν στιγμὴν ταύτην ὁλοκληροῦται ὁ φωτισμὸς τῆς Στ.·..

Ὁ Β΄ Ἐπ.·. παραδίδει τὸ κηρίον εἰς τὸν Τελ.·..

Ὁ Δοκ.·. ἀποκαλύπτει τὸν Ἱερὸν Τάπ.·. τοῦ Βαθμοῦ ἐπὶ τοῦ Μωσαϊκοῦ Δαπέδου.

Ἀκολούθως, ὁ Τελ.·. κρούει τὴν Ράβδον καὶ οἱ ἀνωτέρω ἀποχωροῦν ἐκεῖθεν, ἐκκινοῦντες ἅπαντες ταυτοχρόνως, προηγουμένου τοῦ Τελ.·..

Ἀφοῦ περιοδεύσουν κανονικῶς τὸν Ἱερ.·. Τάπ.·. κατὰ σειρὰν, ὁ Τελ.·., ὁ Σεβ.·., ὁ Α΄ Δοκ.·., ὁ Α΄ Ἐπ.·. καὶ ὁ Β΄ Ἐπ.·.. Ὁ Τελ.·., ὁ Σεβ.·., ὁ Δοκ.·. ἀνέρχονται εἰς τὴν Ἀνατολήν, οἱ δὲ Ἐπ.·. ἐπιστρέφουν εἰς τὰς ἕδρας των.

Ὁ Τέως Σεβ.·. πλησιάζει τὸν Βωμὸν τῶν Ἐπισήμων Διαβεβαιώσεων, ἀνοίγει τὴν Βίβλον [ἡ ἄλλο συμβολικό βιβλίο του νόμου] καὶ θέτει ἐπ' αὐτῆς τὸν Διαβ.·. καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὸν Γνώμ.·., εἰς τρόπον ὥστε οὗτος νὰ καλύπτῃ τὰ δύο ἄκρα τοῦ Διαβ.·.. Εάν ο Τέως Σεβ.·. απουσιάζει, τότε τα Μεγ.·.Φώτα αποκαλύπτει ο νεώτερος τη Τάξει παρών Πρώην Σεβ.·.. Εάν δεν παρίσταται Πρώην Σεβ.·., τότε τα Μεγ.·.Φώτα αποκαλύπτει ο Σεβ.·.της Στ.·.. Ὁ Δοκ.·.

ἐν Τάξει, ἵσταται πρὸ τοῦ Βωμοῦ, πρὸς τὴν Βορείαν πλευρὰν.

Ὁ Τελ.·., μετὰ τὴν περιοδείαν, ἀνερχόμενος εἰς τὴν Ἀν.·. ἀνάπτει διαδοχικῶς τὸ κηρίον τοῦ Ρήτ.·. καὶ τοῦ Γραμμ.·. καὶ παραδίδει τὸ κηρίον εἰς τὸν Σεβ.·., ἵνα τὸ ἐπανατοποθετήσῃ εἰς τὸ Τρίκηρον, τέλος δὲ ἵσταται πρὸ τοῦ Βωμοῦ, πρὸς τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν.

Ὁ μὲν Δοκ.·. ἱστάμενος εἰς τὴν βορεινὴν πλευρὰν ὑψώνει τὸ Ξίφος του ὑπεράνω τοῦ Βωμοῦ, ὁ δὲ Τελ.·. ὑψώνει τὴν Ράβδον του, εἰς τρόπον ὥστε νὰ σχηματισθῇ Γνώμ.·. μετὰ τοῦ Ξίφους).

Σεβ.: (* * *) (Κρούει τρὶς τὴν Σφύραν).

Α΄ Επ.: (* * *) (Κρούει τρὶς τὴν Σφύραν).

Β΄ Επ.: (* * *) (Κρούει τρὶς τὴν Σφύραν).

Σεβ.: Εἰς Δόξαν τοῦ Μ.·.Α.·.Τ.·.Σ.·., ἐν Ὀνόματι καὶ ὑπὸ τὴν Αἰγίδα τῆς [επωνυμία ομοσπονδίας], δυνάμει τῶν ἐξουσιῶν διὰ τῶν ὁποίων εἶμαι περιβεβλημένος, ἀνοίγω τὰς Εργασίας εἰς Βαθ.·. Μαθ.·.(1), τῆς Σ.·. Στ.·. [επωνυμία Στοάς] ὑπ᾽ ἀριθμὸν [αρ. μέλους Στοάς στην ομοσπονδία], ἐν Ἀν.·. [πόλη έδρας].

Μετ᾽ ἐμοῦ Ἀδ.·. μου, διὰ τοῦ Σημείου,
τῆς Χειροκρουσίας,
καὶ τῆς Ἐπιφωνήσεως Ο.·.! Ο.·.! Ο.·.!

Ἀδ.·. μου, δὲν εὑρισκόμεθα πλέον εἰς τὸν ἀμύητον κόσμον· ἀφήσαμεν τὰ μέταλλα πρὸ τῆς θύρας τοῦ Ναοῦ.

Ἂς ἀνυψώσωμεν τὰς καρδίας μας ἐν Ἀδελφότητι καὶ τὰ βλέμματά μας ἄς στραφοῦν πρὸς τὸ Φῶς.

(*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν). Ἀδ.·. μου, ἀναλάβετε τὰς θέσεις σας.

ΙΙ. ΕΠΙΚΥΡΩΣΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Σεβ.: Ἀδ.·. Γραμμ.·., ἀναγνώσατε τὸν χαραχθέντα Πίνακα τῶν Πρακτικῶν τῶν τελευταίων ἡμῶν Εργασιῶν.

(Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Πίν.·. τῶν Πρακτικῶν).

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., ἐρωτήσατε τοὺς Ἀδ.·. ἀμφοτέρων τῶν Στηλῶν, ὡς καὶ ἐγὼ πράττω διὰ τοὺς ἐν τῇ Ἀν.·., ἐὰν ἔχουν παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀναγνωσθέντος Πίν.·. τῶν Πρακτικῶν τῶν τελευταίων Εργασιῶν ἡμῶν.

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. τῶν Στηλῶν τοῦ Βορρᾶ καὶ τῆς Μεσημβρίας, ὁ Σεβ.·. ἐρωτᾶ ἐὰν ἔχητε παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀναγνωσθέντος Πίν.·. τῶν Πρακτικῶν τῶν τελευταίων ἐργασιῶν ἡμῶν.

(Ἐὰν Ἀδ.·. τις προτίθεται νὰ κάμῃ παρατήρησίν τινα, τείνει τὴν δεξιὰν πρὸς τὸν Ἐπ.·. τῆς Στήλης του, ἂν δὲ εὑρίσκεται ἐν τῇ Ἀν.·., πρὸς τὸν Σεβ.·..

Ὁ Ἐπ.·., παρ' οὗ ἐζητήθη ὁ λόγος, εἰδοποιεῖ περὶ τούτου, κρούων ἅπαξ τὴν Σφ.·. του, τὸν Σεβ.·., ὅστις καὶ δίδει τὸν λόγον εἰς τὸν αἰτοῦντα Ἀδ.·..

Ὁ λαβὼν τὸν λόγον ὀφείλει νὰ ἀπευθύνηται, ὄρθιος καὶ ἐν Τάξει, πρὸς τὸν Σεβ.·., οὐδέποτε δὲ προσωπικῶς πρὸς Ἀδ.·., καὶ νὰ ὁμιλήσῃ ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τῶν Πρακτικῶν.

Ἀφοῦ ἀκουσθοῦν αἱ τυχόν ὑπάρχουσαι παρατηρήσεις ἐκ τῶν Στηλῶν, ἤ ἐὰν ἐπικρατῇ σιγὴ).

Α΄ Επ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Σιγὴ ἐπικρατεῖ, Ἀδ.·. Σεβ.·., κατ' ἀμφοτέρας τὰς Στήλας.

Σεβ.: Ἐκ τῆς Ἀν.·.;

(Ἀφοῦ ἀκουσθοῦν αἱ τυχὸν ὑπάρχουσαι παρατηρήσεις ἐκ τῆς Ἀν.·., ἤ ἐὰν ἐπικρατῇ σιγὴ).

Σεβ.: Ἀδ.·. Ρήτ.·., συμπεράνατε.

Ρήτ.·.: Συμπεραίνω ὑπὲρ (ἤ κατὰ) τῆς ἐπικυρώσεως τῶν Πρακτικῶν, ὡς ταῦτα ἐχαράχθησαν.

Σεβ.: Τὰ συμπεράσματα τοῦ Ἀδ.·. Ρήτ.·. τίθενται εἰς ψηφοφορίαν. Οἱ παραδεχόμενοι ταῦτα νὰ ἀνατείνουν τὴν δεξιάν.

(Αἱ προτεινόμεναι τροπολογίαι γίνονται ἀποδεκταὶ διὰ πλειοψηφίας, μεθ' ὃ, ὁ Σεβ.·. λέγει:)

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ὁ χαραχθεὶς Πίν.·. τῶν Πρακτικῶν ἐπικυροῦται.

ΙΙΙ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ

Σεβ.: Ἀδ.·. Τελ.·., μεταβῆτε εἰς τὸν Πρόναον καὶ πληροφορήσατε ἡμᾶς ἐὰν ὑπάρχουν Ἀδ.·. ἐπισκέπται.

(Ὁ Τελ.·., ποιεί το Σημείον, μεταβαίνει εἰς τὸν Πρόναον, ἐπιστρέφων δὲ ἐξ αὐτοῦ, ἵσταται μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν, κρούει ἅπαξ τὴν Ράβδον καὶ ἀνακοινοῖ εἰς τὸν Σεβ.·. σχετικῶς.

Ἐὰν ὑπάρχουν Ἀδ.·. ἐπισκέπται, ὁ Σεβ.·. λέγει:)

Σεβ.: Ἀδ.·. Δοκ.·., μεταβῆτε πρὸς τοὺς Ἀδ.·. ἐπισκέπτας καὶ, ἀφοῦ βεβαιωθῆτε περὶ τῆς ἰδιότητος καὶ τοῦ Βαθμοῦ αὐτῶν, κεραμώσατε αὐτοὺς, λάβετε τοὺς τεκτονικοὺς τίτλους των καὶ, ἐπιστρέφων, ἀναφέρατε ἡμῖν σχετικῶς.

(Ὁ Δοκ.·. ἐξέρχεται κανονικῶς καὶ ἐπιστρέφων, ἀφοῦ τεθῇ ἐν Τάξει μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν, ἀναφέρει:)

Δοκ.: Ἀδ.·. Σεβ.·., οἱ Ἀδ.·. ἐπισκέπται εἶναι Τέκτονες κανονικοὶ, ἀνήκοντες εἰς Στοὰς ὑπὸ τὴν Αἰγίδα τῆς [επωνυμία ομοσπονδίας].

(ἢ ὑπὸ τὴν Αἰγίδα ἄλλης κανονικῆς καὶ ἀνεγνωρισμένης Τεκτονικῆς Δυνάμεως).

Σεβ.: Ἀδ.·. Τελ.·., μεταβῆτε πρὸς τοὺς Ἀδ.·. ἐπισκέπτας καὶ ὁδηγήσατε αὐτοὺς, μετὰ τῶν κεκανονισμένων τιμῶν, εἰς τὰς προσηκούσας θέσεις.

(Ὁ Τελ.·. εἰσάγει ἕνα ἕκαστον τῶν Ἀδ.·. ἐπισκεπτῶν, ἀναφέρων προηγουμένως τὸ ὀνοματεπώνυμόν του καὶ τὴν Στ.·. εἰς ἣν ἀνήκει.

Πᾶς Ἀδ.·. ἐπισκέπτης, ἵσταται ἐν Τάξει μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν, ποιεῖ τὸν Βηματισμὸν τοῦ Βαθμοῦ καὶ, διαδοχικῶς, τὸ Σημεῖον πρὸς τὸν Σεβ.·., τὸν Α΄ καὶ τὸν Β΄ Ἐπ.·., οἱ ὁποῖοι ἀπαντοῦν, θέτοντες τὴν Σφύραν ἐπὶ τῆς καρδίας των.

Ὁ Σεβ.·. δύναται νὰ ἀπευθύνῃ πρὸς τοὺς Ἀδ.·. ἐπισκέπτας τὰς ἑξῆς ἐρωτήσεις:)

Σεβ.: Πόθεν ἔρχεσθε;

Επισκ.: Ἐκ τῆς Στ.·. τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου.

Σεβ.: Τί φέρετε;

Επισκ.: Χαρὰν, Ὑγείαν, Εὐδαιμονίαν πρὸς ἅπαντας τοὺς Αδ.·. καὶ Εὐπείθειαν πρὸς τὸν Σεβ.·..

Σεβ.: Πρὸς τίνα σκοπὸν ἔρχεσθε ἐνταῦθα ;

Επισκ.: Ὅπως κατανικήσω τὰ πάθη μου, ὅπως καθυποτάξω τὰ ἐλαττώματά μου καὶ ὅπως προοδεύσω εἰς τὴν Ἐλευθέραν Τεκτονικὴν.

(Ὁ Τελ.·. ὁδηγεῖ τὸν Ἀδ.·. ἐπισκέπτην εἰς τὴν θέσιν του.

Ἡ εἰσαγωγὴ τῶν Ἀδ.·. ἐπισκεπτῶν καὶ ἡ ἀπονομὴ τιμῶν εἰς αὐτοὺς, γίνεται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ / Γενικοῦ Κανονισμοῦ[832] καὶ τὰς Ἐντολὰς τῆς [επωνυμία ομοσπονδίας].

Κατὰ Τεκτ.·. παράδοσιν, ἡ εἰσαγωγὴ ἐπισκεπτῶν εἰς τὸν Ναὸν γίνεται κατὰ σειρὰν ἀντίστροφον πρὸς τὸν βαθμὸν, τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ἀρχαιότητα τοῦ εἰσερχομένου.

Ὁ Ἀδ.·., ὁ κατέχων ὑψηλοτέραν θέσιν ἐν τῇ τεκτ.·. ἱεραρχίᾳ τῆς Δυνάμεως, εἰς ἣν ἀνήκει ἢ τοῦ ἀξιώματος ὅπερ κατέχει, εἰσέρχεται τελευταῖος.

Μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν ἐπισκεπτῶν, ὁ Τελ.·.παραλαμβάνει τὸ Βιβλίον Παρουσιῶν ἀπὸ τὸν Πρόναον καὶ τὸ παραδίδει εἰς τὸν Γραμ.·..

Οὐδεὶς Ἀδ.·. εἰσέρχεται ἢ ἐξέρχεται τοῦ Ναοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Τελετῶν (ἄνοιγμα, κλείσιμον ἐργασιῶν καὶ μυήσεις), τῆς ἀναγνώσεως τῶν Πρακτικῶν καὶ τῶν ψηφοφοριῶν.

Ἐὰν Ἀδ.·. τις προσέλθῃ αργοπορημένος, μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν ἐπισκεπτῶν, κρούει τὴν Θύραν τοῦ Ναοῦ κανονικῶς.

Ἐάν δὲν ἐπιτρέπεται ἡ εἴσοδος κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὁ Στεγ.·. σύρει ἠχηρῶς τὸ Ξίφος του ἐπὶ τῆς Θύρας, σχηματίζων τὸ γράμμα Τ.

832 Της ομοσπονδίας.

Ἐὰν ἐπιτρέπεται ἡ εἴσοδος, ὁ Αδ.·. Στεγ.·. λέγει:)

Στεγ.: Ἀδ.·. Β΄ Ἐπ.·., κρούεται ἡ Θύρα τοῦ Ναοῦ κανονικῶς.

Β΄ Επ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., κρούεται ἡ Θύρα τοῦ Ναοῦ κανονικῶς.

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. Σεβ.·., κρούεται ἡ Θύρα τοῦ Ναοῦ κανονικῶς.

Σεβ.: Ἀδ.·. Τελ.·., μεταβῆτε εἰς τὸν Πρόναον καὶ πληροφορήσατε ἡμᾶς τὶς ἐστὶν ὁ κρούων.

(Ακολούθως ἡ εἴσοδος τοῦ καθυστερημένου Ἀδ.·. γίνεται συμφώνως πρὸς τὸ Τυπικὸν εἰσαγωγῆς ἐπισκεπτῶν).

IV. ΠΕΝΘΙΜΟΣ ΧΕΙΡΟΚΡΟΥΣΙΑ

(Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἐπιβάλλεται ἡ ἐκτέλεσις τῆς Πενθίμου Χειροκρουσίας, αὕτη ἐκτελεῖται μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν ἐπισκεπτῶν ὁπότε ὁ Σεβ.·. λέγει:)

Σεβ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., καλέσατε τοὺς Ἀδ.·. ἀμφοτέρων τῶν Στηλῶν, ὡς καὶ ἐγὼ πράττω διὰ τοὺς ἐν τῇ Ἀν.·., ὅπως φέρωμεν τὴν Πένθιμον Χειροκρουσίαν, εἰς μνήμην τοῦ μεταστάντος εἰς Αἰων.·. Ἀν.·. Ἀδ.·. [όνομα αποβιώσαντος].

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. ἀμφοτέρων τῶν Στηλῶν, ὁ Σεβ.·. μᾶς καλεῖ, ὅπως φέρωμεν τὴν Πένθιμον Χειροκρουσίαν, εἰς μνήμην τοῦ μεταστάντος εἰς Αἰων.·. Ἀν.·. Ἀδ.·. [όνομα αποβιώσαντος].
Ἡ ἀναγγελία ἐγένετο, Ἀδ.·. Σεβ.·..

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. μου, ὄρθιοι καὶ εἰς Τάξιν Πένθους.
Μετ' εμοῦ, Ἀδ.·. μου, διὰ τῆς Πενθίμου Χειροκρουσίας.

(Ἡ Πένθιμος Χειροκρουσία περιγράφεται εἰς τὸν Κεραμιστὴν τοῦ Βαθμοῦ).

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Εις τάξιν Μαθ.·. Αδδ.·. μου.
Ἀδ.·. μου, ἀναλάβετε τὰς θέσεις σας.

V. ΕΙΣΔΟΧΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ

(Αἱ ἐπίσημοι Ἀντιπροσωπείαι γίνονται δεκταὶ κατὰ τὴν ἑξῆς τάξιν:

1.- Ἀντιπροσωπείαι τῶν Σ.·. Στ.·. τῆς αὐτῆς Δυνάμεως.

Εἰσάγονται κατὰ τὸν ἀριθμὸν, τὸν ὁποῖον αἱ Στ.·. αὐτῶν ἔχουν, προηγουμένων τῶν φερουσῶν μεγαλύτερον ἀριθμὸν.

2.- Ἀντιπροσωπείαι ξένων Τεκτ.·. Δυνάμεων.

Αἱ Ἀντιπροσωπείαι Δυνάμεων νεωτέρας συστάσεως προηγοῦνται τῶν ἄλλων.

Εὐθὺς ὡς πληροφορηθῇ ὁ Σεβ.·. περὶ τῆς παρουσίας Ἀντιπροσωπείας,

ἀποστέλλει πρὸς συνάντησὶν της τὸν Δοκ.·., φέροντα τὸ Ξίφος του καὶ τὸν Τελ.·. φέροντα τὴν Ράβδον του.

Ὁ Τελ.·. κρούει τὴν θύραν τοῦ Ναοῦ κατὰ τὸν Βαθμὸν, εἰς ὃν ἐργάζεται αὔτη.

Ὁ Στεγ.·. ἀνοίγει τὴν θύραν, ὅσον χρειάζεται διὰ νὰ ἀκουσθῇ ἡ ἀναγγελία, τὴν ὁποίαν θὰ κάμῃ ὁ Τελ.·.).

Τελ.: Ζητῶ τὴν εἰσδοχὴν εἰς τὸν Ναόν, Ἀντιπροσωπείας τῆς ἐν Ἀν.·. [πόλη ἕδρας] Σ.·. Στ.·. [επωνυμία Στοάς] ὑπ' ἀριθ. [αρ. μέλους στην ομοσπονδία], τῆς ὁποίας ἡγεῖται ὁ [ανώτατος αυτής παρών αξιωματικός].

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. μου, ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει.
Νὰ εἰσαχθῇ ἡ Ἀντιπροσωπεία εἰς τὸν Ναὸν.

(Ὁ Στεγ.·. ἀνοίγει τὴν θύραν.

Ἡ Ἀντιπροσωπεία, προηγουμένου τοῦ Τελ.·.καὶ ἀκολουθοῦντος τοῦ Δοκ.·., προχωρεῖ ἐν Τάξει καὶ ἵσταται μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν.

Ὁ Τελ.·. καὶ ὁ Δοκ.·. ἵστανται εἰς τὰς οἰκείας θέσεις των.

Ὁ Σεβ.·. ἀπευθύνει, ἐὰν κρίνει σκόπιμον, ὀλίγας λέξεις πρὸς τὴν Ἀντιπροσωπείαν καὶ καλεῖ τὸν ἐπικεφαλῆς αὐτῆς, ἐφ' ὅσον εἶναι ἢ ὑπῆρξε Σεβ.·., ὅπως λάβῃ θέσιν εἰς τὴν Ἀν.·..

Ὁ Τελ.·. ὁδηγεῖ τὰ λοιπὰ μέλη εἰς τὰς οἰκείας θέσεις των.

Κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν Ἀντιπροσωπειῶν, ὁ Σεβ.·. δὲν ἐγκαταλείπει τὴν Ἕδραν του.

Ἅπαντες οἱ Ἀδ.·. εἰσέρχονται κανονικῶς, ὡς προβλέπεται εἰς τὸ Τυπικὸν εἰσαγωγῆς ἐπισκεπτῶν.

Κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν Ἐνδόξων Ἀδ.·. καὶ τοῦ Μεγ.·. Διδ.·., ὁ Σεβ.·. παραμένει εἰς τὴν ἕδραν του, κρούων τὴν Σφύρα του μετὰ τῶν Ἐπ.·., μέχρι τὴν στιγμὴν καθ' ἣν οὗτοι ἀρχίζουν νὰ ἀνεβαίνουν τὰς τέσσαρας βαθμίδας τῆς Ἀν.·., ὁπότε κατέρχεται ἵνα τοὺς ὑποδεχθῇ, προσφέρων τὴν Σφύρα του εἰς τὸ, κατὰ τὴν τάξιν, ἀρχαιότερον Μέλος τῆς [επωνυμία ομοσπονδίας]).

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. μου, ἀναλάβετε τὰς θέσεις σας.

VI. ΚΟΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

(Εἰς περίπτωσιν κοινῆς συνεδρίας, προκειμένου ὁ Σεβ.·. νὰ παραδώσῃ τὴν Σφ.·. εἰς τὸν Σεβ.·. τῆς ἄλλης Στ.·., λέγει:)

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. μου, ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει.
Καλῶ τὸν Σεβ.·. τῆς Σ.·. Στ.·. [επωνυμία φιλοξενούμενης], ὅπως

ἀναλάβῃ τὴν πρώτην Σφύραν.

(Ὁ ἀναλαβῶν Σεβ.·. λέγει:)

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·. μου, ἀναλάβετε τὰς θέσεις σας.

Καλῶ τοὺς Ἀδ.·. Ἀξιωμ.·. τῆς Σ.·. Στ.·. [επωνυμία φιλοξενούμενης], ὅπως ἀναλάβουν τὰ καθήκοντά των.

(Ἡ κίνησις, τόσον τοῦ Σεβ.·., ὅσον καὶ τῶν Ἀξιωμ.·., ὡς πρὸς τὴν ἕδραν των, εἶναι δεξιόστροφος).

VII. ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

(Συνήθως ὁ Σεβ.·. ἀναγιγνώσκει ἅπασαν τὴν ἀλληλογραφίαν τῆς Στ.·., ἐκτὸς τῶν Πιν.·. τῆς [ομοσπονδίας], τοὺς ὁποίους παραδίδει εἰς τὸν Ρήτ.·. λέγων:)

Σεβ.: Ἀδ.·. Ρήτ.·., ἀναγνώσατε εἰς επήκοον τῆς Στ.·., τὰς Ἐπισήμους Ἀνακοινώσεις τῆς [ομοσπονδίας].

(*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·., ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει.

(Ὁ Ρήτ.·. ἀναγιγνώσκει ταύτας, μεθ' ὅ:)

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·. μου, ἀναλάβετε τὰς θέσεις σας.

VIII. ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΙΣ

Ἀκολουθοῦν αἱ ἐργασίαι συμφώνως πρὸς τὸ καταρτισθὲν πρόγραμμα Ἡμερησίας Διατάξεως ὑπὸ τῆς Στ.·. καὶ ἡ εἰς Βαθμὸν Μαθ.·. μύησις, ἐφ' ὅσον περιλαμβάνεται ὡς θέμα ταύτης.

Εἰς περίπτωσιν ὁμιλίας, ὁ ὁμιλητὴς Διδ.·., προκειμένου νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὴν Ἀν.·., παραλαμβάνεται, τῇ ἐντολῇ τοῦ Σεβ.·., ὑπὸ τοῦ Τελ.·. καὶ ὁδηγεῖται ἐν Τάξει μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν, ἐκεῖθεν δέ, διὰ τῶν τριῶν βημάτων, ἀκολουθῶν τὸν Τελ.·., ἀνέρχεται εἰς τὴν Ἀν.·.. Ὁ Ρήτ.·. ἀνταλλάσσει μετ' αὐτοῦ τὸ περιλαίμιόν του καὶ ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν καὶ τοῦ παραχωρεῖ προσκαίρως τὴν ἕδραν του.

Ἐὰν ὁ ὁμιλητὴς Διδ.·. κάθηται εἰς τὴν Ἀν.·., καταλαμβάνει προσκαίρως τὴν ἕδραν τοῦ Ρήτ.·., φέρων τὸ περιλαίμιον αὐτοῦ ἄνωθεν τοῦ ἰδικοῦ του.

Μόνον ὁ Σεβ.·., οἱ Ἔνδ.·. καὶ οἱ Ἐνδοξώτ.·. Ἀδ.·. ὁμιλοῦν ἀπὸ τῆς ἕδρας τοῦ Σεβ.·..

Οἱ Ἀδ.·. Ἀξιωμ.·. ὁμιλοῦν ἀπὸ τῆς ἕδρας τοῦ Ρήτ.·., ἀφοῦ ἀντικατασταθοῦν, τῇ ἐντολῇ τοῦ Σεβ.·., καὶ μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁμιλίας των παραμένουν εἰς τὴν Ἀν.·., μέχρις τοῦ πέρατος τῆς συνεδρίας.

Αἱ ὁμιλίαι πρέπει να εἶναι τεκτονικοῦ περιεχομένου.

Δικαίωμα καλύψεως τοῦ βήματος τοῦ Ρήτορος καὶ διδασκαλίας (ὁμιλητοῦ), ἔχουν [μόνον] τὰ ἐνεργὰ καὶ τακτικὰ μέλη Στοᾶς τελούσης ὑπὸ τὴν Αἰγίδα τῆς [ομοσπονδίας] καὶ κατέχοντα τὸν Βαθμ.·. τοῦ Διδ.·..

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁμιλίας, ὁ Σεβ.·., μέσῳ τῶν Ἐπ.·., δίδει τὸν λόγον εἰς τοὺς Ἀδ.·. τῶν Στηλῶν, διὰ τυχὸν ἀπορίας. Ὁ ἔχων ἀπορίαν Ἀδ.·., ἀφοῦ ζητήσει τὸν λόγον ἀπὸ τὸν οἰκεῖον Ἐπ.·. καὶ λάβει ἐντολὴν ἀπὸ τὸν Σεβ.·., ὄρθιος καὶ ἐν Τάξει, διατυπώνει τὴν ἀπορίαν του συντόμως καὶ ἠπίως πρὸς τὸν Σεβ.·..

Ὁ ὁμιλητὴς Διδ.·. δύναται νὰ δώσῃ σύντομον ἀπάντησιν, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Σεβ.·., ἀφοῦ πρῶτον λάβῃ ἐντολὴν ἀπὸ αὐτὸν.

Ἅπαντες οἱ Ἀδ.·. ἀπευθύνονται πάντοτε πρὸς τὸν Σεβ.·. καὶ οὐδέποτε προσωπικῶς πρὸς Ἀδ.·..

Ὅταν ὁ λόγος ἀνέλθῃ εἰς τὴν Ἀν.·., δὲν ἐπανέρχεται εἰς τὰς Στήλας.

Τελικῶς, ὁ Σεβ.·. στεγάζει τὴν ὁμιλίαν.

Κατὰ τὸ ποτήριον Ἀγάπης, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ συνέχειαν τῶν ἐργασιῶν, οἱ Ἀδ.·. δύνανται εὐχερῶς νὰ ἀνταλλάξουν τὰς σκέψεις των ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς ὁμιλίας.

Ἐντυπώσεις Μαθ.·. ἀναγιγνώσκονται μόνον μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν.

ΙΧ. ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΙΣ ΒΑΘ.·. ΜΑΘ.·.

Απλή Αναστολή Εργασιών

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, μέλλω νὰ ἀναστείλω τὰς Εργασίας εἰς Βαθμόν Μαθ.·..
(*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. μου, ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει.
Ἀδ.·. Δοκ.·. καὶ Πρώην Σεβ.·., ἐκτελέσατε τὰ καθήκοντά σας.

(Ὁ Τέως Σεβ.·. καλύπτει τὰ Μεγάλα Φῶτα καὶ ὁ Δοκ.·. τὸν Ἱερὸν Τάπ.·. τοῦ Βαθ.·. τοῦ Μαθ.·., ὁ δὲ Σεβ.·. λέγει:)

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, διὰ τῆς κρούσεως τῆς Σφύρας μου, ἀναστέλλονται αἱ Εργασίαι ἡμῶν εἰς Βαθ.·. Μαθ.·..
(*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Οἱ Ἀδ.·., ποιοῦντες τὸ Σημεῖον, ἐγκαταλείπουν τὴν Τάξιν τοῦ Βαθ.·. τοῦ Μαθ.·., φέρουν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ ἀναμένουν.

(Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Ἀναστολῆς τῶν Ἐργασιῶν, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ εἴσοδος καὶ ἡ παραμονὴ ἀμυήτων εἰς τὸν Ναὸν).

Δια να εργασθή η Στοά εις ανώτερον βαθμόν:

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, μέλλομεν να ἀναστείλωμεν τὰς ἐργασίας εἰς Βαθ.·. Μαθ.·., προκειμένου νὰ ἐργασθῶμεν εἰς ἀνώτερον Βαθμόν. Ὅθεν καλοῦνται οἱ Ἀδ.·. Μαθ.·. ὅπως στεγάσωσι τὸν Ναὸν.
(*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. Μαθ.·., ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει.

Ἀδ.·. Τελ.·., ἐκτελέσατε τὰ καθήκοντὰ σας.

Μετὰ τὴν ἔξοδον τῶν Μαθ.·. καὶ τὴν στέγασιν τοῦ Ναοῦ, ὁ Σεβ.·. λέγει:

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·. μου, ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει.

Ἀδ.·. Δοκ.·. καὶ Πρώην Σεβ.·., ἐκτελέσατε τὰ καθήκοντά σας.

(Ὁ Τέως Σεβ.·. καλύπτει τὰ Μεγάλα Φῶτα καὶ ὁ Δοκ.·. τὸν Ἱερὸν Τάπητα τοῦ Βαθ.·. τοῦ Μαθ.·., ὁ δὲ Σεβ.·. λέγει:)

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, διὰ τῆς κρούσεως τῆς Σφύρας μου, ἀναστέλλονται αἱ Εργασίαι ἡμῶν εἰς Βαθ.·. Μαθ.·..

(*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·. μου, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας.

Οἱ Ἀδ.·., ποιοῦντες τὸ Σημεῖον, ἐγκαταλείπουν τὴν Τάξιν τοῦ Βαθ.·. τοῦ Μαθ.·., φέρουν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ ἀναμένουν ὄρθιοι τὴν ἔναρξιν τῶν Ἐργασιῶν εἰς ἀνώτερον Βαθ.·..

Χ. ΕΠΑΝΑΛΗΨΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΙΣ ΒΑΘ.·. ΜΑΘ.·.

(Πάντες οἱ Ἀδ.·. ἵστανται ὄρθιοι, ἔχοντες τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ ὁ Σεβ.·. λέγει:)

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, μέλλομεν να επαναλάβωμεν τας Εργασίας εις Βαθ.·. Μαθ.·.

(*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Εἰς Τάξιν Μαθ.·., Ἀδ.·. μου.

Ἀδ.·. Δοκ.·. καὶ Πρώην Σεβ.·., ἐκτελέσατε τὰ καθήκοντά σας.

(Ὁ Δοκ.·. ἀποκαλύπτει τὸν Ἱερὸν Τάπ.·. καὶ ὁ Τέως Σεβ.·. τὰ Μεγάλα Φῶτα τοῦ Βαθ.·. τοῦ Μαθ.·., ὁ δὲ Σεβ.·. λέγει:)

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, διὰ τῆς κρούσεως τῆς Σφύρας μου, ἐπαναλαμβάνονται αἱ Εργασίαι ἡμῶν εἰς Βαθ.·. Μαθ.·..

(*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·. μου, ἀναλάβετε τὰς θέσεις σας.

(Ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν μετὰ τὸ κλείσιμον αὐτῶν εἰς ἀνώτερον Βαθμὸν, ὁ Σεβ.·. λέγει:)

Σεβ.: Ἀδ.·. Τελ.·., ὁδηγήσατε τοὺς Ἀδ.·. Μαθ.·., εἰς τὰς θέσεις των.

(Ὁ Τελ.·. ὁδηγεῖ τοὺς Μαθ.·. κατ' εὐθείαν εἰς τὰς θέσεις των, ἄνευ στάσεως μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν).

ΧΙ. ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΙ

1.- **Ψηφοφορία επί διαφόρων θεμάτων**

(Ὁ Σεβ.·. ἀνακοινώνει τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν καὶ λέγει:)

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., ἐρωτήσατε τοὺς Ἀδ.·. ἀμφοτέρων τῶν Στηλῶν, ὡς καὶ ἐγὼ πράττω διὰ τοὺς ἐν τῇ Ἀν.·., ἐὰν ἔχουν ἀντιρρήσεις διὰ [θέμα ΗΔ].

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. τῶν Στηλῶν τοῦ Βορ.·. καί τῆς Μεσ.·., ὁ Σεβ.·. ἐρωτᾷ ἐὰν ἔχητε ἀντιρρήσεις διὰ [θέμα ΗΔ].

(Ἀφοῦ ἀκουσθοῦν αἱ τυχὸν ὑπάρχουσαι παρατηρήσεις ἐκ τῶν Στηλῶν, ἤ ἐὰν ἐπικρατῇ σιγὴ:)

Α΄ Επ.: Σιγὴ ἐπικρατεῖ, Ἀδ.·. Σεβ.·., κατ' ἀμφοτέρας τὰς Στήλας.

Σεβ.: Ἐκ τῆς Ἀν.·.;

(Ἀφοῦ ἀκουσθοῦν αἱ τυχὸν ὑπάρχουσαι παρατηρήσεις ἐκ τῆς Ἀν.·., ἤ ἐὰν ἐπικρατῇ σιγὴ:)

Σεβ.: Ἀδ.·. Ρήτ.·. συμπεράνατε.

Ρητ.: Συμπεραίνω ὑπὲρ (ἤ κατὰ) τῆς ψηφίσεως [ἡ μη].

Σεβ.: Τὰ συμπεράσματα τοῦ Ἀδ.·. Ρήτ.·. τίθενται εἰς ψηφοφορίαν.
Οἱ παραδεχόμενοι ταῦτα νὰ ἀνατείνουν τὴν δεξιὰν.

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἐγκρίνεται (ἤ δὲν ἐγκρίνεται) [θέμα].

2.- **Κατ' αρχήν ψηφοφορία εισδοχής**

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, ἀμύητος ὑπέβαλλεν αἴτησιν εἰσδοχῆς εἰς τὴν Στ.·. μας.
Πρόκειται περὶ τοῦ Κυρίου [Ἀναφέρονται τὸ ὀνοματεπώνυμον, ἡ ἡλικία, ὁ τόπος κατοικίας καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ αἰτοῦντος].
Ἡ ὡς ἄνω αἴτησις εἶναι δεόντως ὑπογεγραμμένη, ὑποστηρίζεται κανονικῶς καὶ ἔχουν τηρηθῆ αἱ ὑπὸ τοῦ [καταστατικού της Στοάς] ἡ/και του Καταστατικοῦ / Γενικοῦ Κανονισμοῦ τῆς [ομοσπονδίας] προβλεπόμεναι διατυπώσεις.
Ἀδ.·. Α΄ καὶ Β΄ Ἐπ.·., ἐρωτήσατε τοὺς Ἀδ.·. ἀμφοτέρων τῶν Στηλῶν, ὡς ἐγὼ πράττω διὰ τοὺς ἐν τῇ Ἀν.·., ἐὰν ἔχουν ἀντιρρήσεις περὶ τῆς κατ' ἀρχὴν ἐγκρίσεως εἰσδοχῆς τοῦ αἰτοῦντος ἀμυήτου, Κυρίου [όνομα υποψηφίου].

Β΄ Επ.: Ἀδ.·. τῆς Στήλης τοῦ Βορ.·., ὁ Σεβ.·. ἐρωτᾷ ἐὰν ἔχητε ἀντιρρήσεις περὶ τῆς κατ' ἀρχὴν ἐγκρίσεως εἰσδοχῆς τοῦ ἀμυήτου, Κυρίου [όνομα υποψηφίου].

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. τῆς Στήλης τῆς Μεσ.·., ὁ Σεβ.·. ἐρωτᾷ ἐὰν ἔχητε ἀντιρρήσεις περὶ τῆς κατ' ἀρχὴν ἐγκρίσεως εἰσδοχῆς τοῦ ἀμυήτου, Κυρίου [όνομα υποψηφίου].

(Αἱ τυχὸν ἀντιρρήσεις προβάλλονται πρῶτον ὑπὸ τῶν Ἀδ.·. τῆς Στ.·. τοῦ Βορρᾶ καὶ κατόπιν, τῶν τῆς Μεσημβρίας.

Ἐὰν οὐδεμία ἀντίρρησις ὑπάρχει).

Α΄ Επ.: Σιγή ἐπικρατεῖ, Ἀδ.·. Σεβ.·., κατ' ἀμφοτέρας τὰς Στήλας.
Σεβ.: Ἐκ τῆς Ἀν.·. ;
(Ἐὰν οὐδεμία ἀντίρρησις ὑπάρχει).
Σεβ.: Ἀδ.·. Ρήτ.·., συμπεράνατε.
Ρήτ.: Συμπεραίνω ὑπὲρ τῆς κατ' ἀρχὴν ἀποδοχῆς τῆς αἰτήσεως τοῦ ἀμυήτου, Κυρίου [όνομα υποψηφίου].
Σεβ.: Τὰ συμπεράσματα τοῦ Ἀδ.·. Ρήτ.·. τίθενται εἰς ψηφοφορίαν. Οἱ ἀποδεχόμενοι ταῦτα νὰ ἀνατείνουν τὴν δεξιάν.
(Τούτου γενομένου).
Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἡ αἴτησις τοῦ ἀμυήτου, Κυρίου [όνομα υποψηφίου], ἐγένετο κατ' ἀρχὴν δεκτὴ ὑπό τῆς Στ.·..
ἤ «δὲν ἐγένετο κατ' ἀρχὴν δεκτὴ ὑπό τῆς Στ.·.», ἐφ' ὅσον ἐκφρασθοῦν ἀντιρρήσεις ἀπὸ τὰς Στήλας ἢ / καὶ τὴν Ἀν.·. καὶ τὰ συμπεράσματα τοῦ Ρήτ.·. εἶναι ἀρνητικά.

3.- **Οριστική ψηφοφορία εισδοχής**

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, ἡ ἡμερησία διάταξις περιλαμβάνει μυστικὴν, διὰ σφαιριδίων ψηφοφορίαν, διὰ τὴν ὁριστικὴν ἀποδοχὴν, ἤ μὴ, τῆς αἰτήσεως εἰσδοχῆς εἰς τὴν Στοὰν μας, τοῦ ἀμυήτου Κυρίου [όνομα υποψηφίου], ἡ ὁποία ἔχει ἤδη γίνει κατ' ἀρχὴν δεκτὴ.
Σεβ.: Ἀδ.·. μου, υπάρχουν νεώτεραι πληροφορίαι δυνάμεναι να αναστείλουν την είσοδον του αιτούντος;

Αἱ ἐκθέσεις τῶν λαβόντων ἐντολὴν Ἀδ.·. Διδ.·., εἰς τοὺς ὁποίους ἀνετέθη ὅπως συλλέξουν ἐμπιστευτικῶς σαφεῖς καὶ πλήρεις πληροφορίας περὶ τοῦ αἰτοῦντος, συμφώνως πρὸς τὸ Καταστατικόν / Καταστικόν / Γενικὸν Κανονισμὸν, ἔχουν ὡς ἐξῆς:

(Ἀναγιγνώσκονται τὰ κύρια σημεῖα τῶν ἐκθέσεων).

Ἀδ.·. Τελ.·., διανείματε σφαιρίδια μόνον εἰς τοὺς Ἀδ.·. τῆς Στ.·. μας.

(Τούτου γενομένου).

Σεβ.: Ἄρχεται ἡ ψηφοφορία διὰ τὸν ἀμύητον, Κύριον.

(Μετὰ τὸ πέρας τῆς ψηφοφορίας, ὁ Τελ.·. ἵσταται ἐν Τάξει μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν).

Β΄ Επ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., ἡ ψηφοδόχος εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν.
Α΄ Επ.: Ἀδ.·. Σεβ.·., ἡ ψηφοδόχος ἀναμένει τὰς διαταγὰς Ἡμῶν.
Σεβ.: Ζητεῖ τὶς ἐξ ὑμῶν, Ἀδ.·. μου, τὴν ψηφοδόχον;
Β΄ Επ.: Ζητεῖ τὶς ἐξ ὑμῶν, Ἀδ.·. μου, τὴν ψηφοδόχον;
Α΄ Επ.: Ζητεῖ τὶς ἐξ ὑμῶν, Ἀδ.·. μου, τήν ψηφοδόχον;
Α΄ Επ.: Σιγὴ ἐπικρατεῖ, Ἀδ.·. Σεβ.·., κατ' ἀμφοτέρας τὰς Στήλας.
Σεβ.: Ἐκ τῆς Ἀν.·.;

Ἂς προσαχθῇ εἰς τὴν Ἀν.·..

Ἀδ.·. Ρήτ.·., Ἀδ.·. Γραμ.·., Ἀδ.·. Τ.·. Σεβ.·., Ἀδ.·. [ἕνας Ἀδ.·. Διδ.·.], καλεῖσθε ὅπως προσέλθετε διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν ψήφων.

(Ἐφ' ὅσον εὑρεθοῦν μόνον λευκὰ σφαιρίδια, ἤ μόνον μία μέλαινα ψῆφος).

Σεβ.: Ἡ αἴτησις εἰσδοχῆς εἰς τὴν Στ.·. μας, τοῦ ἀμυήτου Κυρίου [όνομα υποψηφίου], γίνεται ὁριστικῶς ἀποδεκτὴ ὑπό τῆς Στ.·..

ἤ

(Ἐφ' ὅσον εὑρεθοῦν μέλανα σφαιρίδια πλείονα τοῦ ἑνὸς, ἀλλὰ ὀλιγότερα τοῦ ἑνός δεκάτου τῶν ψηφισάντων).

Σεβ.: Ὁ ὑποψήφιος Κύριος [όνομα υποψηφίου], κατὰ τὴν διενεργηθεῖσα μυστικὴν ψηφοφορίαν ἔλαβεν πλείονας τῆς μιᾶς μελαίνας ψήφους, ἀλλ' οὐχὶ πέραν τοῦ ἑνὸς δεκάτου τῶν ψηφισάντων. Κατόπιν τούτου καὶ συμφώνως πρός Καταστικόν / Γενικὸν Κανονισμὸν, καλοῦνται οἱ καταψηφίσαντες αὐτὸν ὅπως, τὸ ἀργότερον μέχρις τῆς προσεχοῦς συνεδρίας, γνωρίσουν εἰς ἐμὲ προσωπικῶς[833], ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς τεκτονικῆς ἐχεμυθείας, τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους κατεψήφισαν τὸν ὡς ἄνω ὑποψήφιον.

Εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἥν οὐδεὶς ἐκ τῶν καταψηφισάντων γνωρίσει εἰς ἐμὲ σχετικῶς κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ὁ ὑποψήφιος θέλει γίνει ὁριστικῶς ἀποδεκτὸς ὑπό τῆς Στ.·., ἄνευ νέας ψηφοφορίας.

ἤ

(Ἐφ' ὅσον εὑρεθοῦν μέλανα σφαιρίδια, πλείονα τοῦ ἑνὸς δεκάτου τῶν ψηφισάντων).

Σεβ.: Ὁ ὑποψήφιος Κύριος [όνομα υποψηφίου], κατὰ τὴν διενεργηθεῖσα μυστικὴν ψηφοφορίαν, ἔλαβεν μελαίνας ψήφους πλείονας τοῦ ἑνὸς δεκάτου τῶν ψηφισάντων.

Κατόπιν τούτου καὶ συμφώνως πρὸς τὸν Καταστικόν / Γενικὸν Κανονισμὸν, ἡ αἴτησις εἰσδοχῆς του εἰς τὴν Στ.·. μας ἀπορρίπτεται ὑπό τῆς Στ.·..

4.- **Ψηφοφορία επί αιτήσεως προς Υιοθεσίαν**

(Ἐφ' ὅσον ὁ αἰτῶν υἱοθεσίαν παρίσταται εἰς τὰς ἐργασίας, κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Σεβ.·., ὁδηγεῖται ὑπὸ τοῦ Τελ.·. εἰς τὸν Πρόναον).

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, ἡ ἡμερησία διάταξις περιλαμβάνει μυστικὴν, διὰ ψηφοδελτίων, ψηφοφορίαν, διὰ τὴν ἀποδοχὴν, ἤ μὴ, τῆς Αἰτήσεως Υἱοθεσίας εἰς τὴν Στ.·. μας, το Ἀδ.·. [υποψηφίου μέλους], ὅστις τυγχάνει ἐνεργὸν (ἤ μὴ ἐνεργὸν) μέλος τῆς ὑπὸ τὴν Αἰγίδα τῆς [επωνυμία

833 Όχι νομική υποχρέωση (αφού η ψηφοφορία είναι μυστική).

ομοσπονδίας], Σ.·. Στ.·. [επωνυμία Στοάς] ὑπ' ἀριθ. [αρ. μέλους σε ομοσπονδία], ἐν Ἀν.·. [πόλη έδρας].

Ἡ ὡς ἄνω αἴτησις εἶναι δεόντως ὑπογεγραμμένη καὶ συμπεπληρωμένη, ὑποστηρίζεται κανονικῶς, ἔχουν δὲ τηρηθῆ αἱ ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ / Γενικοῦ Κανονισμοῦ προβλεπόμεναι διατυπώσεις.

Τέλος, αἱ ληφθεῖσαι διὰ τὸν ὡς ἄνω Ἀδ.·. πληροφορίαι τυγχάνουν θετικαὶ καὶ ἱκανοποιητικαὶ.

Ἀδ.·. Τελ.·., διανείματε ψηφοδέλτια μόνον εἰς τοὺς Ἀδ.·. τῆς Στ.·. μας.

(Τούτου γενομένου).

Σεβ.: Ἄρχεται ἡ ψηφοφορία.

(Μετά τό πέρας τῆς ψηφοφορίας, ὁ Τελ.·. ἵσταται μεταξύ τῶν δύο Στηλῶν).

Β΄ Επ.: Ἀδ.·. Α' Ἐπ.·., ἡ ψηφοδόχος εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν.

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. Σεβ.·., ἡ ψηφοδόχος ἀναμένει τὰς διαταγὰς Ἡμῶν.

Σεβ.: Ζητεῖ τὶς ἐξ ὑμῶν, Ἀδ.·. μου, τὴν ψηφοδόχον ;

Β΄ Επ.: Ζητεῖ τὶς ἐξ ὑμῶν, Ἀδ.·. μου, τὴν ψηφοδόχον ;

Α΄ Επ.: Ζητεῖ τὶς ἐξ ὑμῶν, Ἀδ.·. μου, τὴν ψηφοδόχον ;

Α΄ Επ.: Σιγὴ ἐπικρατεῖ, Ἀδ.·. Σεβ.·., κατ' ἀμφοτέρας τὰς Στήλας.

Σεβ.: Ἐκ τῆς Ἀν.·. ;

Ἄς προσαχθῇ εἰς τὴν Ἀν.·..

Ἀδ.·. Ρήτ.·., Ἀδ.·. Γραμ.·., Ἀδ.·. Τ.·. Σεβ.·., Ἀδ.·., (ἕνας Ἀδ.·. Διδ.·.), καλεῖσθε ὅπως προσέλθετε διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν ψηφοδελτίων.

(Ἐφ' ὅσον ὁ αἰτῶν υἱοθεσίαν λάβει τοὐλάχιστον τὰ τρία τέταρτα τῶν ψήφων).

Σεβ.: Ἡ αἴτησις υἱοθεσίας εἰς τὴν Στ.·. μας, τοῦ Ἀδ.·. [υποψηφίου μέλους], γίνεται ἀποδεκτὴ.

ἤ

(Ἐφ' ὅσον ὁ αἰτῶν υἱοθεσίαν λάβει ὀλιγοτέρας ἀπὸ [απαιτούμενο όριο] τῶν ψήφων).

Σεβ.: Ὁ αἰτῶν υἱοθεσίαν Ἀδ.·. [υποψήφιος], κατὰ τὴν διενεργηθεῖσα μυστικὴν ψηφοφορίαν, ἔλαβεν μελαίνας ψήφους πλείονας τοῦ [απαιτούμενου ορίου] τῶν ψηφισάντων.

Κατόπιν τούτου καὶ συμφώνως πρὸς τὸν Καταστικόν / Γενικὸν Κανονισμὸν, ἡ αἴτησὶς του ἀπορρίπτεται ὑπό τῆς Στ.·..

(Μετὰ τὸ πέρας τῆς ψηφοφορίας, ὁ αἰτῶν υἱοθεσίαν, κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Σεβ.·., ὁδηγεῖται ὑπὸ τοῦ Τελ.·. εἰς τὴν θέσιν του καὶ ἀνακοινοῦται πρὸς αὐτὸν τὸ ἀποτέλεσμα).

5.- **Ψηφοφορία επί αιτήσεως προς Τακτοποίησιν**

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, ἡ ἡμερησία διάταξις περιλαμβάνει μυστικὴν, διὰ ψηφοδελτίων ψηφοφορίαν, διὰ τὴν ἀποδοχὴν, ἤ μὴ, τῆς Αἰτήσεως Τακτοποιήσεως εἰς τὴν Στ.·. μας, τοῦ [υποψηφίου].

Ἡ αἴτησις τοῦ ὡς ἄνω, εἶναι δεόντως ὑπογεγραμμένη καὶ συμπεπληρωμένη, ὑποστηρίζεται κανονικῶς, ἔχουν δὲ τηρηθῆ αἱ ὑπὸ τοῦ Γεν. Κανονισμοῦ προβλεπόμεναι διατυπώσεις.

Ἀδ.·. Τελ.·., διανείματε ψηφοδέλτια μόνον εἰς τοὺς Ἀδ.·. τῆς Στ.·. μας.

(Τούτου γενομένου).

Σεβ.: Ἄρχεται ἡ ψηφοφορία.

(Μετὰ τὸ πέρας τῆς ψηφοφορίας, ὁ Τελ.·. ἵσταται ἐν Τάξει μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν).

Β΄ Επ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., ἡ ψηφοδόχος εὑρίσκεται μεταξύ τῶν δύο Στηλῶν.

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. Σεβ.·., ἡ ψηφοδόχος αναμένει τὰς διαταγὰς Ἡμῶν.

Σεβ.: Ζητεῖ τὶς ἐξ ὑμῶν, Ἀδ.·. μου, τὴν ψηφοδόχον;

Β΄ Επ.: Ζητεῖ τὶς ἐξ ὑμῶν, Ἀδ.·. μου, τὴν ψηφοδόχον;

Α΄ Επ.: Ζητεῖ τὶς ἐξ ὑμῶν, Ἀδ.·. μου, τὴν ψηφοδόχον;

Α΄ Επ.: Σιγὴ ἐπικρατεῖ, Ἀδ.·. Σεβ.·., κατ' ἀμφοτέρας τὰς Στήλας.

Σεβ.: Ἐκ τῆς Ἀν.·.;

Ἄς προσαχθῇ εἰς τὴν Ἀν.·..

Ἀδ.·. Ρήτ.·., Ἀδ.·. Γραμ.·., Ἀδ.·. Τ.·. Σεβ.·., Ἀδ.·., (ἕνας Ἀδ.·. Διδ.·.), καλεῖσθε ὅπως προσέλθετε διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν ψηφοδελτίων.

(Ἐφ' ὅσον ὁ αἰτῶν τακτοποίησιν λάβει τοὐλάχιστον [απαιτούμενο όριο] τῶν ψήφων).

Σεβ.: Ἡ αἴτησις τακτοποιήσεως εἰς τὴν Στ.·. μας, τοῦ [υποψηφίου], γίνεται ἀποδεκτὴ.

ἤ

(Ἐφ' ὅσον ὁ αἰτῶν τακτοποίησιν λάβει ὀλιγοτέρας ἀπὸ [απαιτούμενο όριο] τῶν ψήφων).

Σεβ.: Ὁ αἰτῶν τακτοποίησιν [υποψήφιος], κατὰ τὴν διενεργηθεῖσα μυστικὴν ψηφοφορίαν, ἔλαβεν μελαίνας ψήφους πλείονας τοῦ [όριο] τῶν ψηφισάντων.

Κατόπιν τούτου καί συμφώνως πρός τὸν Καταστικόν / Γενικὸν Κανονισμὸν, ἡ αἴτησὶς του ἀπορρίπτεται ὑπό τῆς Στ.·..

XII. ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΙΣ ΥΙΟΘΕΤΗΘΕΝΤΟΣ Ἡ ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΟΣ.

Σεβ.: Ἀδ.·. Τελ.·., ὁδηγήσατε εἰς τὴν Ἀν.·., πρὸ τοῦ Βωμοῦ τῶν Ἐπισή-

μων Διαβεβαιώσεων, τὸν Ἀδ.·. [υποψήφιο].

(Ὁ Ἀδ.·., προκειμένου νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὴν Ἀν.·., παραλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ Τελ.·. καὶ ὁδηγεῖται ἐν Τάξει μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν, ἐκεῖθεν δὲ διὰ τῶν τριῶν βημάτων, ἀκολουθῶν τὸν Τελ.·., ἀνέρχεται εἰς τὴν Ἀν.·., ὅπου ἀνέρχεται καὶ ὁ Δοκ.·.).

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·. Ρήτ.·., ἀναγνώσατε τὸν Ἐγκριτικὸν Πίνακα τῆς [επωνυμία ομοσπονδίας], διὰ τοῦ ὁποίου ἐγκρίνεται ἡ, εἰς τὴν Στοὰν μας, Υἱοθεσία (ἢ Τακτοποίησις), τοῦ Ἀδ.·. [υποψήφιο].

Ἀδ.·. μου, ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει.

(Ὁ Ρήτ.·. ἀναγιγνώσκει τὸν Ἐγκριτικὸν Πίνακα.

Ὁ Τελ.·. καὶ ὁ Δοκ.·. σχηματίζουν ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς του Ἀδ.·. Γνώμονα μὲ τὴν Ράβδον καὶ τὸ Ξίφος).

Σεβ.: Ἀδ.·. [υποψήφιος], θέσον τὴν δεξιάν σου ἐπὶ τῆς Βίβλου τοῦ Νόμου καὶ ἐπανάλαβε μετ' ἐμοῦ τὴν ἀκόλουθον Ἐπίσημον Διαβεβαίωσιν:

Ὑπισχνοῦμαι ἐπὶ τῇ τιμῇ μου / καὶ τῇ τεκτονικῇ μου ἰδιότητι / νὰ ὑπακούω εἰς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην / καὶ τὸν Καταστικόν / Γενικὸν Κανονισμὸν / τῆς Μεγάλης Στοᾶς τῆς Ελλάδος / καὶ τὰς ἀποφάσεις Αὐτῆς, / ὡς καὶ εἰς τὸν Εἰδικὸν Κανονισμὸν / καὶ τὰς ἀποφάσεις / τῆς Σεπτῆς ταύτης Στοᾶς.

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·. μου, ἀναλάβετε τὰς θέσεις σας.

Ἀδ.·. Τελ.·., ὁδηγήσατε τὸν Ἀδ.·. εἰς τὴν θέσιν αυτοῦ.

(Ἐὰν ὁ υἱοθετηθεὶς ἢ τακτοποιηθεὶς Ἀδ.·. εἶναι Διδ.·., παραμένει εἰς τὴν Ἀν.·. μέχρι πέρατος τῶν Ἐργασιῶν).

Γ΄ ΤΥΠΙΚΟΝ ΜΥΗΣΕΩΣ ΕΙΣ ΒΑΘΜΟΝ ΜΑΘΗΤΟΥ

Ι. ΠΙΝΑΞ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΜΥΗΣΙΝ

1. Ἐγκριτικὸς Πίναξ [επωνυμία ομοσπονδίας].
2. Μέλας μανδύας Δοκ.·..
3. Ἔντυπον Κοινωνικῆς Διαθήκης & γραφὶς.
4. Σάκκος διὰ τὰ μεταλλικὰ ἀντικείμενα τοῦ ὑποψηφίου.
5. Μέλαινα δεξιὰ ἐμβὰς (παντόφλα).
6. Βάμβαξ.
7. Μέλανα καλύμματα ὀφθαλμῶν.
8. Τρία ἐμπόδια.
9. Οἰνόπνευμα & ἀναπτὴρ.
10. Πυρσοὶ φλογῶν.

11. Φλόγιστρον.
12. Αἰχμηρὸν ἀντικείμενον.
13. Κύπελλον μὲ γλυκὺ ὕδωρ.
14. Κύπελλον μὲ πικρὸν ὕδωρ.
15. Δοχεῖον μὲ ὕδωρ (οὐχὶ πλαστικόν).
16. Προσόψιον.
17. Ξύλινος μεγάλος Διαβήτης.
18. Δι' ἕκαστον Νεόφυτον, Περίζωμα Μαθ.·., Ξίφος, λευκὰ χειρόκτια, Τυπικὸν Μαθ.·., Γεν.·. Κανον.·. & Κατ.·. Χάρτης τῆς [επωνυμία ομοσπονδίας].
19. Ξίφη εἰς ὅλα τὰ ἐμπρόσθια καθίσματα.
20. Ἅπαντα τὰ προβλεπόμενα διὰ τὸν Σκοτεινὸν Θάλαμον.

ΙΙ. ΔΙΑΣΚΕΠΤΗΡΙΟΝ

Διασκεπτήριον, ἢ Σκοτεινὸς Θάλαμος ἢ Θάλαμος τῶν Σκέψεων, καλεῖται τὸ στενὸν καὶ ἀπομεμονωμένον, ἄνευ παραθύρων, δωμάτιον, εἰς ὃ εἰσάγεται ὁ ἀμύητος, πρὸ τῆς εἰσόδου του εἰς τὸ Ἐργαστήριον.

Εἶναι σκοτεινὸν, καθ' ὅσον μόνον δι' ἑνὸς μυστηριώδους φωτὸς πρέπει νὰ φωτίζηται, ὡς συμβολίζον τὸ Χάος ἐξ οὗ προῆλθε τὸ μορφικὸν Εἶναι τῆς φύσεως (ἡ Τάξις, δηλαδὴ, κατὰ τὴν τεκτονικὴν φρασεολογίαν).

Οἱ Νόμοι οἱ συντελέσαντες εἰς τοῦτο εἶναι:

Ὁ Νόμος τῆς Κινήσεως, οὗτινος λαμβάνομεν γνῶσιν διὰ τῆς ἐννοίας τοῦ χρόνου, ὑποδηλουμένου διὰ τοῦ ἀμμομέτρου (κλεψύδρας).

Ὁ Νόμος τῆς Γονιμότητος, οὗτινος σύμβολον εἶναι ὁ ἀλέκτωρ.

Ἡ διακόσμησις τοῦ δωματίου τούτου, ἀναφερομένη εἰς τὰς δημιουργικὰς δυνάμεις τῆς φύσεως, εἶναι ἁπλουστάτη.

Ἡ ἐπίπλωσις ἀποτελεῖται ἐκ καθίσματος καὶ μιᾶς τραπέζης, ἐπὶ τῆς ὁποίας τίθενται:

Εἷς ἄρτος,
Ἕν ποτήριον πλῆρες ὕδατος,
Δύο ἀγγεῖα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν περιέχει ἅλας, τὸ δὲ θεῖον,
Μία κλεψύδρα,
Εἷς ἀλέκτωρ ταριχευμένος ἢ ἐν ζωγραφικῇ ἀπεικονίσει,
Τὰ πρὸς γραφὴν ἀναγκαία,
Κηρίον ἀνημμένον καὶ
Ἀνθρώπινον κρανίον, εἰς τὰς κόγχας τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ τοποθετηθοῦν μικροὶ ἠλεκτρικοὶ λαμπτῆρες.

Οἱ τοῖχοι βάφονται διὰ μέλανος χρώματος καὶ ἐπ' αυτῶν ἀναγράφονται, διὰ λευκῶν γραμμάτων, τὰ ἑπόμενα ρητὰ:

Γνῶθι σαυτὸν.

Μὴν προχωρήσῃς, ἂν εἰς τὴν ψυχὴν σου ὑπεισέλθῃ τρόμος.

Ἄπελθε, ἂν ἐκ περιεργείας προσῆλθες.

Ἀποχώρησον, ἂν ἔχῃς τὸ συμφέρον ὡς πυξίδα τοῦ βίου σου.

Δυστυχὴς θὰ εἶσαι παρ' ἡμῖν, ἂν δυσανασχετῇς, ἀκούων ἀποκαλυπτόμενα τὰ ἐλαττώματά σου.

Θὰ εἶσαι εὐτυχὴς ἐν μέσῳ ἡμῶν, ἀποφεύγων τὴν ὑποκρισίαν καὶ ἀναμιμνησκόμενος ὅτι εἶσαι θνητὸς.

ΙΙΙ. ΠΡΟΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΑΜΥΗΤΟΥ

Ὁ ἀμύητος δέον νὰ ὁδηγῆται ὑπὸ τοῦ ἀναδόχου αὐτοῦ εἰς τὸ Μέγαρον τῆς Στ.·., ἡμίσειαν τουλάχιστον ὥραν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν.

Ἀφήνεται εἰς δωμάτιον, ὁπόθεν δὲν δύναται οὔτε ν' ἀκούῃ, οὔτε νὰ βλέπῃ τὰ ἐν τῇ Στοᾷ καὶ τῷ Προνάῳ συμβαίνοντα.

Εἴκοσι λεπτὰ πρὸ τῆς μυήσεως, δέον νὰ ὁδηγῆται ὑπὸ τοῦ Δοκ.·. εἰς τὸ Διασκεπτήριον, τῇ διαταγῇ τοῦ Σεβ.·..

Ὁ Δοκ.·. παρουσιάζεται εἰς τὸν ὑπὸ μύησιν ἄνευ διασήμων, κεκαλυμμένος διὰ μελαίνης τηβέννου, καλύπτρας καὶ προσωπίδος, ἀφαιρεῖ ἀπὸ αὐτὸν ἅπαντα τὰ μεταλλικὰ ἀντικείμενα καὶ τὰ τιμαλφῆ, τοποθετῶν ταῦτα εἰς μικρὸν σάκκον.

Ἐν συνεχείᾳ, καλύπτει τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀμυήτου καὶ τὸν ὁδηγεῖ μέχρι τοῦ Διασκεπτηρίου. Κατὰ τὴν διαδρομὴν ταύτην, τῷ ἀπευθύνει μόνο τὰς ἀπολύτως ἀναγκαίας τυπικὰς λέξεις.

ΙV. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Ἅμα τῇ εἰσόδῳ τοῦ ὑποψηφίου εἰς τὸ Διασκεπτήριον, ὁ Δοκ.·. τοῦ ἀφαιρεῖ τὸ κάλυμμα τῶν ὀφθαλμῶν.

Ἐν συνεχείᾳ ἐγχειρίζει εἰς αὐτὸν ἔντυπον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀναγράφονται αἱ κάτωθι ἐρωτήσεις:

Τίνα τὰ πρὸς τὸν Θεὸν καθήκοντά σου;

Τίνα τὰ πρὸς τὸν πλησίον, τὴν πατρίδα καὶ τὴν οἰκογένειαν;

Τίνα τὰ πρὸς σεαυτὸν;

γνωρίζει δὲ εἰς αὐτόν, ὅτι ὀφείλῃ ν' ἀπαντήσῃ, ἐν βραχυλογίᾳ εἰς ἑκάστην ἐξ αὐτῶν, ἐντὸς 20 λεπτῶν, καὶ νὰ ὑπογράψῃ τοῦτο.

V. ΕΙΣΔΟΧΗ ΕΙΣ ΒΑΘΜΟΝ ΜΑΘΗΤΟΥ[834]

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

834 Θεατρικό δρώμενο προ της αποδοχής νέου μέλους σε Στοά.

Ἀδ.·. Ρήτ.·., βεβαιώσατε τὴν Στ.·. ἐὰν ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς [επωνυμία ομοσπονδίας] ἡ εἰσδοχὴ τοῦ Κυρίου [όνομα υποψηφίου], γενομένου δεκτοῦ πρὸς μύησιν δυνάμει τῆς ἀπὸ ἀποφάσεως τῆς Στ.·. καὶ ἄν παρῆλθεν ἡ ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ / Γενικοῦ Κανονισμοῦ τεταγμένη προθεσμία.

Ρήτ.: Μάλιστα, Ἀδ.·. Σεβ.·..

Σεβ.: Ἀδ.·. Ρήτ.·., ἀναγνώσατε τὸν Ἐγκριτικὸν Πίνακα τῆς [επωνυμία ομοσπονδίας].

(*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·., ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει.

(Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἐγκριτικοῦ Πίνακος).

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·., ἀναλάβετε τὰς θέσεις σας.

Ἀδ.·. Δοκ.·., βεβαιωθῆτε ἐὰν ὁ ἀμύητος Κύριος [όνομα υποψηφίου], εἶναι εἰς τὸ Διασκεπτήριον.

(Ὁ Δοκ.·., κατὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τοῦ Ναοῦ, ἵσταται μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν καὶ ποιεῖ τὸ Σημεῖον πρὸς τὸν Σεβ.·. καὶ τοὺς δύο Ἐπ.·..

Τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται εἰς ἑκάστην ἔξοδον τοῦ Δοκ.·.

Ὁ Δοκ.·., ἐπιστρέφων, πληροφορεῖ τὸν Α΄ Ἐπ.·., χαμηλοφώνως:).

Δοκ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·. ὁ ἀμύητος εὑρίσκεται εἰς τὸ Διασκεπτήριον.

Α΄ Επ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·. Σεβ.·., ὁ ἀμύητος Κύριος [όνομα υποψηφίου], εὑρίσκεται εἰς τὸ Διασκεπτήριον.

Σεβ.: Ἀδ.·. Α΄ καὶ Β΄ Ἐπ.·., ἐρωτήσατε τοὺς Ἀδ.·. τῶν Στηλῶν ὑμῶν, ὡς καὶ ἐγὼ πράττω διὰ τοὺς ἐν τῇ Ἀν.·., ἐὰν ἔχουν νέας πληροφορίας ἤ ἀντιρρήσεις, δυναμένας νὰ δικαιολογήσουν ἀναβολὴν τῆς εἰσδοχῆς τοῦ ἀμυήτου, Κυρίου [όνομα υποψηφίου].

Β΄ Επ.: Ἀδ.·. τῆς Στήλης τοῦ Βορρᾶ, ὁ Σεβ.·. ἐρωτᾷ ἐὰν ἔχετε νέας πληροφορίας ἤ ἀντιρρήσεις, δυναμένας νὰ δικαιολογήσουν ἀναβολὴν τῆς εἰσδοχῆς τοῦ ἀμυήτου, Κυρίου [όνομα υποψηφίου].

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. τῆς Στήλης τῆς Μεσ.·., ὁ Σεβ.·. ἐρωτᾷ ἐὰν ἔχετε νέας πληροφορίας ἤ αντιρρήσεις, δυναμένας νὰ δικαιολογήσουν ἀναβολὴν τῆς εἰσδοχῆς τοῦ ἀμυήτου, Κυρίου [όνομα υποψηφίου].

(Ἐὰν ἐπικρατήσῃ σιγὴ).

Α΄ Επ.: Σιγὴ ἐπικρατεῖ, Ἀδ.·. Σεβ.·., κατ' ἀμφοτέρας τὰς Στήλας.

Σεβ.: Ἐκ τῆς Ἀν.·.;

(Ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἡ Στ.·. ἀποφασίζει μετὰ συζήτησιν καὶ μετὰ τὰ συμπεράσματα τοῦ Ρήτ.·..

Ἐὰν οὐδεμία ἀντίρρησις ὑπάρχει).

Σεβ.: Ἀδ.·. Δοκ.·., μεταβῆτε πρὸς τὸν ἀμύητον καὶ ζητήσατε παρ' αὐτοῦ τὰς ἀπαντήσεις ἐπὶ τῶν προβληθεισῶν ἐρωτήσεων, ὡς καὶ τὴν Κοινωνικὴν αὐτοῦ Διαθήκην.

(Ὁ Δοκ.·., φέρων τήβεννον, καλύπτραν καὶ προσωπίδα, μεταβαίνει πρὸς τὸν ὑποψήφιον, παραλαμβάνει τὴν Κοινωνικὴν αὐτοῦ Διαθήκην, ὑπογεγραμμένην, καὶ τὴν τοποθετεῖ ἐπὶ τῆς αἰχμῆς τοῦ Ξίφους).

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, δὲν εἶναι ἄσκοπον, χρησιμοποιοῦντες τὸν χρόνον μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Ἀδ.·. Δοκ.·., νὰ γνωρίσωμεν ὁποία πρέπει νὰ εἶναι ἡ στάσις ἡμῶν κατὰ τὰς δοκιμασίας.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν, ὅτι ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἀποτελεῖ διὰ τὸν Δόκιμον σταθμὸν εἰς τὴν ζωὴν του, καὶ ὅτι ἐκ τῶν ἐντυπώσεων, τὰς ὁποίας θὰ ἀποκομίσῃ οὗτος ἐκ τῆς μυήσεως του καὶ ἐκ τῶν πλήρων ἀγάπης καί ἐνδιαφέροντος πρὸς αὐτὸν σκέψεών μας, ἐξαρτᾶται, κατὰ μέγιστον μέρος, ἡ Τεκτονικὴ αὐτοῦ σταδιοδρομία.

Δέον ἐπομένως, καὶ ἡ στάσις καὶ αἱ σκέψεις καὶ αἱ πράξεις ἡμῶν , κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μυήσεως, νὰ διέπωνται ὑπὸ τῶν ἰδεῶν τούτων.

Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., ἐρωτήσατε τοὺς Ἀδ.·. ἀμφοτέρων τῶν Στηλῶν, ὡς καὶ ἐγὼ πράττω διὰ τοὺς ἐν τῇ Ἀν.·., ἄν τὶς ἐπιθυμῇ ν΄ἀποτείνῃ εἰς τὸν Δόκιμον ἐρώτησίν τινα καὶ ποίαν.

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. τῶν Στηλῶν τοῦ Βορρᾶ καὶ τῆς Μεσ.·., ὁ Σεβ.·. ἐρωτᾷ ἄν τὶς ἐπιθυμῇ ν' ἀποτείνῃ εἰς τὸν Δόκιμον ἐρώτησίν τινα καὶ ποίαν.

(Ἂν αἱ Στῆλαι σιγοῦν).

Α΄ Επ.: Σιγὴ ἐπικρατεῖ κατ' ἀμφοτέρας τὰς Στήλας, Ἀδ.·. Σεβ.·..

Σεβ.: Ἐκ τῆς Ἀν.·.;

(Ἂν οὐδεμία ἐρώτησις ὑπάρχει).

Σεβ.: Συνιστῶ ὑμῖν, Ἀδ.·. μου, βαθυτάτην σιγὴν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δοκιμασιῶν. Εἴθε αἱ ἀγαθαὶ καὶ πλήρεις ἀγάπης πρὸς τὸν νεόφυτον σκέψεις ἁπάντων ἡμῶν, νὰ ἐπενεργήσουν εὐεργετικῶς ἐπ' αὐτοῦ, ἵνα ἡ μύησίς του ἀποβῇ πραγματικὴ καὶ ἀποδώσῃ τὸ προσδοκώμενον ἔργον.

(Ὁ Δοκ.·., φέρων τὴν Κοινωνικὴν Διαθήκην ἐπὶ τῆς αἰχμῆς τοῦ Ξίφους του, ἐπιστρέφει εἰς τὸν Ναὸν, ἵσταται μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν καὶ διὰ τῶν τριῶν βημάτων ἀνέρχεται εἰς τὴν Ἀν.·., παρουσιάζων ταύτην εἰς τὸν Σεβ.·., ὁ ὁποῖος τὴν ἀναγιγνώσκει καὶ ἐρωτᾷ τοὺς Ἀδ.·.:).

Σεβ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., ἐρωτήσατε τοὺς Ἀδ.·. ἀμφοτέρων τῶν Στηλῶν, ὡς καὶ ἐγὼ πράττω διὰ τοὺς ἐν τῇ Ἀν.·., ἐὰν ἔχουν παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς Κοινωνικῆς Διαθήκης τοῦ ἀμυήτου Κυρίου [όνομα υποψηφίου].

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. ἀμφοτέρων τῶν Στηλῶν, ὁ Σεβ.·. ἐρωτᾷ ἐὰν ἔχετε παρατηρή-

σεις ἐπὶ τῆς Κοινωνικῆς Διαθήκης τοῦ ἀμυήτου Κυρίου [όνομα υποψηφίου].

(Ἂν ἐπικρατήσῃ σιγὴ).

Α΄ Επ.: Σιγὴ ἐπικρατεῖ, Ἀδ.·. Σεβ.·..

Σεβ.: Ἐκ τῆς Ἀν.·.;

(Ἂν οὐδεμία ἀντίρρησις ὑπάρχει).

Σεβ.: Ἀδ.·. Ρήτ.·., συμπεράνατε.

Ρήτ.: Συμπεραίνω ὑπὲρ (ἤ κατὰ) τῆς προόδου τῆς μυήσεως.

Σεβ.: Τὰ συμπεράσματα τοῦ Ἀδ.·. Ρήτ.·. τίθενται εἰς ψηφοφορίαν. Οἱ ἀποδεχόμενοι ταῦτα νὰ ἀνατείνουν τὴν δεξιὰν.

Σεβ.: Ἀδ.·. Δοκ.·., ἐπιστρέψατε πρὸς τὸν Δόκιμον, καλύψατε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, παρασκευάσατε καὶ ὁδηγήσατε αὐτὸν πρὸ τῆς θύρας, ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ ὑποδείξητε εἰς αὐτὸν νὰ κρούσῃ ἅπαξ, θὰ συμπαρίστασθε δὲ εἰς αὐτὸν καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τῶν δοκιμασιῶν.

(ΌΤελ.·. παραλαμβάνει τὴν Κοιν.·. Διαθήκην καὶ τὴν καίει, ὁ Δοκ.·. μεταβαίνει πρὸς τὸν ὑποψήφιον καὶ τοῦ καλύπτει τοὺς ὀφθαλμούς. Μεθ' ὅ, ἀφαιρῶν τὴν τήβεννον, τὴν καλύπτρα καὶ τὴν προσωπίδα, περιβάλλεται τὰ ἐμβλήματα τοῦ ἀξιώματός του καὶ παρασκευάζει τὸν ὑποψήφιον ὡς ἐξῆς:

Ἀφαιρεῖ τὸ σακκάκι καὶ τὸν λαιμοδέτην, γυμνώνει τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ στήθους, ἐγείρει τὴν περισκελίδα τοῦ δεξιοῦ ποδὸς, ἀφαιρεῖ τὸ δεξιὸν ὑπόδημα καὶ ἀντικαθιστᾶ τοῦτο διὰ μελαίνης ἐμβάδος.

Ἀκολούθως, λαμβάνων τὸ Ξίφος ἀνὰ χεῖρας, ὁδηγεῖ τὸν ὑποψήφιον πρὸ τῆς θύρας τοῦ Ναοῦ, ἔνθα καὶ ὑποδεικνύει εἰς αὐτὸν νὰ κρούσῃ ἅπαξ ἰσχυρῶς).

Β΄ Επ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., κρούεται ἡ θύρα τοῦ Ναοῦ ἀτάκτως.

Α΄ Επ.: Σεβ.·. Ἀδ.·., κρούεται ἡ θύρα τοῦ Ναοῦ ἀτάκτως.

Σεβ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., τὶς ὁ ἀμύητος, ὁ τολμῶν νὰ διαταράξῃ τὰς ἐργασίας ἡμῶν;

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. Β΄ Ἐπ.·., ἐρωτήσατε τὶς ὁ κρούων.

(Ὁ Στεγ.·. ἀνοίγει ὀλίγον τὴν θύραν, πρὸς τὴν ὁποίαν, κατερχόμενος, κατευθύνεται ὁ Β΄ Ἐπ.·.:).

Β΄ Επ.: Ἀδ.·. Στεγ.·., τὶς ὁ κρούων;

Στεγ.: Ἀδ.·. Β΄ Ἐπ.·., ὁ Ἀδ.·. Δοκ.·. ὁδηγεῖ ἀμύητον ζητοῦντα νὰ γίνῃ δεκτὸς ὑφ' ἡμῶν.

Β΄ Επ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., ὁ Ἀδ.·. Δοκ.·. παρουσιάζει ἀμύητον ζητοῦντα νὰ γίνῃ δεκτὸς ὑφ' ἡμῶν.

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. Σεβ.·., ὁ Ἀδ.·. Δοκ.·. προσάγει ἀμύητον ζητοῦντα νὰ γίνῃ δεκτὸς ὑφ' ἡμῶν.

Σεβ.: Ἀδ.·., ὁπλισθῆτε διὰ Ξιφῶν!

(Ἡ θύρα εἶναι ὀλίγον ἀνοικτὴ διὰ νὰ ἀκουσθῇ ὁ θόρυβος τῶν Ξιφῶν).

Σεβ.: Ἀμύητος εὑρίσκεται πρὸ τῆς θύρας τοῦ Ναοῦ.
Τὶ ζητεῖ ;

Β΄ Επ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., ὁ Ἀδ.·. Δοκ.·. δηλοῖ, ὅτι ὁ ἀμύητος ζητεῖ νὰ γίνῃ δεκτὸς, διότι εἶναι Ἐλεύθερος καὶ Χρηστῶν Ἠθῶν.

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. Σεβ.·., ὁ αμύητος εὐελπιστεῖ ὅτι θὰ τύχῃ εἰσδοχῆς, διότι εἶναι Ἐλεύθερος καὶ Χρηστῶν Ἠθῶν.

Σεβ.: Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐρωτήσατε τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον, τὴν χρονολογίαν καὶ τὸν τόπον γεννήσεως, τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν κατοικίαν αὐτοῦ.

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. Β΄ Ἐπ.·., ἐκτελέσατε τὴν διαταγὴν τοῦ Σεβ.·..

Β΄ Επ.: Ἀδ.·. Δοκ.·., ἐρωτήσατε τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον, τὴν χρονολογίαν καὶ τὸν τόπον γεννήσεως, τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ ἀμυήτου.

(Ὁ Β΄ Ἐπ.·. μεταδίδει τὰς ἀπαντήσεις τοῦ Ἀδ.·. Δοκ.·. εἰς τὸν Α΄ Ἐπ.·. καὶ οὗτος τὰς ἐπαναλαμβάνει εἰς τὸν Σεβ.·..

Ὁ Γραμ.·. ὀφείλει ν' ἀναγράψῃ ταύτας εἰς τὸν Πίν.·. τῶν Πρακτικῶν.

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Ἀδ.·. Β΄ Ἐπ.·. ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἕδραν του καὶ ὁ Στεγ.·. κλείει τὴν θύραν τοῦ Ναοῦ).

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, βεβαιωθείσης τῆς ταυτότητος τοῦ εὑρισκομένου πρὸ τῆς θύρας τοῦ Ναοῦ ἀμυήτου, περὶ τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἤδη ἡ σχετικὴ ψηφοφορία, συναινεῖτε ὅπως ἐπιτραπῇ εἰς αὐτὸν ἡ εἴσοδος εἰς τὸν Ναὸν ;

(Οἱ Ἀδ.·. πάντες, ἐφ' ὅσον συμφωνοῦν, ὑψοῦν τὴν δεξιάν).

Σεβ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., οὐδενὸς ἀνθισταμένου, ἄς εἰσέλθῃ ὁ ἀμύητος.

(Ὁ Στεγ.·. κτυπᾶ μὲ πάταγον τὴν θύραν τοῦ Ἐργαστηρίου καὶ τὴν ἀνοίγει.

Ὁ Τελ.·. τοποθετεῖ ὁριζοντίως τὴν Ράβδον του εἰς τὴν θύραν, εἰς τὸ ὕψος τῆς μέσης του.

Ὁ Δοκ.·. εἰσάγει τὸν ὑποψήφιον, κύπτοντα ὑπὸ τὴν Ράβδον τοῦ Τελ.·. καὶ τὸν ὁδηγεῖ νὰ σταθῇ μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν.

Ὁ Δοκ.·. προσψαύει, διὰ τῆς αἰχμῆς τοῦ Ξίφους, τὸ γυμνὸν μέρος τοῦ στήθους τοῦ ὑποψηφίου).

Σεβ.: Κύριε, τὸ Ξίφος, τοῦ ὁποίου τὴν αἰχμὴν αἰσθάνεσθε, ἐξεικονίζει τὰς Τύψεις τοῦ Συνειδότος, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐσπάραττον τὴν καρδίαν σας, ἐὰν ποτὲ ἐγίνεσθε ἐπίορκος πρὸς τὴν Ἑταιρείαν, εἰς τὴν ὁποίαν ζητεῖτε νὰ εἰσέλθητε.

(Ὁ Δοκ.·. ἀπομακρύνει τὸ Ξίφος ἀπὸ τὸ στῆθος τοῦ Δοκίμου).

Σεβ.: Ἡ κάλυψις τῶν ὀφθαλμῶν συμβολίζει τὴν τύφλωσιν τοῦ ἀνθρώπου,

τὸν ὁποῖον κατανικοῦν τὰ πάθη καὶ κατατυραννοῦν ἡ ἀμάθεια καὶ αἱ προλήψεις.

Σεβ.: Ἐξ οἰκείας βουλήσεως, ἀβιάστως καὶ ἐλευθέρως ἐμφανίζεσθε πρὸ ἡμῶν;

(Ἀπάντησις τοῦ Δοκίμου).

Σεβ.: Γνωρίζετε τὶ περὶ τοῦ Τεκτονισμοῦ;
Ποίαν ἰδέαν ἔχετε σχηματίσει περὶ αὐτοῦ;

(Ἀπάντησις τοῦ Δοκίμου).

Σεβ.: Κύριε, ὁ Τεκτ.·. εἶναι θεσμὸς ἀφ΄ ἑαυτοῦ προερχόμενος, ἀπορρέων ἐκ τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ κατὰ συνέπειαν παγκόσμιος.
Ἔχει ἰδίαν γένεσιν, ἥτις οὐδόλως πρέπει νὰ συγχέηται πρὸς τὴν ἀρχὴν τῶν Θρησκειῶν, ἀφήνει δὲ εἰς ἕνα ἕκαστον τὴν ἐλευθερίαν τῶν δοξασιῶν του καὶ διά τοῦτο **δὲν εἶναι Θρησκεία.**
Ὁ Τεκτ.·., καίτοι σταθερῶς ἀφοσιωμένος εἰς τὸ θεμελιῶδες δόγμα τῆς Ἀθανασίας τῆς Ψυχῆς καὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου τὴν ὕπαρξιν διακηρύττει ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Μ.·.Α.·.Τ.·.Σ.·., εἶναι πρὸ παντὸς **θεσμὸς προοδευτικὸς, οὐδὲν θέτων ὅριον εἰς τὴν ἀναζήτησιν τῆς ἀληθείας.**
Πρὸς τούτοις, θεωρεῖ τὴν ἐργασίαν ὡς τὸν πρῶτον καὶ ὠφελιμώτατον Νόμον τῆς ἀνθρωπότητος, ἐπομένως ἀποκλείει τοὺς ἀέργους.

(Ὁ Σεβ.·. δύναται νὰ ἀπευθύνη πρὸς τὸν Δόκιμον ἐρωτήσεις σχετικὰς πρὸς τὰς ἐν τῇ Διαθήκῃ ἀπαντήσεις του).

Σεβ.: Πρὶν προχωρήσω εἰς τὴν Μύησίν σας, κρίνω καλὸν νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν σας ἐπὶ τῆς σοβαρότητος τοῦ διαβήματος σας ἵνα γίνητε δεκτὸς παρ' ἡμῖν.
Σκεφθῆτε καλῶς, Κύριε. Τὸ διάβημά σας τοῦτο δύναται νὰ ὁδηγήσῃ εἰς σκληρὰς δοκιμασίας.
Εἶσθε διατεθειμένος νὰ ὑποστῆτε ταύτας, οἱαιδήποτε καὶ ἂν εἶναι;

(Ἀπάντησις τοῦ Δοκίμου).

Σεβ.: Αἰσθάνεσθε τὸ θάρρος ν' ἀντιμετωπίσητε τὰς δοκιμασίας ταύτας;
Ἀφήνω ὑμᾶς νὰ σκεφθῆτε ἐπὶ τινα εἰσέτι χρόνον.

(Σ ι γ ὴ).

Σεβ.: Ἤδη, ἀφοῦ ἐσκέφθητε ..... , ἐπιμένετε πάντοτε;

(Ἀπάντησις τοῦ Δοκίμου).

Σεβ.: Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐμπιστευθῆτε εἰς τὴν χεῖρα, ἡ ὁποία μέλλει νὰ ὁδηγήσῃ τὰ βήματά σας.
Ἀδ.·. Δοκ.·., ὁδηγήσατε τὸν ἀμύητον μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν.

(Τούτου γενομένου).

Σεβ.: Κύριε, πρὶν ἡ ὁμήγυρις αὕτη, τὴν ὁποίαν ἀντιπροσωπεύω, συναινέσῃ νὰ ὑποστῆτε τὰς δοκιμασίας, ἐπιθυμῶ νὰ ἐκθέσω πρὸς ὑμᾶς τὰς πρώτας ἀρχὰς τῆς Ἠθικῆς.

Κύριε, εἴπατε ὅτι ἐλευθέρως καὶ ἀβιάστως παρουσιάσθητε πρὸ ἡμῶν.

Ἀκούσατε τὶ ἐννοοῦμεν λέγοντες "Ἐλευθερίαν", "Ἠθικὴν", "Ἀρετὴν", "Ἐλάττωμα".

Σεβ.: Ἐλευθερία εἶναι ἡ δύναμις τοῦ πράττειν, ἢ τοῦ μὴ πράττειν, τὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἰδίαν θέλησιν.

Εἶναι τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ἔχει ἕκαστος, **νὰ πράττῃ πᾶν τὸ μὴ ἀντικείμενον πρὸς τὸν Νόμον,** τὴν Ἠθικὴν καὶ τὴν Ἐλευθερίαν τοῦ ἄλλου.

Εἶναι τὸ προνόμιον τοῦ νὰ ἀπολαύῃ τις τῶν ἐλευθεριῶν, **τὰς ὁποίας ὁ Νόμος ἐγγυᾶται εἰς πάντας τοὺς πολίτας καὶ νὰ συμμετέχῃ ἐμμέσως τῆς ψηφίσεως τῶν θεσμῶν καὶ νόμων, τοὺς ὁποίους ὀφείλουν πάντες οἱ πολῖται καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι νὰ σέβωνται καὶ εὐλαβῶς νὰ τηροῦν ἐν ἑκάστῃ Ἐπικρατείᾳ.**

Α΄ Επ.: Ἠθικὴ εἶναι ἐπιστήμη βασιζομένη ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης διανοήσεως.

Εἶναι ὁ φυσικὸς, ὁ παγκόσμιος, ὁ ἀναλλοίωτος, ὁ διέπων πάντα τὰ λογικὰ καὶ ἐλεύθερα ὄντα Νόμος.

Εἶναι ἡ ἐπιστημονικὴ ἀπόδειξις τῆς συνειδήσεως.

Ἡ θαυμασία δ' αὕτη ἐπιστήμη διδάσκει τὰ καθήκοντα καὶ τὴν ἠτιολογημένην χρήσιν τῶν δικαιωμάτων ἡμῶν καὶ εἰσδύει εἰς τὰ ἐνδόμυχα συναισθήματα τῆς καρδίας, ἵνα ἐξασφαλίσῃ τὸν θρίαμβον τοῦ Λόγου καὶ τῆς Ἀρετῆς.

Β΄ Επ.: Ἀρετὴ εἶναι ἡ δύναμις τοῦ πράττειν τὸ καλὸν ἀπολύτως.

Εἶναι ἡ ἐκπλήρωσις τῶν καθηκόντων πρὸς τὴν Κοινωνίαν, τὸν Πλησίον καὶ τὴν Οἰκογένειαν, ἄνευ ἐπιδείξεως, ἄνευ φιλοδοξίας καὶ ἄνευ φιλαυτίας.

Ἐν ἑνὶ λόγῳ, ἡ Ἀρετὴ δὲν ὀπισθοχωρεῖ οὔτε πρὸ θυσιῶν, οὔτε πρὸ αὐτοῦ τοῦ θανάτου, ὁσάκις πρόκειται περὶ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ Καθήκοντος.

Σεβ.: Ἐλάττωμα εἶναι πᾶσα ὑποχώρησις, γινομένη χάριν ἰδιοτελείας ἢ πρὸς κορεσμὸν τῶν παθῶν ἡμῶν, ἐπὶ βλάβῃ τοῦ Καθήκοντος.

Εἶναι ἡ ἱκανοποίησις τῶν ἀγενῶν ὁρμῶν τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ὁ ἀπατηλὸς καθρέπτης, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κατοπτρίζονται αἱ ἀκόλαστοι ἀπολαύσεις, εἶναι ὄχι μόνον μυσαρὸν, ἀλλὰ καὶ δελεαστικὸν ἐμπόδιον, τιθέμενον πρὸ τῆς Ἀρετῆς, τὴν ὁποίαν τείνει νὰ διαστρέψῃ, εἶναι τέλος ὁ κίνδυνος ἐναντίον τοῦ ὁποίου ὀφείλει ὁ ἄνθρωπος νὰ

ὁπλισθῇ δι' ὅλων τῶν δυνάμεων τοῦ λογικοῦ καὶ δι' ὅλης τῆς ἐνεργείας τοῦ χαρακτῆρος.

Τοῦτον δὲ κατορθώνει τις νὰ ἀποσοβήσῃ, μόνον διὰ τῆς εἰκόνος τῶν ἀγνῶν καὶ εὐαρέστων ἀπολαύσεων, τὰς ὁποίας προξενεῖ εἰς τὸν ἄνθρωπον ζωὴ διανυομένη ἐν Σοφίᾳ καὶ Ἀρετῇ.

(Π α ύ σ ι ς).

Σεβ.: Κύριε, συνερχόμεθα ἐνταῦθα διὰ νὰ χαλιναγωγήσωμεν τὰ πάθη μας, ὑψούμενοι ὑπεράνω τῶν συμφερόντων, τὰ ὁποῖα συνταράσσουν τὸν ἀμύητον κόσμον.

Συνερχόμεθα, ἵνα διδαχθῶμεν τὴν περιστολὴν τῶν ἀντικοινωνικῶν τάσεων ἡμῶν.

Ἐργαζόμεθα ἀπαύστως πρὸς βελτίωσιν ἡμῶν αὐτῶν, ἐθίζοντες τὸ πνεῦμα μας πρὸς σύλληψιν τῶν ὑψηλῶν ἰδεῶν τῆς Δόξης, τῆς Ἀρετῆς καὶ τοῦ Καθήκοντος.

Μόνον οὕτω κανονίζοντες τὰ ἤθη καὶ τὰς κλίσεις ἡμῶν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν εἰς τὴν ψυχὴν μας τὴν ἀπαιτουμένην ἰσορροπίαν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν Σοφίαν, τοὐτέστι τὴν ἐπιστήμην τῆς ζωῆς.

Τὸ ἔργον εἶναι ἐπίμοχθον καὶ ἀπαιτεῖ μεγάλας θυσίας, εἰς τὰς ὁποίας ἀνάγκη νὰ ὑποβληθῆτε, ἐὰν γίνητε δεκτὸς ὑφ' ἡμῶν.

Ὀφείλετε νὰ λάβητε τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν ὅπως ἐργασθῆτε ἀδιαλείπτως πρὸς ἠθικὴν τελειοποίησίν σας, ἐὰν ἐπιμένητε εἰς τὴν πρόθεσίν σας νὰ γίνητε δεκτὸς ὡς Τέκτων.

Εἶσθε πάντοτε διατεθειμένος, Κύριε;

(Ἀπάντησις τοῦ Δοκίμου.

Ἐὰν ὁ Δόκιμος ἀπαντήσῃ ἀρνητικῶς, τότε ὁδηγεῖται ἐκτὸς τοῦ Ναοῦ ἄνευ παρατηρήσεων).

Σεβ.: Κύριε, **πᾶς Ὀργανισμός διέπεται ὑπὸ ἰδίων νόμων,** πάντα δὲ τὰ μέλη αὐτοῦ ἔχουν ἀμοιβαῖα καθήκοντα νὰ ἐπιτελοῦν. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι ἀσύνετον ν' ἀναλαμβάνῃ τις ὑποχρεώσεις, τῶν ὁποίων ἀγνοεῖ τὴν σοβαρότητα, ὀρθῶς σκεπτομένη ἡ σεβαστὴ αὕτη ὁμήγυρις, μοῦ ἀνέθεσε νὰ σᾶς καθορίσω ποῖα θὰ εἶναι τὰ Καθήκοντά σας, εἰς περίπτωσιν καθ' ἥν σᾶς δεχθῇ εἰς τοὺς κόλπους της.

Πρῶτον Καθῆκον ὑμῶν, μετὰ τὴν εἰσδοχὴν σας, εἶναι ἀπόλυτος Σιγὴ, περί ὅσων θέλετε ἴδει ἤ ἀκούσει παρ' ἡμῶν, σήμερον ἤ εἰς τὸ μέλλον.

Δεύτερον, ἡ ἐκτέλεσις τοῦ εὐγενοῦς καὶ υψηλοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τῆς πρὸς τοὺς ὁμοίους ἡμῶν Ἀγαθοεργίας. Διότι εἶσθε ὑπόχρεος νὰ βοηθῆτε αὐτοὺς εἰς τὰς ἀνάγκας των, κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεών σας, νὰ περιθάλπτητε αὐτοὺς εἰς τὰς ἀτυχίας

των καὶ νὰ τοὺς χειραγωγῆτε διὰ τῶν συμβουλῶν, τῶν φώτων καὶ τῆς ἐπιρροῆς σας.

Αἱ Ἀρεταὶ αὗται, αἱ ὁποῖαι ὑπὸ τοῦ ἀμυήτου κόσμου θεωροῦνται ὡς σπάνια προσόντα, δι' ἡμᾶς εἶναι ἁπλῆ εκδήλωσις Καθήκοντος.

Τὸ τρίτον τοῦ Τέκτονος καθῆκον, τοῦ ὁποίου, ἐν τούτοις, δὲν θέλετε ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωσιν, παρὰ ἀφοῦ ἡ ὁμήγυρις αὕτη σᾶς κρίνῃ ἄξιον νὰ παρακάθησθε ἐνταῦθα, **εἶναι νὰ συμμορφοῦσθε πρὸς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην καὶ τὸν Καταστικόν / Γενικὸν Κανονισμὸν τῆς [επωνυμία ομοσπονδίας], ὡς καὶ τὸν Εἰδικὸν Κανονισμὸν τῆς Στοᾶς ταύτης.**

Δύναμαι δὲ νὰ σᾶς διαβεβαιώσω, ὅτι οἱ Κανονισμοὶ οὗτοι οὐδὲν περιέχουν τὸ ἀντιβαῖνον εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους ἢ τοὺς κοινωνικοὺς θεσμούς.

Σεβ.: Ἤδη, Κύριε, ἀφοῦ σᾶς ὑπέδειξα τὰ κυριώτερα τῶν καθηκόντων τοῦ Τέκτονος, ἐπιμένετε νὰ ὑποστῆτε τὰς δοκιμασίας;

(Ἀπάντησις τοῦ ὑπό μύησιν).

Σεβ.: Θὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν νὰ δώσητε τὴν ἐπίσημον Διαβεβαίωσιν τοῦ Κυπέλλου τῶν Σπονδῶν.

Συναινεῖτε νὰ δώσητε τὴν Διαβεβαίωσιν ταύτην;

(Ἀπάντησις τοῦ ὑπὸ μύησιν).

Σεβ.: Ἀδ.·. Δοκ.·., πλησιάσατε τὸν ὑπὸ μύησιν καὶ σεῖς, Ἀδ.·. Τελ.·., φέρατε τὸ Χοηφόρον Κύπελλον.

(Ὁ Τελ.·. προχωρεῖ φέρων δύο κύπελλα, τὸ μὲν πλῆρες γλυκέος ὕδατος, τὸ δὲ πλῆρες μείγματος πικροῦ, διπλασίας ποσότητος τῆς τοῦ γλυκέος ὕδατος).

Σεβ.: Δώσατε εἰς τὸν ὑπὸ μύησιν νὰ πίῃ.

(Ὁ Δοκ.·., ἀφοῦ θέση τὴν δεξιὰν τοῦ Δοκίμου ἐπὶ τῆς καρδίας του, δίδει εἰς αὐτὸν νὰ κρατήσῃ, διὰ τῆς ἀριστερᾶς, τὸ χοηφόρον κύπελλον τοῦ γλυκέος ὕδατος, ἐνῶ ὁ ἴδιος σφίγγει τὴν χεῖρα τοῦ Δοκίμου μετὰ τοῦ κυπέλλου καὶ κατευθύνει τὴν πόσιν, ἕως ὅτου ἐξαντληθῆ ὅλον τὸ περιεχόμενόν του.

Ἀκολούθως, καὶ ἐνῶ συνεχίζει νὰ κρατᾷ τὴν ἀριστερὰ χεῖρα τοῦ Δοκίμου καὶ τὸ κύπελλον, τὸ πληρεῖ, ἐντελῶς ἀθορύβως, διὰ τοῦ πικροῦ μείγματος).

Σεβ.: Ἀπαγγείλατε, κύριε, μετ' ἐμοῦ τὴν Διαβεβαίωσιν ταύτην.

Ὑπισχνοῦμαι ἐπὶ τῇ τιμῇ μου, / νὰ τηρήσω ἀπόλυτον σιγὴν / ἐπὶ τῶν δοκιμασιῶν, / εἰς τὰς ὁποίας θέλω ὑποβληθῆ.

Ὀφείλετε, Κύριε, νὰ γνωρίζητε τὴν σημασίαν τῆς Διαβεβαιώσεως ταύτης.

Εἰς ἥν περίπτωσιν ἠθέλετε ποτὲ παραβῆ τὸν τόσῳ ἐπισήμως δοθέντα εἰς ἡμᾶς λόγον ...

(*) (Κρούει ἄπαξ τὴν Σφύραν).

Π ί ε τ ε . . !

(Κατὰ τὴν ἐκφώνησιν τῆς λέξεως "πίετε", ὁ Δοκ.·. κατευθύνει τὸν Δόκιμον νὰ πίῃ ἐκ τοῦ πικροῦ μείγματος, ἕως ὅτου ἐξαντληθῇ ὅλον τὸ περιεχόμενον τοῦ κυπέλλου).

Σεβ.: … Τὸ ποτὸν τοῦτο, τὸ ἀπὸ γλυκέος εἰς πικρὸν μετατραπὲν, ἔστω δι' ὑμᾶς, Κύριε, Σύμβολον τῆς Πικρίας καὶ τῶν Τύψεων τοῦ Συνειδότος, τὰς ὁποίας θέλετε δοκιμάσει, ἄν ποτε ἐπιορκία μολύνῃ τὰ χείλη σας.

Εἶσθε ἀκόμη ἐν καιρῷ νὰ ὑποχωρήσητε, ἄν αἰσθάνεσθε τὸν ἐλάχιστον δισταγμὸν, διότι μετ' ὀλίγας στιγμὰς δὲν θὰ σᾶς εἶναι δυνατὸν. Ἐπιμένετε;

(Ἀναμένεται ἀπάντησις τοῦ Δοκίμου).

Σεβ.: (*) (Κρούει ἄπαξ τὴν Σφύραν).

Α΄ Επ.: (*) (Κρούει ἄπαξ τὴν Σφύραν).

Β΄ Επ.: (*) (Κρούει ἄπαξ τὴν Σφύραν).

Σεβ.: Ἀδ.·. Δοκ.·., παραλάβατε τὸν ὑπὸ μύησιν καὶ ὁδηγήσατε αὐτὸν εἰς τὴν πρώτην περιοδείαν.

Ἐμπιστεύομαι αὐτὸν εἰς ὑμᾶς ὅπως τὸν ἐπαναφέρετε σῶον καὶ ὑγιᾶ.

(Ὁ Δοκ.·., τιθέμενος δεξιὰ τοῦ Δοκίμου, κρατεῖ σταθερῶς, διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός, τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ Δοκίμου καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς τὴν ἀριστερὰν του, καὶ ὁδηγεῖ αὐτὸν διὰ τῶν διαφόρων προσκομμάτων, τῶν ἐγκατεσπαρμένων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἀπὸ Δυσμῶν διὰ τοῦ Βορρᾶ καὶ ἐπαναφέρει αὐτὸν εἰς τὴν Δύσιν διὰ τῆς Μεσημβρίας.

Καθ' ἅπασαν τὴν περιοδείαν, κρότος πολὺς ἀντηχεῖ ἐντὸς τῆς Στοᾶς.

Κατὰ τὴν διὰ τῆς Μεσημβρίας διάβασιν, ὁ Δοκ.·. ὁδηγεῖ τὸν Δόκιμον πρὸς τὸν Β΄ Ἐπ.·. καὶ κρατῶν τὴν δεξιὰν αὐτοῦ κτυπᾷ, δι' αὐτῆς, τρὶς τὸν δεξιὸν ὦμον τοῦ Ἐπ.·., ὅστις ἐγείρεται καὶ φέρει τὴν Σφύραν ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ Δοκίμου καὶ λέγει:).

Β΄ Επ.: Τὶς εἶ;

Δοκ.: Ἀμύητος ζητῶν νὰ γίνῃ Τέκτων.

Β΄ Επ.: Πῶς ἐτόλμησεν νὰ ζητήσῃ τοῦτο;

Δοκ.: **Ὡς Ἐλεύθερος καὶ Χρηστοήθης.**

Β΄ Επ.: Ἄς διέλθῃ.

(Ὁ Δοκ.·. ὁδηγεῖ τὸν Δόκιμον μεταξύ τῶν δύο Στηλῶν).

Α΄ Επ.: (*) (Κρούει ἄπαξ τὴν Σφύραν).

Σεβ.·. Διδ.·., ἐπερατώθη ἡ πρώτη περιοδεία.

Σεβ.: Ἀδ.·. Β΄ Ἐπ.·., ἐξηγήσατε εἰς τὸν ὑπὸ μύησιν τήν σημασίαν τῆς συμβολικῆς ταύτης περιοδείας.

Β΄ Επ.: Κύριε, ἡ περιοδεία αὕτη συμβολίζει τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν.
Ὁ θόρυβος, τὸν ὁποῖον ἠκούσατε, ἀπεικονίζει τὰ πάθη, τὰ ὁποῖα συγκλονίζουν αὐτὴν.
Τὰ ἐμπόδια, ἅτινα συναντήσατε, ἐμφαίνουν τὰς δυσκολίας, τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος δοκιμάζει καὶ τὰς ὁποίας δὲν δύναται νὰ κατανικήσῃ ἢ νὰ υπερπηδήσῃ, εἰμὴ ἐφ' ὅσον ἀποκτᾷ τὴν ἠθικὴν ἐκείνην ἐνέργειαν, ἥτις ἐπιτρέπει εἰς αὐτὸν νὰ παλαίῃ ἐναντίον τῆς κακοτυχίας. Κυρίως ὅμως ἐπιτυγχάνει εἰς τοῦτο διὰ τῆς συνδρομῆς, τὴν ὁποίαν εὑρίσκει πλησίον τῶν ὁμοίων αὐτοῦ.

Σεβ.: Εἰς τὴν Διαθήκην σας ἐξεθέσατε πῶς ἐννοεῖτε τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεὸν, πρὸς τὸν πλησίον, τὴν πατρίδα, τὴν οἰκογένειαν καὶ πρὸς τὸν ἑαυτὸν σας.
Ἤδη ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσω πρὸς ὑμᾶς πῶς ὁ Τεκτονισμὸς ὁρίζει τὸ Καθῆκον εἰς τὴν ἀπόλυτον αὐτοῦ ἔννοιαν.
Καθῆκον εἶναι ὁ σεβασμός πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ ἀτόμου ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς κοινωνίας ἀφ' ἑτέρου.
Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ σεβώμεθα τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ ἄλλου, ὀφείλομεν ὡσαύτως νὰ προστατεύωμεν καὶ νὰ ὑπηρετῶμεν τοὺς ὁμοίους μας.
Εἰς τὸν Τεκτονισμὸν, συνοψίζομεν ὡς ἐξῆς τὸ Καθῆκον τοῦ Ἀνθρώπου :
Σέβας πρὸς τὸν Θεὸν,
Ἀγάπη πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὸν Πλησίον, καὶ
Τρυφερὰ Ἀφοσίωσις εἰς τὴν Οἰκογένειαν.
Πράγματι δὲ οἱ λόγοι οὗτοι εἶναι ἡ ὑψηλοτέρα ἔκφρασις τῆς παγκοσμίου Ἀδελφότητος.
Ἀδ.·. Δοκ.·., ἐκτελέσατε τὴν δευτέραν περιοδείαν.

(Κατὰ τὴν δευτέραν περιοδείαν, ἐκτελουμένην ἀπὸ Δυσμῶν πρὸς Ἀνατολὰς διὰ τοῦ Βορρᾶ, τὸ ἔδαφος εἶναι ὁμαλότερον, αἱ δυσχέρειαι ὀλιγότεραι, ὑπάρχει ἓν μόνον ἐμπόδιον καὶ μόλις ἀκούεται θρόισμα καὶ ἐλαφρὸς ἦχος ξιφῶν, κρουομένων μεταξὺ των.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν, ὁ Δοκ.·. ὁδηγεῖ τὸν Δόκιμον πρὸς τὸν Α΄ Ἐπ.·., καὶ κρατῶν τὴν δεξιὰν αὐτοῦ κτυπᾷ, δι' αὐτῆς, τρὶς τὸν δεξιὸν ὦμον τοῦ Ἐπ.·., ὅστις ἐγείρεται καὶ φέρει τὴν Σφύραν ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ Δοκίμου καὶ λέγει:).

Α΄ Επ.: Τὶς εἶ;

Δοκ.: Ἀμύητος ζητῶν νὰ γίνῃ Τέκτων.

Α΄ Επ.: Πῶς ἐτόλμησεν νὰ ελπίζῃ τοῦτο;

Δοκ.: Ὡς Ἐλεύθερος καὶ Χρηστοήθης.

Α΄ Επ.: Ἄς διέλθῃ, ἀλλὰ ἄς καθαρθῇ διὰ τοῦ ὕδατος.

(Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας, ὁ Δοκ.·. βυθίζει τρὶς τὴν δεξιὰν τοῦ Δοκίμου, εἰς δοχεῖον πλῆρες ὕδατος, ἀφοῦ δὲ τὴν σπογγίσῃ, ὁδηγεῖ αὐτὸν μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν).

Α΄ Επ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Σεβ.·. Διδ.·., ἐπερατώθη ἡ δευτέρα περιοδεία.

Σεβ.: Ἀδ.·. Δοκ.·., πλησιάσατε τὸν Δόκιμον πρὸς τὸν Α΄ Ἐπ.·..

Σεβ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., ἐξηγήσατε εἰς τὸν Δόκιμον τὴν σημασίαν τῆς περιοδείας ταύτης.

Α΄ Επ.: Κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην περιοδείαν συνηντήσατε, Κύριε, ὀλιγοτέρας δυσχερείας, εὕρετε ἐμπόδια ὀλιγότερον ἀπότομα.

Ἐκ τούτων διδάσκεσθε, ὅτι καθ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος ἐμμένει, βαδίζων ἐπὶ τῆς ἀτραποῦ τῆς ἀρετῆς, τὰ ἐμπόδια ὑποχωροῦν καὶ αἱ δυσχέρειαι ὑπερνικῶνται.

Ἐν τούτοις, δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς πάλης, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ διεξαγάγῃ, ὅπως κατανικήσῃ τὰ πάθη αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Τοῦτο σημαίνει ἡ κλαγγὴ τῶν ὅπλων, τὴν ὁποίαν ἠκούσατε.

Σεβ.: Ἀδ.·. Δοκ.·., ἐκτελέσατε τὴν τρίτην περιοδείαν.

(Ἡ περιοδεία αὕτη, καθ' ἣν τὸ ἔδαφος εἶναι λίαν ὁμαλὸν, γίνεται ἄνευ ἐμποδίων καὶ ἄνευ θορύβου, ἀπὸ Δυσμῶν πρὸς Ἀνατολὰς διὰ τοῦ Βορρᾶ, ἀκούεται δὲ μόνον ὁ πνέων ἄνεμος.

Ὁ Δοκ.·. ὁδηγεῖ τὸν Δόκιμον εἰς τὴν Ἀνατολὴν, παρὰ τὸν Σεβ.·. καὶ κρατῶν τὴν δεξιὰν αὐτοῦ κτυπᾷ, δι' αὐτῆς, τρὶς τὸν δεξιὸν ὦμον τοῦ Σεβ.·., ὅστις ἐγείρεται καὶ φέρει τὴν Σφύραν ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ Δοκίμου).

Σεβ.: Τίς εἶ ;

Δοκ.: Ἀμύητος ζητῶν νὰ γίνῃ Τέκτων.

Σεβ.: Πῶς ἐτόλμησε νὰ ελπίζῃ ὅτι θὰ τὸ κατορθώσῃ;

Δοκ.: Ὡς Ἐλεύθερος καὶ Χρηστοήθης.

Σεβ.: Ἄς διέλθῃ διὰ μέσου τῶν φλογῶν.

(Ὁ Δοκ.·. ὁδηγεῖ τὸν Δόκιμον πρὸς Δυσμὰς διὰ μέσου ζωηρῶν φλογῶν. Ἅμα φθάσουν μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν, ὁ Α΄ Ἐπ.·. λέγει:).

Α΄ Επ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Σεβ.·. Διδ.·., ἡ τρίτη περιοδεία ἐπερατώθη.

Σεβ.: Κύριε, αἱ φλόγες, αἵτινες περιέβαλον ὑμᾶς, ἐπεράτωσαν τὰς δοκιμασίας. Εἴθε αὗται νὰ θερμάνουν τὴν καρδίαν ὑμῶν ἐν τῇ πρὸς τὸν πλησίον Ἀγάπῃ· εἴθε εἰς τὸ μέλλον ἡ Ἀγάπη νὰ πρωτοστατῇ παντὸς λόγου καὶ παντὸς ἔργου ὑμῶν. Μὴν λησμονῆτε οὐδέποτε τὸ γνωμικόν :

Ὅ σύ μισεῖς, ἑτέρῳ μὴ ποιήσῃς.

Κατανοήσατε πρὸς τούτοις καὶ ἕτερον παράγγελμα, τὸ ὁποῖον ὁ Τεκτονισμός κρίνει πρέπον νὰ προσθέσῃ :

Πράττε εἰς τοὺς ἄλλους, πᾶν ὅτι καλὸν ἐπιθυμεῖς καὶ οὗτοι νὰ πράττουν εἰς σὲ.

Σεβ.: Κύριε, ὁ Τεκτονισμός εἰς τὸν ὁποῖον ἐζητήσατε νὰ γίνητε δεκτὸς, ἡμέραν τινὰ, ἴσως, ἀπαιτήσῃ παρ' ὑμῶν, πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ καὶ τῶν Ἀδ.·. σας, νὰ χύσητε τὸ αἷμα σας μέχρι τῆς τελευταίας ρανίδος.

Ἐὰν αἰσθάνεσθε τὸ θάρρος νὰ πράξητε τὴν θυσίαν ταύτην, ὀφείλετε νὰ δώσητε πρὸς ἡμᾶς σήμερον τὴν Διαβεβαίωσιν ἄλλως ἤ διὰ λόγων.

Σᾶς προειδοποιῶ ὅτι, ἡ Διαβεβαίωσις αὕτη δέον νὰ ὑπογραφῇ διὰ τοῦ αἵματός σας.

(Ταυτοχρόνως ὁ Δοκ.·. πιέζει αἰχμηρὸν ἀντικείμενον εἰς τὴν φλέβαν τῆς χειρὸς τοῦ Δοκίμου).

Σεβ.: Εἶσθε διατεθειμένος νὰ πράξητε τοῦτο;

(Ἐπὶ καταφατικῆς ἀπαντήσεως τοῦ Δοκίμου, ὁ Σεβ.·. ἐξακολουθεῖ:).

Σεβ.: Ἀρκεῖ, Κύριε. Ἡ ἀπάντησις ὑμῶν ἀποδεικνύει ἐπαρκῶς τὴν εἰλικρίνειάν σας. Ἡμεῖς ἠθελήσαμεν μόνον νὰ βεβαιωθῶμεν περὶ τῆς ἀφοσιώσεώς σας.

Τὸ ἀνθρώπινον αἷμα εἶναι λίαν πολύτιμον, ἀνάγκη δὲ νὰ μὴν χύνηται ἀνωφελῶς. Ἐὰν δὲ ποτὲ εὑρεθῆτε εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ χύσητε τοῦτο, δέον ἡ θυσία αὕτη νὰ γίνηται μόνον ὑπὲρ σκοποῦ δικαίου καὶ ἱεροῦ.

Σεβ.: Κύριε, ἐπέστη ἡ στιγμὴ νὰ ἐκπληρώσητε τὸ δεύτερον τῶν καθηκόντων τοῦ Τέκτονος.

Χήρα, μήτηρ ὀρφανῶν, ζητεῖ παρ' ὑμῶν νὰ συνδράμητε αὐτὴν καὶ τὴν οἰκογένειάν της, διότι εὑρίσκεται ἐν ἐσχάτῃ ἐνδείᾳ.

Θέλω πέμψει πρὸς ὑμᾶς ἕνα τῶν Ἀδ.·., πρὸς τὸν ὁποῖον θέλετε εἴπει, μὲ χαμηλὴν τὴν φωνὴν, τὶ δύνασθε νὰ προσφέρητε ὑπὲρ τῆς ἀτυχοῦς ταύτης οἰκογενείας.

Λέγω δὲ μὲ χαμηλὴν τὴν φωνὴν, Κύριε, καθ' ὅσον αἱ τεκτονικαὶ ἀγαθοεργίαι πρέπει νὰ μὴν ἀποβαίνουν ἔργα ἐπιδείξεως ἤ ματαιοδοξίας.

Παρ' ἡμῖν, ἡ Ἀγαθοεργία, εἶναι ἐκπλήρωσις Καθήκοντος καὶ πρέπει νὰ τηρῆται μυστικὴ.

Γνωρίζετε τὰ μέσα σας, ἀκούσατε τῆς καρδίας σας καὶ δώσατε ὅσα ἐπιτρέπουν οἱ πόροι σας. Δὲν ζητοῦμεν ἐνταῦθα παρὰ μόνον τὴν ἀνάλογον προσφορὰν τῆς Ἀδελφικῆς Ἀγαθοεργίας πρὸς τὸν πλησίον.

Ἀδ.·. Ἐλεον.·., πλησιάσατε τὸν Δόκιμον καὶ μάθετε παρ' αὐτοῦ τὶ προορίζει ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ, τὸν ὁποῖον ὑπέδειξα εἰς αὐτὸν.

(Ὁ Τελ.·. ὁδηγεῖ τὸν Ἐλεον.·. παρὰ τὸν Δόκιμον.

Ὁ Ἐλεον.·. πλησιάζει τὸν Δόκιμον, ὅστις, χαμηλοφώνως, λέγει εἰς αὐτὸν τὶ ποσὸν διαθέτει ὑπὲρ τοῦ Ταμείου τῆς Ἀγαθοεργίας. Μεθ' ὃ ἐκτελεῖ τρία βήματα καὶ ὁδηγεῖται ὑπὸ τοῦ Τελ.·. εἰς τὴν Ἀν.·., ὅπου μεταδίδει χαμηλοφώνως εἰς τὸν Σεβ.·. τὸ ποσὸν καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὴν θέσιν του.

Κατὰ τὴν περιφορὰν τοῦ Κορμοῦ τῆς Ἀγαθοεργίας, εἰς τὸ Κλείσιμον τῶν Ἐργασιῶν, ὁ Ἐλεον.·. δὲν θὰ προτείνῃ τοῦτον εἰς τὸν Δόκιμον).

Σεβ.: Ἡ Στοὰ ἀποδέχεται, Κύριε, μετ' εὐγνωμοσύνης τὴν προσφορὰν σας. Αἱ εὐλογίαι τῆς ἀτυχοῦς χήρας καὶ τῆς οἰκογενείας της θὰ εὐοδώσουν τὰ ἔργα σας.

Σεβ.: Καὶ τώρα, Κύριε, μέλλομεν νὰ ἀμείψωμεν τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν σταθερότητά σας κατὰ τὰς δοκιμασίας.

Ἀδ.·. Δοκ.·., προσέλθετε μετὰ τοῦ Δοκίμου πρὸς τὸν Α΄ Ἐπ.·. ἵνα διδάξῃ εἰς αὐτὸν τὰ πρῶτα βήματα ἐν σχήματι γωνίας ὀρθογωνίου, οὕτω δὲ θὰ δυνηθῇ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Ἀν.·. καὶ νὰ δώσῃ τὴν ἐπίσημον Διαβεβαίωσιν.

(Ὁ Δοκ.·. ἐκτελεῖ τὴν ἐντολὴν ταύτην.

Ὁ Α΄ Ἐπ.·. ἐγείρεται, ἐγκαταλείπει τὴν θέσιν του, παραλαμβάνει τὸν Δόκιμον ἐκ τῶν χειρῶν καὶ ἐξηγεῖ πρὸς αὐτὸν τὸν τρόπον τοῦ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ τρία Βήματα τοῦ Μαθ.·., ἀκολούθως δὲ ὁ Δοκ.·. ὁδηγεῖ τὸν Δόκιμον εἰς τὴν Ἀν.·., πρὸ τοῦ Βωμοῦ τῶν Ἐπισήμων Διαβεβαιώσεων.

Ἐκεῖ, ὁ Τελ.·. θέτει εἰς τὴν μὲν ἀριστερὰν χεῖρα τοῦ Δοκίμου ξύλινον, μεγάλον Διαβήτην, οὗτινος τὸ ἓν σκέλος στηρίζει ἐπὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ, τὴν δὲ δεξιὰν ἐπὶ τῶν Μεγάλων Φώτων, ἤτοι τῆς Βίβλου, τοῦ Γνώμονος καὶ τοῦ Διαβήτου.

Ὁ Σεβ.·. ἵσταται κρατῶν τὴν Σφύραν εἰς τὴν δεξιὰν καὶ Ξίφος εἰς τὴν ἀριστερὰν.

Ὁ Τελ.·. καὶ ὁ Δοκ.·. σχηματίζουν, ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ Δοκίμου, Γνώμονα μὲ τὴν Ράβδον καὶ τὸ Ξίφος).

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·., ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει Ξίφους.

(Οι Ἀδ.·. ἀναλαμβάνουν τὰ Ξίφη διὰ τῆς ἀριστερᾶς, μὲ τὴν αἰχμὴν αὐτῶν ἐστραμμένην πρὸς τὰ κάτω.

Σεβ.: Ὁ Δόκιμος μέλλει νὰ δώσῃ τὴν Ἐπίσημον Διαβεβαίωσιν.

Σεβ.: Κύριε, ἐπαναλάβετε μετ' ἐμοῦ τὴν ἀκόλουθον ἐπίσημον Διαβεβαίωσιν παντὸς Τέκτονος.

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

Ἐγὼ, (ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ Δοκίμου), / οἰκείᾳ καὶ ἐλευθέρᾳ βουλήσει, / ἐνώπιον τοῦ Μ.·.Α.·.Τ.·.Σ.·. / καὶ τῆς Σεπτῆς ταύτης ὁμηγύρεως τῶν Τεκτόνων, / ἐπὶ τοῦ Γνώμονος καὶ τοῦ Διαβήτου, / ἐμβλημάτων τῆς συνειδήσεως, / τῆς εὐθύτητος καὶ τοῦ **δικαίου,** / ἐπὶ τοῦ Ξίφους συμβόλου τιμῆς, / καὶ ἐπὶ τῆς Βίβλου τοῦ Νόμου, / ὑπόσχομαι ἐπισήμως καὶ εἰλικρινῶς / καὶ διαβεβαιῶ νὰ μὴν ἀποκαλύψω ποτὲ τὶ / περὶ τῶν ὅσων θέλετε μοὶ ἐμπιστευθῇ, / εἰμὴ εἰς τακτικὸν καὶ ἀγαθὸν Τέκτονα, / ἤ εἰς Στ.·. κανονικῶς συγκεκροτημένην.

Ὑπόσχομαι ὡσαύτως πρὸς τοὺς Ἀδ.·. μου, / Ἀγάπην καὶ ἀρωγὴν εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῶν.

Ὑπόσχομαι πρὸς τούτοις / πίστιν καὶ ὑπακοὴν, / **εἰς τὰς Θεμελιώδεις Ἀρχὰς τοῦ Τεκτονισμοῦ, / εἰς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην / καὶ τὸν Καταστικόν / Γενικὸν Κανονισμὸν τῆς [επωνυμία ομοσπονδίας], / ὡς καὶ εἰς τὸν Εἰδικὸν Κανονισμὸν καὶ τὰ ψηφίσματα / τῆς Σεπτῆς ταύτης Στοᾶς.**

Ἔστω ἡ μνήμη μου ἀποτρόπαιος, / ἐὰν ποτὲ παραβῶ / τὰς ἐπισήμους ταύτας Διαβεβαιώσεις.

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. μου, ἀναλάβετε τὰς θέσεις σας.

(Μετὰ τὴν Διαβεβαίωσιν, ὁ Δοκ.·. ὁδηγεῖ τὸν Δόκιμον εἰς τὸν Πρόναον ἐν σιγῇ ὁπου τον βοηθά να ενδυθή.

Κατόπιν, σβέννυνται πάντα τὰ φῶτα τῆς Στοᾶς, ἀνάπτονται δὲ φλόγες ἑκατέρωθεν τῆς κλίμακος τῆς Ἀν.·..

Οἱ Ἀδ.·. ἀνάπτουν τὴν αἰχμὴν τῶν Ξιφῶν των, ἐνῶ κατὰ τὰς Στήλας κρατεῖ ἀπόλυτος σιγὴ.

Ὁ Σεβ.·. ἵσταται μετὰ Σφύρας καὶ Ξίφους καὶ λέγει:).

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. μου, ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει.

Σεβ.: Ἅμα τῇ εἰσόδῳ τοῦ Δοκίμου, στρέψατε τὴν αἰχμὴν τοῦ Ξίφους πρὸς τὸ στῆθος αυτοῦ.
Ἀδ.·. Τελ.·., νὰ εἰσέλθῃ ὁ Δόκιμος.

(Ὁ Δόκιμος ὁδηγεῖται μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν καὶ ὁ Σεβ.·. λέγει:).

Σεβ.: Ἀδ.·. Δοκ.·., εἰς τὴν τρίτην κρούσιν τῆς Σφύρας μου ἀποκαλύψατε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Δοκίμου.
(* * *) (Κρούει τρὶς τὴν Σφύραν).

(Μετὰ τὴν τρίτην κρούσιν τῆς Σφύρας καὶ τὴν ἀποκάλυψιν τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Δοκίμου, ὁ Σεβ.·. λέγει ἀπό στήθους).

Σεβ.: Αἱ ὠχραὶ αὗται καὶ πένθιμοι λάμψεις φωτίζουν ἡμᾶς ἐν τῇ τιμωρίᾳ τῶν ἐπιόρκων.

Τὰ Ξίφη ταῦτα φέρουν ἐχθροὶ ἄσπονδοι τοῦ ψεύδους, ἕτοιμοι νὰ βυθίσουν ταῦτα εἰς σὲ ἄν ποτὲ παραβῇς τὰς ὑποσχέσεις σου.

Ὁπουδήποτε τῆς γῆς καὶ ἄν καταφύγῃς, ἡ φήμη τῆς ἐπιορκίας θέλει προτρέξει σοῦ.

Ἀδ.·. Δοκ.·., καλύψατε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Δοκίμου καὶ ὁδηγήσατε αὐτὸν εἰς τὸν Πρόναον.

(*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·. μου, ἀναλάβετε τὰς θέσεις σας.

(Ἀφοῦ ἐξέλθῃ ὁ Δόκιμος, ἀναφθοῦν τὰ φῶτα, καὶ σβεσθοῦν αἱ φλόγες, ὁ Σεβ.·. λέγει:).

Σεβ.: Ἀδ.·. Τελ.·., ἄς εἰσέλθῃ ὁ Δόκιμος.

(*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·. μου, ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει Ξίφους.

(Ὁ Τελ.·. προσκαλεῖ τὸν Ἀδ.·. Δοκ.·. νὰ εἰσέλθῃ μετὰ τοῦ Δοκίμου. Οὗτος ὁδηγείται μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν, ἐνῶ οἱ Αδ.·. πάντες ἵστανται ὄρθιοι, μὲ τὸ Ξίφος ἀνὰ χεῖρας καὶ ἐστραμμένον πρὸς τὸ ἔδαφος).

Σεβ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., ὑμεῖς ὁ πρῶτος τοῦ Ναοῦ τούτου στῦλος, νῦν, ὁπότε ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ εὐστάθεια τοῦ Δοκίμου ἐβοήθησαν αὐτὸν νὰ νικήσῃ εἰς τὴν πάλην τοῦ ἀμυήτου καὶ τοῦ Τέκτονος, κρίνετε αὐτὸν ἄξιον νὰ γίνῃ δεκτὸς παρ' ἡμῖν;

Α΄ Επ.: Μάλιστα, Ἀδ.·. Σεβ.·..

Σεβ.: Τί ζητεῖτε ὑπὲρ αὐτοῦ, Ἀδ.·. Α' Ἐπ.·.;

Α΄ Επ.: Τὸ Φῶς.

Σεβ.: Εἰς τὴν τρίτην κρούσιν τῆς Σφύρας, γεννηθήτω Φῶς.

(* * *) (Κρούει τρὶς τὴν Σφύραν).

(Εἰς τὴν τρίτην κροῦσιν τῆς Σφύρας, ὁ Δοκ.·. λύει τὸ κάλυμμα τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Δοκίμου, καὶ τὸ ἀφήνει νὰ καταπέσῃ ἐπὶ τοῦ δαπέδου, ὥστε να τὸ καταπατήσῃ κατὰ τὴν πορείαν του πρὸς τὴν Ἀν.·..

Ὁ Σεβ.·. λέγει ἀπὸ στήθους:).

Σεβ.: Δόκιμε, μὴ σὲ τρομάζουν πλέον τὰ ἐστραμμένα πρὸς τὸ ἔδαφος Ξίφη. Ταῦτα εἶναι ἤδη συμβολικὰ καὶ οὐδαμῶς σὲ ἀπειλοῦν. Οἱ φέροντες αὐτὰ εἶναι Φίλοι ἕτοιμοι νὰ σπεύσουν πρὸς βοήθειάν σου εἰς στιγμὴν κινδύνου καὶ νὰ μεταχειρισθοῦν τὰ ὅπλα, ὅπως ὑπερασπίσουν τὴν ζωὴν σου καὶ τὴν τιμὴν σου.

(*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·. Τελ.·. καὶ Ἀδ.·. Δοκ.·., ὁδηγήσατε τὸν Δόκιμον εἰς τὴν Ἀν.·., ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν Διαβεβαίωσιν αὐτοῦ.

(Ὁ Δόκιμος προχωρεῖ πρῶτον διὰ τῶν τριῶν βημάτων τοῦ Μαθ.·. καὶ κατόπιν διὰ κοινῶν βημάτων προσέρχεται εἰς τὴν Ἀν.·., πρὸ τοῦ Βωμοῦ τῶν

Ἐπισήμων Διαβεβαιώσεων.

Ἐκεῖ, ὅπως καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς Ἐπισήμου Διαβεβαιώσεως, ὁ Τελ.·. θέτει εἰς τὴν μὲν ἀριστερὰν χεῖρα τοῦ Δοκίμου ξύλινον, μεγάλον Διαβήτην, οὗτινος τὸ ἓν σκέλος στηρίζει ἐπὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ, τὴν δὲ δεξιὰν ἐπὶ τῶν Μεγάλων Φώτων, ἤτοι τῆς Βίβλου, τοῦ Γνώμονος καὶ τοῦ Διαβήτου.

Ὁ Σεβ.·. ἵσταται κρατῶν τὴν Σφύραν εἰς τὴν δεξιὰν καὶ Ξίφος εἰς τὴν ἀριστερὰν.

Ὁ Τελ.·. καὶ ὁ Δοκ.·. σχηματίζουν, ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ Δοκίμου, Γνώμονα μὲ τὴν Ράβδον καὶ τὸ Ξίφος

Ὁ Σεβ.·. κρούει τρὶς διὰ τῆς Σφύρας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Ξίφους καὶ λέγει ἀπὸ στήθους:).

Σεβ.: (* * *) (Κρούσεις ἐπί τοῦ Ξίφους, ὡς ανωτέρω).
Ἐπαναλαμβάνεις ἤδη καθ' ὁλοκληρίαν τὴν Διαβεβαίωσιν τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου ἔδωκες εἰς ἡμᾶς;
Ἐπικυροῖς εἰλικρινῶς καὶ ἀνεπιφυλάκτως τὰς ὑποσχέσεις τὰς ὁποίας παρέσχες;
Ὑπόσχεσαι **Πίστιν καὶ Ὑπακοὴν εἰς πᾶν ὅ,τι διατάξουν οἱ Ἀρχηγοὶ τοῦ ἡμετέρου Τάγματος, συμφώνως καὶ οὐχὶ ἀντιθέτως πρὸς τοὺς Νόμους ἡμῶν;**

Δοκιμος: Μάλιστα, ὑπόσχομαι.

ΚΑΘΙΕΡΩΣΙΣ

(Ὁ Σεβ.·. κρούων ἅπαξ τὸ Ξίφος διὰ τῆς Σφύρας του, τὸ ἐπιθέτει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Δοκίμου. Παρομοίως ἐπαναλαμβάνει τὴν κροῦσιν καὶ τὴν ἐπίθεσιν εἰς τὸ δεξιὸν καὶ τὸν ἀριστερὸν ὦμον τοῦ Δοκίμου καὶ λέγει ἀπὸ στήθους:).

Σεβ.: (* + * + *) (Κρούσεις ἐπί τοῦ Ξίφους, ὡς ἀνωτέρω).
Εἰς Δόξαν τοῦ Μ.·.Α.·.Τ.·.Σ.·., ἐν ὀνόματι τοῦ Παγκοσμίου Τεκτονισμοῦ, δυνάμει τῶν Ἐξουσιῶν διὰ τῶν ὁποίων περιβέβλημαι, σὲ Αναγνωρίζω, σὲ Καθιερώνω καὶ σὲ Ονομάζω Μαθητὴν Τέκτονα τῶν Ἀρχαίων, Ἐλευθέρων & Ἀποδεδεγμένων Τεκτόνων καὶ μέλος τῆς Σεπτῆς ταύτης Στοᾶς, ὑπὸ τὸ ὄνομα [επωνυμία Στοάς] καὶ ὑπ' ἀριθ. [αρ. μέλους Στοάς στην ομοσπονδία], ἐν Αν.·. [πόλη έδρας].

(Ὁ Σεβ.·. ἐπαναλαμβάνει τρὶς, τὰς κρούσεις τῆς Σφύρας ἐπὶ τοῦ Ξίφους, ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ Δοκίμου καὶ λέγει:).

Σεβ.: (* * *) (Κρούσεις ἐπὶ τοῦ Ξίφους, ὡς ἀνωτέρω).
Πρόσελθε, Ἀδ.·. μου, διότι τοῦ λοιποῦ ἡμεῖς οὕτω θὰ σὲ ἀποκαλῶμεν. Πρόσελθε, ὅπως σοὶ δώσω τὸν πρῶτον Ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν, ἐξ ὀνόματος πάντων τῶν Ἀδ.·..

(Ὁ Τελ.·. ὁδηγεῖ τὸν Νεόφυτον πρὸς τὰ ἀριστερὰ τοῦ Σεβ.·..

Ἐκεῖνος κατερχόμενος τῆς ἕδρας του, τοῦ δίδει τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν, τὸ Ξίφος καὶ τὰ χειρόκτια καὶ τὸν περιζώνει διὰ τοῦ Περιζώματος τοῦ Μαθ.·., λέγων:).

Σεβ.: Φέρε τὸ Περίζωμα τοῦτο, σύμβολον τῆς Ἐργασίας, ὅπερ σοῦ δίδει τὸ δικαίωμα νὰ παρακάθησαι μεταξὺ ὑμῶν. Ὀφείλεις νὰ φέρῃς πάντοτε τοῦτο εἰς τὴν Στ.·. μὲ τὸ τριγωνικὸν ἐπικάλυμμα ἐστραμμένον πρὸς τὰ ἄνω.

Οἱ Τέκτονες, Ἀδ.·. μου, ὅπως ἀναγνωρίζουν ἀλλήλους, ἔχουν Σημεῖον, Λέξεις καὶ Χειραψίαν.

(Μετὰ τὴν πρὸς τὸν Νεόφυτον ἀνακοίνωσιν τούτων ὑπ' αὐτοῦ, ὁ Σεβ.·. ἀνέρχεται εἰς τὴν ἕδραν του, λέγων:).

Σεβ.: Ἀναγνωρίζων σὲ ἤδη ὡς Μαθητὴν Τέκτονα τῶν Ἀρχαίων, Ἐλευθέρων καὶ Ἀποδεδεγμένων Τεκτόνων, ἐντέλλομαι νὰ μεταβῇς καὶ πρὸς τοὺς Ἀδ.·. Α΄ καὶ Β΄ Ἐπ.·., ὅπως αναγνωρισθῇς καὶ ὑπ' αὐτῶν ὡς Μαθ.·. Τέκτων, μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Λέξεως, τοῦ Σημείου καὶ τῆς Χειραψίας, τὰ ὁποῖα σὲ ἐδίδαξα. Οἱ Ἀδ.·. μου οὗτοι, θὰ συμπληρώσουν τὴν εἰς τὸν Βαθμὸν τοῦτον διδασκαλίαν σου.

(*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·. μου, ἀναλάβετε τὰς θέσεις σας.

Ἀδ.·. Τελ.·., ἐκτελέσατε τὰ καθήκοντά σας.

(Ὁ Δοκ.·. ἐπανέρχεται εἰς τὴν θέσιν του.

Ὁ Τελ.·., συνοδεύων τὸν Νεόφυτον, ὁδηγεῖ τοῦτον εἰς τὸν Α΄ Ἐπ.·., εἰς τὸν ὁποῖον παρουσιάζεται διὰ τοῦ Σημείου, τῆς Χειραψίας καὶ τῆς Ἱερᾶς Λέξεως.

Ὁ Α΄ Ἐπ.·. ἐγχειρίζει εἰς αὐτὸν τὴν Σφύραν, ὁ δὲ Νεόφυτος κρούει τρὶς ἐπὶ τῆς ἕδρας αὐτοῦ.

Κατόπιν ὁ Νεόφυτος, ἀκολουθῶν τὸν Τελ.·., προσέρχεται πρὸς τὸν Β΄ Ἐπ.·., πρὸς τὸν ὁποῖον ἐπαναλαμβάνει τὸ Σημεῖον, τὴν Ἱερὰν Λέξιν καὶ τὴν Χειραψίαν καὶ κρούει τρὶς ἐπὶ τῆς ἕδρας τούτου, διὰ τῆς Σφύρας τοῦ Β΄ Ἐπ.·..

Ὁ Β΄ Ἐπ.·. διδάσκει αὐτὸν, ὅτι οὕτω δέον ὁ Τέκτων νὰ κρούῃ τὴν θύραν τοῦ Ναοῦ, ὁσάκις θέλει νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὸν.

Ὡσαύτως, διδάσκει εἰς αὐτὸν τὴν Χειροκρουσίαν, τὴν Τεκτονικὴν ἡλικίαν τοῦ Μαθ.·. καὶ τέλος ὅτι αἱ ἐργασίαι ἄρχονται τὴν Μεσημβρίαν καὶ λήγουν τὸ Μεσονύκτιον.

Μετὰ τὴν διδασκαλίαν ταύτην ὁ Νεόφυτος ὁδηγεῖται μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν).

Α΄ Επ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Σεβ.·. Διδ.·., ὁ Νέοφυτος ἐξέμαθεν τὴν Λέξιν, τὸ Σημεῖον, τὴν Χειραψίαν καὶ τὸν Βηματισμόν.

ΑΝΑΚΗΡΥΞΙΣ

Ὁ Σεβ.·. ἵσταται κρατῶν τὴν Σφύραν εἰς τὴν δεξιὰν καὶ Ξίφος εἰς τὴν ἀριστερὰν.

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. μου, ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει !
Ἐν Ὀνόματι καὶ ὑπὸ τὴν Αἰγίδα τῆς [επωνυμία ομοσπονδίας], δυνάμει τῶν Ἐξουσιῶν μὲ τὰς ὁποίας μὲ περιέβαλεν ἡ Σεπτὴ αὕτη Στ.·., ἀνακηρύττω τὸν μεταξὺ τῶν δύο στηλῶν Ἀδ.·. [νέο πλέον μέλος], Μαθητὴν Τέκτονα τῶν Ἀρχαίων, Ἐλευθέρων καὶ Ἀποδεδεγμένων Τεκτόνων **καὶ μέλος τῆς ἐν Ἀν.·. [πόλη έδρας] καὶ ὑπ' ἀριθμὸν [αρ. μέλους Στοάς στην ομοσπονδία] Σεπτῆς Στ.·. [επωνυμία Στοάς].**

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, προσκαλῶ ὑμᾶς ὅπως τοῦ λοιποῦ ἀναγνωρίζητε τὸν Νεόφυτον ὡς Ἀδελφὸν, παρέχοντες εἰς αὐτὸν βοήθειαν καὶ ἀρωγὴν εἰς πᾶσαν περίστασιν, πέποιθα δὲ ὅτι οὗτος οὐδέποτε θέλει λησμονήσει νὰ ἐπιτελέσει τὰς ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας μεθ' ἡμῶν συνῆψε.
Τὸ εὐφρόσυνον γεγονὸς τῆς ἀποκτήσεως Ἀδ.·., θὰ ἑορτάσωμεν διὰ Τριπλῆς Χαρμοσύνου Χειροκρουσίας.
Μετ' ἐμοῦ, Ἀδ.·. μου, διὰ τοῦ Σημείου,
τῆς Τριπλῆς Χαρμοσύνου Χειροκρουσίας,
καὶ τῆς Ἐπιφωνήσεως Ο.·.! Ο.·.! Ο.·.!

(Ἐὰν ὁ Νεόφυτος δὲν ζητήσῃ τὸν λόγον ὅπως εὐχαριστήσῃ τὴν Στοὰν, ὁ Τελ.·., ὅστις κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο παρέμενε πλησίον του, ζητεῖ τὸν λόγον ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ καὶ ποιεῖ μετ' αὐτοῦ τὸ Σημεῖον καὶ τὴν Χειροκρουσίαν, ἐκφωνῶν:).

Νεοφ.: Ο.·.! Ο.·.! Ο.·.!

Σεβ.: Ἀδ.·. Τελ.·., ὁδηγήσατε τὸν νέον Ἀδ.·. ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Στήλης τῶν Μαθητῶν, καθόσον σήμερον τοῦ ἀνήκει ἡ πρώτη θέσις, τοῦ λοιποῦ δὲ θὰ κάθηται συμφώνως πρὸς τὴν τάξιν τῆς εἰσδοχῆς του.

(Ὁ Τελ.·. ἐκτελεῖ τὴν διαταγὴν τοῦ Σεβ.·. καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὴν θέσιν του).

Σεβ.: Εἰς τὰς θέσεις σας, Ἀδ.·. μου.

(Πάντες κάθηνται).

Σεβ.: Ὁ Ἀδ.·. Ρήτ.·., ἔχει τὸν λόγον, ὅπως ἑρμηνεύσῃ τὸν βαθμὸν τοῦ Μαθ.·..

(Ὁ Ρήτ.·. ὀφείλει νὰ ἔχῃ πάντοτε ἑτοίμην, σύντομον ἑρμηνευτικὴν ὁμιλίαν, σχετικὴν πρὸς τὴν Μύησιν.

Μετὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Ρήτ.·., ὁ Σεβ.·. λέγει:).

Σεβ.: Νέε Ἀδ.·., ἐντέλλεσαι ὅπως καταγράψης εἰς τεμάχιον χάρτου, ἐν συντομία, τὰς ἐντυπώσεις σου ἐκ τῶν διαφόρων δοκιμασιῶν τὰς ὁποίας ὑπέστης σήμερον κατὰ τὴν εἰσδοχὴν σου εἰς τὸν Τεκτονισμόν, ἵνα τὰς ἀναγνώσῃς εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Στ.·. μας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ

(Μόνον μετὰ τὰς μυήσεις)

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. μου, ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει !
Ἀποδώσωμεν Εὐχαριστίας εἰς τὸν Μ.·.Α.·.Τ.·.Σ.·., διὰ τὰς σημερινὰς μας Εργασίας.
Μεγάλε τοῦ Σύμπαντος Ἀρχιτέκτων, Γόνιμος καὶ Αἰωνία Πηγὴ Φωτὸς, οἱ ἐργάται τοῦ Ναοῦ τούτου, Σοὶ ἀποδίδουν μυρίας εὐχαριστίας διὰ πᾶν ὅτι καλὸν καὶ χρήσιμον ἔπραξαν τὴν ἱερὰν ταύτην ἡμέραν, καθ' ἣν εἶδον αὐξανόμενον τὸν ἀριθμὸν τῶν Ἀδελφῶν αὐτῶν.
Ἡ Ἁρμονία, ἡ Ἕνωσις καὶ ἡ Ὁμόνοια ἔστωσαν ὁ τριπλοῦς δεσμὸς, ὁ συνδέων αὐτοὺς εἰς τὴν κοινὴν ἐργασίαν.
Καὶ σὺ, συνετὴ Ἐχεμύθεια, μετριόφρων Προσήνεια, ἐστὲ ὁ σταθερὸς κλῆρος τῶν Ἀδ.·. τοῦ Ἐργαστηρίου τούτου.
Εἴθε δὲ οἱ Ἀδ.·. πάντες, ἐπανερχόμενοι εἰς τὸν ἔξω κόσμον, νὰ γνωρίζωνται ἐκ τῶν λόγων, τοῦ ἤθους καὶ τῶν πράξεων αὐτῶν, ὅτι εἶναι ἀληθῆ τέκνα τοῦ Φωτός.

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Εἰς τὰς θέσεις σας, Ἀδ.·. μου.

(Πάντες κάθηνται καὶ ἐπακολουθεῖ τὸ Κλείσιμον τῶν Ἐργασιῶν).

Δ΄ ΚΛΕΙΣΙΜΟΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

(Ἐξαντληθείσης τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, ὁ Σεβ.·. λέγει:)

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, ἡ Ἡμερησία Διάταξις ἐξηντλήθη.
(*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. Α΄ καὶ Β΄ Ἐπ.·., ἐρωτήσατε τοὺς κοσμοῦντας τὰς Στήλας ὑμῶν Ἀδ.·., ὡς ἐγὼ πράττω διὰ τοὺς ἐν τῇ Ἀν.·., ἐὰν ἔχουν νὰ προτείνουν τὶ ὑπὲρ τοῦ Ἐλευθεροτεκτονισμοῦ ἐν γένει, ἢ τῆς Στ.·. ἡμῶν ἰδιαιτέρως.

Β΄ Επ.: Ἀδ.·. τῆς Στήλης τοῦ Βορ.·., ὁ Ἀδ.·. Σεβ.·. ἐρωτᾷ, ἐὰν ἔχητε νὰ προτείνητε τὶ ὑπὲρ τοῦ Ἐλευθεροτεκτονισμοῦ ἐν γένει, ἢ τῆς Στ.·. ἡμῶν ἰδιαιτέρως.

Α΄ Επ.: Ἀδ.·. τῆς Στήλης τῆς Μεσημ.·., ὁ Ἀδ.·. Σεβ.·. ἐρωτᾷ, ἐὰν ἔχητε νὰ προτείνητε τὶ ὑπέρ τοῦ Ἐλευθεροτεκτονισμοῦ ἐν γένει, ἢ τῆς Στ.·. ἡμῶν ἰδιαιτέρως.

(Τὸν λόγον ζητοῦν κανονικῶς, πρῶτον οἱ Ἀδ.·. τῆς Στήλης τοῦ Βορ.·., εἶτα οἱ τῆς Μεσημ.·. καὶ τέλος οἱ ἐν τῇ Ἀν.·..

Οἱ λαμβάνοντες τὸν λόγον δὲν ἀναφέρονται εἰς τὴν ὁμιλίαν τῆς ἑσπέρας, εἰς κοινωνικὰ θέματα καὶ εἰς δικαιολογίας Ἀδ.·..

Οἱ ἐπισκέπται ἐξ ἄλλων Στ.·., δύνανται, κατὰ τὴν Εὐημερίαν, νὰ χαιρετίσουν τὴν Στ.·. μέσῳ τοῦ Σεβ.·..

Μεθ' ὅ, ἢ ἐὰν οὐδεὶς ζητήσῃ τὸν λόγον:)

Α΄ Επ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Σιγὴ ἐπικρατεῖ, Ἀδ.·. Σεβ.·., κατ' ἀμφοτέρας τὰς Στήλας.

Σεβ.: Ἐκ τῆς Ἀν.·.;

(Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ, ὅταν ἀπαιτεῖται, ἐπαναλαμβάνεται ἡ Πένθιμος Χειροκρουσία, ὡς ἀκριβῶς ἐτελέσθη καὶ κατὰ τὸ Ἄνοιγμα τῶν Ἐργασιῶν).

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἂς περιαχθῇ ὁ Σάκ.·. τῶν Προτάσεων καὶ ὁ Κορμ.·. τῆς Ἀγαθοεργίας.
Ἀδ.·. Τελ.·. καὶ Ἀδ.·. Ἐλεον.·., ἐκτελέσατε τὸ καθῆκον σας.

(Ὁ Τελ.·.μετά της Ράβδου του παραλαμβάνει τὸν Ἐλεον.·. καὶ τὸν ὁδηγεῖ μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν. Κατόπιν καὶ οἱ δύο ἐκκινοῦν ἀπὸ τῶν δύο Στηλῶν διὰ τῶν τριῶν βημάτων καὶ ἀνέρχονται εἰς τὴν Ἀν.·..

Περιφέροντες τὸν Σάκ.·. τῶν Προτάσεων καὶ τὸν Κορμ.·. τῆς Ἀγαθοεργίας διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρός, οὕτως ὥστε νὰ μὴν βλέπουν τὴν ριπτομένην πρότασιν ἢ τὸν ὀβολὸν, ἄρχονται ἀπὸ τοῦ Σεβ.·. καὶ τῶν ἐν τῇ Ἀν.·. Ἀδ.·., εἶτα δὲ κατέρχονται καὶ περιοδεύουν, πάντοτε ἐν Τάξει, τὰς Στήλας καὶ τὴν Δύσιν, ἔχοντες πάντοτε τὸν Ἱερ.·. Τάπ.·. δεξιὰ των.

Τέλος, λαμβάνουν καὶ πάλιν θέσιν μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν).

Β΄ Επ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., ὁ Σάκ.·. τῶν Προτάσεων καὶ ὁ Κορμ.·. τῆς Ἀγαθοεργίας εὑρίσκονται μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν.

Α΄ Επ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).
Ἀδ.·. Σεβ.·., ὁ Σάκ.·. τῶν Προτάσεων καὶ ὁ Κορμ.·. τῆς Ἀγαθοεργίας ἀναμένουν τὰς διαταγὰς ὑμῶν.

Σεβ.: Ζητεῖ τὶς ἐξ ὑμῶν, Ἀδ.·. μου, τὸν Σάκ.·. τῶν Προτάσεων ἢ τὸν Κορμ.·. τῆς Ἀγαθοεργίας;

Β΄ Επ.: Ζητεῖ τὶς ἐξ ὑμῶν, Ἀδ.·. μου, τὸν Σάκ.·. τῶν Προτάσεων ἢ τὸν Κορμ.·. τῆς Ἀγαθοεργίας;

Α΄ Επ.: Ζητεῖ τὶς ἐξ ὑμῶν, Ἀδ.·. μου, τὸν Σάκ.·. τῶν Προτάσεων ἢ τὸν

Κορμ.·. τῆς Ἀγαθοεργίας;

(Ὅταν ἐπικρατήσῃ σιγή).

Α΄ Επ.: Σιγὴ ἐπικρατεῖ, Ἀδ.·. Σεβ.·., κατ' ἀμφοτέρας τὰς Στήλας.

Σεβ.: Ἂς προσαχθοῦν εἰς τὴν Ἀν.·..

(Ὁ Τελ.·. καὶ ὁ Ἑλεον.·., διὰ τῶν τριῶν βημάτων ἀνέρχονται εἰς τὴν Ἀν.·., πρὸ τοῦ Βωμοῦ τῶν Ἐπισήμων Διαβεβαιώσεων καὶ ἐπιδεικνύουν τὸν Σάκ.·. τῶν Προτ.·. καὶ τὸν Κορμ.·. τῆς Ἀγαθ.·. εἰς τὸν Σεβ.·., ὅστις παραλαμβάνει τὰς τυχὸν προτάσεις, ὡς καὶ τὰς δικαιολογίας τῶν ἀπόντων Ἀδ.·., ἐντὸς φακέλλου, μετὰ τοῦ ὀβολοῦ. Ἐὰν ὁ Σάκ.·. τῶν Προτ.·. εἶναι κενὸς, ὁ Τελ.·. ἀναστρέφει τοῦτον επιδεικτικὰ, ὁ δὲ Ἑλεον.·. παραδίδει τὸν Κορμ.·. τῆς Ἀγαθ.·. εἰς τὸν Ρήτ.·.. Ἀκολούθως, ἀμφότεροι ἐπιστρέφουν εἰς τὰς θέσεις των.

Τὸ περιεχόμενον, τοῦ μὲν Σάκ.·. τῶν Προτάσεων βεβαιοῦται ὑπὸ τοῦ Σεβ.·., τοῦ δὲ Κορμ.·. τῆς Ἀγαθοεργίας ὑπὸ τοῦ Ρήτ.·.καὶ τοῦ Ἑλεον.·., μετὰ ὅμως τὸ πέρας τῶν Εργασιῶν. Τοῦτο ἀναγράφεται εἰς τὰ Πρακτικὰ καὶ παραδίδεται εἰς τὸν Ἑλεον.·.).

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ὁ Σάκ.·. τῶν Προτάσεων ἐπέστρεψεν κενὸς, τὸ δὲ προϊὸν τοῦ Κορμ.·. τῆς Ἀγαθοεργίας θὰ γνωστοποιηθῇ διὰ τῶν Πρακτικῶν.

(Ἐὰν ὁ Σάκ.·. τῶν Προτάσεων ἔφερεν εἰς τὴν Ἀν.·. προτάσεις ἀφορώσας εἰς τὸ Ἐργαστήριον, ἢ δικαιολογίας ἀπόντων Ἀδ.·., ὁ Σεβ.·. γνωστοποιεῖ ταύτας εἰς τοὺς Ἀδ.·..

Εἰδικώτερον, ἐὰν ἔφερεν μίαν ἢ περισσοτέρας Αἰτήσεις Εἰσδοχῆς ἀμυήτων, ὁ Σεβ.·., ἀφοῦ προηγουμένως βεβαιωθῇ ὅτι ἑκάστη αἴτησις εἶναι δεόντως ὑπογεγραμμένη καὶ ἔχουν τηρηθῇ αἱ ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ / Γενικοῦ Κανονισμοῦ προβλεπόμεναι διατυπώσεις, δύναται νὰ προκαλέσῃ ψηφοφορίαν διὰ τὴν κατ' ἀρχὴν εἰσδοχὴν τῶν αἰτούντων ἀμυήτων, συμφώνως πρὸς σχετικὸν κεφάλαιον τοῦ παρόντος Τυπικοῦ (ΧΙ περίπτωσις 2), ἄλλως θέτει τάς αἰτήσεις ὑπὸ τὴν Σφύραν του διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν).

Σεβ.: Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·., οἱ Εργάται εἶναι εὐχαριστημένοι καὶ ἱκανοποιημένοι;

Α΄ Επ.: Μάλιστα, Ἀδ.·. Σεβ.·..

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·. μου, ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει.

(Οἱ Ἀξιωμ.·. ἵστανται ἐν Τάξει ἄνευ Σφυρῶν, Ξιφῶν καὶ Ράβδου.

Ὁ Σεβ.·. κατέρχεται ἄνευ Σφύρας, ἵσταται πρὸ τῆς κλίμακος τῶν τεσσάρων βαθμίδων καὶ λέγει ἀπὸ στήθους:)

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, ἤδη δὲν μένει εἰς ἡμᾶς ἄλλο τὶ, εἰ μὴ, ἀκολουθοῦντες τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν, νὰ κλείσωμεν τὰ Μυστικὰ μας εἰς τόπον ἀσφαλῆ καὶ ἱερὸν,

(φέρει, μόνον αὐτὸς, τὴν δεξιὰν ἐπὶ τῆς καρδίας).

… καὶ νὰ ἑνωθῶμεν ἐν Ἀδελφότητι.

Σχηματίσωμεν τὴν Τεκτ.·. Ἅλυσιν.

(Ἡ Τεκτονικὴ Ἅλυσις ἐκτελεῖται μεταξὺ ὅλων τῶν Ἀδ.·., συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐπισκεπτῶν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ περιληφθῇ τὸ Μωσαϊκὸν Δάπεδον.

Πάντες τηροῦν, ἐπ' ὀλίγον, σιγὴν περισυλλογῆς καὶ διαλογισμοῦ).

Σεβ.: Ἀδ.·. μου, ὑπεράνω τῶν φροντίδων τῆς ὑλικῆς ζωῆς ὑπάρχει διὰ τοὺς Τέκτ.·. τὸ εὐρὺ πεδίον τοῦ στοχασμοῦ καὶ τῆς δράσεως.

Πρὶν ἤ χωρισθῶμεν, ὑψωθῶμεν ἀπὸ κοινοῦ πρὸς τὰ ἰδεώδη μας. Αὐτὰ ἅς ἐμπνέουν τὴν διαγωγὴν μας μεταξὺ τοῦ ἀμυήτου κόσμου, ἅς καθοδηγοῦν τὴν ζωὴν μας, ἅς εἶναι τὸ Φῶς, τὸ ὁποῖον θὰ κατευθύνῃ τὴν πορείαν μας εἰς τὴν ζωὴν.

Ἀδ.·. μου, ἅς ἐγκαταλείψωμεν τὴν Ἅλυσιν.

(Οἱ Ἀδ.·. ἐγκαταλείπουν τὴν Ἅλυσιν, ἀφοῦ κινήσουν τρὶς τοὺς βραχίονας καὶ πάντες ἐπανέρχονται εἰς τὰς θέσεις των, ὅπου ἵστανται ἐν Τάξει).

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·. μου, ἀναλάβετε τὰς θέσεις σας.

Σεβ.: Ἀδ.·. Β΄ Ἐπ.·., ποίαν ὥραν οἱ Μαθ.·. Τέκτ.·. συνηθίζουν νὰ κλείουν τὰς Εργασίας των;

Β΄ Επ.: Τὸ Μεσονύκτιον, Ἀδ.·. Σεβ.·..

Σεβ.: Τὶς ἡ ὥρα, Ἀδ.·. Α΄ Ἐπ.·.;

Α΄ Επ.: Πλῆρες Μεσονύκτιον.

Σεβ.: Ἀφοῦ ἡ ὥρα τῆς ἀναπαύσεως ἐσήμανε, μέλλω νὰ κλείσω τὰς Εργασίας.

Ἀδ.·. Α΄ καὶ Β΄ Ἐπ.·., ἑνωθῆτε μετ' ἐμοῦ, ἵνα κλείσωμεν τὰς Εργασίας τοῦ Σ.·. τούτου ἐργ.·. καὶ ὑμεῖς, Ἀδ.·. Δοκ.·. καὶ Ἀδ.·. Τελ.·., βοηθήσατὲ μας.

Σεβ.: (*) (Κρούει ἅπαξ τὴν Σφύραν).

Ἀδ.·., ὄρθιοι καὶ ἐν Τάξει.

Εἴθε τὸ Φῶς, τὸ ὁποῖον ἐφώτισε τὰς Εργασίας ἡμῶν νὰ λάμπῃ πάντοτε ἐν ἡμῖν, ἵνα συνεχίσωμεν καὶ φέρωμεν εἰς πέρας τὸ ἔργον ἡμῶν καὶ ἐκτὸς τοῦ Ναοῦ τούτου, μεριμνῶντες ὥστε νὰ μὴ μένῃ ἐκτεθειμένον εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἀμυήτων.

(Ὁ Τελ.·. καὶ ὁ Δοκ.·. προσέρχονται μεταξὺ τῶν δύο Στηλῶν καί, διὰ τοῦ βηματισμοῦ, ἀνέρχονται εἰς τὴν Ἀν.·..

Ὁ Τελ.·., ἀνερχόμενος εἰς τὴν Ἀν.·., σβήνει, διὰ σβεστῆρος, τὰ κηρία τοῦ Ρήτ.·. καὶ τοῦ Γραμμ.·..

Ὁ Τέως Σεβ.·. προσέρχεται εἰς τὸν Βωμὸν Ἐπισήμων Διαβεβαιώσεων, τίθεται ἐν Τάξει, ἀφαιρεῖ τὰ ἐπ' αὐτῆς συμβολικὰ ἐργαλεῖα καὶ κλείει τὴν Βίβλ.·..

Ἐν συνεχείᾳ, προηγουμένου τοῦ Τελ.·., ἀκολουθεῖ ὁ Σεβ.·. καὶ τελευταῖος ὁ Δοκ.·., κατευθυνόμενοι διὰ τῆς Μεσημβρίας, εἰς τὴν Μεσημβρινὴν πλευρὰν τοῦ Ἱερ.·. Τάπ.·., εἰς τὴν Ἰωνικὴν Στήλην καὶ εἰς τὴν Βορ.·. πλευρὰν τοῦ Ἱερ.·. Τάπ.·. ἀντιστοίχως.

Ταυτοχρόνως, οἱ δύο Ἐπ.·. κατευθύνονται πρὸς τὰς οἰκείας Στήλας.

Ὁ Σεβ.·. πλησιάζει καὶ σβήνει, οὐχὶ διὰ φυσήματος ἀλλὰ διὰ τοῦ σβεστῆρος, τὸν Ἀστέρα ὅστις εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς Ἰωνικῆς στήλης, λέγων:)

Σεβ.: Εἴθε ἡ Εἰρήνη νὰ βασιλεύῃ ἐπὶ τῆς γῆς.

(Τὴν στιγμὴν ταύτην, σβήνονται τὰ ἐν τῇ Ἀν.·. φῶτα, πλὴν τοῦ Παντεπ.·. Ὀφθ.·., τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης.

Ὁ εὑρισκόμενος πρὸ τῆς Δωρικῆς Στήλης Α΄ Ἐπ.·., σβήνει, διὰ σβεστῆρος, τὸν ἐπ' αὐτῆς Ἀστέρα, λέγων:)

Α΄ Επ.: Εἴθε ἡ Ἀγάπη νὰ βασιλεύῃ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

(Τότε σβήνονται τὰ φῶτα τῆς Δύσεως, ἐκτὸς τοῦ Ἀκτιν.·. Ἀστ.·. τῆς Δύσεως.

Τέλος, ὁ πρὸ τῆς Κορινθιακῆς Στήλης εὑρισκόμενος Β΄ Ἐπ.·., σβήνει, διὰ σβεστῆρος, τὸν ἐπ' αὐτῆς Ἀστέρα, λέγων:)

Β΄ Επ.: Εἴθε ἡ Χαρά νὰ βασιλεύῃ εἰς τὰς οἰκογενείας ἡμῶν.

(Ὁ Δοκ.·. καλύπτει τὸν Ἱερὸν Τάπητα τοῦ Βαθ.·..

Ταυτοχρόνως σβήνονται τὰ Φῶτα τοῦ Βορ.·. καὶ τῆς Μεσημ.·.. Ὁ Ναὸς μένει ἀσθενῶς φωτισμένος διὰ τοῦ Παντεπ.·. Ὀφθ.·., τοῦ Ἡλίου, τῆς Σελήνης καὶ τῶν ἐπὶ τῶν Ἑδρῶν Ἀστέρων.

Ὁ Σεβ.·., ἀκολουθῶν τὸν Τελ.·. καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Δοκ.·., ἀνέρχεται εἰς τὴν Ἀν.·., ἐνῶ οἱ Α΄ καὶ Β΄ Ἐπ.·. ἐπανέρχονται εἰς τὰς ἕδρας των, ὡς καὶ κατὰ τὸ ἄνοιγμα καὶ σβήνουν, οἱ μὲν δύο Ἐπ.·. τὰ ἐπὶ τῶν ἑδρῶν των κηρία, ὁ δὲ Σεβ.·. τὰ δύο ἀκραῖα κηρία τοῦ Τρικήρου.).

Σεβ.: (* * *) (Κρούει τρὶς τὴν Σφύραν).

(Ὁ Τελ.·. καὶ ὁ Δοκ.·., διὰ τῆς Ράβδου καὶ τοῦ Ξίφους των ἀντιστοίχως, σχηματίζουν Γνώμ.·., ὡς καὶ κατὰ τὸ Ἄνοιγμα τῶν Ἐργασιῶν, ἐνῶ ὁ Σεβ.·. ἵσταται μετὰ Ξίφους καὶ Σφύρας).

Α΄ Επ.: (* * *) (Κρούει τρὶς τὴν Σφύραν).

Β΄ Επ.: (* * *) (Κρούει τρὶς τὴν Σφύραν).

Σεβ.: Εἰς Δόξαν τοῦ Μ.·.Α.·.Τ.·.Σ.·., ἐν Ὀνόματι καὶ ὑπὸ τὴν Αἰγίδα τῆς [επωνυμία ομοσπονδίας], κηρύσσω περαιωμένας τὰς Εργασίας τῆς ἐν Ἀν.·. [πόλη ἕδρας] καὶ ὑπ' ἀριθ. [αρ. μέλους Στοάς στην ομοσπονδία], Σ.·. Στ.·. [επωνυμία Στοάς], τῶν Ἀρχ.·., Ἐλευθ.·. καὶ Ἀποδεδ.·. Τεκτόνων.

Μετ' ἐμοῦ, Ἀδ.·. μου, διὰ τοῦ Σημείου,
τῆς Χειροκρουσίας,

καὶ τῆς Ἐπιφωνήσεως Ο.·.! Ο.·.! Ο.·.!

(Πάντες φέρουν τὴν δεξιὰν ἐπὶ τῆς καρδίας, οὐχὶ ἐν Τάξει)

Σεβ.: Ὑποσχεθῶμεν νὰ τηρήσωμεν Σιγὴν ἐπὶ τῶν σημερινῶν ἡμῶν ἐργασιῶν καὶ ἀπέλθωμεν ἐν Εἰρήνῃ.

(Πάντες οἱ Ἀδ.·. τείνουν τὴν δεξιὰν, λέγοντες:).

Πάντες: Ὑπόσχομαι.

(Τὴν στιγμὴν αὐτὴν σβήνονται ὁ Παντεπ.·. Ὀφθ.·., ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη).

Ἀνακρούονται οἱ ὕμνοι: Τεκτονικὸς καὶ Ἐθνικὸς.

Σεβ.: Ἀδ.·. Τελ.·., εκτελέσατε τα καθήκοντά σας.

Τελ.: Ἀδ.·. μου, εἰς τὰς θέσεις σας.

Ἀδ.·. τῆς Ἀν.·., ἀκολουθήσατὲ με.

(Οἱ Ἀδ.·. ἐξέρχονται τοῦ Ναοῦ ἐν σιγῇ, ἀκολουθοῦντες τὸν Τελ.·., κατὰ σειρὰν ἀντίστροφον τῆς εἰσόδου των, ἐνῶ ὁ Ναὸς ἔχει λάβει τὴν μορφὴν τὴν ὁποίαν εἶχεν κατὰ τὴν εἴσοδον αὐτῶν).

Ε΄ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΒΑΘΜΟΝ ΜΑΘΗΤΟΥ

Ερώτησις: Τὶ κοινὸν μεταξὺ ἡμῶν;

Απάντησις: Ἀλήθειά τις.

Ερ.: Τὶς ἡ Ἀλήθεια αὕτη;

Απ.: Ἡ ὕπαρξις ἑνὸς Μεγ.·. Ἀρχ.·., Δημιουργοῦ τοῦ Σύμπ.·., δηλαδὴ παντὸς ὅ,τι υπήρξε, ὅ,τι υπάρχει καὶ ὅ,τι μέλλει νὰ υπάρξῃ.

Ερ.: Πῶς γνωρίζεις τοῦτο;

Απ.: Διότι πλὴν τῶν ὀργάνων, ἅτινα ἀποτελοῦν τὸ ὑλικὸν ὃν ἡμῶν, ἐπροικίσθημεν ὑπὸ τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος διὰ τῆς διανοήσεως, δυνάμει τῆς ὁποίας διακρίνομεν τὸ ἀγαθὸν ἐκ τοῦ κακοῦ.

Ερ.: Ἡ δύναμις αὕτη, ἡ ὁποία καλεῖται διάνοια, τυγχάνει ἀνεξάρτητος τοῦ φυσικοῦ ὀργανισμοῦ ἡμῶν;

Απ.: Ἀγνοῶ, πλὴν νομίζω ὅτι ὡς αἱ αἰσθήσεις ἡμῶν, οὕτω καὶ αὕτη ἔχει πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν, ἔχει δηλαδὴ τὴν παιδικὴν, τὴν νεανικὴν καὶ τὴν ὥριμον ἡλικίαν. Οὖσα δὲ κατ' ἀρχὰς ἀπαρατήρητος εἰς τὰ βρέφη, ἐκδηλοῦται εἰς τοὺς ἐφήβους καὶ κατὰ μικρὸν ἐξικνεῖται εἰς τοὺς ὑψίστους βαθμοὺς τῆς συλλήψεώς της.

Ερ.: Ἐπαρκεῖ ἡ διάνοια ὅπως διακρίνῃ τὸ ἀληθὲς ἐκ τοῦ ψευδοῦς καὶ τὸ καλὸν ἐκ τοῦ κακοῦ;

Απ.: Ναί, ὅταν διευθύνῃ αὐτὴν ἠθικὴ ὑγιὴς.

Ερ.: Ποῦ διδάσκεται ἡ ἠθικὴ αὕτη;

Απ.: Ὁ Τεκτονισμὸς διδάσκει ἠθικὴν ἀγνοτάτην καὶ καταλληλοτάτην πρὸς μόρφωσιν ἀνδρῶν χρησίμων εἰς ἑαυτοὺς καὶ τὴν κοινωνίαν.

Ερ.: Εἶσαι Τέκτων;
Απ.: Οἱ Ἀδ.·. μου μὲ ἀναγνωρίζουν ὡς Τέκτονα.
Ερ.: Τὶς ἡ βάσις τῆς εἰς τὸν Τεκτονισμὸν διδασκομένης ἠθικῆς;
Απ.: Ἡ πρὸς τὸν πλησίον Ἀγάπη.
Ερ.: Πᾶσα ἠθικὴ δὲν ἔχει τὴν αὐτὴν βάσιν;
Απ.: Ναί, βεβαίως, πλὴν ὁ Τεκτονισμὸς εἶναι ἡ καταλληλοτέρα πρὸς προσέγγισιν αὐτῆς μέθοδος.
Ερ.: Τὶς ἡ μέθοδος αὕτη;
Απ.: Ἡ δι' ἀλληγοριῶν καὶ συμβόλων.
Ερ.: Τίνα ταῦτα;
Απ.: Μοῦ ἀπαγορεύεται να τὰ ἀνακοινώσω. Πλὴν ἐρωτήσατὲ με, ἐὰν θέλητε, καὶ ἴσως κατορθώσητε νὰ τὰ μαντεύσητε καὶ τὰ ἐννοήσητε.
Ερ.: Τὶ ἀπήτησαν παρ' ἐσοῦ ὅπως σὲ δεχθοῦν ὡς Τέκτονα;
Απ.: Νὰ εἶμαι Ἐλεύθερος καὶ Χρηστοήθης.
Ερ.: Πῶς ἐλεύθερος; Παραδέχεσαι ὅτι δύναταί τις νὰ εἶναι νομίμως δοῦλος;
Απ.: Ὄχι. Πᾶς τις εἶναι ἐλεύθερος, ἀλλὰ δύναται, τὸ μὲν ἐκ κοινωνικῶν κωλυμάτων νὰ στερηθῇ, πρὸς στιγμὴν, μέρους τῆς ἐλευθερίας του, τὸ δὲ συχνότατα καθίσταται δοῦλος τῶν ἰδίων αὐτοῦ παθῶν καὶ τῶν προλήψεων τῆς παιδικῆς του ἡλικίας ἢ τῆς ἀνατροφῆς του. Τοῦ ζυγοῦ τούτου, πρὸ πάντων, ὁ Νεόφυτος δέον νὰ εἶναι ἀπηλλαγμένος. Ἐν τούτοις, ὁ οἰκείᾳ βουλήσει στερηθεὶς τὴν ἐλευθερίαν του, ἀποκλείεται τοῦ Τεκτονισμοῦ, καθ' ὅσον ὁ μὴ δυνάμενος νὰ διέπῃ τὰ ἑαυτοῦ νομίμως, ἀδυνατεῖ ν' ἀναλάβῃ οἱανδήποτε ὑποχρέωσιν ἰσχυρὰν.
Ερ.: Πῶς ἔγινες δεκτὸς ὡς Τέκτων;
Απ.: Μοῦ ἀφήρεσαν πᾶν ἐπ' ἐμοῦ μέταλλον καὶ μὲ ἐστέρησαν τῆς ὁράσεως.
Ερ.: Τὶ σημαίνει τοῦτο ;
Απ.: Πολλὰ συγχρόνως. Ἡ μὲν ἀφαίρεσις τῶν μετάλλων ἐσήμαινε τὸν πρὸ τοῦ πολιτισμοῦ ἄνθρωπον, τὸν εἰς φυσικὴν κατάστασιν ἄνθρωπον, τὸ δὲ σκότος εἰς τὸ ὁποῖον εὑρισκόμην, ἀπεικόνιζε τὸν ἐν ἀγνοίᾳ τῶν πάντων διατελοῦντα.
Ερ.: Τίνες αἱ ἐκ τῆς ἀλληγορίας ταύτης προκύπτουσαι ἠθικαὶ συνέπειαι;
Απ.: Ἡ ἀνάγκη τῆς διδασκαλίας.
Ερ.: Τὶ ἔπραξαν ὅπως σὲ διδάξουν;
Απ.: Μὲ περιήγαγον ἀπὸ Δυσμῶν πρὸς Ἀνατολὰς καὶ ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμάς, καὶ τὸ πρῶτον μὲν δι' ὁδοῦ ἀνωμάλου, τραχείας καὶ πλήρους ἐμποδίων καὶ προσκομμάτων, ἐν μέσῳ κρότων καὶ ἰσχυροῦ θορύβου, κατόπιν δὲ διῆλθον δι' ὁδοῦ ὀλιγώτερον δυσβάτου, καθ' ἣν ἤκουον θρόϊσμα καὶ ἐλαφρὸν ἦχον ξιφῶν, ἐνῶ τέλος διῆλθον δι' ὁδοῦ ὁμαλῆς καὶ εὐαρέστου.

Ερ.: Τὶ σημαίνουν ἡ ἀνωμαλία τῆς ὁδοῦ, οἱ σκόπελοι, τὰ προσκόμματα καὶ ὁ θόρυβος, ἅτινα ἐσημείωσες εἰς τὴν πρώτην ὁδοιπορίαν;

Απ.: Φυσικῶς μὲν τὸ χάος, ὅπερ ὑποθέτουν ὅτι προηγήθη καὶ συνώδευσε τὴν ὀργάνωσιν τῶν κόσμων, ἠθικῶς δὲ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ ἀνθρώπου, ἢ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς Κοινωνίας, καθ' οὓς τὰ πάθη, μὴ χαλιναγωγηθέντα ἀκόμη ὑπὸ τοῦ λόγου, οὔτε ὑπὸ τῶν νόμων, καθωδήγουν τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν κοινωνίαν εἰς πλῆθος δυσχερειῶν ἀδιεξόδων.

Ερ.: Τὶ σημαίνει ὁ θόρυβος, τὸν ὁποῖον ἤκουσες κατὰ τὴν δευτέραν περιοδείαν;

Απ.: Σημαίνει τὴν περίοδον τῆς φιλοδοξίας. Παρουσιάζει τὴν πάλην τὴν ὁποίαν ἡ κοινωνία εἶναι ἠναγκασμένη νὰ διεξάγῃ πρὶν ἢ κατορθώσῃ νὰ ἐμπεδώσῃ τὴν Τάξιν, πρὸ πάντων δὲ ἀπεικονίζει τὰ προσκόμματα ἅτινα ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ὑπερπηδήσῃ καὶ κατανικήσῃ, ὅπως δυνηθῇ νὰ ταχθῇ ἐν ἰσοτιμίᾳ πρὸς τοὺς ὁμοίους του.

Ερ.: Τὶ σημαίνει τὸ ὁμαλὸν τοῦ ἐδάφους τῆς τρίτης περιοδείας;

Απ.: Ἐμφαίνει τὴν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ κατάστασιν, τὴν ὁποίαν συνεπάγεται ἡ τάξις εἰς τὴν κοινωνίαν, ὡς καὶ τὴν περιστολὴν τῶν παθῶν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ὁποίαν ἐπιφέρει ἡ ὥριμος ἡλικία αὐτοῦ.

Ερ.: Πῶς ἐπερατώθη ἑκάστη τῶν περιοδειῶν τούτων;

Απ.: Ἑκάστη περιοδεία κατέληγεν εἰς θύραν, ἣν ἔκρουον.

Ερ.: Ποῦ ἔκειντο αἱ θύραι αὗται;

Απ.: Ἡ πρώτη πρὸς Μεσημβρίαν, ἡ δευτέρα πρὸς Δυσμὰς καὶ ἡ τρίτη πρὸς Ἀνατολάς.

Ερ.: Τὶ σοῦ εἶπον ὅτε ἔκρουσες;

Απ.: Εἰς τὴν πρώτην μὲ διέταξαν νὰ προχωρήσω, εἰς τὴν δευτέραν νὰ καθαρθῶ διὰ τοῦ ὕδατος καὶ εἰς τὴν τελευταίαν νὰ ἐξαγνισθῶ διὰ τοῦ πυρός.

Ερ.: Τὶ σημαίνουν οἱ καθαρμοὶ οὗτοι;

Απ.: Ὅτι, ὅπως δυνηθῇ τις ν' ἀπολαύσῃ τὸ Φῶς τῆς Ἀληθείας, ἀνάγκη ν' ἀπαλλαγῇ τῶν προλήψεων τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἢ τῆς ἀγωγῆς καὶ νὰ ἐπιδοθῇ μὲ ζῆλον εἰς τὴν μελέτην τῆς Σοφίας.

Ερ.: Τὶ σημαίνουν αἱ τρεῖς θύραι τὰς ὁποίας ἔκρουσες;

Απ.: Τρεῖς ἀναγκαιοτάτας πρὸς ἔρευναν τῆς ἀληθείας διαθέσεις, τὴν εἰλικρίνειαν, τὸ θάρρος καὶ τὴν καρτερίαν.

Ερ.: Τὶ σοῦ συνέβη ἀκολούθως;

Απ.: Μὲ ἐδίδαξαν νὰ ποιήσω τὸ πρῶτον βῆμα ἐντὸς ἐπιμήκους τετραγώνου.

Ερ.: Τὶ ἐσήμαινε τοῦτο;

Απ.: Μοῦ ἐδόθη νὰ ἐννοήσω ὅτι ὁ πρῶτος καρπὸς τῆς μελέτης εἶναι ἡ πεῖρα, ἡ ὁποία καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον συνετὸν.

Ερ.: Τὶ ἐγένετο ἀκολούθως;
Απ.: Μοῦ ἔδωκαν τὸ φῶς.
Ερ.: Τὶ εἶδες τότε;
Απ.: Ζωηραὶ ἀκτῖνες προσέβαλον τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον ἅπαντας τοὺς Ἀδ.·. ὡπλισμένους διὰ ξιφῶν, τῶν ὁποίων αἱ αἰχμαὶ διηυθύνοντο κατ' ἐμοῦ.
Ερ.: Τὶ ἐσήμαινε τοῦτο;
Απ.: Ἠννόησα ἔκτοτε ὅτι τὰ ξίφη ἐκεῖνα ἐσυμβόλιζον τὰς ἀκτίνας τοῦ Φωτὸς τῆς Ἀληθείας, αἵτινες ἐκ πρώτης ὄψεως πλήττουν τὴν διανοητικὴν ὅρασιν ἐκείνου, ὅστις δὲν εἶναι προπαρασκευασμένος δι' ἐμμόνου διδασκαλίας.
Ερ.: Πῶς συνεδέθης πρὸς τὸν Τεκτονισμὸν;
Απ.: Διὰ Διαβεβαιώσεως καὶ ὑποσχέσεων.
Ερ.: Τὶ ὑπεσχέθης;
Απ.: Ὑπεσχέθην νὰ τηρήσω αὐστηρὰν ἐχεμύθειαν ἐπὶ ὅσων ἔμελλον νὰ μοὶ ἐμπιστευθοῦν καὶ νὰ ἀγαπῶ καὶ βοηθῶ τοὺς Ἀδ.·. εἰς τὰς ἀνάγκας των.
Ερ.: Μετενόησες διότι ἀνέλαβες τοιαύτην ὑποχρέωσιν;
Απ.: Οὐδέποτε, εἶμαι μάλιστα πρόθυμος νὰ ἐπαναλάβω ταύτην ἐνώπιον τῆς Σεπτῆς ταύτης ὁμηγύρεως.
Ερ.: Πῶς ἀναγνωρίζονται οἱ Τέκτονες;
Απ.: Διὰ τοῦ Σημείου, διὰ τῆς Λέξεως καὶ διὰ τῆς Χειραψίας.
Ερ.: Ποῖον εἶναι τὸ Σημεῖον;
Απ.: (Ἐκτελεῖ τὸ Σημεῖον).
Ερ.: Ποία ἡ Λέξις;
Απ.: Ἀγνοῶ ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν, γνωρίζω δὲ μόνον νὰ συλλαβίζω. Δὸς μοι τὸ πρῶτον γράμμα, διὰ νὰ σοῦ εἴπω τὸ δεύτερον.
(Δίδουν τὴν Λέξιν).
Ερ.: Τὶ σημαίνει ὁ τρόπος οὗτος τοῦ συνδιαλέγεσθαι;
Απ.: Χαρακτηρίζει τὸν πρῶτον βαθμὸν τῆς μυήσεως, ὅστις εἶναι τὸ ἔμβλημα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς κοινωνίας εἰς τὴν περίοδον τῆς ἀμαθείας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ σπουδὴ καὶ αἱ τέχναι δὲν εἶχον ἀκόμη ἀναπτύξει τὰς νοητικὰς δυνάμεις αὐτοῦ.
Ερ.: Ποίησον τὴν χειραψίαν μετὰ τοῦ Ἀδ.·. Δοκ.·..
Απ.: (Ἐκτελεῖ τὴν διαταγὴν).
Ερ.: Εἶπες ὅτι σὲ εἰσήγαγον σχεδὸν γυμνὸν. Εἶσαι ἐνδεδυμένος ἐν Στοᾷ;
Απ.: Ναὶ, μὲ ἐνέδυσαν διὰ Περιζώματος.
Ερ.: Τὶ σημαίνει;
Απ.: Μὲ διδάσκει ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐγεννήθη ἵνα ἐργάζεται διαρκῶς πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς Ἀληθείας.

Ερ.: Ποῦ ἐργάζεσαι;
Απ.: Εἰς Στοὰν.
Ερ.: Πῶς εἶναι οἰκοδομημένη ἡ Στοά σου;
Απ.: Εἶναι ὀρθογώνιον, ἐκτεινόμενον κατὰ μῆκος ἀπὸ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμὰς, κατὰ πλάτος ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Μεσημβρίαν, καθ' ὕψος ἀπὸ τῆς Γῆς πρὸς τοὺς Οὐρανοὺς καὶ κατὰ βάθος ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς πρὸς τὸ κέντρον αὐτῆς.
Ερ.: Πῶς εἶναι ἐστεγασμένη ἡ Στοὰ σου;
Απ.: Ἡ Στοὰ εἶναι ἐστεγασμένη διὰ κυανοῦ καὶ διαστίκτου ἐξ ἀπείρων ἀστέρων θόλου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου διαγράφουν τὴν τροχιὰν των ὁ Ἥλιος, ἡ Σελήνη καὶ ἄπειροι κόσμοι, συγκρατούμενοι ἐν ἰσορροπίᾳ διὰ τῆς ἀμοιβαίας ἕλξεώς των.
Ερ.: Ποῦ στηρίζεται ὁ θόλος οὗτος;
Απ.: Ἐπὶ δώδεκα ὡραίων κιόνων.
Ερ.: Ἔχει ἄλλα στηρίγματα ἡ Στοὰ;
Απ.: Βασίζεται ἐπὶ τριῶν ἰσχυρῶν Στηλῶν, αἵτινες φέρουν τὰ Τρία Μικρὰ Φῶτα.
Ερ.: Ποία εἶναι τὰ τρία Μικρὰ Φῶτα;
Απ.: Ἡ Σοφία, ἡ Ἰσχὺς καὶ τὸ Κάλλος.
Ερ.: Πῶς τοποθετοῦνται εἰς τὴν Στοὰν τὰ τρία ταῦτα Σύμβολα;
Απ.: Τὸ ἓν τίθεται εἰς τὴν Ἀνατολὴν, τὸ ἕτερον εἰς τὴν Δύσιν καὶ τὸ τρίτον εἰς τὴν Μεσημβρίαν.
Ερ.: Ποία εἶναι τὰ τρία Μεγάλα Φῶτα;
Απ.: Ἡ Βίβλος, ὁ Γνώμων καὶ ὁ Διαβήτης.
Ερ.: Ποία εἶναι τὰ τρία Πρῶτα Φῶτα;
Απ.: Ὁ Σεβ.·., ὁ Α΄ Ἐπ.·. καὶ ὁ Β΄ Ἐπ.·..
Ερ.: Τὶ ἄλλο παρατηρεῖς εἰς τὴν Στοὰν;
Απ.: Ποικίλα ἀλληγορικὰ σύμβολα, τῶν ὁποίων μοὶ ἐξήγησαν τὴν σημασίαν.

1. Δύο Στήλας, ἐπὶ τῶν κιονοκράνων τῶν ὁποίων εὑρίσκονται τρεῖς ροιαὶ, τῶν ὁποίων φαίνονται οἱ σπόροι.
2. Λίθον ἀκατέργαστον.
3. Λίθον λαξευμένον, τὸν ὁποῖον καλοῦν Κυβικὸν.
4. Γνώμονα, Διαβήτην, Στάθμην καὶ Κανόνα.
5. Σφύραν καὶ Σμίλην.
6. Τράπεζαν λείαν, ὀνομαζομένην Πίνακα Χαράξεως.
7. Τρεῖς Θύρας.
8. Πρὸς Ἀνατολὰς τῆς Στοᾶς, τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην.
9. Κόσμημά τι τῆς ἐσωτερικῆς ζωοφόρου τοῦ θόλου, καλούμενον Θυσανωτὸν Κόρυμβον.

Ερ.: Τὶ σημαίνουν αἱ δύο Στῆλαι;
Απ.: Τὰ δύο Ἡλιοστάσια.
Ερ.: Τὶ σημαίνουν αἱ ἡμιανοιγμέναι ροιαὶ τῶν κιονοκράνων τῶν Στηλῶν;
Απ.: Τὰ ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ὡρῶν τοῦ ἔτους προερχόμενα ἀγαθὰ, πρὸς δὲ καὶ πάσας τὰς Στοὰς, ὡς καὶ τὸν ἄπειρον ἀριθμὸν τῶν ἐπὶ τῆς ὑδρογείου διεσπαρμένων Τεκτόνων.
Ερ.: Τὶ σημαίνει ὁ ἀκατέργαστος λίθος;
Απ.: Τὸν ἀπαίδευτον καὶ τὸν ἀγροῖκον.
Ερ.: Τὶ σημαίνει ὁ κατειργασμένος λίθος;
Απ.: Τὸν Τέκτονα ἢ τὸν πολιτισμένον καὶ ἐνάρετον ἄνθρωπον, προσέτι δὲ εἶναι τὸ ἔμβλημα τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων.
Ερ.: Τὶ σημαίνει ὁ Διαβήτης, ἡ Στάθμη, ὁ Κανὼν καὶ ὁ Γνώμων;
Απ.: Τὰ ἐργαλεῖα ταῦτα, ἀναγκαιοῦντα πρὸς ἀνέγερσιν οἰκοδομῆς στερεᾶς καὶ διαρκοῦς, μοῦ ὑπενθυμίζουν τοὺς κανόνας, οἵτινες δέον νὰ διέπουν τὴν πορείαν μου. Ὁ Γνώμων μοῦ ὑπομιμνήσκει τὴν εὐθύτητα, ὁ Διαβήτης τὸ μέτρον, ἡ Στάθμη καὶ ὁ Κανὼν τὴν δικαιοσύνην πρὸς τοὺς ὁμοίους.
Ερ.: Τὶ σημαίνει ἡ Σφύρα καὶ ἡ Σμίλη;
Απ.: Τὸν Νοῦν καὶ τὸν Λόγον, διὰ τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος ἐπροικίσθη, ὅπως καταστῇ ἱκανὸς νὰ διακρίνῃ τὸ καλὸν τοῦ κακοῦ, τὸ δίκαιον τοῦ ἀδίκου, νὰ ἐκτελῇ τὸ πρῶτον καὶ νὰ ἀποφεύγῃ τὸ ἄλλο.
Ερ.: Τὶ σημαίνει ὁ Πίναξ τῆς Χαράξεως ;
Απ.: Εἶναι τὸ ἔμβλημα τῆς μνήμης, τῆς πολυτίμου ταύτης δυνάμεως, ἥτις ἐδόθη εἰς ἡμᾶς ἵνα μορφώνωμεν τὴν κρίσιν, διατηροῦντες τὰ ἴχνη τῶν ἀντιλήψεών μας.
Ερ.: Διατὶ εἰκονίζονται εἰς τὴν Στοὰν ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη;
Απ.: Ἡ Στοὰ εἶναι, ὡς εἶπον, εἰκὼν τοῦ Σύμπαντος. Ἐντεῦθεν ἐννοεῖται ὅτι ἀναγκαίως ἀναπαριστῶνται εἰς αὐτὴν τὰ μεγαλεῖα τῆς οὐρανίου σφαίρας, τὰ ὁποῖα διηύρυνον τὴν φαντασίαν τοῦ ἀνθρώπου.
Ερ.: Τέλος, τὶ παριστᾷ ὁ Θυσανωτὸς Κόρυμβος ;
Απ.: Ἀναμιμνήσκει εἰς ἡμᾶς τὴν ἀδελφικὴν ἑνότητα καὶ ἀγάπην, αἵτινες δέον νὰ πρωτοστατοῦν εἰς τὰς μεταξὺ τῶν Τεκτόνων σχέσεις καὶ αἱ ὁποῖαι ἔδει νὰ ὑφίσταντο μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων παντὸς ἔθνους, γένους καὶ χρώματος.
Ερ.: Τὶ πράττουν εἰς τὴν Στοὰν ;
Απ.: Πλέκουν στεφάνους εἰς τὴν Ἀρετὴν, κατεργάζονται δεσμὰ εἰς τὴν Κακίαν.
Ερ.: Ποίαν ὥραν ἄρχονται καὶ λήγουν αἱ ἐργασίαι τῶν Μαθητῶν Τεκτόνων;
Απ.: Ἄρχονται τὴν Μεσημβρίαν καὶ περατοῦνται τὸ Μεσονύκτιον.

Ερ.: Διατὶ ἔρχεσαι ἐνταῦθα;
Απ.: Νὰ κατανικῶ τὰ πάθη μου, νὰ καθυποτάσσω τὴν θέλησίν μου καὶ νὰ προοδεύω εἰς τὸν Τεκτονισμόν.
Ερ.: Τὶ φέρεις εἰς τὴν Στοὰν ;
Απ.: Ἀγάπην καὶ Στοργὴν πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἀδελφούς.
Ερ.: Ποίαν ἡλικίαν τεκτονικὴν ἔχεις ;
Απ.: Τριῶν ἐτῶν.
Σεβ.:Καὶ ἐπειδὴ τὸ μέλλον ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς ἐν τῇ νεότητι ἐργασίας, ἐργάσθητι ὅπως ἡ ὥριμος ἡλικία σου καταστῇ εὐτυχὴς καὶ ὅπως ἡ διὰ τοῦ κόσμου τούτου διέλευσίς σου μὴν μείνει στείρα, ὅταν ἐπανέλθῃς εἰς τοὺς κόλπους τῆς Φύσεως ἐκ τῶν ὁποίων προῆλθες.»

§56. Το ιδρυτικό καταστατικό της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος (1867)

Το ιδρυτικό καταστατικό της ΜΣΤΕ διασώζεται σε πρωτότυπο μόνο στην αγγλική αλλά είναι ακριβής μετάφραση εκ του ελληνικού πρωτοτύπου, όπως αναφέρεται στο τέλος του κειμένου.

Είναι το πρώτο ελληνικό καταστατικό σωματειακής ομοσπονδίας από ιδρύσεως του νέου Ελληνικού Κράτους και περιέχει μέτρο αναλογικής εκπροσώπησης των πρωτοβαθμίων ενώσεων πριν την ψήφιση του Ν. 281/1914.

THE CONSTITUTION[835] OF THE GRAND LODGE OF THE ANCIENT AND HONOURABLE FRATERNITY OF FREE AND ACCEPTED MASONS OF GREECE.
ATHENS: FREEMASONS' HALL.
MDCCCLXXII.

T:. T:. G:. O:. T:. G:. A:. O:. T:. U:.
G:. L:. O:. G:.

WE, Grand Master-Mason of Greece:

In conformity to the proceedings, under date 15th July, 1872, whereby the Grand Lodge of Greece assembled, and adopted, after mature deliberation, the fundamental Constitution of the Grand Lodge of Greece, **as promulgated on the 1st April, 1867, and printed in obedience to a Decree, dated**

835 Τα σημεία του κειμένου με italics είναι με italics στο πρωτότυπο. Τα σημεία με bold είναι δική μας υπογράμμιση των πιο σημαντικών ρητρών με νομικές συνέπειες.

9th February, 1868, signed by the then Depute Gr:. Master, Bro:., N. Damaskinos, acting Gr:., M:. M:. of Greece, and a copy of which is hereunto annexed:

WE, the aforesaid Grand Master-Mason of Greece, have decreed, and do hereby decree: -ART:. I. The aforesaid Constitution, and Statutes thereupon enacted, to be in force, and to be confirmed by these presents. -ART:. II. The Statutes and General Regulations, now actually in operation shall, unless contrary in any respect to our fundamental Constitution, continue in force, until formally and authoritatively revised, repealed, or annulled.

Given at the Grand Lodge of Greece, in the City of Athens, this Second day of August, in the year of our Lord 1872, and of Light 5872.

(L:. S:.) RHODOCANAKIS, Grand Master

By Command of the M:. W:., Grand Master-Mason of Greece, His Imperial Highness, the Prince Rhodocanakis.

(L:. S:.) N. DAMASKINOS, Dep:. Gr:. Master

THE **CONSTITUTION** OF THE GRAND LODGE OF GREECE **INSTITUTED AND VOTED BY THE REPRESENTATIVES OF ALL THE LODGES OF GREECE AT THEIR CONSTITUENT ASSEMBLY IN ITS SITTING OF THE 1 APRIL 1867** AND CONFIRMED AT THEIR SECOND CONSTITUENT ASSEMBLY IN ITS SITTING OF THE 15 JULY 1872

PART FIRST OF THE GREEK FREEMASONS AND THE MASONIC ORDER OF GREECE

ARTICLE 1

THE Greek Masons are Free labourers of good morals, accepting the existence of God, the immortality of the soul, the obligation to assist each other, the love of our neighbour, the ultimate perfection of man, and the doctrine of free-will, without which, the object of his destination cannot be accomplished.

ARTICLE II

They, the said Greek Freemasons, constitute a **Confederation,** in order to work in common for the realisation of the predestination of humanity-that is to say, of its moral, spiritual, and material welfare. They pursue moral worth, through the inquiry after truth, through the study and practical exercise of **morality-the mother of justice,** whose first principle is the *assistance which each owes to the other,*-and through the strict exercise of all the duties of the Brotherhood. They pursue the spiritual good, through the transmission of light, and through the continuous and reciprocal instruction of each other. They pursue the moral good, through the study of the powers of nature, and by the efforts of association.

ARTICLE III

They render manifest and typify the fundamental principles of their Association, through the symbols borrowed from the elements of labour; and through the watchwords-***Liberty, Equality, Brotherhood, Morality, Truth.***

ARTICLE IV

They consider labour as the first, and most fruitful law of humanity. They prohibit therefore, amongst themselves, idleness.

ARTICLE V

They hold *Liberty* to be as follows: Being born free, they remain free, in order to ensure reciprocally, and mutually, their natural rights; consequently:

A΄. Every Greek Mason has the **right to express or publish his opinion** on Masonic subjects.

B΄. General and Special regulations protect the free and open expression of the opinion of each Mason, in every assembly.

C΄. Every **balloting shall be visible,** on whatever subject, either essential or personal.

D΄. The number of Freemasons is unlimited. **Their Lodges form a universal Confederation, having only the bond of morality;** and the object and aim of carrying out the destiny of man, without regard to special religious dogmas.

E΄. They prohibit to everyone, not having proved his Masonic privileges, the participation in their Lodges, because the labour in common, cannot be possible or useful, unless all the labourers agree in the means and object, and are absolutely assured of each other's morality and sincerity.

F΄. They organise their Masonic meetings, according to mystical and

emblematical types, which are not revealed or explained to any, but those initiated in the mysteries of Freemasonry. Freemasonry has *three* degrees, and no one can receive them, unless in conformity to the General Regulations, and the Rules of the Order.

G΄. No one can become a Mason, unless he has the following qualifications:- **Twenty-one years** of age completed ;-the necessary ability to understand the truths which he is taught, and to exercise the duties of a Mason: and the qualification prescribed in Art. I. of the Constitution. The exceptions which concern the age, and the article concerning the residence, are regulated by the General Regulations of the Order.

H΄. A Brother **loses the speciality of a Mason:** By remaining in constant idleness. By the perpetration of a dishonourable action. By the violation of the principles of the Order, or by transgression of the obligations imposed on him by the Constitution and General Regulations. By ingratitude. The above must be proved masonically.

ARTICLE VI

They accept Equality as follows: Being born equally free, equally responsible, and **equal before the law,** the Masons have not any social distinction to acknowledge in their Lodges; consequently:

A΄. They are placed in the balance of perfect equality.

B΄. All the Masonic Offices are given by **election,** and are temporary. No active member can absent himself from voting, or refuse the office to which he is elected, unless he can give a substantial reason for his absence or his refusal.

C΄. They have a natural and imperative duty to terminate any difference which may arise amongst themselves, by affording to each other a gratuitous justice.

ARTICLE VII

They, the aforesaid Freemasons, regard *Brotherhood* as follows:

A΄. They take on themselves the obligation to assist each other, materially and morally, according to their power.

B΄. They exercise gratuitously, the Masonic Office vested in them.

C΄. They prohibit every cause of disunion, -avoiding exciting debates.

D΄. They attribute to each other the respect due to every man, whatever may be his political, philosophical, or religious principles.

E΄. They are bound to be present, and to work regularly in the meetings of their Lodges, in order to make the latter more useful.

ARTICLE VIII

They respect all religions; they do not interfere in religious questions; and **they obey the Laws of the State.**

PART SECOND
OF THE LODGES AND THEIR INTERNAL REGULATIONS

ARTICLE IX

The Masonic Lodges, which make part of the Confederation of the Grand Lodge of Greece, are united amongst themselves by a Central Direction and Government, whose formation and duties are ordained in the Third Part of the present Constitution.

ARTICLE X

In order to preserve intact, the Masonic unity, Lodges cannot deliberate, either as Corporations or by Representatives, unless they be invited specially for the purpose, by the Grand Lodge or the Internal Committee.

ARTICLE XI

The organisation, rights, and duties of the Lodges, are prescribed in the General Regulations. The Lodges can, however, have special **Bye-laws,** regarding their financial matters, and their esoteric business; but these special Bye-laws must be sent to the Grand Lodge, for approval, or modification, in conformity to the XXVIII Article.

ARTICLE XII

It is the duty of the presiding Officer of the Lodge to invite, to confirm, and to direct the execution of the will of the Lodge; consequently, be has a right to proclaim the opening, the postponement, or the conclusion of debates in assembly; to direct them, and to sum up their conclusions, in accordance with the Regulations of the Order.

ARTICLE XIII

The **Lodges have the right to regulate the conduct of each Mason,** while in Lodge, whether he be a member, or visitor present at the meeting. **They judge the complaints against their members. In case of acquittal, the decision is decisive, and irrevocable for the acquitted.** Every member, however, can demand the reversal of a decision, by appeal to the Council of

the Orand Lodge,-but only in the interest of the Masonic Laws,-on account of omission, or transgression o{ the formalities of the Masonic principles, and of the Commandments of the Constitution or Regulations. In case of condemnation, the condemned may obtain revocation of his sentence, by **appeal** to the decision of the Council of the Grand Lodge, which is final and irrevocable.

ARTICLE XIV

The **Lodges elect** all their Officers, at the periods appointed by the General Regulations, and according to the preseut Constitution. The election takes place by open ballot, the manner of which is shown by the General Regulations, which also point out the number and duties of the Officers. The unlimited repetition of election of the same individual, to the same office is prohibited, as tending to a subversion of liberty and equality. The General Regulations contain the necessary rules on the subject.

ARTICLE XV

A Brother, in order to be qualified for election to Office in a Lodge, is required first, to be for at least six months an active regular member of the Lodge; and, secondly, of the rank of Master Mason. It is lawful, however, to reduce the obligation as to the period of six months masonic service, provided that five-sixths of the present members of the Lodge, at a specially assembled meeting, so decide.

ARTICLE XVI

No one can be Master of two Lodges at the same time; and no one can be elected to two different Offices in the same Lodge.

ARTICLE XVII

Only the **active and regular members of a Lodge,** who do not owe any of the regulated dues and subscriptions, or who are relieved, by a special decision of the Lodge, from such payment, can take part in the election of the Officers, or in regulating from time to time, as may be expedient, the fiscal arrangements of the Executive.

ARTICLE XVIII

When a Profane is to be initiated, **all the Brethren present at the Lodge have the right to vote.**

PART THIRD
OF THE CENTRAL DIRECTION AND GOVERNMENT

CHAPTER FIRST
OF THE GRAND LODGE

ARTICLE XIX

The Central Direction and Government is exercised by the Grand Lodge, whose Seat is the Capital of the State. **The Grand Lodge consists of Representatives of all the Lodges of the Confederation,** of the Council of the Grand Lodge, of the Grand Master, the Depute Grand Master, and the Substitute Grand Master.

ARTICLE XX

The Grand Master and all the Members[836] of the Grand Lodge, before being installed in their Offices, take with a distinct voice, the following Oath : -»On my honour and conscience, I promise to respect, and make respected, to the utmost of my power, the Constitution and the General Regulations of the Masonic Order in Greece, and to fulfil the duty of the Office vested in me, like a good and faithful Mason.»

ARTICLE XXI

All the fees, and expenditure of the Grand Lodge, **are in charge of the Lodges of the Confederation,** which are bound to pay the subscriptions, and other fees, regulated by the General Regulations, and by the Decrees of the General Assembly, or by the Council of the Grand Lodge.

CHAPTER SECOND
OF THE GENERAL ASSEMBLIES OF THE GRAND LODGE OF GREECE

ARTICLE XXII

The General Assembly is composed of an the Members of the Grand Lodge, according to Article XIX.

836 Εδώ εννοεί μελών του ΔΣ.

ARTICLE XXIII

The same Representative cannot be elected by more than one Lodge. Each Lodge elects *one* Representative, if the number of its members does not exceed 33; *two* if the number be from 34 to 66, and three if from 67 to 99; and so on[837]. The Lodges which, owing to long distance, or other important causes, cannot elect all their Representatives from their own members, can elect their Representatives amongst the members of other Lodges, under the stipulation, that those elected will regularly frequent the meetings of the General Assembly to which they are accredited.

ARTICLE XXIV

The Representatives are elected always by the regular and effective members of the Lodges. Their duties last as long as the General Assembly of which they are members. They are bound to give before the lapse of two months, account of the fulfilment of their trust, to the Lodge which elected them.

ARTICLE XXV

The travelling expenses of each Representative, are prepaid to him by the Lodge which may have elected him.

ARTICLE XXVI

The duties of each General Assembly last three years. It assembles ipso jure, in the beginning of every three years, on the day and at the hour ordained by the General Regulations.

ARTICLE XXVII

The General Assembly can assemble on emergency, during the three years, by Decree of the Council of the Grand Lodge, or of the Grand Master.

ARTICLE XXVIII

The General Assembly receives the accounts of the government of the Grand Lodge, examines the accounts, votes the budget, alters the General and Special Regulations, if the interest of the Order requires it, and is engaged generally on every subject in which the Masonic Order of Greece is interested. The daily programme of its meetings, **is sent to the various Lodges** a month before its first meeting, in order to obtain the opinions of

837 Σημερινό αρ. 43 Ν. 281/1914.

members. No question on any subject, not included in the daily programme, can be brought forward for debate, unless by the written demand of, at least, nine members of the Assembly.

CHAPTER THIRD
OF THE COUNCIL OF THE GRAND LODGE

ARTICLE XXIX

The Council is composed of twenty-one members, elected by the General Assembly out of its own members, including the Grand Master, the Depute and Substitute Grand Masters. The members of the Council are elected for three years. These can, however, be **re-elected, if, after the new elections, they are members of the General Assembly.** The manner of election is ordained by Article XIV, Section 2, of the General Regulations.

ARTICLE XXX

The Council governs, when the General Assembly does not meet, all the general affairs of the Masonic Order of Greece.

ARTICLE XXXI

It decides irrevocably on all demands, regarding the establishment of a Lodge; interprets the Constitution, and General Regulations; composes and alters the Forms and Diplomas, according to the wants of the age. It elects **the Representatives at the various Grand Lodges of other Nations.** The Representatives receive the title which is in use by each, in the Grand Lodges to which they are accredited. It receives the appeals from Lodges and Masons, and submits them for consideration to the Observant Committee, according to Article XXXV, or to the General Assembly. It defines the daily programme of the General Assembly, and sends it to all the Lodges, according to the Article XXVIII, Section 2. It prepares yearly, -at the time appointed by the General Regulations, a return of the moral and financial state of the Order, and sends it to all the Lodges.

ARTICLE XXXII

It prepares a narrative of its direction of three years; and a draft of its budget, which it submits to the General Assembly.

ARTICLE XXXIII

It decides every question relating to each Lodge, at the request of the Grand Master, or of any authorised Mason.

It has the judicial power which is pointed by Article XIII, Section 3 and 4. **It decides decisively on every temporary suspension of a Lodge,** or of a Mason[838], in conformity with Article XXXIX, within thirty-three days from the promulgation of the Decree of suspension. In case the General Assembly should meet before the decision of the Council, or the expiration of the above-mentioned fixed period, **the General Assembly decides if the Lodge placed in temporary suspension, can send its Representative to its sittings,** or the likewise temporarily suspended Masons, can take part in its labours.

ARTICLE XXXIV

The decisions of the Council are inscribed in a special volume, kept at the General Secretariat of the Grand Lodge, where **any Master-Mason of a working Lodge can take cognisance of its contents.**

ARTICLE XXXV

The Council elects from its own members, an Internal Committee of five members, whose duties are: To direct their Lodges to their labours, in order to fulfil the objects of Masonry: to inspect, impartially, their labours: to propose to the Grand Master the temporary suspension of whatever Lodge, and of whomsoever of the Masons as may not be working in conformity to Section 5. The members of this Committee are elected for the whole duration of the term of Office of the members of the Council.

CHAPTER FOURTH
OF THE GRAND MASTER AND THE OFFICERS OF GRAND LODGE

ARTICLE XXXVI

The Council of the Grand Lodge, as soon as elected, proceeds to the election of the Grand Master, by open ballot, and by the unanimity of votes of at least two-thirds of the members present. In case of death, or resignation of the Grand Master, the Council assembles in its own right, or is invited at once, for the election of a new Grand Master. Until the enthronement of

838 Ανεφάρμοστο ως μη σύννομο.

the New Grand Master; the Officer who occupies the second post to him discharges his duties; The Grand Master is elected for the term of three years, and at the expiration of that period, may be re-elected. During his absence from the kingdom, the Depute Grand Master executes his office.

ARTICLE XXXVII

On his election and installation, the Grand Master forth-with nominates his Depute, Substitute, and other Officers of the Grand Lodge, which nomination, being approved by the Council of the Grand Lodge, the Grand Master confirms the said acts, and thereupon installs the said nominees in their several Offices for the term of three years.

ARTICLE XXXVIII

The Grand Master represents officially, the Confederation of the Masonic Order of Greece, with the Hellenic Government, and the Governments and Grand Lodges of the various countries of the world, he signs and publishes the decisions of the General Assembly, and of the Council of the Grand Lodge, and inspects their execution, he presides at the General Assembly, and at the Council of the Grand Lodge, as well as at every Committee and Lodge[839].

ARTICLE XXXIX

The Grand Masteρ is bound to suspend, temporarily, whatever **Lodge,** or whomsoever[840] amongst the Masonic Brotherhood, as may deviate from the respect due to the Religious and Civil Laws of the State; or who may transgress the principles and Laws of the Confederation. He is obliged, however, to convoke the Council, which must decide finally, within thirty-three days, in conformity with the XXXIII Article. If within that appointed period of time, the Council shall not arrive at a decision, the Lodge, or the Mason under consideration, is reinvested ipso jure, in its or his Masonic duties.

839 Μη σύννομο.

840 Εννοεί τέκτονα, μη σύννομο.

PART FOURTH
OF THE EXTERNAL RELATIONS

ARTICLE XL

The Grand Lodge of Greece does not found Lodges in Foreign States, where a regular and independent Grand Lodge exists, and which is in correspondence or treaty with it. It does not recognize any Lodge under foreign jurisdiction, existing in Greece. The Grand Lodge of Greece practices and recognizes no degrees of Masonry but those of Apprentice, Fellow-Craft, and Master-Mason, -denominated St. John's Masonry.

FINAL OBSERVATIONS

ARTICLE XLI

The first General Assembly, and the first Council of the Grand Lodge, are elected for two years.

ARTICLE XLII

The first Council of the Grand Lodge is elected by the Constituent Assembly, immediately after the composition of the General Regulations, either from its own members, or from Brethren residing permanently at the Capital. The stipulation of the XXIX Article, is not in force as regards the number of the first Council.

ARTICLE XLIII

The present Constitution must be printed, within two months from its promulgation, under the care of the Council of the Grand Lodge. That Council must write the forms of Diplomas and of other Documents, and print them before the end of next December.

SPECIAL DECREE

ARTICLE XLIV

The present Constitution can be altered by a Constituent Assembly, at the request of two-thirds **of the Lodges** on the Roll of the Grand Lodge. The present Constitution, being put to ballot by the Constituent Assembly, **is signed by all the Representatives of the Lodges of Greece,** composing it.

Given at the Grand Lodge of Greece, in the City of Athens, this First day of April, in the year of our Lord 1867, and of Light 5867.

The President of the Constituent assembly
A. GENATAS,

Repr:. of the Lodge Corcyra of Corfou.

The Members of the Constituent Assembly.
N. DAMASKIKOS, R:. of the L:. Panhellenium of Athens.
P. PYLARINOS, R:. of the L:. Panhellenium of Athens.
E. STAVROPOULOS, R:. of the L:. Panhellenium of Athens.
M. DROSSINOS, R:. of the L:. Panhellenium of Athens.
A. GLARACHI[841], R:. of the L:. Panhellenium of Athens.
E. MORDOS, R:. of the L:. Corcyra of Corfou.
L. ARGYROPOULOS, R:. of the L:. Posseidonia of Piraeus.
A. KALYVAS, R:. of the L:. Archimedes of Patras.
S. DOUCACHI, R:. of the L:. Archimedes of Patras.
S. ANTONOPOULOS, R:. of the L:. Sons of Leonidas of Syra.
G. GLINIS, A. KRITIS, R:. of the L:. Skoufas of Chalkis.

The Sec:. of the Const:. As:.
A. VARELIDES, R:. of the L:. Panhellenium
(L:. S:.)

I, the undersigned Gr:. Secr:. of the Gr:. Lodge of Greece, attest and certify that the English translation as above, of the Constitution of the Gr.'. Lodge of the Ancient and Honourable Fraternity of Free and Accepted Masons of Greece, was made ***verbatim*** **from the original text in Greek.**

Given at the Gr:. Lodge of Greece, in the City of Athens, this Sixteenth day of December, in the year of our Lord 1872, and of Light 5872.

(L:. S:.)
A. KALYVAS, Grand Secretary.

841 Αριστείδης Γλαράκης, προ-προπάππους του συγγραφέα εκ μητρικής γραμμής.

§57. Ο καταστατικός χάρτης της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος του 2000 (ΚΧ ΜΣΤΕ)

Η έκδοση του καταστατικού της ομοσπονδίας Στοών με την επωνυμία «Μεγάλη Στοά της Ελλάδος των Αρχαίων Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων Τεκτόνων» είναι η εν ισχύ σήμερα, ψηφισθείσα στη Γενική Συνέλευση των Αντιπροσώπων των τότε 82 Στοών-μελών, όπως έχει κατατεθεί στη ΔΟΥ Α΄ Αθηνών στις 13/5/2015 με α/α/ 360[842]. Αποτελείται από 71 άρθρα και 3 «μεταβατικές διατάξεις» και υπογράφεται από τους Αντιπροσώπους των Στοών-Μελών οι οποίες παρατίθενται κατ'αλφαβητική σειρά.

Το κείμενο έχει ως εξής:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΑΙ[843]

Άρθρον 1

Θεμελιώδεις Αρχαί του εν Ελλάδι Συμβολικού Τεκτονισμού είναι τα ιδεώδη των Αρχαίων, Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων Τεκτόνων, ως ταύτα διεμορφώθησαν και εφηρμόσθησαν δια της από αιώνων Παραδόσεως, ως διετυπώθησαν την 4ην Σεπτεμβρίου 1929, εγένοντο αποδεκταί υφ' όλων των Κανονικών Μεγάλων Στοών, ισχύουν δε αναλλοιώτως έκτοτε και έχουν ως ακολούθως:

I

Κανονικότης ιδρύσεως: Κάθε Μεγάλη Στοά δέον να προέρχεται νομίμως εξ άλλης ανεγνωρισμένης Μεγάλης Στοάς ή εκ τριών ή περισσοτέρων κανονικώς εγκαθιδρυμένων Στοών.

II

Η πίστις εις τον Θεόν, υπό την προσωνυμίαν του Μεγάλου Αρχιτέκτονος του Σύμπαντος και εις την αποκεκαλυμμένην θέλησιν Αυτού.

III

Άπαντες οι εισερχόμενοι εις το Τάγμα αναλαμβάνουν την υποχρέωσιν να δίδουν την Επίσημον Υπόσχεσιν προ της ανεωγμένης Βίβλου του Νόμου, η

842 Δεν έχει τύχει αναγνώρισης απο Δικαστική Αρχή και βρίθει παρανόμων, κατά τα ανωτέρω, διατάξεων, όπως και ο Εσωτερικός (Γενικός) Κανονισμός. Ενδεικτικά, δεν αναφέρει τα δικαιώματα και τις υποχρέωσεις των μελών και γενικά δεν συμμορφώνετα με την ΑΚ 80 (βλ. §14.1.6).

843 Δεν πρέπει να συγχέουμε τις τεκτονικές αρχές με το σκοπό συγκεκριμένης οργανώσεως. Το καταστατικό της ΜΣΤΕ δεν αναφέρει ευθέως το σκοπό της, σε σημείο που ομοιάζει με *άσκοπη* οργάνωση.

οποία, συμβολίζουσα την άνωθεν αποκάλυψιν, δεσμεύει την συνείδησιν του μυουμένου.

IV

Τα μέλη των Μεγάλων και των επί μέρους Στοών δέον να απαρτίζωνται μόνον από άνδρας και αι Μεγάλαι Στοαί να μη διατηρούν δεσμούς με μεικτάς Στοάς ή Δυνάμεις αι οποίοι έχουν γυναίκας ως μέλη.

V

Αι Μεγάλαι Στοαί να έχουν απόλυτον κυριαρχίαν επί των επί μέρους Στοών, δηλ. να είναι υπεύθυνοι, ανεξάρτητοι και αυτοδιοικούμενοι οργανισμοί με μοναδικήν και αδιαμφισβήτητον εξουσίαν επί των Συμβολικών βαθμών (Μαθητού, Εταίρου, Διδασκάλου) της δικαιοδοσίας των και επ' ουδενί λόγω να υποτάσσωνται ή να μοιράζωνται αυτήν την εξουσίαν με Ύπατα Συμβούλια ή άλλας Δυνάμεις διεκδικούσας έλεγχον ή επιστασίαν επί των ειρημένων βαθμών.

VI

Τα τρία Μεγάλα Φώτα, δηλ. η Βίβλος του Νόμου, ο Διαβήτης και ο Γνώμων δέον να ευρίσκονται πάντοτε εκτεθειμένα κατά τας εργασίας των Μεγάλων Στοών και των εις την δικαιοδοσίαν των Στοών, το δε μέγιστον των τριών Φώτων να είναι η Βίβλος του Νόμου.

VII

Απαγορεύεται αυστηρώς πάσα συζήτησις θρησκευτικού ή πολιτικού περιεχομένου.

VIII

Δέον να τηρούνται επακριβώς τα Αρχαία Καθήκοντα και αι παραδόσεις του Τάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

ΣΚΟΠΟΙ

Άρθρον 2

I

Ο Ελευθεροτεκτονισμός ως φιλοσοφικός, προοδευτικός και φιλανθρωπικός αποσκοπεί την ηθικήν και πνευματικήν βελτίωσιν των μελών του δια της αυτογνωσίας, της ερεύνης της Αληθείας, της Αλληλεγγύης και της εφαρμογής των αρχών της Τεκτονικής Ηθικής. Εργάζεται δε αδιαλείπτως υπέρ της προόδου και της ηθικής και πνευματικής ανορθώσεως της Ανθρωπότητας δια της ειρηνικής και βαθμιαίας ανυψώσεως του Ατόμου.

II

Ως ύπατον αγαθόν ο ελεύθερος Τέκτων θεωρεί την ελευθερίαν σκέψεως και συνειδήσεως. Αποδοκιμάζει παν μέσον απειλούν την ελευθερίαν ταύτην και καταδικάζει την βίαν.

III

Ο Ελευθεροτεκτονισμός δεν είναι θρησκεία ούτε πολιτικός οργανισμός, διό και αυστηρώς αποκλείει πάσαν εν ταις Στοαίς συζήτησιν επί θρησκευτικών ή πολιτικών ζητημάτων και δεν μετέχει των επ' αυτών αγώνων. Σέβεται την εις ην έκαστος Τέκτων ανήκει θρησκείαν, την αθανασίαν της ψυχής και τηρεί απόλυτον ανοχήν προς πάσαν θρησκευτικήν δοξασίαν.

IV

Οι Ελευθεροτέκτονες πρεσβεύουν, ότι οι άνθρωποι, οιαδήποτε και αν χωρίζη αυτούς διαφορά πνευματικών ή υλικών προσόντων, καταγωγής, κοινωνικής θέσεως, εθνικότητος, φυλής, χρώματος, γλώσσης ή θρησκείας, γεννώνται ελεύθεροι, έχοντες τα αυτά δικαιώματα.

Οι Ελευθεροτέκτονες, ισχυροποιούντες μεταξύ των αισθήματα ειλικρινώς αδελφικά, αποβλέπουν προς αλλήλους ως προς αδελφούς και εργάζονται εν τω Τεκτονισμώ ως Ένωσις αδελφών, θεωρούντων καθήκον αυτών, όπως έκαστος κατά δύναμιν συντελέσουν εις το να επεκταθούν οι αδελφικοί δεσμοί, οι συνδέοντες αλλήλους, εφ' όλων των μελών της ανθρωπότητος. Θεωρούν, συνεπώς, ως καθήκον αυτών το αμύνεσθαι υπέρ παντός αδικούμενου και έχουν ως αρχήν τον σεβασμόν της ελευθερίας, την αναγνώρισιν της ισότητος και την καλλιέργειαν της μεταξύ των ανθρώπων αδελφοσύνης.

Εργάζονται προς προαγωγήν της ειρήνης.

Βοηθούν, διαφωτίζουν και προστατεύουν αλλήλους. Ατενίζουν με επιείκειαν τας ανθρωπίνας πλάνας και προλήψεις και καταπολεμούν αυτάς δια της πειθούς, παρέχοντες εαυτούς ως υπόδειγμα πεφωτισμένων, ειλικρινών, χρηστοήθων και εντίμων ανθρώπων καλής θελήσεως.

V

Ο Τεκτονισμός τιμά όλως ιδιαιτέρως την εργασίαν ως ιερόν καθήκον του ελευθέρου ανθρώπου και αποκλείει, ως εκ τούτου, από τους κόλπους αυτού τους άεργους.

VI

Η αφοσίωσις εις την οικογένειαν, ο σεβασμός προς τους κοινωνικούς θεσμούς, η αγάπη προς την Πατρίδα και η τήρησις των καθηκόντων του πολίτου είναι δια τον Τέκτονα ιερά, χωρίς να αντιτίθενται προς την αγάπην, ην

οφείλει προς όλους τους ανθρώπους, εν τω πνεύματι της παγκοσμίου αδελφότητας και δικαιοσύνης.

VII

Ο Ελευθεροτεκτονισμός προσδέχεται άνδρας ελευθέρους και χρηστοήθεις, άνευ διακρίσεως φυλής, θρησκείας, εθνικότητος ή κοινωνικής τάξεως, αποβαίνων, ούτω, πυρήν ενώσεως αγαθών και ενάρετων ανδρών, εργαζομένων υπέρ της ευδαιμονίας της ανθρωπότητος.

Αποκρούει, ως αντιτεκτονικόν, πάντα προσηλυτισμόν.

VIII

Οι Ελευθεροτέκτονες συνέρχονται εν Στοαίς, αίτινες τούτο μεν είναι επί μέρους συγκεκροτημέναι Ενώσεις αδελφών, υπό κοινών τύπων και κανονισμών διεπόμεναι, όσον αφορά την συγκρότησιν, σύστασιν και λειτουργίαν αυτών, τούτο δε Τεκτονικά Εργαστήρια, ήτοι ο τόπος, ένθα ούτοι, συνερχόμενοι, εργάζονται προς βελτίωσιν αυτών, δια της κατανοήσεως και εφαρμογής των Τεκτονικών Αρχών, ων η εσωτερική και βαθυτέρα έννοια, δια συμβόλων εικονιζόμενη και δι' αλληγοριών εκτιθέμενη, αποκαλύπτεται αυτοίς, προοδευτικώς, δια μυήσεων.

IX

Ο Ελεύθερος Τέκτων έχει την υποχρέωσιν να τηρή πιστώς τας δοθείσας επισήμους Υποσχέσεις και Διαβεβαιώσεις του, να διαφυλάσση τα εμπεπιστευμένα αυτώ Τεκτονικά μυστικά, να τηρή εχεμύθειαν επί των συζητήσεων και εργασιών των Στοών, να υπερασπίζηται με όλας τας δυνάμεις του την τιμήν και τα συμφέροντα της Αδελφότητας, δικαιούται δε να αποσυρθή της ενεργού εν αυτή δράσεως μόνον κατά τας διατυπώσεις των Κανονισμών.

Οφείλει να τηρή αυστηρώς τον Καταστατικόν Χάρτην και τους Γενικούς Κανονισμούς και να πειθαρχή εις τους, δυνάμει τούτων, κατέχοντας τεκτονικά αξιώματα.

Έχει πλήρη ελευθερίαν, τηρών απαρεγκλίτως τον Καταστατικόν Χάρτην και τους Κανονισμούς, να εκφράζη τας γνώμας του κατά τας συζητήσεις, υποτασσόμενος εις την απόφασιν της πλειοψηφίας και θεωρών καθήκον του ιερόν να συμβάλλη εις την αποτροπήν υπεισελεύσεως των ανθρωπίνων παθών εν τω Τεκτονισμώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄
ΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Άρθρον 3

Ο εν Ελλάδι Συμβολικός Ελευθεροτεκτονισμός περιλαμβάνει τους βαθμούς του Μαθητού, του Εταίρου και του Διδασκάλου, συμπεριλαμβανομένης και της Τάξεως της Βασιλικής Αψίδος.

Άρθρον 4

Ο Συμβολικός Ελευθεροτεκτονισμός αποτελείται εξ ανδρών κτησαμένων κανονικώς την ιδιότητα του Τέκτονος, ηνωμένων εις Στοάς, αίτινες εν τω συνόλω των αποτελούν την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος, ήτις είναι η μόνη εν Ελλάδι κανονικώς και διεθνώς ανεγνωρισμένη Συμβολική Τεκτονική Αρχή. Ιδρύθη εν έτει 1811, υπό τον τίτλον «Γαληνότατη Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος, εν Ανατολή Κερκύρας, 1811», έχει την έδραν Αυτής εν Αθήναις διοικείται υπό της Γενικής Συνελεύσεως και του παρ' αυτής εκλεγομένου Συμβουλίου, εκπροσωπείται δε υπό του παρ' αυτού εκλεγομένου Μεγάλου Διδασκάλου ή των νομίμων αυτού αναπληρωτών.

Άρθρον 5

Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος αναγνωρίζει, υπό τον όρον της αμοιβαιότητας, πάσας τας Μεγάλας Τεκτονικάς Δυνάμεις, τας κανονικώς εγκαθιδρυμένας και ανεγνωρισμένας ανά σύμπαντα τον κόσμον, ως και τας υπ' αυτάς Στοάς και τα μέλη αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄
ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΕΚΤΟΝΕΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΕΚΤΟΝΙΚΑΙ ΣΤΟΑΙ

Άρθρον 6

Την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος απαρτίζουν αι υπό την Αιγίδα Αυτής κανονικώς λειτουργούσαι Στοαί, εκάστη υπό διακριτικόν όνομα και ωρισμένον αύξοντα αριθμόν, ως και αι νομίμως ιδρυθησόμεναι και αι μελλοντικώς υπαχθησόμεναι.

Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος δύναται, εφ' όσον κρίνη τούτο αναγκαίον, να ιδρύση εις την Κύπρον Περιφερειακήν Μεγάλην Στοάν.

Διά σχετικής αποφάσεως, η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος θα ορίζη και τον Κανονισμόν λειτουργίας της Περιφερειακής Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 7

Η Γενική Συνέλευσις, αποτελούμενη εκ των δυνάμει του παρόντος αυτοδικαίως μετεχόντων αυτής και εξ Αντιπροσώπων των εν ενεργεία Συμβο-

λικών Στοών, είναι το Τεκτονικόν σώμα, το εκπροσωπούν την κυριαρχίαν της ολότητας των εν ενεργεία υπό την Αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος Ελευθεροτεκτόνων και εμπιστευόμενον δια της ψήφου του την Ανωτάτην Διοίκησιν του Συμβολικού Ελευθεροτεκτονισμού εις Συμβούλιον κατά τας διατάξεις του παρόντος.

Άρθρον 8

Αι Στοαί διοικούνται υπό Τεκτόνων, δι' ωρισμένον χρόνον προς τούτο εκλεγομένων, κατεχόντων τον βαθμόν του Διδασκάλου, τουλάχιστον από τριετίας δια το αξίωμα του Σεβασμίου και από έτους δια τα λοιπά αξιώματα, κατά τα υπό του Γενικού Κανονισμού οριζόμενα, τα οποία επ' ουδενί δύνανται να αναιρούν ή να υπερβαίνουν τα υπό του παρόντος προβλεπόμενα.

Άρθρον 9

Η ίδρυσις, οργάνωσις, τα δικαιώματα και καθήκοντα των Στοών, η λειτουργία και διάλυσις αυτών διέπονται υπό του Γενικού Κανονισμού.

Άρθρον 10

Αι Στοαί εργάζονται υποχρεωτικώς κατά τα εγκεκριμένα Τυπικά εκάστου βαθμού, τηρούν απαρεγκλίτως τους καθιερωμένους τύπους, επί τη βάσει των συμβόλων, των αλληγοριών και των φιλοσοφικών αυτών εννοιών.

Άρθρον 11

Επιτρέπονται κοιναί Συνεδρίαι Στοών, κατά τας διατάξεις του Γενικού Κανονισμού και μετά προηγουμένην έγκρισιν του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς. Επίσης, επιτρέπεται η μεταξύ των Στοών αλληλογραφία επί υπηρεσιακών θεμάτων, αναγομένων εις την λειτουργίαν αυτών. Απαγορεύεται εις τας Στοάς πάσα επικοινωνία μετά ξένων Τεκτονικών Δυνάμεων ή μετά των υπό την Αιγίδα τούτων Στοών, ως και μετά οιασδήποτε άλλης αρχής ή οργανώσεως, άνευ ειδικής αδείας του Μεγάλου Διδασκάλου.

Άρθρον 12

Ουδείς δύναται να μυηθή εις τον Ελευθεροτεκτονισμόν, εάν δεν υποστή τας συμφώνως προς τα τυπικά δοκιμασίας εν Στοά κανονικώς λειτουργούση. Αι εις τους τρείς Συμβολικούς βαθμούς προαγωγαί γίνονται κατά τα υπό του Γενικού Κανονισμού οριζόμενα.

Ολως εξαιρετικώς, δύναται να μυηθούν και εις τους τρείς Συμβολικούς βαθμούς ή εις έκαστον τούτων, αποφάσει του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, κατόπιν Επισήμου Υποσχέσεως, ενώπιον του Μεγάλου Διδασκάλου ή κατ' εντολήν Αυτού, δια μυήσεως εν Στοά, άνδρες ενάρετοι, εξέχουσαν κατέχοντες θέσιν εν τη κοινωνία ή προσενεγκόντες υψίστας υπηρεσίας εις τον Τεκτονισμόν.

Άρθρον 13

Δια να γίνη τις δεκτός ως Τέκτων εις Στοάν, προαπαιτείται ψήφισις εισδοχής αυτού και έγκρισις αυτής υπό του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, κατά τας διατάξεις του Γενικού Κανονισμού και του 12ου άρθρου του παρόντος, υπό την προυπόθεσιν, ότι άγει ηλικίαν τουλάχιστον 23 ετών, ή 21 ετών, εάν είναι υιός Τέκτονος, ή 18 ετών, εάν είναι Λυκιδεύς, ότι είναι ελεύθερος, χρηστών ηθών, αμέμπτου διαγωγής, οικονομικής επάρκειας και, προ παντός, μορφώσεως ικανής, προς κατανόησιν των Τεκτονικών Διδαγμάτων και του σκοπού του Τεκτονισμού.

Άρθρον 14

Οι Ελευθεροτέκτονες υπάγονται εις την δικαιοδοσίαν της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος δια πάσαν αυτών ενέργειαν εμπίπτουσαν εις τα πλαίσια της δικαιοδοσίας Αυτής.

Άρθρον 15

Πάσα εν τη κοινωνία ενέργεια ή δημοσίευσις ή παρουσία εις ηλεκτρονικά και έτερα μέσα μαζικής ενημερώσεως, Ελευθεροτεκτόνων, σχετική με τον Τεκτονισμόν, αυστηρώς απαγορεύεται, άνευ ειδικής εγγράφου αδείας του Μεγάλου Διδασκάλου.

Άρθρον 16

Οι Τέκτονες στερούνται προσκαίρως ή και οριστικώς των Τεκτονικών δικαιωμάτων, βαθμών και αξιωμάτων μόνον κατόπιν αποφάσεως Πειθαρχικού Συμβουλίου, εκδιδομένης κατά τας διατάξεις του παρόντος και του Γενικού Κανονισμού. Διατηρούν, όμως, πάντοτε την Τεκτονικήν αυτών ιδιότητα και υπέχουν ευθύνην δια την αυστηράν τήρησιν της εχεμύθειας και δια πάσαν αντιτεκτονικήν πράξιν αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε’

Ι. Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ

Άρθρον 17

Η Γενική Συνέλευσις είναι η υπέρτατη βουλευομένη Αρχή εν τη Διοικήσει του Συμβολικού Ελληνικού Ελευθεροτεκτονισμού και αποφασίζει κυριαρχικώς επί πάντων των υπό την κρίσιν της κανονικώς υποβαλλομένων ζητημάτων.

Άρθρον 18

Η Γενική Συνέλευσις συγκροτείται από Μέλη αυτοδικαίως μετέχοντα αυτής και από αιρετούς Αντιπροσώπους των Στοών.

Άρθρον 19

Αυτοδικαίως Μέλη της Γενικής Συνελεύσεως είναι ο εν ενεργεία Μέγας Διδάσκαλος ως και οι διατελέσαντες Μεγάλοι Διδάσκαλοι.

Άρθρον 20

Οι αιρετοί Αντιπρόσωποι εκλέγονται παρά πασών των Στοών υποχρεωτικώς ανά τριετίαν.

Εκάστη Στοά εκλέγει δια πλειοψηφίας και μυστικής ψηφοφορίας τρείς Αντιπροσώπους εκ των εν ενεργεία ή πρώην Σεβασμίων αυτής, ή εν ενεργεία ή πρώην Αξιωματικών αυτής, ή των από τριετίας, τουλάχιστον, κατεχόντων τον βαθμόν του Διδασκάλου, απάντων εκ των ενεργών και τακτικών αυτής μελών.

Εάν Στοά τις, εκτός των εν Ανατολή Αθηνών και Πειραιώς Στοών, δεν δύναται να αποστείλη άπαντας τους Αντιπροσώπους αυτής εκ των ενεργών και τακτικών μελών της, τότε ορίζει μεν υποχρεωτικώς τον εν ενεργεία Σεβάσμιον της Στοάς ως έναν των Αντιπροσώπων, και, εκλέγει δια πλειοψηφίας και μυστικής ψηφοφορίας τους ετέρους δύο Αντιπροσώπους της εκ των ενεργών και τακτικών μελών, των εν Αθήναις και Πειραιεί υπό την Αιγίδα Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος Στοών. Ούτοι δέον να είναι εν ενεργεία ή πρώην μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος ή είναι εν ενεργεία ή πρώην Σεβάσμιοι, εν ενεργεία ή πρώην Αξιωματικοί, ή από εξαετίας, τουλάχιστον, να κατέχουν τον βαθμόν του Διδασκάλου, και να τυγχάνουν ενεργά και τακτικά μέλη των Στοών των κατά την τελευταίαν, από της προηγουμένης εκλογής Αντιπροσώπων, τριετίαν.

Εις πάσαν περίπτωσιν, δεν δύνανται να εκλεγούν ως Αντιπρόσωποι Στοάς, οι εντός των κτιρίων ένθα στεγάζονται Τεκτονικαί Στοαί, απασχολούμενοι υφ' υπαλληλικήν ή οιανδήποτε εργασιακήν σχέσιν ή ασκούντες οιανδήποτε επαγγελματικήν δραστηριότητα, ως και οι έχοντες οιανδήποτε επ' αμοιβή διαρκή επαγγελματικήν σχέσιν μετά της Μεγάλης Στοάς ή των υπό την Αιγίδα αυτής Στοών.

Η Μεγάλη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς υποχρεούται να εξελέγχη τα προσόντα των ούτως εκλεγομένων Αντιπροσώπων και να εντέλληται την άμεσον αντικατάστασιν των τυχόν μη δικαιουμένων, κατά τα ανωτέρω, να αποτελούν μέλη της Γενικής Συνελεύσεως. Η εντολή των αντιπροσώπων είναι τριετής. Ουδείς Ελευθεροτέκτων δικαιούται να αντιπροσώπευση εν τη Γενική Συνελεύσει πλείονας της μιας Στοάς. Ο αριθμός των μελών εκάστης των εν Ανατολή Αθηνών και Πειραιώς Στοών, των δικαιουμένων να εκλεγούν ως Αντιπρόσωποι Επαρχιακών Στοών ή Στοών του Εξωτερικού, δεν δύναται να είναι ανώτερος του αριθμού τρία (3).

Άρθρον 21

Η Γενική Συνέλευσις συγκαλείται εν Αθήναις δια Διατάγματος του Μεγάλου Διδασκάλου, υποχρεωτικώς μεν άπαξ του έτους, κατά το τελευταίον δεκαήμερον του μηνός Ιανουαρίου, εις τακτικήν σύνοδον, εκτάκτως δε οσάκις ο Μέγας Διδάσκαλος ή το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς κρίνουν τούτο αναγκαίον, ή ζητηθή σύγκλησις παρά του πέμπτου, τουλάχιστον, των Μελών αυτής, δια κανονικής εγγράφου αιτήσεως προς τον Μεγάλον Διδάσκαλον.

Αι σύνοδοι διαρκούν επί μίαν ή πλείονας συνεδρίας μέχρις εξαντλήσεως των θεμάτων της Ημερησίας Διατάξεως.

Άρθρον 22

Η Γενική Συνέλευσις είναι η Συντακτική και Νομοθετική εξουσία εν τω Ελευθεροτεκτονισμώ.

Εκλέγει ανά τριετίαν το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς, αναθεωρεί ή τροποποιεί τον Γενικόν Κανονισμόν, εγκρίνει κατ' έτος τον Διοικητικόν και Οικονομικόν απολογισμόν του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, ελέγχει την διοίκησιν και διαχείρισιν Αυτού, ψηφίζει τον ετήσιον προϋπολογισμόν και, γενικώς, αποφαίνεται επί πάσης προτάσεως υπό του Συμβουλίου ή των Μελών αυτής κανονικώς υποβαλλομένης.

Επί ζητημάτων αναγομένων εις την ελεγχομένην διοίκησιν και διαχείρισιν, τα Μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς δεν έχουν δικαίωμα ψήφου.

Άρθρον 23

Μομφή κατά του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς ή των Μελών Αυτού, υποβαλλομένη εγγράφως εν συνεδρία της Συνελεύσεως υπό του πέμπτου, τουλάχιστον, των μελών αυτής και γενομένη δεκτή δια μυστικής ψηφοφορίας και απολύτου πλειοψηφίας αυτής, συνεπάγεται την υποχρέωσιν δια τον Μεγάλον Διδάσκαλον της συγκλήσεως της Γενικής Συνελεύσεως, εντός είκοσιν ημερών, εις ειδικήν συνεδρίαν, της αυτής ή εκτάκτου Συνόδου, προς εκλογήν νέου Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς ή αντικατάστασιν των καθ' ων η μομφή Μελών.

Άρθρον 24

Η Γενική Συνέλευσις συνεδριάζει κατά τους Τεκτονικούς τύπους εις βαθμόν Διδασκάλου και αι εργασίαι αυτής άρχονται και κλειούν εν ονόματι του Ελληνικού Συμβολικού Ελευθεροτεκτονισμού. Της Γενικής Συνελεύσεως προεδρεύει ο Μέγας Διδάσκαλος ή ο νόμιμος Αυτού αναπληρωτής. Αξιωματικοί δε αυτής είναι οι Αξιωματικοί του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς,

αναπληρούμενοι υπό του Προεδρεύοντος, εν απουσία ή κωλύματι, δια μελών της Γενικής Συνελεύσεως.

Άρθρον 25

Η Γενική Συνέλευσις συνεδριάζει εν απαρτία, παρόντος, τουλάχιστον, του ημίσεος πλέον ενός των μελών αυτής (του 1/2 υπολογιζόμενου εις αριθμόν ακέραιον). Μη γενομένης απαρτίας, καλείται και αύθις δια προσκλήσεως της Μεγάλης Γενικής Γραμματείας, εντός οκτώ ημερών, οπότε θεωρείται εν απαρτία, εάν παρίσταται το τέταρτον, τουλάχιστον, των μελών αυτής, πλην της Συντακτικής Συνελεύσεως, δι' ην απαιτείται πάντοτε το ήμισυ πλέον ενός των μελών.

Αι αποφάσεις της Γενικής Συνελεύσεως λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν των παρόντων μελών δι' αναστάσεως, ή, εάν ζητηθή, δι' ονομαστικής κλήσεως. Επί προσωπικών ζητημάτων, η ψηφοφορία γίνεται μυστική.

Άρθρον 26

Η ημερήσια διάταξις των εργασιών της Γενικής Συνελεύσεως καταρτίζεται υπό του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος και κοινοποιείται δια του Διατάγματος της συγκλήσεως, δεκαπέντε, τουλάχιστον, ημέρας προ αυτής, εις απάσας τας Στοάς και τους Αντιπροσώπους.

Άρθρον 27

Ουδέν ζήτημα, μη αναγεγραμμένον εν τη ημερησία Διατάξει, δύναται να τεθή υπό συζήτησιν, εκτός εάν ζητήσουν τούτο εγγράφως είκοσι, τουλάχιστον, μέλη της Γενικής Συνελεύσεως. Εν τοιαύτη περιπτώσει, το θέμα συζητείται μετά την εξάντλησιν της Ημερησίας Διατάξεως. Εάν δε κηρυχθή, δι' απολύτου πλειοψηφίας των παρόντων, υπό της Γενικής Συνελεύσεως κατεπείγον, ορίζεται αμέσως η αυτή η άλλη τακτή συνεδρίασις προς συζήτησιν αυτού.

Πάντως, επ' ουδενί λόγω η διάρκεια μιας συνόδου δύναται να παραταθή πλέον των τριάκοντα ημερών.

Άρθρον 28

Ουδεμία Στοά δικαιούται να αντιπροσωπευθή εν τη Γενική Συνελεύσει, εάν δεν διατελή εν τάξει προς το Μέγα Θησαυροφυλάκιον της Μεγάλης Στοάς, και ουδείς Αντιπρόσωπος δύναται να μετάσχη αυτής, εάν δεν είναι εν τάξει με το Ταμείον της Στοάς αυτού.

Άρθρον 29

Οι Ελευθεροτέκτονες, οι κατέχοντες τον βαθμόν του Διδασκάλου, έχουν ελευθέραν την είσοδον εις τας συνεδριάσεις της Γενικής Συνελεύσεως ως απλοί ακροαταί.

Άρθρον 30

Η Γενική Συνέλευσις, συγκροτούμενη εις Συντακτικήν, κατά τας διατάξεις του παρόντος, αναθεωρεί ή τροποποιεί τον Καταστατικόν Χάρτην. Εν τη περιπτώσει ταύτη, δεν ισχύει η διάταξις του β' εδαφίου του άρθρου 27.

Άρθρον 31

Τηρούνται τακτικά πρακτικά των Συνεδριάσεων των Γενικών Συνελεύσεων, υπογραφόμενα υπό του Μεγάλου Διδασκάλου, του Μεγάλου Ρήτορος και του Μεγάλου Γενικού Γραμματέως.

ΙΙ. ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΤΟΑΣ

Άρθρον 32

Την ανωτάτην Διοικητικήν και Εκτελεστικήν εξουσίαν του Ελληνικού Συμβολικού Ελευθεροτεκτονισμού ασκεί το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς. Διοικεί ως υπέρτατη αρχή το Τάγμα και απάσας τας υπό την Αιγίδα αυτής Συμβολικάς Στοάς, μη υποκείμενον εις έλεγχον της Διοικήσεως και Διαχειρίσεως αυτού παρά μόνον ενώπιον της Γενικής Συνελεύσεως, κατά τας διατάξεις του παρόντος.

Έδρα του Συμβουλίου είναι αι Αθήναι.

Τηρούνται τακτικά πρακτικά των συνεδριάσεων αυτού, υπογραφόμενα παρά των παρόντων κατ' αυτάς Μελών.

Άρθρον 33

Η εκλογή των Μελών του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς διενεργείται υπό της Γενικής Συνελεύσεως δια μυστικής ψηφοφορίας.

Οι υποψήφιοι προς εκλογήν, δέον[844] να είναι μέλη της Γενικής Συνελεύσεως, να έχουν χρηματίσει Σεβάσμιοι Στοάς, τελούσης υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος και να μη έχουν ελεγχθή πειθαρχικώς δια στερήσεως των τεκτονικών δικαιωμάτων και λειτουργημάτων αυτών δι' αμετακλήτου αποφάσεως.

Έκαστος υποψήφιος οφείλει να καταθέση ενυπογράφως την υποψηφιότητά του προς τον Μεγάλον Γραμματέα εντός προθεσμίας τριάκοντα (30) πλήρων ημερών προ της εκλογής.

---

844 Το αρ. θέτει τα κριτήρια εκλογιμότητος, που είναι τυπικά και δεν εξετάζεται η ουσιαστικότητά τους: 1) ο υποψήφιος να είναι ενεργός Αντιπρόσωπος Στοάς, 2) να έχει χρηματίσει Σεβάσμιος Στοάς μία πλήρη διετία και να την έχει ολοκληρώσει (ΜΕφΑθ 4933/2018) και 3) να έχει χρηματίσει Σεβάσμιος ως ανωτέρω υπό (2) σε Στοά της ΜΣΤΕ και όχι άλλης ομοσπονδίας. Κανένα κριτήριο δεν παρακάμπτεται με απόφαση του ΔΣ ή του Μεγάλου Δικασκάλου αναφορικά με συγκεκριμένα πρόσωπα. Εάν αναγνωριστεί ο τίτλος του πρώην Σεβασμίου σε πρόσωπο προερχόμενο από άλλη ομοσπονδία, η αναγνώριση αυτή δεν έχει έννομη συνέπεια και δεν προσδίδει εκλογιμότητα.

Ο Μέγας Γενικός Γραμματεύς συντάσσει ενιαίαν, κατ' απόλυτον αλφαβητικήν σειράν, ονομαστικήν κατάστασιν των υποψηφίων, η οποία αναρτάται εις τα γραφεία της Μεγάλης Γενικής Γραμματείας και αποστέλλεται εις τους αντιπροσώπους προ δέκα πέντε (15) πλήρων ημερών προ της εκλογής.

Κατά τας εργασίας της Γενικής Συνελεύσεως, ευθύνη της Μεγάλης Γενικής Γραμματείας, παραδίδεται εις έκαστον αντιπρόσωπον ένα ψηφοδέλτιον, εις το οποίον θα είναι τυπωμένα, κατ' απόλυτον αλφαβητικήν σειράν τα ονόματα όλων των προς εκλογήν υποψηφίων.

Έκαστος αντιπρόσωπος επί ποινή ακυρότητος του ψηφοδελτίου, θα επιλέγη εξ αυτών ένδεκα ονόματα, όσα και τα αιρετά Μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, θέτων έμπροσθεν εκάστου ονόματος της επιλογής του, σταυρόν προτιμήσεως δια μελάνης κυανού ή μέλανος χρώματος.

Οι κατά σειράν επιτυχίας πρώτοι 11, οι συγκεντρώσαντες πλειοψηφίαν 1/2 συν 1 των ψηφισάντων (του 1/2 υπολογιζόμενου εις αριθμόν ακέραιον), εκλέγονται ως τακτικά Μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς. Εν περιπτώσει ισοψηφίας δια την τελευταίαν θέσιν διενεργείται επαναληπτική ψηφοφορία μόνον μεταξύ των ισοψηφισάντων υποψηφίων και εν περιπτώσει νέας ισοψηφίας εκλέγεται ο αρχαιότερος εις τον Τεκτονισμόν υποψήφιος. Εν περιπτώσει κατά την οποίαν ο αριθμός εκείνων οι οποίοι συνεκέντρωσαν την απαιτουμένην πλειοψηφίαν δεν επαρκεί δια την πλήρωσιν των 11 εδρών, η εκλογή επαναλαμβάνεται κατά την αυτήν συνεδρίαν, περιοριζομένη μεταξύ των επιλαχόντων και εις αριθμόν υποψηφίων διπλάσιον του αθροίσματος του αριθμού των κενών εδρών. Αι κεναί έδραι καταλαμβάνονται υπό των πρώτων κατά σειράν επιτυχίας υποψηφίων των συμμετασχόντων εις την εν λόγω επαναληπτικήν εκλογήν, οι οποίοι συνεκέντρωσαν την απόλυτον και ελλείψει αυτής την σχετικήν πλειοψηφίαν των ψηφισάντων.

Οι μετά την εκλογήν των ως άνω 11 επιτυχόντων επόμενοι κατά σειράν 5 επιλαχόντες ορίζονται ως αναπληρωματικά Μέλη της Μεγάλης Στοάς.

Η διάρκεια της θητείας των ούτως εκλεγέντων μελών του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς ως και των αναπληρωματικών Μελών, είναι τριετής και λήγει την ημέραν της εκλογής των Μελών του νέου Συμβουλίου Αυτής.

Οι πρώην Μεγάλοι Διδάσκαλοι παρίστανται, άνευ δικαιώματος ψήφου εις τας συνεδρίας του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, όταν προσκληθούν υπό του Μεγάλου Διδασκάλου, προκειμένου να συζητηθούν τοιαύτης σπουδαιότητος θέματα, ώστε ούτοι δια την πείρας και των γνώσεών των, να συμβάλουν εις την αντιμετώπισίν των και εις το εν γένει έργον της Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 34

Τα εκλεγέντα τακτικά Μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς ως και τα αναπληρωματικά δίδουν ενώπιον της Γενικής Συνελεύσεως ή ενώπιον τριμελούς αντιπροσωπείας της Γενικής Συνελεύσεως, αποτελούμενης εκ του πρώην Μεγάλου Διδασκάλου και δύο Μελών του προηγουμένου Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς και, εν απουσία τούτων, εκ των κατά ιεραρχίαν αρχαιοτέρων, προ της αναλήψεως των καθηκόντων των, την κάτωθι επίσημον υπόσχεσιν και Διαβεβαίωσιν:

«Επί τη Τεκτονική τιμή και συνειδήσει ημών, υπισχνούμεθα και διαβεβαιούμεν ενώπιον του Μ.:Α.:Τ.:Σ.:, και της Γενικής Συνελεύσεως της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος (ή και της αντι-προσωπείας αυτής) να διαφυλάξωμεν τον Καταστατικόν Χάρτην και να διαχειρισθώμεν ευσυνειδήτως και ανεπηρεάστως την ανατεθείσαν ημίν υψηλήν εντολήν».

Άρθρον 35

Οι Μεγάλοι Αξιωματικοί της Μεγάλης Στοάς είναι οι εξής:

1) Ο Μέγας Διδάσκαλος
2) Ο Πρόσθετος Μέγας Διδάσκαλος
3) Ο Α' Μέγας Επόπτης
4) Ο Β' Μέγας Επόπτης
5) Ο Μέγας Ρήτωρ
6) Ο Μέγας Γενικός Γραμματεύς
7) Ο Μέγας Θησαυροφύλαξ
8) Ο Μέγας Ελεονόμος
9) Ο Μέγας Τελετάρχης
10) Ο Μέγας Δοκιμαστής
11) Ο Μέγας Στεγαστής

Ένας εκ των Μεγάλων Αξιωματικών του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς ορίζεται και ως Μέγας Αξιωματικός επί των Εξωτερικών Σχέσεων, ασκών τα καθήκοντα αυτού ανεξαρτήτως και παραλλήλως προς εκείνα άτινα απορρέουν εκ του αξιώματος, δι' ό εξελέγη.

Άρθρον 36

Τα αξιώματα αυτά κατανέμονται δια μυστικής ψηφοφορίας και απολύτου πλειοψηφίας μεταξύ των εκλεγέντων τακτικών Μελών του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, εντός το πολύ 10 ημερών από της εκλογής των, τη φροντίδι του πρώην Μεγάλου Διδασκάλου, εν ειδική προς τούτο συνεδρία αυτών, καθ' ην είναι απαραίτητος η παρουσία των 3/4, τουλάχιστον, των αιρετών Μελών του Συμβουλίου.

Ειδικώτερον, δια το αξίωμα του Μεγάλου Διδασκάλου απαιτείται, όπως

ούτος έχη θητεύσει ως Μέγας Αξιωματικός εις το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς επί μίαν, τουλάχιστον, πλήρη θητείαν.

Μετά την συμπλήρωσιν εξαετούς, εν συνόλω, θητείας εις το αξίωμα του Μεγάλου Διδασκάλου, ούτος δεν δύναται να επανεκλεγή ως Μέλος του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς.

Σεβάσμιος ή Αξιωματικός Στοάς δεν δύναται συγχρόνως να είναι και Μέλος του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, εκλεγόμενος δε ως Μέγας Αξιωματικός, υποχρεούται, εφ' όσον ήθελεν αποδεχθή την εκλογήν, να παραιτηθή του εν τη Στοά αξιώματος αυτού.

Άρθρον 37

Τα τακτικά Μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος αποτελούν αυτοδικαίως το Αδελφάτον του Τεκτονικού Ιδρύματος της Ελλάδος, όπερ διοικείται παρ' αυτών, κατά τας σχετικάς διατάξεις του Διατάγματος της ιδρύσεως αυτού.

Άρθρον 38

Το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς ερμηνεύει τον Καταστατικόν Χάρτην και τους Κανονισμούς, ιδρύει και τακτοποιεί τας Στοάς, εφορεύει και παρακολουθεί, δια των Μεγάλων Επιθεωρητών την λειτουργίαν αυτών και κατευθύνει τας εργασίας των, επιβάλλον την αυστηράν εφαρμογήν του Καταστατικού Χάρτου, του Κανονισμού, των Τεκτονικών Τυπικών, των αποφάσεων αυτού και της Γενικής Συνελεύσεως. Εγκρίνει τους Ειδικούς Κανονισμούς των Στοών, εντέλλεται την έκδοσιν πινάκων, εγκυκλίων, διαταγών, ψηφισμάτων και αποφάσεων, ων η εκτέλεσις είναι απαρεγκλίτως και αυστηρώς υποχρεωτική δια πάσας τας Στοάς και τους Ελευθεροτέκτονας, τους υπό την Αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

Συγκαλεί την Γενικήν Συνέλευσιν εις τακτικήν ή έκτακτον Σύνοδον, δια Διατάγματος του Μεγάλου Διδασκάλου.

Άρθρον 39

Το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς ασκεί την ανωτάτην Πειθαρχικήν εξουσίαν εν τω Τάγματι, επιλαμβανόμενον αυτεπαγγέλτως πάσης Τεκτονικής πειθαρχικής διώξεως κατά παντός Ελευθεροτέκτονος ή Στοάς της δικαιοδοσίας αυτής, δια του Πειθαρχικού Τμήματος, κατ' έγκλησιν του Μεγάλου Ρήτορος ή κατόπιν αιτήσεως υποβαλλομένης εις αυτό παρά τίνος των Μελών του Συμβουλίου.

Το Πειθαρχικόν Τμήμα συνεδριάζει εις πρώτον βαθμόν επί των ούτω πως αυτεπαγγέλτων πειθαρχικών διώξεων, της αποφάσεως του υποκείμενης εις προσφυγήν, συζητουμένην υπό του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, του οποίου η απόφασις είναι οριστική και αμετάκλητος.

Εν περιπτώσει καθ' ην κατηγορείται Στοά δια παράπτωμα συνεπαγόμενον την διάλυσιν ή την αργίαν αυτής, συνεδριάζει εις Α΄ βαθμόν η ολομέλεια του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς. Εφ' όσον δε απηγγέλθη αργία της Στοάς πέραν της διετίας, χωρεί προσφυγή κατά της πρωτοβαθμίου αποφάσεως ενώπιον της Γενικής Συνελεύσεως, συγκαλουμένης προς τούτο υποχρεωτικώς εντός μηνός και αποφαινομένης με ελάχιστον όριον απαρτίας το ήμισυ του όλου αριθμού των μελών αυτής. Μέχρις εκδόσεως της αποφάσεως επί της προσφυγής η πειθαρχικώς ελεγχόμενη Στοά απέχει πάσης Τεκτονικής εργασίας.

Άρθρον 40

Το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς δύναται, εάν κρίνη τούτο επιβαλλόμενον υπό εξαιρετικών περιστάσεων, να θέση εις προσωρινήν αργίαν Στοάς ή Ελευθεροτέκτονας της δικαιοδοσίας της, εφ' όσον εκκρεμεί κατ' αυτών αυτεπάγγελτος πειθαρχική δίωξις ή καταγγελία, της οποίας ο έλεγχος, εν τη περιπτώσει ταύτη, δέον να διεξαχθή εντός τριμήνου από της θέσεως εις αργίαν.

Οι κατά τα άρθρα 18 και 20 του παρόντος Αντιπρόσωποι της Στοάς διατηρούν όλα τα δικαιώματα αυτών ως μελών της Γενικής Συνελεύσεως κατά τον χρόνον της αργίας.

Άρθρον 41

Το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς, συνεδρίαζον εν ολομελεία, λογίζεται εν απαρτία και αποφασίζει εγκύρως παρόντων, τουλάχιστον, επτά εκ των κατά το άρθρο 35 Μεγάλων Αξιωματικών αυτού.

Συνέρχεται, τη προσκλήσει του Μεγάλου Διδασκάλου ή του νομίμου Αυτού αναπληρωτού, εις τακτάς συνεδρίας και εκτάκτως, οσάκις ήθελον ζητήσει τούτο εγγράφως τρία Μέλη αυτού.

Αι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν των παρόντων Μελών, δια φανεράς ψηφοφορίας, αρχομένης από του νεωτέρου μέχρι του αρχαιοτέρου κατά την υπηρεσίαν αυτών εν τω Συμβουλίω και, επί των εχόντων τον αυτόν χρόνον υπηρεσίας, από του νεωτέρου καθ' ηλικίαν.

Ο Μέγας Διδάσκαλος ή ο νόμιμος Αυτού αναπληρωτής αποφαίνεται τελευταίος, εν περιπτώσει δε ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος Αυτού. Επί καθαρώς προσωπικών ζητημάτων, απαιτείται μυστική ψηφοφορία.

Άρθρον 42

Αποφάσει του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, παύουν να είναι Μέλη αυτού οι επί τρεις συνεχείς συνεδρίας αδικαιολογήτως απουσιάζοντες, οι αποδημούντες μετά την παρέλευσιν της χορηγηθείσης αυτοίς αδείας και οι

διαγραφόμενοι εκ του Τάγματος, δυνάμει καταδικαστικής Τεκτονικής αποφάσεως. Εν περιπτώσει παύσεως ή διαγραφής, παραιτήσεως ή θανάτου Μέλους αυτού, ο Μέγας Διδάσκαλος ή ο νόμιμος αναπληρωτής Αυτού, οφείλει εντός πέντε ημερών να καλέση το πρώτον εκ των κατά σειράν επιτυχίας αναπληρωματικών Μελών, αφού προηγουμένως δι' αποφάσεως του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς καθορισθή το ανατεθησόμενον αυτώ αξίωμα εκ των εν των άρθρω 35 του παρόντος. Εν περιπτώσει ανάγκης συμπληρώσεως των τακτικών Μελών του Συμβουλίου μετά την εξάντλησιν του πίνακος των αναπληρωματικών τοιούτων, καλείται εντός μηνός η Γενική Συνέλευσις προς εκλογήν πέντε νέων αναπληρωματικών Μελών.

Άρθρον 43

Το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς, άμα τη κατά το αρθρ. 36 του παρόντος συγκροτήσει αυτού, καταρτίζει εκ των Μελών του τέσσαρα Τμήματα:

1) Το Διοικητικόν, το οποίο εφορεύει της διοικήσεως των Στοών, εγκρίνει ή απορρίπτει τους προτεινόμενους παρά των Στοών προς εισδοχήν εις το Τάγμα, τας προαγωγάς εις τους βαθμούς του Εταίρου και του Διδασκάλου, εγκρίνει ή ακυροί τας αρχαιρεσίας των Αξιωματικών των Στοών και εν γένει μεριμνά δια την κανονικήν λειτουργίαν αυτών.

2) Το Οικονομικόν, εις ο ανάγονται πάντα τα οικονομικά ζητήματα του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς και των υπό την Αιγίδα αυτής Στοών.

3) Το Πειθαρχικόν, όπερ ασκεί την πειθαρχικήν εξουσίαν εν τω Τάγματι και λειτουργεί ως Ανώτατον Τεκτονικόν Πειθαρχικόν Συμβούλιον του εν Ελλάδι Συμβολικού Ελευθεροτεκτονισμού, κατά τας διατάξεις του άρθρου 39 και του Πειθαρχικού Οργανισμού του παρόντος και του Γενικού Κανονισμού.

4) Το των Εξωτερικών Σχέσεων, εις ο υπάγονται πάντα τα ζητήματα τα αφορώντα τας σχέσεις της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος προς τας Ξένας Τεκτονικάς Δυνάμεις, την μετ' αυτών ανταλλαγήν Μεγάλων Αντιπροσώπων και Ομήρων φιλίας, τας συνεννοήσεις και συνεργασίαν μετά των Διεθνών Τεκτονικών Οργανώσεων και την έκδοσιν επισήμου Δελτίου ή Επετηρίδος αυτής.

Άρθρον 44

Έκαστον των Τμημάτων απαρτίζεται εκ πέντε, τουλάχιστον, μελών και, συνερχόμενον εν τη πρώτη συνεδρία αυτού ορίζει τον Πρόεδρον και τον Γραμματέα αυτού. Συνεδριάζει εν απαρτία παρόντων, τουλάχιστον, τριών εκ των Μελών.

Ο Μέγας Διδάσκαλος μετέχει αυτοδικαίως πάντων των Τμημάτων, όταν δε παρίσταται εις τας συνεδριάσεις, προεδρεύει αυτών.

Ο Μέγας Γενικός Γραμματεύς μετέχει αυτοδικαίως του Διοικητικού Τμήματος και ο Μέγας Αξιωματικός επί των Εξωτερικών Σχέσεων του Τμήματος Εξωτερικών Σχέσεων Τμήματος.

Ο Μέγας Ρήτωρ μετέχει αυτοδικαίως του Πειθαρχικού Τμήματος και ο Μέγας Θησαυροφύλαξ και ο Μέγας Ελεονόμος του Οικονομικού Τμήματος.

ΙΙΙ. Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

Άρθρον 45

Ο Αρχηγός του εν Ελλάδι Συμβολικού Ελευθεροτεκτονισμού φέρει τον τίτλον «Ενδοξότατος Μέγας Διδάσκαλος της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος». Εκπροσωπεί την Μεγάλην Στοάν ενώπιον παντός Ελευθεροτέκτονος και πάσης Τεκτονικής Δυνάμεως εν τω Παγκοσμίω Ελευθεροτεκτονισμώ και είναι αυτοδικαίως ο Πρόεδρος του «Τεκτονικού Ιδρύματος», εκπροσωπών τούτο, ως ανεγνωρισμένον Νομικόν πρόσωπον, ενώπιον πάσης Αρχής και παντός Δικαστηρίου.

Έχει πάσας τας εξουσίας της Μεγάλης Στοάς, ως αρχηγός και ανώτατος Εκτελεστής των Αποφάσεων αυτής, κατά τας διατάξεις του παρόντος.

Κυροί, υπογράφει και δημοσιεύει τα Διατάγματα, τα Ψηφίσματα, τας Αποφάσεις της Γενικής Συνελεύσεως και του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, υπογράφει τα Ιδρυτικά Διπλώματα των Στοών, τα Διπλώματα των Διδασκάλων και παν έγγραφον της Μεγάλης Στοάς, συγκαλεί δια Διατάγματος την Γενικήν Συνέλευσιν εις τακτικός ή εκτάκτους Συνόδους. Διορίζει τους παρά του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς εκλεγόμενους Μεγάλους Αντιπροσώπους ή Ομήρους Φιλίας παρά ταις Ξέναις Τεκτονικαίς Δυνάμεσι και αναγνωρίζει τους υπό τούτων παρ' αυτή διαπεπιστευμένους τοιούτους. Προεδρεύει των Συνεδριών της Γενικής Συνελεύσεως και του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, κηρύσσει την έναρξιν και την λήξιν και διευθύνει τας εργασίας αυτών.

Επίσης, δικαιούται να προεδρεύει πάσης Στοάς, παντός Συμβουλίου, πάσης Επιτροπής και πάσης Τεκτονικής συσκέψεως, εις ην παρίσταται.

Άρθρον 46

Ο Μέγας Διδάσκαλος έχει το προνόμιον της απονομής χάριτος εις πάντα Ελευθεροτέκτονα υποστάντα πειθαρχικήν κύρωσιν. Προς τούτο, αιτείται και την γνώμην του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, ήτις, εις την ειδικήν αυτήν περίπτωσιν, είναι απλώς συμβουλευτική.

Άρθρον 47

Ο Μέγας Διδάσκαλος έχει το προνόμιον της αρνησικυρίας επί των αποφάσεων του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς. Εάν, όμως, το Συμβούλιον εμ-

μένη εις την εκτέλεσιν της αποφάσεως αυτού, δικαιούται να ζήτηση παρά του Μεγάλου Διδασκάλου, όπως φέρη το ζήτημα ενώπιον της Γενικής Συνελεύσεως. Εν τη περιπτώσει ταύτη, υποχρεούται ο Μέγας Διδάσκαλος, όπως, εντός της υπό του Συμβουλίου τασσομένης προς τούτο προθεσμίας, συγκάλεση την Γενικήν Συνέλευσιν, ης η απόφασις είναι δια πάντα υποχρεωτική.

Άρθρον 48

Ο Μέγας Διδάσκαλος έχει το δικαίωμα, μετά σύμφωνον γνώμην του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, να απονέμη τους τρείς συμβολικούς βαθμούς δι' απ' ευθείας μυήσεως, κατά τας εξαιρετικός περιπτώσεις του άρθρου 12§2 του παρόντος ή να δώση εντολήν προς μύησιν εις τίνα των υπό την Αιγίδα της Μεγάλης Στοάς Σεπτών Στοών.

Άρθρον 49

Τον Μεγάλον Διδάσκαλον απόντα ή κωλυόμενον αναπληροί ο Πρόσθετος Μέγας Διδάσκαλος καθ' απάσας τας εξουσίας Αυτού.

Ο Πρόσθετος Μέγας Διδάσκαλος, παρόντος του Μεγάλου Διδασκάλου, ουδέν δικαίωμα έχει αναμίξεως εις την εξουσίαν Αυτού, τηρούμενος μόνον ενήμερος παρά Τούτου όλων των λεπτομερειών της Διοικήσεως και Διαχειρίσεως του Τάγματος.

IV. ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

Άρθρον 50

Οι Μεγάλοι Αξιωματικοί φέρουν τον τίτλον «Ένδοξα Μέλη της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος».

Άρθρον 51

Ο Α΄ Μέγας Επόπτης αναπληροί τον Πρόσθετον Μεγάλον Διδάσκαλον κωλυόμενον ή απόντα και τούτον ο Β΄ Μέγας Επόπτης.

Άρθρον 52

Ο Μέγας Γενικός Γραμματεύς διευθύνει την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν και είναι φύλαξ των σφραγίδων.

Καλεί, εντολή του Μεγάλου Διδασκάλου ή του νομίμου Αναπληρωτού Αυτού, εις συνεδρίαν τα μέλη της Γενικής Συνελεύσεως και του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, ως και παντός Τμήματος αυτής ή οιασδήποτε Τεκτονικής Επιτροπής ή συσκέψεως.

Κρατεί τα πρακτικά της Γενικής Συνελεύσεως και του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς και μεριμνά δια την τήρησιν του Γενικού Μητρώου των εν Ελλάδι Ελευθεροτεκτόνων, του πρωτοκόλλου των εισερχομένων και εξερχόμενων εγγράφων, των βιβλίων των εγκρινομένων προς μύησιν ή απορρι-

πτομένων, των βιβλίων Δελτίων Αναγνωρίσεως Βαθμών Μαθητού και Εταίρου και των Διπλωμάτων των Διδασκάλων και εν γένει προϊσταται της όλης υπηρεσίας της Γραμματείας. Υπογράφει τα Δελτία Αναγνωρίσεως, προσυπογράφει παν έγγραφον της Διοικήσεως της Μεγάλης Στοάς και παν Διάταγμα του Μεγάλου Διδασκάλου. Δύναται, εξουσιοδοτούμενος παρά του Μεγάλου Διδασκάλου, να υπογράφει «κατ' εντολήν» παν έγγραφον, σχετικόν με την διεκπεραίωσιν της τρεχούσης υπηρεσίας. Υπογράφει τα Τεκτονικά Διαβατήρια, τηρεί Μητρώον των Μεγάλων Αντιπροσώπων και Ομήρων Φιλίας και συγκεντρώνει τας Εκθέσεις, επίσημα δελτία και επετηρίδας των ξένων Τεκτονικών Δυνάμεων και Διεθνών Τεκτονικών Οργανώσεων.

Ο Μέγας Αξιωματικός επί των Εξωτερικών Σχέσεων κρατεί την μετά των ξένων Τεκτονικών Δυνάμεων αλληλογραφίαν και προσυπογράφει ταύτην μετά του Μεγάλου Διδασκάλου.

Άρθρον 53

Πάσα αλληλογραφία απευθύνεται προς τον Μεγάλον Γενικόν Γραμματέα.

Άρθρον 54

Ο Μέγας Ρήτωρ είναι ο φύλαξ του Καταστατικού Χάρτου και των Κανονισμών, συμπεραίνει επί της ερμηνείας αυτών και, επί των συμπερασμάτων αυτού, αποφαίνεται το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς. Εισηγείται πάσαν πειθαρχικήν Τεκτονικήν υπόθεσιν ενώπιον του Πειθαρχικού Τμήματος ή της ολομελείας του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς και μετέχει της Πειθαρχικής Εξουσίας, κατά τας σχετικάς διατάξεις του παρόντος και του Γενικού Κανονισμού. Τον Μεγάλον Ρήτορα κωλυόμενον ή απόντα, αναπληροί, κατ' απόφασιν του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, έτερον Μέλος αυτού.

Άρθρον 55

Ο Μέγας Θησαυροφύλαξ έχει την γενικήν διαχείρισιν της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, μεριμνά υπευθύνως δια την λογιστικήν υπηρεσίαν και καταθέτει εις τας Τράπεζας παν ποσόν ανώτερον του οριζομένου εκάστοτε υπό του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς επ' ονόματι του Τεκτονικού Ιδρύματος. Δια πάσαν ανάληψιν καταθέσεως, υπογράφει ως Ταμίας του Τεκτονικού Ιδρύματος μετά του Μεγάλου Διδασκάλου ως Προέδρου αυτού. Προσυπογράφει μετά του Μεγάλου Διδασκάλου και του Μεγάλου Γενικού Γραμματέως πάντα τα εντάλματα εισπράξεων και πληρωμών και πάσαν απόδειξιν εισπράξεως.

Ο Μέγας Θησαυροφύλαξ εποπτεύει την διαχείρισιν απασών των Στοών και εξελέγχει τους Ταμίας αυτών.

Άρθρον 56

Ο Μέγας Ελεονόμος κρατεί το Ελεονομείον του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, μεριμνά δια την τακτικήν συγκέντρωσιν των αναγκαιούντων υπέρ των φιλανθρωπικών σκοπών της Μεγάλης Στοάς χρηματικών ποσών και εκτελεί τας πληρωμάς των υπό του Συμβουλίου εγκρινομένων βοηθημάτων. Έχει την γενικήν εποπτείαν και έλεγχον των Ελεονομείων απασών των Στοών. Αναπληροί τον Μεγάλον Θησαυροφύλακα απόντα ή κωλυόμενον.

Άρθρον 57

Ο Μέγας Τελετάρχης διευθύνει τα των τελετών και της εθιμοτυπίας και εφορεύει επί της τηρήσεως των Τυπικών εις τας τελετάς των Στοών.

Ο Μέγας Δοκιμαστής εξελέγχει τας Τεκτονικάς ιδιότητας των Επισκεπτών μετά κεράμωσιν και εξέτασιν των διπλωμάτων και τίτλων αυτών και εφορεύει απασών των Στοών δια την τήρησιν των Τυπικών κατά τας δοκιμασίας των μυήσεων.

Άρθρον 58

Ο Μέγας Στεγαστής μεριμνά δι' ό,τι ανάγεται εις την εν γένει ασφάλειαν του Τεκτονικού Μεγάρου Αθηνών και ειδικώτερον των εργασιών της Γενικής Συνελεύσεως και του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄
ΚΟΣΜΗΤΟΡΕΣ

Άρθρον 59

Δια την υποβοήθησιν του έργου των Μεγάλων Αξιωματικών, ως τούτο περιγράφεται ανωτέρω, ορίζονται παρ' αυτοίς Κοσμήτορες, τα καθήκοντα των οποίων καθορίζονται υπό του Γενικού Κανονισμού και των αποφάσεων της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

Εις τους περατούντας ευδοκίμως την προσφοράν των, απονέμεται ο τίτλος του «Ομοτίμου Κοσμήτορος» της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος. Ούτοι φέρουν ισοβίως τα διάσημά των και απολαμβάνουν των τιμών των Κοσμητόρων ακολουθούντες τη τάξει, τους εν ενεργεία ομολόγους των. Οι απαλασσόμενοι των καθηκόντων των, πρώην Κοσμήτορες, δεν τυγχάνουν της ανωτέρω διακρίσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

Άρθρον 60

Πειθαρχικά Συμβούλια του εν Ελλάδι Συμβολικού Ελευθεροτεκτονισμού είναι:

1) Η ολομέλεια του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, ως Ανώτατον Πειθαρχικόν Συμβούλιον, κατά το άρθρον 39 §§ 1 και 3, και το Πειθαρχικόν Τμήμα της Μεγάλης Στοάς, επιλαμβανόμενα:

α) Αυτεπαγγέλτως, κατά το άρθρον 39§1 του παρόντος, ασκήσεως και περαιώσεως πειθαρχικού ελέγχου των παραπτωμάτων παντός Ελευθεροτέκτονος ή Στοάς υπό την Αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

β) Κατόπιν αναφοράς υπογεγραμμένης παρά επτά, τουλάχιστον, Διδασκάλων, υποβαλλομένης εις την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν υπό της οικείας Στοάς, επί παραπτώματος Μέλους του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς ή Σεβασμίου Στοάς.

Κατά των αποφάσεων τούτων επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον της Γενικής Συνελεύσεως, κατά το άρθρον 39§2 του παρόντος και της ολομελείας του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, επί των κηρυχθέντων υπαιτίων Τεκτόνων, ου η απόφασις είναι τελεσίδικος και αμετάκλητος.

2) Το Πειθαρχικόν Συμβούλιον εκάστης Στοάς, επιλαμβανόμενον του πειθαρχικού ελέγχου πάσης αναφοράς, υποβληθείσης δια του Σάκκου των Προτάσεων κατά μέλους ή μελών αυτής, μετ' εξέτασιν προκαταρκτικήν και παραπεμπτικόν πόρισμα τριμελούς Επιτροπής εκ του Α΄ Επόπτου, του Ρήτορος και του Γραμματέως ή των νομίμων αυτών αναπληρωτών Αξιωματικών. Το Πειθαρχικόν Συμβούλιον αποτελείται εκ του Σεβασμίου και, τούτου κωλυομένου, παρ' εντεταλμένου ειδικώς υπό του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, ως προέδρου, και 10 Διδασκάλων κληρουμένων εκ των παρόντων εν συνεδρία της Στοάς, ειδικώς δι' εκάστην εκδικαζομένην υπόθεσιν.

Τα μέλη του Πειθαρχικού Συμβουλίου λαμβάνουν θέσιν εν τη Ανατολή καθ' όλην την διάρκειαν της διαδικασίας και δίδουν ενώπιον της Στοάς, προ της ενάρξεως της διαδικασίας, την εξής επίσημον Υπόσχεσιν και Διαβεβαίωσιν:

«Επί τη τεκτονική ημών τιμή και συνειδήσει, υπισχνούμεθα ενώπιον του Μ.:Α.:Τ.:Σ.:, να εξετάσωμεν μετά προσοχής την προκειμένην καταγγελίαν και υπεράσπισιν και να εκπληρώσωμεν τα καθήκοντα ημών, κατά την εκ της συζητήσεως προελθούσαν ελευθέραν πεποίθησίν μας, πιστώς και αδόλως και έχοντες υπ' όψει ημών μόνον την αλήθειαν και την δικαιοσύνην».

Ο Ρήτωρ εισάγει το παραπεμπτικόν πόρισμα της Εξεταστικής Επιτροπής

και εκτελεί χρέη κατηγόρου καθ' όλην την διάρκειαν της διαδικασίας του πειθαρχικού ελέγχου.

Η ως άνω διαδικασία λαμβάνει χωράν εν κανονική συνεδρία της Στοάς εις βαθμόν Διδασκάλου, η απόφασις δε εκδίδεται εν ιδιαιτέρα διασκέψει των μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου κατά πλειοψηφίαν και ανακοινούται εν συνεδρία της Στοάς εις βαθμόν Μαθητού. Εν ισοψηφία, ο πειθαρχικώς ελεγχόμενος απαλάσσεται.

Εις περίπτωσιν απουσίας ενός ή πλειόνων μελών της Εξεταστικής Επιτροπής του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή του Ρήτορος, ορίζει τους αναπληρωτάς αυτών το Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς. Επί ανεπαρκούς τυχόν αριθμού των Διδασκάλων της Στοάς, προς καταρτισμόν του Πειθαρχικού Συμβουλίου το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς συγκροτεί τούτο με ελάσσονος των δέκα Διδασκάλους.

Κατά των αποφάσεων του Πειθαρχικού Συμβουλίου των Στοών χωρεί προσφυγή ενώπιον του Πειθαρχικού Τμήματος της Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 61

Δια τα παραπτώματα των Ελευθεροτεκτόνων, οριζόμενα υπό του Γενικού Κανονισμού, επιβάλλονται πειθαρχικαί κυρώσεις πρόσκαιρου ή οριστικής αποβολής από του Τάγματος. Ειδικαί διατάξεις διέπουσαι την προκαταρκτικήν εξέτασιν και την διαδικασίαν του ασκουμένου πειθαρχικού ελέγχου καθορίζονται υπό του Γενικού Κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ

Άρθρον 62

Το Οικονομικόν Τμήμα, εισηγουμένου του Μεγάλου Θησαυροφύλακος, υποβάλλει ανά τρίμηνον εις το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς έκθεσιν της οικονομικής καταστάσεως του Μεγάλου Θησαυροφυλακίου και Μεγάλου Ελεονομείου, κατά την τακτικήν δε ετησίαν σύνοδον της Γενικής Συνελεύσεως υποβάλλει εις Αυτήν τον διαχειριστικόν απολογισμόν του λήξαντος έτους και τον προϋπολογισμόν εσόδων και δαπανών του αρχομένου έτους.

Ο απολογισμός και ο προϋπολογισμός, εγκρινόμενοι υπό της Γενικής Συνελεύσεως, διαβιβάζονται, μερίμνη της Μεγάλης Γενικής Γραμματείας, εις απάσας τας Στοάς.

Άρθρον 63

Υπό του Γενικού Κανονισμού καθορίζεται η συμμετοχή απασών των Στοών εις τας δαπανάς του Μεγάλου Θησαυροφυλακίου της Μεγάλης Στο-

άς. Πάντως, η συμμετοχή αύτη δεν δύναται να είναι μικρότερα των δύο τρίτων των εισπραττομένων μυήτρων του βαθμού του Μαθητού και του ημίσεος των μυήτρων των βαθμών του Εταίρου και του Διδασκάλου, ως και των δικαιωμάτων τακτοποιήσεως και υιοθεσίας των εν Αθήναις Στοών, και του ενός τρίτου των μυήτρων των τριών Συμβολικών βαθμών ως και των δικαιωμάτων τακτοποιήσεως και υιοθεσίας των εκτός των Αθηνών Στοών.

Αι μηνιαίαι εισφοραί πάντων των μελών των εν Αθήναις Στοών, πλην των υπό των Σεπτών Στοών επιβαλλομένων, ανήκουν εξ ολοκλήρου εις το Μέγα Θησαυροφυλάκιον. Αι μηνιαίαι εισφοραί των εκτός των Αθηνών Στοών ανήκουν εις αυτάς, καταβάλλουν δε αντ'αυτών εις το Μέγα Θησαυροφυλάκιον ετήσιον παράβολον, οριζόμενον υπό του Γενικού Κανονισμού.

Τα Δικαιώματα των Διπλωμάτων και Δελτίων Αναγνωρίσεως ως και των Διαβατηρίων περιέρχονται εξ ολοκλήρου εις το Μέγα Θησαυροφυλάκιον.

Υπό του Γενικού Κανονισμού επίσης καθορίζονται οι πόροι του Ελεονομείου ως και ο τρόπος διαθέσεως βοηθημάτων.

Άρθρον 64

Το λογιστικόν έτος του Μεγάλου Θησαυροφυλακίου και του Μεγάλου Ελεονομείου της Μεγάλης Στοάς άρχεται την 1ην Οκτωβρίου και λήγει την 30ήν Σεπτεμβρίου εκάστου έτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΤΟΩΝ

Άρθρον 65

Το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς διορίζει Μεγάλους Επιθεωρητάς των Στοών εκ των εν ενεργεία ή πρώην Μελών αυτού και εκ των πρώην Σεβασμίων. Ο Μεγάλος Επιθεωρητής, καλούμενος υποχρεωτικώς εις πάσαν τακτικήν ή έκτακτον ή οικογενειακήν συνεδρίασιν της Στοάς, ως και εις τα Συμβούλια των Αξιωματικών αυτής, επιβλέπει την κανονικήν, κατά τον Καταστατικόν Χάρτην, τους Κανονισμούς και τα Τυπικά, λειτουργίαν αυτών, δικαιούμενος ν' αναλάβη ως εκπρόσωπος του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, και την Προεδρίαν της Στοάς, εάν, κατά την κρίσιν του, παρίσταται ανάγκη προς τούτο. Υποχρεούται να κρατή δι' εκθέσεών του ενήμερον των ενεργειών αυτού τον Μεγάλον Διδάσκαλον ή τον νόμιμον αναπληρωτήν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄
ΕΞΩΤΕΡΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ

Άρθρον 66

Αι σχέσεις της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, ως Ανωτάτης Αρχής του Συμβολικού Ελευθεροτεκτονισμού, μετά των άλλων Μεγάλων Τεκτονικών Δυνάμεων δύνανται να ρυθμίζωνται δι' ειδικών εκάστοτε συμφωνιών.

Άρθρο 67

Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος μεριμνά δια την διατήρησιν των σχέσεων και επικοινωνίας αυτής μεθ'απασών των ανεγνωρισμένων και κανονικώς λειτουργουσών Μεγάλων Τεκτονικών Δυνάμεων της Υφηλίου, δια του επ' αμοιβαιότητι διορισμού παρ' αυταίς Μεγάλων Αντιπροσώπων ή Ομήρων Φιλίας και της αναγνωρίσεως των παρ' αυτή εμπεπιστευμένων τοιούτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄
ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 68

Η Μεγάλη Σφραγίς της Μεγάλης Στοάς απεικονίζει τανυσίπτερον Φοίνικα επί πυράς, ατενίζοντα τον ανατέλλοντα Ήλιον, και φέρει πέριξ την επιγραφήν «Μεγάλη Στοά της Ελλάδος 1811». Ο Μέγας Διδάσκαλος έχει ιδίαν σφραγίδα, απεικονίζουσαν τον ακοίμητον οφθαλμόν εντός τριγώνου, περιβαλλόμενου δι' ακτινών, πέριξ δε φέρει την επιγραφήν «Μέγας Διδάσκαλος της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος 1811». Η Μεγάλη Γενική Γραμματεία έχει ιδίαν σφραγίδα, φέρουσαν εντός τριγώνου χιαστί δύο γραφίδας, πέριξ δε την επιγραφήν «Μεγάλη Γενική Γραμματεία της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος 1811».

Άρθρον 69

Το Λάβαρον της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος είναι εκ κυανού μεταξίνου υφάσματος μετά χρυσών παρυφών και κυανοπλέκτων κροσσών, φέρει δε εις το μέσον χρυσόπλεκτον τον τανυσίπτερον Φοίνικα επί πυράς, ατενίζοντα τον ανατέλλοντα Ήλιον. Κάτωθεν του Φοίνικος είναι γεγραμμένη η επιγραφή «Μεγάλη Στοά της Ελλάδος 1811».

Άρθρον 70

Τα Μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς φέρουν, εις πάσαν τακτικήν συνεδρίαν ή επίσημον τελετήν, πλην των κεκανονισμένων σημάτων του αξιώματος, ο έκαστος κατέχει, και του περιζώματος, ως διάσημον, περιλαίμιον εκ κυανού μεταξίνου κυματώδους υφάσματος μετά χρυσοποίκιλτων

ακακιών, εις ο φέρεται ανηρτημένον επίχρυσον κόσμημα, απεικονίζον την κεφαλήν της Αθηνάς - Σοφίας.

Το διάσημον τούτο δικαιούνται να φέρουν και τα διατελέσαντα Μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς.

Το περιλαίμιον του Μεγάλου Διδασκάλου φέρει εννέα πεντάκτινους χρυσοποίκιλτους αστέρας, το δε ανηρτημένον κόσμημα τον «ακοίμητον οφθαλμόν». Εις το περίζωμα Αυτού απεικονίζεται ο ανατέλλων Ήλιος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'
ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΥ

Άρθρον 71

Η αναθεώρησις ή μερική τροποποίησις του Καταστατικού Χάρτου επιτρέπεται μετά πάροδον εξαετίας[845] από της ενάρξεως της ισχύος αυτού, εάν αποφασίση περί τούτου η Γενική Συνέλευσις δι' απολύτου πλειοψηφίας, κατόπιν εγγράφου αιτήσεως των δύο τρίτων του όλου αριθμού των μελών αυτής.

Αποφασισθείσης της αναθεωρήσεως ή τροποποιήσεως, συγκαλείται υπό του Μεγάλου Διδασκάλου η Γενική Συνέλευσις εις Συντακτικήν τοιαύτην, αποκλειστικώς και μόνον εις την αναθεώρησιν ή τροποποίησιν ασχοληθησομένην.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της ψηφίσεώς του υπό της Συντακτικής Γενικής Συνελεύσεως.

Ο εν ισχύι Γενικός Κανονισμός της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος έχει πλήρη την εφαρμογήν αυτού καθ' όλας τας διατάξεις του, τας μη αντιτιθέμενας προς τον παρόντα Καταστατικόν Χάρτην. Παρέχεται η εξουσιοδότησις προς το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς, όπως προσάρμοσει τον Γενικόν Κανονισμόν προς τας διατάξεις του αναθεωρηθέντος Καταστατικού Χάρτου, και φέρει αυτόν ενώπιον της Γενικής Συνελεύσεως προς ψήφισιν.

Το δικαίωμα της τροποποιήσεως ή αναθεωρήσεως του Γενικού Κανονισμού ανήκει εις την Γενικήν Συνέλευσιν.

---

845 Νόμιμο· τροποποιείται σε βραχύτερο χρόνο εάν συμφωνήσουν όλες οι Στοές (Κρητικός - Δίκαιο σωματείων, 1984, σελ. 114).

Εκυρώθη και ετέθη η Μεγάλη Σφραγίς της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.
Εν Ανατολή Αθηνών τη 18η Οκτωβρίου 2000
Ο ΜΕΓΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
ΣΑΒΒΑΣ ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΟΥΒΑΛΙΩΤΗΣ[846]

§58. Ο Γενικός Κανονισμός της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος του 2009 (ΓΚ ΜΣΤΕ)

Για τη νομική υπόσταση του ΓΚ βλ. §15. Αυτός αποτελεί τον *εσωτερικό κανονισμό* της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος -δεν είναι καταστατικό των Στοών- και δεν έχει κατατεθεί σε δημόσια αρχή, εξ όσων γνωρίζουμε. Το κείμενό του ψηφίστηκε από τη ΓΣ της 31/1/2009[847], που δεν ήταν συντακτική[848], και αποτελείται από 228 άρθρα και έχει ως εξής:

---

846 Στο σημείο αυτό βρίσκουμε την εξής υποσημείωση στο βιβλιαρίδιο που διανέμεται στα μέλη: *«Υποσημείωσις: Ο Ελληνικός Συμβολικός Ελευθεροτεκτονισμός είναι ανεγνωρισμένος παρά του Ελληνικού Κράτους ως Ίδρυμα υπό την επωνυμίαν "Τεκτονικόν Ίδρυμα". Διέπεται κατά τους Νόμους της Ελληνικής Πολιτείας υπό του Διατάγματος της ιδρύσεως Αυτού της 2 Δεκεμβρίου 1927 και εκπροσωπείται υπό του Μεγάλου Διδασκάλου, ως Προέδρου αυτού ή του νομίμου αναπληρωτού Του».* Αυτή η φράση δεν αποτελεί μέρος του ψηφισμένου καταστατικού. Ως προς το περιεχόμενό της, σαφώς και δεν είναι ο «Ελληνικός Συμβολικός Ελευθεροτεκτονισμός» αναγνωρισμένος από το Ελληνικό Κράτος ως Ίδρυμα, αλλά το Τεκτονικό Ίδρυμα είναι αναγνωρισμένο ως κοινωφελές ίδρυμα.

847 Η ψήφιση ήταν άκυρη διότι η ημερήσια διάταξη ανέφερε ως 6ο θέμα, όλως αορίστως, «τροποποίησις άρθρων του καταστατικού». Η όχι επαρκώς ορισμένη αναγραφή και αναφορά των άρθρων προς τροποποίηση (αν όχι και του προτεινομένου περιεχομένου), όπως εν προκείμενω, επιφέρει αυρότητα (ΑΚ 97· Κρητικός - Δίκαιο σωματείων 1984 σελ. 212). Η ακυρότητα είναι σχετική και προσβάλλεται κατ' ΑΚ 101 κατά την κρατούσα -αλλά ατεκμηρίωτη- άποψη (Δέλλιος σε ΣΕΑΚ υπό αρ. 97 §4 με περαιτέρω νομολογία), ενώ κατά την ορθότερη άποψη η ακυρότητα είναι απόλυτη (Σεραφείμ ΣυνδΣωμΔ §132 σε 12η έκδ. 2018). Στην περίπτωση που κριθεί ότι η ακυρότητα είναι απόλυτη, τότε δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε ποιά έκδοση του Γενικού Κανονισμού ισχύει, διότι και η προηγούμενη τροποποίηση (24/5/2003) έγινε έχουσα με 2ο θέμα Η.Δ. «ψήφισις τελικώς προτεινομένων άρθρων του Γενικού Κανονισμού», φράση ομοίως αόριστη και μη αποκλείουσα τον κίνδυνο υφαρπαγής αποφάσεων εν απουσία μελών, τα οποία ενδεχομένως θα παρίσταντο εάν αναγράφονταν τα συγκεκριμένα άρθρα προς τροποποίηση ενώ τα παρόντα δεν θα αιφιδιάζονταν και θα μπορούσαν να ετοιμαστούν γι αυτά (Καρακατσάνης σε ΕρμΑΚ υπ. αρ. 95 §9 και αρ. 97 §14).

848 Νόμιμο· δεν απαιτείτο να είναι συντακτική διότι ο εσωτερικός κανονισμός μπορεί να μεταβληθεί χωρίς τις αυστηρές διατυπώσεις του νόμου, εκτός και εάν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό, εν προκειμένω όμως ο καταστατικός χάρτης δεν ορίζει (Κρητικός - Δίκαιο Σωματείων, 1984, σελ. 113).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄
ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΕΩΣ ΣΤΟΩΝ
ΤΜΗΜΑ Α΄
Ίδρυσις Στοών

Άρθρον 1

1. Προς ίδρυσιν Συμβολικής Στοάς απαιτείται, όπως επτά, τουλάχιστον, Διδάσκαλοι Τέκτονες, ανήκοντες ως ενεργά ή επίτιμα μέλη εις Στοάς υπαγομένας υπό την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος, συνερχόμενοι με την μέριμναν και την φροντίδα του αρχαιοτέρου εις τον βαθμόν, ή, άλλως, πρεσβυτέρου και επαληθεύοντες τους τεκτονικούς αυτών τίτλους, αποφασίσουν σχετικώς. Μεθ' ο, αφού εκλέξουν το διακριτικόν όνομα της Στοάς, το οποίον δεν πρέπει να ανήκει εις ετέραν Στοάν υπαγομένην υπό την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος, εν ενεργεία ή εν ύπνω και εις την αυτήν Ανατολήν, υποβάλλουν εις Αυτήν ητιολογημένην περί της ιδρύσεως της Στοάς αίτησιν υπογραφομένην υπ' αυτών. Των ανωτέρω τηρούνται παρά του νεωτέρου πρακτικά, τα οποία υπογράφονται παρά πάντων.

2. Μετά της αιτήσεως δέον να επισυνάπτονται:

α) Πίναξ εις διπλούν εις τον οποίον να αναγράφωνται το ονοματεπώνυμον εκάστου των αιτούντων, ο τόπος και ο χρόνος γεννήσεως, το επάγγελμα, ο τόπος διαμονής και αι Στοαί εις τας οποίας εμυήθησαν.

β) Τα τεκτονικά αυτών Διπλώματα.

γ) Αντίγραφον των τηρηθέντων πρακτικών.

δ) Περιγραφή μετά της διευθύνσεως του οικήματος, εις το οποίον θα συνεδριάζη η Στοά, εις περίπτωσιν καθ' ην αύτη πρόκειται να ιδρυθή εις την Επαρχίαν ή εις το Εξωτερικόν.

3. Εφ' όσον αιτείται η ίδρυσις Στοάς εις την περιφέρειαν παρ' αδελφών, οι οποίοι είναι ενεργά μέλη Στοών εκτός της Ανατολής της υπό ίδρυσιν Στοάς, τότε ούτοι δεν δύνανται να εκλεγούν εις τα διάφορα αξιώματα της Στοάς, μετά την πάροδον τριών συνεχόμενων διετιών, εξαιρέσει του αξιώματος του Σεβασμίου, διά τον οποίον ισχύει η πάροδος δύο συνεχόμενων διετιών.

4.Τα Ιδρυτικά μέλη της νέας Στοάς, τα οποία είναι και ενεργά μέλη άλλων Στοών, υποχρεούνται όπως, μετά την πάροδον οκτώ (8) ετών από της ιδρύσεως της νέας Στοάς, επιλέξουν μίαν εκ των δύο Στοών, εις την οποίαν επιθυμούν να παραμείνουν ως ενεργά μέλη. Εξαιρούνται της ως άνω υποχρεώσεως τα ιδρυτικά μέλη, τα προερχόμενα από Στοάν άλλης Ανατολής.

5. Οι αποφασίσαντες την ίδρυσιν νέας Στοάς δέον να έχουν εκπλήρωση απάσας τας, προς την Μεγάλην Στοάν και την μητρικήν των Στοάν, οικονομικάς των υποχρεώσεις, τούτου βεβαιουμένου υπό του Μεγάλου Θησαυρο-

φύλακος και του Ταμίου της Στοάς αντιστοίχως, επί της, προς ίδρυσιν της νέας Στοάς, αιτήσεως.

Άρθρον 2

Η αίτησις μετά των κατά το προηγούμενον άρθρον εγγράφων υποβάλλεται υπό του Μεγάλου Γενικού Γραμματέως, εις το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς, το οποίον παραπέμπει αυτήν εις το Διοικητικόν Τμήμα της, προς υποβολήν σχετικής εισηγήσεως, επί της οποίας τελικώς το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς αποφασίζει.

Άρθρον 3

Εάν η αίτησις απορριφθή, αποδίδονται επί αποδείξει εις τους δικαιούχους τα Διπλώματα, τα δε λοιπά έγγραφα κατατίθενται εις τα Αρχεία της Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 4

Εάν η Μεγάλη Στοά εγκρίνη την ίδρυσιν, γνωρίζει τούτο εις τον προεδρεύοντα κατά την συνεδρίαν, καθ' ην απεφασίσθη η ίδρυσις της Στοάς, και παραγγέλλει όπως αύτη προβή:

α) εις την εκλογήν των Αξιωματικών και των Αντιπροσώπων αυτής εις την Γενικήν Συνέλευσιν.

β) εις την υποβολήν εις διπλούν του σχεδίου της Σφραγίδος, και

γ) εις την αποστολήν του απαιτουμένου ποσού διά το Ιδρυτικόν Δίπλωμα και τα αναγκαιούντα αντίτυπα του Καταστατικού Χάρτου, Γενικού Κανονισμού και Τυπικών.

Άρθρον 5

1. Μετά την λήψιν της εγκρίσεως, οι αποφασίσαντες την ίδρυσιν της Στοάς, αποκτώντες τον τίτλον του Ιδρυτού αυτής, συνέρχονται εις ειδικήν Συνεδρίαν και προβαίνουν, κατά τας διατάξεις των σχετικών άρθρων του παρόντος Γενικού Κανονισμού, εις την εκλογήν των Αξιωματικών και των Αντιπροσώπων της Στοάς των εις την Γενικήν Συνέλευσιν.

2. Η εκλογή αύτη υπόκειται πάντοτε εις την έγκρισιν της Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 6

Η νέα Στοά, προ της επισήμου εγκαθιδρύσεως της, εις ουδεμίαν ετέραν εργασίαν δύναται να προβή.

ΤΜΗΜΑ Β'
Εγκαθίδρυσις Στοάς

Άρθρον 7

1. Η Μεγάλη Στοά, μετά την υπ' Αυτής έγκρισιν των αρχαιρεσιών και του Σχεδίου της Σφραγίδος της υπό ίδρυσιν Στοάς, υπογράφει και σφραγίζει το Δίπλωμα της νέας Στοάς, ορίζει την εκ των Μελών Αυτής Επιτροπήν, την μέλλουσαν να προβή εις την επίσημον εγκαθίδρυσίν της, και παραδίδει εις την Επιτροπήν ταύτην το Δίπλωμα, με την εντολήν, όπως εγχειρίση τούτο, κατά την ημέραν της εγκαθιδρύσεως, εις τον Σεβάσμιον.

2. Το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς δύναται να ανάθεση εις άλλους Τέκτονας, μη Μέλη Αυτού, την εγκαθίδρυσίν ή και να εξουσιοδότηση την νέαν Στοάν να εγκαθιδρυθή αφ' εαυτής. Εν τη τελευταία περιπτώσει, η επί της εγκαθιδρύσεως Επιτροπή αποτελείται εκ του Σεβασμίου και των Εποπτών της Στοάς, οίτινες, κατά την διάρκειαν της τελετής, αντικαθίστανται προσωρινώς υπό άλλων αδελφών της Στοάς, υποδεικνυομένων υπό του Σεβασμίου.

3. Τα πρακτικά της Συνεδρίας της εγκαθιδρύσεως προσυπογράφονται και υπό της επί της εγκαθιδρύσεως Επιτροπής.

4. Η ημέρα της εγκαθιδρύσεως ορίζεται υπό της Μεγάλης Στοάς, κατόπιν συνεννοήσεως μετά του Σεβασμίου της νέας Στοάς.

Άρθρον 8

Η τελετή της εγκαθιδρύσεως γίνεται συμφώνως προς το υπό της Μεγάλης Στοάς εγκεκριμένον Τυπικόν.

Άρθρον 9

Η επί της εγκαθιδρύσεως Επιτροπή αριθμεί και μονογράφει όλα τα εις το άρθρον 36 του παρόντος Γενικού Κανονισμού αναγραφόμενα Βιβλία της νέας Στοάς, πλην των 6ου, 7ου και 8ου. Μετά την εξάντλησιν τούτων, τα νέα μονογράφει ο εκάστοτε Σεβάσμιος.

Άρθρον 10

Το Δίπλωμα της νέας Στοάς αντιγράφεται εις την Χρυσήν Βίβλον της Στοάς και προσαρτώνται εις αυτήν κατά σειράν, τα σχετικά Διατάγματα του Μεγάλου Διδασκάλου.

Άρθρον 11

Η τακτική και κανονική αλληλογραφία μετά της Μεγάλης Στοάς άρχεται μετά την κατάθεσιν του πρακτικού της εγκαθιδρύσεως και της επισήμου Διαβεβαιώσεως των Αξιωματικών της Στοάς εις την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν.

Άρθρον 12

Μετά την εγκαθίδρυσίν της, η νέα Στοά άρχεται των κανονικών εργασιών της και δύναται να απονέμη, κατόπιν εγκρίσεως της Μεγάλης Στοάς, τους τρείς Συμβολικούς Βαθμούς και να προβαίνη εις υιοθεσίας, τακτοποιήσεις κλπ., συμφώνως προς τας διατάξεις των σχετικών άρθρων του παρόντος Γενικού Κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΣΤΟΩΝ, ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΝΙΚΗΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΟΣΜΗΤΟΡΩΝ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΤΟΑΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄

Περί των Αξιωματικών της Στοάς

Άρθρον 13

Η Στοά διοικείται υπό Αξιωματικών, εκλεγομένων ανά διετίαν, συμφώνως προς τα άρθρα 75 και επέκεινα του παρόντος Γενικού Κανονισμού.

Άρθρον 14

1. Οι Αξιωματικοί της Στοάς, των Αρχαίων, Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων Τεκτόνων, είναι οι εξής:

1. Ο Σεβάσμιος
2. Ο Α΄ Επόπτης
3. Ο Β΄ Επόπτης
4. Ο Ρήτωρ
5. Ο Γραμματεύς - Σφραγιδοφύλαξ
6. Ο Α' Δοκιμαστής
7. Ο Ταμίας
8. Ο Ελεονόμος
9. Ο Τελετάρχης
10. Ο Στεγαστής
11. Ο Β΄ Δοκιμαστής
12. Ο Αρχιτέκτων - Αρχιτρίκλινος
13. Ο Αρχειοφύλαξ - Βιβλιοφύλαξ, και
14. Ο Ξιφοφόρος – Σημαιοφόρος

2. Οι πέντε πρώτοι Αξιωματικοί καλούνται τα Πέντε Πρώτα Φώτα της Στοάς

Άρθρον 15

1. Η Στοά δύναται να εκλέξη και προσθέτους Αξιωματικούς εις τα αξιώ-

ματα του Ρήτορος, Γραμματέως, Ταμίου, Ελεονόμου και Τελετάρχου.

2. Οι πρόσθετοι βοηθούν τους τακτικούς κατά την εκτέλεσιν των καθηκόντων των, αναπληρούν δε αυτούς, καλούμενοι υπό του Σεβασμίου, εις περίπτωσιν απουσίας ή κωλύματος.

3. Οσάκις οι πρόσθετοι αναπληρούν τους τακτικούς Αξιωματικούς, απολαμβάνουν των αυτών προνομίων και δικαιωμάτων.

4. Οι πρόσθετοι ή οι αναπληρούντες προσωρινώς απουσιάζοντας τακτικούς Αξιωματικούς Διδάσκαλοι, παραδίδοντες την θέσιν των εις τους εν τω μεταξύ προσελθόντας τακτικούς, ανταλλάσσουν μετ' αυτών τον τριπλούν αδελφικόν ασπασμόν. Οι αναπληρωταί των Ρήτορος και Γραμματέως παρακάθηνται εις την Ανατολήν μέχρι τέλους της Συνεδρίας.

Άρθρον 16

Οι Αξιωματικοί της Στοάς φέρουν κατά τας Συνεδρίας, ή και οσάκις παρίστανται ως αντιπρόσωποι αυτής, πλην του περιζώματος του Διδασκάλου και περιλαίμιον εκ κυανής κυματώδους μετάξης, πλάτους δέκα εκατοστών, εις το άκρον της οποίας είναι ανηρτημένα τα εξής σύμβολα εξ επάργυρου μετάλλου:

Δια τον Σεβάσμιον Γνώμων
Α΄ Επόπτην Στάθμη
Β΄ Επόπτην Νήμα της Στάθμης
Ρήτορα Βιβλίον ανοικτόν
Γραμματέα-Σφραγιδοφύλακα Δύο Γραφίδες χιαστί
Α΄ και Β΄ Δοκιμαστήν Κανών
Ταμίαν Δύο Κλείδες χιαστί
Ελεονόμον Κέρας Αμάλθειας
Τελετάρχην Διαβήτης ανοικτός κατά 90°
Στεγαστήν Ξίφος
Αρχιτέκτονα – Αρχιτρίκλινον Δύο Ράβδοι χιαστί
Αρχειοφύλακα – Βιβλιοφύλακα Γραφίς
Ξιφοφόρον – Σημαιοφόρον Σημαία

ΤΜΗΜΑ Β΄

Περί των καθηκόντων των Αξιωματικών

Ι. Ειδικαί Διατάξεις περί Αξιωματικών

1) Σεβάσμιος

Άρθρον 17

1. Ο Σεβάσμιος ηγείται της Στοάς και διευθύνει τας εργασίας αυτής. Συγκαλεί την Στοάν εις τακτικάς και εκτάκτους Συνεδρίας, καταρτίζων την

ημερησίαν διάταξιν αυτών, αντιπροσωπεύει αυτήν κατά τας τεκτονικάς τελετάς, προεδρεύει αυτοδικαίως πάσης Επιτροπής, ελεύθερος ων να ποιήσηται ή μη χρήσιν της προνομίας ταύτης.

2. Ο Σεβάσμιος λαμβάνει, αποσφραγίζει και αναγιγνώσκει προς την Στοάν όλους τους προς αυτήν Πίνακας. Τας επισήμους ανακοινώσεις της Μεγάλης Στοάς παραδίδει ο Σεβάσμιος εις τον Ρήτορα, προς ανάγνωσιν.

3. Ο Σεβάσμιος υπογράφει μετά του Γραμματέως όλους τους προς την Μεγάλην Στοάν Πίνακας και πάσαν την λοιπήν αλληλογραφίαν της Στοάς, μετά του Ρήτορος δε και του Γραμματέως τα πρακτικά των Συνεδριών της Στοάς.

Άρθρον 18

1. Ο Σεβάσμιος, κατά τας Συνεδρίας της Στοάς:

α) Ανοίγει και κλειεί τας εργασίας αυτής, συμφώνως προς τα υπό της Μεγάλης Στοάς εγκεκριμένα Τυπικά των Συμβολικών Βαθμών.

β) Διευθύνει πάσαν εις την Στοάν συζήτησιν, τηρεί την, κατά την διεξαγωγήν των εργασιών, επιβαλλομένην τάξιν, ευπρέπειαν και πειθαρχίαν και επαγρυπνεί μετά των λοιπών Αξιωματικών της Στοάς περί της ακριβούς τηρήσεως του Καταστατικού Χάρτου, του Γενικού Κανονισμού, του Ειδικού τοιούτου της Στοάς, ως και των αποφάσεων της Μεγάλης Στοάς.

γ) Προβαίνει εις μυήσεις εις τους τρείς Συμβολικούς Βαθμούς, κατόπιν εγκρίσεως της Μεγάλης Στοάς, συμφώνως προς τα υπ' Αυτής εγκεκριμένα Τυπικά, καθώς και εις υιοθεσίας και τακτοποιήσεις.

δ) Ανακεφαλαιοί τας γνώμας και τας προτάσεις των μελών της Στοάς, προκαλεί επί τούτων τα συμπεράσματα του Ρήτορος και θέτει ταύτα υπό την ψήφον της Στοάς,

ε) Αναγγέλλει το αποτέλεσμα των υπό της Στοάς ληφθεισών αποφάσεων.

2. Ο Σεβάσμιος επιλαμβάνεται της μετ' αδελφικού πνεύματος διευθετήσεως, κατά τον καλύτερον δυνατόν τρόπον και επί τη βάσει των ηθικών διδαγμάτων του Τεκτονισμού, πάσης τυχόν μεταξύ αδελφών διαφοράς, της οποίας έλαβε γνώσιν εξ ιδίας αντιλήψεως, ή και κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων.

Άρθρον 19

1. Ο Σεβάσμιος έχει το δικαίωμα να αφαιρή τον λόγον από πάντα, όστις ήθελε παραβή την τάξιν. Δύναται, μάλιστα, και εν απολύτω ανάγκη, να διακόπτη την συζήτησιν, ή και να λύη την Συνεδρίαν της Στοάς.

2. Εάν κατά την Συνεδρίαν παρίσταται μέλος του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς ή ο Μέγας Επιθεωρητής της Στοάς, ο Σεβάσμιος, προ πάσης πα-

ρόμοιας ενεργείας, οφείλει να έχη την σύμφωνον γνώμην Αυτού[849]. Εν πάση, όμως, περιπτώσει, οφείλει ο Σεβάσμιος να αναφέρη προς την Μεγάλην Στοάν εγγράφως τους λόγους, ένεκα των οποίων διέκοψε την συζήτησιν ή έλυσε την Συνεδρίαν.

Άρθρον 20

Διαρκουσών των εργασιών της Στοάς, ουδείς δύναται να διακόψη, παρακούση ή μεμφθή οπωσδήποτε τον Σεβάσμιον. Η παράβασις της διατάξεως ταύτης αποτελεί πειθαρχικόν παράπτωμα πρώτης κατηγορίας.

Άρθρον 21

Ο Σεβάσμιος επαγρυπνεί περί της ακριβούς εγγραφής εις το Μητρώον της Στοάς των μυουμένων, υιοθετουμένων και τακτοποιουμένων, ως και της σημειώσεως εις την στήλην των Παρατηρήσεων του Μητρώου της μεταβολής των εν ύπνω τιθεμένων, των διαγραφομένων ή των θνησκόντων, ως και περί της σχετικής εγκαίρου αναγγελίας, πασών των μεταβολών τούτων προς την Μεγάλην Στοάν, ώστε να επενεχθούν αι δέουσαι μεταβολαί εις το Γενικόν Μητρώον του Τάγματος.

Άρθρον 22

1. Ο Σεβάσμιος διευθύνει την οικονομικήν και λοιπήν διαχείρισιν της Στοάς και υπογράφει μετά του Γραμματέως μεν τα εντάλματα πληρωμών, μετ' αυτού δε και του Ταμίου τα γραμμάτια εισπράξεων.

2. Ο Σεβάσμιος αριθμεί και μονογραφεί όλα τα βιβλία της Στοάς, ελέγχει πάσαν ενέργειαν του Γραμματέως, του Ταμίου και του Ελεονόμου, παρακολουθεί την κανονικήν πορείαν των εισπράξεων της Στοάς και εξακριβώνει την εκτέλεσιν πάσης υπό της Στοάς αποφασισθείσης δαπάνης.

Άρθρον 23

Ο Σεβάσμιος υποχρεούται, προ της ενάρξεως εκάστου τεκτονικού έτους, να υποβάλη εις την Μεγάλην Στοάν λεπτομερή έκθεσιν περί του εν γένει πνευματικού έργου της Στοάς, περίληψιν των κατά το λήξαν έτος εργασιών αυτής και των γενομένων τεκτονικών διδασκαλιών, τον διοικητικόν απολογισμόν ως και τον απολογισμόν της οικονομικής διαχειρίσεως του Ταμείου και Ελεονομείου.

Άρθρον 24

1. Εν περιπτώσει απουσίας ή κωλύματος, ο Σεβάσμιος αναπληρούται εις την διεύθυνσιν των εργασιών της Στοάς, συμφώνως προς την τεκτονικήν ιεραρχίαν υπό του Α΄ Επόπτου, και τούτου απόντος υπό του Β΄ Επόπτου.

849 Το δεύτερο εδάφιο είναι άκυρο.

2. Εν απουσία και των τριών τούτων Αξιωματικών, η Στοά, προκειμένου περί Συνεδρίας μη επιδεχόμενης αναβολήν, δύναται να προεδρεύηται υπό του αρχαιοτέρου των πρώην Σεβασμίων αυτής, εν ελλείψει δε τούτου υπό του παρόντος εις την Συνεδρίαν αρχαιοτέρου εις τον βαθμόν του Διδασκάλου μέλους αυτής.

2) Επόπται

Άρθρον 25

1. Οι δύο Επόπται της Στοάς έχουν την διεύθυνσιν των δύο Στηλών, όντες φύλακες και τηρηταί της τάξεως αυτών. Ο Α΄ Επόπτης διευθύνει την Στήλην J και έχει την έδραν του εις την Στήλην Β, ο δε Β΄ Επόπτης διευθύνει την Στήλην Β και έχει την έδραν του εις την Στήλην J.

2. Οι Επόπται ζητούν παρά του Σεβασμίου, δι' απλής κρούσεως της Σφύρας, τον λόγον, παρεχόμενον εις αυτούς κατά προτίμησιν πάντων των λοιπών μελών της Στοάς, εξαιρέσει του Ρήτορος, κατά τας εις το άρθρον 27 του παρόντος Γενικού Κανονισμού προϋποθέσεις, ομιλούν δε πάντοτε όρθιοι και εν τάξει.

3. Οι Επόπται μεταδίδουν εις τας Στήλας αυτών τα αγγέλματα του Σεβασμίου, προς αυτούς δε πρέπει να απευθύνεται πας ο εκ της οικείας Στήλης αυτών επιθυμών να λάβη τον λόγον.

4. Οι Επόπται επ' ουδενί λόγω δύνανται να εγκαταλείψουν την θέσιν αυτών άνευ της αδείας του Σεβασμίου.

5. Μόνον ο Σεβάσμιος δύναται να απευθύνη παρατήρησιν προς τους Επόπτας.

3) Ρήτωρ

Άρθρον 26

1. Ο Ρήτωρ, φύλαξ του Καταστατικού Χάρτου και του Γενικού Κανονισμού, οφείλει να αντιτίθεται εις πάσαν απόφασιν αντικειμένην εις τας διατάξεις αυτών, δικαιούται δε να ζήτηση αντίγραφον των πρακτικών και να υποβάλη αυτό προς το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς.

2. Ο Ρήτωρ επαγρυπνεί επίσης περί της εφαρμογής των αποφάσεων του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς και του Ειδικού Κανονισμού της Στοάς και αντιτίθεται εις πάσαν αυτών παράβασιν.

Άρθρον 27

Ο Ρήτωρ λαμβάνει θέσιν εις την Ανατολήν αριστερά του Σεβασμίου, ζητεί δε τον λόγον απ' ευθείας παρ' αυτού, όστις οφείλει αμέσως να δίδη τούτον, οσάκις ζητείται υπέρ του Νόμου, επί των υπό συζήτησιν θεμάτων, ομιλεί δε πάντοτε όρθιος και εν τάξει.

Άρθρον 28

1. Οταν συζήτησίς τις περατωθή, ο Ρήτωρ, είτε έλαβε μέρος, είτε μη, εκφέρει τα συμπεράσματα αυτού, όπως προσδιορίση την έννοιαν της μελλούσης να ακολουθήση ψήφου της Στοάς.

2. Μετά τα συμπεράσματα του Ρήτορας, τα οποία ο Σεβάσμιος θέτει πάντοτε υπό ψηφοφορίαν, εις ουδένα δίδεται ο λόγος επί του θέματος.

Άρθρον 29

Ο Ρήτωρ παρίσταται κατά την διαλογήν των ψήφων και προβαίνει μετά του Ελεονόμου, ευθύς μετά την λήξιν της Συνεδρίας, εις την καταμέτρησιν του προϊόντος του Κορμού του Ελέους.

Άρθρον 30

Ο Ρήτωρ, κατά καθήκον, ερμηνεύει εις τους νεοφύτους την έννοιαν των απονεμομένων εις αυτούς βαθμών, εκφωνεί πανηγυρικούς, πένθιμους και διδακτικούς λόγους, πάντοτε, όμως, εν πνεύματι τεκτονικώ, αναγιγνώσκει κατά τας Συνεδρίας τας επισήμους ανακοινώσεις της Μεγάλης Στοάς, ως και πάσαν την παραδιδομένην εις τούτον υπό του Σεβασμίου αλληλογραφίαν της Στοάς.

Άρθρον 31

Πάσαι αι εν τη Στοά ομιλίαι, πλην αυτών των ενδόξων Αδελφών, δέον να τυγχάνουν προηγουμένης εγκρίσεως του Σεβασμίου και του Ρήτορος. Εν περιπτώσει διαφωνίας αυτών, το θέμα υποβάλλεται εις την Μεγάλην Στοάν, η οποία και αποφαίνεται σχετικώς.

Άρθρον 32

1. Ο Ρήτωρ δικαιούται να ζήτηση παρά του Σεβασμίου την άμεσον παύσιν πάσης συζητήσεως εκτραχυνομένης εις προσωπικάς αντεγκλήσεις.

2. Ο Σεβάσμιος δικαιούται να δεχθή ή να απόρριψη την πρότασιν ταύτην, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 19 του παρόντος Γενικού Κανονισμού.

Άρθρον 33

Επί της έδρας του Ρήτορος δέον να υπάρχουν πάντοτε αντίτυπα του Καταστατικού Χάρτου, του Γενικού Κανονισμού, ως και του Ειδικού Κανονισμού της Στοάς.

Άρθρον 34

Ο Πρόσθετος Ρήτωρ, ως και παν μέλος της Στοάς οριζόμενον υπό του Σεβασμίου όπως αναπλήρωση τον Ρήτορα, διεξάγει μέχρι τέλους πάσαν εργασίαν αρξαμένην κατά την απουσίαν του τακτικού Ρήτορος και εκφέρει τα

συμπεράσματα αυτού και εάν έτι ήθελε προσέλθει ούτος διαρκούσης της συζητήσεως επί του υπό εξέτασιν θέματος.

4) Γραμματεύς - Σφραγιδοφύλαξ

Άρθρον 35

1. Ο Γραμματεύς - Σφραγιδοφύλαξ έπεται ιεραρχικώς του Ρήτορος, παρακαθήμενος εις την Στοάν εκ δεξιών του Σεβασμίου και έναντι του Ρήτορος, ζητεί δε και ούτος τον λόγον απ' ευθείας παρά του Σεβασμίου.

2. Ο Γραμματεύς - Σφραγιδοφύλαξ συγκαλεί κατ' εντολήν του Σεβασμίου, εις συνεδρίαν τα μέλη της Στοάς κατά τας ορισθείσας ημέρας, το Συμβούλιον των Αξιωματικών και τας διαφόρους Επιτροπάς και φροντίζει περί της εγκαίρου αποστολής των προσκλήσεων και του προγράμματος εργασιών εις την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν, τον Μέγαν Επιθεωρητήν και τα μέλη της Στοάς.

Άρθρον 36

Ο Γραμματεύς Σφραγιδοφύλαξ τηρεί τα εξής βιβλία:

1) Την Χρυσήν Βίβλον της Στοάς.

2) Τρία Βιβλία Πρακτικών των συνεδριών της Στοάς διά τους τρεις Βαθμούς.

3) Το Βιβλίον Επισήμου Διαβεβαιώσεως των εκλεγομένων Αξιωματικών, εις ο αναγράφονται κεχωρισμένως η επίσημος Διαβεβαίωσις του Σεβασμίου, υπό την οποίαν υπογράφουν οι εκλεγόμενοι Σεβάσμιοι της Στοάς, σημειούμενης και της χρονολογίας της εκλογής αυτών, και η επίσημος Διαβεβαίωσις των λοιπών Αξιωματικών, υπό την οποίαν υπογράφουν ούτοι κατά ιεραρχικήν τάξιν, σημειουμένης και της χρονολογίας της εκλογής αυτών.

4) Τρία Βιβλία Επισήμου Διαβεβαιώσεως των μυουμένων, εις τους Βαθμούς του Μαθητού, του Εταίρου και του Διδασκάλου, εις τα οποία υπογράφουν οι μυούμενοι, σημειούμενης και της χρονολογίας της μυήσεως αυτών.

5) Το Μητρώον της Στοάς, εις το οποίον εγγράφονται κατ' αύξοντα αριθμόν πάντα τα τε ενεργά και επίτιμα μέλη της Στοάς, κατά χρονολογίαν της μυήσεως αυτών, και δη, λεπτομερώς, το ονοματεπώνυμον και το όνομα πατρός εκάστου, ο τόπος και χρόνος γεννήσεως, το επάγγελμα, ο τόπος διαμονής, ο τεκτονικός βαθμός, τον οποίον ούτοι φέρουν, ως και ο αύξων αριθμός, υπό τον οποίον ενεγράφησαν εις το Γενικόν Μητρώον της Μεγάλης Στοάς.

Προκειμένου περί υιοθετηθέντων ή τακτοποιηθέντων μελών εξ άλλων Στοών, σημειούται εις την στήλην των Παρατηρήσεων το όνομα της Στοάς, εις την οποίαν εμυήθησαν, ως και πάσα άλλη σχετική πληροφορία.

Εις το Μητρώον της Στοάς εγγράφονται επίσης πάσαι αι μεταβολαί, ήτοι

άδειαι, θέσεις εις ύπνον, επιβαλλόμεναι πειθαρχικαί κυρώσεις, διαγραφή, θάνατος, αι επερχόμεναι εις την δύναμιν της Στοάς.

6) Διπλότυπον Βιβλίον Ενταλμάτων Πληρωμών. Τα εντάλματα ταύτα εκδίδει ο Γραμματεύς - Σφραγιδοφύλαξ, κατ' εντολήν του Σεβασμίου, προσυπογράφων ταύτα.

7) Διπλότυπον Βιβλίον Ενταλμάτων Πληρωμών του Ελεονομείου. Τα εντάλματα ταύτα εκδίδει επίσης ο Γραμματεύς- Σφραγιδοφύλαξ, κατ' εντολήν του Σεβασμίου, προσυπογράφων ταύτα.

Εις παν εκδιδόμενον ένταλμα πληρωμής οφείλει ο Γραμματεύς - Σφραγιδοφύλαξ να επισυνάπτη αντίγραφον της αποφάσεως της Στοάς περί αυτής, ή των δικαιολογητικών εγγράφων, επί των οποίων στηρίζεται η εντολή της πληρωμής.

8) Πρωτόκολλον των εισερχομένων και εξερχόμενων εγγράφων.

9) Βιβλίον των υπό της Μεγάλης Στοάς ανακοινουμένων ως απορριφθέντων παρά των υπό την Αιγίδα Αυτής Στοών, κατ' αλφαβητικήν τάξιν και χρονολογικώς.

10) Βιβλίον παρουσιών, το οποίον τοποθετείται μερίμνη του Τελετάρχου εις τον Πρόναον, προ εκάστης Συνεδρίας της Στοάς, εις το οποίον υπογράφουν πάντες οι προσελθόντες εις την Συνεδρίαν και το οποίον μετά το πέρας αυτής κλείεται συμφώνως προς το άρθρον 137 του Γενικού Κανονισμού, μερίμνη και ευθύνη του Γραμματέως - Σφραγιδοφύλακος.

11) Βιβλίον Πρακτικών του Συμβουλίου Αξιωματικών της Στοάς.

Άρθρον 37

Ο Γραμματεύς - Σφραγιδοφύλαξ διεξάγει την αλληλογραφίαν, την οποίαν υπογράφει μετά του Σεβασμίου, και, εν γένει, εκτελεί πάσαν την γραφικήν εργασίαν.

Άρθρον 38

1. Ο Γραμματεύς - Σφραγιδοφύλαξ οφείλει επίσης, μετά πάσαν μύησιν, υιοθεσίαν ή τακτοποίησιν, να ανακοινοί προς την Μεγάλην Στοάν την χρονολογίαν της κατά τα άνω αποκτήσεως νέων μελών, καθώς και τον αύξοντα αριθμόν, υπό τον οποίον ενεγράφησαν ταύτα εις το Μητρώον της Στοάς.

2. Ο Γραμματεύς - Σφραγιδοφύλαξ οφείλει επίσης να ανακοινοί αμελλητί προς την Μεγάλην Στοάν πάσαν άλλην μεταβολήν επερχομένην εις το Μητρώον της Στοάς (αρθρ. 36, πργ. 5).

Άρθρον 39

Ο Γραμματεύς - Σφραγιδοφύλαξ παρίσταται μετά του Ρήτορος εις την διαλογήν των ψήφων και την καταμέτρησιν του Κορμού του Ελέους, του

οποίου το προϊόν οφείλει να αναγραφή εις τα πρακτικά εκάστης Συνεδρίας ολογράφως και αριθμητικώς.

Άρθρον 40

Ο Γραμματεύς - Σφραγιδοφύλαξ μνημονεύει εις τα πρακτικά τον αριθμόν των εις εκάστην Συνεδρίαν της Στοάς παρόντων μελών αυτής, το όνομα παντός αναπληρούντος απόντα Αξιωματικόν, πάσαν την αναγιγνωσκομένην αλληλογραφίαν, πάσαν γενομένην εις την Στοάν ομιλίαν και συζήτησιν εν περιλήψει, ως και τα ονόματα των, κατόπιν αποφάσεως της Στοάς, δικαιολογηθέντων.

Άρθρον 41

Ο Γραμματεύς - Σφραγιδοφύλαξ οφείλει να φροντίζη περί της υπό της Μεγάλης Στοάς εκδόσεως των Δελτίων Αναγνωρίσεως και των Διπλωμάτων των Διδασκάλων καθώς και περί της, εν συνεννοήσει μετά του Ταμίου της Στοάς, εγκαίρου καταβολής των νενομισμένων δικαιωμάτων εις το Μέγα Θησαυροφυλάκιον

5) Δοκιμασταί

Άρθρον 42

1. Ο Α΄ Δοκιμαστής λαμβάνει θέσιν πλησίον του Ελεονόμου και αναπληροί απόντας τους Επόπτας.

2. Τον Α΄ Δοκιμαστήν, απόντα ή κωλυόμενον, αναπληροί κατά πάντα ο Β' Δοκιμαστής.

3. Οι Δοκιμασταί υποχρεούνται:

α) Να βεβαιούνται περί των τεκτονικών ιδιοτήτων παντός επισκέπτου, να κεραμώνουν αυτόν και να εξετάζουν τους τεκτονικούς αυτού τίτλους, πληροφορούντες περί πάντων τούτων τον Σεβάσμιον

β) Να φροντίζουν περί της προπαρασκευής των δοκιμασιών, και

γ) να εισάγουν εις την Στοάν και να συνοδεύουν τους προς μύησιν.

6) Ταμίας

Άρθρον 43

Εις τον Ταμίαν της Στοάς ανατίθεται:

1) Η φύλαξις πάντων των μετάλλων και τίτλων των αντιπροσωπευόντων τα κεφάλαια της Στοάς και εν γένει παντός πολυτίμου αντικειμένου ανήκοντος εις αυτήν. Πάντα τ' ανωτέρω παραλαμβάνει παρά του προκατόχου του διά πρωτοκόλλου παραλαβής, υπογραφόμενου παρ' αμφοτέρων.

2) Η είσπραξις διά διπλοτύπων αποδείξεων των οποίων κρατεί το στέλεχος, παντός δικαιώματος της Στοάς, προερχομένου εκ συνδρομών, μυήτρων,

αυξήσεων μισθοδοσίας, υιοθεσίας, τακτοποιήσεων, δωρεάς και εν γένει παντός ποσού οφειλομένου εις αυτόν.

3) Η καταβολή πάντων των κατά τα οικεία άρθρα του Καταστατικού Χάρτου και του παρόντος Γενικού Κανονισμού ανηκόντων εις την Μεγάλην Στοάν δικαιωμάτων, επί αποδείξει του Μεγάλου Θησαυροφύλακος.

4) Η πληρωμή παντός ποσού, βάσει σχετικού εντάλματος εκδιδομένου παρά του Γραμματέως και υπογραφόμενου παρ' αυτού και του Σεβασμίου, εις το οποίον επισυνάπτεται απαραιτήτως αντίγραφον της σχετικής αποφάσεως της Στοάς ή τα δικαιολογητικά έγγραφα, επί των οποίων στηρίζεται η πληρωμή.

Άρθρον 44

1. Απασαι αι παρά του Ταμίου ενεργούμενοι εισπράξεις και πληρωμαί εγγράφονται αμέσως εις το Βιβλίον του Ταμείου της Στοάς, τηρούμενον παρ' αυτού κατά τον συνήθη τρόπον των βιβλίων Ταμείου και του οποίου έκαστον φύλλον, ηριθμημένον, οφείλει να έχη μονογραφήσει ο Σεβάσμιος.

2. Η διαχείρισις του Ταμίου υπόκειται εις τον έλεγχο της Εξελεγκτικής Επιτροπής (αρθρ. 59).

Άρθρον 45

1. Ο Ταμίας εκδίδει επί πάσης εισπράξεως την εις το άρθρον 43, πργ. 2 του παρόντος Γενικού Κανονισμού διπλότυπον απόδειξιν, την οποίαν απαραιτήτως, υποχρεούται να παραδίδη προς τον πληρώνοντα, προς απότισιν οιασδήποτε οφειλής του.

2. Ο Ταμίας οφείλει να αναφέρη εγγράφως κατά τρίμηνον προς τον Σεβάσμιον και το Συμβούλιον των Αξιωματικών πάσαν προς το Ταμείον καθυστέρησιν, επί προσωπική αυτού ευθύνη.

3. Τον Ταμίαν απόντα ή κωλυόμενον αναπληροί ο πρόσθετος, άλλως ο παρά του Σεβασμίου οριζόμενος.

7) Ελεονόμος

Άρθρον 46

1. Εις τον Ελεονόμον ανατίθεται η κατά τας Συνεδρίας της Στοάς κυκλοφορία του Κορμού του Ελέους και η είσπραξις και φύλαξις των χρημάτων και ειδών των προοριζομένων διά τα υπό της Στοάς χορηγούμενα βοηθήματα.

2. Ο Ελεονόμος οφείλει να εγγράφη αμέσως εις το Βιβλίον Ελεονομείου της Στοάς, καθ' όλα ομοίως προς το του Ταμείου της Στοάς τηρούμενον, παν ποσόν υπ' αυτού εισπραττόμενον.

3. Η διαχείρισις του Ελεονόμου υπόκειται εις τον έλεγχον της Εξελεγκτικής Επιτροπής.

Άρθρον 47

Ο Ελεονόμος οφείλει να φροντίζη, όπως πας τυχόν απερχόμενος προ του πέρατος της Συνεδρίας καταθέτη την εαυτού προσφοράν εις τον Κορμόν του Ελέους, τον οποίον, προ της ενάρξεως των εργασιών της Στοάς, θέτει επί της έδρας του Α' Επόπτου.

Άρθρον 48

1. Πάσα προς την Στοάν αίτησις βοηθείας υποβάλλεται διά του Σάκκου των Προτάσεων και συνοδεύεται υπό πάσης χρησίμου σχετικής πληροφορίας. Η πρότασις, μετά την ανακοίνωσίν της εις την Στοάν υπό του Σεβασμίου, εγχειρίζεται εις τον Ελεονόμον, όστις, από κοινού μετά δύο μελών του Συμβουλίου των Αξιωματικών, οριζομένων υπό του Σεβασμίου, προβαίνει, μετ' εξακρίβωσιν, εις υποβολήν σχετικής εκθέσεως προς την Στοάν, προς λήψιν αποφάσεως της.

2. Ο Ελεονόμος καταβάλλει τα εγκριθέντα βοηθήματα, επί τη βάσει του οικείου εντάλματος, έναντι αποδείξεως.

8) Τελετάρχης

Άρθρον 49

1. Εις τον Τελετάρχην ανήκει η διεύθυνσις των Τελετών της Στοάς, η εισαγωγή και η τοποθέτησις εις τας οικείας θέσεις των επισκεπτών, η διανομή και η συλλογή των ψήφων και ψηφοδελτίων, η κυκλοφορία του Σάκκου των Προτάσεων και η εποπτεία του Βιβλίου Παρουσίας.

2. Ο Τελετάρχης βοηθεί τους Δοκιμαστάς εις τας μυήσεις, καθώς και τους επισκέπτας και τους νεωστί μυηθέντας, όπως καλύπτουν τας υπέρ αυτών χειροκρουσίας.

Άρθρον 50

1. Ο Τελετάρχης προσκαλεί τα μέλη της Στοάς, προ της ενάρξεως των εργασιών, όπως περιβληθούν τα εμβλήματα των και επαγρυπνεί όπως πάντες κατέχουν τας οικείας θέσεις.

2. Φροντίζει, ίνα ο Σεβάσμιος μετά του Γραμματέως κλειούν, διά της υπογραφής των, το Βιβλίον Παρουσίας, αμέσως μετά το πέρας της Συνεδρίας, συνυπογράφων μετ' αυτών και εν συνεχεία παραδίδει τούτο εις τον Γραμματέα - Σφραγιδοφύλακα προς φύλαξιν.

3. Κατά την κοινοποίησιν του εξαμηνιαίου συνθήματος, τοποθετείται μεταξύ των δύο Εποπτών, όπως σύνδεση την Ενωτικήν Άλυσιν.

4. Κατά τα Συμπόσια, φροντίζει ίνα οι Αξιωματικοί και τα λοιπά μέλη της Στοάς κάθηνται εις την ανήκουσαν εις αυτούς θέσιν και μεταδίδει τας διαταγάς του Σεβασμίου.

Άρθρον 51

1. Ο Τελετάρχης λαμβάνει θέσιν πλησίον του Α' Επόπτου.

2. Τον Τελετάρχην απόντα ή κωλυόμενον αναπληροί κατά πάντα ο Πρόσθετος Τελετάρχης, άλλως ο παρά του Σεβασμίου οριζόμενος.

9) Στεγαστής

Άρθρον 52

1. Ο Στεγαστής ίσταται εντός και παρά την θύραν του Εργαστηρίου. Την θύραν δεν ανοίγει ειμή μόνον κατόπιν διαταγής του Β΄ Επόπτου. Παρά των επισκεπτών λαμβάνει το εξαμηνιαίον σύνθημα.

2. Κατά την διάρκειαν του ανοίγματος των εργασιών της Στοάς, του κλεισίματος των εργασιών της Στοάς, της μυήσεως και της αναγνώσεως των Πρακτικών, οιασδήποτε ψηφοφορίας και των συμπερασμάτων του Ρήτορος, απαγορεύει την είσοδον εις την Στοάν, σύρων ελαφρώς το ξίφος του επί της εσωτερικής επιφανείας της θύρας της Στοάς.

3. Μετά το πέρας της Συνεδρίας ο Στεγαστής μετά του Αρχιτέκτονος - Αρχιτρικλίνου επιβλέπουν την συγκέντρωσιν και φύλαξιν των περιζωμάτων και του πάσης φύσεως εξοπλισμού του ανήκοντος εις την Στοάν, ως επίσης και την ασφαλή στέγασιν του Εργαστηρίου.

10) Αρχιτέκτων - Αρχιτρίκλινος

Άρθρον 53

1. Πάντα τα έπιπλα και σκεύη, τα ανήκοντα εις την Στοάν, είναι εμπεπιστευμένα εις την φύλαξιν και την επίβλεψιν του Αρχιτέκτονας - Αρχιτρικλίνου, όστις οφείλει να τηρή βιβλίον λεπτομερούς απογραφής αυτών.

2. Κατά διετίαν, μετά τας αρχαιρεσίας της Στοάς, Επιτροπή εκ δύο μελών αυτής, εκλεγομένων υπό του Σεβασμίου, παρίσταται κατά την παραδοσιν και παραλαβήν των αντικειμένων της Στοάς υπό του απερχομένου Αρχιτέκτονος - Αρχιτρικλίνου προς τον διάδοχόν του, υπογραφόμενου παρά πάντων σχετικού πρακτικού.

Άρθρον 54

1. Ο Αρχιτέκτων - Αρχιτρίκλινος φροντίζει, όπως τα διάσημα των Αξιωματικών είναι εις την διάθεσιν αυτών προ της ενάρξεως των εργασιών.

2. Ο Αρχιτέκτων - Αρχιτρίκλινος προίσταται της διοργανώσεως των Συμποσίων της Στοάς και φροντίζει από κοινού μετά του Τελετάρχου πε-

ρί της καταλλήλου διακοσμήσεώς της Στοάς κατά τας ημέρας εορτών ή τελετών.

11) Αρχειοφύλαξ - Βιβλιοφύλαξ

Άρθρον 55

1. Ο Αρχειοφύλαξ - Βιβλιοφύλαξ φυλάσσει και ταξινομεί άπαντα τα έγγραφα, βιβλία, χειρόγραφα κλπ. της Στοάς, τηρών Βιβλίον Απογραφής.

2. Ο Αρχειοφύλαξ - Βιβλιοφύλαξ οφείλει να θέτη, προ της ενάρξεως των εργασιών της Στοάς, επί των εδρών του Σεβασμίου, του Ρήτορος και του Γραμματέως ανά εν αντίτυπον του Καταστατικού Χάρτου του Γενικού Κανονισμού και του Ειδικού Κανονισμού της Στοάς, επί δε των εδρών του Σεβασμίου και των δύο Εποπτών ανά εν αντίτυπον του Τυπικού του βαθμού εις τον οποίον πρόκειται να εργασθή η Στοά.

3. Πάντα τα μέλη της Στοάς δύνανται να δανείζονται, επί αποδείξει, παρά της Βιβλιοθήκης της Στοάς βιβλία, τα οποία ο τεκτονικός αυτών βαθμός επιτρέπει. Οι δανειζόμενοι βιβλίον οφείλουν να επιστρέψουν τούτο εντός δέκα πέντε ημερών προς τον Αρχειοφύλακα - Βιβλιοφύλακα, όντα προσωπικώς υπεύθυνον διά πάσαν απώλειαν. Παρελθούσης της προθεσμίας ταύτης, οφείλει ο Αρχειοφύλαξ - Βιβλιοφύλαξ να ανακοίνωση τούτο εγγράφως προς τον Σεβάσμιον.

4. Εκαστος νέος Αρχειοφύλαξ - Βιβλιοφύλαξ παραλαμβάνει παρά του προκατόχου του, κατόπιν υπογραφής σχετικού πρωτοκόλλου, πάντα τα εις το Αρχείον της Στοάς ευρισκόμενα Βιβλία και λοιπά, βάσει του Βιβλίου Απογραφής.

12) Σημαιοφόρος – Ξιφοφόρος

Άρθρον 56

Ο Σημαιοφόρος - Ξιφοφόρος φροντίζει διά την κατά τας τελετάς της Στοάς κατάλληλον τοποθέτησιν της Ελληνικής Σημαίας και του λαβάρου της Στοάς φέρει δε προηγούμενος του προς εγκατάστασιν νέου Σεβασμίου, το ξίφος αυτού.

ΙΙ. Γενικαί Διατάξεις περί Αξιωματικών

Άρθρον 57

Το αξίωμα του Σεβασμίου και των Αξιωματικών της Στοάς είναι ασυμβίβαστον προς το του Μέλους του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 58

1. Οι Αξιωματικοί της Στοάς οφείλουν να δίδουν πρώτοι το παράδειγμα της προσηλώσεως εις το καθήκον, της τακτικής φοιτήσεως εις τας εργασί-

ας της Στοάς και της αυταπαρνήσεως και του ζήλου προς εργασίαν, διά την πρόοδον της Στοάς και του Τάγματος.

2. Πας Αξιωματικός, απουσιάζων επί τρείς κατά συνέχειαν Συνεδρίας, θεωρείται παραιτηθείς, πλην εάν δικαιολογηθή εγγράφως και την δικαιολογίαν ταύτην αποδεχθή η Στοά.

ΙΙΙ. Περί της Εξελεγκτικής Επιτροπής

Άρθρον 59

1. Την διαχείρισιν του Ταμείου και του Ελεονομείου ελέγχει τριμελής Εξελεγκτική Επιτροπή, εκλεγόμενη ανά διετίαν, κατά τας αρχαιρεσίας των Αξιωματικών της Στοάς, εκ των μελών αυτής, προτιμωμένων των Διδασκάλων και μη διατελεσάντων Αξιωματικών κατά την προηγουμένην ούτε διατελούντων κατά την τρέχουσαν τεκτονικήν περίοδον.

2. Η Επιτροπή ενεργεί εις το τέλος εκάστου τεκτονικού έτους, αμέσως μετά την εγκατάστασιν δι' οιανδήποτε αιτίαν του Ταμίου ή του Ελεονόμου, έλεγχον, υποβάλλουσα εντός μιας εβδομάδος εις την Στοάν εγγράφως την έκθεσίν της. Αντίγραφον της εκθέσεως ταύτης υποβάλλεται εγκαίρως προς την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν, με την φροντίδαν του Γραμματέως της Στοάς.

ΤΜΗΜΑ Γ΄
Θεράπων ή Εξωτερικός Στεγαστής

Άρθρον 60

1. Εκάστη Στοά δύναται να προσλάβη επί μισθώ ένα ή πλείονας Θεράποντας. Ο Θεράπων πρέπει να είναι κανονικός Ελευθεροτέκτων κατέχων, κατά προτίμησιν, τον Βαθμόν του Διδασκάλου.

2. Ο Θεράπων Στοάς τινός δύναται να υπηρέτη και άλλην Στοάν.

3. Ο Θεράπων διατελεί υπό τας διαταγάς του Σεβασμίου. Υπό την εποπτείαν δε του Αρχιτέκτονος - Αρχιτρικλίνου, τακτοποιεί και καθαρίζει το Εργαστήριον, ευθυνόμενος διά πάσαν απώλειαν αντικειμένου ανήκοντος εις την Στοάν.

4. Ο Θεράπων οφείλει να παρευρίσκεται κατά τας Συνεδρίας της Στοάς, ιστάμενος εις τον Πρόναον, μη δικαιούμενος να λαμβάνη μέρος εις ταύτας.

5. Ο Θεράπων απαλλάσσεται πάσης χρηματικής εισφοράς, συμπεριλαμβανομένων και των μυήτρων, δεν δύναται δε να λάβη αξίωμα εις την Στοάν, αλλά έχει το δικαίωμα του εκλέγειν εις την Στοάν, της οποίας τυγχάνει ενεργόν μέλος.

Εις περίπτωσιν παραπτώματος, ο Θεράπων υπάγεται υπό πειθαρχικόν έλεγχον της Στοάς του, όπως και τα λοιπά μέλη αυτής.

ΤΜΗΜΑ Δ΄
Περί του Συμβουλίου των Αξιωματικών

Άρθρον 61

1. Το Συμβούλιον των Αξιωματικών της Στοάς, απαρτιζόμενον εκ πάντων των τακτικών Αξιωματικών αυτής, γνωμοδοτεί επί παντός ζητήματος τιθεμένου υπό την κρίσιν του υπό του Σεβασμίου, φροντίζει περί της βελτιώσεως των οικονομικών της Στοάς, εξετάζει πάσαν έκτακτον δαπάνην, αποφασίζει διά την κατ' αρχήν αποδοχήν των υποβαλλομένων προς τούτο αιτήσεων εισδοχής, κατά το άρθρον 95 του παρόντος Γενικού Κανονισμού, και εν γένει μεριμνά περί της προόδου και της ευημερίας της Στοάς.

2. Του Συμβουλίου μετέχουν άνευ ψήφου και οι πρώην Σεβάσμιοι της Στοάς.

Άρθρον 62

1. Το Συμβούλιον συνέρχεται άπαξ τουλάχιστον καθ' έκαστον μήνα, ή εκτάκτως, καλούμενον υπό του Σεβασμίου, και ευρίσκεται εν απαρτία παρόντων οκτώ, τουλάχιστον, μελών αυτού.

2. Αι αποφάσεις του Συμβουλίου λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν, νικώσης εν ισοψηφία της ψήφου του προεδρεύοντος.

Άρθρον 63

Το Συμβούλιον συνεδριάζει εις την Στοάν και εις Μέσον Δώμα. Τούτου προεδρεύει ο Σεβάσμιος, ή, εν απουσία του, ο Α΄ ή ο Β΄ Επόπτης, κατά σειράν. Χρέη Γραμματέως εκτελεί ο Γραμματεύς της Στοάς, τηρών ιδιαίτερον Βιβλίον Πρακτικών των Συνεδριών του Συμβουλίου και αναπληρούμενος, εις περίπτωσιν κωλύματος, υπό Αξιωματικού οριζομένου υπό του Σεβασμίου.

Άρθρον 64

Δια τινά ζητήματα, έχοντα ανάγκην προπαρασκευής ή ευρυτέρας μελέτης, δύναται ο Σεβάσμιος να καταρτίζη μικτάς Επιτροπάς εκ μελών του Συμβουλίου και δύο μελών της Στοάς, αι οποίαι, υπό την προεδρίαν αυτού ή των νομίμων αναπληρωτών του, συνεδριάζουσαι υποβάλλουν τα πορίσματα της εργασίας αυτών εις το Συμβούλιον των Αξιωματικών εντός της παρά του Σεβασμίου τασσομένης προθεσμίας.

Άρθρον 65

Αι αποφάσεις του Συμβουλίου τίθενται υπό την ψήφον της Στοάς.

ΤΜΗΜΑ Ε΄

Περί των εις την Γενικήν Συνέλευσιν Αντιπροσώπων των Στοών

Άρθρον 66

Αι Στοαί ανά τριετίαν και κατά μήνα Οκτώβριον, προβαίνουν εις την εκλογήν των τριών Αντιπροσώπων, εις την Γενικήν Συνέλευσιν, εκ των ενεργών και τακτικών μελών αυτών, συμφώνως προς το άρθρον 20 του Καταστατικού Χάρτου.

Αι το πρώτον ιδρυόμεναι Στοαί, εκλέγουν τους Αντιπροσώπους αυτών κατά την πρώτην αυτών Συνεδρίαν (άρθρον 5 πργ. 1 του παρόντος Γενικού Κανονισμού).

Άρθρον 67

Εάν Στοά τις, εκτός των εν Ανατολή Αθηνών και Πειραιώς Στοών δεν δύναται να αποστείλη άπαντας τους Αντιπροσώπους αυτής εκ των ενεργών και τακτικών μελών αυτής, τότε ορίζει υποχρεωτικώς τον εν ενεργεία Σεβάσμιον της Στοάς, ως ένα των Αντιπροσώπων και εκλέγει διά πλειοψηφίας και μυστικής ψηφοφορίας τους ετέρους δύο Αντιπροσώπους της, εκ των ενεργών και τακτικών μελών των εν Αθήναις και Πειραιεί, υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, Στοών. Ούτοι δέον να είναι εν ενεργεία ή πρώην Μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, ή να είναι εν ενεργεία ή πρώην Σεβάσμιοι, εν ενεργεία ή πρώην τακτικοί Αξιωματικοί, ή από εξαετίας, τουλάχιστον, να κατέχουν τον βαθμόν του Διδασκάλου και να τυγχάνουν ενεργά και τακτικά μέλη των Στοών των κατά την τελευταίαν, από της προηγουμένης εκλογής Αντιπροσώπων, τριετίαν.

Άρθρον 68

1. Οι εκλεγέντες Αντιπρόσωποι δίδουν ενώπιον του Σεβασμίου της Στοάς των, μετά την υπό της Μεγάλης Στοάς έγκρισιν της εκλογής των, την ακόλουθον Επίσημον Διαβεβαίωσιν:

«Υπισχνούμαι επί τη τιμή μου και τη Τεκτονική μου ιδιότητι να υπακούω εις τον Καταστατικόν Χάρτην και τον Γενικόν Κανονισμόν και να μένω πάντοτε απαρεγκλίτως προσηλωμένος εις την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος, μόνον νομοθέτην και διευθέτην των υπό την Αιγίδα Αυτής Συμβολικών Στοών».

2. Η κατά τα άνω Επίσημος Διαβεβαίωσις των αντιπροσώπων αναφέρεται εις την Μεγάλην Στοάν.

3. Οι κατά το άρθρον 67 του παρόντος Γενικού Κανονισμού Αντιπρόσωποι επαρχιακών Στοών, ως και οι μη δώσαντες την ως άνω Διαβεβαίωσιν δι' οιονδήποτε λόγον ενώπιον του Σεβασμίου της Στοάς των, δίδουν ταύτην ενώπιον της Γενικής Συνελεύσεως.

Άρθρον 69

Η διάρκεια της εντολής των εις την Γενικήν Συνέλευσιν Αντιπροσώπων των Στοών λήγει μετά την έγκρισιν παρά του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς της εκλογής των νέων Αντιπροσώπων της Γενικής Συνελεύσεως, συμφώνως προς τα άρθρα 20 του Καταστατικού Χάρτου και 66 του Γενικού Κανονισμού.

Άρθρον 70

1. Πας αντιπρόσωπος απουσιάσας επί δύο Συνεδρίας εκ των εργασιών της Γενικής Συνελεύσεως, θεωρείται παρητημένος της εντολής και αντικαθίσταται αμέσως, κατά τας διατάξεις του άρθρου 80 του παρόντος Γενικού Κανονισμού, υπό της οικείας Στοάς, πληροφορουμένης περί των γενομένων απουσιών υπό του Μεγάλου Γενικού Γραμματέως.

Ο ούτω παρητημένος Αντιπρόσωπος δεν δύναται να εκλεγή Αντιπρόσωπος κατά την επομένην, μετά την παραίτησιν του εκλογήν Αντιπροσώπων. Αντικατάστασις καθ' όμοιον τρόπον γίνεται και εις περίπτωσιν παραιτήσεως, θέσεως εν ύπνω, εκπτώσεως ή θανάτου τινός των Αντιπροσώπων.

2. Εις ειδικήν Συνεδρίαν Μέσου Δώματος της Στοάς των, προ της Συνόδου της Γενικής Συνελεύσεως, οι Αντιπρόσωποι ανταλλάσσουν απόψεις επί των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως μετά των Διδασκάλων, μετά δε την Γενικήν Συνέλευσιν ενημερώνουν το Μέσον Δώμα επί των εργασιών αυτής.

ΤΜΗΜΑ ΣΤ΄

Περί των Κοσμητόρων

Άρθρον 71

1. Το Συμβούλιον της Μεγ\ Στοάς της Ελλάδος διορίζει Κοσμήτορας, εκ των εν ενεργεία και ταμειακώς εν τάξει Αδ\, οι οποίοι είναι τακτικά μέλη Στοάς και έχουν διατελέσει Σεβάσμιοι εις Στοάν υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος με πενταετή τουλάχιστον θητείαν Διδασκάλου.

2. Το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος καθορίζει το έργον των Κοσμητόρων και τον τρόπον εκτελέσεώς του.

3. Το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος καθορίζει τα διακριτικά, περιλαίμια και κοσμήματα, τα οποία φέρουν οι Κοσμήτορες και την θέσιν την οποίαν θα λαμβάνουν κατά τας εργασίας.

4. Η θητεία των Κοσμητόρων λήγει υποχρεωτικώς μετά δύο μήνας από της καταρτίσεως εις Σώμα του Νέου Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος. Επανεκλογή Κοσμήτορος είναι δυνατή.

5. Το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, έχει το δικαίωμα ανακλήσεως του διορισμού των Κοσμητόρων οποτεδήποτε.

6. Οι Ομότιμοι Κοσμήτορες έπονται ιεραρχικώς των ενεργεία Κοσμητόρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄
ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

ΤΜΗΜΑ Α΄
Περί του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι

Άρθρον 72

1. Αι Στοαί οφείλουν να προβαίνουν εις την εκλογήν των Αξιωματικών αυτών ανά διετίαν, εντός του μηνός Οκτωβρίου, και να υποβάλουν τα αποτελέσματα αυτών εις την Μεγάλην Στοάν εντός δέκα το πολύ ημερών.

2. Η μη ακριβής τήρησις του άρθρου τούτου συνεπιφέρει τον πειθαρχικόν έλεγχον της Στοάς, εκτός εάν αύτη θεωρηθή δεδικαιολογημένη υπό της Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 73

1. Εκλογείς είναι πάντα τα ενεργά Μέλη της Στοάς, τα έχοντα τον Βαθμόν του Διδασκάλου και διατελούντα εν τάξει προς το Ταμείον αυτής, κατά την ημέραν της εκλογής.

2. Εκλέξιμα εις τα διάφορα αξιώματα της Στοάς είναι μόνον τα ενεργά και τακτικά Μέλη της Στοάς, τα διατελούντα εν τάξει προς το Ταμείον αυτής κατά την ημέραν της εκλογής και κατέχοντα πλην του ως Σεβασμίου υποψηφίου, περί του οποίου το επόμενον άρθρον, τον Βαθμόν του Διδασκάλου προ έτους τουλάχιστον.

Ως εκλογείς και εκλέξιμοι θεωρούνται τα ενεργά και τακτικά Μέλη της Στοάς, τα οποία έχουν αυτοπρόσωπον παρουσίαν εις το 1/3 τουλάχιστον των γενομένων Συνεδριών της Στοάς κατά το διάστημα της προηγουμένης των αρχαιρεσιών διετίας (1/10 – 30/9), του κλάσματος λαμβανομένου ως ακεραίας μονάδος υπέρ του μέλους.

3. Δεν δύνανται να λάβουν μέρος εις την εκλογήν ή και να εκλεγούν εις τα διάφορα της Στοάς αξιώματα οι κατά τα άρθρα 204 και 205 του παρόντος Γενικού Κανονισμού στερηθέντες των τεκτονικών αυτών δικαιωμάτων και λειτουργημάτων και οι διατελούντες εν αργία αυτών.

4. Τα εν ενεργεία Μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν ανεξαρτήτως αριθμού παρουσιών. Τα πρώην Μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς έχουν δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι, ανεξαρτήτως αριθμού παρουσιών.

Άρθρον 74

Ινα εκλεγή τις Σεβάσμιος, πρέπει:

α) Να έχη ηλικίαν τριάκοντα πέντε ετών συμπεπληρωμένην.

β) Να είναι μέλος της Στοάς της οποίας είναι υποψήφιος, προ εξ (6), τουλάχιστον, ετών.

γ) Να είναι Διδάσκαλος από τριετίας (άρθρον 8 του Καταστατικού Χάρτου)

δ) Να διετέλεσεν επί μίαν, τουλάχιστον, διετίαν τακτικός Αξιωματικός της Στοάς εις την οποίαν είναι υποψήφιος, και

ε) Να κατοική εις την Ανατολήν της Στοάς του.

Άρθρον 75

Εξαίρεσις των διατάξεων των άρθρων 73 και 74 του παρόντος Γενικού Κανονισμού, ως προς τα προσόντα των υποψηφίων, δύναται να γίνη μόνον προκειμένου περί αρτισυστάτου Στοάς ή εκτάκτου ανάγκης και κατόπιν εγκρίσεως της Μεγάλης Στοάς.

ΤΜΗΜΑ Β΄

Περί του τρόπου εκλογής των Αξιωματικών

Άρθρον 76

Κατά την προηγουμένην των αρχαιρεσιών συνεδρίαν καθώς και προ της ενάρξεως αυτών, οφείλει ο Σεβάσμιος να γνωστοποιή εις την Στοάν τον υπό του Ταμίου συνταχθέντα κατάλογον των μη εν τάξει προς το Ταμείον της Στοάς Διδασκάλων καθώς και τον υπό του Γραμματέως συνταχθέντα των υπαγομένων εις τας διατάξεις της πργ. 3 του άρθρου 73 του παρόντος Γενικού Κανονισμού, οίτινες δεν δύνανται ούτε να ψηφίσουν, ούτε να εκλεγούν εις αξίωμα τι της Στοάς.

Άρθρον 77

1. Η εκλογή του Σεβασμίου, των Αξιωματικών, των Αντιπροσώπων της Στοάς εις την Γενικήν Συνέλευσιν καθώς και της Εξελεγκτικής Επιτροπής του άρθρου 59 του παρόντος Γενικού Κανονισμού, ενεργείται εις Συνεδρίαν Μέσου Δώματος, εις ην παρίστανται μόνον τα κατ' άρθρον 73 του παρόντος Γενικού Κανονισμού, έχοντα το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι διά μυστικής, διά ψηφοδελτίων, ψηφοφορίας και δη: πρώτη διά τον Σεβάσμιον, δευτέρα διά τους Α' και Β' Επόπτας και τρίτη διά τους λοιπούς Αξιωματικούς και την Εξελεγκτικήν Επιτροπήν. Η ψηφοφορία διά την εκλογήν των Αντιπροσώπων της Στοάς εις την Γενικήν Συνέλευσιν εφ' όσον ήθελε συμπέσει μετά της του Συμβουλίου των Αξιωματικών, γίνεται τελευταία.

2. Τα ψηφοδέλτια δέον να είναι του αυτού χρώματος και μεγέθους.

Εις τα ψηφοδέλτια διά την εκλογήν των Αξιωματικών της Στοάς, δύναται να είναι γεγραμμένον, είτε χειρογράφως, είτε διά μηχανικού μέσου, μόνον το αξίωμα, έναντι του οποίου ο εκλογεύς αναγράφει το ονοματεπώνυμον ενός υποψηφίου διά το αντίστοιχον αξίωμα.

Εις το ψηφοδέλτιον διά την εκλογήν του Σεβασμίου ο εκλογεύς αναγράφει υποχρεωτικώς μόνον εν ονοματεπώνυμον υποψηφίου αδελφού, εις δε το ψηφοδέλτιον διά την εκλογήν των Αντιπροσώπων αναγράφει υποχρεωτικώς τρία ονοματεπώνυμα υποψηφίων αδελφών.

Η παράβασις των διατάξεων του παρόντος καθιστά το ψηφοδέλτιον άκυρον.

Άρθρον 78

Μετά το πέρας εκάστης ψηφοφορίας, αριθμούνται υπό του Σεβασμίου τα ψηφοδέλτια, παρουσία ενός των πρώην Σεβασμίων, του Ρήτορος, του Γραμματέως, του Α΄ Δοκιμαστού και δύο ψηφολεκτών, οριζομένων υπό του Σεβασμίου, εν αρχή των αρχαιρεσιών, εκ των ενεργών μελών του Μέσου Δώματος και εχόντων δικαίωμα ψήφου. Εάν ο αριθμός των ψηφοδελτίων είναι διάφορος του αριθμού των κατά την ψηφοφορίαν παρόντων και εχόντων δικαίωμα ψήφου μελών, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται αμέσως.

Άρθρον 79

1. Τα ψηφοδέλτια ανοίγονται και αναγιγνώσκονται μεγαλοφώνως υπό του Σεβασμίου, παρουσία και των εις το προηγούμενον άρθρον αναφερομένων, το δ΄ αποτέλεσμα αγγέλλεται αμέσως μεθ' εκάστην ψηφοφορίαν υπό του Σεβασμίου.

2. Εν περιπτώσει διαφωνίας των ως άνω, ως προς το ανακοινωθέν αποτέλεσμα, επαναλαμβάνεται η εξέλεγξις των ψηφοδελτίων.

3. Πάσα ένστασις δέον να υποβάλλεται κατά την Συνεδρίαν των αρχαιρεσιών εγγράφως και να καταχωρίζεται εις τα πρακτικά.

4. Ψηφοδέλτια φέροντα γνωρίσματα προδίδοντα την μυστικότητα της ψήφου, μετά σύμφωνον γνώμην της Επιτροπής του άρθρου 78 του παρόντος Γενικού Κανονισμού, κηρύσσονται άκυρα.

Άρθρον 80

Εάν κατά την εκλογήν των αντιπροσώπων εις την Γενικήν Συνέλευσιν δεν ήθελεν επιτευχθή άμεσον αποτέλεσμα δι' απολύτου πλειοψηφίας, την οποίαν αποτελεί το ήμισυ πλέον ενός των ψηφισάντων (του 1/2 υπολογιζόμενου ως μονάδας), δι' άπαντας ή τινάς τούτων, διενεργείται νέα ψηφοφορία μεταξύ των κατά σειράν πλειοψηφισάντων, περιοριζόμενου του αριθμού

αυτών εις τον αριθμόν των προς συμπλήρωσιν θέσεων πλέον ενός, καθ' ην εκλέγονται οι σχετικώς πλειοψηφούντες.

Άρθρον 81

1. Πάσα άλλη εκλογή, υπό τους περιορισμούς του άρθρου 83 του παρόντος Γενικού Κανονισμού, ως προς την επανεκλογήν του εν ενεργεία Σεβασμίου, μη επιτευχθείσης απολύτου πλειοψηφίας, την οποίαν αποτελεί το ήμισυ πλέον ενός των ψηφισάντων (του 1/2 υπολογιζόμενου ως μονάδος), επαναλαμβάνεται.

2. Εάν δευτέρα ψηφοφορία δεν παράσχη απόλυτον πλειοψηφίαν υπέρ ουδενός των υποψηφίων, η Στοά προβαίνει και εις τρίτην, περιοριζομένην, όμως, μεταξύ των δύο σχετικώς πλειοψηφισάντων, οπότε θεωρείται επιτυχών ο λαβών τας πλείονας ψήφους των εγκύρων ψηφισάντων.

3. Εάν, κατά την τρίτην ταύτην ψηφοφορίαν, υπάρξη ισοψηφία, ανακηρύσσεται ως εκλεγείς ο αρχαιότερος εις τον βαθμόν του Διδασκάλου και εις περίπτωσιν ίσης αρχαιότητος ο πρεσβύτερος εις ηλικίαν.

4.Εν περιπτώσει υπάρξεως ενός μόνον υποψηφίου δι' οιονδήποτε αξίωμα εφ όσον ούτος δεν ήθελε συγκεντρώσει απόλυτον πλειοψηφίαν κατά τας δύο πρώτας ψηφοφορίας, τότε ούτος εκλέγεται κατά την τρίτην ψηφοφορίαν ανεξαρτήτως του αριθμού των ψήφων, τας οποίας θα λάβη.

5. Αι αρχαιρεσίαι διά την εκλογήν Σεβασμίου, των Α΄ και Β΄ Εποπτών, των λοιπών Αξιωματικών της Στοάς, της Εξελεγκτικής Επιτροπής, καθώς και των Αντιπροσώπων εις την Γενικήν Συνέλευσιν, εάν αύτη συμπίπτει χρονικώς, διενεργούνται υποχρεωτικώς κατά την αυτήν Συνεδρίαν της Στοάς.

Άρθρον 82

Μετά το πέρας των αρχαιρεσιών επαναλαμβάνονται αι εργασίαι εις Βαθμόν Μαθητού και ανακοινούνται υπό του Σεβασμίου τα ονόματα των εκλεγέντων. Η Στοά επευφημεί, με πρόσκλησιν του Σεβασμίου, διά τριπλής χειροκρουσίας, ιδιαιτέρως διά τον νέον Σεβάσμιον και εν συνεχεία διά τους λοιπούς Αξιωματικούς.

Εις περίπτωσιν επανεκλογής του Σεβασμίου, η Στοά επευφημεί, κατόπιν προτάσεως του Α΄ Επόπτου.

Άρθρον 83

1. Ινα εκλεγή ο εν ενεργεία Σεβάσμιος διά δευτέραν κατά συνέχειαν διετίαν ως και εις εκ των διατελεσάντων Σεβασμίων διά νέαν τοιαύτην, πρέπει να συγκέντρωση από της πρώτης ψηφοφορίας τα τρία τέταρτα του αριθμού των ψηφισάντων, άλλως αποκλείεται της επανεκλογής και, εάν δεν επετεύχθη απόλυτος πλειοψηφία υπέρ ετέρου, επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία, ως

δευτέρα τοιαύτη. Ψηφοδέλτια έχοντα το όνομα του ως άνω αποκλεισθέντος Σεβασμίου είναι άκυρα.

2. Επανεκλογή Σεβασμίου διά τρίτην κατά συνέχειαν διετίαν αποκλείεται.

3. Εις περίπτωσιν καθ' ην ήθελε κενωθή θέσις τις Αξιωματικού, λόγω παραιτήσεως, εκπτώσεως (αρθρ. 58, πργ. 2), διαγραφής, θανάτου ή άλλης τινός αιτίας, κατά τους δέκα οκτώ πρώτους μήνας από των αρχαιρεσιών, ο Σεβάσμιος συγκαλεί την Στοάν εις ειδικήν Συνεδρίαν Μέσου Δώματος, προς αντικατάστασιν αυτού, συμφώνως προς τας διατάξεις των ανωτέρω άρθρων. Προκειμένου περί αντικαταστάσεως του Σεβασμίου, την Στοάν συγκαλεί ο νόμιμος αυτού αναπληρωτής.

4. Κατά τας ως άνω, εις την παράγραφον 3, προς αντικατάστασιν αρχαιρεσίας, εξακολουθούν να ισχύουν οι εις την πρώτην και δευτέραν παράγραφον του παρόντος άρθρου τεθέντες περιορισμοί, ως προς τον διατελέσαντα κατά την προηγουμένην διετίαν Σεβάσμιον, καθώς και διά τον κατά την διάρκειαν της διετίας του παραιτηθέντα Σεβάσμιον, προκειμένου περί επανεκλογής του κατά την επομένην διετίαν.

Άρθρον 84

Εάν κενωθή θέσις Αξιωματικού τίνος εντός του τελευταίου εξαμήνου της διετίας, δεν ενεργείται νέα εκλογή, αλλ' ο μεν Σεβάσμιος και ο Α΄ Επόπτης αντικαθίστανται υπό των αμέσως, κατά την ιεραρχικήν τάξιν, Αξιωματικών, προκειμένου δε περί άλλου Αξιωματικού ορίζει ο Σεβάσμιος ως αναπληρωτήν του διά τον υπόλοιπον χρόνον τον πρόσθετον τοιούτον, εάν υπάρχη, άλλως ένα εκ των εχόντων τα προς τούτο προσόντα, της αναθέσεως ταύτης υποκειμένης είς την έγκρισιν της Μεγάλης Στοάς[850].

ΤΜΗΜΑ Γ΄

Περί εγκρίσεως των εκλογών υπό της Μεγάλης Στοάς

Άρθρον 85

1. Πάσα εκλογή Αξιωματικών και Αντιπροσώπων υπόκειται εις την έγκρισιν της Μεγάλης Στοάς.

2. Ο εν ενεργεία Σεβάσμιος οφείλει να υποβάλη εντός δεκαημέρου από των αρχαιρεσιών προς την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν σχετικόν Πίνακα, μετά του αποσπάσματος των πρακτικών της Συνεδρίας των αρχαιρεσιών, υπογραφόμενου παρ' αυτού, του Ρήτορος και του Γραμματέως και σεσημασμένου διά της Σφραγίδος της Στοάς. Επίσης δι' ιδιαιτέρου Πίνακος του

850 Το τελευταίο εδάφιο είναι άκυρο.

οφείλη να υποβάλη, εντός της αυτής ως άνω προθεσμίας, τ' αποτελέσματα των αρχαιρεσιών των Αντιπροσώπων εις την Γενικήν Συνέλευσιν Αντιπροσώπων, επισυνάπτων απόσπασμα των σχετικών πρακτικών.

3. Παρελθούσης απράκτου της ως άνω προθεσμίας, πάσα μετ' αυτήν πράξις της Στοάς ουδεμίαν έχει ισχύν.

Άρθρον 86

Η Μεγάλη Στοά ερευνά το κύρος της εκλογής κατ' ένστασιν ή και αυτεπαγγέλτως και, εφ' όσον αύτη εγένετο κανονικώς, εγκρίνει τα αποτελέσματα αυτής, οπότε η Στοά προβαίνει εις την εγκατάστασιν των νέων αυτής Αρχών, κατά τα κατωτέρω οριζόμενα. Κατά την εξέτασιν της ενστάσεως, η Μεγάλη Στοά καλεί και ακροάται τον ενιστάμενον, τον Σεβάσμιον και τον Επιθεωρητήν της Στοάς.

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Περί εγκαταστάσεως των Αξιωματικών

Άρθρον 87

Ουδείς νέος Αξιωματικός Στοάς δύναται να ασκήσει τα καθήκοντα αυτού, εάν δεν έχει κανονικώς εγκατασταθή.

Άρθρον 88

Η εγκατάστασις των Αξιωματικών της Στοάς δέον να γίνη το αργότερον εντός τριάκοντα ημερών από της λήψεως του εγκριτικού Πίνακος της Μεγάλης Στοάς και συμφώνως προς το υπ' Αυτής εγκεκριμένον Τυπικόν.

Άρθρον 89

Ο νέος Σεβάσμιος δίδει ενώπιον του προκατόχου του, εις Συνεδρίαν της Στοάς εις βαθμόν Μαθητού, την Επίσημον Διαβεβαίωσιν:

«Υπισχνούμαι επί τη τιμή μου και τη τεκτονική μου ιδιότητι να υπακούω εις τον Καταστατικόν Χάρτην και τον Γενικόν Κανονισμόν της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, ως και εις τας αποφάσεις Αυτής.

«Υπισχνούμαι επί τη τιμή μου και τη τεκτονική μου ιδιότητι να υπακούω εις τον Ειδικόν Κανονισμόν και τας αποφάσεις της Σεπτής ταύτης Στοάς και να χρώμαι τω υπό των εμών αδελφών χορηγηθέντι μοι αξιώματι υπέρ της ευημερίας του Τάγματος εν γένει και ιδία της Σεπτής ταύτης Στοάς.

Ύπισχνούμαι επί τη τιμή μου και τη τεκτονική μου ιδιότητι να παραδώσω τω διαδόχω μου, η εν ανάγκη τη Μεγάλη Στοά, ή τοις απεσταλμένοις Αυτής, το Δίπλωμα και τα λοιπά αρχεία της Σεπτής ταύτης Στοάς, άτινα λαμβάνω σήμερον ως παρακαταθήκην και υπισχνούμαι, προς τούτοις, να εκπληρώ μετά ζήλου και αφοσιώσεως τα ανατεθέντα μοι καθήκοντα».

Άρθρον 90

Κατά την Συνεδρίαν της εγκαταστάσεως ο τέως Σεβάσμιος εγχειρίζει εις τον διάδοχον αυτού το Δίπλωμα της Στοάς, την Χρυσήν Βίβλον, το Βιβλίον Επισήμων Διαβεβαιώσεων, τα Τυπικά, τον Καταστατικόν Χάρτην και τον Γενικόν και Ειδικόν Κανονισμόν.

Άρθρον 91

Εάν ο εν ενεργεία Σεβάσμιος εκλεγή εκ νέου, δεν δίδει την Επίσημον Διαβεβαίωσιν, αλλ' ανακηρύσσεται μόνον υπό του Α' Επόπτου, από της θέσεως του, άνευ άλλης τελετής, η δε Στοά επευφημεί κατόπιν προσκλήσεως αυτού.

Άρθρον 92

1. Οι δύο Επόπται και οι λοιποί Αξιωματικοί της Στοάς δίδουν ενώπιον του Σεβασμίου εις Συνεδρίαν της Στοάς εις βαθμόν Μαθητού την Επίσημον Διαβεβαίωσιν:

'Υπισχνούμαι να υπακούω εις τον Καταστατικόν Χάρτην και τον Γενικόν Κανονισμόν της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος και εις τον Ειδικόν Κανονισμόν της Σεπτής ταύτης Στοάς.

«Υπισχνούμαι να μένω πάντοτε απαρεγκλίτως προσηλωμένος εις την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος, μόνον νομοθέτην και διευθέτην των υπό την Αιγίδα Αυτής Συμβολικών Στοών».

2. Εάν τις των Αξιωματικών της προηγουμένης διετίας εκλεγή και αύθις εις το αυτό αξίωμα, δεν δίδει την Επίσημον Διαβεβαίωσιν, αλλ' ανακηρύσσεται υπό του Σεβασμίου.

Άρθρον 93

Εν περιπτώσει αναπληρωματικών εκλογών, πας νεωστί εκλεγείς εγκαθίσταται αμέσως μετά την έγκρισίν του υπό της Μεγάλης Στοάς δίδων την υπό του σχετικού άρθρου του παρόντος Κανονισμού προβλεπομένην Επίσημον Διαβεβαίωσιν.

Άρθρον 94

Εν περιπτώσει ακυρώσεως της εκλογής των Αξιωματικών υπό της Μεγάλης Στοάς, η Στοά προβαίνει εις νέαν εκλογήν κατά την αμέσως επομένην από της ανακοινώσεως υπό της Μεγάλης Στοάς συνεδρίαν, οι δ' αντίστοιχοι παλαιοί Αξιωματικοί διατηρούν προσωρινώς τα αξιώματα αυτών μέχρι της εγκαταστάσεως των, κατόπιν της υπό της Μεγάλης Στοάς εγκρίσεως της εκλογής, νέων αρχών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄
ΠΕΡΙ ΜΥΗΣΕΩΣ, ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ, ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΕΩΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄
Περί της εις τον Βαθμόν Μαθητού μυήσεως

Άρθρον 95

1. Προ της, υπό του επιθυμούντος να γίνη δεκτός ως Ελευθεροτέκτων, υποβολής προς την Στοάν της κατά το επόμενον άρθρον αιτήσεως του, δέον ο Ανάδοχος αυτού, απαραιτήτως Διδάσκαλος, να ενημέρωση τούτον περί του Ελευθεροτεκτονισμού εν γένει και των έναντι αυτού υποχρεώσεων του, επιδίδων εις αυτόν δόκιμα περί τον Ελευθεροτεκτονισμόν κείμενα, να απευθυνθή εγγράφως προς το Συμβούλιον των Αξιωματικών της Στοάς του, συνυποβάλλων βιογραφικόν σημείωμα του υποψηφίου, δήλωσιν αυτού αναφέρουσα την σχέσιν του υποψηφίου μετ' αυτού, υποδεικνύων τα κατάλληλα πρόσωπα, τα δυνάμενα να παράσχουν ασφαλείς πληροφορίας περί του υποψηφίου και βεβαιών ότι έχει σχηματίσει εξ ιδίας αντιλήψεως πλήρη γνώμην περί του ήθους και των ικανοτήτων του υποψηφίου, ως και περί της δυνατότητος αυτού όπως αφομοιώση την τεκτονικήν διδασκαλίαν.

2. Προ πάσης συζητήσεως εις το Συμβούλιον Αξιωματικών επί προτάσεως αναδόχου, ζητούνται απαραιτήτως υπό του Γραμματέως του Συμβουλίου παρά της Μεγάλης Γενικής Γραμματείας πληροφορίαι εάν ο υποψήφιος περιλαμβάνεται εις την τηρουμένην παρ' Αυτής ιδιαιτέραν κατάστασιν. Προ της λήψεως της πληροφορίας ταύτης, ουδεμία δύναται να ληφθή υπό του Συμβουλίου απόφασις.

3. Το Συμβούλιο των Αξιωματικών, μετά ενδελεχή και προσεκτικήν ερευναν, αποφασίζει,εντός μηνός από της εις αυτό υποβολής της προτάσεως του Αναδόχου, εάν ο υποψήφιος κέκτηται πράγματι τα υπό του 13ου άρθρου του Καταστατικού Χάρτου απαιτούμενα προσόντα και δύναται, συνεπώς, να υποβάλη προς την Στοάν την αίτησιν εισδοχής του.

4. Εφόσον η αίτησις γίνη αποδεκτή, εξουσιοδοτείται ο Ανάδοχος, όπως, διά του Σάκκου των Προτάσεων, υποβάλη εις την Στοάν την αίτησιν του υποψηφίου συμφώνως προς το άρθρον 96 του παρόντος Γενικού Κανονισμού, προκειμένου να επακολούθηση η τακτική, ως κατωτέρω, διαδικασία.

5. Εις περίπτωσιν μη αποδοχής, ανακοινούται η απόφασις αύτη του Συμβουλίου προφορικώς μεν εις τον Ανάδοχον, εγγράφως δε εις την Μεγάλην Στοάν, Ητις, διά της Μεγάλης Γενικής Γραμματείας Της, καταχωρίζει εις τηρουμένην παρ' Αυτής ιδιαιτέραν κατάστασιν το ονοματεπώνυμον, το όνομα πατρός, την ηλικίαν, το επάγγελμα, τον τόπον γεννήσεως και κατοικίας του

μη γενομένου δεκτού υποψηφίου, ως και το όνομα της Στοάς, εις ην ανήκει το Συμβούλιον των Αξιωματικών. Δια την εκ νέου υποβολήν αιτήσεως εισδοχής ισχύει το άρθρον 97 παρ.6.

Άρθρον 96

Μετά την, κατά το άρθρον 95, πργ. 3 του παρόντος Γενικού Κανονισμού, καταφατικήν απόφασιν του Συμβουλίου των Αξιωματικών, ο υποψήφιος υποβάλλει, διά του Αναδόχου του, εις την Στοάν, της οποίας επιθυμεί να γίνη μέλος, αίτησιν συντεταγμένην συμφώνως προς σχετικόν υπόδειγμα το οποίον χορηγείται υπό της Μεγάλης Γενικής Γραμματείας, υπογραφομένην δε παρ' αυτού και προσυπογραφομένην υπό του Αναδόχου του, μετά εξ (6) φωτογραφιών εκ των οποίων οι τέσσερις (4) προωθούνται εις το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς εικονίζουσαι αυτόν φέροντα λευκόν υποκάμισον, σκουρόχρωμον επενδύτην και λαιμοδέτην.

Άρθρον 97

1. Ο Σεβάσμιος αναγιγνώσκει την αίτησιν εις επήκοον της Στοάς, χωρίς να γνωστοποίηση το όνομα του Αναδόχου.

2. Εάν η Στοά κρίνη ταύτην κατ' αρχήν δεκτήν, ο Σεβάσμιος αναθέτει εντός επτά ημερών, εις τρία, τουλάχιστον, μέλη της Στοάς, έχοντα τον Βαθμόν του Διδασκάλου εξαιρουμένου του Αναδόχου, όπως συλλέξουν εμπιστευτικώς σαφείς και πλήρεις πληροφορίας, αναφερομένας:

α) Εις τους λόγους, δι' ους επιδιώκεται υπό του αιτούντος η εις τον Τεκτονισμόν εισδοχή του.

β) Εις τον χαρακτήρα, το ήθος, την μόρφωσιν, τας πνευματικάς και κοινωνικάς τάσεις, την οικονομικήν επάρκειαν, τας ασχολίας και την κοινωνικήν ζωήν αυτού, και

γ) Εις τας αντιλήψεις του αιτούντος περί του Θεού, της Πατρίδος, της Οικογενείας, του Πλησίον και των έναντι αυτών καθηκόντων.

3. Αι πληροφορίαι αύται δέον να υποβληθούν εγγράφως, προς τον Σεβάσμιον, εντός είκοσι το πολύ ημερών από της εντολής αυτού.

4. Περαιτέρω, ο Σεβάσμιος προσκαλεί διά Πίνακος τας εις την αυτήν Ανατολήν Στοάς και δι' αυτών πάντα ελεύθερον Τέκτονα, όπως παράσχη προς αυτόν, άνευ αναβολής, προφορικώς ή εγγράφως, οιανδήποτε πληροφορίαν περί του αιτούντος, εντός μηνός από της προσκλήσεως.

5. Εις περίπτωσιν καθ' ήν ήθελε ζητηθεί μυστική ψηφοφορία περί της κατ' αρχήν εισδοχής του αιτούντος, ήθελον δε ευρεθεί μέλαναι ψήφοι, πλείονες του ενός δεκάτου των ψηφισάντων (του τυχόν κλάσματος μηυπολογιζομένου), ο υποψήφιος απορρίπτεται οριστικώς, πλην εάν πρόκειται περί μιάς μόνον μέλαινης ψήφου, ήτις δεν λαμβάνεται υπ' όψιν. Η απόρριψις

ανακοινούται απαραιτήτως εις την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν, Ητις, δι' εγκυκλίου Της, αγγέλει ταύτην και προς τας λοιπάς Στοάς, υπό τον όρον της μη ανακοινώσεως του σχετικού Πίνακος εις Συνεδρίαν της Στοάς και καταχωρείται εις Ειδικόν Μητρώον Απορριπτομένων.

6. Ο ούτως απορριπτόμενος δεν δύναται να ζήτηση την εισδοχήν αυτού εις Στοάν υπαγομένην υπό την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος, προ της παρελεύσεως δώδεκα μηνών από της απορρίψεως. Το αυτό ισχύει και δια την περίπτωσιν του άρθρου 95, πργ. 5.

Άρθρον 98

1. Αι Στοαί υποχρεούνται να αναρτούν εις τον Πρόναον, αμέσως μετά την κατ' αρχήν αποδοχήν της αιτήσεως εισδοχής και επί μήνα, Πίνακα, επί του οποίου επικολλάται η φωτογραφία του αιτούντος και αναγράφεται το ονοματεπώνυμον, το όνομα πατρός, η ηλικία, το επάγγελμα και ο τόπος γεννήσεως και κατοικίας αυτού.

2. Περί της ακριβούς τηρήσεως των διατάξεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου καθίστανται υπεύθυνοι ο Γραμματεύς και ο Τελετάρχης της Στοάς, οίτινες συντάσσουν και σχετικήν βεβαίωσιν, ήτις επισυνάπτεται εις την αίτησιν του υποψηφίου κατά την υποβολήν της εις την Μεγάλην Στοάν προς έγκρισιν.

Άρθρον 99

Εάν ο αιτών προέρχεται εκ πόλεως, ένθα εργάζεται Στοά υπαγόμενη εις την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος, ή διέμενεν επί μακρόν χρόνον εις πόλιν του εξωτερικού, ένθα εργάζεται Στοά υπό ξένην Τεκτονικήν δύναμιν, διατελούσαν εις φιλικάς σχέσεις προς την Μεγάλην Στοάν, ο Σεβάσμιος οφείλει να ζήτηση, διά της Μεγάλης Γενικής Γραμματείας, πληροφορίας περί του αιτούντος και να ανακοίνωση ταύτας εις την Στοάν.

Άρθρον 100

1. Διά την οριστικήν παραδοχήν του αιτούντος, μετά την ανάγνωσιν των εμπιστευτικών εκθέσεων των τριών εντεταλμένων Διδασκάλων, των οποίων τα ονόματα δεν γνωστοποιεί ο Σεβάσμιος εις την Στοάν ως και πάσαν άλλην πληροφορίαν αφορώσαν τον υποψήφιον, προκαλείται υπό του Σεβασμίου μυστική ψηφοφορία.

2. Η ψηφοφορία αύτη, της οποίας μετέχουν άπαντα τα παρόντα ενεργά και τακτικά μέλη της Στοάς, γίνεται πάντοτε διά σφαιριδίων, ριπτομένων εντός κάλπης η οποία φέρει διαχώρισμα εις λευκόν και μέλαν. Ψηφοφορία γενομένη κατά διάφορον τρόπον είναι άκυρος και επιφέρει τιμωρίαν της Στοάς δι' αργίας επί εξάμηνον.

3. Εις την εν λόγω ψηφοφορίαν εάν ευρεθούν μέλαναι ψήφοι αύται δέον να δικαιολογηθούν διά σχετικής αναφοράς προς τον Σεβάσμιον άλλως δεν λαμβάνονται υπ' όψιν.

4. Εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν αι δεδικαιολογημέναι μέλαναι ψήφοι είναι πλείονες της μιας, ο Σεβάσμιος θέτει υπό την κρίσιν της Στοάς, κατά την αμέσως προσεχή Συνεδρίαν τους λόγους, οίτινες του ανεκοινώθησαν και προκαλεί νέαν ψηφοφορίαν. Εις την επαναληπτικήν ταύτην ψηφοφορίαν, εάν ευρεθούν μέλαναι ψήφοι πλείονες του ενός δεκάτου (1/10) των ψηφισάντων ο υποψήφιος απορρίπτεται, άλλως γίνεται οριστικώς δεκτός.

Άρθρον 101

1. Η όλη περί εισδοχής αμύητου διαδικασία μέχρι λήψεως της οριστικής αποφάσεως δέον να τερματισθή εντός εννέα μηνών το βραδύτερον από της διά του Σάκκου των Προτάσεων υποβολής της αιτήσεως.

2. Η παραβίασις της διατάξεως ταύτης δεν αποκλείει την συνέχισιν της διαδικασίας μέχρι του τερματισμού αυτής, αλλ' αποτελεί περίπτωσιν ελέγχου του Σεβασμίου και παντός άλλου υπευθύνου.

Άρθρον 102

Η υποβληθείσα προς εισδοχήν αίτησις δύναται να αποσυρθή υπό του υποβάλλοντος ταύτην Αναδόχου μέχρι της ημέρας, καθ' ην πρόκειται να ληφθή απόφασις περί της οριστικής εισδοχής και, πάντως, προ της ενάρξεως της Συνεδρίας.

Άρθρον 103

Οι απορριπτόμενος δεν δύναται να υποβάλη νέαν αίτησιν προς την αυτήν ή άλλην Στοάν, προ της παρελεύσεως ενός έτους. Εάν δε και πάλιν απορριφθή, υποβολή νέας αιτήσεως δεν επιτρέπεται. Εις την περίπτωσιν υποβολής δευτέρας αιτήσεως, ο αιτών οφείλει να αναφέρη την προϋποβληθείσαν αίτησιν του, ως και την Στοάν εις την οποίαν υπέβαλεν αυτήν.

Άρθρον 104

1. Μετά την ευνοϊκήν υπέρ του αιτούντος απόφασιν, η Στοά οφείλει να ζήτηση την έγκρισιν της Μεγάλης Στοάς συνυποβάλλουσα και την κατά το άρθρον 96 του παρόντος Γενικού Κανονισμού αίτησιν μετά τεσσάρων φωτογραφιών του υποψηφίου, εξ ων η μία δέον να είναι επικεκολλημένη επί της αιτήσεως, ήτις δέον να συνοδεύηται υπό των εκθέσεων των εντεταλμένων Διδασκάλων, πλήρως συμπεπληρωμένων και υπογεγραμμένων υπ' αυτών καθώς και της, υπό της παραγράφου 2 του άρθρου 98 του παρόντος Γενικού Κανονισμού, βεβαιώσεως.

2. Μετά την λήψιν της εγκρίσεως, ο Ταμίας της Στοάς υποχρεούται να εί-

σπραξη παρά του προς μύησιν, προ της εισόδου του εις το Διασκεπτήριον, τα καταβλητέα ποσά διά τα Μύητρα, το Δελτίον Αναγνωρίσεως και τα εις το άρθρον 110 του παρόντος έντυπα.

3. Κατά την προς μύησιν Συνεδρίαν, ο Σεβάσμιος, προτού αποστείλη τον Δοκιμαστήν προς τον αμύητον, προσκαλεί τον Ταμίαν να βεβαίωση, επί ιδία ευθύνη, εάν ο μέλλων να μυηθή εξεπλήρωσε, ήδη, προς το Ταμείον τας ως είρηται χρηματικάς υποχρεώσεις του.

4. Ο Ταμίας υποχρεούται όπως καταβάλει προ της μυήσεως, εις το Μέγα Θησαυροφυλάκειον τα κατά το άρθρον 63 του Καταστατικού Χάρτου και του παρόντος Γενικού Κανονισμού, ανήκοντα εις την Μεγάλην Στοάν δικαιώματα.

5. Αι διατάξεις του άρθρου τούτου ισχύουν και διά πάσαν αύξησιν μισθοδοσίας, υιοθεσίαν και τακτοποίησιν. Η παράβασις δε τινός των διατάξεων τούτων βαρύνει αυτοδικαίως τον Σεβάσμιον, τον Γραμματέα και τον Ταμίαν της Στοάς.

Άρθρον 105

Εάν ο αιτών δεν μυηθή εντός οκτώ μηνών από της εγκρίσεως της Μεγάλης Στοάς, ακυρούται η τε έγκρισις και η της Στοάς απόφασις και απαιτείται υποβολή νέας αιτήσεως.

Άρθρον 106

Αι εις τους τρεις Συμβολικούς Βαθμούς μυήσεις γίνονται πάντοτε κατά τα υπό «του Συμβουλίου» της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος εγκεκριμένα τυπικά.

Άρθρον 107

1. Κατά την διεξαγωγήν της μυήσεως, μετά τας δοκιμασίας, ο Σεβάσμιος προκαλεί τα συμπεράσματα του Ρήτορος και ζητεί την γνώμην της Στοάς, κατά τα εις το Τυπικόν του Βαθμού Μαθητού αναφερόμενα, περί της οριστικής αποδοχής του μυουμένου. Εάν η Στοά αποφανθή κατά πλειοψηφίαν υπέρ της παραδοχής, συνεχίζεται η μύησις κατά το Τυπικόν, άλλως γνωρίζεται προς τον εις τον Πρόναον ευρισκόμενον τότε δόκιμον, ότι η τελειωτική μύησις αναβάλλεται, επιστρέφονται δε εις τούτον αυθωρεί τα καταβληθέντα μέταλλα.

2. Την τοιαύτην απόφασίν της αναφέρει η Στοά προς την Μεγάλην Στοάν, εκθέτουσα και τους λόγους.

3. Ο ούτως απορριπτόμενος δεν δύναται να προταθή εκ νέου, ειμή μετά ειδικήν απόφασιν της Στοάς, εγκρινομένην υπό της Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 108

1. Εν επειγούση ανάγκη, δύναται η αποφασίσασα την εισδοχήν αμύητου τινός Στοά να προκαλέση την μύησιν τούτου εις ετέραν Στοάν, υπαγομένην υπό την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος και κατόπιν προηγουμένης εγκρίσεως Αυτής.

2. Η προς τούτο, όμως, παρακληθείσα Στοά, μόνον αφού βεβαιωθή ότι ετηρήθησαν πάντες οι τύποι και λάβη τον εγκριτικόν Πίνακα της Μεγάλης Στοάς, δύναται να προβή εις την μύησιν αυτού, επ' ονόματι και διά λογαριασμόν της αιτησαμένης Στοάς.

3. Κατά την μύησιν ταύτην οφείλει να παρίσταται ο Σεβάσμιος ή έτερος τις των πέντε πρώτων Αξιωματικών, συνοδευόμενος και υπό δύο μελών της Στοάς, της οποίας μέλος πρόκειται να γίνη ο μυούμενος, εφ' όσον αμφότεραι αι Στοαί εδρεύουν εις την Αυτήν Ανατολήν, ή επιτρέπη τούτο η μεταξύ των δύο Ανατολών συγκοινωνία.

Άρθρον 109

1. Απαγορεύεται εις τας Στοάς να μυούν εις τον Βαθμόν Μαθητού πλείονας των τριών συγχρόνως, εις δε τους Βαθμούς του Εταίρου και του Διδασκάλου πλείονας των πέντε.

2. Το Διοικητικόν Τμήμα της Μεγάλης Στοάς, με απόφασίν του δύναται εις εξαιρετικάς μόνον περιπτώσεις και κατόπιν αιτήσεως της οικείας Στοάς, να αύξηση τον αριθμόν των μυουμένων μέχρι δύο το πολύ, καθ' εκάστην των εν παραγράφω 1 μυήσεων.

Άρθρον 110

Εκάστη Στοά οφείλει να εγχειρίζη επί πληρωμή εις πάντα νεόφυτον, ως και εις πάντα υιοθετούμενον ή τακτοποιούμενον εκ Στοάς υπαγόμενης υπό ξένην, ανεγνωρισμένην ή μη, Τεκτονικήν Δύναμιν, ανά εν αντίτυπον του Καταστατικού Χάρτου, του παρόντος Γενικού Κανονισμού, του Ειδικού Κανονισμού της Στοάς, ως και του αντιστοίχου Τυπικού.

Άρθρον 111

Πάσα μύησις γενομένη κατά παράβασιν του Καταστατικού Χάρτου ή του παρόντος Γενικού Κανονισμού θεωρείται άκυρος, συνεπάγεται δε την υπό της Μεγάλης Στοάς αναστολήν των εργασιών της Στοάς επί εξάμηνον τουλάχιστον.

Άρθρον 112

1. Πάσαν μύησιν, πάσαν αύξησιν μισθοδοσίας, υιοθεσίαν ή τακτοποίησιν οφείλει η Στοά να αναγγέλη εις την Μεγάλην Στοάν, συγχρόνως αιτείται παρ' Αυτής το σχετικόν Δελτίον Αναγνωρίσεως ή Δίπλωμα, συν τη καταβο-

λή των εις την Μεγάλην Στοάν ανηκόντων δικαιωμάτων, βάσει του άρθρου 63 του Καταστατικού Χάρτου και του σχετικού άρθρου του παρόντος Γενικού Κανονισμού.

2. Πας τέκτων οφείλει να έχη τους αποδεικτικούς της τεκτονικής αυτού ιδιότητος τίτλους, ήτοι ο Μαθητής και ο Εταίρος το προσήκον Δελτίον Αναγνωρίσεως και ο Διδάσκαλος το Δίπλωμα.

ΤΜΗΜΑ Β΄
Περί αυξήσεως μισθοδοσίας εις τους Βαθμούς του Εταίρου και του Διδασκάλου

Άρθρον 113

Μαθητής δεν δύναται να προαχθή εις τον Βαθμόν του Εταίρου, εάν δεν παρέλθη έτος από της μυήσεώς του και δεν παρευρεθή εις τα δύο τρίτα (2/3), τουλάχιστον, των Συνεδριών εις Βαθμόν Μαθητού εις την Στοάν του, εξαγομένων εκ του Βιβλίου Παρουσιών. Η βεβαίωσις αύτη επισυνάπτεται εις τον πίνακα, τον οποίον αποστέλλει η Στοά προς την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν δια την, παρά της Μεγάλης Στοάς, χορήγησιν εγκρίσεως της αυξήσεως μισθοδοσίας του υποψηφίου.

Άρθρον 114

Εταίρος δεν δύναται να προαχθή εις τον Βαθμόν του Διδασκάλου, εάν δεν παρέλθη εξάμηνον από της προαγωγής του, μη συνυπολογιζομένων των θερινών διακοπών, και δεν παρευρεθή εις τα δύο τρίτα (2/3) τουλάχιστον, των Συνεδριών μυήσεως ή διδασκαλίας εις την οικείαν ή ετέραν Στοάν, κατά την επίσημον βεβαίωσιν της Στοάς, ήτις επισυνάπτεται εις τον πίνακα, τον οποίον αποστέλλει η Στοά, προς την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν διά την, παρά της Μεγάλης Στοάς, χορήγησιν εγκρίσεως της αυξήσεως Μισθοδοσίας του υποψηφίου.

Άρθρον 115

Αι διατάξεις των άρθρων 113 και 114 του παρόντος Γενικού Κανονισμού δύνανται να μη τηρώνται εις όλως εξαιρετικός περιπτώσεις, καθ' ας δύνανται να απονεμηθούν, κατόπιν αποφάσεως της Μεγάλης Στοάς, οι Βαθμοί του Μαθητού, του Εταίρου και του Διδασκάλου συγχρόνως ή έκαστος τούτων χωριστά. Τοιαύται εξαιρετικοί περιπτώσεις είναι όταν πρόκειται περί νεοσύστατου Στοάς, ή περί ιδρύσεως Στοάς εις πόλιν, εις την οποίαν δεν υφίσταται τοιαύτη, ως και εάν πρόκειται περί επιφανών ανδρών, εγνωσμένης αρετής, εχόντων μεγάλως προσφέρει εις την Κοινωνίαν ή προσενεγκόντας υψίστας υπηρεσίας εις τον Τεκτονισμόν και κατόπιν επιθυμίας των, συμφώνως προς το άρθρον 12 του Καταστατικού Χάρτου.

Άρθρον 116

1. Προς προαγωγήν εις τον Βαθμόν του Εταίρου ή του Διδασκάλου, υποβάλλεται, διά του Σάκκου των Προτάσεων, εις Συνεδρίαν του αντιστοίχου Βαθμού, πρότασις υπογραφομένη παρά δύο τουλάχιστον Διδασκάλων, μετά βεβαιώσεως, παρά πόδας της προτάσεως, υπό μεν του Γραμματέως περί του αριθμού των παρουσιών, του Ταμίου δε περί της εκπληρώσεως απασών των οικονομικής φύσεως υποχρεώσεων του προς αύξησιν μισθοδοσίας.

2. Διά την κατ' αρχήν αποδοχήν της προτάσεως ταύτης, προκαλείται υπό του Σεβασμίου, κατά την αυτήν Συνεδρίαν, ψηφοφορία.

3. Διά την οριστικήν αποδοχήν, αποφαίνεται η Στοά, εις προσεχή Συνεδρίαν εις Βαθμόν Εταίρου ή Διδασκάλου αντιστοίχως, διά μυστικής, διά ψηφοδελτίων, ψηφοφορίας και διά πλειοψηφίας των τριών τετάρτων των παρόντων ενεργών και τακτικών μελών.

4. Εάν η ψηφοφορία αποβή ευνοϊκή, η Στοά αιτείται την έγκρισιν της Μεγάλης Στοάς και, μετ' αυτήν, προβαίνει εις την μύησιν του προταθέντος, συμφώνως προς το σχετικόν Τυπικόν.

Άρθρον 117

Ελεύθερος Τέκτων, μυηθείς εις Βαθμόν Μαθητού, δεν δύναται να λάβη αύξησιν μισθοδοσίας εις Βαθμόν Εταίρου ή Διδασκάλου, ειμή εις την Μητρικήν του Στοάν, εκτός εάν αύτη, ένεκα αποχρώντος λόγου, δώση πληρεξουσιότητα εις ετέραν Στοάν, υπαγομένην υπό την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος και κατόπιν εγκρίσεως Αυτής, κατά τα εις το άρθρον 108 του παρόντος οριζόμενα.

Άρθρον 118

Εάν, ένεκα αλλαγής τόπου διαμονής, Ελεύθερος Τέκτων Μαθητής ή Εταίρος υποβάλη κανονικώς παραίτησιν (αρθρ. 176 -178) εκ της Μητρός Στοάς, υιοθετηθή δε κανονικώς εις ετέραν, υπαγομένην υπό την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος, η δευτέρα αύτη Στοά δύναται να χορήγηση την αύξησιν της μισθοδοσίας, αφού ζήτηση πληροφορίας παρά της Μητρός Στοάς και μετά την έγκρισιν της Μεγάλης Στοάς.

ΤΜΗΜΑ Γ΄
Περί υιοθεσίας

Άρθρον 119

1. Πάσα αίτησις προς υιοθεσίαν υποβάλλεται εγγράφως, διά του Σάκκου των Προτάσεων, υπό του αιτούντος, προσυπογραφομένη και υπό δύο Διδασκάλων ενεργών ή επιτίμων μελών της Στοάς.

2. Εις την αίτησιν δέον να αναφέρωνται το ονοματεπώνυμον, το όνομα

πατρός, η ηλικία, ο τόπος γεννήσεως και κατοικίας, το επάγγελμα, η Στοά και ο χρόνος της εις Βαθμόν Μαθητού μυήσεως, αι Στοαί των οποίων διετέλεσε τυχόν μέλος, και να επισυνάπτωνται οι τεκτονικοί τίτλοι του αιτούντος και το υπό της Μεγάλης Στοάς οριζόμενον ποσόν (αρθρ. 168).

3. Ουδείς δύναται να γίνη δεκτός προς υιοθεσίαν, εάν δεν προσέλθη, προηγουμένως, εις τρεις, τουλάχιστον, κατά συνέχειαν συνεδρίας της Στοάς, εις την οποίαν ζητεί να υιοθετηθεί.

Άρθρον 120

1. Εάν ο αιτών υιοθεσίαν τυγχάνη ενεργόν μέλος Στοάς υπαγόμενης υπό την Μεγάλην Στοάν, ο Σεβάσμιος οφείλει να ζήτηση πληροφορίας παρά της Στοάς ταύτης.

2. Εάν ο αιτών δεν διατελή εν ενεργεία, ο Σεβάσμιος οφείλει να ζήτηση πληροφορίας και παρά δύο ετέρων, πλην των υποστηριζόντων την αίτησιν, Διδασκάλων της Στοάς.

3. Εάν ο επιθυμών να υιοθετηθή ευρίσκεται εν ύπνω ή εάν έχη παραιτηθή, τότε υποχρεούται, να υποβάλη αίτησιν, προς την μητρικήν του Στοάν, διά της οποίας να αιτήται την αφύπνισιν του κατ' άρθρον 170 ή την επάνοδόν του, ως ενεργού μέλους της Στοάς κατ' άρθρον 178 του παρόντος Γενικού Κανονισμού και μετά την, παρά της Στοάς θετικήν, επί του αιτήματος του, απόφασιν, δύναται να υποβάλη προς την ετέραν Στοάν την αίτησιν του προς υιοθεσίαν.

Εάν η μητρική Στοά του επιθυμούντος την υιοθεσίαν δεν λειτουργή, τότε ούτος υποβάλλει την προς υιοθεσίαν αίτησίν του προς την Στοάν εις την οποίαν επιθυμεί να υιοθετηθή, ο δε Σεβάσμιος αυτής, αφού διαπιστώσει την μη λειτουργίαν της μητρικής Στοάς του αιτούντος, οφείλει να ζήτηση πληροφορίας και παρά δύο ετέρων, πλην των υποστηριζόντων την αίτησιν, Διδασκάλων της Στοάς.

4. Τας πληροφορίας ταύτας, ως και παν άλλο τεκτονικόν έγγραφον παρουσιασθέν υπό του αιτούντος, ο Σεβάσμιος οφείλει να ανάγνωση προς την Στοάν.

Άρθρον 121

1. Μετά την ανάγνωσιν των εις το προηγούμενον άρθρον πληροφοριών και εγγράφων και τα συμπεράσματα του Ρήτορος, η Στοά προβαίνει εις μυστικήν, διά ψηφοδελτίων, ψηφοφορίαν, καθ' ην ο προτεινόμενος γίνεται δεκτός, εάν λάβη τα τρία τέταρτα των ψήφων των παρόντων ενεργών και τακτικών μελών της Στοάς.

2. Πάσα υιοθεσία υπόκειται εις την έγκρισιν της Μεγάλης Στοάς.

ΤΜΗΜΑ Δ΄
Περί τακτοποιήσεως

Άρθρον 122

Πας μυηθείς ατάκτως ή ατάκτως λαβών αύξησιν μισθοδοσίας δύναται να τακτοποιηθή και να γίνη δεκτός ως τακτικόν μέλος Στοάς, εάν:

α) Βεβαίωση διά πειστικών τεκτονικών εγγράφων τον τρόπον, τον χρόνον και τον τόπον της μυήσεως αυτού.

β) Υποβληθή εις επιτυχή κεράμωσιν των βαθμών τους οποίους κατέχει, και

γ) Υποβάλη διά του Σάκκου των Προτάσεων έγγραφον αίτησιν, υπογραφομένην παρ' αυτού και τριών Διδασκάλων ενεργών ή επιτίμων μελών της Στοάς.

Άρθρον 123

Η Στοά, μετά την εξέτασιν των συνημμένων εις την αίτησιν εγγράφων και τα συμπεράσματα του Ρήτορος, προβαίνει εις μυστικήν, διά ψηφοδελτίων, ψηφοφορίαν, καθ' ην ο αιτών γίνεται δεκτός, εάν λάβη τα τρία τέταρτα των ψήφων των παρόντων ενεργών και τακτικών μελών της Στοάς.

Άρθρον 124

1. Μετά ευνοϊκήν ψηφοφορίαν, η Στοά υποβάλλει προς την Μεγάλην Στοάν απόσπασμα των πρακτικών της Συνεδρίας, καθ' ην εγένετο η ψηφοφορία, καθώς επίσης και τους τεκτονικούς τίτλους και λοιπά έγγραφα του αιτούντος, επακολουθεί δε η υπ' αυτού Επίσημος Διαβεβαίωσις εις έκαστον των Βαθμών, διά τους οποίους ενεκρίθη υπό της Μεγάλης Στοάς η τακτοποίησις.

2. Εις τους κατά τα ανωτέρω τακτοποιουμένους, δεν αναγνωρίζονται τίτλοι και αξιώματα, κτηθέντα εις Τεκτονικήν δύναμιν μη αναγνωριζομένην υπό της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

ΑΡΘΡΑ ΚΟΙΝΑ ΕΙΣ ΤΜΗΜΑΤΑ Γ΄ και Δ΄

Άρθρον 125

Ο συμφώνως προς τας διατάξεις τον παρόντος Γενικού Κανονισμού και των αποφάσεων της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος υιοθετούμενος ή τακτοποιούμενος και μετά την καταβολήν των προβλεπομένων υπό των άρθρων 104 παραγρ. 4 και 5 και 167 παραγρ. 1 και 2 του παρόντος, οικονομικών υποχρεώσεων του, δίδει εις κανονικήν Συνεδρίαν της Στοάς την ακόλουθον επίσημον διαβεβαίωσιν:

«Υπισχνούμαι επί τη τιμή μου και τη τεκτονική μου ιδιότητι να υπακούω

εις τον Καταστατικόν Χάρτην και τον Γενικόν Κανονισμόν της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος και τας αποφάσεις Αυτής, ως και εις τον Ειδικόν Κανονισμόν και τας αποφάσεις της Σεπτής ταύτης Στοάς».

Άρθρον 126

Εάν ο υιοθετηθείς ή τακτοποιηθείς στερήται του Δελτίου Αναγνωρίσεως του οικείου Βαθμού, ή του Διπλώματος του Διδασκάλου, ή κατέχη τοιούτον ξένης Τεκτονικής Δυνάμεως, εις ην τυχόν ανήκεν, η Στοά υποχρεούται να μεριμνήση, όπως, εντός μηνός εφοδιασθή ούτος διά του οικείου Δελτίου ή Διπλώματος της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος και, προς τούτο, υποχρεούται η Στοά να καταβολή προς το Μέγα Θησαυροφυλάκιον το παρά της Μεγάλης Στοάς οριζόμενον χρηματικόν ποσόν (αρθρ. 168), προς δε να αποστείλη εις την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν το Δελτίον ή Δίπλωμα της Τεκτονικής Δυνάμεως, όπερ τυχόν έφερεν ο υιοθετηθείς ή ο τακτοποιηθείς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΣΤΟΩΝ

ΤΜΗΜΑ Α΄
Περί των μελών των Στοών

Άρθρον 127

Η Στοά συγκροτείται εξ ενεργών και επιτίμων μελών.

Άρθρον 128

1. Ενεργόν μέλος Στοάς καθίσταται ο εν αυτή γενόμενος κανονικώς δεκτός, διά μυήσεως, υιοθεσίας ή τακτοποιήσεως, ο έχων άμα απαραιτήτως την μόνιμον κατοικίαν αυτού εις την Ανατολήν, ένθα ευρίσκεται η Στοά, ή εις απόστασιν επιτρέπουσαν την τακτικήν εις αυτήν φοίτησιν και έχων εκπληρώσει τας οικονομικάς αυτού υποχρεώσεις προς την Στοάν του.

2. Τακτικά μέλη Στοάς είναι τα ενεργά μέλη αυτής, τα έχοντα αυτοπρόσωπον παρουσίαν εις το ένα τρίτον (1/3) τουλάχιστον των πραγματοποιηθησών Συνεδριών της Στοάς τους κατά την τελευταίαν προ των αρχαιρεσιών διετίαν.

3. Επίτιμα μέλη Στοάς είναι τα εκλεγέντα ως τοιαύτα παρ' αυτής, τιμής ένεκεν και τυγχάνοντα συγχρόνως και ενεργά μέλη ετέρας Στοάς τελούσης υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

4. Αι Ανατολαί του Νομού Αττικής λογίζονται ως μία εις πάσαν περίπτωσιν, πλην των ταμιακών υποχρεώσεων των εις αυτάς Στοών έναντι του Μεγάλου Θησαυροφυλακίου.

5. Δεν δύναται τις συγχρόνως να είναι ενεργόν μέλος εις δύο ή πλείονας

Στοάς εντούτοις πας μετοικήσας και γενόμενος δεκτός εις την Στοάν του τόπου της νέας εγκαταστάσεώς του κειμένην εις ετέραν Ανατολήν και υπαγομένην εις την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος, καθώς και ο γενόμενος δεκτός εις Στοάν υπαγομένην εις άλλην ανεγνωρισμένην τεκτονικήν Δύναμιν ή εις ξενόγλωσσον Στοάν, δύναται να παραμένη ενεργόν μέλος και της μητρός του Στοάς. Τα ανήκοντα και εις ξενόγλωσσον Στοάν μέλη, καταβάλλουν εισφοράς μόνον εις την Στοάν εις την οποίαν θα επιλέξουν να έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι, της σχετικής επιλογής των εκφραζομένης εγγράφως κατά την έναρξιν του τελευταίου προ των εκάστοτε αρχαιρεσιών χρόνου, εις αμφοτέρας τας Στοάς, των οποίων τυγχάνουν μέλη και κοινοποιουμένης προς την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος.

Άρθρον 129

Μόνον τα ενεργά μέλη της Στοάς απολαύουν πλήρων των τεκτονικών αυτών δικαιωμάτων και είναι οι μόνοι κανονικοί Τέκτονες της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος. Εχουν, όμως, καθήκον να προσέρχονται ανελλιπώς εις τας εργασίας της Στοάς, εκτός εάν κωλύωνται εξ ανωτέρας βίας ή σπουδαίων λόγων. Εν τη περιπτώσει ταύτη, ο απουσιάζων τέκτων υποχρεούται να δικαιολογήση την απουσίαν του εγγράφως ή δι' άλλου αδελφού, υπό τον όρον της επισκέψεως του Κορμού της Αγαθοεργίας, εάν δε η άμεσος και έγκαιρος, κατά την ημέραν της απουσίας, δικαιολόγησις καθίσταται αδύνατος, αύτη δέον να λαμβάνη χώραν κατά την πρώτην, μετά την άρσιν του κωλύματος, συνεδρίαν, εις την οποίαν θα παρίσταται ο απουσιάσας. Υπό την προϋπόθεσιν και μόνον των ανωτέρω επιτρέπεται η δικαιολόγησις των απουσιών παρά της Στοάς. Τα μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς λογίζονται παρόντα κατά τας Συνεδρίας της Στοάς των και δεν απαιτείται η δικαιολόγησις των απουσιών των.

Άρθρον 130

1. Επίτιμα μέλη Στοάς τίνος, υπαγόμενης, υπό την Αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, εκλέγονται Τέκτονες προσενεγκόντες εις την Στοάν ταύτην μακροχρόνιους, και εξαιρετικάς υπηρεσίας, ή διαπρεπείς Τέκτονες ανήκοντες εις ξένην Τεκτονικήν Δύναμιν, διατελούσαν εις σχέσεις μετά της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

2. Ενεργά μέλη Στοάς ως και διατελέσαντες Μεγάλοι Επιθεωρηταί αυτής, δεν δύνανται να εκλεγούν επίτιμα μέλη, αυτής. Οι μέχρι της ισχύος του παρόντος Γενικού Κανονισμού κατέχοντες τον τίτλον αυτόν και όντες συγχρόνως και ενεργά μέλη αυτής ή διατελέσαντες Μεγάλοι Επιθεωρηταί αυτής συνεχίζουν να διατηρούν τον τίτλον του επιτίμου μέλους.

Άρθρον 131

Επίτιμος Σεβάσμιος μόνον εις την ιδίαν αυτού Στοάν δύναται να εκλεγή. Ούτος δέον να διετέλεσεν επί δεκαπενταετίαν συνεχώς ενεργόν μέλος αυτής και να υπηρέτησεν επί εξ έτη ως Αξιωματικός, εξ ων τα τέσσαρα ως Σεβάσμιος.

Άρθρον 132

1. Η εκλογή αδελφού τινός ως επιτίμου μέλους, ή ως επιτίμου Σεβασμίου, αποτελεί τιμητικήν διάκρισιν και δεν μεταβάλλει την ιδιότητα του ως ενεργού μέλους της Στοάς του.

2. Εκλογή επιτίμου μέλους ή επιτίμου Σεβασμίου γίνεται δι' ειδικής αποφάσεως της Στοάς, λαμβανομένης διά πλειοψηφίας των τριών τετάρτων των παρόντων μελών της Στοάς. Η απόφασις αύτη υπόκειται εις την έγκρισιν της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

Άρθρον 133

Τα μέλη Στοάς, ήτις έπαυσεν οριστικώς να λειτουργεί, οφείλουν εντός έτους να υιοθετηθούν εις ετέραν Στοάν, λειτουργούσαν εις την αυτήν Ανατολήν και υπαγομένην υπό την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος.

ΤΜΗΜΑ Β΄

Περί των Συνεδριών και της τάξεως των εργασιών

Άρθρον 134

1. Αι Συνεδρίαι των Στοών διακρίνονται εις:

α) τας συνήθεις, καθ' ας διεξάγονται μυήσεις, αυξήσεις μισθοδοσίας, υιοθεσίαι, τακτοποιήσεις και διδασκαλίαι. Εις ταύτας επιτρέπεται η παρουσία επισκεπτών, και

β) τας οικογενειακάς, αίτινες είναι αφιερωμένοι μόνον εις ζητήματα οικονομικά, ή εις αγαθοεργούς πράξεις. Εις ταύτας δεν προσκαλούνται ειμή τα μέλη αυτών.

2. Ο Επιθεωρητής της Στοάς, ως και παν Μέλος της Μεγάλης Στοάς, δικαιούται να παρίσταται και κατά τας οικογενειακάς συνεδρίας.

Άρθρον 135

1. Αι Στοαί υποχρεούνται, εξαιρέσει των θερινών διακοπών, να εργάζωνται τακτικώς μεν δις του μηνός τουλάχιστον, εκτάκτως δι' οσάκις ήθελε τούτο κριθή αναγκαίον, καλούμενοι εις συνεδρίαν υπό του Σεβασμίου, ή, τούτου κωλυομένου δι' οιονδήποτε λόγον, υπό του Α΄ ή του Β΄ Επόπτου, κατά σειράν.

2. Κατ' εξαίρεσιν, όμως, οσάκις εξ υπαιτιότητας των ανωτέρω δεν ήθε-

λε κληθή η Στοά εις συνεδρίαν επί δίμηνον, δύναται ο Μέγας Επιθεωρητής αυτής, συνεννοούμένος μετά της Μεγάλης Στοάς, να καλέση ούτος εις συνεδρίαν την αργούσαν Στοάν και να ζήτηση όπως αύτη, υπό την προεδρίαν του, κανονίση τα των εργασιών της.

Άρθρον 136

1. Προς έναρξιν των εργασιών εκάστης Στοάς απαιτείται η παρουσία επτά[851], τουλάχιστον, Διδασκάλων.

2. Κατά τας εργασίας των Συμβολικών Στοών υποχρεούνται οι μεν Αξιωματικοί αυτών να φέρουν τα διάσημα των, πάντα δε τα ενεργά και επίτιμα μέλη καθώς και οι επισκέπται το περίζωμα του Συμβολικού Βαθμού τον οποίον κατέχουν.

3. Η ακριβής τήρησις της ανωτέρω διατάξεως ανατίθεται εις τον Σεβάσμιον και τους δύο Επόπτας των Στοών.

Άρθρον 137

1. Η παρουσία των μελών της Στοάς βεβαιούται, κατά πάσαν συνεδρίαν, διά της υπογραφής αυτών εις το Βιβλίον Παρουσίας.

2. Οι επισκέπται υπογράφουν εις το αυτό Βιβλίον, αλλ' εις ιδίαν στήλην.

3. Μετά το πέρας της Συνεδρίας, κλείεται υπό του Σεβασμίου, του Γραμματέως και του Τελετάρχου, διά της υπογραφής αυτών, το υπό του Γραμματέως φυλασσόμενον Βιβλίον Παρουσίας, αφού, πρότερον, βεβαιωθούν ότι πάντες υπέγραψαν.

Άρθρον 138

1. Προκειμένου η Στοά να αποφασίση διά την εκλογήν νέου Συμβουλίου Αξιωματικών και των Αντιπροσώπων εις την Γενικήν Συνέλευσιν, δέον να παρίστανται το ήμισυ πλέον ενός των ενεργών και τακτικών Διδασκάλων των εγγεγραμμένων εις το μητρώον της Στοάς, των ευρισκομένων εν τάξει προς το Ταμείον αυτής και μη εμπιπτόντων εις τας περιπτώσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 73 του παρόντος.

2. Προκειμένου περί εισδοχής νέων μελών, αυξήσεως μισθοδοσίας, εισφορών ή δαπανών, η Στοά αποφασίζει διά της απολύτου πλειοψηφίας των παρόντων εις την Συνεδρίαν ενεργών και τακτικών μελών, και υπό τον όρον ότι τα προς ψήφισιν θέματα περιλαμβάνονται εις την ανακοινωθείσαν ημερησίαν διάταξιν των εργασιών της Στοάς.

851 Η απαρτία δεν προβλέπεται από το νόμο (ΑΚ 97). Η ρήτρα είναι έγκυρη εάν αποτελέσει ρήτρα του καταστατικού της Στοάς.

Άρθρον 139

1. Κατά την διάρκειαν των εργασιών ουδείς εγκαταλείπει προσωρινώς την θέσιν του άνευ αδείας του Επόπτου της οικείας Στήλης, ή του Σεβασμίου, διά τους εις την Ανατολήν.

2. Ουδείς καλύπτει το Εργαστήριον άνευ της αδείας του Σεβασμίου, πριν ή καταθέση τον οβολόν αυτού εις τον Κορμόν του Ελέους.

3. Διαρκούσης ψηφοφορίας επί ζητήματος τίνος και πριν ή γνωσθή το αποτέλεσμα αυτής, απαγορεύεται η έξοδος και η είσοδος εις την Στοάν.

Άρθρον 140

Ουδείς των εις την Στοάν αδελφών λαμβάνει τον λόγον χωρίς να ζήτηση αυτόν κανονικώς. Οι εις την Ανατολήν παρακαθήμενοι και ο Α΄ Επόπτης ζητούν τον λόγον παρά του Σεβασμίου, ο Β΄ Επόπτης διά του Α΄ Επόπτου, πάντες δε οι λοιποί διά του οικείου Επόπτου.

Άρθρον 141

1. Οι λαμβάνοντες τον λόγον οφείλουν να ομιλούν ηρέμως και απαθώς, εις τεκτονικήν γλώσσαν, όρθιοι και εν τάξει, αποτεινόμενοι πάντοτε προς τον Σεβάσμιον.

2. Εκαστος μόνον τρις δύναται να λάβη τον λόγον επί του αυτού συζητουμένου θέματος.

Άρθρον 142

Ουδεμία πρότασις μη αναγεγραμμένη εις την ημερησίαν διάταξιν δύναται να συζητηθή, εκτός εάν χαρακτηρισθή ως επείγουσα και ζητηθή η συζήτησις αυτής υπό των δύο τρίτων των παρόντων μελών της Στοάς, ή ζητηθή ομοφώνως παρά των παρισταμένων Αξιωματικών της Στοάς[852].

Άρθρον 143

1. Ουδεμία απόφασις αφορώσα εις γενικά συμφέροντα λαμβάνεται εις την αυτήν συνεδρίαν, εις την οποίαν υπεβλήθη η σχετική πρότασις. Αύτη συζητείται εις προσεχή συνεδρίαν, αναγραφομένη εις τα προσκλητήρια ή παραπέμπεται εις Επιτροπήν, κατ' απόφασιν της Στοάς.

2. Η Στοά δεν προβαίνει εις εκτέλεσιν των τοιούτων αποφάσεων της, ειμή κατόπιν εγκρίσεως της Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 144

Απαγορεύεται ρητώς εν Στοά πάσα συζήτησις επί θρησκευτικών και πολιτικών ζητημάτων.

---

852 'Αρθρο άκυρο ως αντιβαίνον την ΑΚ 97.

Άρθρον 145

1. Πάσα συζήτησις θεωρείται λήξασα και εις ουδένα δίδεται ο λόγος μετά τα συμπεράσματα του Ρήτορος, μετά τα οποία επακολουθεί η ψηφοφορία.

2. Η ψηφοφορία διεξάγεται φανερά, πλην των εις τον παρόντα Γενικόν Κανονισμόν αναφερομένων περιπτώσεων, ή προκειμένου περί προσωπικού ζητήματος.

Άρθρον 146

Πάντα τα έγγραφα της Στοάς δέον να φέρουν επί κεφαλής τον τύπον:
ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΚΑΙ υπό ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΤΟΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Σ.: Στ.: (ΟΝΟΜΑ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΥΤΗΣ)
να υπογράφωνται παρά του Σεβασμίου και του Γραμματέως και να είναι σεσημασμένα διά της Σφραγίδος της Στοάς.

ΤΜΗΜΑ Γ΄
Περί του εξαμηνιαίου συνθήματος

Άρθρον 147

1. Κατά παν ηλιοστάσιον, ο Σεβάσμιος ανακοινοί εις τακτικήν Συνεδρίαν το υπό της Μεγάλης Στοάς οριζόμενον εξαμηνιαίον σύνθημα. Τούτο πέμπεται προς τους Σεβασμίους εντός φακέλου εσφραγισμένου, όστις ανοίγεται κατά την συνεδρίαν, καθ' ην θα γίνη η ανακοίνωσις.

2. Ο Σεβάσμιος καλεί τα ενεργά και επίτιμα μέλη της Στοάς να σχηματίσουν την ενωτικήν άλυσιν, μεταδίδει προς τους εκατέρωθεν αυτού, χαμηλή τη φωνή, εκατέραν των λέξεων του συνθήματος και, μετά το «έχειν καλώς» της μεταδόσεως, καίει τον αναγράφοντα τούτο χάρτην.

3. Προς τους απόντας, κατά την ανακοίνωσιν ταύτην, ο Σεβάσμιος μεταδίδει κατ' ιδίαν το σύνθημα.

ΤΜΗΜΑ Δ΄
Περί των επισκεπτών

Άρθρον 148

1. Πας ελεύθερος τέκτων, προσερχόμενος το πρώτον ως επισκέπτης εις Στοάν τινά, οφείλει να φέρη μεθ' εαυτού τακτικόν τεκτονικόν τίτλον ανεγνωρισμένης Τεκτονικής Δυνάμεως, άλλως δεν εισάγεται, εκτός εάν τυγχάνη προσωπικώς γνωστός, δύο δε μέλη της Στοάς, παρόντα εις την Συνεδρίαν, βεβαιώσουν, επί τω λόγω της τιμής των, την τεκτονικήν αυτού ιδιότητα. Τα ονόματα των δύο τούτων μελών καταχωρούνται εις τα πρακτικά.

2. Εάν ο τίτλος παρουσιάζη έστω και απλήν υπόνοιαν μη κανονικότητας, ο κομιστής τούτου δεν εισάγεται.

3. Πας επισκέπτης εισάγεται μόνον κατά τας εργασίας του Βαθμού τον οποίον κατέχει, παρέχων περί τούτου βεβαίωσιν, κατά την υπό του Δοκιμαστού κεράμωσιν του (αρθ. 42 πργ. 3α), οφείλει δε να κάλυψη το Εργαστήριον, εάν η Στοά πρόκειται, εν συνεχεία, να προβή εις έργα ανωτέρου βαθμού ή εις οικογενειακήν συνεδρίαν.

4. Οι επισκέπται υπάγονται, κατά την διάρκειαν των εργασιών της Στοάς, εις την πειθαρχικήν εξουσίαν ταύτης.

ΤΜΗΜΑ Ε΄
Περί των απονεμομένων τιμών

Άρθρον 149

1. Ο Μέγας Διδάσκαλος εισάγεται, κατά τας συνεδρίας των Στοών, υπό εννέα μελών φερόντων αστέρας, ηγουμένου του Τελετάρχου, και οδηγείται, υπό την χαλυβδίνην αψίδα, των σφυρών κρουομένων, μέχρι της έδρας του Σεβασμίου, όστις προσφέρει εις Αυτόν την Σφύραν.

2. Μετά την λήξιν των εργασιών, προπέμπεται, σχηματιζόμενης της χαλύβδινης αψίδος και των σφυρών κρουομένων.

Άρθρον 150

1. Ο Πρόσθετος Μέγας Διδάσκαλος εισάγεται κατά την αυτήν τάξιν, αλλά υπό επτά μελών φερόντων αστέρας.

2. Τα Μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς και οι Ενδοξοι Αδελφοί, πρώην Μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς εισάγονται κατά την αυτήν τάξιν, αλλά υπό πέντε μελών φερόντων αστέρας, οδηγούμενοι εις την Ανατολήν και παρακάθηνται οι μεν πρώτοι δεξιόθεν του Σεβασμίου, οι δε δεύτεροι αριστερόθεν αυτού.

3. Οι Κοσμήτορες και οι Μεγάλοι Επιθεωρηταί εισάγονται κατά την αυτήν τάξιν, αλλά υπό τριών μελών φερόντων αστέρας, οδηγούμενοι εις την Ανατολήν και παρακάθηνται ο μεν Μέγας Επιθεωρητής της Στοάς δεξιόθεν του Σεβασμίου οι δε λοιποί αριστερόθεν αυτού.

Άρθρον 151

Τα διατελέσαντα Μέλη της Μεγάλης Στοάς διατηρούν τον τίτλον του Ενδόξου, λαμβάνουν θέσιν εις την Ανατολήν, καθήμενοι αριστερόθεν του Σεβασμίου, φέροντες χρυσούν κόσμημα απεικόνιζον αστέρα και εις το μέσον την κεφαλήν της Αθηνάς.

Άρθρον 152

1. Μέλος του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, πρώην ή επίτιμον μέλος αυτού προσερχόμενον εις Συνεδρίαν Στοάς, της οποίας αντικείμενον της ημερησίας διατάξεως αποτελεί ομιλία Αυτού, καταλαμβάνει την έδραν του Σεβασμίου, προσφερομένην υπό τούτου, οπότε ο Σεβάσμιος καταλαμβάνει την θέσιν, την οποίαν κατείχεν ο ομιλητής Ενδοξος Αδελφός.

2. Μετά το πέρας της ομιλίας του Μέλους της Μεγάλης Στοάς, επανέρχεται ο Σεβάσμιος εις την έδραν του.

Άρθρον 153

Αι αντιπροσωπείαι των Στοών εισάγονται, προηγουμένου του Τελετάρχου.

Άρθρον 154

Κατά τας Συνεδρίας των Στοών λαμβάνουν θέσιν εις την Ανατολήν οι εν ενεργεία και πρώην Σεβάσμιοι Στοών υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, ή ετέρας ανεγνωρισμένης υπ' αυτής Μεγάλης Στοάς ως και οι δι' αποφάσεως του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος καθοριζόμενοι, φέροντες άπαντες τα διάσημα και περιζώματα της παραγράφου 2 του άρθρου 136 του παρόντος Γενικού Κανονισμού.

Άρθρον 155

Οι πρώην Σεβάσμιοι λαμβάνουν θέσιν εις την Ανατολήν αριστερά τω Σεβασμίω, δικαιούνται δε να φέρουν ισοβίως το Σήμα του πρώην Σεβασμίου, ήτοι Γνώμων μετά Πυθαγορείου Θεωρήματος εξ επάργυρου μετάλλου, ανηρτημένον εις το αριστερόν μέρος του στήθους διά κυανής κυματώδους μετάξης, πλάτους εξ εκατοστών. Εις τα άκρα και το μέσον της ταινίας στερεούνται ανά μία επάργυρος μεταλλίνη πλάξ, πλάτους ημίσεος εκατοστού, επί των οποίων κατά σειράν εκ των άνω χαράσσονται το όνομα και ο αριθμός της Στοάς, της οποίας εχρημάτισε Σεβάσμιος ο φέρων, το όνομα του τέως Σεβασμίου και το ή τα έτη, κατά τα οποία διετέλεσε Σεβάσμιος.

Άρθρον 156

1. Τα μέλη των Στοών υποδέχονται όρθια και εν τάξει τους εις τα προηγούμενα άρθρα αναφερομένους επισκέπτας.

2. Αι εις τα προηγούμενα άρθρα τιμαί ουδέποτε αποδίδονται εις τα ενεργά ή επίτιμα μέλη της Στοάς, εκτός εάν ταύτα είναι Μέλη της Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 157

Ο Σεβάσμιος δεξιούται και προσαγορεύει τους επισκέπτας και προκαλεί τιμητικήν χειροκρουσίαν.

Άρθρον 158

Τα ευτυχή και τα θλιβερά γεγονότα των μελών της Στοάς, ως και των Μελών της Μεγάλης Στοάς, αναγγέλει ο Σεβάσμιος εις την Στοάν και προκαλεί αντιστοίχως την τριπλήν χαράς ή πένθιμον χειροκρουσίαν.

ΤΜΗΜΑ ΣΤ΄

Περί της Επιθεωρήσεως των Στοών

Άρθρον 159

1. Η Επιθεώρησις των Στοών ανατίθεται υπό της Μεγάλης Στοάς εις Μεγάλους Επιθεωρητάς, διά μίαν τριετίαν, μη αποκλειόμενης της εκ νέου αναθέσεως ουδέ και της αντικαταστάσεώς των, κατά το διάστημα της τριετίας, εάν προς τούτο συντρέχουν, κατά την κρίσιν του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, ειδικοί λόγοι, οπότε η αντικατάστασις ισχύει διά τον υπόλοιπον, μέχρι συμπληρώσεως της τριετίας, χρόνον.

2. Η υπό της Μεγάλης Στοάς εκλογή των Επιθεωρητών γίνεται κατά τον επόμενον των αρχαιρεσιών του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς Οκτώβριον.

3. Ως Επιθεωρηταί εκλέγονται υπό της Μεγάλης Στοάς ενεργά ή τέως Μέλη Αυτής, καθώς και πρώην Σεβάσμιοι, μη μέλη, όμως, των Στοών, των οποίων ωρίσθησαν Επιθεωρηταί.

Άρθρον 160

Οι Μεγάλοι Επιθεωρηταί έχουν καθήκον να επιβλέπουν την ακριβή τήρησιν του Καταστατικού Χάρτου, του Γενικού Κανονισμού, των Αποφάσεων της Μεγάλης Στοάς και των Τυπικών, και να λαμβάνουν παν μέτρον συντελεστικόν εις την πρόοδον της Στοάς, ανακοινούντες αμέσως την ενέργειαν των ταύτην εις την Μεγάλην Στοάν.

Άρθρον 161

Ο Μέγας Επιθεωρητής, άμα τη λήψει του διορισμού του, παρουσιάζεται εις την προσεχή Συνεδρίαν της Στοάς, της οποίας η επίβλεψις ανετέθη εις αυτόν, και αιτείται εις τα πρακτικά της Συνεδρίας μνείαν της παρουσίας του και την επίσημον περί ταύτης γνωστοποίησιν προς την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν.

Άρθρον 162

Η Στοά υποχρεούται να ειδοποιή τον Μέγαν Επιθεωρητήν της (αρθρ. 35, πργ. 2) διά πάσαν τακτικήν, έκτακτον ή οικογενειακήν συνεδρίαν, ως και διά τας συνεδρίας του Συμβουλίου των Αξιωματικών της.

Άρθρον 163

Ο Μέγας Επιθεωρητής δικαιούται να λάβη την πρώτην Σφύραν, εν περι-

πτώσει αταξίας περί την διεξαγωγήν της Συνεδρίας, κατόπιν της προς τούτο ενημερώσεως τυχόν παρισταμένου ενεργού Μέλους της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, το οποίον εις την περίπτωσιν αυτήν, οφείλει να ενεργή συμφώνως προς το άρθρον 38 του Καταστατικού Χάρτου.

Άρθρον 164

Ο Μέγας Επιθεωρητής δικαιούται να εξελέγχη τα κατά τον παρόντα Γενικόν Κανονισμόν τηρούμενα Βιβλία της Στοάς ως και τους σχετικούς λογαριασμούς και να απαιτή όπως αι παρατηρήσεις αυτού καταχωρίζωνται εις τα πρακτικά.

Άρθρον 165

1. Ο Μέγας Επιθεωρητής εκάστης Στοάς οφείλει να υποβάλλη μετά την λήξιν εκάστου τεκτονικού έτους και εντός του πρώτου δεκαημέρου του μηνός Οκτωβρίου ως και κατά χρονικά διαστήματα καθοριζόμενα δι' Εγκυκλίων προς την Μεγάλην Στοάν αναλυτικήν έκθεσιν περί της πνευματικής και υλικής καταστάσεως της Στοάς.

2. Εν περιπτώσει μη υποβολής της εκθέσεως ταύτης, η Μεγάλη Στοά υπομιμνήσκει εις αυτόν την παράλειψίν του ταύτην και εντέλλεται την άνευ αναβολής υποβολήν της εκθέσεως.

ΤΜΗΜΑ Ζ΄

Περί χρηματικών εισφορών

Άρθρον 166

Αι Στοαί προνοούν περί των δαπανών αυτών ως και περί της συμμετοχής των εις τας δαπάνας του Μεγάλου Θησαυροφυλακίου της Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 167

1. Εκάστη Στοά κανονίζει, διά του Ειδικού αυτής Κανονισμού, ή δι' αποφάσεως της, υποκείμενης εις την έγκρισιν της Μεγάλης Στοάς, το υπέρ αυτής εισπραττόμενον ποσόν διά την μηνιαίαν εισφοράν των μελών της, ως και το δι' εκάστην μύησιν, αύξησιν μισθοδοσίας, υιοθεσίαν και τακτοποίησιν.

2. Το διά τα μύητρα των τριών βαθμών ως και διά τα δικαιώματα υιοθεσίας και τακτοποιήσεως ποσόν δύναται να είναι ανώτερον του εκάστοτε υπό του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς καθοριζομένου (αρθ. 168), θα εφαρμόζωνται δε εφ' ολοκλήρου τούτου αι κατά το άρθρον 63 του Καταστατικού Χάρτου αναλογίαι υπέρ του Μεγάλου Θησαυροφυλακίου.

3. Αι κατά το άρθρον 63 του Καταστατικού Χάρτου μηνιαίαι εισφοραί απάντων των μελών των εν Ανατολή Αθηνών Στοών ως και αυτών της Περιφερείας εισπράττονται υπό του Ταμίου εκάστης Στοάς διά λογαριασμόν του

Μεγάλου Θησαυροφυλακίου και καταβάλλονται εις αυτό εις το τέλος εκάστου μηνός. Τα προβλεπόμενα δικαιώματα κατά το ως άνω άρθρον, εισπράτονται υπό του Ταμίου εκάστης Στοάς δια λογαριασμόν του Μεγάλου Θησαυροφυλακίου, και καταβάλλονται εις αυτό

4. Αι υπέρ του Μεγάλου Θησαυροφυλακίου και της Στοάς μηνιαίαι εισφοραί υπολογίζονται από της πρώτης του μηνός, καθ' ην εγένετο τις δεκτός εις την Στοάν.

5. Τα δικαιώματα των Δελτίων Αναγνωρίσεως, Διπλωμάτων και Διαβατηρίων περιέρχονται εξ ολοκλήρου εις το Μέγα Θησαυροφυλάκιον.

6. Αι οικονομικαί υποχρεώσεις της νεοϊδρυθείσης Στοάς προς το Μέγα Θησαυροφυλάκιον υπολογίζονται από την ημέραν της εγκαθιδρύσεως αυτής.

Άρθρον 168

1. Το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς καθορίζει εκάστοτε δι' Αποφάσεων Του, το αντίτιμον των:

α) Ιδρυτικού Διπλώματος και αντιγράφου αυτού,

β) Καταστατικού Χάρτου και Γενικού Κανονισμού, διά τε το εσωτερικόν και εξωτερικόν,

γ) Τυπικών των τριών Βαθμών,

δ) Τυπικών των διαφόρων τεκτονικών Τελετών,

ε) Διπλωμάτων,

στ) Δελτίων Αναγνωρίσεως,

ζ) Διαβατηρίων.

Επίσης καθορίζει:

η) Τα μύητρα των τριών Βαθμών,

θ) Τα δικαιώματα υιοθεσίας,

ι) Τα δικαιώματα τακτοποιήσεως,

ια) Τας μηνιαίας εισφοράς των μελών των Στοών Αθηνών «και αυτών της περιφερείας» υπέρ του Μεγάλου Θησαυροφυλακίου.

ιβ) Το μηνιαίον παράβολον των εν Ανατολή Αθηνών Στοών,

ιγ) Το ετήσιον παράβολον των Στοών Επαρχιών και Εξωτερικού,

ιδ) Το παράβολον Λευκών Εορτών των Στοών Αθηνών, και

ιε) Πάσαν ετέραν εισφοράν.

2. Εκτακτοι εισφοραί επιβάλλονται δι' αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως, τη εισηγήσει της Μεγάλης Στοάς.

Εξαίρεσις επιτρέπεται μόνον εις περίπτωσιν εκτάκτου και απροβλέπτου σοβαρού γεγονότος (πλημμύρες, σεισμοί, πυρκαγιά κ,λπ.) και εφ' όσον η αντιμετώπισις της απαιτηθησομένης αναγκαίας δαπάνης δεν δύναται να κα-

λυφθή εκ των διαθεσίμων τον Μεγάλου Θησαυροφυλακίου και του Μεγάλου Ελεονομείου.

Άρθρον 169

1. Η καθυστέρησις εξ μηνιαίων εισφορών και η άρνησις πληρωμής συνεπάγεται διά τα μέλη όλων των υπό την Αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος Στοών την εν ανενεργώ καταστάσει, θέσιν του καθυστερούντος, κατά την διάρκειαν της οποίας ούτος διατελεί εν αργία των τεκτονικών αυτού δικαιωμάτων.

2. Η τοιαύτη απόφασις της Στοάς ανακοινούται εις την Μεγάλην Στοάν.

3. Εάν η καθυστέρησις των μηνιαίων εισφορών υπερβή τους εννέα μήνας και ο καθυστερών δεν έχει τεθή εις ανενεργόν κατάστασιν, τότε η Στοά υποχρεούται όπως καταβάλη εις το Μέγα Θησαυροφυλάκιον τας, πέραν του εξαμήνου, καθυστερούμενας εισφοράς, ελεγχομένου εν τη περιπτώσει ταύτη του Ταμίου και του Σεβασμίου της Στοάς, διά την μη θέσιν εις ανενεργόν κατάστασιν του καθυστερούντος τας εισφοράς αδελφού.

Άρθρον 170

Ο κατά το άρθρον 169 τεθείς εις ανενεργόν κατάστασιν, δύναται να επανέλθη εις την ενέργειαν, μετά από σχετικήν αίτησίν του και με την καταβολήν των οφειλομένων εισφορών του, περιοριζομένης της οποιασδήποτε οφειλής του εις εισφοράς μέχρις ενός έτους. Η επάνοδος του τεθέντος εις ενέργειαν μέλους, ανακοινούται εις την Μεγάλην Στοάν.

Άρθρον 171

1. Κατά τριμηνίαν, ο Σεβάσμιος λαμβάνει παρά του Ταμίου (αρθ. 45, πργ. 2) κατάλογον των μη εν τάξει προς το Ταμείον της Στοάς ευρισκομένων μελών.

2. Τα μέλη ταύτα οχλούνται κατ' αρχάς υπό του Ταμίου, είτα καλούνται ιδιαιτέρως υπό του Σεβασμίου, υπομιμνήσκοντος εις αυτούς το άρθρον 169 του παρόντος Γενικού Κανονισμού και, πριν ή τεθούν εν ύπνω, ειδοποιούνται σχετικώς υπό της Στοάς δι' ειδικού Πίνακος της.

ΤΜΗΜΑ Η΄

1) Άδειαι

Άρθρον 172

1. Παν ενεργόν μέλος Στοάς, επιθυμούν να τύχη αδείας απουσίας, οφείλει να ζήτηση ταύτην εγγράφως και πλήρως ητιολογημένην διά του Σάκκου των Προτάσεων παρά της Στοάς του.

2. Ουδεμία άδεια χορηγείται, αν ο αιτών δεν ευρίσκεται εν τάξει προς το Ταμείον.

Άρθρον 173

1. Η άδεια απουσίας παρέχεται προσωρινή ή αόριστος.

2. Η προσωρινή δεν υπερβαίνει τους εξ μήνας. Οι εις προσωρινήν άδειαν τελούντες δεν απαλλάσσονται της καταβολής των μηνιαίων εισφορών, της διατάξεως της παραγράφου 1 του άρθρου 169 του παρόντος εφαρμοζόμενης αναλόγως.

3. Αόριστος άδεια παρέχεται προς πάντα ηναγκασμένον, λόγω αποδεδειγμένως σοβαρών υποθέσεων του να διαβιοί εκτός της Ανατολής της Στοάς του ή λόγω σοβαράς ασθενείας να απέχη των τεκτονικών εργασιών. Οι εις αόριστον άδειαν δικαιούνται απαλλαγής της καταβολής των μηνιαίων εισφορών, εφ' όσον ευρίσκονται εγκατεστημένοι πέραν του εξαμήνου εκτός της Ανατολής της Στοάς αυτών.

Άρθρον 174

Ο μετά την λήξιν της προσωρινής αδείας και μη προσελθών λογίζεται παραιτηθείς, μη δυνάμενος να επανέλθη, ειμή κατόπιν αποφάσεως της Στοάς του συμφώνως προς τας παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 178 του παρόντος.

Άρθρον 175

Πας Τέκτων απερχόμενος της Ανατολής, ένθα εδρεύει η Στοά του, δύναται να εφοδιάζηται διά τεκτονικού Διαβατηρίου, εκδιδομένου υπό της Μεγάλης Γενικής Γραμματείας, κατόπιν υποβολής Πίνακος της οικείας Στοάς, βεβαιούντος την κατά τας διατάξεις των άρθρων 172 και 173 του παρόντος Γενικού Κανονισμού χορηγηθείσαν άδειαν.

2) Παραιτήσεις

Άρθρον 176

1. Η παραίτησις ενεργού μέλους της Στοάς δέον να υποβληθή εγγράφως διά του Σάκκου των Προτάσεων.

2. Εάν η Στοά κρίνη σκόπιμον, ορίζει τριμελή επιτροπήν, η οποία προσερχόμενη προς τον υποβαλόντα την παραίτησιν, προτρέπει τούτον όπως αποσύρη ταύτη. Εν αποτυχία, η Στοά αποδέχεται την παραίτησιν, εντός τριών μηνών από της υποβολής της, αναφέρουσα την τε υποβολήν και την αποδοχήν της παραιτήσεως προς την Μεγάλην Στοάν.

Άρθρον 177

Ο υποβαλών παραίτησιν οφείλει να ευρίσκεται εν τάξει προς τε το Ταμείον της Στοάς του και το Μέγα Θησαυροφυλάκιον. Αλλως δεν δύναται ούτος να τύχη των ευεργετικών διατάξεων του άρθρου 178 του παρόντος Γενικού Κανονισμού και θεωρείται ως οριστικώς απομακρυνθείς εκ του Τάγματος.

Άρθρον 178

1. Ο υποβαλών παραίτησιν δύναται, εφ' όσον δεν απεφάνθη εισέτι η Στοά επ' αυτής, να αποσύρη[853] ταύτην, δι' αιτήσεως του προς την Στοάν, υποβαλλομένης διά του Σάκκου των Προτάσεων.

2. Μετά την αποδοχήν της παραιτήσεως υπό της Στοάς, δύναται ο παραιτηθείς, δι' αιτήσεως του, να ανάκτηση τα δικαιώματα του ενεργού μέλους της Μητρός του Στοάς, κατόπιν αποφάσεως αυτής, λαμβανομένης διά της ψήφου των τριών τετάρτων των παρόντων ενεργών και τακτικών μελών της Στοάς, ή και να υιοθετηθή εις άλλην Στοάν, υπαγομένην υπό την Αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, οπότε εφαρμόζονται αι περί υιοθεσίας διατάξεις του παρόντος Γενικού Κανονισμού.

3. Εις αμφοτέρας τας περιπτώσεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, απαιτείται έγκρισις της Μεγάλης Στοάς και καταβολή των εν τω μεταξύ προς την Μητέρα Στοάν χρηματικών υποχρεώσεων, των εις παράγραφον 2 του άρθρου 170 του παρόντος αναλόγως εφαρμοζομένων.

ΤΜΗΜΑ Θ΄

Περί του Ειδικού Κανονισμού των Στοών

Άρθρον 179

1. Αι Στοαί δύνανται, δι' Ειδικού Κανονισμού αυτών, να ρυθμίζουν τας λεπτομέρειας της εσωτερικής αυτών λειτουργίας και διοικήσεως, καθώς και τα οικονομικά αυτών, υπό τον όρον, όμως, όπως ο Κανονισμός ούτος μη περιέχη τι το αντικείμενον προς τον Καταστατικόν Χάρτην και τον παρόντα Γενικόν Κανονισμόν.

2. Ο Ειδικός Κανονισμός υποβάλλεται εις διπλούν προς την Μεγάλην Στοάν, προς έγκρισιν.

3. Μετά την έγκρισιν του Ειδικού Κανονισμού, η Μεγάλη Στοά επιστρέφει εις την Στοάν το έτερον των αντιγράφων επικεκυρωμένον, τούτο δε προσυπογράφεται παρά πάντων των μελών της Στοάς.

4. Ο Ειδικός Κανονισμός της Στοάς ισχύει μετά την υπό της Μεγάλης Στοάς έγκρισιν αυτού.

5. Αι Στοαί εκτυπώνουν τον Ειδικόν αυτών Κανονισμόν, πάντα δε τα μέλη αυτών είναι υποχρεωμένα να εφοδιασθούν δι' ενός αντιτύπου, έναντι καταβολής του αντιτίμου του (πρβ. αρθ. 110).

6. Θέματα ρυθμιζόμενα υπό του Καταστατικού Χάρτου και του Γενικού Κανονισμού δεν δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενον του Ειδικού Κανονισμού.

---

853 Άκυρη ρήτρα.

Άρθρον 180

Πάσα τροποποίησις του Ειδικού Κανονισμού της Στοάς υποβάλλεται υπό την έγκρισιν της Μεγάλης Στοάς.

ΤΜΗΜΑ Ι΄

Περί αναστολής των εργασιών των Στοών, διαλύσεως, συγχωνεύσεως και επαναλειτουργίας αυτών

Άρθρον 181

1. Εάν Στοά τις λειτουργή κατά τρόπον εκθέτοντα το κύρος της, ή δεν δύναται να λειτουργήση, λόγω εξαιρετικών ειδικών συνθηκών, η Μεγάλη Στοά έχει το δικαίωμα, όπως, διά μιας ή περισσοτέρων Αποφάσεων του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, αναστέλλη[854] τας εργασίας ταύτης μέχρι δύο ετών.

2. Διά την παράτασιν της αναστολής των εργασιών της Στοάς ταύτης πέραν της διετίας, απαιτείται απόφασις της Γενικής Συνελεύσεως.

Άρθρον 182

1. Η Μεγάλη Στοά έχει το δικαίωμα, όπως, δι' αποφάσεως του Συμβουλίου Αυτής, θέτη εις αργίαν Στοάν τίνα, κατά τας περιπτώσεις του άρθρου 39 του Καταστατικού Χάρτου, καθώς και όταν αύτη, κατά τα κατωτέρω, αναστείλη τας εργασίας αυτής, αποφασίση την διάλυσίν της, ή παύση εργαζομένη.

2. Αι Στοαί δύνανται να αναστείλουν τας εργασίας των μόνον επί ωρισμένον χρόνον και υπό τον όρον η απόφασις της αναστολής να είναι δεδικαιολογημένη και να έχη τύχει της εγκρίσεως της Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 183

Τέκτονες εγκαταλείποντες εν ομίλω την Στοάν αυτών, επί προδήλω αυτής ζημία, θεωρούνται, μετ' απόφασιν της Στοάς των και έγκρισιν της Μεγάλης Στοάς, ως αυτοδικαίως παραιτηθέντες των τεκτονικών αυτών δικαιωμάτων και διαγράφονται.

Άρθρον 184

1. Πάσα πρότασις περί διαλύσεως Στοάς ή συγχωνεύσεως της εις ετέραν Στοάν, λειτουργούσαν υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος δέον να υπογράφεται υπό επτά, τουλάχιστον, Διδασκάλων, μελών της Στοάς, και κατατίθεται διά του Σάκκου των Προτάσεων.

2. Εις την περίπτωσιν ταύτην καλούνται εκτάκτως πάντα τα μέλη της

854 Εννοεί αναστολή δικαιωμάτων στην ομοσπονδία.

Στοάς, προ δύο εβδομάδων, διά προσκλήσεων, αναφερουσών ειδικώς το αντικείμενον τούτο της συνεδρίας.

3. Εάν επτά ενεργά μέλη, εξ ων πέντε κατέχοντα τον Βαθμόν του Διδασκάλου, δηλώσουν εις την Συνεδρίαν ταύτην, ότι επιθυμούν να συνεχίσουν τας εργασίας, δεν λαμβάνει χώραν η διάλυσις ή η συγχώνευσις, οι δ' επιμένοντες ν' αποσυρθούν οφείλουν να υποβάλλουν έκαστος έγγραφον παραίτησιν.

4. Οι εμμένοντες εις την απόφασιν να διατηρήσουν την Στοάν μένουν κάτοχοι όλων των τίτλων, Βιβλίων και εν γένει παντός κινητού μετάλλου, οι δ' αποσυρόμενοι ουδεμίαν απαίτησιν δικαιούνται να έχουν εκ της αιτίας ταύτης.

5. Εάν τις των αποσυρόμενων κατέχη, ως εκ των εν τη Στοά καθηκόντων αυτού, μέταλλα ή αντικείμενα ανήκοντα εις αυτήν, οφείλει να παραδώση ταύτα εις τους συνεχίζοντας τας εργασίας της Στοάς. Η παράβασις της διατάξεως ταύτης αποτελεί πειθαρχικόν παράπτωμα δευτέρας κατηγορίας.

Άρθρον 185

1. Πάσα αίτησις προς επαναλειτουργίαν Στοάς υπογράφεται υπό πέντε Διδασκάλων μελών αυτής και υποβάλλεται προς την Μεγάλην Στοάν.

2. Γενομένης δεκτής της αιτήσεως, η σχετική απόφασις της Μεγάλης Στοάς, η επιτρέπουσα την επανάληψιν των εργασιών, εγγράφεται εις το Δίπλωμα και την Χρυσήν Βίβλον της Στοάς.

3. Απορριπτόμενης της αιτήσεως, γνωστοποιείται η περί τούτου Απόφασις της Μεγάλης Στοάς εις τους αιτήσαντας την επανάληψιν των εργασιών της Στοάς των Διδασκάλους.

Άρθρον 186[855]

1. Κατά πάσας τας περιπτώσεις, καθ' ας Στοά τις τίθεται εν αργία, δέον, άνευ αναβολής, να κατατίθενται παρά του Σεβασμίου ή του νομίμου αυτού αναπληρωτού, επί αποδείξει, εις την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν, το Δίπλωμα, η Σφραγίς, τα Τυπικά, η Χρυσή Βίβλος, πάντα τα λοιπά Βιβλία της Στοάς και παν υλικόν ανήκον εις αυτήν, έτι δε και εξοφληθή πάσα οφειλή αυτής προς το Μέγα Θησαυροφυλάκιον, εις το οποίο επί αποδείξει, κατατίθενται και τα μέταλλα, το δε Οικονομικόν Τμήμα της Μεγάλης Στοάς οφείλει να προβή εις την εκκαθάρισιν των λογαριασμών της Στοάς.

2. Πλην του Σεβασμίου, και οι λοιποί Αξιωματικοί της Στοάς οφείλουν, έκαστος καθ' εαυτόν, να φροντίσουν διά την ακριβή εκτέλεσιν της ως άνω υποχρεώσεως.

3. Πάσα παράβασις των εις τας προηγούμενας παραγράφους αναφερο-

855 Απολύτως άκυρο άρθρο.

μένων υποχρεώσεων αποτελεί κατά των υπόχρεων πειθαρχικόν παράπτωμα δευτέρας κατηγορίας.

4. Στοαί ευρεθείσαι υπό τας εις την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου περιπτώσεις και καταθέσασαι τα εις την παραγραφον ταύτην αναφερόμενα είδη και μέταλλα, αναλαμβάνουν ταύτα, οπόταν η Μεγάλη Στοά ήθελεν εγκρίνει την επαναλειτουργίαν των, ή ήθελε λήξει ο προσδιορισθείς χρόνος της αναστολής των εργασιών αυτών.

Άρθρον 187[856]

Πάσα Στοά, η οποία ήθελε παύσει πράγματι εργαζομένη επί εξ μήνας, χωρίς να εκπλήρωση τα υπό του άρθρου 186 του παρόντος Γενικού Κανονισμού διαγραφόμενα, τίθεται εις ύπνον, κατόπιν αποφάσεως της Μεγάλης Στοάς.

ΤΜΗΜΑ ΙΑ΄

Περί των σχέσεων των Στοών προς την Μεγάλην Στοάν, προς αλλήλας και προς αλλάς αρχάς

Άρθρον 188

1. Διά τας εκτάκτους Συνεδρίας των Στοών Αθηνών και Πειραιώς προαπαιτείται έγκρισις της Μεγάλης Στοάς· διά τας των λοιπών Στοών προαπαιτείται έγκρισις του Μεγάλου Επιθεωρητού αυτών, όντος υπόχρεου όπως αναφέρη σχετικώς εις την Μεγάλην Στοάν.

2. Κοιναί Συνεδρίαι Στοών επιτρέπονται, μετά προηγουμένην έγκρισιν της Μεγάλης Στοάς, κατόπιν και της υποβολής προς Αυτήν του προγράμματος εργασιών της Κοινής Συνεδρίας, εις το οποίον δέον να αναφέρεται το ονοματεπώνυμον του ομιλητού και το θέμα της ομιλίας.

3. Αι Στοαί οφείλουν να υποβάλλουν εγκαίρως προς την Μεγάλην Στοάν πάντας τους υπό των σχετικών άρθρων του παρόντος Γενικού Κανονισμού απαιτουμένους Πίνακας, άλλως υπόκεινται εις τας υπό του άρθρου 205 πργ. 2 οριζομένας κυρώσεις.

Άρθρον 189

1. Αι υπό την Αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος Στοαί δύνανται να αλληλογραφούν επί θεμάτων αναγομένων εις την λειτουργίαν αυτών.

2. Απαγορεύεται εις τας ως άνω Στοάς πάσα απ' ευθείας αλληλογραφία ή επικοινωνία μετά ξένων Τεκτονικών Δυνάμεων ή μετά των υπό την Αιγίδα Τούτων Στοών, ως και μετά οιασδήποτε άλλης αρχής ή οργανώσεως. Μόνον διά μέσου της Μεγάλης Στοάς δύναται να επιτραπή τούτο.

856 Απολύτως άκυρο άρθρο.

3. Πάσα παράβασις των ανωτέρω παραγράφων του παρόντος άρθρου, ως και των υπ' αριθ. 1 και 2 του άρθρου 188, συνεπάγεται την επί τρίμηνον αργίαν της Στοάς.

ΤΜΗΜΑ ΙΒ΄
Περί τεκτονικών Συμποσίων

Άρθρον 190

1. Αι Στοαί δέον να τελούν κατ' έτος δύο τεκτονικά Συμπόσια· το πρώτον κατά την εορτήν του χειμερινού ηλιοστασίου και το δεύτερον κατά την εορτήν του θερινού ηλιοστασίου.

2. Συμπόσια επίσης δύνανται να τελώνται κατά την επέτειον της ιδρύσεως της Στοάς και κατά πάσαν άλλην περίστασιν, ή, ακόμη, και μετά πάσαν συνεδρίαν.

Άρθρον 191

Τα συμπόσια ταύτα αποτελούν τεκτονικήν εργασίαν, απαιτούσαν την αυτήν, ην και αι συνήθεις, τάξιν. Τελούνται πάντοτε εις βαθμόν Μαθητού, συμφώνως προς το υπό της Μεγάλης Στοάς εγκεκριμένον Τυπικόν και εις χώρον εστεγασμένον.

ΤΜΗΜΑ ΙΓ΄
Περί κηδειών και επιμνημόσυνων τελετών

Άρθρον 192

1. Άμα ως ο Σεβάσμιος ήθελε πληροφορηθή τον θάνατον μέλους της Στοάς, οφείλει να προσκαλέση αμέσως πάντα τα μέλη αυτής εις την κηδείαν.

2. Πάντες έχουν καθήκον να προσέλθουν, εκτός εάν, δεδικαιολογημένως, κωλύονται.

3. Εις περίπτωσιν, κατά την οποίαν ο Σεβάσμιος, δι' οιανδήποτε αιτίαν, δεν ήθελε λάβει εγκαίρως γνώσιν του θανάτου, οφείλουν πάντες, ανακοινούντες προς αλλήλους το θλιβερόν γεγονός, να μετάσχουν της κηδείας.

4. Τα μέλη της Στοάς οφείλουν κατά την κηδείαν και εις το Νεκροταφείον να συνενώνται περί τον Σεβάσμιον.

5. Μετά προηγουμένην άδειαν της Μεγάλης Στοάς και κατόπιν συγκαταθέσεως της οικογενείας του αποβιώσαντος, δύναται ο Σεβάσμιος, ο Ρήτωρ ή έτερος, οριζόμενος υπό τον Σεβασμίου, Διδάσκαλος - μέλος της Στοάς να εκφώνηση κατάλληλον επικήδειον.

Άρθρον 193

Την κηδείαν του Μεγάλου Διδασκάλου, των πρώην Μεγάλων Διδασκάλων, του Προσθέτου Μεγάλου Διδασκάλου και των Ενδόξων Αδελφών

οφείλουν να παρακολουθήσουν τα Μέλη της Μεγάλης Στοάς καθώς επίσης και τα μέλη απασών των εντός Ανατολής Αθηνών Στοών.

Άρθρον 194

Το πένθος επί τω θανάτω του Μεγάλου Διδασκάλου, των πρώην Μεγάλων Διδασκάλων, του Προσθέτου Μεγάλου Διδασκάλου και των Ενδόξων Αδελφών, καθορίζεται, δι' εγκυκλίου υπό της Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 195

1. Το πένθος επί τω θανάτω του Σεβασμίου, Αξιωματικού ή μέλους Στοάς εκδηλούται διά καλύψεως του Λαβάρου της Στοάς αντιστοίχως επί τρείς, δύο ή μίαν συνεδρίας, καθ' ας τόσον μετά την κανονικήν κατά το τυπικόν έναρξιν των εργασιών, όσον και προ του κλεισίματος αυτών οι αδελφοί τελούν ιδιαιτέρως την πένθιμον χειροκρουσίαν.

2. Θνήσκοντος λυκιδέως προ της μυήσεώς του εις τον Βαθμόν Μαθητού, ο Α΄ Επόπτης μετά δύο Διδασκάλων ακολουθούν την κηδείαν του.

Άρθρον 196

Η Μεγάλη Στοά και αι Στοαί δύνανται ανά τριετίαν να τελούν επιμνημόσυνον τελετήν, εις μνήμην των αποβιωσάντων μελών αυτών, συμφώνως προς το υπό της Μεγάλης Στοάς εγκεκριμένον Τυπικόν.

ΤΜΗΜΑ ΙΔ΄

Περί τεκτονικής προστασίας

Άρθρον 197

Εκάστη Στοά δύναται να αναλάβη υπό την προστασίαν της υιόν ή στενόν συγγενή μέλους της, ηλικίας δώδεκα μέχρι δέκα πέντε ετών συμπεπληρωμένων, συνισταμένην εις την επίβλεψιν της αγωγής του ανήβου παιδός, εις την ποδηγέτησιν αυτού προς την αρετήν και εις παροχήν προς αυτόν πάσης βοηθείας.

Άρθρον 198

1. Η τεκτονική προστασία ζητείται δι' αιτήσεως, υποβαλλομένης διά του Σάκκου των Προτάσεων.

2. Γενομένης δεκτής της αιτήσεως, ορίζεται υπό της Στοάς τριμελής Επιτροπή, η οποία, μεταβαίνουσα προς την οικογένειαν του μέλλοντος Λυκιδέως, ανακοινοί προς τους γονείς ή τους κηδεμόνας αυτού την απόφασιν της Στοάς και ορίζει εις αυτούς την υπό της Στοάς αποφασισθείσαν ημέραν και ώραν της τελετής.

3. Η τελετή αύτη διεξάγεται κατά το υπό της Μεγάλης Στοάς εγκεκριμένον Τυπικόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄
ΠΕΡΙ ΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΤΜΗΜΑ Α΄
Περί τεκτονικών παραβάσεων

Άρθρον 199

Πταίσματα ή παραβάσεις τεκτονικάς συνιστούν: διακοπαί αγορευόντων, συνομιλίαι κατά τας Συνεδρίας, απείθεια προς τους Αξιωματικούς κατά την εξάσκησιν των καθηκόντων αυτών, θόρυβος και εν γένει πάσα πράξις αντιβαίνουσα εις την ευπρέπειαν και την τάξιν εις την Στοάν.

Άρθρον 200

1. Αναλόγως της βαρύτητος της παραβάσεως, δύνανται να εφαρμοσθούν αι εξής κυρώσεις:

α) Ανάκλησις εις την τάξιν,

β) Ανάκλησις εις την τάξιν, καταχωριζομένη εις τα πρακτικά,

γ) Επίπληξις, αναφερομένη εις τα πρακτικά, και

δ) Εντολή, όπως ο πταίσας καλύψη το Εργαστήριον.

2. Τας ανωτέρω κυρώσεις επιβάλλει ο Σεβάσμιος παραχρήμα ανεκκλήτως, χωρίς να ζητήση την γνώμην της Στοάς.

Άρθρον 201

1. Εάν ο κατά το ανωτέρω άρθρον πειθαρχικώς ελεγχόμενος, ων μέλος της Στοάς, αρνήται να υπακούση εις την απόφασιν του Σεβασμίου, καλείται αμέσως υπ' αυτού εις απολογίαν, μεθ' ην η Στοά δύναται να επιβάλη εις αυτόν ως κύρωσιν προσωρινόν αποκλεισμόν εκ των εργασιών μέχρι δύο το πολύ μηνών. Η απόφασις αύτη της Στοάς ανακοινούται εις την Μεγάλην Στοάν.

2. Εάν ο ούτω ελεγχθείς υποπέση και πάλιν εις πειθαρχικήν παράβασιν, συντάσσεται πρακτικόν περί παραπομπής αυτού εις το Πειθαρχικόν Συμβούλιον της Στοάς διά παράπτωμα πρώτης κατηγορίας.

3. Εάν ο υποπεσών εις πειθαρχικήν παράβασιν είναι επισκέπτης, εφαρμόζονται ομοίως κατ' αυτού αι διατάξεις του άρθρου 200, αλλ' εις την περίπτωσιν του εδαφίου (δ) ανακοινούται το γεγονός εις την εις ην ανήκει ο τιμωρηθείς Στοάν, διά Πίνακος, συνοδευομένου διά του σχετικού αποσπάσματος των Πρακτικών, εις τον οποίον λεπτομερώς περιγράφονται τα λαβόντα χώραν γεγονότα.

ΤΜΗΜΑ Β΄

Περί των τεκτονικών παραπτωμάτων και των επιβλητέων κυρώσεων

Άρθρον 202

Τα τεκτονικά παραπτώματα, πλην των εις ειδικάς διατάξεις του παρόντος Γενικού Κανονισμού αναφερομένων, διακρίνονται εις παραπτώματα διαπραττόμενα: α) υπό τεκτόνων, και β) υπό Στοών.

Άρθρον 203

1. Τα υπό τεκτόνων διαπραττόμενα παραπτώματα διαιρούνται εις δύο κατηγορίας:

2. Εις την πρώτην κατηγορίαν υπάγονται:

α) Η απρεπής συμπεριφορά, η ολιγωρία, η άρνησις τεκτονικής υπακοής, όταν αύτη, μάλιστα, επαναλαμβάνεται μετά προηγηθείσαν πειθαρχικήν κύρωσιν εντός του αυτού έτους (άρθρ. 201. πργ. 2) και εν γένει η εις την κοινωνίαν, επίδειξις διαγωγής μή τεκτονικής.

β) Η άνευ αδείας της Μεγάλης Στοάς περιβολή τεκτονικών διασήμων εις δημόσια μέρη.

γ) Πάσα εν τη κοινωνία ενέργεια, ως η δημοσίευσις, ή παρουσία ελευθεροτεκτόνων εις ηλεκτρονικά και έτερα μέσα μαζικής ενημερώσεως ως και η παρουσίασις δημοσίως, εντύπων, βιβλίων ή εν γένει θεμάτων τα οποία έχουν σχέσιν με τον Τεκτονισμόν άνευ εγγράφου αδείας του Μεγάλου Διδασκάλου, κατ' άρθρον 15 του Καταστατικού Χάρτου της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

3. Εις την δευτέραν κατηγορίαν υπάγονται:

α) Η παραβίασις των Τεκτονικών Διαβεβαιώσεων.

β) Η λάθρα απονομή και καπηλεία των Βαθμών, ως και η χρησιμοποίησις της Τεκτονικής ιδιότητος εις την κοινωνίαν, δι' επίτευξιν ιδιοτελών σκοπών.

γ) Η εκουσίως προξενουμένη βλάβη προς πρόσωπον, την υπόληψιν ή την ιδιοκτησίαν αυτού.

δ) Πάν ό,τι δύναται να προσάψη ψόγον εις τον Τεκτονισμόν.

ε) Η παράνομος παρακράτησις και η άρνησις αποδόσεως μετάλλων, βιβλίων, εγγράφων και εν γένει παντός αντικειμένου ανήκοντος εις την Στοάν ή εις το Τάγμα.

στ) Η εκ προθέσεως απόπειρα προς διαίρεσιν ή διάλυσιν Στοάς.

ζ) Η κατ' αδελφού συκοφαντία.

η) Πάσα εν γένει πράξις ή παράλειψις δυναμένη να κηλιδώση την τιμήν του ανθρώπου και να προσάψη όνειδος εις αυτόν, κατά τας παραδεδεγμένας Αρχάς της Τεκτονικής Ηθικής, και

θ) Η φοίτησις εις τεκτονικά εργαστήρια ή στοάς μη αναγνωριζομένας υπό της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

ι) Η, λόγω ή έργω, προσβολή του κύρους της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος και της δικαιοδοσίας αυτής.

Άρθρον 204

Τα υπό των Στοών διαπραττόμενα παραπτώματα είναι:

Α) Η κατά σύστημα παραβίασις των διατάξεων του Καταστατικού Χάρτου, του Γενικού Κανονισμού και των αποφάσεων της Μεγάλης Στοάς, και

Β) Η λειτουργία της Στοάς, κατά τρόπον δυνάμενον να προσάψη ψόγον εις τον Τεκτονισμόν.

Άρθρον 205

1. Αι επιβαλλόμεναι προς τους Τέκτονας κυρώσεις αφορούν αποκλειστικώς και μόνον τα, εκ της ιδιότητος των ως μελών, των υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, Τεκτονικών Στοών, απορρέοντα δικαιώματα και λειτουργήματα.

2. Τα υπό τεκτόνων διαπραττόμενα παραπτώματα της πρώτης κατηγορίας τιμωρούνται δι' επιπλήξεως ή διά στερήσεως των τεκτονικών δικαιωμάτων και λειτουργημάτων επί χρόνον όχι ελάσσονα των τριών μηνών ουδέ μείζονα των δύο ετών, τα δε της δευτέρας κατηγορίας διά στερήσεως των τεκτονικών δικαιωμάτων και λειτουργημάτων από δύο ετών μέχρι του οριστικού αποκλεισμού από της Τεκτονικής Αδελφότητος.

Η κύρωσις της στερήσεως των τεκτονικών δικαιωμάτων και λειτουργημάτων, δύναται να έχη και ανασταλτικόν χαρακτήρα, κατά την κρίσιν του Πειθαρχικού Οργάνου, το οποίον επιβάλλει την κύρωσιν.

3. Τα υπό Στοών διαπραττόμενα παραπτώματα τιμωρούνται, τα μεν υπό το στοιχείον (α) δι' αργίας μέχρι δύο ετών, τα δε υπό το στοιχείον (β) δι' αργίας από δύο ετών μέχρι διαλύσεως της Στοάς.

4. Πάσα απόφασις πειθαρχικής κυρώσεως κατά Τέκτονος κοινοποιείται υπό της Μεγάλης Στοάς εις πάσας τας υπό την αιγίδα αυτής Στοάς. Προκειμένου περί οριστικής διαγραφής, η απόφασις κοινοποιείται και εις τα ξένας Τεκτονικάς Δυνάμεις, μεθ' ών η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος διατηρεί σχέσεις.

5. Πάσα κατά Στοάς απόφασις πειθαρχικής κυρώσεως κοινοποιείται υπό της Μεγάλης Στοάς μόνον εις πάσας τας υπό την Αιγίδα Της Στοάς.

6. Επί πάσης κατά Τέκτονος αποφάσεως πειθαρχικής κυρώσεως προσκαίρου στερήσεως των τεκτονικών δικαιωμάτων και λειτουργημάτων του, η στέρησις του δικαιώματος του εκλέγεσθαι συνεχίζεται αυτοδικαίως επί μίαν τριετίαν και μετά την έκτισιν της επιβληθείσης ποινής.

7. Το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς δύναται, μετά την άσκησιν του πειθαρχικού ελέγχου, να θέση, κατά τους όρους και τας προϋποθέσεις του άρ-

θρου 40 του Καταστατικού Χάρτου, εις προσωρινήν αργίαν Στοάς ή ελευθεροτέκτονας, εν περιπτώσει δε καταδίκης συνυπολογίζεται ο χρόνος της προσωρινής αργίας και εκτίεται ο υπόλοιπος.

Άρθρον 206

1. Εάν τις τέκτων στερηθή των πολιτικών αυτού δικαιωμάτων, η Στοά, εις ην ανήκει, αποφασίζει διά των τεσσάρων πέμπτων των ψήφων των παρόντων εις την Συνεδρίαν, ενεργών μελών, απόντος αυτού, διά μυστικής διά ψηφοδελτίων ψηφοφορίας, εάν δύναται να διατήρηση ούτος την ενάσκησιν των τεκτονικών του δικαιωμάτων.

2. Ο κατά την ανωτέρω παράγραφον στερηθείς των τεκτονικών αυτού δικαιωμάτων δύναται, αφού αποκατασταθή πολιτικώς, να αιτήσηται παρά της Στοάς του και την τεκτονικήν του αποκατάστασιν. Εις την περίπτωσιν ταύτην, η Στοά αποφαίνεται, μετά προηγουμένην έρευναν της σχετικής υποθέσεως.

3. Η απόφασις της Στοάς, κατ' αμφοτέρας τας περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, υπόκειται εις την έγκρισιν της Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 207

Ουδεμία κύρωσις δύναται να επιβληθή άνευ αποφάσεως εκδιδομένης κατά τους εις τον Καταστατικόν Χάρτην και των παρόντα Γενικόν Κανονισμόν τύπους.

ΤΜΗΜΑ Γ΄

Περί καταγγελίας και προκαταρκτικής εξετάσεως

Άρθρον 208

1. Διά την εισαγωγήν των τεκτονικών παραπτωμάτων ενώπιον των υπό του Καταστατικού Χάρτου (αρθρ. 60) προβλεπομένων Πειθαρχικών Συμβουλίων των Στοών και τον υπ' αυτών έλεγχον τούτων, απαιτείται καταγγελία, υποβαλλομένη διά του Σάκκου των Προτάσεων.

2. Δικαίωμα καταγγελίας έχει πας ελεύθερος τέκτων κατά παντός ελευθέρου τέκτονος, διατελούντος εν ενεργεία ή μη και υπαγομένου υπό την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος.

3. Τα ονόματα του τε καταγγέλλοντας και καταγγελλομένου αποσιωπώνται υπό του Σεβασμίου, κατά την ανάγνωσιν της καταγγελίας.

4. Ανώνυμοι ή διά πλαστού ονόματος υπογραφόμενοι καταγγελίαι δεν λαμβάνονται υπ' όψιν.

Άρθρον 209

1. Μετά την υποβολήν, κατά τα άνω, καταγγελίας και εντός επτά ημερών από ταύτης, καλεί ο Σεβάσμιος εκτάκτως τους Α΄ Επόπτην, Ρήτορα και Γραμματέα ή τους νομίμους αναπληρωτάς αυτών, προς συγκρότησιν της, κατά το άρθρον 60, πργ. 2 του Καταστατικού Χάρτου, Εξεταστικής Επιτροπής, προκειμένου αύτη εις συνεδρίαν κεκλεισμένων των θυρών, ν' ακούση του καταγγέλλοντος, του καταγγελλομένου και των μαρτύρων αυτών.

2. Η Επιτροπή αύτη, συνεδριάζουσα εν ολομέλεια, συντάσσει, εντός είκοσιν ημερών από της εις ταύτην αναθέσεως της εντολής, πρακτικόν της διεξαχθείσης εξετάσεως, εις το οποίον διατυπούται δεδικαιολογημένως η γνώμη της περί της υποστάσεως, της φύσεως και της βαρύτητας της καταγγελθείσης πράξεως.

3. Η μη τήρησις των ως άνω προθεσμιών αποτελεί διά τον Σεβάσμιον, τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής και πάντα άλλον υπεύθυνον παράπτωμα πρώτης κατηγορίας, ελεγχόμενον αυτεπαγγέλτως.

Άρθρον 210

1. Εάν η Εξεταστική Επιτροπή ήθελε πεισθή, κατά πλειοψηφίαν, ότι η καταγγελία τυγχάνει ανυπόστατος, αγγέλλει τούτο προς τον καταγγέλλοντα όστις δύναται να υποβάλη προσφυγήν κατά της αποφάσεως της Εξεταστικής Επιτροπής εντός δέκα πέντε ημερών ενώπιον του Πειθαρχικού Τμήματος της Μεγάλης Στοάς, προς το Οποίον διαβιβάζονται το τε απαλλακτικόν πόρισμα και πάντα τα σχετικά.

2. Εν περιπτώσει, καθ' ην το Πειθαρχικόν Τμήμα της Μεγάλης Στοάς ήθελε καταλήξει εις το ότι η καταγγελία είναι υποστατή, επιστρέφει τον πλήρη φάκελον εις την Στοάν προς άσκησιν πειθαρχικού ελέγχου υπό ταύτης, επί της καταγγελίας.

3. Εάν η καταγγελία ήθελεν αποδειχθή ως συκοφαντία, γίνεται μνεία τούτο εις το πρακτικόν της Εξεταστατικής Επιτροπής, ή εις εκείνο του Πειθαρχικού Τμήματος της Μεγάλης Στοάς, και ο καταγγέλλων τίθεται αυτεπαγγέλτως υπό πειθαρχικόν έλεγχον κατά τους συνήθεις τύπους.

Άρθρον 211

1. Εάν η Εξεταστική Επιτροπή ήθελε πεισθή, κατά πλειοψηφίαν, ότι η καταγγελία παρουσιάζει νόμιμον βάσιν, ή εν περιπτώσει απορρίψεως υπό του Πειθαρχικού Τμήματος της Μεγάλης Στοάς ησκηθείσης τυχόν προσφυγής, συντάσσει, εντός οκτώ ημερών από της ημερομηνίας του κατά τα άνω πρακτικού της ή της λήψεως της, κατά το άρθρον 210, παράγραφος 2, εντολής του Πειθαρχικού Τμήματος της Μεγάλης Στοάς, το εγκλητήριον έγγραφον όπερ υποβάλλεται προς τον Σεβάσμιον ενώ, συγχρόνως, ζητείται παρά

της Μεγάλης Στοάς, εφ' όσον ήθελε κριθή αναγκαίον, η προσωρινή στέρησις των τεκτονικών δικαιωμάτων και λειτουργημάτων του καταγγελλομένου η οποία δεν δύναται να παραταθή πλέον των δύο μηνών.

2. Προ της εκδόσεως της αποφάσεως του Πειθαρχικού Συμβουλίου της Στοάς παρόντος του καταγγελλομένου ή και ερήμην, δεν γίνεται δεκτή παραίτησις αυτού.

Άρθρον 212

Ινα ληφθή υπ' όψιν καταγγελία κατά Σεβασμίου, δέον αύτη, κατά το άρθρον 60 παράγραφοι 1 - 6 του Καταστατικού Χάρτου, να υπογράφεται υπό επτά τουλάχιστον Διδασκάλων και ενεργών μελών της Στοάς και να έχη υποβληθή, διά της Μεγάλης Γενικής Γραμματείας, προς το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 213

Ινα ληφθή υπ' όψιν καταγγελία κατά Στοάς, πρέπει να υπογράφεται υπό δύο Σεβασμίων, δύο Ρητόρων και πέντε ετέρων Διδασκάλων Στοών, υπαγομένων υπό την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος, και να έχη υποβληθή, διά της Μεγάλης Γενικής Γραμματείας, προς το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς.

Άρθρον 214

Ινα ληφθή υπόψιν καταγγελία κατά Μέλους του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς, ως και καταγγελία κατά πρώην τοιούτου, διά πράξεις αναγόμενος εις την εκτέλεσιν των καθηκόντων Αυτού, δέον να υπογράφεται παρά επτά τουλάχιστον Διδασκάλων ενεργών μελών μιας ή πλειόνων Στοών, υπαγομένων υπό την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος, και να έχη υποβληθή, διά της Μεγάλης Γενικής Γραμματείας, προς το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς.

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Περί της διαδικασίας

Άρθρον 215

Ευθύς ως υποβληθούν προς τον Σεβάσμιον το κατά το άρθρον 209, παράγραφος 2 πρακτικόν της Εξεταστικής Επιτροπής και το κατά το άρθρον 211, παράγραφος 1 πόρισμα της, ορίζει ούτος ειδικήν συνεδρίαν προς άσκησιν πειθαρχικού ελέγχου επί της υποθέσεως και, μετά της κοινοποιήσεως προς τον εγκαλούμενον υπό του Γραμματέως της Στοάς, διά συστημένης επιστολής, ή δι' επιστολής εγχειριζομένης εις αυτόν υπό του Θεράποντος της Στοάς, ή του Κλητήρος του Μεγάρου, επί αποδείξει, καλεί τον εγκαλούμενον, προ οκτώ ημερών, όπως προσέλθη διά πειθαρχικόν έλεγχον, γνωστοποιών άμα εις αυτόν ότι, εις περίπτωσιν μη εμφανίσεως του, θέλει ελεγχθή ερήμην.

Άρθρον 216

1. Η όλη διαδικασία του πειθαρχικού ελέγχου χωρεί, κατά τας διατάξεις του άρθρου 60, παράγραφος 2 του Καταστατικού Χάρτου. Ο εγκαλούμενος δύναται να ανάθεση την υπεράσπισιν αυτού εις συνήγορον, όστις δέον να είναι ενεργόν μέλος Στοάς υπαγόμενης υπό την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος και κατέχη τον βαθμόν του Διδασκάλου.

2. Διαρκούσης της υπό του Σεβασμίου εξετάσεως των μαρτύρων του τε καταγγέλλοντος και του εγκαλουμένου έχουν το δικαίωμα τα μέλη του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ο εγκαλούμενος και ο συνήγορος αυτού να ζητούν παρά του Σεβασμίου την άδειαν, όπως απευθύνουν εις τους μάρτυρας ερωτήσεις δυναμένας να διαφωτίσουν την υπόθεσιν.

3. Μετά τας εξηγήσεις του εγκαλουμένου και τας προτάσεις του Ρήτορος και του συνηγόρου, κηρύσσεται η συζήτησις περαιωμένη, τα δε μέλη του Πειθαρχικού Συμβουλίου αποσύρονται εις ιδιαιτέραν διάσκεψιν, προκειμένου να εκδώσουν την απόφασιν των περί υπαιτιότητας ή μη του εγκαλουμένου.

4. Η απόφασις λαμβάνεται κατά πλειοψηφίαν, διά μυστικής ψηφοφορίας και ανακοινούται αμέσως κατόπιν προς την Στοάν παρουσία του εγκαλουμένου, του συνηγόρου αυτού και του καταγγέλλοντος.

5. Εν περιπτώσει απαλλαγής του εγκαλουμένου, ο Σεβάσμιος κηρύττει αυτόν αποκατεστημένον εις τα τεκτονικά αυτού δικαιώματα και αναφέρει σχετικώς εις την Μεγάλην Στοάν.

6. Εάν ο εγκαλούμενος κηρυχθή υπαίτιος, ο Σεβάσμιος οφείλει να ερώτηση το Πειθαρχικόν Συμβούλιον εάν υπάρχουν ελαφρυντικαί περιπτώσεις. Είτα ο Ρήτωρ αναγιγνώσκει τα σχετικά άρθρα του Γενικού Κανονισμού και εκφέρει την γνώμην του περί της επιβλητέας κυρώσεως περί της οποίας το Πειθαρχικόν Συμβούλιον οφείλει να αποφανθή κατά πλειοψηφίαν, διά μυστικής ψηφοφορίας.

Άρθρον 217

Εάν ο εγκαλούμενος δεν εμφανισθή κατά την διαδικασίαν του πειθαρχικού ελέγχου, ούτος διεξάγεται ερήμην αυτού, ότε, όμως, ουδέποτε τίθεται ζήτημα ελαφρυντικών.

Άρθρον 218

Πάσα επιβαρυντική απόφασις υπόκειται μόνον εις προσφυγήν, είναι, όμως, προσωρινώς εκτελεστή και κοινοποιείται προς την Μεγάλην Στοάν και προς τον πειθαρχικώς ελεγχθέντα τέκτονα, εγγράφως, εντός οκτώ ημερών το βραδύτερον από της εκδόσεως της. Εις το κοινοποιούμενον έγγραφον μνημονεύεται η κατά της αποφάσεως νόμιμος προθεσμία προσφυγής.

Άρθρον 219

Πας ψευδομαρτυρήσας τέκτων εγκαλείται εις πειθαρχικόν έλεγχον διά τεκτονικόν παράπτωμα δευτέρας κατηγορίας, ως η υποπαράγραφος (ι) της παραγράφου 3 του άρθρου 203 του παρόντος Γενικού Κανονισμού.

ΤΜΗΜΑ Ε΄

Περί προσφυγών

Άρθρον 220

1. Η προς προσφυγήν προθεσμία ορίζεται διά μεν την Ελλάδα εις δέκα πέντε ημέρας, διά δε τας λοιπάς Χώρας εις τριάκοντα ημέρας από της ημερομηνίας κοινοποιήσεως της αποφάσεως.

2. Η προσφυγή απευθύνεται εις το Πειθαρχικόν Τμήμα της Μεγάλης Στοάς, διά του Μεγάλου Γενικού Γραμματέως. Προς Αυτόν υποβάλλεται προ εβδομάδος τουλάχιστον και ολόκληρος ο φάκελος του πειθαρχικού ελέγχου ίνα διαβιβάση τούτον προς τον Πρόεδρον του Πειθαρχικού Τμήματος της Μεγάλης Στοάς. Ούτος ορίζει ως εισηγητήν εν εκ των Μελών του Τμήματος, το οποίον συντάσσει σχετικήν έκθεσιν, περιλαμβάνουσαν μόνον την περίληψιν των γεγονότων και απέχουσαν πάσης εκτιμήσεως αυτών.

Άρθρον 221

Τας συνεδριάσεις του Πειθαρχικού Τμήματος της Μεγάλης Στοάς δύνανται να παρακολουθούν πάντα τα Μέλη Αυτής.

Άρθρον 222

1. Κατά την Συνεδρίαν του Πειθαρχικού Τμήματος της Μεγάλης Στοάς αναγιγνώσκονται η κατά το άρθρον 220, παράγραφος 2 έκθεσις του Εισηγητού, το εγκλητήριον έγγραφον, αι ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου της Στοάς καταθέσεις των μαρτύρων, η απάντησις του εγκαλουμένου και η απόφασις του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ακολούθως δε ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Τμήματος προβαίνει εις την εξέτασιν των μαρτύρων και δίδει τον λόγον εις τον εγκαλούμενον, όπως αυτός, ή διά συνηγόρου, κατά τας διατάξεις του άρθρου 216, παράγραφος 1 παράσχη εξηγήσεις.

2. Είτα ο Πρόεδρος του Τμήματος κηρύσσει την συζήτησιν περαιωμένην, προσκαλεί τον εγκαλούμενον, τον συνήγορον αυτού, τον Ρήτορα της Στοάς και τους μάρτυρας ως και πάντα έτερον παριστάμενον, εκτός των Μελών του Πειθαρχικού Τμήματος να αποσυρθούν και ζητεί ψηφοφορίαν επί της υπαιτιότητος του εγκαλουμένου, επί των ελαφρυντικών περιπτώσεων και της επιβλητέας κυρώσεως.

3. Το Πειθαρχικόν Τμήμα έχει το δικαίωμα ν' απαλλάξη τον εγκαλούμε-

νον ή να μετριάση την υπό του Πειθαρχικού Συμβουλίου της Στοάς επιβληθείσαν εις αυτόν κύρωσιν.

Άρθρον 223

1. Εάν ο εγκαλούμενος απαλλαγή, ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Τμήματος κηρύττει την εις τα τεκτονικά αυτού δικαιώματα αποκατάστασιν.

2. Εάν, τουναντίον, κριθή υπαίτιος, κοινοποιεί την απόφασιν εντός μεν τεσσαράκοντα οκτώ ωρών από της εκδόσεώς της προς τον εγκαλούμενον, διά της Μεγάλης Γενικής Γραμματείας, εντός δε οκτώ ημερών από της αυτής ημερομηνίας εις την Στοάν του εγκαλουμένου.

Άρθρον 224

Το απόρρητον των αποφάσεων των Τεκτονικών Πειθαρχικών Οργάνων είναι απαραβίαστον. Ο ομιλών περί αυτών προς αμύητους θεωρείται ένοχος τεκτονικού παραπτώματος δευτέρας κατηγορίας.

Άρθρον 225

1. Ο Επιθεωρητής της Στοάς οφείλει να παρίσταται τόσον κατά την διαδικασίαν των πειθαρχικών ελέγχων, προσυπογραφών τα πρακτικά αυτών, όσον και κατά την υπό του Πειθαρχικού Τμήματος της Μεγάλης Στοάς διαδικασίαν των προσφυγών.

2. Η απουσία αυτού, εις αμφοτέρας τας περιπτώσεις, δεν κωλύει την πρόοδον του πειθαρχικού ελέγχου και της προσφυγής.

Άρθρον 226

1. Διά την υπό του Πειθαρχικού Τμήματος ή του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς ως Συμβουλίων Πειθαρχικού Ελέγχου πρώτου βαθμού τηρητέαν διαδικασίαν και διά την κατά των αποφάσεων των Πειθαρχικών Συμβουλίων τούτων άσκησιν δικαιώματος προσφυγής εφαρμόζονται αι σχετικαί διατάξεις του Καταστατικού Χάρτου (άρθρον 60).

2. Εις περίπτωσιν καθ' ην το πειθαρχικόν Τμήμα της Μεγάλης Στοάς επιλαμβάνεται ως Πρωτοβάθμιον Πειθαρχικόν Συμβούλιον υποθέσεως τίνος, διακόπτεται πάσα προηγουμένη πειθαρχική ενέργεια της Στοάς επί της αυτής υποθέσεως.

3. Το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος εκφράζει την ευχήν, οι Τέκτονες να αποφεύγουν να προσφεύγουν εις τα Πολιτικά Δικαστήρια προς επίλυσιν των μεταξύ των διαφορών. Εάν παρά ταύτα διά υπόθεσίν τινα, οι Τέκτονες επιλέξουν τα Αστικά ή Ποινικά Δικαστήρια, αναστέλλεται κάθε διαδικασία πειθαρχικού ελέγχου μέχρις εκδόσεως τελεσιδίκου αποφάσεως των πολιτικών Δικαστηρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄
ΑΣΚΗΣΙΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑΣ

Άρθρον 227

Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος και οι οπό την αιγίδα αυτής Στοαί διενεργούν φιλανθρωπικόν έργον εντασσόμενον εις τους σκοπούς του εν Αθήναις εδρεύοντος Τεκτονικού ιδρύματος, λειτουργούντος συμφώνως προς τα ιδρυτικά αυτού διατάγματα και τους Νόμους της Πολιτείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄
ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Άρθρον 228

1. Τροποποίησις του παρόντος Γενικού Κανονισμού δεν δύναται να λάβη χώραν προ της παρελεύσεως τριετίας από της ενάρξεως της εφαρμογής αυτού.

2. Η κατά την προηγουμένην παράγραφον τροποποίησις ενεργείται μόνον κατόπιν αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως, κατόπιν προτάσεως του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς ή κατόπιν εγγράφου προτάσεως, είκοσι, τουλάχιστον, αντιπροσώπων, υποβαλλομένης εις το Συμβούλιον της Μεγάλης Στοάς.

3. Εις την περίπτωσιν αυτήν η Μεγάλη Στοά συγκαλεί εις έκτακτον Σύνοδον την Γενικήν Συνέλευσιν, ήτις αποφασίζει επί των επενεκτέων τροποποιήσεων.

Εις περίπτωσιν κατά την οποίαν ο χρόνος υποβολής της, προς τροποποίησιν, προτάσεως, μέχρι της συγκλήσεως της ετησίας Τακτικής Συνελεύσεως των Αντιπροσώπων των Στοών, είναι ολιγώτερος των εξ (6) μηνών, τότε η Μεγάλη Στοά δεν συγκαλεί Εκτακτον Γενικήν Συνέλευσιν, αλλά η πρότασις τροποποιήσεως του Γενικού Κανονισμού συζητείται κατά την αμέσως επομένην συγκληθησομένην ετησίαν Τακτικήν Γενικήν Συνέλευσιν, υποχρεούμενης της Μεγάλης Στοάς όπως εις τα προς συζήτησιν θέματα της ημερησίας διατάξεως της Γενικής Συνελεύσεως συμπεριλάβη και την πρότασιν τροποποιήσεως του παρόντος Γενικού Κανονισμού.

4. Εις Ειδικόν Βιβλίον, φυλασσόμενον εις την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν δύναται να εγγράφηται πάσα παρατήρησις των Στοών επί του παρόντος Γενικού Κανονισμού.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της ψηφίσεως του παρά της Γενικής Συνελεύσεως των Αντιπροσώπων της Μεγ.:Στ.: της Ελλάδος την 31ην Ιανουαρίου 2009.

§59. Το καταστατικό Στοάς. Το παράδειγμα του καταστατικού της Στοάς «Ισότης»

Η Στοά «Ισότης» (ΑΦΜ 997410313), μέλος με αριθμό 10 στην ομοσπονδία «Μεγάλη Στοά της Ελλάδος» είναι από τις πρώτες στην Ελλάδα, αν όχι η πρώτη, που δημοσίευσε σε δημόσια αρχή[857] το καταστατικό της.

Ένα υπόδειγμα καταστατικού Στοάς με βάση το πρώτο καταστατικό της ως άνω Στοάς έχει ως εξής:

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ (ΧΧ.ΧΧ.2017)
Σεπτή Στοά ΙΣΟΤΗΣ - Διακριτικός Τίτλος Στοά ΙΣΟΤΗΣ

Άρθρο 1 - ΕΠΩΝΥΜΙΑ - ΣΦΡΑΓΙΔΑ - ΛΑΒΑΡΟ

1. Το παρόν είναι το καταστατικό (αποκαλούμενο και κανονισμός), όπως κωδικοποιείται κατόπιν της από ΧΧ.ΧΧ.2017 αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως των μελών του μη κερδοσκοπικού συλλόγου[858] με την επωνυμία: «Σεπτή Στοά Ισότης» και το διακριτικό τίτλο «Στοά Ισότης». Ο σύλλογος αποτελεί κατά νομική ακριβολογία μη κεδροσκοπική ένωση προσώπων, χωρίς νομική προσωπικότητα, διεπόμενη από τις διατάξεις των άρθρων 107 του Αστικού Κώδικος και 12§3 του Συντάγματος και έχει σωματειακή υφή. Στο παρόν καταστατικό οι έννοιες «σύλλογος» «ένωση προσώπων», «ένωση» και «στοά» είναι ταυτόσημες. Στη Γ.Γ.Δ.Ε. και την αρμόδια ΔΟΥ φέρει στα βασικά στοιχεία μη φυσικού προσώπου και ειδικά στο στοιχείο μορφής την ένδειξη «σωματεία-σύλλογοι μη κερδοσκοπικοί» καθόσον δεν έχει καμία επιχειρηματική ούτε κερδοσκοπική δραστηριότητα.

2. Η στοά ιδρύθηκε στις 13 Οκτωβρίου του έτους 1882 στον Πειραιά και ήταν μέλος της ομοσπονδίας με την επωνυμία «Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος» όπου και είχε λάβει τον αριθμό μέλους «Ι» (10). Αναβίωσε και λειτουργεί εκ νέου αδιαλείπτως από το έτος 1991 οπότε και με ομόφωνη βούληση των μελών της, δια της από 28-5-1991 αποφάσεως είναι μέλος της δευτεροβάθμιας ένωσης προσώπων (ομοσπονδίας) με την Επωνυμία «Μεγάλη Στοά της Ελλάδος των Αρχαίων Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων Τεκτόνων», όπου και έχει διατηρήσει τον αριθμό μέλους δέκα (10).

3. Η ένωση δεν έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα, και οι υπογράφοντες το παρόν ως και τα μελλοντικά μέλη της αναλαμβάνουν την υποχρέωση να επιδιώξουν με κάθε νόμιμο μέσο το σκοπό της.

---

857 Ειρηνοδικείο Πειραιώς, αρχικώς το 2016.

858 Η λέξη «σύλλογος» προσετέθη με τροποποίηση του καταστατικού κατόπιν απαίτησης της φορολογικής Αρχής, προκειμένου να τοποθετηθεί συστημικά στις πλήρως φοροαπαλασσόμενες ενώσεις προσώπων.

4. Η σφραγίδα της στοάς φέρει επί ακανόνιστου κύκλου την επιγραφή «Σ.: ΣΤ.: «ΙΣΟΤΗΣ» ΥΠ. ΑΡ. 10 ΕΝ ΑΝ.: ΠΕΙΡΑΙΩΣ» και στο κάτω μέρος εντός του κύκλου κρηπίδα με τέσσερις βαθμίδες, τρεις όρθιους δωρικούς κίονες και έναν κεκλιμένο και στη βάση αυτών ακακίες, ένα σπόνδυλο και κάτω από την κρηπίδα το έτος 1882. Όπισθεν δε αυτών, Γνώμονα και Διαβήτη.

5. Το λάβαρο της στοάς φέρει εντός κυανού βάθους και στο επάνω μέρος γαλάζια πυραμίδα με την επιγραφή «Σ:. ΣΤ:. «ΙΣΟΤΗΣ» ΥΠ. ΑΡ. 10 ΕΝ ΑΝ:. ΠΕΙΡΑΙΩΣ» και στο κάτω μέρος σε κρηπίδα με τέσσερις βαθμίδες, τρεις όρθιους δωρικούς κίονες και έναν κεκλιμένο και στη βάση αυτών ακακίες, δύο σπόνδυλους και κάτω από την κρηπίδα το έτος 1882.

6. Τα πιο πάνω εμβλήματα της ενώσεως αποτελούν ιδιοκτησία της και ουδένα μέλος ή τρίτος δικαιούνται να χρησιμοποιήσουν σε τυχόν έκδοση δημοσιευμάτων του, ούτε σε οποιαδήποτε προσωπική τους εργασία άνευ γραπτής αδείας.

Άρθρο 2 - ΕΔΡΑ

Έδρα της ενώσεως ορίζεται η πόλη του Πειραιά και ειδικότερον το Τεκτονικό Μέγαρο Πειραιώς, οδός ....., ιδιοκτησίας του Συνεταιρισμού Τεκτόνων Πειραιώς ΣΥΝ.Π.Ε. Οι εργασίες της στοάς λαμβάνουν χώρα εντός αυτού του κτιρίου, εκτός εκτάκτων εξαιρέσεων αποφασιζομένων εκ του Προέδρου.

Άρθρο 3 - ΣΚΟΠΟΣ

1. Σκοποί του συλλόγου, καθαρά μη κερδοσκοπικοί, είναι οι κάτωθι:

α) Η ωφέλεια του κοινού και ειδικότερα των ευπαθών ομάδων της κοινωνίας, εν όλω ή εν μέρει, δια της προαγωγής πολιτιστικών αξιών, της επιστήμης του πολιτισμού, της ηθικής καλλιέργειας, της φιλοσοφίας, των ανθρωπίνων αρετών, του σεβασμού και της αξιοπρέπειας, της αγαθοεργίας και η πρακτική εφαρμογή αυτών δια της υλικής και ηθικής συμπαράστασης.

β) Η μελέτη και εμβάθυνση της τεκτονικής ιστορίας και φιλοσοφίας, των γραμμάτων, η επιστημονική, τεχνολογική και καλλιτεχνική έρευνα, η προάσπιση των πορισμάτων αυτών και η πολιτιστική και ψυχαγωγική δράση της ένωσης δια θεωρητικών εργασιών και συνεδριών, ιδίως όπως αυτές είναι ιστορικά γνωστές ως εργασίες ελευθέρας τεκτονικής στους τρεις βαθμούς του συμβολικού τεκτονισμού κατά το γαλλικό ή σκωτικό σύστημα τυπικών.

γ) Η προαγωγή των τεκτονικών ιδεωδών του αμοιβαίου σεβασμού, ανοχής, ισονομίας, ελευθερίας, δικαιοσύνης, αδελφοσύνης και εργατικότητας.

2. Για την επίτευξη των ως άνω σκοπών, η Ένωση διενεργεί συνεδρίες, τουλάχιστον μία (1) και κατά προτίμηση τρεις (3) ανά μήνα και κατ' ελά-

χιστον δέκα (10) ανά έτος, πλην των μηνών Ιουλίου και Αυγούστου ως και των επισήμων αργιών, ημέρα της εβδομάδος Πέμπτη και αρχόμενες ώρα 20.00, εντός του υπογείου χώρου και αιθούσης συνεδριάσεων της έδρας της Ενώσεως. Οι συνεδρίες της Ενώσεως δύνανται να λαμβάνουν χώρα και σε άλλες αίθουσες, πάντα όμως αυτές πρέπει να είναι διακοσμημένες ανάλογα με το είδος της συνεδρίας κατά τα διεθνώς ισχύοντα οροθέσια στον συμβολικό ελευθεροτεκτονισμό. Συνευρέσεις σε άλλους χώρους δεν θεωρούνται συνεδρίες οπότε και δεν θα τηρείται παρουσιολόγιο. Η Ένωση εορτάζει την 13η Οκτωβρίου εκάστου έτους ή εγγύτατα στην ημερομηνία αυτή ως την ημέρα αφύπνισής της. Επίσης οργανώνει εορτασμό του χειμερινού και του θερινού ηλιοστασίου κατά τις οικείες ημερομηνίες και κατά τα τεκτονικά έθιμα όπως και εορτές τελέσεως τεκτονικών μνημοσύνων εξόδοις της Ενώσεως και συζυγικών αναγνωρίσεων εξόδοις του ενδιαφερομένου. Φίλοι και συγγενείς μπορούν να προσέρχονται μαζί με τα μέλη μόνο στις εορταστικές εκδηλώσεις των ηλιοστασίων ή άλλων εκδηλώσεων που θα οργανώνται ανοικτές.

3. Η συμμετοχή σε υπερκείμενη ένωση δεν μεταβάλλει τη διοικητική και οικονομική αυτονομία της Ενώσεως. Για τη συμμετοχή στην υπερκείμενη ένωση η Ένωση αντιπροσωπεύεται από τον Πρόεδρο της Ενώσεως και εφόσον το καταστατικό της υπερκείμενης ενώσεως το επιτρέπει, και/από έτερα μέλη της τρίτης υποκατηγορίας μελών, εκλεγόμενα από τη Γενική Συνέλευση, η οποία εκλέγει και αναπληρωματικούς αντιπροσώπους, σύμφωνα με το μέτρο που το καταστατικό της Ομοσπονδίας ορίζει.

Επίσης μπορεί:

α) Να διοργανώνει σεμινάρια, εκδηλώσεις, συμπόσια, συνεστιάσεις, χοροεσπερίδες, εκδρομές και συναφείς εκδηλώσεις

β) Να λειτουργεί βιβλιοθήκη, εντευκτήριο και αναγνωστήριο.

γ) Να απονέμει ειδικές τιμητικές διακρίσεις.

δ) Να εκδίδει πληροφοριακό δελτίο δραστηριοτήτων και να διακινεί κοινωνικές και φιλοσοφικές ιδέες.

ε) Να εισηγείται σε αρμόδιους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς προτάσεις και μελέτες σχετικά με την πολιτιστική ανάπτυξη του κοινωνικού συνόλου.

στ) Να συνεργάζεται με άλλες ενώσεις προσώπων, σωματεία, εταιρείες και εν γένει τρίτους, στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή, που έχουν αντίστοιχους σκοπούς ή επιδιώξεις και να τελεί με αυτές κοινές συνεδριάσεις.

4. Δεν αποτελεί σκοπό της Ενώσεως και δεν επιτρέπεται η Ένωση να λαμβάνει θέσεις υπέρ ή κατά πολιτικών κομμάτων, συνδυασμών, παρατάξεων ή υποψηφίων σε βουλευτικές ή δημοτικές εκλογές. Ομοίως, δεν επιτρέ-

πονται κατά τη διάρκεια των συνελεύσεων, τελετών ή εργασιών αυτού πολιτικές συζητήσεις.

5. Δεν αποτελεί σκοπό της Ενώσεως και δεν επιτρέπεται η Ένωση να λαμβάνει θέσεις υπέρ ή κατά θρησκειών, θρησκευτικών δογμάτων, αιρέσεων ή αντιλήψεων. Ομοίως, δεν επιτρέπονται κατά τη διάρκεια των συνελεύσεων, τελετών ή εργασιών αυτού θρησκευτικές συζητήσεις.

ΑΡΘΡΟ 4 - ΜΕΛΗ - ΕΙΣΟΔΟΣ - ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ - ΑΠΟΒΟΛΗ - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

1. *Μέλη:* Η Ένωση αποτελείται από ιδρυτικά, τακτικά και επίτιμα μέλη. Άπαντα τα μέλη είναι μόνο φυσικά πρόσωπα, ενήλικες άνδρες, διαγωγής και ηθών ανεπιλήπτων και οι οποίοι επιδιώκουν σκοπούς ηθικούς, φιλοσοφικούς και ανθρωπιστικούς. Τα μέλη καθίστανται δε και αποκαλούνται «ελευθεροτέκτονες» ή «τέκτονες» ή «αδελφοί» από τη χρονική στιγμή που καταχωρείται στο οικείο μητρώο μελών της Ενώσεως σύμφωνα με το αρ. 4§2 του παρόντος καταστατικού η αίτησή τους. Η ιδιότητα του μέλους είναι αμεταβίβαστη και δεν κληρονομείται ούτε κατάσχεται. Η ιδιότητα του μέλους δεν παρέχει κανένα κληρονομικό δικαίωμα στους νόμιμους κληρονόμους του μέλους.

α) Ιδρυτικά μέλη είναι τα μέλη έχουν συμμετάσχει στην ίδρυση της Ενώσεως και έχουν υπογράψει το παρόν καταστατικό ή είναι ήδη ενεργά μέλη.

β) Τακτικά μέλη είναι αυτά των οποίων έγινε δεκτή η σχετική έγγραφη αίτηση με την περιγραφόμενη παρακάτω διαδικασία. Τα τακτικά μέλη διαχωρίζονται σε τρεις (3) υποκατηγορίες, τους «μαθητές» (1η υποκατηγορία-βαθμός), τους «εταίρους» (2η υποκατηγορία-βαθμός) και τους «διδασκάλους» (3η υποκατηγορία-βαθμός), ανάλογα με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους κατά τα κατωτέρω διαλαμβανόμενα. Στις Γενικές Συνελεύσεις μετέχουν με δικαίωμα ψήφου μόνο τα μέλη της τρίτης υποκατηγορίας («διδάσκαλοι»). Μπορεί όμως το Διοικητικό Συμβούλιο να οργανώνει συνεδρίες ολομελείας (όπου μετέχουν και οι τρεις υποκατηγορίες μελών, αποκαλούμενες «εργασίες σε βαθμό μαθητού») ή συνεδρίες για τα μέλη των 2η και 3η υποκατηγορία ταυτόχρονα (αποκαλούμενες «εργασίες σε βαθμό εταίρου»). Σε κάθε όμως περίπτωση, δικαίωμα ψήφου έχουν μόνο τα μέλη της τρίτης υποκατηγορίας («διδάσκαλοι»).

γ) Επίτιμα μέλη είναι αυτά που ανακηρύσσονται ως τέτοια από τη Γενική Συνέλευση, μετά από πρόταση του Διοικητικού συμβουλίου, γιατί προσέφεραν εξαιρετικές υπηρεσίες για την προαγωγή των σκοπών της Ενώσεως. Τα επίτιμα μέλη μνημονεύονται ειδικώς σε ειδικό βιβλίο ή με ειδική επισημείωση στο μητρώο μελών, απαλάσσονται από κάθε οικονομική υποχρέ-

ωση και δικαιούνται να παρευρίσκονται στις Γενικές Συνελεύσεις χωρίς δικαίωμα ψήφου, εκλέγειν και εκλέγεσθαι.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και κατά την κρίση της Γενικής Συνέλευσης, ύστερα από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, μπορεί να κηρυχθούν δωρητές ή ευεργέτες, όσα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, μέλη ή μη, προσφέρουν ποσό ίσο τουλάχιστον εκείνου που αντιστοιχεί στο άθροισμα των τακτικών συνδρομών ενός μέλους κατά τη διάρκεια μίας δεκαπενταετίας (15ετίας), ή υπηρεσίες εξαιρετικές για την εκπλήρωση του σκοπού της Ενώσεως αντίστοιχα, και οι οποίες μπορούν να εκτιμηθούν αναλόγως. Τα ονόματα αυτών που ανακηρύσσονται δωρητές ή ευεργέτες θα χαράσσονται σε ειδικό πίνακα που θα βρίσκεται στην έδρα της Ενώσεως και θα καταχωρούνται σε ειδικό τιμητικό βιβλίο. Τα ονόματα εκείνων που θα προσφέρουν μικρότερα ποσά ή υπηρεσίες, θα καταχωρούνται σε ειδικό τιμητικό βιβλίο. Στα μέλη που θα συμπληρώσουν δέκα (10) έτη αδιαλείπτου συμμετοχής η Ένωση απονέμεται ειδικό τιμητικό δίπλωμα. Στα μέλη που θα συμπληρώσουν είκοσι πέντε (25) έτη αδιαλείπτου συμμετοχής στην Ένωση απονέμεται ειδικό τιμητικό δίπλωμα και μετάλλιο. Καμία άλλη τιμητική διάκριση δεν απονέμεται σε μέλος. Εφόσον η Γενική Συνέλευση το αποφασίσει, η Ένωση δύναται να απονέμει αναμνηστικά διπλώματα, γεγονός όμως που δεν αποτελεί τιμητική διάκριση.

2. *Είσοδος:* Μέλη της Ενώσεως γίνονται μόνο άνδρες που έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18) έτος της ηλικίας τους (ενήλικες), τουλάχιστον απόφοιτοι Λυκείου με ικανοποιητικούς βαθμούς, αμέμπτου ηθικής και που δεν έχουν καταδικασθεί τελεσίδικα σε ποινή για ένα από τα κάτωθι ποινικά αδικήματα: κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, εκβίαση, απειλή, έκθεση, εκούσια προξένηση σωματικής βλάβης, άσκηση βίας, πλαστογραφία, ψευδομαρτυρία και όλα τα συναφή πλημμελήματα ή κακουργήματα, οφείλουν δε να προσκομίζουν αντίγραφο του ποινικού τους μητρώου στο Διοικητικό Συμβούλιο, εφόσον τους ζητηθεί.

Για να γίνει κάποιος τακτικό μέλος της Ενώσεως πρέπει να υποβάλλει γραπτή αίτηση προσηκόντως υπογεγραμμένη και απευθυνομένη προς το Διοικητικό Συμβούλιο, αφού προηγουμένως έχει προταθεί εγγράφως από ένα (1) άλλο μέλος της Ενώσεως. Νέο μέλος μπορεί να προτείνει άλλο υποψήφιο μέλος μόνο μετα την πάροδο τουλάχιστον ενός (1) έτους από την εγγραφή του. Μετά τη λήψη της αιτήσεως, ο Πρόεδρος της Ενώσεως ανακοινώνει στα μέλη τη σχετική υποψηφιότητα, εντέλλει παραχρήμα τρία (3) τακτικά μέλη της 3ης υποκατηγορίας (διδασκάλους) όπως χωριστά επικοινωνήσουν με τον υποψήφιο, τον συναντήσουν, συζητήσουν διεξοδικώς μαζί του περί τεκτονισμού και εγχειρήσουν στον Πρόεδρο έγγραφο πόρισμα με τις εντυ-

πώσεις τους για το χαρακτήρα και τις γνώσεις του υποψηφίου. Άπαντα τα μέλη οφείλουν να χορηγούν όλες τις πληροφορίες που τυχόν γνωρίζουν περί του υποψηφίου στον Πρόεδρο. Πληροφορίες μπορούν να ζητούνται και από την Ομοσπονδία. Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από τη λήψη της αίτησης, αποφασίζει κατά πλειοψηφία για την εγγραφή του ή όχι. Σε περίπτωση θετικής απόφασης, ο υποψήφιος καταχωρείται στο οικείο μητρώο μελών της Ενώσεως και αποκτά την ιδιότητα του μέλους εφόσον έχει εξοφλήσει το δικαίωμα εγγραφής του, την ετήσια συνδρομή του και έχει παραστεί στη συνεδρία εισδοχής του («μύηση»). Σε περίπτωση αρνητικής απόφασης, μετά από αίτημα του αιτούντος, αποφασίζει η Γενική Συνέλευση των μελών, στην πρώτη μετά την αίτηση του αιτούντα συνοδό της (τακτική ή έκτακτη) όπου ο Πρόεδρος δύναται να παρουσιάσει το αρνητικό πόρισμα του Διοικητικού Συμβουλίου πριν την ψήφιση. Το νέο μέλος δεν έχει δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι για τους πρώτους δεκαοκτώ (18) μήνες από την ημερομηνία καταχώρησής του στο οικείο μητρώο μελών όπως επίσης δεν έχουν δικαίωμα ψήφου τα μέλη των δύο πρώτων υποκατηγοριών («μαθητές» και «εταίροι»).

Η ιδιότητα κάποιου ως μέλους άλλης ενώσεως προσώπων που σχετίζεται με τον ελευθεροτεκτονισμό δεν είναι απαγορευτική για την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους της Ενώσεως ούτε καθιστά υποχρεωτική για την Ενωση την είσοδό του.

3. *Αποχώρηση:* Κάθε μέλος της Ενώσεως έχει το δικαίωμα, μετά από έγγραφη δήλωσή του προσηκόντως υπογεγραμμένη και απευθυνομένη προς το Διοικητικό Συμβούλιο, να αποχωρήσει οποτεδήποτε από την Ένωση. Η περί αποχώρησης δήλωσή του πρέπει να γνωστοποιείται στο Διοικητικό Συμβούλιο τρεις (3) τουλάχιστο μήνες πριν τη λήξη του λογιστικού έτους και ισχύει για το τέλος αυτού. Το μέλος που αιτείται την αποχώρησή του δεν απαλάσσεται της ετήσιας εισφοράς του για το τρέχον έτος. Ο Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου επισημειώνει τη διαγραφή του μέλους στο οικείο μητρώο στο περιθώριο της καταχωρήσεως εγγραφής μέλους για το εν λόγω πρόσωπο. Υπό τα ανωτέρω και από την καταχώρηση της διαγραφής το μέλος παύει να έχει δικαιώματα και υποχρεώσεις προς την Ένωση, εάν δε επιθυμήσει εκ νέου την επανεγγραφή του εφαρμόζονται οι διατάξεις για τα υποψήφια μέλη.

4. *Αποβολή:* Με την επιφύλαξη των διατάξεων περί πειθαρχικού ελέγχου, μέλος της Ενώσεως που αντιστρατεύεται τους σκοπούς της, αδιαφορεί γι'αυτούς ή δεν τηρεί τις διατάξεις του καταστατικού, τις αποφάσεις της Γενικής Συνελεύσεως και τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, διαγράφεται από την Ένωση, με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως

έχουσας απαρτία με το ήμυσι (1/2) των ενεργών μελών και λαμβανομένης αποφάσεως με πλειοψηφία δύο τρίτων (2/3) των παρισταμένων με δικαίωμα ψήφου. Το μέλος καλείται πάντοτε σε απολογία πριν τη λήψη αποφάσεως στη Γενική Συνέλευση η οποία του αποστέλλεται με συστημένη επιστολή στην κατοικία του τουλάχιστον επτά (7) ημέρες πριν τη συνεδρία. Αντίγραφο της απόφασης διαγραφής αποστέλλεται στο διαγραφόμενο μέλος με συστημένη επιστολή, μέσα σε δέκα πέντε (15) ημέρες από τη λήψη της σχετικής απόφασης. Διαγράφεται ομοίως από την Ένωση, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, όποιο μέλος καθυστερεί τις συνδρομές-εισφορές τουλάχιστον ενός (1) έτους. Στην τελευταία περίπτωση, το μέλος επανεγγράφεται αυτοδικαίως μόλις πληρώσει άπασες τις καθυστερούμενες συνδρομές του (έως του ορίου οφειλών τριετίας) και εκείνη του τρέχοντος έτους.

5. *Δικαιώματα:* Όλα τα μέλη της Ενώσεως δικαιούνται:

α) Να αναγνωρίζονται διεθνώς κατά τα τεκτονικά έθιμα και κανόνες ως ελευθεροτέκτονες κανονικοί και να επισκέπτονται τεκτονικά εργαστήρια παγκοσμίως.

β) Τα ιδρυτικά μέλη και τα μέλη της Ενώσεως πέραν των δεκαοκτώ (18) μηνών αδιάλειπτης συμμετοχής σε αυτό δικαιούνται να προσέρχονται σε όλες τις φιλοσοφικές και τεκτονικές συνεδρίες και εργασίες της Ενώσεως, ως τακτικά μέλη της 3ης υποκατηγορίας.

γ) Νέα μέλη της Ενώσεως, κατά το πρώτο (1) έτος από εγγραφής τους δικαιούνται να προσέρχονται μόνο σε συνεδριάσεις και συνεδρίες που προγραμματίζονται για τα τακτικά μέλη της 1ης υποκατηγορίας.

δ) Τακτικά μέλη της Ενώσεως της 2ης υποκατηγορίας, μετά το πρώτο (1) έτος από εγγραφής τους και μέχρι τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου (18) μήνα από εγγραφής τους, και εφόσον έχουν συμμετάσχει αδιαλείπτως στις συνεδρίες και εργασίες των τακτικών μελών της 1ης υποκατηγορίας και έχουν συμμετάσχει σε συνεδρία μετάβασης κατηγορίας (που αποκαλείται συμβολικά «αυξήσεως μισθοδοσίας»), η οποία τελείται υποχρεωτικώς με απόφαση του ΔΣ, δικαιούνται να προσέρχονται στις συνεδριάσεις και συνεδρίες που προγραμματίζονται για τα μέλη της 1ης και 2ης υποκατηγορίας των τακτικών μελών.

Ως αδιάλειπτη συμμετοχή θεωρείται η συμμετοχή σε τουλάχιστον σε δύο τρίτα (2/3) των τακτικών συνεδριών και εργασιών της Ενώσεως, όπως αυτό θα ανακοινώνεται σε τριμηνιαία βάση από το Διοικητικό Συμβούλιο και οι παρουσίες θα διαπιστώνονται από το Γραμματέα βάσει του βιβλίου παρουσιών.

Για το δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι εφαρμόζονται τα προβλεπόμε-

να στα αρ. 6 και 7 περί της Γενικής Συνελεύσεως και του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η διάκριση των μελών σε μαθητές (1η υποκατηγορία, ήτοι μέλος με διάρκεια όχι περισσότερη του έτους), εταίρους (2η υποκατηγορία, ήτοι μέλος με διάρκεια περισσότερη του έτους αλλά όχι περισσότερη των 18 μηνών) και διδασκάλους (3η υποκατηγορία, ήτοι μέλος ιδρυτικό ή με διάρκεια περισσότερη των 18 μηνών) είναι απολύτως αναγκαία για το συμφέρον της Ενώσεως, πυρήνας του οποίου είναι, μεταξύ άλλων, η βαθμιαία διδασκαλία των αρχών που αναλύονται στο σκοπό της και δεν αποτελεί διάσπαση της αρχής της ισότητας των μελών. Σε περίπτωση αμφιβολίας, ως Γενική Συνέλευση νοείται η συγκέντρωση των μελών της τρίτης υποκατηγορίας (διδάσκαλοι) και μόνο.

6. Μετάβαση μέλους από την πρώτη υποκατηγορία στη δεύτερη και από τη δεύτερη στην τρίτη:

Η μετάβαση από μία κατηγορία στην ανώτερη (αποκαλούμενη συμβολικά «αύξηση μισθοδοσίας») γίνεται κατόπιν εισηγήσεως του Διοικητικού Συμβουλίου και αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως, εφόσον το μέλος έχει επιδείξει καλή διαγωγή, αφοσίωση, τεκτονική εργασία και έχει παρέλθει εύλογο χρονικό διάστημα κατά τα ανωτέρω. Μετάβαση από μία κατηγορία σε κατώτερη δεν επιτρέπεται.

7. *Υποχρεώσεις:* Όλα τα μέλη οφείλουν:

α) Να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του καταστατικού.

β) Να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίτευξη των σκοπών της Ενώσεως.

γ) Να τηρούν τις νόμιμες αποφάσεις των οργάνων της Ενώσεως.

δ) Να εκτελούν πρόθυμα και ευσυνείδητα τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί.

ε) Πλην των επιτίμων, καταβάλλουν τακτικά την ετήσια συνδρομή τους.

στ) Τα τακτικά μέλη της 1ης και 2ης υποκατηγορίας υποχρεούνται να προσέρχονται στα φροντιστηριακά μαθήματα της Ενώσεως που αφορούν την εκάστοτε κατηγορία, εφόσον αυτά λειτουργούν και τα οποία λαμβάνουν χώρα εντός της έδρας της Ενώσεως προ των τακτικών συνεδριών.

ζ) Να μη λείπουν από τις συνεδρίες και εργασίες της Ενώσεως και να προσέδρχονται σε αυτές ενδεδυμένα με σκούρο κοστούμι και σκούρα γραβάτα ή σκούρο οριζόντιο λαιμοδέτη, φορούν δε πάντα λευκό υποκάμισο και λευκά χειρόκτια. Επιπλέον, φορούν άνωθεν του κοστουμιού υποχρεωτικώς τα διάσημα του βαθμού τους (περιζώματα ή και περιλαίμια), ανάλογα με την υποκατηγορία μέλους σύμφωνα με τα διεθνή τεκτονικά έθιμα. Το χρώμα των διασήμων είναι βαθύ κυανό (RAL 5005=RGB (approx.) 030-045-

110 = HEX (approx.) #1E2460), επί λευκού φόντου και είναι υποχρεωτικά όμοιας αποχρώσεως για όλα τα μέλη της Ενώσεως. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου φέρουν διάσημα κεκοσμημένα με ασημί φινίρισμα ενώ ο Σεβάσμιος και οι πρώην Σεβάσμιοι φέρουν διάσημα κεκοσμημένα με χρυσούν φινίρισμα.

η) Κατά τις συνεδρίες όλα τα μέλη τηρούν απόλυτο σιγή και απαγορεύονται οι αστεϊσμοί. Κάθε κίνηση ή συνομιλία κατά τις εργασίες δεν επιτρέπεται, εξαιρουμένου του Πρόεδρου ή όποιου άλλου επιτραπεί από τον τελευταίο.

θ) Να προσέρχονται στην κηδεία μέλους όπου και αναγνώσκουν τεκτονικό επικήδειο άσμα.

ι) Με δεδομένο ότι η Ένωση εργάζεται κανονικά και μόνιμα στον Πειραιά και δη εντός του Τεκτονικού Μεγάρου Πειραιώς, όλα τα μέλη της Ενώσεως εγγράφονται και καθίστανται μέλη του Συνεταιρισμού Τεκτόνων Πειραιώς Συν.Π.Ε. σύμφωνα με τους εκάστοτε ισχύοντες κανόνες του Συνεταιρισμού.

ΑΡΘΡΟ 5 - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Η Ένωση λειτουργεί ως Πειθαρχική Επιτροπή την ολομέλεια του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι επιβαλλόμενες ποινές, ανάλογα με τη βαρύτητα και τη διάρκεια ή την επανάληψη της πράξεως, είναι οι κάτωθι:

α) γραπτή επίπληξη, ανακοινούμενη στο μέλος και καταχωριζόμενη εκ του γραμματέα στα πρακτικά.

β) προσωρινή αποβολή μέχρι έξι (6) μήνες.

Η διαδικασία εξέτασης παραπτώματος και τυχόν επιβολής ποινής εκκινείται μετά από πρόταση οποιουδήποτε μέλους προσηκόντως υπογεγραμμένη και απευθυνόμενη προς το Διοικητικό Συμβούλιο που αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας, η ψήφος του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζει το αποτέλεσμα.

2. Περαιτέρω ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί κατά την κρίση του να επιβάλλει μόνος και τις κάτωθι ποινές ανεκκλήτως:

α) προφορική επίπληξη.

β) προφορική επίπληξη, καταχωριζόμενη εκ του γραμματέα στα πρακτικά.

3. Λόγοι πειθαρχικής τιμώρησης από το ΔΣ είναι μόνο οι κάτωθι:

– Η ασέβεια, η απρεπής συμπεριφορά, η εξύβριση μέλους της στοάς κατά τη διάρκεια των οικογενειακών, τακτικών ή κοινών εργασιών αυτής.
– Η απόπειρα διάσπασης της στοάς ή η ενεργή συμπεριφορά που βλάπτει να συμφέροντά της.

– Η παράβαση των κανόνων του παρόντος καταστατικού.

Για άλλους λόγους πειθαρχικής τιμώρησης εφαρμόζεται το αρ. 88§2 του αστικού κώδικα.

4. Η απόφαση της Πειθαρχικής Επιτροπής γνωστοποιείται εγγράφως στο μέλος.

5. Οριστική αποβολή μέλους γίνεται μόνο με απόφαση της γενικής συνέλευσης κατά τις διατάξεις του αστικού κώδικα.

6. Δεν προβλέπεται ενδοσωματειακό ένδικο μέσο κατά της αποφάσεως της Πειθαρχικής Επιτροπής ή της Γενικής Συνελεύσεως ούτε προσδίδεται αρμοδιότητα πειθαρχικού ελέγχου ή εφέσεως ενώπιον οργάνων της ομοσπονδίας.

7. Είναι δυνατή η ανάκληση της ποινής, που γίνεται με την ίδια διαδικασία.

8. Η κλήση σε απολογία και η απόφαση πρέπει να είναι αιτιολογημένη, δηλαδή θα πρέπει να μνημονεύει τόσο το άρθρο του καταστατικού ή του νόμου, όσο και την επιβαλλόμενη ποινή.

ΑΡΘΡΟ 6 - ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

1. Η Γενική Συνέλευση αποτελείται από τα ιδρυτικά και τα τακτικά μέλη της Ενώσεως που κατέχουν το βαθμό του «διδασκάλου» (μέλη 3ης υποκατηγορίας). Τα τακτικά μέλη της Ενώσεως του αρ. 4§5γ και δ δεν έχουν δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι και ψήφου εν γένει και συνεπώς αποκτούν τα δικαίωματα τούτα μετά την παρέλευση δέκα οκτώ (18) μηνών από την εγγραφή τους στην Ένωση και εφόσον πληρούν τις περαιτέρω ως άνω προϋποθέσεις. Η ετήσια συνδρομή πρέπει να είναι εξοφλημένη για να δικαιούνται τα μέλη να παρίστανται και να έχουν δικαίωμα ψήφου. Τυχόν παράσταση (όχι ψήφου) σε ΓΣ μη ταμειακώς εν τάξει μέλους δεν καθιστά τις λαμβανόμενες αποφάσεις ελλατωματικές.

Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της Ενώσεως και έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφασίζει για τα κάτωθι θέματα:

α) Εκλέγει, κάθε δύο (2) χρόνια, το Διοικητικό Συμβούλιο της Ενώσεως («Συμβούλιο Αξιωματικών της στοάς»).

β) Εγκρίνει τον ισολογισμό, τον απολογισμό και τον προϋπολογισμό της Διοίκησης και της Ενωσης.

γ) Αποφασίζει για τη μεταβολή του σκοπού της Ενώσεως, την τροποποίηση του καταστατικού και τη διάλυση της Ενώσεως, σύμφωνα με τους όρους της σωματειακής νομοθεσίας.

δ) Έχει την εποπτεία και τον έλεγχο των οργάνων και μπορεί να παύει το Διοικητικό Συμβούλιο εφόσον συντρέχουν ιδιαίτερα σοβαροί λόγοι, όπως

βαριά παράβαση καθηκόντων ή ανικανότητα να ασκούν την τακτική διαχείριση.

2. Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται τακτικά στην έδρα της Ενώσεως μία (1) φορά ανά διετία, κατά προτίμηση κατά το μήνα Οκτώβριο, με πρόσκληση του Διοικητικού Συμβουλίου που ανακοινώνεται στα μέλη τουλάχιστο ένα (1) μήνα πριν από αυτή, και έκτακτα, όταν το ζητήσει εγγράφως το ένα πέμπτο (1/5) των μελών της Γενικής Συνέλευσης. Οι αιτούντες τη σύγκληση πρέπει να αναφέρουν λεπτομερώς στην αίτησή τους και τα θέματα που ζητούν να συζητηθούν. Το Διοικητικό Συμβούλιο, που μπορεί να προσθέσει στην ημερήσια διάταξη και έτερα θέματα, οφείλει να συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση μέσα σε τριάντα (30) το αργότερο ημέρες από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

3. Οι προσκλήσεις για κάθε Γενική Συνέλευση είναι έγγραφες, υπογράφονται από τον Πρόεδρο και το Γραμματέα και αναρτώνται στο γραφείο της Ενωσης στην έδρα της, στον πίνακα ανακοινώσεων και συνάμα αποστέλλονται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, τουλάχιστον δέκα τέσσερις (14) πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση. Δεν απαιτείται περαιτέρω πρόσκληση σε περίπτωση επαναληπτικής Συνελεύσεως. Η πρόσκληση αναγράφει τον τόπο (που είναι εκτός ανωτέρας βίας η έδρα της Ενώσεως), την ημέρα και την ώρα της Συνελεύσεως (που είναι εκτός ανωτέρας βίας οι αναφερόμενες μέρες και ώρα των τακτικών συνεδριών) καθώς και τα θέματα της ημερησίας διατάξεως με όσο το δυνατόν ακριβή διατύπωση.

4. Τη Γενική Συνέλευση προεδρεύει ο Πρόεδρος του ΔΣ και χρέη γραμματέα εκτελεί ο Γραμματέας του ΔΣ. Για προσωπικά θέματα, αρχαιρεσίες και απαλλαγή του ΔΣ γίνεται μυστική ψηφοφορία.

5. Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία με την παρουσία του ενός δευτέρου (1/2) των μελών της τρίτης υποκατηγορίας. Σε περίπτωση μη απαρτίας διενεργείται νέα Γενική Συνέλευση μετά από μία εβδομάδα στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα χωρίς άλλη πρόσκληση και βρίσκεται σε απαρτία ανεξάρτητα απ' τον αριθμό των παρόντων που δεν μπορούν ωστόσο να είναι λιγότερα από πέντε (5).

6. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνελεύσεως λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών που έχουν δικαίωμα ψήφου, δια ανατάσεως της χειρός, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζεται ρητά άλλη πλειοψηφία. Θέματα εκτός ημερησίας διατάξεως δεν συζητούνται πλην στην περίπτωση που όλα τα μέλη της Ενώσεως βρεθούν παρόντα (καθολική ΓΣ). Μέλος που διαφωνεί με μία απόφαση μπορεί να ζητήσει από το Προεδρείο να καταγραφεί η αντίρρησή του, ωστόσο οι αποφάσεις της Γενικής Συνελεύσεως δεσμεύουν πάντες, ήτοι και τα απόντα ή διαφωνούντα μέλη.

7. Η Ένωση μπορεί να διενεργεί Εκτακτες Γενικές Συνελεύσεις όποτε τούτο απαιτείται ή το ζητήσει στο Διοικητικό Συμβούλιο το ένα πέμπτο (1/5) των μελών. Στην περίπτωση αυτή η μειοψηφία πρέπει να παραθέτει με σαφήνεια τα προτεινόμενα θέματα ημερήσιας διάταξης.

8. Η καταστατική Γενική Συνέλευση μπορεί να είναι τακτική ή έκτακτη, τόσο για τη μεταβολή του σκοπού της Ενώσεως, όσο και για τη διάλυσή της, και απαιτείται η παρουσία του μισού (1/2) τουλάχιστον των ταμειακά εντάξει μελών του και η συμβολή στη λήψη της σχετικής απόφασης πλειοψηφίας των τριών τετάρτων (3/4).

9. Δεν επιτρέπεται η αντιπροσώπευση μέλους στη Γενική Συνέλευση από άλλο μέλος ή τρίτο.

ΑΡΘΡΟ 7 - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ - ΑΙΡΕΤΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

1. Τα όργανα της διοίκησης της Ενώσεως είναι το Διοικητικό Συμβούλιο, αποκαλούμενο και «Συμβούλιο Αξιωματικών», που εκλέγεται ανά διετία (2ετία) στην τακτική Γενική Συνέλευση και εφόσον δυνατόν κατά μήνα Οκτώβριο. Ο αριθμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, που αποκαλούνται «Αξιωματικοί», καθορίζεται σε πέντε (5) μέχρι δέκα τέσσερα (14) μέλη εκ των μελών δικαιουμένων εκλέγειν και εκλέγεσθαι[859]. Εάν για οποιοδήποτε λόγο η Ένωση δεν διαθέτει επαρκή αριθμό τακτικών μελών της 3ης υποκατηγορίας ώστε να εκλέξει το ως άνω Διοικητικό Συμβούλιο, όλως εξαιρετικώς ανατρέχει στα τακτικά μέλη 2ης υποκατηγορίας και εάν και αυτά δεν επαρκούν, στα τακτικά μέλη της 1ης υποκατηγορίας. Σε κάθε περίπτωση, το Διοικητικό Συμβούλιο οφείλει να διαθέτει κατ' ελάχιστον πέντε (5) μέλη, που είναι ο Σεβάσμιος, ο Α΄ Επόπτης, ο Β΄ Επόπτης, ο Ταμίας και ο Γραμματέας, εάν δε μείνει με λιγότερα από (5) πέντε μέλη, υπάρχει έλλειψη διοικήσεως. Η ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ανεπίδεκτη αντιπροσωπεύσεως. Δεν δύναται να εκλεγεί μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου πρόσωπο που έχει κλείσει το εβδομηκοστό πέμπτο (75ο) έτος της ηλικίας του.

2. Οταν τα μέλη της Διοικήσεως είναι δέκα τέσσερα (14), αυτά είναι τα κάτωθι:

Ι. Ο Σεβάσμιος, εκτελών καθήκοντα Προέδρου. Εκπροσωπεί δικαστικά και εξώδικα ενώπιον πάσας αρχής την Ένωση και ψηφίζει ως εκπρόσωπος της Ενώσεως σε τυχόν δευτεροβάθμια οργάνωση ή ομοσπονδία μα-

859 Η εκλογή 14-μελούς ΔΣ είναι υποχρεωτική όταν υπάρχει επαρκής αριθμός ενεργών μελών με δικαίωμα εκλέγεσθαι.

ζί με τυχόν άλλους εκλεγμένους αντιπροσώπους, εκτός εάν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό της ομοσπονδίας. Ορίζει το χρονοδιάγραμμα και διευθύνει όλες τις εργασίες, συνεδρίες, καθορίζει το είδος των συνεδριών και τις υποκατηγορίες μελών που δικαιούνται να προσέρχονται σε αυτές, εκδίδει το πρόγραμμα αυτών ως και το φροντιστηριακό υλικό, φροντίζει για την τάξη και ευπρέπεια, ανακεφαλαιοί τις γνώμες, δέχεται προτάσεις και εξετάζει αυτές, αφαιρεί το λόγο σε όποιον παραβαίνει την τάξη ή και τον αποβάλλει από τις συνεδρίες, επιτρέπει ή μη την είσοδο στις εργασίες και τις συνεδρίες σε τυχόν επισκέπτες, μεριμνά για την επικαιροποίηση του μητρώου και την εν γένει οικονομική και οργανωτική ευταξία της Ενώσεως, φυλάττει τα βιβλία και εκπροσωπεί η Ένωση στις γεννήσεις και βαπτίσεις κατιόντων μέλους της Ενώσεως. Περαιτέρω ο Πρόεδρος δίδει και αφαιρεί το λόγο και τηρεί την τάξη και την εν γένει τεκτονική ευπρέπεια κατά τις συνεδρίες και τα ποτήρια αγάπης.

ΙΙ. Ο Α΄ Επόπτης, εκτελών καθήκοντα Α΄ Αντιπροέδρου, είναι υπεύθυνος για την ενημέρωση και παρακολούθηση των εργασιών από όλα τα μέλη και αντικαθιστά τον Σεβάσμιο σε περίπτωση κωλύματος του τελευταίου.

ΙΙΙ. Ο Β΄ Επόπτης, εκτελών καθήκοντα Β΄ Αντιπροέδρου, είναι υπεύθυνος για την τακτική και ποιοτική φοίτηση των νέων μελών (τακτικά μέλη 1ης υποκατηγορίας) και αντικαθιστά τον Α΄ Επόπτη σε περίπτωση κωλύματος του τελευταίου, ενώ επίσης παραδίδει τα φροντιστηριακά μαθήματα στα μέλη της 1ης και 2ης υποκατηγορίας.

IV. Ο Ρήτωρ, εκτελών χρέη ψηφολέκτη και φύλακα του νόμου και του καταστατικού, οι δε γνωμοδοτήσεις του τίθενται πάντα σε ψηφοφορία εκ του Σεβασμίου από το σύνολο των μελών. Ο Ρήτωρ μπορεί κατ' εξαίρεση να διακόψει τον Σεβάσμιο κατά τη συνεδρία και να μιλήσει συνοπτικά υπέρ του νόμου, εφόσον τούτο απαιτείται.

V. Ο Γραμματέας αποστέλλει εγκαίρως το πρόγραμμα των συνεδριών των μελών, συντάσσει και τηρεί πάσης μορφής πρακτικά συνεδριών και εργασιών τα οποία και συνυπογράφει μετά του Προέδρου και του Ρήτορος, διεξάγει την αλληλογραφία που συνυπογράφει με τον Πρόεδρο, φυλάσσει τα ειδικά βιβλία πρακτικών των συνεδριών και τη σφραγίδα, συγκαλεί κατ΄εντολή του Σεβασμίου τα μέλη σε συνεδρίες (ΓΣ) και εργασίες, ενημερώνει αυτά για κάθε τεκτονικό δρώμενο και τηρεί το παρουσιολόγιο των συνεδριών. Τα ειδικά βιβλία είναι τα εξής: α) τρία χωριστά βιβλία πρακτικών για τις συνεδρίες μαθητή, εταίρου και διδασκάλου, β) βιβλίο επισήμου διαβεβαιώσεως των εκλεγομένων Αξιωματικών, ήτοι το βιβλίο που υπογράφουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μετά τη συγκρότηση σε σώμα, γ) τρία βιβλία επισήμου διαβεβαιώσεως των μελών μαθητών, εταίρων και διδασκά-

λων, όπου τα μέλη υπογράφουν κατά τη μετάβασή τους από τη μία υποκατηγορία τακτικού μέλους στην επόμενη, δ) το Μητρώο της Ενώσεως, όπου εγγράφονται κατ'αύξοντα αριθμό όλα τα μέλη, και καταχωρούνται πλήρη στοιχεία κάθε μέλους, τυχόν παρατηρήσεις και φωτογραφία, ε) διπλότυπο βιβλίο ενταλμάτων πληρωμών, στ) πρωτόκολλο εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, ζ) βιβλίο παρουσιών που αφορά όλες τις συνεδρίες και η) βιβλίο πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου.

VI. Ο Α΄ Δοκιμαστής, αρμόδιος για τον έλεγχο της τεκτονικής ιδιότητας κάθε επισκέπτη και για κάθε εργασία εισδοχής ση Ένωση («εργασίες μυήσεων»).

VII. Ο Ταμίας, υπεύθυνος για τη συλλογή των ετησίων ή άλλων συνδρομών ή χορηγιών και την πληρωμή τακτικών ή εκτάκτων δαπανών της Ενώσεως και την εν γένει οικονομική τακτοποίηση των μελών, συνυπογράφει δε τα πάσης μορφής εντάλματα μετά του Προέδρου. Τηρεί συστηματικά και εφόσον τούτο είναι δυνατόν εβδομαδιαία το βιβλίο του ταμείου ώστε να δύναται σε κάθε συνεδρία να ενημερώνει το Σεβάσμιο για την ταμειακή κατάσταση των μελών. Ο ταμίας ευθύνεται για κάθε διαχειριστική ανωμαλία ή απώλεια χρημάτων που σχετίζονται με το ταμείο.

VIII. Ο Ελεονόμος, αρμόδιος να συλλέγει στο τέλος κάθε συνεδρίας χρήματα («περιφορά του κορμού της αγαθοεργίας») προοριζόμενα για τους αναξιοπαθούντες, που τα μέλη δίδουν ελευθέρως και δυνητικώς ανάλογα με τις δυνατότητές τους. Τα ποσά αυτά δεν αφαιρούνται από τις συνδρομές ή άλλες οικονομικές υποχρεώσεις των μελών και δεν αποτελούν πόρο της Ενώσεως. Ο ελεονόμος τηρεί διπλότυπο βιβλίο ενταλμάτων πληρωμών του Ελεονομείου και εισπράξεων και ευθύνεται για κάθε διαχειριστική ανωμαλία ή απώλεια χρημάτων του ελεονομείου. Τα συλλεγόμενα ποσά αναγράφονται στα πρακτικά συνεδριών από το Γραμματέα.

IX. Ο Τελετάρχης, διευθύνει τις τελετές και τις εργασίες, τοποθετεί στις οικείες θέσεις τους επισκέπτες, διανέμει και συλλέγει τους ψήφους και τα ψηφοδέλτια, κυκλοφορεί το σάκκο των προτάσεων και βοηθεί τους δοκιμαστές στις μυήσεις καθώς επίσης μεριμνά για την ορθή ενδυμασία των μελών στα οποία και απαγορεύει την είσοδο στις συνεδρίες εάν αυτά δεν είναι καταλλήλως ενδεδυμένα.

X. Ο Στεγαστής, υπεύθυνος για τη διαφύλαξη των χώρων και των αντικειμένων της Ενώσεως και της προστασίας των μελών εν γένει.

XI. Ο Β' Δοκιμαστής, υποβοηθά τον Α΄ Δοκιμαστή και αντικαθιστά αυτόν σε περίπτωση κωλύματος του τελευταίου.

XII. Ο Αρχιτέκτων-Αρχιτρίκλινος, υπεύθυνος για την ορθή και έγκαιρη οργάνωση των δείπνων, ποτηρίων αγάπης και συμποσίων.

XIII. Ο Αρχειοφύλαξ-Βιβλιοφύλαξ, μεριμνά για τη διατήρηση της βιβλιοθήκης και των αρχείων της Ενώσεως και τηρεί μητρώο βιβλίων και εντύπων. Ο Αρχειοφύλαξ μεριμνά ώστε η Ένωση να αποκτά τουλάχιστον δύο (2) βιβλία ετησίως για τον εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης. Προτιμώνται τα τεκτονικά βιβλία ή τα φιλοσοφικά, στην ελληνική άλλως στην αγγλική γλώσσα, αποκτώμενα πρωτίστως καινούργια και από αναγνωρισμένο εκδοτικό οίκο ή βιβλιοπωλείο. Τα βιβλία αυτά, μέσα σε λογικά πλαίσια ποσότητας και χρονικής διάρκειας, ο Αρχειοφύλακας τα χορηγεί με μορφή δανείου στα μέλη προς ανάγνωση και μελέτη εφόσον μέλος το ζητήσει, άλλως είναι δυνατή η μελέτη αυτών ανά πάσα στιγμή εντός της έδρας της Ενώσεως.

XIV. Ο Σημαιοφόρος-Ξιφοφόρος φροντίζει το λάβαρο της Ενώσεως, τα σύμβολα της εξουσίας του Προέδρου (σφύρα, ξίφος) και την Ελληνική Σημαία.

3. Η Γενική Συνέλευση δύναται να εκλέγει και αναπληρωματικά μέλη της Διοίκησης, ως κατωτέρω:

I. Ο πρόσθετος Ρήτωρ, αντικαθιστά τον Ρήτορα σε περίπτωση κωλύματος του τελευταίου.

II. Ο πρόσθετος Γραμματέας, αντικαθιστά τον Γραμματέα σε περίπτωση κωλύματος του τελευταίου.

III. Ο πρόσθετος Ταμίας, αντικαθιστά τον Ταμία σε περίπτωση κωλύματος του τελευταίου.

IV. Ο πρόσθετος Ελεονόμος, αντικαθιστά τον Ελεονόμο σε περίπτωση κωλύματος του τελευταίου.

V. Ο πρόσθετος Τελετάρχης, αντικαθιστά τον Τελετάρχη σε περίπτωση κωλύματος του τελευταίου.

VI. Ο Αδελφός της Στήλης της Αρμονίας, που μεριμνά για την κατάλληλη μουσική υπόκρουση των τελετών και εργασιών της Ενώσεως.

4. Ο Απερχόμενος εκ της θέσεως του Σεβασμίου αποκαλείται «Τέως Σεβάσμιος», τίτλος τιμής που διατηρείται εφ' όρου ζωής. Οι Τέως Σεβάσμιοι δικαιούνται να παραβρίσκονται στις συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου και να παρακάθονται πλησίον του Σεβασμίου σε όλες τις συνεδρίες, δεν έχουν όμως δικαίωμα ψήφου στο Διοικητικό Συμβούλιο. Δεν θεωρείται τέως Σεβάσμιος ο Σεβάσμιος εκείνος που για οποιονδήποτε λόγο δεν επιτέλεσε αδιαλείπτως τα καθήκοντά του για ένα (1) τουλάχιστον έτος.

5. Όλοι οι Αξιωματικοί φορούν κοσμήματα και διάσημα που συμβολίζουν τα αξιώματά και τους τίτλους τους, τα κατά την τεκτονική παράδοση προβλεπόμενα και σύμφωνα με το αρ. 4§6ζ. Στο Διοικητικό Συμβούλιο κάθονται σε προνομιούχες θέσεις πέριξ του Σεβασμίου («Ανατολή») μόνο οι Τέως Σεβάσμιοι, ο Ρήτωρ και ο Γραμματέας καθώς και τυχόν προσκεκλη-

μένοι Αξιωματικοί δευτεροβάθμιας οργάνωσης. Το αυτό ισχύει για όλες τις συνεδρίες.

6. Σε περίπτωση που δεν εκλεγούν αναπληρωματικά μέλη Διοίκησης και καταστεί αναγκαία η κατάληψη μίας θέσης αξιωματικού σε συνεδρία, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου επιλέγει εκ των μελών διδασκάλων και εν απολύτω ανάγκη εκ των μελών εταίρων ή μαθητών μέλος ή μέλη, για να καταλάβουν προσωρινά τις θέσεις αυτές, οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστούν εκείνες των εκλεγμένων μελών.

7. Για τη διεξαγωγή των εκλογών, τη διαλογή των ψήφων και την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, το ρόλο της Εφορευτικής Επιτροπής διαδραματίζουν τα μέλη της απερχόμενης διοίκησης Α΄ Επόπτης, Β΄ Επόπτης και Γραμματέας.

7. Οι αρχαιρεσίες για ανάδειξη νέων αρχών είναι πάντα μυστικές και δια ψηφοδελτίων για όλα τα υποψήφια μέλη.

8. Οι αρχαιρεσίες ξεκινούν με πρώτη ψηφοφορία για την ανάδειξη Σεβασμίου. Εφόσον υπάρχουν πλείονες υποψήφιοι και κάποιοι εξ αυτών ισοψηφίσουν, θεωρείται εκλεγείς ο μεγαλύτερος σε τεκτονική ηλικία εξαγομένου τούτου από το βιβλίο μητρώου της Ενώσεως με βάση την ημερομηνία εισδοχής στην Ένωση. Μέλος δεν δύναται να θέσει υποψηφιότητα για Σεβάσμιος εάν δεν είναι τέκτων κανονικός από τριετίας τουλάχιστον στην Ένωση και δεν έχει, σωρευτικώς, επιτελέσει χρέη σε άλλη θέση του Διοικητικού Συμβουλίου για μία τουλάχιστον δίετία (2ετία) και δεν έχει κλείσει το τριακοστό πέμπτο (35ο) της ηλικίας του.

9. Εκλεγέντος του Σεβασμίου, αυτός προτείνει τους υποψήφιους για τις θέσεις των Α΄ και Β΄ Εποπτών στην ψηφοφοριά που ακολουθεί. Η ψηφοφορία για τις θέσεις των Α' και Β' εποπτών γίνεται σε ενιαίο ψηφοδέλτιο. Εφόσον υπάρχουν και άλλα μέλη που επιθυμούν και δύνανται να θέσουν υποψηφιότητα για τις θέσεις αυτές τα ονόματα αυτών τίθενται στο ψηφοδέλτιο.

10. Εκλεγέντων των Α΄ και Β΄ Εποπτών, συνεχίζεται η εκλογική διαδικασία και για όλα τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, υποχρεωτικά και προαιρετικά (αναπληρωματικά). Ο Σεβάσμιος προτείνει μέλη της επιλογής του για την εκάστοτε θέση, και εφόσον υπάρχουν και άλλα μέλη που επιθυμούν και δύνανται να θέσουν υποψηφιότητα για τις θέσεις αυτές τα ονόματα αυτών τίθενται στο ψηφοδέλτιο.

11. Κάθε ψηφοφόρος μπορεί να θέσει στα ψηφοδέλτια σταυρούς πλάι στα ονόματα όσων μελών επιθυμεί. Σε περίπτωση ισοψηφίας δύο ή περισσοτέρων, διενεργείται κλήρωση. Το εκλογικό υλικό φυλάσσεται στα γραφεία της Ενώσεως σε ιδιαίτερο χώρο με ευθύνη του Γραμματέα για οκτώ (8) μήνες.

12. Περαιωθείσης της διαδικασίας εκλογής όλων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αυτό συγκροτείται σε σώμα εντός ενός (1) μηνός υποχρεωτικά εντός πανηγυρικής συνεδρίας όπου όλα τα μέλη της Ενώσεως οφείλουν να παρευρίσκονται σε αυτή («τελετή εγκατάστασης νέων αρχών»).

13. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά μία (1) φορά το μήνα πλην των μηνών Ιουλίου και Αυγούστου και δη την πρώτη Πέμπτη εκάστου ημερολογιακού μηνός και ώρα 19.00 στην έδρα της Ενώσεως. Εάν η ημέρα αυτή είναι αργία, το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει την επόμενη της αργίας Πέμπτη. Τα θέματα της ημερήσιας διάταξης κοινοποιούνται προ της συνεδρίας από τον Πρόεδρο. Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οφείλουν να παρευρίσκονται στις συνεδρίες και δικαιούνται να φέρουν και έτερα θέματα προς συζήτηση.

14. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει έκτακτα όποτε το αποφασίσει ο Πρόεδρος ή το ζητήσουν τρία (3) μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Εφόσον όμως η συνεδρίαση πρόκειται να λάβει χώρα κατά τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο ή Σεπτέμβριο, ο Πρόεδρος οφείλει να ενημερώνει όλα τα μέλη εγγράφως τούλαχιστον προ δέκα πέντε (15) ημερών.

15. Τα διοικητικά, δικαστικά και οικονομικά ζητήματα υπόκεινται στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Διοικητικού Συμβουλίου και οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερτερεί η ψήφος του Πρόεδρου.

16. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει δια ανατάσεως της χειρός (ανοικτή ψηφοφορία).

17. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει για τα οικονομικά και για το ύψος του δικαιώματος εγγραφής νέου μέλους, της ετήσιας (τακτικής) εισφοράς των μελών και των μυήτων του αρ. 10§3. Το δικαίωμα εγγραφής νέου μέλους ορίζεται στο ποσό των εξακοσίων (600) Ευρώ, εκτός και εάν ο υποψήφιος διαθέτει ήδη την ιδιότητα του τέκτονος μέλους άλλης Στοάς, οπότε τούτο είναι μειωμένο κατά το ήμυσι (1/2). Το τέλος («μύητρα») μετάβασης από την 1η υποκατηγορία στη 2η ανέρχονται στο ποσό των διακοσίων (200) Ευρώ και από τη 2η στην 3η υποκατηγορία στο ποσό των τριακοσίων (300) Ευρώ. Η ετήσια εισφορά είναι υποχρεωτική για τα ιδρυτικά και τα τακτικά μέλη, καταβάλλεται στην αρχή του έτους και ανέρχεται στο ποσό των πενήντα (50) Ευρώ. Η ετήσια συνδρομή δεν συμπεριλαμβάνει τυχόν περαιτέρω οικονομική υποχρέωση του μέλους προς άλλο νομικό πρόσωπο που οποίου η λειτουργία συνδέεται με τη λειτουργία της Ενώσεως (λ.χ. Συνεταιρισμός Τεκτόνων Πειραιώς, δείπνα, ποτήρια αγάπης, ταξίδια, ενδυμασία, κλπ). Η απόφαση που λαμβάνεται δεν δύναται να μεταβάλλεται κατά τη διάρκεια του διαχειριστικού έτους, δεν έχει αναδρομικότητα και ισχύει μό-

νο για το μέλλον αρχομένης από της επομένης διαχειριστικής περιόδου. Σε απολύτως εξαιρετικές περιπτώσεις, το Διοικητικό Συμβούλιο με απόφασή του, λαμβανόμενη με ομοφωνία των παρόντων, δύναται να απαλλάξει συγκεκριμένο υποψήφιο μέλος ή μέλος από όλο ή μέρος του τέλους εγγραφής, μυήτρων μετάβασης υποκατηγορίας ή της ετήσιας εισφοράς, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, εφόσον η απόφαση είναι αιτιολογημένη ως προς το σπουδαίο λόγο που συντρέχει στο πρόσωπο του υποψηφίου μέλους ή του μέλους. Για τους ίδιους εξαιρετικούς λόγους το Διοικητικό Συμβούλιο και με την ίδια πλειοψηφία και αιτιολογημένη απόφαση δύναται να χορηγεί βοήθημα από το ελεονομείο ή και το ταμείο εφόσον τα χρήματα του ελεονομείου δεν επαρκούν σε μέλος του που έχει περιέλθει σε ένδεια, ή σε τέκνο ή στην χήρα του μέλους, ειδικά κατά τις εορτές του νέου έτους. Η χορήγηση αυτών των βοηθημάτων πραγματοποιείται με ευλάβεια και εχεμύθεια ώστε να μη θίγεται η προσωπικότητα και η αξιοπρέπεια του έχοντος ανάγκη.

18. Σε περίπτωση παραίτησης μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, τα μέλη της Ενώσεως που έχουν δικαίωμα ψήφου εκλέγουν έτερο μέλος διδάσκαλο για τη θέση του παραιτηθέντος αφότου προτείνει ο Σεβάσμιος μέλος επιλογής του. Η παραίτηση μέλους αποτελεί γεγονός αποστέρησης του δικαίωματος συμμετοχής στις επόμενες αρχαιρεσίες για οποιαδήποτε θέση, εκτός και εάν η Γενική Συνέλευση το επιτρέψει με ειδική αιτιολογία και με πλειοψηφία δύο τρίτων (2/3) των παρισταμένων μελών.

19. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν αυξημένες υποχρεώσεις αφοσίωσης προς την Ένωση, δεν δικαιούνται αμοιβής και οφείλουν να αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση ως προς την ορθή και ηθική συμπεριφορά, εργαζόμενα με ζήλο και αυταπάρνηση για την ευόδωση των σκοπών και την ευημερία της Ενώσεως.

20. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μεριμνούν ώστε να μην διατηρούν αντικείμενα της Ενώσεως εκτός της έδρας αυτής προς αποφυγή απωλειών. Σε περίπτωση όμως που έχουν στην κατοχή τους κινητά πράγματα της Ενώσεως (λ.χ. περιζώματα, έγγραφα της Γραμματείας κλπ), μεριμνούν ώστε οι συγγενείς των να το γνωρίζουν, ώστε εάν συμβεί κάποιο ατυχές γεγονός, αυτά να επιστρέφονται αμελλητί στην Ένωση.

21. Αιρετοί Αντιπρόσωποι. Η Γενική Συνέλευση εκλέγει, και εφόσον δυνατόν την ίδια ημέρα με τις αρχαιρεσίες ΔΣ, μέλη εκ της τρίτης υποκατηγορίας, που θα αποτελούν τους Αντιπρόσωπούς της για τις Γενικές Συνελεύσεις της Ομοσπονδίας. Ο αριθμός των εκλεγομένων Αντιπροσώπων ορίζεται από το καταστατικό της Ομοσπονδίας (και σύμφωνα με το προβλεπόμενο μέτρο με βάση τον αριθμό των ψηφισάντων μελών της τρίτης υποκατηγορίας). Συνάμα, εκλέγονται και αναπληρωματικοί Αντιπρόσωποι, ίσοι στον

αριθμό με τους βασικούς, οι οποίοι και αντικαθιστούν τους τελευταίους σε περίπτωση κωλύματος. Οι Αντιπρόσωποι εκφράζουν τη βούληση της στοάς όπως αυτή εκδηλώνεται απο τις αποφάσεις της, εκφράζουν τις απόψεις της στοάς στις συνελεύσεις της ομοσπονδίας και εν συνεχεία ενημερώνουν και δίδουν απολογισμότων πεπραγμένων.

ΑΡΘΡΟ 8 - ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

1. Το ΔΣ καταρτίζει και η Γενική Συνέλευση ψηφίζει Ειδικούς Κανονισμούς λειτουργίας του («τυπικά εργασιών» ή άλλα εγχειρίδια και διαδικαστικά κείμενα), που θα εξειδικεύουν τις λεπτομέριες των διαδικασιών, τελετών, συνεδριών και εργασιών αυτής, ή ψηφίζει την αποδοχή συναφών κειμένων που προτείνει υπερκείμενη ένωση. Τα μέλη οφείλουν να μελετούν τους ειδικούς κανονισμούς, ειδικά τα τακτικά μέλη των δύο πρώτων υποκατηγοριών (μαθητές και εταίροι) και το φροντιστηριακό και διδακτικό υλικό που τα αφορούν. Οι τυχόν ψηφισθέντες Ειδικοί Κανονισμοί δεν δύνανται να αντίκεινται στις διατάξεις του νόμου ή του παρόντος καταστατικού και μπορούν να έχουν χαρακτήρα συμβολικό και αλληγορικό και δεν μπορούν να τροποποιούνται εν μέρει ή εν συνόλω παρά μόνο μετά από παρέλευση τριών (3) ετών από την ψήφισή τους. Οι τυχόν εφαρμοζόμενοι Ειδικοί Κανονισμοί σε χρόνο προγενέστερο της υπογραφής του παρόντος καταργούνται.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να συγκροτεί άμισθες Ειδικές Επιτροπές στις οποίες μετέχουν τόσο μέλη της Ενώσεως όσο και τρίτοι μη μέλη οι οποίοι διαθέτουν ιδιάζουσες γνώσεις σχετικές με το σκοπό της Επιτροπής. Στις επιτροπές προεδρεύει πάντα μέλος της Ενώσεως.

ΑΡΘΡΟ 9 - ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

1. Ο έλεγχος και η εποπτεία της οικονομικής διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου ανατίθεται σε τριμελή (3μελή) επιτροπή που αποτελείται από μέλη διδασκάλους της Ενώσεως.

2. Η Εξελεγκτική Επιτροπή εκλέγεται κατά τον ίδιο χρόνο, για την ίδια διάρκεια και με τις ίδιες διαδικασίες με το Διοικητικό Συμβούλιο, ευθύς μετά την ολοκλήρωση των εκλογών αυτού. Όταν τούτο είναι εφικτό, ταυτόχρονα εκλέγονται και δύο (2) αναπληρωματικά μέλη.

3. Η Εξελεγκτική Επιτροπή συγκροτείται σε σώμα αμέσως μετά τις εκλογές και γνωστοποιεί την εκλογή του Προέδρου της, που γίνεται δια φανερής ψηφοφορίας, στο Διοικητικό Συμβούλιο.

4. Σε περίπτωση παραίτησης μέλους της Εξελεγκτικής Επιτροπής, και εφόσον δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί, τα μέλη της Ενώσεως που έχουν δικαίωμα ψήφου εκλέγουν έτερο μέλος διδάσκαλο. Η παραίτηση μέλους αποτελεί γεγονός αποστέρησης του δικαίωματος συμμετοχής στις επόμενες

αρχαιρεσίες για οποιαδήποτε θέση, εκτός και εάν η Γενική Συνέλευση το επιτρέψει με ειδική αιτιολογία και με πλειοψηφία δύο τρίτων (2/3) των παρισταμένων μελών.

5. Η Εξελεγκτική Επιτροπή δικαιούται να ελέγχει όλες τις διαχειριστικές πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου και ειδικά του ταμίου και να βεβαιώνει εάν αυτές είναι νόμιμες. Ελέγχει υποχρεωτικά ετησίως τα βιβλία της Ενώσεως και συντάσσει ετήσια έκθεση σχετικά με τη διαχείριση, την οποία και παρουσιάζει στη Γενική Συνέλευση.

ΑΡΘΡΟ 10 - ΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

Οι πόροι της Ενώσεως προέρχονται από:

1. Το δικαίωμα εγγραφής νέου μέλους.

2. Την ετήσια συνδρομή μέλους.

3. Για τα τακτικά μέλη, το τέλος μετάβασης από την 1η υποκατηγορία στη 2η και από τη 2η στην 3η («μύητρα»).

4. Από έκτακτες εισφορές των μελών που αποφασίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και αφορούν την κάλυψη έκτακτων αναγκών που δεν μπορούν να καλυφθούν από άλλους πόρους της Ενώσεως. Στην περίπτωση αυτή, η αποφασιζόμενη έκτακτη εισφορά βαρύνει όλα τα μέλη ισομερώς πλην των επιτίμων.

5. Από δωρεές, κληρονομιές, επιχορηγήσεις και εν γένει ενισχύσεις.

6. Από διοργανώσεις εκδηλώσεων, ταξιδίων, συνεστιάσεων.

7. Από κάθε άλλο έσοδο προερχόμενο από νόμιμη αιτία.

8. Τα μετρητά της Ενώσεως κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό αναγνωρισμένης ελληνικής τράπεζας, κατά προτίμηση της πόλης του Πειραιώς, επιμελεία του ταμία, και διακινούνται αποκλειστικά από αυτόν κατόπιν ειδικής, ανά περίσταση, αποφάσεως του ΔΣ.

9. Άπαντα τα ανωτέρω ποσά εισπράττονται και κατατίθενται στο ταμείο της Ενώσεως, πλην εκείνων του ελεονομείου, που δεν αποτελούν πόρο της Ενώσεως και τηρούνται χωριστά από τον ελεονόμο, και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για ανδραγαθίες και ανθρωπιστικούς σκοπούς αποφασιζόμενες από το ΔΣ.

ΑΡΘΡΟ 11 - ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ - ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

1. Η Ένωση μπορεί να διαλυθεί οποτεδήποτε με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως των μελών της τρίτης υποκατηγορίας αλλά δικαίωμα συμμετοχής άνευ ψήφου έχουν και όλα τα μέλη των δύο πρώτων υποκατηγοριών. Για να ληφθεί τέτοια απόφαση η Γενική Συνέλευση δέον να έχει απαρτία δύο τρίτων (2/3) των τακτικών μελών και η απόφαση λαμβάνεται με πλειοψηφία τριών πέμπτων (3/5) των παρισταμένων μελών.

Σε περίπτωση μη απαρτίας η Γενική Συνέλευση συνέρχεται ύστερα από επτά (7) ημέρες χωρίς άλλη πρόσκληση όπου απαιτούνται τα ίδια ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας. Σε περίπτωση μη απαρτίας η Γενική Συνέλευση συνέρχεται ύστερα από επτά (7) ημέρες χωρίς άλλη πρόσκληση όπου απαιτούνται τα ίδια ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας. Η ψηφοφορία γίνεται πάντοτε δια ανατάσεως της χειρός.

2. Καθόσον η Ένωση δέον να απαρτίζεται από τουλάχιστον επτά (7) μέλη της τρίτης υποκατηγορίας (πλην κατά την ίδρυση), διαλύεται αυτοδικαίως μόλις τα μέλη της μείνουν λιγότερα από επτά (7).

3. Μετά τη διάλυση της Ενώσεως ακολουθεί η εκκαθάριση αυτής. Η απόφαση διάλυσης της Ενώσεως πρέπει επί ποινή ακυρότητος να αναγράφει και τα πρόσωπα που θα αναλάβουν την εκκαθάριση της Ενώσεως (εκκαθαριστές). Τα πρόσωπα αυτά πρέπει να είναι μέλη τακτικά της τρίτης υποκατηγορίας μελών (διδάσκαλοι) εκτός και εάν τέτοια δεν υφίστανται. Ο αριθμός αυτών ορίζεται σε τρεις (3). Οι εκκαθαριστές συνυπογράφουν όλες τις πράξεις εκκαθαρίσεως της Ενώσεως. Η εκκαθάριση δεν επιτρέπεται να ξεκινήσει πριν παρέλθει ένας (1) μήνας από τη λήψη της αποφάσεως περί διαλύσεως της Ενώσεως.

4. Το προϊόν της εκκαθαρίσεως διανέμεται κατά την κρίση των εκκαθαριστών σε φιλανθρωπικό η φιλεκπαιδευτικό σκοπό, πλην των αμιγώς τεκτονικών αντικειμένων που πρέπει να δωρίζονται σε τεκτονικά μουσεία.

ΑΡΘΡΟ 13 - ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Το παρόν αντικαθιστά κάθε παλαιότερη έκδοση του καταστατικού της ενώσεως.

2. Πρόσωπα που αιτούνται την εγγραφή τους και γίνει δεκτή η αίτησή τους και που είναι ήδη τέκτονες, μέλη έτερης τεκτονικής ένωσης προσώπων, απαλάσσονται του ημίσεως (1/2) του δικαιώματος εγγραφής νέου μέλους.

3. Η θητεία του ήδη εκλεγμένου ΔΣ λήγει την 8/10/2017.

4. Το καταστατικό αυτό αποτελείται από δεκατρία (13) άρθρα, υπογράφεται ως έπεται και αντικαθιστά κάθε παλαιότερη έκδοση ως και το από 1/10/2015 καταστατικό με αρ. πρωτ. 1489/26-8-2016 κατάθεσης στο Ειρηνοδικείο Πειραιώς.

Το παρόν, αφού διαβάστηκε καθαρά, εγκρίθηκε κατ' άρθρο στο σύνολό του, κατά τη συνεδρίαση των μελών του.

Πειραιάς, ΧΧ/ΧΧ/2017

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΣΤΟΑΣ

§60. Τα μεγάλα συντάγματα του αρχαίου και αποδεδεγμένου σκωτικού τύπου του 1762

Αν και αναφέρονται σε διάφορες δικαστικές αποφάσεις, αυτά δεν αποτελούν το καταστατικό του Υπάτου Συμβουλίου διότι δεν υπήρχαν Ύπατα Συμβούλια όταν το καταστατικό αυτό εξεδόθη[860], αφετέρου διότι αντιβαίνουν το περιεχόμενο των Συνταγμάτων του 1786 τα οποία και είναι το καταστατικό του Υπάτου Συμβουλίου. Περαιτέρω πρόκειται για καταστατικό 25 συνεχομένων βαθμών (αρ. 33) που περιλαμβάνει και τους 3 πρώτους (βλ. αρ. 2 και 31§5), οι οποίοι είναι πλέον αποκλειστικής δικαιοδοσίας των Μεγάλων Στοών σύμφωνα με τη ΣυνθΛωζ. Παραθέτουμε ωστόσο το πλήρες κείμενο για ιστορικούς λόγους καθόσον το παλαιότερο καταστατικό κείμενο «σκωτικού τύπου» και για αντιπαραβολή με τα επόμενα καταστατικά. Ενδιαφέρον έχουν τα άρθρα για το Πρόεδρο (αρ. 17) και τη λήψη αποφάσεων, την τήρηση των οικονομικών (αρ. 19), το αρ. 20 που είναι εφάμιλλο με το αρ. 66 ΑΚ, το ζήτημα απαρτίας (αρ. 23), ο αριθμός πέντε μελών για ίδρυση εργαστηρίου (αρ. 31§6) κλπ.

«ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ
συνταχθέντες υπό εννέα Επιτρόπων προς τούτο ορισθέντων
υπό του Εξοχωτάτου Υπάτου Μεγάλου Συμβουλίου
των Εξοχωτάτων Πριγκήπων του Βασιλικού Μυστικού κλπ κλπ
εν ταις Ανατολαίς Παρισίων και Μπορντώ.

Συμφώνως προς την απόφασιν της 5ης ημέρας της 3ης εβδομάδος της 7ης σελήνης της από κτίσεως κόσμου χρονολογίας 5562 και της από Χριστού χρονολογίας 1762, δια να επικυρωθώσι και να τηρώνται υπό τών Μεγάλων Συμβουλίων των Εξοχωτάτων Ιπποτών και Πριγκήπων του Τεκτονισμού, ως και υπό πάντων των ιδιαιτέρων Συμβουλίων και των Μεγάλων Επιθεωρητών, των κανονικώς συσταθέντων εις τα δύο ημισφαίρια.

Είναι γνωστόν ότι πάσαι αι κοινωνίαι εδέχθησαν μεγάλας ευεργεσίας δια των αδιαλείπτων εργασιών των Εξοχωτάτων Ιπποτών και Πριγκήπων του Τεκτονισμού. Συνεπώς οιαιδήποτε φροντίδες και προφυλάξεις και αν ληφθώσι δεν θα είναι επαρκείς δια να υποστηρίξωσι το κύρος αυτό, να διαιωνίσωσι τας αγαθάς αρχάς του και να προφυλάξωσι ταύτας εκ των παρερμηνειών, αι οποίαι είναι δυνατόν να διεισδύσωσιν εις αυτάς.

860 Τότε ο ανώτατος βαθμός ήταν ο 25ος (Πρίγκηψ του Βασιλικού Μυστικού), σημερινός 32ος στον Α.Α.Σ.Τ., ο οποίος ήταν και η διοίκηση εκείνης της ιεραρχίας.

Καίτοι το Βασιλικόν και Εξοχώτατον τούτο Τάγμα κατίσχυσε πάντοτε εν επιδοκιμασία και δόξη δια της σοφίας και της συνέσεως των μυστικών αυτού Συνταγμάτων, των τόσον αρχαίων όσον και ο κόσμος, εν τούτοις η διαφθορά του παρόντος αιώνος κατέστησεν επάναγκες και επίκαιρον να επενεχθώσι μεταρρυθμίσεις εν αρμονία και συμφωνία προς την εποχήν κατά την οποίαν ζώμεν.

Ο τρόπος ζωής των πρώτων πατριαρχών ημών, οι οποίοι είχον εισαχθή και διαπαιδαγωγηθή εις τους κόλπους τής Τελειοποιήσεως, παρουσιάζει εικόνα κατά πολύ διαφέρουσαν των συγχρόνων ηθών και εθίμων.

Κατά τους ευτυχείς εκείνους χρόνους, η Αγνότης, η Αθωότης και η Ειλικρίνεια ωδήγουν φυσικώς τας καρδίας προς την Δικαιοσύνην και την Τελειότητα. Η διαφθορά όμως των ηθών, προκληθείσα υπό της εκτροπής της καρδίας και του πνεύματος, κατέστρεψε, προϊόντος του χρόνου, πάσας τας αρετάς. Η Αθωότης και η Ειλικρίνεια, αι οποίαι είναι το θεμέλιον τούτων, εξηφανίσθησαν ολίγον κατ' ολίγον και κατέλιπον το ανθρώπινον γένος εγκαταλελειμμένον εις την φρίκην της αθλιότητος, της αδικίας και της ατελείας.

Εν τούτοις, τα ελαττώματα ταύτα δεν υπήρξαν μεταξύ όλων των σεβαστών ημών Πατριαρχών. Οι ημέτεροι πρώτοι Ιππόται διέφυγον το πλήθος των σκοπέλων, οι οποίοι ηπείλουν αυτούς διά ναυαγίου, και διετηρήθησαν εις την ευτυχή ταύτην κατάστασιν της Αθωότητος, της Δικαιοσύνης και της Τελειότητος, τας οποίας ευτυχώς μετέδωσαν από γενεάς εις γενεάν εις τους μεταγενεστέρους, μη αποκαλύπτοντες τα Άγια Μυστήρια, εις τα οποία ο Αιώνιος επέτρεψεν εις ημάς να συμμετάσχωμεν, παρά μόνον εις εκείνους τους οποίους έκρινον αξίους.

Όθεν, διά να διατηρηθώμεν ημείς, ως και πάντες οι ημέτεροι Εξοχώτατοι Ιππόται και Πρίγκηπες του Εξοχωτάτου Τεκτονισμού, οι αδελφοί ημών, εις την ευτυχή ταύτην κατάστασιν, συμφώνως δε και προς την γνώμην αυτών, απεφασίσθη, συνεφωνήθη και καθωρίσθη ότι, εκτός των Αρχαίων καί Μυστικών Συνταγμάτων του Σεβασμίου Τάγματος των Εξοχωτάτων Πριγκήπων του Τεκτονισμού και δια να τηρώνται ταύτα εσαεί πλήρως και επακριβώς, οι Εξοχώτατοι βαθμοί ουδέποτε θα ανακοινώνται εις Τέκτονας κατέχοντας βαθμούς κατωτέρους των του Ιππότου της Ανατολής, Πρίγκηπος της Ιερουσαλήμ, του Ιππότου της Ανατολής και της Δύσεως, Πατριάρχου Νοαχίτου, Ιππότου της Βασιλικής Αψίδος, Μεμυημένου Πρίγκηπος (Ιππότου του Ηλίου) και Ταξιάρχου του Λευκού και Μέλανος Αετού, ίνα βεβαιωθώμεν δια των προφυλάξεων τούτων, εάν οι αδελφοί ούτοι κατέχωσι τα αναγκαία προσόντα δια να γίνωσι δεκτοί εις τούς μνημονευθέντας Εξοχώτατους βαθμούς.

Τα προαναφερθέντα Συντάγματα και Κανονισμοί δέον να τηρώνται και να εφαρμόζωνται επακριβώς καθ'όλα τα σημεία και τα άρθρα ως ακολούθως:

Άρθρον 1ον

Επειδή η Θρησκεία είναι λατρεία αναγκαίως οφειλόμενη εις τον Παντοδύναμον Θεόν, ουδείς θέλει μυηθή εις τα Άγια Μυστήρια του υψηλού τούτου βαθμού, εάν δεν έχη υποταγή εις τας επιταγάς της θρησκείας της χώρας, εν τη οποία πρέπει ούτος απαραιτήτως να έχη δεχθή τας σεβασμίους αρχάς της οικείας θρησκείας αυτής, και εάν δεν έχη πιστοποιηθή υπό τριών Ιππότων Πριγκήπων Τεκτόνων ότι έγεννήθη εξ ελευθέρων γονέων, ότι επεδείξατο καλήν διαγωγήν, ότι έχαιρε καλής φήμης, ότι, λόγω των αρετών τούτων, εγένετο δεκτός εις άπαντας τους προηγουμένους βαθμούς του Τεκτονισμού και ότι παρέσχε πάντοτε αποδείξεις υπακοής, υποταγής, ζήλου, επιμελείας και σταθερότητος.

Και τέλος, ότι ούτος είναι ελεύθερος να αναλάβη τας υποχρεώσεις του Σεβασμίου, Εξοχωτάτου Τεκτονισμού, όταν θέλη γίνει δεκτός εις τον Εξοχώτατον βαθμόν της υπερτάτης Τελειοποιήσεως, ως και να υπακούη μετ' ακριβείας εις τον Ενδοξώτατον Ύπατον Μέγαν Ταξιάρχην, τους Αξιωματικούς αυτού και εις το συγκροτούμενον υπό των Εξοχωτάτων Πριγκήπων Ύπατον και Κραταιόν Μέγα Συμβούλιον.

Άρθρον 2ον

Η Βασιλική Τέχνη ή η Εταιρεία των Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων Τεκτόνων διαιρείται κατά διαδοχήν εις 25 γνωστούς βαθμούς. Ο 1ος υπόκειται εις τον 2ον, Ο 2ος εις τον 3ον, και ούτω καθεξής κατά διαδοχικήν πρόοδον μέχρι του 25ου, ο οποίος είναι ο ύπατος και τελευταίος βαθμός, όστις διοικεί και διατάσσει πάντας τους άλλους βαθμούς άνευ εξαιρέσεως. Πάντες οι βαθμοί ούτοι κατανέμονται εις 7 τάξεις, εις ουδένα δε επιτρέπεται να μη διέλθη αυτάς και να μη τηρήση επακριβώς τον δι' εκάστην τούτων απαιτούμενον χρόνον και τα μεταξύ εκάστου βαθμού χρονικά διαστήματα, διηρημένα δια αποκρύφων αριθμών, ως εξής:

Πρώτη τάξις - τρεις βαθμοί

1. Μέχρι της εισδοχής ως Μαθητού - 3 μήνες
2. Από του Μαθ:. εις τον Εταίρον - 5 μήνες
3. Από του Ετ:. εις τον Διδάσκαλον - 7 μήνες

Σύνολον 15 μήνες

Δευτέρα τάξις - πέντε βαθμοί

4. Από του Διδ:. εις τον Μυστικόν Διδάσκαλον - 3 μήνες
5. Από του Μυστ:. Διδ:. εις τον Τέλειον Διδάσκαλον - 3 μήνες

6. Από του Τελ:. Διδ:. εις τον Γραμματέα εξ απορρήτων - 3 μήνες
7. Από του Γραμμ:. εξ απορρήτων εις τον Έφορον και Δικαστήν: - 5 μήνες
8. Από του Εφ:. και Δικ:. εις τον Έπόπτην των οικοδομών - 7 μήνες

Σύνολον 21 μήνες

Τρίτη τάξις - τρεις βαθμοί

9. Από του Επ:. των Οικ:. εις τον Εκλεκτόν Διδάσκαλον των 9 - 3 μήνες
10. Από του Εκλ:. Διδ:. των 9 εις τον Εκλεκτόν Διδάσκαλον των 15 - 3 μήνες
11. Από του Εκλ:. Διδ:. των 15 εις τον Ένδοξον Εκλεκτόν των 12 - 1 μήν

Σύνολον 7 μήνες

Τέταρτη τάξις - τρεις βαθμοί

12. Από τού Ενδ:. Εκλ:. των 12 εις τόν Μέγαν Διδάσκαλον Αρχιτέκτονα - 1 μήν
13. Από του Μεγ:. Διδ:. Αρχ: εις τον Ιππότην της Βασιλικής Αψίδος - 3 μήνες
14. Από του Ιππ:. της Βασ:. Αψ:. εις τον Μέγ:. Εκλεκτόν, Τέλειον καί Υπέρτατον Τέκτονα - 1 μήν

Σύνολον 5 μήνες

Πέμπτη τάξις - τέσσαρες βαθμοί

15. Από του Μεγ:. Εκλ:. Τέλ:. και Υπέρτ:. Τέκτ:., εις τον Ιππότην της Ανατολής ή του Ξίφους - 1 μήν
16. Από του Ιππ:. της Ανατ:. ή του Ξίφ:. εις τον Πρίγκηπα της Ιερουσαλήμ - 1 μήν
17. Από του Πρίγκ:. της Ιερ:. εις τον Ιππότην της Ανατολής και της Δύσεως - 3 μήνες
18. Από του Ιππ:. τς Ανατ:. και της Δύσ:. εις τον Ιππότην Ροδόσταυρον - 1 μήν

Σύνολον 6 μήνες

Έκτη τάξις - τέσσαρες βαθμοί

19. Από του Ιππ:. Ροδόστ:. εις τον Μέγαν Ποντίφηκα ή Ισόβιον Διδάσκαλον - 3 μήνες
20. Από τoy Μέγ:. Ποντίφ:. εις τον Μέγαν Πατριάρχην Νοαχίτην - 3 μήνες
21. Από του Μέγ:. Πατρ:. Νοαχ:. εις τον Μέγαν Διδάσκαλον της Κλειδός του Ελευθεροτεκτονισμού - 3μήνες
22. Από του Μεγ:. Διδασκ:. της Κλειδ:. του Ελευθερ:. εις τον Πρίγκηπα του Λιβάνου ή του Βασιλικού Πελέκεως - 3 μήνες

Σύνολον 12 μήνες

Εβδόμη τάξις - τρεις βαθμοί

23. Από του Πρίγκ:. του Λιβ:. εις τον Ύπατον Μεμυημένον Πρίγκηπα - 5 μήνες
24. Από του Υπ:. Μεμυημ:. Πρίγκ:. εις τον Ένδοξον Ιππότην Ταξιάρχην του Λευκού και Μέλανος Αετού - 5 μήνες
25. Από του Ενδ:. Ιππ:. Ταξ:. του Λευκ:. και Μέλ:. Αετ:. εις τον Εξοχώτατον Πρίγκηπα του Βασιλικού Μυστικού - 5 μήνες

Σύνολον 15 μήνες

Άπαντες οι βαθμοί ούτοι, εις τους οποίους δεν δύναται τις να μυηθή ειμή μετά παρέλευσιν ενός αποκρύφου αριθμού μηνών διά να φθάση εις έκαστον επόμενον βαθμόν, σχηματίζουσι τον αριθμόν των 81 μηνών. Εάν όμως, κατά τον χρόνον αυτόν εις αδελφός υστέρησεν εις ζήλον και υπακοήν, ούτος ουδένα βαθμόν δύναται να λάβη μέχρις ότου επιδείξη εμπράκτως υποταγήν, ζητήση συγγνώμην δια το σφάλμα και υποσχεθή μεγίστην ακρίβειαν και υποδειγματικήν υποταγήν, επί ποινή αποκλεισμού διά παντός, διαγραφής και εξαλείψεως του ονόματός του εκ του καταλόγου των αληθών και νομίμων αδελφών, κλπ.

Άρθρον 3ον

Το Ύπατον Συμβούλιον των Εξοχωτάτων Πριγκήπων αποτελείται εκ πάντων των Προέδρων των Συμβουλίων, των κανονικώς συγκεκροτημένων ειδικώς εις τας πόλεις των Παρισίων και του Μπορντώ, και έχει επικεφαλής τον Ύπατον των Υπάτων ή τον Γενικόν Αναπληρωτήν ή τον Αντιπρόσωπον τούτου.

Άρθρον 4ον

Το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον των Εξοχωτάτων Πριγκήπων του Βασιλικού Μυστικού συνέρχεται τετράκις του έτους και αποκαλείται Μέγα Συμβούλιον Τριμηνιαίας Επικοινωνίας. Αι Συνεδρίαι τούτου γίνονται την 25ην Ιουνίου, την 21ην Σεπτεμβρίου, την 21ην Μαρτίου και τήν 27ην Δεκεμβρίου.

Άρθρον 5ον

Την 25ην Ιουνίου, το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον θέλει συγκροτηθή, μόνον δια την ημέραν ταύτην, εκ πάντων των Προέδρων Συμβουλίων, ειδικώς των Παρισίων και του Μπορντώ ή εκ των Αντιπροσώπων τούτων, μετά των δύο πρώτων Μεγάλων Αξιωματικών αυτών, οίτινες είναι οι Υπουργοί της Επικρατείας και οι Αρχηγοί των Φρουρών, οι οποίοι έχουσι μόνον το δικαίωμα να προτείνωσι γνώμας άνευ ψήφου.

Άρθρον 6ον

Ανά τριετίαν, την 27ην Δεκεμβρίου, το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον ονομάζει 17 Αξιωματικούς, ήτοι: δύο Αντιπροσώπους του Ανθυπάτου, δύο Μεγάλους Αξιωματικούς, δηλ. τον Μέγαν Ρήτορα και τον Αρχηγόν των Φρουρών, έναν Μέγαν Σφραγιδοφύλακα - Αρχειοφύλακα, έναν Γενικόν Γραμματέα, έναν Γραμματέα διά τάς πόλεις των Παρισίων και του Μπορντώ, έναν έτερον Γραμματέα δια τας Επαρχίας και τας ξένας Χώρας, έναν Μέγαν Αρχιτέκτονα-Μηχανικόν, έναν Μέγαν Νοσοκομειακόν Ιατρόν και επτά Επιθεωρητάς. Ούτοι συνέρχονται υπό τας διαταγάς του Υπάτου των Υπάτων Πριγκήπων ή του Γενικού Αναπληρωτού τούτου και συνθέτουσιν τον αριθμόν 17, εις τον οποίον καθορίζεται αμεταβλήτως ο αριθμός των Μεγάλων Αξιωματικών του Υπάτου Μεγάλου Συμβουλίου των Εξοχωτάτων Πριγκήπων του Βασιλικού Μυστικού. Η Εκλογή των Αξιωματικών τούτων διενεργείται μόνον μεταξύ των Προέδρων των ιδιαιτέρων Συμβουλίων των Πριγκήπων της Ιερουσαλήμ, των κανονικώς ιδρυθέντων εις Παρισίους και Μπορντώ. Εν απουσία του Υπάτου και Εξοχωτάτου Μεγάλου Συμβουλίου, προς διενέργειαν των ονομασιών, ο Ύπατος των Υπάτων Πριγκήπων ή ο Γενικός Αναπληρωτής τούτου δύναται να ονομάση τούτους αυτεπαγγέλτως εκ των μελών ενός Μεγάλου Συμβουλίου, αποτελουμένου εκ 18 τουλάχιστον Πριγκήπων, αξιωματούχων των Συμβουλίων ειδικώς των πόλεων Παρισίων και Μπορντώ.

Άρθρον 7ον

Έκαστος Πρίγκηψ Μέγας Αξιωματικός ή αξιωματούχος του Υπάτου Μεγάλου Συμβουλίου θα έχη Δίπλωμα, εις το οποίον θα αναγράφηται το αξίωμα εις το οποίον εξελέγη, ως και η χρονική διάρκεια τού λειτουργήματός του. Το Δίπλωμα τούτο θα φέρη τας υπογραφάς απάντων των Μεγάλων Αξιωματικών, ως και των Αξιωματικών του Υπάτου Μεγάλου Συμβουλίου των Εξοχωτάτων Πριγκήπων, και θα έχη σφραγίδα και σφραγιδοκηρόν.

Άρθρον 8ον

Εκτός των τεσσάρων συνεδριών Επικοινωνίας, θα συνέρχηται, καθ' έκαστον μήνα και εντός του πρώτου δεκαημέρου, εν Συμβούλιον, αποτελούμενον μόνον εκ των Μεγάλων Αξιωματικών του Υπάτου Συμβουλίου των Εξοχωτάτων Πριγκήπων, δια την ρύθμισιν των υποθέσεων του Τάγματος, των τε γενικών και των ιδιαιτέρων, εξαιρουμένης της εφέσεως προς το Μέγα Συμβούλιον Επικοινωνίας.

Άρθρον 9ον

Εις τας συνεδρίας του Συμβουλίου Επικοινωνίας, ως και εις τα ιδιαίτερα

Συμβούλια, άπασαι αι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοφηφίαν. Ο Πρόεδρος έχει δύο ψήφους και τα υπόλοιπα μέλη ανά μιαν. Εάν εις τας συνεδρίας ταύτας επιτραπή κατ' εξαίρεσιν η συμμετοχή αδελφού κατέχοντος μεν τον βαθμόν του Εξοχωτάτου Πρίγκηπος, μη όντος όμως μέλους του Μεγάλου Συμβουλίου, ούτος δεν έχει δικαίωμα ψήφου και εκφέρει γνώμην μόνον κατόπιν αδείας του Προέδρου.

Άρθρον 10ον

Δι' απάσας τας υποθέσεις, τας εισαγομένας εις το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον των Εξοχωτάτων Πριγκήπων, λαμβάνονται αποφάσεις και αύται εκτελούνται, επικυρούνται δέ υπό του επομένου Συμβουλίου Επικοινωνίας.

Άρθρον 11ον

Όταν συγκληθή το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον Επικοινωνίας, ο Μέγας Γραμματεύς υποχοεούται να προσκομίση πάντα τα τρέχοντα έγγραφα και να αναφέρη περί πασών των συζητήσεων και των αποφάσεων, των ληφθεισών κατά το τρίμηνον, ίνα επικυρωθώσι. Εν περιπτώσει αντιρρήσεων δια την επικύρωσιν τούτων συγκροτείται επιτροπή εξ εννέα Επιτρόπων, προς τους οποίους οι διαφωνούντες εκθέτουν εγγράφως τους λόγους των αντιρρήσεων αυτών, ίνα καταστή δυνατόν να δοθή ομοίως εγγράφως απάντηση. Βάσει της εισηγήσεως των ειρημένων Επιτρόπων, λαμβάνεται απόφαση εις το επόμενον Μέγα Συμβούλιον Επικοινωνίας. Κατά το ενδιάμεσον χρονικόν διάστημα, μεταξύ της ρηθείσης συζητήσεως και της λήψεως αποφάσεως, τα εν λόγω θέματα ρυθμίζονται δι' ειδικής διαταγής.

Άρθρον 12ον

Ο Μέγας Γενικός Γραμματεύς τηρεί εν βιβλίον δια τους Παρισίους και το Μπορντώ και έτερον δια τας Επαρχίας και το Εξωτερικόν, εις τα οποία περιέχονται τα ονόματα των ιδιαιτέρων Συμβουλίων κατά σειράν αρχαιότητος, η χρονολογία ιδρύσεως αυτών, τα ονόματα, οι βαθμοί, τα αξιώματα, η κοινωνική θέσις και η κατοικία των μελών, συμφώνως προς τα στοιχεία, τα αποσταλέντα υπό των ημετέρων Επιθεωρητών ή των Αναπληρωτών αυτών. Προσέτι το δικαίωμα προβαδίσματος εκάστου Συμβουλίου, ως και ο αριθμός των κανονικών Στοών Τελειοποιήσεως, των εγκατεστημένων εντός των ορίων της Δικαιοδοσίας των ημετέρων Επιθεωρητών ή του Συμβουλίου των Εξοχωτάτων Πριγκήπων, οι τίτλοι των Στοών τούτων, η χρονολογία ιδρύσεως αυτών, η κατάστασις των τίτλων, βαθμών, καθηκόντων, αξιωμάτων, κοινωνικής θέσεως και κατοικίας των μελών, συμφώνως πρός τα στοιχεία, τα χορηγούμενα εις ημάς υπό των ημετέρων Επιθεωρητών ή των Αναπληρωτών αυτών.

Υπό των Μεγάλων Συμβουλίων Επικοινωνίας καθορίζεται η ημέρα της υποδοχής του Προέδρου εις τα ιδιαίτερα Συμβούλια.

Άρθρο 13ον

Ο Μέγας Γραμματεύς τηρεί επίσης βιβλίον, εις το οποίον περιέχονται αι συζητήσεις και αι αποφάσεις, αι λαμβανόμεναι υπό τού Μεγάλου Συμβουλίου Τριμηνιαίας Επικοινωνίας. Εις το βιβλίον τούτο μνημονεύονται επίσης πάσαι αι υπό του εν λόγω Συμβουλίου διεκπεραιωθείσαι υποθέσεις, πάντα τα ληφθέντα έγγραφα και το περιεχόμενον των δοθεισών απαντήσεων.

Άρθρον 14ον

Ο Μέγας Γραμματεύς οφείλει να αναγράφη εις το περιθώριον των εις το Συμβούλιον συζητουμένων αιτήσεων, εγγράφων ή υπομνημάτων, το περιεχόμενον των δοθεισών απαντήσεων και μετά την σύνταξιν των απαντήσεων, φροντίζει όπως υπογραφώσιν αύται υπό του Μεγάλου Γενικού Επιθεωρητού ή του Αναπληρωτού αυτού, υπό του Γραμματέως της Δικαιοδοσίας και υπό του Μεγάλου Σφραγιδοφύλακος. Ακολούθως, τας υπογράφει, τας ασφαλίζει δια σφοαγιδοκηρού και τας αποστέλλει αυτοπροσώπως.

Επειδή, όμως, η εργασία αύτη δεν δύναται να διεξαχθεί κατά την συνεδρίαν του Συμβουλίου και επειδή δύναται να είναι ενίοτε επικίνδυνος η καθυστέρησις της απαντήσεως εις τα εν λόγω έγγραφα μέχρι της συγκλήσεως του επομένου Συμβουλίου, ο Μέγας Γραμματεύς οφείλει να συντάξη σχέδιον της απαντήσεως δια να δύναται να αναγνωσθή κατά το επόμενον Συμβούλιον, και να παραδώση παν το σχετικόν εις τον Αρχειοφύλακα δια να δυνηθή το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον να επιφέρη τας κατά την κρίσιν αυτού αρμοζούσας διορθώσεις.

Άρθρον 15ον

Τα ιδιαίτερα Συμβούλια, τα εδρεύοντα είτε εις τας πόλεις των Παρισίων ή του Μπορντώ, είτε εις τας Επαρχίας ή αλλαχού, δαν έχουν το δικαίωμα να αποστέλλωσι Συντάγματα ή Γενικούς Κανονισμούς, εκτός εάν έχωσιν εξουσιοδοτηθή προς τούτο υπό του Υπάτου Μεγάλου Συμβουλίου, του Μεγάλου Επιθεωοητού ή του Αναπληρωτού αυτού.

Άρθρον 16ον

Ο Μέγας Σφραγιδοφύλαξ ουδέν έγγραφον δύναται να σφοαγίση και να ασφαλίση δια σφραγιδοκηρού, εάν δεν έχη τούτο υπογραφή προηγουμένως υπό του Γενικού Γραμματέως και δύο Γραμματέων διαφόρων Δικαιοδοσιών. Ωσαύτως ουδένα Γενικόν Κανονισμόν δύναται να σφραγίση και να ασφαλίση δια σφοαγιδοκηρού, εάν δεν έχη ούτος υπογοαφή υπό του Μεγάλου Επιθεωρητού ή του Αναπληρωτού αυτού και υπό των προαναφερθέντων

τριών Γραμματέων, ως επίσης ουδέν Σύνταγμα δύναται να σφραγίση και να ασφαλίση δια σφραγιδοκηρού, εάν τούτο δεν έχη υπογραφή υπό των ειρημένων τριών Μεγάλων Αξιωματικών και τουλάχιστον επτά άλλων Πριγκήπων, μελών του Υπάτου Μεγάλου Συμβουλίου των Εξοχωτάτων Πριγκήπων.

Άρθρον 17ον

Ο Μέγας Θησαυροφύλαξ δέον να είναι γνωστός δια την ανθηράν οικονομικήν αυτού κατάστασιν. Διαχειρίζεται πάντα τα χρήματα, τα εισπραττόμενα ή προσφερόμενα υπό μορφήν δωρεών δια τα έξοδα του Υπάτου Μεγάλου Συμβουλίου. Ούτος τηρεί βιβλίον περιέχον επακριβώς άπαντα τα έσοδα, τα έξοδα και τας δωρεάς, τα οποία δέον να καταχωρίζωνται κεχωρισμένως, ως και τον τρόπον κατά τον οποίον αδαπανήθησαν τα χρήματα. Αι δαπάναι δια τας ανάγκας του Υπάτου Μεγάλου Συμβουλίου και αι δι' αγαθοεργίας προοριζόμεναι αναφέρονται κεχωρισμένως. Δι' έκαστον ποσόν χορηγείται απόδειξις περιέχουσα ειδικώς τον αριθμόν του φύλλου του βιβλίου καταχωρίσεως, και ουδέν ποσόν πληρώνεται άνευ εγγράφου εντολής του Προέδρου και των δύο Μεγάλων Αξιωματικών του Υπάτου Μεγάλου Συμβουλίου.

Άρθρον 18ον

Κατά την πρώτην συνεδρίαν του Μεγάλου Συμβουλίου μετά την 27ην Δεκεμβρίου, ο Μέγας Θησαυροφύλαξ δίδει απολογισμόν της διαχειρίσεώς του.

Άρθρον 19ον

Πάσα εντολή πληρωμής εξόδων προς τον Μέγαν Θησαυροφύλακα χορηγείται μόνον υπό του Προέδρου ή των δύο Μεγάλων Εποπτών και πάντοτε κατόπιν αποφάσεως του Μεγάλου Συμβουλίου, μνημονευομένης εις την εν λόγω εντολήν. Το αυτό ισχύει και δι'απάσας τας πληρωμάς εκ των ειρημένων χρημάτων, τα οποία ουδέποτε επιτρέπεται να χρησιμοποιηθώσι δια

συμπόσια, τα εξοδα των οποίων καταβάλλονται από κοινού υφ' όλων των αδελφών.

Άρθρον 20ον

Εάν υποβληθώσιν εις το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον υπομνήματα, αιτήσεις και καταγγελίαι υπό τινός ιδιαιτέρου Συμβουλίου, του οποίου ο Πρόεδρος είναι μέλος του Μεγάλου Συμβουλίου, ούτος δεν δύναται να ψηφίση ούτε να εκφέρη γνώμην, εκτός εάν ζητηθή τούτο υπό του Προέδρου του Μεγάλου Συμβουλίου.

Άρθρον 21ον

Οι Αναπληρωταί Μεγάλοι Επιθεωρηταί και οι δύο πρώτοι Μεγάλοι Αξιωματικοί δεν δύνανται να εκπέσωσι των αξιωμάτων των, δι' αποφάσεως του Μεγάλου Συμβουλίου Τριμηνιαίας Επικοινωνίας των Πριγκήπων του Βασιλικού Μυστικού, ειμή μόνον ένεκα νομίμων λόγων ερευνωμένων εν συνεδρία και έφ' όσον υπάρχουσιν αποδείξεις εναντίον αυτών, τελείως και πλήρως τεκμηριωμέναι. Δύνανται, όμως, οι ειρημένοι Μεγάλοι Αξιωματικοί να υποβάλωσι την παραίτησιν αυτών εις το Μέγα Συμβούλιον. Οι Μεγάλοι Επιθεωρηταί και οι Αναπληρωταί δεν δύνανται να αντικασταθώσιν ειμή δια του διορισμού του αντικαταστάτου αυτών υπό του Υπάτου τών Υπάτων και Κραταιοτάτων Πριγκήπων του Μεγάλου Συμβουλίου Επικοινωνίας.

Άρθρον 22ον

Το Μέγα Συμβούλιον επισκέπτεται τα ιδιαίτερα Συμβούλια, ως και τας Στοάς Τελειοποιήσεως δια των Αναπληρωτών Επιθεωρητών ή άντ' αυτών δι' άλλων προσώπων προς τον σκοπόν τούτον διοριζομένων. Οι Επιθεωρηταί ούτοι υποβάλλουν γραπτήν έκθεσιν περί πάντων των συμβάντων προς τον Γενικόν Γραμματέα, ίνα πληροφορήση ούτος το Μέγα Συμβούλιον. Ο ειρημένος Μέγας Επιθεωρητής ή ο Αναπληρωτής τούτου παρακολουθεί τας εργασίας αυτών, ελέγχει τα βιβλία, τα Συντάγματα, τους πίνακας των μελών του ειρημένου Συμβουλίου ή των Στοών Τελειοποιήσεως ή υπό οιωνδήποτε άλλων, υποβάλλει δε τούτο το ταχύτερον δυνάτον προς το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον δια του Μεγάλου Γενικού Γραμματέως. Προεδρεύει των ειρημένων Μεγάλων Συμβουλίων ή των Στοών Τελειοποιήσεως ή άλλων Εργαστηρίων, οσάκις ήθελε κρίνει τούτο επάναγκες, και ουδείς αδελφός δύναται να φέρη αντίρρησιν επι ποινή ανυπακοής και αργίας. Δι-ότι τοιαύτη είναι η ημετέρα επιθυμία.

Άρθρον 23ον

Όταν το Μέγα Συμβούλιον συγκληθή κανονικώς, επτά μέλη είναι αρκετά διά την έναρξιν των εργασιών κατά την ορισθείσαν ώραν, αι διατυπούμεναι δε και λαμβανόμεναι κατά πλειοφηφίαν των παρόντων αποφάσεις έχουσιν ισχύν νόμων, ως εάν ήσαν παρόντα και τα άλλα μέλη. Κατ' εξαίρεσιν, εν περιπτώσει ανάγκης, ο Μέγας Έπιθεωρητής ή ο Αναπληρωτής τούτου δύναται να προβή εις την διεξαγωγήν των εργασιών μα τρία μέλη.

Άρθρον 24ον

Εάν κατά την συνεδρίαν ενός Μεγάλου Συμβουλίου μέλος τι παρουσιασθή κατά τρόπον απρεπή λόγω οινοποσίας ή διαπράξη παραπτώματα τείνοντα να διαταράξωσι την αρμονίαν, η οποία δέον να κυριαρχεί κατά τας σε-

βασμίους ταύτας συνεδρίας, επιπλήττεται τότε δια πρώτην φοράν. Δια δευτέραν φοράν, τιμωρείται δια προστίμου, καθοριζομένου κατά πλειοψηφίαν και καταβαλλομένου αμέσως, δια την τρίτην δε φοράν στερείται των αξιωμάτων αυτού και, εάν η πλειοψηφία του Μεγάλου Συμβουλίου αποφασίση την αποβολήν αυτού, αποπέμπεται.

Άρθρον 25ον

Εάν εις το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον μέλος τι υποπέση εις παραπτώματα μνημονευθέντα εις το προηγούμενον αρθρον, τιμωρείται δια πρώτην φοράν δια προστίμου καταβαλλομένου αμέσως. Δια δευτέραν φοράν, αποβάλλεται της Γενικής Συνελεύσεως δια χρονικόν διάστημα ενός έτους, κατά το οποίον απαλλάσσεται των καθηκόντων του εις το Συμβούλιον ή την Στοάν των οποίων είναι μέλος και δια τρίτην φοράν, αποπέμπεται διά παντός. Εάν ούτος τυγχάνη Πρόεδρος Συμβουλίου τινός ή ιδιαιτέρας Στοάς, εκπίπτει του αξιώματος τούτου και νέος Πρόεδρος εκλέγεται εις το Συμβούλιον ή την Στοάν, οιουδήποτε βαθμού και αν είναι ούτος.

Άρθρον 26ον

Το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον δεν αναγνωρίζει ως κανονικά Συμβούλια ή κανονικάς Στοάς Τελειοποιήσεως ειμή μόνον εκείνας, αι οποίαι εγκαθιδρύθησαν κανονικώς υπ' αυτού ή υπό των Μεγάλων Έπιθεωρητών ή των Αναπληρωτών αυτών. Το αυτό ισχύει και δια τους Ιππότας Τέκτονας, Πρίγκηπας ή Μεγάλους Εκλεκτούς Τελείους, οι οποίοι ήθελον γίνει δεκτοί υπό τινών Συμβουλίων ή Στοών, αι οποίαι δεν είχον προς τούτο δεόντως εξουσιοδοτηθή.

Άρθρον 27ον

Άπασαι αι προς το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον αιτήσεις προς έκδοσιν ιδρυτικών εγγράφων, είτε προς εγκαθίδρυσιν, είτε προς ανάγνωρισιν Συμβουλίου ή Στοάς τινός, υποβάλλονται ως ακολούθως:

Δια τας Επαρχίας, προς τους Επιθεωρητάς της αυτής Δικαιοδοσίας, οι οποίοι ορίζουσι προς τούτο τέσσαρας Επιτρόπους δια την συγκέντρωσιν όλων των αναγκαίων πληροφοριών. Προς τούτο αποστέλλουσιν εις τους Επιθεωρητάς ή τους Αναπληρωτάς αυτών εις την εν λόγω Δικαιοδοσίαν ακριβή κατάλογον των μελών, τα οποία αιτούνται την σύστασιν Συμβουλίου τινός ή Στοάς Τελειοποιήσεως κλπ. ίνα, βάσει της εκθέσεως των ειρημένων Επιτρόπων και της του Μεγάλου Επιθεωρητού ή του Αναπληρωτού τούτου, αποφασίση το Μέγα Συμβούλιον επί της αιτήσεως των εν λόγω μελών. Όσον αφορά εις τας ξένας Χώρας, οι Μεγάλοι Επιθεωρηταί, εν τη περιοχή της Δικαιοδοσίας αυτών, δύναται να συνιστώσι, εγκαθιστώσι, απαγορεύω-

σι ανακαλώσι και αποκλείωσι Συμβούλια ή Στοάς κατά την ιδίαν αυτών συνετήν κρίσιν. Περί τούτου συντάσσουσι πρακτικόν, εν τω οποίω αναφέρουσι κατά την πλέον ευνοϊκήν περίστασιν πάσας τας ενεργείας αυτών προς το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον. Οι ειρημένοι Επιθεωρηταί συμμορφούνται προς τους νόμους και τα έθιμα, ως και προς τα μυστικά Συντάγματα του Υπάτου Μεγάλου Συμβουλίου. Είναι ελεύθεροι να επιλέγωσι τους Αναπληρωτάς κατά τας εργασίας αυτών δια να επιταχύνωσι ταύτας, και να εξουσιοδοτώσιν αυτούς δια πληρεξουσίων εγγράφων εχόντων ισχύν και κύρος.

Άρθρον 28ον

Το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον ουδεμίαν έγκρισιν διά την ίδρυσιν Βασιλικής Στοάς Τελειοποιήσεως χορηγεί, ειμή μόνον εις αδελφούς κατέχοντας τουλάχιστον τον βαθμόν του Πρίγκηπος της Ιερουσαλήμ, και δια την ίδρυσιν Συμβουλίου Ιπποτών της Ανατολής εις αδελφούς κατέχοντας τον βαθμόν του Ιππότου Ανατολής και Δύσεως. Δια την ίδρυσιν όμως ενός Συμβουλίου Πριγκήπων της Ιερουσαλήμ, ο αιτών αδελφός δέον απαραιτήτως να κατέχη τον βαθμόν του Εξοχωτάτου Ιππότου Πρίγκηπος Μεμυημένου και να αποδεικνύη δι' αυθεντικών τίτλων ότι εγένετο δεκτός νομίμως και κανονικώς, να αποδεικνύη επίσης ότι πάντοτε εκαρπώθη ελευθέρως τιμίαν περιουσίαν, ότι δια της καλής φήμης και της καλής ουμπεριφοράς είναι ελεύθερος πάσης μομφής και ότι πάντοτε υπήκουσεν εις τα θεσπίσματα του Υπάτου Μεγάλου Συμβουλίου των Πριγκήπων, των οποίων επιθυμεί να καταστή ο Αρχηγός.

Άρθρον 29ον

Το Ύπατον Συμβούλιον των Εξοχωτάτων Πριγκήπων δεν χορηγεί νέα διπλώματα ή εγκρίσεις ιδρύσεως είτε δια τας πόλεις των Παρισίων ή του Μπορντώ, είτε δια τας Επαρχίας ή τας ξένας Χώρας, ειμή μόνον όταν λάβη παρά του Μεγάλου Θησαυροφύλακος απόδειξιν εισπράξεως του ποσού των είκοσι τεσσάρων σελλινίων δια την πληρωμήν των απασχοληθέντων με την εργασίαν ταύτην προσώπων. Οι Μεγάλοι Επιθεωρηταί των Ανατολών του Εξωτερικού υποχρεούνται να συμμορφώνονται προς ταύτα εις παρομοίας περιπτώσεις. Εκτελούσι τα υποχρεωτικά αυτών ταξείδια, απηλλαγμένοι πάσης δαπάνης. Εξ άλλου δεν χορηγούσιν εις Πρίγκηπα Τέκτονα ούτε εξουσίαν Επιτρόπου, ούτε εξουσιοδότησιν, πρίν ή ούτος υπογράψη δήλωσιν υπακοής, καταχωριζομένην εις τα βιβλία του Μεγάλου Γενικού Γραμματέως, του Μεγάλου Επιθεωρητού ή του Αναπληρωτού τούτου, και δια τας Επαρχίας και τας ξένας Χώρας εις τα βιβλία των ημετέρων Μεγάλων Επιθεωρητών ή των Αναπληρωτών αυτών. Είναι μάλιστα επάναγκες όπως η ειρημένη δήλωσις υπακοής γραφή και υπογραφή υπό του εν λόγω αδελφού.

Άρθρον 30ον

Εάν οι Επιθεωρηταί ή οι Αναπληρωταί τούτων ήθελον κρίνει πρόσφοοον να επισκεφθώσιν εις οιονδήποτε σημείον των δύο ημισφαιρίων είτε το Μέγα Συμβούλιον των Πριγκήπων της Ιερουσαλήμ ή οιονδήποτε άλλο, οφείλουν να παρουσιασθώσι φέροντας τα διάσημα του αξιώματος αυτών είτε προ της θύρας του Μεγάλου Συμβουλίου των Πριγκήπων της Ιερουσαλήμ, του Μεγάλου Περιστυλίου των Ιπποτών του Μέλανος Αετού, είτε της Συνόδου των Μεμυημένων Πριγκήπων ή τέλος οιουδήποτε άλλου Εργαστηρίου. Ούτοι γίνονται δεκτοί μα πάσας τας οφειλομένας εις αυτούς τιμάς και απολαύουσι πανταχού των προνομίων και των δικαιωμάτων αυτών κλπ, κλπ. Οσάκις ο Επιθεωρητής ή ο Αναπληρωτής αυτού, ως και οι Ιππόται Πρίγκηπες Τέκτονες επισκέπτονται Στοάν Βασιλικής Τελειοποιήσεως ή οιανδήποτε άλλην Στοάν, ο Κραταιός Μέγας Διδάσκαλος ή ο Σεβάσμιος της Συμβολικής Στοάς αποστέλλει πέντε Αξιωματικούς δια να εισαγάγωσι τον Πρίγκηπα Επιθεωρητήν ή τον Αναπληρωτήν αυτού μα πάσας τας τιμάς, ως κατωτέρω εκτίθενται.

Άρθρον 31ον

Επειδή οι Πρίγκηπες της Ιερουσαλήμ είναι οι Γενναίοι Πρίγκηπες του ανανεωθέντος Ελευθεροτεκτονισμού, γίνονται δεκτοί με πάσας τας τιμάς και απολαύουσι πάντων των προνομίων αυτών εις πάσας τας Στοάς και τα Περιστύλια, ως και εις τα Συμβούλια των Ιπποτών της Ανατολής, όπου εισέρχονται θριαμβευτικώς, ως ακολούθως:

1. Οι Πρίγκηπες της Ιερουσαλήμ έχουσι το δικαίωμα να ακυρώσι ή να ανακαλώσι πάσαν απόφασιν ληφθείσαν εν Συμβουλίω Ιπποτών της Ανατολής, ως και εις τας Στοάς της Βασιλικής Τελειοποιήσεως και εις παν άλλο Εργαστήριον οιουδήποτε βαθμού, όταν η εν λόγω απόφασις δεν είναι σύμφωνος προς τας θεμελιώδεις αρχάς και τους νόμους του Τάγματος, υπό την προϋπόθεσιν όμως ότι ουδείς Εξοχώτατος Πρίγκηψ ανωτέρου βαθμού παρίστατο κατά την λήψιν της αποφάσεως.

2. Όταν εις Πρίγκηψ της Ιερουσαλήμ αναγγελθή ότι ευρίσκεται πρό της θύρας Βασιλικής Στοάς ή Περιστυλίου ή οιουδήποτε άλλου Εργαστηρίου είτε φέρει τους τίτλους και τα διάσημα, δια των οποίων αναγνωρίζεται η ιδιότης αυτού, είτε είναι γνωστός εις οιονδήποτε Πρίγκηπα του αυτού βαθμού, ο Σεβάσμιος ή ο Κραταιότατος μιας τοιαύτης Στοάς αποστέλλει τέσσαρας αδελφούς, Αξιωματικούς, δια να εισαγάγωσι και συνοδεύσωσι τούτον.

Εισέρχεται φέρων πίλον ή κράνος, κρατών το ξίφος γυμνόν δια της δεξιάς ως πολεμιστής, τον θυρεόν εις τον αριστερόν βραχίονα, και μάλιστα ενδεδυμένος θώρακα, εάν φέρη απολύτως άπαντα τα διακριτικά και τα διά-

σημα αυτού. Ο επισκέπτης Πρίγκηψ, ευρισκόμενος εις την Δύσιν μεταξύ των δύο Εποπτών και συνοδευόμενος υπό των τεσσάρων Απεσταλμένων της Στοάς, χαιρετά: α) τον Διδάσκαλον, β) προς Βορράν και Μεσημβρίαν, γ) τους Α΄ καί Β΄ Επόπτας. Ευθύς μετά ταύτα, εκτελεί το σημείον του βαθμού εις τον οποίον συνεδριάζει η Στοά, επαναλαμβανόμενον υπό του Διδασκάλου και απάντων των αδελφών ομού, ακολούθως δε ο Διδάσκαλος αναφωνεί: «Εν τάξει, αδελφοί μου!» Πάραυτα, πάντες οι αδελφοί του Βορρά και της Μεσημβρίας σχηματίζουσιν ομού αψίδα δια των γυμνών ξιφών των και, ελλείψει τούτων, δια των τεταμένων βραχιόνων, υπό την οποίαν βαδίζει ο Γενναίος Πρίγκηψ με βήμα τελετουργικόν, μέχρις ότου φθάση εις την έδραν του Διδασκάλου. Ο Διδάσκαλος προσφέρει εις αυτόν το σκήπτρον, το οποίον ούτος αποδέχεται, και διευθύνει τας εργασίας. Ο Διδάσκαλος ανάφέρει εις αυτόν περί των εργασιών και περί παντός έχοντα σχέσιν με το Τάγμα. Εάν ο Πρίγκηψ κρίνη τούτο σκόπιμον, αφήνει το σκήπτρον εις τον Διδάσκαλον δια να συνεχίση τας αρξαμένας ήδη εργασίας.

Εάν ο Γενναίος Πρίγκηψ επιθυμή να αποσυρθή πριν ή η Στοά κλείση τας εργασίας, ειδοποιεί περί τούτου τον Σεβάσμιον ή τον Κραταιότατον, ο οποίος ευχαριστεί τον Γενναίον Πρίγκηπα δια την επίσκεψιν, παρακαλεί τούτον να επαναλαμβάνη αυτήν συχνάκις και θέτει εις την διάθεσιν αυτού τας υπηρεσίας του. Μετά την φιλοφρόνησιν ταύτην, κρούει ισχυρώς άπαξ και αναφωνεί: «Εν τάξει, αδελφοί μου!». Τούτο επαναλαμβάνεται υπό των Εποπτών, ακολούθως δε πάντες οι αδελφοί του Βορρά και της Μεσημβρίας σχηματίζουσιν αψίδα υπό την οποίαν ο Γενναίος Πρίγκηψ, αφού χαιρετήση τον Διδάσκαλον, διέρχεται με γυμνόν το ξίφος ως πολεμιστής. Όταν φθάση μεταξύ των δύο Εποπτών, στρέφεται προς την Ανατολήν, χαιρετά τον Διδάσκαλον, προς Βορράν και Μεσημβρίαν, και μετά ταύτα τους δύο Επόπτας, συνοδευόμενος δε πάντοτε υπό των τεσσάρων Απεσταλμένων Αξιωματικών, εξέρχεται εκ της Στοάς, της οποίας αί θύραι είναι εντελώς ανοικταί, ως ήσαν και κατά την είσοδον αυτού. Όταν οι τέσσαρες Απεσταλμένοι Αξιωματικοί επιστρέψωσιν, αι εργασίαι συνεχίζονται.

3. Οι Πρίγκηπες της Ιερουσαλήμ δεν δύνανται να απολαμβάνωσι των προνομίων αυτών, εάν είναι παρών Μεμυημένος Πρίγκηψ ή Ιππότης Νοαχίτης ή Ύπατος Πρίγκηψ του Βασιλικού Μυστικού. Δύνανται όμως να εισέλθωσι με πάσας τας τιμάς, εάν οι παρόντες Εξοχώτατοι Πρίγκηπες συναινέσωσιν είς τούτο.

4. Εν Στοά οι Πρίγκηπες της Ιερουσαλήμ αποκαλούνται «Γενναίοι Πρίγκηπες», ο Μεμυημένος Ιππότης «Ύπατος Πρίγκηψ», οι Ιππόται του Βασιλικού Μυστικού «Ένδοξοι Ύπατοι των Εξοχωτάτων Υπάτων Πριγκήπων», οι Ιππόται της Ανατολής «Έξοχοι Αδελφοί Ιππόται». Ο Ιππότης της Ανατο-

λής έχει το δικαίωμα, όταν δεν είναι παρών Πρίγκηψ της Ιερουσαλήμ, να ζητήση έκθεσιν ακριβή περί των εν τη Στοά γενομένων, να ελέγξη εάν τα οικεία Συντάγματα έχωσι καλώς και είναι νομίμως διατυπωμένα, να συμφιλιώση αδελφούς εάν υπάρχωσι μεταξύ αυτών ψυχρότητες ή διαφοραί, να αποκλείη τον πλέον ισχυρογνώμονα και εκείνους, οι οποίοι δεν υποτάσσονται εξ ιδίων εις τα θέσμια και τους νόμους τους καθιερωθέντας υπό των ημετέρων Μυστικών Συνταγμάτων και αλλων, είτε εις Στοάν Τελειοποιήσεως, είτε εις Συμβολικήν Στοά.

5. Οι Γενναίοι Πρίγκηπες της Ιερουσαλήμ, ως και οι Ιππόται της Ανατολής έχουσι το δικαίωμα να παρακάθηνται φέροντες πίλον κατά τας εργασίας των Στοών Τελειοποιήσεως ή τών Συμβολικών Στοών, εάν επιθυμώσι τούτο. Εν τούτοις δεν απολαύουσι των προνομίων αυτών ειμή μόνον όταν είναι κανονικώς ανεγνωρισμένοι και φέρωσι τα διακριτικά και τα διάσημα του αξιώματος αυτών.

6. Πέντε Γενναίοι Πρίγκηπες της Ανατολής δύνανται να ιδρύσωσι Συμβούλιον Ιπποτών της Ανατολής πανταχού όπου δεν υπάρχει τοιούτον. Περιβάλλονται με δικαστικήν εξουσίαν. Αλλ' υπέχουσι την υποχρέωσιν να πληροφορώσιν εγγράφως περί των εργασιών αυτών το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον, ως και τον πλησιέστερον Επιθεωοητήν ή τον Αναπληρωτήν τούτου. Τα δικαιώματα ταύτα έχουσιν ούτοι βάσει των εξουσιών, αι οποίαι είχον χορηγηθή υπό του λαού της Ιερουσαλήμ εις τους ενδόξους προκατόχους αυτών, ότε ούτοι επέστρεψαν εκ της εις Βαβυλώνα Πρεσβείας.

Άρθρον 32ον

Δια να εξασφαλίζηται μεταξύ πάντων των ιδιαιτέρων Συμβουλίων και πάντων των Ενδόξων Ιπποτών και Πριγκήπων Τεκτόνων κανονική επικοινωνία, τα Συμβούλια ταύτα αποστέλλουσιν, έκαστον έτος, εις το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον, εις έκαστον ιδιαίτερον Μέγα Συμβούλιον και εις άπαντα τα κανονικώς εγκαθιδρυθέντα ιδιαίτερα Συμβούλια, γενικήν κατάστασιν πάντων των μελών αυτών, ως και των ονομάτων των Αξιωματικών αυτών και γνωστοποιούσι, κατά την διάρκειαν του έτους, εις το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον των Εξοχωτάτων Πριγκήπων, πάσας τας από της υποβολής της τελευταίας καταστάσεως επελθούσας αξιοσημειώτους μεταβολάς.

Άρθρον 33ον

Δια να διατηρήται η τάξις και η πειθαρχία, το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον των Εξοχωτάτων Πριγκήπων του Βασιλικού Μυστικού συνέρχεται μόνον άπαξ του έτους χωρίς να επιληφθεί οιασδήποτε τεκτονικής εργασίας. Κατά την συνεδρίαν ταύτην γίνονται δεκτοί εις τον Υπέρτατον και τελευταίον βαθμόν του Τεκτονισμού μόνον οι τρείς αρχαιότεροι Ιππόται Μεμυημένοι.

Ούτοι ανακηρύσσονται εις την Μεγάλην Στοάν του Μεγάλου Εκλεκτού Τελείου Διδασκάλου ή εις Συμβούλιον, Περιστύλιον κλπ.

Άρθρον 34ον

Ημέραι εορτών τας οποίας οι Ιππόται Πρίγκηπες Τέκτονες και οι Γενναίοι Πρίγκηπες της Ιερουσαλήμ οφείλουσι να εορτάζωσιν ιδιαιτέρως:

1. Η 20η Νοεμβρίου, ημέρα ανάμνήσεως της εισόδου των προγόνων αυτών εις την Ιερουσαλήμ.

2. Η 23η Φεβρουαρίου, ημέρα δοξολογίας του Κυρίου, επί τη επανοικοδομήσει του Ναού.

3. Οι Ιππόται της Ανατολής εορτάζουσι την Ιεράν Ημέραν της επανοικοδομήσεως του Ναού του Θεού την 22αν Μαρτίου και την 22αν Σεπτεμβρίου, ημέρας των ισημεριών ή της επανόδου των μακρών και βραχειών ημερών, εις ανάμνησιν της δίς γενομένης οικοδομήσεως του Ναού. Πάντες οι Πρίγκηπες Τέκτονες οφείλουσι να παρίστανται εις το Συμβούλιον της Ανατολής, διά να εορτάσωσι τας δύο ταύτας ημέρας. Αι εργασίαι ανοίγονται δια των συνήθων τελετών.

4. Ο Μέγας Εκλεκτός Τέλειος εορτάζει ωσαύτως, εκτός τούτων, και ιδιαιτέρως την καθιέρωσιν του πρώτου Ναού, την 5ην ημέραν της 3ης Σελήνης, αντιστοιχούσαν προς τον ημέτερον μήνα Ιούλιον, ότε οι Ιππόται και Πρίγκηπες Τέκτονες φέρουσιν άπαντα τα διάσημα αυτών.

Άρθρον 35ον

Εν ιδιαίτερον Συμβούλιον των Πριγκήπων του Βασιλικού Μυστικού δεν επιτρέπεται να έχη άνω των 15 μελών, συμπεριλαμβανομένων και των Αξιωματικών.

Καθ' έκαστον έτος, την ημέραν της εορτής του Αγίου Ιωάννου του Ευαγγελιστού, έκαστον ιδιαίτερον Μέγα Συμβούλιον οφείλει να εκλέξη εννέα Αξιωματικούς, εκτός του Προέδρου, ο οποίος οφείλει να ασκή την προεδρίαν επί τρία συναπτά έτη. Οι Αξιωματικοί είναι:

1. Ο Ανθύπατος Ταξιάρχης, ο οποίος προεδρεύει απουσιάζοντος του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου.
2. Ο Μέγας Επόπτης, ο οποίος προεδρεύει απουσιαζόντων των δύο πρώτων.
3. Ο Μέγας Σφραγιδοφύλαξ ή Μέγας Γραμματεύς.
4. Ο Μέγας Θησαυροφύλαξ.
5. Ο Μέγας Αρχηγός των Φρουρών.
6. Ο Μέγας Ρήτωρ ή Υπουργός της Επικρατείας.
7. Ο Μέγας Δοκιμαστής (Προσαγωγεύς).
8. Ο Μέγας Διδάσκαλος Αρχιτέκτων ή Μηχανικός
9. Ο Μέγας Ελεονόμος.

Πάντες οι άλλοι, ηνωμένοι υπό τας διαταγάς του Ύπάτου των Υπάτων Πριγκήπων ή του Ανθυπάτου Ταξιάρχου, παραμένουσιν άνευ ουδεμιάς μεταβολής και ουδείς δύναται να γίνη δεκτός πέραν του αριθμού των 15 μελών.

Το Μέγα τούτο Συμβούλιον υπόκειται εις τον Μεγάλον Επιθεωρητήν ή τον Αναπληρωτήν αυτού, ο οποίος αναγνωρίζεται ως Αρχηγός αυτού εις πάσαν περίπτωσιν και ο οποίος υπακούει εις το εν λόγω Συμβούλιον δια παν ό,τι αφορά εις την Βασιλικήν Τέχνην, τόσον εις τους ανωτέρους, όσον και εις τους κατωτέρους βαθμούς.

ΗΜΕΙΣ, Ύπατοι των Υπάτων Εξοχωτάτων Πριγκήπων του Βασιλικού Μυστικού, του Βασιλικού και Στρατιωτικού Τάγματος τής Σεβασμιωτάτης ΑδελΦότητος των Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων Τεκτόνων, συνεσκέφθημεν και απεφασίσαμεν ότι οι προκείμενοι Κανονισμοί και Συντάγματα δέον να τηρώνται.

ΕΝΤΕΛΛΟΜΕΘΑ όπως οι ημέτεροι Μεγάλοι Επιθεωρηταί και οι Αναπληρωταί αυτών μεριμνήσωσι δια την μελέτην και αποδοχήν τούτων ύφ' όλων των ιδιαιτέρων Συμβουλίων, Περιστυλίων και Βασιλικών Στοών, ως και υπό παντός άλλου Εργαστηρίου.

Εν τη Μεγάλη Ανατολή του Μπορντώ, υπό την Ουρανίαν Αψίδα, κατά την προμνησθείσαν ημέραν και το προμνησθέν έτος.

Βεβαιωθέν γνήσιον και πιστόν αντίγοαφον, σύμφωνον πρός το κατατεθέν υπό του Ενδόξου Αδελφού Hyman Isaac Long, εις τα Αρχεία του Μεγάλου Συμβουλίου των Υπάτων Πριγκήπων του Βασιλικού Μυστικού εν Ανατολή Charleston, Νοτίου Καρολίνας, και βεβαιωθέν και υπογραφέν υπ'αυτού, ως Αναπληρωτού Μεγάλου Γενικού Επιθεωρητού και Πρίγκηπος Τέκτονος

J'N B'TE M'IE DELAHOGUE (Jean Baptiste Marie Delahogue)

Αναπληρωτής Μέγας Έπιθεωρητής, Γενικός Πρίγκηψ Τέκτων

Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης τού Εξοχωτάτου Υπάτου Συμβουλίου

εν Ανατολή Charleston, Νότιος Καρολίνα A'DRE F AUGUSTE DE GRASSE (Alexandre François Auguste de Grasse) Μέγας Σφραγιδοφύλαξ και Αρχειοφύλαξ

Σφραγίς του Μεγάλου Συμβουλίου.»

§61. Τα μεγάλα συντάγματα του αρχαίου και αποδεδεγμένου σκωτικού τύπου του 1786

Πρόκειται για το παλιότερο σωζόμενο καταστατικό τεκτονικής οργάνωσης «φιλοσοφικού τύπου». Η Ελληνική νομολογία το αναγνωρίζει (ΕφΑθ 5886/2013, ΑΠ 590/2015) ως καταστατικό του ΥΣ.

Το περιεχόμενο έχει ως εξής:

Εις δόξαν του Μεγάλου Αρχιτέκτονος του Σύμπαντος
ΝΕΑΙ ΜΥΣΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Της αρχαιοτάτης & σεβασμιωτάτης Εταιρείας των Αρχαίων, Ελευθέρων Παραδεδεγμένων Τεκτόνων ή του Βασιλικού και Στρατιωτικού Τάγματος του Ελευθεροτεκτονισμού
ημείς
ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ
Ελέω Θεού Βασιλεύς της Πρωσσίας Μαργράβος του Βανδεβούργου κτλ.
Ύπατος Μέγας Προστάτης, Μέγας Ταξιάρχης, Παγκόσμιος Μέγας Διδάσκαλος και συντηρητής της Αρχαιοτάτης και Σεβασμιωτάτης Εταιρείας των Αρχαίων Ελευθέρων Παραδεδεγμένων Τεκτόνων ή του Βασιλικού και Στρατιωτικού Τάγματος του Ελευθεροτεκτονισμού
Πάσι τοις εξοχωτάτοις καί φιλτάτοις αδελφοίς ημών, οίτινες θα ίδωσι τά παρόντα γράμματα
ΑΝΟΧΗ-ΕΝΩΣΙΣ-ΕΥΤΥΧΙΑ

Αι πεποιθήσεις ήμων και τα συντηρητικά και κυριαρχικά καθήκοντα, άτινα συνήψαμεν προς το αρχαιότατον καί σεβάσμιον ίδρυμα, το γνωστόν την σήμερον υπό τό όνομα Άδελφότης Έλευθεροτεκτονισμού ή Τάγμα των Αρχαίων Ελευθέρων Παραδεδεγμένων Τεκτόνων, κατέστησαν αυτό, ως εγένετο γνωστόν τοις πάσι, το αντικείμενον της ημετέρας ιδιαιτέρας φροντίδος·

Το παγκόσμιον τούτο Ίδρυμα, ούτινος ή αρχή άναγεται εις την κοιτίδα της ανθρωπίνης κοινωνίας, είναι αγνόν κατά τό Δόγμα και την Διδασκαλίαν, σοφόν, συνετόν και ηθικόν εις τα διδάγματα, τας εξασκήσεις, τους σκοπούς και τα μέσα: συνιστάται κατ' έξοχήν δια τον φιλοσοφικόν, κοινωνικόν και φιλανθρωπικόν αύτού σκοπόν. Η Εταιρεία αύτη έχει τον έξης σκοπόν, την Ομόνοιαν, την Ευημερίαν, την Πρόοδον και την Ευτυχίαν του ανθρωπίνου γένους εν γένει, καί ιδία ενός εκάστου ατόμου, όθεν πάσαν έλπίδα καί παν έργον ευσταθώς πρέπει να μεταχειρίζηται όπως φθάση προς εκείνον τον σκοπόν, τον οποίον μόνον άξιον εαυτής επαγγέλλεται.

Εν τούτοις προϊόντος του χρόνου ο οργανισμός και η ενότης της αρχικής

αυτής διευθύνσεως, υπέστησαν σπουδαίας τροποποιήσεις, προελθούσας εκ των ανατροπών και μεταβολών, αίτινες ανέτρεψαν την κατάστασιν του κόσμου, ή άλληλοδιαδόχως μετάβαλον αυτήν και αίτινες διεσκόρπισαν τους αρχαίους Τέκτονας εις διάφορα μέρη της Οικουμένης κατά διαφόρους περιόδους, και των αρχαίων και των ημετέρων χρόνων. Ο διασκορπισμός ούτος έδωκεν αφορμήν να γεννηθώσι διάφορα ετερογενή Συστήματα, άτινα ακμάζουσι την σήμερον υπό τό όνομα Δόγματα ή Τύποι και ων το σύνολον αποτελεί το Τάγμα.

Πλην τούτου, έτεραι διαιρέσεις, αποτέλεσμα των πρώτων, έδωκαν αφορμήν εις την διοργάνωσιν νέων σωματείων, ων τα πλείστα ουδέν κοινόν έχουσι προς την Ελευθέραν Τέχνην του Τεκτονισμού, πλην του ονόματος και τύπων τινών διατηρηθέντων υπό των ιδρυτών, όπως καλύψωσι τους μυστικούς αυτών σκοπούς, τους συχνάκις αποκλειστικούς, ενίοτε δέ και επικίνδυνους, σχεδόν δέ πάντοτε εναντίους προς τας αρχάς και τα υψηλά διδάγματα του Ελευθέρου Τεκτονισμού, οία παρελάβομεν ταύτα εκ της παραδόσεως.

Τα γνωστά σχίσματα, άτινα εγεννήθησαν και επί πολύν χρόνον εχώρισαν τα σωματεία ταύτα, εγέννησαν, υπονοίας και έλλειψιν πάσης έμπιστοσύνης εκ μέρους πάντων σχεδόν των Ηγεμόνων, καί μεγίστους προυκάλεσαν σκληρούς διωγμούς εκ μέρους τινών εξ αυτών. Διά των προσπαθειών Τεκτόνων επιφανών επί αρετή κατηυνάσθησαν αί έριδες, πάντες δέ προ πολλού εξέφρασαν την ευχήν, όπως ταύτα γίνωσι το αντικείμενον γενικής συζητήσεως και εξευρεθώσι τα μέσα πρός αποφυγήν της επαναλήψεως αυτών και εξασφαλισθή η διατήρησις του Τάγματος, δια της αποκαταστάσεως της ενότητος της διοικήσεως αυτού, της αρχικής συνθέσεως των οργάνων αυτού ώς επίσης και της αρχαίας αυτού πειθαρχίας.

Αποδεχόμενοι τάς ευχάς ταύτας, αίτινες υπάρχουσι κοιναί εν Ήμίν, αφ' ότου τελείως εμυήθημεν εις τα μυστήρια του Ελευθεροτεκτινισμού, δεν ηδυνήθημεν όμως να αποκρύψωμεν ούτε τον αριθμόν ούτε την φύσιν, ούτε το αληθές μέγεθος των κωλυμάτων, άτινα έδει να ύπερνικήσωμεν, όπως πραγματοποιηθώσιν αι ευχαί εκείναι. Προς τούτο λοιπόν εσκέφθημεν, όπως έλθωμεν είς συνεννόησιν προς τους σοφωτάτους αδελφούς και αρχηγούς της Αδελφότητος εις πάσας τας χώρας της οικουμένης, περί των καταλληλοτάτων βουλευμάτων προς επιτυχίαν του ωφελίμου τούτου σκοπού, χωρίς να παραβιασθή ουδεμία αυτοβουλία, χωρίς να παραβιασθή ουδεμία αληθής ελευθερία των Τεκτόνων, και προ πάντων η ελευθερία των γνωμών, ήτις εξ όλων των ελευθεριών είναι ή πρώτη και η ιερωτάτη καί εν ταυτώ, η μάλλον επιδεχομένη προσβολάς.

Μέχρι τούδε, τα του Βασιλέως καθήκοντα, τα εις Ήμάς μάλλον ειδικά, τα πολυπληθή και σοβαρά γεγονότα, άτινα εσημείωσαν την βασιλείαν Ήμών,

παρέλυσαν τας ημετέρας αγαθάς προθέσεις και απέτρεψαν Ήμάς από του σκοπού εκείνου. Ανήκει εις τον χρόνον ως και εις την σύνεσιν, την ανάπτυξιν και τον ζήλον των αδελφών, οίτινες θα έλθωσι μεθ' Ήμας, να συμπληρώσωσι και τελειώσωσι, έργον τοσούτον μέγα και ωραίον, τοσούτον δίκαιον και αναγκαίον. Εις αυτούς κληροδοτούμεν τον κλήρον τούτον παραγγέλλοντες αυτοίς, όπως εργασθώσιν άνευ διακοπής, άλλα και μετά γαλήνης και συνέσεως.

Αλλ' όμως πρόσφατοι και επίμονοι εκθέσεις πεμφθείσαι προς Ήμάς κατά τους τελευταίους καιρούς έκ πάσης χώρας αναφέρουσι την κατεπείγουσαν ανάγκην του ν'αντιταχθή ισχυρόν πρόχωμα εις τό πνεύμα της μισαλλοδοξίας, της αιρέσεως, του σχίσματος και της αναρχίας, το οποίο νεώτεροι ανακαινισταί προσπαθούσι να εισαγάγωσι μεταξύ των αδελφών, αποβλέποντες εις βουλάς κατά το μάλλον και ήττον περιωρισμένας, απερισκέπτους, παρουσιαζόμενοι δέ υπό ευσχήμους προφάσεις, όπως επίτηδες παρεκτρέψωσι τον αληθή τεκτονισμόν δια της μεταβολής της φύσεως αυτού, και δυνηθώσιν ούτω να φθάσωσιν εις την καταφρόνησιν και τον εξαφανισμόν του Τάγματος.

Ομολογούμεν και Ήμείς αυτοί την κατεπείγουσαν ταύτην ανάγκην, μανθάνοντες πάντα όσα σήμερον συμβαίνουσιν είς τα όμορα κράτη.

Οι λόγοι αυτοί ως και έτεροι ούχ'ήττον σοβαροί, μας επιβάλλουσι το καθήκον να συναθροίσωμεν και συντάξωμεν είς εν μόνον Τεκτονικόν Σώμα, πάντα τα του Σκωτικού Συστήματος, ων αι διδασκαλίαι εισί, κατά την κοινήν ομολογίαν σχεδόν αι αυταί προς τους αρχαίους θεσμούς, οίτινες συνετάχθησαν προς τον αυτόν σκοπόν, καί οίτινες, εν ω είναι οι κύριοι κλάδοι ενός και του αυτού δένδρου, διαφέρουσιν αλλήλοις μόνον κατά τους τύπους, γνωστούς ήδη τοις πάσι και δια τούτο ευκόλως συμβιβαζομένους. Τα Συστήματα ταύτα εισί τα γνωστά υπό το όνομα Αρχαίον Σύστημα, του Ερεδόμ (Herodom ή Haredom), της Ανατολής του Kilwinning του Αγίου Ανδρέου, των Αυτοκρατόρων Ανατολής και Δύσεως των Πριγκήπων του Βασιλικού Μυστικού ή της Τελειοποιήσεως, το Φιλοσοφικόν Σύστημα και το νεώτερον πάντων, όπερ Πρωτσγενές καλείται.

Λαμβάνοντες όθεν ως βάσιν της Ημετέρας συντηρητικής μεταρρυθμίσεως τον τίτλον του πρώτου των Συστημάτων τούτων και τον αριθμόν των βαθμών της ιεραρχίας του τελευταίου, ανακηρύσσομεν ταύτα ήδη νυν συνηνωμένα και συσσωματωμένα εις εν και μόνον Τάγμα, όπερ, πρεσβεύον το Δόγμα και τας αγνάς Διδασκαλίας του Αρχαίου Ελευθεροτεκτονισμού, περιλαμβάνει πάντα τα Συστήματα του Σκωτικού Δόγματος, συνδεδεμένα υπό το όνομα ΔΟΓΜΑ ΣΚΩΤΙΚΟΝ ΑΡΧΑΙΟΝ & ΠΑΡΑΔΕΔΕΓΜΕΝΟΝ.

Η διδασκαλία θα χορηγήται εις τους Τέκτονας εις 33 βαθμούς, διηρημέ-

νους εις 7 Ναούς ή Κλάσεις, πας δε Τέκτων, υποχρεούται να μυηθεί διαδοχικώς εις ένα έκαστον των βαθμών τούτων, πριν η φθάση εις τον ύψιστον και τελευταίον· εις έκαστον δε βαθμόν οφείλει να υποστή τας προθεσμίας και δοκιμασίας, ας επιβάλλουσιν αι Διατάξεις, Αποφάσεις και Κανονισμοί, αρχαίοι τε και νέοι του Τάγματος και του Δόγματος της Τελειοποιήσεως.

Ο πρώτος βαθμός υπόκειται εις τον δεύτερον, ούτος εις τον τρίτον και ούτω καθεξής, μέχρι του Ύψηλού, του 33ου και τελευταίου, όστις θέλει εφορεύει, εξελέγχει και διοικεί πάντας τους άλλους, και του οποίου η συνέλευσις ή η συνάθροισις, θα είναι το Ύπατον Μέγα Συμβούλιον του Δόγματος η Τύπου, ο Προστάτης και Συντηρητής του Τάγματος, όπερ θέλει διοικεί και διευθύνει συμφώνως προς τα παρόντα Συντάγματα, ή εκείνα άτινα εις το μέλλον θέλουσι δημοσιευθή[861].

Άπαντες οι βαθμοί των συνηνωμένων Δογμάτων από του 1. μέχρι του 18. θέλουσι παρεμβληθή μεταξύ των βαθμών του Δόγματος της Τελειοποιήσεως, κατά την οικείαν τάξιν, και συμφώνως προς τας αναλογίας και ομοιότητας, αίτινες υπάρχουσι μεταξύ αυτών και θέλουσι αποτελέσει τους 18 πρώτους βαθμούς του Αρχαίου και Παραδεδεγμένου Σκωτικού Δόγματος. Ο 19ος και 23ος βαθμός του Δόγματος, όπερ καλείται Πρωτογενές, θέλει αποτελέσει τον 20ον του Τάγματος. Ο 20ος και 23ος της Τελειοποιήσεως, και ο 16ος και 24ος του Πρωτσγενούς Δόγματος, θέλουσιν αποτελεί τον 21ον και 28ον του Τάγματος, οι Πρίγκηπες του Βασιλικού Μυστικού θ' αποτελέσωσι τον 32ο βαθμόν, υπό τους Υπάτους Μεγάλους Γενικούς Επιθεωρητάς, ων ο βαθμός έστιν ο 33ος και τελευταίος του Τάγματος· ο 31ος βαθμός έσεται ο των Ύπάτων Δικαστών, οι Μεγάλοι Εκλεκτοί Ιππόται Καδώς θέλουσιν αποτελεί τον 30ον βαθμόν. Οι Αρχηγοί της Σκηνής, οι Πρίγκηπες της Σκηνήα, οι Ιππόται του Χαλκού Όφεως, οι Πρίγκηπες της Χάριτος, οι Μεγάλοι Ταξιάρχαι του Ναού και οι Μεγάλοι Σκώτοι του Αγίου Ανδρέου θέλουσιν αποτελέσει τους βαθμούς 23, 24, 25, 26, 27 και 29.

Άπαντες οι υψηλοί βαθμοί των ηνωμένων τούτων Σκωτικών Συστημάτων θέλουσι διανεμηθή, κατά την αναλογίαν αυτών και την ομοιότητα εις τας διαφόρους κλάσεις του Αρχαίου και Παραδεδεγμένου Σκωτικού Δόγματος.

Εν τούτοις, ουδέποτε και επΟυδεμιά αίτια ουδείς των ανωτέρω βαθμών δύναται ν' αφομοιωθή προς τον 33ον και Ύψιστον βαθμόν του Υπάτου Μεγάλου Γενικού Επιθεωρητού Προστάτου και Συντηρητού του Τάγματος,

861 Με βάση αυτή τη διάταξη, η οποία προβλέπει τη δυνατότητα αναθεώρησης, τα Συντάγματα τροποποιήθηκαν στη Λωζάννη το 1875, αν και το προοίμιο των Συνταγμάτων εν συνεχεία αναφέρει ότι «έσονται εσαεί (...)».

όστις είναι ο τελευταίος του Αρχαίου και Παραδεδεγμένου Σκωτικού Δόγματος, ουδέ δύναται, εν ουδεμία περιπτώσει, ν'άπολαμβάνη των αυτών δικαιωμάτων, προνομίων και εξουσιών, δι'ων περιβάλλομεν τους Επιθεωρητάς τούτους. Ούτω καθιστώμεν αυτούς δυνάμει των κυριαρχικών και συντηρητικών Ήμών εξουσιών.

Όπως δε αι παρούσαι διατάξεις, τηρώνται σταθεροί και απρόσβλητοι, εντελλόμεθα τοις Ήμετέροις φιλτάτοις, γενναίοις και υπερτάτοις Ιππότας και Αρχηγοίς των Τεκτόνων να παρέχωσιν εις αυτάς χείρα βοηθείας.

Εδόθη εκ των Ημετέρων Βασιλικών Ανακτόρων του Βερολίνου κατά τας Καλάνδας (πρώτην) του Μαίου εν έτει Σωτηρίω 1786, και 17ω της Ημετέρας Βασιλείας.

Ύπογεγραμμένος ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ[862]

ΕΙΣ ΔΟΞΑΝ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΑ
ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ
ΤΩΝ ΥΠΑΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ, ΠΡΟΣΤΑΤΩΝ, ΑΡΧΗΓΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΤΩΝ ΤΟΥ ΤΑΓΜΑΤΟΣ, ΤΟΥ 33ου ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΔΕΓΜΕΝΟΥ ΣΚΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΙΝ ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ, ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ. ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ, ΠΕΡΙΣΤΥΛΙΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ -ΤΩΝ ΥΠΑΓΟΜΕΝΩΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΝ ΑΥΤΩΝ-
ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΟΥ ΑΓΙΩΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ
ORDO AB CHAO

Τη συναινέσει, παρουσία και τη εγκρίσει της Αυτού Σεπτής Μεγαλειότητος, Φρειδερίκου (Καρόλου) του Β΄. Ελέω Θεού Βασιλέως της Πρωσσίας, Μαργράβου του Βρανδεβούργου κτλ.

862 Τα Συντάγματα δεν είναι του Φρειδερίκου του Μέγα, αυτό είναι μύθος. Βλ. Foulhouze James - Historical Inquiry Into the Origins of the Ancient and Accepted Scottish Rite, 1859 και επανέκδ. 2012 με πρόλογο Poll M., Διακήρυξη της Μητρικής Γερμανικής Στοάς The Three Globes της 19/12/1861 σε Findel, History of freemasonry, 2η εκδ. 1869 σελ. 698, Δημητρίου Φιλ. - Τεκτονικές Ιπποτικές Μελέτες, 2018, σελ 40 επ. με περαιτέρω παραπομπές.

Κραταιοτάτου Υπάτου, Μεγάλου Προστάτου, Μεγάλου Ταξιάρχου κτλ. του Τάγματος, κλπ.

Οι Ύπατοι Μεγάλοι Γενικοί Επιθεωρηταί του Τάγματος, συνελθόντες εν Υπάτω Συμβουλίω, συνεσκέφθησαν και απεφάσισαν τας επομένας διατάξεις, αίτινες εισί και έσονται εσαεί, τα Συντάγματα, και Καταστατικά αυτών, ως και οι Κανόνες αυτών, διά την Διοίκησιν των Συνόδων, και λοιπών Τεκτονικών Συνεταιρισμών των υπαγομένων υπό την δικαιοδοσίαν αυτών.

Άρθρον 1

Πάντα τα Άρθρα των Συνταγμάτων, Καταστατικών και Κανονισμών των γενομένων αν έτει 5762[863], υπό των Εννέα Επιτρόπων του Μεγάλου Συμβουλίου των Πριγκήπων Τεκτόνων του Βασιλικού μυστικού, **άτινα δεν αντιβαίνουσιν εις τας διατάξεις των παρόντων,** διατηρούνται και θέλουσιν εξακολουθήσει τηρούμενα· αι εναντίαι διατάξεις καταργούνται και διαρρήδην θεωρούνται ως άκυροι.

Άρθρον 2

1. Ο 33ος βαθμός παρέχει εις εκείνους τους Ελευθεροτέκτονας, οίτινες δια του βαθμού τούτου εκοσμήθησαν νομίμως, την ιδιότητα, τον τίτλον, τα προνόμια και την εξουσίαν των Υπάτων Γενικών Επιθεωρητών του Τάγματος.

2. Της αποστολής τούτων ειδικόν καθήκον είναι να διδάσκωσι και φωτίζωσι τους αδελφούς, να διατηρώσι παρ'αυτοίς την αγάπην, την ομόνοιαν και την αδελφότητα, να τηρώσι δι' εαυτούς και να εξασφαλίζωσι παρά τοις λοιποίς Τέκτοσι την κανονικότητα της εργασίας εκάστου βαθμού, να καταβάλλωσι πάσαν φροντίδα προς αυστηράν τήρησιν των Δογμάτων, Διδασκαλιών, Συνταγμάτων, Καταστατικών και Κανονισμών του Τάγματος, να εφαρμόζωσι και βεβαιώσι ταύτα πάντα εις πάσαν περίστασιν, εν τέλει δέ να δεικνύωνται πανταχού εργάται ειρήνης και ευσπλαχνίας.

3. Η **συνέλευσις μελών του αυτού βαθμού λεγομένη Ύπατον Συμβούλιον** του 33ου βαθμού ή των Κραταιών Υπάτων Γενικών Επιθεωρητών του Τάγματος, συγκροτείται και διοργανούται ως έξης:

α. Εις τας χώρας τας δυναμένας να κατέχωσιν Ύπατον Συμβούλιον του βαθμού τούτου[864], εκ των Επιθεωρητών ο αρχαιότερος γενόμενος δεκτός,

---

863 Συντάγματα του Μπορντώ του 1762.

864 Εδώ το Σύνταγμα μας αναφέρει τον τρόπο με τον οποίο ιδρύεται για πρώτη φορά Ύπατο Συμβούλιο, σε χώρα που δεν διαθέτει Ύπατο Συμβούλιο: ο «αρχαιότερος» [εμφανισθείς στην έρημη Υπάτου Συμβουλίου χώρα] προσλαμβάνει δεύτερο, οι δυό μαζί τρίτο κ.ο.κ. μέχρι να συμπληρωθεί ο ελάχιστος αριθμός των 9 που αποτελούν τον ελάχιστο αριθμό για συγκρότηση Υπάτου Συμβουλίου. Σε χώρες που διαθέτουν Ύπατο Συμβούλιο, το άρθρο δεν εφαρμόζεται.

έχει, δυνάμει του παρόντος, εξουσίαν ν'απονείμη τον βαθμόν εις έτερον αδελφόν, γενόμενος αυτός εγγυητής, ότι ούτος δια του χαρακτήρος του, δια των γνώσεών του, και δια των βαθμών τους οποίους έχει, είναι αληθώς άξιος τούτου, και νά δέχηται τόν όρκον αυτού.

β. Αμφότεροι κατόπιν και δια του ιδίου τρόπου δύνανται να απονείμωσι τον ίδιον βαθμόν εις έτερον.

4. Τοιουτοτρόπως τό Ύπατον Συμβούλιον θα συγκροτήται.

Εκ των λοιπών όμως υποψηφίων ουδείς δύναται να γίνη δεκτός ειμή δια παμψηφίας[865], δια ψηφοφορίας γενομένης διά ζώσης φωνής υφ' ενός εκάστου των μελών, ψηφοφορούντος πρώτου του νεωτέρου, τουτέστι, του τελευταίου γενομένου δεκτού.

Μία μόνη αποφατική ψηφος, εάν οι λόγοι θεωρηθώσιν επαρκείς[866], δύναται ν'απορρίψη τον υποψήφιον.

Ο τοιούτος νόμος πρέπει να τηρήται εις πάσαν ομοίαν περίπτωσιν[867].

Άρθρον 3

1. Εις πάντα ως ανωτέρω τόπον, οι δύο, οίτινες πρώτοι έλαβον τον βαθμόν τούτον, έσονται αυτοδικαίως οι δύο πρώτοι αξιωματικοί του Υπάτου Συμβουλίου, ήτοι ο Κραταιότατος Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης και ο Εξοχώτατος Ανθύπατος Μέγας Ταξιάρχης.

2. Εάν ο πρώτος τούτων αποθάνη, ή παραιτηθή του αξιώματος ή αναχωρήση εκ της χώρας, όπως μη επανέλθη πλέον, ο δεύτερος θέλει διαδεχθή αυτόν· ούτος δε θέλει διορίση[868] εις το αξίωμα αυτού έτερον Μέγαν Έπιθεωρητήν.

3. Εάν ο δεύτερος αξιώματικος παραιτηθή του αξιώματος, αποθάνη, ή αναχωρήση διά παντός, ο πρώτος αξιωματικός θέλει διορίση έτερον αδελφόν του αυτού βαθμού, όπως τον διαδεχθή.

4. Ο Κραταιότατος Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης διορίζει κατά τον αυτόν

865 Η επιβολή παμψηφίας είναι υπέρμετρα δεσμευτική, οδηγεί σε σκληρώσεις και στον de facto έλεγχο των αποφάσεων από τη μειοψηφία, ενώ ταυτόχρονα αντίκειται στο καλώς εννοούμενο συμφέρον της ενώσεως, συνεπώς είναι ρήτρα άκυρη.

866 Απόδειξη της ακυρότητος, ότι το άρθρο θέτει όρο για την αρνητική ψήφο. Πλην όμως, ούτε διευκρινίζει ποιός θα κρίνει την επάρκεια ή την ανεπάρκεια, πολλώ δε μάλλον ψήφος υπό όρο δεν επιτρέπεται, οπότε το όλο άρθρο είναι άκυρο στην Ελληνική έννομη τάξη.

867 Λ.χ. εάν ένα Ύπατο Συμβουλιο Διαλυθεί, συγκροτείται νέο με τον αρχικό τρόπο.

868 Τα Σ1786 δεν περιλαμβάνουν διαξάξεις περί εκλογής ΔΣ, και από αυτό το άρθρο προκύπτει το ισόβιον των μελών και η αναπλήρωση δια διορισμού. Η εκλογή ΔΣ (με μέγιστη θητεία 9 ετών, επανεκλεγόμενοι) θεσπίζεται το πρώτον στη Λωζάννη το 1875 δια τη Συνθήκη της οποίας αναθεωρήθηκαν τα Σ1786.

τρόπον τον Εξοχώτατον Ύπουργόν της Επικρατείας της Ιεράς Αυτοκρατορίας, τον Εξοχώτατον Μέγαν Τελετάρχην, τον Εξοχώτατον Αρχηγόν των Φρουρών και υποδεικνύει κατά τον αυτόν τρόπον τους αδελφούς, όπως καταλάβωσι τα λοιπά κενά αξιώματα η εκείνα τα οποία ήθελον τυχόν κενωθή.

Άρθρον 4

Πας Ελεύθερος Τέκτων κατέχων τα απαιτούμενα προσόντα καί την ικανότητα και όστις ήθελε γίνει δεκτός εις τόν Υψηλόν τούτον Βαθμόν, οφείλει να προκαταβάλη εις χείρας του Εξοχωτάτου Θησαυροφύλακος της Ιεράς Αυτοκρατορίας το ποσόν δέκα χρυσών φρειδερίκων, ή παλαιών χρυσών λουδοβικίων ή το ισότιμον εις νόμισμα του τόπου.

Το αυτό ποσόν απαιτείται κατά τον αυτόν τρόπον παρ' ένός εκάστου των αδελφών, οίτινες ήθελον μυηθή εις τον τριακοστόν, ή τριακοστόν πρώτον ή τριακοστόν δεύτερον βαθμόν.

Το Ύπατον Συμβούλιον επαγρυπνεί επί της διαχειρίσεως και κανονίζει την χρήσιν των καταβολών τούτων πρός το συμφέρον του Τάγματος.

Άρθρον 5

1. Παν **Ύπατον Συμβούλιον** δέον ν'αποτελήται έξ εννέα[869] Μεγάλων Γενικών Επιθεωρητών του 33ου βαθμού, έξ ων τέσσαρες τουλάχιστον οφεί-

869 Πολύ σημαντικό άρθρο, η ερμηνεία του οποίου έχει παρανοηθεί. Πρώτον, το άρθρο θέτει ελάχιστο αριθμό φυσικών προσώπων (9) **για θεωρηθεί ότι σχηματίζεται η ένωση προσώπων «Ύπατο Συμβούλιο».** Συνεπώς, δεν αρκούν επτά, όπως στις Στοές. Δεύτερον, το άρθρο **δεν αναφέρεται στο ΔΣ της ενώσεως. Το ΔΣ της ενώσεως αποκαλείται «Συμβούλιον»,** ωστόσο το άρθρο δεν αναφέρει πόσα μέλη πρέπει να έχει. Βέβαια, προκύπτει έμμεσα ότι το ΔΣ θα είναι πολυμελές, με ελάχιστο αριθμό μελών τρεις, όπως απαιτεί η §2 του ιδίου άρθρου αναφορικά με το «Συμβούλιον» (ΔΣ). Η παράλειψη όμως διευκρινήσεως του μέγιστου αριθμού μελών στο ΔΣ είναι σοβαρή και υφίσταται ακυρότητα, που δεν θερεπεύεται παρά μόνο με τροποποίηση του καταστατικού, κάτι που ουδείς ετόλμησε, αφού το ΥΣ συνεχίζει να αναγνωρίζει ως καταστατικό του το Σ1786, ενώ αυτό πάσχει ακυρότητας. Ο αριθμός 9, τόσο σημαντικός στον ιπποτικό τεκτονισμό (Βλ. Δημητρίου Φιλ. - Τεκτονικές ιπποτικές μελέτες, 2018, κεφ. «Εννέα: ο αριθμός των ιπποτών του Ναού») αποτελεί τον ελάχιστο αριθμό μελών ενός Υπάτου Συμβουλίου για να υπάρχει ως ένωση προσώπων και σε συνδ. με την §2 το ΔΣ πρέπει να είναι κατ' ελάχιστον τριμελές. Όμως το καταστατικό δεν θέτει ούτε ανώτατο όριο μελών ούτε ανώτατο όριο μελών ΔΣ, οπότε ανατρέχουμε στον γενικό κανονισμό, αν και τούτο είναι μή νόμιμο, αφού η ΑΚ 80 επιβάλλει τούτο να αναφέρεται στο καταστατικό και όχι σε εσωτερικό κανονισμό. Αναδεικνύεται για μία ακόμη φορά η προχειρότητα τόσο της συγγραφής των κατασταικών κειμένων από το Ύπατο Συμβούλιο όσο και το άτολμο των δικαστικών αποφάσεων, οι οποίες ενώ αναγνωρίζουν ότι το Σ1786 είναι το καταστατικό του ΥΣ, δεν τολμούν να αναφέρουν τη σχέση ιεραρχίας του πλάι στον Γενικό Κανονισμό, που είναι εσωτερικός κανονισμός κατώτερης τυπικής ισχύος.

λουσι να πρεσβεύωσι το μάλλον διαδεδομένον θρήσκευμα[870].

2. Εάν ο Κραταιότατος Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης και ο Ανθύπατος Μέγας Ταξιάρχης του Τάγματος εισίν παρόντες, τρία[871] μέλη απαρτίζουσι το **Συμβούλιον** και ποιούσιν αυτό ικανόν να **διευθύνη** τας υποθέσεις του Τάγματος.

3. Εν και μόνον Ύπατον Συμβούλιον του βαθμού τούτου δύναται να υπάρχη εις έκαστον Έθνος, Βασίλειον η Αυτοκρατορίαν εν Ευρώπη[872].

Δύνανται να υπάρχωσι δύο, όσον το δυνατόν απομεμακρυσμένα το εν του άλλου, διά τα Κράτη, Έπαρχίας, Ήπείρους και Νήσους της Βορείου Άμερικής[873].

Δύνανται να υπάρχωσιν ωσαύτως δύο Συμβούλια, όσον το δυνατόν ομοίως απομεμακρυσμένα το εν του άλλου, δια τα Κράτη, Επαρχίας, Ήπείρους και Νήσους της Μεσημβρινής Αμερικής.

Δεν δύναται να υπάρξη ειμή εν και μόνον δι' εκάστην Αυτοκρατορίαν, ανεξάρτητον Κράτος ή Βασίλειον εν Ασία, εν Αφρική κτλ. κτλ.

Άρθρον 6

Το Ύπατον Συμβούλιον δεν ασκεί πάντοτε άμεσον εξουσίαν επί των κατωτέρων του 17ου βαθμών[874], ήτοι του των Ιπποτών Ανατολής καί Δύσεως. Κατά τας περιστάσεις και τας Χώρας δύναται να αναθέση την έντολήν ταύτην έστω και σιωπηρώς· αλλά το δικαίωμα αυτού είναι απα-ράγραπτον και πάσα Στοά ή παν Συμβούλιον Τελείων Τεκτόνων οιουδήποτε βαθμού, προσκαλείται δια των παρόντων, όπως αναγνωρίζη τα Μέλη του 33ου βαθμού

---

870 Το εδάφιο για το θρήσκευμα είναι απολύτως άκυρο.

871 Η απαρτία είναι 5 (στους 9 κ.ο.κ.) ενώ όλα τα μέλη έχουν μία ψήφο. Επομένως το άρθρο, που αναφέρει ότι με 3 μέλη με συγκεκριμένο αξίωμα υπάρχει απαρτία, αδιαφόρως εάν το ΔΣ είναι 4μελές, 5μελός, 9-μελές ή πολυπληθέστερο, είναι άκυρο. Διότι η απαρτία υπολογίζεται με κεφαλές ψηφιζόντων και όχι με αξιώματα, άλλως θα επέρχετο διάσπαση της εννοίας της ισότητος των μελών ενός ΔΣ.

872 Εννοεί ανά Κράτος (για την έννοια του Κράτους/χώρας/επικράτειας βλ. Μαυριά Κ. - Συνταγματικό δίκαιο, 5η έκδ. 2016 σελ. 45 επ.). 'Ενα μόνο 'Υπατο Συμβούλιο μπορεί να υπάρχει ανά Κράτος, δηλ. μία μόνο (πρωτοβάθμια) ένωση προσώπων μπορεί να φέρει την επωνυμία «'Υπατον Συμβούλιον κλπ» ανά χώρα. Στην §14.1.1 αναφέραμε τα περί επωνυμιών που εφαρμόζονται και στα 'Υπατα Συμβούλια. Στις μέρες μας ο κανόνας έχει παραβιασθεί πλειστάκις.

873 Είναι πρόδηλο ότι τα Συντάγματα φτιάχτηκαν στην Αμερικανική ήπειρο και όχι στην Πρωσία.

874 Στην πράξη ασκεί εφ' όλων των βαθμών χωρίς αυτό να σημαίνει ότι είναι νόμιμη η παραβίαση της διοικητικής αυτονομίας των φιλοσοφικών εργαστηρίων, που είναι αναγκαστικά αυτόνομα. Στον Σκωτικό τύπο δεν υπάρχει υπερκείμενη ένωση και το Ύπατο Συμβούλιο δεν είναι υπερκείμενη ένωση.

υπό την Ιδιότητα αυτών των Μεγάλων Γενικών Επιθεωρητών του Τάγματος, σέβηται τα προνόμια αυτών, απονέμη αυτοίς τας οφειλομένας τιμάς, υπακούη αυτοίς, και παρέχη την εμπιστοσύνην, ην δικαιούνται δια παν ό,τι διατάξωσι προς το συμφέρον του Τάγματος, δυνάμει του νόμου αυτού, των παρόντων Μεγάλων Συνταγμάτων και των καθηκόντων αυτών, είτε γενικών, είτε ειδικών, είτε και προσωρινών ή προσωπικών.

Άρθρον 7

Πάντα τα Συμβούλια και πάντες οι Τέκτονες των ανωτέρων του 16ου βαθμού, έχουσι το δικαίωμα της εφέσεως[875] εις το Ύπατον Συμβούλιον των Υπάτων Γενικών Επιθεωρητών, το οποίον δύναται να επιτρέψη, ίνα οι εκκαλούντες παρασταθώσι προσωπικώς και παρόντες να ακουσθώσι.

Προκειμένου περί ζητημάτων τιμής μεταξύ Τεκτόνων οιουδήποτε βαθμού η οπόθεσις παραπέμπεται απ' ευθείας προς το Ύπατον Συμβούλιον, όπερ κρίνει και πρωτοδίκως και ανεκκλήτως.

Άρθρον 8

Η Μεγάλη Σύνοδος των Πριγκήπων Τεκτόνων του Βασιλικού Μυστικού, 32ου βαθμού, εκλέγει εν των μελών αύτης ως πρόεδρον, άλλ' έπΟυδενί λόγω αι πράξεις της Συνόδου ταύτης δύνανται να έχωσιν ισχύν άνευ της εγκρίσεως[876] του Υπάτου Συμβουλίου του 33ου βαθμού, το οποίον, μετά τον θάνατον της Αυτού Σεπτής Μεγαλειότητος του Βασιλέως, Κραταιοτάτου και Παγκοσμίου Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου του Τάγματος, θέλει διαδεχθή την Υπάτην Τεκτονικήν αυτού Αρχήν, όπως εξασκεί ταύτην καθ' όλην την έκταοιν του Κράτους, Βασιλείου ή Αυτοκρατορίας, δι'ην συνέστη.

Άρθρον 9

Εις χώραν υποκειμένην υπό την δικαιοδοσίαν Ύπάτου τινός Συμβουλίου των Υπάτων Γενικών Επιθεωρητών, νομίμως ιδρυθέντος και αναγνωριζομένου υπό πάντων των λοιπών, ουδείς Ύπατος Μέγας Γενικός Επιθεωρητής ή αντιπρόσωπος αυτού, δύναται να κάμη χρήσιν των ιδίων αυτού εξουσιών, εάν μη αναγνωρισθή και εγκριθή από του εν λόγω Υπάτου Συμβουλίου.

---

875 Εδώ προφανώς βρισκόμαστε ενώπιον της περιπτώσεως κατά την οποία ένας τέκτων έχει τιμωρηθεί πειθαρχικώς σε φιλοσοφικό εργαστήριο (δεν διευκρινίζει σε τίνος βαθμού) και, υπό τον όρο ότι κατέχει τουλάχιστον τον 16ο βαθμό, έχει δικαίωμα εφέσεως ενώπιον του Υπάτου Συμβουλίου. Η ρήτρα είναι απολύτως άκυρη στην Ελληνική έννομη τάξη. Θα μπορούσε να είναι έγλυρη στη μοναδική περίπτωση που αναφερόταν σε τέκτονες μέλη του Υπάτου Συμβουλίου για διαπραττόμενο παράπτωμα εντός του Υπάτου Συμβουλίου, ωστόσο δεν πρόκειται ούτε περί τούτου, αφού το άρθρο ομιλεί για έφεση χωρίς να διευκρινίζει ποιό είναι το πρωτοβάθμιο πειθαρχικό όργανο του Υπάτου Συμβουλίου.

876 Απολύτως άκυρη ρήτρα.

Άρθρον 10

Ουδείς Αντιπρόσωπος Γενικού Επιθεωρητού προ ολίγου δεκτός γενόμενος και φέρων δίπλωμα, ή όστις ήθελε γίνη δεκτός εις το μέλλον, δυνάμει του παρόντος Συντάγματος, δύναται μόνος ν' απονέμη τον βαθμόν του Ιππότου Καδώς, ή ανώτερον αυτού, ουδέ να εκδώση περί τούτου διπλώματα εις τινα οιονδήποτε.

Άρθρον 11

Ο βαθμός του Ιππότου Καδώς, ο 31ος και 32ος βαθμός, δεν δύνανται ν' απονεμηθώσιν ειμή εις Τέκτονας, οίτινες ήθελον κριθή άξιοι αυτών και επί παρουσία τουλάχιστον τριών Υπάτων Μεγάλων Γενικών Επιθεωρητών.

Άρθρον 12

Καθ' όν χρόνον ήθελεν ευδοκήσει ο Αγιώτατος και Μέγας Αρχιτέκτων του Σύμπαντος να καλέση παρ'Αυτώ την αυτού Σεπτήν Μεγαλειότητα, τον Βασιλέα, τον Κραταιότατον Ύπατον, Μέγαν Προστάτην του Τάγματος, Μέγαν Ταξιάρχην, και Αληθή Συντηρητήν, κτλ. έκαστον Ύπατον Συμβούλιον των Μεγάλων Γενικών Επιθεωρητών, είτε νυν νομίμως ιδρυθέν και αναγνωρισθέν, είτε δυνάμει των παρόντων Καταστατικών ιδρυθησόμενον και αναγνωρισθησόμενον εις το μέλλον, θέλει απολαύει αυτοδικαίως πασών των Υπάτων Τεκτονικών εξουσιών, δι' ων περιβάλλεται νύν η Αύτού Σεπτή Μεγαλειότης, την δε εξουσίαν ταύτην το Συμβούλιον θέλει ασκεί οσάκις παρουσιασθή ανάγκη και οπουδήποτε καθ'όλην την έκτασιν της Χώρας, ήτις υπόκειται υπό την δικαιοδοσίαν αυτού. Οσάκις δε υπάρχει λόγος διαμαρτυρίας κατά του κύρους των Διπλωμάτων ή των εξουσιών των αντιπροσώπων των Γενικών Επιθεωρητων, ή κατά πάσης άλλης παρανομίας, συντάσσεται έκθεσις αποστελομένη πρός πάντα τα Ύπατα Συμβούλια των δύο Ημισφαιρίων.

Άρθρον 13

1. Το Ύπατον Συμβούλιον του 33ου βαθμού δύναται να εξουσιοδοτήση ένα ή πλείονα των μελών αυτού Ύπατους Μεγάλους Γενικούς Επιθεωρητάς του Τάγματος, όπως ιδρύσωσιν εγκαταστήσωσι και εγκαθιδρύσωσι Συμβούλιον του αυτού βαθμού, είς τινα των εν τοις παρούσι Συντάγμασι αναγραφομένων χωρών, υπό τον όρον, ίνα ούτοι συμμορφωθώσιν ακριβώς προς όσα διατάσσονται εν τη τρίτη παραγράφω του προηγουμένου άρθρου, δευτέρου και των λοιπών του παρόντος Συντάγματος.

2. Δύναται ώσαύτως να δώση τοις Αντιπροσώποις τούτοις το δικαίωμα να εκδίδωσι διπλώματα προς αντιπροσώπους Γενικούς Επιθεωρητάς - οίτινες δέον να κατέχωσι κανονικώς τουλάχιστον τον βαθμόν του Ιππότου Καδώς

δίδοντες αυτοίς το μέρος της υπάτης αυτών εξουσίας το αναγκαίον, πρός ίδρυσιν, διεύθυνσιν και εποπτείαν Στοών και Συμβουλίων των ανωτέρων βαθμών, υπό του 4ου μέχρι του 29ου συμπεριλαμβανομένου, εις μέρη ένθα δεν υφίστανται Υπέρτατοι Στοαί ή Συμβούλια νομίμως ιδρυθέντα.

3. Το χειρόγραφον του Τυπικού των Υπερτάτων βαθμών δεν δύναται να δοθή εις ουδένα έτερον πλην των δύο πρώτων αξιωματικών εκάστου Συμβουλίου ή εις αδελφόν έχοντα την αποστολήν να μεταβή εις τινα Χώραν προς ίδρυσιν τοιούτων Συμβουλίων.

Άρθρον 14

Εις πάσας τας Τεκτονικάς Τελετάς ή λιτανείας των Υπερτάτων βαθμών, το Ύπατον Συμβούλιον ακολουθεί τελευταίον, οι δε δύο πρώτοι αυτού Αξιωματικοί ακολουθούσιν ύστατοι πάντων των Μελών αμέσως προηγουμένου του Μεγάλου Λαβάρου και του Ξίφους του Τάγματος.

Άρθρον 15

1. Το Ύπατον Συμβούλιον συνέρχεται τακτικώς επί τριήμερον εκάστης τρίτης νουμηνίας[877]· συγκαλείται και συγχνότερον, εάν αι εργασίαι του Τάγματος το απαιτώσι και η ενέργεια αυτών επείγη.

2. Ανεξαρτήτως των μεγάλων επισήμων εορτών του Τάγματος το Ύπατον Συμβούλιον έχει τρείς ιδίας εορτάς· κατά τας καλάνδας του Οκτωβρίου[878], την εικοστήν εβδόμην Δεκεμβρίου και κατά τάς καλάνδας του Μαΐου[879].

Άρθρον 16

Έκαστος Ύπατος Μέγας Γενικός Επιθεωρητής, όπως αναγνωρισθή και δυνηθή ν'απολαύη των προνομίων των παρομαρτούντων εις τον τριακοστόν τρίτον βαθμόν, δέον να εφοδιασθή δια των Πιστοποιητικών και Διαπιστευτηρίων αυτού Γραμμάτων, εκδεδομένων συμφώνως προς τα αναγραφόμενα εν τω Τυπικώ του βαθμού τούτου· τα γράμματα ταύτα αφίενται αυτώ υπό τον όρον της καταβολής εις το θησαυροφυλάκιον της Ιεράς Αυτοκρατορίας, του τιμήματος, όπερ το Ύπατον Συμβούλιον της δικαιοδοσίας αυτού θέλει ορίσει, άμα τη εγκαταστάσει αυτού και το οποίον δεν δύναται να παραλλάση. Θά καταβάλη προς τούτοις, τω Εξοχωτάτω Υπάτω Μεγάλω Γενικώ Επιθεωρητή Γραμματεί, επ'αμοιβήν των κόπων αυτού δια την αποστολήν των γραμμάτων και την επίθεσιν της Σφραγίδος, ένα Φρειδερίκον ή παλαιόν Λουδοβίκιον, ή το αντίστοιχον ποσόν εις νόμισμα του τόπου.

2. Έκαστος Μέγας Γενικός Επιθεωρητής οφείλει να κατέχη προς τούτοις

877 Συνέρχεται σε ΔΣ ανά τρίμηνο.
878 1η Οκτωβρίου.
879 1η Μαΐου.

βιβλίον των πράξεων αυτού, ούτινος εκάστη σελίς είναι ηριθμημένη, προς τούτοις η πρώτη και η τελευταία σελίς θα ορίζωνται ως τοιαύται δι' ειδικής σημειώσεως. Εν τω βιβλίω τούτω δέον να εγγραφώσι τα Μεγάλα Συντάγματα, τα Καταστατικά και οι Γενικοί Κανονισμοί του Υπερτάτου Τεκτονισμού.

Ο Επιθεωρητής οφείλει να γράφη εν αυτώ ο ίδιος πάσας τας πράξεις αυτού, επί ποινή ακυρότητος ωσαύτως δέ και απαγορεύσεως.

Οι Αντιπρόσωποι του Γενικού Επιθεωρητού υπάγονται εις την αυτήν υποχρέωσιν και υπό τας αυτάς ποινάς.

3. Ούτοι θέλουσιν επιδεικνύει προς αλλήλους τα Βιβλία και τα Διπλώματα αυτών και αμοιβαίως θα επιθεωρώσι ταύτα, παντού ένθα ήθελον συναντηθή και αναγνωρισθή.

Άρθρον 17

Η πλειονότης των ψήφων είναι αναγκαία, όπως δώση το νόμιμον κύρος εις τας πράξεις των Υπάτων Μεγάλων Γενικών Επιθεωρητών, εις τον τόπον ένθα υφίσταται Ύπατον Συμβούλιον του 33ου βαθμού, νομίμως εγκατεστημένον και ανεγνωρισμένον. Επομένως εις την χώραν εκείνην η το έδαφος το υπό τοιούτου Συμβουλίου έξαρτώμενον, ουδείς εκ των Επιθεωρητών τούτων δύναται, ιδίω ατομικώ δικαιώματι να άσκήση εξουσίαν τινά, εκτός εάν έλαβε προς τον σκοπόν τούτον άδειαν παρά του Υπάτου Συμβουλίου τούτου, ή εάν ο Επιθεωρητής ανήκων εις άλλην δικαιοδοσίαν ήθελεν εξουσιοδοτηθή αγγράφως, όπερ έγγραφον καλείται Εκτελεστήριον.

Άρθρον 18

Πάντα τα ποσά τα εισπραττόμενα ως εισφοραί, - λεγόμεναι δικαιώματα εισδοχής, - δια μύησιν εις τους ανωτέρους του 16ου βαθμού μέχρι του 33ου συμπεριλαβανομένου, θα καταβάλλωνται εις το θησαυροφυλάκιον της Ιεράς Αυτοκρατορίας, τη φροντίδι των Προέδρων και Θησαυροφυλάκων των Συμβουλίων και Υπερτάτων Στοών πάντων των βαθμών, των Υπάτων Μεγάλων Γενικών Επιθεωρητών και των Αντιπροσώπων αυτών, ως και του Εξοχωτάτου Γραμματέως και Εξοχωτάτου θησαυροφύλακος της Ιεράς Αυτοκρατορίας.

Η διαχείρισις και η χρήσις των ποσών τούτων διευθύνεται και επιβλέπεται υπό του Υπάτου Συμβουλίου, όπερ καθ'έκαστον έτος δέχεται ακριβή και απόλυτον λογοδοσίαν περί αυτών· την λογοδοσίαν ταύτην φροντίζει ν'ανακοινοί πάσι τοις υπό την δικαιοδοσίαν αυτού Συνεταιρισμοίς.

ΣΥΝΕΖΗΤΗΘΗ, ΕΓΕΝΕΤΟ ΚΑΙ ΑΠΕΦΑΣΙΣΘΗ

εν τω Μεγάλω και Υπάτω Συμβουλίω του 33ο βαθμού, νομίμως καταρτισθέντι, προσκληθέντι και συνελθόντι τη συναινέσει και παρουσία της Αυτού Σεπτής Μεγαλειότητος ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ, του Δευτέρου το όνομα, Ελέω

Θεού, Βασιλέως της Πρωσσίας, Μαργράβου του Βρανδεβούργου κτλ. κτλ. Κραταιοτάτου Υπάτου, Μεγάλου Προστάτου, Μεγάλου Ταξιάρχου, Μεγάλου Παγκοσμίου Διδασκάλου και Αληθούς Συντηρητού του Τάγματος.

Τας Καλάνδας του Μαΐου, (1η Μαΐου) 5786, Α.·. Φ.·. και από Χριστού γεννήσεως 1786.

(Υπογεγραμμένοι) (*[880]) STARK-(*) -(*)- WILHELM-D'ESTERNO-(*)-WOELLNER

Εκυρώθη και εδόθη εν τη Ημετέρα Βασιλική Κατοικία εν Βερολίνο κατά τας Καλάνδας του Μαΐου, Σωτηρίου έτους 1786, 47ου της Ημετέρας Βασιλείας.

(Τ. Σ.) (Υπογεγραμμένος)

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ 33ο ΒΑΘΜΟΥ

Άρθρον 1

Το λάβαρον του Τάγματος είναι αργυρούν λευκόν με χρυσάς παρυφάς, και φέρει εν τω μέσω τανυσίπτερον μέλαινα δικέφαλον αετόν, έχοντα χρυσούν το ράμφος χρυσούς τους πόδας και κρατούντα δια μεν του ενός ποδός την χρυσήν λαβήν δια δε του ετέρου την λεπίδα αρχαίου ξίφους κειμένου εις οριζοντίαν διεύθυνσιν και διευθυνομένου εκ δεξιών προς τα αριστερά· εκ του ξίφους τούτου κρέμαται λατινική επιγραφή: Deus Meumque Jus δια χρυσών γραμμάτων. Ο αετός αντί στέμματος έχει χρυσούν τρίγωνον και ταινίαν πορφυράν μετά χρυσής παρυφής και χρυσών αστέρων.

Άρθρον 2

Τα διακριτικά διάσημα των Υπάτων Μεγάλων Γενικών Επιθεωρητών εισίν:

Τευτονικός Σταυρός ερυθρός εσμαλτωμένος, φερόμενος εις το αριστερόν μέρος του στήθους.

2. Μεγάλη ταινία λευκή υδατώδης, με χρυσάς παρυφάς φέρουσα επί του προσθίου μέρους χρυσούν ακτινοβόλον τρίγωνον εντός του οποίου γέγραπται ο αριθμός 33, και εξ εκατέρας πλευράς του οποίου διευθύνεται προς το κέντρον αργυρούν ξίφος. Η ταινία αύτη φερομένη ακ του δεξιού ώμου προς τα αριστερά, καταλήγει εις αιχμήν φέρουσαν χρυσούς κροσσούς, εις το κέ-

880 Οι αστερίσκοι αντικαθιστούν, δήθεν, δυσανάγνωστες υπογραφές.

ντρον δε κόρυμβον ερυθρόν και πράσινον, αξ ου κρέμαται το κόσμημα του Τάγματος.

3. Το κόσμημα τούτο εστί, Αετός όμοιος προς τον του λαβάρου, εστεμμένος δια του χρυσού της Πρωσσίας διαδήματος.

4. Το μείζον κόσμημα του Τάγματος φέρεται επί του Τευτονικού Σταυρού. Είναι δε τούτο αστήρ εννέα ακτίνων αποτελούμενος εκ τριών υπερεντιθεμένων χρυσών τριγώνων. Εκ της κατωτέρας αριστεράς πλευράς προς το ανώτερον μέρος της δεξιάς κατευθύνεται ξίφος, εν δε τη αντιθέτω διευθύνσει χείρ, ήτις της δικαιοσύνης καλείται. Εν τω μέσω ο θυρεός του Τάγματος, κυανούς και επ'αυτού Αετός όμοιος προς τον του λαβάρου, και έχων εκ δεξιών μεν χρυσούν ζυγόν, εξ αριστερών δε χρυσούν διαβήτην συμπεπλεγμένον μετα χρυσού γνώμονος. Πέριξ του θυρεού περιθέει ταινία κυανή φέρουσα χρυσοίς γράμμασι την λατινικήν επιγραφήν: Ordo ab Chao, ή δε ταινία αύτη ευρίσκεται εντός δύο κύκλων σχηματιζομένων εκ δύο χρυσών όφεων, δακνόντων τας εαυτών ουράς. Επί εκάστου των εννέα μικροτέρων ερυθρών τριγώνων, των σχηματιζομένων εκ της διχοτομήσεως των μεγάλων τριγώνων, ευρίσκεται εν των στοιχείων των αποτελούντων την λέξιν: S.A.P.I.E.N.T.I.A.

5. Οι τρεις πρώτοι αξιωματικοί των Υπάτων Συμβουλίων φέρουσιν, ωσαύτως, λευκήν ζώνη ή ταινίαν με χρυσούς κροσσούς εις τήν αριστεράν πλευράν,

Άρθρον 3

Ή Μεγάλη Σφραγίς του Τάγματος είναι αργυρούς θυρεός, φέρων δικέφαλον αετόν όμοιον πρός τόν του Λαβάρου του Τάγματος, έστεμμένον δε δια του χρυσού διαδήματος της Πρωσσίας, υπεράνω του οποίου υπάρχει χρυσούν ακτινωτόν τρίγωνον φέρον εν τω μέσω τον αριθμόν 33· δύναται εν τούτοις ο Αετός να φέρη υπεράνω αυτού είτε το στέμμα, είτε το τρίγωνον.

Εις το κάτωθεν μέρος του θυρεού και υπό τας πτέρυγας και πόδας του Αετού ευρίσκονται έν ημικυκλίω τριάκοντα τρείς χρυσοί άστέρες.

Το όλον περιβάλλεται δια της επιγραφής «Ύπατον Συμβούλιο του 33ου βαθμού της ..... «.

Εγένετο εν τω Υπάτω Συμβουλίου του 33ου βαθμού κατά την ανωτέρω ημέραν, μήνα και ετος.

(Υπογεγραμμένοι) (*) STARK, D'ESTERNO (*) H. WILHELM, D ..., WOELLNER

Έγκρίνεται

(Τ. Σ.) (Υπογεγραμμένος)

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ

§62. Ο γενικός κανονισμός του Υπάτου Συμβουλίου του 1958

Στο Σκωτικό τύπο τα πράγματα είναι ιδιαίτερα θωλά ως το ποιό καταστατικό διέπει τις επιμέρους ενώσεις προσώπων. Κανονικά όσον αφορά το Ύπατο Συμβούλιο το σύνταγμα (καταστατικό) του είναι η ΣυνθΛωζ 1875 που έχει αντικαταστήσει τα Συντάγματα του 1762 και 1786· όμως πουθενά αυτή δεν αναφέρεται ως καταστατικό, αφού ο «γενικός κανονισμός» συνεχίζει να παραπέμπει στα Σ 1762 και 1786. Συνεπώς το καταστατικό του Υπάτου Συμβουλίου είναι τα Συντάγματα του 1786 ενώ ο γενικός κανονισμός αποτελεί τον εσωτερικό κανονισμό του Υπάτου Συμβουλίου. Ο τελευταίος περιέχει ταυτόχρονα ένα κανονιστικό πλαίσιο (υπόδειγμα καταστατικών ρητρών) για τις διάφορες φιλοσοφικές τεκτονικές ενώσεις προσώπων, χωρίς να αποτελεί το καταστατικό τους.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (1958[881]) ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ 33ο ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΔΕΓΜΕΝΟΥ ΣΚΩΤΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄
Περι του Ελευθεροτεκτονισμού και των αρχών αυτού.
Περί των Ελευθεροτεκτόνων

Άρθρον 1

Το Ύπ.·. Συμβ.·. του 33ο και τελευταίου βαθμού της Ελλάδος ακολουθεί πιστώς τας αρχάς του Αρχ.·. και Αποδ.·. Σκωτικού Τύπου[882] - τας καθιερωθείσας υπό των Μεγ.·. Συνταγμάτων του 1786[883] αποδεχόμενον τα κάτωθι:

Ι.-Ο Ελευθεροτεκτονισμός διακηρύσσει, ως διεκήρυξεν από της γενέσεώς του, την ύπαρξιν του Μεγ.·. Αρχιτέκτ.·. του Σύμπαντος και την Αθανασίαν της ψυχής.

---

881 Νόμιμος *εσωτερικός* κανονισμός όσον αφορά τη γενική υπόστασή του, αποτελούμενος από 130 άρθρα. Δεσμευτικό κείμενο για το Ύπατο Συμβούλιο, όσον αφορά τα μη άκυρα άρθρα. Αναφορικά με τα φιλοσοφικά εργαστήρια, δεν είναι παρά μόνο κανόνας-πλαίσιο και όχι το καταστατικό τους.

882 Αρχαίου και Αποδεδεγμένου (ή Παραδεδεγμένου) Σκωτικού Τύπου (ή Δόγματος).

883 Το αρ. 1 δεν παραπέμπει στα συντάγματα του «1762» (στα οποία ωστόσο παραπέμπουν τα συντάγματα του 1786), παραπέμπει όμως σε αυτά το επόμενο άρθρο. Ωστόσο, θα ήταν ορθότερο τα άρθρα του κανονισμού τούτου να περιλαμβάνουν αυτούσια τα άρθρα του Σ 1876, καθόσον υποτίθεται ότι το Σ 1786 είναι το καταστατικό οπότε και ο παρόν δεν μπορεί να είναι παρά εσωτερικός κανονισμός. Δεν νοείται ιεραρχικά εσωτερικός κανονισμός του οποίου το περιεχόμενο να υπερισχύει καταστατικού ούτε νοείται τα Σ 1786 να υπολείπονται του κανονισμού, διότι τότε θα ήταν εκείνα ο εσωτερικός κανονισμός.

ΙΙ.-Ο Ελευθεροτεκτονισμός σκοπεί εις την συνένωσιν πάντων των δεδοκιμασμένης αρετής ανθρώπων προs έρευναν της αληθείας, μελέτη της ηθικής, άσκησιν της αρετής και αλληλεγγύης, εργαζόμενος υπέρ της πνευματικής και ηθικής βελτιώσεως του ανθρώπου και πρεσβεύει την αμοιβαίαν ανοχήν, την απόλυτον της συνειδήσεως ελευθερίαν και τον προς την ανθρωπίνην αξίαν σεβασμόν.

ΙΙΙ.-Ο Ελευθεροτεκτονισμός σκοπεί προσέτι εις την καταπολέμησιν της αμαθείας υφ'όλας αύτης τας μορφάς καί ομοιούται σχολείω αμοιβαίας διδασκαλίας συνοψιζομένης ούτω: Ύπακούειν εις τους νόμους του Κράτους, ζην εντίμως, πράττειν το δίκαιον, αγαπάν τον πλησίον και εργάζεσθαι αδιαλείπτως υπέρ της βελτιώσεως εαυτού και των άλλων ανθρώπων και υπέρ της ευημερίας της κοινωνίας και της όλης ανθρωπότητος.

ΙV-Ο Ελευθεροτεκτονισμός, αποκλείων εκ των τάξεών του τους άθεους, προσδέχεται ως μέλη αυτού άνδρας πάσης εθνικότητος, πάσης φυλής και πάσης πίστεως χωρίς να εξετάζει τας θρησκευτικάς εκάστου δοξασίας άλλα μόνον το ελεύθερον και την χρηστοήθειαν αυτών.

V.-Ο Ελευθεροτεκτονισμός ουδένα επιβάλλει περιορισμόν εις την έρευναν της αληθείας και εις εγγύησιν της ελευθερίας ταύτης αξιοί παρά πάντων των μελών του την ανοχήν. Εν τω πνεύματι δε τούτω ο ελευθεροτεκτονισμός απαγορεύει εν τοις Εργαστηρίοις αυτού πάσαν πολιτικήν και θρησκευτικήν συζήτησιν.

Ο Ελευθεροτεκτονισμός θεωρεί την εργασίαν ως το ουσιωδέστερον καθήκον του ανθρώπου και δια τούτο αποκλείει εκ των τάξεών του τους αέργους, τιμά δε εξ ίσου πάσαν έντιμον εργασίαν, πνευματικήν ή σωματικήν.

Άρθρον 2

Οι ελευθεροτέκτονες οφείλουσιν αμοιβαίαν βοήθειαν είς πάσαν περίστασιν του βίου. Πρώτου τούτων καθήκον ομολογείται πίστις προς την Πατρίδα, προς δε σεβασμός και υπακοή εις τα Μεγ.·. Συντ.·. του 1762 και 1786 και εις τα θεσπίσματα και τας αποφάσεις του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ο της Ελλάδος.

Άρθρον 3

Τα ανεγνωρισμένα και συντεταγμένα Σώματα του Αρχ.·. και Αποδεδεγμ.·. Σκωτ.·. Τύπου καλούνται Στοαί[884], Στοαί Τελειοποιήσεως[885], Υπέρ-

884 Εννοεί τις Συμβολικές Στοές (που λειτουργούν τους 3 πρώτους βαθμούς), πλην όμως στην πράξη το Ύπατο Συμβούλιο δεν ασχολείται με αυτές, καθόσον οι τελευταίες τελούν εδώ και πολλά χρόνια υπό τις εκάστοτε ομοσπονδίες του συμβολικού τεκτονισμού.

885 Βαθμοί 4-14 (οι πρωτοβάθμιες αυτές ενώσεις λειτουργούν συνήθως στον 4ο βαθμό).

τατα Περιστύλια[886], Άρειοι Πάγοι[887], Δικαστήρια[888], Σύνοδοι[889] καί Ύπατον Συμβούλιον. Τα της λειτουργίας των Σωμάτων[890] τούτων ρυθμίζονται δια των οικείων άρθρων του παρόντος[891].

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄
Περί του Υπάτου Συμβουλίου, των Αξιωματικών και των Μελών αυτού

Άρθρον 4

Το Ύπατον Συμβούλιον της Ελλάδος του 33ο και τελευταίου βαθμού του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου, το ιδρυθέν την 12ην Ιουλίου 1872, αποτελεί το μόνον εν Ελλάδι νομίμως συγκεκροτημένον και λειτουργούν Ύπατον Συμβούλιον.

Άρθρον 5

Το Ύπ.·. Συμβούλιον της Ελλάδος αποτελείται κατ'ανώτατον όριον από 33 (τριάκοντα τρείς) Υπάτους Μεγάλους Γενικούς Επιθεωρητάς κεκτημένους τον 33ο και τελευταίον βαθμόν[892].

---

886 18ος βαθμός (οι πρωτοβάθμιες αυτές ενώσεις λειτουργούν μόνο στον 18ο βαθμό).

887 28-30 βαθμοί (οι πρωτοβάθμιες αυτές ενώσεις λειτουργούν συνήθως στον 28ο βαθμό).

888 31ος βαθμός (οι πρωτοβάθμιες αυτές ενώσεις πρακτικά δεν λειτουργούν και έχουν αφομοιωθεί από αυτε΄ς του 32ου βαθμού).

889 Ένωση προσώπων με μέλη του κατέχοντες τον 32ο και άνω βαθμών.

890 Εννοεί όλες τις προαναφερθείσες, πρωτοβάθμιες και αυτόνομες, ενώσεις προσώπων.

891 Ο γενικός κανονισμός είναι ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που δεν αποτελεί καταστατικό των ενώσεως αυτών (όπως αντίστοιχα ισχύει για τις Στοές σε σχέση με τους γενικούς κανονισμούς των Μεγάλων Στοών), οι οποίες χρησιμοποιούν άτυπα άρθρα του για τη λειτουργία τους ή τα έχουν εντάξει στα καταστατικά τους.

892 Τούτο είναι νόμιμο (Κρητικός, δίκαιο σωματείων 1984 σελ. 127 επ. και §16.8)· πρόκειται για πρωτοβάθμια ένωση κλειστού τύπου με μέγιστο επιτρεπόμενο αριθμό μελών τους 33. Εάν μυηθούν στον 33ο βαθμό περισσότερα πρόσωπα, δεν αποτελούν μέλη του, που αποδεικνυει ακόμη μία φορά ότι μύηση και απόκτηση ιδιότητος μέλους σε ανάλογο τεκτονικό εργαστήριο είναι δύο διαφορετικά πράγματα. 'Οταν το καταστατικό αναφέρει μέγιστο αριθμό μελών 33, δεν μπορεί να έχει ούτε πάρεδρα ή άλλου είδους μέλη πέραν των 33, διότι τα τελευταία αποτελούν κατηγορίες *μελών,* και ο αριθμός των μελών δεν μπορεί να ξεπερνά τους 33 - μη επιτρέποντος να αυξηθεί ο αριθμός ειδικά για μία κατηγορία μέλους, όπως τα πάρεδρα (εκτός και εάν ερμηνεύσουμε το αρ. 5 εν σχέσει με το αρ. 6, ότι εννοούν ότι τα επίτιμα μέλη δεν είναι Ύπατοι Μεγάλοι Γενικοί Επιθεωρητές του αρ. 5, αλλά κάτι άλλο - πλην όμως, οι κεκτημένοι τον 33ο βαθμό αποκαλούνται έτσι, όλοι, ασχέτων εάν είναι μέλη ενεργά ή πάρεδρα ή επίτιμα). Το επιχείρημα ενισχύεται και από την §6 του αρ. 6, που αναφέρει ότι «μόνο σε αλλοδαπούς απονέμεται ο τίτλος του επίτιμου καθ' υπέρβαση του ορίου των 33ων του αρ. 5». Αλλά και αυτό δεν είναι σύννομο, αφού αφενός δεν δίδεται ο ορισμός του αλλοδαπού τέκτονος, αφετέρου δύσκολα νοείται νόμιμη η διάκριση μεταξή ημεδαπού και αλλοδαπού - τί θα προσέφερε άλλωστε να μένει ο αριθμός μελών κλειστός στους 33 για τους ημεδαπούς, και να αυξάνε-

Άρθρον 6

Τα μέλη του Υπάτου Συμβουλίου της Ελλάδος διακρίνονται εις ενεργά, πάρεδρα και επίτιμα[893]. Ο αριθμός των ενεργών μελών καθορίζεται τουλάχιστον εις εννέα (9) και κατ'ανώτατον όριον εις δέκα όκτω (18)[894], εξ ων εκλέ-

---

ται νόμιμα σε άνω των 33ων, κατά παράβαση του αρ. 5, μόνο εάν ο υπερβάλλον αριθμός αφορά αλλοδαπούς; Η ερμηνεία μας θα ήταν οριστικώς ορθή, ότι δηλ. όλα τα μέλη όλων των κατηγοριών ταυτόχρονα δεν μπορούν να ξεπερνούν τα 33, εάν δεν ερχόταν η §5 του αρ. 6 να προσδώσει εικόνα αντιστροφής της ερμηνείας, αφού αναφέρει απονομή του τίτλου του επιτίμου Αξιωματικού ή Επιτίμου Μέλους (του Υπάτου Συμβουλίου) σε κατέχοντα το 33ο βαθμό, γεννώντας νέα γνήσια κατηγορία μέλους, αυτή του «επιτίμου Αξιωματικού» (που δεν αναφέρεται στην §1 του ιδίου άρθρου), ενώ αναφέρει και αυτή του «επιτίμου μέλους» υπό την γνωστή έννοια του «επιτίμου», που δεν έχουν μέγιστο αριθμό, αφού είναι επίτιμα. Σημειωτέον ότι στη Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας το αρ. 5 είναι το αρ. 6 του καταστατικού και στη Συνθήκη της Λωζάννης είναι το αρ. V με το ταυτόσημο περιεχόμενο).

893 Αυτό είναι το πιο δυσνόητο άρθρο του κανονισμού, που επιφέρει συστηματικά έριδες στη διοίκηση. Στο Ύπατο Συμβούλιο οι όροι «ενεργά, πάρεδρα και επίτιμα» υποδηλώνει τρεις κατηγορίες μελών εκ των οποίων οι δύο πρώτες είναι κατά νόμο μία, διότι ο κανονισμός αφαιρεί το δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι από τα πάρεδρα μέλη, που είναι παράνομο (βλ. στην §16.7 την απόφαση ΜΠρΑθ 1951/2008. Περαιτέρω το καταστατικό σιωπά ως προς το όργανο επιλογής ενεργών η παρέδρων μελών). Τα επίτιμα μέλη ούτως ή άλλως δεν έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις, καθόσον επίτιμα (Κρητικός, Δίκαιο σωματείων σελ. 128). Για τις κατηγορίες μελών και τη νομιμότητα της διάκρισης αυτής βλ. §16.7. Περαιτέρω και ταυτοχρόνως, **ως «ενεργά μέλη» πρέπει να νοούται όλα τα μέλη της ένωσης (ΓΣ), που έχουν δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι** (παλιότερα ήμασταν την άποψης ότι ως ενεργά μέλη μπορεί να νοηθεί μόνο το ΔΣ, πλην όμως, εν τέλει, πρόκειται για όλα τα μέλη της ένωσης με πλήρη δικαιώματα).

894 **Πρόκειται για το σύνολο των ενεργών μελών της ένωσης.** Παλαιότερα ήμασταν της άποψης ότι είναι το ΔΣ της ένωσης, που έχει κατ'ελάχιστον 9 μέλη και κατ'ανώτατο όριο 18 (θα ήταν νόμιμο: Κρητικός, Δίκαιο σωματείων σελ. 333).
Εάν το ΔΣ υπολείπεται του αριθμού 9 (που θέτει το αρ. 7), δεν επέρχεται έλλειψη διοίκησης και δεν είναι απαραίτητη η προσφυγή στην ΑΚ 69, εφόσον κατά το αρ. 10 υπάρχει δυνατότητα αναπλήρωσης με απόφαση του υπολειπομένου ΔΣ, κάτι ωστόσο που έχουμε την άποψη πως δεν είναι νόμιμο: αν υποθέσουμε ότι παραιτούνται 7 από τους 9 εκλεγμένους, οι υπολειπόμενοι 2 θα επιλέξουν τους 7 της αρεσκείας τους παρακάμπτοντας τη ΓΣ; Εάν και το ίδιο το Ύπατο Συμβούλιο (ως ένωση προσώπων) υπολείπεται σε μέλη του αριθμού 9, τότε ως ένωση **διαλύεται αυτοδικαίως,** αφού δεν θα μπορέσει ποτέ να εκλέξει διοίκηση για να λειτουργήσει, ούτε να κάνει νέα μέλη προς αναπλήρωση, διότι δεν υπάρχει διοίκηση να συγκληθεί έγκυρα ή/και να συγκαλέσει ΓΣ. Περίπτωση διάλυσης του Υπάτου Συμβουλίου είχε λάβει χώρα περί το 2005, όταν το ΔΣ δεν ενέκρινε νέα μέλη στην ένωση, μέχρι που λόγω θανάτων, έμειναν λιγότερα από 9. Επανιδρύθηκε (για την ακρίβεια ιδρύθηκε) εκ νέου το 2007. 'Ετερο σημαντικό ερώτημα που θα ετίθετο, εάν το καταστατικό εννοούσε ότι επιτρέπει κυμαινόμενο αριθμό μελών ΔΣ (9-18), πόσα μέλη θα έπρεπε να εκλέγονται στις αρχαιρεσίες, και εάν το ΔΣ ή η ΓΣ μπορεί να εκλέξει 9, 10, 11 κ.ο.κ. χωρίς όμως να εκλέξει 18, καίτοι έχει τουλάχιστον 18 μέλη η ένωση. Ορθότερο θα

γονται[895] οι κατά το άρθρον 7 Άξιωματικοί του Υπάτου Συμβουλίου.

Τα ενεργά μέλη του Υπάτου Συμβουλίου εισίν ισόβια[896]. Πάντα τα μη ενεργά μέλη είναι πάρεδρα μέλη Συμβουλίου[897].

Ο τίτλος του επιτίμου Αξιωματικού ή Επιτίμου Μέλους του Υπάτου Συμβουλίου δύναται να απονεμηθεί εις ημεδαπούς ή αλλοδαπούς τέκτονας, κανονικώς κατέχοντας τον 33ο Βαθμό, δια τας προς το Τάγμα ή την ανθρωπότητα ή το Ύπατον Συμβούλιου υπηρεσίας αυτών.

Μόνον η εις αλλοδαπούς τέκτονας, κατά τα ανωτέρω, απονομή του τίτλου του επιτίμου δύναται να πραγματοποιηθεί καθ' υπέρβασιν των διατάξεων του άρθρου 5 του παρόντος.

Άρθρον 7

Οι αξιωματικοί[898] του Υπάτου Συμβουλίου εισίν οι εξής εννέα[899]:

1.-Ο Κραταιότατος Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης, Πρόεδρος αυτού.

2.-Ο Κραταιός Ανθύπατος Μέγας Ταξιάρχης[900].

ήταν να εκλέγονται 18, αφού μέχρι τόσα μέλη θα επιτρεπόταν να εκλέγονται, και ουδείς θα μπορούσε να αποστερήσει το δικαίωμα του εκλέγεσθαι σε μέλος που συγκεντρώνει τα προσόντα, μέχρι του αριθμού 18. Εν συνεχεία, εάν λάβουν χώρα παραιτήσεις ή αποχωρήσεις κλπ., το ΔΣ θα διατηρούσε τη νόμιμη συγκρότησή του, μέχρι τον αριθμό 9.
Η προνόηση εκλογής αναπληρωματικών μελών θα ήταν ευκτέα, μέχρι τότε καλύπτεται μερικώς από το αρ. 10.

895 «Εκλέγονται»: **εκλογή ΔΣ.** Παλιότερα είχαμε την εσφαλμένη άποψη ότι δεν πρόκειται περί εκλογής, αλλά *κατανομής αξιωμάτων* και ότι το ΔΣ, όταν έχει περισσότερα μέλη, τα πέραν των 9 που θα καταλάβουν αξιώματα λογίζονται ως απλά μέλη ΔΣ, με πλήρη δικαιώματα ψήφου φυσικά.

896 Πλεονασμός και συνάμα ανακρίβεια: Πλεονασμός, διότι όλα τα μέλη μίας ένωσης προσώπων είναι «ισόβια», υπό την έννοια ότι η ιδιότητα μέλους δεν λήγει ούτε αποσβήνεται, είναι συνεπώς «ισόβιο». Η ιδιότητα δηλ. του μέλους δεν είναι ορισμένου χρόνου αλλά αορίστου, απωλεσθεισάμενη δια της βουλήσεως του μέλους (αποχώρηση) ή ακουσίως (αποβολή). Ανακρίβεια, διότι δεν μπορεί να αναφέρεται για ισόβια «εκλογή ΔΣ», διότι τότε δεν θα επρόκειτο για εκλογή, αλλά για ισόβια επιλογή, κάτι που απαγορεύεται από τον νόμο (ΑΚ 93 σε συνδ. με 281). Πολλώ δε μάλλον, δεν αφορά ισόβια κατοχή αξιώματος, αφού αυτό προϋποθέται εκλογή πριν την ανάληψη του τελευταίου. Αλλωστε, κατά το αρ. 8 το ΔΣ εκλέγεται ανά τριετία, γεγονός που αίρει κάθε αμφισβήτηση περί της εννοίας της λέξεως «ισόβια», που εν τέλει στερείται πάσης εννόμου συνέπειας. Η φράση εξαλείφθηκε από το Κ2006.

897 Η φράση δεν μπορεί να έχει παρά μόνο μία έννοια: ότι όσοι από τους 33 δεν εξελέγησαν στο ΔΣ, δεν είναι μέλη του ΔΣ, οπότε και τα αποκαλούμε «πάρεδρα μέλη».

898 Ως ομάδα, είναι το ΔΣ.

899 Εννεαμελές ΔΣ. Τον τίτλο του διοικητικού οργάνου δεν τον αναφέρει ο εσωτερικός κανονισμός, αλλά το καταστατικό (Σ1786): Συμβούλιο (των Αξιωματικών). Δεν πρέπει να αποκαλείται «Υπατο Συμβούλιο», διότι Ύπατο συμβούλιο είναι η όλη ένωση.

900 Αντιπρόεδρος αυτού.

3.-Ο Μέγας Καγκελλάριος, Μέγας Γενικός Γραμματεύς και Σφραγιδοφύλαξ της Ιεράς Αυτοκρατορίας[901].

4.-Ο Μέγας Υπουργός της Επικρατείας, Μέγας Ρήτωρ[902].

5.-Ο Μέγας Θησαυροφύλαξ της Ιεράς Αυτοκρατορίας[903].

6.-Ο Μέγας Αρχειοφύλαξ.

7.-Ο Μέγας Τελετάρχης.

8.-Ο Μέγας Αρχηγός των Φρουρών.

9.-Ο Μέγας Δοκιμαστής, Μέγας Σημαιοφόρος.

Άρθρον 8

Οι αξιωματικοί εκλέγονται υπό[904] των ενεργών μελών του Υπάτου Συμβουλίου μόνον εκ[905] των ενεργών Μελών αυτού, κατά[906] τριετίαν και κατά τον μήνα Δεκέμβριον[907], δι' απολύτου πλειοψηφίας των παρόντων[908] και δια φανεράς ψηφοφορίας, του κλάσματος θεωρουμένου ως ακεραίας μονάδος. Πάντες οι Αξιωμ.·. του Υπ.·. Συμβ.·. είναι επανεκλέξιμοι.

Άρθρον 9

Εκλιπόντος του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου ή του Ανθυπάτου Μεγ.·. Ταξιάρχου, το Ύπατον Συμβούλιον οφείλει να συνέλθη υπό την προεδρείαν του ετέρου εξ αυτών και να προβή εντός τριών (3)[909] ημερών εις την εκλογήν[910] του διαδόχου αυτού δια τον υπόλοιπον της τριετίας χρόνον[911]. Εάν δε τυχόν εκλίπωσι συγχρόνως ότε Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης και ο Ανθύπατος

---

901 Γραμματέας.

902 Μέλος.

903 Ταμίας.

904 Υπό: δηλ. μόνο τα ενεργά μέλη έχουν δικαίωμα εκλέγειν.

905 Εκ: δηλ. μόνο τα ενεργά μέλη έχουν δικαίωμα εκλέγεσθαι.

906 Κατά=ανά.

907 Εάν για οποιοδήποτε λόγο η θητεία λήγει σε άλλο μήνα, σε εκείνον (και όχι τον Δεκέμβριο) γίνονται αρχαιρεσίες (βλ. §17.1).

908 Εννοεί μελών της ενώσεως, υπό τον όρο ότι θα έχει σχηματιστεί απαρτία κατά νόμο. Περαιτέρω, εννοεί ότι οι αρχαιρεσίες γίνονται για κάθε αξίωμα χωριστά και ότι δεν γίνεται εκ των υστέρων κατανομή αξιωμάτων.

909 Ο χρόνος κρίνεται υπερβολικά σύντομος για να προσκληθούν όλα τα μέλη.

910 Εννοεί να προκυρήξει εκλογές, όπου όλα τα «ενεργά» μέλη θα ψηφίζουν. Οι αρχαιρεσίες αυτές δεν γίνονται από το ΔΣ, αλλά από τη ΓΣ, που είναι αποκλειστικά αρμόδια, καθόσον παρά τη λεκτική διατύπωση της §2 της ΑΚ 93, λόγω της σοβαρότητας που αποδίδεται στα αναφερόμενα στο άρθρο αυτό θέματα, δεν μπορεί να ανατεθεί από το καταστατικό σε άλλο όργανο πλην της ΓΣ (ΕφΑθ 7895/1991 ΕλΔ 1994.119) - βλ. και κατωτέρω στο ίδιο άρθρο «υπό την προεδρείαν του αρχαιοτέρου των ενεργών αυτού Μελών».

911 Ορθόν, διότι η θητεία του ΔΣ νοείται συλλογικώς και λήγει για όλα τα μέλη του ταυτοχρόνως (Κρητικός, δίκαιο σωματείων 1984 σελ. 344 επ.).

Μέγας Ταξιάρχης, το Ύπατον Συμβούλιον συνερχόμενον εντος 3 ήμερων υπό την προεδρείαν του αρχαιοτέρου[912] των ενεργών αυτού Μελών και μετά πρόσκλησιν αυτού[913], προβαίνει η εις την εκλογήν των δύο τούτων Άξιωματικών ή προσωρινώς[914] μόνον εις την του Άνθυπάτου Μεγ.·. Ταξιάρχου ή και απλώς εκλέγει εν εκ των ενεργών αυτού Μελών δια την προσωρινήν[915], το πολύ μέχρι τριών μηνών, διεύθυνσιν των εργασιών του Υπάτου Συμβουλίου. Της προσκλήσεως μη γενομένης εμπροθέσμως, δύναται οιονδήποτε των ενεργών Μελών του Υπάτου Συμβουλίου να καλέση τούτο[916] εις συνεδρίασιν δια την κατά τ' άνωτέρω ενέργειαν, μετά την παρέλευσιν των τριών μηνών το Ύπ.·. Συμβούλιον συνερχόμενον προσκλήσει του προισταμένου αυτού, προβαίνει εις την εκλογή Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.

Άρθρον 10

Εν περιπτώσει κενώσεως ένος των λοιπών Αξιωμάτων κατά την διάρκειαν της τριετίας, το Ύπατον Συμβούλιον οφείλει εντός 15 (δεκαπέντε) ημερών να προβή εις την συμπλήρωσιν αυτού δια τον υπόλοιπον της τριετίας χρόνον, του νέου Αξιωματικού λαμβανομένου πάντοτε εκ των ενεργών Μελών του Υπ.·. Συμβουλίου.

Άρθρον 11

Πας Αξιωματικός του Υπάτου Συμβουλίου παραιτούμενος του εαυτού αξιώματος, διατηρεί την ιδιότητα του ενεργού Μέλους[917].

---

912 Νόμιμο.

913 Όλων των ενργών μελών της ένωσης.

914 Μη νόμιμη η προσωρινή εκλογή, ακόμη και εάν αναφερόταν η διάρκεια της προσωρινότητος.

915 Μη νόμιμο, θα ήταν αυτοδιορισμός προσωρινής διοίκησης άλλως προεδρείας σε ΔΣ που έχει εκλεγμένα μέλη, δηλαδή θα σχηματιζόταν ΔΣ με αιρετά και προσωρινά διορισμένα μέλη. Πλην όμως, όταν προκύπτει ανάγκη διορισμού μελών διοίκησης, ως προς τον αριθμό των μελών του Δ.Σ. προς αντικατάσταση, η αντικατάσταση κατά την κρατούσα γνώμη πρέπει να είναι ολική. Τούτο διότι η ΑΚ 69 αναφέρεται σαφώς σε διορισμό προσωρινής διοίκησης και όχι διορισμό μελών αυτής (Βαθρακοκοίλης, ΕΡΝΟΜΑΚ τ. Ι σελ. 363, Ασπρογέρακας-Γρίβας, Γνωμοδότηση, ΕλΔ 25.61), ενώ πέραν τούτου ο σχηματισμός μικτής διοίκησης από αιρετά και από δικαστικά ή άλλως πως διορισμένα μέλη ενδέχεται να αποδειχθεί επιζήμιος για το νομικό πρόσωπο (ΑΠ 854/1998 ΝοΒ 2000.44=ΕλΔ 40.118, ΑΠ 1430/1987 ΕΕΝ 1988.768=ΕΕμπΔ 46.865, ΕφΘεσ 3570/1990 ΕΕμπΔ 1992.76).

916 Παράνομο, ακόμη και εάν καλέσει όλα τα ενεργά μέλη, διότι μόνο ο προέδρος συγκαλεί. Δεν νοείται πολυαναπλήρωση προέδρου. Τί θα γινόταν άλλωστε εάν όλα τα ενεργά μέλη συγκαλούσαν ταυτοχρόνως αρχαιρεσιακή ΓΣ σε διαφορετικό τόπο και χρόνο; Θα μας έκανε εντύπωση, όταν το καταστατικό έχει προβλέψει λύση για την περίπτωση ταυτόχρονης αποβίωσης προέδρου και αντιπροέδρου, πώς προέβλεψε εν συνεχεία τέτοια αντίφαση, πλην όμως δεν είναι το μόνο σημείο που προκαλεί απορία.

917 Ορθό, παραίτηση από ΔΣ δεν συνεπάγεται παραίτηση από μέλος μίας ενώσεως, ούτε θα

Άρθρον 12

Πας Αξιωματικός, ή παν ενεργόν μέλος, του Υπάτου Συμβουλίου, απουσιάζων επί τρεις συνεχείς συνεδρίας, άνευ εγγράφου δικαιολογίας καταχωριζομένης εν τοις πρακτικοίς, θεωρείται ως παραιτηθείς[918] και μετατίθεται[919] αυτοδικαίως εις την τάξιν των Παρέδρων Μελών, εάν, μετ' απόφασιν του Υπάτου Συμβουλίου και μετ'έγγραφον ειδικήν πρόσκλησιν του Υπάτου Ταξιάρχου, δεν δικαιολογήση τας απουσίας αυτού μέχρι της αμέσως επομένης από της προσκλήσεως αυτού συνεδρίας ή απουσιάση και κατ'αυτήν αδικαιολογήτως.

Άρθρον 13

Προκειμένης συμπληρώσεως[920] θέσεων ενεργών Μελών εν τω Υπάτω Συμβουλίω, παν ενεργόν[921] αυτού Μέλος δικαιούται μέχρι[922] της 31ης Οκτωβρίου εκάστου έτους να υποβάλη προς την Μεγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·.[923] εις πλήρωσιν εκάστης κενής θέσεως, εν προτάσει υπογεγραμμένη υπ'αυτού, το όνομα ενός των Αδ.·. των κεκτημένων τον 33ον βαθμόν εκ των εν Αθήναις ή εν Πειραιεί κατοικούντων[924]. Εάν αι κεναί θέσεις ώσι πλείονες της μί-

---

ήταν νόμιμο να προβλέπεται το αντίθετο, ότι δηλ. η παραίτηση από μέλος ΔΣ αυτοδίκαια αποβάλλει το μέλος από την ένωση.

918 Παραιτηθείς, εννοεί τους αξιωματικούς=τα μέλη του ΔΣ, από το ΔΣ. Νόμιμο. Όσον δε αφορά τα ενεργά μέλη, εάν απουσιάσουν από 3 ΓΣ, δεν χάνουν την ιδιότητα του μέλους της ενώσεως σύμφωνα με το αρθρο, αλλά γίνονται πάρεδρα μέλη, πλην όμως τα πάρεδρα όπως ήδη είπαμε είναι τα ίδια με τα ενεργά, οπότε ορθότερο θα ήταν να αναφέρει αποβολή ή μετάβαση στα ομότιμα μέλη ώστε η κύρωση να είναι η απώλεια, εφεξής, του δικαιώματος ψήφου.

919 Το εδάφιο αυτό του άρθρου περί μεταθέσεως σε κατώτερη κατηγορία μέλους θα αποτελούσε πειθαρχική ποινή, επιβαλλόμενη καταστατικώς κατά μη σύννομο τρόπο. Πλην όμως, κατηγορία παρέδρου μέλους δεν υφίσταται, όπως αναπτύξαμε ανωτέρω, οπότε το όλο εδάφιο είναι άνευ έννομης συνέπειας.

920 Εννοεί απόφαση εγκρίσεως ειδόσου νέων μελών στην ένωση.

921 Τεκμαίρεται παν μέλος.

922 Άκυρο διότι ακατάληπτο. Μοιάζει να εννοεί ότι δεν επιτρέπεται να γίνονται προτάσεις από 1η Νοεμβρίου μέχρι 31η Δεκεμβρίου, αφού μετά το έτος αλλάζει, πράγμα που δεν έχει κανένα νόημα, διότι ο πρόεδρος μπορεί να φέρει οποτεδήποτε σε Η.Δ. τη συζήτηση θέματος εισδοχής νέων μελών στην ένωση, ακόμη και σε επόμενη συνεδρία ή in extremis στη συνεδρία του Δεκεμβρίου του επομένου ημερολογιακού έτους.

923 Εννοεί στο Γραμματέα, διότι η Μεγάλη Γραμματεία δεν είναι έννοια αόριστη. Αιτήματα απευθύνονται πάντα στην ένωση, την οποία αφορούν, η οποία εκπροσωπείται νόμιμα μόνο από τον πρόεδρο, εκ του νόμου.

924 Παράνομο, εισάγει διάκριση μεταξύ των εχόντων τα αυτά προσόντα. Εκτός και έαν ήθελε εννοηθεί ότι το Ύπατο Συμβούλιο είναι μία ένωση προσώπων της οποίας η δράση περιορίζεται μόνο στις πόλεις των Αθηνών και του Πειραιά, που δεν αληθεύει, αφού κατά το αρ. 5§3 του Σ 1786 (το οποίο εφαρμόζεται σύμφωνα με το αρ. 1) τα Ύπατα Συμβούλια έχουν εθνική εμβέλεια. Επίσης, να διαυκρινήσουμε ότι το προτεινόμενο μέλος πρέ-

ας, η πρότασις δεν δύναται να περιέχει ονόματα περισσότερα των χηρευουσών θέσεων. Παρελθούσης της άνω προθεσμίας η Μεγ.·. Γεν.·. Γραμ.·. ουδεμίαν δύναται να δεχθή πρότασιν[925], αλλά καταρτίζει αμέσως τον κατάλογον των εμπροθέσμως προταθέντων και αποστέλλει εις πάντα τα ενεργά Μέλη τον κατάλογον τούτον 8 τουλάχιστον ημέρας προ της τακτικης Συνεδρίας του Υπάτου Συμβουλίου του μηνός Δεκεμβρίου εκάστου έτους, καθ'ην και μόνην γίνεται η οριστική εκλογή[926] των ενεργών Μελών.

Μία μόνη ψήφος, ήτις δέον να δικαιολογήται, αρκεί όπως απορριφθεί ο υποψήφιος[927]. Δύο η πλείονες ενάντιαι ψήφοι, έστω και μη δικαιολογούμεναι, συνεπάγονται την απόρριψιν του υποψηφίου[928].

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

1. - Περί του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου

Άρθρον 14

Ο Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης, ή ο νόμιμος αυτού αναπληρωτής, αρχηγός του Τάγματος εν Ελλάδι[929], συγκαλεί και διευθύνει τας εργασίας του Υπάτου Συμβουλίου και προεδρεύει των συνεδριών αυτού.

πει να έχει αιτηθεί την εισδοχή του, διότι δεν εγκρίνεται εισδοχή προσώπου που δεν έχει ζητήσει να γίνει μέλος.

925 Άκυρο, η Γραμματεία δεν είναι όργανο του ΔΣ, ούτε το ΔΣ, ούτε εκπροσωπεί το ΔΣ, ούτε αποτελεί εφορευτική επιτροπή.

926 Εννοεί επιλογή νέων μελών.

927 Απολύτως άκυρη ρήτρα (ΑΚ 97· ΑΠ 1987/1986 NoB 35.1233: η σωματειακή οργάνωση, που ισχύει και στις ΑΕ, υπαγορεύει τη διοίκηση -και, mutatis mutandis, την επιλογη νέων μελών- από την πλειοψηφία και όχι από τη μειοψηφία δηλ. μη δυνατότητα πρόβλεψης σε καταστατικό δικαιώματος αρνησικυρίας ή veto). Η απόφαση για είσοδο νέων μελών λαμβάνεται κατά νόμο κατ' απόλυτη πλειοψηφία, άλλως με αυστηρότερη πλειοψηφία του το καταστατικό μπορεί νόμιμα να ορίζει, όχι όμως μέχρι το σημείο να απαιτεί ομοφωνία, διότι τούτο είναι βλαβερό για την ίδια την υπόσταση της ένωσης και ενέχει κίνδυνο να οδηγηθεί σε διάλυση (όπως και έγινε περί το 2005). Το αυτό ισχύει για το ζήτημα της «δικαιολογημένης άρνησης». Η άρνηση είναι αδιάφορο εάν θα είναι ή όχι δικαιολογημένη. Λογίζεται απλά ως αρνητική ψήφος. Η αρνητική ψήφος είναι ισχυρή ανεξαρτήτως δικαιολογίας. Περαιτέρω δεν υπάρχει αρμόδιο όργανο για να κρίνει εάν υπήρξε δικαιολογία και εάν αυτή πρέπει να θεωρηθεί ή όχι «δικαιολογημένη». Επομένως το όλο άρθρο περί «δικαιολογίας» θεωρείται μη γεγραμμένο.

928 Άκυρη ρήτρα ως και η ανωτέρω.

929 Έχουμε αναπτύξει στην εισαγωγή του έργου την αόριστη νομική έννοια του Τάγματος. Το άρθρο εννοεί ότι προεδρεύει τη συγκεκριμένη ένωση προσώπων, την οποίας δεν είναι καν «αρχηγός» αλλά νόμιμος εκπρόσωπος, του ΔΣ δρώντος συλλογικώς (βλ. ερμηνεία και νομολογία σε §17).

Κυροί και υπογράφει τα Διατάγματα και τας αποφάσεις του Υπάτου Συμβουλίου[930].

Διορίζει πάσαν Επιτροπήν[931] εκ των μελών του Υπάτου Συμβουλίου, ης αυτοδικαίως εστίν ο Πρόεδρος, προεδρεύει δε, εάν επιθυμεί, παντός Εργαστηρίου[932] της δικαιοδοσίας του Υπάτου Συμβουλίου.

Διορίζει τους κατά τα άρθρα 41 καi 71 Μεγάλους Αντιπροσώπους[933] και Μεγ.·. Επιθεωρητάς[934] Εργαστηρίων.

Ορίζει το ετήσιον σύνθημα[935] δια τα υπό την δικαιοδοσίαν του Υπάτου Συμβουλίου Εργαστήρια.

Υπογράφει μετά του Μεγάλου Καγκελλαρίου, Μεγ.·. Γενικού Γραμματέως, πάσαν την άλληλογραφίαν του Υπάτου του Συμβουλίου, ως και πάντα τα Διπλώματα αυτού.

Ουδεμία δαπάνη δύναται να ενεργηθεί υπό του Μεγάλου Θησαψροφύλακος, είμη επί τη εγκρίσει του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου[936].

Ο Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης έχει το δικαίωμα της χάριτος[937].

2. - Περί του Ανθυπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου

Άρθρον 15

Ο Ανθύπατος Μέγας Ταξιάρχης, αναπληρών τον Ύπατον Μέγαν Ταξιάρχην, έχει πάντα τα δικαίωματα αυτού.

---

930 Φράση περιττή. Όλα τα μέλη του ΔΣ οφείλουν να υπογράφουν τις αποφάσεις, για να είναι αυτές έγκυρες, ακόμη και εάν μνημονεύεται σε αυτές ότι κάποια μέλη δεν συναίνεσαν.

931 Νόμιμο αν και αντιδημοκρατικό. Οι τυχόν επιτροπές δεν μπορούν να έχουν εξουσίες οι οποίες από το νόμο ή το καταστατικό έχουν ανατεθεί σε άλλο όργανο ούτε υποκαθιστούν τη ΓΣ ή το ΔΣ.

932 Απολύτως άκυρη ρήτρα. Κάθε φιλοσοφικό εργαστήριο αποτελεί αυτοτελή ένωση προσώπων με αυτόνομη διοίκηση και ουδείς προεδρεύει, πλην του εκλεγμένη εις εκάστη. Ας φανταστούμε τί θα γινόταν εάν τρίτα πρόσωπα μη μέλη και μη εκλεγμένα σε διοίκηση είχαν την εξουσία να προεδρεύουν -με τις εξουσίες προέδρου- οποιαδήποτε ένωση... Chao ab Ordo. Περισσότερα σε §20 κλπ.

933 Εκπροσώπους σε αλλοδαπές δικαιοδοσίες.

934 Εγχώριους εκπροσώπους, βλ. §26.3.

935 Συμβολικό τεκτονικό έθιμο.

936 Είμαστε της απόψεως ότι τα οικονομικά θέματα άπτονται αποκλειστικώς της διοικητικής εξουσίας, και καθόσον το ΔΣ είναι πολυμελές, δεν μπορεί μόνος ο πρόεδρος να εγκρίνει, διότι τούτο θα σήμαινε έγκυρη λήψη απόφαση εκ μέρους του, ακόμη και με αντίθετη θέση του ΔΣ.

937 Προφανώς εννοεί επί πειθαρχικής τιμώρησης μέλους του Υπάτου Συμβουλίου, δηλ. μονομερούς ακύρωσης πειθαρχικής απόφασης. Αμφισβητείται η νομιμότητα του άρθρου. Σε κάθε περίπτωση δεν αφορά πειθαρχικές κυρώσεις που λαμβάνονται από τα φιλοφοσικά εργαστήρια, μόνα υπεύθυνα για τα μέλη τους (βλ. ιδίως §29.4).

3. - Περί τού Μεγάλου Καγκελλαρίου, Μεγάλου Γενικού Γραμματέως, Σφραγιδοφύλακος.

Άρθρον 16

Ο Μέγας Καγκελλάριος, Μέγας Γενικός Γραμματεύς και Σφαγιδοφύλαξ της Ιεράς Αυτοκρατορίας τηρεί:

1.-Τα πρακτικά του Υπάτου Συμβουλίου.

2.-Την αλληλογραφίαν και το πρωτόκολλον των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων του Υπάτου Συμβουλίου.

3.- Το Μητρώον[938] των κατεχόντων τους Βαθμούς 4-33, μετ' ακριβούς σημειώσεως της Συμβολικής Στοάς, εις ην ούτοι ανήκουσιν[939], της χρονολογίας της εις τον Βαθμόν του Διδασκάλου εισδοχής αυτών ως και των επομένων διαδοχικών αυξ.·. φωτ.·.[940] ως επίσης και πάσης άλλης σχετικής πληροφορίας.

4.-Βιβλίον των υπ'αυτού εκδιδομένων Διπλωμάτων.

5.-Βιβλίον Διαταγμάτων του Υπάτου Μεγ.·. Ταξιάρχου, και εν γένει παν Βιβλίον χρήσιμον τη Μεγ.·. Γεν.·. Γραμματεία.

Άρθρον 17

Ο Μέγας Καγκελλάριος, Γενικός Γραμματεύς εκδίδει πάντα τα Διπλώματα του Υπάτου Συμβουλίου, άτινα σφραγίζει και προσυπογράφει μετά του Ύπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου ή του νομίμου αυτού αναπληρωτού και του Μεγάλου Θησαυροφύλακος. Προς τούτο προσυπογράφει πάσαν την αλληλογραφίαν.

Ό Μέγας Καγκελλάριος Μεγ.·. Γενικός Γραμματεύς εξουσιοδοτούμενος παρά του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. δύναται να υπογράφη μόνος την αλληλογραφίαν της τρεχούσης υπηρεσίας του Υπάτου Συμβουλίου, προτάσσων τας λέξεις: «Κατ' εντολήν του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.».

Άρθρον 18

Ουδέν έγγραφον του Υπάτου Συμβουλίου ή Δίπλωμα είναι έγκυρον, αν μη φέρη την σφραγίδα αυτού, ης ο τύπος ορίζεται υπό του άρθρου 3 του Παραρτήματος των Μεγάλων Συνταγμάτων του 1786.

Άρθρον 19

Παν έγγραφον, Δίπλωμα ή έντυπον του Υπάτου Συμβουλίου πρέπει να

938 Μη νόμιμο πλέον, κατ' αρχήν (προσωπικά δεδομένα, βλ. §16.13).

939 Όχι υποχρεωτικό κατά νόμο να ανήκουν=να είναι μέλη σε Συμβολική Στοά (αρνητική ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, §16.5).

940 Αύξηση φωτός = μετάβαση/μύηση σε ανώτερο βαθμό = εγγραφή ως μέλος και σε έτερη πρωτοβάθμια.

φέρη επί κεφαλής το λόγιον: Universi Terarum Orbis Architectonis Ab in gentis, προς δε τον εστεμμένον δικέφαλον αετόν του Υπάτου Συμβουλίου μετά των λέξεων Ordo ab Chao και Deus Meumque Jus.

Άρθρον 20

Η σύνταξις της ετησίας εκθέσεως των εργασιών του Υπάτου Συμβουλίου, ως και της Επετηρίδος αυτού ανατίθεται εις τον Μέγαν Καγκελλάριον Μεγ.·. Γενικόν Γραμματέα.

Άρθρον 21

Ο Μέγας Καγκελλάριος Μεγ.·. Γενικός Γραμματεύς είναι ο φύλαξ των Σφραγίδων και Σημάντρων του Υπάτου Συμβουλίου.

Άρθρον 22

Τον Μέγαν Καγκελλάριον Μεγ.·. Γενικόν Γραμματέα απόντα ή κωλυόμενον αναπληροί ο Μέγας Αρχειοφύλαξ.

4. - Περί του Μεγάλου Ρήτορος

Άρθρον 23

Ο Μέγας Ρήτωρ είναι ο τηρητής και το όργανον του Νόμου. Επί της έδρας αυτού πρόκειται πάντοτε εν αντίτυπον των τε Μεγάλων Συνταγμάτων και του Γενικού Κανονισμού. Οφείλει να επαγρυπνή περί της ακριβούς τηρήσεως αυτών και ν' ανθίσταται εις πάσαν πράξιν ή απόφασιν αντιβαίνουσαν προς τας διατάξεις αυτών.

Μετά το πέρας πάσης συζητήσεως ο Μέγας Ρήτωρ συμπεραίνει επί των εξενεχθεισών γνωμών επί του υπό συζήτησιν θέματος, υποστηρίζων οιανδήποτε τούτων ή διατυπών ιδίαν γνώμην. Μετά τα συμπεράσματα του Μεγ.·. Ρητ.·. ενεργείται αμέσως ψηφοφορία, απαγορευομένης πλέον πάσης άλλης συζητήσεως επί του αυτού θέματος.

Άρθρον 24

Κατά τας μυήσεις εις τον 33ο Βαθμόν οφείλει να εκφωνεί καταλλήλους τεκτονικούς λόγους.

Ωσαύτως εκφωνεί και τον επικήδειον λόγον των θνησκόντων μελών του Υπάτου Συμβουλίου.

Άρθρον 25

Εν περιπτώσει απουσίας ή κωλύματος ο Μέγας Ρήτωρ αναπληρούται υπό ετέρου ενεργού μέλους του Υπάτου Συμβουλίου, οριζομένου υπό του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου.

5. - Περί του Μεγάλου Θησαυροφύλακος

Άρθρον 26

Ο Μέγας Θησαυροφύλαξ έχει την διαχείρισιν των χρημάτων του Υπάτου Συμβουλίου. Οφείλει να κρατή Βιβλίον Ταμείου ώς και διπλότυπον Βιβλίον αποδείξεων, εισπράξεων παντός ποσού καταβαλλομένου εις το Μέγα Θησαυροφυλάκιον.

Δεν δύναται να προβεί εις πληρωμήν, ειμή κατόπιν εγκρίσεως του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου[941] ή του νομίμου αυτών αναπληρωτού.

Τον Μέγαν Θησαυροφύλακα, απουσιάζοντα, αναπληροί εν των Μελών του Υπάτου Συμβουλίου, οριζόμενον υπό του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου.

Ο Μέγας Θησαυροφύλαξ υπογράφει μετά του Υπάτου Μεγ.·. Ταξιάρχου και του Μεγάλου Καγκελλαρίου Γενικού Γραμματέως πάντα τα Διπλώματα.

Άρθρον 27

Μετά το τέλος εκάστου έτους και κατά την συνεδρίασιν του Ιανουαρίου ο Μέγας Θησαυροφύλαξ υποβάλλει εις το Ύπατον Συμβούλιον τον προϋπολογισμόν των εσόδων και εξόδων του Υπάτου Συμβουλίου δια το επόμενον έτος ως και τον απολογισμόν του λήξαντος έτους.

Άρθρον 28

Ο Μέγας Θησαυροφύλαξ είναι συγχρόνως και ο Ελεονόμος του Υπατου Συμβουλίου και ως τοιούτος διαχειρίζεται τον Κορμόν της Αγαθοεργίας αυτού και περιάγει αυτόν εν τέλει εκάστης συνεδρίας.

Η διαχείρισις του Κορμού της αγαθοεργίας, ανεξάρτητος ούσα του Μεγάλου Θησαυροφυλακίου, υπάγεται και αυτη υπό τον έλεγχον του Υπάτου Συμβουλίου.

6. - Περί του Μεγάλου Αρχειοφύλακος

Άρθρον 29

Ο Μέγας Αρχειοφύλαξ φυλάττει πάντα τα έγγραφα και βιβλία του Υπάτου Συμβουλίου και αναπληροί τον Μεγάλον Καγκελλάριον Γενικόν Γραμματέα απόντα ή κωλυόμενον. Φυλάττει τα βιβλία της Βιβλιοθήκης του Υπάτου Συμβουλίου και τηρεί κατάλογον αυτών.

7. - Περί του Μεγάλου Τελετάρχου.

Άρθρον 30

Ο Μέγας Τελετάρχης βοηθεί τους μυουμένους, εισάγει τους επισκέπτας

941 Χρειάζεται απόφαση ΔΣ (§17) όπως ορθά αναφέρει εν συνεχεία το αρ. 28§2.

και ακολουθεί καθ'όλα τας διαταγάς του Υπάτου Μεγ.·. Ταξιάρχου κατά τας τελετάς του Υπάτου Συμβουλίου.

8. - Περί του Μεγάλου Αρχηγού των Φρουρών.

Άρθρον 31

Εις τον Μέγαν Αρχηγόν των Φρουρών ανατίθεται η εσωτερική και έξωτερικη ασφάλεια του Ναού.

9. - Περί του Μεγάλου Δοκιμαστού Μεγάλου Σημαιοφόρου

Άρθρον 32

Ο Μέγας Δοκιμαστής Μέγας Σημαιοφόρος κεραμοί τους επισκέπτας και εξετάζει τους Τεκτονικούς αυτών τίτλους.

Εις πάσαν τελετήν, καθ'ην παρίσταται το Ύπατο Συμβούλιον εν σώματι, ο Μέγας Δοκιμαστής Μέγας Σημαιοφόρος προηγείται κρατών το Λάβαρον αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Άρθρον 33

Τα ενεργά μέλη του Υπάτου Συμβουλίου προσκαλούνται εγγράφως εις συνεδρίαν υπό του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου ή του νομίμου αυτού αναπληρωτού δια του Μεγάλου Καγκελλαρίου Γενικού Γραμματέως προ 5 τουλάχιστον ημερών. Εν κατεπειγούση δε περιπτώσει η πρόσκλησις γίνεται, εγγράφως επίσης, είτε μίαν ημέραν προ της συνεδρίας ή και αυθημερόν[942]. Η ημερησία διάταξις των εργασιών δέον να ανακοινούται[943] εις τα μέλη του Υπάτον Συμβουλίου εν τη προσκλήσει.

Άρθρον 34

Το Ύπατον Συμβούλιον συνέρχεται υποχρεωτικώς μεν εις 4 Συνεδρίας από της πρώτης μέχρι της τρίτης ημέρας της νέας σελήνης των μηνών Μαρτίου Ιουνίου, Σεπτεμβρίου και Δεκεμβρίου.

Δύναται όμως να συνέρχηται και συχνότερον, οσάκις παρίσταται ανά-

942 Στα κατεπείγοντα θέματα δεν περιλαμβάνονται ζητήματα αρχαιρεσιών ή πειθαρχικών αποφάσεων.

943 Ενώ ο νόμος δεν το επιβάλει, το καταστατικό μεριμνά σε αυτό το σημείο για την καλύτερη προετοιμασία των μελών του ΔΣ (δεν εφαρμόζεται η ΑΚ 97§1εδ.β΄ στα ΔΣ, ΑΠ 1655/1999 ΕΕργΔ 2001.171, βλ. §17).

γκη, καλούμενου παρά του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.[944].

Άρθρον 35

Το Ύπατον Συμβούλιον θεωρείται εν απαρτία εφ όσον παρίσταται το 1/2 τουλάχιστον των ενεργών μελών αυτού εξ ων αναγκαίως[945] ο Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης ή ο νόμιμος αυτού αναπληρωτής και ο Μέγας Καγκελλάριος Γενικός Γραμματεύς ή ο νόμιμος αναπληρωτής αυτού. Αι ούτω λαμβανόμεναι αποφάσεις έχουσι το αυτό κύρος[946] ως εάν ήσαν παρόντα πάντα τα ενεργά μέλη του Υπάτου Συμβουλίου.

Άρθρον 36

Αι αποφάσεις του Υπάτου Συμβουλίου, εξαιρουμένων των περιπτώσεων περί ων τα άρθρα 13 και 56 διαλαμβάνουσι, λαμβάνονται δι'απολύτου πλειοψηφίας[947]. Εν ισοψηφία[948] νικά ή ψήφος του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.

Άρθρον 37

Πάσα απόφασις εν τω Υπάτω Συμβουλίω λαμβάνεται δια φανεράς ψηφοφορίας, ως και η εκλογή των Αξιωματικών αυτού. Τα Μέλη ψηφίζουσι κατ' αρχαιότητα είσδοχης εις το Ύπατον Συμβούλιον αρχόμενα από του νεωτέρου, ύστατος δε πάντων ο Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης.

Μυστική ψηφοφορία γίνεται μόνον επί προσωπικών ζητημάτων αφορώντων Μέλη του Υπ .·. Συμβουλίου.

---

944 Νόμιμο, βλ. και αρ. 14.

945 Για το σχηματισμό απαρτίας, από το νόμο αρκεί η παρουσία οσωνδήποτε μελών (ΑΚ 97§1 εδ. α΄ που εφαρμόζεται αναλογικά και στα ΔΣ, ΑΠ 1050/2005 ΔΕΕ 2005.1303), εκτός και εάν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό. Στην παρούσα το καταστατικό απαιτεί α) την παρουσία του 1/2 (δηλ. 5 στους 9, του κλάσματος αναγκαστικώς θεωρούμενου ως ακεραίας μονάδος) και β) την παρουσία δύο αξιωματικών με συγκεκριμένη ιδιότητα, προέδρου και γραμματέα ή των αναπληρωτών αυτών. Η δεύτερη αυτή προϋπόθεση πρέπει να θεωρηθεί ως μη γεγραμμένη, καθόσον όλα τα μέλη του ΔΣ είναι ίσα και με μία ψήφο και δεν μπορεί να παραλύει η διοίκηση όταν λείπει ο πρόεδρος ή ο γραμματέας, όταν οι υπόλοιποι είναι παρόντες, αφετέρου δε το άρθρο σιωπά στον τρόπο λήψης απόφασης σε περίπτωση απουσίας τους (αν και, από το δεύτερο εδάφιο, προκύπτει έμμεσα πως για τη λήψη εγκύρου αποφάσεως απαιτείται η παρουσία όλων των μελών του ΔΣ). Στο τυπικό του 33ου βαθμού η απαρτία στην τελετή μυήσεως είναι 7.

946 Κατ' ορθή εκτίμηση δεν εννοεί ότι απαιτείται παρουσία όλων για το σχηματισμό απαρτίας, αλλ' ότι η απόφαση, εγκύρως λαμβανόμενη, δεσμεύει και του απόντες (δηλ., εκ του νόμου, ως και τους διαφωνήσαντες ή τους απέχοντες, ΕφΠειρ 1221/1996 ΕΕργΔ 1998.780, ΕφΘεσ 2609/1989 ΕλΔ 1991.1366, ΜΠρΑθ 605/1983 ΔΕΝ 1984.174).

947 Ό,τι αναφέρει και η ΑΚ 97.

948 Ίδιο με το αρ. 41 ΚΧ ΜΣΤΕ 2000. Επιτρεπτή καταστατική ρύθμιση (Κρητικός, Δίκαιο σωματείων 1984 σελ. 363).

Άρθρον 38

Πάσα πρόταση, υποβαλλομένη εις το Ύπατον Συμβούλιον, γίνεται εγγράφως και κατατίθεται εις την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν πέντε τουλάχιστον ημέρας πρό της συνεδρίας του Υπάτου Συμβουλίου, όπως τεθεί εις την Ημερησίαν Διάταξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΞΕΝΑΣ ΤΕΚΤΟΝΙΚΑΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗΝ ΣΤΟΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Άρθρον 39

Το Ύπατον Συμβούλιον διατελεί εις σχέσεις μετά πάντων των ανά την Υφήλιον κανονικών Υπάτων Συμβουλίων του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου ως και των ανεγνωρισμένων Μεγάλων Τεκτονικών Δυνάμεων[949], προς τον σκοπόν της διατηρήσεως και εξαπλώσεως της Τεκτονικής αρμονίας και της από κοινού εργασίας υπέρ της προόδου του Τάγματος.

Άρθρον 40

Το Ύπ.·. Συμβ.·. επικοινωνεί σταθερώς μετά των λοιπών Υπ.·. Συμβ.·. δια του διορισμού παρ' αυτοίς Μεγάλου Αντιπροσώπου Υ.·.Μ.·.Γ.·.Ε.·. του 33ο και τελευταίου βαθμού.

Άρθρον 41

Οι Μεγάλοι Αντιπρόσωποι του Υπάτου Συμβουλίου παρά τοίς λοιποίς Υπάτοις Συμβουλίοις λαμβανόμενοι εκ των κεκτημένων τον 33ο Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. ορίζονται υπό του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου ή του νομίμου αυτού αναπληρωτού.

Άρθρον 42

Οι παρά ταίς ξέναις τεκτονικαίς Δυνάμεσι Μεγάλοι Αντιπρόσωποι του Υπάτου Συμβουλίου φέρουσι διακριτικόν του αξιώματος αυτών κόσμημα, ούτινος ο τύπος κανονισθήσεται δια Διατάγματος του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου.

Άρθρον 43

Αι σχέσεις του Υπάτου Συμβουλίου του 33ο της Ελλάδος προς την Μεγάλην Στοάν της Ελλάδος, του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύ-

949 Μεγάλων Στοών και Μεγάλων Ανατολών.

που[950] ρυθμίζονται δια συνθήκης[951] εγκρινομένης υπό των δύο Σωμάτων και υπογραφομένη υπό των Προέδρων και Μεγάλων Γενικών Γραμματέων αυτών, εν τω πνεύματι των διατάξεων της β΄ παραγράφου του άρθρου 61 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΩΝ ΤΙΜΩΝ, ΤΩΝ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Άρθρον 44

Ο Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης, επισκεπτόμενος Εργαστήριον τι της δικαιοδοσίας του Υπάτου Συμβουλίου, γίνεται δεκτός προ της θύρας του Ναού υπό εννέα Αδ.·. φερόντων αστέρας, προηγουμένων δύο Τελεταρχών, ων ο εις φέρει επι προσκεφαλαίου το ξίφος, και οδηγείται εις την Ανατ.·., των Αδ.·. πάντων σχηματιζόντων την χαλυβδίνην αψίδα και των Εποπτών κρουόντων τας σφύρας, αναλαμβάνει δε δικαίωματα, εάν θέλη, την διεύθυνσιν[952] των εργασιών.

Μετά το πέρας αυτών προπέμπεται μετά των αυτών τιμών.

Άρθρον 45

Τα ενεργά μέλη του Υπάτου Συμβουλίου εισάγονται υπό επτά Αδ.·. φερόντων αστέρας και δύο Τελεταρχών, οδηγούνται δε είς την Ανατ.·. ύπο την χαλυβδίνην αψίδα, των σφυρών κρουομένων. Αι αυταί τιμαί αποδίδονται κατά την έξοδον αυτών.

---

950 Το 1958 η ΜΣΤΕ ήταν «Σκωτικού τύπου», δηλ. γαλλικής φιλοσοφίας. Από το 1987 μέχρι σήμερα (μετά το σχίσμα, βλ. Λιακόπουλος Ευστάθιος - Ο Τεκτονισμός στην Ελλάδα, τρίτη έκδ. συμπληρωμένη 2009) είναι «Αρχαίων Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων τεκτόνων», δηλ. αγγλικού τύπου. Σκωτικου τύπου είναι η ΜΣΤΕΑΑΣΤ (§33).

951 Έχουν υπογραφεί δύο συνθήκες, στις 23/28-2-1914 και το 1-10-1985, που δεν έχουν μέχρι σήμερα καταγγελθεί, αν και είναι στην πράξη ανενεργές, ειδικά μετά το 2016, όπου η Μεγάλη Στοά αναγνώρισε άλλη ταυτεπώνυμη ένωση προσώπων (με την επωνυμία Ύπατο Συμβούλιο) ιδρυθείσα το 2016 και ανταγωνιζόμενη την παλαιά. Οι συνθήκες μεταξύ άλλων αναγνωρίζουν ότι οι 3 πρώτοι βαθμοί (πρώτη τάξη αρ. 53) θα λειτουργούν μόνο από τη ΜΣΤΕ. Πράγματι έτσι λειτουργούν, και τα τυπικά που χρησιμοποιούν είναι σκωτικού τύπου, ακόμη και μετά την αλλαγή της επωνυμίας της ΜΣΤΕ σε «Αρχαίων Ελευθέρων και Αποδεδεγμένων τεκτόνων», δηλ. αγγλικού τύπου ο οποίος χρησιμοποιεί αγγλικά τυπικά. Ομοίως, οι συνθήκες αναφέρουν ότι όποιος κατέχει τον 33ο βαθμό δεν μπορεί να διωθεί πειθαρχικά από τη Μεγάλη Στοά αλλά παραπέμπεται για εκδόκαση από το Ύπατο Συμβούλιο. Η ρήτρα είναι φυσικά άκυρη, διότι η πειθαρχική εξουσία μίας ένωσης δεν μπορεί να μεταφέρεται σε άλλη. Κατά τα άλλα είναι άκυρη και διότι η Μεγάλη Στοά δεν έχει πειθαρχική εξουσία σε φυσικά πρόσωπα, και οι κατέχοντες τον 33ο βαθμό είναι αποκλειστικά φυσικά πρόσωπα.

952 Όχι την προεδρεία. Μόνο συμβολικά.

Άρθρον 46

Εις πάσας τας Τεκτονικάς εορτάς και τελετάς, καθ' ας παρίσταται το Ύπατον Συμβούλιον, ο Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης και ο Ανθύπατος Μέγας Ταξιάρχης έπονται[953] πάντων των τε Αξιωματικών και Μελών του Υπάτου Συμβουλίου, προηγείται δε τούτων ο Μέγας Ξιφοφόρος-Σημαιοφόρος.

Άρθρον 47

Τα διάσημα των Υπάτων Μεγάλων Γενικών Επιθεωρητών 33ου βαθμού εισι τα ύπο των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 2 του Παραρτήματος των Μεγάλων Συνταγμάτων του 1786 οριζόμενα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΜΠΟΣΙΩΝ

Άρθρον 48

Το Ύπατον Συμβούλιον παρακάθηται εις γεύμα την 12ην[954] Ιουλίου εκάστου έτους, ημέραν της ιδρύσεως αυτού.

Τα Επίτιμα καί Πάρεδρα μέλη δύνανται να μετάσχωσι τούτου, ως επίσης και οι Πρόεδροι των Φιλοσοφ.·. Εργαστηρίων.

Άρθρον 49

Αι υποχρεωτικαί προπόσεις κατά το γεύμα τούτο είναι τρείς:

1. - Υπέρ του Ελληνικού Έθνους, της Α.Μ. του Βασιλέως[955] και της Οικογενείας Αυτού.

2. - Υπέρ των Άξιωματικών και μελών του Υπάτου Συμβουλίου, των Εργαστηρίων αυτού και των Τεκτονικών Δυνάμεων της Υψηλίου, μεθ' ών το Ύπατον Συμβούλιον τελεί εις φιλικάς σχέσεις.

3. - Υπέρ του Μεγάλου Ταξιάρχου.

Αι δύο πρώται προπόσεις φέρονται υπό του Μεγάλου Ταξιάρχου, η δε τρίτη υπό του Μεγάλου Ρήτορος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

Άρθρον 50

Οικονομικοί πόροι του Υπάτου Συμβουλίου εισίν.

1. - Τα δικαιώματα προς έκδοσιν του ιδρυτικού τίτλου των διαφόρων Εργαστηρίων, από του 4ου μέχρι του 30ου βαθμών.

---

953 Εθιμοτυπία - étiquette.

954 12/24 κατά τα δύο ημερολόγια, σήμερα 24/7.

955 Πλέον υπέρ του Ανωτάτου Άρχοντος.

2. - Αι ετήσιαι εισφοραί των Εργαστηρίων των ευρισκομένων εκτός[956] της Αν.·. Αθηνών.

3. -Τα μύητρα, του 31ου, 32ου και 33ου βαθμού[957].

4. - Ολόκληρα τα μύητρα δικαιώματα υιοθεσίων ή τακτοποιήσεων, τα εισπραττόμενα παρά των εν τη Αν.·. Αθηνών διαφόρων Εργαστηρίων από του 4ου μέχρι του 30ου βαθμού[958].

5. - Το 1/3 των μυήτρων, δικαιωμάτων υιοθεσίας κ.τ.λ. των εισπραττομένων παρά των Εργαστηρίων των εκτός της Αν.·. Αθηνών ευρισκομένων από του 4ου μέχρι του 30ον[959].

6. - Ολόκληρος η αξία των εκδιδομένων Τεκτονικών διπλωμάτων παντός βαθμού και των τεκτονικών διαβατηρίων.

7. - Τα εισπραττόμενα δικαιώματα Εισδοχής των Ενεργών Μελών αυτού.

8. - Η ετησία εισφορά των ενεργών μελών των εν Αν.·. Αθηνών Φιλοσοφικών Εργαστηρίων[960].

9. - Η αξία των πωλουμένων Τυπικών, Κανονισμών και λοιπών εντύπων του Υπάτου Συμβουλίου, και

10. -Αι εκούσιαι δωρεαί.

Πάντα τα ως άνω δικαιώματα εισφορών κ.λ.π. καθορίζονται εκάστοτε δι'αποφάσεων του Υπ.·. Συμβ.·.[961].

Άρθρον 51

Το Ύπ.·. Συμβ.·. καλύπτει τας δαπάνας τας αναγκαιούσας δια την λειτουργίαν των εν Κοιλ.·. Ιλ.·. Εργαστηρ.·.[962].

---

956 Αντισυνταγματική διάταξη, όλα τα μέλη είναι ίσα σε δικαιώματα και υποχρεώσεις. Ως ετήσια εισφορά νοείται η συνδρομή με την ευρεία, της προσφοράς, διότι δεν πρόκειται για «συνδρομή», αφού τα επί μέρους τεκτονικά εργαστήρια είναι αυτόνομα και δεν υπάγονται σε καμία ομοσπονδία, αφού δεν υπάρχει στον ΑΑΣΤ ομοσπονδιακό σύστημα.

957 Τα του 31ου και 32ου αποτελούν εισφορές κανονικά στις οικείες ενώσεις προσώπων (ειδικά στη «Σύνοδο του 32ου», που λειτουργεί κατά τρόπο μόνιμο και μη ευκαιριακό) και όχι στην ένωση προσώπων «Υπατο Συμβούλιο».

958 Μη νόμιμο· σε κάθε χωριστή ένωση, Αθηνών και επαρχίας, ανήκουν εις αυτές (βλ. §22.1).

959 Μη νόμιμο· βλ. ανωτέρω.

960 Μη νόμιμο· βλ. ανωτέρω.

961 Πλην των ως άνω μη νόμιμων, τις οποίες καθορίζουν οι εκάστοτε πρωτοβάθμιες (οικονομική αυτονομία αρ. 43 Ν. 281/1914).

962 Των εν κοιλάδι του ποταμού Ιλισσού=των πρωτοβαθμίων ενώσεων που εδρεύουν στην Αθήνα. Δεν είναι υποχρεωμένο όμως να καλύπτει αυτά τα έξοδα διότι αυτά βαρύνουν αποκλειστικά τις ίδιες και όχι το Ύπατο Συμβούλιο, ειδικά όσον αφορά τα μισθώματα που οι τελευταίες οφείλουν στο Τεκτονικό Ίδρυμα που παρέχει αίθουσες.

Άρθρον 52

Η καθυστέρησις της ετησίας εισφοράς παντός μέλους οιουδήποτε εκ των εν Άν.·. Αθ.·. Φιλοσ.·. Εργαστηρίων πέραν του τριμήνου συνεπάγεται αυτοδικαίως και δι' απλής ανακοινώσεως προς τα Εργαστήρια, την διαγραφήν του από μέλους των Εργαστηρίων εις α ανήκει[963].

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΒΑΘΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΤΗΣΕΩΣ ΑΥΤΩΝ

Άρθρον 53

Οι βαθμοί του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου εισίν οι έξης 33, διαιρούμενοι ως έπεται[964]:

Πρώτη Τάξις[965]

1ος βαθμός: Μαθητής.
2ος βαθμός: Εταίρος.
3ος βαθμός: Διδάσκαλος.

Δευτέρα Τάξις[966]

4ος βαθμός Μυστικός Διδάσκαλος.
5ος βαθμός Τέλειος Διδάσκαλος.
6ος βαθμός Γραμματεύς εξ Απορρήτων.
7ος βαθμός Έφορος και Δικαστής.
8ος βαθμός Επόπτης των Οικοδομών.
9ος βαθμός Εκλεκτός Διδάσκαλος των 9.
10ος βαθμός Εκλεκτός Διδάσκαλος των 15.
11ος βαθμός Υπέρτατος Εκλεκτός των 12.
12ος βαθμός Μέγας Διδάσκαλος Αρχιτέκτων.
13ος βαθμός Ιππότης της Βασιλικής Αψίδος.

---

963 Νόμιμο εάν προβλέπεται στο καταστατικό των πρωτοβαθμίων αν και υπερμετρα αυστηρό· διαγραφή μέλους πρωτοβάθμιας δυνάμει αυτού του άρθρου είναι μη νόμιμη διότι δεν απόκειται σε αυτή την ένωση προσώπων να αποφασίζει τους όρους αποβολής μη μελών της και με δική της καταστατική ρήτρα να δεσμεύει άλλες ενώσεις καθορίζοντας πότε αυτές θα αποβάλλουν τα μέλη τους.

964 Η μνεία στον κανονισμό του Υπάτου Συμβουλίου της διαίρεσης του τύπου σε τάξεις και βαθμούς έχει μόνο συμβολική σημασία και οι όροι εισδοχής σε εις έκαστη πρωτοβάθμια καθορίζεται από τις τελευταίες.

965 Οι βαθμοί αυτοί είναι κατά γενικό κανόνα της αποκλειστικής δικαιοδοσίας των Συμβολικών Στοών και υπό Μεγάλες Στοές (§16.7).

966 Χορηγούνται αποκλειστικά στα μέλη των Στοών Τελειοποιήσεως και μονο από αυτές στα μέλη τους (ή από το Ύπατο Συμβούλιο για λογαριασμό των τελευταίων) - βλ. και αρ. 54 και §36.1.

14ος βαθμός Μέγας Εκλεκτός, Τέλειος και Υπέρτατος Τέκτων.

Τρίτη Τάξις[967]

15ος βαθμός Ιππότης Ανατολής ή του Ξίφους.

16ος βαθμός Πρίγκηψ της Ιερουσαλήμ.

Τετάρτη Τάξις

17ος βαθμός Ιππότης Ανατολής και Δύσεως.

18ος βαθμός Πρίγκηψ Ροδόσταυρος, Ιππότης του Αετού και του Πελεκάνος.

Πέμπτη Τάξις[968]

19ος βαθμός Μέγας Ποντίφηξ.

20ος βαθμός Μέγας Διδάσκαλος των Συμβολικων Στοών.

21ος βαθμός Νωαχίτης ή Πρώσσος Ιππότης.

22ος βαθμός Ιππότης Βασιλικού Πελέκεως ή Πρίγκηψ του Λιβάνου.

23ος βαθμός Αρχηγός της Σκηνής.

24ος βαθμός Πρίγκηψ της Σκηνής.

25ος βαθμός Ιππότης του Χαλκού Όφεως.

26ος βαθμός Πρίγκηψ της Χάριτος.

27ος βαθμός Ιππότης Ταξιάρχης του Ναού.

28ος βαθμός Ιππότης του Ηλίου.

29ος βαθμός Σκώτος Ιππότης του Αγίου Ανδρέου.

30ος βαθμός Ιππότης Καδώς, Ιππότης του Λευκού και του Μέλανος Αετού.

Έκτη Τάξις[969]

31ος βαθμός Μέγας Επιθεωρητής Ταξιάρχης Δικαστής.

32ος βαθμός Υπέρτατος Πρίγκηψ του Βασιλικού Μυστικού.

Έβδομη Τάξις[970]

33ος βαθμός Ύπατος Μέγας Γενικός Επιθεωρητής.

Άρθρον 54

Ουδείς βαθμός του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου, από τον 4ο μέχρι τον 30ο συιμπεριλαμβανομένου, δύναται ν'απονεμηθή, ειμή

---

967 Η 3η και 4η τάξεις αοφορύν και αποδίδονται στις ενώσεις προσώπων με τις επωνυμίες «Ροδοσταυρικά Περιτύλια τάδε» (βλ. §36.2).

968 Αυτοί οι βαθμοί απονέμονται από τους «Αρείους Πάγους Τάδε» (ο όρος υπήρχε πριν την ίδρυση του Ανωτάτου Δικαστηρίου της χώρας μας και δεν συγχέετει προς αυτόν). Οι ενώσεις αυτές λειτουργούν μόνιμα σε 28ο βαθμό.

969 Λειτουργούνται μόνιμα από την ένωση προσώπων (μία εν Ελλάδι σήμερα) με την επωνυμία «Σύνοδος 32ου βαθμού», η οποία εδρεύει στην Αθήνα.

970 Πρόκειται για την ένωση προσώπων με την επωνυμία «Υπατον Συμβούλιον κλπ» (βλ. §37).

από των εν τω βαθμώ εκείνω εργαζομένων Εργαστηρίων, συμφώνως προς το υπό του Υπάτου Συμβουλίου εγκεκριμένο Τυπικό του βαθμού[971] και κατόπιν εγκρίσεως[972] του Υπάτου Συμβουλίου.

Εξαίρεσις γίνεται οσάκις πρόκειται ν'απονεμηθώσιν οι βαθμοί ούτοι εις Τέκτονας, κατοικούντας εις μέρος ένθα δεν λειτουργεί Εργαστήριον του βαθμού τούτου[973].

Η απονομή του βαθμού γίνεται τότε δι' εγγράφου ανακοινώσεως.

Άρθρον 55

Το Ύπατον Συμβούλιον δύναται ν'απονείμη βαθμούς 4 μέχρι 30 συμπεριλαμβανομένου και εξ ιδίας πρωτοβουλίας, εις Τέκτονας διακριθέντας δια τας προς το Τάγμα υπηρεσίας αυτών ή τας Τεκτονικάτ αυτών αρετάς.

Εν τοιαύτη περιπτώσει δύναται είτε να προβή εις την ορκωμοσίαν τούτων, οπότε διατάσσει εν των υπ'αυτό Εργαστηρίω όπως εγγράψουν αυτούς εις το Μητρώον του, είτε να διατάξει οιονδήποτε εκ των υπ' αυτό Εργαστηρίων να προβή εις την μύησιν αυτών και να εγγράψει αυτούς εις το Μητρώον των Μελων του[974].

Οι βαθμοί 31 και 32 απονέμονται ή δια των οικείων Εργαστηρίων κατ' εντολήν του Υπάτου Συμβουλίου[975], ή και απ' ευθείας υπ' αυτού τούτου του Υπάτου Συμβουλίου.

Άρθρον 56

Ο 33ος και τελευταίος βαθμός του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου απονέμεται μόνον υπο του Υπάτου Συμβουλίου εν επισήμω αυτού συνεδρία, συμφώνως προς το Τυπικόν του βαθμού τούτου και κατόπιν ευνοϊκής αποφάσεως του Υπάτου Συμβουλίου, λαμβανομένης κατά τας διατάξεις της τελευταίας παραγράφου του άρθρου 13[976].

Άρθρον 57

Τα χρονικά διαστήματα προς αύξησιν φωτός εις τους διαφόρους βαθμούς

---

971 Κάθε ένωση προσώπων λειτουργεί με το τυπικό του βαθμού της, κατά τα διεθνή πρότυπα, βάσει ενός Τυπικού το οποίο για ομοιμορφία οι ενώσεις έχουν συμφωνήσει με το Ύπατο Συμβούλιο να δομεί και τυπώνει εκείνο.

972 Μη νόμιμο· δεν νοείται έγκριση ή μη έγκριση εισόδου μέλους σε ένωση δυνάμει αποφάσεως έτερης ένωσης, δηλ. δεν είναι δυνατόν να εξαρτάται η συμμετοχή σε ένωση από τη βούληση τρίτου (ΑΠ 1481/2002 ΕλΔ 45.810).

973 Εννοεί ότι μία ένωση μπορεί να μηύσει και μη μέλος της, χωρίς δια της μυήσεως αυτής το μη μέλος να καθίσταται εν συνεχεία και μέλος της.

974 Μη σύννομο· ρήτρα απολύτως άκυρη.

975 Το πρώτο εδάφιο είναι απολύτως άκυρο· μόνη η ένωση αποφασίζει.

976 Για τους όρους του αρ. 13 βλ. ερμηνεία στο οικείο άρθρο.

από του 4ου μέχρι του 33ου συμπεριλαμβανομένου, ορίζονται ως έξης:

Από του 3ου μέχρι του 4ου μήνες 12
Από του 4ου μέχρι του 9ου μήνες 12
Από του 9ου μέχρι του 14ου μήνες 12
Από του 14ου μέχρι του 18ου μήνες 24
Από του 18ου μέχρι του 28ου μήνες 30
Από του 28ου μέχρι του 30ου μήνες 24
Από του 30ου μέχρι του 31ου μήνες 36
Από του 31ου μέχρι του 32ου μήνες 36.

Ουδεμία αίτησις προς αύξησιν φωτός δύναται να γίνει κατ' άρχην δεκτή παρά του αρμοδίου Φιλοσοφ.·. Εργαστ.·. προ της συμπληρώσεως των ως άνω προσθεμιών[977].

Άρθρον 58

Των ανωτέρω προσθεμιών καθοριζομένων ενδεικτικώς ως ελάχιστον χρονικόν όριον, η πάροδος αυτών ουδέν εις τους Τέκτονας παρέχει δικαίωμα προς αύξησιν μισθοδοσίας, εάν ούτοι δεν παρακολουθώσι μετά ζήλου και ενδελέχειας τας εργασίας των οικείων Εργαστηρίων και εάν δεν κατέχωσι την ανανκαίαν μόρφωσιν προς κατανόησιν των φιλοσοφικών διδασκαλιών των βαθμών, ους αιτούσιν.

Δύνανται όμως να συντομευθώσιν αι προθεσμίαι αύται υπό του Υπάτου Συμβουλίου, είτε δι' εκτάκτους υπηρεσίας προς το Τάγμα ή την Ανθρωπότητα, είτε προκειμένου περί ιδρύσεως νέων Εργαστηρίων.

Άρθρον 59

Ουδείς δύναται να μυηθεί εις τον 4ον βαθμόν εάν μη Τυγχάνει ενεργόν και τακτικόν μέλος Συμβολικής Στοάς υπαγομένης υπό την Μεγάλην Στ.·. της Ελλάδος και εάν μη κέκτηται τον βαθμόν του Διδασκάλου[978].

---

977 Δεν τηρούνται στην πράξη. Περαιτέρω δύσκολα μπορεί κατά νόμω να υποχρεωθεί μία ένωση να τηρήσει τις διατάξεις αυτές, εκτός και εάν έχει προβλεφθεί στο καταστατικό της.

978 Ουδείς δύναται να μυηθεί σε έναν βαθμό εάν α) δεν έχει πρώτα μυηθεί στον προηγούμενο και β) δεν έχει παρέλθει ικανό χρονικό διάστημα ανάμεσα στις 2 μυήσεις (αρ. 57). Δεν επιτρέπεται όμως να απαιτείται για την εγγραφή μέλους σε φιλοσοφικό εργαστήριο να διατηρεί τις την ιδιότητα του μέλους σε έτερη ένωση, άλλως παραβιάζεται η αρνητική ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι (βλ. §16.5). Παρατηρούμε ότι το αρ. 59 επιβάλλει να έχει κανείς την ιδιότητα του μέλους σε Συμβολική Στοά μόνο κατά το χρόνο μύησης σε σκωτικό βαθμό και δεν θέτει υποχρεώση διατήρησης της ιδιόττας εκ των υστέρων. Ακόμη όμως και αυτό είναι παράνομο. Περαιτέρω το αντίστοιχο άρθρο (60) των κανονισμών του 2006 (§63) αναφέρει γενικώς «Μεγάλης Στοάς» και όχι της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

Άρθρον 60

Οι μη παρουσιαζόμενοι προς μύησιν εντός εξαμήνου από της εγκρίσεως υπό του Υπ.·. Συμβ.·. υπόκεινται εις νέαν εκλογήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄
ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Άρθρον 61

Το Ύπατον Συμβούλιον του 33ου της Ελλάδος έχει υπό την άμεσον δικαιοδοσίαν[979] αυτού άπαντα τα Ελληνικά Εργαστήρια, τα απονέμοντα τους βαθμούς 4-32 του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου.

Επ' ουδενί λόγω το Ύπ.·. Συμβ.·. δύναται να ιδρύση[980] Στοάς Συμβολικάς των βαθμών 1-3 εφ' όσον υφίσταται Ελληνική Μεγ.·. Στ.·. νομίμως συγκεκροτημένη και λειτουργούσα, ανεγνωρισμένη δε παρά του Υπ.·. Συμβ.·.

Άρθρον 62

Πάσα αίτησις προς ίδρυσιν[981] Εργαστηρίου τινός άπο του 4ου μέχρι τον 30ου βαθμού συμπεριλαμβανομένου, τουτέστι Στοάς Τελειοποιήσεως, Περιστυλίου και Αρείου Πάγου, δέον να υπογράφηται υπό 9 τουλάχιστον τεκτόνων, κατεχόντων κανονικώς τον ανώτερον βαθμόν, εις ον μέλει να εργασθεί το Εργαστήριον.

Η αίτησις αύτη, συντεταγμένη κατά το σχετικόν υπόδειγμα, πρέπει να συνοδεύηται υπό των Διπλωμάτων των αιτούντων και του παραβόλου διά την έκδοσιν του ιδρυτικού τίτλου. Το Ύπ.·. Συμβ.·., εξετάζον την αίτησιν ταύτην, αποφαίνεται επί της αποδοχής ή μη αυτής[982].

Άρθρον 63

Παν Εργαστήριον της δικαιοδοσίας του Υπάτου Συμβουλίου εγκαθίσταται πάντοτε υπό τριων Ύπάτων Μεγαλων Γενικών Επιθεωρητών του 33ου οριζομένων υπό του Ύπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου.

Εξαιρετικώς όμως διά τα έκτος της Κοιλάδος Ιλισσού ιδρυόμενα Εργαστήρια, ή εγκατάστασις αύτη δύναται να γίνη κατόπιν εντολής[983] του Υπά-

---

979 Εννοεί ότι τα φιλοσοφικά εργαστήρια αποδέχονται τις κατευθυντήριες οδηγίες του Υπάτου Συμβουλίου.

980 Εννοεί να αναγνωρίσει και αποδεχθεί στον κύκλο εργασιών του.

981 Εννοεί πράξη ίδρυσης, και εν συνεχεία θέτει ως ελάχιστο αριθμό μελών τους 9, προφανώς διότι αν συγκροτηθεί με λιγότερους θα τύχει αναγνώρισης από το Ύπατο Συμβούλιο. Η αίτηση που απευθύνεται προς το Ύπατο Συμβούλιο είναι αίτηση διμερούς συνεργασίας.

982 Εννοεί ότι αποφασίζει εάν θα συνάψει μαζί του σύμβαση αναγνώρισης και συνεργασίας.

983 Κατά νόμο δεν απαιτείται.

του Μεγάλου Ταξιάρχου και υφ' ενός μόνου 33ου ή και υπό των τριών πρώτων Αξιωματικων του Εργαστηρίου.

Άρθρον 64

Στοά Τελειοποιήσεως καλείται το Τεκτονικόν Έργαστήριον το απονέμον τους βαθμούς 4-14.

Άρθρον 65

Περιστύλιον καλείται το Τεκτονικόν Εργαστήριον, το απονέμον τους βαθμούς 15-18, εις α μέρη υφίσταται Ελληνική Στοά Τελειοποιήσεως, ή τους βαθμούς 4-18, ένθα δεν υφίσταται τοιαύτη.

Άρθρον 66

Άρειος Πάγος[984] καλείται το Τεκτονικόν Εργαστήριον, το απονέμον τους βαθμούς 19-30 συμπεριλαμβανομένου.

Άρθρον 67

Δικαστήριον του 31ου καλείται το Εργαστήριον, το ασκούν καθήκοντα Τεκτονικού Δικαστηρίου.

Σύνοδος του 32ου είναι το Τεκτονικόν Εργαστήριον, το εργαζόμενον εις τον 32ον βαθμόν.

Τα ανωτέρω Εργαστήρια απονέμουσι τους βαθμούς 31ον και 32ον μόνον κατ' εντολήν[985] του Υπάτου Συμβουλίου.

Άρθρον 68

Εργαστήρια του 31ου και του 32ου βαθμού ανά εν μόνον υφίστανται υπό την δικαιοδοσίαν του Υπάτου Συμβουλίου, έχοντα την αυτήν με εκείνο έδραν[986].

Πρόεδρος του μεν Δικαστηρίου του 31ου είναι αυτοδικαίως[987] ο Ανθύπατος Μέγας Ταξιάρχης. Ως Πρόεδρος της Συνόδου του 32ου εκλέγεται υπό

---

984 Επειδή οι βαθμοί 31-33 είναι «διοικητικοί», τα ανώτατα τεκτονικά εργαστήρια του Σκωτικού τύπου θεωρούνταν οι Άρειοι Πάγοι (Aréopages). Αυτοί υπήρχαν στην Ηπειρωτική Ευρώπη πριν τις 16/10/1834, οπόταν δημοσιεύθηκε το βασιλικό διάταγμα, με το οποίο ιδρύθηκε το Ανώτατο Δικαστήριο του ελεύθερου Ελληνικού Κράτους, που ονομάστηκε επισήμως Άρειος Πάγος από το ομώνυμο αρχαίο δικαστήριο.

985 Μη σύννομο.

986 Δεν εννοεί ότι επιβάλλεται η ίδρυση μόνο ενός εργαστηρίου 31ου και 32ου βαθμού, διότι αυτό θα ήταν μη σύννομο, παραβιάζων την αρχή της πολλαπλότητος (βλ. §21). Είναι όμως δικαίωμα του ΥΣ να μη συνεργαστεί με άλλες ενώσεις που λειτουργήσουν αυτούς τους βαθμούς.

987 Μη σύννομο. Η ένωση έχει τη διοικητική της αυτονομία και δεν απεμπολεί το δικαίωμά της να ακλέγει σε ΓΣ τα όργανα διοίκησής της.

του Υπ.·. Συμβ.·. εν των ενεργών Μελών αυτού[988].

Ο Μέγας Γενικός Γραμματεύς, ο Μέγας Ρήτωρ και ο Μέγας Θησαυροφύλαξ εισίν αυτοδικαίως Γραμματείς, Ρήτωρ και Θησαυροφύλαξ των ανωτέρω δύο Εργαστηρίων, οι λοιποί αξιωματικοί αυτών εκλέγονται[989] ανά τριετίαν δι'άπολύτου πλειοψηφίας και μυστικής ψηφοφορίας.

Άρθρο 69

Αι προs εγκαθίδρυσιν εργαστηρίων από του 4ου-30ου βαθμού απαιτούμεναι διατυπώσεις κανονίζοται υπό Τυπικού καθοριζομένου υπό του Υπ.·. Συμβ.·.[990].

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΑΥΤΩΝ

Άρθρον 70

Τα διάφορα εργαστήρια της δικαιοδοσίας του Υπάτου Συμβουλίου ευρίσκονται εις διηνεκείς μετ'αυτού σχέσεις[991].

Τα εν τη έδρα Κοιλ.·. Ιλισσού ευρισκόμενα, οφείλουσι να ανακοινώνουν εγκαίρως προς αυτό την ημερησίαν διάταξιν των εργασιών αυτών[992].

Άρθρον 71

Τα διάφορα εργαστήρια εις ουδεμίαν δύνανται να προβώσι μύησιν, υιοθεσίαν, ή τακτοποίησιν, άνευ της εγγράφου εγκρίσεως του Υπάτου Συμβουλίου[993].

---

988 Μη σύννομο. Η ένωση προσώπων έχει δικά της μέλη, από τα οποία πρέπει να εκλέγονται, υποχρεωτικώς, τα όργανα διοίκησης.

989 Μη σύννομο. Όλα τα μέλη πρέπει να εκλέγονται ή έστω, κάποια από αυτά να διορίζονται από αυτά που εκλέγονται.

990 Αυτή η φράση, ερμηνευόμενη σε συνδυασμό με το αρ. 70, μπορεί να έχει μόνο την έννοια ότι ιδρυόμεναι πρωτοβάθμιες ενώσεις που λειτουργούν Σκωτικούς βαθμούς δεν αναγνωρίζονται αυτοδικαίως από το Ύπατο Συμβούλιο, αλλά μόνο υπό τον όρο ότι πληρούν τους ορισμούς των φιλοσοφικών εργαστηρίων εκάστοτε βαθμού.

991 Σημαντικό άρθρο, δηλούν μονομερή μόνιμη αναγνώριση εκ μέρους του Υπάτου Συμβουλίου των φιλοσοφικών εργαστηρίων της γεωγραφικής δικαιοδοσίας του.

992 Η ανακοίνωση του προγράμματος δραστηριοτήτων προς το Ύπατο Συμβούλιο εκ μέρους των έτερων πρωτοβαθμίων δεν συνιστά παραβιαση της αυτονομίας των οπότε ο όρος αυτός αναγνώρισης είναι νόμιμος.

993 Όπως έχουμε ήδη αναλύσει, η εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων δεν μπορεί να φτάνει μέχρι το σημείο να καθορίζει τρίτος πιά μέλη θα γίνονται δεκτά σε μία πρωτοβάθμια ένωση, οπότε το άρθρο αυτό είναι απολύτως άκυρο (βλ. μεταξύ άλλων §24), αυτοαναιρείται δε και από το αρ. 73§1.

Η παράβασις του άρθρου τούτου συνεπιφέρει αυτοδικαίως και άνευ άλλης διατυπώσεως τουλάχιστον την επί εξάμηνον θέσιν εν ύπνω του εργαστηρίου[994].

Η έγκρισις του Υπάτου Συμβουλίου δέον ν'αναγιγνώσκεται[995] εις επήκοον του εργαστηρίου προ της μυήσεως.

Άρθρον 72

Καθ'έκαστον έτος και εντός του πρώτου δεκαημέρου του μηνός Ιανουαρίου, τα διάφορα εργαστήρια της δικαιοδοσίας του Υπάτου Συμβουλίου υποχρεούνται να υποβάλωσι προς την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν πίνακα[996], εμφαίνοντα πάσας τας εν αυτοίς γενομένας μυήσεις, υιοθεσίας και τακτοποιήσεις, ως και τους επισυμβάντας θανάτους, παραιτήσεις, αδείας, διαγραφάς[997], προσέτι δε και λεπτομερή έκθεσιν των υπ'αυτών πεπραγμένων κατά το λήξαν τεκτονικόν ετος.

Άρθρον 73

Τα Εργαστήρια υποχρεούνται να γνωστοποιώσι προς την Μεγάλην Γενικήν Γραμματείαν τα ονόματα των υπ'αυτών απορριπτομένων[998].

Τα εν τω εξωτερικώ Εργαστήρια, τα υπό την αιγίδα του Υπ.·. Συμβ.·. της Ελλάδος, δύνανται εξαιρετικως να γνωστοποιώσι ταύτα ταυτοχρόνως και προς τα ξένα ομοιόβαθμα αυτών Εργαστήρια της Κοιλάδος των[999].

Άρθρον 74

Μεθ' εκάστην μύησιν, υιοθεσίαν ή τακτοποίησιν τα Εργαστήρια οφείλουσι[1000] να αιτώσι την έκδοσιν των σχετικών Τεκτονικών τίτλων, συναποστέλλοντα δι' επιταγής το αντίτιμον αυτών. Οι υιοθετούμενοι ή τακτοποιούμενοι εις τα διάφορα Εργαστήρια οφείλουσι να εφοδιασθώσιν εντός μηνός δια Διπλώματος του Υπάτου Συμβουλίου, εάν στερώνται τοιούτου.

---

994 Απολύτως άκυρη ρήτρα. Για τον όρισμό του «ύπνου» βλ. §21.8.

995 Απόρροια των ανωτέρω είναι ότι και αυτή η παράγραφος είναι άνευ εννόμων συνεπειών.

996 Με τη θέση σε ισχύ της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων ο πίνακας πρέπει να περιέχει στατιστικής φύσεως και για στατιστικούς σκοπούς του Υπάτου Συμβουλίου με *ανωνυμοποιημένους* καταλόγους (βλ. §16.13).

997 «Διαγραφάς»: εδώ ο κανονισμός αναγνωρίζει σαφώς την πειθαρχική εξουσία των φιλοσοφικών εργαστηρίων επί τοων μελών τους, να τα διαγράφουν.

998 Πλέον παράνομο (ευαίσητο προσωπικό δεδομένο μη απολύτων απαραίτητο για την οργάνωση του Υπάτου Συμβουλίου, αφού δεν αφορά μέλη ή πρώην μέλη του).

999 Ρήτρα αλυσιτελής και άνευ έννομης συνέπειας, αφού το δικαίωμα ή μη κοινολόγησης προσωπικών δεδομένων σε τρίτους εκ μέρους ενώσεως προσώπων με έδρα σε αλλοδαπή χώρα, εξαρτάται από τη λύση που δίνει το εφαρμοστέο δίκαιο της χώρας της έδρας της ενώσεως και όχι ο εσωτερικός κανονισμός του ημεδαπού Υπάτου Συμβουλίου.

1000 Δικαίωμα και όχι υποχρέωση, πλην αντιθέτου βουλήσεως του μέλους.

Άρθρον 75

Τα ομοιόβαθμα Εργαστήρια δύνανται να συνέρχωνται εις κοινάς συνεδρίας κατόπιν εγγράφου εγκρίσεως του Υπ.·. Συμβ.·.[1001].

Άρθρον 76

Τα διάφορα εργαστήρια του Υπάτου Συμβουλίου δύνανται να ανακηρύττωσιν επιτίμους αυτών Αξιωματικούς ή Μέλη, Τέκτονας ημεδαπούς ή αλλοδαπούς, κατέχοντας τον βαθμόν είς ον ταύτα εργάζονται ή και ανώτερον, δια τας προς το Εργαστήριον, ή εν Γένει τον Τεκτονισμόν εκδουλεύσεις, κατόπιν εγκρίσεως τον Υπάτου Συμβουλίου[1002], απαγορεύεται όμως εις αυτά η ως επιτίμου μέλους εκλογή μέλους ενεργού αυτών[1003], μη χρηματίσαντος ως τοιούτου τουλάχιστον επί δέκα έτη[1004].

Άρθρον 77

Αι αρχαιρεσίαι των Αξιωματικών των διαφόρων Εργαστηρίων ενεργούνται κατα τας διατάξεις του παρόντος και τον Ειδικού Κανονισμού Φιλοσοφ.·. Εργαστ.·.[1005] το πρώτον δεκαήμερον του μηνός Δεκεμβρίου[1006], καθ' εκάστην μεν διετίαν δια τας Στοάς Τελειοποιήσεως και τα Περιστύλια, κατά τριετίαν δε δια τους Αρείους Πάγους και τα ανώτερα αυτού Εργαστήρια.

Τα αποτελέσματα των αρχαιρεσιών υποβάλλονται εντός 7 το πολύ ημερών εις το Ύπατον Συμβούλιον προς έγκρισιν[1007].

1001 Ρήτρα απολύτως άκυρη (όσον αφορά την ανάγκη λήψεως αδείας) ως αντιβαίνουσα τη συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή της ελευθερίς του συνεταιρίζεσθαι, που τριτενεργεί στις ενώσεις τις συσταθείσες με ιδιωτική βούληση δυνάμει του αρ. 25§1 του Σ2001 (βλ. σε §21.2). Βλ. και §20.

1002 Δεν απαιτείται κατά νόμο καμία έγκριση, πλην εκείνης της ΓΣ της εκάστοτε ενώσεως στην οποία ο τρίτος πρόκειται να αποκτήσει την ιδιότητα του μέλους, επιτίμου ή άλλου.

1003 Η εκλογή σε αξίωμα μέλους προϋποθέτει το μέλος να είναι μέλος με πλήρη δικαιώματα και όχι επίτιμο.

1004 Απολύτως άκυρη ρήτρα, διότι το δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι δεν συνδέεται με τη διάρκεια κατοχής της ιδιότητος του επιτίμου μέλους, αλλά με τη μετάβασή του, όπτε γίνει αυτή, από επίτιμο μέλος σε τακτικό μέλος, κατά τα προβλεπόμενα στο καταστατικό εκάστης πρωτοβάθμιας και υπό τον όρο πάντοτε σχετικής αποφάσεως της ΓΣ (κατ' άλλη άποψη ή και αποφάσεως του ΔΣ, εφόσον τούτο είναι κατά το καταστατικό αρμόδιο όργανο, εννοουμένου του ΔΣ της συγκεκριμένης πρωτοβάθμιας και όχι εκείνου του Υπάτου Συμβουλίου, βλ. σε §24.2).

1005 Εννοεί κατά τις διατάξεις του καταστατικού εκάστης πρωτοβάθμιας.

1006 Ενδεικτικά και όχι υποχρεωτικά, βλ. §17.1.

1007 Καμία έγκριση δε νοείται αρχαιρεσιών, δηλ. αποφάσεως ΓΣ εκλογής οργάνων, από κανένα πρόσωπο ή οντότητα, αρ. 12 Σ1975/2001. Έγκριση ή μη έγκριση αποτελούν αποφάσεις απολύτως άκυρες (βλ. §17.1). Το άρθρο μπορεί μόνο να σημαίνει αναγγελία, δηλ. γνωστοποίηση, της νέας διοίκησης, άλλως και ορθότερα του νεοεκλεγέντος νομίμου εκπροσώπου και μόνο.

ΕΙΔΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ[1008]

Άρθρον 78

Τα της εσωτερικής διοικήσεως των Εργαστηρίων και η ρύθμισις πάντων των ζητημάτων, περί ων δεν προβλέπει ο παρών Γεν.·. Κανονισμός, διέπονται παρά Ειδικού Κανονισμού των Φιλοσοφ.·. Εργαστηρίων, συντασσομένου παρά του Υπ.·. Συμβουλίου[1009].

ΠΕΡΙ ΜΕΓ.·. ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ

Άρθρον 79

Το Ύπατον Συμβούλιον παρακολουθεί τας εργασίας των υπ' αυτού Εργαστηρ.·. δι' Επιθεωρητών[1010] οριζομένων παρά του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.[1011].

Άρθρον 80

Οι Επιθεωρηταί των Εργαστηρίων καθήκον έχουσι να επιβλέπωσι την ακριβή τήρησιν του Γενικού Κανονισμού, του Ειδ.·. Κανον.·. των Φιλοσοφ.·. Εργαστ.·.[1012], των ψηφισμάτων και αποφάσεων του Υπάτου Συμβουλίου και να παρακολουθώσι την εν γένει εργασίαν και την οικονομικήν[1013] διαχείρισιν του Εργαστηρίου. Εις το τέλος εκάστου έτους οι Επιθεωρηταί οφείλουσι να υποβάλλωσι προς το Ύπ.·. Συμβ.·. έκθεσιν περί των εργασιών αυτών.

Άρθρον 81

Διαρκούσης της αποστολής αυτών, οι Επιθεωρηταί έχουσι δικαίωμα απολύτου ελέγχου επί της εν γένει διοικήσεως και διαχειρίσεως του Εργαστηρίου[1014].

1008 «Τμήμα» του εσωτερικού κανονισμού του Υπάτου Συμβουλίου, που αναφέρει τους γενικούς κανόνες-πλαίσιο που θα πρέπει να ακολουθούν οι πρωτοβάθμιες τεκτονικές ενώσεις προσώπων του Σκωτικού τύπου (κριτήρια αναγνώρισης), για να δικαιούνται τη σύναψη διμερών συμβάσεων συνεργασίας. Αφ' εαυτού δεν είναι το καταστατικό των ενώσεων αυτών. Η προηγούμενη έκδοση του «ειδικού κανονισμού» είναι του έτους 1963, με 61 άρθρα και τιτλοφορείτο «ειδικός κανονισμός». Ο ακόμη παλαιότερος γενικός κανονισμός είναι του 1929 και είχε 156 άρθρα.

1009 Υπό την έννοια κανονιστικού πλαισίου προς λήψιν υπόψη κατά τη σύνταξη καταστατικού εκ μέρους της πρωτοβάθμιας.

1010 Εκπρόσωποι του Υπάτου Συμβουλίου χωρίς διοικητικές εξουσίες αλλά με δικαίωμα αναφοράς προς το Ύπατο Συμβούλιο.

1011 Νόμιμος, εκ του καταστατικού απορρέοντος, διορισμού.

1012 Εννοεί, μόνο νόμιμο κατά τη σύγχρονη σωματειακή νομοθεσία, να επιβλέπουν ότι τα εργαστήρια λειτουργούν κατά τους οικείους τύπους, έθμια και βαθμούς.

1013 Την οικονομική δεν επιτρέπεται (αρ. 43 Ν. 281/1914).

1014 Απολύτως άκυρο, βλ. ανωτέρω.

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ, ΘΕΣΙΣ ΕΝ ΥΠΝΩ ΚΑΙ ΑΦΥΠΝΙΣΙΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Άρθρον 82

Τα διάφορα Εργαστήρια από του 4ου-30ου δύνανται ν'αναστείλωσι τας εργασίας αυτών επί ωρισμένον χρόνον[1015]. Εν τοιαύτη περιπτώσει υποχρεούνται να κοινοποιήσωσι[1016] την περί τούτου απόφασιν, δεδικαιολογημένην[1017], προς τό Ύπατον Συμβούλιον και να καταθέσωσιν[1018] επί αποδείξει παρά τη Μεγάλη Γενική Γραμματεία το ιδρυτικόν δίπλωμα, το αρχείον, τας σφραγίδας, τα μέταλλα του Εργαστηρίον, και εν εν γένει παν υλικόν ανήκον αυτώ, εξοφλούντας ταυτοχρόνως πάσαν προς το Ύπατον Συμβούλιον χρηματικήν οφειλήν.

Ο Πρόεδρος, οι δύο Επόπται και ο Ρήτωρ του Εργαστηρίου είναι προσωπικώς υπεύθυνοι δια την εκτέλεσιν των ανωτέρω[1019].

Άρθρον 83

Ουδείς Τέκτων δύναται να κατακρατήση επ' ουδενί λόγω, αντικείμενον τι ανηκον τω αναστείλαντι τας αργασίας Εργαστηρίω επί ποινής διαγραφής εκ του Μητρώου του Τάγματος[1020].

Άρθρον 84

Παν Εργαστήριον παραμένον εν αναστολή εργασιών, κατά τας διατάξεις του άρθρου 82 πέραν των δύο έτων, χωρίς να ζητήση[1021] την αφύπνισιν αυτού, θεωρείται ως οριστικώς κοιμηθέν και τίθεται εν ύπνω[1022] παρά του Υπ.·. Συμβουλίου.

1015 Αυτονόητο.

1016 Νόμιμο, ωστόσο η παράλειψη δεν επιφέρει κυρώσεις.

1017 Δεν είναι απαραίτητο.

1018 Καθόσον εδώ το άρθρο αφορά όχι διάλυση ενώσεως, αλλά προσωρινής παύσης λειτουργίας, η «υποχρέωση παράδοσης» που αναφέρει το άρθρο είναι απολύτως απαγορευμένη από το νόμο -είναι κοινή περιουσία του Εργαστηρίου που δεν διελύθη για να βρίσκεται σε στάδιο εκκαθάρισης. Εάν τις μέλος της διοίκησης το πράξει, ενέχεται αδικοπρακτικώς απέναντι στα υπόλοιπα μέλη της ενώσεως.

1019 Το αντίθετο: είναι προσωπικώς υπεύθυνοι εάν εκτελέσουν την προηγούμενη παράνομη ρήτρα.

1020 Απολύτως άκυρο άρθρο για πλείστους λόγους που αναπτύσσουμε στο κυρίως μέρους του βιβλίου μας. Περαιτέρω δεν νοείται διαγραφή, ούτε αρμόδιο πρόσωπο για να διαγράφει, από εκεί που ουδείς έχει εγγραφεί: δεν υπάρχει εγγραφή σε Τάγμα, αφού όπως έχουμε πλειστάκις αναφέρει το Ταγμα είναι αόριστη νομική έννοια και όχι κάποια ένωση προσώπων (βλ. §2).

1021 Εννοεί χωρίς να λειτουργήσει εκ νέου κατά τρόπο μη ευκαιριακό.

1022 Πόσο αδόμικος όρος, να τίθεται εν ύπνω ενόσω «κοιμάται». Εννοεί ότι παύει οριστικώς η διμερής σύμβαση αναγνώρισής και συνεργασίας, ακόμη και εάν λειτουργήσει εκ νέου.

Άρθρον 85

Πάσα αίτησις επαναλήψεως των εργασιών Εργαστηρίου τινός υπογράφεται υπό 9 τεκτόνων[1023], εξ ων 5 τουλάχιστον[1024] πρέπει πάντως να τυγχάνωσιν εκ των ανηκόντων εις το Έργαστήριον πρό της αναστολής των εργασιών αυτού και κεκτημένων τον ανώτερον βαθμόν, ον τούτο απονέμει, υποβάλλεται δε προς το Ύπ.·. Συμβ.·. όπερ αποφαίνεται επ'αυτής.

Άρθρον 86

Πάσα αίτησις περί θέσεως εν ύπνω Έργαστηρίου από του 4ου-30ου βαθμού, δεόντως αιτιολογημένη, γίνεται εγγράφως δια του Σάκκου των προτάσεων και υπογράφεται από 7 τουλάχιστον μελών[1025], κατεχόντων τον ανώτερον βαθμόν, ον απονέμει το Εργαστήριον.

Άρθρον 87

Γενομένης τοιαύτης προτάσεως, ο Πρόεδρος του Εργαστηρίου Υποχρεούται να προσκαλέση πάντα τα ενεργά μέλη αυτού προ ενός τουλάχιστον μηνός εις ειδικήν συνεδρίασιν.

Εάν κατ' αυτήν 9 ένεργα μέλη, κατέχοντα τον ανώτερον βαθμόν, ον το εργαστήριον απονέμει, δηλώσωσιν ότι επιθυμούσι να εξακολουθήσωσι τας εργασίας, η θέσις εν ύπνω ματαιούται[1026].

Εάν η θέσις εν ύπνω[1027] αποφασισθή, ο Πρόεδρος του Εργαστηρίου[1028] οφείλει να καταθέση[1029] παρά τη Μεγάλη Γενική Γραμματεία του Υπάτου Συμβουλίου παν το ανήκον τω Εργαστηρίω κατά τας διατάξεις του άρθρου 82.

1023 Ελάχιστος αιρθμός που θέτει ο κανονισμός του Υπάτου Συμβουλίου για να θεωρηθεί υποστατή η ύπαρξη ενός φιλοσοφικού εργαστηρίου. Θεωρούμε πως και με 7 (όπως οι Στοές) εργαστήριο υφίσταται κανονικώς.

1024 Ασαφής προϋπόθεση, διότι ορθότερο, για να θεωρηθεί ότι μία ένωση προσώπων επαναλειτουργεί, είναι να αποκτήσει διοίκηση που θα συγκαλέσει αρχαιρεσιακή ΓΣ, οπότε πρέπει να ανατρέξουμε στους όρους του καταστατικού για να εντοπίσουμε τον ορθό τρόπο.

1025 Εννοεί ότι για να είναι υποχρεωμένο το ΔΣ να φέρει σε Η.Δ. (σε ΓΣ) θέμα διάλυσης της ενώσεως, πρέπει το αίτημα να υπογράφεται από 7 τουλάχιστον (ενεργά) μέλη, όπως μάλιστα διευκρινίζει και το επόμενο άρθρο.

1026 Το ορθόν όμως είναι να ακολουθηθεί η ΑΚ 99, αναγκαστικού δικαίου (βλ. σε §23 ανάλυση και νομολογία).

1027 Εδώ συγκεκριμένα η θέση σε ύπνο είναι συνώνυμη της διάλυσης.

1028 Ως ο νόμιμος εκπρόσωπος εκτελών χρέη εκκαθαριστή (μόνος, πρβλ. αρ. 82).

1029 Καθόσον αυτό το άρθρο αφορά διάλυση ενώσεως, περιερχόμενη σε εκκεθάριση, το άρθρο προβλέπει -νόμιμα, εφόσον τα καταστατικό του εργαστηρίου αναφέρει τό ίδιο- το πού θα περιέλθει η περιουσία του.

Άρθρον 88

Το Ύπ.·. Συμβ.·. έχει το αποκλειστικόν δικαίωμα, όπως, δια λόγους πειθαρχικούς, είτε να διατάσση την αναστολήν των εργασιών υπό την δικαιοδοσίαν του Εργαστηρίου, είτε να θέτη αυτά εις ύπνον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄
ΠΕΡΙ ΑΔΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΩΝ

Άρθρον 89

Τα μέλη των υπό την αιγίδα του Υπ.·. Συμβ.·. Εργαστηρίων, επιθυμούντα να λάβωσιν άδειαν, οφείλουσι να ζητήσωσιν ταύτην εγγράφως[1030], παρά του Υπάτου Συμβουλίου[1031] ή του οικείου Εργαστηρίου.

Άρθρον 90

Αι άδειαι απουσίας εισίν πρόσκαιροι ή αόριστοι. Η πρόσκαιρος[1032] δεν υπερβαίνει τους εξ μήνας, δύναται δε να ανανεωθεί, μετά την λήξιν αυτής απί εξ μήνας έτι, κατά τας διατάξεις του ανωτέρου άρθρου.

Η αόριστος άδεια[1033] προϋποθέτει την εκ της έδρας του Υπάτου Συμβουλίου ή του Εργαστηρίου απομάκρυνσιν του αιτούντος πέραν του έτους.

Ουδεμία όμως άδεια χορηγείται εις τέκτονας μη όντας ταμειακώς εν τάξει συμφώνως προς το άρθρον 52.

Άρθρον 91

Οι επί προσκαίρω αδεία αναχωρούντες ουδαμώς απαλλάσσονται της καταβολής των χρηματικών αυτών εισφορών[1034].

1030 Η προσωρινή παύση της ιδιότητος μέλους (για οικονομικούς ή άλλους λόγους) και η μετάταξη στα «μη ενεργά μέλη» συντελείται δι' απλής παύσης καταβολής της οικονομικής συνδρομής. Η αποχώρηση (οικειοθελής έξοδος μέλους) είναι μονομερής πράξη, δεν τελεί υπό όρο έγκρισης, αλλά το καταστατικό, για να επέλθουν οι έννομες συνέπειες (και, λ.χ., να μην συνεχίζουν να τρέχουν οικονομικές οφειλές, που όμως και αυτές αποσβήνονται μετά την παρέλευση του τρέχοντος οικονομικού έτους), νομίμως δύναται, όπως στην παρούσα, να προβλέπει τον τύπο, εν προκειμένω έγγραφο (Κρητικός - Δίκαιο σωματείων 1984 σελ. 183 και ο ίδιος σε ΕλΔ 1983 σελ. 900).

1031 Κάθε δήλωση αποχώρησης αφορά συγκεκριμένη ένωση. Εν προκειμένω η δήλωση αποχώρησης απευθύνεται στο Ύπατο Συμβούλιο μόνο εάν πρόκειται για πρόθεση αποχώρησης από αυτό.

1032 Πρόκειται για δήλωση προσωρινής απομάκρυσνσης και αναστολής οικονομικής υποχρέωσης.

1033 Προκειμένου να μην ενεργοποιηθεί το αρ. 52, βλ. εκεί ερμηνεία.

1034 Απολύτως άκυρο και άνευ νοήματος. Εάν η οικονομική εισφορά συνεχίζει να υφίσταται, ουδείς θα ζητούσε άδεια. Η άδεια άλλωστε δεν μπορεί να έχει άλλο λόγο ύπαρξης, διότι δεν νοείται άδεια απουσίας, αφού κάθε ταμειακώς εν τάξει μέλος δικαιούται να απουσιάζει ελεύθερα, χωρίς να κινδυνεύει να απωλέσει την ιδιότητα του μέλους.

Οι εις αόριστον άδειαν αναχωρούντες απαλλάσσονται των χρηματικών εισφορών, εάν ζητήσωσι τούτο εγγράφως.

Άρθρον 92

Οι επ' αδεία αναχωρούντες Τέκτονες, οι υπαγόμενοι υπό την δικαιοδοσίαν του Υπάτου Συμβουλίου, δικαιούνται να τύχωσι τεκτονικού διαβατηρίου[1035], εάν ευρίσκωνται εν τάξει προς τας οικονομικάς των υποχρεώσεις συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 52.

Άρθρον 93

Πάσα παραίτησης από μέλους υπό την αιγίδα του Υπ.·. Συμβ.·. Εργαστηρίων υποβάλλεται εγγράφως[1036].

Ο παραιτούμενος δύναται να αποσύρη την παραίτησίν του πρίν η αύτη γίνει δεκτή[1037].

Άρθρον 94

Άμα τη υποβολή της εγγράφου παραιτήσεως, το Εργαστήριον ορίζει τριμελή επιτροπήν εκ μελών του Έργαστηρίου, ήτις επιφορτίζεται, όπως, προσερχομένη προς τον παραιτηθέντα[1038], εξετάσει τους λόγους παραιτήσεως και εάν συντρέχει περίπτωση, παροτρύνη[1039] αυτόν ν' αποσύρη την παραίτησιν αυτού.

Εάν ο παραιτηθείς επιμένει[1040] η παραίτησις γίνεται αμέσως δεκτή.

1035 Το καταστατικό εγκύρως θέτει το δικαίωμα αυτό ως απορρέον από την ιδιότητα του ενεργού μέλους.

1036 Νόμιμη καταστατική απαίτηση (Κρητικός - Δίκαιο σωματείων 1984, σελ. 184)· η δήλωση είναι απευθυντέα στο νόμιμο εκπρόσωπο (στο ΔΣ κατά τον Κρητικό) της ένωσης από την οποία το μέλος επιθυμεί να παραιτηθεί.

1037 Άκυρη ρήτρα για δύο λόγους: α) η δήλωση παραίτησης είναι μονομερής απευθυντέα δήλωση βουλήσεως και η τελείωσή της επέρχεται μόλις παραληφθεί από την ένωση προς την οποία απευθύνεται, χωρίς τίποτε περαιτέρω, οπότε δεν είναι δεκτική αιρέσεως ούτε υποκείμενη σε μεταγενέστερη ανάκληση (ΑΚ 168) (μόνο αίτηση επανεγγραφής θα ήταν δυνατή, βλ. αρ. 96) και β) δεν νοείται πράξη αποδοχής ή μη της δήλωσης παραίτησης από την ένωση, ώστε η δήλωση να τελεί υπό τον όρο αποδοχής της (ΕφΑθ 4482/1998 ΕλΔ 1998.1381, ΕφΑθ 3384/1958 ΕΕργΔ 18.544, ΕφΠειρ 755/1986 ΔΕΝ 1987.1062, ΕιρΒόλ 71/1987 ΕΕργΔ 1987.871, Κρητικός - Δίκαιο σωματείων 1984, σελ. 182, Σεραφείμ ΣυνδΣωμΔ §246 σε 12η έκδ. 2018, Παπαστερίου ΓενΑρχ Ι/β §38 αρ. 481).

1038 Στα όρια της έναρξης τέλεσης αξιόποινης πράξης (ψυχικής βίας, ΠΚ 330).

1039 Κίνδυνος να χαρακτηριστεί παράνομη βία, αφού ο παραιτηθείς έχει ήδη παραιτηθεί.

1040 Επιβεβαίωση του ανωτέρω κινδύνου, εξώθησης δια φορτικών πιέσεων να ανακαλέσει, μία πράξη που έχει ολοκληρωθεί ! Το όλο άρθρο χρήζει διαγραφής.

Άρθρον 95

Ουδεμία παραίτησις λαμβάνεται υπ' όψιν, εάν ο παραιτηθείς δεν ευρίσκεται εν τάξει με τας εκ του άρθρου 52 υποχρεώσεις του[1041] και τας έναντι των Εργαστηρίων, εις ά ανήκει.

Η άνευ αδείας αναχώρησις Τέκτονος τινός συνεπάγεται την διαγραφήν αυτού, αποφάσει του Υπ.·. Συμβουλίου ή του οικείου Εργαστηρίου[1042].

Άρθρον 96

Η εκ νέου παραδοχή ως τακτικού μέλους Τέκτονος παραιτηθέντος υπάγεται εις τας περί υιοθεσίας διατάξεις[1043], ως αύται καθορίζονται εν τω Ειδικώ Κανονισμώ των υπό την δικαιοδοσίαν του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου της Ελλάδος Φιλοσοφ.·. Εργαστηρίων.

Άρθρον 97

Παραίτησις μέλους του Υπ.·. Συμβ.·. γίνεται δεκτή, εάν τριμελής Επιτροπή εκ μελών του Υπ.·. Συμβ.·. προσερχομένη παρά τω παραιτουμένω, παροτρύνη αυτόν να αποσύρη την παραίτησίν του και ούτος επιμένει.

Η θέσις του παραιτουμένου πληρούται κατά τας διατάξεις του άρθρου 6[1044].

Η εκ νέου παραδοχή του παραιτηθέντος ως μέλους του Υπ.·. Συμβ.·. γίνεται με έγκρισιν του Υπ.·. Συμβ.·. υπό τους περιορισμούς πάντως των άρθρων 5 καί 6 του παρόντος[1045].

1041 Απολύτως άκυρο διότι κανένα καταστατικό, πολλώ δε μάλλον εσωτερικός κανονισμός τρίτης ένωσης, δεν μπορεί να θέτει όρο αποχώρησης για να ενεγοποιηθεί η έξοδος του μέλους (αρ. 5§1 Σ, 12§1 Σ, ΑΚ (Κρητικός - Δίκαιο σωματελιων σελ. ....)

1042 Θα λέγαμε ότι πρόκειται για ρήτρα άκυρη ως προς το Ύπατο Συμβούλιο, και μόνο έγκυρη εάν ληφθεί εκ του οικείου εργαστηρίου, αλλά ούτε και εξ αυτού νοείται, έτσι όπως είναι γραμμένο το άρθρο, διότι δεν γίνεται αντιληπτό τί εννοεί με τη λέξη «αναχώρηση».

1043 Παραιτηθέν ή διαγραφέν μέλος τεκτονικής ένωσης απεμπολεί την ιδιότητα του μέλους στην εν λόγω ένωση, οπότε είναι ορθό να τηρείται εξαρχής η διαδικασία εγγραφής νέου μέλους.

1044 Εννοεί εάν ο παραιτηθείς είναι μέλος του ΔΣ.

1045 Άκυρη ρήτρα, καθόσον δεν νοείται, όπως ήδη αναλύσαμε, ανάκληση παραίτησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄
ΠΕΡΙ ΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ[1046]

ΤΜΗΜΑ Α΄
Περί Τεκτονικής Πειθαρχίας

Άρθρο 98

Πταίσματα ή παραβάσεις πειθαρχικαί εισί διακοπαί αγορευόντων και συνομιλίαι, κατά τας συνεδρίας, απείθειαι προς τοίς αξιωματικοίς κατά την εξάσκησιν των καθηκόντων αυτών, θορυβώδεις επιδείξεις και αν γένει πάσα πράξις αντιβαίνουσα εις την ευπρέπειαν και εις την εν τοίς Εργαστηρίοις τάξιν και πειθαρχίαν.

Άρθρον 99

Αι πειθαρχικαί ποιναί αι δυνάμεναι να αφαρμοσθώσιν αναλόγως της βαρύτητος εισί:

1. - Ανάκλησις εις τα τάξιν.
2. - Ανάκλησις εις την τάξιν καταχωριζομένη εν τοίς πρακτικοίς.
3. - Επίπληξις αναφερομένη εν τοίς πρακτικοίς, και
4. - Πρόσκλησις όπως ο απειθήσας καλύψη τον Ναόν.

Άρθρον 100

Τας ανωτέρω ποινάς επιβάλλει ο Πρόεδρος του Εργαστηρίου παραχρήμα και ανεκκλήτως, χωρός να ερωτήση την γνώμην του Εργαστηρίου[1047].

Άρθρον 101

Εάν ο ούτω πειθαρχικώς τιμωρούμενος, τυγχάνων μέλος του Εργαστηρίου, αρνήται να υπακούση και υποταχθή εις απόφασιν του Προέδρου, καλείται υπ'αυτού αμέσως είς απολογίαν[1048], μεθ' ην το Εργαστήριον δύναται να επιβάλη αυτώ ως ποινήν προσωρινήν εκ των εργασιών αποκλεισμόν μέχρι

1046 Το όλο κεφάλαιο είναι άκυρο, διότι, όσον αφορά μη μέλη του Υπάτου Συμβουλίου δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής επ' αυτών, όσον δε αφορά τα μέλη του Υπάτου δεν επιτρέπεται καθορισμός με εσωτερικό κανονισμό πειθαρχικών κυρώσεων (βλ. ανάλυση σε §21).

1047 Από το άρθρο αυτό προκύπτει ότι α) μόνο εντός και κατά τη διάρκεια των εργασιών του συγκεκριμένου εργαστηρίου δύναται να ενεργοποιηθεί το πειθαρχικό δίκαιο (βλ. §21.1) και β) ότι το καταστατικώς αρμόδιο όργανο για την επιβολή της ποινής είναι ο Πρόεδρος. Η επιβολή παραχρήμα ποινής, χωρίς πρότερη ακρόαση, είναι ωστόσο άκυρη (§21.2) και γεννά αξίωση προς αποζημίωση.

1048 Η κλήση σε απολογία είναι το πρώτο στάδιο της πειθαρχικής διαδικασίας και πρέπει να προηγείται της πειθαρχικής εξέτασης και όχι να έπεται. Εδώ το άρθρο μεταθέτει τον πειθαρχικό έλεγχο στη ΓΣ, δηλ. την ολότητα του εργαστηρίου. Ο μέχρι δίμηνον αποκλεισμός άπτεται της ΑΚ 88§1 αρ. 1.

δύο το πολύ μηνών, οπότε και ανακοινοί τούτο προς το Ύπ.·. Συμβ.·. όπερ και αποφαίνεται επ' αυτής[1049].

Εάν δε και αύθις ο ούτω τιμωρηθείς υποπέση εντός του ιδίου Τεκτ. Έτους εις πειθαρχικόν παράπτωμα συντάσσεται πρακτικόν περί παραπομπής αυτού εις δίκην επί πλημμελήματι πρώτης κατηγορίας[1050].

Άρθρον 102

Εάν ο υποπεσών εις πειθαρχικήν παράβασιν τυγχάνει επισκέπτης[1051], ο Πρόεδρος εφαρμόζει ομοίως κατ' αυτού τας διατάξεις του άρθρου 101 αλλ' εν περιπτώσει του 2ου εδαφίου του άρθρου τούτου ανακοινοί το γεγονός εις το εργαστήριον, εις ο ανήκει ο τιμωρηθείς, δια πίνακος συνοδευομένου καί αποσπάσματος των πρακτικών, εν ω λεπτομερώς περιγράφονται τα σχετικά γεγονότα.

ΤΜΗΜΑ Β΄

Περί των τεκτονικών πλημμελημάτων και των επιβλητέων ποινών

Άρθρον 103

Τα τεκτονικά πλημμελήματα διαιρούνται εις δύο κατηγορίας.

Εις την πρώτην κατηγορίαν υπάγονται:

Η απρεπής συμπεριφορά προς τέκτονα[1052], η ολιγωρία και η άρνησις τεκτονικής υπακοής[1053], όταν αύτη μάλιστα απαναλαμβάνηται μετά προηγηθείσαν πειθαρχικήν τιμωρίαν (άρθρον 1Ο1).

Η άνευ αδείας περιβολή τεκτονικών διασήμων εις δημόσια μέρη[1054].

Εις την δευτέραν κατηγορίαν υπάγονται:

Η υποτροπή εις πλημμέλημα της πρώτης κατηγορίας[1055].

Η παράνομος κατακράτησις και η άρνησις αποδόσεως μετάλλων, βιβλί-

1049 Μετάθεση πειθαρχικής κρίσης σε πρόσωπο, όργανο ή μόρφωμα εκτός της ίδιας της ένωσης δεν είναι νόμιμη.

1050 Δεν είναι νόμιμη η παραπομπή σε πειθαρχική διαδικασία που επιφέρει βαρύτερες ποινές, εκ των προτέρων, λόγω μη πρότερης αμέμπτου συμπεριφοράς (υποτροπής).

1051 Δηλ. μη μέλος της συγκεκριμένης ένωσης προσώπων.

1052 Δεν μπορεί να αποατελεί λόγο πειθαρχικής δίωξης, βλ. §21.

1053 Ασαφές και αόριστο, αφού στον τεκτονισμό βασιλεύει η ισότητα των τεκτόνων.

1054 Αμφισβητείται η νομιμότης. Τα διάσημα είναι κοσμήματα ιδιοκτησίας εκάστου τέκτονος και δυσχερώς εάν φορεθούν εκτός τεκτονικού εργαστηρίου θα αποτελέσουν πειθαρχικό παράπτωμα που αφορά το εργαστήριο, διότι το τελευταίο δεν βλάπτεται από την πράξη αυτή.

1055 Άκυρο, διότι η κατ'εξακολούθηση τέλεση πειθαρχικών αδικημάτων μπορεί ν'αποτελέσει επιβαρυντική περίσταση κατά την επιμέτρηση της ποινής ή λόγο για να μην δοθεί ελαφρυντικό, δεν αποτελεί όμως γεγονός ή αυτοτελή πράξη η επανάληψη μίας άλλης πράξης.

ων, εγγράφων και εν γένει παντός αντικειμένου ανήκοντος εις το Εργαστήριον[1056] ή εις το Τάγμα.

Η απόπειρα προς διαίρεσιν ή διάλυσιν Στοάς ή Εργαστηρίου.

Η λαθραία απονομή και καπηλεία των βαθμών[1057].

Η παραβίασις των τεκτονικών όρκων[1058].

Η εκουσίως προξενουμένη βλάβη προς πρόσωπον ή προς την υπόληψιν προσώπου τινός ή την ξένην ίδιοκτησίαν[1059].

Η κατ' άδελφού συκοφαντία[1060].

Η εν τη κοινωνία επίδειξις διαγωγής μη τεκτονικής και πάσα εν γένει πράξις η παράλειψις δυναμένη να κηλιδώση την τιμήν του ανθρώπου και να προσάψει όνειδος εις αυτόν κατά τας παραδεδεγμένας άρχας της Τεκτονικής Ηθικής[1061].

Παν ό,τι δύναται να προσάψει ψόγον εις τον Τεκτονισμόν[1062].

Άρθρον 104

Τα πλημμελήματα της πρώτης κατηγορίας τιμωρούνται δια στερήσεως των τεκτονικών δικαιωμάτων και λειτουργιών επί χρόνον όχι ελάσσονα των τριών μηνών ουδέ μείζονα των δύο ετών. Τα πλημμελήματα της δευτέρας κατηγορίας τιμωρούνται δια στερήσεως των τεκτονικών δικαιωμάτων και λειτουργημάτων από δύο ετών μέχρι του οριστικού αποκλεισμού από του Τάγματος[1063].

Άρθρον 105

Εάν τις τέκτων στερηθή των πολιτικών[1064] αυτού δικαιωμάτων το Ερ-

---

1056 Έγκυρη ρήτρα: πρόβλεψη πειθαρχικής κύρωσης με σαφήνεια για σαφή πράξη που βλάπτει τα συμφέροντα του Εργαστηρίου. Όσο για το Ταγμα, η φράση ειναι άνευ αντικειμένου, διότι το Τάγμα είναι αόριστη νομική έννοια και ως τέτοια δεν έχει περιουσία για να κατακρατηθεί.

1057 Θα στοιχειοθετούσε και απάτη.

1058 Αναφερθήκαμε στον όρκο στην §3.3. Εδώ σημαίνει μόνο ότι αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα κάθε παράβαση του καταστατικού και του ειδικού κανονισμού.

1059 Εννοεί τέκτονα και μόνο και με πράξη εντός εργασιών. Κατά τα άλλα το τεκτονικό εργαστήριο δεν είναι Δικαστήριο του Κράτους για να τιμωρεί για κάθε πράξη που μέλος μπορεί να τελέσει εκτός αυτού.

1060 Μόνο εφόσον συνδέεται με βλάβη του συγκεκριμένου τεκτονικού εργαστηρίου.

1061 Ομοίως άκυρο, καθόσον το τεκτονικό εργαστήριο δεν είναι Δικαστήριο του Κράτους, δεν δικάζει συμπεριφορές εκτός ενώσεως και δεν υπάρχει ορισμός της «μη τεκτονικής διαγωγής».

1062 Άκυρο λόγω προδήλου αοριστίας (ΜΠρΘεσσ 12220/2018 αδημ.).

1063 Εννοεί από του συγκεκριμένου εργαστηρίου.

1064 Αμφισβητείται η χρησιμότητα του άρθρου, καθόσον τα φιλοσοφικά εργαστήρια και γενικά οι τεκτονικές ενώσεις προσώπων ασχολούνται με φιλοσοφία και όχι με πολιτική.

γαστήριον, εις ο ανήκει, αποφασίζει δια των 4/5 των ψήφων των παρευρισκομένων εις την συνεδρίασιν μελών, απόντος αυτού[1065], ασυζητητί και δια μυστικής ψηφοφορίας, αν πρέπει να διατηρήση ούτος την ανάσκησιν των τεκτονικών του δικαιωμάτων. Η απόφασις αυτή απόκειται εις την έγκρισιν του Υπ.·. Συμβ.·.[1066].

Οπόταν δε ο ούτω στερηθείς των τεκτονικών δικαιωμάτων αυτού αποκατασταθή πολιτικώς δύναται να ζητήση και την τεκτονικήν αποκατάστασιν[1067]. Εν τοιαύτη περιπτώσει το Εργαστ.·. αποφαίνεται μετά προηγουμένην έρευναν της σχετικής υποθέσεως. Η απόφασις του Εργαστηρίου υπόκειται εις την έγκρισιν του Υπ.·. Συμβ.·.[1068].

ΤΜΗΜΑ Γ΄
Περί κατηγορίας, ανακρίσεως και δίκης δια τους Βαθμούς 4ο - 30ο

Άρθρον 106
Περί μηνύσεως

Προς καταδίωξιν παντός πλημμελήματος απαιτείται καταγγελία, ανάκρισις και δίκη. Ουδεμία ποινή δύναται να επιβληθεί άνευ αποφάσεως εκδιδομένης κατά τους εν τω Συντάγματι και τω παρόντι Γενικώ Κανονισμώ τύπους. Το Ύπ.·. Συμβ.·. διατηρεί πάντοτε το δικαίωμα, όπως επιλαμβάνεται αυτεπαγγέλτως της διώξεως παντός τέκτονος από του 4ου-33ου[1069].

Άρθρον 107

Πας εν ενεργεία ελεύθερος τέκτων έχει το δικαίωμα να καταγγείλει έτερον τέκτονα εν ενεργεία ή μη διατελούντα[1070], αλλ' υπαγόμενον υπό το Ύπ.·. Συμβ.·..

Η καταγγελία υποβάλλεται δια του Σάκκου των Προτάσεων ενός των

Περαιτέρω, δεν νοείται πειθαρχική κύρωση να συνδέεται με τη τεκτονικό παράπτωμα. Τέλος, το άρθρο προβλέπει κύρωση χωρίς πρότερη απολογία, οπότε είναι άκυρο.

1065 Απόντος αυτού: ακατάληπτο. Μάλλον εννοεί ότι δεν ψηφίζει στη συνεδρία διότι το ζήτημα τον αφορά. Δεν μπορεί να σημαίνει ότι δεν καλείται, ή ότι εάν προσέλθει, δεν θα του επιτραπεί η είσοδος, όταν στην ΗΔ υπάρχει θέμα που τον αφορά προσωπικά.

1066 Άκυρη ρήτρα.

1067 Ακατάληπτο. Δεν προσδιορίζεται η έννοια της «τεκτονικής αποκαταστάσεως». Το μόνο το οποίο μπορεί να σημαίνει είναι δικαίωμα για κατάθεση αίτησης επανεγγραφής.

1068 Άκυρο κάθε φορά που αναφέρεται ανάγκη έγκρισης αποφάσεως.

1069 Για την ακρίβεια, από του 1ου μέχρι του 33ου, αρκεί να είναι μέλος του Υπάτου Συμβουλίου και το διαπραττόμενο αδίκημα να αφορά το Ύπατο Συμβούλιο, αλλιώς η απόφαση θα είναι απολύτως άκυρη.

1070 Εάν δεν διατελεί μέλος δεν είναι δυνατόν. Το Ύπατο Συμβούλιο και κάθε τεκτονικό μόρφωμα είναι απλά μη αναγνωρισμένα φιλοσοφικά σωματεία και όχι Δικαστήρια.

Έργαστηρίων εις ο ανήκει ο μηνυτής[1071].

Τα ονόματα του τε κατηγόρου και του κατηγορουμένου αποσιωπώνται[1072] υπό του Προέδρου κατά την ανάγνωσιν της καταγγελίας.

Αι ανώνυμοι ή δια πλαστού ονόματος υπογεγραμμέναι καταγγελίαι δεν λαμβάνονται υπ' όψιν.

Άρθρον 108
Περί προανακρίσεως

Εαν η καταγγελία εγένετο κατά τους διατεταγμένους τύπους, ο Πρόεδρος συγκροτεί προανακριτικήν επιτροπήν από τους Αδ.·. Α΄ και Β΄ Επόπτην, Ρήτορα και Γραμματέα, ήτις εντός 10 ήμερων και εις μυστικήν συνεδρίασιν ακούει τον κατηγόρουν, τον κατηγορουμένον, και των μαρτύρων αυτών.

Η προανακριτική Επιτροπή περατούσα το έργον της εντός 30 ημερών συντάσσει πρακτικόν της διεξαχθείσης ανακρίσεως, εν ω διατυποί γνώμην δεδικαιολογημένην περί της υποστάσεως, της φύσεως και της βαρύτητος της καταγγελθείσης πράξεως.

Η προανακριτική αύτη επιτροπή υποβάλλει το πόρισμά της προς το Ύπ.·. Συμβ.·.[1073].

Άρθρον 109[1074]

Το Υπ.·. Συμβ.·. εξετάζον το πόρισμα της προανακριτικής Επιτροπής διατηρεί το δικαίωμα, όπως, εφ' όσον ήθελε κρίνει την κατηγορίαν ανυπόστατον, διατάξει την παύσιν της περαιτέρω ανακρίσεως και την απαλλαγή του κατηγορουμένου. Η τοιαύτη απόφασις ανακοινούται προς τους προέδρους των Έργαστηρίων εις α ανήκουσι και ο μηνυτής και ο κατηγορούμενος.

Εν η περιπτώσει το Ύπ.·. Συμβ.·. ήθελε κρίνει βάσιμουν την κατηγορίαν, παραπέμπει την μήνυσιν μετά του φακέλλου της προανακρίσεως εις το Δικαστήριον του 31ου δια τα περαιτέρω[1075].

Άρθρον 110
Περί ανακρίσεως

Παραπεμπομένης υποθέσεως τινός εις το Δικαστήριον του 31ου ο Πρόεδρος αυτού συγκροτεί εντός 8 ημερών τριμελή ανακριτικήν Επιτροπήν εκ

1071 Άκυρο. Η καταγγελία πρέπει να απευθύνεται στο εργαστήριο όπου έλαβε χώρα το φερόμενο πειθαρχικό αδίκημα.

1072 Ακατάληπτο.

1073 Μόνο προς το ΔΣ ή τη ΓΣ της ενώσεως που την αφορά μπορεί. Κοινολόγηση στο Ύπατο Συμβούλιο αποτελεί κατάφωρη παράβαση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων, πέραν του ότι η διαδικασία θα οδηγεί σε λήψη απολύτως άκυρης απόφασης.

1074 Άρθρο εξ ολοκλήρου απολύτως άκυρο.

1075 Σχεδόν ποτά υλοποιηθέν στην πράξη.

μελών του Δικαστηρίου, ήτις καλεί και προβαίνει εις εξέτασιν, συντασσομένων γραπτών εκθέσεων, του τε κατηγόρου, του κατηγορουμένου, των προανακριτικως εξετασθέντων μαρτύρων ως και άλλων, ων η εξέτασις θα εκρίνετο συντελεστική του ανακριτικού έργου της. Η άρνησις τέκτονος όπως καλούμενου εμφανισθή ενώπιον της ανακριτικής 'Επιτροπής, θεωρείται και τιμωρείται ως πλημμέλημα πρώτης κατηγορίας[1076].

Η ανακριτική επιτροπή οφείλει να περατώση το έργο της το βραδύτερον εντός δύο μηνών. Μετά τούτο η ανακριτική Έπιτροηή συντάσσει το πόρισμά της μετά προτάσεως απαλλαγής ή παραπομπής του κατηγορουμένου εις δίκην και υποβάλλει αυτό μεθ'όλης της δικογραφίας και ενδεχομένως του κατηγορητηρίου, εις τον Πρόεδρον του Δικαστηρίου του 31ου μέσω του Υπ.·. Συμβ.·.[1077].

Άρθρον 111
Περί της δίκης

Εντός 20ημέρου από της λήψεως του πορίσματος της ανακριτικής Επιτροπής ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου του 31ου ορίζει δικάσιμο και καλεί το Δικαστήριον προς εκδίκασιν της υποθέσεως. Ταύτοχρόνως καλεί τον κατηγορούμενον, τον μηνυτήν και τους μάρτυρας, όπως παραστώσι κατά την εκδίκασιν της υποθέσεως. Ο κατηγορούμενος, δικαιούται να λάβη, εν τω μεταξύ, γνώσιν του τε κατηγορητηρίου και των εγγράφων της ανακρίσεως και να προτείνη μάρτυρας υπερασπίσεως. Ο κατηγορούμενος δύναται να παραστή κατά την εκδίκασιν της υποθέσεως μετά συνηγόρου, όστις δέον να κατέχει τουλάχιστον τον 30ον βαθμόν[1078].

Άρθρον 112[1079]

Κατά την ορισθείσαν δικάσιμον το εργαστήριον του 31ου συγκροτεί εκ των μελών του 15μελές Δικαστήριον αποτελούμενον εκ του Προέδρου, τον Α΄ και Β΄ Επόπτου, του Μεγ.·. Καγκ.·., του Μεγ.·. Θησ.·., του Τελετ.·., του Ελεον.·., του Δοκιμ.·., του Αρχ.·. των Φρ.·. και εξ τακτικών μελών του Εργαστηρίου κληρουμένων προ της ενάρξεως της διαδικασίας. Χρέη Γραμματέως εκτελεί μέλος του Εργαστηρίου, οριζόμενον παρά του Προέδρου. Χρέη εισαγγελέως εκτελεί ο Μεγ.·. Ρητ.·.

1076 Ένα ακόμη άκυρο άρθρο, η τιμώρηση προσώπου που δεν θα προσέλθει σε απολύτως άκυρη πειθαρχική διαδικασία ως μάρτυρας.
1077 Άκυρη ρήτρα.
1078 Απολύτως άκυρη η όλη διαδικασία.
1079 Άκυρο ως κατά τα ανωτέρω.

Άρθρον 113

Η διαδικασία άρχεται δια της υπό του Ρήτορος ή τον νομίμου αναπληρωτού αναγνώσεως του κατηγορητηρίου, είτα εξετάζονται οι τυχόν κληθέντες μάρτυρες κατηγορίας και υπερασπίσεως. Παν μέλος του Δικαστηρίου, ο Ρήτωρ ως κατήγορος, ο κατηγορούμενος ως και ο συνήγορός του δικαιούνται να απευθύνωσιν ερωτήσεις προς τους μάρτυρας σχετικάς με την διεξαγομένην δίκην. ΜεθΌ, περατουμένης της αποδεικτικής διαδικασίας, δίδεται ο λόγος εις τον Ρήτορα προς ανάπτυξιν της κατηγορίας, εις τον κατήγορον, εάν υπάρχει τοιούτος και είτα εις τον κατηγορούμενον και εις τον συνήγορόν του.

Άρθρον 114[1080]

Περατουμένης της συζητήσεως το 15μελες Δικαστήριον αποχωρεί προς διάσκεψιν και αποφασίζει δια φανεράς ψηφοφορίας και πλειοψηφίας επί ένος εκάστου των κεφαλαίων της κατηγορίας τιθεμένων υπό του Προέδρου. Η ενοχή του κατηγορουμένου κηρύσσεται δια πλειοψηφίας, και φανεράς ψηφοφορίας. Εάν ο κατηγορούμενος κηρυχθεί ένοχος, ο Πρόεδρος ερωτά και το Δικαστήριον αποφασίζει, εάν υπάρχωσιν ή μη ελαφρυντικαί περιπτώσεις και μετά τούτο ορίζεται η επιβλητέα ποινή.

Άρθρον 115

Αι αποφάσεις του Δικαστηρίου του 31ου γνωστοποιούνται εγγράφως εντός οκτώ το πολύ ημερών επιμελεία του Γραμματέως εις το Ύπατον Συμβούλιον. Επίσης κοινοποιούνται εντός ετέρων 8 ημερών προς τους καθ'ων αύται υπό της Μεγ.·. Γεν.·. Γραμματείας του Υπ.·. Συμβουλίου.

Διά τον 31ον Βαθμόν

Άρθρον 116

Η κατά τέκτονος φέροντος τον 31ον βαθμόν μήνυσις ευθύς ως υποβληθεί, κατ'άρθρο 107 εις το Εργαστήριον[1081], διαβιβάζεται παρ'αυτού εις το

1080 Συνεχίζεται η απολύτως άκυρη διαδικασία-παρωδία ποινικής δίκης.

1081 Ο εσωτερικός κανονισμός συνεχίζει να συγχέει τους τεκτονικούς βαθμούς με την ιδιότητα του μέλους σε συγκεκριμένη ένωση, ωσάν να υπάρχει πειθαρχικό δίκαιο του «τάγματος» ανάλογα με το βαθμό και αδιαφόρως σε ποιά ένωση προσώπων είναι ο διωκόμενος μέλος. Περαιτέρω έχει και έτερο εσφαλμένο συλλογισμό, ότι ο υψηλόβαθμος διωκόμενος δεν μπορεί να εξετασθεί/δικασθεί από «κατώτερούς του», ωσάν σε στρατιωτικό τάγμα, όταν συμβαίνει το αντίθετο, ο διωκόμεος να διώκεται νόμιμα *μόνο από το εργαστήριο στο οποίο είναι μέλος,* για παράπτωμα που αφορά μόνο το συγκεκριμένο εργαστήριο, αδιαφόρως εάν έχει και άλλους «βαθμούς» σε άλλα εργαστήρια, δηλαδή αδιαφόρως εάν είναι μέλος και σε άλλες ενώσεις προσώπων. Προς αποφυγή περαιτέρω επαναλήψεων δεν θα αναφέρουμε εφεξής την ακυρότητα των άρθρων που έπονται.

Ύπ.·. Συμβ.·. το οποίον, εφ' όσον δεν θεωρήση την κατηγορίαν ανυπόστατον, παραπέμπει αυτήν εις το Δικαστήριον του 31ου. Εν τοιαύτη περιπτώσει εφαρμόζεται η διαδικασία των άρθρων 110-115 του παρόντος, άνευ προηγουμένης προανακρίσεως.

Δια τον 32ον Βαθμόν

Άρθρον 117

Η κατά τέκτονος φέροντος τον 32ο μήνυσις ευθύς ως υποβληθεί κατ' άρθρον 107, εις το Εργαστήριον, διαβιβάζεται παρ' αυτού εις το Ύπ.·. Συμβ.·. το οποίον, εφ' όσον δεν θεωρήση την κατηγορίαν ανυπόστατον, παραπέμπει αυτήν εις την Σύνοδον του 32ου. Εν τοιαύτη περιπτώσει, η Σύνοδος εφαρμόζει την διαδικασίαν των άρθρων 110-115 του παρόντος, άνευ προηγουμένης προανακρίσεως.

Άρθρον 118

Εν περιπτώσει δεν λειτουργεί Σύνοδος, το Ύπ.·. Συμβ.·. κρατεί την μήνυσιν και προβαίνει εις την σύστασιν τριμελούς, εκ των ενεργών μελών του, ανακριτικής Επιτροπής, ήτις, αφαρμόζουσα τας διατάξεις του άρθρου 108, υποβάλλει το πόρισμα της εις το Ύπ.·. Συμβ.·.

Άρθρον 119

Το Ύπ.·. Συμβ.·. εν ή περιπτώσει κρίνη, βάσει του πορίσματος της ανακριτικής Επιτροπής, ανυπόστατον την κατηγορίαν, δικαιούται να διατάξει την παύσιν της περαιτέρω διώξεως του κατηγορουμένου και την απαλλαγήν αυτού. Εν αναντία περιπτώσει συγκροτεί επταμελές Δικαστήριον αποτελούμενον εκ του Άνθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·., του Μεγ.·. Γεν.·. Γραμ.·. Μεγ.·. Καγκ.·. καί πέντε μελών κληρουμένων μεταξύ των ενεργών μελών του Υπ.·. Συμβ.·. Το Δικαστήριον τούτο επιλαμβάνεται της ακδικάσεως της μηνύσεως, εφαρμοζομένης της διαδικασίας των άρθρων 111-115 του παρόντος.

Περί Εφέσεως[1082]

Άρθρον 120

Έφεσις κατά των αποφάσεων του Δικαστηρίου του 31ου επιτρέπεται εις τε τον κατηγορούμενον και τον ασκήσαντα χρέη Εισαγγελέως. Η Έφεση ασκείται ενώπιον του Ύπ.·. Συμβ.·.[1083]. Η προς έφεσιν προθεσμία ορίζεται εις 30 μεν ημέρας από της κοινοποιήσεως της αποφάσεως δια τοις εν Ελ-

1082 Το απολύτως άκυρο καταστατικό προβλέπει άσκηση ενδοσωματειακού ενδίκου μέσου.

1083 Ακόμη μία φορά απολύτως άκυρη ρήτρα, διότι δε νοείται προσφυγή σε όργανα τρίτης ενώσεως για εκδίκαση ενδοσωματειακού πειθαρχικού ζητήματος. Η λαμβανομένη απόφαση άλλωστε δεν θα έχει καμία έννομη συνέπεια για την ένωση που δίκασε εγκύρως το μέλος της.

λάδι, εις 60 δε ημέρας δια τοις εν τη αλλοδαπή διαμένοντας.

Άρθρον 121

Άμα τη υποβολή της εφέσεως και προς εκδίκασιν αυτής το Ύπ.·. Συμβ.·. συγκροτεί δια κληρώσεως μεταξύ των ενεργών μελών του πλην του Μεγ.·.Ρητ.·. πενταμελή Επιτροπήν, ήτις μετά του Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. και του Μεγ.·. Γεν.·. Γραμ.·. Μεγ.·. Καγκ.·. αποφαίνεται επί της εφέσεως δικαιουμένη, εφ' όσον ήθελε το κρίνει αναγκαίον, να ακούση του κατηγόρου, του κατηγορουμένου η και των μαρτύρων. Κατά της αποφάσεως ταύτης ουδέν ένδικον μέσον χωρεί.

Άρθρον 122

Κατά της αποφάσεως του κατ' άρθρ. 121 Δικαστηρίου χωρεί έφεσις ενώπιον της ολομελείας του Υπ.·. Συμβ.·. ασκουμένη κατά τας διατάξεις του άρθρου 120 του παρόντος. Ασκηθείσης εφέσεως το Ύπ.·. Συμβ.·. επιλαμβάνεται της εκδικάσεως αυτής, δικαιούμενου, εάν το κρίνη αναγκαίον, να εξετάσει τον κατήγορον, τον κατηγορούμενον και τους μάρτυρας. Κατά της αποφάσεως του Υπ.·. Συμβ.·. ουδέν άνδικον μέσον χωρεί.

Περί του 33ου Βαθμού[1084]

Άρθρον 123

Προκειμένης κατηγορίας κατά Μέλους του Υπάτου Συμβουλίου ή τέκτονος κατέχοντος του 33ον βαθμόν, το Ύπ.·. Συμβούλιον, είτε συνεπεία καταγγελίας, είτε αυτεπαγγέλτως επιλαμβανόμενον, αποφαίνεται, εν απουσία του καθ' ου η κατηγορία, αν θ'απορρίψη ταύτην κατ' άρχην ή αν θα διατάξει ανάκρισιν. Εν τη δευτέρα περιπτώσει ορίζεται προς τούτο ανακριτική Επιτροπή εκ του Μεγάλου Ρήτορος και δύο ετέρων ενεργών μελών του Υπ.·. Συμβ.·.

Η ανακριτική αύτη Έπιτροπή θεωρείται εν απαρτία παρόντων δύο των μελών αυτής. Αποκλείεται της Επιτροπής ο υποβαλών την καταγγελίαν. Η Επιτροπή διορίζει Εισηγητήν εκ των Μελών αυτής και προβαίνει εις την συλλογήν πάσης πληροφορίας σχετικής προς την κατηγορίαν ή και εις εξέτασιν μαρτύρων, δύναται δε κατά την ιδίαν αύτης κρίσιν, και να καλέση τον καθ' ου η κατηγορία προς έγγραφον η προφορικήν απολογία. Το πόρισμα αυτής κατατίθεται εις την Με-γάλην Γεν.·. Γραμματείαν και υποβάλλεται εις το Ύπατον Συμβούλιον, όπερ μετ' ακρόασιν του Εισηγητού, αποφαίνεται αν ο κατηγορούμενος είναι απαλλακτέος ή πρέπει να κληθεί εις δίκην ενώπιον της ολομελείας του Υπ.·. Συμβ.·. οπότε ορίζει και την δικάσιμον,

1084 Έγκυρες, κατ' αρχήν, καταστατικές ρήτες, αφού αφορούν μέλη (Ύπατο Συμβούλιο εν σχέσει με τα μέλη του).

εις ην καλείται ο κατηγορούμενος προ 8 τουλάχιστον ημερών όπως παραστεί, δικαιούμενος να λάβη εν τω μεταξύ γνώσιν των εγγράφων της διαδικασίας. Κατά τον αυτόν τρόπον ειδοποιείται και ο κατήγορος, αν υπάρχη τοιούτος. Ο κατηγορούμενος δικαιούται να παραστή μετά συνηγόρου κεκτημένου τον 33ον.

Άρθρον 124

Η διαδικασία άρχεται δια της υπό του Εισηγητού αναγνώσεως του κατηγορητηρίου, είτα αναγιγνώσκονται τα σχετικά έγγραφα, εξετάζονται δέ και οι τυχόν κληθέντες μάρτυρες κατηγορίας και υπερασπίσεως. Παν μέλος του Υπάτου Συμβουλίου, ο κατήγορος, ο κατηγορούμενος ως και ο συνήγορός του δικαιούνται να απευθύνωσιν ερωτήσεις προς τους μάρτυρας σχετικάς με την διεξαγομένην δίκην.

Μεθ' ο δίδεται ο λόγος εις τον Μέγαν Ρήτορα προς ανάπτυξιν της κατηγορίας, εις τον κατήγορον, εάν υπάρχει τοιούτος, και είτα εις τον κατηγορούμενον και τον συνήγορον αυτού.

Άρθρον 125

Κηρυχθείσης περαιωμένης της συζητήσεως αποχωρούσιν ο κατηγορούμενος μετά του συνηγόρου του, ο κατήγορος και ο Μέγας Ρήτωρ ο υποστηρίξας την κατηγορίαν. Τα δε απομένοντα Μέλη του Υπ.·. Συμβουλίου εν διασκέψει αποφασίζουσι, δια φανεράς ψηφοφορίας, επί ενός εκάστου των κεφαλαίων της κατηγορίας, τιθεμένων υπό του Υπάτου Μεγ.·. Ταξιάρχου. Η ενοχή του κατηγορουμένου κηρύσσεται δια πλειοψηφίας και φανεράς ψηφοφορίας. Εν ισοψηφία ο κατηγορούμενος κηρύσσεται αθώος. Εάν ο κατηγορούμενος κηρυχθεί ένοχος, ο Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης ερωτά εάν υπάρχωσιν ελαφρυντικαί περιπτώσεις και μετά τούτο ορίζονται επίσης δια πλειοψηφίας και φανεράς ψηφοφορίας τα της επιβλητέας ποινή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄
ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 126

Τα υπό των διαφόρων Τεκτονικών Εργαστηρίων του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου εν χρήσει Τυπικά, υπό του 4ου μέχρι 33ου βαθμού συντάσσονται και εγκρίνονται υπό του Υπάτου Συμβουλίου[1085].

1085 Νομίμως εκχωρημένη αρμοδιότητα προς το Ύπατο Συμβούλιο, ωστόσο δεν θεωρούε πως εάν ένα εργαστήριο εφαρμόσει απαραπλήσιο τυπικό του ιδίου βαθμού του ιδίου συστήματος θα αποτελούσε αιτία διακοπής της σχέσης με το εργαστήριο.

Άρθρον 127

Το χειρόγραφον του Τυπικού του 33ου και τελευταίου βαθμού του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου φυλάσσεται εντός κιβωτίου, ούτινος μίαν μεν κλείδα κρατεί ο Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης, ετέραν ο Ανθύπατος Μέγας Ταξιάρχης και την τρίτην ο Μέγας Καγκελλάριος Γενικός Γραμματεύς.

Απαγορεύεται ρητώς η παροχή εις τους Υπάτους Μεγάλους Γενικούς Επιθεωρητάς αντιγράφων του Τυπικού τούτου[1086].

Άρθρον 128

Το πένθος επί τω θανάτω του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου, των Μεγάλων Αξιωματικών του Υπάτου Συμβουλίου και των μελών αυτού κανονίζεται υπό του Υπάτου Συμβουλίου.

Άρθρον 129[1087]

Εφ' όλων των ζητημάτων, περί ων δεν γίνεται ιδιαιτέρα μνεία εν τω παρόντι Γενικώ Κανονισμώ, αποφασίζει το Ύπατον Συμβούλιον, το οποίον και οσάκις παραστή ανάγκη ερμηνεύει αυθεντικώς τούτον.

Άρθρον 130

Το Ύπατον Συμβούλιον του 33ου της Ελλάδος ανακηρύττει τον παρόντα Γενικόν Κανονισμόν ως θεμελιώδη Νόμον αυτού τε και των υπό την αίγίδα αυτού Φιλοσοφ.·. Εργαστηρίων, η δε ισχύς αυτού άρχεται από της 1ης Οκτωβρίου 1958.

Ψηφισθείς εκυρώθη εν τη συνεδρία του Υπάτου Συμβουλίου του 33ου και τελευταίου βαθμού του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου της Ελλάδος τη 30η Απριλίου 1958 και ετέθη εις εφαρμογήν δι' Υψηλού Διατάγματος του Κραταιοτάτου Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου, εκδοθέντος την 1ην Οκτωβρίου 1958.

1086 Επιβάλλεται κάθε μέλος να έχει ένα αντίγραφο διότι δε νοείται η ένωση να έχει καταστατικά κείμενα κρυφά από τα μέλη της. Το πλήρες κείμενο παρατίθεται στην §64.

1087 Περιττό άρθρο. Ισχύει σε κάθε ένωση/σωματείο, ότι για ό,τι δεν αναφέρεται στο καταστατικό ή το γενικό κανονισμό μπορεί να αποφασίζει η ΓΣ ή το ΔΣ ανά περίπτωση. Η ερμηνεία και η τροποποίηση άπτεται της ΓΣ, δηλ. του Υπάτου Συμβουλίου ως ολότητα.

§63. Ο γενικός κανονισμός του Υπάτου Συμβουλίου του 2006

Στις 28/6/2006 «ψηφίστηκε» από το Ύπατο Συμβούλιο η τροποποίηση[1088] του μέχρι τότε εσωτερικού του κανονισμού (του 1958), πλην όμως κατ'απολύτως άκυρο τρόπο, αφού ο συνολικός αριθμός των μελών του υπολείπετο του αριθμού μελών του ΔΣ (9)[1089], οπότε και η ένωση είχε διαλυθεί. (Επαν)ιδρύθηκε στις 17/12/2008, όταν πλείονες των 9 τέκτονες ίδρυσαν την ένωση με την ίδια επωνυμία, χρησιμοποιώντας ως καταστατικό τα γνωστά Συντάγματα του 1786 και με νέο εσωτερικό κανονισμό, αποκαλούμενο «Κανονισμοί 2006»[1090], με το περιεχόμενο αυτού που είχε ακύρως ψηφισθεί από το ανυπόστατο Ύπατο Συμβούλιο του 2006. Το κείμενο αποτελείται από 131 άρθρα που ακολουθούνται από 62 ενός «ειδικού κανονισμού Φιλοσοφικών Εργαστηρίων». Τα κείμενα έχουν ως εξής:

ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΥΠ.·. ΣΥΜΒ.·. (28/6/2006[1091])

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΑΥΤΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΕΚΤΟΝΩΝ

Άρθρον 1

Το μέγ.·. Συμβ.·. του 33ου και τελευταίου βαθμου δια την Ελλάδα ακολουθεί πιστως τας αρχάς του Συντάγματος του 1762 ως και εκείνας του Α.Α.Σ.Τ., αι οποίαι καθιερώθησαν υπό των Μέγ.·. Συνταγμάτων του 1786, και αποδέχεται τα κάτωθι:

Ι. Ο Ελευθερότεκτονισμός διακηρύσσει, ως διεκήρυξεν από της γενέσεως του, την ύπαρξιν του Θεού υπό την προσωνυμίαν του Μ.·.Α.·. του Σ.·., και την Αθανασίαν της ψυχής.

ΙΙ. Ο Ελευθεροτεκτονισμός σκοπεί εις την συνένωσιν πάντων των δεδοκιμασμένης αρετής ανθρώπων δια την έρευναν της αληθείας, την μελέτην της ηθικής και την φιλοσοφικήν καλλιέργειαν.

1088 Όπως αναφέρει το από 29/6/2006 διάταγμα. Στην πραγματικότητα πρόκειται για ψήφιση νέου εσωτερικού κανονισμου στην νεοιδρυθείσα ένωση προσώπων «Υπατον Συμβούλιον κλπ», αφού αυτή του 1872 ειχε διαλυθεί περί το 2005.

1089 Συγκεκριμένα η ένωση είχε μείνει με 8 μέλη. Βλ. ανάλυση σε §23.

1090 Προς αποφυγή επαναλήψεων, για το σχολιασμό του παραπέμπουμε στα σχόλια επί των άρθρων του κανονισμού του 1958.

1091 Εσωτερικός κανονισμός, ψηφισθείς κατ' απολύτως άκυρο τρόπο, βλ. σχόλια στο γενικό κανονισμό του 1958, στον οποίο έχουμε κάνει τις απαραίτητες ερμηνείες στις οποίες παραπέμπουμε αύθις για κάθε άρθρο του παρόντος.

Εργάζεται υπέρ της πνευματικής και ηθικής βελτιώσεως του ανθρώπου και πρεσβεύει την αμοιβαίαν ανοχήν, την απόλυτον της συνειδήσεως ελευθερίαν και τον προς την ανθρωπίνην αξίαν σεβασμόν.

Υπαγορεύει ως καθήκον την άσκησιν της αρετής την αμοιβαίαν αρωγήν ως και την αλληλεγγύην μεταξύ των ανθρώπων εις πάσαν περίστασιν του βίου.

ΙΙΙ. Ο Ελευθεροτεκτονισμός διδάσκει εις τα μέλη του να ζουν εντίμως, ν'αγαπούν τον πλησίον, να πράττουν το δίκαιον και να εργάζωνται αδιαλείπτως υπέρ της βελτιώσεως και των ιδίων και των όλων ανθρώπων, ως και υπέρ της ευημερίας της κοινωνίας και της όλης ανθρωπότητος.

IV. Ο Ελευθεροτεκτονισμός αποκλείει εκ των τάξεών του τους αθέους και δέχεται ως μέλη άνδρας πάσης εθνικότητος και πάσης φύλης, οι οποίοι πιστεύουν εις την ύπαρξιν του Θεού, και, χωρίς να εξετάζη τας άλλας θρησκευτικάς δοξασίας εκάστου, ανερευνά δια την εισδοχήν τούτων μόνον το ελεύθερον και την χρηστοήθειαν αυτών.

V. Ο Ελευθεροτεκτονισμός καταπολεμεί την αμάθειαν εις όλας τας μορφάς και ουδένα επιβάλλει περιορισμόν εις την έρευναν της αληθείας. Εις εγγύησιν της ελευθερίας ταύτης απαιτεί από όλους την ανοχήν. Δια τούτο ο Ελευθεροτεκτονισμός απαγορεύει εις τα Εργαστήριά του πάσαν συζήτησιν επι πόλιτικών και θρησκευτικών ζητημάτων.

VI. Ο Ελευθερότεκτονισμός θεωρεί την εργασίαν ως το ουσιωδέστερον καθήκον του ανθρώπου και δια τούτο αποκλείει εκ των τάξεών του τους αέργους και τιμά εξ ίσου την έντιμον πνευματικήν ή σωματικήν εργασίαν.

Άρθρον 2

Πρώτιστον καθήκον των Ελευθεροτεκτόνων είναι:

Αφοσίωσις εις την Πατρίδα, υπακοή εις το Σύνταγμα και τους νόμους του Κράτους, σεβασμός και πιστή τήρησις των Μεγ.·. Συνταγμάτων του 1762 και 1786 ως και των θεσπισμάτων και των αποφάσεων του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα.

Άρθρον 3

Τα ανεγνωρισμένα Εργαστήρια του Α.Α.Σ.Τ. καλούνται Στοαί[1092], Στοαί Τελειοποιήσεως, Υπέρτατα Περιστύλια, Άρειοι Πάγοι, Δικαστήριον, Σύνοδος και Μέγα Συμβούλιον.

1092 Εννοεί Συμβολικές Στοές των 3 πρώτων βαθμών που λειτουργούν υπό Τυπικά Σκωτικού Τύπου (όπως οι Στοές της Μεγάλης Στοάς της Γαλλίας. Βλ. σε Mollier Pierre - Les grades symboliques du rite français histoire et textes fondateurs: Le régulateur du maçon, 2018).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΑΥΤΟΥ

1. Περί του Μεγάλου Συμβουλίου[1093].

Άρθρον 4

Όσοι κατέχουν τον 33ον και τελευταίον βαθμόν του Α.Α.Σ.Τ. δια την Ελλάδα φέρουν τον τίτλον «Ύπατοι Μεγάλοι Γενικοί Επιθεωρηταί»[1094]. Ούτοι διακρίνονται:

α) Εις τα μέλη του Μεγάλου Συμβουλίου του 33ου και τελευταίου βαθμού δια την Ελλάδα του Α.Α.Σ.Τ., Ενεργά και Πάρεδρα, κατ' ανώτατον όριον τριάκοντα τρεις (33)[1095],

β) Εις Ομότιμα (Emeriti) μέλη και γ) Εις Επίτιμα (Honorary) μέλη.

Άρθρον 5

Το Μεγ.·. Συμβ.·. του 33ου και τελευταίου βαθμού δια την Ελλάδα του Α.Α.Σ.Τ., το οποίον ιδρύθη την 12/24ην Ιουλίου 1872 υπό την ονομασίαν «Ύπατον Συμβούλιον», αποτελεί το μόνον εις την Ελλάδα κανονικώς συγκεκροτημένον και λειτουργούν Μεγ.·. Συμβ.·..

2. Περί του Υπάτου Συμβουλίου, των Αξιωματικών και των μελών αυτού[1096]

Άρθρον 6

Τα Ενεργά μέλη[1097] του Μεγάλου Συμβουλίου αποτελούν το Ύπατον Συμβούλιον του 33ου και τελευταίου βαθμού δια την Ελλάδα[1098].

1093 Πρώτα φορά γίνεται μνεία περί ενός «Μεγάλου Συμβουλίου». Στα Ύπατα Συμβούλια δεν υπάρχουν Μεγάλα Συμβούλια, ούτε υπάρχουν «Μεγάλα Συμβούλια» ως ξεχωριστές ενώσεις προσώπων από τα Ύπατα Συμβούλια. Εκτός και εάν εννοούσε το ΔΣ του Υπάτου Συμβουλίου, αλλά δεν εννοεί αυτό. Το αρ. 2 παρ. (α) εντάσσει στα μέλη του «Υπάτου Συμβουλίου» όλα τα μέλη του Υπάτου Συμβουλίου με δικαίωμα ψήφου, δηλ. εξαιρεί μόνο τα ομότιμα και τα επίτιμα. Εν τέλει Μεγάλο Συμβούλιο και Ύπατο Συμβούλιο είναι μία και αυτή ένωση (επιχείρημα και εκ του αρ. 5 αλλά και του 6 που προσπαθούν να διασπάσουν την αρχή της ισότητος των μελών, ανεπιτυχώς).

1094 Τίτλος για όλα τα μέλη των Υπάτων Συμβουλίων (όλα τα μέλη έχουν μυηθεί στον 33ο βαθμό).

1095 Το πρώτον θεσπίζεται ο ανώτατος αριθμός των 33 με το αρ. 5§1 ΣυνθΛωζ 1875.

1096 Βλ. ερμηνεία ανωτέρω, υπό το αρ. 6 του Κ ΥΣ 1958.

1097 Πλεονασμός, το Μεγάλο Συμβούλιο είναι τα ενεργά μέλη του Υπάτου Συμβουλίου σύμφωνα με το αρ. 4 περ. (α).

1098 Λάθος, μέλη του Υπάτου Συμβουλίου είναι όλα τα μέλη του Υπάτου Συμβουλίου συ-

Τούτο συνιστά την ανώτατην διοικητικήν και εκτελεστικήν[1099] Αρχήν του Ελληνικού Φιλοσοφικού[1100] Τεκτονισμού.

Έδρα αυτού είναι αι Αθήναι.

Ο Αριθμός των Ενεργών μελών ανέρχεται κατ' ανώτατον όριον εις δέκα οκτώ (18)[1101], εκ των οποίων εκλέγονται οι κατα το άρθρον 7 αξιωματικοί του Ύπ.·. Συμβ.·.

Τα εν λόγω ενεργά μέλη διατηρουν την ιδιότηταν αύτην ως την 31ην Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίον συμπληρώνουν το 75ον έτος της ηλικίας οπότε και μετατάσσονται εις την κατηγορίαν των ομοτίμων μελών[1102].

Εις την κατηγορίαν των ομοτίμων μελών μετατάσσονται και τα πάρεδρα μέλη του Μέγ.·. Συμβ.·. την 31 ην Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποιόν συμπληρώνουν το 75ον έτος των.

Μεταβατική διάταξις: Το όριον ηλικίας δεν έχει εφαρμογή προκειμένου δια τα ενεργά μέλη κατά την ψήφισιν της παρούσης.

Άρθρον 7

Οι αξιωματικοι του Ύπ.·. Συμβ.·. είναι οι εξής[1103]:

1. Ο Κραταιότατος Ύπατος μέγας Ταξιάρχης, Πρόεδρος αυτού.
2. Ο Κραταιός Ανθύπατος Μέγας Ταξιάρχης.
3. Ο Κραταιός Μέγας Καγκελλάριος, Μέγας Γενικός Γραμματεύς και Σφραγιδοφύλαξ της Ι.·. Α.·.
4. Ο Κραταιός Μέγας Υπουργός της Επικρατείας, Μέγας Ρήτωρ.
5. Ο Κραταιός Μέγας Θησαυρόφύλαξ της Ι.·. Α.·.
6. Ο Κραταιός Μέγας Βιβλιοφύλαξ - ΑρχειοΦύλαξ.
7. Ο Κραταιός Μέγας Τελετάρχης.

μπεριλαμβανομένων των μη δικαιουμένων ψήφου (δηλ. και αυτά που αναφέρει το αρ. 4 περ.(β) και (γ)).

1099 Εκτελεστική: αναγνωρίζει ότι η ανώτατη αρχή είναι η ΓΣ του Υπάτου, την οποία αποσιωπά και της οποίας τις αποφάσεις εκτελεί το ΔΣ. Την ΓΣ αναφέρει το καταστατικό, ήτοι το Σ1786 στο αρ. 2§3.

1100 Εννοεί ότι τα εργαστήρια που λειτουργούν κατώτερους βαθμούς αναγνωρίζουν το Ύπατο Συμβούλιο ως ανώτατη τεκτονική αρχή του φιλοσοφικού τεκτονισμού.

1101 Δεν αναφέρει το κατώτατο όριο που ανέφερε το αρ. 6 Κ1958. Τεκμαίρεται ότι δεν μπορεί να είναι λιγότερα από όσα είναι τα μέλη του ΔΣ (δηλ. 10 κατ' αρ. 7). Ο μέγιστος αριθμός που αναφέρεται είναι άκυρος σε κάθε περίπτωση, αφού όλα τα μέλη πρέπει να έχουν δικαίωμα ψήφου, οπότε το ανώτατ όριο συμπίτει με τον εκάστοτε αριθμό μελών στο Ύπατο, που δεν μπορεί να είναι περισσότερα από 33.

1102 Νόμιμο· απώλεια της ιδιότητος ενεργού μέλους (δηλ. του δικαιώματος εκλέγειν και εκλέγεσθαι) μετά το πέρας συγκεκριμένης ηλικίας.

1103 10-μελές ΔΣ (νόμιμη ρήτρα), σε ρήξη με προηγούμενο κανόνα των 9 που έθετε το Κ1958.

8. Ο Κραταιός Μέγας Αρχηγός των Φρουρών.
9. Ο Κραταιός Μέγας Δοκιμαστής, Μέγας Σημαιοφόρος.
10. Ο Κραταιός Μέγας Ελεονόμος.

Άρθρον 8

Αξιωματικοί εκλέγονται υπό του Ύπ.·. Συμβ.·. μόνον εκ των μελών αυτού, κατα τριετίαν[1104] και κατά τον μήνα Δεκέμβριον[1105], δια φανεράς ψηφοφορίας και δι' απολύτου πλειοψηφίας των παρόντων, του κλάσματος θεωρουμένου ως ακεραίας μονάδος.

Πάντες οι Αξιωματικοί του Υπ.·. Συμβ.·. είναι επανεκλέξιμοι με την επιφύλαξιν της παραγράφου 11 του άρθρου 15.

Άρθρον 9

1. Εις αποχωρούντας αξιωματικούς αυτού δύναται το Ύπ.·. Συμβ.·. να απονείμη τον τίτλον του αξιωματικού επί τιμή[1106], του αξιώματος το οποίον κατείχον, δια τας προς την ανθρωπότητα, τον Τεκτονισμόν εν γένει ή το Ύπ.·. Συμβ.·. ιδιαιτέρως, υπηρεσίας των. Ούτοι, εφ' όσον παραμένουν μέλη του Υπ.·. Συμβ.·. μετέχουν αυτού ως ενεργά μέλη.

2. Επίσης το Ύπ.·. Συμβ.·. δύναται να απονείμη τον τίτλον του ομοτίμου μέλους αυτου εις αποχωρούντα ενεργά ή πάρεδρα μέλη του Μεγ.·. Συμβ.·., ωσαύτως και εις ευδοκίμως περατώσαντα το έργον αυτών πάρεδρα μέλη του Μέγ.·. Συμβ.·..

3. Ομοίως το Ύπ.·. Συμβ.·. δύναται να απονείμη τον τίτλον του επί τιμή μέλους αυτού εις αλλοδαπούς τέκτονας κανονικώς κατέχοντας τον 33ον βαθμόν, δια τους αυτούς ως εν τη παραγράφω 1 λόγους. Οι επί τιμή μέλη αλλοδαποί τέκτονες δεν μετέχουν του Ύπ.·. Συμβ.·.[1107].

1104 Η ΣυνθΛωζ 1875 ήταν η πρώτη που επέτρεψε εκλογή ΔΣ και μάλιστα με μέγιστη θητεία 9-ετίας (δεν διευκρίνιζε την ελάχιστη). Τα Σ1786 παρέπεμπαν σε ισόβια επιλογή. Όμως ο ΑΚ απαιτεί εκλογή για ορισμένη διάρκεια. Δεν είναι ορισμένη η διάρκεια όταν η επιλογή είναι ισόβια, διότι η διάρκεια πρέπει να είναι συγκεκριμένη και όχι να συνδέεται με μελλοντικό γεγονός, η επέλευση του οποίου είναι αβέβαιη ως το χρονικό σημείο. Περαιτέρω η εκλογή, που προβλέπεται ρητά από το αρ. 93 εδ. β΄ ΑΚ, έχει ως όριο το καλώς νοούμενο συμφέρον της ένωσης και δεν μπορεί να είναι ιδιαίτερα μεγάλη, άλλως προσκρούει στην ΑΚ 281. Η τριετία είναι νόμιμη στην Ελληνική έννομη τάξη και αρκετά συνηθισμένη (Βλ. και Κρητικό - Δίκαιο σωματείων 1984 σελ. 342 επ.)..

1105 Παραπέμπουμε προς αποφυγή επαναλήψεων στο αντίστοιχο άρθρο του Κ1958.

1106 Τιμητικός τίτλος που δεν συνδέεται με την ιδιότητα μέλους στο ΔΣ.

1107 Ως μέλη της ένωσης, μετέχουν (στη ΓΣ), αλλά δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Εννοεί δεν μετέχουν στο ΔΣ.

Άρθρον 10[1108]

Εις περίπτωσιν θανάτου, παραιτήσεως η αδυναμίας ασκήσεως των καθηκόντων του Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. ή του Ανθυπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·., το Ύπ.·. Συμβ.·. οφείλει να συνέλθη εντός δεκαπέντε (15) ημερών υπό την προεδρίαν του ετέρου εξ αυτών και να προβή εις την εκλογήν του διαδόχου αυτού δια τον υπόλοιπον[1109] της τριετίας χρόνον. Εάν συντρέξη η ως άνω περίπτωσις δι' αμφοτέροις, το Ύπ.·. Συμβ.·. συνερχόμενον εντός δεκαπέντε (15) ημερών υπό την προεδρίαν του αρχαιότερου των ενεργών μελών του και μετά προσκλησιν αυτού, προβαίνει ή εις την Εκλογήν των δύο τούτων Άξιωματικών ή προσωρινώς μόνον εις την του Ανθυπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·. ή και απλώς εκλέγει εν εκ των μελών του δια την προσωρινήν, το πολύ μέχρι τριών μηνών από της εκλογής του, διεύθυνσιν των Εργασιών του Ύπ.·. Συμβ.·.. Της προσκλήσεως μη γενομένης εμπροθέσμως, δύναται οιονδήποτε των μελών του Υπ.·. Συμβ.·. να καλέση τούτο εις συνεδρίαν δια την κατά τα ανωτέρω εκλογήν. Μέτα την παρέλευσιν των τριών μηνών το Ύπ.·. Συμβ.·. συνερχόμενον, προσκλήσει του προϊσταμένου του, προβαίνει εις την εκλογήν Ύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·..

Άρθρον 11

Εις περίπτωσιν κενώσεως της θέσεως ενός των λοιπών Αξιωματικών κατά την διάρκειαν της τριετίας, το Ύπ.·. Συμβ.·. οφείλει εντός δεκαπέντε (15) ημερών να προβή εις την πλήρωσιν αυτήν δια τον υπόλοιπόν της τριετίας χρόνον.

Άρθρον 12

Πας αξιωματικός του Ύπ.·. Συμβ.·., παραιτούμενος του αξιώματός του, διατηρεί την ιδιότητα του μέλους του Ύπ.·. Συμβ.·.

Άρθρον 13

Πας αξιωματικός, ή γενικώς παν μέλος του Υπ.·. Συμβ.·., απουσιάζων επί τρεις συνεχείς συνεδρίας άνευ εγγράφου δικαιολογίας καταχωριζομένης εις τα πρακτικά, θεωρείται ως παραιτηθείς και μετατίθεται αυτοδικαίως εις την τάξιν των παρέδρων μελών, εάν, μετ'απόφασιν του Ύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·., δεν δικαιολογήση τας απουσίας του μέχρι της αμέσως επομένης από της προσκλήσεώς του συνεδρίας ή απουσιάση και κατ'αύτην αδικαιολογήτως.

1108 Βλ. ερμηνεία στο αρ. 9 Κ1958.

1109 Πάντα για το υπόλοιπο της τριετίας. Στη λήξη της τριετίας όλα τα αξιώματα λήγουν ταυτοχρόνως διότι λήγει η θητεία του διοικητικού οργάνου που είναι συλλογικό.

Άρθρον 14

Δια την πλήρωσιν θέσεως ή θέσεων παρέδρων μελών του Μεγάλου Συμβουλίου ή ενεργών μελών εις το Ύπατον Συμβούλιον έκαστον μέλος του Ύπ.·. Συμβ.·. δικαιούται μέχρι της 31ης Οκτωβρίου εκάστου έτους να προβάλη προς την Μεγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·. εις πλήρωσιν εκάστης κενής θέσεως εν προτάσει υπογεγραμμένη υπ' αυτού, το όνομα ενός εκ των επιτίμων Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. δια την πλήρωσιν θέσεως παρέδρου μέλους, ή ενός των εν Αθήναις ή Πειραιεί παρέδρων μελών του Υπ.·. Συμβ.·. δια την πλήρωσιν θέσεως ενεργού μέλους του Υπ.·. Συμβ.·.. Εάν αι κεναί θέσεις είναι πλείονες της μίας, η πρότασις δεν δύναται να περιέχη ονόματα περισσότερα των χηρευουσών θέσεων. Παρελθούσης της ως άνω προθεσμίας, η Μέγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·. ουδεμίαν δύναται να δεχθή πρότασιν, αλλά καταρτίζει αμέσως τον κατάλογον των εμπροθέσμως προταθέντων και αποστέλλει εις πάντα τα μέλη τον κατάλογον τούτον οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρας πρό της τακτικής συνεδρίας του Υπ.·. Συμβ.·. του μηνός Δεκεμβρίου εκάστου έτους, κατά την οποίαν και μόνην γίνεται ή εκλογή των νέων παρέδρων μελών του Μέγ.·. Συμβ.·., ή ενεργών μελών του Υπ.·. Συμβ.·..

Μία μόνη αρνητική ψήφος[1110], η οποία πρέπει να δικαιολογήται, αρκεί όπως απορριφθή ο υποψήφιος. Δύο ή περισσότεραι αρνητικαί ψήφοι, έστω και άνευ δικαιολογήσεως, συνεπάγονται την απόρριψιν του υποψηφίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

1. Περί του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου

Άρθρον 15

1. Ο Ύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·., αρχηγός του Ελληνικού Φιλοσοφικού Ελευθεροτεκτονισμού, ή ο νόμιμος αυτού αναπληρωτής, συγκαλεί και διευθύνει τας Εργασίας του Υπ.·. Συμβ.·. και προεδρεύει των συνεδριών αυτού.

2. Κυρώνει και υπόγράφει τα διατάγματα και τας αποφάσεις του Υπ.·. Συμβ.·.

3. Διορίζει πάσαν επιτροπήν εκ των μελών του Υπ.·. Συμβ.·., της οποίας αυτοδικαίως είναι ο Πρόεδρος, και προεδρεύει, εάν επιθυμεί, παντός Εργαστ.·. της δικαιοδοσίας του Υπ.·. Συμβ.·..

4. Διορίζει εκ των επιτίμων Υπ.·. Μέγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. Πρόσθετους[1111]

1110 Όπως και ανωτέρω, παραπέμπουμε στην ερμηνεία του Κ1958.

1111 Νεωτερισμός του Κ2006. Πρόσθετος σημαίνει αναπληρωματικός. Δεν είναι νόμιμη η

Αξιωμ.·. του Υπ.·. Συμβ.·.. Ούτοι προσκαλούμενοι υπ' αυτού κατά τας συνεδρίας του Υπ.·. Συμβ.·. μετέχουν τούτου μετά γνώμης αλλ'άνευ ψήφου.

5. Διορίζει τους κατα το άρθρο 42 Μεγάλους Αντιπροσώπους.

6. Διορίζει ανά τριετίαν τους κατά το άρθρον 81 Μεγάλους Επιθεωρητάς Εργαστηρίων, εκ[1112] των μελων της τάξεως των Επιτίμων Μέγ.·. Επιθ.·..

7. Ορίζει το ετήσιον σύνθημα δια τα υπό την δικαιοδοσίαν του Υπ.·. Συμβ.·. Εργαστ.·..

8. Υπογράφει μετά του Μεγ.·. Καγκ.·. Μέγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·., πάσαν την αλληλογραφίαν του Υπ.·. Συμβ.·., ως και πάντα τα διπλώματα αυτού.

9. Ουδεμία δαπάνη δύναται να ενερνηθή υπό του Μέγ.·. Θησ.·. η του Μέγ.·. Ελεον.·. άνευ της εγκρίσεως του Υπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·..

10. Ο Ύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·. έχει το δικαίωμα της χάριτος.

11. Από της θέσεως εν ισχύ του παρόντος Κανονισμού, μετά την συμπλήρωσιν εξαετούς εν συνόλω θητείας εις το αξίωμα του Υπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·., ούτος δεν δύναται να επανεκλεγεί εις το αυτό αξίωμα[1113].

2. Περί του Ανθυπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου

Άρθρον 16

Ο Ανθύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·., αναπληρώνων τον Ύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·., ασκεί πάσας τας αρμοδιότητας αυτού.

3. Περί του Μεγάλου Καγκελλαρίου, Μεγάλου Γενικού Γραμματέως, Σφραγιδοφύλακος

Άρθρον 17

Ο Μέγ.·. Καγκ.·. Μέγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·. και Σφραγ.·. της Ι.·. Α.·. τηρεί:

1. Τα πρακτικά του Ύπ.·. Συμβ.·..

2. Την Αλληλογραφίαν και το πρωτόκολλον εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων του Υπ.·. Συμβ.·..

3. Το Μητρώον των κατεχόντων τους βαθμούς 4 μέχρι και 33, μετ'ακριβούς σημειώσεως της Συμβ.·. Στ.·. εις την οποίαν ούτοι ανήκουν, της χρονολογίας της εις τον βαθμόν του Μυστ.·. Διδ.·. εισδοχής των, των επομένων διαδοχικώς αυξ.·. φωτ.·. ως επίσης και πάσης άλλης σχετικής πληροφορίας.

11. Βιβλίον των υπ'αυτού εκδιδομένων διπλωμάτων.

επιλογή αναπληρωματικών μελών ΔΣ εκ των μελών που δεν έχουν δικαίωμα ψήφου (επιτίμων) αφού πρέπει να προτιμούνται τα ενεργά και τακτικά μέλη. Επίσης δεν είναι νόμιμη η επιλογή από τον πρόεδρο μόνο του.

1112 Περιορισμός με το Κ2006 στους Επίτιμους μόνο.

1113 Νεωτερισμός του Κ2006, εκ του αρ. 36§3 ΚΧ ΜΣΤΕ 2000.

12. Βιβλίον διαταγμάτων του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.,
και εν γένει παν βιβλίον χρήσιμον εις την Μεγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·..

Άρθρον 18

Ο Μέγ.·. Καγκ.·. Μέγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·. εκδίδει πάντα τα διπλώματα του Υπ.·. Συμβ.·., τα οποία σφραγίζει και προσυπογράφει μετα του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. ή του νομίμου αυτού αναπληρωτού και του Μεγ.·. Θησ.·. προς τούτοις προσυπογράφει πάσαν την αλληλογραφίαν.

Ο Μεγ.·. Καγκ.·. Μέγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·. εξουσιοδοτούμενος παρά του Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. δύναται να υπογράφη μόνος την αλληλογραφίαν της τρεχούσης υπηρεσίας του Ύπ.·. Συμβ.·., πρότασσων τας λέξεις: «Κατ' εντολήν του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.».

Άρθρον 19

Ουδέν έγγραφον του Υπ.·. Συμβ.·. ή δίπλωμα είναι έγκυρον, αν δεν φέρει την σφρανίδσ αυτού, της όποιας ο τυπός ορίζεται υπό του Άρθρου 3 του παραρτήματος των Μεγ.·. Συνταγμάτων του 1786.

Άρθρον 20

Παν έγγραφον, δίπλωμα η έντυπόν του Υπ.·. Συμβ.·. πρέπει να φέρει επί κεφαλής την ρήσιν: «Universi Terrarum Orbis Summi Architectonis Gloria Ab Ingeniis», (Εις τον Μ.·. Α.·. Τ.·. Σ.·. δόξα υπό των λογικών όντων), προς δε τον εστεμμένον δικέφαλον αετόν του Υπ.·. Συμβ.·. μετά των λέξεων «Ordo ab Chao» (Τάξις εκ του Χάους) και «Deus Meumque Jus» (ο Θεός και το δίκαιόν μου).

Άρθρον 21

Η σύνταξις της ετησίας εκθέσεως των εργασιών του Υπ.·. Συμβ.·., ως και της Επετηρίδος αυτού ανατίθεται εις τον Μέγ.·. Καγκ.·. Μέγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·..

Άρθρον 22

Ο Μέγ.·. Καγκ.·. Μέγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·. είναι ο Φύλαξ των σφραγίδων και σημάντρων του Υπ.·. Συμβ.·..

Άρθρον 23

Τον Μεγ.·. Καγκ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·. απόντα ή κωλυόμενον αναπληρώνει ο Μέγ.·. Βιβλ.·. Άρχ.·..

4. Περί του Μεγάλου Ρήτορος

Άρθρον 24

Ο Μεγ.·. Ρήτ.·. εποπτεύει την ορθήν εφαρμογήν των Μεγ.·. Συνταγμά-

των, του Γεν.·. Κανονισμού του Υπ.·. Συμβ.·. και του Ειδ.·. Κανονισμού των Φιλοσ.·. Εργαστ.·..

Επί της έδρας αυτού κείται πάντοτε εν αντίτυπον των Μεγ.·. Συνταγμάτων και του Γεν.·. Κανονισμού. Οφείλει να επανρυπνή περί της ακριβούς τηρήσεως των και να ανθίσταται εις πάσαν πράξιν ή απόφασιν αντίθετον προς τας διατάξεις των.

Μέτα το πέρας πάσης συζητήσεως ο Μέγ.·. Ρήτ.·., αφού τον προσκαλέση ο Ύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·., συμπεραίνει επί των απόψεων, αί οποία διετυπώθησαν επί του υπό συζήτησιν θέματος, υποστηρίζων οιανδήποτε τούτων ή διατυπώνων ιδίαν γνώμην. Μετά τα συμπεράσματα του Μεγ.·. Ρήτ.·. ενεργείται αμέσως ψηφοφορία, απαγορευομένης πλέον πάσης άλλης συζητήσεως επί του αυτού θέματος.

Άρθρον 25

Κατά τας μυήσεις εκ τον 33ον βαθμόν οφείλει να εκφωνή καταλλήλους λόγους.

Ωσαύτως εκφωνεί και τον επικήδειον λόγον των θνησκόντων μελών του Ύπ.·. Συμβ.·..

Άρθρον 26

Εν περιπτώσει απουσίας ή κωλύματος ο Μέγ.·. Ρήτ.·. αναπληρώνεται υπό ετέρου μέλους του Υπ.·. Συμβ.·., οριζομένου υπό του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·..

5. Περί του Μέγάλου Θησαυροφύλακος

Άρθρον 27

Ο Μέγ.·. Θησ.·. έχει την διαχείρισιν των χρημάτων του Υπ.·. Συμβ.·.. Οφείλει να κρατή βιβλίον Ταμείου ως και διπλότυπον βιβλίον αποδείξεων, εισπράξεων και πληρωμών δια τα έσοδα και έξοδα του Μεγ.·. Θησαυροφυλακίου.

Δεν δύναται να προβή εις πληρωμήν άνευ εγκρίσεως του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. ή του νομίμου αυτού αναπληρωτού[1114].

Ο Μέγ.·. Θησ.·. υπογράφει μετά του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. και του Μεγ.·. Καγκ.·. Μέγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·. πάντα τα διπλώματα.

Τον Μέγ.·. Θησ.·. απουσιάζοντα αναπληρώνει εν των μελών του Υπ.·. Συμβ.·. οριζόμενον υπό του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·..

1114 Όπως έχουμε πλειστάκις επισημάνει, απαιτείται συλλογική ενέργεια του ΔΣ, όπως ορθά αναφέρεται στο στο αρ. 33.

Άρθρον 28

Μετά το τέλος εκάστου έτους και κατά την συνεδρίαν του Ιανουαρίου ο Μέγ.·. Θησ.·. υποβάλλει εις το Ύπ.·. Συμβ.·. τον προυπολογισμόν των εσόδων και εξόδων του Υπ.·. Συμβ.·. δια το επόμενον έτος, ως και τον απολογισμόν του λήξαντος έτους.

6. Περί του Μεγάλου Βιβλιοφύλακος - Αρχειοφύλακος

Άρθρον 29

Ο Μέγ.·. Βιβλ.·. - Αρχ.·. φυλάττει πάντα τα έγγραφα και βιβλία του Υπ.·. Συμβ.·. και αναπληρώνει τον Μεγ.·. Καγκ.·. Μέγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·. απόντα ή κωλυόμενον.

Φυλάττει τα έντυπα και χειρόγραφα της βιβλιοθήκης του Υπ.·. Συμβ.·. και τηρεί κατάλογον αυτών.

7. Περί του Μεγάλου Τελετάρχου

Άρθρον 30

Ο Μεγ.·. Τελετ.·. βοηθεί τους μυουμένους, εισάγει τους επισκέπτας και ακολουθεί καθ'όλας τας εντολάς του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. κατά τας τελετάς του Υπ.·. Συμβ.·..

8. Περί του Μεγάλου Αρχηγού των Φρουρών

Άρθρον 31

Εις τον Μεγ.·. Αρχ.·. των Φρουρ.·. ανατίθεται η Εσωτερική ασφάλεια του Υπ.·. Συμβ.·..

9. Περί του Μεγάλου Δοκιμαστού, Μεγάλου Σημαιοφόρου

Άρθρον 32

Ο Μεγ.·. Δοκ.·. Μέγ.·. Σημ.·. κεραμώνει τους επισκέπτας και εξετάζει τους τεκτονικούς αυτών τίτλους.

Εις πάσαν τελετήν, κατά την οποίαν παρίσταται το Ύπ.·. Συμβ.·. εν σώματι, ο Μέγ.·. Δοκ.·. Μέγ.·. Σημ.·. προηγείται κρατών το λάβαρον αυτού.

10. Περί του Μεγάλου Ελεονόμου

Άρθρον 33

Ο Μέγ.·. Ελεον.·. κρατεί το Μέγα Ελεονομείον και Εκτελεί τας πληρωμάς των υπό του Μεγ.·. Συμβ.·. εγκρινομένων βοηθημάτων. Έχει την γε-

νικήν εποπτείαν και τον έλεγχον των ελεονομείων απάντων των Φιλοσοφικών Εργαστηρίων[1115]. Η διαχείρισις του κορμού της αγαθοεργίας υπάγεται υπό τον έλεγχον του Υπ.·. Συμβ.·..

11. Περί των Συνεδριών του Υπ.·. Συμβ.·.

Άρθρον 34

Τα μέλη του Υπ.·. Συμβ.·. προσκαλούνται εγγράφως εις συνεδρίαν υπό του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. ή του νομίμου αυτού αναπληρωτού δια του Μεγ.·. Καγκ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·. πρό πέντε (5) τουλάχιστον ημερών. Εις κατεπείγουσαν περίπτωσιν η πρόσκλησις γίνεται, εγγράφως επίσης, είτε μίαν ημέραν προ της συνεδρίας ή και αυθημερόν. Η ημερησία διάταξις των εργασιών δέον να αναφέρηται[1116] εις την πρόσλησιν προς τα μέλη του Υπ.·. Συμβ.·..

Άρθρον 35

Το Υπ.·. Συμβ.·. συνέρχεται ετησίως υποχρεωτικώς εις τέσσαρας (4) συνεδρίας κατα το τελευταίον δεκαήμερον των μηνών Μαρτίου, Ιουνίου, Σεπτεμβρίου και Δεκεμβρίου.

Δύναται όμως να συνέρχεται και συχνότερον, οσάκις παρίσταται αναγκη, συγκαλουμένου υπό του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·..

Άρθρον 36

Το Ύπ.·. Συμβ.·. θεωρείται εν απαρτία εάν παρίσταται το 1/2 τουλάχιστον των μελών του, εκ των όποιων αναγκαίως ο Ύ.·. Μέγ.·. Ταξ.·. ή ο νόμιμος αυτού αναπληρωτής και ο Μέγ.·. Καγκ.·. Μέγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·. ή ο νόμιμος αναπληρωτής του. Αι ούτω λαμβανόμεναι απόφάσεις έχουν το αυτό κύρος, ως εάν ήσαν παρόντα πάντα τα ενεργά μέλη του Υπ.·. Συμβ.·..

Άρθρον 37

Αι αποφάσεις του Υπ.·. Συμβ.·. εξαιρουμένων των περιπτώσεων περί των όποιων τα οικεία άρθρα πραγματεύονται, λαμβάνονται δι'απολύτου πλειοψηφίας. Εν ισοψηφία νικά η ψήφος του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·..

Άρθρον 38

Πάσα απόφασις εις το Ύπ.·. Συμβ.·. λαμβάνεται δια φανεράς ψηφοφορίας. Παρόμοιως ενερνείται και η εκλογή των αξιωματικών αυτού. Τα μέλη ψηφίζουν κατ' αρχαιότητα εισδοχής εις το Ύπ.·. Συμβ.·., πρώτος ο νεώτερος και ύστατος πάντων ψηφίζει ο Ύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·..

1115 Μεγάλος Ελεονόμος δεν υπήρχε μέχρι το 2006. Περαιτέρω η ρήτρα ελέγχου δωρεών τρίτων ενώσεων είναι απολύτως άκυρη.

1116 Νόμιμο, βλ. §17.

Μυστική ψηφοφορία γίνεται μόνον επί προσωπικών ζητημάτων αφορώντων εις μέλη του Υπ.·. Συμβ.·..

Άρθρον 39

Πάσα πρότασις, υποβαλλόμενη εις το Ύπ.·. Συμβ.·., γίνεται εγγράφως και κατατίθεται εις την Μεγ.·. Γραμματείαν πέντε (5) τουλάχιστον ημέρας πρό της συνεδρίας του Υπ.·. Συμβ.·. , όπως τεθή εις την ημερησίαν διάταξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΞΕΝΑΣ ΤΕΚΤΟΝΙΚΑΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗΝ ΣΤΟΑΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Άρθρον 40

Το Ύπ.·. Συμβ.·. διατελεί εις σχέσεις μετά πάντων των ανά την Υφήλιον κανονικών Υπ.·. Συμβ.·. του Α.·.Α.·.Σ.·.Τ.·. ως και των ανεγνωρισμένων Μεγ.·. Τεκτ.·. Δυνάμεων, προς τον σκοπόν της διατηρήσεως και εξαπλώσεως της τεκτονικής αρμονίας και της από κοινού εργασίας υπέρ της προόδου του τάγματος.

Άρθρον 41

Το Ύπ.·. Συμβ.·. επικοινωνεί σταθερώς μετά των λοιπών Ύπ.·. Συμβ.·. δια του διορισμού εις αυτά

Μεγάλου Άντιπροσώπου Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. του 33ου και τελευταίου βαθμού.

Άρθρον 42

Οι Μεγ.·. Αντιπρ.·. του Υπ.·. Συμβ.·. εις τα άλλα Ύπ.·. Συμβ.·. ορίζονται εκ των κεκτημένων τον 33ον Υπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·., υπό του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. ή του νομίμου αυτού αναπληρωτού.

Άρθρον 43

Οι Μεγ.·. Αντιπρ.·. του Υπ.·. Συμβ.·. εις τας ξένας Τεκτ.·. Δυνάμεις φέρουν διακριτικόν του αξιώματος αυτών κόσμημα, του οποίου ο τύπος καθορίζεται δια διατάγματος του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·..

Άρθρον 44

Αι σχέσεις του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου της Ελλάδος του Α.·.Α.·.Σ.·.Τ.·. προς κανονικώς λειτουργούσαν και αναγνωρισμένην Μεγ.·. Στ.·. εν Ελλάδι[1117] δύνανται να ρυθμίζονται δια συνθήκης εγκρινόμένης υπό των δύο

1117 Σε αντιδιαστολή με το αντίστοιχο αρ. 43 του Κ 1958, το παρόν άρθρο αναφέρει τη δυ-

Σωμάτων και υπογραφομένης υπό των Προέδρων και Μεγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·. αυτών, εν τω πνεύματι των διαταξεων της β' παραγράφου του άρθρου 62 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΩΝ ΤΙΜΩΝ, ΤΩΝ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.

Άρθρον 45

Ο Ύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·. εισερχόμενος εις Εργαστ.·. της δικαιοδοσίας του Ύπ.·. Συμβ.·., γίνεται δεκτός προ της θύρας του Εργαστ.·. υπό εννέα (9) Άδ.·. φερόντων αστέρας, προηγουμένων δύο Τελετ.·., εκ των οποίων ο εις φέρει επί προσκεφαλαίου το ξίφος. Οδηγείται εις την Άνατ.·., των Άδ.. πάντων σχηματιζόντων την χαλυβδίνην Άψίδα και των Επ.·. κρουόντων τας σφύρας, και αναλαμβάνει δικαιωμαηκώς, εάν επιθυμή, την διεύθυνσιν των εργασιών.

Μέτα το πέρας αυτών προπέμπεται μέτα των αυτών τιμών.

Άρθρον 46

Τα μέλη του Ύπ.·. Συμβ.·. και τα ομότιμα μέλη του Ύπ.·. Συμβ.·. εισάγονται υπό επτά (7) Άδ.·. φερόντων αστέρας και δύο Τελετ.·. και οδηγούνται εις την Άνατ.·. υπό την χαλυβδίνην Άψίδα, των σφυρών κρουομένων. Τα πάρεδρα μέλη του Μέγ.·. Συμβ.·., οι ομότιμοι Ύπ.·. Μέγ.·. Επιθ.·. και οι Επίτιμοι Ύπ.·. Μέγ.·. Επιθ.·. , εισάγονται υπό πέντε (5) Άδ.·. φερόντων Άστέρας και ενός Τελετ.·. και οδηγούνται εις την Άνατ.·. υπό την χαλυβδίνην Άψίδα των σφυρών κρουομένων. Αι αυταί τιμαί αποδίδόνται κατα την έξόδον αυτών.

Άρθρον 47

Εις πάσας τας τεκτονικάς εόρτας και τελετάς, κατά τας οποίας παρίσταται το Μεγ.·. Συμβ.·., ο Ύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·. και ο Άνθύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·. επόνται πάντων των μελών του Μεγ.·. Συμβ.·. προηγείται δε τούτων ο Μέγ.·. Σημ.·..

Ειδικώτερον οι αξιωματικοί, τα μέλη ως και τα ομότιμα μέλη του Ύπ.·. Συμβ.·. επόνται των λοιπών μελών του Μεγ.·. Συμβ.·. άτινα και έπονται των Επιτίμων Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·..

νατότητα συνεργασίας του ΥΣ με κάθε «κανονικώς λειτουργούσα» Μεγάλη Στοά στην Ελλάδα.

Άρθρον 48

Οι Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. φέρουν τον τίτλον του Κραταιού Αδελφού.

Οι Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. έχουν την ανώτατην εποπτείαν οιουδήποτε εργαστηρίου της δικαιοδοσίας του Ύπ.·. Συμβ.·., εις το οποίον παρίστανται δικαιουμένοι, εφ'όσον το κρίνουν αναγκαίον, να αναλαμβάνουν την Προεδρίαν του Εργαστηρίου[1118].

Τα διάσημα των Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. 33ου βαθμού είναι τα υπό των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 2 του Παραρτήματος των Μεγ.·. Συνταγμάτων του 1786 οριζόμενα, ή όπως αύτα καθορίζονται υπό του Ύπάτου Συμβουλίου[1119].

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΜΠΟΣΙΩΝ

Άρθρον 49

Το Μεγ.·. Συμβ.·. παρακάθηται εις γεύμα την 24ην Ιουλίου εκάστου έτους, ημέραν της ιδρύσεως αυτού. Εις τούτο δύναται να μέτασχουν οι ομότιμοι Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·., οι επίτιμοι Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·., ως και οι πρόεδροι των Φιλοσ.·. Εργαστ.·..

Άρθρον 50

Αι υποχρεωτικαί προπόσεις κατά το γεύμα τούτο είναι τρεις:

1. Υπέρ του Ελληνικού Έθνους, και του Ανώτατου Άρχοντος.

13. Υπέρ του Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·..

14. Υπέρ των μελών του Ύπ.·. Συμβ.·., των λοιπών μελών του Μεγ.·. Συμβ.·., των Φιλοσ.·. Εργαστ.·. και των Τεκτ.·. Δυνάμεων της Υφηλίου, μετά των οποίων το Υπ.·. Συμβ.·. διατελεί εις φιλικάς σχέσεις.

Η πρώτη και η τρίτη πρόποσις φέρονται υπό του Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. και η δευτέρα υπό του Άνθυπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·..

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

Άρθρον 51

Οικονομικοί πόροι του Υπ.·. Συμβ.·. είναι:

1. Τα δικαιώματα προς έκδοσιν του ιδρυτικου τίτλου των διαφόρων Εργαστ.·., από του 4ου μέχρι και του 30ου βαθμού.

1118 Αυτή η παράγραφος, που δεν υπήρχε στον Κ 1958, είναι απολύτως άκυρη.

1119 Το δεύερο εδάφιο αυτής της παραγράφου, που δεν υπήρχε στον Κ 1958, είναι απολύτως άκυρο, καθόσον αντιβαίνει το καταστατικό (δηλ. τα Σ1786).

2. Αι ετήσιαι εισφοραί των Εργαστ.·. των ευρισκομένων εκτός της Αν.·. Αθηνών.

3. Τα μύητρα του 31ου, 32ου και 33ου βαθμού.

4. Τα μύητρα, δικαιώματα υιοθεσίας ή τακτοποιήσεως των εις την Αν.·. Αθηνών Εργαστ.·. από του 4ου μέχρι και του 30ου βαθμού.

5. Μέρος των μυήτρων, δικαιωμάτων υιοθεσίας κ.τ.λ. των Εργαστ.·. των εκτός της Αν.·. Αθηνών ευρισκομένων, από του 4ου μέχρι και του 30ου βαθμού.

6. Η αξία των εκδιδομένων τεκτονικών διπλωμάτων παντός βαθμού και των τεκτονικών δελτίων αναγνωρίσεως.

7. Τα δικαιώματα εισδοχής των ενεργών μέλων του.

8. Η ετήσια εισφόρα των ενεργών μελών των εν Αν.·. Αθηνών Φιλόσ.·. Εργαστ.·..

9. Η εισφορά δια τα Τυπικά, τους Κανονισμούς και τα λοιπά έντυπα του Ύπ.·. Συμβ.·..

Το ύψος των ως άνω οικονομικών πόρων καθορίζεται εκάστοτε δι'αποφάσεων του Υπ.·. Συμβ.·..

10. Αι δωρεαί.

Άρθρον 52

Το Ύπ.·. Συμβ.·. καλύπτει τας αναγκαίας δαπάνας δια την λειτουργίαν των εν Κοιλ.·. Ιλισού Εργαστ.·. και ορίζει τας ετησίας εισφοράς των Εργαστ.·. των ευρισκομένων εκτός της Αν.·. Αθηνών.

Άρθρον 53

1. Η καθυστέρησις της Ετησίας εισφοράς παντός μέλους οιουδήποτε εκ των εν Αν.·. Αθηνών Φιλοσ.·. Εργαστ.·. πέραν του τριμήνου συνεπάγεται αυτοδικαίως και δι'απλής ανακοινώσεως προς τα Εργαστ.·., την θέσιν αυτού εν ανενεργώ καταστάσει.

2. Ο κατά την προηγουμένην παράγραφον τεθείς εν ανενερνώ καταστάσει δύναται να επανέλθη εις την ενέργειαν καταβάλλων πάσας τας μέχρι της ενεργοποιήσεώς του αναλογούσας εισφοράς. Το Ύπ.·. Συμβ.·. δύναται να απαλλάξει τον επανερχόμενον εις την ενέργειαν των πέραν του έτους από της αρχικής καθυστερήσεως αναλογουσών εισφορών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΒΑΘΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΤΗΣΕΩΣ ΑΥΤΩΝ

Άρθρον 54

Οι βαθμοί του Α.·.Α.·.Σ.·.Τ.·. είναι οι εξής 33, διαιρουμένοι εις τας ακολούθους τάξεις:

Πρώτη τάξις

1ος βαθμός Μαθητής.
2ος βαθμός Εταίρος.
3ος βαθμός Διδάσκαλος.

Δευτέρα τάξις

4ος βαθμός Μυστικός Διδάσκαλος.
5ος βαθμός Τέλειος Διδάσκαλος.
6ος βαθμός Γραμματεύς εξ απορρήτων.
7ος βαθμός Έφορος και Δικαστής.
8ος βαθμός Έπόπτης των οικοδομών.
9ος βαθμός Εκλεκτός Διδάσκαλος των 9.
10ος βαθμός Εκλεκτός Διδάσκαλος των 15.
11ος βαθμός Υπέρτατος Εκλεκτός των 12.
12ος βαθμός Μέγας Διδάσκαλος Αρχιτέκτων.
13ος βαθμός Ιππότης της Βασιλικής Αψίδος.
14ος βαθμός Μέγας Εκλεκτός, Τέλειος και Υπέρτατος Τέκτων.

Τρίτη τάξις

15ος βαθμός Ιππότης Ανατολής ή του Ξίφους.
16ος βαθμός Πρίγκιψ της Ιερουσαλήμ.

Τέταρτη τάξις

17ος βαθμός Ιππότης Ανατολής και Δύσεως.
18ος βαθμός Πρίγκιψ Ροδόσταυρος, Ιππότης του Αετού και του Πελεκάνος.

Πέμπτη τάξις

19ος βαθμός Μέγας Ποντίφηξ.
20ος βαθμός Μέγας Διδάσκαλος των Συμβολικών Στοών.
21ος βαθμός Νοαχίτης ή Πρώσσος Ιππότης.
22ος βαθμός Ιππότης Βασιλικού Πελέκεως ή Πρίγκιψ του Λιβάνου.
23ος βαθμός Αρχηγός της Σκηνής.
24ος βαθμός Πρίγκιψ της Σκηνής.
25ος βαθμός Ιππότης Ταξιάρχης του Ναού.
26ος βαθμός Πρίγκιψ της Χάριτος.
27ος βαθμός Ιππότης Ταξιάρχης του Ναού.

28ος βαθμός Ιππότης του Ηλίου.

29ος βαθμός Σκώτος Ιππότης του Αγ. Ανδρέου.

30ος βαθμός Ιππότης Καδώς, Ιππότης του Λευκού και του Μέλανος Αετού.

Έκτη τάξις

31ος βαθμός Μέγας Επιθεωρητής Ταξιάρχης Δικαστής.

32ος βαθμός Υπέρτατος Πρίγκιψ του Βασιλικού Μυστικού - Επίτιμος μέγας Επιθεωρητής.

Εβδόμη ταξις

33ος βαθμός Ύπατος Μέγας Γενικός Επιθεωρητής.

Άρθρον 55

Έκαστος βαθμός του Α.Α.Σ.Τ., από του 4ου μέχρι και του 30ου, δύναται να χορηγηθή μόνον υπό των εις τον οικείον βαθμόν εργαζομένων Εργαστ.·. κατόπιν εγκρίσεως του Υπ.·. Συμβ.·. και δια μυήσεως συμφώνως προς το υπό του Υπ.·. Συμβ.·. εγκεκριμένον Τυπικόν του βαθμού.

Εξαίρεσις γίνεται μόνον οσάκις πρόκειται να χορηγηθούν οι βαθμοί ούτοι εις τέκτονας, κατοικούντας εις τόπον όπου δεν λειτουργεί Εργαστ.·. του οικείου βαθμού. Η χορήγησις των βαθμών γίνεται τότε δι' εγγράφου ανακοινώσεως.

Άρθρον 56

Το Ύπ.·. Συμβ.·. δύναται να απονείμη τους βαθμούς 4 μέχρι και 30, και εξ ιδίας πρωτοβουλίας, εις τέκτονας διακριθέντας δια τας προς το Τάγμα υπηρεσίας των ή δια τας τεκτονικάς των αρετάς.

Εν τοιαύτη περιπτώσει δύναται είτε να προβή εις την ορκωμοσίαν τούτων, οπότε διατάσσει εν των υπ' αυτό Εργαστ.·. όπως εγγράψη αυτούς εις το Μητρώον του, είτε να διατάξη οιονδήποτε εκ των υπ' αυτού Εργαστ.·. να προβή εις την μύησίν των και να εγγράψη αυτούς εις το Μητρώον των μελών του.

Ο 31ος βαθμός απονέμεται υπό του Ύπ.·. Συμβ.·., ενώπιον του οποίου και δίδεται η νενομισμένη, επίσημος διαβεβαίωσις του βαθμού τούτου.

Ο 32ος βαθμός απονέμεται υπό του Υπ.·. Συμβ.·. εις Αδ.·. των οποίων η μύησις τελείται εις την Σύνοδον του 32ου.

Οι εκτός της Κοιλ.·. Ιλισού και Αν.·. Αθηνών διαμένοντες Αδ.·. και μη δυνάμενοι να προσέλθουν προς ορκωμοσίαν εις τον 31ον ή προς μύησιν εις την Σύνοδον του 32ου δίδουν, κατόπιν εντολής του Υπ.·. Συμβ.·., την επίσημον διαβεβαίωσιν ενώπιον του οικείου Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·..

Άρθρον 57

Ο 33ος και τελευταίος βαθμός του Α.Α.Σ.Τ. απονέμεται, συμφώνως προς το Τυπικόν του βαθμού, εις επίσημον προς τούτον συνεδρίαν, μόνον υπό του Υπ.·. Συμβ.·., ενώπιον του οποίου και δίδεται ή επίσημος διαβεβαίωσις, κατόπιν ευνοϊκής αποφάσεως του Υπ.·. Συμβ.·..

Άρθρον 58

Τα χρονικά διαστήματα προς αύξησιν φωτός εις τους διαφόρους βαθμούς από του 4ου μέχρι του 33ου συμπεριλαμβανομένου, ορίζονται ως έξης:

Από του 4ου μέχρι του 9ου μήνες 12[1120]
Από του 9ου μέχρι του 14ου μήνες 12
Από του 14ου μέχρι του 18ου μήνες 24
Από του 18ου μέχρι του 28ου μήνες 24[1121]
Από του 28ου μέχρι του 30ου μήνες 24
Από του 30ου μέχρι του 31ου μήνες 24[1122]
Από του 31ου μέχρι του 32ου μήνες 24[1123].

Ουδεμία αίτησις προς αύξησιν φωτός δύναται να γίνει κατ'άρχην δεκτή παρά του αρμοδίου Φιλοσοφ.·. Εργαστ.·. προ της συμπληρώσεως των ως άνω χρονικών προϋποθέσεων.

Άρθρον 59

Τα χρονικά ταύτα διαστήματα καθορίζονται ενδεικτικώς ως ελάχιστον χρονικόν όριον και η πάροδος αυτών ουδέν εις τους τέκτονας παρέχει δικαίωμα προς αύξ.·. φωτ.·. , εάν ούτοι δεν παρακολουθούν μετά ζήλου και επιδόσεως τας εργασίας των οικείων Εργαστ.·. και εάν δεν κατέχουν την αναγκαίαν τεκτονικήν αγωγήν και παιδείαν προς κατανόησιν των διδασκαλιών των βαθμών, τους οποίους αιτούνται.

Κατ' εξαίρεσιν δύνανται να συντομευθούν τα χρονικά ταύτα διαστήματα υπό του Υπ.·. Συμβ.·. είτε δι' εκτάκτους υπηρεσίας των αιτούντων προς το Τάγμα ή την ανθρωπότητα, είτε προκειμένου περί ιδρύσεως νέων Εργαστ.·., είτε και εις ιδιάζουσας κατά την κρίσιν του Υπ.·. Συμβ.·. περιπτώσεις.

Άρθρον 60

Ουδείς δύναται να μυηθή εις τον 4ον βαθμόν, εάν δεν τυγχάνη ενεργόν και τακτικόν μέλος Συμβ.·. Στ.·. υπαγομένης υπό κανονικώς λειτουργού-

1120 Το αντίστοιχο αρ. 57 του Κ1958 έθετε περίοδο 12 μηνών μεταξύ 3ου και 4ου βαθμού.
1121 Ήταν 30.
1122 Ήταν 36.
1123 Ήταν 36.

σης και αναγνωρισμένης Μέγ.·. Στ.·. , και εάν δεν κατέχη τον βαθμόν του Διδ.·.[1124].

Άρθρον 61

Οι μη παρουσιαζόμενοι προς μύησιν εντός εξαμήνου από της εγκρίσεως υπό του Υπ.·. Συμβ.·. υπόκεινται εις νέαν εκλογήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄

ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Άρθρον 62

Το Ύπ.·. Συμβ.·. του 33ου της Ελλάδος έχει υπό την άμεσον δικαιοδοσίαν του άπαντα τα Ελληνικά Εργαστ.·., τα απονέμοντα τους βαθμούς 4ο μέχρι και 32ο του Α.·. Α.·. Σ.·. Τ.·..

ΕπΟυδενί λόγω το Ύπ.·. Συμβ.·. δύναται να ιδρύση Στ.·. Συμβ.·. των βαθμών 1 μέχρι και 3, εφ' όσον υφίσταται Ελληνική Μεγ.·. Στ.·. νομίμως συγκεκροτημένη και λειτουργούσα.

Άρθρον 63

Πάσα αίτησις προς ίδρυσιν Εργαστ.·. από του 4ου μέχρι και του 30ου βαθμού, δηλαδή Στ.·. Τελειοποιήσεως, Ύπερτ.·. Περιστυλίου και Αρείου Π'Αγου, πρέπει να υπογράφηται υπό εννέα (9) τουλάχιστον τεκτόνων, κατεχόντων κανονικώς τον ανώτερον βαθμόν εις τον οποίον μέλλει να εργασθή το Εργαστ.·.

Η αίτησις, συντεταγμένη κατά το σχετικόν υπό στοιχείον Α΄ υπόδειγμα, πρέπει να συνοδεύηται υπό των διπλωμάτων των αιτούντων και του παραβόλου δια την έκδοσιν του ιδρυτικού τίτλου. Το Ύπ.·. Συμβ.·., εξετάζον την αίτησιν ταύτην, αποφαίνεται επί της αποδοχής ή μή αυτής.

Άρθρον 64

Παν Εργαστ.·. της δικαιοδοσίας του Ύπ.·. Συμβ.·. εγκαθίσταται υπό τριών Υπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. του 33ου οριζομένων υπό του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·..

Εξαιρετικώς όμως δια τα εκτός, της Κοιλ.·. Ιλισού ιδρυόμενα Εργαστ.·., η εγκατάστασις δύναται να γίνη κατόπιν εντολής του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. και ύφ' ενός μόνον 33ου ή και υπό τριών πρώτων Αξιωματικών του ιδρυομένου Εργαστ.·..

1124 Το αρ. 59 Κ1958 ανέφερε «ενεργόν και τακτικόν μέλος Συμβολικής Στοάς υπαγομένης υπό την Μεγάλης Στοάν της Ελλάδος». Τώρα επιτρέπει σε Στοά υπό οποιαδήποτε Μεγάλη Στοά. Η αλήθεια είναι ότι όλο το εδάφιο είναι απολύτως άκυρο - μένει έγκυρο μόνο το β΄ εδάφιο: «εάν δεν κατέχη τον βαθμόν του Διδ.·.».

Άρθρον 65

Στ.·. Τελειοποιήσεως καλείται το Τεκτ.·. Εργαστ.·., το απονέμον τους βαθμούς 4ο μέχρι και 14ο.

Άρθρον 66

Υπέρτατον[1125] Περιστύλιον καλείται το Τεκτονικόν Εργαστήριον, το απονέμον τους βαθμούς 15ο μέχρι 18ο, όπου υφίσταται Στοά Τελειοποιήσεως, ή τους βαθμούς 4-18, όπου δεν υφίσταται τοιαύτη.

Άρθρον 67

Άρειος Πάγος καλείται το Τεκτ.·. Εργαστ.·., το απονέμον τους βαθμούς 19ο μέχρι και 30ο.

Άρθρον 68

1. Δικαστήριον του 31ου καλείται το Εργαστ.·., το ασκούν καθήκοντα Τεκτ.·. Δικαστηρίου.

2. Σύνοδος του 32ου είναι το Τεκτ.·. Εργαστ.·., το Εργαζόμενον εις τον 32ον βαθμόν.

3. Οι βαθμοί 31 και 32 απονέμονται κατα τα οριζόμενα εις το άρθρον 56 του παρόντος Γεν.·. Κανονισμού.

Άρθρον 69

Εργαστ.·. του 31ου και του 32ου βαθμού ανά εν μόνον υφίστανται υπό την δικαιοδοσίαν του Υπ.·. Συμβ.·., έχοντα την αυτήν με εκείνο έδραν.

Πρόεδρος του Δικαστηρίου του 31ου και της Συνόδου του 32ου είναι αυτοδικαίως ο Άνθ.·. Μέγ.·. Ταξ.·., Α΄ τοποτηρητής της Συνόδου του 32ου διορίζεται υπό του Υπ.·. Ταξ.·. εκ των μελών αυτού, ή εκ των Εν Αθήναις και Πειραιεί Παρέδρων μελών ή των ομοτίμων μελών του Υπ.·. Συμβ.·.. ο Μέγ.·. Γραμμ.·., ο Μέγ.·. Ρητ.·. και ο Μέγ.·. Θησ.·. του Υπ.·. Συμβ.·. είναι αυτοδικαίως, Γραμμ.·., Ρήτ.·. και Θησ.·. των ανωτέρω δύο Εργαστ.·.. Οι λοιποι αξιωματικοί αυτών διορίζονται υπό του Υπ.·. Συμβ.·., ανά τριετίαν, εκ των μελών του Εργαστηρίου[1126].

Άρθρον 70

Αι προς εγκαθίδρυσιν Εργαστ.·. από του 4ου μέχρι και του 30ου βαθμού απαιτούμεναι διατυπώσεις κανονίζονται υπό Τυπικού καθοριζομένου υπό του Υπ.·. Συμβ.·..

1125 Προσθήκη της λέξης «Υπέρτατο».

1126 Όλο το άρθρο απολύτως άκυρο και φέρον πλείονα ελαττώματα σε σχέση με το ήδη άκυρο αρ. 68§2 Κ1958.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΑΥΤΩΝ

Άρθρον 71

Τα διάφορα Εργαστ.·. της δικαιοδοσίας του Υπ.·. Συμβ.·. ευρίσκονται εις συνεχείς μετ' αυτού σχέσεις.

Τα εν τη έδρα Κοιλ.·. Ιλισού ευρισκόμενα οφείλουν να ανακοινώνουν εγκαίρως προς αυτό την ημερησίαν διάταξιν των εργασιών των.

Άρθρον 72

Τα διάφορα Εργαστ.·. εις ουδεμίαν δύνανται να πρόβουν μύησιν, υιοθεσίαν ή τακτοποίησιν, άνευ της εγγράφου εγκρίσεως του Υπ.·. Συμβ.·..

Η παράβασις της ανωτέρω διατάξεως του άρθρου τούτου συνεπιφέρει αυτοδικαίως και άνευ άλλης διατυπώσεως, τουλάχιστον την επί εξάμηνον θέσιν εν ανενεργώ δράσει του Εργαστ.·.[1127].

Η έγκρισις του Υπ.·. Συμβ.·. δέον ν'αναγιγνώσκηται εις επήκοον του Εργαστ.·. προ της ενάρξεως της τελετής της μυήσεως, υιοθεσίας ή τακτοποιήσεως.

Άρθρον 73

Καθ' έκαστον έτος και εντός του πρώτου δεκαημέρου του μηνός Ιανουαρίου, τα διάφορα Εργαστ.·. της δικαιοδοσίας του Υπ.·. Συμβ.·. υποχρεούνται να υποβάλλουν προς την Μέγ.·. Γεν.·. Γραμματείαν πίνακα εμφαίνοντα πάσας τας εις αυτά γενομένας μυήσεις, υιοθεσίας και τακτοποιήσεις, ως και τας παραιτήσεις, τους επισυμβάντας θανάτους, αδείας, διαγραφάς, προσέτι και λεπτομερή έκθεσιν των υπ'αυτών πεπραγμένων κατά το λήξαν τεκτονικόν έτος.

Άρθρον 74

Τα Εργαστ.·. υποχρεούνται να γνωστοποιούν προς την Μέγ.·. Γεν.·. Γραμματείαν τα ονόματα των υπ'αυτών απορριπτομένων υποψηφίων αδ.·..

Άρθρον 75

Μεθ' εκάστην μύησιν, υιοθεσίαν ή τακτοποίησιν τα Εργαστ.·. οφείλουν να αιτούνται την έκδοσιν των σχετικών τεκτονικών τίτλων, συναποστέλλοντα το αντίτιμον αυτών.

Οι υιοθετούμενοι ή τακτοποιούμενοι εις διάφορα Εργαστ.·. οφείλουν να εφοδιασθούν δια διπλώματος του Υπ.·. Συμβ.·., εάν στερούνται τοιούτου.

1127 Καλούμενη στο Κ1958 «θέση εν ύπνω». Απολύτως άκυρη ρήτρα.

Άρθρον 76

Τα ομοιόβαθμα Εργαστ.·. δύνανται να συνέρχωνται εις κοινάς συνεδρίας κατόπιν εγγράφου εγκρίσεως του Υπ.·. Συμβ.·..

Άρθρον 77

Τα υπό την δικαιοδοσίαν του Υπ.·. Συμβ.·. Εργαστ.·. δύνανται να ανακηρύττουν επιτίμους Προέδρους εκ των διατελεσάντων Προέδρων του Εργαστ.·. ως και επίτιμα μέλη τέκτονας ημεδαπούς ή αλλοδαπούς, κατέχοντας τον βαθμόν εις τον οποίον ταύτα εργάζονται ή και ανώτερον, δια τας προς το Εργαστ.·. ή εν γένει τον Τεκτονισμόν πολυτίμους υπηρεσίας αυτών, κατόπιν εγκρίσεως του Υπ.·. Συμβ.·.. Απαγορεύεται όμως εις τα Εργαστ.·. ταύτα η ως επιτίμου μέλους εκλογή ημεδαπού Αδ.·. μέλους του Εργαστ.·., εάν ούτος δεν έχει χρηματίσει τουλάχιστον επί δέκα έτη ενεργόν μέλος αυτού.

Άρθρον 78

Αι αρχαιρεσίαι των αξιωματικών των διαφόρων Εργαστ.·. ενεργούνται κατά τας διατάξεις του παρόντος Γεν.·. Κανονισμού και του Ειδ.·. Κανονισμού Φιλοσ.·. Εργαστ.·. το πρώτον δεκαήμερον του μηνός Δεκεμβρίου, καθ' εκάστην μέν διετίαν δια τας Στ.·. Τελειοποιήσεως και τα Υπερτ.·. Περιστύλια και κατά τριετίαν δια τους Αρείους Πάγους και τα Ανώτερα αυτών Εργαστ.·..

Τα αποτελέσματα των αρχαιρεσιών υποβάλλονται εντός επτά (7) το πολύ ημερών εις το Ύπ.·. Συμβ.·. προς έγκρισιν.

Άρθρον 79

Τα της εσωτερικής διοικήσεως των Εργαστ.·. και η ρύθμισις πάντων των ζητημάτων, περί των οποίων δεν προβλέπει ο παρών Γεν.·. Κανονισμός, διέπονται παρά Ειδ.·. Κανονισμού των Φιλοσ.·. Εργαστ.·., συντασσομένου παρά του Υπ.·. Συμβ.·..

Περί Επιτίμων Μεγάλων Επιθεωρητών[1128]

Άρθρον 80

Ο τίτλος του Επιτίμου Μέγ.·. Επιθ.·. απονέμεται υπό του Υπ.·. Συμβ.·. κατ' απόλυτον κρίσιν αυτού εις:

1128 Πρωτοτυπία του Κ2006, η επινόηση του τίτλου του 32ΕΜΕ, δηλ. 33ου «επίτιμου» που δεν είναι μέλος του ΥΣ. Μάλλον για εισπρακτικούς λόγους, αφού τα Σ1762/1786 και το όλο σύστημα τελειοποίησεως δεν προβλέπουν άλλο βαθμό ούτε τίτλο μεταξύ του 32ου και του 33ου. Και ναι μεν ο 32ΕΜΕ δεν είναι τεκτονικός βαθμός, αλλ' εφόσον αποτελεί προϋπόθεση, σύμφωνα με το αρ. 80 περ. γ΄ Κ2006, για να τύχει κάποιος εισόδου ως μέλος στο ΥΣ, εν τέλει έχει έννομες συνέπειες σημαντικότατες, εάν βέβαια ήθελε υποτεθεί ότι το άρθρο είναι έγκυρο (είναι άκυρο τόσο τεκτονικά, αφού πουθενά παγκοσμίως δεν επιβάλλεται η απόκτηση του τίτλου του 32ΕΜΕ ως κριτήριο για έισοδο στο ΥΣ, όσο και νομικά, αφού το όλο Κ2006 είναι ψηφισμένο ακύρως).

α) Αδ.·. κεκτημένους τον 32ο Επί εικοσαετίαν,

β) Εις τους κεκτημένους τον 32ο και ευδοκίμως περατώσαντες το έργον αυτών προέδρους των φιλοσοφικών εργαστηρίων και

γ) Εις Αδελφούς διακριθέντας εν τω τάγματι και την κοινωνίαν, εις αναγνώρισιν του έργου αυτών.

Εκ των επιτίμων Μεγ.·. Επιθεωρητών το Ύπ.·. Συμβ.·. κατ' απόλυτον κρίσιν αυτού απονέμει τον 33ο βαθμόν συμφώνως τω άρθρω 57. Οιασδήποτε μορφής αίτησις ή υπαινιγμός δι'απονομήν ή χορήγησιν των ανωτέρω συνεπάγεται τον οριστικόν αποκλεισμόν.

Περί Μεγάλων Επιθεωρητών Εργαστηρίων
Άρθρον 81

Το Ύπ.·. Συμβ.·. παρακολουθεί τας Εργασίας των υπ' αυτού Εργαστ.·. δια Μεγ.·. Επιθεωρητών οριζομένων παρά του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·., οι οποιοί καθήκον έχουν να επιβλέπουν την ακριβή τήρησιν του Γεν.·. Κανονισμού, του Ειδ.·. Κανονισμού των Φιλοσ.·. Εργαστ.·., των ψηφισμάτων και Αποφάσεων του Υπ.·. Συμβ.·. και να παρακολουθούν την εν γένει εργασίαν και την οικονομικήν διαχείρισιν του Εργαστ.·.. Εις το τέλος εκάστου τεκτονικού έτους οι Μεγ.·. Επιθ.·. οφείλουν να υποβάλλουν προς το Ύπ.·. Συμβ.·. έκθεσιν περί των εργασιών των Εργαστ.·..

Άρθρον 82

Διαρκούσης, της αποστολής των οι Μεγ.·. Επιθ.·. Εργαστηρίων έχουν δικαίωμα απολύτου ελέγχου επί της εν γένει διοικήσεως και διαχειρίσεως του Εργαστ.·..

Αναστολή Εργασιών, Θέσις εν ανενεργώ καταστάσει
και Ενεργοποίησις Εργαστηρίων
Άρθρον 83

Τα διάφορα Εργαστ.·. από του 4ου μέχρι και του 30ου βαθμού δύνανται να αναστείλουν τας Εργασίας των επί ωρισμένον χρόνον. Εν τοιαύτη περιπτώσει υποχρεούνται να κοινοποιήσουν την περί τούτου απόφασιν, δεόντως ητιολογημένην, προς το Ύπ.·. Συμβ.·. και να καταθέσουν επί αποδείξει εις την Μεγ.·. Γεν.·. Γραμματείαν το ιδρυτικόν δίπλωμα, το αρχείον, τας σφραγίδας, τα χρήματα του Εργαστ.·. και εν γένει παν υλικόν ανήκον εις αυτό, εξοφλούντας ταυτοχρόνως πάσαν προς το Ύπ.·. Συμβ.·. χρηματικήν οφειλήν.

Ο Πρόεδρος, οι δύο Επ.·. και ο Ρήτ.·. του Εργαστ.·. είναι προσωπικώς υπεύθυνοι δια την εκτέλεσιν των ανωτέρω.

Άρθρον 84

Ουδείς τέκτων δύναται να κατακρατήση επ' ουδενί λόγω αντικείμενον τι ανήκον εις το αναστείλαν τας Εργασίας Εργαστ.·. επί ποινή διαγραφής εκ του Μητρώου του τάγματος.

Άρθρον 85

Πάν Εργαστ.·. παραμένον εν αναστολή εργασιών κατά τας διατάξεις του άρθρου 83 του παρόντος Γεν.·. Κανονισμού πέραν των δύο ετών, χωρίς να ζητήση την επαναλειτουργίαν του, θεωρείται ότι έπαυσεν οριστικώς τας εργασίας του και τίθεται εν ανενερνώ καταστάσει παρά του Υπ.·. Συμβ.·..

Άρθρον 86

1. Παν εργαστ.·., του οποίου αι εργασίαι ανεστάλησαν προσωρινώς κατά το άρθρον 83 ή ετέθη εν ανενερνώ καταστάσει κατά το άρθρον 85 του παρόντος Γεν.·. Κανονισμού, δύναται να ζητήση παρά του Υπ.·. Συμβ.·. την επαναλειτουργίαν του κατά τα εις την επόμενην παράγραφον οριζόμενα.

2. Πάσα αίτησις επαναλειτουργίας εργαστ.·. υποβάλλεται προς το Ύπ.·. Συμβ.·., το οποίον αποφαίνεται επ' αυτής. Η αίτησις υπογράφεται υπό εννέα (9) τεκτόνων, εξ ων τρεις (3) τουλάχιστον πρέπει να ήσαν μέλη του Εργαστ.·. προ της αναστολής, των εργασιών του και να έχουν τον ανώτερον βαθμόν τον οποίον τούτο απονέμει.

Άρθρον 87

Η θέσις εν ανενερνώ καταστάσει Εργαστ.·. δύναται να γίνει και τη αιτήσει του.

Πάσα αίτησις περί θέσεως εν ανενερνώ καταστάσει Εργαστ.·. από του 4ου μέχρι και του 30ου βαθμού, δεόντος ητιολογημένη, γίνεται εγγράφως δια του σάκκου των πρότασεων και υπογράφεται υπό τουλάχιστον το ήμισυ των μελών, κατεχόντων τον ανώτερον βαθμόν τον οποίον απονέμει το Εργαστ.·..

Άρθρον 88

Γενομένης τοιαύτης πρότασεως, ο Πρόεδρος του Εργαστ.·. υποχρεούται να προσκαλέση άπαντα τα ενεργά μέλη αυτού προ ενός τουλάχιστον μηνός εις ειδικήν συνεδρίαν.

Εάν κατ' αυτήν η απόλυτος πλειοψηφία των ενεργών μελών, κατεχόντων τον ανώτερον βαθμόν τον οποίον το Εργαστ.·. απονέμει, δηλώσουν ότι επιθυμούν να εξακολουθήσουν τας εργασίας, η θέσις εν ανενερνώ καταστάσει ματαιούται.

Εάν η θέσις εν ανενερνώ καταστάσει αποφασισθή, ο Πρόεδρος του Ερ-

γαστ.·. οφείλει να καταθέση εις την Μεγ.·. Γεν.·. Γραμματεία του Υπ.·. Συμβ.·. παν ανήκον εις το Εργαστ.·. κατά τας διατάξεις του άρθρου 83.

Άρθρον 89

Το Ύπ.·. Συμβ.·. έχει το αποκλειστικόν δικαίωμα όπως, δια λόγους πειθαρχικούς, διατάξη την αναστολήν των εργασιών των υπό την δικαιοδοσίαν του Εργαστ.·. ή θέση αυτά εν ανενεργώ καταστάσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄
ΠΕΡΙ ΑΔΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΩΝ

Άρθρον 90

Τα μέλη των υπό την αιγίδα του Ύπ.·. Συμβ.·. Εργαστ.·., επιθυμούντα να λάβουν άδειαν, οφείλουν να ζητήσουν ταύτην εγγράφως παρά του οικείου Εργαστ.·.

Άρθρον 91

Αι άδειαι απουσίας είναι πρόσκαιροι ή αόριστοι. Η πρόσκαιρος δεν υπερβαίνει τους εξ μήνας και δύναται να ανανεωθή μετά την λήξιν αυτής επί εξ μήνας έτι, κατά τας διατάξεις του ανωτέρω άρθρου.

Η αόριστος άδεια προυποθέτει την εκ της έδρας του Υπ.·. Συμβ.·. ή του Εργαστ.·. απομάκρυνσιν του αιτούντος πέραν του έτους.

Ουδεμία όμως άδεια χορηγείται εις τέκτονας μην όντας ταμειακώς εν τάξει συμφώνως προς το άρθρον 53.

Άρθρον 92

Οι εις πρόσκαιρον άδειαν αναχωρούντες ουδαμώς απαλλάσσόνται της καταβολής των χρηματικών εισφορών.

Οι εις αόριστον άδειαν αναχωρούντες απαλλάσσονται των χρηματικών εισφορών, εάν ζητήσουν τούτο εγγράφως.

Άρθρον 93

Οι εις άδειαν αναχωρούντες τέκτονες, οι υπαγόμενοι υπό την δικαιοδοσίαν του Υπ.·. Συμβ.·., δικαιούνται να τύχουν τεκτονικού δελτίου αναγνωρίσεως, εάν ευρίσκωνται εν τάξει με τας οικονομικάς των υπόχρεωσεις συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 53.

Άρθρον 94

Πόσα παραίτησις από μέλους των υπό την αιγίδα του Υπ.·. Συμβ.·. υποβάλλεται εγγράφως.

Ο παραιτούμενος δύναται να αποσύρη την παραίτησιν πριν η αύτη γίνη δεκτή υπό του οικείου Εργαστ.·..

Άρθρον 95

1. Ευθύς ως υποβληθεί η έγγραφος παραίτησις, το Εργαστ.·. ορίζει τριμελή Επιτροπήν εκ μελών του Εργαστ .., η οποία επιφορτίζεται όπως, προσερχόμενη προς τον παραιτούμενον, εξετάση τους λόγους της παραιτήσεως, και εάν συντρέχη περίπτωσις, παροτρύνη αυτόν να απόσυρη την παραίτησίν του.

2. Εάν ο παραιτηθείς επιμένη, η Επιτροπή υποβάλλει εις το Εργαστ.·., κατά την αμέσως επόμενην συνεδρίαν αυτού, έκθεσιν περί της ακάρπου εκτελέσεως της εις την προηγουμένην παράγραφον ανατεθείσης εις αυτήν εντολής. Μετά την ανάγνωσιν της σχετικής εκθέσεως, η παραίτησις γίνεται δεκτή.

Άρθρον 96

Ουδεμία παραίτησις λαμβάνεται υπ' όψιν, εάν ο παραιτηθείς δεν ευρίσκεται εν τάξει με τας εκ του άρθρου 53 υποχρεώσεις του ως και τας έναντι των Εργαστ.·., εις τα οποία ανήκει.

Η άνευ αδείας αναχώρησις τέκτονος συνεπάγεται την διαγραφήν του δι' αποφάσεως του Ύπ.·. Συμβ.·. ή του οικείου Εργαστ.·.

Άρθρον 97

Η εκ νέου παραδοχή ως τακτικού τέκτονος παραιτηθέντος, ή προς αποκατάστασιν, υπάγεται εις τας περί υιοθεσίας διατάξεις, ως αύται καθορίζονται εις τον Ειδ.·. Κανονισμόν των υπό την δικαιοδόσίαν του Ύπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα Φιλοσ.·. Εργαστ.·..

Άρθρον 98

Παραίτησις μέλους του Υπ.·. Συμβ.·. γίνεται δεκτή, αφού προηγουμένως τριμελής επιτροπή εκ μελών του Υπ.·. Συμβ.·., προσερχόμενη προς τον παραιτούμενον, επιχειρήση άνευ αποτελέσματος να μεταπείση αυτόν προς τον σκοπόν όπως αποσύρη την παραίτησίν του.

Η θέσις του παραιτηθέντος πληρούται κατά τας διατάξεις των οικείων άρθρων του παρόντος.

Η εκ νέου παραδοχή του παραιτηθέντος, ή προς αποκατάστασιν ως μέλους του Υπ.·. Συμβ.·. γίνεται κατόπιν νέας εκλογής υπό του Υπ.·. Συμβ.·. υπό τους περιορισμούς πάντων των οικείων άρθρων του παρόντος.

ΚΕΦΜΑΙΟΝ ΙΒ΄
ΠΕΡΙ ΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Τμήμα Α΄
Περί Τεκτονικής Πειθαρχίας

Άρθρον 99

Πειθαρχικά παραπτώματα συνιστούν αι διακοπαί και αι συνομιλίαι κατά τας συνεδρίας, αι απείθειαι προς τους αξιωματικούς κατά την άσκησιν των καθηκόντων των, αι θορυβώδεις εκδηλώσεις και εν γένει πάσα πράξις αντιβαίνουσα εις την ευπρέπειαν και εις την εις τα Εργαστ.·. τάξιν και πειθαρχίαν.

Άρθρον 100

Αι πειθαρχικαί ποιναί αι επιβαλλόμεναι αναλόγως της βαρύτητος των πειθαρχικών παραπτωμάτων είναι αι εξής:

1. Ανάκλησις εις την τάξιν, μή καταχωριζομένη εις τα Πρακτικά.
2. Ανάκλησις εις την τάξιν, καταχωριζομένη εις τα Πρακτικά.
3. Επίπληξις καταχωριζόμένη εις τα Πρακτικά.
4. Πρόσκλησις όπως ο απειθήσας καλύψη το Εργαστ.·. δια το υπόλοιπον της συνεδρίας.

Άρθρον 101

Τας ανωτέρω ποινάς επιβάλλει ο Πρόεδρος του Εργαστ.·. παραχρήμα και ανεκκλήτως, χωρίς να ερωτήση την γνώμην του Εργαστ.·..

Άρθρον 102

1. Εάν ο ούτω πειθαρχικώς τιμωρούμενος, τυγχάνων μέλος του Εργαστ.·., διαμαρτύρηται ή αρνήται να υπακούση και συμμορφωθή εις την απόφασιν του Προέδρου, καλείται υπ' αυτού αμέσως εις απολογίαν. Μετ' αυτήν το Εργαστ.·. δύναται να επιβάλη εις αυτόν ως ποινήν προσωρινόν εκ των εργασιών αποκλεισμόν μέχρι δύο το πολύ μηνών, οπότε και ανακοινώνει τούτο προς το Ύπ.·. Συμβ.·. το οποίον και αποφαίνεται επ' αυτής.

2. Εάν και πάλιν ο ούτω τιμωρηθείς υποπέση εντός, του ιδίου τεκτονικού έτους εις πειθαρχικόν παράπτωμα, συντάσσεται πρακτικόν περί παραπομπής του εις δίκην επί πλημμελήματι πρώτης κατηγορίας.

Άρθρον 103

Εάν ο υποπεσών εις πειθαρχικόν παράπτωμα τυγχάνη επισκέπτης, ο Πρόεδρος εφαρμόζει ομοίως κατ' αυτού τας διατάξεις του άρθρου 102, αλλά εν τη περιπτώσει της 2ας παραγράφου του άρθρου τούτου ανακοινώνει το γεγονός εις το Εργαστ.·., εις το οποίον ανήκει ο τιμωρηθείς, δια πίνακος συνο-

δευομένου και υπό αποσπάσματος των Πρακτικών, εις το οποίον λεπτομερώς περιγράφονται τα σχετικά γεγονότα.

Τμημα Β΄
Περί των τεκτονικών πλημμελημάτων και των επιβλητέων ποινών

Άρθρον 104

Τα τεκτονικλα πλημμελήματα διαιρούνται εις δύο κατηγορίας.

Α΄. Εις την πρώτην κατηγορίαν υπάγονται:

1. Η απρεπής συμπεριφορά προς τέκτονα, η ολιγωρία και η άρνησις τεκτονικής υπακοής όταν αύτη μάλιστα επαναλαμβάνηται μετά προηγηθείσαν πειθαρχικήν τιμωρίαν (άρθρον 102).

2. Η άνευ αδείας περιβολή τεκτονικών διασήμων εις δημόσια μέρη.

Β΄. Εις την δευτέραν κατηγορίαν υπάγονται:

1. Η υποτροπή εις πλημμέλημα της πρώτης κατηγορίας.

2. Η παράνομος κατακράτησις και ή άρνησις αποδόσεως χρημάτων, βιβλίων, εγγράφων και εν γένει παντός αντικειμένου ανήκοντος εις το Εργαστ.·. ή εις το τάγμα.

3. Η υποκίνησις προς διαίρεσιν ή διάλυσιν Στ.·. ή Εργαστ.·..

4. Η λαθραία απονομή και καπηλεία των βαθμών.

5. Η παραβίασις των τεκτονικών επισήμων διαβεβαιώσεων και υποσχέσεων.

6. Η εκουσίως προξενουμένη βλάβη προς πρόσωπον ή προς την υπόληψιν προσώπου τινός ή την ξένην ιδιοκτησίαν.

7. Η κατ' Άδ.·. συκοφαντία.

8. Η εν τη κοινωνία επίδειξις διανωγής μή τεκτονικής και πάσα εν γένει πράξις ή παράλειψις δυναμένη να κηλιδώση την τιμήν του ανθρώπου και να προσάψη όνειδος εις αυτόν κατά τας παραδεδεγμένας αρχάς της τεκτονικής ηθικής.

9. Παν ό,τι δύναται να προσάψη ψόγον εις τον Τεκτονισμόν.

Άρθρον 105

Τα πλημμελήματα της πρώτης κατηγορίας τιμωρούνται δια στερήσεως των τεκτονικών δικαιωμάτων και λειτουργημάτων επί χρόνον όχι μικρότερον των τριών μηνών ούτε μεγαλύτερον των δύο ετών. Τα πλημμελήματα της δευτέρας κατηγορίας τιμωρούνται δια στερήσεως των τεκτονικών δικαιωμάτων και λειτουργημάτων από δύο ετών μέχρι του οριστικού αποκλεισμού από του τάγματος.

Άρθρον 106

Εάν τέκτων στερηθή των πολιτικών του δικαιωμάτων, το Εργαστ.·. εις

το οποίον ανήκει αποφασίζει δια των 4/5 των ψήφων των παρευρισκομένων εις την συνεδρίαν μελών, απόντος αυτού, ασυζητητί και δια μυστικής ψηφοφορίας, αν πρέπη να διατηρήση ούτος την άσκησιν των τεκτονικών του δικαιωμάτων. Η απόφασις αύτη υπόκειται εις την έγκρισιν του Υπ.·. Συμβ.·..

Όταν ο ούτω στερηθείς των τεκτονικών δικαιωμάτων του αποκατασταθεί πολιτικώς, δύναται να ζητήση και την τεκτονικήν αποκατάστασιν. Εν τοιαύτη περιπτώσει το Εργαστ.·. αποφαίνεται μετά προηγουμένην έρευναν της σχετικής υποθέσεως. Η απόφασις του Εργαστ.·. υπόκειται εις την έγκρισιν του Υπ.·. Συμβ.·..

Τμήμα Γ΄
Περί κατηγορίας, ανακρίσεως και δίκης δια τους βαθμούς 4 μέχρι και 30
Περί μηνύσεως

Άρθρον 107

Προς δίωξιν παντός πλημμελήματος απαιτείται καταγγελία, ανάκρισις και δίκη.

Ουδεμία ποινή δύναται να επιβληθή άνευ αποφάσεως εκδιδομένης κατά τους εις τον παρόντα Γεν.·. Κανονισμόν προβλεπομένους τύπους.

Το Ύπ.·. Συμβ.·. διατηρεί πάντοτε το δικαίωμα όπως επιλαμβάνηται αυτεπαγγέλτως της διώξεως παντός τέκτονος μέλους των υπό την αιγίδα του Ύπ.·. Συμβ.·. Εργαστ.·. ωσαύτως και πάσης παραβάσεως των διατάξεων του παρόντος κανονισμού υπό μέλους των εργαστηρίων του και μετά την διεξαγωγήν ανακρίσεως να επιβάλη τελεσιδίκως και αμετακλήτως τας προβλεπομένας υπ' αυτού ποινάς.

Άρθρον 108

Πας εν ενεργεία ελεύθερος τέκτων έχει το δικαίωμα να καταγγείλη έτερον τέκτονα εν ενεργεία ή μη διατελούντα, αλλ' υπαγόμενον υπό το Υπ.·. Συμβ.·.

Η καταγγελία υποβάλλεται δια του σάκκου των πρότασεων ενός των εργαστ.·. εις τα οποία ανήκει ο μηνυτής.

Τα ονόματα του κατηγόρου και του κατηγορουμένου αποσιωπώνται υπό του προέδρου κατά την ανάγνωσιν της καταγγελίας.

Αι ανώνυμαι ή δια πλαστού ονόματος υπογεγραμμέναι καταγγελίαι δεν λαμβάνονται υπ' όψιν.

Περί προανακρίσεως

Άρθρον 109

Εάν η καταγγελία εγένετο κατά τους διατεταγμένους τύπους, ο πρόεδρος συγκροτεί προανακριτικήν επιτροπήν από τους Αδ.·. Α΄ Επ.·. και Β΄ Επ.·.,

Ρητ.·. και Γραμμ.·., η οποία εντός δέκα (10) ημερών και εις μυστικήν συνεδρίαν ακούει τον κατήγορον, τον κατηγορούμενον και τους μάρτυρας αυτών.

Η προανακριτική επιτροπή, περατώνουσα το έργον της εντός τριάκοντα (30) ημερών, συντάσσει πρακτικόν της διεξαχθείσης ανακρίσεως, εις τον οποίον διατυπώνει γνώμην ητιολογημένην περί της υποστάσεως, της φύσεως και της βαρύτητος της καταγγελθείσης πράξεως και υποβάλλει το πόρισμά της προς το Ύπ.·. Συμβ.·..

Άρθρον 110

Το Ύπ.·. Συμβ.·. εξετάζον το πόρισμα της προανακριτικής επιτροπής διατηρεί το δικαίωμα όπως, εφ' όσον ήθελε κρίνει την κατηγορίαν ανυπόστατον, διατάξη την παύσιν της περαιτέρω ανακρίσεως και την απαλλαγήν του κατηγορουμένου. Η τοιαύτη απόφασις ανακοινώνεται προς τους προέδρους των εργαστ.·. εις τα οποία ανήκουν και ο μηνυτής και ο κατηγορούμενος.

Εάν το Ύπ.·. Συμβ.·. ήθελε κρίνει βάσιμον την κατηγορίαν, τότε παραπέμπει την μήνυσιν μετά του φακέλλου της προανακρίσεως εις το Δικαστήριον του 31ου δια τα περαιτέρω.

Περί ανακρίσεως

Άρθρον 111

Παραπεμπομένης υποθέσεως τινός εις το Δικαστήριον του 31ου ο Πρόεδρος αυτού συγκροτεί εντός οκτώ (8) ημερών τριμελή ανακριτικήν επιτροπήν εκ μελών του Δικαστηρίου, η οποία καλεί και προβαίνει εις εξέτασιν, συντασσομένων πρακτικών εκθέσεων, του μηνυτού, του κατηγορουμένου, των προανακριτικώς εξετασθέντων μαρτύρων ως και άλλων, των οποιων η εξέτασις θα εκρίνετο συντελεστική του ανακριτικού έργου της. Η άρνησις τέκτονος, όπως καλούμενος εμφανισθή ενώπιον της Ανακριτικής επιροπής, θεωρείται και τιμωρείται ως πλημμέλημα πρώτης κατηγορίας.

Η ανακριτική επιτροπή οφείλει να περατώση το έργον της το βραδύτερον εντός δύο μηνών. Μέτα τούτο συντάσσει πόρισμα μετά προτάσεως απαλλακτικής ή παραπεμπτικής του κατηγορουμένου εις δίκην και υποβάλλει αυτό μεθ' όλης της δικογραφίας, περιλαμβανούσης απαραιτήτως και το κατηγορητήριον, εις τον πρόεδρον του Δικαστηρίου του 31ου μέσω του Ύπ.·. Συμβ.·..

Άρθρον 112

Εντός 20ημέρου από της λήψεως του πορίσματος της ανακριτικής επιτροπής ο πρόεδρος του Δικαστηρίου του 31ου ορίζει δικάσιμον και καλεί το Δικαστήριον προς εκδίκασιν της υποθέσεως. Ταυτοχρόνως καλεί τον κατη-

γορούμενον, τον μηνυτήν και τους μάρτυρας, όπως παραστούν κατά την εκδίκασιν της υποθέσεως. Ο κατηγορούμενος δικαιούται να λάβη, εν τω μεταξύ, γνώσιν του κατηγορητηρίου και των εγγράφων της ανακρίσεως και να προτείνη μάρτυρας υπερασπίσεως. Ο κατηγορούμενος δύναται να παραστή κατά την εκδίκασιν της υποθέσεως μετά συνηγόρου, ο οποίος δέον να κατέχη τουλάχιστον τον 32ον βαθμόν.

Άρθρον 113

Κατα την ορισθείσαν δικάσιμον το εργαστ.·. του 31ου συγκροτεί εκ των μελών του 15μελές Δικαστήριον, αποτελούμενον εκ του προέδρου, των Α΄ και Β΄ Επ.·., του Μεγ.·. Καγκ.·., του Μεγ.·. Θησ.·., του Τελετ.·., του Ελεον.·., του Δοκ .. , του Αρχ.·. των Φρ.·. και εξ (6) τακτικών μελών του εργαστ.·., κληρουμένων προ της ενάρξεως της διαδικασίας. Χρέη Γραμμ.·. εκτελεί μέλος του εργαστ.·., οριζόμενον παρά του προέδρου. Χρέη εισαγγελέως εκτελεί ο Μέγ.·. Ρητ.·..

Άρθρον 114

Η διαδικασία άρχεται δια της υπό του Ρητ.·. ή του νόμιμου αναπληρωτού του αναγνώσεως του κατηγορητηρίου. Ακολούθως εξεταζόνται οι τυχόν κληθέντες μάρτυρες κατηγορίας και υπερασπίσεως. Παν μέλος του Δικαστηρίου, ο Ρήτ.·. ως κατήγορος, ο κατηγορούμενος ως και ο συνήγορος του δικαιούνται να απευθύνουν ερωτήσεις προς τους μάρτυρες σχετικές με την διεξαγομένην δίκην. Περατουμένης της αποδεικτικής διαδικασίας, δίδεται ο λόγος εις τον Ρήτ.·. προς ανάπτυξιν της κατηγορίας, εις τον μηνυτήν εάν υπάρχη τοιούτος και κατόπιν εις τον κατηγορούμενον και εις τον συνήγορόν του.

Άρθρον 115

Περατωθείσης της συζητήσεως, το 15μελές Δικαστήριον αποχωρεί προς διάσκεψιν και αποφασίζει δια φανεράς ψηφοφορίας και πλειοψηφίας επί ενός εκάστου των κεφαλαίων της κατηγορίας τιθεμένων υπό του Προέδρου. Ο κατηγορούμενος κηρύσσεται ένοχος, δι' αποφάσεως λαμβανομένης δια φανεράς ψηφοφορίας και πλειοψηφίας. Εάν ο κατηγορούμενος κηρυχθή ένοχος ο Πρόεδρος ερωτά και το Δικαστήριον αποφασίζει εάν υπάρχουν ή μή ελαφρυντικαί περιστάσεις και μετά τούτο ορίζεται η επιβλητέα ποινή.

Άρθρον 116

Αι αποφάσεις του Δικαστηρίου του 31ου γνωστοποιούνται εγγράφως εντός οκτώ (8) το πολύ ημερών υπό του Γραμμ.·. εις το Ύ.·. Συμβ.·.. Επίσης γνωστοποιούνται προς τους καταδικασθέντας υπό της Μεγ.·. Γεν.·. Γραμματείας του Υπ.·. Συμβ.·..

Δια τον 31ον βαθμόν
Άρθρον 117

Η κατά τέκτονος φέροντος τον 31ον βαθμόν μήνυσις, ευθύς ως υποβληθή κατά το άρθρον 108 εις το Εργαστ.·., διαβιβάζεται παρ' αυτού εις το Ύπ.·. Συμβ.·. το οποίον, εφ' όσον δεν θεωρήση την κατηγορίαν ανυπόστατον, παραπέμπει αυτήν εις το Δικαστήριον του 31ου. Εν τοιαύτη περιπτώσει εφαρμόζεται η διαδικασία των άρθρων 111-116 του παρόντος, άνευ προηγουμένης προανακρίσεως.

Δια τον 32ον βαθμόν
Άρθρον 118

Η κατά τέκτονος φέροντος τον 32ον βαθμόν μήνυσις, ευθύς ως υποβληθεί κατά το άρθρον 108 εις το Εργαστ.·., διαβιβάζεται παρ' αυτού εις το Ύπ.·. Συμβ.·. το οποίον, εφ' όσον δεν θεωρήση την κατηγορίαν ανυπόστατον, παραπέμπει αυτήν εις την Σύνοδον του 32ου. Εν τοιαύτη περιπτώσει, η Σύνοδος εφαρμόζει την διαδικασία των άρθρων 111-116 του παρόντος, άνευ προηγουμένης προανακρίσεως.

Άρθρον 119

Εάν δεν λειτουργή Σύνοδος, το Ύπ.·. Συμβ.·. κρατεί την μήνυσιν και προβαίνει εις την σύστασιν τριμελούς εκ των μελών του, ανακριτικήν επιτροπήν η όποια, εφαρμόζουσα τας διατάξεις του άρθρου 109, υποβάλλει το πόρισμά της εις το Ύπ.·. Συμβ.·..

Άρθρον 120

Το Ύπ.·. Συμβ.·., εάν κρίνη, βάσει του πορίσματος της ανακριτικής επιτροπής ανυπόστατον την κατηγορίαν, δικαιούται να διατάξη την παύσιν της περαιτέρω διώξεως του κατηγορουμένου και την απαλλαγήν αυτού.

Εν εναντία περιπτώσει συγκροτεί επταμελές Δικαστήριον αποτελούμενον εκ του Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·., του Μεγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·. Μεγ.·. Καγκ.·. και πέντε (5) μελών κληρουμένων μεταξύ των μελών του Υπ.·. Συμβ.·.. Το Δικαστήριον τούτο επιλαμβάνεται της εκδικάσεως της μηνύσεως, εφαρμοζομένης της διαδικασίας των άρθρων 112-116 του παρόντος.

Περί Εφέσεως
Άρθρον 121

Έφεσις κατά των αποφάσεων του Δικαστηρίου του 31ου επιτρέπεται και εις τον κατηγορούμενον και εις τον ασκήσαντα χρέη εισαγγελέως. Η έφεση ασκείται ενώπιον του Υπ.·. Συμβ.·.. Η προς έφεσιν προθεσμία ορίζεται εις τριάκοντα (30) ημέρας από της κοινοποιήσεως της αποφάσεως δια τους εις

την Ελλάδα και εις εξήκοντα (60) ημέρας δια τους εις την αλλοδαπήν διαμένοντας.

Άρθρον 122

Άμα τη υποβολή της εφέσεως και προς εκδίκασιν αυτής το Ύπ.·. Συμβ.·. συγκροτεί δια κληρώσεως μεταξύ των μελών του, πλην του Μεγ.·. Ρητ.·., πενταμελή δικαστικήν επιτροπήν, η οποία μετά του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. και του Μεγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·. Μεγ.·. Καγκ.·. αποφαίνεται επί της εφέσεως υποχρεούμενη, εφ' όσον ήθελε κρίνει τούτο ανανκαίον, να ακούση τον μηνυτήν, τον κατηγορούμενον ή και τους μάρτυρας.

Άρθρον 123

Κατά της αποφάσεως της κατά το άρθρ. 122 δικαστικής επιτροπής χωρεί έφεσις ενώπιον της ολομελείας του Υπ.·. Συμβ.·. ασκουμένη κατά τας διατάξεις του άρθρου 121 του παρόντος. Εάν ασκηθή έφεσις το Ύπ.·. Συμβ.·. επιλαμβάνεται της εκδικάσεως αυτής, δικαιούμενον, εάν το κρίνη αναγκαίον, να εξετάση τον μηνυτήν, τον κατηγορούμενον και τους μάρτυρας. Κατά της αποφάσεως του Υπ.·. Συμβ.·. ουδέν ένδικον μέσον χωρεί.

Περί του 33ου βαθμού

Άρθρον 124

Προκειμένης κατηγορίας κατά μέλους του Μεγ.·. Συμβ.·. το Ύπ.·. Συμβ.·., είτε συνεπεία καταγγελίας είτε αυτεπαγγέλτως επιλαμβανόμενον, αποφαίνεται εν απουσία του καθ' ου η κατηγορία αν κατ' αρχήν θα απορρίψη ταύτην ή αν θα διατάξη ανάκρισιν. Εις την δευτέραν περίπτωσιν ορίζεται προς τούτο ανακριτική επιτροπή εκ του Μεγ.·. Ρητ.·. και δύο άλλων μελών του Υπ.·. Συμβ.·..

Εάν κατηγορούμενος τυγχάνει ο Μέγ.·. Ρήτ.·., χρέη Μεγ.·. Ρήτ.·. ασκεί μέλος του Υπ.·. Συμβ.·. οριζόμενον υπ' αυτού, το οποίον και αντικαθιστά τον Μέγ.·. Ρητ.·. εις όλα τα καθήκόντα του.

Η ανακριτική αυτή επιτροπή θεωρείται εν απαρτία παρόντων δύο των μελών αυτής. Αποκλείεται της επιτροπής ο υποβαλών την καταγγελίαν. Η επιτροπή διορίζει εισηγητήν εκ των μελών αυτής και προβαίνει εις την συλλογήν πάσης πληροφορίας σχετικής, προς την κατηγόρίαν η και εις την εξέτασιν μαρτύρων, δύναται δε, κατα την ιδίαν της κρίσιν, και να καλέση τον κατηγορούμενον προς έγγραφον ή προφορικήν απολογίαν. Το πόρισμα αυτής κατατίθεται εις την Μεγ.·. Γεν.·. Γραμματείαν και υποβάλλεται εις το Ύπ.·. Συμβ.·. το οποίον, μετ' ακρόασιν του εισηγητού, αποφαίνεται αν ο κατηγορούμενος είναι απαλλακτέος ή πρέπη να κληθή εις δίκην ενώπιον της ολομελείας του Ύπ.·. Συμβ.·.. Τούτο ορίζει και την δικάσιμον, εις την οποίαν

καλείται ο κατηγορούμενος προ οκτώ (8) τουλάχιστον ημερών όπως παραστή, δικαιούμενος να λάβη εν τω μεταξύ γνώσιν των εγγράφων της διαδικασίας. Κατά τον αυτόν τρόπον ειδοποιείται και ο μηνυτής, αν υπάρχη τοιούτος. Ο κατηγορούμενος δικαιούται να παραστή μετά συνηγόρου κεκτημένου τον 33ον βαθμόν.

Άρθρον 125

Η διαδικασία άρχεται δια της υπό του εισηγητού αναγνώσεως του κατηγορητηρίου. Μετά ταύτα αναγιγνώσκονται τα σχετικά έγγραφα και εξετάζονται οι τυχόν κληθέντες μάρτυρες κατηγορίας και υπερασπίσεως. Παν μέλος του Υπ.·. Συμβ.·., ο μηνυτής, ο κατηγορούμενος ως και ο συνήγορός του δικαιούνται να απευθύνουν ερωτήσεις προς τους μάρτυρας σχετικάς με την διεξαγομένην δίκην.

Ακολούθως δίδεται ο λόγος εις τον Μέγ.·. Ρήτ.·. ή τον αναπληρωτήν του προς ανάπτυξιν της κατηγορίας, εις τον μηνυτήν, εάν υπάρχη τοιούτος, και τέλος εις τον κατηγορούμενον και τον συνήγορον του.

Άρθρον 126

Κηρυχθείσης περαιωμένης της συζητήσεως, αποχωρούν ο κατηγορούμενος μετά του συνηγόρου του, ο μηνυτής και ο Μέγ.·. Ρητ.·. ή ο αναπληρωτής του, ο υποστηρίξας την κατηγορίαν. Τα απομένοντα μέλη του Υπ.·. Συμβ.·. εν διασκέψει αποφασίζουν δια φανεράς ψηφοφορίας και πλειοψηφίας επί ενός εκάστου των κεφαλαίων της κατηγορίας, τιθεμένων υπό του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·..

Ο κατηγορούμενος κηρύσσεται ένοχος δι' αποφάσεως λαμβανομένης δια φανεράς ψηφοφορίας και πλειοψηφίας.

Εν ισοψηφία ο κατηγορούμενος κηρύσσεται αθώος.

Εάν ο κατηγορούμενος κηρυχθή ένοχος, ο Ύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·. ερωτά εάν υπάρχουν ελαφρυντικαι περιστάσεις και μετά τούτο ορίζονται, επίσης δια φανεράς ψηφοφορίας και πλειοψηφίας, τα της επιβλητέας ποινής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 127

Τα υπό των διαφόρων Τεκτ.·. Εργαστ.·. του Α.·.Α.·.Σ.·.Τ.·. εν χρήσει Τυπικά από του 4ου μέχρι και του 33ου βαθμού συντάσσονται και εγκρίνονται υπό του Υπ.·. Συμβ.·..

Άρθρον 128

Το χειρόγραφον του Τυπικού του 33ου και τελευταίου βαθμού της Ελ-

λάδος του Α.Α.Σ.Τ. φυλάσσεται εντός κιβωτίου, του οποίου μίαν κλείδαν κρατεί ο Ύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·., άλλην ο Ανθύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·. και την τρίτην ο Μέγ.·. Καγκ.·. Μέγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·..

Απαγορεύεται ρητώς η παροχή εις τους Υπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. αντιγράφων του χειρογράφου τούτου Τυπικού, πλήν των ενεργών μελών του Υπ.·. Συμβ.·..

Άρθρον 129

Το πένθος επί τω θανάτω του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·., των Μεγ.·. Αξιωματικών του Υπ.·. Συμβ.·. και των μελών αυτού κανονίζεται υπό του Υπ.·. Συμβ.·..

Άρθρον 130

Εφ' όλων των ζητημάτων, περί των οποίων δεν γίνεται ιδιαιτέρα μνεία εις τον παρόντα Γεν.·. Κανονισμόν, αποφασίζει το Ύπ.·. Συμβ.·., το οποίον και οσάκις παραστή ανάγκη ερμηνεύει αυθεντικώς τούτον.

Άρθρον 131

Το Ύπ.·. Συμβ.·. του 33ου της Ελλάδος ανακηρύσσει τον παρόντα Γεν.·. Κανονισμόν ως θεμελιώδη νόμον αυτού και των υπό την αιγίδα του Φιλόσ.·. Εργαστ.·. η δε ισχύς του άρχεται από της 29ης Ιουνίου 2006.

Ο υπό του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου και τελευταίου βαθμού δια την Ελλάδα του Α.Α.Σ.Τ. εν ισχύι Γενικός Κανόνισμός ως ετροποποιήθη δια της από 28ης Ιουνίου 2006 αποφάσεως του Υπ.·. Συμβ.·. ετέθη εις εφαρμογήν δια Διατάγματος του Κραταιότ.·. Ύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·. εκδοθέντος την 29ην Ιουνίου 2006.

ΕΙΔΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΥΠ.·. ΣΥΜΒ.·.[1129]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

ΙΔΡΥΣΙΣ

Άρθρον 1

Εργαστήρια των φιλοσοφικών βαθμών είναι [η Σύνοδος του 32ου βαθμού, το Δικαστήριον του 31ου βαθμού], ο Άρειος Πάγος, το Υπέρτατον Περιστύλιον και η Στοά Τελειοποιήσεως.

[Σύνοδος καλείται το Τεκτ.·. Εργαστ.·., το απονέμον τον 32ον βαθμόν. Δικαστήριον του 31ου βαθμού καλείται το εργαστ.·., το ασκούν καθήκοντα τεκτ.·. Δικαστηρίου.] Άρειος Πάγος καλείται το τεκτ.·. εργαστ.·., το απονέμον τους βαθμούς από του 19ου μέχρι και του 30ου.

[Υπέρτ.·.] Περιστύλιον καλείται το τεκτ.·. εργαστ.·., το απονέμον τους βαθμούς από του 15ου μέχρι και του 18ου, και Στ.·. Τελειοποιήσεως το τεκτ.·. εργαστ.·., το απονέμον τους βαθμούς από του 4ου μέχρι και του 14ου, του Α.·.Α.·.Σ.·.Τ.·..

Άρθρον 2

Προς έκδοσιν αδείας ιδρύσεως Φιλοσ.·. Εργαστ.·. απαιτείται έγγραφος αίτησις προς το Ύπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα[1130] εννέα τακτικών τεκτόνων της δικαιοδοσίας του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα κατεχόντων κανονικώς τον 30ον ή ανώτερον βαθμόν του Α.Α.Σ.Τ. δια την ίδρυσιν Αρείου Πάγου, τον 18ον ή ανώτερον βαθμόν δια την ίδρυσιν Υπερτ.·. Περιστυλίου, και τον 14ον ή ανώτερον βαθμόν δια την ίδρυσιν Στ.·. Τελειοποιήσεως.

1129 Το τιτλοφορούμενο έγγραφο «Ειδικός κανονισμός του Υπάτου Συμβουλίου», δεν είναι ο ειδικός κανονισμός αυτού. Ο ειδικός του κανονισμός του Υπάτου Συμβουλίου είναι ο Γενικός Κανονισμός του 1958. Αυτό το έγγραφο με τον παραλανητικό τίτλο είναι ένα υπόδειγμα κανόνων για να ληφθεί υπόψιν κατά τη σύνταξη καταστατικών από τα φιλοσοφικά εργαστήρια και δεν αφορά το Ύπατο Συμβούλιο με σκοπό να επιτευχθεί όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ομοιομορφία. Βέβαια τα φιλοσοφικά εργαστήρια μπορούν να έχουν (και έχουν, όπως και ΑΦΜ) δικό τους καταστατικό το οποίο σαφώς υπερισχύει στο σύνολό τους εν σχέσει με το παρόν έγγραφο (Βλ. και ΠΠρΑθ 2884/2019 αδημ.). Η παρούσα έκδοση συνοδεύει το Κ2006. Στην έκδοση του 1958 δεν ήταν συνημμένο, αλλά εκδόθηκε το 1963, με 61 άρθρα. Τα σημεία μέσα σε [αγκύλες] είναι λέξεις που δεν υπήρχαν στην έκδοση του 1963 και προστέθηκαν το 2006 ενώ οι μέσα σε {αγκύλες} έχουν παραλειφθεί στην έκδοση 2006.

1130 Κατά νόμο δεν απαιτείται η άδεια κανενός για την ίδρυση ένωσης προσώπων (αρ. 12 Σ). Το παρόν άρθρο εννοεί ότι η ιδρυθησομένη ένωση μπορεί να κάνει αίτηση στο ΥΣ να αναγνωριστεί από αυτό και να συνάψει μαζί του σχέσεις.

Άρθρον 3

Η αίτησις και τα σχετικά {δρύφρακτα} συντεταγμένα κατά τα υποδείγματα Α, Β, Γ, τα προσηρτημένα εις τον Γεν.·. Κανονισμόν του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα {σελ. 90, 91, 92, 93 και 94} [του έτους 2006 (σελ. 71-73)], πρέπει να συνοδεύονται υπό των διπλωμάτων των αιτούντων {εκ δρχ. 1000}, [αποδείξεως πληρωμής της] ετησίας εισφοράς δια τα εκτός της Κοιλ.·. Ιλισσού Αν.·. Αθηνών Εργαστ.·. και {εκ δρχ. 1000 δικαιώματος} [αποδείξεως πληρωμής του] δικαιώματος δια την έκδοσιν του ιδρυτικού τίτλου.

Άρθρον 4

{Η εργασία εν προσωρινώ φιλοσοφικώ εργαστηρίω} [Η συνεδρία εις το υπό ίδρυσιν Φιλοσ.·. Εργαστ.·.,] ή ανάληψις των αξιωματικών και πάσα άλλη προκαταρκτική εργασία μέχρι της εκδόσεως της περί ιδρύσεως αποφάσεως[1131] του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου τελείται, ως εις το υπόδειγμα [Γ, (σελ. 73)], του Γεν.·. Κανονισμού του Υπ.·. Συμβ.·. αναγράφεται.

Άρθρον 5

Οι ιδρυταί εκάστου Φιλοσ.·. Εργαστ.·. απολαμβάνουν των προνομίων της αρχαιότητος[1132]. Ούτως εν απουσία του Μεγ.·. Διδ.·., του Α΄ και Β΄ Μεγ.·. Κριτ.·. εν τω Αρείω Πάγω, του Σοφωτ.·., του Α΄ και Β΄ Μεγ.·. Φυλ.·. εν Υπερτ.·. Περιστυλίω, του Τρις.·. Ισχ.·. Διδ.·. και του Α΄ και Β΄ Επιθ.·. εν Στ.·. Τελειοποιήσεως, και εν περιπτώσει επειγούσης ανάγκης όπως το Φιλοσ.·. Εργαστ.·. συνεδριάση, αναλαμβάνει την σφύραν εις των ιδρυτών. Ο ανώτερος κατά βαθμόν, ή ο αρχαιότερος κατά την μύησιν επί ομοιόβαθμων[1133].

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ[1134] ΤΩΝ ΦΙΛΟΣ.·. ΕΡΓΑΣΤ.·. ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΥΤΩΝ

{Άρθρον 6. Οι κατά το άρθρον 77 του Γεν.·. Καν.·. εκλεγόμενοι αξιωματικοί είναι επανακλέξιμοι εις το αυτό αξίωμα επί δύο μόνον συνεχείς περιόδους.}

1131 Απολύτως άκυρο.

1132 Δεν υπάρχουν τέτοια προνόμια.

1133 Το άρθρο αναφέρει ότι εάν απουσιάζει ο πρόεδρος και οι 2 αντιπρόεδροι, και εφόσον υπάρχει επείγουσα περίπτωση να μην αναβληθεί η συνεδρία, προεδρεύει ο αρχαιότερος. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις η ΓΣ (συνεδρία) ματαιούται.

1134 Οι πρόσθετοι είναι αναπληρωματικά μέλη. Οι Α΄ και Β΄ κριτές/φύλακες/επιθεωρητές είναι οι Α΄ και Β΄ αντιπρόεδροι αντίστοιχα.

Άρθρον [6] {7}

Οι Αξιωματικοί του Αρείου Πάγου είναι οι εξής:
1. Ο Μέγας Διδάσκαλος
2. Ο Α΄ Μέγας Κριτής
3. Ο Β΄ Μέγας Κριτής
4. Ο Μέγας Ρήτωρ
5. Ο Μέγας Γραμματεύς-Σφραγιδοφύλαξ
6. Ο Μέγας Θησαυροφύλαξ
7. Ο Μέγας Προσαγωγεύς
8. Ο Μέγας Τελετάρχης
9. Ο Μέγας Ελεονόμος
10. Ο Μέγας Σημαιοφόρος
11. Ο Μέγας Αρχιτέκτων-Αρχιτρίκλινος
12. Ο Μέγας Αρχηγός των Φρουρών
13. Ο Πρόσθετος Ρήτωρ
14. Ο Πρόσθετος Γραμματεύς

Οι Αξιωματικοί του Ύπερτ.·. Περιστυλίου είναι οι εξής:
1. Ο Σοφώτατος
2. Ο Α΄ Μέγας Φύλαξ
3. Ο Β΄ Μέγας Φύλαξ
4. Ο Ιππ.·. της Ευγλωττίας
5. Ο Ιππ.·. Καγκελλάριος-Σφραγιδοφύλαξ
6. Ο Ιππ.·. Θησαυροφύλαξ
7. Ο Ιππ.·. Δοκιμαστής
8. Ο Ιππ.·. Β΄ Δοκιμαστής
9. Ο Ιππ.·. Τελετάρχης-Αρχιτρίκλινος
10. Ο Ιππ.·. της Αγαθοεργίας
11. Ο Ιππ.·. Σημαιοφόρος
12. Ο Ιππ.·. Φρουρός του Περιστυλίου
13. Ο πρόσθετος Ρήτωρ
14. Ο πρόσθετος Γραμματεύς

Οι Αξιωματικοί της Σ.·. Στ.·. Τελειοποιήσεως είναι οι εξής:
1. Ο Τρις Ισχυρός Διδάσκαλος
2. Ο Α΄ Επιθεωρητής
3. Ο Β΄ Επιθεωρητής
4. Ο Ρήτωρ
5. Ο Γραμματεύς
6. Ο Ταμίας

7. Ο Δόκιμαστής
8. Ο Β΄ Δόκιμαστής
9. Ο Τελετάρχης
10. Ο Ελεονόμος
11. Ο Σφραγιδοφύλαξ
12. Ο Αρχηγός των Φρουρών
13. Ο πρόσθετος Ρήτωρ
14. Ο πρόσθετος Γραμματεύς

Άρθρον [7] {8}

α) Τα της εκλογής των Αξιωματικών της Συνόδου του 32ου και του Δικαστηρίου του 31ου ρυθμίζονται κατά τα υπό του Γεν.·. Κανονισμού προβλεπόμενα (άρθρον 69).

β) Δια την Κοιλ.·. Ιλισού και Αν.·. Αθηνών Μέγ.·. Διδ.·. του Αρείου Πάγου ειναι αυτοδικαίως[1135] ο Μέγ.·. Καγκ.·. Μέγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·., το Υπ.·. Συμβ.·. δύναται να διορίζη[1136] τον Μεγ.·. Διδ.·. των Αρείων Πάγων δια τας λοιπάς Κοιλ.·. άλλως, δια να εκλεγή τις Μεγ.·. Διδ.·. Αρείου Πάγου, πρέπει, εάν δεν κατέχη ανώτερον του 30ου, να έχη διατελέσει Α' ή Β' Μεγ.·. Κριτ.·. ή Μέγ.·. Ρήτ.·. του Αρείου Πάγου[1137] ή να έχει μυηθή από τριών τουλάχιστον ετών[1138] εις τον 30ον βαθμόν.

Προ της εκλογής διακόπτονται αι εργασίαι εις 28ον βαθμόν, ίνα το εργαστ.·. συνεδριάση εις 30ον βαθμόν. Ανοιγομένων των εργασιών εις 30ον βαθμόν, οι Ιππ.·. Καδώς εκλέγουν τρεις[1139] εκ των εχόντων τα προσόντα δια να καταλάβουν την θέσιν του Μεγ.·. Διδ.·., οι οποίοι και προτείνονται ως υποψήφιοι δια το αξίωμα τούτο.

Επαναλαμβανομένων των εργασιών εις 28ον βαθμόν, ο Μέγ.·. Διδ.·. ανακοινώνει τα ονόματα των ορισθέντων ως υποψηφίων δια το αξίωμα του Μεγ.·. Διδ.·., μεταξύ των οποίων εκλέγεται ούτος.

1135 Απολύτως άκυρη ρήτρα, αρ. 12 Σ, αρ. 43 Ν. 281/1914, ΑΠ 1481/2002.

1136 Απολύτως άκυρη ρήτρα, αρ. 12 Σ, αρ. 43 Ν. 281/1914, ΑΠ 1481/2002.

1137 Αμφισβητείται το νόμιμο της προϋπόθεσης (ΑΚ 89).

1138 Άκυρο ως αντιβαίνον το κανόνα της ισότητος των μελών (ΑΚ 89).

1139 Δηλ. αντί η ΓΣ σε ολομέλεια να εκλέξει πρόεδρο, εκλέγει 3 πρόσωπα από ένα σώμα ψηφοφόρων που κατέχουν το 30ο βαθμό και εν συνεχεία με δεύτερη ψηφοφορία όλα τα μέλη εκλέγουν τον πρόεδρο, έναν εξ αυτών των 3 που είχαν «προεκλεγεί». Φρονούμε πως η ρήτρα διασπά τον κανόνα της ισότητος των μελών (ΑΚ 89) και πρέπει να θεωρηθεί άκυρη. Άλλως θα θεωρηθεί ότι υπάρχουν δύο κατηγορίες μελών, αυτή με πλήρη δικαιώματα ψήφου, και μία δεύτερη με δικαίωμα ψήφου μόνο κατά τη 2η ψηφοφορία, η οποία είναι περιορισμένης εμβέλειας, αφού έχει ήδη γίνει η προεπιλογή δια της πρώτης.

Μετά την εκλογήν του Μεγ.·. Διδ.·. ακολουθεί η εκλογή των λοιπών αξιωματικών εκ των κατεχόντων τουλάχιστον από έτους τον 30ον βαθμόν μελών[1140].

Η εκλογή των αξιωματικών του Αρείου Πάγου ενεργείται εις 28ον βαθμόν.

γ) Η εκλογή του Σοφ.·. και των λοιπών Αξιωματικών του Υπερτ.·. Περιστυλίου ενεργείται εις εργασίας 18ου βαθμού[1141] {,η δε του Τρις Ισχ.·. Διδ.·. και των λοιπών αξιωματικών της Στ.·. Τελειοποιήσεως ενεργείται εις εργασίαν 4ου βαθμού}.

Δια να εκλεγή τις Σοφ.·. πρέπει, εάν δεν κατέχη από έτους τουλάχιστον τον 30ν βαθμόν[1142], [να έχη διατελέσει Α΄ ή Β΄ Μεγ.·. Φύλ.·. ή Ιππ.·. της Ευγλωττίας] {να προϋπηρέτησεν ως αξιωματικός εν Περιστυλίω} ή να έχει μυηθή από τριών τουλάχιστον ετών εις τον 18ον βαθμόν.

Δια να εκλεγή τις Αξιωματικός Υπερτ.·. Περιστυλίου πρέπει να κατέχη τον 18ον βαθμόν από έτους τουλάχιστον.

δ) δια να εκλεγή τις Τρις Ισχ.·. Διδ.·. πρέπει να έχει διατελέσει [Α΄ ή Β΄ Επιθ.·. ή Ρήτ.·.] {να προϋπηρέτησεν ως αξιωματικός Στοάς Τελειοποιήσεως} ή να κατέχη τον 14ον βαθμόν από τριετίας ή τον 18ον βαθμόν από διετίας ή από έτους τουλάχιστον τον 28ον βαθμόν[1143].

Η εκλογή ενεργείται ως εξής:

Προ της εκλογής διακόπτονται αι εργασίαι 4ου βαθμού, ίνα το εργαστ.·. συνεδριάση εις 14ον βαθμόν. Ανοιγομένων των εργασιών εις 14ον, οι Μεγ.·. Εκλεκτ.·. Τέλ.·. και Υπέρτ.·. Τέκτονες εκλέγουν τρεις[1144] εκ των εχόντων τα προσόντα όπως καταλάβουν το αξίωμα του Τρις Ισχ.·. Διδ.·., οι οποίοι και προτείνονται ως υποψήφιοι δια το αξίωμα τούτο, μέθ' ό αι εργασίαι 14ου βαθμού κλείονται. Επαναλαμβανομένων των εργασιών εις 4ον βαθμόν, ο Πρόεδρος ανακοινώνει τα ονόματα των υποψηφίων εκ των οποίων εις εκλέ-

1140 Δικαίωμα εκλέγεσθαι έχουν μόνο οι κατέχοντες τον 30ο βαθμό. Η ρήτρα δεν φαίνεται άκυρη, καθόσον το καλώς εννοούμενο συμφέρον της ένωσης είναι να διοικείται από πρόσωπα τα οποία κατέχουν όλους τους τεκτονικούς βαθμούς που προβλέπεται να λειτουργούν στην εκάστοτε ένωση.

1141 Εννοεί στις ενώσεις προσώπων «[Υπέρτατα] Περιστύλια» του 18ου βαθμού.

1142 Αυτό το εδάφιο είναι άκυρο, διότι δεν αφορά τις ενώσεις προσώπων «[Υπέρτατα] Περιστύλια» ποιό τεκτονικό βαθμό κατέχει τις σε άλλες ενώσεις προσώπων.

1143 Τα περί κατοχής βαθμών άλλων και πέραν του 18ου δεν είναι νόμιμο κριτήριο διάσπασης της αρχής της ισότητος των μελών του εργαστηρίου, διότι δεν το αφορούν και δεν απονέμονται από αυτό, οπότε είναι σαν να υποχρεώνει τα μέλη να εγγραφούν και σε άλλες ενώσεις για να έχουν εκλογικό προβάδισμα, οπότε το εδάφιο είναι άκυρο.

1144 Βλ. αντίστοιχο σχόλιο στον Άρειο Πάγο μεταξύ 30ου και 28ου βαθμού.

γεται Τρις Ισχ.·. Διδ.·.. Επακολουθεί η εκλογή των λοιπών αξιωματικών εις εργασίας 4ου βαθμού.

Δια να εκλεγή τις αξιωματικός Στ.·. Τελειοποιήσεως πρέπει να κατέχη τον 14ον βαθμόν από έτους τουλάχιστον.

ε) Όταν το Υπέρτ.·. Περιστύλιον, μή υπαρχούσης Στ.·. Τελειοποιήσεως, απονέμει και τους βαθμους 4-14[1145], η εκλογή του Σοφ.. ως και των λοιπών αξιωματικών ενεργείται εις εργασίας 4ου βαθμού. Προ της εκλογής διακόπτονται αι εργασίαι, ίνα το εργαστ.·. συνεδριάση εις 18ον βαθμόν, οπότε οι Ιππ.·. Ροδ.·. εκλέγουν τρεις εκ των εχόντων τα προσόντα να καταλάβουν την θέσιν του Σοφ.·., οι οποίοι και προτείνονται ως υποψήφιοι δια το αξίωμα τούτο. Επαναλαμβανομένων των εργασιών εις 4ον βαθμόν, ο Σοφ.·. ανακοινώνει τα ονόματα των ορισθέντων ως υποψηφίων δια το αξίωμα του Σοφ.·., μεταξύ των οποίων ούτος εκλέγεται. Επακολουθεί η εκλογή των λοιπών αξιωματικών εκ των κατεχόντων τον 18ον βαθμόν από έτους τουλάχιστον.

στ) Πάσαι αι ως άνω εκλογαί γίνονται δια μυστικής ψηφοφορίας και δια ψηφοδελτίων.

Αι αποφάσεις λαμβάνονται δια της απολύτου πλειοψηφίας των παρόντων μελών [, τα οποία πρέπει να είναι ταμειακώς εν τάξει.

ζ) Οι κατά το άρθρον 7 του Γεν.·. Κανονισμού εκλεγομένοι αξιωματικοί είναι επανεκλέξιμοι εις το αυτό αξίωμα επί δύο μόνο συνεχείς περιόδους.

η) Δεν επιτρέπεται η εκλογή του αυτού προσώπου ως Προέδρου εις περισσότερα του ενός Τεκτ.·. Εργαστ.·. εί μή μόνον με ειδικήν έγκρισιν του Υπ.·. Συμβ.·. κατά την κρίσιν αυτού[1146].

θ) Εις περίπτωσιν κενώσεως θέσεως λόγω θανάτου ή παραιτήσεως ή αδυναμίας ασκήσεως των καθηκόντων του Μεγ.·. Διδ.·. ή του Σοφ.·. ή του Τρις Ισχ.·. Διδ.·., το εργαστ.·. προβαίνει εντός μηνός εις την εκλογήν νέου, τηρουμένης εις υπό του άρθρου 7 προβλεπομένης διαδικασίας.

Εάν όμως η ένωσις συμβή διανυομένου του τρίτου έτους εκ τριετούς περιόδου του Αρείου Πάγου ή του τελευταίου εξαμήνου της διετούς περιόδου του Υπερτ.·. Περιστυλίου ή της Στ.·. Τελειοποιήσεως, τα καθήκοντα του Προέδρου μέχρι λήξεως της περιόδου ασκεί δια τους Αρείους Πάγους ο Α΄ Μεγ.·. Κριτ.·., δια τα Υπερτ.·. Περιστύλια ο Α' Μεγ.·. Φυλ.·. και δια τας Στ.·. Τελειοποιήσεως ο Α΄ Επιθ.·..

ι) Εις περίπτωσιν κενώσεως της θέσεως ετέρου αξιωματικού Φιλοσ.·.

1145 Δεν γίνεται Υπέρτατο Περιστύλιο να απονέμει αυτούς τους βαθμούς, ή, εάν επιτρέπεται, δεν μπορεί το δικαίωμά του να εξαρτάται από το πότε και εάν υπάρχει άλλη ένωση προσώπων στην ίδια γεωγραφική έκταση Στοά Τελειοποιήσεως.

1146 Άκυρη ρήτρα.

Εργαστ.·. εφαρμόζονται αναλογικώς, τα προβλεπόμενα εις την παράγραφον θ του παρόντος άρθρου.

ια) Κατα τας περιπτώσεις των παραγράφων θ και ι του παρόντος άρθρου, τηρούνται επακριβώς τα εις τας παραγράφους α μέχρι και η αυτού οριζόμενα.

ιβ) Το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι περιορίζεται εις τα ενεργά και τακτικά μέλη των Φιλοσ.·. Εργαστ.·.].

Άρθρον [8] {9}

Τα Φιλοσ.·. Εργαστ.·. υποχρεούνται όπως εντός επτά ημερών υποβάλλουν εις το Ύπ.·. Συμβ.·. του 33ου προς έγκρισιν τα αποτελέσματα των αρχαιρεσιών των[1147].

Η μη έγκαιρος υποβολή των αποτελεσμάτων τούτων συνεπάγεται την πειθαρχικήν τιμωρίαν του Προέδρου και του Γραμμ.·. του Εργαστ.·.[1148].

Άρθρον [9] {10}

Η εγκατάσιασις των νέων αξιωματικών Φιλοσ.·. Εργαστ.·., εκλεγομένων κατά τα εις το άρθρον 78 του Γεν.·. Κανονισμού και το άρθρον 7 του Ειδ.·. Κανονισμού τούτου οριζόμενα, μετά την έγκρισιν της υπάτης αρχής ενεργείται εντός του μηνός Ιανουαρίου του επομένου έτους κατά τα υπό του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου εγκεκριμένα τυπικά.

Άρθρον [10] {11}

Κατά την εγκατάστασιν των νέων αξιωματικών ο Μέγ.·. Διδ.·. ή ο Σόφ.·. ή ό Τρις Ισχ.·. Διδ.·., εάν εξελέγη το πρώτον, ομνύει και υπογράφει ενώπιον του τέως Προέδρου, των αξιωματικών και των μελών του Φιλοσ.·. Εργαστ.·. τον κάτωθι όρκον[1149] των αξιωματικών.

Οι λοιποί αξιωματικοί, οι το πρώτον εκλεγέντες, δίδουν και υπογράφουν τον όρκον ενώπιον του νέου Προέδρου και των μελών του Εργαστ.·..

Ο όρκος ον ομνύουν πάντες οι το πρώτον εκλεγόμενοι αξιωματικοί, είναι ο εξής:

«Επί τω όρκω του 30ου (δια τον Μεγ.·. Διδ.·. και τους αξιωματικούς του Αρείου Πάγου) ή του 18ου (δια τον Σοφ.. και τους Αξιωματικούς του Υπερτ.·. Περιστυλίου) ή του 14ου (δια τον Τρις Ισχ.·. Διδ.·. και τους Αξιωματικούς της Στ.·. Τελειοποιήσεως) βαθμώ παρουσία του Σεπτού τούτου Εργαστ.·., ομνύω και υπισχνούμαι ενώπιον του Μ.·.Α.·.Τ.·.Σ.·. να χει-

1147 Απολύτως άκυρο.

1148 Απολύτως άκυρο.

1149 Πρόκειται για επίσημο διαβεβαίωση (συναφώς αρ. 29) και όχι όρκο υπό την έννοια του αρ. 13§5 Σ.

ριστώ μετ' άκρας ευλαβείας τα ανατεθέντα μοι υψηλά καθήκοντα. Να υπακούω απαρεγκλίτως εις τα κελεύσματα του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα και του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. αυτού, να τηρήσω πιστώς τα Μεγ.·. Συντάγματα του 1762 και 1786, τον Γεν.·. Κανονισμόν του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα και τον Ειδ.·. Κανονισμόν των Φιλοσ.·. Εργαστ.·.. Ομνύω ωσαύτως να καταβάλλω πάσαν μέριμναν υπέρ της τάξεως και προόδου των εργασιών του Σεπτού τούτου Εργαστ.·.. Των ιερών υποσχέσεων τούτων επικαλούμαι μάρτυρα τον Μ.·.Α.·.Τ.·.Σ.·.».

Ο επανεκλεγείς Πρόεδρος ανακηρύσσεται υπό του Α' Μεγ.·. Κριτ.·. ή του Α΄ Μεγ.·. Φύλ.·. ή του Α΄ Επιθ.·. και επιβεβαιώνει τον κατά την πρώτην Εκλογήν του δοθέντα όρκον.

Οι λοιποί επανεκλεγόμενοι αξιωματικοί ανακηρύσσονται υπό του Προέδρου και επιβεβαιώνουν τον κατά την πρώτην εκλογήν των δοθέντα όρκον.

Άρθρον [11] {12}

Πας αξιωματικός, απουσιάσας επι τρις συνεχείς συνεδρίας χωρίς να δικαιολογηθεί εγγράφως θεωρείται αυτοδικαίως ως παραιτηθείς, το δε Φιλοσ.·. Εργαστ.·. προβαίνει εις μίαν των προσεχών συνεδριών εντός μηνός εις την εκλογήν αντικατάστατου αυτού δια τον υπόλοιπον χρόνον, τηρουμένων των εις το άρθρον 7 του Κανονισμού τούτου οριζομένων.

Άρθρον [12] {13}

Τα καθήκοντα και τα δικαιώματα των αξιωματικών των Φιλοσ.·. Εργαστ.·. είναι τα ακόλουθα:

α) Ο Πρόεδρος ηγείται και διευθύνει τας εργασίας του Φιλοσ .·. Εργαστ.·., συγκαλεί εις συνεδρίας, αντιπροσωπεύει τούτο, αποσφραγίζει την αλληλογραφίαν, υπογράφει μετά του Γραμμ.·. τους πίνακας και μετά του Γραμμ.·. και Ρήτ.·. τα πρακτικά, θέτει υπό την ψήφον προτάσεις και τα συμπεράσματα του Ρήτ.·., προκαλεί τας αποφάσεις του Εργαστ.·., ανακεφαλαιώνει τας γνώμας, αναγγάλλει τα αποτελέσματα των ψηφοφοριών και αποφάσεων, προβαίνει κατά τα Τυπικά εις τας αύξ.·. φωτ.·. , εις υιοθεσίας και τακτοποιήσεις, επαγρυπνεί επί της τηρήσεως των κελευσμάτων του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα και του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. αυτού, των Μεγ.·. Συνταγμάτων, του Γεν.·. Κανονισμού και του Ειδ.·. Κανονισμού τούτου.

Λαμβάνει γνώσιν μετά του Ρήτ.·. πάσης ομιλίας γενησομένης εις το Εργαστ.·. και έχει το δικαίωμα να ματαιώση την εκφώνησίν της[1150].

1150 Δεδομένου ότι το πρόγραμμα των συνεδριών (ΓΣ) των φιλοσοφικών ενώσεων προσώπων αποφασίζεται από το διοικητικό όργανο αυτού (το ΔΣ), μονομερής απόφασης αλ-

Ουδείς δύναται να διακόψη, παρακούση ή μεμφθή τον Πρόεδρον διαρκουσών των Εργασιών.

Ο παραβάτης υπόκειται εις τας περί πειθαρχίας διατάξεις του Γεν.·. Κανονισμού.

Εν περιπτώσει απουσίας ή κωλύματος αντικαθίσταται υπό του Α΄ Μεγ.·. Κριτ.·. ή Φύλ.·. ή Επιθ.·. και τούτου απόντος υπό του Β΄.

β) Οι Μεγ.·. Κριτ.·., οι Μεγ.·. Φυλ.·. και οι Επιθ.·. έχουν την διεύθυνσιν των οικείων Κοιλ.·. και μεταδίδουν τας εντολάς του Προέδρου. Δύνανται να αφαιρούν τον λογόν παρά των επιχειρούντων να ομιλήσουν άνευ αδείας.

γ) Ο Μεγ.·. Ρήτ.·. ή Ιππ.·. της Ευγλωττίας ή Ρήτ.·. είναι Φύλαξ των Μεγ.·. Συνταγμάτων, του Γεν.·. Κανονισμού του Υπ.·. Συμβ.·. και του Ειδ.·. Κανονισμού τούτου και αντιτείνει εις πάσαν παράβασιν αυτών, ζητών την αναγραφήν της διαμαρτυρίας του εις τα πρακτικά.

Δίδεται εις αυτόν αμέσως ο λόγος, οσάκις αυτός ζητείται υπέρ του νόμου. Εκφέρει τα συμπεράσματα του επί των συζητήσεων.

Λαμβάνει γνώσιν ως και ο Πρόεδρος των ομιλιών, αι οποία πρόκειται να γίνουν, και δύναται να εισηγηθεί εις τον Πρόεδρον την ματαίωσιν της Εκφωνήσεών των[1151].

δ) Ο Μεγ.·. Γραμμ.·. ή Ιππ.·. Καγκ.·. ή Γραμμ.·. τηρεί τα Πρακτικά των συνεδριών. τα μητρώα, το βιβλίον των επισήμων διαβεβαιώσεων και λοιπά βιβλία, συγκαλεί εις συνεδρίαν τα μέλη κατόπιν εντολής του Προέδρου, υπογράφει τα Πρακτικά και διεξάγει την αλληλογραφίαν.

ε) Ο Μεγ.·. Προς.·. ή οι Δοκιμασταί προβαίνουν εις τας κεραμώσεις, φροντίζουν δια τας δοκιμασίας και συνοδεύουν τους υποφηφίους.

στ) Ο Μεγ.·. Θησ.·. ή Ταμίας ενεργεί τας εισπράξεις και πληρωμάς.

ζ) Ο Μεγ.·. Ελεον.·. ή Ιππ.·. Αγαθοεργίας ή Ελεον.·. περιφέρει τον Κορμόν Αγαθοεργίας και το προϊόν τούτου διαθέτει κατά τας αποφάσεις του Εργαστ.·..

η) Οι Τελετ.·. διευθύνουν τας τελετάς, την εθιμοταξίαν[1152], συλλέγουν τας ψήφους και περιφέρουν τον Σάκκον των πρότασεων.

θ) Ο Αρχ.·. των Φρουρ.·. βοηθεί τους Δοκ.·. εις την ασφάλειαν του Εργαστ.·. και τάσσεται φρουρός της εισόδου αυτού.

λαγής του προγράμματος εκ μέρους του προέδρου δεν είναι επιτρεπτή. Σε αντίθετη περίπτωση θα επρόκειτο είτε α) περί λήψεως διοικητικής αποφάσεως από ένα μόνο μέλος του ΔΣ είτε β) λογοκρισία, που απαγορεύεται από το Σ.

1151 Χωρίς έννομο αποτέλεσμα, όπως προαναφέραμε.

1152 Την εθιμοτυπία (étiquette), δηλ. τα έθιμα και παραδοσιακούς τύπους που δεν περιλαμβάνονται σε έγγραφα κανονιστικά κείμενα.

ι) Ο Αρχιτρ.·. διευθύνει τα των συμποσίων και
ια) Ο Σημ.·. κρατεί το λάβαρον του Εργαστ.·. κατά τας τελετάς.

[ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄]
ΜΕΛΗ ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΑΥΤΩΝ

Άρθρον [14] {13}

Τα μέλη των Φιλοσ.·. Εργαστ.·. διαιρούνται εις ενεργά, πάρεδρα και επίτιμα.

α) Ενεργά μέλη είναι πάντες οι κατοικούντες εις την Κοιλ.·. του Φιλοσ.·. Εργαστ.·. και έχοντες εκπληρώσει τας ταμειακάς των υποχρεώσεις.

β) Πάρεδρα μέλη, οι εις αυτό μυηθέντες, υιοθετηθέντες ή τακτοποιηθέντες και διατελέσαντες επί εν τουλάχιστον έτος ενεργά μέλη αυτού, μή κατοικούντες όμως πλέον εις την Κοιλ.·. του Εργαστ.·..

Τα πάρεδρα μέλη απαλλάσσονται πάσης εισφοράς, εφ' όσον διαμένουν μακράν της Κοιλ.·. του Φιλοσ.·. Εργαστ.·., υποχρεούμενα μόνον εις την ετήσιαν καταβολήν ποσού τινός υπέρ του Κορμού αγαθοεργίας. Επανερχόμενα εις την Κοιλ.·. του Εργαστ.·. καθίστανται εκ νέου ενεργά μέλη, κατόπιν εγκρίσεως του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου[1153].

γ) Τα επίτιμα μέλη εκλέγονται συμφώνως προς τα εις το άρθρον 77 του Γεν.·. Κανονισμού οριζόμενα.

1) Τα επίτιμα μέλη εκλέγονται εις ειδικήν συνεδρίαν δια πλειοψηφίας των 4/5 των παρόντων μελών του Εργαστ.·.

2) Τα επίτιμα μέλη αλλοδαποί, ή ημέδαποί ενεργά μέλη άλλων Φιλόσ.·. Εργαστ.·., απαλλάσσονται της καταβολής εισφοράς.

3) Τα εις το εργαστ.·. αυτών εκλεγέντα επίτιμα μέλη δεν απολαμβάνουν της ως άνω απαλλαγής και εξομοιώνονται προς τα ενεργά[1154].

Άρθρον [14] {15}

Τα ενεργά {πάρεδρα και επίτιμα} μόνον μέλη απολαύουν πλήρων των τεκτονικών δικαιωμάτων.

1153 Απολύτως άκυρη η όλη παράγραφος. Το καταστατικό δεν μπορεί να διαφοροποιεί μεταξύ ενεργών και μη μελών ανάλογα με τον τόπο κατοικίας των μελών. Όλα τα μέλη είναι ενεργά εφόσον είναι ταμειακώς εν τάξει.

1154 Δηλ. τα ενεργά μέλη δεν μπορούν να εκλεγούν επίτιμα μέλη στο εργαστήριο που είναι μέλη, οπότε και διατηρούν την ιδιότητα του ενεργού μέλους (δεν γίνεται να έχει κανείς διπλή ιδιότητα μέλους).

Άρθρον [15] {16}

[Τα ενεργά μέλη {φιλοσοφικού εργαστηρίου υποχρεούνται να ώσιν ενεργά μέλη Συμβολικής Στοάς} Ύπερτ.·. Περιστυλίου πρέπει να είναι ενεργά ή επίτιμα μέλη Στ.·. Τελειοποιήσεως και τα ενεργά μέλη Αρείου Πάγου ενεργά ή επίτιμα μέλη Υπερτ.·. Περιστυλίου][1155].

Άρθρον [16] {17}

Παν ενεργόν μέλος οφείλει να προσέρχηται εις τας τακτικάς συνεδρίας του εργαστ.·. κατά τας υπ' αυτού ωρισμένας ημέρας.

Εάν κωλύηται να παρευρεθεί εις την συνεδρίαν, οφείλει να προειδοποιεί εγγράφως τον Πρόεδρον ή άλλον αξιωματικόν του εργαστ.·., ανακοινώνων τον λόγον της απουσίας. Εάν ένεκα απροόπτου κωλύματος δεν ηδυνήθη να προειδοποιήση, οφείλει να δικαιολογήσει την απουσίαν κατά την επόμενην συνεδρίαν.

Παν ενερνόν μέλος, το οποίον απουσιάζει επί τρεις διαδοχικάς συνεδρίας άνευ απόχρωσης δικαιολογίας, προσκαλείαι εγγράφως δια να δικαιολογηθεί. Εάν δεν προσέλθη, γνωστοποιείται εις αυτό εγγράφως ότι το εργαστ.·. την αποχήν του ταύτην θα θεωρήση ως παραίτησιν. Εάν τέλος και μετά την γνωστοποίησιν ταύτην δεν προσέλθη εις την επόμενην συνεδρίαν ή δεν απαντήση επαρκώς εντός δέκα ημερών από της επιδόσεως της γνωστοποιήσεως ταύτης, διαγράφεται το όνομά του εκ του καταλόγου των ενεργών μελών και ειδοποιείται η προϊσταμένη αρχή δια να γνωρίση τούτο και εις τα υπό την δικαιοδοσίαν της Εργαστ.·..

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄
ΕΙΣΔΟΧΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΝ ΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΝ

Άρθρον [17] {18}

Δια να γίνει δεκτός προς εισδοχήν εις τον Φιλοσοφικόν Τεκτονισμόν (4ον βαθμόν) οφείλει:

{α) να ανήκη ως ενεργόν και τακτικόν μέλος εις Συμβ.·. Στοάν της Μεγ.·. Στ.·. της Ελλάδος[1156]}

[α) Να κατέχη την αναγκαίαν παιδείαν και πνευματικήν ανάπτυξιν, όπως κατανοήση τας φιλοσόφικάς εννοίας του βαθμού εις τον οποίον ζητεί να μυηθή,

β) Να διακρίνηται Επί χρηστοτητι, φιλόηόνία και τεκτονική Άρειή και Εν γΕνει να κατΕχη π'Αντα τα προςόντα καλου και Άγαθου τΕκτονός.

1155 Απολύτως άκυρη ρήτρα τόσο σε αμφότερες τις εκδόσεις.

1156 Απολύτως άκυρη ρήτρα.

γ) να είναι ενεργόν μέλος Συμβολικής Στ.·. υπαγομένης υπό την αιγίδα κανονικώς λειτουργούσης και αναγνωρισμένης Μεγ.·. Στ.·., τηρουμένης της διατάξεως του άρθρου 60 του Γεν.·. Κανονισμού του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα[1157].

δ) Να κατέχη τον βαθμόν του Διδ.·. {προ 12 μηνών}].

Άρθρον [18] {19}

Ο κεκτημένος τα υπό του άρθρου [17] {18} απαιτούμενα προσόντα και επιθυμών να μυηθή εις τον 4ον βαθμόν οφείλει να απευθύνη προς τον Πρόεδρον του οικείου Φιλοσ.·. Εργαστ.·. (Στ.·. Τελειοποιήσεως) αίτησιν συντεταγμένην κατά το κεκανονισμένόν υπόδειγμα, υπογεγραμμένην παρ' αυτού και υποστηριζομένην υπό τριών ενεργών μελών του Φιλοσ.·. Εργαστ.·., προς το οποίον απευθύνεται η αίτησις κατεχόντων τον 28ον βαθμόν[1158].

Οι υποστηρίζοντες την αίτησιν υπέχουν ενώπιον του Φιλοσ.·. Εργαστ.·. πάσαν ευθύνην δια την περί των υποψηφίων κρίσιν των.

Άρθρον [19]

Τα της διαδικασίας υποβολής και εγκρίσεως ή μή της ως άνω αιτήσεως καθορίζονται υπό των άρθρων 22, 24-26 του Ειδ.·. Κανονισμού τούτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΦΩΤΟΣ ΕΙΣ ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΙΛΟΣ.·. ΕΡΓΑΣΤ.·.

Άρθρον [20]

Ο μέλλων να μυηθεί εις ανώτερους φιλοσοφικούς βαθμούς οφείλει να ανήκη ως ενεργόν μέλος εις άπαντα τα κατώτερα Φιλοσ.·. Εργαστ.·. εις αυτής Κοιλ.·., τα υπό την δικαιοδοσίαν του Υπ.·. Συμβ.·..

Άρθρον 21 {25}

Τα μέλη ενός Φιλοσ.·. Εργαστ.·. δύνανται να ζητήσουν την αύξ.·. φωτ.. εις τον αμέσως ανώτερον βαθμόν, εάν διήνυσαν το υπό του άρθρου [58] {57}του Γεν.·. Κανονισμού του Υπ.·. Συμβ.·. οριζόμενον χρονικόν διάστημα, ήτοι 12 μήνας δια την αύξ.·. φωτ.. από του 4ου εις τον 9ον, 12 μήνας δια την από του 9ου εις τον 13ον και 14ον, 24 μήνας δια την από του 14ου εκ; τον [17ον] και 18ον, [24] {30} μηνών δια την από του 18ου εις τον 28ον και 24 μηνών δια την από του 28ου εις τον 30ον, [τηρουμένων των υπό της πρώτης παραγράφου του άρθρου 59 του Γεν.·. Κανονισμού

1157 Απολύτως άκυρη ρήτρα.

1158 Το ορθό: όντων (ενεργών) μελών του εργαστηρίου στον οποίο ζητά την εγγραφή, όπως ανέφερε το αρ. 19 στην έκδοση του 1963.

του Υπ.·. Συμβ.·. απαιτουμένων ουσιαστικών προσόντων.

Η ανωτέρω χρονική περίοδος δεν ισχύει δι' εργαστήρια δια τα οποία κρίνεται αναγκαία η αύξ.·. φωτ.. αδ.·. αδ.·. προς διατήρησιν του Εργ.·..].

Άρθρον [22] {26}

Η σχετική αίτησις υπογεγραμμένη υπό του αιτούντος και υποστηριζομένη υπό τριών μελών, κατεχόντων τον 28ον ή ανώτερον τούτου βαθμόν προκειμένου περί Στ.·. Τελειοποιήσεως ή Υπερτ.·. Περιστυλίου, και τον 30ον η ανώτερον τούτου προκειμένου περί Αρείου Πάγου, και συντεταγμένη κατά το κεκανονισμένον υπόδειγμα {Β΄}, υποβάλλεται δια του Σάκκου των προτάσεων υπό των υποστηριζόντων ταύτην εις εργασίας του βαθμού, εις τον οποίον ζητεί να προαχθεί ο υποψήφιος και το [Φιλοσ.·.] Εργαστ.·. αποφαίνεται περί της κατ' αρχήν αποδοχής ή μή αυτής κατά την αυτήν συνεδρίαν.

[Οι υποστηρίζοντες την αύξ.·. φωτ.. εις τους φιλοσοφικούς βαθμούς (9ον-30ον) υπέχουν ενώπιον του Φιλοσ.·. Εργαστ.·. πάσαν ευθύνην δια την περί του υποψηφίου κρίσιν των.]

{Μετά ταύτα εισάγεται εν ετέρα συνεδρία η πρότασις δια την οριστικήν αυτής αποδοχήν, καθ'αςμετά συζήτησιν και μυστικήν ψηφοφορίαν δια ψηφοδελτίων, γίνεται η πρότασις δεκτή, εάν ο αιτών λάβη τας ψήφους των τριών τετάρτων (3/4) των παρόντων μελών (του κλάσματος θεωρουμένου ως μονάδος υπέρ του υποψηφίου) και μετά προηγούμενην έγκρισιν του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ο μυείται εις τον βαθμόν εις ον εψηφίσθη. Η έγκρισις αναγιγνώσκεται εν τω φιλοσ.·. εργαστηρίω προ της μυήσεως.}

Άρθρον [23] {20}

Η κατά το προηγούμενον άρθρον αίτησις πρέπει πάντως να συνοδεύηται υπό του διπλώματος του αιτούντος ή του δελτίου ταυτότητος ή υπό εγγράφου βεβαιώσεως των κατωτέρων Εργαστ.·. ότι τυγχάνει ενεργόν μέλος αυτών και ότι είναι εν τάξει [κατά περίπτωσιν είτε προς το Μεγ.·. Θησαυροφυλάκιον[1159], είτε] προς το Ταμείον αυτών[1160].

[Εις την βεβαίωσιν ταύτην αναγράφεται επίσης και ο αριθμός των παρουσιών του αιτούντος εις τα κατώτερα εργαστ.·. ή, προκειμένου περί του αυτού εργαστ.·., εις τους κατωτέρους βαθμούς, ο οποιός δέον να μην υπολείπηται του ημίσεως των γενομένων συνεδριών κατά τον χρόνον τον απαιτούμενον δια την αύξ.·. φωτ.·..

Το οικείον όμως Εργαστ.·. δύναται κατ' ουσιαστικήν εκτίμησιν των περι-

1159 Απολύτως άκυρη φράση.

1160 Δεν απαιτείται κατά νόμο.

στάσεων να συγχωρήση την τυχόν έλλειψιν του απαιτουμένου αριθμού παρουσιών.]

[Άρθρον 24

Ο Πρόεδρος του Εργαστ.·., ευθύς ως η αίτησις γίνη δεκτή, υποχρεούται:

α) Να βεβαιωθεί, δι' όσων νομίζει καταλληλοτέρων μέσων, περί της αξίας και των προσόντων του αιτούντος.

β) Να απευθυνθεί εγγράφως προς δύο τουλάχιστον μέλη του Φιλοσ.·. Εργαστ.·. εκ των κατεχόντων

τουλάχιστον τον ανώτερον βαθμόν τον οποίον απονέμει το Εργαστ.·., τα οποία πρέπει να υποβάλλουν υπευθύνως έγγραφον περί των ικανοτήτων του αιτούντος όπως κατανοήση τας φιλοσοφικάς εννοίας του βαθμού, εις τον οποίον ζητεί να μυηθή, και περί του ηθικού και του χαρακτήρος του.

Η υποβολή του τελευταίου τούτου εγγράφου είναι αναγκαία μόνον επί αυξ.·. φωτ.. εις βαθμόν ανωτέρου Φιλοσ.·. Εργαστ.·. και όχι επί αύξ.·. φωτ.·. εις ανώτερον βαθμόν του αυτού Φιλοσ.·. Εργαστ.·.].

Άρθρον [25] {22}

Δια την οριστικήν αυτής αποδοχήν η αίτησις εισάγεται εις άλλην συνεδρίαν, κατά την οποίαν ανακοινώνονται υπό του Προέδρου και συζητούνται αι κατά το προηγούμενον άρθρον συλλεγείσαι πληροφορίαι, μετά συζήτησιν και μυστικήν ψηφοφορίαν δια σφαιριδίων ή ψηφοδελτίων ο αιτών γίνεται δεκτός, εάν λάβει θετικάς τας ψήφους των [τεσσάρων πέμπτων (4/5)] {τριών τετάρτων (3/4)} των παρόντων κατά την ψηφοφορίαν μελών, του τυχόν κλάσματος μονάδος [μή υπολογιζομένου] {το κλάσμα λαμβάνεται ως ακεραία υπερ του υποψηφίου μονάς}. Ψηφολέκται ορίζονται οι Άδ.·. Α΄ Επιθ.·. ή Α΄ Μεγ.·. Φύλ.·. ή Α΄ Μεγ.·. Κριτ.·. και οι Αδ.·. Ρήτ.·. και Γραμμ.·..

Ο φηφισθείς μυείται εις τον νέον βαθμόν, εφ' όσον δια την αύξ.·. φωτ.·. είναι ταμειακώς εν τάξει και εάν προ της μυήσεως αναγνωσθεί η προς τούτο έγκρισις του Υπ.·. Συμβ.·.[1161].

Η αίτησις απορρίπτεται εάν ψηφίσουν κατά του υποψηφίου (μέλαινα σφαιρίδια ή ψηφοδέλτια φέροντα ρητώς ένδειξιν καταφηφίσεως) περισσότερα του ενός [πέμπτου (1/5)] {ενός τετάρτου (1/4)} των παρόντων κατά την ψηφοφορίαν μελών, το τυχόν κλάσμα δεν υπολογίζεται].

Άρθρον [26] {23}

[Ο απορριπτόμενος κατά τα ανωτέρω, η ο μή εγκρινόμενος υπό του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου, δεν δύναται να προταθεί εκ νέου προς αύξ.·. φωτ.·. εις Φι-

1161 Απολύτως άκυρη ρήτρα.

λοσ.·. Εργαστ.·., υπαγόμενον υπό το Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα προ της παρελεύσεως διετίας από της απορριπτικής αποφάσεως. Ο δια δευτέραν φοράν απορριπτόμενος δεν δύναται πλέον να γίνει δεκτος προς αύξ.·. φωτ.. υπό Φιλόσ.·. Εργαστ.·..

Η απόρριψις παντός προταθέντος ανακοινώνεται υπό του Προέδρου του Εργαστ.·. προς το Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου[1162] {αρ. 23§2: «και υπό τούτου προς άπαντα τα υπό την δικαιοδοσίαν αυτού αντίστοιχα εργαστήρια}.

Τα ονόματα των απορριπτομένων υπό των Εργαστ.·. ή μή εγκρινομένων υπό του Υπ.·. Συμβ.·. ανακοινώνονται υπό τούτου προς άπαντα τα υπό την δικαιοδοσίαν του αντίστοιχα Εργαστ.·.].

Άρθρον [27] {24}

[Αι αιτήσεις αύξ.·. φωτ.. εις τους βαθμούς του Υπερτ.·. Περιστυλίου ή του Αρείου Πάγου Αδ.·. διαμενόντων εις Κοιλ.·. ένθα δεν λειτουργούν τοιαύτα Εργαστ.·., υποβάλλονται εις τον οικείον Μεγ.·. Επιθ.·. του Υπ.·. Συμβ.·., ο οποίος τας διαβιβάζει εις τούτο].

Το Ύπ.·. Συμβ.·., εις περίπτωσιν εγκριτικής αποφάσεώς του[1163], καθορίζει εις αυτήν το εργαστ.·., εις το οποίον δέον να μυηθή ο αιτών και εις το οποίον θα ενταχθεί ως μέλος μετά την μύησίν του {και εγγράφονται εις το μητρώον του εργαστήριον, ευθύς ως ομόσωσιν τον εν τω άρθρω 33 του παρόντος όρκον υιοθεσίας}.

[Εξαιρετικώς εκ την περίπτωσιν ταύτην η προυπόθεσις κατοικίας του ενεργού μέλους δεν είναι αναγκαία].

Άρθρον [28] {27}

Η απονομή των από του 5ου μέχρι του 8ου, από του 10ου μέχρι του 12ου, από του 15ου μέχρι του 16ου, από του 19ου μέχρι του 27ου και του 29ου βαθμών ενεργείται υπό των αρμοδίων εργαστ.·. δι' ανακοινώσεως ή συμφώνως προς τας διατάξεις του Τυπικου καθ' έκαστον βαθμόν και προ της απονομής των βαθμών 9ου, 13ου, 14ου, {17ου}, 18ου, 28ου και 30ου, συμφώνως προς το Τυπικόν των βαθμών τούτων.

[Άρθρον 29

Δεν υποβάλλονται εις ψηφοφορίας[1164] εκείνοι εις τους οποίους το Υπ.·.

1162 Απαγορεύεται από τη νομοθεσία περί προσωπικών δεδομένων (βλ. αντίστοιχο κεφάλαιο).

1163 Ανίσχυρη πράξη, μή δυναμένη να επιβάλει σε φιλοσοφικό εργαστήριο την εγγραφή προσώπου το οποίο το ίδιο το εργαστήριο δεν έχει εγκρίνει την είσοδό του.

1164 Αυτό αποδεικνύει ότι η εγγραφή μέλους και η μύηση δεν ταυτίζονται απαραίτητα.

Συμβ.·. του 33ου απονέμει απ' ευθείας αύξ.·. φωτ.·..

Ούτοι ανακηρύσσονται ως ενεργά μέλη Εργαστ.·. μετά την αναγγελίαν εις αυτό υπό του Υπ.·. Συμβ.·. της απονομής του βαθμού και εγγράφόονται εις το μητρώον του Εργαστ.·., ευθύς ως δωσουν την επίσημον διαβεβαίωσιν του βαθμού, ο οποίος απενεμήθη εις αυτούς, είτε ενώπιον του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. ή του αναπληρωτού αυτού, είτε εις το εργαστ.·. εκ το οποίον ανήκουν[1165].]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄
ΠΕΡΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΕΩΣ

Άρθρον [30] {28}

Οι κατέχοντες κανονικώς φιλοσοφικούς βαθμούς και δυνάμενοι να αποδείξουν τούτο δια της προσαγωγής κανονικών τεκτονικών διπλωμάτων ή δελτίων αναγνωρίσεως και άλλων εγγράφων, είτε εκδιδομένων υπό του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα, είτε θεωρηθέντων υπ' αυτού ή και εκδιδομένων αφ' ενός των ανεγνωρισμένων Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου ή άλλης ανεγνωρισμένης Τεκτ.·. Δυναμέως του Α.Α.Σ.Τ., δύνανται να υιοθετηθούν εις τα αντίστοιχα Φιλοσ.·. Εργαστ.·. τα απονέμοντα τους βαθμούς τούτους.

[Ειδικώς δια τους προερχομένους εξ αλλοδαπών Τεκτ.·. Δυνάμεων, το Εργαστ.·., εις το οποίον υπεβλήθη η αίτησις υιοθεσίας, προ πάσης αυτού ενεργείας αναφέρεται προς το Υπ.·. Συμβ.·., υποβάλλον εις αυτό παν προσαχθέν παρά του αιτούντος αποδεικτικόν έγγραφον, και αιτείται την προέγκρισιν αυτού δια την αιτουμένην υιοθεσίαν, ως και την αναγνώρισιν φιλοσοφικού βαθμού εις τον αιτούντα.

Μετά την παρά του Υπ.·. Συμβ.·. χορήγησιν της κατά τα ανωτέρω προεγκρίσεως και την αναγνώρισιν φιλοσοφικού βαθμού εις τον αιτούντα, τηρούνται τα εις τα επόμενα άρθρα οριζόμενα.]

Άρθρον [31] {29}

Ο μέλλων να υιοθετηθεί η τακτοποιηθεί υποχρεούται να υποβάλη αίτησιν εις όλα τα Φιλοσ.·. Εργαστ.·. μέχρι του ανωτέρου βαθμού τον οποίον κατέχει.

Η αίτησις απευθύνεται προς τον Πρόεδρον του Εργαστ.·., υπογεγραμμέ-

---

Ωστόσο δεν σημαίνει ότι η μύηση σε κάποιο βαθμό σε κάποιο βαθμό αναγκάζει κάποιο φιλοσοφικό εργαστήριο να απόδεχθεί το εν λόγω πρόσωπο ως μέλος, εξ ου και πάντοτε απαιτείται ψηφοφορία.

1165 Απολύτως άκυρη ρήτρα διότι θα παραβιαζόταν η αρνητική ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι (βλ. §16.5).

νη παρά του αιτούντος και υποστηριζομένη υπό δύο ενεργών μελών, κατεχόντων τουλάχιστον τον ανώτερον βαθμόν τον οποίον απονέμει το Εργαστ.·. εις το οποίον αυτή υποβάλλεται.

Η αίτησις αυτή ρίπτεται εις τον Σάκκον των προτάσεων ύφ' ενός των υποστηριζόντων ταύτην μελών, οι δύο υποστηρίζοντες υπέχουν ενώπιον του Εργαστ.·. πάσαν ευθύνην δια την τυχόν εσφαλμένην αυτών αντίληψιν περί των προσόντων του αιτούντος.

Άρθρον [32] {30}

Η κατά το προηγούμενον άρθρον αίτησις πρέπει να συνοδεύηται υπό των διπλωμάτων ή δελτίων ταυτότητος του αιτούντος, ως και υπό εγγράφων βεβαιώσεων ότι ο αιτών ανήκει ως ενεργόν μέλος εκ Συμβολικήν Στ.·. υπαγομένην [υπό την αιγίδα κανονικώς λειτουργούσης και αναγνωρισμένης Μέγ.·. Στ.·.] {Μεγ.·. Αν.·. της Ελλάδος}, ως και εις πάντα τα λειτουργούντα κατώτερα Εργαστ.·. υπό το Ύπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα, και ότι είναι εν τάξει, κατά περίπτωσιν, είτε προς το Μέγ.·. Θησαυροφυλάκιον είτε προς το Ταμείον αυτών.

Αι κατά τα ανωτέρω βεβαιώσεις υπογράφοντα υπό των Προέδρων και των Γραμμ.·. των διαφόρων Εργαστ.·. , των οποίων τυγχάνει ενεργόν μέλος ο υποψήφιου.

Άρθρον [33] {31}

Ευθύς ως το Φιλοσ.·. Εργαστ.·. λάβει γνώσιν της αιτήσεως, προβαίνει εις την κατ' αρχήν αποδοχήν ή μή αυτής.

Εάν η πρότασις γίνςι κατ' αρχήν δεκτή, ισχύουν καθ' όλα αι διατάξεις του άρθρου [24] {21 εδ. β' και γ'} του Ειδ.·. Κανονισμού τούτου.

Άρθρον [34] {32}

Η αίτησις υποβάλλεται ακολούθως εις μυστικήν ψηφοφορίαν εις εργασίας 4ου, 18ου ή 28ου, αναλόγως προς το Εργαστ.·., το οποίον επελήφθη της αιτήσεως ταύτης, εφαρμόζομένων των διατάξεων του άρθρου [25] {22} του Ειδ.·. Κανονισμού.

[Εις περίπτωσιν απορρίψεως τηρούνται αναλόγως τα εις το άρθρον 26 του Ειδ.·. Κανονισμού οριζόμενα].

Άρθρον [35] {33}

Οι υιοθετούμενοι ή τακτοποιούμενοι εις Φιλόσ.·. Εργαστ.·. ομνύουν τον κάτωθι όρκον:

«όμνύω επί τη τεκτονική τιμή μου, παρουσία του Μ.·.Α.·.Τ.·.Σ.·. ενώπιον του Φιλοσ.·. τούτου Εργαστ.·. να τηρήσω πιστώς τα Μεγ.·. Συντάγματα του 1762 και 1786, τον Γεν.·. Κανονισμόν του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια

την Ελλάδα, τα ψηφίσματα και τας αποφάσεις αυτού ως και τον Ειδ.·. Κανονισμόν των Φιλοσ.·. Εργαστ.·.».

Άρθρον [36] {34}

Τον γενόμενον δεκτόν προς υιοθεσίαν ή τακτοποίησιν ο Πρόεδρος του Εργαστ.·. καλεί δι' ιδιαιτέρου προσκλητηρίου να προσέλθη εις ωρισμένην ημέραν όπως υιοθετηθεί ή τακτοποιηθεί. Αν ούτος δεν προσέλθη κατά την ορισθείσαν ημέραν ούτε εντός τριών (3) μηνών από της προσκλήσεως, δεν δικαιούται πλέον να απαιτήση την υιοθεσίαν ή τακτοποίησίν του, και πρέπει να ζητήση τούτο εκ νέου, ότε πάλιν ή αίτησίς του υποβάλλεται εις την διαδικασίαν την εις τα ανωτέρω άρθρα οριζομένην, ως και εις την εκ νέου έγκρισιν του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα[1166].

Άρθρον [37] {35}

Οι υιοθετούμενοι ή τακτοποιούμενοι εις Φιλοσ.·. Εργαστ.·. υπόχρεουνται να εφόδιασθώσι δια διπλώματος του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα δια τον βαθμόν τον οποίον φέρουν.

Το τίμημα του διπλώματος εισπράττεται υπό του Φιλοσ.·. Εργαστ.·. ή του Υπ.·. Συμβ.·. πρό της υιοθεσίας ή τακτοποιήσεως μετά των λοιπών δικαιωμάτων.

{Άρθρον 36

Οι προσερχόμενοι προς υιοθεσίαν εν φιλοσοφικών εργαστηρίω και υποαγόμενοι εις αναγνωρισμένην Τεκτονικήν Δύναμιν, μη ακολουθούσαν το Αρχαίον και Αποδεδεγμένον Σκωτικόν Τύπον, υπόκεινται εις τας περί τακτοποιήσεως διατάξεις του άρθρου 29 και επέκεινα του παρόντος.}

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄
ΤΑΞΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ - ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ - ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΙ

Άρθρον [38] {37}

Ο Άρειος Πάγός, το Υπερτ.·. Περιστύλιον και η Στ.·. Τελειοποιήσεως συνέρχονται τουλάχιστον άπαξ του μηνός εις τακτικήν συνεδρίαν και εκτάκτως οσάκις ο Πρόεδρος τούτων αποφασίση.

Τα μέλη καλούνται δια προσκλήσεως {κοινοποιουμένων αυτοίς προ 48 ωρών} αναγραφούσης την ημερησίαν διάταξιν των εργασιών[1167].

1166 Βλ. ως άνω υποσημείωση.

1167 Ορθό και επιβεβλημένο από το νόμο ώστε να λαμβάνονται έγκυρες αποφάσεις στη ΓΣ των μελών.

Άρθρον [39] {38}

Τα ενεργά μέλη των Φιλόσ.·. Εργαστ.·. οφείλουν να παρευρίσκωνται εις το Τεκτονικόν Μέγαρον δέκα τουλάχιστον λεπτά προ της ορισθείσης προς συνεδρίαν ώραν, να φέρουν αμφίεσιν ευπρεπή, κατά προτίμησιν χρώματος μέλανος, και τα εμβλήματα του βαθμού τον οποίον κατέχουν.

Το Εργαστ.·. λογίζεται εν απαρτία παρόντων τουλάχιστον πέντε (5) εκ των ενεργών αυτού μελών, των κατεχόντων πάντως τον 14ον βαθμόν δια την Στ.·. Τελειοποιήσεως, τον 18ον βαθμόν δια το Υπερτ.·. Περιστυλιον, ή τον 30ον βαθμόν δια τον Αρειον Πάγον[1168].

Εις την περίπτωσιν ταύτην πρέπει απαραιτήτως να παρίσταται ο Πρόεδρος του Εργαστ.·.[1169] και δύο εκ των λοιπών αξιωματικών. Οι πέντε παρόντες καταλαμβάνουν τας έδρας του Προέδρου, του Α' Μεγ.·. Κριτ.·. ή Μεγ.·. Φυλ.·. ή Α' Επιθ.·., του Μεγ.·. Ρήτ.·. ή Ιππ.·. της Ευγλωττίας ή Ρήτ.·., του Μεγ.·. Γραμμ.·. ή Ιππ.·. Καγκ.·. ή Γραμμ.·. και του Μεγ.·. Αρχ.·. των Φρουρ.·. ή Ιππ.·. Φρουρ.·. του Υπερτ.·. Περιστυλίου ή Αρχ.·. των Φρουρών[1170].

Άρθρον [40] {39}

Τας συζητήσεις διευθύνει, κατά τα εγκεκριμένα Τυπικά, ο Πρόεδρος ή αντ' αυτού ο Προεδρεύων, και πάντες οι λαμβάνοντες μέρος εις αυτάς οφείλουν να αποτείνωνται προς αυτόν και μόνον. Τας Εργασίας του Φιλοσ.·. Εργαστ.·. δέον να χαρακτηρίζουν τάξις, αυστηρότης και λεπτότης. Απαγορεύονται αι διαλογικαί συζητήσεις και αι μεταξύ των συζητούντων αντεγκλήσεις. {Εν τοιαύτη περιπτώσει ο Πρόεδρος αναβάλλει το υπό συζήτησιν θέμα.[1171]}

[Άρθρον 41

Ο Πρόεδρος έχει το δικαίωμα να αφαιρή τον λόγον από πάντα, ο οποίος ήθελε παραβή την τάξιν. Δύναται μάλιστα και εν απολύτω ανάγκη να διακόψη την συζήτησιν ή και να λύση την συνεδρίαν του Εργαστ.·.

Εάν κατά την συνεδρίαν παρίσταται μέλος του Υπ.·. Συμβ.·. ή του Μεγ.·. Συμβ.·. ή ο Μέγ.·. Επιθ.·. του Εργαστ.·., ο Πρόεδρος, προ πάσης παρόμοιας

1168 Αρκεί η κατοχή του 4ου βαθμού για εργασίες σε 4ο, ο 28ος για εργασίες σε 28ο και αναφορικά με τον 18ο η φράση είναι περιττή, καθόσον όλα τα μέλη Περιστυλίου κατέχουν τον 18ο βαθμό.

1169 Ή ο αναπληρωτής του. Βλ. και επόμενο σχόλιο.

1170 Απαρτία ΓΣ με 5 μέλη. Επιτρεπτή ρήτρα (εκ του νόμου: όσα μέλη είναι παρόντα, ΑΚ 97). Ωστόσο δεν πρέπει να συγχέουμε την απαρτία ΓΣ με τον ελάχιστο αριθμό παρόντων μελών του ΔΣ.

1171 Άκυρο, διότι ο Πρόεδρος αποφασίζει ανά περίπτωση.

ενεργείας, οφείλει να έχη την σύμφωνον γνώμην αυτού[1172]. Εις πάσαν όμως περίπτωσιν, οφείλει ο Πρόεδρος να αναφέρη[1173] εις το Υπ.·. Συμβ.·. εγγράφως τους λόγους, ένεκα των οποίων διέκοψε την συζήτησιν ή έλυσε την συνεδρίαν.]

Άρθρον [42] {40}

Πάσα πρότασις υποβαλλόμενη εις Φιλοσ.·. Εργαστ.·. δύναται να συζητηθεί μετά την υποβολήν αυτής ή και να αναβληθεί δι' ετέραν συνεδρίαν[1174].

Τα παρεμπίπτοντα ζητήματα τίθενται υπό την σφύραν, εάν το Εργαστ.·. δια πλειοψηφίας αποφασίσει περί τούτου, άλλως παραπέμπονται εις ιδιαιτέραν συζήτησιν, αναγραφόμενα εις την ημερησίαν διάταξιν της προσεχούς συνεδρίας.

Άρθρον [43] {41}

[Οι κατέχοντες τον 33ο βαθμόν παρακάθηνται εις την Ανατολήν] {Τα ενεργά μέλη του ΥΣ παρακάθηνται στην Αν.·.} [ως και οι πρώην και νυν Πρόεδροι Φιλοσ.·. Εργαστ.·.. Το αυτό ισχύει και δι' επισκέπτας ανήκοντας εις ξένας Τεκτ.·. Δυνάμεις, εάν κατέχουν το 33ον βαθμόν ή είναι πρώην ή νυν Πρόεδρος Φιλοσ.·. Εργαστ.·..

Επίσης εις την Ανατολήν παρακάθηνται μέλη Συμβουλίων κανονικώς λειτουργουσών και Ανεγνωρισμένων Μεγάλων Τεκτ.·. Δυνάμεων.]

Αι απονεμόμεναι τιμαί εις τον Υπ.·., Μεγ.·. Ταξ.·. τον Ανθύπ.·. Μέγ.·. Ταξ.·. και τα μέλη του Υπ.·. Συμβ.·. αναγράφονται εις τον Γεν.·. Κανονισμόν του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου και τα σχετικά Τυπικά.

[Τα μέλη του Μεγ.·. Συμβ.·., ως και] ο υπό του Υπ .·. Μεγ.·. Ταξ.·. διοριζόμενος Μεγ.·. Επιθ.·., έχουν την Εξουσίαν να αναλάβουν την πρώτην σφύραν εις περίπτωσιν αταξίας περί την διεξαγωγήν της συνεδρίας {, να εξελέγχη τα βιβλία του εργαστηρίου, να ψηφίζη εις παν ζήτημα και να απαιτή όπως αι παρατηρήσεις του καταχωρούνται εν τοις πρακτικοίς}[1175].

1172 Ακόμη μία απολύτως άκυρη ρήτρα, παραβιάζουσα την αρχή της συνταγματικώς (12Σ) και νομοθετικώς (43 Ν.281/14) κατοχυρωμένης διοικητικής αυτονομίας του εργαστηρίου.

1173 Καμία τέτοια υποχρέωση δεν επιβάλλει ο νόμος.

1174 Παρεκτός και εάν όλα τα μέλη και συμφωνούν,όντας παρόντα ή εγγράφως (ΑΚ 97), επί θέματος μη αναγραφόμενου στην ΗΔ δεν μπορεί να ληφθεί έγκυρη απόφαση.

1175 Όλη η παράγραφος απολύτως άκυρη. Δεν νοείται ανάληψη προεδρίας από μη εκλεγμένο πρόεδρο. Ο Μεγάλος Επιθεωρητής δεν είναι πρόεδρος του εργαστηρίου -ούτε καν μέλος- αλλά ένας απλός ακροατής που δικαιούται να παρευρίσκεται χωρίς ψήφο ή δικαίωμα λόγου στις εργασίες δυνάμει ενοχικής συμβάσεως εργαστηρίου-Υπάτου Συμβουλίου (το ίδιο ισχύει για τους Επιθεωρητές των Στοών, με την διαφοροποίηση ότι οι τελευταίοι είναι όργανα της υπερκείμενης).

[Ο υπό του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. διοριζόμενος Μεγ.·. Επιθ.·. έχει τα εις το άρθρον 81 του Γεν.·. Κανονισμού του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου αναφερόμενα καθήκοντα, ως και την εξουσίαν να εξελέγχη τα βιβλία του Εργαστ.·., και να απαιτή όπως αι παρατηρήσεις του καταχωρίζωνται εις τα Πρακτικά].

Άρθρον [44] {42}

Αι ψηφοφορίαι προς λήψιν απόφάσεων γίνονται φανεραί δι' ανατάσεως της χειρός, εις πάσαν δε ένστασιν περί του κύρους αυτών ο Πρόεδρος ενεργεί ψηφοφορίαν δι' ονομαστικής κλήσεως. Εν ισοψηφία ο Πρόεδρος έχει την κρατούσαν ψήφον.

Αι αποφάσεις προς μύησιν, υιοθεσίαν ή τακτοποίησιν λαμβάνονται δια μυστικής ψηφοφορίας, δια σφαιριδίων ή ψηφοδελτίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄

ΑΓΑΠΑΙ[1176]

Άρθρον [45] {43}

Δύο αγάπαι (συμπόσια) των μελών του Αρείου Πάγου λαμβάνουν χώραν, μία κατά τριετίαν, μετά την εγκατάστασιν των νέων αξιωματικών αυτού, και ετέρα ετησίως κατά την εορτήν του Αγίου Ανδρέου (30 Νοεμβρίου). Μία αγάπη των μελών του Υπερτ.·. Περιστυλίου και μία των μελών της Στ.·. Τελειοποιήσεως λαμβάνουν χώραν κατά διετίαν μετά την εγκατάστασιν των νέων αξιωματικών και κατ' έτος κατά το θερινόν ηλιοστάσιον.

Εις τας αγάπας δύνανται να παρακάθηνται, πλην των τακτικών και επιτίμων μελών των ισοβάθμων Εργαστ.·., και πάντες οι κατέχοντες βαθμόν ανώτερον εκείνου τον οποίον απονέμει το οργανώσαν την συνεστίασιν Εργαστ.·..

Τα των συμποσίων κανονίζονται δι' ειδικής αποφάσεως του Εργαστ.·..

Δι' αποφάσεως τούτου δύνανται επίσης να αναβάλλωνται τα συμπόσια εφ' όσον ειδικός λόγος επιβάλλει τούτο.

Άρθρον [46] {44}

Αι αγάπαι αύται δύνανται να γίνουν και κατά τους τεκτονικούς τύπους. Εν τοιαύτη περιπτώσει εφαρμόζονται τα υπό του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου εγκεκριμένα Τυπικά.

1176 Εφόσον συμμετέχουν και μη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο, δεν πρόκειται για κανονικές συνεδρίες (ΓΣ) ούτε λαμβάνονται σε αυτά αποφάσεις, αλλά αποτελούν εορταστικά δείπνα (τεκτονική εθιμοτυπία). Αμφισβητείται εάν κατά τη διάρκεια αυτών δύνανται να τελεστούν πειθαρχικώς διωκόμενες πράξεις.

Άρθρον [47] {45}

Κατά την διάρκειαν των συμποσίων φέρονται πάντοτε αι υπό των ως άνω Τυπικών προβλεπόμεναι προπόσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄
ΘΑΝΑΤΟΙ ΚΑΙ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Άρθρον [48] {46}

Αγγελθέντος του θανάτου μέλους τινός Φιλόσ.·. Εργαστ.·. ο Πρόεδρος καλεί τα μέλη αυτού όπως αποδώσουν εις τον μεταστάντα τας ύστατας τιμάς και παρακολουθήσουν την κηδείαν. Το Φιλοσ.·. Εργαστ.·., επί τω θανάτω μέλους αυτού, πενθεί επί δύο συνεδρίας, εκτός αν άλλως έχει παραγγείλει το Ύπ.·. Συμβ.·.[1177].

Άρθρον [49] {47}

Καθ' εκάστην τριετίαν τα Φιλοσ.·. Εργαστ.·. τελούν μνημόσυνον τελετή υπέρ των κατά την διάρκειαν αυτής θανόντων μελών, κατά το υπό του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου εγκεκριμένον Τυπικόν μνημοσύνων. Εάν εις την αυτήν Κοιλ.·. λειτουργούν περισσότερα Φιλοσ .·. Εργαστ.·., το μνημόσυνον τελείται υπό του Εργαστ.·. εκείνου, εις το οποίον ανήκει ο ανώτερος βαθμός, τον οποίον έφερε το θανόν μέλος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄
ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον [50] {48}

[α)] Παν μέλος Φιλοσ.·. Εργαστ.·. [της Κοιλ.·. Ιλισού Άν.·. Αθηνών] οφείλει να είναι εν τάξει προς το {Ταμείον αυτού και το} Θησαυροφυλάκιον του Υπ.·. Συμβ.·.[1178].

[β) Τα οικονομικά θέματα των περιφερειακών Εργαστ.·. ρυθμίζονται κατά το άρθρον 55 του Ειδ.·. Κανονισμού τούτου και τα μέλη των οφείλουν να είναι εν τάξει προς το θησαυροφυλάκιον των Εργαστ.·. αυτών.

Άρθρον [51] {49}

Αίτησις αορίστου αδείας υποβάλλεται μόνον εις περίπτωσιν αποδημίας

1177 Το εδάφιο «εκτός αν άλλως ...» είναι άκυρο και σε κάθε περίπτωση δεν θα μπορούσε να επιφέρει έννομες συνέπειες.

1178 Μόνο προς το ταμείο του εργαστηρίου στο οποίο είναι μέλος. Δεν υπάρχει οικονομική υποχρέωση μη μέλους του Υπάτου Συμβουλίου προς το Ύπατο Συμβούλιο (όπως δεν υπάρχει μέλους Στοάς προς Μεγάλη Στοά, βλ. σχετικό κεφάλαιο περί συνδρομών).

του αιτούντος, κατά το άρθρον [91] {92} του Γεν.·. Κανονισμού του Υπ.·. Συμβ.·.. Εάν ο αιτών ζητεί άδειαν ένεκα λόγων υγείας, αυτή παρέχεται εις αυτόν μέχρις εξ μηνών, δεν απαλλάσσεται όμως των χρηματικών αυτού εισφορών[1179].

Άρθρον [52] {50}

Πάσα παραίτησις μέλους Φιλοσ .·. Εργαστ .·. υποβάλλεται εγγράφως και ητιολογημένως, δια του κράνους των πρότασεων[1180].

Ευθύς ως το Εργαστ.·. λάβη γνώσιν της παραιτήσεως, επιφορτίζει τριμελή Επιτροπήν, εκλεγόμένην υπό του Προέδρου, όπως παροτρύνη τον παραιτούμενον να αποσύρη την παραίτησιν[1181]. Εξαίρεσις γίνεται, εάν ο παραιτούμενος δηλώση ρητώς ότι επιμένει και ότι προκαλεί να μή απόσταλεί εις αυτόν ή περί ης ο λόγος Επιτροπή[1182].

Εις την περίπτωσιν ταύτην το Εργαστ.·. απόδέχεται την παραίτησιν αμέσως, άλλως αναμένει το αποτέλεσμα των ενεργειών της επιτροπής και μετά παρέλευσιν μηνός αποδέχεται οριστικώς ταύτην, ειδοποιεί δε το Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου και τον παραιτηθέντα[1183].

Ουδεμία παραίτησις λαμβάνεται υπ' όψιν, εφ' όσον ο παραιτούμενος ευρίσκεται εν αταξία προς το Μεγ.·. Θησαυροφυλάκιον ή προς το Ταμείον του Εργαστ.·.[1184].

Η εκ νέου παραδοχή ως μέλους τέκτονος παραιτηθέντος δεν δύναται να γίνη άνευ προηγουμένης εγκρίσεως του Υπ.·. Συμβ.·.[1185].

Άρθρον [53] {51}

Αι σχέσεις των Φιλοσ.·. Εργαστ.·. μετά των λοιπών ομοιοβάθμων ή ανωτέρων Εργαστ.·. της δικαιοδοσίας του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου τηρούνται συμφώνως προς τους τεκτονικούς νόμους και τον Γεν.·. Κανονισμόν. Ταύ-

---

1179 Γενικά τα περί αδείας είναι αόριστες και άκυρες ρήτρες, καθόσον δεν επιφέρουν καμία έννομη συνέπεια.

1180 Το καταστατικό μπορεί εγκύρως επί ποινής ακυρότητος να επιβάλλει τύπο (εν προκειμένω έγγραφο), δεν μπορεί όμως να επιβάλει αιτιολόγηση, οπότε και η έγγραφη αλλά αναιτιολόγητη παραίτηση είναι καθόλα έγκυρη.

1181 Άκυρο. Βλ. §17.2.

1182 Ρήτρα στα όρια της γελοιότητος, και απολύτως άκυρη.

1183 Δεν νοείται προσωρινή ή οριτική αποδοχή. Η παρίτηση επενεργεί μόλις παραληφθεί από τον παραλήπτη. Δεν απαιτείται ούτε επιτρέπεται ενημέρωση του ΥΣ (βλ. περί προσωπικών δεδομένων), εκτός και εάν πρόκειται περί του προέδρου και νομίμου εκπροσώπου του εργαστηρίου.

1184 Απολύτως άκυρη ρήτρα.

1185 Απολύτως άκυρη ρήτρα, α) δεν ανακαλείται παραίτηση, β) ουδεμία επιρροή σε αυτή έχει η άποψη του ΥΣ.

τα δύνανται να έλθουν εις σχέσεις δια του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου μετά των ομοιοβάθμων Εργαστ.·. ξένης δικαιοδοσίας του Α.·.Α.·.Σ.·.Τ.·.[1186].

Άρθρον [54] {52}

Η τήρησις των διατάξεων του παρόντος Κανονισμού ανατίθεται εις τον Πρόεδρον και τον Μεγ.·. Επιθ.·. των Φιλοσ.·. Εργαστ.·.. Επαφίεται δε εις την τεκτονικήν αρετήν των μελών του.

Άρθρον [55] {53}

Έκαστον Φιλοσ.·. Εργαστ.·. δικαιούται να ρυθμίση τα των οικονομικών του δι' ιδιαιτέρων αποφάσεων λαμβανομένων εν ειδική συνεδρία και δια των 3/5 του όλου αριθμού των ενεργών αυτού μελών. Εάν κατά την πρώτην συνεδρίαν δεν είναι παρόντα τα 3/5 του όλου αριθμού των ενεργών μελών του Εργαστ.·., ο Πρόεδρος προσκαλεί εκ νέου αυτά εντός 15 ή 30 ημερών εις νέαν ειδικήν συνεδρίαν, κατά την οποίαν η περί των οικονομικών ζητημάτων απόφασις λαμβάνεται υπό του Εργαστ.·. ευθύς ως τούτο ευρεθή εν απααρτία και δια των 3/5 των ψήφων των παρόντων.

Απαρτία κατά την περίπτωσιν ταύτην νοείται η παρουσία του ημίσεως πλέον ενός των ενεργών μελών του Εργαστ.·.[1187].

Η λαμβανομένη απόφασις υπόκειται εις την έγκρισιν του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα.

Άρθρον [56] {54}

Περί παντός ζητήματος μή ειδικώς αναφερομένου εις τον παρόντα Κανονισμόν ισχύουν αι ανάλογαι διατάξεις του Γεν.·. Κανονισμού του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα[1188].

Άρθρον [57] {55}

Εις περίπτωσιν αμφιβολίας όσον αφορά εις την λήψιν αποφάσεων τινός επί ζητήματος, μή ειδικώς αναφερομένου και εις τον παρόντα και εις τον Γεν.·. Κανονισμόν, απαγορεύεται εις τα Φιλοσ.·. Εργαστ.·. η λήψις της αποφάσεως ταύτης πρίν ή αναφερθούν εις το Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου και λάβουν τας αναγκαίας διασαφήσεις[1189].

1186 Δεν απαιτείται έγκριση του ΥΣ προς τούτο (αρ. 12Σ).

1187 Αποτύπωση της οικονομικής αυτονομίας των ενώσεων προσώπων. Εάν το καταστατικό του εργαστηρίου απαιτεί αυξημένα όρια απαρτίας και πλειοψηφίας, η ρήτρα είναι έγκυρη. Δεν απαιτείται καμία περιατέρω έγκριση από κανέναν, ούτε από το ΥΣ.

1188 Έγκυρη ρήτρα εφόσον α) μνημονεύτεαι στο καταστατικό του εργαστηρίου και β) δεν αφορά διατάξεις που εκ του νόμου μπορούν να μνημονεύονται μόνο στο (βασικό) καταστατικό (ΑΚ 80).

1189 Απολύτως άκυρη ρήτρα. Ωστόσο απόφαση που παρεκτρέπει το εργαστήριο από το θεσμικό και παραδοσιακό πλαίσιο λειτουργίας του βαθμού (ενδεικτικά, χρήση ακατάλλη-

Άρθρον [58] {56}

Η παράλειψις των εν τω προηγουμένω άρθρω οριζομένων συνεπάγεται την πειθαρχικήν τιμωρίαν του Προέδρου ή των αξιωματικών ή και του Εργαστ.·. ολόκληρου, κατά την κρίσιν του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου δια την Ελλάδα[1190].

Άρθρον [59] {57}

Αι κατά τα άρθρα [18, 22 και 30] {19 και 26} του Ειδ.·. Κανονισμού αιτήσεις πρέπει να υποβάλλωνται προς το Ύπ.·. Συμβ.·. του 33ου μετά πίνακος του Φιλοσ.·. Εργαστ.·., δια του οποίου αιτείται ή έγκρισις αυτών.

Άρθρον [60] {58}

Οι εξ άλλων Κοιλ.·. επισκεπτόμενοι Φιλοσ.·. Εργαστ.·. οφείλουν να αποδείξουν την τεκτονικήν αυτών ιδιότητα δι' αυστηράς κεραμώσεως και δια της προσαγωγής των τεκτονικών αυτών διπλωμάτων και εγγράφων.

Όσον αφορά εις τους ημεδαπούς, τους επισκεπτομένους Φιλοσ.·. Εργαστ.·., εάν ούτοι δεν τυγχάνουν γνωστοί εις τον Πρόεδρον, δέον να πιστοποιήσουν περί αυτών τρία μέλη του Εργαστ.·., εκ των κατεχόντων τουλάχιστον τον ανώτερον βαθμόν τον οποίον απονέμει το Εργαστ.·., επί τη τεκτονική αυτών τιμή και υπό ιδίαν αυτών ευθύνην.

Των ανωτέρω γίνεται μνεία εις τα Πρακτικά.

Άρθρον [61] {59}

Έκαστον Εργαστ.·. δύναται να έχη ίδιον σήμα εικονιζόμενον εις την σφραγίδα αυτού, εις μετάλλιον φερόμενον υπό των μελών και επί του λαβάρου αυτού.

Άρθρον [62] {60}

Από της θέσεως εν ισχύ του παρόντος Κανονισμού καταργείται ο Ειδ.·. Κανονισμός των Φιλοσ.·. Εργαστ.·. του έτους [1993].

{Τα Φιλοσ.·. Εργ.·. δικαιούνται μετά τριετίαν από της ισχύος του παρόντος Κανονισμού, να υποδείξωσι προς το Ύπατον Συμβούλιον του 33ο τα τυχόν παρατηρηθέντα κατά το χρονικόν τούτο διάστημα κενά εν αυτώ. Η απόφασις λαμβάνεται εν ειδική συνεδρία, τηρουμένης της πλειοψηφίας του αρ. 56 του παρόντος Κανονισμού}.

λων Τυπικών του βαθμού, μη ορθός κεραμιστής [tuileur], κοινές εργασίες με εργαστήρια άλλων τύπων ή βαθμών κ.ο.κ.), ενδέχεται να αποτελέσει λόγο καταγγελίας εκ μέρους του ΥΣ της σύμβαση αναγνώρισης για σπουδαίο λόγο.

1190 Βλ. ανωτέρω σημείωση.

{Μεταβατική διάταξις

Η Ισχύς του άρ. 6 του παρόντος άρχεται από των αρχαιρεσιών του μηνίς Δεκεμβρίου 1960}.

§64. Τυπικό του 33ου του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού τύπου

Το λειτουργικό κείμενο του Υπάτου Συμβουλίου, το «Τυπικό του 33ου βαθμού», αυτού που περιέχει τα *«άγνωστα ακόμη και στους τέκτονες μυστικά του τεκτονισμού»* σύμφωνα με την απόφαση ΠολΠρΑθ 2060/1969 (βλ. §14.1.4), παρατίθεται κατωτέρω στην πλήρη μορφή του ώστε ο μελετητής να απαλλαγεί από κάθε μορφής προκατάληψη και να αποκτήσει μία σφαιρικότερη ιδέα της τεκτονικής ιδεολογίας.

ΤΥΠΙΚΟΝ 33° και ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΒΑΘΜΟΥ
ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΔΕΓΜΕΝΟΥ ΣΚΩΤΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Τα παραπετάσματα είναι χρώματος πορφυρού συμβόλου της αρχής.

Εις την Ανατολήν ευρίσκεται ο θρόνος του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. με πέντε βαθμίδας συμβολίζουσας τα πέντε μέρη εις τα οποία διαιρείται το σύνολον της Τεκτονικής διδασκαλίας.

Ο θρόνος καλύπτεται υπό ουρανού πορφυρού με χρυσάς παρυφάς και του οποίου το έμπροσθεν μέρος παριστά δικέφαλον αετόν χρυσούν, έχοντα αναπεπταμένας τας πτέρυγας, όστις κρατεί χρυσούν ξίφος έμβλημα της ισχύος. Η λαβή του ξίφους ευρίσκεται προς το μέρος του δεξιού ποδός του αετού. Εξ εκάστης άκρας του ξίφους κρέμαται ταινία επί της οποίας είναι γεγραμμένον το ρητόν του Βασιλέως Ριχάρδου του Λεοντόκαρδου.

Ο Θεός και το δίκαιόν μου', λατινιστί «Deus Meumque Jus».

Ο αετός φέρει προς τούτοις στέμμα, σύμβολον της υλικής ισχύος.

Το στέμμα τούτο άνωθεν φέρει ακτινοβόλον τρίγωνον εντός του οποίου είναι γεγραμμένος ο αριθμός 33. Το υπεράνω του στέμματος σύμπλεγμα του ακτινοβόλου τριγώνου και του αριθμού 33 είναι σύμβολον της πνευματικής ισχύος.

Άνωθεν του θρόνου υπάρχει διαφανές το οποίον φέρει ακτινοβολούσαν την αρχικήν αιτίαν τον Παντεπόπτην Οφθαλμόν και πέριξ αυτού τρία ισόπλευρα τρίγωνα χρυσά εις τρόπον ώστε να σχηματίζεται εννεάγωνον.

Εις εκάστην των γωνιών των τριών τούτων τριγώνων υπάρχουν ερυθρά ανά εν των εννέα γραμμάτων των αποτελούντων την λέξιν 'SAPIENTIA', Σοφία. Τούτο σημαίνει ότι η υψίστη Σοφία διέπει τας εργασίας του Υπάτου Συμβουλίου, φωτίζουσα αυτό δια των ακτινών της.

Δεξιόθεν και αριστερόθεν του θρόνου ευρίσκονται εν συμπλέγματι τα 32 λάβαρα αντιπροσωπεύοντα τους 32 βαθμούς του Α.Α.Σ.Τ.

Εις την Δύσιν ευρίσκεται ο θρόνος του Ανθυπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου υψούμενος δια τριών βαθμιδών αι οποίαι συμβολίζουν τα στοιχεία της δημιουργίας. Το Αίτιον, το Μέσον, το Αποτέλεσμα.

Άνωθεν αυτού υπάρχει Φοίνιξ αναγεννώμενος εκ της πυράς, σύμβολον της Αθανασίας των Τεκτονικών φώτων των οποίων η διδασκαλία διήλθε άθικτος διά μέσου των πυρών του ψεύδους, της πλάνης, του φανατισμού και της υποκρισίας.

Εις το μέσον του Εργαστηρίου ευρίσκεται τετράγωνος βωμός κεκαλυμμένος δια βελούδινου πορφυρού τάπητος, φέροντος χρυσούς θυσάνους και προς δυσμάς τον αριθμόν 33 χρυσούν.

Επί του βωμού τούτου τοποθετείται ξίφος και τα Μεγάλα Συντάγματα. Δεξιόθεν του θρόνου του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου υπάρχει το ξίφος αυτού όρθιον ώστε να σχηματίζεται Σταυρός και αριστερόθεν κεκαλυμμένος διά μέλαινος υφάσματος τοποθετείται όρθιος ανθρώπινος σκελετός. Πλησίον αμέσως ευρίσκεται το λάβαρον του Τάγματος αργυρούν (λευκόν) με χρυσάς παρυφάς και φέρει εν τω μέσω τανυσίπτερον μέλαινα δικέφαλον αετόν έχοντα χρυσούν το ράμφος, χρυσούς τους πόδας και κρατούντα δια μεν του ενός ποδός την χρυσήν λαβήν δια δε του ετέρου την λεπίδα αρχαίου ξίφους κειμένου εις οριζοντίαν διεύθυνσιν και διευθυνομένου εκ δεξιών προς τα αριστερά εκ του ξίφους τούτου κρέμαται λατινική επιγραφή: Deus Meumque Jus δια χρυσών γραμμάτων, κατά τα λοιπά ως περιγράφεται ανωτέρω.

Το συμβούλιον φωτίζεται εκ 11 φώτων τοποθετουμένων ως εξής:

Κηροπήγιον εκ πέντε φώτων εις την Ανατολήν, συμβολίζον τα πέντε μέρη της Τεκτονικής Διδασκαλίας.

Εν κηροπήγιον εκ τριών φώτων εις την Δύσιν συμβολίζον την παγκόσμιον δημιουργίαν.

Εν κηροπήγιον εκ δυο φώτων εις την Μεσημβρίαν, συμβολίζον την ύλην, την παθητικήν δύναμιν και

Εν κηροπήγιον ενός φωτός προς Βορράν συμβολίζον το κεντρικόν πύρ, την πρωτουργόν αιτίαν την ενεργητικήν δύναμιν.

Δια την συγκρότησιν του Υπάτου Συμβουλίου είναι αναγκαίοι εννέα Ύπατοι Μεγάλοι Γενικοί Επιθεωρηταί εκ των οποίων απαραιτήτως οι εξής επτά Μεγάλοι Αξιωματικοί:

Ο Κραταιότατος Ύπατος Μεγάλος Ταξιάρχης,
Ο Κραταιός Ανθύπατος Μεγάλος Ταξιάρχης,
Ο Κραταιός Μέγας Καγκελάριος Μέγας Γενικός Γραμματεύς,
Ο Κραταιός Μέγας Ρήτωρ Μέγας Υπουργός της Επικράτειας,
Ο Κραταιός Μέγας Θησαυροφύλαξ,
Ο Κραταιός Μέγας Τελετάρχης και
Ο Κραταιός Μέγας Αρχηγός των Φρουρών.

Τα έδρανα (τριγωνικά) είναι κεκαλυμμένα δια πορφυρού βελούδου με χρυσάς παρυφάς.

Η περιβολή των Υπάτων Μεγάλων Γενικών Επιθεωρητών δέον να είναι επίσημον ένδυμα μέλαν: ρεδιγκότα ή φράκον.

Επιτρέπεται οι Ύπατοι Γενικοί Επιθεωρηταί[1191] κατά τας εργασίας να φέρουν smokin ή απλό ένδυμα μέλαν.

Απαραιτήτως οφείλουν να φέρουν τα οριζόμενα υπό του Παραρτήματος των Μεγάλων Συνταγμάτων του 1786 άρθρον 2ον:

1) Τευτονικόν Σταυρόν ερυθρόν εσμαλτωμένον φερόμενον εις το αριστερόν μέρος του στήθους. Εν Ελλάδι οι τευτονικοί σταυροί φέρονται επί αστέρος χρυσού δια τον Ύπατον Μεγάλον Ταξιάρχην και Ανθύπατον Μεγάλον Ταξιάρχην, αργυρού δια τα Ενεργά Μέλη του Υπάτου Συμβουλίου και μικροτέρου χρυσού δια τα λοιπά Μέλη του Μεγάλου[1192] Συμβουλίου.

2) Μεγάλη ταινία λευκή υδατώδη με χρυσάς παρυφάς φέρουσα επί του προσθίου μέρους χρυσούν ακτινοβόλον τρίγωνον εντός του οποίου γέγραπται ο αριθμός 33 και εξ εκατέρας πλευράς του οποίου διευθύνεται προς το κέντρον αργυρούν ξίφος. Η ταινία φερομένη εκ του δεξιού ώμου προς τα αριστερά, καταλήγει εις αιχμήν φέρουσαν χρυσούς κροσσούς, εις τον κέντρον δε κόρυμβον ερυθρόν και πράσινον εκ του οποίου κρέμαται αργυρός δικέφαλος αετός φέρων στέμμα άνωθεν αυτού τρίγωνον ακτινοβόλον εντός του οποίου είναι γεγραμμένος ο αριθμός 33 και ξίφος εις τους πόδας.

3) Χρυσούν δικέφαλον αετόν μετά στέμματος και ξίφους όστις κρέμαται από χρυσούν αλυσίδιον (καδένα)

4) Οι Ύπατοι Μεγάλοι Γενικοί Επιθεωρηταί δύνανται να φέρουν τριπλούν χρυσούν δακτύλιον εις το εσωτερικόν μέρος του οποίου ευρίσκεται χαραγμένον το λόγιον Deus Meumque Jus ως και η ημερομηνία κατά την

1191 Ακατάληπτο, Ύπατοι Μεγάλοι Γενικοί Επιθεωρητές και Ύπατοι Μεγάλοι Επιθεωρητές είναι ένας και ο αυτός βαθμός. Στην πράξη φοριέται μέλαν κοστούμι, λευκό υποκάμισο, πορφυρά γραβάτα ή papillon.

1192 Εννοεί για τα υπόλοιπα μέλη της ένωσης.

οποίαν έλαβον την αυξ.·. φωτ.·. εις τον 33° βαθμόν και εξωτερικώς τρίγωνον εντός του οποίου είναι γεγραμμένος ο αριθμός 33°.

ΕΝΑΡΞΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Παν Ύπατον Συμβούλιον δέον να συγκροτείται εξ εννέα Υπάτων Μεγάλων Γενικών Επιθεωρητών κατ' ελάχιστον. Ο αριθμός των μελών αυτού δεν δύναται να υπερβαίνη τους τριάκοντα τρεις. Εννέα, διότι ο αριθμός αυτός είναι ο τελευταίος των απλών αριθμών, σημαίνει το τέλος παντός πράγματος, τριάκοντα τρεις δε διότι τόσοι είναι οι βαθμοί του Τάγματος.

Αφού πάντες οι αξιωματικοί καταλάβουν τας ωρισμένας δι' αυτούς θέσεις επίσης και οι λοιποί Ύπατοι Μεγάλοι Γενικοί Επιθεωρηταί προς Βορράν και Νότον του Εργαστηρίου εις τας δύο ημικυκλικάς κοιλάδας προορισμένας δι' αυτούς, ο Ύπατος Μέγας Ταξιάρχης κρούει άπαξ επί της έδρας αυτού διά της λαβής του ξίφους του ή της σφύρας του και αποτεινόμενος προς τον Ανθύπατον Μέγαν Ταξιάρχην λέγει:

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κραταιέ και Ένδοξε Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. ποίαν ηλικίαν έχετε;

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τριάκοντα τρία έτη συμπεπληρωμένα Κραταιότατε Ύπατε Μεγ.·. Ταξ.·.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Ποία η αποστολή μας, Κραταιέ και Ενδοξε αδελφέ;

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Να συζητώμεν και να δημοσιεύωμεν τας Αρχάς τας οποίας ο ορθός λόγος και η πρόοδος καθιστούν αναγκαίας διά την ευημερίαν των λαών εν γένει και του Τάγματος ιδιαιτέρως και να αποφασίζωμεν περί των προσφοροτέρων μέσων τα οποία οφείλομεν να μεταχειρισθώμεν όπως καταπολεμήσωμεν και νικήσωμεν τους εχθρούς της ανθρωπότητος.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Ποιον το καθήκον μας;

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Να υπερασπισθώμεν τας αθανάτους αρχάς του Τάγματος και να διαδίδωμεν αυτάς ακαταπαύστως εφ'απάσης της επικράτειας της γης.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τις η ώρα;

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Το σύνθημα εδόθη, οι φύλακες είναι εις τας θέσεις των, ημείς δε ευρισκόμεθα εν άκρα ασφαλεία.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Αφού δεν φοβούμεθα ουδεμίαν διακοπήν των εργασιών ημών αναγγείλατε, Κραταιέ και Ένδοξε Αδ.·. διά των συμβολικών αριθμών ότι το Ύπατον Συμβούλιον του 33ου βαθμού διά την Ελλάδα άρχεται των εργασιών αυτού δια την διεύθυνσιν του Τάγματος, την απονομήν της δικαιοσύνης και τον θρίαμβον των δικαίων μας.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Η αναγγελία εγένετο δι' υμών Κραταιότατε Ύπατε Μεγ.·.Ταξιάρχα.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κρούει (5), (3), (1) και (2).

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Επαναλαμβάνει τας κρούσεις.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Όρθιοι και εν Τάξει Κραταιοί και Ένδοξοι Αδδ.·..

Οι Ύπ.·.Μεγ.·.Γεν.·.Επ.·. εγείρονται και τίθενται εις τάξιν.

Την δεξιάν χείραν επί της καρδίας τους δακτύλους ηνωμένους, το σώμα κεκλιμμένον προς τα έμπροσθεν.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Εις δόξαν του Μεγάλου Αρχιτέκτονος του Σύμπαντος, εν ονόματι του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου, δυνάμει των εξουσιών δι'ών με περιεβάλετε ανοίγω τας εργασίας του Υπ.·. Συμβ.·. του 33° και τελευταίου βαθμού όπως διευθύνωμεν τας εργασίας του Τάγματος εν Ελλάδι.

Μετ' εμού Κραταιοί και Ένδοξοι Αδ.·.

Πάντες οι παρόντες Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθεωρηταί εγείρονται.

1ον. Σταυρώνουν τους βραχίονας επί του στήθους, την δεξιάν επί του αριστερού.

2ον. Κάμπτουν το δεξιόν γόνυ.

3ον. Κλίνουν προς την γην το σώμα.

4ον. Φέρουν την δεξιάν επί της λαβής του ξίφους των.

5ον. Ξιφουλκούν επαναλαμβάνοντες την θέσιν των.

6ον. Κάμπτουν το αριστερόν γόνυ.

7ον. Φέρουν την αριστεράν επί της καρδίας.

8ον. Επιθέτουν ρυθμικώς τρις τα χείλη επί της λεπίδας του ξίφους.

Το ανωτέρω σημείον δίδεται εφ'όσον οι Ύπ.·. Μεγ.·. Επιθ.·. φέρουν κατά την συνεδρίασιν το ξίφος αυτών, εάν όχι: Σταυρώνουν τους βραχίονας επί του στήθους, την δεξιάν επί του αριστερού ώστε οι δάκτυλοι να εγγίζουν τους ώμους και κλείουν προς τα εμπρός το σώμα.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. : Αναλάβετε τας θέσεις σας Κραταιοί και Ένδοξοι Αδδ.·..

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. : Άρχονται αι εργασίαι του Υπάτου Συμβουλίου του 33ου βαθμού διά την Ελλάδα.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. : Κρατ.·. και Ένδοξ.·. Μεγ.·. Καγκ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Γραμ.·. ανακοινώσατε το δρύφακτον της τελευταίας συνεδρίας του Υπάτου Συμβουλίου.

Ανάγνωσις δρυφάκτου

Ύπ.·. Μεγ.·.Ταξ.·. : Προσκαλώ τους Κρατ.·. και Ένδοξ.·. Αδ.·. όπως εκφέρουν, αν έχουν, παρατηρήσεις επί του αναγνωσθέντος δρυφάκτου όπως μετά προηγουμένην συζήτησιν επικυρωθή τούτο υπό του Υπ.·. Συμβ.·..

Μετά από συζήτησιν ή αμέσως μετά εφ' όσον δεν υπάρχουν παρατηρήσεις.

Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κρατ.·. και Ένδοξ.·. Αδ.·. Μεγ.·. Ρητ.·. και Μεγ.·. Υπ.·. της Επ.·. Συμπεράνατε.

Μεγ.·.Ρήτωρ.·.: Συμπεραίνω υπέρ της εγκρίσεως του δρυφάκτου (ή εφόσον υπάρχουν παρατηρήσεις με την συμπλήρωσιν των παρατηρήσεων).

ΕΙΣΔΟΧΗ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ

Μετά την επικύρωσιν του δρυφάκτου ο Μεγ.·. Τελετάρχης παρουσιάζει προς τον Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. πίνακα (εφ' όσον υπάρχουν) Υπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·., οι οποίοι επιθυμούν να λάβουν την τιμήν να επισκεφθούν το Ύπ.·. Συμβούλιον, έλαβον προς τούτο έγκρισιν και έχουν ήδη κεραμωθή υπό του Μεγ.·. Αρχηγού των Φρουρών ο οποίος εκτελεί τα καθήκοντα του Στεγαστού του Εργ.·.

Οι καθυστερήσαντες της ενάρξεως των εργασιών ημεδαποί Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. εισέρχονται αθορύβως τη εγκρίσει του Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·..

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κραταιότατε και Ενδοξώτατε Ύπατε Μεγ.·. Ταξ.·. Ύπατοι Μεγ.·. Γεν.·.

Επ.·. Αδ.·. Αδελφών δικαιοδοσιών των οποίων η κανονικότης του τίτλου δεόντως ηλέχθη και οι οποίοι αφού εδικαιολόγησαν την επιθυμίαν των όπως παραστούν εις τας εργασίας ημών και έλαβον προς τούτο έγκρισιν αναμένουν εις την είσοδον του Εργαστηρίου.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Επιτρέψατε εις αυτούς την είσοδον.

Εισέρχονται οι επισκέπται προηγουμένου του Μεγ.·. Τελετάρχου εν Τάξει Υπάτου Μεγάλου Γενικού Επιθεωρητού, έχοντες δηλαδή την δεξιάν επί της καρδίας με τους δακτύλους συνενωμένους. Κατόπιν χαιρετούν το Ύπατον Μεγ.·. Συμβούλιον σταυρούντες τους βραχίονας επί του στήθους, την δεξιάν επί του αριστερού, οι δάκτυλοι να εγγίζουν τους ώμους κλίνοντες προς τα εμπρός το σώμα.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κραταιοί και Ένδοξοι Αδ.·. όρθιοι και εν τάξει όπως ανταποδώσωμεν τον χαιρετισμόν.

Οι Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. εγείρονται, θέτουν την δεξιάν επί της καρ-

δίας με τους δακτύλους συνενωμένους και κατόπιν σταυροώνουν τους βραχίονας επί του στήθους, την δεξιάν επί του αριστερού, οι δάκτυλοι εγγίζουν τους ώμους και κλίνουν προς τα εμπρός το σώμα.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κραταιοί και Ένδοξοι Αδελφοί καλώς ήλθατε εις το Συμβούλων τούτο ένθα βασιλεύει η Αρμονία, η Αρετή και η Αγάπη προς το Τάγμα. Βοηθήσατε ημάς δια των φώτων σας συνεργαζόμενοι τοιουτοτρόπως προς επίτευξιν των σκοπών του Τάγματος εκτελούντες ούτω το μεγαλύτερον καθήκον του Υψηλού βαθμού τον οποίον κατέχετε. Κραταιοί και Ένδοξοι Αδελφοί ενωθήτε μετ' εμού όπως διά της χειροκρουσίας των συμβολικών αριθμών επικροτήσωμεν τον ευγενή πόθον των Κραταιών και Ενδόξων αδελφών επισκεπτών όπως αποτελεσματικώς συνεργασθούν μεθ' ημών.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. : Μετ' εμού δια της χειροκρουσίας του βαθμού (5), (3), (1) και (2).

Μετά την χειροκρουσίαν οι επισκέπται κλίνουν το σώμα προς τα εμπρός.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. : Λάβετε θέσιν μεταξύ μας Κραταιοί και Ενδοξ.·. Αδελφοί.

Πάντες λαμβάνουν θέσιν εις την κοιλάδα προς δυσμάς.

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΙΣ

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κραταιέ και Ενδοξ.·. Μεγ.·. Καγκ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Γραμμ.·. ανακοινώσατε την ημερήσιαν διάταξιν των εργασιών της Σεπτής τούτης ομηγύρεως.

Ο Μεγ.·. Καγκ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Γραμ.·. αναγιγνώσκει την ημερησίαν διάταξιν της οποίας η συζήτησις άρχεται αμέσως.

Η ψηφοφορία γίνεται φανερά έκαστος Μέγας Γενικός Επιθεωρητής οφείλει να δικαιολογή την ψήφον του.

ΑΥΞ.·. ΦΩΤ.·. ΕΙΣ 33° ΒΑΘΜΟΝ

Προκειμένου να γίνη αύξ.·. φωτ.·. εις τον 33° βαθμόν ο Μέγας Τελετάρχης εγείρεται και εγχειρίζει προς τον Ύπατον Μεγάλον Ταξιάρχην εγκριτικόν προς τούτο πίνακα του Υπάτου Συμβουλίου.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κραταιοί και Ένδοξοι Αδελφοί μου το Ύπατον Συμβούλων του 33° και τελευταίου βαθμού διά την Ελλάδα λαβόν υπ' όψιν τα ηθικά πνευματικά και κοινωνικά προσόντα υποψηφίου(ων) αδελφού(ών) ομοφώνως απεφάσισεν όπως απονείμει τον 33° βαθμόν του Υπάτου Μεγά-

λου Γενικού Επιθεωρητού εις τον(τους) Φιλτ.·. Αδ.·.....

Κραταιοί και Ένδοξοι Ύπατοι Μεγάλοι Γενικοί Επιθεωρηταί ο Μεγ.·. Ρήτωρ Μεγ.·. Υπ.·. της Επικρ.·. θα αναγνώση τον εγκριτικόν πίνακα.

Μεγλ.·. Γραμμ.·.: Αναγιγνώσκει.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κραταιέ και Ένδοξε Μεγάλε Τελετάρχα προετοιμάσατε καταλλήλως τον(τους) υποψήφιον(ους) διά την αυξ.·. φωτ.·. εις τον υψηλόν βαθμόν και οδηγήσατε αυτόν(ούς) παρ'ημίν.

Ο Μεγ.·. Τελετάρχης εξέρχεται του Εργαστηρίου.

ΜΥΗΣΙΣ

Μέρος Πρώτον

Ο υποψήφιος φέρει μέλαιναν τήβεννον άνευ ξίφους.

Ο Μέγας Τελετάρχης εγχειρίζει εις αυτόν ανημμένην δάδα την οποίαν κρατεί δια της δεξιάς. Ο υποψήφιος σταυρώνει τους βραχίονας αυτού επί του στήθους οι δε δάκτυλοι των χειρών εφάπτονται των ώμων, φέρει επί του λαιμού μέλαν σχοινίον και την κεφαλήν κεκλιμμένην.

Προ της θύρας του Εργαστ.·. ο Μέγας Τελετάρχης κρούει την κρούσιν του βαθμού: (5), (3), (1) και (2).

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρουρ.·.: (εγειρόμενος) Κραταιέ και Ένδοξε Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·., Ύπατος Μεγάλος Γενικός Επιθεωρητής ευρίσκεται προ της θύρας του Εργαστηρίου και ζητεί να εισέλθη εις αυτό κρούων ορθώς.

Άνθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κραταιότατε και Ενδοξώτατε Ύπατε Μεγάλε Ταξιάρχα. Ύπατος Μεγάλος Γενικός Επιθεωρητής ευρίσκεται προ της θύρας του Εργαστηρίου και ζητεί να εισέλθη εις αυτό.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Ερωτήσατε το όνομα αυτού και τον σκοπόν της επισκέψεως του.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κραταιέ και Ένδοξε Μεγ.·. Αρχηγέ των Φρουρών εκτελέσατε την διαταγήν ταύτην.

Ο Μέγας Αρχηγός των Φρουρών πλησιάζει προς την θύραν του Εργαστηρίου κρούει (5), (3), (1) και (2) και ερωτά τον Ύπατον Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. το όνομα αυτού και τον σκοπόν της επισκέψεως του.

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Τις ο κρούων;

Μεγ.·. Τελ.·.: Ο Υπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. Αδ.·. Μέγας Τελετάρχης συνοδεύω Υπέρτατον Πρίγκιπα του Βασιλικού Μυστικού[1193] ο οποίος ειλικρι-

1193 Δηλ. τέκτονα κατέχοντα τον 32ο βαθμό, που είναι το κριτήριοεισόδου νέου μέλους στο Ύπατο Συμβούλιο.

νώς προσκεκολλημένος εις το Τάγμα του, την Πατρίδα του και εις το Μέγαν Έργον[1194], ευσεβάστως ζητεί την χάριν να γίνη δεκτός όπως λάβη το άπλετον φως του Υπάτου Συμβουλίου και όπως δυνηθή να μεταδώση τούτο εις πνεύμα εκείνων οι οποίοι ευρίσκονται εις το σκότος.

Αφού λάβη ο Μέγας Αρχηγός των Φρουρών τας αιτουμένας πληροφορίας εισέρχεται εις το Συμβούλιον ίσταται εν τω μέσω και λέγει:

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Κραταιότατε και Ενδοξώτατε Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·., ο Ύπατος Μέγας Γενικός Επιθεωρητής όστις έκρουσε την θύραν του Εργαστηρίου είναι ο Κραταιός και Ένδοξος Αδ.·. Μέγας Τελετάρχης συνοδευόμενος υφ' ενός Υπέρτατου Πρίγκιπος του Βασιλικού Μυστικού όστις ειλικρινώς προσκεκολλημένος εις το Τάγμα του την Πατρίδα του και εις το Μέγα Έργον ευσεβάστως ζητεί την χάριν να γίνη δεκτός όπως λάβη το άπλετον φως του Υπάτου Συμβουλίου, όπως δυνηθή να μεταδώση τούτο εις το πνεύμα εκείνων οι οποίοι ευρίσκονται εις το σκότος.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κρατ.·. και Ενδοξ.·. Μεγάλε Αρχηγέ των Φρουρών επιτρέψατε εις αυτούς την είσοδον.

Ο Μεγ.·. Αρχ.·. των Φρουρών ανοίγει την θύραν του Εργ.·., εισέρχεται ο Μέγας Τελετάρχης σύρων δια μέλανος σχοινιού τον υποψήφιον από του λαιμού ο οποίος φέρει μέλαιναν περιβολήν, δέον να είναι ανυπόδητος, να φέρη μέλανα περιπόδια, να κρατή διά της δεξιάς την δάδα και να έχη σταυρώση τους βραχίονας αυτού επί του στήθους.

Προχωρούν και ίστανται προ του τετραγώνου βωμού του ευρισκομένου εις το μέσον του Εργαστηρίου, εστραμμένοι προς τον Ύπατον Μεγάλον Ταξιάρχην.

Μέγ.·. Τελ.·.: Κραταιότατε και Ενδοξώτατε Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. και Κραταιοί και Ένδοξοι λοιποί Αδελφοί λαμβάνω την τιμήν να παρουσιάσω προς Υμάς τον Μέγα Ιππότη Καδώς[1195], Υπέρ.·. Πρίγκ.·. του Βασ.·. Μυστικού, ειλικρινώς αφοσιωμένον εις το Τάγμα, εις την Πατρίδα του και εις το Μέγα Έργον, όστις ευσεβάστως ζητεί την χάριν να γίνη δεκτός όπως λάβη το υμέτερον άπλετον φως και δυνηθή να το μεταδώση εις το πνεύμα εκείνων οι οποίοι ευρίσκονται εις τα σκότη.

1194 Το Μέγα Έργον είναι η αναζήτηση της γνώσης.

1195 30ος βαθμός, σημαντικός στον Α.Α.Σ.Τ. ώστε να αναφέρεται και αυτός πέραν του 32ου.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Το Ύπατον Συμβούλιον σας ευχαριστεί Κρατ.·. και Ένδοξ.·. Αδελφέ διότι του δίδετε την ευκαιρίαν ν'ανταμείψη δεόντως τας αρετάς του Μεγάλου Ιππότου Καδώς, Υπερτ.·. Πριγκ.·. του Βασ.·. Μυστικού, τον οποίον παρουσιάζετε εις αυτό.

Ο Μέγας Τελετάρχης και ο υποψήφιος ποιούν τρεις περιοδείας πέριξ του τετραγώνου βωμού.

Εις την πρώτην περιοδείαν ίστανται προ του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου και χαιρετούν αυτόν.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Μεγ.·. Ιππότα Καδώς, Υπέρτατε Πριγκ.·. του Βασ.·. Μυστ.·., η αγάπη σας προς τον Ιερόν σκοπόν της κοινωνικής απολυτρώσεως και η εμμονή σας εις την υπεράσπισιν των υψηλών και αθανάτων αρχών του Τάγματος είναι οι τίτλοι οι οποίοι επιτρέπουν εις υμάς να εισέλθητε μεταξύ εκείνων εκ των αδελφών σας, εις τους οποίους ανετέθη η διεύθυνσις του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου εν Ελλάδι.

Συγκεντρώσατε τας σκέψεις σας, μελετήσατε μίαν έτι φοράν τα καθήκοντα τα οποία ανελάβατε οικεία βουλήσει. Εξετάσατε εάν κατέχητε όλας τας αρετάς και όλας τας γνώσεις αι οποίαι μόναι θα σας επιτρέψουν να καταστήτε άξιος του Υπάτου αξιώματος εις το οποίον θέλετε να φθάσητε.

Δευτέρα περιοδεία και ίστανται προ του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου και χαιρετούν αυτόν.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Αναπολήσατε εις την μνήμην σας τα πρώτα βήματά σας εις τον Τεκτονισμόν. Ασθενής και Τυφλωμένος υπό των προλήψεων, ηθέλετε καταπέση εις το βάθος αμετρήτων αβύσσων, άνευ του Τεκτονισμού, της φωτεινής ταύτης στήλης, η οποία, ηδυνήθη να ποδηγετήση υμάς μέχρι σήμερον.

Η δεξιά σας κρατεί σήμερον την φωτεινήν δάδα του πολιτισμού και της προόδου. Μετ' ολίγον θέλετε οδηγηθή να φέρητε αυτήν πάντοτε οπωσδήποτε, απανταχού, προ της ανθρωπότητος όπως φωτίζητε την οδόν αυτής και ούτω δυνηθή αύτη να φθάση εις τον προορισμόν της.

Αναλογισθήτε της μεγάλης ευθύνης την οποίαν αναλαμβάνετε εάν η διάνοια και καρδία σας δεν ευρίσκονται εις το ύψος της ενδόξου αποστολής.

Τρίτη περιοδεία και ίστανται προ του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου και χαιρετούν αυτόν.

Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Μεγ.·. Ιππ.·. Καδώς, Υπερτ.·. Πριγκ.·. του Βασ.·. Μυστικού και Επιτ.·.

Μεγ.·. Επιθ.·.[1196] πριν ή σας δεχθώμεν, όπως συνάψητε την τελευταίαν προς τον Τεκτονισμό υποχρέωσιν, την υποχρέωσιν εκείνην ήτις μεταξύ όλων είναι η σοβαροτέρα και επισημοτέρα την οποίαν ο άνθρωπος δύναται να αναλάβη, δικαιούμεθα να ζητήσωμεν παρ' υμίν δείγματα του θάρρους και της εντιμότητος του πνεύματός σας.

Εξαγνίσατε τας χείρας σας εντός του ύδατος όπως αποβάλητε τους ρύπους τους οποίους πιθανόν να κατέλιπαν τα ελαττώματα και η ανηθικότης και καταστήσατε αυτάς αγνάς.

Εν συνεχεία ο υποψήφιος εγχειρίζει την δάδα προς τον Μέγαν Τελετάρχην ο οποίος σβένει αυτήν.

Μετά ταύτα ο Μέγας Τελετάρχης οδηγεί αυτόν προ του βωμού όπως δώση την επίσημον διαβεβαίωσιν.

Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κραταιοί και Ένδοξοι Ύπατοι Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. ενωθήτε μετ' εμού όπως δεχθώμεν την επίσημον διαβεβαίωσιν του Μεγ.·. Ιππ.·. Καδώς, Υπερτ.·. Πριγκ.·. του Βασ.·. Μυστικού.

Όρθιοι και εν τάξει.

Πάντες εγείρονται και τίθενται εν τάξει την δεξιάν επί της καρδίας με τους δακτύλους συνενωμένους το δε σώμα κεκλιμένον προς τα έμπροσθεν. Ο υποψήφιος θέτει την δεξιάν επί της Βίβλου των Μεγάλων Συνταγμάτων[1197] και του ξίφους την δε αριστερόν υψώνει προς τον ουρανόν επαναλαμβάνει δε την εξής επίσημον διαβεβαίωσιν την οποίαν απαγγέλει ο Ύπατος Μεγάλος Ταξιάρχης.

Εγώ ....., Μεγ.·. Ιππ.·. Καδώς, Υπέρ.·. Πρίγκ.·. του Βασ.·. Μυστικού, δίδω επισήμως τον λόγον μου τον ιερόν και της τιμής, και ομνύω και υπισχνούμαι ειλικρινώς επί της Ιεράς Βίβλου ήτις είναι ο ιερός λόγος του Αιωνίου του λίαν φιλεύσπλαχνου Κραταιοτάτου Πανισχύρου και Υπερτάτου Αρχιτέκτονος του Ουρανού και της Γης ενώπιον του οποίου, ως και του Υπ.·. Συμβ.·. του 33ου της Ελλάδος, ότι δεν θα αποκαλύψω ποτέ, είτε εμμέσως είτε αμέσως, τα μυστικά και τα μυστήρια του υπερτάτου βαθμού, εις όν πρόκειται να ανυψωθώ ως και ουδενός εκ των βαθμών ους ήδη έλαβον εξαιρέσει μόνον εις όμοιον μου Υπ.·. Μεγ.·. Επιθ.·. όστις θα κατέχη τούτον νομίμως. Επί πλέον ορκίζομαι να συμμορφούμαι αυστηρώς και με θρησκευτικήν ευλάβειαν εις τα Συντάγματα του Τεκτονισμού, τον οργανισμόν και

1196 Μετά τη 2η περιοδεία ο μυούμενος λαμβάνει ήδη τον τίτλο του επιτίμου μέλους του Υπάτου Συμβουλίου.

1197 Δηλ. επί του καταστατικού του Υπάτου Συμβουλίου (Σ1786).

κανονισμόν του βαθμού τούτου και να εκπληρώ άπαντα τα καθήκοντα του Υπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. επιμελώς, πιστώς και άνευ μεροληψίας, ευνοίας ή συμπάθειας ότι δεν θα δεχθώ ουδέ θα αναγνωρίσω άλλον ανώτερον βαθμόν, εν τω τεκτονισμό από τον 33°, ότι θα λατρεύω τον μόνον αληθή και ζώντα Θεόν κατά τρόπον ο οποίος κατά την συνείδησίν μου φρονώ ότι αρέσκει Αυτώ και ότι θα ρυθμίσω τα της ζωής μου συμφώνως προς τας θείας Αυτού Επιταγάς, ότι θα υπακούω αληθώς και πιστώς εις την Πατρίδα μου εις ην ζω και ότι θα υπακούω εις τους Νόμους και Επιταγάς της Κυβερνήσεώς της, ότι θα αποτυπώσω όση μοι δύναμις, διά των λόγων και των πράξεων μου τα καθήκοντά μου προς τον Θεόν, την Πατρίδα, την Οικογένειαν και τον πλησίον. Είμαι ακραδάντως πεπεισμένος ότι μόνη η αρετή δύναται να καταστήση ημάς σεβαστούς και μόνη η θρησκεία[1198] ευτυχείς.

Ομνύω και υπισχνούμαι πάντα ταύτα άνευ δισταγμού ή νοητικής επιφυλάξεως εις το παρόν ή το μέλλον χωρίς να ελπίζω ότι θ'απαλλαγώ τούτων από οιανδήποτε δύναμιν, από τας ποινάς ας επιβάλλω εις εμαυτόν τας ατιμώσεις ενώπιον των ανθρώπων της αναγραφής του ονόματος μου δι' ερυθρών γραμμάτων εις τας Στοάς, τα περιστύλια και τους Αρ.·. Πάγους της Οικουμένης. Και επικαλούμαι ενταύθα επισήμως τον Ύψιστον και Αιώνιον Θεόν, ίνα επιρρίψη τας αράς του επί της βδελυράς ταύτης κεφαλής μου, και με εγκατάλειψη τηκόμενον διά της αθλιότητος και της δυστυχίας και τέλος να ταράσση την ψυχήν μου μέχρι τελείου εξαφανισμού, αν ποτέ παρέβαινον την διδομένην, τούτην την στιγμήν, υπόσχεσιν.

Είθε ο Πανίσχυρος Θεός να μοι δώση την δύναμιν ίνα εκπληρώσω, καθ'όλα, ταύτην την υπόσχεσίν μου, προς μεγίστην δόξαν του Παναγίου ονόματος του.

Αμήν. Αμήν. Αμήν.

Ο Ύπ.·.Μεγ.·. Ταξ.·. λαμβάνει το ξίφος διά της δεξιάς το οποίον τοποθετεί επί της κεφαλής του υποψηφίου και λέγει:

Υπ.·. Μεγ.·.Ταξ.·.: Χρώμενος του δικαιώματος και της εξουσίας ως Ύπατος Μεγάλος

Ταξιάρχης του Υπάτου Συμβουλίου του 33ου και τελευταίου βαθμού διά την Ελλάδα του Αρχαίου Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου και έχων εκ των προτέρων την πλήρη συγκατάθεσιν των παρόντων Υπάτων Μεγάλων Γενικών Επιθεωρητών σας εγκαθιστώ, ονομάζω και ανακηρύσσω Ύπατον Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. του Τάγματος, 33ον και τελευταίον των βαθμών του

1198 Ο Σκωτικός τύπος, καίτοι γαλλικής νοοτροπίας και φιλελεύθερος, δεν απομακρύνεται από τη θεμελιώδη αρχή της πίστης στο Θεό.

Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου και

[-μέλος επίτιμον του Μεγάλου Συμβουλίου του 33ου[1199]]

[-μέλος πάρεδρον του Μεγάλου Συμβουλίου του 33ου[1200]]

[-μέλος ενεργόν του Μεγάλου Συμβουλίου ως και του Υπάτου Συμβουλίου του 33ου του ασκούντος την Υπάτην Τεκτονικήν εξουσίαν εν Ελλάδι διά τον Αρχαίον και Αποδεδεγμένον Σκωτικόν Τύπον.]

Αναλάβατε τας θέσεις σας.

Ο Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. κρούει διά της αριστεράς χειρός φέρων σφύραν ή σκήπτρον επί της λεπίδος του ξίφους τας κρούσεις του βαθμού (5), (3), (1) και (2).

Εν συνεχεία προσκαλεί τον νέον Ύπατον Μέγαν Επιθεωρητήν να εγείρη την κεφαλήν την οποίαν μέχρι της στιγμής εκείνης κρατεί κεκλιμμένην και αφαιρεί με το ξίφος αυτού το μέλαν σχοινίον από τον λαιμόν αυτού.

Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κραταιέ και Ένδοξ.·. Μεγ.·. Τελ.·. οδηγήσατε τον νέον Ύπ.·.Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. όπως ατενίση την κατάληξιν του ανθρώπου.

Την στιγμήν κατά την οποίαν ο νέος Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. πλησιάζει προς το μέλαν κελίον αποκαλύπτεται ανθρώπινος σκελετός.

Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Αφήνω υμάς να σκεφθήτε επί τινα εισέτι χρόνον.

Ήδη αφού εσκέφθητε εμπιστευθήτε εις την χείρα η οποία μέλλει να οδηγήση τα βήματά σας προ της έδρας μου.

Μέρος Δεύτερον

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κρατ.·. και Ένδ.·. Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. δίδομεν εις χείρας σας ξίφος του οποίου όμως δεν θέλητε κάμη χρήσιν κατά της ζωής των ανθρώπων ει μή προς ατομικήν σας υπεράσπισιν προς προάσπισιν της πατρίδος σας και της ιδέας του δικαίου.

Κάμητε χρήσιν αυτού μετά ακαταδαμάστου ανδρείας και μη παραδόσητε τούτο προτιμώντες να θραύσητε τούτο διά της χειρός σας διότι υπεσχέθητε 'Νικήσητε ή να αποθάνητε'.

Ο Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. περιβάλλει ακολούθως αυτόν διά της ταινίας του 33° βαθμού και λέγει:

1199 Επιτρεπτό, αλλά δεν είναι μέλος με δικαίωμα ψήφου.

1200 Όπως έχουμε ήδη αναλύσει, Μεγάλο Συμβούλιο και Ύπατο Συμβούλιο είναι ένα και αυτό μόρφωμα (Μεγάλο Συμβούλιο συγκροτεί τη ΓΣ των -κατά μέγιστο όριο 33- μελών), ενώ πάρεδρο και ενεργό μέλος είναι μία και η αυτή κατηγορία. Δεν σημαίνει ότι εκείνη τη στιγμή γίνεται τις μέλος του ΔΣ, διότι η μήνυση δεν σχετίζεται με αρχαιρεσίες.

Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. Σας περιβάλλω διά της Μεγάλης Ταινίας των Υπάτων Μεγάλων Γενικών Επιθεωρητών, του συμβόλου της υψίστης Τεκτονικής Τιμής.

Το λευκόν αυτής χρώμα σας υποδεικνύει ότι διά της διατηρήσεως της αμώμου καθαρότητος της ψυχής σας ηδυνήθητε να καταστήτε άξιος να ανέλθητε εις τον ύψιστον τούτον βαθμόν.

Το χρυσούν δέλτα το οποίον λάμπει επί του στήθους σας και τα αργυρά ξίφη τα οποία διευθύνουν τας αιχμάς των προς το κέντρον αυτού σας υπενθυμίζουν ότι δέον να είσθε πάντοτε έτοιμος όπως δι'όλων των μέσων υπερασπισθήτε την Ελευθερίαν την Ισότητα και την Αδελφότητα εναντίον των εχθρών της Τεκτονικής Αρετής, της Τεκτονικής Επιστήμης και Τεκτονικής Ηθικής.

Αι ακτίνες τας οποίας αναπέμπει το δέλτα τούτο παριστούν τα Τεκτονικά φώτα τα οποία αφιερώθητε να διαχύσητε απλέτως επί της διανοίας των τεκτόνων και των αμυήτων οι οποίοι δεν έχουν, ως εσείς το άκρον ευτύχημα να ατενίζουν κατά πρόσωπον την υψίστην Αλήθειαν άνευ καλύμματος.

Ο Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. δίδει τον χρυσούν δακτύλιον του βαθμού και λέγει:

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Λάβετε τον δακτύλιον τούτον ως πολύτιμον εχέγγυον της αδιαρρήκτου ενώσεως σας προς το Τάγμα, είναι σύμβολον πάντων υμών και ενός εκάστου ιδιαιτέρως, των καθηκόντων τα οποία καλείσθε να εκπληρώσητε εις το εξής και τα οποία εκουσίως αποδέχθειτε.

Κρατ.·. και Ένδ.·. Μεγ.·. Τελ.·. διδάξατε εις τον νέον Ύπατ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. τα σημεία, λέξεις, χειραψίας κ.τ.λ. του 33ου βαθμού.

Μεγ.·.Τελ.·.: Οσάκις πρόκειται να εισέλθητε εις συνεδριάζον Ύπατον Συμβούλιον δέον να κρούητε την θύραν (5), (3), (1) και (2) (διά της λαβής του ξίφους σας). Αύτη είναι εν γένει η κρούσις του βαθμού. Δέον να φέρητε μέλαιναν περιβολήν και τα σήματα του βαθμού (ως και ξίφος).

Η κρούσις αύτη χρονολογείται από της εποχής κατά την οποίαν ο 33° βαθμός εθεωρείτο ως το συμπλήρωμα του Μεγ.·. Εκλεκ.·. Ιππ.·. Καδώς. Αναφέρεται εις τον αριθμόν 5312, Τεκτονικόν αριθμόν του έτους 1312[1201], έτος εκδόσεως της Βούλας του Πάπα διά την διάλυσιν του Τάγματος των Ναϊτών.

Ο Μέγας Αρχηγός των Φρουρών επί της κρούσεως ταύτης θέλει σας ανοίξη την θύραν σταυρώνων τους βραχίονας επί του στήθους και κλίνων το σώμα προς την γην και κάμπτων συγχρόνως τα γόνατα και λέγων "JACQUES DE MOLAY" απαντάτε HIRAM ABIF.

1201 Ανάλυση σε Δημητρίου Φίλ., Τεκτονικές Ιπποτικές Μελέτες, 2018, σελ. 251 επ.

Ταύτα είναι το πρώτον σημείον και η πρώτη λέξις εισόδου.

Ακολούθως θέλετε (ξιφουλκίση) κάμψη το αριστερόν γόνυ και φέρητε την αριστερόν επί της καρδίας, τούτο αποτελεί το δεύτερον σημείον συγχρόνως λέγει την δευτέραν λέξιν εισόδου ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ Ο Β΄, απαντάτε ΒΑΣΙΛΕΥΣ της ΠΡΩΣΙΑΣ

Είτα ομού μετά του Μεγάλου Αρχηγού των Φρουρών θέλετε ασπασθή τρις (το ξίφος σας ή) το ξίφος του Μεγάλου Αρχηγού των Φρουρών. Τούτο αποτελεί το τρίτο σημείον και θέλετε ανταλλάξη την Ιεράν λέξιν, δηλ. θέλετε είπη προς τον μέγα Αρχηγόν των Φρουρών. MICHA- MICHAM BEALIM ούτος δε θέλει αποκριθή προς υμάς ADONAI.

Η Ιερά λέξις MICHA-MICHAM BEALIM[1202] σημαίνει "τις όμοιος σοι εν θεοίς Κύριε"; (Τις των ισχυρών είναι όμοιός σου Κύριε;)

Τούτο είναι υπαινιγμός αρκούντως φανερός εις την υψίστην εξουσίαν διά της οποίας περιβάλλονται οι Ύπατοι Μεγάλοι Γενικοί Επιθεωρηταί. Μετά ταύτα ο Μέγας Αρχηγός των Φρουρών θέλει σας ερωτήση.

Ερωτ: Είσθε λοιπόν Ύπατος Μέγας Γενικός Επιθεωρητής;

Απάντ: Η αρετή μου, το θάρρος μου και ο ζήλος μου με ανέβασαν εις τον υψηλόν τούτον βαθμόν.

Ερωτ: Ποιαν ηλικίαν έχετε;

Απάντ: Τριάκοντα τρία έτη συμπεπληρωμένα.

Εν συνεχεία ο Μεγ.·. Αρχ.·. των Φρουρών εισέρχεται εις το Εργαστήριον και αναφέρει προς τον Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. ότι Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. 33° δεόντως κεραμωθείς ευρίσκεται εις τον πρόναον και ζητεί να λάβη μέρος εις τας εργασίας του Υπ.·. Συμβ.·..

Ο Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. επιτρέπει αμέσως την είσοδον και ο Μεγ.·. Αρχ.·. των Φρουρών ανοίγει εις αυτόν την θύραν προσκαλών να εισέλθη και λάβη μέρος εις τας εργασίας του Υπ.·. Συμβ.·..

Ο επισκέπτης θέτει την δεξιάν επί της καρδίας με όλους τους δακτύλους συνενωμένους και κλίνει την κεφαλήν τούτο είναι το ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΑΞΕΩΣ του βαθμού.

Ακολούθως ο επισκέπτης βαδίζει κανονικώς (δεν υπάρχει ιδιαίτερος βηματισμός) μέχρι της έδρας του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. τον οποίον ευλαβώς χαιρετά κλίνων την κεφαλήν βαθέως.

Μεγ.·. Τελ.·.: Κραταιότατε και Ενδοξώτατε Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξιάρχα ο νέος

1202 MICHA-MICHA BEALIM ADONAI (προφέρεται Mikamikali) migamogah bealim adonai quissimilis tui in for tibus, Domine ‘ ’ Τις όμοιός σοι εν θεοίς Κύριε (Έξοδος κεφ. 15:11).

Ύπατος Μεγάλος Γενικός Επιθεωρητής εξέμαθε τα σημεία, λέξεις και χειραψίας του βαθμού.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κρατ.·. και Ένδ.·. Ύπατε Μεγάλε Γενικέ Επιθεωρητά νυν ότε εχαράχθη κάλλιον εις τον νούν υμών η αληθής σημασία των συμβόλων του Υπάτου τούτου βαθμού ο οποίος σας απενεμήθη, λάβετε θέσιν εις την έδραν ήτις είναι προωρισμένη δίΥμάς, αφού προηγουμένως ενδυθήτε κανονικώς.

Ο νέος Ύπ. Μεγ.Γεν. ·. Επιθ. ·. εξέρχεται ενδύεται και εισέρχεται σονοδευόμενος πάντοτε από τον Μεγ.·. Τελ.·. καταλαμβάνουν, ένεκα μετριοφροσύνης την τελευταίαν θέσιν εις την Δύσιν.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κρατ.·. και Ένδ.·. Ύπατε μεγάλε Γενικέ Επιθεωρητά προσέξατε εις την διδασκαλίαν δι' ερωτοαποκρίσεων τας οποίας θέλει απευθύνη ο Ανθύπατος Μέγας Ταξιάρχης προς τον Μεγ.·. Αρχ.·. των Φρουρών.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Είσθε Ύπατος Μέγας Γεν.·. Επιθεωρητής;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Η Αρετή μου, το θάρρος μου και ο ζήλος μου με ανεβίβασαν εις τον υψηλόν τούτον βαθμόν.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Πώς δύναμαι να βεβαιωθώ προς τούτο;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Ερωτήσατέ μοι την εισιτήριον λέξιν.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Αρχίσατε.

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: JACQUES DE MOLAY.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: HIRAM ABIF.

Τι είδατε ότε το πρώτον εισήλθατε εις το Ύπ.·. Συμβ.·.;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Την συμβολικήν λέξιν του Αρχικού αιτίου εκπέμπουσαν ακτίνας διά μέσου τριών τριγώνων εν συμπλέγματι των οποίων αι κορυφαί έφερον τα γράμματα τα αποτελούντα την λέξιν SAPIENTIA (Σοφία).

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τι σημαίνει το σύμβολον τούτο;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Ότι η υπάτη ΣΟΦΙΑ προΐσταται των εργασιών του Υπ.\ Συμβ.·. και φωτίζει αυτό διά των ακτινών της.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τι συμβολίζει ο ανθρώπινος σκελετός;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Την κατάληξιν του ανθρώπου και ως εκ τούτου προς τι η αχαλίνωτος υπερβολική μωρά παθολογική φιλοδοξία, η αρχομανία, η φιλαρχία, η δοξομανία, η μεγαλομανία, η τιτλομανία, η ματαιοδοξία, η κενοδοξία, η περιαυτολογία, η έπαρσις, η θριαμβολογία, η αλαζονία, η φιλαυτία, ο εγωκεντρισμός ως και τα λοιπά χαλεπά ανθρώπινα πάθη.

Επίσης ο ανθρώπινος σκελετός, το κρανίον και τα οστά, υπενθυμίζουν

την σφαγήν των προγόνων ημών των Αποστόλων και Στρατιωτών της Αλήθειας, του φωτός και της αρετής υπό των οπαδών του ψεύδους του φανατισμού και της τυραννίας.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Διατί είσθε ενδεδυμένος μέλαινα;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Διότι πενθών αναλογίζομαι τα ανωτέρω.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Διατί φέρετε ξίφος;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Διά να είμαι πάντοτε έτοιμος να προασπίσω τας αρχάς του Τεκτονισμού και να συνεχίσω το έργον των προκατόχων μου.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τι άλλο είδατε;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Πεντάφωτον λυχνίαν εις την Ανατολήν.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τι σημαίνει τούτο;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Τα πέντε φώτα τα οποία αποτελούν το σύνολον της Τεκτονικής διδασκαλίας.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Ποία τα φώτα ταύτα;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: α) Η αφοσίωσις εις την θεμελιώδην αρχήν της αναγνωρίσεως του Θεού, του οποίου την ύπαρξιν διακηρύττει υπό το όνομα του Μεγάλου Αρχιτέκτονος του Σύμπαντος.

β) Το μυστήριον των νόμων της φύσεως.

γ) Η τελειοποίησις του αληθούς Ναού όστις είναι η ανθρώπινη καρδία.

δ) Η νίκη του Φωτός επί του Σκότους και

ε) Ο θρίαμβος της Αρετής εναντίον της πλάνης και των παθών.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τι είδατε εις την Δύσιν;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Τρίφωτον λυχνίαν.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τι σημαίνει τούτο;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Τα τρία φώτα τα οποία αποτελούν το σύνολον της παγκοσμίου υλικής δημιουργίας.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Ποία ταύτα;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Το αίτιον, το μέσον και το αποτέλεσμα ή η κίνησις, η ζύμωσις και η ζωή.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τι είδατε εις την μεσημβρίαν;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Δίφωτον λυχνίαν.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τι σημαίνει τούτο;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Τα δύο φώτα τα οποία αποτελούν το σύνολον της Παγκοσμίου αΰλου δημιουργίας.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Ποία ταύτα;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Το αγαθόν και το κακόν.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τι είδατε εις τον Βορράν;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Μονόφωτον λυχνίαν.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Ποιος ο συμβολισμός αυτής;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Το μοναδικό Φως, το αρχικόν αίτιον.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Διατί ο βωμός του Ύπατου Συμβουλίου είναι τετραγωνικός;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Διότι τα Συντάγματα τα οποία υποβαστάζει στηρίζονται επί της Ελευθερίας, του Ορθού λόγου, της Δικαιοσύνης και της Αγάπης.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Διατί υπάρχει επί των Συνταγμάτων τούτων ξίφος;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Όπως συμβολίση ότι προς ερμηνείαν των νόμων οφείλομεν να έχωμεν την Ιπποτικήν Τιμήν της οποίας το σύμβολον είναι το ξίφος.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τι συμβολίζει το λάβαρον του Τάγματος;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Την πνευματικήν και υλικήν ισχύν την οποίαν διαθέτει το Τάγμα χάρις εις την υψίστην σοφίαν των Υπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·..

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τι συμβολίζει ο δικέφαλος αετός;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Ο αετός είναι το αιγυπτιακόν σύμβολον της σοφίας. Η μία αυτού κεφαλή συμβολίζει την τάξιν, η δε ετέρα την πρόοδον, όπως δε αι δύο αυταί κεφαλαί επιτρέπουν εις αυτόν να βλέπη καθ' όλας τας διευθύνσεις ούτω η αληθής Σοφία συνιστάται εις την παγκόσμιον τάξιν και την πρόοδον. Χρυσούς διότι είναι το αγνότερον των μετάλλων. Κρατεί δε ξίφος διά να υπόδειξη ότι η Τιμή και η Ισχύς θα υποβοηθήσουν την Σοφίαν να εκδηλωθή διά της τάξεως και της προόδου.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τι συμβολίζει ο Φοίνιξ ο ευρισκόμενος υπεράνω της έδρας του Κρ.·. Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Επειδή ο Φοίνιξ είναι το σύμβολο του Ηλίου και κατά συνέπειαν της Αιωνιότητος, τούτο παριστά την αιωνιότητα της Αλήθειας και την Αθανασίαν της Δικαιοσύνης.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τί σημαίνει το λόγιον του Τάγματος 'Deus Meumque Jus' (Ο θεός και το δίκαιον);

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Συνοψίζει το μυστήριον της δυνάμεως μας και της ισχύος μας διότι πλασθέντες εν τη πλησμονή των δικαιωμάτων μας έχομεν το δικαίωμα να κατέχωμεν πάντα ταύτα άνευ εξαιρέσεως.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τι συμβολίζει η Ταινία του βαθμού;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Το λευκόν είναι το σύμβολον της αθωότητος και της αγνότητος των αληθών τεκτόνων, το δε ερυθρόν συμβολίζει το αίμα το οποίον οι αθώοι και αγνοί ούτοι τέκτονες έχυνον υπέρ της ανθρωπότητος. Ο ακτινοβόλος ήλιος μας ενθυμίζει ότι όπως ο ήλιος φωτίζει και ζωογονεί όλας τας χώρας του κόσμου τοιουτοτρόπως ο 33° βαθμός του Τεκτονισμού, ο ύψιστος αυτός βαθμός, δίδει φως και ζωήν εις τα Ύπατα Τεκτονικά σώματα της υφηλίου.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Ποιαν ηλικίαν έχετε;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Τριάκοντα τρία έτη συμπεπληρωμένα.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Διατί;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Διότι 33 είναι εν συνόλω οι βαθμοί του τάγματος ημών.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κατά ποιαν ώραν άρχονται των Εργασιών αυτών οι Ύπατοι Μεγ.·. Γεν.·.Επιθεωρηταί;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Όταν δοθή το σύνθημα, όταν οι φρουροί είναι εις τας θέσεις των και όταν η μεγαλυτέρα ασφάλεια βασιλεύει.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Διατί τούτο;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Διότι όλα τα διοικητικά καθήκοντα τα οποία είναι ανατεθημένα εις το Ύπατον Συμβούλων αφού εκπληρωθούν τοιουτοτρόπως, οι Ύπατοι Μεγ.·. Γεν.·. Επιθεωρηταί δύνανται σκοπιμώτερον να εργάζονται υπέρ του καλού του Τάγματος.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Ποιός ο σκοπός των εργασιών των Υπάτων Μεγ.·. Εεν.·. Επιθ.·.;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Το καλόν του Τάγματος.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κατά ποιαν ώραν καταπαύουν τας εργασίας αυτών;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·. : Όταν ο ήλιος της πρωίας φωτίζει το Ύπατον Συμβούλιον.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Διατί τούτο;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Διότι ο σκοπός αυτών εξεπληρώθη αφού το φως φωτίζει πάντας.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Πώς κεραμώνονται οι Ύπ.·. Γεν.·. Επιθ.·.;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Διά της ερωτήσεως των Σημείων, και της Ιεράς κα Εισιτηρίου λέξεως του βαθμού.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Πόσοι Ύπατοι Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. είναι αναγκαίοι διά την συγκρότησιν ενός Υπάτου Συμβουλίου του 33° και τελευταίου βαθμού;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Ουχί ολιγώτεροι των εννέα.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Πόσοι Ύπατοι Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. συγκροτούν το Μέγα Συμβούλιον;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Ουχί πλείονες των τριάκοντα τριών.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Διατί;

Μεγ.·. Αρχ.·. Φρ.·.: Διότι ο αριθμός εννέα ως ο τελευταίος των απλών αριθμών είναι το σύμβολον του τέλους, του τέρματος. Ο αριθμός 33 δεικνύει το τέλος, το τέρμα της Τεκτονικής Ιεραρχίας.

ORDO AB CHAO.

Deus Meumque Jus.

Ο Ύπατος Μεγ.·. Ταξ.·. απευθυνόμενος προς τον νέον Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. λέγει:

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κραταιέ και Ένδοξε Φιλτ.·. Αδελφέ, ελπίζομεν τα διδάγματα τα οποία ηκούσατε εκ του συμβολισμού του Υπάτου βαθμού ο οποίος σας απενεμήθη θέλουν αποβή γόνιμα σπέρματα τα οποία θ'αποφέρουν άφθονους καρπούς εις την καρδίαν σας. Εις την συμβολικήν τούτην διδασκαλίαν δέον να προστεθή και η διδασκαλίαν και γνώσις των Κανονισμών του Υπάτου Συμβουλίου.

Μεγ.·. Καγκ.·.- Μεγ.·.Γεν.·. Γρ.·.: Παραδίδω εις υμάς τους Κανονισμούς και τα Συντάγματα του 1762 και τα Μεγάλα Συντάγματα του 1786 ως και τον Γενικόν Κανονισμόν του Υπάτου Συμβουλίου διά την Ελλάδα ως παρακαταθήκην και οδηγόν σας και κατ' εντολήν του Υπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου εγχειρίζω εις υμάς το δίπλωμά σας.

Ο Μεγ.·. Καγκ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Γραμ.·. παραδίδει εις τον νεόφυτον τόμον περιέχοντα τα Μεγάλα Συντάγματα, τον Γενικόν Κανονισμόν ως και το δίπλωμα αυτού.

Μέρος Τρίτον

Ύπ.·. Μεγ.·.Ταξ.·. Κραταιέ και Ένδ.·. νεόφυτε Αδ.·. κατέχετε ήδη παν ό,τι εξωτερικώς αποτελεί τον 33° βαθμόν του Υπάτου Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. του Αρχαίου Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου (Α.Α.Σ.Τ.).

Ήδη οφείλομεν να δώσωμεν εις υμάς τα διδάγματα του υψηλού τούτου βαθμού.

Η διδασκαλία αυτή διαιρείται εις τέσσερα συγκεκριμένα μέρη.

1ον Ως Ύπατ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. αποτελείτε μέρος[1203] των 32 Εργαστηρίων του Σκωτικού Τύπου και όταν εισέλθετε εις το Μέγα Συμβούλων θα ενεργήτε και ως ενεργόν μέλος αυτών[1204].

2ον Ωσαύτως είσθε ο ενδεδειγμένος Ρήτωρ αυτών και ως τοιούτος ο θεματοφύλαξ των ηθικών, φιλοσοφικών αρχών και αξιών τας οποίας έχουν αποστολήν τα Εργαστήρια ταύτα να διδάσκουν αλληλοδιαδόχως εις τους Τέκτονας οι οποίοι αποτελούν μέρος αυτών.

3ον Ως μέλος του Μεγάλου Συμβουλίου θα είσθε δικαιωματικώς και πρόεδρος[1205] των 32 τούτων Εργαστηρίων και ως εκ τούτου ο υπεύθυνος δια την πιστήν αυτών ενέργειαν όπως θριαμβεύσουν αι αρχαί του Τάγματος δια

1203 Σε αυτή την περίπτωση, δεν εννοεί «μέλος», αλλά τμήμα της όλης διδαχής του Σκωτικού τύπου.

1204 Ανακριβής δήλωση διότι τούτο ούτε είναι απαραίτητο ούτε μπορεί να επιβληθεί.

1205 Απολύτως άκυρο.

να επιτευχθούν τα αποτελέσματα τα οποία αποτελούν τον σκοπόν αυτού.

4ον Ως Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. έχετε το δικαίωμα να γνωρίσητε τον Τεκτονισμόν οίος είναι χωρίς πέπλους εμβληματικούς, διότι ο βαθμός αυτός δίδει εις τον Τεκτονισμόν το δικαίωμα να απαιτήσει από εσάς τον θρίαμβόν του μέσου υμών.

Μέρος Τέταρτον

Νυν λοιπόν Αδελφέ μου οπόταν επερατώθη η αυξ.·. φωτ.·. εις 33° αγωνισθήτε του λοιπού τον καλόν αγώνα τον αγώνα του αγαθού της αρετής και της αλήθειας και επανέλθετε Νικητής ή Νεκρός.

Κραταιοί και Ένδοξοι Ύπατοι Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. εντάξει.

Κραταιέ και Ένδοξε νεόφυτε Αδελφέ Ύπατε Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. έκαστος εξ Υμών θέλει δώσει προς υμάς τον ασπασμόν της ενώσεως ίνα η καρδία σας πάλλεται μετά των ημετέρων ευθύς ως συναντηθή μεθ' ημών.

ΚΛΕΙΣΙΜΟΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ύπ. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κραταιοί και Ένδοξοι Υπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθεωρηταί το Ύπατον Συμβούλιον ευχαρίστως ήθελεν ακούσει τας παρατηρήσεις τας οποίας μέλη αυτού κρίνουν σκόπιμον να υποβάλλουν.

Μετά την συζήτησιν αυτών, ή εάν ουδείς ζητεί τον λόγον, ο Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. προβαίνει εις το κλείσιμον των εργασιών του Υπ.·. Συμβ.·..

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κρούει επί της έδρας αυτού (5), (3), (1) και (2) δια της λαβής του ξίφους του ή της σφύρας του.

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Επαναλαμβάνει τας κρούσεις.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κραταιέ και Ένδοξε Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. είσθε Ύπατος Μεγ.·. Γεν.·. Επιθεωρητής;

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κραταιότατε και Ενδοξότατε Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. η αρετή μου το θάρρος μου και ο ζήλος μου με ανεβίβασαν εις τον υψηλόν τούτον βαθμόν.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Ποία τα καθήκοντα τα οποία το αξίωμα τούτο σας επιβάλλει;

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Να αγωνίζομαι υπέρ του Θεού και του δικαίου μου και να επιβάλλω εις τους ενόχους την αρμόζουσαν κύρωσιν.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Τις η ώρα;

Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Ο ήλιος της πρωίας φωτίζει το Υπ.·. Συμβούλιον.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Αφού ο ήλιος ανέτειλε όπως φωτίση τον κόσμον, εγερθώμεν Κραταιοί και Ένδοξοι Ύπατοι Μεγ.·. Γεν.·. Επιθεωρηταί αδελφοί μου, όπως διαχύωμεν τας λάμψεις του φωτός εις το πνεύμα εκείνων οι

οποίοι ευρίσκονται εις το σκότος και επιτελέσωμεν την υψηλήν αποστολήν μας, να νικήσωμεν δήλον ότι ή να αποθάνωμεν υπέρ του αγαθού της αρετής.

Οι Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. εγείρονται και τίθενται εν τάξει την δεξιάν χείρα επί της καρδίας τους δακτύλους ηνωμένους.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Κρούει (5), (3), (1) και (2).

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Μετ' εμού Κραταιοί και Ένδοξοι Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·.

(Πάντες οι παρόντες ομού)

1ον Σταυρώνουν τας βραχίονας επί του στήθους την δεξιάν επί του αριστερού

2ον Κλίνουν το σώμα προς τα εμπρός

3ον Κάμπτουν τα γόνατα

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: JACQUES DE MOLAY

Πάντες απαντούν HIRAM ABIF και ίστανται όρθιοι.

Ακολούθως εφόσον φέρουν ξίφος

1ον Φέρουν την δεξιάν εις την λαβήν του ξίφους

2ον Ξιφουλκούν.

Εν συνεχεία πάντες

1ον Κάμπτουν το αριστερόν γόνυ

2ον Φέρουν την αριστερόν επί της καρδίας.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ Ο Β΄

Πάντες απαντούν ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΠΡΩΣΙΑΣ.

Ακολούθως εφόσον φέρουν ξίφος ασπάζονται την λεπίδα του ξίφους.

Πάντες λέγουν MICHAMICHAM BEALIM.

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: ADONAI

Απέλθωμεν εν ειρήνη αφού επαναλάβωμεν την υπόσχεσιν όπως κρατώμεν μυστικόν παν ό,τι εγένετο εις το Ημέτερον Ύπατον Συμβούλιον.

Ο Ύπατος Μεγ.·. Ταξιάρχης τείνει δια της δεξιάς χειρός του οριζοντίως το ξίφος του, πάντες δε οι Ύπ.·. Μεγ.·. Γεν.·. Επιθ.·. από του τελευταίου εισελθόντες εις το Ύπατον Συμβούλιον μέχρι του Ανθυπάτου Μεγάλου Ταξιάρχου πορεύονται προς τον Ύπατον Μεγάλον Ταξιάρχην θέτουν την αριστερόν επί της καρδίας και εάν κρατούν με την δεξιάν ξίφος διασταυρώνουν το ξίφος αυτών με το του Υπάτου Μεγ.·. Ταξ.·. (εφόσον δεν φέρουν ξίφος θέτουν την δεξιάν αυτών χείρα επί του ξίφους του Υπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.) και λέγουν:

Πάντες: Υπόσχομαι

Μετά την υπόσχεσιν του Ανθ.·. Μεγ.·. Ταξ.·., ο Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·. ασπά-

ζεται την λαβήν του ξίφους εις το σημείον όπου σχηματίζεται ο σταυρός και λέγει:

Ύπ.·. Μεγ.·. Ταξ.·.: Υπόσχομαι ωσαύτως και λαμβάνω σημείωσιν της υποσχέσεως υμών. Κραταιοί και Ένδοξοι Υπ.·. Μεγ.·. Γεν.·.Επιθ.·. αι εργασίαι του Υπάτου Συμβουλίου επερατώθησαν.

Πάντες εξέρχονται και τελευταίος ο Ύπατος Μεγ.·. Ταξιάρχης.

§65. Το καταστατικό του Μεγάλου Στρατοπέδου των Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος

Ο ιπποτικός τεκτονισμός[1206] (σύστημα επιγενομένων βαθμών τύπου «Υόρκης»[1207]) λειτουργεί στην Ελλάδα με τρία διοικητικά επίπεδα:

1. Τις πρωτοβάθμιες ενώσεις προσώπων, αποκαλούμενες «Ιπποτικά Διοικητήρια», στις οποίες είναι μέλη φυσικά πρόσωπα που έχουν μυηθεί στον κρυπτικό τεκτονισμό (§39.2).

2. Τα Μεγάλα Διοικητήρια, τα οποία ιδρύονται και απαρτίζονται από τρία τουλάχιστον Ιπποτικά Διοικητήρια.

3. Το Μεγάλο Στρατόπεδο των Ιπποτών του Ναού Ελλάδος, που είναι η συνομοσπονδία των Μεγάλων Διοικητηρίων (δύο κατ' ελάχιστον) και εδρεύει στην Αθήνα.

Το καταστατικό του Μεγάλου Στρατοπέδου ψηφίστηκε στις 17/10/2005 και έχει ως ακολούθως:

ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑΙ

Οι κατωτέρω χρησιμοποιούμενοι όροι έχουν την ακόλουθον έννοιαν:

«Αναστολή» Το Μέγα Στρατόπεδον κατά την Σύνοδον και τα Μεγάλα Διοικητήρια κατά τας Συνάξεις αυτών δεν κλείνουν τας εργασίας των αλλά τας αναστέλλουν.

«Άνοιγμα» Τα Διοικητήρια κατά τας Συνάξεις αυτών ανοίγουν τας εργα-

---

1206 Βλ. §39.3 και ανάλυση σε Δημητρίου Φιλ. - Τεκτονικές Ιπποτικές Μελέτες, 2018.

1207 Υπάρχουν αντίστοιχα Καταστατικά και Γενικοί Κανονισμοί των ομοσπονδιών του Τεκτονισμού της Βασιλικής Αψίδος (εν ισχύ έκδ. 9/2009 με 100 άρθρα και παράρτημα) και του Κρυπτικού Τεκτονισμού (εν ισχύ από 15/3/2008 με 50 άρθρα και 52 άρθρα Γενικού Κανονισμού ως και παράρτημα). Αντίστοιχα καταστατικά έχουν τα αντίσοιχα εργαστήρια με μέλη εκ της Εθνικής Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος. Προς αποφυγή διόγκωσης της παρούσης μελέτης δεν θα παραθέσουμε τα κείμενα αυτών των αυτόνομων ομοσπονδιών, για την ερμηνεία των οποίων ισχύουν mutatis mutandis όσα αναπτύξαμε για τις Στοές και τις Μεγάλες Στοές.

σίας των, ενώ το Μέγα Στρατόπεδον «Επαναλαμβάνει» αυτάς εις Σύνοδον.

«Γνωστοποίησις» νοείται η έγγραφος τοιαύτη.

«Διοικητήριον» είναι το σύνολον των Ιπποτών του Ναού των ενταγμένων εις τας τάξεις ενός εργαστηρίου Ιπποτών του Ναού το οποίον εργάζεται υπό τον αυτόν Χάρτην Λειτουργίας.

«Εμβλήματα Αξιωμάτων» είναι τα εμβλήματα τα οποία, κατόπιν αποφάσεως του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου φέρουν οι Αξιωματικοί και τα Μέλη των Σωμάτων του Μεγάλου Στρατοπέδου προκειμένου να επισημαίνουν το αξίωμα των εν ενεργεία ή πρώην Αξιωματικών.

«Ισόβια Μέλη της Συνόδου του Μεγάλου Στρατοπέδου», είναι οι δεόντως συμμετέχοντες εις αυτήν πρώην Μεγάλοι Κραταιοί Διοικηταί, και τα πρώην Μέλη του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου[1208].

«Κλείσιμον» Τα Διοικητήρια κατά τας Συνάξεις αυτών κλείουν τας εργασίας των και δεν τας αναστέλλουν ή τας αναβάλλουν.

«Μεγάλο Στρατόπεδο» Είναι το σύνολο των Ιπποτών του Ναού[1209] ενταγμένων εις τας τάξεις των Διοικητηρίων των λειτουργούντων εντός της επικράτειας της Ελλάδος και της Κύπρου[1210].

«Μέλη της Συνόδου του Μεγάλου Στρατοπέδου»[1211], είναι εκείνοι εκ των Ιπποτών του Ναού οι οποίοι λόγω των αξιωμάτων τα οποία κατείχον ή κατέχουν, δικαιούνται όπως παρακάθηνται εις την Σύνοδον του Μεγάλου Στρατοπέδου.

«Παρεπιδημών» νοείται ο Τέκτων ο οποίος δικαιούται να ενταχθή εις τας Τάξεις του Ιπποτικού Τεκτονισμού, και ο οποίος έχει υποβάλλει σχετικήν αίτησιν εις Διοικητήριον το οποίον δεν έχει τοπικήν[1212] δικαιοδοσίαν δι'αυτόν.

«Σύναξις» Τα Μεγάλα Διοικητήρια και τα Διοικητήρια συγκαλούνται εις Συνάξεις και όχι εις Συνεδρίας[1213].

«Σύνοδος» Είναι αι συγκαλούμεναι υπό του Μεγάλου Διδασκάλου Τακτικαί και Έκτακτοι συνελεύσεις των δικαιουμένων προς τούτο Ιπποτών του Ναού[1214].

1208 Χωρίς δικαίωμα ψήφου.
1209 Εννοεί το σύνολο των Μεγάλων Διοικητηρίων.
1210 Η Κύπρος έχει αυτόνομα εργαστήρια.
1211 Η ΓΣ της συνομοσπονδίας.
1212 Δεν υπάρχει τοπική δικαιοδοσία (βλ. §21.1).
1213 Οι ΓΣ των πρωτοβαθμίων ενώσεων και των ομοσπονδιών.
1214 Η ΓΣ της συνομοσπονδίας.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ

Άρθρον 1
ΕΠΩΝΥΜΙΑ

Το παρόν Τεκτονικόν Σώμα ονομάζεται «Μέγα Στρατόπεδον των Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος και της Κύπρου».

Άρθρον 2
ΜΕΛΗ

1. Μέλη του Μεγάλου Στρατοπέδου είναι άπαντες οι Ιππότες του Ναού[1215], Τέκτονες υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος[1216], ευρισκόμενοι εν διοικητική και οικονομική τάξει και ενταγμένοι εις τας τάξεις των Διοικητηρίων των[1217] λειτουργούντων εντός των ορίων της Ελληνικής Επικρατείας και της Κύπρου.

2. Μέλη της Συνόδου του Μεγάλου Στρατοπέδου είναι[1218]:

α. Τα εν ενεργεία και πρώην Μέλη του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

β. Οι εν ενεργεία και πρώην Μεγάλοι Αξιωματικοί των Μεγάλων Διοικητηρίων:

γ. Ο Κραταιός Διοικητής, ο Έξαρχος και ο Ταξιάρχης εκάστου Διοικητηρίου.

δ. Οι πρώην και οι επίτιμοι Κραταιοί Διοικηταί των Διοικητηρίων.

Άρθρον 3
ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑ

1. Το Συμβούλιο του Μεγάλου Στρατοπέδου των Ιπποτών του Ναού έχει νομοθετικήν, εκτελεστικήν και πειθαρχικήν εξουσίαν και δικαιοδοσίαν επί των Τάξεων του Ερυθρού Σταυρού, των Ιπποτών της Μάλτας, και των Ιπποτών του Ναού[1219] εντός των ορίων της Ελληνικής Επικρατείας και της Κύπρου.

2. Κατέχει μοναδικήν και αποκλειστικήν εξουσίαν να διατυπώνει και να εκδίδει τα Τυπικά συμπεριλαμβανομένων των Τύπων, των τελετουργιών και των εν γένει εργασιών αι οποίαι αντιστοιχούν εις τας ανωτέρω Τάξεις, και τα

1215 Εσφαλμένο νομικά: εννοεί το σύνολο των Μεγάλων Στρατοπέδων (βλ. κατωτέρω).

1216 Δεν υπάρχει έννοια τέκτονος «υπό την αιγίδα της ΜΣΤΕ» (βλ. §14 επ., §24 επ.).

1217 Ομιλεί για τα μέλη (φυσικά πρόσωπα) των Διοικητηρίων.

1218 Ολόκληρο το άρθρο είναι άκυρο. Μόνο οι Αντιπρόσωποι των ομοσπονδιών μπορούν να είναι μέλη της ΓΣ της συνομοσπονδίας (με δικαίωμα ψήφου). Επειδή ο αριθμός των άκυρων άρθρων είναι μεγάλος, περιοριζόμαστε στην αναφορά μόνο των σημαντικότερων.

1219 Οι 3 βαθμοί που λειτουργούν τα Ιπποτικά Διοικητήρια.

οποία χρησιμοποιούνται εντός της Δικαιοδοσίας του.

3. Κατέχει το αποκλειστικόν δικαίωμα να ελέγχη και να καθορίζη τα «Εμβλήματα των Αξιωμάτων».

4. Μεταξύ των εξουσιών, προνομίων και καθηκόντων του, όλως ενδεικτικώς περιλαμβάνονται και τα ακόλουθα:

α. Δύναται να υιοθετή και να θεσπίζη κανόνες και κανονισμούς μη αντιτιθεμένους εις τον παρόντα Καταστατικόν Χάρτην, οι οποίοι κρίνονται αναγκαίοι δια την ευημερίαν του Ιπποτικού Τεκτονισμού.

β. Κατέχει την αποκλειστικήν εξουσίαν να ιδρύη[1220] Μεγάλα Διοικητήρια και Διοικητήρια εντός της γεωγραφικής δικαιοδοσίας της Ελληνικής Επικρατείας και της Κύπρου, και να χορηγή ή και να ανακαλή Προσωρινούς και Οριστικούς Χάρτας Λειτουργίας Διοικητηρίων.

γ. Εξετάζει τας αναφοράς των Αξιωματικών του, τα πεπραγμένα και τους απολογισμούς των Διοικητηρίων και διευθετεί τα τυχόν υφιστάμενα προβλήματα μεταξύ των Μεγάλων Διοικητηρίων[1221].

δ. Ελέγχει την οικονομικήν διαχείρησιν απάντων των Μεγάλων Διοικητηρίων[1222].

ε. Κατέχει την αποκλειστική και ευρεία εξουσία να καταρτίζη ή να καθιερώνη φιλανθρωπικά προγράμματα υπό την αιγίδα των «Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος και της Κύπρου».

Αι Σύνοδοι του Μεγάλου Στρατοπέδου είναι:

Άρθρον 4

ΣΥΝΟΔΟΙ

1. Τακτικαί, αι οποίαι συγκαλούνται ανά τριετίαν, κατά μήνα Νοέμβριον και κατά την ημέραν του πλησιεστέρου Σαββάτου προς την εορτήν του Αγίου Ανδρέου, εις τόπον και χρόνον επιλεγόμενον υπό του Μεγάλου Διδασκάλου. Ο Μέγας Διδάσκαλος δύναται να μεταβάλη τον χρόνον της Συνόδου[1223].

2. Έκτακτοι, αι οποίαι συγκαλούνται υπό του Μεγάλου Διδασκάλου κα-

1220 Εννοεί να εγκρίνει την προσχώρηση Μεγάλων Διοικητηρίων (και τα Μεγάλα Διοικητήρια Διοικητηρίων).

1221 Δηλ. να διευθετεί διενέξεις μεταξύ των μελών του (τα Μεγάλα Διοικητήρια είναι τα μέλη του).

1222 Μόνο ως προς τις οικονομικές υποχρεώσεις των Μεγάλων Διοικητηρίων προς το Μεγάλο Στρατόπεδο (αρ. 43. Ν. 281/1914).

1223 Άκυρο: το ΔΣ αποφασίζει τις ημερομηνίες και την ΗΔ των ΓΣ.

τά την διακριτικήν του ευχέρειαν[1224], ή κατόπιν εγγράφου αιτήσεως δύο (2) τουλάχιστον Μεγάλων Διοικητηρίων, ή τριών (3) Διοικητηρίων της Δικαιοδοσίας του Μεγάλου Στρατοπέδου, οπότε η Σύνοδος συγκαλείται υποχρεωτικώς.

Ουδεμία εργασία πραγματοποιείται εις τας Συνόδους εάν δεν αναφέρεται εις την ημερησίαν διάταξιν[1225], ή δεν αναγράφεται εις την αίτησιν της συγκλήσεως.

Άρθρον 5
ΑΠΑΡΤΙΑ

Εννέα Μέλη της Συνόδου του Μεγάλου Στρατοπέδου, δικαιούμενα ψήφου, περιλαμβανομένου και του έχοντος την εξουσίαν της συγκλήσεως του, συνιστούν απαρτία, υπό την προϋπόθεσιν ότι εκπροσωπούνται δύο ή περισσότερα Μεγάλα Διοικητήρια, ή το ήμισυ του αριθμού των Διοικητηρίων.

Μεγάλο Διοικητήριον νοείται ότι εκπροσωπείται όταν παρίστανται αυτοπροσώπως ή δι' εκπροσώπου τουλάχιστον[1226] τρεις εν ενεργεία Αξιωματικοί του.

Διοικητήριον[1227] νοείται ότι εκπροσωπείται όταν παρίστανται αυτοπροσώπως ή δι' εκπροσώπου τουλάχιστον δύο εν ενεργεία Αξιωματικοί του.

Άρθρον 6
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αι αποφάσεις λαμβάνονται δια πλειοψηφίας.

Εις όλας τας Συνόδους έκαστον μέλος δικαιούται μιας μόνον ψήφου.

Άρθρον 7
ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΙΣ

Τα Μέλη της Συνόδου του Μεγάλου Στρατοπέδου τα αναφερόμενα εις τας παραγράφους (2.γ) και (2.δ) του 2ου άρθρου δύνανται να εκπροσωπηθούν δια πληρεξουσίου από έτερον μέλος της Συνόδου.

Ο εκπροσωπών πληρεξούσιος δύναται να εκπροσωπεί ένα μόνον απουσιάζον μέλος της Συνόδου. Ο εκπροσωπών πληρεξούσιος οφείλει προ της ενάρξεως της Συνόδου να παρουσιάση και καταθέση στον Μεγάλο Καγκελάριο του Μεγάλου Στρατοπέδου έγγραφον πληρεξουσιοδότησιν υπογεγραμμένη υπό του τακτικού μέλους το οποίον εκπροσωπεί.

1224 Άκυρο: απαιτείται απόφαση του ΔΣ (βλ. §15.2).

1225 Jus cogens εκ της ΑΚ 97.

1226 Η λέξη τουλάχιστον καθιστά το άρθρο άκυρο.

1227 Δεν νοείται απευθείας εκπροσώπηση Διοικητηρίου στη συνομοσπονδία (πρβλ. §24.1).

Άρθρον 8
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Το Συμβούλιον του Μεγάλου Στρατοπέδου καθορίζει τα χρηματικά ποσά δια τα μύητρα εις τας Ιπποτικάς Τάξεις, τας χορηγήσεις χαρτών εις τα κατ΄ιδίαν Διοικητήρια και τας ετησίας συνδρομάς των μελών των.

Άρθρον 9
ΜΥΗΣΕΙΣ

Αι μυήσεις εις τας Ιπποτικάς Τάξεις πραγματοποιούνται υπό της Μυητικής Ομάδος του Μεγάλου Στρατοπέδου συμφώνως προς τα ισχύοντα Τυπικά.

Ο Μέγας Διδάσκαλος δύναται να εγκρίνη Μυητικάς Ομάδας εις άλλας περιοχάς εντός της Δικαιοδοσίας του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Άρθρον 10
ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

1. Οι Αξιωματικοί του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου είναι, κατά ιεραρχικήν σειράν οι ακόλουθοι:

α. Ο Μέγας Διδάσκαλος
β. Ο Πρόσθετος Μέγας Διδάσκαλος
γ. Ο Μέγας Έξαρχος
δ. Ο Μέγας Ταξιάρχης
ε. Ο Μέγας Πρώτος Επόπτης
στ. Ο Μέγας Δεύτερος Επόπτης
ζ. Ο Μέγας Ευχέτης
η. Ο Μέγας Καγκελάριος
θ. Ο Μέγας Οικονόμος
ι. Ο Μέγας Σημαιοφόρος
ια. Ο Μέγας Ξιφοφόρος
ιβ. Ο Μέγας Πρωτοσπαθάριος
ιγ. Ο Μέγας Αρχηγός Φρουρών
ιδ. Ο Μέγας Τελετάρχης

2. Άπαντες οι Αξιωματικοί του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου εγκαθίστανται ή ενδύονται υπό του Μεγάλου Διδασκάλου.

3. Οι Αξιωματικοί του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου εκλέγονται κατά την Τριετή Σύνοδον δια μυστικής ψηφοφορίας και σχετικής πλειοψηφίας, πλην του Μεγάλου Διδασκάλου του Μεγάλου Στρατοπέδου, ο οποίος διορίζεται υπό του Μεγάλου Διδασκάλου της Μεγάλης Στοάς της Ελλά-

δος[1228] και των Μεγάλου Καγκελαρίου και Μεγάλου Οικονόμου οι οποίοι διορίζονται[1229] υπό του Μεγάλου Διδασκάλου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Οι εκλεγέντες Αξιωματικοί καταλαμβάνουν τας θέσεις του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου κατά την σειρά εκλογής την οποία κατέλαβον κατά τας αρχαιρεσίας.

Εις περίπτωσιν ισοψηφίας προηγείται ο έχων την μεγαλύτερη τεκτονική ηλικία συμφώνως προς τον αριθμό μητρώου του Υπάτου Μεγάλου Περιστυλίου υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

Η θητεία απάντων των Αξιωματικών, είναι τριετής.

4. Κατά τας αρχαιρεσίας πέραν των τακτικών Αξιωματικών, εκλέγονται έως τέσσερα αναπληρωματικά μέλη του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου κατά την σειρά την οποία κατέλαβον κατά τας αρχαιρεσίας.

5. Κατά τας αρχαιρεσίας εκλέγεται τριμελής Εξελεγκτική Επιτροπή του Μεγάλου Στρατοπέδου και δύο αναπληρωματικά μέλη της, από κατάστασιν υποψηφίων δια τας συγκεκριμένας θέσεις.

6. Εις περίπτωσιν κατά την οποίαν, δι' οιονδήποτε λόγον, κενωθεί μία από της θέσεις των αιρετών Αξιωματικών, αύτη πληρούται υπό του επομένου κατά την ιεραρχικήν σειράν των Αξιωμάτων, όπως αυτά αναγράφονται εις το παρόν άρθρον, του πρώτου αναπληρωματικού καταλαμβάνοντος την θέσιν του Μεγάλου Τελετάρχου.

7. Οι εκλόγιμοι δύνανται να προταθούν υφ' ενός των προς τούτο δικαιουμένων μελών της Συνόδου του Μεγάλου Στρατοπέδου ή να υποβάλουν αυτοβούλως υποψηφιότητα. Αι αιτήσεις ή προτάσεις δι' υποψηφιότητα κατατίθενται εις τον Μέγα Καγκελάριον το αργότερον τριάκοντα (30) ημέρας προ της συγκλήσεως της Συνόδου του Μεγάλου Στρατοπέδου του ημερολογιακού έτους κατά το οποίον θα διενεργηθούν αι αρχαιρεσίαι.

8. Τα απαιτούμενα προσόντα δια την υποβολήν υποψηφιότητος είναι:

α. Να είναι ενεργά και να έχουν διατελέσει μέλη του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου ή μέλη Συμβουλίου Μεγάλου Διοικητηρίου, ή Κραταιοί Διοικηταί Διοικητηρίων.

β. Να μην έχουν τελεσιδίκως ελεγχθή πειθαρχικώς υπό των υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος Πειθαρχικών Συμβουλίων[1230].

9. Ο Μέγας Καγκελάριος αποστέλλει εις άπαντα τα Μεγάλα Διοικητήρια

1228 Απολύτως άκυρη ρήτρα.

1229 Ο Κρητικός θεωρεί τη ρήτρα έγκυρη.

1230 Απολύτως άκυρη ρήτρα.

και τα Διοικητήρια έντυπο κατάστασιν των υποψηφίων ομού μετά του διατάγματος του Μεγάλου Διδασκάλου περί της διενεργείας των αρχαιρεσιών.

10. Πας υποψήφιος Ιππότης δύναται να αποσύρη την υποψηφιότητά του προ της διενεργείας της ψηφοφορίας.

11. Ο Μέγας Καγκελάριος καταρτίζει το ψηφοδέλτιον εις το οποίον αναγράφει κατά αλφαβητικήν σειρά τα ονόματα των υποψηφίων.

Άρθρον 11

Θέσις Μεγάλου Αξιωματικού του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου θεωρείται κενή εάν ούτος απουσιάση εις τρεις συνεχόμενες συνεδριάσεις του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου. Αι τακτικαί συνεδρίαι του Συμβουλίου είναι τουλάχιστον μία ανά μήνα πλην των μηνών Ιουλίου και Αυγούστου εκάστου έτους.

Άπαντες οι αξιωματικοί κατέχουν το αξίωμα των έως ότου εις διάδοχος των εκλεγή και εγκατασταθή κανονικώς.

Άρθρον 12

ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

Έκαστος Αξιωματικός του Μεγάλου Στρατοπέδου προ της αναλήψεως των καθηκόντων του αξιώματός του δίδει την ακόλουθον διαβεβαίωσιν:

Εγώ (προφέρει πλήρως το όνομα) υπόσχομαι και ορκίζομαι ό,τι θα στηρίζω, και θα τηρώ απαρεγκλίτως τον Καταστατικόν Χάρτην, τον Γενικόν Κανονισμόν τα Διατάγματα, τους Κανόνας, και τα Τυπικά του Μεγάλου Στρατοπέδου των Ιπποτών του Ναού τους Ελλάδος και της Κύπρου, και ότι θα ασκώ πιστώς τα καθήκοντα του αξιώματος εις το οποίον επελέγην κατά το μέγιστον των δυνάμεών μου.

Άρθρον 13

ΜΕΓΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

Ο Μέγας Διδάσκαλος έχει την εξουσίαν να ενεργή πάσαν πράξιν προς το συμφέρον του Τεκτονικού Ιπποτισμού, η οποία δεν αντίκειται εις την Αρχαίαν Παράδοσιν, τον Καταστατικόν Χάρτην, τους Κανονισμούς, Κανόνας και Τυπικά του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Μεταξύ των προνομίων και των καθηκόντων του, είναι και τα ακόλουθα:

1. Να εποπτεύη άπαντα τα Διοικητήρια. Να επιβλέπη την ακριβή τήρησιν των Καταστατικών Διατάξεων, Κανονισμών και Διαταγμάτων του Μεγάλου Στρατοπέδου. Να φροντίζη ώστε αι εργασίαι, τα Τυπικά και η πειθαρχία του Τεκτονικού Ιπποτισμού είναι ενιαία, ότι τα Εμβλήματα των Αξιωμάτων, η ενδυμασία και τα διάσημα εν γένει των Ιπποτών μελών των Διοικητη-

ρίων είναι αυτά τα οποία περιγράφονται και προβλέπονται υπό του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

2. Να ορίζει απάσας τας επιτροπάς τας προβλεπομένας υπό του Καταστατικού Χάρτη ή τους Κανονισμούς, ή συσταθησομένας δια πράξεων του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου, και να μεταβάλλη τας συνθέσεις αυτών κατά την διακριτικήν του ευχέρειαν.

3. Να απομακρύνη κατόπιν αποφάσεως του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου, οιονδήποτε των Αξιωματικών Μεγάλου Διοικητηρίου, ή Διοικητηρίου, εάν ο τοιούτος Αξιωματικός ελέγχεται δι ανάρμοστον συμπεριφοράν[1231].

4. Να επισκέπτεται και να προεδρεύη των Μεγάλων Διοικητηρίων και των Διοικητηρίων[1232].

5. Να επιβλέπη την ασφαλή φύλαξιν των οικονομικών του Μεγάλου Στρατοπέδου.

6. Να εκδίδη κατόπιν αποφάσεως του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου Προσωρινούς ή Οριστικούς Χάρτες Λειτουργίας δια την ίδρυσιν νέων Διοικητηρίων.

Δια την έκδοσιν Χάρτου Λειτουργίας Διοικητηρίου απαιτείται η ύπαρξις αιτήσεως εννέα τουλάχιστον Ιπποτών του Ναού, ευρισκομένων εν διοικητική και οικονομική τάξει και ευθύς μετά την έκδοσίν του καταχωρείται δεόντως υπό του Μεγάλου Καγκελαρίου.

7. Να ιδρύη[1233] κατόπιν αποφάσεως του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου, Μεγάλα Διοικητήρια και Διοικητήρια και να απονέμη προσωπικώς ή δι αντιπροσώπου, τας Τάξεις του Ερυθρού Σταυρού, του Ιππότου τους Μάλτας, και του Ιππότου του Ναού, ανακοινών άμα τα Τυπικά τωνδιαφόρων Τάξεων εις όσους καθίστανται μέλη των τοιούτων Διοικητηρίων.

Ειδικότερον η απονομή υπό του Μεγάλου Διδασκάλου της Τάξεως του Ιππότου του Ναού πραγματοποιείται μόνο κατόπιν Μυήσεως ή εις εξαιρετικάς περιπτώσεις, κατ' ελάχιστον, δια της διαδικασίας των 5 σπονδών .

8. Να εντέλλεται εις τα Διοικητήρια όπως:

α. Συγκαλούν εκτάκτους Συνάξεις δια την απονομήν των Ιπποτικών Τά-

1231 Η όλη παράγραφος άκυρη.

1232 Άκυρη ρήτρα.

1233 Εννοεί να εγκρίνει την προσχώρηση, υπό τον όρο απόφασης του Μεγάλου Διοικητηρίου ή του Μεγάλου Στρατοπέδου αντίστοιχα.

ξεων εις τόπον εντός της Δικαιοδοσίας των, αλλά διαφόρου του συνήθως καθοριζομένου υπό του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

β. Επιτρέπει εις αυτά να δέχονται αιτήσεις και να ψηφίζουν επ' αυτών κατά τας Τακτικάς ή τας

Εκτάκτους Συνάξεις των.

9. Να εκδίδει Προσωρινόν Χάρτην Λειτουργίας κατόπιν εισηγήσεως του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου, δια τον σχηματισμόν Μεγάλου Διοικητηρίου εις περιοχήν, ή νομόν, όπου δεν υφίσταται Μέγα Διοικητήριον, και να ανακαλή τον τοιούτον Χάρτην, και έως ότου το Συμβούλιο του Μεγάλου Στρατοπέδου εκδώση Οριστικόν Χάρτην Λειτουργίας δια το τοιούτον Μέγα Διοικητήριον, και να απομακρύνη ή να θέτη εις αργίαν οιονδήποτε Αξιωματικόν του[1234].

10. Να εντέλλεται οιονδήποτε μέλος του Μεγάλου Στρατοπέδου όπως ιδρύει Μέγα Διοικητήριον το οποίον έλαβε Χάρτην δια την λειτουργίαν του, ή οιονδήποτε Πρώην Κραταιόν Διοικητήν προκειμένου να συνιστά Διοικητήριον έχον σχετικόν Χάρτην. Να δίδη πληρεξουσιότητα εις οιονδήποτε πρώην Κραταιόν Διοικητήν ίνα επισκέπτεται, επιθεωρή και προεδρεύη[1235] Διοικητηρίου ή εις οιονδήποτε πρώην Μεγάλον Κραταιόν Διοικητήν ίνα επισκέπτεται, επιθεωρή και προεδρεύη[1236] Μεγάλου Διοικητηρίου.

11. Να συγκαλεί εις Σύνοδον την Τάξιν των Κραταιών Διοικητών της οποίας η σύστασις και αι αρμοδιότηται ορίζονται δι' αποφάσεως του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

12. Εις περίπτωσιν θανάτου, παραιτήσεως, μονίμου διαμονής εκτός Ελλάδος ή αδυναμίας ως προς την άσκησιν των καθηκόντων του Μεγάλου Διδασκάλου, ο Πρόσθετος Μέγας Διδάσκαλος αναλαμβάνει το αξίωμα και ασκεί τα καθήκοντα του Μεγάλου Διδασκάλου, μέχρι λήξεως του χρόνου της θητείας.

Άρθρον 14
ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΜΕΓΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

Ο Πρόσθετος Μέγας Διδάσκαλος ασκεί τα καθήκοντα του Μεγάλου Διδασκάλου εις περίπτωσιν απουσίας του ή εις περίπτωσιν προσωρινής του αδυναμίας ως τους την άσκησιν των καθηκόντων του. Εις όλας τας άλλας

1234 Άκυρη ρήτρα.
1235 Προεδρεύη: άκυρη ρήτρα.
1236 Προεδρεύη: άκυρη ρήτρα.

περιπτώσεις ασκεί τα καθήκοντα τα εκχωρηθέντα εις αυτόν υπό του Μεγάλου Διδασκάλου.

Άρθρον 15
ΜΕΓΑΣ ΕΞΑΡΧΟΣ και ΜΕΓΑΣ ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ

Αμφότεροι ασκούν τα καθήκοντα τα ανατιθέμενα εις αυτους υπό του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου ή του Μεγάλου Διδασκάλου, ή αυτά τα οποία αρμόζουν εις τα αντίστοιχα αξιώματα αυτών.

Ο Μέγας Καγκελάριος έχει καθήκον:
Άρθρον 16
ΜΕΓΑΣ ΚΑΓΚΕΛΑΡΙΟΣ

1. Να καταγράφη τας εργασίας του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου και να τηρή τα σχετικά πρακτικά ως και αυτά των Συνόδων.

2. Να λαμβάνη, να καταχωρή και να φυλάσση την αλληλογραφίαν και πάντα τα έγγραφα του Μεγάλου Στρατοπέδου.

3. Να προετοιμάζη, υπογράφη μετά του Μεγάλου Διδασκάλου, σφραγίζη και επικυρώνη τους Χάρτες, και τα όλα τα έγγραφα τα εκδιδόμενα υπό του Μεγάλου Στρατοπέδου.

4. Να φυλάσση την σφραγίδα του Μεγάλου Στρατοπέδου, την οποίαν επιθέτει εφ' όλων των εγγράφων εφ' όσον τούτο απαιτείται.

5. Να γνωστοποιή τας Τριετείς Συνόδους. Η τοιαύτη γνωστοποίησις εκδίδεται δύο μήνας προ του προγραμματισθέντος χρόνου δια την σύγκλησιν των Συνόδων.

6. Να εκδίδη τας προτεινομένας τροποποιήσεις επί του Καταστατικού Χάρτου, των Κανονισμών, Κανόνων και Τυπικών.

7. Να Γνωστοποιεί προ δέκα (10) ημερών τουλάχιστον την σύγκλησιν Εκτάκτου Συνόδου και την ημερησίαν διάταξιν τους. Ωσαύτως εκδίδει κλήσεις οσάκις τούτο απαιτείται υπό του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου ή του Μεγάλου Διδασκάλου.

8. Να επιτελή όσα άλλα καθήκοντα απαιτούνται παρ' αυτού υπό του Μεγάλου Στρατοπέδου ή του Μεγάλου Διδασκάλου.

Ο Μέγας Οικονόμος έχει καθήκον:
Άρθρον 17
ΜΕΓΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

1. Να καταγράφη και να διαχειρίζεται πάντα τα Οικονομικά του Μεγά-

λου Στρατοπέδου, μετ' έγκρισιν του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

2. Να καταβάλη τας υποχρεώσεις του Μεγάλου Στρατοπέδου προς τρίτους επί τη βάσει εντολών υπογεγραμμένων υπό του Μεγάλου Διδασκάλου, δεόντως επικυρωθέντων υπό του Μεγάλου Καγκελαρίου.

Μόνον εις επειγούσας περιπτώσεις ή εν απουσία ή εν αδυναμία του Μεγάλου Διδασκάλου προς άσκησιν των καθηκόντων του επιτρέπεται όπως αι εντολαί πληρωμών υπογράφονται υπό δύο εκ των κάτωθι Μεγάλων Αξιωματικών: του Προσθέτου Μεγάλου Διδασκάλου, και του Μεγάλου Καγκελαρίου ή του Προέδρου της Επιτροπής των Οικονομικών.

3. Να αναφέρη εις τον Μέγα Διδάσκαλον επί τριμηνιαίας βάσεως ή και συχνότερον εάν τούτο απαιτηθή υπ' αυτού ή της Επιτροπής των Οικονομικών, πλήρη λογαριασμόν των οφειλών, των εισπράξεων και των καταβολών μετά των σχετικών αποδείξεων και παραστατικών, ομού μετ' απογραφής των περιουσιακών στοιχείων του Μεγάλου Στρατοπέδου.

4. Να επιδεικνύη τα βιβλία και τους λογαριασμούς του προς επιθεώρησιν υπό της Επιτροπής των Οικονομικών οσάκις ζητείται τούτο και πάντως προ της Τριετούς Συνόδου.

Άρθρον 18
ΛΟΙΠΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

Τα καθήκοντα των λοιπών αξιωματικών του Μεγάλου Στρατοπέδου είναι όσα αντιστοιχούν εις τα θεσμοθετημένα αξιώματά των, και όσα εκχωρηθούν εις αυτους υπό του Μεγάλου Διδασκάλου ή του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Άρθρον 19
ΠΡΟΣΦΩΝΙΣΕΙΣ – ΤΙΤΛΟΙ

Ο τιμητικός τίτλος του Μεγάλου Διδασκάλου είναι «Κραταιότατος» και το επίσημον αξίωμα του είναι «Μέγας Διδάσκαλος του Μεγάλου Στρατοπέδου των Ιπποτών του Ναού τους Ελλάδος και της Κύπρου».

Ο τιμητικός τίτλος των λοιπών αξιωματικών του Μεγάλου Στρατοπέδου είναι «Λίαν Κραταιός»

Άρθρον 20
ΤΙΜΑΙ

Αι αποδιδόμεναι τιμαί τελούν υπό την διακριτικήν ευχέρειαν του Μεγάλου Διδασκάλου και δέον να είναι λιταί.

Άρθρον 21
ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ

Αι Επιτροπαί του Μεγάλου Στρατοπέδου είναι:

1. Οικονομική Επιτροπή
2. Επιτροπή Εξωτερικών Σχέσεων, Κοινωνικών και Φιλανθρωπικών Δραστηριοτήτων
3. Επιτροπή εκδόσεων.
4. Επιτροπή Διοικητικών υποθέσεων
5. Επιτροπή Κανονισμών, Τυπικών και τελετουργιών.

Αι ανωτέρω Επιτροπαί θα ασκούν τα καθήκοντά των συμφώνως προς τον Καταστατικόν Χάρτην και τους Κανονισμούς, και θα διευθύνονται υπό του Μεγάλου Διδασκάλου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Άρθρον 22
ΣΦΡΑΓΙΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ

Η σφραγίς του Μεγάλου Στρατοπέδου είναι η κάτωθι:

Αποτελείται εκ δύο ομοκέντρων κύκλων εντός των οποίων εμφαίνεται το σύμβολον του Ναϊτικού Ιπποτισμού. Μεταξύ των ομοκέντρων κύκλων αναγράφεται περιμετρικώς ΜΕΓΑ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ ΙΠΠ.·. ΝΑΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ και το έτος ιδρύσεως 1994.

Άρθρον 23
ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Κατά την Τριετή Σύνοδον του Μεγάλου Στρατοπέδου επικυρούνται τα πρακτικά τους προηγουμένης Συνόδου ως και οιασδήποτε προηγηθείσης εκτάκτου τοιαύτης.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
ΜΕΓΑΛΑ ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΑ

Άρθρον 1
ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΩΝ

Τρία[1237] ή πλείονα Διοικητήρια λειτουργούντα εις περιοχήν όπου δεν υφίσταται Μέγα Διοικητήριον, δύνανται να συγκροτήσουν Μέγα Διοικητήριον κατόπιν Διατάγματος[1238] του Μεγάλου Διδασκάλου του Μεγάλου Στρατοπέδου των Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος και της Κύπρου.

1237 Δύο αρκούν.
1238 Ορθόν: κατόπιν αποφάσεώς τους.

Εάν εγκριθή η τοιαύτη συγκρότησις, απονέμεται Προσωρινός Χάρτης Λειτουργίας υπό του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Έκαστον Μέγα Διοικητήριον, άπαξ συγκροτηθέν συνεχίζει να υφίσταται εφ' όσον απαρτίζεται εκ τριών τουλάχιστον Διοικητηρίων. Όταν ο αριθμός των Διοικητηρίων του μειωθεί εις ολιγότερα των τριών τότε παύει να υφίσταται και η περιουσία του ευθέως μεταβιβάζεται εις το Μέγα Στρατόπεδον[1239].

Εν συνεχεία τα εναπομείναντα Διοικητήριά του υπάγονται κατόπιν αποφάσεως του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου εις έτερον Μέγα Διοικητήριον. Οι Μεγάλοι Αξιωματικοί του διαλυθέντος Μεγάλου Διοικητηρίου διατηρούν τον τίτλον του ''πρώην'' κατά τα αναφερόμενα εις τον παρόντα Γενικόν Κανονισμόν.

Δια του παρόντος συγκροτούνται τα ακόλουθα Μεγάλα Διοικητήρια:

Μέγα Διοικητήριον Αθηνών εκ των Διοικητηρίων Άγιος Ανδρέας υπ' αριθμόν 1, Άγιος Γεώργιος υπ' αριθμόν 3, Άγιοι Θεόδωροι υπ' αριθμόν 4, Άγιος Ευστάθιος υπ' αριθμόν 5, Υπέρμαχος Στρατηγός υπ' αριθμόν 6.

Μέγα Διοικητήριον Μακεδονίας και Θράκης εκ των Διοικητηρίων Άγιος Δημήτριος υπ' αριθμόν 9, Δωδωναίο Ξίφος υπ' αριθμόν 2, Ταξιάρχης Μιχαήλ υπ' αριθμόν 11.

Μέγα Διοικητήριον Πειραιώς Ρόδου Κύπρου εκ των Διοικητηρίων Άγιος Κωνσταντίνος υπ' αριθμόν 7, Όσιος Πατάπιος υπ' αριθμόν 8, Άγιος Ιλαρίων υπ' αριθμόν 10.

Έκαστον Μέγα Διοικητήριον φέρει επί του επισείοντος το διακριτικό σήμα το οποίο έχει εγκριθεί υπό του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Άρθρον 2
ΤΟΠΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

Η τοπική Δικαιοδοσία του Μεγάλου Διοικητηρίου καθορίζεται υπό του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Άρθρον 3
ΜΕΛΗ

Μέλη της Συνάξεως[1240] του Μεγάλου Διοικητηρίου είναι:

1. Οι εν ενεργεία και πρώην Μεγάλοι Αξιωματικοί του Μεγάλου Διοικητηρίου.

1239 Εκτός εάν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό του.

1240 Εφόσον σύναξη είναι η ΓΣ (και είναι), το αρ. είναι άκυρο.

2. Ο Κραταιός Διοικητής, ο Έξαρχος και ο Ταξιάρχης εκάστου υπαγομένου Διοικητηρίου.

3. Οι πρώην και οι Επίτιμοι Κραταιοί Διοικηταί των υπαγομένων Διοικητηρίων εφ' όσον είναι ενεργά μέλη των Διοικητηρίων των.

Οίκοθεν νοείται ότι άπαντες οι ως άνω είναι ενεργά μέλη των Διοικητηρίων των.

Μέλος Μεγάλου Διοικητηρίου δεν στερείται των δικαιωμάτων του μετακινούμενος εκτός της Δικαιοδοσίας του Διοικητηρίου του, εφ' όσον είναι ενεργό μέλος Διοικητηρίου εντός της Δικαιοδοσίας του αυτού Μεγάλου Διοικητηρίου.

Αι Συνάξεις του Μεγάλου Διοικητηρίου είναι:
1. Τακτικαί, άπαξ του έτους

Άρθρον 4
ΣΥΝΑΞΕΙΣ

2. Έκτακτοι, κατόπιν προσκλήσεως του Μεγάλου Κραταιού Διοικητού, αιτήσει της πλειοψηφίας των υποκειμένων Διοικητηρίων. Τα θέματα της ημερησίας διατάξεως καθορίζονται υπό του Μεγάλου Κραταιού Διοικητού, ή αναφέρονται εις την ως άνω αίτησιν.

Άρθρον 5
ΑΠΑΡΤΙΑ

Η Σύναξις του Μεγάλου Διοικητηρίου ευρίσκεται εν απαρτία παρόντων τουλάχιστον εννέα Μελών αυτού, τα οποία έχουν δικαίωμα ψήφου, συμπεριλαμβανομένου και του αξιωματικού ο οποίος συνεκάλεσε την Σύναξιν, αρκεί να εκπροσωπούνται τουλάχιστον τρία ή περισσότερα Διοικητήρια, ή τουλάχιστον δύο Διοικητήρια εις περίπτωσιν κατά την οποίαν το Μέγα Διοικητήριον περιλαμβάνει τρία Διοικητήρια.

Διοικητήριον νοείται ότι εκπροσωπείται όταν παρίστανται αυτοπροσώπως ή δι' εκπροσώπου τουλάχιστον δύο[1241] εν ενεργεία Αξιωματικοί αυτού.

Άρθρον 6
ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

Έκαστον μέλος της Συνάξεως του Μεγάλου Διοικητηρίου δικαιούται μίας μόνον ψήφου πλην του προεδρεύοντος, η ψήφος του οποίου υπερισχύει εις περίπτωσιν ισοψηφίας.

Τα Μέλη της Συνάξεως του Μεγάλου Διοικητηρίου τα αναφερόμενα εις

1241 Και ένας αρκεί.

την παράγραφον (3) του 3ου άρθρου δύνανται να εκπροσωπηθούν δια πληρεξουσίου από έτερον μέλος της Συνάξεως.

Ο εκπροσωπών πληρεξούσιος δύναται να εκπροσωπεί ένα μόνον απουσιάζον μέλος της Συνάξεως.

Ο εκπροσωπών πληρεξούσιος οφείλει προ της ενάρξεως της Συνόδου να παρουσιάση και καταθέση στον Μεγάλο Καγκελάριο του Μεγάλου Στρατοπέδου έγγραφον πληρεξουσιοδότησιν υπογεγραμμένη υπό του τακτικού μέλους το οποίον εκπροσωπεί.

Άρθρον 7
ΕΞΟΥΣΙΑΙ ΜΕΓΑΛΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟΥ

Το Συμβούλιον εκάστου Μεγάλου Διοικητηρίου έχει τας ακολούθους εξουσίας και προνόμια:

1. Εξετάζει κατά την ετησίαν Σύναξιν του Μεγάλου Διοικητηρίου τας αναφοράς των Αξιωματικών του, ως και τας ενεργείας των υπαγομένων αυτώ Διοικητηρίων.

2. Υιοθετεί Ειδικούς Κανονισμούς σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος.

3. Προτείνει εις το Μέγα Στρατόπεδον την συγχώνευσιν των υπαγομένων αυτώ Διοικητηρίων.

4. Εξετάζει τους λογαριασμούς του Μεγάλου Οικονόμου, εποπτεύει την κατάστασιν των οικονομικών και υιοθετεί τα δέοντα μέτρα δια την βελτίωσιν, διασφάλισιν και ορθήν διαχείρισιν αυτών και των περιουσιακών στοιχείων του Μεγάλου Διοικητηρίου.

5. Επιλύει τα τυχόν αναφυόμενα προβλήματα των υπαγομένων Διοικητηρίων.

6. Ελέγχει την οικονομικήν διαχείρισιν των Διοικητηρίων της δικαιοδοσίας του[1242].

Εισπράττει και καταβάλλει μέχρι την 1ην Ιουλίου εκάστου ημερολογιακού έτους εις τον Μέγαν Οικονόμον του Μεγάλου Στρατοπέδου το ποσόν, το οποίον έχει καθορισθή υπό του Μεγάλου Στρατοπέδου δια τας εισφοράς των Διοικητηρίων.

7. Δύναται να ορίζη περιπτώσεις διπλής ιδιότητος μέλους εις Διοικητήρια της Δικαιοδοσίας του[1243].

1242 Άκυρη ρήτρα.
1243 Άκυρη ρήτρα.

Άρθρον 8
ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ

Η ενδυμασία των Ιπποτών των Διοικητηρίων των ανηκόντων εις την δύναμιν του Μεγάλου Διοικητηρίου, καθορίζεται δι'αποφάσεως του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Άρθρον 9
ΕΠΙΛΥΣΙΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Αι διαφοραί επί αποφάσεων ή πράξεων των Μεγάλων Διοικητηρίων επί θεμάτων τα οποία αναφύονται επί τις εφαρμογής του Καταστατικού Χάρτου, του Γενικού Κανονισμού ή των Τυπικών, επιλύονται δι αιτήσεως ή αναφοράς ενώπιον του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Άρθρον 10
ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

1. Οι Αξιωματικοί του Συμβουλίου του Μεγάλου Διοικητηρίου είναι οι ακόλουθοι:

α. Ο Μέγας Κραταιός Διοικητής
β. Ο Πρόσθετος Μέγας Κραταιός Διοικητής
γ. Ο Μέγας Έξαρχος
δ. Ο Μέγας Ταξιάρχης
ε. Ο Μέγας Πρώτος Επόπτης
στ. Ο Μέγας Δεύτερος Επόπτης
ζ. Ο Μέγας Ευχέτης
η. Ο Μέγας Καγκελάριος
θ. Ο Μέγας Οικονόμος
ι. Ο Μέγας Σημαιοφόρος
ια. Ο Μέγας Ξιφοφόρος
ιβ. Ο Μέγας Πρωτοσπαθάριος
ιγ. Ο Μέγας Φύλαξ
ιδ. Ο Μέγας Τελετάρχης

2. Ο Μέγας Κραταιός Διοικητής εγκαθίσταται υπό του Μεγάλου Διδασκάλου του Μεγάλου Στρατοπέδου ή υφΟιουδήποτε ετέρου Μεγάλου Αξιωματικού αυτού κατόπιν εντολής του Μεγάλου Διδασκάλου. Άπαντες οι λοιποί Αξιωματικοί του Συμβουλίου του Μεγάλου Διοικητηρίου εγκαθίστανται ή ενδύονται υπό του Μεγάλου Κραταιού Διοικητού. Η εγκατάστασις ή η ένδυσις των Αξιωματικών των Μεγάλων Διοικητηρίων λαμβάνει χώραν εις χρόνον και τόπον ο οποίος καθορίζεται υπό του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου ομού μετά τις εγκρίσεως των γενομένων αρχαιρεσιών.

3. Άπαντες οι Αξιωματικοί του Συμβουλίου του Μεγάλου Διοικητηρίου, πλην[1244] του Μεγάλου Κραταιού Διοικητού, εκλέγονται από ενιαίο ψηφοδέλτιο υποψηφίων δια μυστικής ψηφοφορίας και διορίζονται από τον νεοεκλεγέντα Μέγα Κραταιό Διοικητή εις τας κατά την ιδίαν αυτού κρίσιν θέσεις. Η θητεία του Μεγάλου Κραταιού Διοικητού και των Αξιωματικών είναι διετής.

4. Αι αρχαιρεσίαι πραγματοποιούνται ανά διετίαν κατά την Ετησία Τακτική Σύναξη, κεχωρισμένως δια τον Μεγάλον Κραταιόν Διοικητή και δια τους λοιπούς Αξιωματικούς. Δια την εκλογή Μεγάλου Κραταιού Διοικητού απαιτείται η απόλυτος πλειοψηφία του 50% συν ένα των παρόντων και εχόντων δικαίωμα ψήφου μελών τις Συνάξεως, του ημίσεως θεωρουμένου ως μονάδος.

Εις περίπτωσιν μη επιτεύξεως του ως άνω ποσοστού η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πλειοψηφισάντων υποψηφίων. Δια την εκλογή των λοιπών αιρετών μελών του Συμβουλίου απαιτείται σχετική πλειοψηφία. Εις περίπτωσιν ισοψηφίας προηγείται ο έχων την μεγαλύτερη τεκτονική ηλικία συμφώνως προς τον αριθμό μητρώου του Μεγάλου Περιστυλίου υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

5. Κατά τας αρχαιρεσίας πέραν των τακτικών Αξιωματικών, εκλέγονται έως τριά αναπληρωματικά μέλη του Συμβουλίου του Μεγάλου Διοικητηρίου κατά την σειρά την οποία κατέλαβον κατά τας αρχαιρεσίας.

6. Κατά τας αρχαιρεσίας εκλέγεται τριμελής Εξελεγκτική Επιτροπή του Μεγάλου Διοικητηρίου και δύο αναπληρωματικά μέλη της, από κατάστασιν υποψηφίων δια τας συγκεκριμένες θέσεις.

7. Εις περίπτωσιν κατά την οποίαν δι' οιονδήποτε λόγον, κενωθεί μια από τις θέσεις των Αξιωματικών, αύτη πληρούται υπό του πρώτου αναπληρωματικού Αξιωματικού καταλαμβάνοντος θέσιν οριζομένην από τον Μεγάλο Κραταιό Διοικητή, ο οποίος υποχρεούται να προβεί εις την ανασυγκρότησιν του Συμβουλίου του.

8. Τα απαιτούμενα προσόντα δια την υποβολήν υποψηφιότητος είναι:

α. Δια το Αξίωμα του Μεγάλου Κραταιού Διοικητού, οι υποψήφιοι να έχουν διατελέσει μέλη Συμβουλίου Μεγάλου Διοικητηρίου, ή Κραταιοί Διοικηταί Διοικητηρίων.

β. Δια τα λοιπά Αξιώματα, οι υποψήφιοι να έχουν διατελέσει μέλη Συμβουλίου Μεγάλου Διοικητηρίου, ή μέλη Συμβουλίου Διοικητηρίου.

1244 Απολύτως άκυρη ρήτρα. Ο Πρόεδρος πρέπει να εκλέγεται.

γ. Να μην έχουν τελεσιδίκως ελεγχθή πειθαρχικώς υπό των υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος Πειθαρχικών Συμβουλίων[1245].

9. Το Συμβούλιον εκάστου Μεγάλου Διοικητηρίου δύναται να αποφασίση εάν αι υποψηφιότηται δύνανται να ανακηρυχθούν κατά την ημέραν των αρχαιρεσιών ή κατ'άλλον χρόνον. Όταν καθορισθούν αι υποψηφιότηται και υφίστανται περισσότεραι της μιας, τότε αι αρχαιρεσίαι διεξάγονται μυστικώς. Εάν υπάρχει μία υποψηφιότης, η εκλογή δύναται να πραγματοποιείται δι' ανατάσεως της χειρός.

10. Το Συμβούλιον εκάστου Μεγάλου Διοικητηρίου δύναται να ορίση ότι τα αξιώματα του Μεγάλου Οικονόμου και του Μεγάλου Καγκελαρίου δύνανται να συγχωνευθούν οπότε ο Μέγας Καγκελάριος αναλαμβάνει και τα καθήκοντα του Μεγάλου Οικονόμου[1246].

Άρθρον 11
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΘΗΤΕΙΑΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ

Οι αιρετοί Αξιωματικοί του Συμβουλίου εκάστου Μεγάλου Διοικητηρίου κατέχουν τας θέσεις των έως ότου οι διάδοχοι των εκλεγούν και εγκατασταθούν κανονικώς.

Άρθρον 12
ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

Έκαστος Αξιωματικός του Συμβουλίου του Μεγάλου Διοικητηρίου προ της αναλήψεως των καθηκόντων του δίδει την ακόλουθο Διαβεβαίωσιν: Εγώ (αναφέρεται πλήρως το ονοματεπώνυμον του) υπόσχομαι και ορκίζομαι ότι θα τηρώ και θα στηρίζω τον Καταστατικόν Χάρτην του Μεγάλου Στρατοπέδου των Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος και της Κύπρου, τον Γενικόν Κανονισμόν, τα Διατάγματα, τους Κανόνας και τα Τυπικά αυτού, καθώς και τους Κανονισμούς του Μεγάλου τούτου Διοικητηρίου, και ότι θα ασκώ ευπειθώς τα καθήκοντα του αξιώματος εις το οποίον επελέγην κατά το μέγιστον των δυνάμεών μου.

Άρθρον 13
ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

Τα καθήκοντα των Αξιωματικών του Συμβουλίου του Μεγάλου Διοικητηρίου είναι τα προσήκοντα εις τας αντιστοίχους θέσεις των και είναι ανάλογα προς εκείνα των αντιστοίχων Αξιωματικών του Μεγάλου Στρατοπέδου.

1245 Απολύτως άκυρη ρήτρα.
1246 Άκυρη ρήτρα.

Το Μέγα Διοικητήριον δύναται να αναθέση εις τους Αξιωματικούς του επιπρόσθετα καθήκοντα σχετικά με τον Τεκτονικόν Ιπποτισμόν, πλέον των γενικών καθηκόντων αυτών.

Άρθρον 14
ΜΕΓΑΣ ΚΡΑΤΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ο Μέγας Κραταιός Διοικητής έχει τας ακολούθους συγκεκριμένας εξουσίας και καθήκοντα:

1. Να εποπτεύη και να παρακολουθή επιμελώς τα Διοικητήρια της Δικαιοδοσίας του, και να επιβλέπη όπως ο Καταστατικός Χάρτης, τα Διατάγματα, οι Κανόνες, ο Γενικός Κανονισμός και τα Τυπικά του Μεγάλου Στρατοπέδου, καθώς και οι Κανονισμοί του Μεγάλου Διοικητηρίου ακολουθούνται και εφαρμόζονται δεόντως.

2. Να Διορίζη απάσας τας επιτροπάς και τους μη αιρετούς Αξιωματικούς, να πληροί τας κενουμένας θέσεις αυτών, και να ορίζει αντικαταστάτας των όπως υπηρετήσουν χρονικώς κατά την διακριτικήν του ευχέρειαν, ή έως ότου οι διάδοχοί των εκλεγούν ή διορισθούν και εγκατασταθούν κανονικώς.

3. Να επισκέπτεται και να προεδρεύη[1247] οιουδήποτε Διοικητηρίου της Δικαιοδοσίας του, και να δίδη τοιαύτας οδηγίας και κατευθύνσεις, ως απαιτεί ή ευημερία του Τεκτονικού Ιπποτισμού, πάντοτε όμως συμφώνως προς τον Καταστατικόν Χάρτην και τους Γενικούς Κανονισμούς του Μεγάλου Στρατοπέδου.

4. Να διενεργή επισήμους επισκέψεις εις τα Διοικητήρια της Δικαιοδοσίας του προς επιθεώρησιν και διαπίστωσιν της καλής λειτουργίας των, είτε προσωπικώς ή δι' εντεταλμένου αντιπροσώπου του, και να αναφέρη σχετικώς, καθώς και άλλας τυχόν συστάσεις κατά την προσεχή σύναξιν του Μεγάλου Διοικητηρίου.

5. Να Υποβάλλη εις το Συμβούλιον του Μεγάλου Στρατοπέδου τα αιτήματα δι' ίδρυσιν νέων Διοικητηρίων.

Άρθρον 15
ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΜΕΓΑΣ ΚΡΑΤΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ο Πρόσθετος Μέγας Κραταιός Διοικητής αναπληρεί τον Μέγα Κραταιόν Διοικητήν εν περιπτώσει απουσίας του ή εν περιπτώσει αδυναμίας εκτελέσεως των καθηκόντων του.

Εν περιπτώσει θανάτου, διαρκούς αδυναμίας ή μονίμου εγκαταστάσεως

1247 Άκυρη ρήτρα.

του Μεγάλου Κραταιού Διοικητού εκτός της Δικαιοδοσίας του Μεγάλου Διοικητηρίου, η οποία καθιστά αδύνατον την άσκησιν των καθηκόντων του, ο Πρόσθετος Μέγας Κραταιός Διοικητής διαδέχεται αυτόν εις το αξίωμά του και εγκαθίσταται κανονικώς.

Εις πάσας τας λοιπάς περιπτώσεις ασκεί τα τυχόν ανατιθέμενα εις αυτόν, υπό του Μεγάλου Κραταιού Διοικητού ή υπό του Συμβουλίου του Μεγάλου Διοικητηρίου, καθήκοντα.

Άρθρον 16
ΜΕΓΑΣ ΚΑΓΚΕΛΑΡΙΟΣ

Τα καθήκοντα του Μεγάλου Καγκελαρίου είναι τα ακόλουθα:

1. Κοινοποιεί εις τον Μέγα Καγκελάριον του Μεγάλου Στρατοπέδου προ ή την 1ην Οκτωβρίου εκάστου ημερολογιακού έτους τους ετησίους λογαριασμούς και τας οφειλάς του Μεγάλου Διοικητηρίου.

2. Αποστέλλει εις τον Μέγα Διδάσκαλον και τον Μέγαν Καγκελάριον του Μεγάλου Στρατοπέδου αντίγραφα όλων των πρακτικών των εργασιών, των διαδικασιών, και των κανονισμών των υιοθετηθέντων υπό του Μεγάλου Διοικητηρίου.

3. Κατέχει την σφραγίδα του Μεγάλου Διοικητηρίου σφραγίζει και υπογράφει άπαντα τα έγγραφα αυτού.

4. Γνωστοποιεί εγκαίρως εις τον Μέγα Καγκελάριον του Μεγάλου Στρατοπέδου οιασδήποτε μεταβολάς του καταλόγου των μελών των υπαγομένων Διοικητηρίων, καθώς και οιανδήποτε πληροφορίαν η οποία συντελεί εις την εύρυθμον λειτουργίαν, και την ευημερίαν των Ιπποτικών Τάξεων.

5. Ασκεί τα τυχόν ανατιθέμενα εις αυτόν καθήκοντα υπό του Μεγάλου Κραταιού Διοικητού.

Άρθρον 17
ΜΕΓΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

Ο Μέγας Οικονόμος ασκεί τα καθήκοντα τα οποία αναφέρονται εις τον Καταστατικόν Χάρτην, και τους Κανονισμούς του Μεγάλου Στρατοπέδου και του Μεγάλου Διοικητηρίου.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΕΙΣ – ΤΙΤΛΟΙ

Η προσφώνησις του Μεγάλου Κραταιού Διοικητού είναι «Εξοχότατος» και ο επίσημος τίτλος του είναι «Μέγας Κραταιός Διοικητής».

Η προσφώνησις του Προσθέτου Μεγάλου Κραταιού Διοικητού είναι «Λίαν Έξοχος» και ο επίσημος τίτλος του είναι «Πρόσθετος Μέγας Κραταιός Διοικητής».

Η προσφώνησις των λοιπών Αξιωματικών του Μεγάλου Διοικητηρίου είναι «Έξοχος».

Οι ανωτέρω τίτλοι χρησιμοποιούνται οσάκις προσφωνείται ο αξιωματικός, π.χ. «Εξοχότατος Ιππότης Α.Β. Μέγας Κραταιός Διοικητής», και μόνον ως δηλωτικοί των αξιωμάτων.

Άρθρον 19
ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΙΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΩΝ[1248]

Συγχώνευσις Μεγάλων Διοικητηρίων δύναται να πραγματοποιηθή ως ακολούθως:

Είναι δυνατή η συγχώνευσις δύο ή περισσοτέρων Μεγάλων Διοικητηρίων, εάν τούτο κριθεί σκόπιμον υπό του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Πρότασις δια συγχώνευσιν είναι δυνατόν να υποβληθεί ενώπιον κανονικής Συνάξεως Μεγάλου Διοικητηρίου, πλην όμως ουδεμία περαιτέρω ενέργεια επ'αυτής λαμβάνεται προ της επομένης Συνάξεως. Εάν κατ' αυτήν η πρότασις εγκριθή δια πλειοψηφίας δύο τρίτων 2/3 των παρόντων, τότε η αίτησις δια συγχώνευσιν υποβάλλεται προς έγκρισιν[1249] εις το Μέγα Στρατόπεδον των Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος.

Οι αξιωματικοί του συγχωνευθέντος σώματος, θα κατέχουν το αξίωμα το οποίον κατείχαν εις το αρχαιότερον Μέγα Διοικητήριον, εκτός εάν συμφωνηθή ή διαταχθή[1250] άλλως υπό του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Πρώην Αξιωματικοί των συγχωνευθέντων Μεγάλων Διοικητηρίων δικαιούνται εις το νέον Μέγα Διοικητήριον της τάξεως την οποίαν κατείχον κατά τον χρόνον της συγχωνεύσεως και του προβαδίσματος κατά τον χρόνο της κατοχής του αξιώματος.

Η κυριότης των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευομένων Μεγάλων Διοικητηρίων περιέρχεται εις το νέον σώμα.

Άρθρον 20
ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ

Το Συμβούλιον εκάστου Μεγάλου Διοικητηρίου δύναται να προβαίνη εις διορισμόν επιτροπών αι οποίαι θεωρούνται αναγκαίαι δια την καλυτέραν διεκπεραίωσιν των εργασιών των, και δια την ευημερίαν του Τεκτονικού Ιπποτισμού, καθορίζοντας συγχρόνως και τα καθήκοντα των.

Άρθρον 21
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

Το Συμβούλιον εκάστου Μεγάλου Διοικητηρίου, δια την διοίκησιν των

1248 Ανάλυση σε §23.
1249 Δεν απαιτείται έγκριση.
1250 Άκυρη ρήτρα.

υπαγομένων εις αυτό Διοικητηρίων, δύναται να υιοθετεί και εφαρμόζει Ειδικόν Κανονισμόν[1251] ο οποίος δεν αντιτίθεται προς τον Καταστατικόν Χάρτην και τον Γενικόν Κανονισμόν του Μεγάλου Στρατοπέδου. Οι Κανονισμοί αυτοί υπόκεινται εις την έγκρισιν[1252] του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Άρθρον 22
ΣΦΡΑΓΙΣ

Η σφραγίς του Μεγάλου Διοικητηρίου δέον όπως φέρη το όνομα τούτου, τον αριθμόν και το έτος ιδρύσεώς του. Ο τύπος της σφραγίδος υποβάλλεται και ευρίσκεται κατατεθειμένος εις την Μεγάλη Καγκελαρία του Μεγάλου Στρατοπέδου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΑ[1253]

Άρθρον 23
ΟΡΙΣΜΟΙ – ΕΞΟΥΣΙΑΙ

Ιππότης του Ναού είναι ο Τέκτων εις τον οποίον έχουν αποδοθεί νομίμως αι Τάξεις του Ερυθρού Σταυρού, του Ιππότου της Μάλτας, και του Ιππότου του Ναού υπό σώματος ανεγνωρισμένου υπό του Μεγάλου Στρατοπέδου, και έχοντος της εξουσίαν να αποδίδη τας τοιαύτας Τάξεις.

ΙΔΡΥΣΙΣ

1. Έκαστον Διοικητήριον αποτελείται εξ' εννέα τουλάχιστον Ιπποτών του Ναού ενεργούντων υπό προσωρινόν ή οριστικόν Χάρτην Λειτουργίας. Δια το άνοιγμα και την διακοπήν των εργασιών του[1254] Διοικητηρίου απαιτείται ο αυτός αριθμός Ιπποτών του Ναού.

2. Δια την ίδρυσιν νέου Διοικητηρίου απαιτείται αίτησις[1255] δι'απονομήν προσωρινού Χάρτου Λειτουργίας υπογεγραμμένη υπό εννέα τουλάχιστον εν ενεργεία Ιπποτών του Ναού, διαμενόντων εντός της δικαιοδοσίας του προτεινομένου νέου Διοικητηρίου.

Η αίτησις δέον όπως αναφέρη τα ονοματεπώνυμα των αιτούντων, τα Διοικητήρια εις τα οποία ανήκουν, και τον τόπον διαμονής των.

1251 Δηλ. ίδιο καταστατικό.
1252 Δεν απαιτείται καμμία έγκριση εξωτερικού οργάνου (αρ. 12 Σ, 43 Ν. 281/1914).
1253 Οι πρωτοβάθμιες ενώσεις προσώπων (ΠΠΠειρ 2221/2018).
1254 Απαρτία ΓΣ.
1255 Εννοεί πρακτικό ίδρυσης, διότι δεν απαιτείται αίτηση σε τρίτον, για να ιδρυθεί πρωτοβάθμια ένωση.

3. Εάν οι αιτούντες είναι μέλη ετέρου Διοικητηρίου της αυτής δικαιοδοσίας οφείλουν όπως προσκομίσουν πιστοποιητικόν του Καγκελαρίου του οικείου Διοικητηρίου, νομίμως υπογεγραμμένου και εσφραγισμένου ότι είναι ενεργά και ταμειακώς εν τάξει μέλη αυτού.

Το ανωτέρω πιστοποιητικόν επισυνάπτεται εις την αίτησιν.

Με την έκδοσιν του προσωρινού Χάρτη Λειτουργίας του νέου Διοικητηρίου, οι αιτήσαντες την ίδρυσιν αυτού, καθίστανται ενεργά μέλη του νέου Διοικητηρίου, και δεν καταβάλουν συνδρομάς εις το Διοικητήριο ή τα Διοικητήρια από τα οποία προήρχοντο, αλλά εις το νέο Διοικητήριό των.

Εάν ανακληθή ο Χάρτης Λειτουργίας του νέου Διοικητηρίου οι αιτήσαντες της ίδρυσιν του επανακτούν την ιδιότητα του μέλους των μητρικών Διοικητηρίων των[1256].

4. Το υπό προσωρινόν Χάρτην Λειτουργίας Διοικητήριον, άρχεται των εργασιών του μετά την κανονικήν εγκατάστασιν αυτού.

5. Εκτός εάν άλλως ορίζεται, το υπό προσωρινόν Χάρτην Λειτουργίας Διοικητήριον, έχει τα αυτά Δικαιώματα και εξουσίας ως Διοικητήριον λειτουργούν υπό Οριστικόν Χάρτην Λειτουργίας.

6. Η ονομασία[1257] του προτεινομένου νέου Διοικητηρίου δέον όπως είναι διάφορος των ονομασιών των λοιπών Διοικητηρίων τα οποία υπάγονται εις το Μέγα Στρατόπεδον.

7. Ουδέν Διοικητήριον δύναται να ιδρυθή, εάν προηγουμένως δεν αποκτήσει τα απαιτούμενα υλικά και ένδυσιν των Αξιωματικών του συμφώνως προς τον Κανονισμόν του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Άρθρον 25
ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟΥ

1. Οι Αξιωματικοί του Διοικητηρίου είναι οι ακόλουθοι:

α. Ο Κραταιός Διοικητής
β. Ο Έξαρχος
γ. Ο Ταξιάρχης
δ. Ο Πρώτος Επόπτης
ε. Ο Δεύτερος Επόπτης
στ. Ο Ευχέτης
ζ. Ο Καγκελάριος
η. Ο Οικονόμος

1256 Εφόσον προβλέπεται ρητά στο καταστατικό του αρχικού Διοικητηρίου.
1257 Επωνυμία: βλ. §14.1.1.

θ. Ο Σημαιοφόρος
ι. Ο Ξιφοφόρος
ια. Ο Πρωτοσπαθάριος
ιβ. Ο Πρώτος Φύλαξ Διαβάσεων
ιγ. Ο Δεύτερος Φύλαξ Διαβάσεων
ιδ. Ο Τελετάρχης

2. Άπαντες οι Αξιωματικοί του Διοικητηρίου, πλην του Κραταιού Διοικητού, εκλέγονται από ενιαίο ψηφοδέλτιο υποψηφίων δια μυστικής ψηφοφορίας και διορίζονται[1258] από τον νεοεκλεγέντα Κραταιό Διοικητή εις τας κατά την ιδίαν αυτού κρίσιν θέσεις. Η θητεία του Κραταιού Διοικητού και των Αξιωματικών είναι διετής.

Δια την εκλογή Κραταιού Διοικητού απαιτείται η απόλυτος πλειοψηφία του 50% συν ένα των παρόντων και εχόντων δικαίωμα ψήφου μελών της Συνάξεως, του ημίσεως θεωρουμένου ως μονάδος. Λευκαί και άκυροι ψήφοι δεν προσμετρώνται εις τον υπολογισμόν της ως άνω πλειοψηφίας. Εις περίπτωσιν μη επιτεύξεως του ως άνω ποσοστού η εκλογή επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πλειοψηφισάντων υποψηφίων. Εις περίπτωσιν μη επιτεύξεως του ως άνω ποσοστού η εκλογή επαναλαμβάνεται μεταξύ των ως άνω δύο πλειοψηφισάντων υποψηφίων. Κατά την τρίτην ψηφοφορίαν εκλέγεται ο σχετικώς πλειοψηφήσας Δια την εκλογή των λοιπών αιρετών μελών του Συμβουλίου απαιτείται σχετική πλειοψηφία. Εις περίπτωσιν ισοψηφίας προηγείται ο έχων την μεγαλύτερη τεκτονική ηλικία συμφώνως προς τον αριθμό μητρώου του Υπάτου Μεγάλου Περιστυλίου υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος[1259].

4. Κατά τας αρχαιρεσίας πέραν των τακτικών Αξιωματικών, εκλέγονται έως τρία αναπληρωματικά μέλη του Συμβουλίου του Διοικητηρίου κατά την σειρά την οποία κατέλαβον κατά τας αρχαιρεσίας.

5. Κατά τας αρχαιρεσίας εκλέγεται τριμελής Εξελεγκτική Επιτροπή και ένα αναπληρωματικόν μέλος αυτής, από κατάστασιν υποψηφίων δια τις συγκεκριμένες θέσεις.

6. Εις περίπτωσιν κατά την οποίαν δι' οιονδήποτε λόγον, κενωθεί μια από τας θέσεις των Αξιωματικών, αύτη πληρούται υπό του πρώτου αναπληρωματικού Αξιωματικού, καταλαμβάνοντας θέσιν οριζομένην από τον Κραταιό Διοικητή, ο οποίος υποχρεούται να προβεί εις την ανασυγκρότησιν του Συμβουλίου του.

1258 Αμφισβητείται η νομιμότητα εάν αφορά το σύνολο των θέσεων του ΔΣ.
1259 Ορθότερη η κλήρωση.

7. Τα απαιτούμενα προσόντα δια την υποβολήν υποψηφιότητος είναι:

α. Δια το Αξίωμα του Κραταιού Διοικητού, οι υποψήφιοι να έχουν υπηρετήσει ως Έξαρχοι ή Ταξιάρχες του Διοικητηρίου[1260].

β. Δια τα Αξιώματα του Εξάρχου ή Ταξιάρχου οι υποψήφιοι να έχουν υπηρετήσει ως Α' ή Β' Επόπτες εις το Διοικητήριον ή να υπήρξαν Έκλαμπροι Διδάσκαλοι.

γ. Δια τα λοιπά Αξιώματα οι υποψήφιοι δέον να κατέχουν την Τάξιν του Ιππότου του Ναού από τριετίας τουλάχιστον.

Εξαίρεσις εκ των ανωτέρω προϋποθέσεων επιτρέπεται εις την περίπτωσις ιδρύσεως νέου Διοικητηρίου ή κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του Διοικητηρίου προς το Μεγάλο Στρατόπεδο, μετά συμφώνου γνώμης του αντιστοίχου Μεγάλου Διοικητηρίου και κατόπιν εγκρίσεως του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Να μην έχουν τελεσιδίκως ελεγχθή πειθαρχικώς υπό των υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος Πειθαρχικών Συμβουλίων.

8. Έκαστον Διοικητήριον δύναται να αποφασίση εάν αι υποψηφιότηται δύνανται να ανακηρυχθούν κατά την ημέραν των αρχαιρεσιών ή κατ' άλλον χρόνον. Όταν καθορισθούν αι υποψηφιότηται και υφίστανται περισσότεραι της μίας, τότε αι αρχαιρεσίαι διεξάγονται μυστικώς. Εάν υπάρχει μία υποψηφιότης, η εκλογή δύναται να πραγματοποιείται δι' ανατάσεως της χειρός.

9. Ο Κραταιός Διοικητής δύναται να διορίζει Πρόσθετους Αξιωματικούς[1261], εφ' όσον κρίνει τούτο απαραίτητον.

10. Ο Κραταιός Διοικητής εγκαθίσταται υπό του Μεγάλου Κραταιού Διοικητού του αντιστοίχου Μεγάλου Διοικητηρίου ή υφΟιουδήποτε ετέρου Μεγάλου Αξιωματικού αυτού κατόπιν εντολής του Μεγάλου Κραταιού Διοικητού.

Άπαντες οι λοιποί Αξιωματικοί του Διοικητηρίου εγκαθίστανται ή ενδύονται υπό του Κραταιού Διοικητού.

Η εγκατάστασις ή η ένδυσις των Αξιωματικών των Διοικητηρίων λαμβάνει χώραν, κατόπιν της εγκρίσεως υπό του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου των γενομένων αρχαιρεσιών, εις χρόνον και τόπον ο οποίος καθορίζεται υπό του Συμβουλίου του Διοικητηρίου εν συνεργασία μετά του Μεγάλου Διοικητηρίου της αντιστοίχου δικαιοδοσίας και γνωστοποιείται εις το Μεγάλον Στρατόπεδον.

1260 Αμφισβητείται η νόμιμότητα (πρβλ. ΑΚ 89).

1261 Αναπληρωματικά μέλη χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Άρθρον 26
ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

Έκαστος Αξιωματικός προ της αναλήψεως των καθηκόντων του δίδει την ακόλουθον Διαβεβαίωσιν: «Εγώ...(προφέρει πλήρως το ονοματεπώνυμόν του) υπόσχομαι και ορκίζομαι ότι θα στηρίζω και θα τηρώ τον Καταστατικόν Χάρτην του Μεγάλου Στρατοπέδου των Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος και της Κύπρου, τον Γενικόν Κανονισμόν, τα Διατάγματα, τους Κανόνας και τα Τυπικά αυτού, καθώς και τον Ειδικόν Κανονισμόν του Μεγάλου Διοικητηρίου της Δικαιοδοσίας ταύτης, και τας αποφάσεις του Διοικητηρίου τούτου, και ότι θα ασκώ ευπειθώς τα καθήκοντα του αξιώματος εις το οποίον επελέγην κατά το μέγιστον των δυνάμεων μου».

Άρθρον 27
ΣΥΝΑΞΕΙΣ- ΑΠΑΡΤΙΑ

Αι τακτικαί οικογενειακαί συνάξεις των Διοικητηρίων συγκαλούνται τουλάχιστον μίαν φοράν τον μήνα εντός χώρου καταλλήλως διαμορφωμένου εις Ναϊτικόν Άσυλον.

Τα Διοικητήρια δύνανται να συγκαλέσουν έκτακτον σύναξιν κατά την κρίσιν του Κραταιού Διοικητού.

Το πρόγραμμα όλων των συνάξεων δέον όπως γνωστοποιείται εγκαίρως εις το Μέγα Στρατόπεδον.

Η παρουσία εννέα μελών δικαιουμένων ψήφου συνιστά απαρτίαν, συμπεριλαμβανομένου και του Αξιωματικού ο οποίος έχει την εξουσίαν της ενάρξεως και της διακοπής των εργασιών.

Επιτρέπεται η διπλή ιδιότης μέλους Διοικητηρίου εφ' όσον το εν εξ' αυτών είναι ξενόγλωσσον[1262] Διοικητήριον υπαγόμενον εις το Μεγάλο Στρατόπεδο των Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος και της Κύπρου.

Άρθρον 28
ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

Τα καθήκοντα των Αξιωματικών του Διοικητηρίου είναι τα προσήκοντα εις τας αντιστοίχους θέσεις των και είναι ανάλογα προς εκείνα των αντιστοίχων Αξιωματικών του Μεγάλου Διοικητηρίου.

Ο Κραταιός Διοικητής δύναται να αναθέση εις τους Αξιωματικούς του επιπρόσθετα καθήκοντα σχετικά με τον Τεκτονικόν Ιπποτισμόν, πλέον των γενικών καθηκόντων αυτών.

1262 Και όχι μόνο - αρχή της πολλαπλότητος των ενώσεων προσώπων.

Άρθρον 29
ΚΡΑΤΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Καθήκοντα του Κραταιού Διοικητού είναι:

1. Να επιβλέπη εάν άπαντες οι Αξιωματικοί και τα Μέλη του Διοικητηρίου εφαρμόζουν δεόντως τον Καταστατικόν Χάρτην, τον Γενικόν Κανονισμόν και τας αποφάσεις του Μεγάλου Στρατοπέδου ως και τον Ειδικόν Κανονισμόν του Μεγάλου Διοικητηρίου εις το οποίον υπάγονται, και τας αποφάσεις του Διοικητηρίου.

2. Να διευθύνη τας εργασίας του Διοικητηρίου[1263] του κανονικώς και συμφώνως προς τας Αρχαίας Παραδόσεις και τας καθιερωμένας αρχάς και συνηθείας του Ιπποτικού Τεκτονισμού με πνεύμα αγάπης και ομοψυχίας.

Άρθρον 30
ΔΙΑΔΟΧΗ ΚΡΑΤΑΙΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ

Εις περίπτωσιν προσωρινής απουσίας ή αδυναμίας του Κραταιού Διοικητού, ο Έξαρχος[1264] ασκεί τα καθήκοντα αυτού.

Τα καθήκοντα του Καγκελαρίου είναι:
Άρθρον 31
ΚΑΓΚΕΛΑΡΙΟΣ[1265]

1. Να αποστέλλη προσκλήσεις των συνάξεων τακτικών και εκτάκτων αι οποίαι να αναγράφουν και

τα θέματα της ημερησίας διατάξεως.

2. Να εκδίδη τας πάσης φύσεως κλήσεις οσάκις εντέλλεται υπό του Κραταιού Διοικητού.

3. Να καταγράφη κατΌρθόν τρόπον τας εργασίας του Διοικητηρίου.

4. Να φυλάσση την σφραγίδα του Διοικητηρίου και να επιθέτη αυτήν εις άπαντα τα έγγραφα.

5. Να υποβάλη ετησίας αναφοράς εις τον Μέγα Καγκελάριον του Μεγάλου Διοικητηρίου σχετικώς με τα πεπραγμένα του Διοικητηρίου του, καθώς και οιασδήποτε άλλας πληροφορίας ως αύται αιτούνται υπό του Μεγάλου Διοικητηρίου αποστέλλων δια της αναφοράς του τας οφειλάς και τα χρήματα προς το Μέγα Διοικητήριον και να διαβιβάζη αμελλητί προς τον Μέγα Κραταιόν Διοικητήν και τον Μέγα Καγκελάριον του Μεγάλου Διοικητηρίου αντίγραφον των υιοθετηθέντων υπό του Διοικητηρίου αποφάσεων.

6. Να προσκομίζη τα βιβλία του προς επιθεώρησιν οσάκις αυτά ζητηθούν

1263 Εννοεί να προεδρεύει.
1264 Αντιπρόεδρος.
1265 Γραμματέας.

υπό του Μεγάλου Διοικητηρίου ή του Μεγάλου Στρατοπέδου[1266].

Άρθρον 32
ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ[1267]

Ο Οικονόμος συλλέγη τας οφειλάς και έτερα χρηματικά ποσά τα οποία οφείλονται εις το Διοικητήριον, και ασκεί τα καθήκοντα τα οποία ορίζονται εις τους Κανονισμούς του Μεγάλου Στρατοπέδου και του Μεγάλου Διοικητηρίου, καθώς και τας αποφάσεις του Διοικητηρίου του.

Άρθρον 33
ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΕΙΣ

Η τιμητική προσφώνησις και ο επίσημος τίτλος του Διοικητού είναι «Κραταιός Διοικητής».

Η τιμητική προσφώνησις όλων των Αξιωματικών και των Ιπποτών του Ναού είναι «Εντιμώτατε Αδελφέ Ιππότα Έξαρχε ή Εντιμώτατε Αδελφέ Ιππότα» προκειμένου περί μελών του Διοικητηρίου.

Άρθρον 34
ΑΠΟΝΟΜΗ ΙΠΠΟΤΙΚΩΝ ΤΑΞΕΩΝ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΣ – ΥΙΟΘΕΣΙΑ

1. Αι Ιπποτικαί Τάξεις απονέμονται μόνον εις τους υποψηφίους οι οποίοι είναι ενεργά μέλη συμβολικής Στοάς υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος[1268], έχουν λάβει όλους τους Περιστυλιακούς και Κρυπτικούς Βαθμούς του Τεκτονικού Τύπου της Υόρκης[1269] και πληρούν τας προϋποθέσεις τας προβλεπομένας υπό των εκάστοτε εγκυκλίων του Μεγάλου Στρατοπέδου των Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος.

2. Αι αιτήσεις δι' απονομήν των Ιπποτικών Τάξεων υποβάλλονται μέσω των κατ' ιδίαν Διοικητηρίων εις τον Μέγα Καγκελάριον του Μεγάλου Στρατοπέδου, το Συμβούλιο του οποίου ορίζει[1270] και τα αναλογούντα μύητρα.

3. Αι Τάξεις απονέμονται υπό της Μυητικής Ομάδος του Μεγάλου Στρατοπέδου κατά την ακόλουθον σειράν: Τάξις του Ερυθρού Σταυρού, Τάξις των Ιπποτών της Μάλτας, και Τάξις των Ιπποτών του Ναού.

4. Η αίτησις δια την απονομήν των Ιπποτικών Τάξεων ή δια την υιοθεσίαν Ιππότου υποβάλλεται ενώπιον του Συμβουλίου των Αξιωματικών του Δι-

1266 Μη νόμιμη ρήτρα.
1267 Ταμίας.
1268 Απολύτως παράνομη ρήτρα.
1269 Νόμιμη η προϋπόθεση να έχει μυηθεί κάποιος στους αναφερόμενους προηγούμενους βαθμούς (ΑΚ 80§2).
1270 Μη νόμιμη ρήτρα.

οικητηρίου το οποίο αποφασίζει περί της αποδοχής της[1271] και υποβάλλει αυτήν εις το Μεγάλο Στρατόπεδο προς οριστικήν έγκρισιν[1272].

Προ της αποδοχής της αιτήσεως ο Κραταιός Διοικητής ορίζει δύο εκ των μελών του Συμβουλίου των Αξιωματικών όπως διαπιστώσουν την σταθερή και ειλικρινή βούληση του αιτούντος όπως λάβει τας Ιπποτικάς Τάξεις και παρακολουθεί τακτικώς τας Συνάξεις του Διοικητηρίου.

5. Παράληψις του υποψηφίου να εμφανισθή δια την απονομήν των Τάξεων εντός δώδεκα (12) μηνών από της υποβολής της αιτήσεώς υποψηφιότητός του καθιστά άκυρον την αίτησιν και επιστρέφονται εις αυτόν το ήμισυ των καταβληθέντων μυήτρων.

6. Εταίρος εγκατασταθείς εις την Τάξιν του Ερυθρού Σταυρού ή των Ιπποτών της Μάλτας και παραλείψας να λάβη τας εναπομείνασας Τάξεις εντός έτους, δεν δικαιούται να λάβη τας λοιπάς Τάξεις, εκτός εάν τούτο αποφασισθή δια θετικής και ομοφώνου ψηφοφορίας μεταξύ των μελών του Διοικητηρίου λαμβανομένης δι' ανατάσεως της χειρός.

7. Ο Μέγας Διδάσκαλος του Μεγάλου Στρατοπέδου έχει την εξουσίαν όπως θεραπεύση την παράλειψιν Ιππότου τινός όπως λάβη εντός των ανωτέρω προθεσμιών τας λοιπάς Ιπποτικάς Τάξεις.

Άρθρον 35
ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ ΧΑΡΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Διοικητήριον το οποίον δεν δύναται να συγκαλέση μίαν σύναξιν δια χρονικόν διάστημα δώδεκα συνεχών μηνών, ή να προτείνη την απονομήν των Ιπποτικών Τάξεων εις ένα τουλάχιστον Εταίρον κατά την αυτήν περίοδον, και εάν δεν δυνηθή να συγκαλέση εκ νέου μίαν σύναξιν δια τους επομένους δώδεκα μήνας υπόκειται κατά την κρίσιν του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου εις την διαδικασίαν ανακλήσεως του Χάρτου Λειτουργίας του[1273].

Οι Χάρτες οι οποίοι ανακαλούνται κατατίθενται εις τον Μέγα Καγκελάριον του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Άρθρον 36
ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΩΝ

Το Συμβούλιον Μεγάλου Διοικητηρίου δύναται να ερευνήση και να προτείνη εις το Συμβούλιον του Μεγάλου Στρατοπέδου την έναρξιν διαδικασιών δια την συγχώνευσιν δύο ή πλειόνων Διοικητηρίων εφ' όσον κατά

1271 Έγκυρο: έκριση εισόδου μέλους με απόφαση ΔΣ.

1272 Άκυρη ρήτρα: δεν νοείται «οριστική έγκριση» και ειδικά από τρίτο μόρφωμα.

1273 Έγκυρη ρήτρα, υπό την έννοια, όχι της διάλυσης της πρωτοβάθμιας ενώσεως, αλλά της αναστολής ή και αποβολής από την ομοσπονδία.

την κρίσιν του τούτο πρέπει να πραγματοποιηθή[1274].

Προς τούτο συγκαλεί σύναξιν με την συμμετοχήν των Κραταιών Διοικητών[1275] των προς συγχώνευσιν Διοικητηρίων.

Σχετική γνωστοποίησις ταχυδρομείται προς άπαντα τα μέλη των Διοικητηρίων τουλάχιστον δέκα (10) ημέρας προ της συγκλήσεως της τοιαύτης συνάξεως.

Η συγχώνευσις δεν πραγματοποιείται εάν δεν αποφασίσουν προς τούτο τουλάχιστον τα δύο τρίτα (2/3) των παρόντων μελών εκάστου των υπό συγχώνευσιν Διοικητηρίων.

Δύο ή πλείονα Διοικητήρια δύνανται να ενωθούν υπό τον Χάρτην ενός των υπό συγχώνευσιν Διοικητηρίων, διατηρούντα τους Αξιωματικούς τούτου, ή δυνάμενα να εκλέξουν νέους Αξιωματικούς κατόπιν αποφάσεως του Μεγάλου Διοικητηρίου[1276].

Τα επί των περιουσιακών στοιχείων δικαιώματα των συγχωνευθέντων Διοικητηρίων, αμέσως μετά την συγχώνευσιν μεταβιβάζονται εις το νέον Διοικητήριον, το οποίον είναι υπόλογον δια τας οφειλάς και τας εν γένει εκκρεμότητας των συγχωνευθέντων Διοικητηρίων.

Άπαντα τα μέλη των συγχωνευθέντων Διοικητηρίων, αυτομάτως δια της συγχωνεύσεως καθίστανται μέλη του νέου Διοικητηρίου.

Η συγχώνευσις υπόκειται πάντα εις την έγκρισιν του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου[1277].

Ο Χάρτης συγχωνευθέντος Διοικητηρίου επιστρέφεται και κατατίθεται εις την Μεγάλην Καγκελαρίαν του Μεγάλου Στρατοπέδου[1278].

Άρθρον 37

Ανακληθείς ή επιστραφείς Χάρτης δεν δύναται να χρησιμοποιηθή προς σχηματισμόν νέου Διοικητηρίου[1279].

Το Διοικητήριον δύναται να αναβιώση κατόπιν αποφάσεως του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου δι'αιτήσεως τουλάχιστον εννέα πρώην μελών του ευρισκομένων διοικητικώς και ταμειακώς εν τάξει εις έτερον Διοικητήριον. Εν τοιαύτη περιπτώσει δεν απαιτείται διαδικασία επανιδρύσεως του Διοικητηρίου[1280].

1274 Η συγχώνευση διοικητήρίων απαιτεί απόφαση των διοικητηρίων (§23).

1275 Άκυρη ρήτρα, απαιτούνται αποφάσεις ΓΣ.

1276 Τα διοικητήρια αποφασίζουν και όχι η συνομοσπονδία.

1277 Άκυρη ρήτρα.

1278 Υπό την έννοια ότο η επωνυμία του διαλυθέντος διοικητηρίου καθίσταται εκ νέου διαθέσιμη.

1279 Ακατάληπτη ρήτρα.

1280 Απαιτείται, διότι αναβίωση νομικής οντότητας δεν νοείται. Η (νέα) ίδρυση αποτελεί δι-

Άρθρον 38
ΑΠΩΛΕΙΑ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΑΥΤΗΣ

1. Εκουσία απουσία εκ της Συμβολικής Στοάς, του Περιστυλίου Τεκτόνων της Βασιλικής Αψίδος ή του Συμβουλίου Βασιλικών και Εκλεκτών Διδασκάλων δια περίοδον έξι μηνών, αποστερεί, κατόπιν δεούσης γνωστοποιήσεως και ακροάσεως, τον Ιππότην του Ναού από της ιδιότητος μέλους Διοικητηρίου[1281].

2. Εις περίπτωσιν κατά την οποίαν Ιππότης του Ναού έχει διαγραφεί ή διατελεί εις κατάστασιν αναστολής ιδιότητος μέλους από την Συμβολικήν Στοάν, ή το Περιστύλιο ή το Συμβούλιον εις τα οποία ανήκε, ευρίσκεται αναλόγως και εις αναστολήν ιδιότητος μέλους ή διαγραφής και εις το Διοικητήριον του οποίου ετύγχανε μέλος[1282].

3. Εάν Ιππότης του Ναού ευρεθή εις μίαν των ανωτέρω καταστάσεων, η τυχόν ανάκτησις της ιδιότητος μέλους της Συμβολικής Στοάς, του Περιστυλίου ή του Συμβουλίου, δίδει εις αυτόν το δικαίωμα της ανακτήσεως της ιδιότητος μέλους εις το Διοικητήριον του, κατόπιν σχετικής αιτήσεως του ενδιαφερομένου προς το Διοικητήριον[1283].

Άρθρον 39
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΕ ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΑ ΜΗ ΥΠΑΓΟΜΕΝΑ
ΣΤΟ ΜΕΓΑ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ

Η πάσης φύσεως αλληλογραφία μεταξύ αλλοδαπών Διοικητηρίων ή Μεγάλων Διοικητηρίων ή Μεγάλων Στρατοπέδων ή Κοινοβίων, πραγματοποιείται μόνον μέσω του Μεγάλου Στρατοπέδου των Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος[1284].

Άρθρον 40
ΗΜΕΡΑΙ ΙΠΠΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΑΞΕΩΝ

Ουδέν Διοικητήριον πραγματοποιεί σύναξιν την ημέρα της Κυριακής πλην ειδικών περιστάσεων και κατόπιν εγκρίσεως του Μεγάλου Στρατοπέδου[1285].

καίωμα των φυσικών προσώπων.

1281 Απολύτως άκυρη ρήτρα - παραβίαση της αρνητικής ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι (βλ. §14.1.7).

1282 Κατ' εξοχήν απολύτως άκυρη ρήτρα (ΠΠΠειρ 2221/2018).

1283 Ομοίως άκυρη ρήτρα.

1284 Άκυρη ρήτρα (βλ. §20).

1285 Άκυρη ρήτρα.

Άρθρον 41
ΕΚΘΕΣΙΣ ΙΔΡΥΤΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΥ

Ο Ιδρυτικός και Οριστικός Χάρτης Λειτουργίας του Διοικητηρίου πρέπει να εκτίθεται εις το Άσυλον καθ'όλην την διάρκειαν της συνάξεως του Διοικητηρίου.

Άρθρον 42
ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ

Εάν επισκέπτης δεν είναι εφοδιασμένος δια του δέοντος εγγράφου πρέπει αυτός να εξετασθή υπό εντεταλμένου προς τούτο Αξιωματικού του Διοικητηρίου προκειμένου να πεισθή ότι ο επισκέπτης πράγματι κατέχει τας Ιπποτικάς Τάξεις.

Άρθρον 43
ΣΦΡΑΓΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟΥ

Η σφραγίς του Διοικητηρίου δέον όπως φέρη το όνομα[1286] τούτου, τον αριθμόν[1287] και το έτος ιδρύσεως του. Ο τύπος της σφραγίδος υποβάλλεται και ευρίσκεται κατατεθειμένος εις την Μεγάλη Καγκελαρία του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Άρθρον 44

Ουδέν Διοικητήριον δύναται να αποφασίση την απονομήν Τάξεως εις παρεπιδημούντα εκτός εάν έχη προς τούτο την έγκρισιν του Μεγάλου Διοικητηρίου εις την δικαιοδοσίαν του οποίου υπάγεται ο υποψήφιος.

Άρθρον 45
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ – ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Δια τας διαδικασίας πειθαρχικών παραπτωμάτων και κυρώσεων εφαρμόζονται αναλόγως, από Ειδικήν Δικαστικήν Επιτροπήν του Μεγάλου Στρατοπέδου[1288], αι διατάξεις του Καταστατικού Χάρτου και του Γενικού Κανονισμού της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος[1289]. Κατά την πρώτην εφαρμογήν του παρόντος η Ειδική Δικαστική Επιτροπή ορίζεται υπό του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

1286 Επωνυμία της ενώσεως.

1287 Μέλους στην ομοσπονδία.

1288 Άκυρη ρήτρα, καθόσον αόριστη εφόσον δεν καθορίζεται η σύνθεση του πειθαρχικού οργάνου.

1289 Αμφισβητείται το νόμιμο παραπομπής σε καταστατικό έτερης ομοσπονδίας, η χρονολογία του οποίου μάλιστα δεν αναφέρεται. Βλ. όμως παράρτημα κατωτέρω.

Άρθρον 46
ΘΕΣΙΣ ΕΙΣ ΙΣΧΥΝ – ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΥ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΑΚΡΟΤΕΛΕΥΤΙΟΝ ΑΡΘΡΟΝ

1. Το Μέγα Στρατόπεδον δύναται δι' αποφάσεως των τριών τετάρτων (3/4) των παρόντων κατά την Τριετή Σύνοδον των μελών του, να τροποποιή ή να αναθεωρή τον Καταστατικόν Χάρτην και τον Γενικόν Κανονισμόν κατόπιν ενυπογράφου αιτήσεως 20 αντιπροσώπων.

2. Δια να είναι έγκυρος η ανωτέρω διαδικασία έν αντίγραφον της προτεινομένης αναθεωρήσεως ή τροποποιήσεως μετά της ενυπογράφου αιτήσεως δέον όπως κατατεθούν εις τον Μέγα Καγκελάριον του Μεγάλου Στρατοπέδου τουλάχιστον τρεις (3) μήνας προ της ημέρας κατά την οποίαν η ανωτέρω πρότασις πρόκειται να συζητηθή.

3. Αντίγραφον ή περίληψις αυτής πρέπει να περιληφθή εις την ημερησίαν διάταξιν της Συνόδου και γνωστοποιηθή τουλάχιστον προ τριάκοντα (30) ημερών εις άπαντα τα Διοικητήρια.

4. Εις περίπτωσιν κατά την οποίαν ο Μέγας Καγκελάριος παραλείψει να επιδώση την τοιαύτην γνωστοποίησιν, η προτεινομένη τροποποίησις ή αναθεώρησις δύναται να συζητηθή κατόπιν αποφάσεως των τριών τετάρτων (3/4) των παρόντων μελών και η όλη διαδικασία χωρεί ως εάν να εγένετο η επίδοσις[1290].

5. Ο Καταστατικός Χάρτης και ο Γενικός Κανονισμός τίθενται σε ισχύ από την ημέρα ψηφίσεως του υπό της προς τούτο συγκληθείσης Συνόδου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄

Καταστατικός Χάρτης

ΠΕΡΙ ΙΠΠΟΤΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Άρθρον 1

α) Η πειθαρχική εξουσία εντός της δικαιοδοσίας του Μεγάλου Στρατοπέδου ασκείται εις πρώτον βαθμόν υπό του Πειθαρχικού Τμήματος το οποίο ορίζεται, υπό του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Το Συμβούλιον του Μεγάλου Στρατοπέδου ασκεί την ανωτάτην, εις δεύτερον βαθμόν, πειθαρχικήν εξουσίαν καθ' άπασαν την δικαιοδοσίαν αυτού.

Εις εξαιρετικάς περιπτώσεις το Συμβούλιον του Μεγάλου Στρατοπέδου επιλαμβάνεται του πειθαρχικού ελέγχου κατά παντός Ιππότου του Ναού ή

1290 Άκυρη ρήτρα διότι πρέπει να καλούνται όλα τα μέλη στις ΓΣ.

Διοικητηρίου, κατόπιν αιτήσεως υποβαλλομένης εις αυτό υπό μέλους του Μεγάλου Συμβουλίου[1291].

β) Το Πειθαρχικό Τμήμα συνεδριάζει εις πρώτον βαθμόν και αι αποφάσεις του υπόκεινται εις προσφυγήν η οποία συζητείται εις το Συμβούλιον του Μεγάλου Στρατοπέδου, το οποίον αποφαίνεται οριστικώς και αμετακλήτως επί της υποβληθείσης προσφυγής.

γ) Εις περίπτωσιν κατά την οποίαν κατηγορείται Διοικητήριον δια παράπτωμα συνεπαγόμενον της διάλυσιν ή την αργίαν αυτού συνεδριάζει εις πρώτον βαθμόν η ολομέλεια του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου[1292]. Εφ' όσον η απόφασις αυτού καθορίζει αργίαν του Διοικητηρίου πέραν της διετίας, χωρεί προσφυγή κατά της πρωτοβαθμίου αποφάσεως ενώπιον της επομένης τακτικής ή εκτάκτου Γενικής Συνελεύσεως. Μέχρις εκδόσεως της αποφάσεως επί της προσφυγής το πειθαρχικώς ελεγχόμενο Διοικητήριον απέχει πάσης εργασίας.

Άρθρον 2

Το Συμβούλιον του Μεγάλου Στρατοπέδου δύναται εάν κρίνη τούτο επιβαλλόμενον εκ των περιστάσεων, να θέση εις προσωρινήν αργίαν Διοικητήριον ή Ιππότην του Ναού της δικαιοδοσίας αυτού, εφ' όσον εκκρεμεί κατ' αυτών πειθαρχική δίωξις ή καταγγελία[1293]. Ο πειθαρχικός έλεγχος της ανωτέρω διώξεως ή καταγγελίας δέον να διεξαχθή εντός μηνός από της θέσεως εις αργίαν του Διοικητηρίου ή του καταγγελθέντος Ιππότου του Ναού.

Τα συμμετέχοντα εις την Σύνοδον του Μεγάλου Στρατοπέδου, συμφώνως προς το άρθρο ... του Καταστατικού Χάρτου, μέλη του τεθέντος εις προσωρινήν αργίαν Διοικητηρίου, διατηρούν τα δικαιώματά των ως μελών αυτής κατά τον χρόνον της προσωρινής αργίας.

Άρθρον 3

Το Πειθαρχικό Τμήμα είναι πενταμελές και τα μέλη αυτού μετά των αναπληρωτών των ορίζονται δι' αποφάσεως του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου. Ένας των μελών του εκτελεί χρέη εισηγητού.

1291 Καθόσον είναι συνομοσπονδία, μόνο κατά Μεγάλου Διοικητηρίου.

1292 Νόμιμο είναι μόνο εάν αναφερόταν πειθαρχική δικαιοδοσία Μεγάλου Διοικητηρίου.

1293 Απολύτως άκυρη ρήτρα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄

Γενικός Κανονισμός

Πειθαρχική Διαδικασία

Άρθρον 1

Περί τεκτονικών παραβάσεων

Τεκτονικαί παραβάσεις ενδεικτικώς είναι:

α) Διακοπή αγορευόντων, και συνομιλίαι κατά τας Συνεδρίας

β) Απείθεια προς τους Αξιωματικούς του Διοικητηρίου κατά την ενάσκησιν των καθηκόντων των, και εν γένει πάσα πράξις αντιβαίνουσα προς την ευπρέπειαν και την Τάξιν εις το Διοικητήριον.

Άρθρον 2

Αι εξής κυρώσεις εφαρμόζονται αναλόγως της βαρύτητος της παραβάσεως:

α) Ανάκλησις εις την Τάξιν

β) Ανάκλησις εις την Τάξιν, καταχωριζομένη εις τα πρακτικά

γ) Επίπληξις, καταχωριζομένη εις τα πρακτικά και

δ) Εντολή καλύψεως του Εργαστηρίου.

Τας ανωτέρω κυρώσεις επιβάλλει ο Κραταιός Διοικητής παραχρήμα και ανεκκλήτως χωρίς να ζητήση την γνώμην του Διοικητηρίου[1294].

Άρθρον 3

α) Εάν ο κατά το ανωτέρω άρθρο πειθαρχικώς ελεγχόμενος αρνείται να υπακούση εις την απόφασιν του Κραταιού Διοικητού, καλείται αμέσως υπ' αυτού εις απολογίαν, και το Διοικητήριον[1295] δύναται να επιβάλλη εις αυτόν ως κύρωσιν προσωρινόν αποκλεισμόν εκ των εργασιών μέχρι δύο (2) μηνών κατ' ανώτατον όριον. Η τοιαύτη απόφασις του Διοικητηρίου ανακοινούται εις το Συμβούλιον του Μεγάλου Στρατοπέδου.

β) Εάν ο ούτω ελεγχθείς υποπέση εκ νέου εις πειθαρχικήν παράβασιν, συντάσσεται υπό του Διοικητηρίου πρακτικόν περί παραπομπής αυτού εις το Πειθαρχικό Τμήμα δια παράπτωμα πρώτης κατηγορίας.

γ) Εάν ο υποπέσας εις πειθαρχικήν παράβασιν είναι επισκέπτης τότε εφαρμόζονται αι διατάξεις του άρθρου 2, και εις την περίπτωσιν της παρα-

---

1294 Νόμιμο, για τις ποινές που αναφέρονται στο άρθρο. Τούτο διότι ακόμη και η ανώτατη ποινή (αποβολή από το εργαστήριο για τη συγκεκριμένη και μόνο συνεδρία), εφόσον διαταράσσεται η λειτουργία του, είναι αξουσία του προεδρεύοντος.

1295 Προφανώς σε ΓΣ κατόπιν τηρήσεως όλων των διαδικασιών του πειθαρχικού δικαίου (§21 επ.).

γράφου (δ) ανακοινούται το γεγονός της παραβάσεως εις το Διοικητήριον εις το οποίον ανήκει ο εν λόγω παραβάτης δια πίνακος, εις τον οποίον επισυνάπτεται και το σχετικόν απόσπασμα των πρακτικών όπου περιγράφεται λεπτομερώς η παράβασις.

Άρθρον 4

Τα υπό των Ιπποτών διαπραττόμενα παραπτώματα διαιρούνται εις δύο κατηγορίας:

1. παραπτώματα πρώτης κατηγορίας

α) Η απρεπής συμπεριφορά, ολιγωρία, άρνησις συμμορφώσεως προς πειθαρχικήν κύρωσιν, και η εν γένει εντός και εκτός[1296] του Διοικητηρίου επίδειξις διαγωγής κατά τρόπον απάδοντα προς τας τεκτονικάς αρχάς και τα ιπποτικά ιδεώδη[1297].

β) Η άνευ αδείας του Μεγάλου Συμβουλίου περιβολή ιπποτικών διασήμων εις δημόσια μέρη, και πάσα ενέργεια εν τη κοινωνία ως η δημοσίευσις ή η παρουσία Ιπποτών Ελευθεροτεκτόνων εις ηλεκτρονικά και έτερα μέσα μαζικής ενημέρωσης, η οποία σχετίζεται με τον Ιπποτισμόν και τον Τεκτονισμόν, άνευ εγγράφου αδείας του Μεγάλου Διδασκάλου[1298].

2. παραπτώματα δευτέρας κατηγορίας

α) Η παραβίασις των Ιπποτικών Διαβεβαιώσεων

β) Η λάθρα απονομή και καπηλεία των Βαθμών, ως και η χρησιμοποίησις της Ιπποτικής ιδιότητος εις την κοινωνίαν δι' ιδιοτελείς σκοπούς.

γ) Η εκουσίως προξενουμένη βλάβη εις πρόσωπον, την υπόληψιν ή την ιδιοκτησίαν αυτού.

δ) Παν ότι δύναται να προσάψει ψόγον εις τον Ιπποτικόν Τεκτονισμόν.

ε) Η παράνομος παρακράτησις και η άρνησις αποδόσεως διασήμων, κοσμημάτων, βιβλίων εγγράφων, και εν γένει παντός αντικειμένου ανήκοντος εις το Διοικητήριον ή εις την Τεκτονικήν Αδελφότητα[1299].

στ) Η εκ προθέσεως απόπειρα ή ενέργεια προς διαίρεσιν ή διάλυσιν Διοικητηρίου.

ζ) Η κατά Ιππότου συκοφαντία.

η) Πάσα εν γένει πράξις ή παράλειψις δυναμένη να κηλιδώση την τιμήν

1296 Οι πράξεις εκτός διοικητηρίου δεν μπορούν να υπαχθούν στον πειθαρχικό έλεγχο του διοικητηρίου.

1297 Ρήτρα άκυρη εν γένει λόγω της πρόδηλης αοριστίας της, ειδικά όσον αφορά τα «ιπποτικά ιδεώδη» (βλ. Φιλ. Δημητρίου, Τεκτονικές Ιπποτικές Μελέτες, 2018).

1298 Η όλη ρήτρα αμφισβητείται εάν είναι νόμιμη.

1299 Δεν υπάρχει κυριότητα της «Αδελφότητας». Κατά τα άλλα η υπεξαγωγή εγγράφων ή η υπεξαίρεση μπορούν να αποτελέσουν και πειθαρχικό αδόκημα.

του ανθρώπου, και να προσάψει όνειδος εις αυτόν κατά τας παραδεδεγμένας Αρχάς της Ιπποτικής Ηθικής.

θ) Η φοίτησις εις Διοικητήρια μη αναγνωριζόμενα υπό του Μεγάλου Στρατοπέδου των Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος και της Κύπρου[1300].

ι) Η δια λόγων ή έργων προσβολή του κύρους του Μεγάλου Στρατοπέδου των Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος και της Κύπρου[1301].

Άρθρον 5

Τα υπό των Διοικητηρίων διαπραττόμενα παραπτώματα είναι:

α) Η κατ' εξακολούθησιν παραβίασις των διατάξεων του Καταστατικού Χάρτου, του Γενικού Κανονισμού και των αποφάσεων του του Μεγάλου Στρατοπέδου των Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος και της Κύπρου.

β) Η λειτουργία Διοικητηρίου κατά τρόπον μη τεκτονικόν[1302].

Άρθρον 6

α) Τα υπό των Ιπποτών διαπραττόμενα παραπτώματα της πρώτης κατηγορίας τιμωρούνται δι' επιπλήξεως, ή δια στερήσεως των ιπποτικών δικαιωμάτων και λειτουργημάτων δια χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών μηνών και μέχρι δύο ετών.

Τα της δευτέρας κατηγορίας διαπραττόμενα παραπτώματα τιμωρούνται δια στερήσεως των ιπποτικών δικαιωμάτων και λειτουργημάτων από δύο ετών μέχρι οριστικού αποκλεισμού από της Τεκτονικής Αδελφότητος[1303].

Η στέρησις των Ιπποτικών δικαιωμάτων και λειτουργημάτων δύναται να έχει και ανασταλτικό χαρακτήρα, κατά την κρίσιν του Πειθαρχικού Οργάνου το οποίον επέβαλε αυτήν.

β) Τα υπό των Διοικητηρίων διαπραττόμενα παραπτώματα τιμωρούνται, τα μεν της παραγράφου (α) του ανωτέρου άρθρου δι' αργίας μέχρι δύο ετών, τα δε της παραγράφου (β) μέχρι αναστολής της λειτουργίας του Διοικητηρίου.

γ) Πάσα απόφασις πειθαρχικής κυρώσεως κατά Ιππότου ή Διοικητηρίου[1304] κοινοποιείται υπό της Μεγάλης Καγκελαρίας εις άπαντα τα Διοικητήρια της δικαιοδοσίας.

δ) Κάθε Ιππότης εις τον οποίον επεβλήθη ποινή στερήσεως των ιπποτικών δικαιωμάτων και λειτουργημάτων, η οποία κατέστη τελεσίδικος, στε-

---

1300 Απολύτως άκυρη ρήτρα.

1301 Δε νοείται προσβολή της προσωπικότητος οντότητας η οποία στερείται νομικής προσωπικότητας (§14.1.6).

1302 Υπέρμετρα αόριστη ρήτρα.

1303 Εννοεί από το συγκεκριμένο διοικητήριο.

1304 Αξιοσημείωτο είναι ότι τα Μεγάλα Διοικητήρια δεν συμπεριλήφθησαν στον πειθαρχικό οργανισμό.

ρείται αυτοδικαίως του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι επί μίαν τριετίαν μετά την έκτισιν της επιβληθείσης ποινής[1305].

ε) Εις περίπτωσιν κατά την οποίαν το Συμβούλιον του Μεγάλου Στρατοπέδου συμφώνως προς το άρθρον 2 του παραρτήματος Α του Καταστατικού Χάρτου (περί Ιπποτικής Δικαιοσύνης), θέσει εις προσωρινήν αργίαν Ιππότην ή Διοικητήριον, ο χρόνος της προσωρινής αργίας συνυπολογίζεται εις την έκτισιν της ποινής.

Περί καταγγελίας και προκαταρκτικής εξετάσεως

Άρθρον 7

α) Δια την παραπομπήν των ιπποτικών παραπτωμάτων ενώπιον του Πειθαρχικού Τμήματος απαιτείται έγγραφος καταγγελία υποβαλλομένη εις τον Κραταιόν Διοικητήν του Διοικητηρίου του οποίου είναι μέλος ο εγκαλούμενος.

β) Δικαίωμα καταγγελίας έχει κάθε Ιππότης κατά παντός Ιππότου εν ενεργεία ή μη ο οποίος είναι μέλος Διοικητηρίου υπαγομένου εις το Μεγάλο Στρατόπεδον των Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος και της Κύπρου.

γ) Κατά την ανάγνωσιν της καταγγελίας υπό του Κραταιού Διοικητού αποσιωπούνται τα ονόματα του καταγγέλοντος και του καταγγελλομένου.

δ) Ανώνυμοι ή δια πλαστού ονόματος ή ανυπόγραφοι καταγγελίαι δεν λαμβάνονται υπ' όψιν.

Άρθρον 8

Άμα τη υποβολή της καταγγελίας ο Κραταιός Διοικητής ορίζει Εξεταστική Επιτροπή αποτελουμένη εξ' ενός των Πρώην Κραταιών Διοικητών ως προέδρου, τον Έξαρχον ή τον Ταξιάρχην και τον Καγκελάριον του Διοικητηρίου και παραδίδει εις αυτούς την καταγγελίαν. Η εξεταστική επιτροπή, ευθύνη του προέδρου αυτής, οφείλει εντός είκοσι (20) ημερών να συντάξη το σχετικό πόρισμα κατόπιν καταθέσεων του καταγγέλοντος, του καταγγελομένου και των μαρτύρων αυτών και να καταθέσει αυτό εις τον Κραταιόν Διοικητήν του Διοικητηρίου.

Αι καταθέσεις είναι έγγραφοι, και συντάσσονται ενώπιον δύο τουλάχιστον μελών Εξεταστικής Επιτροπής και υπογράφονται υπ' αυτών και του καταθέτοντος. Οι καταθέτοντες δηλούν επί τη Ιπποτική των τιμή ότι η κατάθεσις των είναι αληθής και ανεπηρέαστος.

Η Εξεταστική Επιτροπή δια του πορίσματός της αποφαίνεται επί του

1305 Άκυρη ρήτρα, καθώς εφόσον ολοκληρωθεί/παράλθει η διάρκεια της τιμωρίας, όλα τα μέλη έχουν ίσα δικαιώματα (ΑΚ 89).

υποστατού ή μη της καταγγελίας και προτείνει την παραπομπήν ή μη του καταγγελομένου εις το Πειθαρχικό Τμήμα.

Εφ' όσον κριθεί αναγκαίον η Εξεταστική Επιτροπή, δια του πορίσματός της, αιτείται παρά του Μεγάλου Στρατοπέδου την προσωρινήν στέρησιν των τεκτονικών δικαιωμάτων και λειτουργημάτων του καταγγελομένου.

Ο Κραταιός Διοικητής, άμα τη λήψη του πορίσματος, διαβιβάζει αυτό εις το Πειθαρχικό Τμήμα μέσω της Μεγάλης Καγκελαρίας του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Άρθρον 9

α) Εάν το πόρισμα είναι απαλλακτικόν κοινοποιείται εις τον καταγγέλοντα ο οποίος δύναται να ασκήσει κατ' αυτού προσφυγήν ενώπιον του Πειθαρχικού Τμήματος εντός είκοσι ημερών.

Το Πειθαρχικό Τμήμα εν τοιαύτη περιπτώσει εξετάζει την προσφυγήν μετά των σχετικών εγγράφων και του πορίσματος εις ειδικήν συνεδρίασιν.

Εάν ήθελε αποφασίσει ότι η καταγγελία είναι υποστατή τότε ο ασκών χρέη εισηγητού συντάσσει το κατηγορητήριον και κοινοποιεί αυτό εις τον πρόεδρον του Πειθαρχικού Τμήματος ο οποίος κοινοποιεί το κατηγορητήριον εις τον καταγγελόμενον και καλεί αυτόν να παραστεί κατά την εκδίκασιν της υποθέσεως, ορίζων συγχρόνως και τον χρόνον αυτής.

Προ της εκδόσεως της αποφάσεως του Πειθαρχικού Τμήματος παρόντος ή ερήμην του καταγγελομένου δεν γίνεται δεκτή παραίτησις αυτού[1306].

β) Εάν αποδειχθή ότι η καταγγελία είναι συκοφαντική γίνεται σχετική μνεία εις το πόρισμα της εξεταστικής επιτροπής και ο καταγγέλων τίθεται αυτεπαγγέλτως υπό πειθαρχικόν έλεγχον υπό του Πειθαρχικού Τμήματος.

Άρθρον 10

α) Ίνα ληφθή υπ' όψιν καταγγελία κατά Κραταιού Διοικητού δέον αύτη να υπογράφεται υπό επτά τουλάχιστον ενεργών μελών του Διοικητηρίου ή υπό δέκα Ιπποτών μελών Διοικητηρίων εντός της δικαιοδοσίας.

β) Ίνα ληφθή υπ' όψιν καταγγελία κατά Διοικητηρίου, δέον αύτη να υπογράφεται υπό δύο εν ενεργεία Κραταιών Διοικητών, δύο Αξιωματικών Διοικητηρίου και πέντε Ιπποτών.

γ) Ίνα ληφθεί υπ' όψιν καταγγελία κατά Μέλους ή πρώην Μέλους του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου, δέον αύτη να υπογράφεται υπό ενός εν ενεργεία ή πρώην Κραταιού Διοικητού και επτά τουλάχιστον ενεργών Ιπποτών.

δ) Αι ανωτέρω καταγγελίαι υποβάλλονται εις το Συμβούλιον του Μεγά-

1306 Άκυρη ρήτρα (§16.12.2).

λου Στρατοπέδου δια της Μεγάλης Καγκελαρίας Γενικής Γραμματείας.

Το Συμβούλιον του Μεγάλου Στρατοπέδου, άμα τη λήψη μιάς των ανωτέρω καταγγελιών διαβιβάζει αυτήν εις το Πειθαρχικό Τμήμα προκειμένου να ενεργήσει ως η Εξεταστική Επιτροπή των άρθρων 5 και 6 του παρόντος. Το Πειθαρχικό Τμήμα διαβιβάζει το πόρισμά του εις το Συμβούλιο του Μεγάλου Στρατοπέδου το οποίο ασκεί τον πειθαρχικό έλεγχο εις πρώτον βαθμόν. Προσφυγή επί των αποφάσεων του Συμβουλίου του Μεγάλου Στρατοπέδου χωρεί μόνο ενώπιον της Συνόδου του Μεγάλου Στρατοπέδου.

Περί διαδικασίας του πειθαρχικού ελέγχου και εκδικάσεως

Άρθρον 11

Ευθύς ως υποβληθεί εις τον Πρόεδρον του Πειθαρχικού Τμήματος το κατά το άρθρον 5 πόρισμα της Εξεταστικής Επιτροπής, ούτος ορίζει ειδικήν συνεδρίαν προς άσκησιν πειθαρχικού ελέγχου επί της υποθέσεως, και δια συστημένης επιστολής ή δια ταύτης επιδιδομένης προσωπικώς επί αποδείξει εις τον εγκαλούμενον, καλεί αυτόν όπως προσέλθει δια πειθαρχικόν έλεγχον εντός είκοσι ημερών ενώπιον του Πειθαρχικού Τμήματος, γνωστοποιών επίσης εις αυτόν ότι εις περίπτωσιν μη εμφανίσεώς του, θέλει κριθεί ερήμην.

Άρθρον 12

Προκειμένου περί πλειόνων καταγγελιών στηριζομένων εις τα αυτά πραγματικά περιστατικά είναι δυνατή η συνεκδίκασις[1307] αυτών κατά την κρίσιν του Πειθαρχικού Τμήματος.

Άνοιγμα και κλείσιμο εργασιών

Άρθρον 13

Αι εργασίαι του Πειθαρχικού Τμήματος διεξάγονται εις Βαθμόν Ιππότου του Ναού. Άπαντες οι Ιππότες του Ναού, ενεργά μέλη των Διοικητηρίων της δικαιοδοσίας δύνανται να παρίστανται κατά τας συνεδριάσεις του Πειθαρχικού Τμήματος.

Άρθρον 14

Ο ασκών χρέη εισηγητού, μέλος του Πειθαρχικού Τμήματος εισάγει το πόρισμα της Εξεταστικής Επιτροπής και εκτελεί χρέη εισηγητού καθ' όλην την διάρκειαν της εκδικάσεως.

1307 Σε κάθε περίπτωση δεν νοείται να γίνουν πλείονες εκδικάσεις για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, πολλώ δε μάλλον να εκδοθούν πλείονες αποφάσεις (§21.1).

Καθ' όλον την διάρκειαν της εκδικάσεως, ο Πρόεδρος αυτού απολαμβάνει των προνομίων και των δικαιωμάτων Κραταιού Διοικητού ως προς την τάξιν, την πειθαρχίαν και την εν γένει διεξαγωγήν των εργασιών.

Άρθρον 15

Η όλη διαδικασία του πειθαρχικού ελέγχου χωρεί κατά τας σχετικάς διατάξεις του Καταστατικού Χάρτου ως εξής:

α) Κατά την διάρκειαν της εξετάσεως υπό του Προέδρου του Πειθαρχικού Τμήματος των μαρτύρων του καταγγέλοντος και του καταγγελομένου, τα μέλη αυτού, ο καταγγελόμενος και ο συνήγορος αυτού έχουν το δικαίωμα να ζητούν παρά του Προέδρου την άδειαν όπως απευθύνουν εις τους μάρτυρας ερωτήσεις δυναμένας να διαφωτίσουν την υπόθεσιν, κατά μόνας ή κατ' αντιπαράστασιν.

Ο καταγγελλόμενος δύναται να αναθέση την υπεράσπισην αυτού εις συνήγορον, ο οποίος δέον να είναι ενεργόν μέλος Διοικητηρίου υπαγομένου εις το Μέγα Στρατόπεδον των Ιπποτών του Ναού της της Ελλάδος και της Κύπρου.

β) Μετά τας εξηγήσεις του καταγγελομένου, τας προτάσεις του συνηγόρου και του εισηγητού, κηρύσσεται η συζήτησις περαιωμένη, και τα μέλη του Πειθαρχικού Τμήματος αποσύρονται εις σύσκεψιν προκειμένου να εκδώσουν την απόφασίν των.

γ) Η απόφασις λαμβάνεται κατά πλειοψηφίαν, δια μυστικής ψηφοφορίας και ανακοινούται αμέσως παρουσία του καταγγελομένου, του συνηγόρου αυτού και του καταγγέλοντος.

δ) Εν περιπτώσει απαλλαγής του καταγγελομένου, ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Τμήματος κηρύσσει αυτόν αποκατεστημένον εις τα τεκτονικά αυτού δικαιώματα, και αναφέρει σχετικώς εις το Μεγάλο Στρατόπεδον.

ε) Εάν ο καταγγελόμενος κριθεί υπαίτιος ο Πρόεδρος οφείλει να ερωτήση τα μέλη του Πειθαρχικού Τμήματος εάν υπάρχουν ελαφρυντικά τινά.

Κατόπιν ο εισηγητής εκφέρει την γνώμην του περί της επιβλητέας ποινής περί της οποίας το Πειθαρχικό Τμήμα αποφαίνεται ως ανωτέρω δια μυστικής ψηφοφορίας.

Εις περίπτωσιν υπάρξεως ελαφρυντικών η ελαχίστη ποινή δύναται να περιορισθή μέχρι του ημίσεως της κατωτέρας τοιαύτης.

Άρθρον 16

Ερημοδικία

Εάν ο καταγγελόμενος απουσιάσει αδικαιολογήτως την ορισμένην ημερομηνίαν και ώραν ενώπιον της Ειδικής Δικαστικής Επιτροπής η εκδίκασις

διεξάγεται ερήμην αυτού και η όλη διαδικασία του πειθαρχικού ελέγχου διεξάγεται ως ούτος να ήτο παρών.

Εις την περίπτωσιν αυτήν δεν τίθεται θέμα ελαφρυντικών.

Άρθρον 17

Η απόφασις του Πειθαρχικού Τμήματος υπόκειται μόνο εις προσφυγήν, και είναι προσωρινώς εκτελεστή κοινοποιούμενη εις το Συμβούλιον του Μεγάλου Στρατοπέδου και προς τον πειθαρχικώς ελεγθέντα, εγγράφως εντός είκοσι ημερών το βραδύτερον από της εκδόσεώς της.

Εις το ανωτέρω έγγραφον αναφέρεται η κατά της αποφάσεως νόμιμος προθεσμία προσφυγής.

Άρθρον 18

Περί ενδίκων μέσων - Προσφυγή

α) Η προθεσμία δια την υποβολήν προσφυγής ορίζεται δια μεν την Ελλάδα εις δέκα πέντε (15) ημέρας, δια δε την αλλοδαπήν εις τριάκοντα (30) ημέρας από της κοινοποιήσεως της αποφάσεως της Ειδικής Δικαστικής Επιτροπής.

β) Η προσφυγή απευθύνεται εις το αρμόδιον δια την εκδίκασίν της όργανον δια της Μεγάλης Καγκελαρίας. Ο Μέγας Καγκελάριος διαβιβάζει την προσφυγήν εις τον Πρόεδρον του αρμοδίου οργάνου ο οποίος και ορίζει ως εισηγητήν εν εκ των μελών αυτού.

Άρθρον 19

α) Όταν το Συμβούλιον του Μεγάλου Στρατοπέδου λειτουργεί ως όργανον πειθαρχικού ελέγχου, κατά την συνεδρίαν αναγιγνώσκονται η κατά το άρθρον 18. β. έκθεσις του εισηγητού, το εγκλητήριον έγγραφον, αι καταθέσεις των μαρτύρων, αι απαντήσεις του καταγγελλομένου και η απόφασις του Πειθαρχικού Τμήματος. Εν συνεχεία ο Προεδρεύων προβαίνει εις εξέτασιν των μαρτύρων, και δίδει τον λόγον εις τον καταγγελόμενον όπως αυτοπροσώπως ή δια συνηγόρου παράσχη εξηγήσεις και κηρύσσει την συζήτησιν περαιωθείσαν, και τα μέλη του Συμβουλίου του

Μεγάλου Στρατοπέδου αποσύρονται προκειμένου να αποφανθούν επί της υπαιτιότητος του καταγγελθέντος, των τυχόν ελαφρυντικών, και της επιβλητέας ποινής.

β) Όταν το Συμβούλιον του Μεγάλου Στρατοπέδου λειτουργεί ως όργανον πειθαρχικού ελέγχου, έχει το δικαίωμα να απαλλάξη τον καταγγελθέντα ή να μετριάση την υπό του Πειθαρχικού Τμήματος επιβληθείσαν ποινήν.

Άρθρον 20

α) Εις περίπτωσιν απαλλαγής του καταγγελλομένου ο Προεδρεύων του

Συμβουλίου κηρύσσει την αποκατάστασιν εις τα Τεκτονικά αυτού δικαιώματα.

β) Εάν κριθή υπαίτιος, ο Προεδρεύων του Συμβουλίου κοινοποιεί την απόφασιν εντός είκοσι ημερών από της εκδόσεώς της, εις τον καταγγελλόμενον δια της Μεγάλης Καγκελαρίας και εις το Διοικητήριον αυτού.

Άρθρον 21

α) Κατά τον πειθαρχικόν έλεγχον, δέον όπως τηρείται τεκτονικό πνεύμα αδελφότητος, καλής πίστεως, και μεγαλοψυχίας.

β) Μόνον εν ενεργεία Ιππότες δύνανται να κληθούν και είναι υποχρεωμένοι να εμφανισθούν και να καταθέσουν κατά τα στάδια του πειθαρχικού ελέγχου.

Άρθρον 22

Το Συμβούλιον του Μεγάλου Στρατοπέδου ενθέρμως διατυπώνει την ευχήν όπως ουδέποτε γίνη χρήσις πειθαρχικού ελέγχου εις τον χώρον του Ιπποτικού Τεκτονισμού, και όπως πάντοτε πρυτανεύει το αληθές πνεύμα της Αδελφότητος συμφώνως προς τας Τεκτονικάς Αρχάς και τας Αρχαίας Παραδόσεις.

§66. Το CLIPSAS

Βλ. § 11.23.

§67. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σημείωση: Παρατίθεται μόνο η βασική βιβλιογραφία και όχι εξαντλητικά το σύνολο των ειδικότερων συγγραμμάτων του κυρίως έργου. Στην §67.3 παρατίθενται οι κατάλογοι των τεκτονικών βιβλίων όπου υπάρχουν περισσότεροι από 100.000 τίτλοι.

§67.1. Τεκτονική Ιστορία

- Δημητρίου Φ. - Τεκτονικές Ιπποτικές Μελέτες, 2019.
- Λάσκαρι Ν. - Εγκυκλοπαίδεια της ελευθέρας τεκτονικής, 1951.
- Λιακόπουλος Ε. - Ο Τεκτονισμός στην Ελλάδα, τρίτη έκδ. συμπληρωμένη 2009 και Το τεκτονικό σχίσμα, 1990, Β΄ έκδ. 2009.
- Λουκάς Ιωάννης - Ιστορία της Ελληνικής Μασονίας και Ελληνική Ιστορία, 1991.
- Πολλάτος Μ. - Διακόσια Χρόνια Ελληνικού Τεκτονισμού (1740-1940), 1940 [1954].
- Ριζόπουλος Χρ. & Α. - Φιλέλληνες και Ελληνες τέκτονες το 1821, 2η αναθεωρ. εκδ. 2008.
- Ριζόπουλος Α. - Τεκτονικά ανάλεκτα, ψηφίδες τεκτονικής ιστορίας, 2013 και Θεμελιώδη κείμενα αρχαίου και αποδεδεγμένου σκωτικού τύπου, 2015.
- Στεφανής G. - Τεκτονισμός, Ιστορία, Θρύλοι & Παράδοση, 2 τόμ., 2016.
- Χατζηπάνος Π. - Ελληνικός ελευθεροτεκτονισμός 1740-1950, 1951.
- Chevallier P. - Histoire de la franc-maconnerie francaise, 3 τόμ., 1974-1975.
- Coil's masonic encyclopedia, 1961.
- Daruty J.-É. - Recherches Sur Le Rite Ecossais Ancien Accepté, 1879.
- Findel J.G. - The history of Freemasonry from its origin down to the present day. English "2nd" ed. 1869.
- Gould R.-F. - History of Freemasonry, 3 τόμ., 1880-1887.
- Lantoine Alb., Histoire de la franc-maçonnerie, 3 τόμοι, 1925-1930.
- Ligou D. - Dictionnaire Universel de la Franc-maçonnerie, 1974.
- Lyon D.-M. - History of the Lodge of Edinburgh (Mary's Chapel), No. 1. Embracing an Account of the Rise and Progress of Freemasonry in Scotland., 1st ed. 1873.
- Mackey A. & Singleton R. - The History of Freemasonry, 1898.
- Marcy H.-F. - Essai sur l'origine de la Franc-Maçonnerie et l'Histoire du Grand Orient de France, 2 τόμ. 1949.

– Péter Róbert - British Freemasonry, 2016. Vol.1 edited by Cécile Révauger: Institutions pp. 446, Vol.2 edited by Jan A. M. Snoek: Rituals I - English, Irish and Scottish Craft Rituals, pp. 445, Vol.3 edited by Jan A. M. Snoek : Rituals II - Harodim Material and Higher Degrees, pp. 555, Vol. 4 edited by Róbert Péter - Debates, pp. 430, Vol.5 edited by Róbert Péter - Representations, pp. 518.
– Ragon J.-M. - Orthodoxie maçonnique, suivie de la maçonnerie occulte et de l'initiation hermétique, 1853.
– Rebold Emm. - Histoire Générale de la Franc-Maçonnerie, 1851.
– Stevenson D. - The first freemasons. Scotland's early lodges and their members, 1988 και The origins of freemasonry: Scotland's century, 1590–1710, 1988.
– Thory Cl.-A. - Histoire de la Fondation du Grand Orient de France, 1812 και Acta Latomorum, ou chronologie de l'histoire de la franche-maçonnerie Française et étrangère avec un supplément, 1815.
– Trebuchet L. - De l'Écosse à l'écossisme, 8 τόμ., 2012-2014.

§67.2. Τεκτονικά Έθιμα (Landmarks)

– Πουλκούρας Ι. ("J.P. Craftson") - Αρχαία Τεκτονικά Χειρόγραφα, The Regius Poem, 2002.
– Bacon Al. - The landmarks, NY 1918.
– Bede E. - The Landmarks of Freemasonry, 1954.
– Begemann, An attempt to classify the Old Charges of the British Masons, 1888 σε AQC 1.
– Drummond J.-H. - The Maine Masonic Text Book For The Use Of Lodges, 1η έκδ. 1877, 5η έκδ. 1902.
– Grant H. B. - Ancient landmarks with supporting evidence, αρχικώς δημοσιευθέντα το 1889 στο περιοδικό Masonic Home Journal και εν συνεχεία αυτοτελώς το 1894.
– Findel σε The Kingston Masonic Annual (Longstaff Editor), 1871.
– Haywood Masonic Landmarks σε The Builder: A Journal for the Masonic Student, IV-1918.
– Hextall σε AQC 25.
– Hunt Charles Clyde (Gr. Secret. Iowa)- The Landmarks of Freemasonry, 1943.
– Hughan, William James - Masonic Sketches and Reprints. 1. History of Freemasonry in York. 2. Unpublished records of the Craft. With valuable appendices, containing Mss. from the British Museum, etc., never before published NY 1871.

- Knoop, Jones - The nomenclature of Masonic manuscripts and handlist of the mss 1941.
- Knoop, Jones - The early masonic catechisms 1943, Knoop, Jones, Hamer - Early Masonic Pamphlets 1945.
- Ligou D. - Constitutions d'Anderson (introduction, traduction et notes), 1978.
- MacBride - The MacBride ritual, 1870, επανέκδοση 2008.
- Moore Cornelius - The Ancient Charges and Regulations of freemasonry, with notes, critical and explanatory, also, a history of the Constitutions, 1855.
- Moore Fl. - Landmarks σε The New Age Magazine XIII-1910.
- Négrier P. - Textes fondateurs de la tradition maçonnique 1390-1760. Introduction à la pensée de la franc-maçonnerie primitive 1995.
- Paillard M. - The Three Free-Masonries (Operative-Speculative-Dogmatic) or Evolutional History of Free-Masonry, 1955.
- Pike's comments on Mackey's Landmars σε Coil's Masonic Encyclopedia, 1961.
- Poignant σε AQC 24.
- Pound R. σε The Builder: A Journal for the Masonic Student, τόμ. III-1917.
- Redding M.-W. - The Practical Monitor: Containing the Monitorial Instructions Used in the Degrees of Entered Apprentice, Fellow Craft, and Master Mason; With a Compend of Masonic Law and Jurisprudence, All in a Concise and Convenient Form for Ready Reference, 1876.
- Robbins J. σε Bacon, The Landmarks of freemasonry, 1918.
- Sadler H. - Masonic Facts and Fictions, comprising a New Theory of the Origin of the Ancient Grand Lodge, Founded on Official Records and recently discovered Documents 1887, Sadler Henry - Masonic Reprints and Historical Revelations Including Original Notes and Additions 1898.
- Shepherd Sil.- The Landmarks of Freemasonry, 1924.
- Thorp - The John T. Thorp MS. Of The Old Charges, A.D.1629. / The John Strachan MS. Of The Old Charges, A.D. 1700 circa, 1896.
- Tristan, Fr. (dirigé) et Tacou C. (directeur) - La franc-maconnerie: documents fondateurs [Cahier de l'Herne no. 62] 1992.
- Worts F. σε AQC 75.

§67.3. Τεκτονικά «νομικά» εγχειρίδια

– Bernheim Alain - Régularité Maçonnique, 2014.
– Cerza Alphonse - The courts and Freemasonry: Case histories that have or could affect Freemasonry, 1986.
– Chase, George W. (Compiler and Arranger) - Digest of Masonic Law: Being a Complete Code of Regulations, Decisions and Opinions, upon Questions of Masonic Jurisprudence, 1864.
– Lawrence John (rev.) - Masonic Jurisprudence. Αντλούμε τις πληροφορίες απο την 3η έκδοση (post mortem) του 1923.
– Lockwood L. - Masonic Law and practice, 1867.
– Look H. M. - Masonic Trials; A Treatise Upon the Law and Practice of Masonic Trials in the Lodge, Chapter and Commandery, with Forms and Precedents, 1869, enlarged 1874.
– Mackey Alb. - The Principles of Masonic Law: A Treatise on the Constitutional Laws, Usages and Landmarks of Freemasonry, 1856.
– Mackey Alb. - A Text Book of Masonic Jurisprudence. Illustrating the Written and Unwritten Laws of Freemasonry, 1865.
– Mackey Alb., Jurisprudence of freemasonry 14th ed. 1953, revised by Clegg R., 1927, & Blakemore L., 1953.
– Morris Rob. - A Code of Masonic Law; Being A Practical Exhibit of the Landmarks and Usages of Ancient Craft Masonry, 1856.
– Paton Chalmers I. - Freemasonry and its Jurisprudence. According to the ancient landmarks and charges, and the constitutions, laws, and practices of Lodges and Grand Lodges, London 1872.
– Pound R. - Lectures on Masonic Jurisprudence, 1920.
– Simons J. W. - A Familiar Treatise on the Principles and Practice of Masonic Jurisprudence. 1st ed. 1864.
– Wiest W. Irv. - Freemasonry in American Courts, 1958.
– Woodfuff's Masonic Code, 1866.

§67.4. Τεκτονική βιβλιογραφία βιβλιογραφιών

– Caillet, A.L. -Manuel Bibliographique des Sciences Physiques ou Occultes, 3 τόμ., 1912.
– Dorbon Ainé, editor - Bibliotheca esoterica. Catalogue annoté et illustré de 6707 ouvrages anciens et modernes qui traitent des sciences occultes. comme aussi des Societés Secrètes, 1932.
– Fesch Paul - Bibliographie de la Franc-Maçonnerie et des sociétés secrètes, imprimés et manuscrits (langue française et langue latine). Publiée pour

la première fois d'après les épreuves d'imprimerie de l'édition inédite de 1910. Présentée et mise en ordre par Georges A. Deny, 1976.
– Ferrer-Benimeli José Antonio - Bibliografia de la masoneria, 3 τόμ., 2η έκδ. 2004.
– Jouin E. - Descreux V. (d'après les fiches de Peeters Baertsoen) - Bibliographie occultiste et maçonnique, 1930.
– Kloss G. - Bibliographie der Freimaurerei und der mit ihr in Verbindung Gesetzten Geheimen Gesellschaften, 1844.
– Lattanzi Ag. - Bibliografia della massoneria italiana e di Cagliostro, 1974.
– Wolfstieg - Bibliographie der freimaurerischen Literatur 3 τόμ. 1911 και συμπλ. 1926.

§68. Νομική βιβλιογραφία

– Αλικάκος Πέτρος - Η απόφαση στις ενώσεις προσώπων και στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, 2004.
– Αντωνόπουλος, Ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα. Ικανότητα να είναι διάδικοι, ΕπΕπετΑρμ 1982.190 και §21 επ.
– Βαμβέτσος σε ΕΕΝ 25.190.
– Γρύλλη Στ. - Προβλήματα περί την δικονομικήν θέσιν των στερουμένων νομικής προσωπικότητος ενώσεων προσώπων ως και των κατ'ιδίαν μελών αυτών, Δ 3.108.
– Δαγτόγλου - Ατομικά δικαιώματα, Β΄ εκδ. 2005.
– Δημαρέλλης Κ. - Θεμελιώδεις αρχές του πειθαρχικού δικαίου, 2016.
– Ένωση Ελλήνων Δικονομολόγων - 40ο συνέδριο «ενώσεις προσώπων και λοιπές οντότητες στην πολιτική δίκη» (Ρίο Αχαΐας, 10-13 Σεπτεμβρίου 2015, αφιερωμένο στο δικηγόρο Ιω. Μπρίνια), 2016.
– Καλαβρός Κ. - Διάδικοι χωρίς νομική προσωπικότητα στην πολιτική δίκη, ΧρΙΔ 2003.289.
– Κιντής Σ. – Ακυρότης και Ακυρωσία των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης της Ανωνύμου Εταιρίας, Γ΄ εκδ. 2004.
– Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων, 1984 και Όρια νόμιμης λειτουργίας συλλογικών οργάνων σωματείων, συνδικαλιστικών οργανώσεων και συνεταιρισμών Β΄ έκδ. 2009.
– Μάνεσης Αρ. - Συνταγματικά δικαιώματα, 1980.
– Μητσόπουλος Γ. - Η ικανότης ως διαδίκων των ενώσεων προσώπων των μη κεκτημένων νομικής προσωπικότητα, Δ 1.433.

– Μήτσου Τρ. - Το πειθαρχικόν δίκαιον της επιχειρήσεως [Ι. Τα πειθαρχικά Συμβούλια], 1979.
– Μιχαηλίδης-Νουάρος σε ΕΕΝ 33.874.
– Ορφανουδάκης Σαρ., Η ελευθερία της συνένωσης, 1996.
– Παναγόπουλος Κ. - Τα «οιονεί» νομικά πρόσωπα ως υποκείμενα δικαίου (ενώσεις προσώπων/επιχείρηση/ομάδες περιουσίας), 2016.
– Παπαδημητρίου Γ. - Συνταγματικές Μελέτες, 2007.
– Σεραφείμ Ελ., Συνδικαλιστικό και Σωματειακό Δίκαιο, 12η έκδ. 2018.
– Σβώλος Αλ. - Το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, 1915.
– Σβώλος-Βλάχος, Το Σύνταγμα της Ελλάδος, Μέρος Ι, 1955.
– Σβώλος, Νομικαί Μελέται Ι, 1957.
– Στεφανίδης Θ. - Πετυχάκης Μ., Νομοθεσία περί σωματείων 1949.
– Τούσης, Τα νομικά πρόσωπα - νομικά πρόσωπα εν γένει, σωματεία, ιδρύματα, συνεταιρισμοί κλπ, 1946.
– Τριαντόπουλος Χ. - Η εξουσία ομοσπονδιών προς επιβολήν πειθαρχικών ποινών εις φυσικά πρόσωπα μέλη σωματείων μελών και η ένδικος προστασία, σε ΝοΒ 6(1958).278 επ., 280.

§69. Αλφαβητικό ευρετήριο

(οι αριθμοί αντιστοιχούν στις σελίδες του βιβλίου)

Αδελφάτο (τεκτονικού Ιδρύματος) 347, 375 επ., 473
Αδελφότης Τεκτονική 26, 29 επ., 36, 372
Αδικοπραξία βλ. Αποζημίωση
Αθανασία βλ. Οροθέσια
Αλληγορία 25, 50, βλ. και Οροθέσια
Αλληλεγγύη 25, 155, 461, 606, 651, βλ. και Οροθέσια
Αναγνώριση 20, 31, 38, 42, 46, 60 επ., βλ. και Οροθέσια
Αναλογικότης 305, 344, βλ. και Μέτρο
Αναφορά 174, 285, 313
Ανενεργός κατάσταση βλ. Αργία
Αντιπροσώπευση 79, 113, 207, 245, 272, βλ. και Αντιπρόσωποι
Αντιπρόσωποι 173, 202, 224, 242 επ., 271 επ., 315, 320, 325, 331 επ., 358
Αξιώματα 28, 53, 102, 249 επ., βλ. και Οροθέσια
Αποβολή 102, 107, 132, 192, 200, 238 επ., 265 επ., 275 επ., 289, 292 επ., 312, 332, 341, βλ. και Διαγραφή
Αποζημίωση 67, 191, 195 επ., 243, 282, 302, 345
Απολογία 285 επ.
Απορρόφηση 310 επ.
Αποχώρηση 192, 198, 206, 238 επ., 265 επ., 358, 366
Αργία 36, 298, 300 επ.
ΑΦΜ 162, 204, 379 επ.
Αφύπνιση 37, 301 επ., 312
Βαθμοί 37, 58 επ., 75 επ.
Βιβλία 103, 145, 155, 159, 176

Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή 57, 176, 327, 354
Γυναίκα 102, 209, 354 επ., 461, βλ. και Οροθέσια

Διαβατήρια 57, 237
Διαβεβαίωση 29, 44, 48 επ., 92, 159, 255, 425
Διαγραφή 199, 207, 239, 306, 344 επ., 358, 373, βλ. και Αποβολή
Διάλυση 79, 157 επ., 179, 190 επ., 298, 300, 310 επ., 319 επ., 334
Δίπλωμα 62, 125, 269, βλ. και Ορόσημα

Εγγραφή βλ. Είσοδος
Έδρα 36, 48, 155, 161, 164 επ., 191, 201, 205, 250, 281, 308, 322, 364
Εισδοχή βλ. Είσοδος
Είσοδος 37, 42, 53, 58, 64, 71, 153, 169, 192, 208, 211 επ., 229 επ., 275, βλ. και Οροθέσια
Εισφορές 155, 193, 271, 305, 386 επ.
Ελεονομείο 266, 306 επ.
Επιθεωρητής 38, 339, 297
Επωνυμία 154 επ., 161 επ., 172, 192, 195, 235 επ., 269, 301, 311 επ., 324, 365

Ηλικία 33, 106, 213 επ., 251 επ., βλ. και Οροθέσια

Θρησκεία 26, 29, 39, 54, 68 επ., 101

επ., 145, 178 επ., 212 επ., 366, 422, βλ. και Οροθέσια
Θησαυροφυλάκειο 38

Ισότης 25, 40, 66, 170 επ., βλ. και Οροθέσια
Ισοψηφία 205, 248 επ.

Κανονικότης 61 επ., 141, 212, 236, 321
Κανονισμός βλ. Καταστατικό
Κοσμήτορας 39
Καταστατικό 49, 76 επ., 84, 88, 155, 168 επ., 176 επ., 192, 200 επ., 214, 219, 229 επ., 246 επ., 258 επ., 270 επ., 284 επ., 310 επ., 320 επ.
Καταστατικό άγραφο 88, 98, 203 επ., 255 επ.
Κατηγορία μέλους 36 επ., 207 επ., 223 επ., 234 επ., 304

Μετατροπή 206, 296
Μέτρο 151, 157, 190, 272 επ., 296, 318, 322, 332 επ., 337 επ., βλ. και Αναλογικότης
Μισθοδοσία βλ. Κατηγορία μέλους

Οριοθέσια βλ. Οροθέσια
Όρκος βλ. Διαβεβαίωση
Οροθέσια 40, 50, 62, 88 επ., 94 επ.

Παράρτημα 80, 323 επ., 363
Πολλαπλότης 198 επ., 207, 230, 249, 270, 280, 357, 364, 373, 629

Σήμα 163, 165 επ.
Στοά 153 επ.

Ταυτεπωνυμία βλ. Επωνυμία και 162, 164, 198, 235, 239, 302, 312, 355, 364, 621
Τοπικό τμήμα βλ. Παράρτημα
Τριτενέργεια 209, 272, 286 επ.

Υιοθεσία βλ. Είσοδος
Ύπνος βλ. Αργία
Υποκατάστημα βλ. Παράρτημα

Φύλο 29, 209 επ.

Χρώμα 29, 117, 164, 213

Landmarks βλ. Οροθέσια
Regularity βλ. Κανονικότης